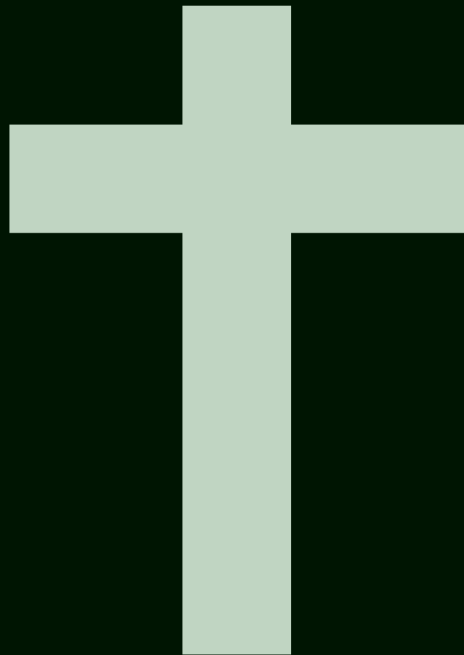

NAO -SË 'SËËDHË

Dan: NAO -SË 'SËËDHË New Testament

NA᠎ -SĚ 'SĚĚDHĚ
Dan: NA᠎ -SĚ 'SĚĚDHĚ New Testament
Dan Nouveau Testament

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Eastern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
b0d5029a-c700-5b99-a67b-bae5c5f3b14c

Contents

Matiö	1
Makö	60
Dhukö	98
Zan	161
Këwɔn -nu	205
Wlɔmö	261
1 Kodhɛngtö	288
2 Kodhɛngtö	314
Gadhatö	331
Efɛzö	340
Fidhipö	349
Kodhɔsö	356
1 Tesadhonikö	363
2 Tesadhonikö	369
1 Timote	372
2 Timote	380
Titö	386
Fidhemɔ	390
Eblö	392
Zakö	412
1 Piɛdhö	419
2 Piɛdhö	426
1 Zan	431
2 Zan	437
3 Zan	438
Zudë	439
-Dhɛkpaɔ dhia" 'sëëdhɛ	441

Nao -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö Matiö -ya pö

*Yesu "bhema -nu 'to -bhiëë
(Dhukö 3,23-38)*

¹ Yesu 'ö Atanna -ya -ya Medhame 'ka bha- "bhema -nu 'to -bhiëë □ne: 'Me 'wo -gban Ablaamö bha 'ö dho 'ö zun- 'ka Davi -bha, 'ö go Davi -bha 'ö dho 'ö zun Yesu -bha. -A -me "gblöglü -wo □ple, wo □në- 'wo Ablaamö waa- Davi -a -nu 'ka.

² Ablaamö bha □në Izaakö kpo, 'yö Izaakö -yö Zaköbö kpo, 'yö Zaköbö -dä 'pö 'ö Zuda waa- ö dheebhang -nu -a -nu kpo.

³ □Dhe 'ö Zuda □ya Fadhezö waa- Zedha -a -nu kpo, -a -nu dhe 'wo- dhe Tama bha- "dhiö, 'yö Fadhezö -dä 'pö 'ö Esloomö kpo, 'yö Esloomö -yö Adhamö kpo,

⁴ 'yö Adhamö -yö Abinadabö kpo, 'yö Abinadabö -yö Naason kpo, 'yö Naason -yö Samö kpo,

⁵ 'yö Samö -yö Boazö kpo Dhaabö "dhiö, 'yö Boazö -yö Obedö kpo, 'yö 'wo- bha dhe -dhe 'pö Dhutö. Obedö bha □në Izai kpo,

⁶ 'yö Izai -zë 'ö gun -na -gblüdë Davi 'kpo.

□Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Davi -yö Sadhomö kpo, Sadhomö bha □në- dhe -yö gun Udhi -bha dhebhö 'ka "këe 'yö Davi -ya bho- -go.

⁷ 'Yö Sadhomö -yö Dhoboamö kpo, 'yö 'wo Dhoboamö gbö -dhe Abia, 'yö 'wo Abia gbö -dhe Aza.

⁸ Aza -bha gbö □ne 'wo- dhe 'pö Zozafa, 'yö 'wo Zozafa gbö -dhe Zolamö, 'yö 'wo Zolamö gbö -dhe Ozia,

⁹ Ozia bha □në Zoatamö kpo, 'yö Zoatamö -yö Akazö kpo, 'yö Akazö -yö Ezekiasö kpo,

¹⁰ 'yö 'wo Ezekiasö gbö -dhe 'pö Manase, 'yö Manase -yö Amö kpo, 'yö Amö -yö Zozia kpo.

¹¹ Zozia bha 'yö Zekonia waa- ö dheebhang -nu -a -nu kpo "tüng 'wo Izraedhö -me -nu kun- 'ka 'wo dho- -nu 'ka □dhuëngdhe 'gü Babidhönö bha- 'ka.

¹² □Dhe 'ö Izraedhö -me -nu □wa 'go Babidhönö □wa nu, 'yö Zekonia -yö Sadhasiedhö kpo, 'yö Sadhasiedhö -yö Zodhobabedhö kpo.

¹³ 'Yö Zodhobabedhö -yö Abiudö kpo, 'yö Abiudö -yö Edhiakimö kpo, 'yö Edhiakimö -yö Azöw kpo,

¹⁴ 'yö Azöw -yö Sadökö kpo, 'yö Sadökö -yö Asimö kpo, 'yö Asimö -yö Edhiudö kpo,

¹⁵ Edhiudö bha 'yö Edheazaa kpo, 'yö Edheazaa -yö Matan kpo, Matan bha □në Zaköbö kpo,

¹⁶ 'yö Zaköbö -yö Zosefu 'ö -kë Madhi 'ö Yesu 'wo- dhe Atanna -bha -Yame bha- kpo bha- -bha gön 'ka bha- kpo.

¹⁷ Yesu "bhema -nu 'ö go Ablaamö -bha 'ö dho 'ö zun Davi -bha -wo me -kaong do ga -yiisiö, 'yö 'me 'wo go Davi -bha 'wo dho 'wo zun "tüng 'wo Izraedhö -me -nu kun- 'ka, 'wo dho Babidhönö -a -bha bha 'wo -kaong do ga -yiisiö 'pö, 'yö 'me 'wo go 'pö "tüng 'dhe bha- -bha 'wo nu 'wo zun- 'ka Atanna -bha -Yame bhö "tüng -bha 'pö 'wo -kaong do ga -yiisiö.

*Yesu bhö -kö -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Dhukö 2,1-7)*

¹⁸ -Kö 'ö Yesu Klisi -yö bhö- 'ka -kaa -ga 'ö ya: Madhi 'ö -kë Yesu 'kpodhe 'ka bha -yö -gun Zosefu dhöobhaa -me 'ka. -Wo -to -dho bha □në- 'gü kö 'wii -da □kö wo 'ko □keng- "ëen kö Madhi 'yii -da □kö Zosefu -go 'köödhö kö -yö kë- -bha dhe 'ka, 'yö Madhi -yö 'gu sü Atanna -bha 'Nii- "slüslü -bha 'gügbudhe -kö 'ka.

¹⁹ □Dhe 'ö -kë □dhe Zosefu 'ö -kë Madhi dhöobhaame 'ka bha -yö -gun "klusëme 'ka, 'ö 'yaa gun- "piü □dhe 'ö Madhi "pëng -pen bha, 'yö- -ya ö zuë" "piü □dhe waa- Madhi 'wo "kan -bin 'gü 'gu 'ö- sü "dhü bha- -wön 'gü.

²⁰ □Dhe 'ö ö -zu 'gön sië 'wön bha- 'gü "dhü, 'yö kwa Dëme -bha "kië do -yö ö -dä -zön -dhe kö -yö yi zë sië 'yö- pö- dhe: «Zosefu, Davi suu 'gü -në, "sika 'ya 'dho -da i 'gü Madhi -sü i -bha dhe 'ka -sü -wön 'gü, -a -gen -mü □dhe 'gu 'ö- sü bha- -dä 'gü "slë 'yaa -mü, "këe Atanna -bha 'Nii- -bha 'gügbudhe □në- -kë 'yö 'gbiödhe 'ka bha.

²¹ 'Në 'ö dho- 'kpo bha 'nëgöön -mü. □Yaa- 'kpo, 'i- dhe Yesu, (□Waa- pö "dhü

kö -wa -pö <Medhamε>. -A -gen -mü □dhe 'në bha □në dho ö -bha "següme -nu -go -ta 'dho -a -nu -bha 'wön yaa -go.»

²² 'Wön -nu 'wo "dhü bha -wo -kë "dhü kö 'pë 'ö kwa Deme Atanna -yö bö- 'ka ö -wudhiüloomε -ta 'ö- pö yi 'bha 'ka bha □në- -nu 'gü -wön -yö kë. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka □dhe:

²³ (Ka -dho "kan ka -ta kö) 'nëdhebhö do 'ö 'yii -zuö göön- -bha do

□ya 'gu 'sü kö □ya 'nëgöön do 'kpö, -a 'në bha -wo -dho -a -dhe Manie.»

(□Waa- pö "dhü kö -wa pö <Atanna -yö kwa "piü>.)

²⁴ □Dhe 'ö Zosëfu □ya -bö, 'yö- -kë □dhe -kö 'ö Atanna -bha "kië -ya pö- 'ka- -dhe bha- 'dhö, 'yö Madhi sü dhe 'ka,

²⁵ "kεε -a -nu -bha sεε" 'yii kë do 'ö dho 'ö zun- 'ka Madhi 'në 'kpö -yi -bha. □Dhe 'ö □yaa- 'kpö, 'yö Zosëfu -ya 'tö kpö, 'yö 'wo- -dhe Yesu.

2

'Wöndöme -nu 'wo go 'yënn- -wo -zian 'ka -a -nu -nu kö -wo wo 'yan -kpan Yesu -bha -kö -dhiang 'ö Matiö -ya zë

¹ Yesu -yö -bhö Zude -pö do 'bha 'wo- -dhe Betedhemö bha □në- 'gü Edhodö -bha -gblüdedhe "töng 'gü. □Dhe 'ö □ya bhö, 'yö 'wöndöme -nu 'wo "susëngga -nu -bhö 'koo -dö bha 'wo go "sεgo 'bha 'ö 'yënn- -wo -zian 'ka -a 'gü bha 'wo nu 'wo □loo Zedhizadhëmö.

² 'Yö 'wo mε -nu dheε" kpö 'wo- pö: «'Në 'ö dho kë Zuifö -nu -bha -gblüde 'ka 'ö bhö yö bha -yö 'mε? Yi- -bha "susëngga -yö kö □ya -wo "yεa- yi -go "sε 'gü 'yënn- -wo -zian 'ka 'yö 'yi nu kö 'yi- -dhökë.»

³ □Dhe 'ö -gblüde Edhodö □ya 'wön bha- ma, 'yö "sika 'dhö -da waa- Zedhizadhëmö -mε -nu □gban "pεpε 'gü (kö -yö ö -zu 'gön sië □dhe -gblüde -dee 'dhe 'ö bhö bha yöö ö -bha medhe köö- ö 'ka).

⁴ 'Yö 'wo "saabhome -göme -nu waa- Zuifö -nu -bha 'tönggöme -nu 'wo- -go "sε bha- 'gü -a -nu □gban "pεpε □loo 'ko -ta, 'yö- -nu dheε" kpö 'ö- pö: «-Dhe -mεε □në Atanna -bha -Yame dho bhö- -bha 'wo- pö 'kpa 'ö 'ka- dö?»

⁵ 'Yö 'wo- pö- -dhe: «-Wa -dhe -dhe Betedhemö, -a -dhe -yö Zude -sε 'gü.» -A

-gen -mü □dhe Atanna -wudhiüloomε -ya -ya Atanna -bha 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

⁶ «Betedhemö -pö 'i Zude -sε 'gü, bhi -zë 'bhii kë 'pödhε 'töbhösü -nu 'wo Zude -sε 'gü -a -bhaasü -sü 'ka, -a -gen -mü □dhe -gblüde do- -dho 'go i 'gü,

'ö zun ma Izraedhö -sεgüme -nu -dhe "dhiü

□dhe -kö 'ö -tuü -maakëme -yö zun- 'ka -tuü -nu -dhe "dhiü bha- 'dhö.»

⁷ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Edhodö -yö 'wöndöme -nu bha- -nu -dhe -bin 'gü, 'yö- -nu dheε" kpö "töng □dede 'ö "susëngga bha 'ö -wo 'ka -a -nu -dhe "yεa- -a 'ka.

⁸ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö ö -wo kpö- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho Betedhemö kö 'ka 'në bha- -dhe möö- -së 'ka. □Ya kë □dhe 'ka- -dhe yö kö 'ka nu 'ka- pö n -dhe kö mang -dö 'pö 'a 'dho- -dhökë -dhe 'gü.»

⁹ □Dhe 'ö -gblüde □ya ö -wo 'kpö- -nu -bha □dhe -kö bha- 'dhö, 'yö 'wo dho. -A -nu 'dho -sü 'ka, 'yö 'wo "susëngga 'wo- yö wo -go "sε 'gü 'yënn- -wo -zian 'ka bha- yö 'zü -deewo kö □ya zun- -nu -dhe "dhiü,

¹⁰ □Dhe 'ö "susëngga bha □ya 'dho □ya □loo 'kö 'ö Yesu "blë -dee -yö gun- 'gü bha- -dhe "dhüng 'gü, 'yö ö bo "ta 'sü -sü 'ka, 'yö- 'gü -wön -yö -dhi -a -nu -dhe □dedewo.

¹¹ 'Yö 'wo dho 'wo -da 'kö bha- 'gü, 'yö 'wo Madhi waa- ö gbö Yesu -a -nu yö, 'yö 'wo zun 'në bha- -dhe wo kpiö 'gü 'yö 'wo 'tö □loo- -bha 'yö 'wo woo- □nao □kwεε- -nu "dhi -pu, 'yö 'wo "sënn- -nu waa- pë 'bha -nu 'ö □waa- "gü 'ö- □fi 'dhö -kë -së □dhe -dhasiklöö "yi □fi 'dhö 'wo- -dhe ansansö bha waa- "yi □fi -së bha 'wo- -dhe 'pö 'miidhö bha- □gbao -a -nu -go. (Pë -nu 'wo "dhü bha- -nu söng 'ö 'dhö -ma 'yaa- wo- -bha).

¹² □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Atanna -ya pö 'wöndöme -nu bha- -nu -dhe "yεen -wo 'gü □dhe -a -nu yee kë -sü 'ka 'wa 'dho bö Edhodö -zian 'ka, "kεε -wo bö zian "wεε 'ka kö -wo 'dho wo -go "sε 'gü. 'Yö 'wo bö zian "wεε 'ka 'wo dho.

Zosëfu 'dhö, Madhi 'dhö, Yesu 'dhö, -a -nu -dua kö -wo 'dho Ezitö -sε 'gü -kö -dhiang 'ö Matiö -ya zë

¹³ □Dhe 'ö 'wöndöme -nu bha □wa 'dho, 'yö Atanna -bha "kië do -yö ö -dö -zön

Zosefu -dhe kö -yö yi zë sië, 'yö- pö-
-dhe: «Zosefu, -bhö "wlü kö 'i 'në waa-
ö dhe bha- -nu 'sü kö 'ka 'dho ka -gblen
'kpo Ezitö -se 'gü kö -yö 'dho -yö zun- 'ka
-dhekpaoyi 'a dho- pö- 'ka i -dhe □dhe 'ka
ka yee kë 'ka nu- 'ka i -go "se 'gü yö bha-
-bha. -A -gen -mü □dhe Edhodö -dho 'në
ya- mɔɔ- kö 'ö- zë.»

14 'Yö Zosefu -yö □wlü 'yö 'në waa- ö dhe
bha- -nu sü gbeng, 'yö dho- -nu 'ka Ezitö
-se 'gü.

15 'Yö 'wo to 'mü 'ö dho 'ö zun- 'ka
Edhodö ga -yi -bha. 'Wɔn -nu bha -wo -kë
"dhü kö 'pë 'ö kwa Dëme -ya pö 'ö bɔ- 'ka
ö -wɔdhiüloome -ta bha- 'gü -wɔn □në -yö
kë □dhe:

«'Ma n Gbö -dhe 'nu kö -yö 'go Ezitö -se
'gü -yö nu.»

*'Në -nu 'wo Betedhemö Edhodö -bha -a
-nu zë -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë*

16 □Dhe 'ö Edhodö □yaa- 'wɔn do □dhe
'wɔndɔme -nu bha □wa 'kpo ö 'ka, 'yö
bhlɔɔ -yö ma- 'gü □dedewo, 'yö- pö ö -bha
"sɔdha -nu -dhe -wo 'dho kö -wo 'nëgɔɔn
"pɛpɛ 'kö- -kwe □ya □mɔɔ □plɛ -bha, "ɛɛn
-a mɛ 'dhe -zian 'ö- -nu -bha □plɛ -naa
"dhiü 'yii pa □kö, 'ö 'wo Betedhemö -dhe
waa- ö -züzü -dhe -nu 'gü bha- □gban zë,
(kë "dhü kö 'në bha 'ya 'dho dha ö -go). -A
kë 'ö- wo "dhü bha -ya dhung -sü -sü "tüng
'ö 'wɔndɔme -nu bha 'wo- □kpaɔ- 'ka bha
□në- -bha.

17 'Pë 'ö Atanna -wɔdhiüloome Zedhemi
-ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wɔn -yö -kë -kɔ
bha □në- 'gü, -a -gen -mü □dhe

18 Zedhemi -ya -pö 'ö- pö:

«□Wa mɛ "gblawɔ ma Dhama -pö 'gü,
"gbu □gbang 'ö -dɔn bho -wɔ 'dhö- "piü yö
-mü,

Dhasɛdhö suu 'gü -në -nu -bha dhong -nu
□në

'wo wo bhang -nu -gbu bɔ sië,

'yö 'waa "wɔ- -bha kö -wa -nu -dhe ga
bha,

-a -gen -mü □dhe -a -nu bhang -nu bha
□wa ga.»

*Zosefu -nu yee -kë kö -wo 'dho wo -di
-go "se 'gü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë*

19 □Dhe 'ö Edhodö □ya ga, 'yö Atanna
-bha "kië do 'bha -yö dhiang zë 'zü Zosefu
-dhe Ezitö -se 'gü kö -yö yi zë sië

20 'yö- pö- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i 'në waa-
ö dhe bha- -nu 'sü 'zü -deewo kö 'ka ka yee
kë 'ka 'dho Izraædhö -se 'gü, -a -gen -mü
□dhe 'mɛ 'wo gun- "piü □dhe 'wo 'në bha-
zë bha □wa ga.»

21 'Yö Zosefu -yö □wlü, 'yö 'në waa- ö
dhe bha- -nu sü, 'yö 'wo wo yee -kë 'wo
dho Izraædhö -se 'gü.

22 "Kɛɛ □dhe 'ö □yaa- ma 'zü □dhe
Asedhausö □ya -ya ö dë Edhodö "gblɔɔ 'gü
-gblüdédhe 'gü Zude -se bha- 'gü, 'yö -ya
"se -go bha- 'gü -sü "suü -ya -kë, □dhe 'ö
-kɔ 'ö dho- kë- 'ka Atanna □yaa- -zɔn 'zü-
-dhe "yɛɛn -wɔ 'gü,

23 'yö dho Gadhidhe -se 'gü, 'yö -ya -a
'pö- 'kpii- do 'wo- -dhe Nazadhetö bha- 'gü
kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wɔdhiüloome
-nu -wa pö □dhe «-wo -dho -a -dhe
Nazadhetö mi» bha- 'gü -wɔn -yö kë.

3

*Zan Mezume -bha Atanna -wɔ pö -kɔ
-dhiang 'ö Matiö -ya zë*

(Makö 1,1-8; Dhukö 3,1-18; Zan 1,19-28)

1 -A "tüng 'ö "dhü bha- 'gü, 'yö mɛ do
'bha 'wo- -dhe Zan Mezume bha 'ö nu
"tungtadhe 'dhe 'ö Zude -se 'gü bha- 'gü,
'yö -ya Atanna -bha -dhe "dhiü bho -sü
-bha mü

2 'ö- pö: «-Ka ka kwaa- ka kë -song yaya
-nu -zü kö 'ka ka zuë" slëë- Atanna "piü,
-a -gen -mü □dhe -a -bha -gblüdédhe □ya
□yɔɔn ka "sɔɔ!»

3 Zan bha □në Atanna -wɔdhiüloome
Ezai -yö 'wɔn 'ö -gban -bha -a -dhiang zë
yi 'bha 'ka 'ö- pö:

«'Mɛ 'ö "gbla sië "tung -ta bha -ya pö:

-Ka kwa Dëme -bɔ -ta -zian baa-
kö -a -ta -dhe -yö wɔ -tekpe -tekpédhö,
kö 'ka- do □zinng 'gü!»

4 Zan bha- -dasɔ -yö -gun -yɔɔnmea kaa-
□në- 'ka, 'yö kwi "pen -ya ö -go sɔ -ta, 'yö
-kpa a waa- "zɔyɔn -nu -bhö. (-A -gen -mü
□dhe Atanna -wɔdhiüloome -nu 'wo gun
-tosea kë sië "tung -ta "tüng bha- 'gü -a -nu
-bhöpë waa- -nu sɔ -da -kɔ □në gun bha.)

5 'Yö Zedhizadhemi -mɛ -nu waa- 'mɛ
'wo Zude -se "pɛpɛ □gban 'gü waa- mɛ 'dhe

'wo bo "yiga 'kpii- 'wo- -dhe Zuuden bha-
"pean "piü, -a -nu □gban "pepe 'wo nu-
"piü mü.

6 'Yö 'wo wo kë -song yaya □gban pö-
-dhe me □gban "yaan mü, 'yö Zan -ya -nu
-go 'won yaa 'gü -zu bho Zuuden □bhaa.

7 □Dhe 'ö Zan □ya Fadhizien -nu waa-
Sadusien -nu yö kö -wo nu sië ö "piü
'gbe kö 'ö- -nu "zu, ("kεε kö -ya 'won
do □dhe 'waa- "piü □dhe 'wo wo kwaa-
wo kë -song yaya -nu -zë -zü) 'yö- pö-
-nu -dhe: «"Gblüüdhegblēenme -nu 'ö 'ka
□dhe □bhüü 'dhö ya, 'dee- pö ka -dhe
□dhe ka -mɔɔ -bha 'ka dha Atanna -bha
-mawɔnsiödhe yi 'ö nu sië bha- -gɔ?»

8 □Dhe 'ö -kë □dhe 'ka ka zuë" slëe-
Atanna "piü, "ta -kɔ -së ö dho- -zɔn □dhe
'ka ka zuë" slëe- Atanna "piü □dedewo
tean- 'ka, 'ka "gla bha □në, -kaa kë!

9 'Ka 'dho- pö ka -dɪ -dhe □dhe:
«Ablaamö suu -mü yi 'ka, (ö "dhü kö
Atanna 'yii 'dho za do ka -bha)», -a -gen
-mü □dhe Atanna -mɔɔ -bha 'ö -gwë -nu
ya- -nu -gla Ablaamö suu 'gü -në -nu 'gü!

10 □Dua -yö wɔ -sü 'ka "dhü genngdhö
-a bo -yan -ta. "Dhü 'ö 'yii bhe -së do, -wo
-dho -a "kan 'wo- -gü.»

11 'Yö Zan -ya pö 'zü □dhe: «Ma -zë -a
ka -zu "yi □në- 'ka, kö -ya -zɔn □dhe 'ka
ka zuë" slëe-, "kεε me do 'bha -dho nu n
zian- -ta bha, yö -zë -yö -dho ka pa- -bha
'Nii- "slüüslü waa- peng □në- 'ka. Yö -zë
□bhlëe -yö 'kpii- 'ö -ziö n -ta, -a -gen 'gü
-sabha -zian fië- -dhö n 'ka.

12 -A -bha 'dhaa- -ya -gɔ kö -yö ö -bha
me -nu -piö 'gü □dhe -mlü 'dhö, kö -ya ga
□loo "bhutu 'gü, kö -ya "kεa -nu waa- □flee
-nu -zë "gü peng 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü.

*Yesu -bo Atanna 'ka -zu bho -kɔ -dhiang
'ö Matiö -ya zë*

(Makö 1,9-11; Dhukö 3,21-22)

13 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö go
Gadhidhe -se 'gü, 'yö nu "yiga 'wo- -dhe
Zuuden bha- □bhaa Zan "piü kö -yö ö "zu.

14 "Kεε Zan yii- "wɪ- -bha, 'yö- -yɔ bo-
-gɔ 'yö- pö- -dhe: «Ma 'kö ma -zë maa nu
i "piü kö 'i n "zu kö 'a kë "slüüslü bha 'yö
bhi □në 'i nu n "piü -ee?

15 "Kεε 'yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö:
«-Bhö "wɪ- -bha kö -yö kë "dhü □kö "tüng

ya- 'gü, -a -gen -mü □dhe -a -dhea -bha
-dhe 'a- kë □dhe -kɔ 'ö Atanna -ya pö- 'ka
□në- 'dhö.» 'Yö Zan -yö -wɪ -bha.

16 □Dhe 'ö Yesu 'dhö 'go sië "yi □bhaa (kö
Zan □ya bo- "zu -sü 'ka), 'ö dho -dhe -ga kö
dhang- "dhi □ya "pɔ -a wëedhö kö Atanna
-bha 'Nii- -yö 'go sië dhang- 'gü 'ö □loo- -ta
□dhe -tong 'dhö,

17 'yö- "tɔ 'dhö -da 'zü -wɔ do 'bha 'gü
kö -yö "wɪ sië dhang- 'gü 'ö- pö: «N Gbö
doseng 'ö n -gɔ 'yö do bha- -dho 'ö n kë -a
"sinma 'yaa 'dhö.»

4

*Sotraan -bha Yesu 'gü dan -kɔ -dhiang
'ö Matiö -ya zë*

(Makö 1,12-13; Dhukö 4,1-13)

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Atanna -bha
'Nii- -yö zun Yesu -dhe "dhiü 'yö dho- 'ka
"tüng -ta kö Sotraan -ya 'gü dan.

2 'Yö -ziö 'ö dho mü. □Dhe 'ö □ya 'sunng-
'ma -dhekpɔɔyi -kaɔng -yiisiö 'ka 'yëngg-
'gü waa- gbeng 'gü, 'yö din- -ya kun.

3 'Yö Sotraan -yö □yɔɔn- "sɔɔ 'yö- pö-
-dhe: «□Ya kë □dhe 'i Atanna Gbö 'ka
□dedewo tean- 'ka, -bhö dhiang zë -gwë
-nu ya- -nu -dhe kö -wo "gla -bhöpë 'gü kö
'i- -bhö!»

4 'Yö Yesu -ya -yɔ bo- -gɔ 'ö- pö: «-Abin,
-a -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka
Atanna -bha 'sëedhe 'gü □dhe:

<-Bhöpë yöö do 'aa mü 'ö me -bha -tosea
-kë -bha -pë 'ka,

me- mɔɔ- -bha 'ö me -yö -tosea -kë 'pö -wu
"pepe

'ö go Atanna "dhi -a -bha.>

5 □Dhe 'ö □yaa- pö- -dhe "dhü, 'yö- sü
'zü -deewo 'ö dho- 'ka 'pödhë "slüüslü 'wo-
Zedhizadhëmö -dhe -kë bha- 'gü, 'yö- do
Atanna -dhökëgükɔ 'ö mü bha- -ta "dhüng
'gü,

6 'yö- pö- -dhe 'zü -deewo 'ö- pö: «□Ya
kë □dhe 'i Atanna Gbö 'ka □dedewo, -bhö
do yö kö 'i kwaa- i -dɪ -zü 'sia- □kö 'dhe
□ee! -A -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka
Atanna -wu 'gü □dhe:

<Atanna -dho ö -bha "kië -nu bo 'ö 'wo -kɔ
kɔ i -gɔ

kö i -gen "dhiü 'ya 'dho -züö -gwë -bha.>

7 'Yö Yesu -ya pö 'pö- -dhe 'zü 'ö- pö: «-Abin, -a -gen -mü □dhe -yö -ben zē -sü 'ka 'pö Atanna -gɔ 'sēēdhē 'gü □dhe: <'Bha 'dho i Dēmē 'ö i -bha Atanna 'ka bha- 'gü dan!»

8 □Dhe 'ö □waa- pö wo 'ko -dhe "dhö, 'yö Sotraan -yö Yesu sü 'zü -dee wo 'ö dho- 'ka -ton □gblēen do □gbin-, 'yö "se "pepe 'ö "kpong □taa -a □gban -zɔn -dhe waa- -nu -bha -sēdhē -nu 'dhö

9 'yö- pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga, □ya kē □dhe 'bha zun n -dhe kpiö 'gü, kö 'i n -dhökē, a -dho pē "pepe bha- □gban nu i -dhe kö 'i -ya -gɔ "dhiü.»

10 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Sotraan, -bhö ziö 'i 'go bha, -a -gen -mü □dhe -yö -ben zē -sü 'ka Atanna -bha 'sēēdhē 'gü □dhe: <I -dho i Dēmē, i -bha Atanna yöö do □nē- -dhökē, 'bhii 'dho pē "wēē 'bha -dhökē yö -zē zian 'gü».

11 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhö, 'yö Sotraan -yö ö □kwaa- -zü □kö -a 'dhe bha- 'gü 'yö dho. 'Yö Atanna -bha "kiē -nu 'wo nu- "sɔɔ mü 'yö 'wo zun- 'gü -ziö wo -sü -bha.

Yesu -bha yē zü -bho Gadhidhe -se 'gü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 1,14-15; Dhukö 4,14-15)

12 □Dhe 'ö Yesu □yaa- ma □dhe □wa Zan -da -kaso 'gü, 'yö dho Gadhidhe -se 'gü.

13 "Kēē 'yii "wɪ- -bha kö -yö -ya Nazadhetö -pö 'ö "klv bho- 'gü bha- 'gü, 'yö dho 'yö -ya Kapēenaomö -pö 'ö -ya -sü 'ka "yitagbea 'ö Gadhidhe, Zabidhɔng -se waa- Nefutali -se -a -nu 'gü bha- 'gü.

14 -A -kē 'ö- wo "dhö bha □nē -kē -wɪ 'ö Atanna -wɔdhiüloomē Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wɔn kē -kɔ 'ka; -a -gen -mü □dhe Ezai -ya -pö yi 'bha 'ka 'ö- pö:

15 «Zabidhɔng -se waa- Nefutali -se 'ö 'ka □wee -yi "pean "piü Zuuden □taama, 'ö 'kaa Zuifö 'ka, a- -pö ka -dhe □dhe:

16 'mē 'wo -tosea kē siē -dhetiidhe 'gü ('ö 'waa Atanna dɔ) bha, -dhepuudhe -dho 'sɔ- -nu -ta ('ö 'wo- dɔ)! 'Ö 'mē 'wo -tosea kē siē -dhe 'ö ga dhɔng □ya -dhe tröö- -ta ('waa Atanna dɔ -sü -wɔn 'gü) bha, 'wo -dhepuudhe yö ('ö 'wo- dɔ).»

17 Yesu -yö ö -bha 'wɔn -taɔng -sē pö -sü 'zü -bho "tüng bha □nē- 'gü 'yö- pö: «-Ka ka zuē" slēē- Atanna "piü, -a -gen -mü □dhe -a -bha -gblüdēdhē □ya □tēng ka -ta!»

Yesu -bha "yibhakēmē -yiisio -dhe -kɔ 'ö Matiö -ya pö

(Makö 1,16-20; Dhukö 5,1-11)

18 □Dhe 'ö □ya kē "dhö 'yö Yesu -yö -kpan 'nēglɔɔn -nu □plē 'wo -kē dheebhangzē -nu 'ka, 'wo -kē "nuuzuömē 'ka, 'ö 'wo- mē do -dhe Simɔ 'wo- 'tɔ □ya -ta -dhe Piedhö bha waa- dheebhang Andre, -a -nu -bha kö -wo woo- "nuu -zü siē "yi -ta "gbea 'ö Gadhidhe bha- □bhaa, kö yöö -dɪ 'pö -yö "ta 'sü siē "yi bha- "kpong "dhiü.

19 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka nu 'kwa 'dho! A -dho ka kē "nuu -zü mē -gɔ -mē 'ka kö 'ka nu- -nu 'ka n -dhe!»

20 □Dhe 'ö □waa- ma "dhö, -wo -to -dhe do bha- 'gü 'wo wo □kwaa woo- "nuu -nu bha- -nu -zü 'wo -ziö □keng-.

21 □Dhe 'ö □ya □yɔɔn ö "dhiü 'zü 'dēdē, 'yö -kpan 'zü dheebhangzē -nu □plē 'wo- mē do -dhe Zakö 'wo- mē do -dhe Zan, 'wo -kē Zebede gbö -nu 'ka 'pö bha- -nu -bha waa- -nu dē 'dhö kö -wo "kplagɔnē 'gü kö -wo woo- "nuu -nu pē kē siē, 'yö- -nu -dhe 'pö.

22 -Wo -to -dhe do bha- 'gü 'pö 'wo wo dē oo, -a "yitagɔ oo, (-a "nuu -nu oo), -a □gban "pepe to, 'yö 'wo -ziö Yesu □keng-.

23 Yesu -gun ziö siē -kɔ bha □nē- 'gü Gadhidhe -se □gban "pepe 'gü Zuifö -nu -bha -yakwēēkēgükɔ -nu 'gü mē -nu □klang -kē Atanna -wɪ 'ka -sü -nu waa- 'wɔn -taɔng -sē 'ö -gban Atanna -bha -gblüdēdhē -bha bha- -dhiang zē -sü 'ka. 'Yö "yua suu □gban "pepe bho mē -nu bha, 'yö □niɔɔmē □gban "pepe □niɔɔdhe -nu bho- -nu -bha 'pö.

24 'Yö- 'tɔ 'dhö -ya bhɔ -sü -bha Siidhi -se 'gü -dhe □gban "pepe 'gü, 'yö "yua suu "ɒɒ suu 'ö 'mē 'kö- -nu -bha "se bha- 'gü 'ö sēē -zē bho siē, 'yö 'wo -ya nu -sü -bha -a -nu 'ka -a -dhe. "Yina yaa 'dhö 'mē -nu 'ö- -nu 'gü waa- glɔɔdhēmē -nu waa- -genloomē -nu, 'yö- -nu □gban -kē "klüöklü.

25 'Yö mē "dhaa -yö -ya -klēen -zü -sü -bha, 'mē 'wo go Gadhidhe oo, 'wo go 'pö-

"gblöglü -kaong do 'wo "se 'ö- 'gü bha- 'gü oo, 'me 'wo go Zedhizadhemo -dhe waa- Zude -dhe -nu 'gü oo, me 'dhe 'wo go "se "pean 'dhe 'ö Zuuden □taama bha- 'gü, 'yö 'wo -ya ziö -sü -bha -a □keng-.

5

Atanna -wv 'ö Yesu -ya pö -ton □gbin- a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

1 □Dhe 'ö Yesu □ya me "bhü- "dhaa bha- yö kö □wa □klëen ö -zü □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö -da -ton 'në 'bha bha- □gbin- 'yö 'yaanu. 'Yö- -bha □klangdhiü -nu 'wo -da 'pö- □keng- mü.

2 'Yö -ya dhiang zë -sü -bha -a -nu -dhe 'ö- pö:

(Dhukö 6,20-23)

3 «'Me 'wo- 'won do wo zuë" "piü □dhe 'waa pë 'bha 'ka Atanna wëedhö bha- nu -bha -së; -a -gen -mü □dhe -a -bha -gblüdedhe bha -ya wo □në- -nu -bha 'ka.

4 'Me 'wo 'gbv bo sië "töng ya- 'gü -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho -a -nu -dhea ga.

5 'Me 'ö 'won 'yaa -siö -nu -dhe bha- -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho "se nu- -nu -dhe yi do 'ka □dhe -ko 'ö- "plüün bho- 'ka bha- 'dhö.

6 'Me 'ö Atanna dhöobhaa kë -sü -dho -ya -nu -kë 'böbödhö 'ö 'wo -ya -a zuën -ta bha- -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe -yö -dho -a -kë 'dhü -sü -faan nu- -nu -dhe.

7 'Me 'ö me -wëë -ya -nu -kë -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho -a -nu -wëedhe yö 'pö.

8 'Me 'ö- -nu zuëpiüdhe 'dhö "puu -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe -wo -dho Atanna yö.

9 'Me 'wo me -nu -ko wü 'koo -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho -a -nu -dhe ö bhang -nu.

10 Me 'wo- -nu -wëedhe bho sië Atanna dhöobhaa kë -sü -won 'gü -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe -a -bha -gblüdedhe -ya wo □në- -nu -bha 'ka.

11 □Wa "si bho ka -go kö -wo ka -wëë -kë □gban "pepe suu wo, kö -wo □sua -nu -ya ka -bha, kö -wo dhiang yaa □gban suu 'do 'do zë ka -bha ka -bha -kë n -bha 'ka -sü -won 'gü kö ka -bha □ya kë -së,

12 ka □nü -yö -da kö 'ka ka "dhia bho, -a -gen -mü □dhe -a □troon 'kpii- -yö -ya -sü 'ka ka -go dhang- 'gü. -Ko 'wo Atanna -wödhiüloomë -nu 'wo gun ka "dhiü -a -nu -wëedhe bho- 'ka yi 'bha 'ka 'yö bha.»

"Kpungtaadhe -bha □wee waa- -bha -dhepuudhe -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 9,50; Dhukö 14,34-35)

13 'Yö- pö: «Ka □në 'ka □dhe "kpungtaadhe -bha □wee 'dhö, "këë □wee -zë □ya kë 'otoo, -më □në 'wo dho- -da -bha 'zü -deewo kö -yö kë "nëenëë? □Ya kë "dhü kö- -zun "dhiü -bhlöo 'yaa 'dhö 'zü, kö □ya 'to -wënnng "kpenng -pë □në- 'ka kö -wo taa- -ta.

14 Ka □në 'ka "kpungtaadhe -bha -dhepuudhe 'ka, "ëen 'pödhë 'ö -ya -sü 'ka -ton □gbin- -a -dhe -yö -dhang -ee?

15 'Sa 'waa -dhangbha do 'pö 'waa- -da gbo -zë □wlöö, "këë -wa -do pë 'bha □në- -ta 'yö -dhe -pv me "pepe 'wo 'köödhö -a -nu -ta.

16 □Dhe 'ö -kë □dhe ka □në 'ka "kpungtaadhe -bha -dhangbha 'ka 'pö bha, -a -dhea -bha □dhe ka 'bhü -yö "flü kö me □gban -wa yö. Ka 'bhü 'ö dho bho 'ö me □gban -wa yö bha yö -mü 'won -sesengbo -nu 'ka dho- kë bha □në- 'ka, yö □në □waa- yö, 'yö 'wo dho ka Dé Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- 'to bho- -bha.»

Atanna -bha 'tong- 'kun -ko □dede -dhi- ang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

17 'Yö- pö: «'Ya 'dho kë ka 'gü □dhe a -nu kö 'tong- -nu 'ö Moizö -ya -ben zë bha waa- -wv -nu 'ö Atanna -wödhiüloomë -nu -wa pö yi 'bha 'ka 'ö- -go 'sëedhe 'gü bha 'a- 'bha bho "gbluv, "këë a -nu kö 'a- 'gü -won □në- kë.

18 A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: "Se waa- dhang- -zë 'wo -tun □kö, 'tong- -nu bha- ga do 'yii 'dho 'go "gbluv, aa" □ni -a □blün 'në -zian 'yii dho 'sü- -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka pë "pepe □gban "dhiütoy- -bha.

19 Yö □në- -won 'gü 'yö me "uv me 'ö dho 'tong- bha- 'dëdë 'në 'bha -zian bho, 'ö dho 'ö- -ko -zon me "wëë -nu -dhe, -a -me □në dho 'to me □gban "pepe 'dëdë -sü 'ka Atanna -bha -gblüdedhe 'ö dho 'go dhang- 'gü bha- kë -yi 'ka. "Këë 'me 'kö 'tong- bha-

kun, 'ö- □bhlēē -ya, 'ö- -kə -zən 'pö me "wεε -nu -dhe, -yö -dho -due 'kpii- □sləö -gblüedēdhe bha- 'gü.

²⁰ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: Ka -bha Atanna dhəəbhaawən kē -sü 'yii ziö Zuifö -nu -bha 'tənggəme -nu waa- Fadhizien -nu -bha -ta, 'kii 'dho -da Atanna -bha -gblüedēdhe bha- 'gü.»

-Dhio 'ö Yesu -ya də zuēnεεsüme -nu -ta -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē

²¹ 'Yö- pö: «Ka- -ma □dhe -wo ka- -pö ka "bhema -nu -dhe yi 'bha 'ka □dhe: Me 'bha 'ya 'dho me zē, me 'ö ya me zē kö □ya za -ya ö -dɪ -bha. -Wo 'dho- 'ka 'pödē -nu -dhe kö -wo za də- -bha,

²² "kεε ma -zē a- -pö ka -dhe: Me "ʊ me 'ö yaa- ö -siö -dhe -wən -yö ö "teado "piü kö dhεε" 'kpə -ya -me -bha, kö -wo -dho 'dho- 'ka 'pödē -nu -kuu "dhiü kö -wo za də- -bha. Me 'ö yaa- -pö ö "teado -dhe "yaaki 'yaa i -bha, -wo -dho 'dho- -me 'ka -kwεazē -nu -kuu "dhiü. Me 'ö yaa ö "teado -dhe slaame, kö peng 'ö □geebəö bha -dho 'gü -me do 'bha □nē bha.

²³ □Ya kē □dhe 'bha 'dho "saa- bho Atanna "dhiü -a -bha "saabhodhe 'gü, kö 'i 'to mü kö i -zə -yö -bö □dhe 'wən 'bha -yö i dheebhang 'bha -zə "piü i -bha,

²⁴ -bhö i -bha "saapē 'to -dhe bha- 'gü kö 'i 'dho bhεa" i dheebhang bha- -dhe kö i gun -na nu 'i "saa- bha- bho Atanna "dhiü.

²⁵ □Ya kē □dhe me 'bha □ya i -da zadəme -nu -dhe, 'ka 'dho siē ka "kwēē -a -nu -kuu "dhiü kö 'ka ziö- -gen 'gü, -bhö -a "slē məö- kö 'ka □məö- 'gü kö ka -tun zian -ta. Kö 'ya 'dho i -da "sədha -nu □kwεε- 'ö 'wo i -da -kaso 'gü.

²⁶ A- -pö i -dhe tean- □dede 'ka □dhe i -dho 'to -kaso bha- 'gü "dhü 'ö dho 'ö zun- 'ka me 'ö- -bha 'wən 'dhö i -bha bha- -bha -suganē 'ö i -gə -a -kpea nu -yi -bha.»

²⁷ 'Yö- pö: «Ka- -ma 'zü □dhe me 'bha 'ya 'dho -zua zē,

²⁸ "kεε ma -zē a- -pö ka -dhe □dhe me "ʊ me 'i me -nu -bha dhe yö, 'ö i zuē" -yö bhə- -bha kö 'bha -da "piü i zuē" 'gü □yēn □naa bha.

²⁹ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, □ya kē □dhe i -kə -sē 'gü "yanga □ya kē i -pö 'wən yaa 'gü -pē 'ka, -bhö -a bho "kεa 'gü kö 'i- -zuö

i 'ka □gblēen, ("töng 'ö 'yii i -da 'ka □kö 'wən yaa 'gü bha- 'ka); -a -gen -mü □dhe i dəə do -go i -bha -sü kö 'i dha -a fiē- -dhö i dəə □gban -to i -bha -sü 'ö 'i dho □geebəö -peng 'gü -a -bha.

³⁰ □Ya kē 'zü □dhe i -kə -sē 'gü -gbe □nē □ya kē i -pö 'wən yaa 'gü -pē 'ka, -bhö -a "kplü bho kö 'i- -zuö i 'ka □gblēen, ("töng 'ö 'yii i -da 'ka □kö 'wən yaa 'gü bha- 'ka); -a -gen -mü □dhe i dəə do -kan i -bha -sü 'ö 'i dha -a fiē- -dhö i -dhü -todhüsü 'ö dho □geebəö -peng 'gü -a -bha.»

(Matiö 19,9; Makö 10,11-12; Dhukö 16,18)

³¹ 'Yö- pö: «Ka- -ma 'pö □dhe me 'ö dho ö -bha dhebhə bho "bü, -ya -bho "bü 'sēedhe kē kö -ya □nēng- -bha,

³² "kεε ma -zē a- -pö ka -dhe □dhe me "ʊ me 'ö- -bha dhebhə 'yii- to -zē wo kö -yö dho -zua zē -dhe 'gü, □yaa- bho "bü 'wən "wεε 'bha -zē 'gü kö -a dhebhə bha -yö gwaan- "wεε 'kpə, kö- -bha gən bha □nē- "yan də -gean. 'Sa me "ʊ me 'i dhe -bho "bü -sü sü, kö -da □nē 'i- wo me -nu -bha dhe "piü bha.»

-Dhio 'ö Yesu -ya də -sö -bhö -sü -wən 'gü -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē

³³ 'Yö- pö: «Ka- -ma 'zü □dhe -wo ka- -pö ka "bhema -nu -dhe yi 'bha 'ka □dhe me 'bha 'ya 'dho -sö -bhö 'ö 'yaa- 'gü -wən kē, □dhe me □ya -sö -bhö 'wən suu "ʊ suu 'ö- 'gü kwa Dēme -dhe, -a -me -ya 'gü -wən kē gbonggbongdhö,

³⁴ "kεε ma -zē a- -pö ka -dhe □dhe 'ka 'dho -sö -zian □nē- -bhö tongtongdhö. 'Ka 'dho- -bhö dhang- 'gü -dhe 'to 'gü, -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüedēdhe -gbloo -mü.

³⁵ "Een 'ka 'dho- -bhö "kpungtaadhe 'to 'gü, -a -gen -mü □dhe Atanna -gendədhe -mü. 'Ka 'dho- -bhö 'zü Zedhizadhemö -dhe 'to 'gü, -a -gen -mü □dhe -gblüde 'kpii- bha 'pödhe -mü.

³⁶ 'Ka 'dho- -bhö 'pö ka -dɪ 'to 'gü, -a -gen -mü □dhe 'kaa □məö- -bha kö 'ka ka -gədhε ga do -zian "flü "εen kö 'ka- trö ka -dɪ -dhe.

³⁷ "Kεε kaa- □iin -yö kē □iin 'ka, -a 'dhe 'ka- pö 'zü 'aa bhoo, -ka 'to 'aa bhoo -ta, -a -gen -mü □dhe -a 'dhe 'kö 'ka- -da -ta

-a 'dhe bha- zian- -ta bha -yö -go Sotraan
□nē- "piü.»

*-Dhio 'ö -gban me -di bhlɔɔ bho -sü -bha
-a -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 6,29-30)*

³⁸ 'Yö- pö: «-Wa -pö 'zü ka "bhema -nu
-dhe yi 'bha 'ka □dhe: <'Me □ya me "yan
'wü -wa "yan 'wü 'pö, 'me □ya me "songa
do "ye -wa -bha "ye 'pö»

³⁹ "kεε ma -zē a- -pö ka -dhe □dhe: 'Ka
'dho ka -di bhlɔɔ bho me 'ö 'wɔn yaa -kē
ka 'ka -a -go. Me 'ö ka "tu -ma ka -kɔ -sē
'gü, -ka ka □kwaa 'gü "tu slēē- -me -ta kō
-ya -ma 'pö.

⁴⁰ Me □ya ka -da zadome -nu -dhe kō
-wo kaa- "bhεε 'sü ka -go ka -san -bha, -ka
kaa- □gbauu- do- -me -go.

⁴¹ □Ya kē □dhe 'me 'ö -ziö ka -go □ya
-kpan ka -bha zian -ta kō -yö faan wɔ ka
-ta kō -yö □kwεε 'gbiin- -ya ka □gbin- kō
-ya pö 'ka ziö -ton do -ta, -ka ziö -ton □ple
-ta.

⁴² Me 'ö pē -gbadhε ka -go, -kaa nu- -me
-dhe, me 'ö nu pē "sieng 'sü ka -go, 'ka 'dho
-kɔ -me -dhe -a -pē -ta.»

*-Dhio 'ö -gban me 'yao- -dho -bha me kē
-sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö
-ya pö*

(Dhukö 6,27-28.32-36)

⁴³ 'Yö- pö: «□Ya 'go yö -zē 'gü, -wo ka-
-pö ka "bhema -nu -dhe 'pö □dhe ka këyɔɔ
-nu -dho -yö ka kē kō ka 'yao- -nu -zē -a
-nu -san -yö ka kē.

⁴⁴ "Kεε ma -zē a- -pö ka -dhe □dhe ka
'yao- -nu -dho -yö ka kē kō 'me 'wo ka
-wēedhε bho siē 'ka bhεa" Atanna -dhe -a
-nu -wɔn 'gü.

⁴⁵ 'Ka yö □nē- kē "dhü kō 'ka bhɔ ka
Dē 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- -bha.
-A -gen -mü □dhe -yö ö -bha 'yēng- -wo
'wɔnyaakēme -nu -dhe □dhe -kɔ do 'ö- -wo
'ka 'wɔnsäkēme -nu -dhe bha □nē- 'dhö,
'yö dha ban 'zü ö 'wɔnsäkēme -nu -dhe
□dhe 'wɔnyaakēme 'dhö 'pö.

⁴⁶ -Ya kē □dhe 'me 'ö ka -dho 'dhö- -nu
-kē □nē- -nu -dho □ya ka kē doseng kō -mē
-wɔn □nē dho kē me 'kɔn -wɔn 'ka ka -bha
-kē Atanna -bha me 'ka -sü "gblɔɔ 'piü,
'yö Atanna dho ka □trɔɔn -da -a -wɔn 'gü.
'Niisongkunme -nu ('wo me -nu -ta □nē-

-bhö bha) -wa -kē 'pö □dhe -kɔ 'dhe 'kō
bha- 'dhö bhoo!

⁴⁷ □Ya kē 'zü □dhe 'ka ka dheebhang
-nu -di -slɔɔ □nē- -nu □tua bho doseng kō
"dhabhliwɔn -mεε □nē 'ka- -kē 'wɔn bha-
'gü, me 'waa Atanna do -wa kē 'pö "dhü!

⁴⁸ Pö 'yaa ka Dē Atanna 'ö -ya -sü 'ka
dhang- 'gü bha- -bha -kɔ do 'ö- 'gü bha,
pö 'ya 'dho kē ka -bha 'pö- -kɔ 'gü.»

6

*-Gbaɔ -wēeme -nu -go -dhio 'ö Yesu -ya
do 'ö Matiö -ya pö*

¹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'zü
'ö- pö: «-Kaa kē -sē kō ka -bha 'wɔn -sē kē
-sü 'ya 'dho kē □dhe pē -yaan kē -sü 'dhö.
□Ya kē □dhe 'ka- kē "dhü kō 'kii 'dho ka
□trɔɔn yö ka Dē 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü
bha- "piü.

² -A -wɔn 'gü 'bha- pö bhii 'wēega
□gbaɔ -wēeme -go, -bhö -a kē -suεεdhö
kō me "yan 'ya 'dho □loo i -ta □dhe -kɔ
'ö □naɔyaankēme -nu 'wo- kē- 'ka Zuifö
-nu -bha -yakwēekägükɔ -nu 'gü, "εεn
-kpinng -ta -dhe -nu 'gü ("kεε kō -a -nu
"ta -kɔ -zē 'bha 'yaa -sē) bha- 'dhö. -A
-gen -mü □dhe 'me 'kō 'wo bha -wa -kē
"dhü kō -wo wo 'to □nē- bhɔ. A- -pö ka
-dhe tean- □dede 'ka □dhe wo -zē □wa wo
□trɔɔn □slɔɔ 'nu (me "bhü- -nu -bha -a -nu
'to bhɔ -sü bha- 'ka □naa bha).

³ "Kεε bhi -zē 'bha- pö 'i 'wēega nu
-wēeme -dhe -a "slē mɔɔ- kō me -zian 'ö
do -sü 'ka i "sɔɔ 'ya 'dho 'wɔn □slɔɔ- 'gü!

⁴ Kē "dhü kō gbaɔ- 'i- wo bha -yö 'to -bin
'gü kō i Dē 'ö 'wɔn 'bha 'yaa -bin -bha bha
-yö i □trɔɔn nu.»

*-Dhio 'ö -gban -bhεa Atanna -dhe -kɔ
-bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya
pö*

(Dhukö 11,2-4)

⁵ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Ka bhεa"
siē Atanna -dhe 'ka 'dho- kē □dhe me
-yaankēme -nu 'dhö; -a -gen -mü □dhe
wo □nē □wa do -kpinng -ta -dhe -nu waa-
Zuifö -nu -bha -yakwēekägükɔ -nu 'gü
-dhe -nu 'gü, 'yö 'wo □bhεa kō me -nu
"yan -yö □mɔɔ wo "dhiü □dhe Atanna
-dhökēme -mü wo 'ka. A- -pö ka -dhe tean-

□dede 'ka □dhe 'me 'wo "dhü bha □wa wo □troon □slöö -ya bo.

⁶ "Κεε bhi -zë 'bha- pö bhii bhea" Atanna -dhe, -bhö -da i -gö 'köödhö kö 'i "kwεε ta i -ta kö 'i bhea"- -dhe. □Ya kë "dhü i Dë 'ö 'wön 'bha 'yaa -bin -bha 'ö i "piö -bin 'gü mü bha -yö -dho i □troon nu; -a -gen -mü □dhe -a "yan -yö i -bha.

⁷ □Ya 'go yö -zë 'gü, 'ka bhea" sië Atanna -dhe, 'ka 'dho- wo -dhe do 'gü kplönkplöndhö □dhe me- pë wo -dhökëpë -nu -dhe me 'waa Atanna do □në 'ö -kë -nu 'gü □dhe -bhea -dhe do 'gü kplönkplöndhö -sü □në □ya kë "dhü 'yö me -wö ma, 'yö -yö -bo me -gö.

⁸ -Abin! Ka -zë 'ka 'dho ka -bha kë "dhü, -a -gen -mü □dhe "sanni 'ka pë -gbadhe, pë 'ö ka -mawön 'dhö- -bha, ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha -ya -do 'kpakpadhö.

⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'ka- pö 'ka bhea" Atanna -dhe -kaa pö:

Yi Dë Atanna 'i -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü, i 'to 'ö "slöüslö bha -yö bhö -dhe □gban "pepe 'gü.

¹⁰ I -bha -gblüedhe -yö nu, i dhöobhaawön □në -yö kë "kpong □taa □dhe -kö 'ö- 'ka dhang- 'gü -a 'dhö.

¹¹ -Bhöpë 'ö □möö yi -bha □dεε, -bhö -a nu yi -dhe.

¹² -Bhö yi -kë -song yaya -nu -mawön 'to □dhe -kö 'yi 'me 'wo 'wön yaa -kë 'pö yi 'ka -a -nu -mawön to- 'ka 'pö -a 'dhö.

¹³ 'Bha 'dho kwaa- yi -zü

'ö 'yi dho 'wön yaa kë -zian -ta,

"κεε -bhö yi dha Sotran -gö;

-a -gen -mü □dhe -gblüedhe, 'gügbudhe waa- 'töbhödhe -wo bhi □në i -gö

'ö- zübhoyi 'yaa 'dhö,

'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö.

Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë!

¹⁴ □Ya kë □dhe 'wön yaa 'ö me -nu -wa -kë ka 'ka, 'ka- -nu -mawön 'to, ka Dë 'ö dhang- 'gü -yö -dho ka -bha 'wön yaa -nu -mawön 'to 'pö.

¹⁵ "Κεε □ya kë □dhe 'kii- -nu -bha 'wön yaa -nu -mawön 'to -zë wo, kaa -dö 'pö 'yii dho ka -mawön 'to.»

-Dhio 'ö -gban 'sunng- 'ma -sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

¹⁶ 'Yö- pö: «□Ya kë □dhe 'ka 'sunng- 'ma sië kö 'ka bhea" Atanna -dhe, 'ka 'dho ka wë 'gü -siö □dhe -kö 'ö -dö -to me -nu "yënnngme -nu 'wo- kë- 'ka -a 'dhö! 'Ö 'wo wo wë 'gü -siö kö me □gban "pepe -wa 'wön do □dhe -wo 'sunng- 'ma sië. A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: 'Me 'wo bha □wa wo □troon □slöö "pepedhö □naa bha.

¹⁷ "Κεε bhi -zë, a- -pö i -dhe □dhe i 'sunng- 'ma sië, -bhö i wëë' "zu "pepedhö kö 'i i -gö 'gü -piö -së 'ka

¹⁸ kö me 'bha 'ya 'dho- 'wön do □dhe i 'sunng- ma sië; i Dë doseng 'ö 'wön 'bha 'yaa -bin -bha, 'ö i "piö mü bha □në dho- 'wön do, 'yö 'wön -nu 'i- kë sië bha- -gö "yö do i -gö.»

-Dhio 'ö -gban □nao -due bho -kö -së -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Dhukö 12,33-34)

¹⁹ 'Yö dhiang zë -nu -dhe 'ö- pö: «'Ka 'dho kaa- □nao -nu -due bho "kpongtaadhe 'ö pë see- -pë waa- "köo -nu 'wo- -bha, 'ö □kwaanme -nu 'wo 'kpong -nu wü faandhe bha, 'wo pë □kwaan- -bha ya- 'gü.

²⁰ "Κεε -ka ka -bha □nao -nu -due bho dhang- 'gü -dhe, 'ö pë see- -pë bha waa- "köo -nu 'waa- -bha, "εεν 'ö □kwaanme -nu 'waa 'kpong 'wü- -bha kö -wo pë □kwaan bha □në- 'gü!

²¹ -A -gen -mü □dhe -dhe 'ö i -bha □nao 'dhö- -bha, 'yö i zuë" 'dhö -kë -bha 'pö.»

(Dhukö 11,34-36)

²² 'Yö go mü 'ö- pö: «Me "yanga □në □dhe me kwi -bha -dhepuudhe 'dhö. □Ya kë □dhe me "yanga 'dhö 'ö 'flëe- 'gü kö pë 'bha -pë 'bha 'yaa- -bha, kö i kwi □gban "pepe -yö "puu 'pö.

²³ "Κεε □ya kë □dhe i "yanga -zë -a -dhe □ya -ya -bha 'yaa -dhe yö sië 'zü, kö i kwi -dö 'pö □ya -da -dhe tii 'gü □naa bha. □Ya kë □dhe 'pë 'ö dho i gba -dhepuudhe 'ka, □ya kë -dhetiidhe 'ka, kö -dhetiidhe bha -yö -dho kë -ziisü.»

(Dhukö 16,13)

²⁴ 'Yö Yesu -yö dho dhiang 'ka 'ö "dhiü 'ö- pö: «Me do 'yaa □möö- -bha kö -yö yë kë me □ple "piö. -A me do -dhö -dho -a kë, 'ö- me do -san -ya -kë "we gbonngbonngdhö.

-Yö -dho -kplü με do -bha 'ö -kan με 'dhe 'ö 'dhö- -bha, -kɔ do bha- 'gü, 'kii 'dho □mɔɔ- -bha 'pö kö 'ka ka -dɪ nu Atanna waa- □naɔ -a -nu -dhe "kwëë.

(Dhukö 12,22-31)

²⁵ 'Yö- pö: «'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe: 'Ka 'dho -ya pë -nu 'ka dho- -bhö "εεν 'ö 'ka dho- mü kö 'ka -tosea kē- -ta, "εεν sɔ -nu 'ka dho- -da bha- 'bha -wɔn zuën -ta bha 'yö bha; -a -gen -mü □dhe -tosea kē -sü -wɔn -yö "gbɪ- 'ö- -ziö -bhöpë -wɔn -ta, "εεν 'zü με kwi -wɔn -yö "gbɪ- 'ö -ziö sɔ -wɔn -zë -ta, "εεν □sua -mü -ee?

²⁶ -Maa -nu 'wo ziö sië dhang- 'gü bha -kaa -nu -ga! 'Waa pë ta kö woo- -a "kan kö -wa -kɔ dɔ, "kεε ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha -ya -nu "dhiü -gba. "εεν -a -ga 'ka- wo bha -maanë -nu -zë -a -nu -wɔn -yö "gbɪ- 'ö -ziö ka -zë ka -ta -ee?

²⁷ De -mü 'ka ka kpö 'gü 'yö □mɔɔ- -bha 'ö -dɪ -bha -tosea -dhekpəɔyi do -zian -da 'gü ö -dɪ -dhe -a -bha -ya ö -dɪ -wɔn zuën -ta -sü 'gü?

²⁸ -Më □në -kë 'sa 'yö 'ka -ya ka -dasɔ -nu -wɔn zuën -ta? -Kɔ 'ö blëë -nu 'wo "bin -ya sië- 'ka "bü bha -kaa -ga kö 'ka- 'suan- bho! 'Waa yë 'bha kē "εεν 'waa sɔ bɔ.

²⁹ "Kεε 'sa a- -pö ka -dhe tɛan- 'ka □dhe -gblüdë 'bha 'ö gun Izraëdhö -sɛ 'gü yi 'bha 'ka 'wo- Sadhomɔ -kë bha- -bha -gblüdëdhe □gban waa- -bha -bha, 'yii sɔ suu 'ö- "yan 'dhö -së □dhe blëë -nu bha- do 'dhö bha- -da tongtongdhö.

³⁰ "Bü -blëë "wεwεε dhe -nu 'ö □wa "bin -ya □dεε 'ö dhia" kö □wa "kpεa 'kpɔ 'wo dho- -nu "kan 'wo- -gü bha Atanna □ya wo -zë -a -nu dhi "sinma -sinma wo "dhü bha -oo, 'yö ka -zë □wε? -Më □në -kë 'yö 'yaa sɔ -da ka -bha ("kεε kö ka -zë ka □bhlëësü wo -zë -a -nu -bha)? 'Dhang 'ö kaa- bho Atanna "dhiü 'kpakpadhö bha 'yö -kë!

³¹ A- -pö ka -dhe "sika 'ya 'dho kē ka 'gü ka -bhöpë -wɔn 'gü; "sika 'ya 'dho kē ka 'gü ka müpë -nu "εεν ka -dasɔ -nu -wɔn 'gü,

³² 'mε 'waa Atanna dɔ □në 'wo pë -nu bha- -nu □mɔɔ- -kpεawo, "kεε ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü -ya 'wɔn -dɔ □dhe ka -mawɔn -ya -bha.

³³ 'Pë 'ö 'ka dho- □mɔɔ- -blëësü yö -mü Atanna -bha -gblüdëdhe waa- -a dhɔɔbhaawɔn -nu kē -sü □në- 'ka kö pë 'dhe 'wo to yöö □dede -ya nu ka -dhe -a taa 'ka.

³⁴ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho -ya -dhe 'ö dho □kpaɔ dhia" -a -wɔn zuën -ta, -a -gen -mü □dhe -dhekpəɔyi "pεpε □gban -bha 'gü -wɔn -yö 'do 'do. -Dhe 'dhe □ya □kpaɔ 'yö- -bha 'gü sëëbhodhe 'ö □mɔɔ- -bha 'yö -kë 'pö- 'gü.

7

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö -gban za -dɔ mε -nu -bha -sü -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Dhukö 6,37-38.41-42)

¹ 'Yö- pö: «'Ka 'dho za dɔ mε 'bha -bha, kö Atanna -dɪ 'pö 'ya 'dho za dɔ ka -bha.

² -A -gen -mü □dhe -yö -dho za dɔ ka -bha □dhe -kɔ 'ö kaa -dɪ 'pö 'ka- dɔ- 'ka mε -nu -bha bha □në- 'dhö; 'ka mε -nu -bha dɔ -mawɔn yaa -dhe -bha, -yö -dho ka -bha dɔ -mawɔn yaa -dhe -bha 'pö.

³ -Më □në -kë 'yö "yε -bi 'ö -da i "tɛado "yan -bha 'yö 'i yö -zë yö, 'yö 'bhaa "dhü -blün kö bhi -zë i "yan -bha bha- yö.

⁴ I -dho pö i dheebhang -dhe -kɔ kē □dhe □dhe <-bhö dɔ kö 'a "yε -bi bho i "yënng> kö bhi -zë "dhü -blün -yö i "yënng?

⁵ □Flümε, -bhö "dhü -blün bho □kö i "yan -bha -blëësü kö i -dhe yö kö 'i gun -na "yε -bi bho i dheebhang "yan -bha 'pö!»

⁶ 'Yö go mü 'ö- pö: «'Ka 'dho 'pë 'ö □bhlëësü -a nu 'gben- -nu -dhe, 'ö 'wo □slëë ka -bha 'wo ka kun. 'Ka 'dho ka -bha pë □bhlëësü -nu -zuö -bhɔ -nu -dhe kö 'wa 'dho taa- -ta.»

-Dhio 'ö -gban pë -gbadhε -sü, pë mɔɔ- -sü waa- "kwεε -ta -ma -sü -bha 'ö Yesu -ya dɔ 'ö Matiö -ya pö (Dhukö 11,9-13)

⁷ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «-Ka pë -gbadhε, ka -dho -a □slɔɔ! -Ka pë mɔɔ-, ka -dho -a yö! -Ka "kwεε -ta -ma, -wo -dho "kwεε "pu ka -gɔ.

⁸ -A -gen -mü □dhe mε 'ö pë -gbadhε 'yö- □slɔɔ, 'mε 'ö pë □mɔɔ 'pö 'yö- yö, 'yö 'wo "kwεε -pu 'mε 'ö "kwεε -ta -ma -a -gɔ 'pö.

9 Mε 'bha -yö -dhö ka kpö 'gü 'ö- -bha 'në □ya 'bluu- -gbadhε -gɔ, 'yö -gwë kpö nu- -dhε -ee?

10 "Έεn mε 'bha- -dhö ka kpö 'gü 'yö- -bha 'në □ya 'yuü- -gbadhε -gɔ, 'yö -mlεε "yaandhe nu- -dhε -ee?

11 □Ya kë "dhü ka 'ö ka -zë ka këwɔn 'dhö 'ya- bha, 'ka dɔ pë -së -nu ka -bha 'në -nu -dhε -dhε 'ka □dhε -kɔ bha- 'dhö, -më □në -kë 'yö ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha 'yaa pë -së nu 'mε 'wo- -gbadhε -gɔ -a -nu -dhε 'pö?

12 □Ya 'go mü pë "pεpε 'ka- "piü □dhε mε -nu -wa kë ka -dhε bha, -kaa kë- -nu -dhε 'pö, -a -gen -mü □dhε 'pë 'ö Moizö -bha 'tong- waa- Atanna -wɔdhiüloomε -nu -bha 'sëedhε 'wo- pö bha 'yö bha.»

-Dhio 'ö -gban 'kɔdhi 'ö "sɔɔsɔɔ -a -bha 'ö Yesu -ya dɔ 'ö Matiö -ya pö (Dhukö 13,24)

13 'Yö go mü 'ö- pö: «-Kë Atanna -bha mε 'ka -sü bha- -dhε -yö 'ya- □dhε 'kɔ 'ö- "dhi 'dhö "sɔɔsɔɔ, -da -a 'gü -sü 'dhö, "kεε bɔdhε 'ö 'dhö 'yö bha, kö 'ka kë- -bha 'ka! -A -gen -mü □dhε □geebɔɔ -pεng 'gü -zian bha- -sɔ -dhε -yö "gbεa, 'yö- -tadhε 'dhö -basü 'ka "pεpedhö, 'yö 'mε 'wo bɔ mü □në 'wo 'gbε.

14 'Yö zian 'dhε kö dho □sii 'ö 'yaa yën -a këdhε 'gü bha 'ö "sɔɔsɔɔ, 'yö -bɔ -ta -dhε 'dhö "gbu- □dedewo, 'yö mε 'wo bɔ- -ta 'waa 'gbε.»

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö -gban "dhü waa- ö bhe -a -nu -bha 'ö Matiö -ya pö (Dhukö 6,43-44)

15 'Yö- pö: «-Ka ka -dɔ 'kun -së Atanna -wɔdhiüloomε □flüsü -nu -gɔ! 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö "dhü bha- -gen -mü □dhε: -Wo -dho nu ka "piü kö □wa wo tong 'ka □dhε "bhlaanë 'dhö, "kεε kö 'gba -dɔ ka -bha kö 'wo ka 'gü see- -wɔn □në -nu 'gü □dhε gwee -nu 'dhö.

16 "Kεε ka -dho -a -nu dɔ 'kpakpadhö -a -nu këwɔn -nu □në- -bha; -a -gen -mü □dhε -a -nu këwɔn 'yaa -së

17 -A 'klɔɔ- -mü □dhε "dhü 'ö "dhü -së 'ka -a bhe din -yö -kë -së; -a 'dhε 'yaa -së 'pö, -a bhe din 'yaa dhi.

18 "Dhü 'ö -së -a bhe -zë din 'yaa -siö, -a 'dhε 'ö 'ya- 'pö, -a bhe din 'yaa dhi.

19 -A -kë "dhü -sü 'gü, "dhü 'ö 'yaa bhe -së dɔ, -a "kan □në 'wo dho- wo 'yö 'wo- -zuö pεng 'gü.

20 'Wo "dhü -së dɔ- bhe -bha -kɔ do 'ö- 'gü bha, ka -dho Atanna -wɔdhiüloomε □flüsü -nu bha- -nu dɔ -kɔ do bha □në- 'gü 'pö.»

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö -gban 'wɔn -kë 'ö 'tɔgümε -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 13,25-27)

21 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Mε "pεpε 'wo n -dhε sië <n Dëmε, n Dëmε> bha, -a -nu □gban 'wii 'dho -da Atanna -bha -gblüdédhε 'gü kö 'yii kë mε 'kö n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- dhɔɔbhaawɔn -kë -a 'ka.

22 Atanna -bha za -dɔ mε -bha yi bha □ya □loo, mε 'gbε- -dho pö n -dhε: <N Dëmε, n Dëmε, yi Atanna -wɔ "dhiü □loo i 'tɔ 'gü, 'ö 'yi "yina yaa -nu kë mε -nu 'gü i 'tɔ 'gü, 'ö 'yi "dhabhliwɔn 'gbε □dede -kë i 'tɔ 'gü>

23 "kεε -a -dho pö- -nu -dhε: 'Maa ka dɔ tongtongdhö, -a -gen -mü □dhε ka -to 'wɔn yaa kë -sü -bha -kpεawo, -ka bhɔ n -dhε taa-!»

-Dhio 'ö -gban 'kɔ dɔ -sü -bha 'ö Yesu -ya dɔ 'ö Matiö -ya pö

(Dhukö 6,47-49)

24 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «"Kεε mε "ɔɔ mε 'ö 'ö "tu to 'wɔn -nu 'a go sië- pö bha- -bha, 'ö- 'gü -wɔn -nu -kë kö- -mε -yö □dhε 'wɔndɔmε do 'ö 'ö -bha 'kɔ dɔ -gwë -ta □në- 'dhö.

25 □Dhε 'ö □ya 'ö -bha 'kɔ bha- -dɔ -gwë 'saa- "dhiü □ya 'ö bo, 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "tεε "gbu- -nu 'wo -ziö, "kεε 'yö 'kɔ bha 'yii 'wü, -a -gen -mü □dhε kö -gen -yö -gban -sü 'ka -gwë -ta.

26 "Kεε mε "ɔɔ mε 'ö 'wɔn 'ka 'go sië- ma bha- ma, 'ö 'yaa- 'gü -ta 'sü, kö- -mε -yö □dhε -tamame 'ö 'yaa 'ö -zɔ 'gɔn 'ö dho 'ö 'kɔ dɔ "yεεn -ta □në- 'dhö.

27 □Dhε 'ö □ya 'kɔ dɔ, 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "tεε "gbu- -nu 'wo -ziö, 'yö 'kɔ bha 'ö wü, 'yö- □gban -yö □see dee" wo "pεepedhö.»

-Dhio 'ö -gban Yesu -bha mε draan- -kɔ -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

²⁸ □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo dhiang -nu bha -nu zë -sü 'ka □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö- -bha me draan- -ko bha- 'wɔn -yö me 'wo gun mü bha- -nu □gban "pepe kɔn;

²⁹ -a -gen -mü □dhe -a -bha me draan- -ko bha -yö -gun bho sië Zuifö -nu -bha 'tɔnggome -nu -bha "piü, 'ö me □draan -wɔgbiindhe 'ka.»

8

Yesu -bha □weeyuame do -dhe bo -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 1,40-45; Dhukö 5,12-16)

¹ □Dhe 'ö Yesu □ya 'go -tɔn □gbin-, 'yö me kpö 'gbe 'wo -ziö □keng-.

² 'Wo dho -dhe -ga kö □weeme do □ya □yɔɔn- "sɔɔ kö □ya zun ö kpiö 'gü- -dhe, kö □yaa- pö: «N Dëme, a- 'wɔn -dɔ □dhe i -mɔɔ -bha 'i n -kë "klüöklü, "kɛɛ kö i -dho "wɪ- -bha □tɔn n -gɔ -ee?»

³ 'Yö Yesu -yö ö -gbe 'gü -pu 'yö- zun- bha 'yö- pö: «'Ma "wɪ- -bha, -bhö kë "klüöklü!» -Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'ö- -bha □wee -yua -yö go- -bha 'yö kë "klüöklü.

⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö i "tu 'to -së 'ka, 'bha 'dho 'wɔn ya- -gen do me 'bha -dhe, "kɛɛ -bhö 'dho 'i i -dɪ -zɔn "saabhɔme □në- -dhe kö -ko 'dhe 'i- -bha □dɛɛ bha -ya yö! □Ya 'go mü kö 'i "saa- bho Atanna "dhiü □dhe -ko 'ö Moizö -ya -zɔn 'ka -a 'dhö kö me □gban -wa 'wɔn dɔ □dhe 'bha kë "klüöklü.»

"Sɔdha -gɔme 'ö go Wlɔmö -a -bha gwëemi -kë "klüöklü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 7,1-10)

⁵ □Dhe 'ö Yesu 'dhö -da sië Kapɛɛnaɔmö -pö 'gü, 'yö Wlɔmö -me -nu -bha "sɔdha këng do -gɔdhiüme do -yö nu- "piü, 'yö "ta bhoo -da -dhe

⁶ 'ö- pö: «N Dëme, -bhö "ta n -dhe, ma gwëemi do -yö "yua "dhiü sië -ziisü, -a -dhe □gban "pepe □ya ga- -bha, -yö wɔ sië 'kɔɔdhö.»

⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «A -dho 'dho 'a -wo i -gɔ 'kɔɔdhö kö 'a- dha.»

⁸ "Kɛɛ 'yö "sɔdha -gɔme bha 'ö- pö- -dhe 'ö- pö: «N □kɔɔnmɛ, a □dhe -më 'dhö 'yö 'i- "piü kö 'i -da n -gɔ 'kɔɔdhö, a- 'wɔn -dɔ

□dhe -wu dosengseng -ya 'go i "dhi 'bha- pö, ma gwëemi bha- -dho kë "klüöklü;

⁹ -a -gen -mü □dhe ma 'ö n -gɔdhiüme -nu 'wo 'dhö 'pö ya, mang -dɪ 'pö n -kɔwloöme -nu -wo -dhö 'ö 'ma- pö me do -dhe: «-Bhö 'dho -dhe 'ö □ni- 'gü!» 'ö dho 'ö 'ma- pö- me 'bha -dhe: «-Bhö nu!» 'ö nu, 'ö 'ma- pö ma gwëemi do -dhe: «-Bhö -a kë □ni!» 'ö- -kë. ("Sanni n -bha -zë -yö kë "dhü bha -oo, 'yö bhi -zë □we?)»

¹⁰ □Dhe 'ö Yesu □yaa- -wu ma □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö- "dhia -yö ma- 'gü, 'yö- pö 'me 'wo gun- □keng- bha- -nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, a- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe 'dhang -bho n "dhiü -ko suu ya, 'mii- yö me 'bha -gɔ Izraedhö -sɛ -zian ya- 'gü do kö maa -dhe "wɛɛ □në- pö!»

¹¹ "Kɛɛ a- -pö ka -dhe □dhe me 'gbe □dede -dho 'go 'yënn- -wo -zian 'ka, 'wo go 'yënn- -pö -zian 'ka 'wo pë -bhö wo 'kwëë- waa- Ablaamö -nu, Izaakö -nu waa- Zakɔbö -nu 'dhö Atanna -bha -gblüeddhɛkédhe 'ö dhang- 'gü bha- 'gü.

¹² 'Yö 'me 'kö- -dhe gun- -bha -dhe -wo -da Atanna -bha -gblüeddhɛkédhe bha- 'gü bha 'wo- -nu -zuö "kpenng -dhɛtiidhe 'gü, ('yö 'wo □saan mü,) 'yö 'wo "gbu bɔ kö -wo wo "sɔn "dhiü -bhö sië klöklödhö.»

¹³ □Dhe 'ö Yesu □ya dhiang bha- zë- -nu -dhe "dhü, 'yö- pö "sɔdha -gɔme bha- -dhe: «-Bhö 'dho i -gɔ 'kɔɔdhö, -yö -dho kë i -dhe □dhe -ko 'i -zɪ yö- 'ka n -dhe bha- 'dhö!» -A "töng □dede 'wo- pö sië- 'ka "dhü bha, 'yö "sɔdha -gɔme -bha gwëemi bha 'ö -kë 'ka "klüöklü.

Yesu -bha 'yua -bho me 'gbe -bha -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 1,29-34; Dhukö 4,38-41)

¹⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu waa- -bha □klang -nu 'wo dho Piɛdhö -gɔ 'kɔɔdhö. 'Yö -kpan Piɛdhö -bha dhebho dhe -bha kö "nɛnɛ □ya nu- -ta kö -yö 'waanu -sü 'ka- 'ka "wɛ tɔnklɔndhö.

¹⁵ 'Yö ö -ko pa- -ko 'ka. -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö "nɛnɛ -yö -kan 'gü, 'yö □wɪü 'ö- -nu "dhiü -ziö wo.

¹⁶ □Dhe 'ö yean" "piü □ya □loo, 'yö 'wo nu me 'gbe 'ö "yina yaa -nu 'wo- -nu 'gü -a -nu 'ka Yesu -dhe. 'Yö "yina yaa -nu bha- -nu -kë ö -wu 'ka, 'yö "yuédhi "pepe 'wo gun 'mü -a -nu -kë "klüöklü 'pö.

17 -Wɔ 'ö Atanna -wɔdhiüloomε Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wɔn -yö -kë -kɔ bha [në- 'gü [dhe:

«-Yö yi [niɔɔdhe -nu -bho yi -bha, 'ö yi -bha "yua -nu -kwεε bho yi -ta.»

-Kë Yesu -bha 'ka -kɔ -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Dhukö 9,57-62)

18 [Dhe 'ö Yesu [ya 'mε 'wo [klëen- zü bha- -nu -ta -ga, 'yö- pö- -bha [klang -nu -dhe [dhe -wo "yi "kan kö -wo bɔ "yi [taama.

19 'Yö Zuifö -nu -bha 'tɔnggɔmε do -yö [yɔɔn- "sɔɔ 'yö- pö- -dhe: «N Dëmε, -dhe "pεpε 'i dho 'dho- 'gü, a -dho 'dho i [keng-.»

20 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «"Sak- padë -nu -wɔ 'gü -yε -yö -dhö, 'ö -maa -nu -dɪ 'pö 'wo 'kɔ -nu dɔ 'wo -wɔ 'gü, "kεε mang Mεgböme -zë -dhe -zian 'a dho n "tεε pa- 'gü 'yaa 'dhö.

21 -Wo -to -dhe do bha- 'gü, 'yö- -bha [klang -nu bha- mε do -ya pö- -dhe: «N Dëmε, -bhö dɔ "gbɪ- bhεa" [në 'a- wo i -dhe kö 'i i -kɔ bho n 'gü [kö kö 'a 'dho, kö n dë [ya ga 'ma- -wεε bho kö 'a nu 'a 'to i [keng- -dhe!»

22 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Bhi -zë -bhö nu kö 'kwa 'dho! -Bhö kwaa- 'mε Atanna -ya -nu -sü [dhe mε [gee 'dhö bha- -nu -zü kö -wo wo 'ko -nu -wεε bho.»

Yesu -bha "tεε 'daɔnnu -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 4,35-41; Dhukö 8,22-25)

23 [Dhe 'ö Yesu [ya bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö -da "yitagɔ 'gü waa- -bha [klangdhiü -nu 'dhö.

24 'Wo dho "kan wo -ta kö "tεε "gbɪ- [ya -ya ziö -sü -bha, kö "yitagɔ [ya -ya [bang "bang kë -sü -bha, kö "yi -yö -ma sië- -bha "gbɪ- 'ka, kö "yi kpö -nu -wo "wlü sië -dhe [gban "pεpε 'gü, 'ö- 'bha -nu 'wo -pö -nu wo "yitagɔ 'gü -dhe -nu 'gü, "kεε kö Yesu -zë -yö yi [në- zë sië.

25 'Yö- -bha [klang -nu 'wo [yɔɔn- "sɔɔ 'wo pa- -bha, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëmε, -bhö kwa dha -dhe, ga [ya dun kwa -ta [zɔɔ -wa!»

26 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Më [në -kë 'yö 'ka -suü "gbɪ- "dhü? Ka 'dhang bho -sü [në 'yaa n "dhiü 'kpakpadhö -ee?»

[Dhe 'ö [yaa- pö "dhü, 'yö [wlü 'yö [gbla "tεε 'ö gun ziö sië bha waa- 'yi 'ö gun [bang "bang kë sië 'pö bha- -nu -ta, 'yö -dheɔ -yö dɔ dingdhö.

27 'Yö- 'wɔn -yö mε [gban kɔn, 'yö 'wo -ya pö -sü -bha: «De suu [në [ni [zɔɔ 'yö "tεε -nu waa- 'yi -nu [gban 'wo- -wɔ ma [ni -oo?»

Yesu -bha "yinayaame [plε -kë "klüöklü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 5,1-20; Dhukö 8,26-39)

28 [Dhe 'ö Yesu [ya "yi "kan [ya bɔ "yi [taama Gadadha -mε -nu -gɔ "sε 'gü -zian "piü, 'yö gɔɔn- -nu [plε 'wo go mε -wεεbhodhe 'bha bha- 'gü 'wo nu- "dhiü -gɔ. Mε [plε 'wo "dhü bha "yina yaa -yö -gun -nu 'gü, -a -nu "kεεkë -kɔ yaa bha- wɔn 'gü kö zian 'ö bɔ -dhe bha- 'gü [ya "kan, kö mε 'bha 'yaa bɔ mü 'zü.

29 'Yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Atanna Gbö, i -bha -më -wɔn [në yi -bha! "Eεn -yö i "piü [dhe 'i 'wɔn wɔ yi -ta kö- "töng 'yii [loo [kö -ee?

30 "Töng 'wo- pö sië- 'ka "dhü bha kö -bhɔ -kplü 'kpii- do -yö bhɔ sië- -nu "sɔɔ -dhe 'bha 'gü mü.

31 'Yö "yina -nu bha 'wo -ya bhεa" -sü -bha Yesu -dhe 'wo- pö: «[Ya kë [dhe 'i dho yi "piü -zë kë 'mε 'wo ya- -nu 'gü kö -bhö dɔ "gbɪ- bhεa" [në 'yi- wo i -dhe kö 'i yi bɔ -bhɔ -kluu ya- 'gü!»

32 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «'Ma "wɪ- -bha, -ka 'dho!» 'Yö "yina yaa -nu bha 'wo 'go gɔɔn- -nu [plε bha- -nu 'gü, 'yö 'wo -sɔ -bhɔ -kluu bha- 'gü. 'Yö -bhɔ -nu bha 'wo -sɔ -beang 'sü -sü -bha goo -bha -dhe bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo [wεnng "yi [bhaa 'yö "yi -ya -nu [gban zë dee" wo "pεpεdhö.

33 [Dhe 'ö [ya kë "dhü, 'yö -bhɔ -kpluu bha- -gɔdhiümε -nu 'wo -ziö -beang 'ka 'wo dho 'wo -wo 'pödhö. 'Yö 'wo -ya 'wɔn bha- -gεn dɔ -sü -bha mε -nu -dhe waa- 'wɔn 'dhe 'ö -gban mε [plε 'ö "yina yaa -yö gun- -nu 'gü bha- -nu -bha bha- 'dhö 'pö.

34 [Dhe 'ö [ya kë "dhü, 'yö mε "pεpε 'wo 'pö- bha- 'gü bha 'wo kpö dɔ 'wo dho dɔ

Yesu -go zian-. □Dhe 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo □bhea- -dhe kö -yö 'dho -yö 'go wo -go 'se bha- 'gü.

9

Yesu -bha "trüünyuame do -kë "klööklü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 2,1-12; Dhukö 5,17-26)

1 □Dhe 'wo- pö Yesu -dhe "dhü, 'yö -da 'yitagö 'gü 'yö "yi bha- -kan 'zü -deewo 'yö dho ö -go 'pödhö Kapεεnaomö.

2 'Yö 'wo nu- -dhe -genloome do 'ö wo -sü 'ka "gbang -ta -a 'ka. □Dhe 'ö Yesu □yaa- 'wön do □dhe me 'wo bha -zv -yö ö -dhe -sü -ya -nu -go, 'yö- pö -genloome bha- -dhe: «-Bhö i -zv -gban, n "taongdë, 'ma i -bha 'wön yaa -nu -mawön 'to!»

3 'Yö Zuifö -nu -bha 'tonggome 'bha -nu 'wo -ya -a pö -sü -bha wo zuë" "piö □dhe: «'Me 'ö ya □ya -da Atanna "dhiö!»

4 □Dhe 'ö -kë 'pö □dhe Yesu -ya -nu -zugöngüwön -nu bha- -do bha 'yö- pö- -nu -dhe: «-Më □në -kë 'yö -zugöndhe suu bha 'ö -da ka zuë" "piö?

5 -A pö -sü 'ö "trüünyuame -dhe □dhe <-bhö "wlü kö 'i i -wötapë 'sü 'kii ziö> waa- pö -sü 'ö- -dhe □dhe <'bön □ya 'go i -bha> -a -mεε □në "gbu-?»

6 "Kεε -a kë 'a- wo bha a- -kë "dhü kö 'ka- 'wön □në- do □dhe mang Mεgböme n -ko -yö -moo -bha kö 'a me -bha 'wön yaa -nu -mawön 'to "kpong ya- □taa.» □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö "trüünyuame bha- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i i -wötapë 'sü 'i 'dho i -go 'köödhö!»

7 'Yö göndënë bha 'ö □wlü, 'yö ö -wötapë sü 'yö -ziö.

8 □Dhe 'ö me "dhaa 'wo gun -dhe bha- 'gü bha- -nu "yan □ya -da 'wön bha- -dhe 'gü, 'yö "suö 'dhö -da -nu 'gü 'yö 'wo -ya Atanna 'to bhö -sü -bha 'wön suu -nu bha- kë -faan 'ö- nu mεbhüdhe -dhe bha- -wön 'gü.

Yesu -bha Matiö -dhe -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 2,13-17; Dhukö 5,27-32)

9 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö ziö 'ö dho. -A 'dho -sü 'ka 'yö -kpan göndë do 'wo- -dhe Matiö -a -bha kö -yö -ya sië 'niisong -bho 'gü -ko 'gü 'yö- pö- -dhe: «-Bhö

nu kö 'i -da n □keng-!» 'Yö Matiö -yö □wlü 'yö -ziö □keng-.

10 Yi do 'ka kö Yesu -yö pë -bhö sië Matiö bha- -go 'köödhö, 'yö 'niisongkunme -nu 'gbe waa- 'me 'ö- -nu 'to □ya zë -a -nu këwön yaa -nu -wön 'gü bha, 'wo nu 'wo wo -yaa kun Yesu waa- -bha □klang -nu -a -nu kpö 'gü pë -bhö -dhe 'gü mü.

11 □Dhe 'ö Fadhizien -nu 'wo- -dhe 'yö "dhü 'yö 'wo- pö- -bha □klang -nu -dhe: «-Më □në -kë 'yö ka -göme waa- 'niisongkunme, □flüme -nu bha waa- 'me 'ö- -nu 'to □ya zë -a -nu kë -song -nu -wön 'gü bha 'wo pë -bhö sië wo "kwëe?»

12 □Dhe 'ö Yesu □yaa- -nu -wu bha- ma, 'yö- pö- -nu -dhe: «'Me 'ö "yua 'yaa- -nu -bha bha, -a -nu -mawön 'yaa zun -dhotróo -bha, "kεε 'me 'ö- -nu 'gü 'yaa -së bha □në 'wo -dhotróo □moo;

13 -a -gen -mü □dhe 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'sëedhe 'gü -ya -pö:

<'Me 'ö me -nu -wëe -ga 'yö- -dho -yö n -kë, "kεε "saapë -nu -zë "dhia 'yaa n 'gü 'gbe.> -Ka 'dho kö 'ka -wu bha- 'kloo- moo-! "Kεε ma -zë 'mii nu 'me 'wo- pö wo -di -dhe □dhe pö 'aa wo -bha wo -zë -a -nu -dhe -dhe 'gü, a -nu kö 'a 'wönyaakëme -nu □në- -nu -dhe kö -wo wo bo 'wön yaa kë -sü 'ka.

Yesu -bha 'sunng- 'ma -sü -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 2,18-22; Dhukö 5,33-39)

14 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Zan Mezume -bha □klang -nu 'wo nu 'wo □yöön Yesu "soo, 'yö 'wo- dheε" kpö 'wo- pö: «-Yö -kë mü □dhe 'yö yaa- Fadhizien -nu -zë 'yi 'sunng- ma -kpeawo (□dhe -ko 'ö Atanna -wu -ya pö- 'ka -a 'dhö), 'yö i -bha □klang -nu -zë 'waa- 'ma?»

15 'Yö Yesu -ya -yö bō- -nu -go 'ö- pö: «'Me 'wo- -nu -dhe dhe 'sü troo kë -dhe 'gü -a -dhe 'yaa- -bha □dhe -wo wo wë 'gü -siö "töng 'ö dhesügon 'dhö- 'ka- -nu "piö bha- 'ka (-a -gen -mü □dhe kö- -nu □nii -yö -da sië), "kεε -a "töng -yö nu sië 'ö 'wo dho dhesügon 'sü- 'ka- -nu -go; -a "töng bha □në 'wo dho 'sunng- 'ma- 'ka (-a -gen -mü □dhe kö zuëdhiütεε □ya -ya -nu -bha).

16 -A -gen -mü □dhe me 'bha 'yaa so "kplü -dee □nëng so zii -bha kö -ya -wo.

□Ya kë "dhü -a so "pæn -dee bha -ya zii bha- -gan 'ö- "pε -dhe -da "dhiü.

17 "Εεν 'waa we -kiansü -da puu" zii 'gü, -a puu" -yö -wü 'ö- we -yö □wenng 'yö -kë pë see- -sü 'ka.

Zuifö -nu -gödhüme do 'dhu -bö -ko waa- dhebho do 'ö -ko -ye Yesu -bha so -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 5,21-43; Dhukö 8,40-56)

18 Yesu -yö -to dhiang -zë -a -nu -dhe -dhe 'gü, 'yö Zuifö -nu -göme do -yö nu 'yö zun ö kpiö 'gü -a -kuu "dhiü 'yö- pö- -dhe: «N Dëme, n 'dhu □ya ga -dede ya- 'gü -wa! -Bhö "ta n -dhe kö 'i i -ko 'pa- 'ka kö -yö -bö -dhe!»

19 'Yö Yesu waa- ö -bha □klang -nu 'wo -ziö □keng-.

20 □Dhe 'wo 'dho sië 'yö dhebho do 'ö □yöön yën -yua -yö zun- -bha 'ö- -kwe □ya kë -kaong do ga □ple bha 'ö bö Yesu □kee- -ta 'yö ö -ko pa- -bha -so "zo 'ka.

21 -A kë 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe -yö ö -zv -gon □dhe: «'Ya □möö- -bha kö ö -ko -zian -yö 'pa- -bha so "zo 'ka kö- -bha "yua ya □ya bo □naa bha.»

22 □Dhe 'ö □ya ö -ko "ye- -bha so "zo -bha □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö Yesu -yö □slëë ö 'gü. □Dhe 'ö- yö, 'yö- pö- -dhe: «i -zv -gban, n "teado, i -bha -zv -yö n -dhe -sü □ya i dha!» □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, dhebhone bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'yö- -bha "yua -yö bo.

23 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö dho 'yö □loo Zuifö -nu -göme bha- -go 'köödhö kö "truupiöme -nu waa- me "wεεwεε -nu -wo "gbu bö sië, 'ö 'wo □gbang dö- 'ka yuudhö kö -wo -gblagbla -nu bho sië. 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe:

24 «-Ka 'go, -ka zun "kpenng! 'Në ya 'yii ga, -yö yi □në- zë!» 'Yö 'wo □wεε dö- -bha.

25 □Dhe 'ö □wa 'me 'wo bha- □gban zun "kpenng, 'yö Yesu -yö -da 'kōdhi bha- 'gü, 'yö 'nëdhebho bha- -bö, 'yö- kun- -ko -bha 'yö- □wü.

26 'Yö 'wön bha- -taong -yö so "se bha- 'gü -dhe □gban "pepe 'gü.

Yesu -bha 'yanwlüme □ple -kë "klüöklü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

27 □Dhe 'ö Yesu □ya 'go -dhe bha- 'gü 'ö dho sië ö "dhiü, 'ö ziö sië -dhe 'bha bha- 'gü, 'yö "yan □wlüme □ple 'wo -ziö □keng- "gbla -sü 'ka kö -wa pö sië: «(Yi "bhema) Davi Gbö, -bhö yi -wëë -ga -dhe!»

28 □Dhe 'ö □ya 'dho □ya -da 'köödhö, 'yö "yanwlüme □ple bha 'wo □yöön- "soo, 'yö Yesu -ya -nu dheε" kpo 'ö- pö: «Ka 'dhang -bho "dhiü □dhe a -möö -bha 'a ka -kë "klüöklü -ee?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «□lin! Yi Dëme, 'yi 'dhang -bho "dhiü.»

29 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö ö -ko pa- -nu "yan 'ka 'yö- pö: «Kö -yö kë 'sa ka -dhe □dhe -ko 'ka ka -zv yö- 'ka n -dhe bha- 'dhö!»

30 'Yö me □ple bha- -nu "yan -yö -dhe yö. 'Yö Yesu -yö -dhio dö- -nu -ta glöglödhö 'ö- pö: «-Ka ka "tu 'to -së 'ka, 'wön ya me 'bha 'ya dho- ma!»

31 "Kεε □dhe 'ö □wa zun "kpenng, 'yö 'wo to 'wo zun- -dhiang -zë "sego "pean 'dhe bha- 'gü -sü -bha -dhe □gban "pepe 'gü.

Yesu -bha "bhöbhögön do -kë "klüöklü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

32 □Dhe 'ö □ya 'go -dhe 'dhe bha- 'gü 'ö 'dho sië, 'yö 'wo nu- -dhe göndënë do 'ö "yina yaa 'dhö- 'gü -a 'ka. Göndënë 'ö "dhü bha -yö -gun "bhöbhü 'ka.

33 □Dhe 'ö Yesu □ya "yina yaa bha- kë 'ö □ya 'dho, 'yö göndënë bha 'ö -ya dhiang zë -sü -bha. 'Yö 'wön bha- 'wön -yö me kpo 'gbe 'wo gun mü bha- -nu kōn 'yö 'wo- pö: «'Wön 'dhe 'kö- suu 'dhö ya 'yii- -dhe yö Izraedhö -se ya- 'gü do -wa!»

34 "Kεε kö Fadhizien -nu -zë -wa pö sië Sotraan □në 'gügbudhe suu bha- -nu Yesu -dhe 'yö "yina yaa -nu kë sië- 'ka me 'gü bha.»

Me "bhü- -nu -wëë -bha Yesu kë -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

35 Yesu -yö -gun ziö sië 'pö- -nu -bhiëë -ta 'döööndhö kö -yö 'dho sië Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgüko -nu 'gü 'ö dhiang zë me -nu -dhe, nao -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdedhe -bha -a pö -sü 'ka kö -yö "yuëdhi suu □gban "pepe -bha "yua -nu bho sië- -nu -bha, 'ö □niööme -nu suu □gban "pepe -kë "klüöklü 'pö.

36 'Yö -wëë 'dhö -ya -da -ta -sü -bha me kpo 'gbe 'ö- -nu yö sië bha- -nu -wön 'gü,

-a -gen -mü □dhe kö- -nu 'gü □ya ga, kö faan 'yaa- -nu 'gü 'zü, kö □wa kë □dhe "bhlaa -nu 'ö- -nu -maakëme 'yaa 'dhö 'ö □wa -pen -a 'dhö.

³⁷ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe □dhe: «-Bö Atanna 'ka -dho 'dhö 'me 'ö- -nu -bha -wo 'gbe □dedewo, "këe 'ö □dhe -mlü "kan -sü 'dhö, kö- "kanme □në 'yaa 'dhö bha 'yö bha.

³⁸ 'Yö- pö □dhe 'ö "dhü kö -ka bhea" Atanna -dhe kö 'ö □dhe -mlü "kan -sü 'dhö kö -yö me bö kö -wa "kan!»

10

Yesu -bha böme -nu -kaong do ga □ple bha- -nu bö -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 3,13-19; Dhukö 6,12-26)

¹ 'Ö go mü 'yö Yesu -yö ö -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha- -nu -dhe, 'yö 'gügbudhe -nu -nu -dhe kö -wo "yina yaa -nu kë- 'ka me -nu 'gü, kö- -nu -ko -yö ziö- 'ka "yua suu □gban "pepe -go, waa- □niö -ko suu □gban 'dhö.

² Yesu -bha böme -nu 'wo "dhü bha- -nu 'to □ne: -A me -blæsü □ne 'wo- -dhe Simo 'yö 'wo- -to -ya -ta -dhe Piedhö, 'yö- dheebhang Andre, 'yö Zakö waa- ö dheebhang Zan 'wo kë Zebede gbö -nu 'ka.

³ 'Yö Fidhipö, Batedhemi, Toma, Matiö 'ö -kë 'niisongkunme 'ka, 'yö Zakö 'ö -kë 'pö Adhöfe gbö 'ka, 'yö Tade,

⁴ 'yö Simo 'ö -kë "setakozëme 'ka waa- Zuda Isikadhistö 'ö Yesu -da ö 'yao- -nu □kwëe- bha.

(Makö 6,7-13; Dhukö 9,1-6)

⁵⁻⁶ Yesu -bha böme -nu -kaong do ga □ple bha- -nu 'to □në bha: 'Me 'wo bha □në Yesu -ya -nu bö 'yö ö -wö kpö- -nu -bha 'ö- pö: Izraedhö -me -nu 'ö □wa 'go Atanna -bha zian -ta □wa kë □dhe "bhlaa -nu 'ö- -nu -godhiümë 'yaa 'dhö, 'ö □wa □dheng -a -nu 'dhö bha □në -ka 'dho- -nu -zian 'ka, 'ka 'dho 'dho 'me 'waa Izraedhö -me -nu 'ka bha- -nu -zian 'ka, 'ka 'dho -da Samadhi -pö -nu 'bha -zian yaan- -bha.

⁷ -Ka -da zian -gloo "piü -dhe -nu 'gü kö 'ka Atanna -wö pö- -nu -dhe 'ka- pö: «Atanna -bha -gblüedhe bha □ya dun ka -ta!

⁸ 'Ka 'dho -ka "yua -nu bho me -nu -bha kö 'ka 'me □wa ga -a -nu -bö kö 'ka □wee

-yua bho me -nu -bha, kö 'ka "yina yaa -nu kë 'ka- -nu bho me 'gü! 'Gügbudhe 'ö Atanna -ya nu ka -dhe kö 'ka pé -nu bha- -nu kë- 'ka bha -ya -gbaö ka -go "wëewëe. Kaa -di 'pö, -ka 'wön -së -nu bha- kë me -nu -dhe "wëewëe.

⁹ 'Ka dho "sënnng waa- 'wëe- -da ka -ta (-a -gen -mü □dhe 'pë ka -mawön -yö zun- -bha -wo -dho -a nu ka -dhe).

¹⁰ □Ya 'go mü 'zü, 'ka 'dho "ta -kpö 'ka glëe" 'kun ka -ko "piü, 'ka 'dho "bheë □ple -naa 'sü, -sabha 'ya 'dho kë ka -go, "ëen "dhü 'ya 'dho kë ka -ko "piü! -A -gen -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe 'me 'ö yë kë sië, 'ö- kë sië 'me 'ö- -dhe bha -ya gba -bhöpë 'ka.

¹¹ □Ya kë □dhe 'ka -da 'pö- "gblüglü -nu 'gü, "ëen 'pö- 'sëennë -nu 'gü, 'me 'ö dho -ko -ya ka -dheng -bha, -kaa me möö- kö 'ka 'dho- -go 'köödhö 'ka 'to mü -yö 'dho -yö zun- 'ka ka -bha -go 'pö- bha- 'gü -yi -bha.

¹² 'Kö "pepe 'ö 'ka dho -da 'gü, -kaa pö- 'gü -me -nu -dhe: «Zuëwaanüsü -yö kë ka -go!

¹³ □Ya kë □dhe 'kö bha- 'gü -me -nu □wa ka -dheng bun, kö ka -bha zuëwaanü 'dhuë- 'ka- -kë -nu -bha bha -yö -dho -nu 'kun-. "Këe □ya kë □dhe 'wii ka -dheng 'kun, 'dhuë- bha 'yii 'dho- -nu 'kun- -yö -dho ö yee kë 'ö nu ka "piü.

¹⁴ □Ya kë □dhe 'ka -da 'pö- 'bha 'gü, "ëen 'ö 'kö -zian □në- 'ka 'ö 'wii "wü- -bha kö -wo ka -dheng 'kun, "ëen kö -wo wo "tu -to ka -wö -bha, -ka 'go mü kö 'ka ka -gen -bha -ma kö "së 'ö dö ka -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha -yö 'go ka -gen -bha (kö- -nu -bha "dhang bha -yö dö- -nu -ta).

¹⁵ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: Zadöyi 'ka 'wön 'ö -wö Sodömö waa- Gomöö -me -nu -ta, -yö -dho kë 'dëde 'pödhe bha- 'gü -me -nu -bha -bha.»

Yesu -bha □klang -nu -wëedhe 'wo dho- bho -a -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö (Makö 13,9-13; Dhukö 21,12-17)

¹⁶ 'Yö Yesu -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka ka "tu 'to! Ka bö 'a- wo sië bha a ka -bö □dhe "bhlaanë 'wo- bö laa -nu kpö 'gü □në- 'dhö. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka kë -glengsü kö ka "gblüüdhe -yö kë "puu!

17 Kö 'ka ka -zu kë ka -dɪ 'gü me "bhɪ- -nu -go, -a -gen -mü □dhe -wo -dho 'dho ka 'ka zadɔgükɔ -nu 'gü, 'ö 'wo ka -ma -nu wo □klangga 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükɔ -nu 'gü.

18 'Ö 'wo dho ka 'ka me -gɔdhiöme -nu waa- -gblüdë -nu -kuu "dhiü -dhe -nu 'gü n -wɔn 'gü kë "dhü kö 'ka "sëedhe kë n -bha -a -nu -dhe, "εen 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe.

19 "Kεε □wa ka 'kun □wa 'dho ka 'ka zadɔgükɔ -nu 'gü (n -wɔn 'gü), 'ka 'dho -ya dhiang -nu 'ka dho- zë, "εen -kɔ -nu 'ka dho- zë- 'ka -a zuën -ta. -A "töng □dede bha- 'ka, -wɔ -nu 'ö 'ka dho- pö -wo -dho dɔ ka "dhi.

20 -Wɔ -nu 'wo "dhü bha 'wii 'dho kë -wɔ 'ö go ka -dɪ 'gü -a 'ka, "kεε Atanna 'ö ka Dë 'ka bha- -bha 'Nii- "slüöslü bha □në dho bɔ ka 'gü 'ö dhiang zë.

21 Dheebhangzë -nu -dho wo 'ko -da me -nu □kwεε 'wo- -nu zë. 'Në dë -nu -dɪ 'pö -wo -dho woo- 'në -nu kë -kɔ do bha- 'gü. 'Ö 'në -nu -dɪ 'pö 'wo dɔ wo dë -nu -go, 'ö 'wo- -nu -da 'pö me □kwεε- 'wo- -nu zë.

22 Ka -san -dho me □gban "pεεε kë n -wɔn 'gü, "kεε 'me 'ö dho- 'kun "gbɪ- 'ö dho 'ö zun- 'ka -a "dhiütodhe -bha, -yö -dho dha.

23 □Ya kë □dhe □wa 'wɔn wɔ ka -ta 'pö- 'kpii- do 'gü, -ka □dua 'ka 'dho -a 'bha 'gü kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü -kpeawo! A- -pö ka -dhe tεan- 'ka □dhe 'kii 'dho ka bɔ -ziö Izraëdhö -pö □gban 'gü -sü 'ka kö mang Mεgböme 'mii nu □kö.

24 -A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe □klangdhiü 'në 'bha 'yaa 'kpii- kö -yö ziö- 'ka ö -gɔme -zë -ta, "εen 'zü yëkëme 'bha 'yaa 'kpii- kö -yö ziö- 'ka ö -gɔme -zë -ta.

25 "Kεε -a -dheä -bha □dhe □klangdhiü 'në -yö kë □dhe ö -gɔme □në- 'dhö, kö yëkëme -dɪ 'pö -yö kë □dhe ö dëme 'dhö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe ma 'ö ma -zë 'a 'kɔ dëme 'ka bha □wa n -dhe Bεezëbidhö, 'yö ka 'kɔ 'ka 'kɔgünë -nu 'ka □wε? (□Waa- pö Bεezëbidhö kö -wa -pö Sɔtraan.)

'Me 'ö -suü -gɔ -me 'ka -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö (Dhukö 12,2-7)

26 'Yö go mü 'ö- pö: «'Ka 'dho "suü mεbhüdhe -gɔ! Pë "pεεε 'wo -bin -sü 'ka -wo -dho -wo zang -ta.

27 Pë -nu 'a- pö sië ka -dhe -dhetiidhe 'gü ya, -kaa -nu pö -dhebondhe 'gü, "εen 'wɔn -nu 'a- pö sië ka -dhe □ple 'gü ya, -kaa pö "gbɪ- 'ka "dheedhe -nu 'gü!

28 'Ka 'dho "suü 'me 'wo □mɔɔ- -bha 'wo ka zë, "kεε 'ö 'waa □mɔɔ- -bha kö -wo ka 'nii- -zë zë bha- -nu -go! "Kεε -ka "suü Atanna 'kö- -kɔ -yö □mɔɔ- -bha kö -yö ka zë kö -yö 'dho -yö ka 'nii- -nu □gban zë kö -ya -zuö □geebɔɔ pεng 'gü bha □në- -go!

29 Ka- 'wɔn -dɔ □dhe -wo -mɔɔ -bha kö -wo zöng □ple "dhɔɔ dɔ -suga do -bha, (-a -nu □bhlëë 'yaa 'dhö -sü -wɔn 'gü), "kεε 'sa kö- do 'yaa -pö "sia- "wεεwεε kö ka Dë Atanna 'yii "wɪ- -bha. □Ya kë "dhü 'yö ka -zë □wε?

30 Ka -zë ka wun "dhe -zian 'ö ka -go -bha bha -yö dhong -sü 'ka 'ö- "dhi 'dhö ka dë bha- "yaan.

31 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö "suü 'ya 'dho ka kë, ka -wɔn -yö "gbɪ- 'ö ziö zöng -nu -ta bha 'yö bha.»

-Bɔ Yesu 'ka -sü waa- -wɔn zɔɔ- -sü -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Dhukö 12,8-9)

32 'Yö- pö: «'Me "wɔ me 'ö dho- pö me □gban "pεεε wëëdhö □dhe 'ö n -bha 'ka, mang -dɪ 'pö a -dho pö n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha- wëëdhö (yi do 'ka) □dhe -yö n -bha 'ka 'pö.

33 "Kεε 'me 'ö dho- pö me -nu wëëdhö □dhe 'yaa n dɔ, mang -dɪ 'pö a -dho pö- -me -bha n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü, -a wëëdhö □dhe 'maa- dɔ.»

(Dhukö 12,51-53; 14,26-27)

34 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -ya mü 'zü 'ö- pö: «'Ya 'dho kë ka 'gü □dhe -dhi 'ko -dhe -sü □në 'a nu- 'ka "kpeŋgtaame -nu -dhe. 'Mii nu -dhi 'ko -dhe -sü 'ka, a -nu -siödhe □në- 'ka.

35 -A -gen -mü □dhe a -nu kö 'a 'güglüdhe □në- -da 'nëgɔɔn waa- dë -a -nu □zinng 'gü, 'nëdhebhɔ waa- dhe -a -nu □zinng 'gü, "εen gbö -bha dhebhɔ waa- gɔndhe -a -nu □zinng 'gü.

36 'Kɔ do 'gü -me -nu -dho -siö wo 'ko -dhe n -wɔn 'gü.

³⁷ 'Me 'ö- dö waa- dhe -nu -dho dho- kë kö -yö ziö- 'ka n -ta, kö 'yaa n □bhlëögüme 'ka; 'me 'ö- gbö "εεν -a 'dhu -dho -ya -kë 'ö -ziö 'ka n -ta kö 'yaa n □bhlëögüme 'ka.

³⁸ 'Me 'wɔn -kun me -bha -sü 'ö □dhe n -dɔ -bha "dhü bha- 'dhö bha 'yii kë- -gɔ kö -ya bun ö -bha -tosea 'gü kö -yö ziö- 'ka n □keng- kö 'yaa n □bhlëögüme 'ka, kö -a -dhe 'yaa- -bha kö -yö kë ma me 'ka.

³⁹ 'Me 'ö dho- pö 'ö ö -dɪ dha, -a -me -gɔ -dho 'to- 'gü, "kεε 'me 'ö dho "wɪ- -bha kö ö -gɔ 'to n -wɔn 'gü, -a -me -dho dha.

Me □trɔɔn nu -sü -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö (Makö 9,41)

⁴⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Me 'ö □ya 'ö -kɔ -ya ka -dheng -bha, kö □ya ö -kɔ -ya n -dheng -bha. Me 'ö □ya ö -kɔ -ya n -dheng -bha 'pö, kö n Dë Atanna 'ö n bɔ bha □ya ö -kɔ -ya -a -dheng -bha.

⁴¹ 'Me 'ö Atanna -wɔdhiüloome -dheng bun -a -bha -kë Atanna -wɔdhiüloome 'ka -sü -wɔn 'gü, □trɔɔn 'ö dho- -nu ö -wɔdhiüloome -dhe bha, -yö -dho -a -me -bha nu 'pö. 'Me 'ö dho 'me 'ö pö 'aa- -bha -a -dheng bun -a -bha -kë me "slüüslü 'ka -sü -wɔn 'gü, □trɔɔn 'ö Atanna dho- nu 'me 'ö "dhü bha- -dhe bha, -yö -dho -a -me -bha nu 'pö.

⁴² 'Yö- pö a- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: Me "ɔɔ me 'ö "yi -sea -kɔɔ do -zian nu me -dhe, -a -me -bha -kë ma □klangdhiü 'ka -sü -wɔn 'gü, n Dë Atanna -dho -a -me □trɔɔn nu, 'yii 'dho 'to- 'gü tongtongdhö.

11

Me 'ö Zan Mezume -ya bɔ Yesu dheε' 'kpɔ -dhe 'gü -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Dhukö 7,18-35)

¹ □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo ö -bha me draan- wɔ -zɔn -sü 'ka ö -bha □klang -nu -kaɔng do ga □ple bha- -nu -dhe □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö go -dhe bha- 'gü 'ö dho me draan- sü waa- Atanna -wɔ pö -sü 'ka 'pö- -nu 'gü "se bha- -ta.

² -A "tüng bha- 'ka kö Zan Mezume -yö -kaso 'gü, 'yö yë 'ö Klisi 'dhö- kë sië bha- wɔn ma.

□Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö ö -bha □klang -nu 'bha bɔ

³ kö -wo Yesu dheε" 'kpɔ □dhe: «'Me 'wo- dɔ □dhe -yö -dho nu bha yö -mü -a 'ka -ee "εεν wo -tun □kɔ -ya me "wεε 'bha- -gɔ 'zü -ee?»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Ka 'dho kö 'pë 'ka- ma "εεν 'ö ka "yan dɔ- 'gü bha 'ka- -gen dɔ Zan -dhe

⁵ □dhe "yënnngtiime -nu -wo -dhe yö sië, -ta 'bebedhö -me -nu -wo "ta sië -së 'ka, □weeyuame -nu 'ö -nu kwi □ya see- 'nu -bleesü bha, -wo kë sië "klüüklü, 'ö "towlüme -nu 'wo 'wɔn ma sië, game -nu -dɪ 'pö -wo -bö sië 'wo go ga 'gü, 'ö 'wɔn -taɔng -së 'dhö pö sië -wëeme -nu -dhe.

⁶ □Dhe 'ö "dhü me "ɔɔ me 'ö- 'gü 'yii ga -zɔ -yö Atanna -dhe -sü 'ka kö- -me -bha -së!

⁷ □Dhe 'ö Zan -bha □klang -nu bha □wa 'dho, 'yö Yesu -yö 'wɔn 'ö -gban Zan -bha -a pö -sü zü bho me kpö 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «'Dho 'ka- wo "tüng -ta bha, ka -dho -më □në- -ga -dhe 'gü? -Kaadhüga 'ö "tεε -ya -vin □në 'ka dho- -ga -dhe 'gü -ee?

⁸ "εεν 'me 'wo -gblüdedhe -sɔ -da -sü 'ka -ee? -Abin! -A -gen -mü □dhe me 'dhe 'kö 'wo "dhü bha -wo -gblüdedhe -kɔ -nu □në- 'gü.

⁹ "Kεε ka -dho 'sa -më □në- kë mü yö -zë 'gü? "εεν ka -dho Atanna -wɔdhiüloome do bha □në- -ga -dhe 'gü -ee? A- -pö ka -dhe □ma □iin, Atanna -wɔdhiüloome -mü, yö -zë -a "dhiü -zian -yö -ziö Atanna -wɔdhiüloome -kpea -ta.

¹⁰ -A -gen -mü □dhe Atanna -ya -pö ö -bha 'sëedhe 'gü yö □në- -bu 'gü 'ö- pö:

<-Dhe -ga, 'ma ma bɔme do bɔ i "dhiü kö -yö i -bha zian -glootadhe -pë kë.>

¹¹ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe me "ɔɔ me 'wo zun bho -sü -bha "kpɔng □taa yi 'bha 'ka 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha bha, -a me 'bha 'ö dho kë 'kpüi- kö -yö -ziö Zan Mezume -ta 'yaa 'dhö, "kεε 'sa Atanna 'dhö ö -bha -gblüdedhe bha- -ta "pɔ -sü 'ka 'me 'ö- -nu -dhe □dεε bha- me 'dεε -sü -zian 'ö- 'gü -a □bhlëe -yö 'kpüi- Zan -zë -bha.

¹² 'Ö go "tüng 'ö Zan Mezume -yö Atanna -wɔ pö- 'ka bha -bha, 'ö dho 'ö zun- 'ka

□dεε -bha, Atanna -bha -gblüdedhe bha-
-wɔn □ya kē □dhe -gblü □nē- 'dhö, -a -kun
"gbu- -mε -nu □nē 'wo- □slɔɔ siē.

¹³ Atanna -wudhiüloomε -nu "pεpε □gban
waa- Moizö 'dhö 'tɔng- 'ö- -ben zē kwa
-dhe bha -wo 'wɔn 'ö -gban -a -bha
-gblüdedhe bha- -bha bha □nē- -dhiang zē
'ö nu 'ö zun- 'ka Zan Mεzumε -bha yi -bha.

¹⁴ □Ya kē □dhe 'ka- "piü □dhe 'ka 'dhang
bho n "dhiü kö a- -pö ka -dhe □dhe: Zan
bha □nē Edhi 'wo- nu -wɔn -dhiang zē
Atanna -bha 'sēedhe 'gü bha- 'ka.

¹⁵ □Ya kē □dhe 'wɔn 'gü ma -tu 'dhö ka -go
-bha, -kaa "pu -sē 'ka kö 'ka- ma!

¹⁶ 'Yö go mü 'ö- pö "kεε kö 'mε 'wo □dεε
-yēn ya- 'gü ya, a -dho -a -nu -zɔn 'ka -zɔn
-mē □nē- 'ka -ee? -Wo -kē □dhe 'nē 'sεennē
-nu 'wo -ya -sü 'ka "dheε 'kpii- 'gü 'wo- pö
siē wo 'ko -nu -dhe:

¹⁷ «'Ya "tan bho kö 'ka nu yi -wu -bha "kεε
'kii- -yo bɔ. "εεn 'ya gata -gbu bɔ kö 'ka
nu yi -wu -bha, "kεε -wēē 'yii bɔ ka -ta
bha □nē- -nu 'dhö.»

¹⁸ Pē 'ö -kē 'yö 'a 'mε 'wo □dεε -a -nu -bha
-tosea -zɔn 'nē 'sεennē -nu 'wo troo kē siē
"dheε 'kpii- 'gü -a -nu 'ka bha, -a -gen -mü
□dhe: Zan 'dhö nu 'yaa gun -bhöpē □dede
-bhö siē "εεn 'yaa gun we mü siē 'yö 'wo-
pö- -bha □dhe: «"Yina yaa -ya 'gü!»

¹⁹ □Dhe 'ö mang Mεgbömε 'ma nu 'zü,
'ö 'ma pē -bhö 'ö 'ma we mü □dhe mε
'wεε □gban 'dhö, 'yö 'wo- pö: «Mε bha we
mü -dudu waa- pē -bhö -dudu -mü. □Ya
'go mü 'zü waa- 'niisongkunmε -nu waa-
'wɔnyaakēmε -nu □nē 'wo □nēng 'kwēē-!»
"Kεε a- -pö ka -dhe □dhe Atanna -bha
'wɔndɔdhe -yö ö -dɪ -zɔn mε "bhü- -nu
-dhe -dhe bha □nē- 'gü □dhe Zan -yö -gun
Atanna -bha zian □nē- -zɔn siē mε "bhü-
-nu -dhe tεan- 'ka.»

*Pö- -nu 'ö 'wii 'dhang bho Yesu -wɔn
'dhiü 'ö Matiö -ya pö*

(Dhukö 10,13-15)

²⁰ □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -yö zun
-wēēwu -kpɔ 'pö- -nu 'ö "dhabhliwɔn 'gbe
-kē 'gü bha- -nu 'gü -mε -nu -bha, wo zuē"
slēē- 'ö 'wii- wo Atanna "piü bha- -wɔn 'gü
'ö- pö:

²¹ «"Eke! Kodhazen -mε -nu, ka -bha
-yö -wēēsü, Besaida -mε -nu, ka -bha -yö
-wēēsü; -a -gen -mü □dhe "dhabhliwɔn

"gblüglü -nu 'a- -kē ka -go 'pö- -nu 'gü
bha a- -kē Tii- -dhe waa- Sidɔn -dhe -nu
('ö- 'gü -mε -nu gun bhɔkɔyaamε □nē- 'ka
yi 'bha 'ka bha □nē- 'gü 'nu, kö □wa wo
zuē" slēē- Atanna "piü -a yi □ya □gwēē. Kö
□wa bhɔɔ sɔ -da wo -bha 'nu □wa "yuu dɔ
wo -ta kö -wa -zɔn □dhe -yö wo "piü □dhe
'wo wo bo 'wɔn yaa kē -sü 'ka kö 'wo wo
zuē" slēē- Atanna "piü.

²² Yö □nē- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe
□dhe: Zadɔyi 'ka, 'wɔn 'ö dho wɔ Tii -mε
-nu waa- Sidɔn -mε -nu -ta, -yö -dho kē
□zongsü ka -bha -bha.

²³ Kapεenaomö -mε -nu, kaa -dɪ 'pö, -yö
ka "piü 'ka kpea- kö ka -go -yö zun dhang-
-bha -ee? Ka -dho 'dho -zian □nē- wo "sia-
'ö 'ka dho 'ka -sɔ 'ka □geebɔɔ -pεng 'gü.
-A -gen -mü □dhe "dhabhliwɔn -nu 'ö -kē
ka □plöo bha, □ya kē □dhe -yö -kē 'nu
Sodɔmö -pö 'gü, (kö -wo -dho wo kwaa-
wo kēwɔn yaa -nu -zü 'ö 'wo wo zuē"
□slēē Atanna "piü,) kö Sodɔmö -pö -tun
'nu □dεε.

²⁴ (Ka -zē ka n -wu -ma, "kεε 'kaa ka
kwaa- ka kē -sɔng yaya -nu -zü kö 'ka ka
zuē" slēē- Atanna "piü) 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü
'yö 'a- pö ka -dhe □dhe zadɔyi 'ka, 'wɔn 'ö
-wɔ Sodɔmö -dheta -yö -dho kē 'dεdε ka
-bha -bha bha 'yö bha.»

*Yesu -bha mε -dhe ö "piü -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zē*

(Dhukö 10,21-22)

²⁵ -A "tüng do bha □nē- 'gü 'yö Yesu -ya
pö: «'A, n Dē, bhi 'ö 'i "sε waa- dhang-
-nu -mε 'ka bha a i nuε" bho □dedewo 'pē
'ö -gblen 'kpɔ -sü 'ka -glengmε -nu waa-
'wɔndɔmε -nu -go -a -zɔn 'i- wo ('mε 'ö pē
draan- -dho -ya -nu -kē □dhe 'nē 'sεennē
-nu 'dhö) -a -nu -dhe bha- -wɔn 'gü.

²⁶ □iin, n Dē, a i nuε" -bho, -a -gen -mü
□dhe -yö -kē "dhü kö -kɔ 'i- -ya 'ka i zuē"
"piü bha 'i- kē yö □nē- -kɔ -bha.»

²⁷ 'Yö Yesu -ya pö 'zü ö -bha □klang -nu
-dhe 'ö- pö: «N Dē □ya pē □gban "pεpε dɔ
n -kɔ 'ka. Mε 'bha 'yaa mang Atanna gbö
-mε n dɔ kö 'yii kē n Dē 'ka, "εεn mε 'bha
'yaa n Dē dɔ kö 'yii kē mang Atanna gbö
-mε "εεn 'zü 'mε 'ö n "piü 'a- -zɔn -nu -dhe
-a -nu 'ka.

28 -A -wɔn 'gü me "pepe 'ö kwεε 'gbiin-
'dhö ka -ta, 'ö ka 'gü ya ga -a 'sü -sü 'ka,
-ka nu n "piü kö 'a "tepasü nu ka -dhe.

29 -Ka n̄ng ma 'tɔng- -bha kö 'ka ka
kwaa- ka -dɪ -zü n -gɔ, kö 'a ka draan-
'wɔn dɔ -sü -bha; -a -gen -mü dhε ma
-zε ma 'wɔn- -sε, 'ö n züε" 'dhö -sεa; ya
kε "dhü ka -dho -ya ka -dɪ 'flēε- 'gü.

30 -A -gen -mü dhε 'tɔng- -nu 'a dho nu
ka -dhe kö 'ka- 'kun bha- -nu 'kundhe 'yaa
'gbɪ-, ya 'go yö -zε 'gü kwεε- 'dhe 'a
dho- nu ka -dhe bha 'pö -yö 'füö-.»

12

*Glooyi 'kun -kɔ -dhiang 'ö Yesu -ya zε
'ö Matiö -ya pö*

(Makö 2,23-28; Dhukö 6,1-5)

1 Dhε 'ö "tɔng 'bha ya ziö, 'yö Yesu
'dhö gun ziö siε -mlü suu 'wo 'bluu- -kε 'ka
'wo- ble -kε bha- -bhlaa -nu 'gü Zuifö -nu
glooyi 'ka kö din- -ya -bha klang -nu kε
siε, 'yö 'wo zun -mlü bha- -kpaa 'bha -wo
'gü -sü -bha 'wo- "flu- bho 'wo- -bhö.

2 Dhε 'ö Fadhizien -nu 'wo- -nu yö, 'yö
'wo- pö Yesu -dhe: «-Bhö -dhe -ga bha, pε
'ö kwa -bha 'tɔng- -ya pö 'kwa 'dho- kε
glooyi 'ka bha- -ga 'ö i -bha klang -nu
'wo- kε siε ya!»

3 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Kii
'wɔn 'ö Davi -ya kε yi 'bha 'ka waa- ö
keng- -mε -nu 'dhö kö din- 'yaa- -nu 'kun
'ö -ben zε -sü 'ka bha- -wɔ pö do -ee?

4 -Da 'ö- wo Atanna -gɔ 'kɔɔdhö waa-
ö keng- -mε -nu 'dhö, ('ö 'wo 'bluu- 'wo
Atanna -dhökε 'ka bha-) sü 'wo- -bhö, "kεε
kö- -dhe 'yaa- -bha kö -wa -bhö bha, 'kii-
ma -ee? -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü
dhε kwa -bha 'tɔng- -ya -pö "saa- -bho
Atanna -dhe -mε -nu -dɪ -slɔɔ n̄ε 'wo-
bhö -mε 'ka.

5 "Eεn 'zü, 'kii- -wɔ pö Moizö -bha 'tɔng-
'sēdhε 'gü do dhε kwa -bha glooyi 'ka
'saa- -bho Atanna -dhe -mε -nu 'ö yε 'dhö-
nu kwεε- Atanna -dhökεgüko 'gü, 'waa
'tɔng- 'ö -gban glooyi -bha bha- 'kun, "kεε
Atanna 'yaa- -nu 'kun tēε 'ka -ee?

6 A- -pö ka -dhe tεan- dede 'ka dhε:
Pε do 'bha -yö -dhe ya- 'gü 'ö bhleēsü 'ö
-ziö Atanna -dhökεgüko -ta.

7 Ya kε dhε pε 'ö -ben zε -sü 'ka, ka-
'gü -ma 'nu kö 'mε 'ö 'wɔn 'bha 'yaa- -nu
-bha bha, 'kii 'dho za dɔ- -nu -bha. -A -gen
-mü dhε -yö -ben zε -sü 'ka dhε mε -wēε
-bha ka kε -sü n̄ε- "dhia 'dhö n 'gü, "kεε
"saa- -bho wü 'ka n -dhe -sü -zε -a "dhia
'yaa n 'gü 'gbε.

8 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü dhε
mang Mεgböme n̄ε ma glooyi 'dhö 'dhö.
(-A -kε "dhü -sü bha- 'gü kö 'wɔn 'ö ma
klang -nu -wa -kε bha 'yaa 'wɔn yaa
'ka.)»

(Makö 3,1-6; Dhukö 6,6-11)

9 Dhε 'ö ya kε "dhü, 'yö Yesu -yö go
-dhe 'dhe bha- 'gü 'yö dho Zuifö -nu -bha
-yakwēεkεgüko do 'gü.

10 Gɔndε do 'ö- -kɔ do- gun ga -sü 'ka-
-bha -yö -gun -dhe bha- 'gü, 'yö 'mε 'wo
gun mü bha 'wo Yesu dhεε" kpö 'wo- pö:
«-A -dheε -bha kö -wo mε kε "klöüklü
glooyi 'ka "wε -ee?» -Wo Yesu dhεε" -kpö
'dhü kö -wa -gen n̄ε- mɔɔ-.

11 'Yö- -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «De
-mü 'ka ka kpö 'gü 'yö- -bha "bhlaanē
dosengseng 'ö- -gɔ, ya -pö -klɔng 'gü
glooyi 'ka 'yö dho- 'to mü?

12 -A -wɔn 'gü a- -pö ka -dhe dhε
mεbhudhe "yaandhe -wɔn -zε 'waa waa-
"bhlaanē -wɔn -a -nu -ya 'ko "dhiö. Ya kε
'dhü kö 'wɔn -sε -zε -wo -mɔɔ -bha 'wo-
-kε glooyi 'ka.»

13 Dhε 'ö ya kε "dhü 'yö Yesu -ya
pö gɔndēnē -gbe -ga -bha -sü bha- -dhe:
«-Bhö i -gbe 'gü "pu!» 'Yö- -pɔ, 'yö -kε -a
-gbe do bha- bo -sü 'ka 'yö -kε dhε- do
'dhe to -a 'dhö.

14 Dhε 'kö ya bo- kε -sü 'ka "dhü,
Fadhizien -nu 'wo gun mü bha -wo zun
n̄ε- wo "kpεng, 'yö 'wo Yesu zε -wɔn
-yakwēε -kε.

*Atanna -bha yēkēme 'ö- -ya -a dɔ -kɔ
-dhiang 'ö Yesu -ya zε 'ö Matiö -ya pö*

15 Dhε 'ö 'yaa- ma dhε -wo ö zε -wɔn
-ya 'kwēε- kε siε, 'yö go -dhe bha- 'gü. -A
'dho -sü 'ka mε kpö 'gbε -wo -gun keng-
'Yö "yuēdhi "pepe 'wo gun 'mε 'wo bha-
-nu kpö 'gü, 'yö- -nu -kε "klöüklü.

16 "Kεε 'yö -dhio dɔ- -nu -ta glɔɔglɔdhö
'ö- pö 'wa 'dho ö -kε Atanna Gbö 'ka -wɔn
pö mε 'bha -dhe.

17 Kë "dhü kö -wu 'ö Atanna -wudhiüloomε Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wön -yö kë; -a -gen -mü □dhe Ezai -yö ka- -pö 'ö- pö:

18 Atanna -ya -pö:

Ma yëkëme 'a- -ya 'yö ya,

Yö □në- -dho -yö n -kë,

'yö 'a n -go -wön □gban "kplëng bho -sü 'ka i -bha.

Yö □në 'a -dho ma 'Nii- "slüöslü -ya 'gü

kö -yö 'wön 'ö pö 'aa- -bha -a kë -sü -dhiang zë

"kpongtaame -nu -dhe.

19 Waa- me 'bha 'wii 'dho -don bho,

"εen 'yii 'dho 'gbla me 'bha -ta,

"εen me 'bha -me 'bha 'yii 'dho- yö

kö -yö "plüün bho sië 'ö □ziö- 'ka -kpinng "piü.

20 -Kaadhüga 'dhe 'ö □klongsü 'ka

'yii 'dho- -kpea "ye do,

"εen peng kpüü' 'dhe 'ö- "gbiën 'në 'bha -zë

'ö -tun kö bho, 'yii 'dho- -kpea "dhuu do.

-Yö -dho 'to- -kë "dhü -sü -bha 'ö to- 'ka "dhü,

'ö zun- 'ka Atanna -bha teanwön -to -bha -yi -bha,

21 'ö "σε "wεε □gban 'wo wo -zu yö- -dhe

'yö 'wo "yan to- -go.»

(Pë 'ö -kë 'yö Yesu gun- pö sië 'wa 'dho 'ö do -kö pö me 'bha -dhe bha 'yö bha.)

Za 'wo- do Yesu -bha -a -yo 'ö- bo -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 3,22-30; Dhukö 11,14-23)

22 □Dhe 'ö □ya bo -kë -sü 'ka "dhü, 'yö 'wo nu "yanwlüme do 'ö "bhübhü 'ka -a 'ka Yesu -dhe. 'Me 'ö bha- kë "dhü -gen -mü □dhe kö "yina yaa -ya 'gü. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö göndënë bha- kë "klüüklü, 'yö dhiang zë, 'yö -dhe yö.

23 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö me kpö 'wo gun 'mü bha- 'wön -ya -nu kön 'yö 'wo- pö: «Kö -yö -dho kë Davi suu 'gü -në 'ö 'kwa -ya -go bha- 'ka 'sa.»

24 "Kεε □dhe 'ö Fadhizien -nu -wa -nu -wu bha- ma "dhü 'yö 'wo- pö: «'Me bha -yö "yina yaa -nu bha- -nu -kë "dhü "yina -nu -bha -gblüde 'wo- Bεεzēbidhō -kë bha □në- faan 'ka.»

25 "Kεε □dhe 'ö -kë □dhe Yesu -ya -nu -zöngüwön -nu bha- -do bha, 'yö- yö

bo- -nu -go 'ö- pö: «Yö kë ka "yaan □dhe "σε "υυ "σε 'ö- 'gü -me -nu □wa -ya 'ko -zë wo "kwëë -sü -bha kö "σε 'dhe 'kö bha □ya 'wü □naa bha. "εen 'pödhε suu "υυ suu "εen 'kōdhi suu "υυ suu 'ö- 'gü -me -nu 'wo 'ko zë sië wo "kwëë kö □ya 'wü □naa bha.

26 -Kö do bha- 'gü, □ya kë □dhe 'ka- pö Sotraan □në "yina yaa -nu 'wo bo- 'ka bha- -nu kë sië bha kö 'yii -gblü göön ö -dī 'ka □naa bha -ee? Kö- -bha -gblüdehdhe 'yii "pe -ee? □Ya kë "dhü -a -bha -gblüdehdhe -dho □gwëë -kö -kë □dhe?

27 □Ya kë 'zü □dhe ma -zë 'ma "yina yaa kë Bεεzēbidhō faan 'ka bha -oo, 'yö ka -bha □klang -nu -zë □wε? -Wo wo -bha -kë de □në- faan 'ka? Yö □në- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe ka -bha □klang -nu bha □në 'wo dho ka zë za 'ka -dhe 'bha □kpaö -yi -bha (Atanna wëëdhö, -a -gen -mü □dhe 'wii wo -bha bha- kë me "wεε 'bha faan 'ka kö 'yii kë Atanna -zë 'ka).

28 "Kεε -kaa 'wön do □dhe a "yina yaa -nu -kë Atanna -bha 'Nii- □në- faan 'ka, -Kaa 'wön do 'pö □dhe □ya kë "dhü kö- -bha -gblüdehdhe yöö yö- -bha □në- wo, 'yö- "zo □ya -wo ka -ta bha.

29 "εen -yö ka 'gü □dhe me 'bha -kö -moo -bha 'ö -da -keggaan 'bha -go 'kōōdhō 'ö -ya -bha □kwεε- -nu -wlösü -bha kö 'yii- lö -zë wo □kö -blēsü -ee? "Fön kö □ya -keggaan bha- lö, 'yö- -kö gun -na □moo- bha kö -ya -bha □kwεε- -nu -wlö.

30 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü a- -pö ka -dhe □dhe: 'Me 'ö 'yii bo n 'ka kö -yö -nu n -go. 'Sa 'me 'yii me moo- -zë wo □dhe n 'dhö kö -yö nu- 'ka kö 'yi- □loo 'ko -ta, kö me -kan n -bha -me -mü.

31 Yö □në- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe: 'Me 'ö Atanna -bha 'fang bho, (□ya bhea"- -dhe) -yö -dho -a -mawön 'to, 'me 'ö 'wön yaa -kë, (□ya bhea"- -dhe) -yö -dho -a -me -mawön 'to, "kεε 'me 'ö dho Atanna -bha 'Nii- -zë -bha 'fang bho, 'yii 'dho- -me -mawön 'to tongtongdhö.

32 Me "υυ me 'ö dho mang Megböme n -bha 'fang bho, Atanna -dho -a -me -mawön 'to, "kεε me "υυ me 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -bha 'fang bho, 'yii 'dho- -me -mawön 'to □dεε, 'yii 'dho- 'to dhia".»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "dhü

*bhe -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Dhukö 6,43-45)*

³³ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Bha "dhü -së ta 'yö bhe -së -ya, 'bha "dhü yaa ta -yö bhe yaa □në- -ya. "Dhü 'ö -së -wa -do -a bhe □në- -bha.

³⁴ -Mawonyaame -nu, ka -dho dhiang -së zë -ko -kë □dhe kö ka suu 'yaa -së. -A -gen -mü □dhe 'pë 'ö me zuë" "piü, 'yö -wo me "dhi -ta.

³⁵ 'Me 'ö- "klü 'dhö -së, 'ö- këwön 'dhö -së 'yö 'wön -së -yö -kë -me zuë" "piü, 'yö dhiang -së zë. -Mawonyaame -di 'pö, -a zuëpiüdhe -yö kë pa -sü 'ka 'wön yaa □në- 'ka. □Ya kë 'pö "dhü pë 'ö- "dhi -ya pö- □gbaan -kë pë yaa □në- 'ka.

³⁶ A- -pö ka -dhe □dhe: -Dhekpaoyi 'ö Atanna dho za do- 'ka me "bhu- -bha bha, "wlaa- -dhiang "pepe 'wo- zë, -wo -dho ziö- □gban 'gü -a wëedhö.

³⁷ -A -gen -mü □dhe i zë -dhiang -nu 'wo "kpong □taa yö bha □në 'wo dho za do i -bha. 'Bha- -së zë i -dho dha, 'bha- yaa zë, Atanna -dho 'wön bho i 'gü.

*"Dhabhliwön 'ö Fadhizien -nu 'wo- -dhe
Yesu -go kö -ya kë 'ö Matiö -ya pö
(Makö 8,11-12; Dhukö 11,29-32)*

³⁸ 'Ö go- 'dhe bha- 'gü, 'yö Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu 'bha -nu waa- Fadhizien -nu 'bha -nu 'wo- pö Yesu -dhe 'wo- pö: «'Yi Dëme, -yö yi "piü □dhe 'i "dhabhliwön do 'bha kë kö yi "yan -yö -da -dhe 'gü (kö -ya -zön yi -dhe □dhe Atanna □në i bo □dedewo tean- 'ka)!»

³⁹ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «'Wonyaakëme -nu 'wo □dhe -yën ya- 'gü, 'ö 'waa 'to -kplü -sü 'ka Atanna -bha bha -wa "piü □dhe 'a "dhabhliwön do kë kö 'wo- -dhe yö, "këe "dhabhliwön -dee 'bha 'yii 'dho kë kö -yö kë -a -nu -bha 'wön 'suan- -bho -bha pë 'ka kö 'yii kë -a 'dhe 'kö -kë Atanna -wudhiüloome Zonasö 'ka yi 'bha 'ka bha- 'ka.

⁴⁰ -Kö do 'ö Zonasö -yö -dhekpaoyi -yaaga waa- gbeng 'gü -yaaga -kë 'ka 'yuü- 'kpii- do "gblü- yi 'bha 'ka bha, mang Mëgböme a -dho -dhekpaoyi -yaaga waa- gbeng 'gü -yaaga kë 'pö -kö do bha- 'gü "sëdhö.

⁴¹ Atanna -bha za bha- do -yi 'ka, a- -pö ka -dhe □dhe Ninivö -me -nu -dho "wlü

Atanna -kuu "dhiü 'wo 'me 'ka □dhe ka zë za 'ka, -a -gen -mü □dhe □dhe 'ö Zonasö -yö dho 'ö Atanna -wu pö Ninivö -me -nu -dhe, -wo kë wo kwaa- wo këwön yaa -nu -zü, 'ö 'wo wo zuë" □slëe- "piü, "këe ka -zë me 'dhe 'kö- -due 'dhö 'kpii- 'ö -ziö Zonasö -bha -ta, 'ö ka kpö 'gü □dhe bha □ya Atanna -wu pö ka -dhe, 'kaa "wi- -bha kö 'ka ka zuë" slëe- Atanna "piü.

⁴² -Gblüedhe 'ö go "sego 'wo- Seba -se -kë bha- 'gü bha -yö -dho "wlü 'pö 'ö 'me 'ka □dhe bha ka zë za 'ka zadöyi bha- 'ka. -A -gen -mü □dhe -yö kë -go 'ö -go "sego □gblëen bha- 'gü, 'ö nu 'ö "tu to Sadhomö -bha dhiang -nu 'ö gun- zë sië 'wöndodhe -bha bha- -bha. 'Sa a- -pö ka -dhe □dhe 'me 'ö- -due 'dhö 'kpii- 'ö -ziö Sadhomö -bha -ta, -yö ka kpö 'gü yö, "këe 'kaa ka "tu 'to- -wu -bha.»

*"Yina yaa 'ö go me 'gü -a yee kë -ko
-dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 11,24-26)*

⁴³ 'Yö Yesu -yö dhiang zë 'zü 'ö- pö: «□Ya kë □dhe "yina yaa □ya 'go me 'gü, 'yö dho "tung -ta 'ö -yëa mōō-, "këe 'yii- -dhe yö 'yö- pö 'ö -di □dhe:

⁴⁴ <-Ka 'go 'a n yee kë 'a 'dho -dhe 'a go- 'gü bha- 'gü. > □Ya 'ö yee kë yö -zë 'gü kö -yö nu kö me 'bha 'yaa- □yëe "dhiü -kö bha- 'gü, "këe kö -a -dhe -yö -gblö -sü 'ka, kö pë -sengbo -nu 'wo 'kōō -dhe -dhi waa- -nu do 'kōōdhö 'mü,

⁴⁵ 'yö 'ö yee -dee 'bha -kë 'yö dho -a me 'dhe 'wo -nenesü 'wo -ziö yö -zë -ta bha- -nu "saople mōō- -dhe 'gü 'yö- -nu -dhe 'yö 'wo nu 'wo -ya mü. □Ya bo kë -sü 'ka "dhü 'yö- -me 'dhö -kë -wëesü 'ö -ziö 'ka -blëesü -bha -ta. □Dëe -me -nu 'wo 'wön yaa kë -zian -ta bha- -nu -bha -dho kë -kö do bha □në- 'gü.

*'Me 'ö Yesu -ya -nu -dhe 'ö dhe waa- 'ö
dheebhang -nu 'ö Matiö -ya pö
(Makö 3,31-35; Dhukö 8,19-21)*

⁴⁶ Yesu -yö -to dhiang zë -dhe 'gü me kpö bha- -nu -dhe, 'yö- dhe waa- dheebhang -nu 'wo nu. -Yö -gun -nu "piü □dhe 'wo dhiang zë- -dhe, "këe kö -wo do sië 'kodhi "dhiü "kpenng.

⁴⁷ 'Yö me "wëe do 'bha -ya pö Yesu -dhe 'ö- pö: «-Bhö -dhe -ga, i dhe waa- i 'zlaabo

-nu □wa nu, -wo do sië i -go "kpenngdhö, -ya -nu "piü □dhe 'wo dhiang 'bha zë i -dhe.»

⁴⁸ 'Yö Yesu -ya -yo bo 'me 'ö dhiang "dhiü □loo- -bha bha- -go 'ö- pö: «N dhe □në de 'ka? "Een n dheebhang -nu □në 'wo 'me?»

⁴⁹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö ö -ko -zon ö -bha □klang -nu 'ka 'ö- pö: «Bhö -dhe -ga, n dhe waa- n dheebhang -nu -ga 'wo ya!

⁵⁰ -A -gen -mü □dhe 'me 'ö n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha- -dhidhewon -kë bha kö- -me □në n dheebhang dhebhö, "Een n dheebhang goon- "Een n dhe -nu □gban 'ka.

13

Pë ta "gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pö

(Makö 4,1-9; Dhukö 8,4-8)

¹ -A yi 'ö "dhü bha- 'ka 'yö Yesu -yo go 'koo dhö 'yö dho 'yö -ya "yitagbea bha- "kponng "dhiü kö 'ö me -nu □klang kë.

² 'Yö mebhudhe -yö bho "dhuu 'yö 'wo □klëen- -zü. □Dhe 'ö -genziödhe 'bha 'yaa 'dhö 'zü mebhudhe -go, 'yö -da "yitagö 'gü 'yö -ya mü. 'Yö 'me 'wo bha 'wo to 'yi "kponng "dhiü,

³ 'yö zun 'won 'gbe 'kloo- -pö -nu -dhe "gwënnng 'gü -sü -bha 'ö- pö: «Yi do 'ka 'yö me do 'bha -yö □wlu 'yö dho pë ta -dhe 'gü ö -go 'bhlaa.

⁴ □Dhe 'ö □ya zun 'pë 'ö dho- ta bha- ga □wenng -sü -bha, 'yö- ga 'bha -nu 'wo □wenng zian -gloo -ta ('yö 'wii 'dho "seëdhö), 'yö -maa -nu 'wo nu 'wo- -bhö.

⁵ 'Yö- ga 'bha -nu 'wo -pö -gwë 'saa- 'ö "se 'yaa- ta 'gbe -a "dhiü, 'yö 'wo to 'wo bho, -a -gen -mü □dhe "se 'ö waa- -gwë -nu -a -nu □zinng 'gü 'yaa 'gbe.

⁶ □Dhe 'ö 'yënnng- □ya -ya 'bhü -sü -bha, 'yö- "plüün □gban "pepe -yö ga, -a yun 'dho -dhe 'ö 'yaa gun bha- -won 'gü.

⁷ 'Yö- ga 'bha -nu 'wo -pö "glëen -kpoö 'gü. □Dhe 'ö □wa bhö, 'yö -kpoö -yö -da -nu -ta 'yö- zë.

⁸ "Këe 'yö- ga 'bha -nu 'wo -pö "se -së 'gü, 'yö 'wo -da □nii 'gü 'yö 'wo dho 'wo -wo 'gü, 'yö- 'bha -nu ga -yö -kë ö -kpaä -bha këng do, 'yö- -kpaä 'bha -nu bha ga-

-kë -kaong "saodo, 'yö- 'bha -nu -bha -yö -kë -kaong -yaaga.»

⁹ □Dhe 'ö □ya bo- -pö "dhü -sü 'ka 'yö- pö- -nu -dhe: «'Me 'i 'won 'gü ma -me 'ka, kö a- zë i -dhe, (-bhö i "tu 'to -së 'ka 'kii- 'gü ma).»

Yesu -bha dhiang -zë "gwënnng 'gü -gen 'ö- pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 4,10-12; Dhukö 8,9-10)

¹⁰ 'Yö □në- -won 'gü 'yö- -bha □klangdhiü -nu -wo -yoon "soo, 'yö 'wo -dhe" kpo 'wo- pö: «-Më □në -kë 'yö 'i dhiang □gban "pepe zë -nu -dhe "gwënnng □në- 'gü ya?»

¹¹ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «-A kë 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'won 'ö -gban Atanna -bha -gblüëdhe -bha bha, □ya "dhe bho- -ta ka -zë ka -dhe. "Këe 'yaa- ta "pu -sü 'ka wo -zë -a -nu -dhe.

¹² -A -gen -mü □dhe 'me 'ö pë 'dhö- -go 'ö- -ziö 'gü -ziö □në 'wo dho- taa kë, 'yö- -bha -yö -kë 'gbe "këe 'me 'kö pë 'bhaa- -go -a 'dëde 'në 'dhe yaa- -kë -go, "këe 'ö 'yaa- -ziö 'gü -zë ziö bha -wo -dho -a 'sü -zian □në- wo- -me -go.

¹³ 'Won 'ö- -won 'gü 'yö 'a dhiang zë- -nu -dhe "gwënnng 'gü bha yö bha; -a -gen -mü □dhe 'won -nu 'ö- -nu "yan 'dhö do- 'gü bha 'waa- yö. 'Won 'wo- ma -nu wo bha 'waa- 'kloo- do.

¹⁴ "Këe -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wudhiüloomë Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha □në- 'gü -won -yö kë. -A -gen -mü □dhe Ezai -yö dhiang -zë -a -nu -dhe yi 'bha 'ka 'ö- pö:

<Ka "tu- -dho 'won ma, "këe 'kii 'dho- 'kloo- do, ka -dho -dhe -ga 'kpakpadhö, "këe 'kii 'dho -dhe yö.

¹⁵ -A -gen -mü □dhe "se ya- 'gü -me -nu zuë" □ya kë "glooglo,

□wa wo "tu ta kö 'wa 'dho 'won 'bha ma, □wa wo "yan ta kö 'wa 'dho -dhe yö, kë "dhü kö 'wa 'dho 'won 'gü ma 'ö 'wo wo zuë" □slëe n "piü 'ö 'a- -nu dha.»

¹⁶ "Këe ka -zë ka -bha -së, -a -gen -mü □dhe ka "yan -yö -dhe -yö 'ö ka "tu -yö 'won ma.

¹⁷ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe Atanna -wudhiüloomë 'gbe □dede zuë" -gun -bha waa- dhöobhaawon këme -nu 'dhö, □dhe wo "yan -yö do 'won 'ka- -dhe

yö sië □dεε ya- 'gü kö 'wɔn -nu 'ka- ma sië ya 'wo- ma 'pö, "kεε 'wii- -dhe yö "εεn 'wii- ma.»

"Gwënnng 'ö -gban pë ta -sü -bha -a 'klɔɔ- 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 4,13-20; Dhukö 8,11-15)

18 'Yö- pö: «-A -wɔn 'gü ka -zë -ka ka "tu 'to 'gwënnng 'a- -da 'ö -gban pëtame -bha bha- 'klɔɔ- -bha.

19 'Mε 'ö Atanna -bha -gblüdëdhe bha- -dhiang ma 'ö -ziö -mε "tu 'gü -gen 'ka 'ö 'yaa- 'gü ma bha kö- mε □në □dhe zian -gloo -ta -dhe 'ö -mlüga -yö -pö 'gü bha- 'dhö. "Yina yaa □ya nu 'yö Atanna -wu 'dhe 'ö- -da -mε zuë" "piü bha- bho 'mü □dhe -kɔ do 'ö -maa -nu 'wo -mlüga 'ö □wënnng zian -gloo "piü bha- -bhö 'ka bha- 'dhö.

20 Mε 'dhe 'ö- -nu -bha -yö bho -mlüga 'dhe 'ö □wënnng -gwë 'saa- "dhiü bha- -bha bha wo □në □wa Atanna -wu ma -dhe 'ö- 'gü, 'yö 'wo to 'mü 'wo -wɪ -bha "yɪ 'ka,

21 "kεε 'waa wo kwaa- -zü kö- yun -yö ziö- -nu 'gü, 'yö 'wɔn "gbɪ- □ya -da -nu -ta Atanna -wu 'wo- ma bha- -wɔn 'gü, 'yö 'wo wo -kɔ -kan "dhiü.

22 'Yö- mε 'bha -nu -dɪ 'pö 'wo -kë □dhe "glεεn -kpɔɔ 'ö tapë ga -yö -pö 'gü bha- 'dhö. 'Yö □wa Atanna -wu ma 'wo 'dhang bho- "dhiü, "kεε 'yö 'waa -ya yö -zë -wɔn zuën -ta. 'Yö -zɪ -gɔn "kpɔng □taa -wɔn -nu 'ka -sü waa- □naɔ -dho -nu 'wo- -nu -gɔ 'gü □see, 'yö- -nu □trɔɔn 'yaa kë Atanna -bha.

23 "Kεε 'yö- mε 'bha -nu -dɪ 'pö -a -nu -bha -yö -kë □dhe -mlüga 'dhe 'ö -pö "sε -së 'gü bha- 'dhö. 'Yö □wa Atanna -wu ma 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü, 'yö 'wo □trɔɔn -kë -dhe 'yö- -nu □trɔɔn -yö -wɔ zian □gban 'ka □dhe tapë 'dhe 'ö- -kpaaga do ga -yö -kë këng do "εεn -kaɔng "saɔdo "εεn -kaɔng -yaaga bha- 'dhö.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban blëe yaa -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

24 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'ö "gwënnng -dee 'bha -da -nu -dhe 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüdëdhe bha- "sinma -yö -kë □dhe mε do 'bha 'ö 'ö -bha -bhöpë ta -a 'dhö.

25 □Dhe 'ö □ya -bhöpë ta 'ö -gɔ -dhe bha- 'gü 'ö gbeng □ya □loo kö mε □gbaan yi zë, 'yö- 'yaa- -yö nu 'yö blëe yaa ga -pɛn -a -gɔ 'bhlaadhe bha- 'gü 'yö- to 'yö -ziö.

26 □Dhe 'ö tapë bha □ya bho 'ö □ya -ya -wo 'gü -sü -bha, 'yö blëe bha yöö -dɪ 'pö 'ö -ya -da -sü -bha.

27 'Yö 'bhlaadhe bha- dëmε -bha yëkëmε -nu 'wo nu 'wo- pö- -dhe: «Yi dëmε, gun 'kwa- wo ya, -bhöpë -dɪ -slɔɔ 'aa mü 'i- bɔ i -bha -dhe ya 'gü 'nu ya 'wε -ee? 'Yö blëe yaa 'kö ya -yö go 'mε 'yö bho- 'gü "dhü?»

28 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «N 'yaa- □në bho bha.» 'Yö 'wo- -slëe -ta -kë 'pö- -gɔ 'wo- pö: □Dhe 'ö "dhü 'sa kö -bhö dɔ kö 'yi 'dho kö 'yi- 'gü bho kö 'yi- blëe yaa -nu bha- □gban -wo "pɛpɛdhö -dhe.»

29 "Kεε 'yö- pö- -nu -dhe: «-Abin, -kaa 'to "dhü "sɛnnngdhö, -a -gen -mü □dhe 'ka- pö 'ka- 'gü bho "tüng ya- 'gü, ka -dho -bhöpë -gɔ □nëng blëe -gɔ -bha 'ka- -wo 'ka.

30 "Kεε -ka ka kwaa- -nu -zü kö -wo kpɛa- wo "kwëe kö tapë bha- "kan "tüng -yö □loo! □Ya kë □dhe -a "tüng □ya □loo, 'yö 'a- pö- "kanmε -nu -dhe: «-Ka blëe yaa -nu -wo □kö kö 'ka- -nu -be kë, kö 'ka- -nu "gü! Kö 'ka -bhöpë -zë 'dhu n -gɔ □gbaandhö.»

"Gwënnng 'ö -gban "dhü 'wo- mutaadö -kë -a -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pö (Makö 4,30-32; Dhukö 13,18-19)

31 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö "gwënnng do 'bha -da 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «'Wɔn -taɔng -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha bha -yö -bho "dhü 'wo- seneve -kë bha- ga □në- -bha. "Dhüga bha □në mε do -ya sü yi do 'ka 'yö- ta 'ö -gɔ 'bhlaa.

32 'Yö □në tapë 'kö 'wo- ta -a ga □gban "pɛpɛ suu 'dɛdɛ -sü 'ka, "kεε □ya kpɛa- -yö -ziö tapë -zë □gban "pɛpɛ -ta, 'ö □ya dɔ 'mü kö -maa -nu -wo wo 'kɔ -nu dɔ sië- kwεε" -nu 'gü.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "sεkε -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Dhukö 13,20-21)

33 'Yö "gwënnng "wεε 'bha -da 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «'Wɔn -taɔng -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha bha -yö -kë □dhe "sεkε 'wo- -da 'bluubi -bha □sië bha □në- 'dhö. □Waa- -bi 'në 'bha 'sü kö -wa

-da 'bluubi 'gbe "piü kö -wa "yi bho 'yö -da, 'yö- -büü -yö 'pë 'wo- -ma 'gü bha- pa.»

(Makö 4,33-34)

³⁴ Yesu -yö dhiang "pepe bha- □gban -zë me kpö bha- -nu -dhe "gwënnng □në- 'gü, 'yii- 'bha zë- -nu -dhe "wεεwεε.

³⁵ Kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wudhiüloomε do 'bha -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wön -yö kë:

«□Dhe a -dho dhiang zë- -nu -dhe "gwënnng □në- 'gü

kö pë -nu 'wo -bin -sü 'ka

'ö go- 'ka "kpuŋgtaadhe kë -yi -bha

'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha bha 'a- -ta "pu- -nu -dhe.»

"Gwënnng 'ö -gban blëë yaa -bha bha- 'klö- 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

³⁶ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö -kan me kpö bha- -nu -bha 'yö dho 'köödhö. □Dhe 'ö □wa 'dho □wa -wo 'köödhö 'yö- -bha □klang -nu 'wo □yöön- "söo 'yö 'wo- pö- -dhe: «"Gwënnng 'i -da □diö 'ö -gban blëë yaa 'ö göndë 'yao- -ya ta- -gö 'bhlaa bha- -bha bha- 'klö- pö yi -dhe!»

³⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Mang Mεgböme ma □në 'a -bhöpë bha- tamε 'ka.

³⁸ "Kpuŋgtaadhe □në □dhe 'bhlaadhe 'a tapë bha ta- 'gü bha- 'dhö, 'yö me □wa kë Atanna -bha -gblüedëdhe 'gü -me -nu 'ka bha 'wo □dhe 'pö □dhe tapë bha- 'dhö, 'yö 'me 'wo Sotraan -bha -gö 'gü bha 'wo □dhe 'pö □dhe blëë yaa bha- 'dhö.

³⁹ 'Yö- 'yao- 'ö blëë yaa bha- ta "dhü bha, 'yö -kë -a Sotraan □dede bha- 'ka, -a -bhöpë "kan "tüng bha yö -mü "kpuŋgtaadhe yën "tüng □në- 'ka. Atanna -bha "kië -nu bha 'pö □në 'wo -bhöpë bha- "kanme -nu 'ka.

⁴⁰ "Kpuŋgtaadhe "dhiütoyï 'ka -kö do 'wo blëë yaa bha -wo 'ka 'wo- -zuö peng 'gü bha -yö -dho kë 'pö "dhü.

⁴¹ -A 'yi bha- 'ka, mang Mεgböme a -dho Atanna -bha "kië -nu 'wo -ya -sü 'ka ma -ya 'gü bha- -nu bö 'ö 'wo 'me 'wo me -nu -pö sië 'wön yaa 'gü bha waa- 'wönyaakëme -nu "pepe □gban bho ma -gblüedëdhekedhe 'gü,

⁴² 'ö 'wo- -nu -zuö peng 'gü, -wo -dho -wëë -gbu bö -dhe bha □në- 'gü 'yö 'wo wo "sön zun- 'ka 'ko "dhiü "küüküüdhö.

⁴³ "Kεε me 'dhe 'kö 'wo to Atanna dhöobhaa -zian -ta bha, -a -nu 'bhü -dho bho □dhe 'yënnng- 'bhü 'dhö bho □sië -kö 'ö- 'gü bha- 'dhö -a -nu Dë -bha -gblüedëdhekedhe bha- 'gü.» 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Wön 'gü ma -tu 'dhö 'me 'ö i -gö -bha kö yö □në 'a- pö bha (i "tu 'to- -bha -së 'ka 'kii- 'gü ma).»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban □nao 'ö -bin -sü 'ka -a -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

⁴⁴ 'Yö go mü 'ö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe Atanna -bha -gblüedëdhe bha -yö □dhe □nao 'ö -bin -sü 'ka 'bhlaadhe do 'bha 'gü □në- 'dhö. 'Me □yaa- yö, 'yaa 'ö "dhi -wo -ta me 'bha -dhe, "kεε -a -dhi -dhe -kö yaa bha- -wön 'gü, -yö 'dho □në wo 'yö 'ö □slöopë □gban "pepe "dhöo do 'yö nu 'yö 'bhlaadhe bha- dhö.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban -zlöo □bhlëesü -bha 'ö Matiö -ya pö

⁴⁵ 'Yö- pö: «-A -gen -mü 'zü □dhe Atanna -bha -gblüedëdhe bha -yö □dhe -zlöo □bhlëesü "dhöödöme 'ö- möö- sië □në- 'dhö. □Yaa- 'dhe 'ö- söng 'dhö "gbu- -a yö,

⁴⁶ 'yö dho 'yö 'ö □kwengpë □gban "dhöo do 'yö nu 'yö- dhö.»

"Gwënnng 'dhe 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "nuu -zuö -sü -bha 'ö Matiö -ya pö

⁴⁷ 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gen 'bha -mü 'zü □dhe Atanna -bha -gblüedëdhe bha -yö □dhe "nuu 'wo- -zuö "yi □gblü 'kpii- -ta 'ö 'yuü- □gban "pepe suu 'do 'do sü bha □në- 'dhö.

⁴⁸ □Ya kë □dhe □waa- -zuö bha- wo "dhü □ya pa, 'yö- "nuuzuöme -nu 'wo- -gan 'wo dho- 'ka "kpuŋg □taa 'yö 'wo- -zë 'gü -kë, 'yö- 'dhe 'ö- -zun "dhiü -bhlöo 'yaa 'dhö bha 'wo- □wënnng "yi □bhaa.

⁴⁹ -Yö -dho kë -kö do bha □në- 'gü "kpuŋgtaadhe yën -yi 'ka. Atanna -bha "kië -nu -dho nu 'ö 'wo 'wönsékëme -nu waa- 'wönyaakëme -nu -kan 'kwëë-.

⁵⁰ 'Yö 'wo 'wönyaakëme -nu -da peng 'gü. -Dhe bha □në 'wo dho -wëë -gbu bö- 'gü 'ö- -nu "sön -yö zun- 'ka 'ko "dhiü "küüküüdhö.»

51 'Yö Yesu -ya -nu dheε" kpo 'ö- pö: «'Ka- 'gü ma 'kpakpadhö -ee? 'Yö 'wo- pö: «□lin, 'ya- 'gü ma.»

52 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe -deewo □dhe: «-A -kë "dhü -sü 'gü, 'tonggome "pepe 'wo 'wön 'ö -gban Atanna -bha -gblüedhe -bha bha- do 'kpakpadhö bha, -wo □dhe □naome do 'ö pé -dee waa- pé zizi -nu sü 'ö -bha □nao 'gü 'ö- 'gü □gblü me -nu -ta □në- 'dhö.»

Yesu -bha -wo Nazadhetö -sü -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 6,1-6; Dhukö 4,16-30)

53 □Dhe 'ö Yesu □ya 'ö bo "gwënnng -nu bha- -nu 'kloo- -pö -nu -dhe -sü 'ka, 'yö go -dhe 'dhe bha- 'gü,

54 'yö dho 'pödhe 'dhe 'ö 'nëdhe -kë 'gü bha- 'gü, 'yö dho Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö 'gü 'yö -ya me draan- -sü -bha mü. 'Yö- 'wön -yö me "pepe 'wo gun 'mü -a -nu □gban kón, 'yö 'wo -ya pö -sü -bha: «'Wöndodhe suu 'kö ya -yö -go -a 'ka 'me? "Dhabhliwón -nu 'ö- kë sië ya -ya -nu -draan 'me?»

55 "Een "dhüyënme gbö (do "we 'ö me □gban 'kwa- do) ya 'yaa -mü -ee? "Een Madhi gbö ya 'yaa kë □ni -ee? "Een -a 'zlaabo -nu 'waa -mü Zakö, Zosefu, Simo waa- Zudë -nu 'ka -ee?

56 "Een -a 'zlaa- dhong -nu 'waa mü 'wo kwa 'piü -dhe ya- 'gü ya -ee? 'Wön "gblüglü -nu 'ö- kë sië ya -yö -go kë -faan 'ka 'me 'sa?»

57 -A -kë "dhü -sü -wön 'gü 'wii 'dhang bho Yesu "dhiü. Yesu -ya -pö yö □në- wön 'gü -a -nu -dhe 'ö- pö: «-Wo Atanna -wudhiüloome □bhlëë -ya 'pödhe "weε □gban 'gü, "kεε 'waa- □bhlëë -ya -a -d- go 'pödhe waa- -d- go 'koodhe □në- 'gü tongtongdhö.»

58 'Me 'wo bha- -nu -bha gōōgbudhe 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'yaa gun- -nu -go bha- -wön 'gü 'yii "dhabhliwón 'gbe 'bha kë mü.

14

Zan Mezume ga -kō -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 6,14-29; Dhukö 9,7-9)

1 -A "tüng bha- 'gü kö Edhodö □në -gblüedë 'ka Gadhidhe -se 'gü, 'yö Yesu -wön ma.

2 'Yö- pö 'ö -bha gwëezë -nu -dhe □dhe Zan Mezume □në □ya 'go ga 'gü 'ö □ya -bö. 'Yö □në- -wön 'gü 'yö 'sü 'dhö- -dhe 'yö "dhabhliwón -nu kë sië bha.

3 -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □yaa- pö 'nu 'ö -bha gwëezë -nu bha- -nu -dhe □dhe -wo Zan kun kö -wa -da -kaso 'gü. Kö □waa- 'kun □waa- -lö □waa- -da -kaso 'gü. 'Ö gun "dhü kö Edhodö □ya 'ö dheebhang Fidhipö -bha dhebho 'wo- -dhe Edhodiadö bha- 'sü- go.

4 Kö Zan □yaa- pö- -dhe □dhe 'yaa -së kö -a dheebhang -bha dhebho -zë -yö -ya -go.

5 Kö -a pö 'ö Zan -ya wo "dhü bha □ya □sië Edhodö -dhe kö -ya "piü □dhe 'ö- zë, "kεε kö -yö "suü sië Zuifö -nu -go, -a -gen -mü □dhe kö -a -nu □gban "pepe -wo Zan -do Atanna -wudhiüloome 'ka.

6 "Kεε □dhe 'ö Edhodö bho "tüng bha- trookëyi □ya □loo, 'ö Edhodiadö 'dhu 'dhö "tan kë sië 'me 'wo nu troo -ta bha- -nu -kuu "dhiü, 'yö -dhi Edhodö -dhe yaa 'gü yaa wo.

7 'Yö -sö -bhö 'në bha- -dhe 'ö- pö: «Pë "bu pé 'ö dho- -wön pö 'ö -dhe 'ö -dho -a nu- -dhe.

8 'Ö "dhü bha kö 'në bha- dhe □ya -wu 'kpo- -bha kö □yaa- pö -yö Zan Mezume -go □në -wön pö. 'Yö 'në bha 'ö do 'ö dhe -wu bha- -ta 'yö- pö Edhodö -dhe -yö Zan -go -ya 'tea- do 'gü kö -yö 'ö gba- 'ka.

9 -A pö 'ö 'në bha -ya wo "dhü bha 'yii dhi -gblüedë Edhodö -dhe, "kεε □dhe 'ö -kë □dhe □ya "plüün bho 'me 'ö- -nu -dhe troo -ta bha- -nu wëedhö 'ö □ya -sö -nu □gban -bhö bha- -wön 'gü, 'yö- pö 'ö -bha gwëë" -nu -dhe □dhe -wo 'dho kö -wo nu Zan Mezume -go 'ka- -dhe.

10 'Yö me do bo kö -yö 'dho Zan -go "kan -dhe 'gü -kaso 'kō 'gü.

11 'Yö 'me bha 'ö dho 'yö Zan -go -kan 'yö -da 'tea- do 'gü 'yö nu- 'ka 'nëdhiëngnë bha- -dhe, 'yö dho- 'ka 'ö dhe -dhe.

12 'Yö Zan -bha □klangdhiü -nu 'wo nu 'wo- □gee sü 'wo dho- 'ka 'wo- bun bho, 'yö 'wo dho 'wo -ziö -gen 'gü Yesu -dhe.

Yesu -bha me "gblü "sōōdhu "dhiü gba

-kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(*Makö 6,33-44; Dhukö 9,10-17; Zan 6,1-14*)

13 □Dhe 'ö Yesu □ya 'wɔn bha- ma, 'yö -da "kplagɔnë 'gü ö do 'ka 'yö dho -dhe "dhiü □nëng -dhe 'bha 'gü.

"Kεε □dhe 'ö mε kpö 'gbe □waa- 'wɔn -dɔ, 'yö 'wo go 'pö- -nu 'gü 'wo -ta wo -gen -ta "yi "piü "yεεdhö 'wo dho- "gblɔv □keng-.

14 Yesu -bha -go "kplagɔnë 'gü -sü kö -yö zun "sia- kö mε "dhaa -yö □klëen -sü 'ka -dhe bha- 'gü, 'yö- -nu -wëë -ya -kë, 'yö "yuëdhi -nu "pεpε 'wo gun- -nu kpö 'gü mü bha- -nu -kë "klüöklü.

15 □Dhe 'ö dhɔng □ya -da, 'yö- -bha □klang -nu 'wo □yɔɔn- "sɔɔ 'wo- pö- -dhe: «"Bin □ya 'ma □ya bo, "kεε 'sa -dhe 'kwa- -bha ya -dhe "dhiü □nëng -dhe -mü, -bhöpë 'bha 'yaa □slɔɔ mü, □dhe 'ö "dhü -bhö -a pö 'mε 'wo ya- -nu -dhe -wo 'dho 'pö- -nu 'gü kö -wo woo- -bhöpë -nu mɔɔ-!»

16 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Aa bhoo, -a -dhe 'yaa- -bha kö -wo 'dho "dhü, ka □në -kaa -nu gba -bhöpë 'ka!»

17 "Kεε 'yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «-Bhöpë 'kö □ya 'to yi -gɔ yö □ya 'to 'bluu- bhe "sɔɔdhu waa- 'yuü- □ple.»

18 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka nu- 'ka n -dhe yö!»

19 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö- pö 'mε 'wo bha- -nu -dhe -wo -ya 'kpa- -ta. □Dhe 'ö- -nu □gban "pεpε □wa 'yaanu, 'yö ö -kɔ -da 'bluu- bhe "sɔɔdhu waa- 'yuü- □ple bha- 'gü, 'yö ö "yan "dhiü □wlü dhang- 'gü 'yö □bhεa Atanna -dhe 'yö- nuε" bho 'yö- "kplükplü bho 'yö- nu ö -bha □klang -nu -dhe, 'yö 'wo- 'gü -gblü 'mε 'wo bha- -nu -ta.

20 'Yö 'mε 'wo bha 'wo pë -bhö 'wo kën, 'yö -bhöpë 'bha -yö to, 'yö- 'dhe 'ö to bha 'wo- □loo 'ko -ta, 'yö -kë 'bluu- "kplü töö -yan -kaɔng do ga □ple 'ka.

21 'Mε 'ö Yesu -ya -nu "dhi gba "dhü bha- gɔɔn- -nu -dɔ -slɔɔ kö 'wii 'në -nu waa- dhong -nu dhung, -wo -mɔɔ mε "gblü "sɔɔdhu -nu -bha.»

Yesu "ta -sü 'yi -ta -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(*Makö 6,45-52; Zan 6,15-21*)

22 -A -nu -bö pë -bhö -sü 'ka -sü oo, 'yö Yesu -yö to 'ö- pö ö -bha □klang -nu -dhe -wo -da "kplagɔnë 'gü "vaandhö kö -wo "yi "kan, "sanni ö -bo -wɔ -kpɔ 'mε bha- -nu -bha -sü kö -wo dho wo -gɔ 'pö- -nu 'gü -sü □zinng 'gü.

23 □Dhe 'ö □ya bo ö -wɔ -kpɔ mε kpö bha- -nu -bha -sü 'ka, 'yö -da -tɔn 'në 'bha bha- □gbin- kö -yö bhεa" Atanna -dhe 'mü. -Yö -to -tɔn □gbin- mü ö do 'ka 'yö "bin -yö ma.

24 "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö -bha □klang -nu -zë □wa -gen -yan kpö "ta sü "yi -ta, "kεε kö "tεε "gbɔ- -yö ziö sië, 'ö go- nu 'dho -zian 'ka, kö "yi -yö □bang "bang kë sië 'ö "yi kpö -nu 'wo -ma "yitagɔ bha- -bha.

25 □Dhe 'ö -dhekpɔɔ "dhiü □ya □loo, 'wo dho -dhe -ga kö Yesu -yö "ta sië "yi -ta "wε tuaa □tuaa tuaadhö 'ö nu- -nu -zian 'ka.

26 "Kεε □dhe 'wo wo "yan -kpan -bha kö -yö nu sië □dhe -kɔ bha- 'dhö "yi -ta, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Mε -zii -mü!» 'Yö 'wo -ya "ta bhoo -da -sü -bha.

27 "Kεε 'yö Yesu -yö to 'ö- pö- -nu -dhe: «-Ka ka zuë" kë -sεa, 'ka 'dho "suü, ma -mü!»

28 'Yö Piεdhö -ya pö- -dhe: «N Dëmε, □ya kë i 'ka □dedewo tεan- 'ka kö -bhö dɔ kö mang -dɔ 'pö 'a "ta "yi -ta □dhe i 'dhö kö 'a nu i -dhe 'gü!»

29 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö nu!»

'Yö Piεdhö -yö go "yitagɔ 'gü 'yö -da "yi -ta 'yö gun 'dho sië Yesu "piü.

30 "Kεε 'ö 'dho sië "dhü kö "tεε -yö ziö sië "gbɔ- 'ka "dhü -kpeawo, 'yö "suü 'dhö -da Piεdhö 'gü, 'yö -ya 'pö -dho "yi □wlöö -sü -bha, "kεε 'yö □gbla 'ö- pö: «N Dëmε, -bhö n dha!»

31 'Yö to 'yö Yesu -yö ö -gbe 'gü -pu -a "tüng 'ka 'yö -sën- -kɔ -bha 'yö- pö- -dhe: «"Eke, i -bha -zɔ -yö n -dhe -sü -yö 'dεdε □tɔn -kεε, Piεdhö! -Më □në -kë 'yö 'i 'zëë- 'zë -kë?»

32 □Dhe 'ö- -nu □gban □ple □wa -da "yitagɔ 'gü, 'yö "tεε -yö bo ziö -sü 'ka.

33 'Yö- -bha □klang -nu 'dhe 'wo to "yitagɔ 'gü 'wo zun- -dhe wo kpiö 'gü 'wo- pö: «'Aa, yi Dëmε, Atanna Gbö -mü i 'ka □dedewo tεan- 'ka!»

Yesu -bha 'yuëdhi 'gbe -dha Zenezadhe -se 'gü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 6,53-56)

³⁴ □Dhe 'ö □wa "yi bha- "kan □wa zun "sia- Zenezadhe -se 'gü,

³⁵ 'me 'wo "pean bha- "piü -wo -to -mü 'wo Yesu do, 'yö 'wo -ya -a nu -wön -dhea "dhiü bho -sü -bha "se 'gü -dhe □gban 'gü 'yö 'wo nu woo- "yuëdhi -nu 'ka- -dhe.

³⁶ 'Yö 'wo □bhea- -dhe kö "yuëdhi -nu bha -wo wo -ko "fiëfiëde -zë 'pa- -bha -so "zo 'ka (kë "dhü kö -wo dha). 'Yö 'me 'wo wo -ko pa- -daso "zo 'ka "dhü bha- □gban "pepe 'wo -kë "klüöklü.

15

'Wluu- -nu 'ö Fadhizien -nu -wa -ya waa- Atanna -bha 'tong- -nu -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö (Makö 7,1-13)

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Fadhizien -nu waa- Zuijö -nu -bha 'tonggome -nu 'wo go Zedhizadhemö 'wo nu Yesu "piü, 'yö 'wo -dhe" kpo 'wo- pö:

² «-Më □në -kë 'yö 'wluu- 'ö kwa "bhema -nu -wa -ya bha, i -bha □klang -nu 'waa- yaki -ya? -A -gen -mü □dhe □waa- pö 'wo pë -bhö 'waa wo -ko "zu □dhe -ko 'kwa- kë 'ka kwa wo -ko 'gü -a 'dhö.»

³ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Kaa -di 'pö □we, -më □në -kë 'yö 'kaa Atanna -bha 'tong- -nu -yaki -ya ka -bha 'wluu- -nu 'wön 'gü?

⁴ -A -gen -mü □dhe Atanna -ya -pö 'ö- pö:

<-Bhö i de waa- i dhe -a -nu □bhlëe -ya>

□ya 'go mü 'zü:

<'Me 'ö □ya dhiang yaa zë ö 'kpome -nu -bha -wa -me zë.>

⁵ "Kee 'yö ka -zë 'ka me -nu □draan 'ka- pö: <'Në □yaa- pö ö de waa- ö dhe -a -nu -dhe □dhe: 'Pë 'ö gun n "piü □dhe 'a ka -ta 'kun- 'ka bha 'ma- -ya Atanna -bha 'ka> kö -me -ya -kë -së □naa bha, kö- 'kpome -nu -bha tée 'yaa- -bha.

⁶ 'Sa 'ka- kë "dhü kö ka Atanna -wu 'ma □në 'wo sië -zukplü -bha kaa- 'wluu- -nu -wön 'gü bha.

⁷ □Flüme -nu! □Ya kë "dhü kö teanwön -gun Ezai "piü Atanna -wu 'ö- pö ka -dhe yi 'bha 'ka 'ö- pö □dhe:

⁸ <Atanna -ya -pö:

"Se ya- 'gü -me -nu 'wo ya -wo n -dhiang zë wo -ben "dhiü "weewee,

n -dho 'yaa- -nu zuë" -zë -bha,

⁹ -a -wön 'gü n -dho 'wo- -kë bha -wa -kë "weewee;

-a -gen -mü □dhe -wo me -nu -draan 'wluu- -nu 'wo go me "bhu- -nu 'gü bha □në- 'ka □dhe 'pë 'ö go ma □në n 'gü -a 'dhö» bha- 'gü.»

'Pë 'ö me -kë -dhiisü Atanna wëëdhö 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 7,14-23)

¹⁰ □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo- -pö -nu -dhe "dhü -sü 'ka, 'yö me kpö 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka ka "tu 'to kö dhiang 'ö maa zë bha 'ka- 'gü ma -së 'ka!»

¹¹ 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Pë 'ö -da me "dhi 'gü yö -zë 'yaa me kë -dhiisü Atanna wëëdhö, "kee 'pë 'ö go me "dhi bha □në me -kë -dhiisü.»

¹² □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -bha □klang -nu 'wo □yöön- "soo 'yö 'wo- pö- -dhe: «'Bhaa- 'wön □në- do □dhe -wu -nu 'i- pö sië bha -yö "ye sië Fadhizien -nu -bha -ee?»

¹³ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Pë "pepe 'dhe 'kö -kë □dhe n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü 'yii- ta, -a □gban "pepe -dho bho "see.

¹⁴ -Kaa -nu 'to "dhü. "Yanwlüme -nu □në 'wo zian bho sië "yanwlüme -nu 'ka bha! "Kee "yanwlüme -zë □ya zian bho "yanwlüme 'ka, □wa 'dho -a -naa -mü -a -nu -pö -gblüga 'gü -sü 'ka.»

¹⁵ □Dhe □yaa- pö "dhü, 'yö Piëdhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «-Bhö "gwënnng 'i- -da bha- -ta "pu yi -dhe!»

¹⁶ 'Yö Yesu -ya pö: «Kaa -di 'pö 'kii 'wön 'gü ma □në wo □kö -ee?

¹⁷ "Een 'kaa- 'wön □në- do □dhe pë 'kö me -ya -bhö bha yö -zë -yö -bo me "gblüö- 'ö -wo zang -ta,

¹⁸ "kee -wu 'ö go me zuë" 'gü 'ö bo me "dhi bha □në me -kë -dhiisü Atanna wëëdhö -ee? A- -pö ka -dhe □dhe me -wu bha □në me -dhi kun Atanna wëëdhö.

¹⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe -dhe 'ö me zuë" "piü bha □në -zögondhe yaya -nu 'wo go- 'gü, 'yö 'wo- -me zü □yöön me zë -sü -nu oo, -da dhe "piü -sü "een -ziö

mε -nu -bha gɔn □keng- -sü -nu oo, -zua zē -sü -nu oo, □kwaan bho -sü -nu, □sua kē -sü -nu waa- mε -nu -dhiang yaa zē -sü -nu -bha.

²⁰ Pē -nu 'wo mε -dhii kun □nē 'wo bha, "kεε pē -bhō -sü 'kō kō 'wii wo -kō "zu □dhe -kō 'ō kwa "bhema -nu -wa 'wluu-ya 'ka -a 'dhō bha yō -zē 'yaa mε -dhii 'kun.»

-Dhebhōnē do 'bha 'ō 'yaa Zuifō 'ka -a 'dhang -bho Yesu "dhiü -kō -dhiang 'ō Matiö -ya zē

(Makö 7,24-30)

²¹ □Dhe 'ō □ya kē "dhü 'yō Yesu -yō go -dhe bha- 'gü 'yō dho Tii -pō waa- Sidon -pō -nu 'gü waa- -bha □klang -nu 'dhō.

²² □Dhe 'ō □wa □loo mü, 'yō dhebhōnē do 'bha 'ō 'yaa Zuifō 'ka 'ō go Kanaa -se 'gü 'ō -ya -sü 'ka "se bha- 'gü bha 'ō nu "gbla -sü 'ka "gbu 'ka Yesu "piü 'ō- pō: «N Dēme, Davi Gbō, -bhō "ta n -dhe n -wēē -bha -dhe! "Yina yaa 'ō n 'dhu 'gü ya -ya -wēē -dhe wo siē "gbu- -wa!»

²³ "Kεε 'yō Yesu 'yii- -yō bō, 'yō -bha □klang -nu 'wo □yoon- "soo 'wo- pō- dhe: «-Bhō dhebhōnē ya- "piü kē kō -yō ziō, -a -wu □ya kē -fεεsü "gbla 'ō- wo siē 'ō -ziō 'ka kwa □keng- bha- -wōn 'gü.»

²⁴ 'Yō Yesu -ya -yō bō- -nu -gō 'ō- pō: «-Ka -dhe -ga, Atanna -yō n -bō 'mε 'wo □dhe "bhlaa -tuü -nu 'ō □wa □dheng -a 'dhō Izraēdhō -se ya- 'gü bha □nē- -nu -dhe.»

²⁵ "Kεε 'yō dhebhōnē bha 'ō nu 'ō zun 'ō kpiō 'gü Yesu □wlōō 'ō- pō: «N Dēme, -bhō "ta □nē wo n -dhe -wa!»

²⁶ 'Yō Yesu -ya pō- dhe: «-A -dhe 'yaa -bha kō -wo 'nē -nu -bhöpē 'sü -wa nu 'gben- -nu -dhe.»

²⁷ "Kεε 'yō dhebhōnē bha 'ō- -yō bō 'pō Yesu -gō 'ō- pō: «-Yō "dhü tean- 'ka, n Dēme, "kεε -a □blün 'dhe 'kō kōn 'gben- mε -nu -kō 'ka 'ō □wenng 'gben- -nu -wa yō -zē -bhō.»

²⁸ 'Yō Yesu -ya pō- dhe: «'Aa dhebhō 'i ya! i 'dhang bho Atanna "dhiü □dedewo -kεε! -Bhō 'dho, -yō -dho kē i -dhe □dhe -kō 'i- □mō- 'ka bha- 'dhō!» -A "tūng □dede bha- 'gü, 'yō- 'dhu 'dhō -kē "klüöklü.

Yesu -bha 'yuēdhi 'gbe dha -kō -dhiang 'ō Matiö -ya zē

²⁹ □Dhe 'ō □ya kē "dhü 'yō Yesu -yō go bha 'zü 'yō dho "yitagbea 'ō Gadhidhe -dhe "soo bha- "kpung "dhiü, 'yō -da -tōn do □gbin- 'yō -ya mü.

³⁰ 'Yō -mε 'gbe -ta -gbe 'wo nu- "piü woo- -ta 'bebedhō -mε -nu oo, "yanwülümε -nu oo, □niōmε -nu oo, "bhūbhū -nu waa- "yuēdhi 'gbe □dede 'ka, 'yō- -nu □gban "pepe dha.

³¹ □Dhe 'ō 'mε 'wo bha □waa- -dhe yō kō "bhūbhū -nu -wo "wɪ siē 'ō □niōmε -nu 'wo -kē "klüöklü 'ō -ta 'bebedhō -mε -nu 'wo dō □zinng 'gü, 'ō "yanwülümε -nu 'wo -dhe yō, 'yō- 'wōn -ya -nu kōn □dedewo, 'yō 'wo -ya Izraēdhō -mε -nu -bha Atanna 'to bhō -sü -bha.

Yesu -bha mε "gblü -yiisio "dhiü gba -kō -dhiang 'ō Matiö -ya zē

(Makö 8,1-10)

³² □Dhe 'ō □ya kē "dhü 'yō Yesu -yō 'ō -bha □klang -nu -dhe 'yō- pō- -nu -dhe 'ō- pō: «-Ka -dhe -ga! 'Mε 'wo ya- -nu -wēē -yō n kē siē, -a -gen -mü □dhe 'wo -da n □keng- -a -dhekpaoyi -yaaga -naa □nē "kεε kō -bhöpē 'bha 'yaa- -nu -gō, "kεε 'yaa n "piü 'pō □dhe 'a -wu 'kpō- -nu -bha kō 'wii pē 'bha -bhō, -a -gen -mü □dhe -a -nu faan -ya yēn, kē "dhü kō "yiyaadhe 'ya 'dho- -nu bhō 'ō 'wo -pō zian- kō -wo 'dho siē.»

³³ 'Yō- -bha □klang -nu 'wo- -yō bō- -gō 'wo- pō: «Mε -tu "tu 'wo ya -dhe -mεε □nē 'kwa dho- -nu -bhöpē □slō- -bha "tūngtadhe ya- 'gü □zō?»

³⁴ 'Yō Yesu -ya -nu dheε" kpō 'ō- pō: «'Bluu- bhe □dhe □nē ka -gō?» 'Yō 'wo- pō- dhe: «'Bluu- bhe "saople waa- 'yuü- 'nēsensennē 'bha □nē yi -gō.»

³⁵ □Dhe 'wo- pō "dhü 'yō- pō mε kpō bha- -nu -dhe -wo -ya "sia- 'dōōndhō.

³⁶ 'Yō 'bluu- bhe "saople waa- 'yuü- 'nē -nu bha- -nu sü 'yō Atanna nuε" bho- -wōn 'gü 'yō- -nu "kplükplü bho, 'yō- nu 'ō -bha □klang -nu -dhe 'yō 'wo- 'gü -gblü 'mε 'wo bha- -nu -ta.

³⁷ 'Yō- -nu □gban 'wo pē -bhō 'wo kēn. 'Yō- -kpea -yō to, 'yō- -bha □klang -nu 'wo dho 'yō 'wo- "kplükplü -nu 'wo to -a -nu □loo 'ko -ta, 'yō kē tōō -yan "saople 'ka.

³⁸ 'Mε 'wo 'bluu- -bhō "dhü bha- gōōn- -nu -dɪ -slōō -kpaa 'kwēē- -sü kō 'wii

dhong -nu waa- 'në -nu -a -nu dhung, 'yö 'wo -kë me "gblü -yiisiö.

³⁹ □Dhe 'ö □wa 'wo bo pë -bhö -sü 'ka "dhü, 'yö ö -wu kpo- -nu -bha, 'yö yöö -dī 'pö 'ö -da "kplagone 'gü 'yö dho Magadan -se 'gü.

16

"Dhabhliwön do 'ö Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu 'wo- -dhe Yesu -gö kö -ya kë -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 8,1-13; Dhukö 12,54-56)

¹ Yi do 'ka 'yö Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu 'wo nu Yesu "piö -a 'gü dan -dhe 'gü, 'yö 'wo- pö- -dhe □dhe -yö "dhabhliwön do kë wo "yaan kö -ya -zön wo -dhe □dhe Atanna □në- bo □dedewo tean- 'ka.

² "Kee 'yö Yesu -ya -yö bo- -nu -gö 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'yënn- g- □ya bho -pö -dhe -bha kö dhang- -bha -dhe -yö -gblö -sü 'ka 'kaa- pö □dhe -dhe -dho □kpaö -së 'ka dhia" -ee?

³ "Een 'zü -dhe □ya □kpaö kö dhang- -bha -dhe -yö 'gbiin-, 'kaa- pö dha- -dho ban □dëe -ee? 'Wön -nu 'kö 'wo bha ka -kö -moo wo -zë -a -nu 'suan- bho -sü -bha dhang- 'gü □dhe -kö bha- 'dhö, "kee 'wön 'suan- -bho -bha -wön -nu 'kö 'wo kë sië □dëe -yën ya- 'gü ya 'kaa □moo yö -zë 'suan- bho -sü -bha -oo?

⁴ Suu yaa -me -nu 'wo □dëe -yën ya- 'gü 'ö 'waa 'to wo -wu -ta Atanna -dhe bha -ya -nu "piö □dhe 'wo "dhabhliwön -dhe yö, "kee 'wii 'dho "dhabhliwön "wëe 'bha -dhe yö kö 'yii kë- suu 'ö -kë Zonasö 'ka yi 'bha 'ka bha- 'ka.» □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -nu to 'mü 'ö -ziö.

Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu -bha me □klang kë -kö -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 8,14-21)

⁵ Yesu waa- ö -bha □klang -nu 'dho -sü 'ka kö -wo 'yi "kan -wo 'dho 'yi □taama, -a -bha □klang -nu -zu -yö -bho 'bluu- 'sü -wön 'ka. □Dhe 'ö □wa 'yi "kan □wa bo 'yi □taama,

⁶ 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka ka -dī 'kun "seke 'ö Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu -gö bha- -gö!»

⁷ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo -ya zaokpadhe -da -sü -bha □dhe: «-Yö kë 'ö- wo □dhe

'kwii 'bluu- 'sü bha 'yö -kë 'yö- pö sië "dhü bha.»

⁸ □Dhe 'ö Yesu □yaa- 'wön do □dhe -wo zaodhe -da sië wo "kwëe 'yö- pö- -nu -dhe: «-Më □në -kë 'yö 'ka -ya 'bluu- 'sü -sü zuën -ta? Ka -bha 'dhang -bho n "dhiö -sü -yö 'dëdë -këe!

⁹ "Een 'wön 'gü □dede □në 'kii ma □kö "dhü bha -ee? "Een ka -zu □në □ya 'to □ya bho 'bluu- bhe "soodhu 'a- 'gü -gblü me "gblü "soodhu -ta 'ö- töö -yan -kpea -yö to bha- -wön 'ka "dhü bha -ee?

¹⁰ "Een 'zü 'bluu- bhe "saople 'a- 'gü -gblü me "gblü -yiisiö -ta 'ö- töö -yan -kpea -yö to bha ka -zu □në □ya 'to □ya bho- -wön 'ka "dhü bha -ee?

¹¹ "Een -yö kë -kö -kë □dhe 'yö 'ka ka -zu gön □dhe a -wī 'bluu- □dede □në- 'ka? A- -pö ka -dhe □dhe 'ka ka -dī 'kun Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu -bha □gong bha- -gö.»

¹² □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'wo- 'wön do □dhe 'yii "wī "seke □dede 'wo- -da 'bluu- -bha bha- 'ka, "kee -yö -wī Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu -bha me draan- -kö □në- 'ka.

Piedhö -bha Yesu -do Atanna -bha -Yame 'ka -kö -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 8,27-30; Dhukö 9,18-21)

¹³ □Dhe 'ö Yesu □ya 'dho □ya □loo "sego 'ö Fidhipö -bha Sezadhe -dhe -züzü bha- 'gü, 'yö ö -bha □klang -nu dhe" kpo 'ö- pö: «Ka- -ma me -nu -ta □dhe de suu □në mang Megböme n 'ka?»

¹⁴ 'Yö 'wo- -yö bo- -gö 'wo- pö: «Me 'bha -nu -wa -pö i -bha □dhe Zan Mezume -mü i 'ka, 'ö me 'bha -nu -wa pö (Atanna -wödhüloomë) Edhi 'ö gun yi 'bha 'ka bha yö -mü i 'ka, 'ö me 'bha -nu -dī 'pö 'wo- pö -a me 'dhe 'wo- Zedhemi -kë bha yö -mü i 'ka, kö me 'bha -nu -wa pö sië 'zü Atanna -wödhüloomë "wëe 'bha -mü i 'ka.»

¹⁵ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Yö ka -zë □wë, ka ka -bha -pö □dhe?»

¹⁶ 'Yö Simo Piedhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: Atanna -bha -Yame 'ö- bo yö -mü i 'ka! Atanna "yaandhe Gbö -mü i 'ka!»

¹⁷ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «Simö, Zan gbö, i -bha -së! -A -gen -mü □dhe teanwön 'dhe 'kö 'i- pö bha

'yii 'go mebhudhe 'gü, n Dë Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha □në- -zön i -dhe.

18 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü mang -di 'pö a- -pö i -dhe □dhe -wo i -dhe Piedhö (□waa- pö "dhü kö -wa -pö -gwë). -Gwë 'i- suu 'ka bha, bhi □në 'i dho kë □dhe -gwë 'wo 'kə "kpan -ya -ta bha n -bha 'dhö, (bhi □në 'i dho Atanna -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü bha- zü bho), 'me 'wo "dhü bha ga -kə 'yii 'dho □moo- -nu -bha.

19 A -dho Atanna -bha -gblüdedhe -dhakü nu i -dhe, kö 'bha- "dhiü ta me "bu 'me 'ö- -gə "kpong □taa yö kö -yö kë ta -sü 'ka- -me -gə dhang- 'gü, "εen kö 'bha- "pu 'pö me "bu 'me 'ö- -gə "kpong □taa yö kö -yö kë "pu -sü 'ka- -me -gə dhang- 'gü.»

20 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö -dhio do- -nu -ta glöoglödhö □dhe 'wa 'dho- pö me 'bha -dhe □dhe Atanna -bha -Yame 'ö- bo yö -mü ö 'ka.

Yesu -bha ö ga -wön waa- ö -bö -wön -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 8,31-38; 9,1; Dhukö 9,22-27)

21 □Dhe 'ö □yaa- pö- -nu -dhe "dhü, 'ö sü- 'yi bha -bha 'ö dho- 'ka "dhiü, 'yö zun ö -di -wön -ta "pu -sü -bha ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «N -dho Zedhizadhemö -wön -yö -dhö kö -kweagbö -nu waa- "saabhome -nu -gome -nu waa- Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu -wo n -wëedhe □dede bho. -Wo -dho n zë 'ö 'a- bo -a -dhekpaoyi -yaaga -naa 'ka.»

22 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Piedhö -ya sü □ple 'gü, 'yö -ya -dön -bho 'ka -sü -bha. 'Ö- pö: «'Aa n Dëme, -më -dhiang □në 'i- zë "dhü, -a 'dhe 'kö bha Atanna -ya do i 'ka □gbleen.»

23 "Kεε 'yö Yesu -yö □slëe ö 'gü, 'ö- pö Piedhö -dhe: «-Bhö bhö n 'ka taa- □gbleen, Sotraan! -Yö i "piü □dhe 'i n -da Atanna "dhiü, -a -gen -mü □dhe keng ka -zögöngüwön 'yaa do, i i -zö -gön □dhe me "bhü- -nu 'dhö.

24 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «'Ö me "bu me 'ö- "piü □dhe 'ö ziö n □keng-, -a -me -yö bo -ya ö -di -wön zuën -ta -sü 'ka kö -yö sëebhodhe 'ö n -wön 'glü "piü 'ö □dhe -a -me -dö -bha "dhü 'dhö bha- 'sü kö -yö ziö- 'ka n □keng-.

25 -A -gen -mü □dhe 'me 'ö- "piü 'ö ö -di dha -a -me -gə -dho 'to- 'gü, "kεε 'me 'ö- -gə -yö to n -wön -bha, -a me -dho dha.

26 "εεn □ya kë □dhe me 'bha "kpongtaapë □gban "pepe suu □slöo "kεε kö i 'nii- -zë -yö □dheng Atanna "piü bha -oo, kö- □troön -mü -më 'ka? "εεn -më □në me- dho □moo- -bha kö -ya nu Atanna -dhe ö 'nii- -gotadhöpë 'ka.

27 -Ka -dhe -ga, mang Mëgböme -a -dho nu n Dë -bha 'töbhödhe bha- 'gü yaa- ma "kië -nu -dhö, 'yö 'a 'me 'dhe "dhü -a □saa bho -a -tosea kë -kə -bha.

28 A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me 'wo -dhe ya- 'gü -a me 'gbe 'wii 'dho ga kö 'wii mang Mëgböme ma -gblüdedhe nu -dhe yö.

17

Yesu -bha ö 'gü 'gla -kə -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 9,2-13; Dhukö 9,28-36)

1 □Dhe 'ö -dhekpaoyi "saodo □ya ziö, 'yö Yesu -yö Piedhö 'dhö, Zakö waa- Zan 'ö -kë Zakö dheebhang 'ka bha- -nu -dhe 'yö 'wo dho -tön □gbleen do □gbin-.

2 'Yö- -gla -a -nu "yaan mü, 'yö- wëedhe 'gü 'dhö -ya 'bhü -sü -bha □dhe 'yëng- 'dhö, 'yö- -bha -sə 'bhü 'dhö -ya bhö -sü -bha 'yö -dhe -pu -a -zü.

3 'Yö- -bha □klangdhiü -nu -yaaga bha 'wo wo "yan -kpan Moizö waa- Edhi -a -nu -bha (kö □wa 'go dhang- 'gü □wa nu) kö waa- Yesu -nu -wo dhiang zë sië wo 'ko -dhe.

4 'Yö Piedhö -ya pö Yesu -dhe 'ö- pö: «N Dëme, 'kwa -ya yö -yö -dho kë -së "dhe! -Bhö do 'sa kö 'a sə 'kə 'në -nu -yaaga do 'yö kö- do- kë i -bha 'ka, kö- do- kë Moizö -bha 'ka, kö- do 'dhe 'ö to -yö kë Edhi -bha 'ka -dhe!

5 Piedhö -yö -to dhiang bha- zë -dhe 'gü, 'yö "dhuu kpö "yan bhö -sü 'bha -yö nu 'yö sə- -nu -ta, 'yö -wu do -yö bö "dhuu kpö bha- 'gü 'ö- pö: «N Gbö (do 'ö n -gə) 'yö ya -a -dho -yö n -kë □dedewo, 'a n -gə -wön "pepe □gban □loo -sü 'ka yö □në- □kwεε-. □Ya 'pë 'ö- pö ka -dhe -kaa kë.»

6 □Dhe 'wo -wu bha- ma, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü 'yö 'wo zun wo kpiö 'gü 'yö 'wo wo -gə "gblënu Yesu -dhe.

⁷ 'Yö Yesu -yö □yoon- -nu "soo, 'yö ö -ko -ye -a -nu -bha 'ö- pö: «Ka "wlü, "suü 'ya 'dho ka kë!»

⁸ 'Wo dho wo "yan "dhiü "wlü kö Yesu yöö do □në □ya 'to mü.

⁹ □Dhe 'ö □wa zun -ton loo- -sü -bha, 'yö Yesu -yö -dhio do- -nu -ta glöglödhö 'ö- pö: «'Wön ka "yan 'dhö -da 'gü bha, 'ma 'dho- ma ka "dhi tongtongdhö kö ka- -gen do sië me 'bha -dhe "dhe! -Yö 'to ka zuè" "piü -yö 'to- ka "dhü -yö zun- 'ka mang Mëgböme n -bö -yi -bha.»

¹⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -bha □klang -nu 'wo- dhe" kpo 'wo- pö: «"Kee -a pö 'ö kwa -bha 'tonggome -nu -wa wo 'sa □dhe Edhi -dho nu □kö -bleesü, 'yö Atanna -bha -Yame -yö gun -na nu ya- gen -mü -më 'ka?»

¹¹ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «-A pö 'wo- wo "dhü bha tean- -mü, -a -gen -mü □dhe Edhi -dho nu kö -yö Atanna -wön □gban -ya -yaa 'gü -deewo ("pëpëdhö, 'yö -a -bha -Yame gun -na nu).

¹² "Kee a- -pö ka -dhe □dhe Edhi □ya nu 'nu, "kee 'wii wo "tu këwön -bha 'wön 'ö -dhi -nu -dhe □në 'wo- -wo -ta. -Ko do 'wo Edhi -wëedhe bho- 'ka bha □në 'wo dho mang Mëgböme n -wëedhe bho- 'ka 'pö.

¹³ □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö- 'wön to 'ö -da -bha □klang -nu "yaan □dhe -yö "wü sië Zan Mëzume □në- 'ka bha.

Yesu -bha 'yina yaa -në do -kë "klööklü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 9,14-29; Dhukö 9,37-43a)

¹⁴ □Dhe 'ö □wa nu □wa □loo -dhe 'wo me "dhaa to- -bha bha- 'gü, 'yö göndë do 'bha bha 'ö □yoon Yesu "soo, 'yö zun ö kpiö 'gü- dhe.

¹⁵ 'Yö- pö: «N Dëme, -bhö n gbö ya- wëe -ga -dhe. Glöo "dhe -yua 'ö- 'gü ya -ya -wëe -kë wo sië "gbü- -wa. (-A "su yaa □ya bho,) -ya -pö peng "dhiü -dhe -nu waa- "yi □bhaa -dhe -nu 'gü "kwëe klö klö □dedewo.

¹⁶ A kë -nu 'nu- 'ka i -bha □klang -nu □në- -nu -dhe kö -wa dha n -dhe, "kee 'wii □moo- -bha.»

¹⁷ □Dhe 'ö 'me bha □ya bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «Gooqbume -nu, suuyaame -nu 'ka ya! -Dhekpaoyi □dhe □në 'a dho 'sü 'zü

-deewo kö 'a- kë ka "piü? "Een a -dho ka -kwëe bun 'zü -dhekpaoyi □dhe □në 'ka -deewo kö 'ka gun -na 'wön 'gü ma kö 'ka 'dhang bho n "dhiü? 'Yö- pö -ka nu n -dhe 'në bha- 'ka!»

¹⁸ □Dhe 'wo nu- 'ka, 'yö □gbla "yina yaa 'ö gun- bha- 'gü bha- -ta. -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö go- 'gü 'yö -kë "klööklü.

¹⁹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö- -bha □klang -nu bha 'wo- -dhe -di -wön "dhiü 'yö 'wo- dhe" kpo 'wo- pö: «Yi -ko 'ö 'yii □moo "yina yaa 'dhe ya- -bha bha- -gen -mü -më 'ka?»

²⁰ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «-A -gen -mü □dhe 'kaa 'dhang □në- bho Atanna "dhiü. A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: □Ya kë □dhe ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü □blünga □ya kë □dhe kploo" ga -zian □në- 'dhö, ka -dho □moo- -bha 'ka- pö -ton -dhe: <-Bhö 'go i "gblüo bha- 'gü 'i 'dho -dhe ya- 'gü!> 'ö -kë □dhe -ko bha- 'dhö. Ka -fiëbhawön 'yii dho kë.»

²¹ ["Kee "yina yaa suu 'dhe 'kö bha- -kë me 'gü -sü -faan -yö -sloo -bhea Atanna -dhe -sü waa- 'sung- 'ma -sü □në- 'gü.]

Yesu -bha ö ga -wön waa- ö -bö -wön -dhiang -dee 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö (Makö 9,30-32; Dhukö 9,43-45)

²² □Dhe 'ö yi do 'ka kö waa- -bha □klang "dhiü -nu □gban "pëpë -wo -dhe do 'gü Gadhidhe -se 'gü, 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'zü 'ö- pö: «-Wo -dho mang Mëgböme n "dhiü do me "bhü- -nu -dhe

²³ 'ö 'wo n zë. "Kee -a -dhekpaoyi -yaaga -naa bha, a -dho -bö 'ka.» □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -wëe -yö bo- -bha □klang -nu bha- -nu -ta □dedewo.

'Nii- song bho -sü 'ö Atanna -go 'koo dhö -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

²⁴ □Dhe 'ö Yesu waa- ö -bha □klang -nu □wa 'dho □wa □loo Kapënaomö -pö 'gü, 'yö Atanna -dhökëgüko 'niisongkunme -nu 'wo □yoon Piedhö "soo 'yö 'wo- dhe" kpo 'wo- pö: «Ka -gome -yö Atanna -dhökëgüko 'nii- song -bho "we -ee?»

²⁵ 'Yö Piedhö -ya pö: «□iin, -ya -bho.» □Dhe 'ö Piedhö □yaa- pö "dhü, 'ö -da sië 'koo dhö, Yesu □në dhiang zë- dhe -bleblesü 'ö- pö: «Simö, 'nii- song bho -sü -nu waa- pë bho -sü -nu 'ö "kpong □taa

-gblüdë -nu -dhe bha i i -bha -pö 'gü □dhe?
-A -dhe a -bha kö de -nu □në -wa bho, -a
-nu gbö -nu -ee, "εεν με "wεε -nu -ee?»

²⁶ 'Yö Piëdhö -ya pö: «-A -dhe 'yaa- -bha
kö -gblüdë gbö -nu -zë -wa bho.» 'Yö Yesu
-ya -yɔ bɔ Piëdhö -gɔ 'ö- pö: «-Yö "dhü
tean- 'ka, -a -dhe 'yaa- -bha kö -gblüdë gbö
-nu -zë -wa bho (□ya kē "dhü kö- -dhe 'yaa-
-bha □dhe 'a- -bho 'pö).»

²⁷ "Kεε yō □në- □gban 'gü, 'kwa 'dho
'me 'wo ya- -nu -siödhewɔn kē, □dhe 'ö
"dhü, -bhö 'dho "yi "kɔnɔŋ "dhiü kö 'i
piü" -da, 'yuü- -blæesü 'ö bhaa- -sü bha
'i- "dhi "pɔ kö 'i -dhe -ga -a "dhieng 'gü,
i -dho "tanmaga do 'ö □mɔɔ kweng koo-
'nii- sɔng -bha -a yō 'mü kö 'i- 'sü 'i nu- 'ka
kö 'i koo 'nii- sɔng bho- 'ka -a -nu -dhe.

18

*'Me 'ö- -due 'dhö 'kpii- Atanna -bha
-gblüdëdhe 'gü 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang
'ö Matiö -ya zë*

(Makö 9,33-37; Dhukö 9,46-48)

¹ Yesu -bha □klang -nu -wo -yɔɔn "sɔɔ
-a "töng □dede bha □në- 'gü 'yö 'wo-
dheε" kɔɔ 'wo- pö: «'Me 'yi i □keng-
ya de □në -due 'dhö 'kpii- Atanna -bha
-gblüdëdhekëdhe 'ö dhang- 'gü bha- 'gü,
yi Dëmε?»

² □Dhe 'ö □waa- dheε" bha- 'kɔɔ "dhü,
'yö Yesu -yö 'në 'në 'dæde 'në do -dhe, 'yö-
dɔ- -nu wëëdhö 'yö- pö:

³ «-Ka -dhe -ga, a- -pö ka -dhe tean-
□dede 'ka □dhe kö 'kii ka zuë" slëë- kö
'ka "wɔ 'wɔn -bha □dhe 'në 'sensen 'në -nu
'dhö 'kii 'dho ka -due -zian □sɔɔ Atanna
-bha -gblüdëdhepö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü.

⁴ -A -gen -mü □dhe 'me 'ö- -due 'dhö
'kpii- Atanna -bha -gblüdëdhe bha- 'gü, yō
-mü 'me 'ö- "tɔ 'yaa kē ö -dɔ -wɔn -bha
□dhe 'në 'ö ya- 'dhö bha □në- 'ka.

⁵ 'Me 'ö dho 'në -nu 'ö- -nu suu 'dhö ya-
-nu -dheng bun n -wɔn 'gü, kö -yö ma □në
n -dheng bun bha.»

(Makö 9,42-48; Dhukö 17,1-2)

⁶ 'Yö- pö: «Me "ɔɔ 'me 'ö dho kē 'në -nu
'wo 'dhang bho n "dhiü "dhü bha- me do
-zian -pö 'wɔn yaa 'gü -me 'ka, -a fië- to
kö -wo -gwë kɔɔ 'gbiin- do dun- me bho

-bha kö □wa -zuö 'ka □weeyi □bhaa kö -ya
zë ('wɔn 'ö Atanna dho- wɔ- -ta bha- -bha).

⁷ "Kɔnɔŋtaame -nu -bha -yö -wëësü, -a
-gen -mü □dhe 'wɔn -nu 'wo dho me -nu
-da 'wɔn yaa kē -sü 'gü "dhü bha -wo
-dhö. -A -wɔn 'gü -wo -dho 'to kē -sü -bha
-kɔɔawo, "kεε 'me 'kö dho kē -a kē -me 'ka
bha □në- -me -bha 'dhö -wëësü!

⁸ □Ya kē □dhe i -kɔ waa- i -gen □wa kē i
-da 'wɔn yaa 'gü -pë 'ka, -bhö -a -nu "kan i
-bha kö 'i- -nu -zuö -dhe □gblëen 'gü ("töng
'ö 'bhii- kē □kö bha- 'ka). -A -gen -mü □dhe
-da i -kɔ waa- i -gen "kplü 'ka -sü 'ö Atanna
-bha -gblüdëdhekëdhe 'gü, -a fië- dhö i
-kɔ waa- i -gen □gban -to i -bha -sü 'ö 'wo
i -zuö 'ka peng 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü -sü -ta.

⁹ □Ya kē □dhe i "yanga do □ya kē i -da
'wɔn yaa 'gü -pë 'ka, -bhö -a bho 'mü kö
'i- -zuö -dhe □gblëen 'gü ("töng 'ö 'bhii-
kē □kö bha- 'ka), -a -gen -mü □dhe i -da
Atanna -bha -gblüdëdhekëdhe 'gü -sü 'ö
i "yanga do 'ka, -a fië- dhö 'ö -ziö 'ka i
"yanga □gban □ple -to mü -sü 'ö 'wo i -zuö
'ka peng 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü -sü -ta.»

*"Gwënnɔŋ 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "bhlaa
'ö □dheng 'wo- yö -a -bha 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 15,3-7)*

¹⁰ 'Yö go mü 'ö- pö: «-Ka ka -dɔ 'kun
'në -nu 'wo ya- me do -zian -zë "dhiisü
-bha! -A -gen -mü □dhe 'a- pö ka -dhe
tean- □dede 'ka □dhe: Atanna -bha "kië
-nu 'wo dhang- 'gü □në 'wo "yan -to -nu
-bha -me -nu 'ka, 'yö 'wo dɔ -sü 'ka n Dë 'ö
dhang- 'gü -a wëëdhö "töng □gban 'gü (kö
-wa -nu -bha za dɔ).

¹¹ [-A -gen -mü □dhe mang Mëgböme a
-nu 'me 'wo □dheng -sü 'ka □në- -nu dha
-dhe 'gü.]

¹² "εεν □ya kē □dhe "bhlaa këng do □ya
kē me do -gɔ kö -a do -yö □dheng, 'yii 'dho-
-kaɔng "sueisiö ga "sueisiö -kɔɔa 'ö to- 'to
-tɔn □gbin- 'ö dho -a 'dhe 'ö □dheng bha-
mɔɔ- -dhe 'gü -ee? "εεν 'yaa "dhü -ee?

¹³ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe:
□Yaa- yö, -a zuë" □nii -yö -da "bhlaa
doseng bha- yö -wɔn 'gü, 'ö -ziö 'ka -a
-kaɔng "sueisiö ga "sueisiö 'ö 'wii □dheng
bha- -ta.

¹⁴ Ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü
bha, 'yaa- "piü □dhe 'me 'wo (bɔ 'ö 'ka 'wo)

□dhe 'në -nu ya 'dhö bha- me doseng -zian -yö □dheng -ko do bha □në- 'gü.»

I dheebhang □ya 'wɔn yaa kē -a 'kun -ko -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pō

15 'Yö go mü 'zü 'ö- pō: □Ya kē □dhe i dheebhang □ya 'wɔn yaa kē, -bhö 'dho- 'piü kö 'pē 'ö- -kē 'ö 'ya- bha 'i- -zɔn -dhe, "kεε 'ka kē 'mü □ple. □Ya kē □dhe □ya "wɪ i -wɔ -bha kö 'bha- dha □naa bha.

16 □Ya kē 'zü □dhe 'yii "wɪ i -wɔ -bha, -bhö 'dho 'i me do "εεn me □ple -dhe kö -wo □neng i -bha kö 'ka 'dho mü. Kē "dhü kö pē "ɔɔ pē 'ö 'ka dho- pō 'mü bha kö 'ka- pō me □ple "εεn me -yaaga "yaan kö -wo kē ka "sεε- 'ka □dhe -ko 'ö Atanna -wɔ -ya pō- 'ka- 'dhö.

17 □Ya kē 'zü □dhe 'yii "wɪ me -yaaga bha ka -wɔ -bha, -bhö Atanna -bha me -nu □loo 'ko -ta kö 'i- -da -nu -dhe. □Ya kē □dhe 'yii 'ö "tɔ 'to me 'wo bha- -nu -wɔ -bha tongtongdhö, -bhö -a -ga □taamasü 'gü □dhe 'me 'yaa Atanna do □në- 'dhö.»

18 'Yö- pō: «A- -pō ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: Me "ɔɔ me 'ö ka dho- 'tɔng- -ya -ta Atanna -bha zian -ta "kɔng □taa yö, 'tɔng- -dho kē- -me -ta dhang- 'gü. "εεn me "ɔɔ me 'ka dho- -mawɔn 'to "kɔng □taa yö, Atanna -dho -a -me -mawɔn 'to dhang- 'gü.

19 A- -pō ka -dhe 'pō □dhe: Kö me □ple -wɔ -yö kē 'wɔn 'gü do ka kpö 'gü "kɔng □taa yö, kö -wo bhea" n Dē Atanna -dhe pē "ɔɔ pē 'kö- -wɔn 'gü, yö 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha, -yö -dho -a nu -nu -dhe.

20 -A -gen -mü □dhe -dhe 'ö me □ple "εεn me -yaaga 'wo -ya -sü 'ka wo kpö 'ka- -bha n 'tɔ 'gü, kö a- -nu kpö 'gü.

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban gwëemi 'ö 'yaa me 'bha -mawɔn 'to -a -bha 'ö Matiö -ya pō

21 □Dhe 'ö Yesu □yaa- pō "dhü, 'yö Piedhö -yö □yɔɔn- "sɔɔ 'ö- dheε" kɔ 'ö- pō: «N Dëme, n dheebhang 'ö 'wɔn yaa -kē n 'ka -kɔawo, a -dho -a -bha 'wɔn yaa -mawɔn 'to -gen -yan 'ka □dhe? "εεn 'a- kē 'dhü -gen -yan 'ka "saɔple -ee?»

22 'Yö Yesu -ya pō- -dhe 'ö- pō: «-Abin! 'Mii- pō i -dhe -gen -yan 'ka "saɔple, "kεε -gen -yan -kaɔng "saɔple -gao "saɔple.

23 (□Ya kē "dhü kö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö □naa bha.) Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö 'a dho- pō ka -dhe □dhe: Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö -bho -gblüde do 'bha -bha 'wɔn -bha.

-Gblüde 'bha bha □në- pō 'ö -bha gwëezē -nu -dhe yi do 'ka □dhe: «Ma □naɔ "ɔɔɔ 'ö ka -go bha, -ka nu- 'ka kö 'kwa- dhung!»

24 □Dhe 'ö □wa nu □naɔ bha- 'ka, 'ö □wa zun- dhung -sü -bha -sē 'ka, 'yö 'wo -wo me do 'ö- -bha 'wëe- "gblü këng drun "pɔ -yö gun- -bha bha- 'ka, 'yö 'wo nu- 'ka- -dhe.

25 'Ö gun "dhü kö gɔndënë bha pē "ɔɔ pē 'bha 'yaa- -go kö -yö "pɔ bha- bho- 'ka. □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö- dëme -ya pō- 'dhö, -a -bha dhebho 'dhö, -a -bha 'në -nu 'dhö, -wa nu 'go □dhueng 'ka waa- □slɔɔpē □gban 'dhö kö 'ö -bha 'wëega bha -yö □slɔɔ.

26 □Dhe 'ö □yaa- pō "dhü, 'yö- -bha gwëemi bha 'ö zun 'ö kpiö 'gü- -dhe 'yö □bhea 'ö- pō: «N Dëme, -bhö i zuē" kē -sɛa n "piü kö 'a i -bha "pɔ pē bha- mɔɔ- -dhe!»

27 □Dhe □yaa- pō "dhü, 'yö- -wëe 'dhö -gblüde bha- -kē 'yö- pō- -dhe: «'Ma i -mawɔn 'to, -bhö 'dho!»

28 □Dhe 'ö gɔndënë 'ö -gblüde -ya -mawɔn 'to bha □ya zun "kɔnng, 'yö -kpan 'ö yëkëyɔɔ 'ö weng 'wo yē -kē -gblüde do bha- "piü, "kεε 'ö yö -zē -a -bha 'wëe- këng □ple -nu "sinma "pɔ 'dhö- -bha bha- -bha. 'Yö sa- -ta, 'yö kun bhea" kɔnngkɔnngdhö 'yö- pō- -dhe: «-Bhö ma 'wëega bha- nu!»

29 'Yö- yëkëyɔɔ bha 'ö zun- -dhe kpiö 'gü, 'yö □bhea 'ö- pō: «-Bhö do "gbu- kö 'i i zuē" kē -sɛa n "piü kö 'a i bha "pɔ pē 'ö bha- mɔɔ-!»

30 "Kεε 'yö yö -zē 'yii "wɪ -bha, 'yö- kun 'ö- -da -kaso 'gü 'yö dho 'ö zun- 'ka -a -bha "pɔ bha- □gban bho -sü -bha.

31 □Dhe 'ö- "tɛabɔ -nu 'wo 'wɔn bha- -dhe yö, 'yö -wëe -yö bɔ- -nu -ta □dedewo, 'yö 'wo dho 'wo -ziö 'gü wo -gɔme -dhe.

32 □Dhe 'ö- -nu -gɔme -yö 'wɔn bha- ma, 'yö 'ö -bha gwëemi bha- -dhe 'yö- pō- -dhe: «Gwëe" "klɔ yaasü! Bhea" □në 'i- wo n -dhe ma 'wëega 'ö i -bha bha- -wɔn 'gü 'yö 'a- □gbao i -go.

³³ □Ya kë "dhü -a -dhea bha 'nu kö i "teado bha- -wëë -yö i kë 'pö □dhe -ko 'ö i -wëë -yö n -kë 'ka bha- 'dhö, "kεε 'yö 'bhii yö -zë kë.»

³⁴ 'Wön bha- -siö -gome bha- -bha -ko yaa bha- -wön 'gü, 'yö- kun 'pö 'ö- -da -kaso 'gü kö -wa -wëë -kë wo □dedewo -yö 'dho -yö zun- 'ka -a -bha "pö bha- □gban bho -sü -bha.

³⁵ 'Yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe: «□Ya kë □dhe 'me 'ka "dhü 'do 'do 'ka 'kii ka dheebhang -mawön 'to ka zuë" □gban 'ka, n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü, -yö -dho ka kë -ko do bha □në- 'gü.

19

Yesu -bha me draan- -wv 'ö -gban dhe -bho "bü -sü -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 10,1-12)

¹ □Dhe 'ö Yesu □ya bo -a -nu □klang kë -sü 'ka 'wön -nu bha- 'ka, 'yö go Gadhidhe -se 'gü 'yö dho Zude -se "pean 'dhe 'ö bo "yi 'wo- Zuuden -kë bha- □taama bha- 'gü.

² Me kpö 'gbe □dede -wo -dho 'zü- □keng- mü 'ö- -nu dha -a -nu -bha "yua -nu -go.

³ -Dhe bha □në Fadhizien -nu ga 'bha 'wo nu Yesu -gen mow- -dhe 'gü mü, 'yö 'wo- dheε" kpö 'wo- pö: «'Me i -bha dhebhö □ya i -siödhewön kë bha -oo, 'kö 'zü 'ö -kë 'wön suu "bu suu 'ö- 'ka, -yö -së kö- -me -ya -bha dhebhö bha- bho "bü -ee?

⁴ 'Yö Yesu -ya -yö bo- -nu -go 'ö- pö: «'Pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wv 'gü 'kaa- do □në wo -ee?

<-A zübhoyi 'ka Atanna -yö goön- waa- dhebhö □në- -nu -da.>

⁵ 'Yö go mü 'ö- pö:

<-A -kë "dhü -sü 'gü, goön- -dho "kan ö dë waa- ö dhe -a -nu -bha,

'yö waa- -bha dhebhö 'wo -tosea -kë,

'yö weng 'wo -kë pë do 'ka.>

⁶ □Ya kë "dhü kö dhe waa- gon 'wo bha 'waa me □ple 'ka 'zü, kö □wa kë pë do □në- 'ka. -A -kë "dhü -sü 'gü kö 'pë 'ö Atanna □yaa- □nëng 'kwëë- bha, me 'bha 'ya 'dho- pö 'ö- "kan 'kwëë-.»

⁷ 'Yö Fadhizien -nu -wa dheε" kpö 'zü 'wo- pö: «-Yö -kë 'sa □dhe 'yö Moizö -zë 'ö- pö me "bu me 'ö □yaa- pö 'ö dhe bho

"bü, -a -me -ya -bho "bü 'sëedhe kë kö -ya □nëng- -bha?»

⁸ 'Yö Yesu -ya -yö bo- -nu -go 'ö- pö: «Kaa- goögbudhe bha □në- -kë 'yö Moizö -ya pö "dhü, "kεε 'yaa gun "dhü -blæesü.

⁹ A- -pö ka -dhe □dhe: Me "bu me 'ö ö -bha dhebhö bho "bü, kö- -gen 'yii kë- zuazewön -zë 'ka, kö -yö 'dho -yö dhe "wεε 'sü, kö- -me -yö -da □në wo me -nu -bha dhe "piü bha.»

¹⁰ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo □yoon- "soo 'wo- pö- -dhe: «□Ya kë "dhü yö -zë 'gü kö -to -kiegbao 'ka -sü fië- -dhö 'sa -dhe.»

¹¹ 'Yö Yesu -ya -yö bo- -nu -go 'ö- pö: «-Wv 'dhe 'kö 'a go- pö bha me □gban 'wii 'dho yö -zë 'gü ma, kö 'yii kë me 'dhe 'kö Atanna -ya 'gü ma -sü nu- -nu -dhe -a -nu 'ka.

¹² 'Wön -gen 'gbe -yö -dhö 'ö me 'gbe 'waa □mow- -bha kö -wo dhe 'sü- -wön 'gü. Me 'bha -nu -wo -bhö wo -bha 'ka, 'ö me 'bha -nu -di 'pö me "bhü- -nu □në 'wo- -nu -kë "dhü. 'Yö- me 'bha -nu -di 'pö, -a -nu -to -kegbao 'ka -wön -gen 'dhö -gban Atanna -bha -gblüdedhe -wön -bha. Kë "dhü kö 'wo- -bha yë kë woo- -tosea □gban 'ka. 'Ma- pö "dhü, -a 'gü ma -me -ya ma!»

Yesu -bha 'dhuë- -kë 'në -nu -bha -ko -dhiang 'ö Matiö -ya pö

(Makö 10,13-16; Dhukö 18,15-17)

¹³ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö me -nu -wo nu 'në 'sεennë -nu 'ka- -dhe kö -yö ö -ko kpa -a -nu -ta kö -yö bhea" Atanna -dhe -a -nu -wön 'gü, "kεε 'yö- -bha □klang -nu 'wo -ya -ya 'me 'wo bha- -nu "yan 'gü -sü -bha.

¹⁴ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka ka kwaa- 'nëseennë -nu -zü kö -wo nu n "piü 'ka 'dho -a -nu "piü kë, -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüdedhe -yö 'me 'wo bho 'në -nu ya- -nu -bha □në- -nu -bha 'ka.»

¹⁵ 'Yö ö -ko -ya -nu □gbin-, 'yö 'dhuë- -kë -nu -bha 'yö -ziö.

□Naome do yee kë Yesu □keng- -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 10,17-31; Dhukö 18,18-30)

¹⁶ □Dhe 'ö dho 'ö □loo- dhe 'bha bha- 'gü, 'yö 'nëglöonnë do 'bha bha 'ö nu- "piü 'yö- dheε" kpö 'ö- pö: «N Dëme, -më -wön -së

□nē 'ma- kē 'yō 'a dho □sii 'ō 'yaa yēn -a □slōo?»

17 'Yō Yesu -ya pō- -dhe 'ō- pō: «I n dheε" -kpō 'wōn 'ō -gban 'wōn -sē -bha -a -wōn 'ka -mē -wōn 'gü? Atanna yōō do □nē- kēwōn 'dhō -sē. □Ya kē □dhe □sii 'ō 'yaa yēn bha- -dho □ya kē i -bha kō -bhō i 'gü do "gbu- kō 'i Atanna -bha 'tōng- -nu □nē- □bhlēē -ya!»

18 'Yō- pō Yesu -dhe 'ō- pō: «'Tōng- -mēε?» 'Yō Yesu -ya -yō bō- -gō 'ō- pō: «'Tōng- 'ō- pō □dhe:

<'Bha 'dho mē zē,
'bha 'dho -da mē -nu -bha dhe "piü,
'bha 'dho □kwaan bho,
'bha 'dho □sua -ya mē 'bha -bha,

19 -bhō i dē waa- i dhe- -nu -ya □bhlēē 'gü,
i këyōō -dho -yō i kē □dhe i -dū 'dhō bha-
yō.»

20 'Yō 'nēglōōnnē bha 'ō- pō Yesu -dhe:
«'Tōng- 'dhe 'kō bha 'ma- □gban 'kun, -a
-mēε □nē □ya 'to?»

21 'Yō Yesu -ya pō- -dhe: «'Bha- pō- "dhiü
-yō pa Atanna wēēdhō, -bhō 'dho kō pē
"pēpē 'ō i -gō 'i- □gban 'go, kō 'i- sōng bha-
□gbaō "flēεmē -nu -gō kō 'i nu 'i -da n
□keng-. 'Bha- kē "dhü i -dho □naō 'dhe 'ō
dhang- 'gü -a □slōo.»

22 "Kēε □dhe 'ō 'nēglōōnnē bha 'ō -wu
-nu bha- ma, 'yō 'ō wē 'gü -siō, 'yō -ziō
'ō dho, -a -gēn -mü □dhe □naō- -gun -gō
□dedewo, (-a -wōn 'gü, 'yaa gun- "piü □dhe
'ō 'ō -kō bho- 'gü).

23 □Dhe 'ō □ya 'dho, 'yō Yesu -ya pō 'ō
-bha □klang -nu -dhe 'ō- pō: «A- -pō ka
-dhe tēan- □dede 'ka □dhe: □Naōmē -nu
-bha -da Atanna -bha -gblüēdhē 'gü -dhe
-dho kē "gbu-.

24 'Ö 'a- pō 'zü ka -dhe □dhe: -Yōōnmēa
-bha bō -sēdha -yē 'ka -dhe -yō 'ya-
"kēε □naōmē -nu -bha -da Atanna -bha
-gblüēdhē 'gü -sü -yō "gbu- 'ō -ziō
-yōōnmēa -bha -ziō -sēdha -yē 'ka -sü -ta.»

25 □Dhe 'ō- -bha □klangdhiü -nu 'wo -wu
bha- ma, 'yō- 'wōn -ya -nu kōn □dedewo
'yō 'wo- pō- -dhe: «□Ya kē "dhü yō -zē 'gü
'sa kō 'dee dho dha?»

26 'Yō Yesu -ya -nu -ga "sēnngdhō, 'yō-
pō: «Mē "bhu- -zē -kō 'yaa □mōō- -bha,
"kēε Atanna -zē -fiēbhawōn 'yaa 'dhō.»

27 'Yō Piēdhō -ya pō Yesu -dhe 'ō- pō:
«'Yō 'mē 'kō yi -zē 'ya yii- pē □gban -pē
□gban 'to, 'ō 'ya -da i □keng- 'sa ya □wē,
-mē □nē dho kē yi -zē yi -dhe?»

28 'Yō Yesu -ya pō- -nu -dhe 'ō- pō:
«A- -pō ka -dhe tēan- □dede 'ka □dhe
mang Mēgbōmē 'a dho -ya ma -gblüēdhē
-gbloo □bhlēēsü bha- 'gü "kpungtaadhē
-dee bha- 'gü -dhekpāoyi 'ō- 'ka, mē -kaōng
do ga □plē 'ka -ziō n □keng- bha, kaa -dū
'pō ka -dho -ya -gblüēdhē -gbloo -nu -ta
kō 'ka za do Izraēdhō "sēgō -kaōng do ga
□plē bha- 'gü -mē -nu -bha yi 'ō bha □nē-
'ka.

29 □Ya 'go mü mē "pēpē 'wo dho woo- 'kō
-nu waa- wo dheebhang gōōn- -nu waa-
dhong -nu, wo dē -nu, wo dhe -nu waa-
woo- dhebhō -nu, woo- 'nē -nu "ēēn woo-
'bhlaa- -nu 'to n -wōn 'gü, -wo -dho -a
"dhiü -ziō -ta □slōo, 'ō 'wo dho 'wo □sii 'ō
'yaa yēn bha- □slōo.

30 "Kēε 'mē 'wo mē -blēēsü -nu 'ka "tōng
ya- 'gü bha, -a mē 'gbē -dhe -dho 'to
□taama, 'ō 'mē 'wo □taama 'pō "tōng ya-
'gü bha- mē 'gbē 'wo bō "dhiü.»

20

*"Gwēnng 'ō Yesu -ya -da 'ō -gban
yēkēmē -nu -bha -a -dhiang 'ō Matiö -ya
zē*

1 'Yō Yesu -ya pō: «A pō 'a- wo
"dhü bha- -gen -mü □dhe Atanna -bha
-gblüēdhē -yō □dhe gōndē do 'ō yēkēmē
-da 'ō -gō 'bhlaa- kō -ya □saa bho □nē- 'dhō.
Gōndēnē bha -dhekpāō tii 'gü yi do 'ka 'yō
dho mē mōō- -dhe 'gü kō -wo yē kē 'ō -gō
-drōō -dhü -bhlaa 'gü.

2 'Yō 'wo □mōō- □saa "dhi 'gü -suga do
-dhekpāoyi do, 'yō- -nu bō yē kē -dhe 'gü.

3 □Dhe 'ō 'yēnng- "tēε □ya -wo -sē 'ka,
'yō dho 'zü mē 'bha mōō- -dhe 'gü. 'Yō dho
'yō -kpan mē kpō 'bha -bha kō -wo do siē
"dheēdhō kō yē 'yaa -nu -gō

4 'yō- pō- -nu -dhe: Kaa -dū 'pō -ka 'dho
n -gō -drōōdhē 'gü kō 'ka yē kē 'mü, a -dho
ka □saa bho- bho -kō 'ka.»

5 □Dhe 'ō- pō- -nu -dhe "dhü, 'yō 'mē 'wo
bha 'pō 'wo -ziō 'wo dho. □Dhe 'ō 'yēnng-
-ya -mē -gō □zinng 'gü "tōng bha □ya □loo,
'yō -drōō -bhlaa dēmē bha 'ō dho 'zü mē
'bha mōō- -dhe 'gü, 'yō 'dho 'bha wo kō

'yënnng- □ya 'kpɔ mə -gɔ 'ka, 'yö -kpan 'zü mə 'bha -nu -bha, 'yö -wɔ do bha- pö- -nu -dhe 'yö 'wo dho 'pö.

⁶ □Dhe 'ö 'yënnng- -gɔ □ya -ya -tɔn -ta, 'yö dho 'bha wo 'yö -kpan mə kpö 'bha -bha 'zü kö -wo do sië "dhɛɛdhe bha- 'gü, 'yö- -nu dhɛɛ" kpɔ 'ö- pö: «-Më -wɔn 'ö mü 'yö 'ka do -dhe ya- 'gü "wɛɛwɛɛ 'yö 'kii yë 'bha kë □dɛɛ?»

⁷ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «'Mɛ 'ö dho yi 'sü □në- -mə 'yaa 'dhö -wa!» 'Yö- pö- -nu -dhe: «□Dhe 'ö "dhü kö -ka 'dho kö 'ka yë kë n -gɔ -drɔɔ -bhlaa 'gü!» 'Yö 'wo dho 'pö.

⁸ □Dhe 'ö "bin □ya 'ma, 'yö 'bhlaadë -ya pö 'ö -kɔdhiümɛ -dhe 'ö- pö: «-Bhö yëkëmə -nu bha- -nu -dhe 'kii- -nu □saa bho, "kɛɛ -a zü bho 'mə 'wo nu □taama bha □në- -nu -ta kö 'i- 'dhiü ta 'mə 'wo nu -blɛɛsü bha- -nu -ta!»

⁹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'mə 'wo nu yë "dhiü kö 'yënnng- -gɔ □ya -ya -tɔn -ta bha 'wo nu 'yö 'wo- -nu □saa bho -suga 'do 'do 'ka.

¹⁰ 'Yö 'mə 'ö woo -dɪ 'pö, 'wo -da yë 'gü -blɛɛsü bha 'wo nu. -Yö -kë -nu 'gü □dhe -a -nu -bha -dho ziö 'mə 'wo nu □taama bha- -nu -bha -ta, "kɛɛ 'yö 'wo -suga 'do 'do -gblü -a -nu -ta 'pö.

¹¹ □Dhe 'wo -suga 'do 'do bha- sü 'yö 'wo -ya -dɔn bho -sü -bha wo yun 'gü -drɔɔdhe dëmɛ bha- 'ka

¹² 'wo- pö: «'Mɛ 'wo -da yë 'gü kö "bin □ya ma ya, i- -nu □saa -bho 'pö □dhe 'mə yi -zë 'yi yë -kë 'yënnng- 'ka 'yi □gloo -bha yö yi 'dhö □dhe?»

¹³ 'Yö- -yɔ bɔ mə do -gɔ 'ö- pö: «N "taɔngdë, 'mii "kpënnng- kë ka -gɔ -wa, "ɛɛn 'kwii □mɔɔ -suga do □në -wɔn 'gü, 'yö 'ka gun -na yë zü bho -ee?»

¹⁴ □Dhe 'ö "dhü, -ka kaa- 'dho wo ka □saa bha- 'ka, mə 'dhe 'wo nu □taama bha- -nu □saa -bho "dhü -wɔn -yö -ga ma □në n 'gü 'yö 'a- bho "dhü.

¹⁵ "ɛɛn n -dɪ -bha □naɔ 'yaa -mü, pë 'ö -dhi n -dhe 'maa □mɔɔ- -bha 'kaa- -kë 'ka -ee? "ɛɛn n "klɔ -kë -së -wɔn □në -siö ka -dhe -ee?»

¹⁶ 'Yö Yesu -ya pö: «'Pë 'ö -kë 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe (Atanna -bha 'wɔn kë -kɔ waa- mə "bhü- -bha 'waa do, -a -wɔn 'gü) 'mə 'ö

nu -blɛɛsü waa- 'mə 'ö nu □taama -a -nu □saa- -dho kë do bha 'yö bha.»

Yesu -bha 'ö ga -wɔn waa- 'ö -bö -wɔn pö -kɔ -yaaga -naa 'ö- pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 10,32-34; Dhukö 18,31-34)

¹⁷ 'Ö gun kö Yesu -yö 'dho sië Zed- hizadhëmö, waa- 'ö -bha □klang -nu 'yö mə -kaɔng do ga □plɛ bha- -nu -dhe □plɛ 'gü "ta -zian bha- -ta 'yö- pö- -nu -dhe:

¹⁸ «-Ka -dhe -ga, 'dho do 'kwa- wo sië Zedhizadhëmö ya, -wo -dho mang Mɛgbömɛ n □gbaɔ "saabhömɛ -nu -gɔmɛ -nu waa- Zuifö -nu -bha 'tɔnggɔmɛ -nu -gɔ 'ö 'wo n zë za 'ka,

¹⁹ 'yö 'wo n -dɔ 'mə 'waa Zuifö 'ka- -nu -gɔ, 'yö 'wo □wɛɛ do n -bha, 'yö 'wo n -ma -sabhlü 'ka, 'yö 'wo n do "dhü -bha 'yö 'a ga 'yö- -dhekpɔɔyi -yaaga -naa 'ka 'a -bö.

Gba 'ö Zan waa- Zakö -nu dhe -ya -dhe Yesu -gɔ -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 10,35-45)

²⁰ □Dhe 'ö go yö -zë 'gü, 'yö Zebede -bha dhebhɔ -yö □yɔɔn Yesu "sɔɔ 'waa- 'ö gbö -nu 'wo gun- □keng- -a -bha □klangdhiü 'ka bha- -nu 'dhö 'yö zun 'ö kpiö 'gü- -dhe -bhɛa -dhe kian 'ka.

²¹ 'Yö Yesu -yö to 'ö- dhɛɛ" kpɔ 'ö- pö: «-Yö i "piü □dhe 'a kë i -dhe □dhe? 'Yö dhebhɔ bha 'ö- pö: «-Bhö do "gbü-, n dëmɛ, kö n gbö -nu □plɛ ya, -duɛ 'ö i "piü dhang- 'gü bha- □bhlëesü □dede 'ö- 'gü bha 'i- nu- -nu -dhe i -bha -gblüdedhe -yö -bha -yi 'ka -dhe!»

²² 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «Pë -nu 'ka- pö sië bha 'kaa- 'klɔɔ- do. "ɛɛn 'wɔn "gbü- 'ö maa- 'yi mü ya ka -mɔɔ -bha 'ka- mü -ee?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «□Iin, yi -mɔɔ -bha 'yi- mü.»

²³ 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe: «-Yö "dhü -zë wo tɛan- 'ka □dhe 'wɔn "gbü- do 'ö maa- 'yi mü bha ka -dho ka -bha mü, "kɛɛ -a 'dhe 'kö -gban -duɛ 'ö n "piü dhang- 'gü -a -blɛɛsü -sü -wɔn -zë -bha bha, ma -zë 'maa- -nu mə -dhe -mə 'ka, -a -gɛn -mü □dhe -yɛa -nu 'wo "dhü bha 'mə 'ö n Dë -ya -ya -a -nu -gɔ -ya wo □në- -nu -bha 'ka.» (Yö □në- -nu -a -nu -dhe -mə 'ka).

²⁴ □Dhe 'ö- -bha □klang -nu bha- mə -kaɔng do 'wo to 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö

-siö -nu -dhe me □ple 'dhe 'wo bha- -nu kwi -bha.

²⁵ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «Ka- 'wɔn -do 'kpakpadhö □dhe "segodhiüme -nu -wo -gbaɔn woo- "següme -nu -ta, 'ö faanme -nu 'wo faan -dhe -wo me -nu -ta.

²⁶ "Kee -a -dhe 'yaa- -bha kö ka -zè ka -bha -yö kè "dhü. Ka -zè ka -bha 'ka 'me 'ö- "piü □dhe 'ö kè me □bhlëesü □dede 'ka Atanna 'gü bha- -dhea -bha kö- -me □nè -yö kè ka "dhiü -ziö wo -me 'ka.

²⁷ 'Me 'ö- "piü 'zü □dhe ö -due kè 'kpii- (Atanna "piü), -a -dhea -bha kö- -me □nè -yö kè kaa- □dhuëng 'ka.

²⁸ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö mang Megböme 'mii nu kö -wo ma -zè n "dhiü -ziö wo, "kee 'yö 'a -nu kö ma □nè 'a me "bhi- -nu "dhiü -ziö wo kö 'a n -dɪ nu -a -nu dha -wɔn 'gü bha 'yö bha.»

Yesu -bha 'yanwlüme □ple -kè "klööklü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zè

(Makö 10,46-52; Dhukö 18,35-43)

²⁹ -A -nu 'dho -sü 'ka, □dhe 'ö □wa 'go Zedhiko, me 'gbe □dede -wo -ziö 'zü Yesu □keng-.

³⁰ "Yanwlüme □ple -wo -gun -ya -sü 'ka zian "güng "piü -dhe 'bha 'gü mü. □Dhe 'ö □waa- ma □dhe Yesu -yö ziö sië, 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Yi Dëme, Davi Gbö, -bhö "ta yi -dhe -dhe!»

³¹ 'Yö me kpö 'wo gun Yesu □keng- bha 'wo -ya "gbla -sü -bha -a -nu -ta 'wo- pö -wo wo "dhi ta. "Kee 'yö 'wo wo -wu "dhiü □wlü 'pö "gbi- 'ka 'wo- pö: «Yi Dëme, Davi Gbö, -bhö "ta yi -dhe!»

³² 'Yö Yesu -yö 'daɔnnu, 'yö- -nu -dhe, 'yö- -nu dhe" kpö 'ö- pö: «Ka- -pö 'a- kè ka -dhe □dhe?»

³³ 'Yö 'wo- pö: «Yi Dëme, -bhö yi "yan "dhiü "pu!»

³⁴ □Dhe 'ö □waa- pö "dhü 'yö -wëë -yö bɔ Yesu -ta, 'yö ö -kɔ -ye -a -nu "yan -bha, -wo -to -dhe do bha- 'gü 'ö- -nu "yan "dhiü -yö -pu 'yö 'wo -dhe yö, 'yö 'wo -ziö Yesu □keng-.

21

Yesu -bha -da Zedhizadhëmö -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zè

(Makö 11,1-11; Dhukö 19,28-40; Zan

12,12-19)

¹ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □yɔɔn Zedhizadhëmö -dhe "sɔɔ, 'yö 'wo bɔ 'pödhe 'wo- -dhe Betöfaze 'ö Odhivie -tɔn "pɛan "piü bha- 'gü. □Dhe 'ö □wa □loo 'pö- bha- "saan "dhiü, 'yö Yesu -yö ö -bha □klang -nu □ple bɔ, 'yö ö -wu kpɔ- -nu -bha 'ö- pö:

² «-Ka 'dho 'pödhe 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü, 'ka 'dho ka -dho -kpan □soofëng -dhee do waa- ö 'nè -a -nu -bha kö -wo -kplü -sü 'ka, kö 'ka- -nu "pu 'ka nu- -nu 'ka n -dhe!

³ □Ya kè □dhe □wa ka dhe" 'kpɔ- kaa pö- -me -dhe: <Yi Dëme -mawɔn -ya -bha>. Ka- pö "dhü -yö -dho 'to -dhe do bha- 'gü 'ö ö -kɔ bho ka 'gü 'ö 'ka nu- nu 'ka n -dhe yö!

⁴⁻⁵ 'Pè 'ö Atanna -wɔdhiüloomme -ya pö 'ö- pö □dhe:

<Siɔn -me -nu, -ka -dhe -ga, kaa- -gblüde -yö nu sië ka "piü, -a -bha -gblüdedhe -yö dhɔng -sü, -yö -ya -sü 'ka □soofëng do -ta, "kee □soofëng 'nè "gbɔng -zian 'ö -tun ö dhe □keng- □nè 'ö -ya -sü 'ka- -ta> bha- 'gü -wɔn -yö -kè -kɔ bha □nè- 'gü.

⁶ 'Yö □klang -nu □ple bha 'wo dho, 'yö 'wo- -kè □dhe -kɔ 'ö Yesu -ya pö- 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö.

⁷ 'Yö 'wo nu □soofëng -dhee waa- ö 'nè bha- -nu 'ka Yesu -dhe. 'Yö 'wo woo- sɔ -nu kpɔ- -nu -ta, 'yö Yesu -yö -ya □soofëng 'nè bha- -ta.

⁸ □Dhe 'ö □ya kè "dhü, 'yö me kpö 'gbe bha 'wo -ya wo -bha -sɔ -nu 'kpɔ -sü -bha zian -ta. 'Yö me 'bha -nu -dɪ 'pö 'wo "dhü kwë" -nu -kan 'wo- -nu □loo -zian -ta -dhe □gban 'gü (-a "dhiama kian 'ka).

⁹ 'Me 'wo bha- -nu kpö 'bha- -gun Yesu "dhiü, 'yö- 'bha -yö gun- □taama, kö -wo 'dho sië "gëe kè -sü 'ka- -zü, 'ö 'wo -bhabhoo kun- -ta 'wo- pö: «"Sookwedhi, -bha -bha -bha, Davi Gbö 'tɔ -yö bhɔɔɔɔ! 'Me 'ö nu kwa Dëme 'tɔ 'gü bha- 'tɔ -yö bhɔɔɔ, -yö -bhɔ "kɔng □taa! -Yö bhɔ "dhü dhang- "güüü!

¹⁰ Yesu -bha -da Zedhizadhëmö -sü 'gü, -a -ting -yö -da 'ö 'wo -ya wo 'ko -nu dhe" 'kpɔ -sü -bha 'wo- pö: «Dee ya!»

¹¹ □Waa- pö "dhü, 'yö me "dhaa 'wo gun- □keng- bha □waa- pö: «Atanna

-wɔdhiüloomε 'wo- -dhe Yesu, 'ö go Nazadheto Gadhidhe -se 'gü bha yö -mü.»

Yesu -bha □bhlëë -ya Atanna -dhökëgükɔ -bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 11,15-19; Dhukö 19,45-48; Zan 2,13-22)

12 'Yö Yesu -yö dho 'yö -da Atanna -dhökëgükɔ 'ö 'plöö mü bha- 'gü. 'Yö 'me 'wo gun "dhɔɔ dɔ sië oo, 'me 'wo gun pë 'dho sië oo, 'yö -ya -a -nu kë -sü -bha, 'yö -ya 'me 'wo nu 'wëë- fië bho -dhe 'gü 'wëë- 'dhe 'ö Atanna -dhökëgükɔ 'gü mü bha- -bha bha- -nu -bha 'kpongpa -nu 'wo gun 'wëë- fië bho sië- -ta bha- -nu "dhiü -zuö -sü -bha, waa- 'me 'wo gun -tong -nu "dhɔɔ dɔ sië mü (kö -wo "saabho- 'ka bha-) -nu -ya -ta -gblöo -nu 'dhö.

13 □Dhe 'ö □ya ö bo 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü □dhe:

<-Wo -dho ma 'kɔ -dhe -bhea Atanna -dhe 'gü -kɔ>

"kεε ka -zë 'ka- kë □kwaanme -nu -ya 'gü -ye 'ka.»

14 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö "yanwlüme -nu waa- -genloomε -nu 'wo nu Yesu "piü Atanna -dhökëgükɔ 'gü mü, 'yö- -nu dha -a -nu -bha "yua -nu -gɔ.

15 Yesu 'dhö gun 'wɔn -sesengbɔ -nu bha- -nu kë sië "dhü kö 'në 'sëennë -nu -wo -zlöö bho sië- -zü Atanna -dhökëgükɔ 'gü 'wo- pö: «-A 'tɔ -yö bhɔ! Davi Gbö 'tɔ -yö bhɔ! □Dhe 'ö "saabhome -nu -gɔme -nu waa- Zuifö -nu -gɔme -nu 'wo- -dhe yö "dhü, 'yö -siö -nu -dhe.

16 'Yö 'wo- pö Yesu -dhe 'wo- pö: «"Gbla -kɔ suu 'wo- kë sië ya i- -dhe -yö -ee?» 'Yö Yesu -ya pö: «□iin, a- -ma "kεε 'yaa -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü □dhe:

<I 'tɔ bhɔ -sü -dho 'go 'në 'sëennë -nu "dhi 'gü,

waa- 'në "blë -dee -nu 'dhö -ee?»

"εεn 'kii- -wɔ pö do -ee?»

17 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö go 'pödhë bha- 'gü 'yö dho Betani 'yö -wɔ mü.

Yesu -bha "dhang -da figö -dhü do 'bha -bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 11,12-14.20-24)

18 □Dhe 'ö gun ö yee kë sië kö -yö 'dho Zedhizadhëmö -a -tadhëkpaɔta dhia" "piü, 'yö din- -ya kun zian -ta.

19 'Yö dho 'ö -kpan figö -dhü do -bha zian 'ka, 'yö □yɔɔn- "sɔɔ kö- -kpɔ 'bha 'dhö mü kö 'ö- bho 'ö- -bhö, "kεε 'yö 'yii pë 'bha yö- 'gü, 'yö- "dhe -dɔ -slɔɔ □në yö mü, (-a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö figö -pë kë "tüng 'yii □loo □kö), -yö "dhang -da figö -dhü bha- -bha yö □në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «I bhe 'ya 'dho -ya i 'gü 'zü tongtongdhö!» Figö -dhü bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö ga.

20 □Dhe 'ö- -bha □klang -nu bha 'wo- -dhe yö "dhü, 'yö- 'wɔn -ya -nu kon □dedewo 'yö 'wo- pö Yesu -dhe: «-Yö kë -kɔ -kë □dhe 'yö figö -dhü 'kö ya 'ö ga 'gü klöö- -bha "dhü?»

21 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: □Ya kë □dhe kö -zɔ -yö Atanna -dhe -sü -yö kë ka -gɔ kö 'kömüdhe 'yii kë- "piü, 'wɔn 'a- -kë figö -dhü bha- 'ka bha, ka -dho -a kë 'ö ka -ya mü 'ka- pö -tɔn -zian -dhe: <-Bhö 'go i "gblɔɔ bha- 'gü kö 'i dho -pö □weeyi □bhaa!> 'ö -kë "dhü ka -wɔ "dhiü.

22 □Ya kë □dhe 'ka ka -zɔ yö Atanna -dhe, pë "pεpe 'ka dho- -gbadhë -a -gɔ ka -bha bhea" -sü 'gü, -yö -dho -a kë ka -dhe.»

Yesu -bha -to -bha -sü -gengodhe -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 11,27-33; Dhukö 20,1-8)

23 □Dhe 'ö □wa 'dho "dhü □wa □loo Zedhizadhëmö, 'yö Yesu -yö -da 'zü -deewo Atanna -dhökëgükɔ 'gü, 'yö -ya me draan- -sü -bha mü. 'Yö "saabhome -nu -gɔme -nu waa- -kweagbö -nu 'wo "se 'gü, 'wo nu 'yö 'wo- pö- -dhe: «'Wɔn -nu 'i- -kë -nu wo ya, i- -kë de □në- -bha kë 'gü? "εεn de □në- pö 'i- kë "dhü?»

24 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'pö- -nu -gɔ 'ö- pö: «A -dho ka dheε" do 'kpɔ 'pö, □ya kë □dhe 'ka- -yɔ bɔ n -gɔ kö mang -dɔ 'pö 'a 'wɔn -nu bha- kë 'me 'ö- -bha kë 'gü kö 'a- -me pö ka -dhe.

25 De □në Zan bɔ kö -yö me "zu? Atanna -ee, "εεn me "bhɔ- -nu -ee?» □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'wo -ya -a -pö wo 'ko -dhe -sü -bha 'wo- pö: «□Ya kë □dhe 'kwa- pö- -dhe □dhe Atanna -mü, -yö -dho kwa

dhεε" 'kpo 'zü 'ö- pö: <"Kεε -yö -kε -mü □dhe 'yö 'kii 'dhang bho -wu 'ö- pö n -bu 'gü bha- "dhiü?>.

²⁶ 'Kwii kε- pö "dhü 'zü 'kwa- pö: <Mε 'bhu- -nu -mü> 'kwa -kpla "següme -nu -go, -a -gen -mü □dhe mε □gban "pepe -wa 'wɔn -dɔ □dhe Atanna -wudhiüloomε □nē gun Zan 'ka.»

²⁷ □Dhe 'ö □ya kε "dhü, 'yö 'wo- -yɔ bɔ Yesu -go 'wo- pö: «'Yaa- -mε dɔ.» 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'pö 'ö- pö: «-εε, kö mang -dɪ 'pö 'mii 'dho n -bha -gen pö ka -dhe.»

Yesu -da "gwënnng 'ö -gban dheebhangzε -nu □ple -bha 'ö Matiö -ya pö

²⁸ □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo- -pö -nu -dhe "dhü -sü 'ka, 'yö- pö: «"Gwënnng 'ö maa -da bha, 'ka ka -bha 'sü- 'gü!» 'Yö- pö: «Gɔndēnē do 'bha bha- gbö -nu -wo -gun □ple. Yi do 'ka 'yö- pö- mε -blεsü -dhe: «Gɔnnē, -bhö 'dho □dεε -zē 'gü n -go 'bhlaa- kö 'i yē kē 'mü!»

²⁹ 'Yö 'nē bha 'ö- pö ö dē -dhe: «N dē, 'mii 'dho 'dho.» "Kεε □dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'ö □ya ö "tεε 'nē 'bha 'pa 'ö □ya ö -zu 'gɔn, 'yö -ziö 'yö dho mü.

³⁰ -A mε 'dhe 'ö to bha 'yö- dē -ya pö 'pö- -dhe □dhe -kɔ do 'ö- pö- 'ka mε -blεsü -dhe bha- 'dhö. 'Yö yö -zē 'ö- pö: «-A □oo, n dē, 'bha- pö "dhü 'ma- ma.» "Kεε 'yö 'yii 'dho.

³¹ □Ya kε "dhü kö mε □ple bha- de -sü 'pö kē ö dē -wu -ya □bhlēē 'gü?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «-A mε -blεsü.»

'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «A- pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe: □Flüme -nu 'wo -kē 'niisongkunmε -nu 'ka bha waa- zuadhe -nu -wo -dho -da Atanna -go -gblüdedhe 'gü ka "dhiü.

³² -A -gen -mü □dhe Zan kε -nu 'ö zian 'ö- du 'yaa -bha -a -zɔn ka -dhe, "kεε 'kii 'dhang bho- -wu "dhiü, "kεε 'sa 'niisongkunmε -nu 'kö 'wo bha waa- zuadhe -nu -zē -wo kē 'dhang bho- -wu "dhiü, 'ö- -kē "dhü -sü □gban waa- -bha -bha, ka zuē" 'yii slēē- tongtongdhö kö 'ka 'dhang bho- -wu "dhiü.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban buzankēmε -mawɔn yaa -nu -bha 'ö Matiö -ya pö

(Makö 12,1-12; Dhukö 20,9-19)

³³ □Dhe 'ö □ya kε "dhü 'yö Yesu -ya pö 'zü- -nu -dhe -deewo 'ö- pö: «-Ka ka "tu 'to "gwënnng 'ö maa- -da bha- -bha!» 'Yö- pö: «Gɔndēnē do □nē gun, 'yö -drɔɔ -bhlaa -yö gun- -go. 'Yö- -zü □klēēn, 'yö -drɔɔ "yi -bho 'gü -yε do pɔn, 'yö dho 'yö 'kɔ 'nē do dɔ kö -yö -nu kē -dhe bha- -maa -kē □wlöö -kɔ 'ka. 'Yö ö -bha 'bhlaadhe bha- -da buzan 'gü, 'yö dho "ta 'gü.

³⁴ □Dhe 'ö- -ga □dhe -drɔɔ ga bho "töng □ya □loo, 'yö ö -bha gwëezē -nu bɔ kö buzankēmε -nu bha -wo ö -bha 'ö □slɔɔ -a dɔ- -nu -go kö -wo nu- 'ka ö -dhe.

³⁵ "Kεε 'yö 'mε 'wo bha 'wo gwëezē -nu bha- -nu kun 'yö 'wo- mε do -ma tēētēdhö, 'yö 'wo- mε do zē, 'yö 'wo- mε -yaaga -naa -zuö -gwē 'ka 'yö to- "dhiü 'ö ga 'pö.

³⁶ 'Yö 'bhlaa dēmε -yö dɔ 'zü 'yö- mε 'bha bɔ, 'yö mε 'dhe 'wo bha 'wo -kē 'gbε 'ö -ziö 'mε 'wo gun -blεsü -a -nu -ta, "kεε 'yö buzankēmε -nu bha 'wo- -nu -kē 'zü □dhe -kɔ do 'wo mε -blεsü -nu -kē 'ka bha- 'dhö.

³⁷ □Dhe 'ö □ya kε "dhü, 'yö 'bhlaa- dēmε bha 'ö ö -zu gɔn □dhe -yö kē 'ö- wo gwëezē -nu 'ka 'yö -kē. 'Yö ö gbö bɔ.

³⁸ "Kεε □dhe 'ö buzankēmε -nu bha 'wo- gbö bha- yö, 'yö 'wo- pö wo 'ko -dhe 'wo- pö: «'Mε 'ö yöö kē 'bhlaa- ya- -mε 'ka yiplεbha 'yö bha, -ka kwaa- 'kun 'kwa- zē kö -dhe bha -yö 'to kwa -go!»

³⁹ 'Yö 'wo- kun 'yö 'wo- sü 'wo go- 'ka -drɔɔ -bhlaa 'gü, 'yö 'wo- zē.

⁴⁰ 'Yö Yesu -yö 'mε 'wo "tu 'to siē- -wu -bha bha- -nu dhεε" 'kpo 'ö- pö: «Ka ka -zu -gɔn □dhe 'bhlaadhe bha- -mε bha □ya nu, -yö -dho buzankēmε -nu bha- -nu kē □dhe?»

⁴¹ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -go 'wo- pö: «Mε -mawɔn yaa -nu bha -yö -dho -a -nu 'kun □nē- wo 'ö- -nu zē, -a -nu -wēē 'yii 'dho- kē, 'yö ö -bha -dhe bha- sü 'ö -dɔ mε "wεε -nu 'ö □waa- -yē kē 'wo dho- -bha nu- -dhe -a -nu "töng -bha bha- -nu -dhe.»

⁴² 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Pē 'ö -ben zē -sü 'ka Atanna -wu 'gü □dhe: <-Gwē 'ö 'kɔdɔmε -nu 'wo wo □kwaa- -zü bha □nē, kē -kē 'kɔ 'kpan -ya -ta -gwē 'ka> bha 'kii- ma do -ee?

"Een 'yaa -ben zë -sü 'ka "dhü -ee?
 <Kë 'ö- wo "dhü bha -yö -go kwa Dëme
 □në- 'gü,
 -yö "dhabhliwön 'ka kwa -zë kwa
 "yan 'gü.>»

⁴³ 'Yö- pö- -nu -dhe 'zü 'ö- pö: «Yö □në
 -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe: Atanna
 -dho ö -bha -gblüedhe bha- 'sü (Zuifö
 -nu) ka -gö 'ö- nu me "wëe -nu 'wo □moo-
 -bha 'wo- □tröön -së -kë -a -dhe bha- -nu
 -dhe.

⁴⁴ -A -gen -mü □dhe -gwë 'ö 'kodome
 -nu -wo wo □kwaa- -zü "dhü bha 'me 'ö
 dho -pö -ta, -a -me -dho "yë, 'sa yö -zë yaa-
 -pö 'me 'ö- -ta -a -me -dho -büü bho.»

⁴⁵ Yesu 'dhö "gwënnng -nu 'ö -da "dhü
 bha □dhe 'ö "saabhome -nu -gome -nu
 waa- Fadhizien -nu 'wo- ma, -wo kë- 'wön
 -do □dhe -yö -wü wo □në wo 'ka.

⁴⁶ 'Yö 'wo -ya -a "slë möö- -sü -bha
 kö 'wo- 'kun, "këe kö -wo "suü sië me
 kpö bha- -nu -gö, -a -gen -mü □dhe kö
 wo -zë -wo Yesu 'sü sië □dhe Atanna
 -wudhiüloomë □në- 'dhö.

22

*Troo 'kpii- 'ö -gban dhe 'sü -sü -bha -a
 kë "gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pö
 (Dhukö 14,15-24)*

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö
 dhiang 'bha zë 'zü "tu -to ö -wu -bha -me
 -nu -dhe 'ö- pö:

² «Atanna -bha -gblüedhe bha- □teni
 -kë □dhe -gblüedë do 'ö ö gbö -bha dhe 'sü
 -sü troo yi kpö □në- 'dhö.

³ □Dhe 'ö troo bha- yi □ya □loo, 'yö ö
 -bha gwëezë -nu bö 'me 'ö- -nu -dhe troo
 bha- -ta bha- -nu -dhe -dhe 'gü, "këe 'yö
 'me 'ö- -nu -dhe bha 'wo -kö.

⁴ 'Yö -ya mü 'zü 'ö me 'bha bö 'yö- pö-
 -nu -dhe: «-Ka 'dho 'ka- pö- 'me 'a- -nu
 -dhe bha- -nu -dhe □dhe -bhöpë □gbaan
 ma, 'ma ma -du -nu waa- ma -tuü "wëe
 -nu 'ö □wa "yön kë -a □gban zë, -a -gbö
 □ya 'go peng -ta, -wo nu kö 'kwa dhe do
 -pë bha- -bhö.»

⁵ "Këe 'yö 'me 'ö- -nu -dhe bha 'wii wo
 "tu kë -a -bha □dhiowu bha- -bha, 'yö 'wo
 dho wo -mawön -nu kë -dhe 'gü. -A me
 'bha □ya "wlü 'yö dho ö -gö 'bhlaa-, 'yö-

me 'bha -yö □wlü 'yö dho ö -bha "dhö do
 -zian 'ka.

⁶ 'Yö- me 'bha -nu -dö 'pö 'wo gwëezë
 -nu bha- -nu kun 'wo- -nu -wëedhe bho
 'yö 'wo- -nu zë.

⁷ -A kë 'wo- wo "dhü bha, 'pu 'ö- wo
 -gblüedë bha- -bha -a -naa 'yii kë. 'Yö ö bha
 "södha -nu bö 'yö 'wo dho 'wo mezëme -nu
 bha- -nu zë, 'yö 'wo- -nu -bha 'pö- -nu -gö.

⁸ □Dhe 'ö go mü, 'yö- pö ö -bha gwëezë
 -nu -dhe □dhe: «-Dhökëpë ya □ya ma, "këe
 me -blëesü -nu 'a- -nu -dhe bha 'waa gun-
 □bhlëe 'gü -me 'ka.

⁹ □Dhe 'ö "dhü, -ka 'dho zian -gloo -ta
 -dhe -nu 'gü 'döondhö, kö me "pëpë 'ka
 dho -kpan -a -nu -bha kö 'ka- -nu -dhe!»

¹⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -bha
 gwëezë -nu bha 'wo dho zian -gloo -ta
 -dhe -nu 'gü 'yö 'wo 'wonsëkëme -nu
 oo, 'wonyaakëme -nu oo, me "pëpë kö
 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo- -nu -dhe, 'yö
 -dhökëdhe -kë 'gü -kö bha 'ö pa.

¹¹ □Dhe 'ö me □ya 'kö pa □dhe -kö bha-
 'dhö, 'yö -gblüedë -yö nu kö 'ö ö "yan -kpan
 'me 'wo nu ö -bha □dhiowu -bha bha-
 -nu -bha. □Dhe 'ö □ya -da 'köndhö, 'yö
 ö "yan -kpan göndë do 'bha -bha mü kö
 -dhökëdhe bha- -ta -so ('ö- -pë -kë -a -yan
 -ta kö 'ö- □gbao 'me 'wo dho -da 'kö bha-
 'gü -a -nu -gö □dhe -kö 'wo- -kë 'ka wo wo
 -kö 'gü -a 'dhö 'ö 'yaa 'me 'ö- -gö 'yaa -da
 -dhökëdhe -kë 'gü -kö 'gü bha) 'yaa- -bha,

¹² 'yö- dhe" kpö 'ö- pö: «N "taongdë, i
 -da 'kö ya- 'gü -kö -kë □dhe kö -dhökëdhe
 -ta -so 'kö ya 'yaa i -bha? "Këe dhe" kpö
 'ö bha- -yo 'yii- □slöo 'me bha- -gö.

¹³ 'Yö -gblüedë -ya pö ö -bha gwëezë
 -nu -dhe 'ö- pö: «-Kaa 'kun 'ka- -kö waa-
 -gen -nu -lö kpenngkpenngdhö kö 'ka-
 -züö -dhetiidhe 'gü "kpenngdhö kö -yö
 -wëe -gbu bö kö -yö ö "son "dhiü -bhö 'ka
 klöklödhö.

¹⁴ □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö ö -wu
 "zo do 'ö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha-
 -gen -mü □dhe me 'ö Atanna -ya -nu -dhe
 kö -wo -ya ö -bha -ya 'gü bha -wo 'gbe
 "dhü tean- 'ka, "këe me 'dhe 'wo dho kë
 -a dhöobhaame □dede 'ka 'ö 'wo dho 'to-
 -bha 'to 'gü □në 'waa 'gbe.

'Nii- song -bho Wlömö -me -nu -bha -gblüdë -dhe -sü -dhian 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 12,13-17; Dhukö 20,20-26)

15 □Dhe 'ö Yesu □ya bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Fadhizien -nu 'wo zun -a "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'wo- 'kun -a -dɪ -wɔ -bha, 'yö 'wo- -ya 'kwëë- -kë.

16 'Yö 'wo woo- □klangdhiü -nu 'bha -nu waa- Edhodö -bha me 'bha -nu bɔ Yesu "piü, 'yö 'wo -dheε" kɔ 'wo- pö: «Yi Dëme, yi- 'wɔn -dɔ □dhe i teanwɔn □në- pö, 'ö 'i me □klang -nu -kë teanwɔn 'ö zian 'ö dho Atanna "piü □në- -zɔn me -dhe -a 'ka, 'bhaa "suü me "bhɪ- -nu -gɔ, -a -gen -mü □dhe 'bhaa -kpla me 'bha -gɔ -a -bha kë -tiandhö -sü -bha.

17 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'nii- song 'yi- bho sië Wlömö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii- -dhe ya -yö këwɔn 'ka, "εen 'yaa këwɔn 'ka? i -bha 'ö 'i i -zɔ gɔn- 'ka -a pö yi -dhe!»

18 "Kεε 'ö gun "dhü kö Yesu -ya -nu zuëpiüwɔn -dɔ, 'yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «□Flüme -nu 'ka ya, 'wɔn 'ö ka -zɔ "piü 'yaa kë "dhü, n 'gü □në 'ka nu- dan.»

19 'Yö- pö: «-Ka 'wëëga 'wo 'nii- song bho- 'ka bha- do -zɔn n -dhe!» 'Yö 'wo "tanmaga do nu- -dhe.

20 'Yö- -nu dheε" kɔ 'ö- pö: «De □në- -gɔ "blëen- waa- -a 'tɔ 'wo 'wëëga ya- -ta ya?» 'Yö 'wo- pö- -dhe:

21 «Wlömö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii- -mü.» 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Kö -ka 'pë 'ö- -bha 'ka -a nu- -dhe kö 'ka- 'dhe 'ö Atanna -bha 'ka -a nu Atanna -dhe!»

22 □Dhe 'ö 'me 'wo bha 'wo dhiang -yɔ 'ö Yesu -ya bɔ bha- ma, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn 'yö 'wo- to 'mü 'wo -ziö.

Dheε" 'ö -gban -go ga 'gü -sü -bha 'ö Sadusien -nu 'wo- kɔ Yesu -gɔ -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 12,18-27; Dhukö 20,27-40)

23 -A yi do bha- 'ka 'yö 'me 'wo -kë 'pö Sadusien -nu 'ka 'ö 'wo- pö 'me □ya ga 'yaa -bö 'zü bha 'yö- me ga 'bha 'wo nu Yesu "piü 'wo- dheε" kɔ 'wo- pö:

24 «Yi Dëme, Moizö -ya -pö yi 'bha 'ka □dhe □ya kë □dhe me 'bha □ya ga kö 'në 'yaa- -me -gɔ, -a -dheε -bha kö- -me 'zlaa- -ya -me -bha dhebhɔ bha- 'sü kö weng -wo

'në 'kɔ -a □dhoo 'ö ga bha- -bha 'kɔ 'gü kö -yö kë- □dhoo bha- 'tɔ 'ka.

25 "Kεε 'sa dheebhangzë -nu "saɔple 'bha -wo -gun yi kɔ 'gü yi 'bha 'ka, 'yö- me 'kpiisü -yö dhe sü 'yö dho 'ö ga kö 'wii 'në 'bha 'kɔ. □Dhe 'ö -kë □dhe 'wii 'në 'kɔ bha 'yö- -bha dhebhɔ bha 'ö -ya -a 'zlaa- -gɔ.

26 -A me □ple -naa bha 'zü waa- dhebhɔ bha 'wii 'në 'kɔ 'yö ga, 'yö- me -yaaga -naa -bha 'dhö -kë 'pö "dhü 'yö 'wo dho- 'ka "dhü "dhü "dhü, 'yö dho 'ö zun- me "saɔple -naa -bha, 'yö ga kö 'wii 'në 'kɔ do.

27 □Dhe 'ö- -nu □gban □wa ga, 'yö dhebhɔnë bha yöö -dɪ 'pö 'ö ga.

28 □Ya kë "dhü, yi 'ö 'me □wa ga 'wo dho -bö 'ka bha □ya □loo bha -oo, -a dhebhɔ bha- -dho kë me "saɔple bha- de -sü □në- -bha dhebhɔ 'ka kpenngdhö? Dheε" 'yi- kɔ "dhü bha- -gen -mü □dhe -a -nu □gban -wo kë- -sü dhe 'ka!»

29 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Ka ka -dɪ -pö, -a -gen -mü □dhe 'kaa 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü bha- dɔ. □Ya 'go mü 'zü 'kaa Atanna -bha 'gügbudhe dɔ.

30 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'me □wa ga -a -nu -bö -yi bha- 'ka, dhe 'sü -wɔn 'yii 'dho kë, "εen gwaan- 'kɔ -wɔn 'yii 'dho kë, me □gban- -dho -tosea kë □dhe Atanna -bha "kië -nu 'wo dhang- 'gü bha □në- 'dhö.

31 -A 'dhe 'ö -gban 'me □wa ga -a -nu -bö -sü -bha 'pö bha, 'pë 'ö Atanna -ya pö ka -dhe -a -bu 'gü 'kii- ma □në wo do -ee?

32 Atanna -ya -pö:

<Ma □në 'a Ablaamö -bha Atanna 'ka, 'a Izaakö -bha Atanna 'ka, 'yö 'a Zakobö -bha Atanna 'ka.>

A- -pö ka -dhe □dhe □ya kë 'nu □dhe 'me □ya ga kö □ya ga 'yaa -bö 'zü, kö -a pö 'ö Atanna -ya wo "dhü bha- -gen 'yaa 'dhö, "kεε -yö kë ka "yaan □dhe me 'yaa ga kö me- 'to- 'gü, 'me □wa ga bha -wo "yaan, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'ö- -nu 'tɔ pö 'ö -bha bha 'yö bha, ('yaa "dhü 'nu kö -yö -dho -a pö ma □në 'a gun- -nu -bha Atanna 'ka).

33 'Wɔn bha- -yɔ 'ö Yesu -ya bɔ "dhü bha, 'me 'wo- ma -wo -gun kɔ 'ka, "kεε -a 'wɔn □në- -nu kɔn -zianwo.

Atanna -bha 'tong- gban "pepe bh-lëesü 'ö- 'gü 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 12,28-34; Dhukö 10,25-28)

³⁴ □Dhe 'ö Fadhizien -nu waa- ma □dhe dhiang -yo 'ö Yesu -ya bɔ Sadusien -nu -go bha yaa- -nu "dhi ta □wa 'dho, 'yö 'wo □loo 'ko -ta.

³⁵ 'Yö- -nu -bha me do 'ö kë Atanna -bha 'sëedhe dɔ me 'kpüi- 'ka, 'yö Yesu dhe" kpo -a 'gü dan kian 'ka 'ö- pö:

³⁶ «N Dëme, Atanna -bha 'tong- -nu 'wo- go 'sëedhe 'gü bha- -mëe -sü □dede □në- □bhlëesü 'ka?»

³⁷ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Yesu -ya -yo bɔ- -go 'ö- pö: «'Tong- -nu bha- □bhlëesü □dede 'ö- 'gü yö -mü □dhe: -A -dhe a -bha kö i Dëme i -bha Atanna bha a- -dho -yö i kë 'böbödho, kö 'i- -wɔn 'kun i 'nii- 'ka klöklödho, kö- -dho bha □në -yö kë i -zɔgɔngüwɔn □gban "pepe -gen -gban -dhe 'ka bha- 'ka.

³⁸ Atanna -bha 'tong- -nu bha- 'dhe 'ö- wɔn 'dhö "gbü- 'ö -ziö -a □gban "pepe -ta 'yö bha.

³⁹ -A □ple -naa 'ö dɔ- 'dhe bha- "piü, "këe 'ö weng 'wo do yö -mü □dhe: I këyɔɔ -dho -yö i kë □dhe -ko 'ö i -dɪ -dho -yö i -dɪ kë- 'ka bha- 'dhö.

⁴⁰ -Wɔ □ple bha □në Moizö -bha 'sëedhe □gban "pepe waa- Atanna -wodhiüloomë -nu -bha □gban zü -gban 'gü 'ka.

'Wɔn 'ö -gban Atanna -bha -Yame waa- Davi -a -nu -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 12,35-37; Dhukö 20,41-44)

⁴¹ 'Ö gun kö Fadhizien -nu □wa □loo 'ko -ta, 'yö Yesu -yö dhe" 'kpo do -kë -nu -go 'ö- pö:

⁴² «Ka ka -zɔ -gɔn Atanna bha -Yame bha- -wɔn 'gü -ko kë □dhe? Ka ka -zɔ -gɔn □dhe -yö -dho 'go de □në- suu 'gü?»

⁴³ 'Yö 'wo- -yo bɔ- -go 'wo- pö: «-Yö -dho 'go Davi □në- suu 'gü.» 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: "Këe -yö -kë -mü □dhe 'sa 'yö Davi -zë 'ö- -dhe Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ko 'ka, n Dëme? -A -gen -mü □dhe Davi -ya -pö yö □në- -bu 'gü yi 'bha 'ka 'ö- pö:

⁴⁴ «Atanna -ya -pö n Dëme -dhe: -Bhö -ya -yëa □bhlëesü ya- 'gü -yö 'dho- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi

'a dho i 'yao- -nu -da 'ka i -gen □wlöö bha- -bha!»

⁴⁵ -A -kë "dhü -sü 'gü 'më 'kö Davi -zë 'ö- dhe ö Dëme, -yö -mɔɔ -bha 'ö -kë yö -zë bhaanë 'ka -ko -kë □dhe?

⁴⁶ Dhe" 'kpo 'ö Yesu -ya wo "dhü bha- -yo 'yii □slɔɔ me do -zian -go 'më bha- -nu kpo 'gü kö -ya bɔ- -go. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö sü yi 'dhe 'kö bha- -bha 'ö dho- 'ka "dhiü, -a -nu 'bha 'wii- dhe" 'kpo 'zü.

23

Yesu -bha 'tonggome -nu waa- Fadhizien -nu -bha -zɔ -to wo -dɪ 'gü -ko -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 12,38-39; Dhukö 11,43.46; Dhukö 20,45-46)

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö zun dhiang -zë ö -bha □klang -nu -dhe -sü -bha waa- me kpo 'wo gun mü bha- -nu 'dhö 'ö- pö:

² «Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu waa- Fadhizien -nu -wo dɔ sië Moizö -due □në- 'gü bha kö -wa -bha 'tong- -zɔn ka -dhe.

³ □Dhe 'ö "dhü pë "pepe 'wo dho- pö ka -dhe -kaa kë! "Këe këng- -nu ka "ta -ko -zë 'ya 'dho kë do, -a -gen -mü □dhe -wo me -nu □klang -kë 'ka "këe wo -zë 'waa- kë.

⁴ Wo -zë -a -nu -bha 'tong- -zɔn -sü bha -yö -kë □dhe □kwëe 'gbiin- dhu -sü kö -wa -ya me □gbin- bha □në- 'dhö. -Wo me -nu dɔ □në- bho- 'ka, "këe 'waa "wɪ- -bha kö wo -zë -wo wo këngga do -zian -ya -bha.

⁵ -Wo wo -bha 'wɔn □gban -wɔn □gban -kë kö me "bhü- -nu □në -wa -nu yö. Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'wo Atanna -wɔ "kplükplü -nu -ben zë 'sëedhe -ta, 'yö 'wo- -da wü kwi "gbeagbea -nu 'gü, 'yö 'wo- -ya wo -kpong "dhiü -dhe -nu waa- wo -gbe -bha -dhe -nu 'gü, 'yö- -nu -bha □gbauu- -nu "sëe 'dhö -kë □gblëengblëen.

⁶ 'Yö 'wo -yëa □bhlëesü -nu □në- □mɔɔ -dhökëdhe -ta -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo -yëa -sëengbo -nu □në- □mɔɔ kö 'wo -ya 'gü Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -nu 'gü,

⁷ 'yö- -nu "piü □dhe -wo wo □në wo □bh- lëe -ya "töng □gban "pepe 'gü "dheedhe -nu 'gü kö me □gban "pepe -wo wo -dhe «n Dëme» bha,

8 "kεε ka -zē 'ka 'dho "wɪ- -bha 'wo ka -dhe wo Dēme, -a -gen -mü □dhe dheebhangzē -nu -mü me □gban ka 'ka. □Ya 'go mü 'zü ka Dēme 'ö 'dhö -yö dosengseng.

9 Me 'bha 'ya dho- pö 'ka ö -dhe "kprung □taa yö ka dē -a □bhlēē -ya -wɔn 'gü 'ö 'ka -wɪ -bha, -a -gen -mü □dhe ka Dē -yö doseng, yö □nē dhang- 'gü.

10 'Ka 'dho "wɪ- -bha 'zü 'wo ka -dhe wo dēme, -a -gen -mü □dhe ka Dēme -yö doseng, yö -mü Atanna -bha -Yame bha □nē- 'ka.

11 'Me 'ö- "piü □dhe 'ö -due 'kpii- □slɔɔ ka kpö 'gü, -a -dheä -bha kö- -me □nē -yö kē yē -kē ka -dhe -me 'ka.

12 -A -gen -mü □dhe 'me 'ö dho- pö 'ö ö -dɪ fiē- bho ö "tεabɔ -nu -bha, Atanna -dho -a -me -da -a "tεabɔ -nu □wlöö. "Kεε 'me 'ö dho "wɪ- -bha kö -yö ö -dɪ -da ö "tεabɔ -nu □gban □wlöö bha, Atanna -dho -a -me gba -due 'kpii- 'ka.

Yesu -bha Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu waa- Fadhizien -nu kēwɔn -nu -dhiang 'ö-zē 'ö Matiö -ya pö

(Makö 12,40; Dhukö 11,39-42.44.52; Dhukö 20,47)

13 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -ya pö Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu waa- Fadhizien -nu -dhe 'ö- pö: «'Tonggome -nu kaa- Fadhizien -nu, ka -bha -yö -wēēsü, □flüme -nu! -A -gen -mü □dhe ka Atanna -bha -gblüdedhe "dhiü □nē- ta me -nu -gɔ. Kaa □dede 'kaa "wɪ- -bha kö -yö kē kaa- gblüde 'ka, "kεε 'sa 'kaa "wɪ- -bha kö -dhɔ 'dhö 'me 'kö- -nu -bha -yö kē -nu -bha -gblüde 'ka.

14 ['Tonggome -nu kaa- Fadhizien -nu, ka -bha -yö -wēēsü, □flüme -nu, -a -gen -mü □dhe ka □nē 'ka □gεandhe -nu -tabhö -sü -gɔ -bha, "kεε 'ka 'go mü 'sa 'yö 'ka -bheä Atanna -dhe -kɔ 'gü □gblεengblēen -nu bha- -kē, kē "dhü kö -wo ka yö 'dhang -bho "dhiü -me -nu 'ka. Yö □nē- -wɔn 'gü, 'yö 'wɔn 'ö Atanna dho- wɔ ka -ta 'yö dho kē -ziisü.]

15 Ka -bha -yö -wēēsü, 'tonggome -nu kaa- Fadhizien -nu, "gblüüdhetime -nu, -a -gen -mü □dhe ka "ta -kpɔ "kprungtaadhe □gban "pεpe 'gü, "εen □weeyi -ta -dhe -nu 'gü kö 'me 'yaa Zuifö 'ka, "kεε 'ö- "piü □dhe 'ö -da Zuifö -nu -bha -bheä Atanna -dhe

-kɔ 'gü bha 'ka- yö, kö 'ka- kē -dho peng -kaso 'ö □geebɔɔ -a 'gü -me 'ka, 'yö 'ka- -kē 'yö- -me -bha -kē pē yaa 'ka -sü "dhiü -yö -ziö ka -bha -zē -ta -gen -yan 'ka □dhe pē □ple 'dhö.

16 Zian -bho me 'ka -me "yan 'wü -sü -nu, ka -bha -yö -wēēsü! -A -gen -mü □dhe ka- -pö □dhe: Me □ya -sö -bhö Atanna -dhökögüko 'to 'gü kö -sö -bhö -sü 'yaa "dhü, "kεε 'me 'ö -sö -bhö "sēngg 'ö- dhökögüko 'gü bha □nē- 'to 'gü kö □ya -sö -bhö □dedewo.»

17 -Gogütiime -nu, "yanwlüme -nu! Pē □ple bha- -mεε □nē- □bhlēē 'dhö 'kpii-? -A "sēngg bha "εen -a Atanna -dhökögüko 'kö- "sēngg -kē "slüüslü bha- yö -mü -ee?

18 'Ka 'go mü 'zü, 'yö 'ka- pö □dhe: 'Me 'ö -sö -bhö "saa- -bho -ta -pē 'to 'gü kö 'yii -sö -bhö. "Kεε 'me 'ö- -bhö "saapē 'ö "saabhotapē -ta bha □nē- 'to 'gü kö □ya -sö □dede -bhö.

19 -Gogütiime -nu! Pē □ple bha- -mεε □nē □bhlēēsü? "Saabhodhe -ee εen "saapē -ee? 'Sa "saabhodhe □nē "saapē -kē □bhlēēsü.

20 A- -pö ka -dhe □dhe me 'ö -sö -bhö "saabhodhe 'to 'gü kö -ya -bhö "saapē -nu □gban □nē- 'to 'gü bha.

21 'Me 'ö -sö -bhö 'zü Atanna -dhökögüko 'to 'gü, kö -ya -bhö Atanna 'ö- 'kɔɔdhö -mü bha □nē- □gban 'to 'gü bha.

22 'Me 'ö -sö -bhö dhang- 'to 'gü kö -ya -bhö Atanna -bha -gblüdedhe -gblooa- yö 'ö- -yεa 'dhö -mü bha □nē- -nu 'to 'gü bha.

23 Fadhizien -nu kaa- 'tonggome -nu, ka -bha -yö -wēēsü, □flüme -nu! -A -gen -mü □dhe pē -nu -zian 'ö- -zun "dhiü -bhlɔɔ 'yaa 'dhö □dhe kpiēng -nu, "dhungbheε -nu, "εen sionng" ga -nu 'dhö bha ka wo -zē □gban "pεpe 'nii- -bho Atanna -dhe, "kεε 'yö 'ka ka -ta yö me draan- -wɔ 'kö- -wɔn 'dhö "gbɪ-, 'ö -kē Atanna -bha 'tong- 'ka □dhe, -kē kpengdhö -sü -nu oo, "klüsēdhe -nu oo, -to -wɔ -ta -sü -nu 'dhö bha wo -zē -a -nu -bha, "kεε 'sa kö yö □nē kē -pē 'ka -blēēsü 'yö- -kpεa -yö gun -na do- "piü.

24 Zian -bho me 'ka -me "yan 'wü -sü -nu! Ka 'ö 'ka ka mü -we -ziö -pee 'gü kē "dhü kö □flanflannē -zian 'ya 'dho 'to-

□bhaa 'ö 'ka- mü- 'ka bha, "kεε 'sa ka pē "gblügbü -zē -mēng!

²⁵ Ka -bha -yö -wēēsü, 'tōnggōmε -nu, Fadhizien -nu, □flüme -nu! -A -gen -mü □dhe ka □dhe 'mε 'ö "yitakoo -nu waa- pē -bhö 'gü -tea -nu kwi -bha -dhe -zē -zu, "kεε 'ö- 'gü -zian -zē to "dhü □nē- 'dhö. (Ka 'wōn 'nē sēennē -nu 'kö bha- -kē □dhe -ko bha- 'dhö kē "dhü kö 'ka bhō mε -nu 'gü Atanna □bhlēyame -nu -bha "kεε kö) ka 'koo -zian -zē -yö pa -sü 'ka kaa- □kwaanpē -nu waa- pē yaya -nu 'ö ka zuē" -yö bhō -bha bha □nē- 'ka.

²⁶ Fadhizien -nu, "yanwlümε -nu! -Ka kaa- pē -bhö 'gü -tea -nu 'gü -dhe "zu □kö -blēsü kö 'ka gun -na -bha -dhe "zu kö -yö kē "puu!

²⁷ Ka -bha -yö -wēēsü, Fadhizien -nu kaa- 'tōnggōmε -nu, "gblüüdhetiime -nu! -A -gen -mü □dhe ka -bhō bun ö □wa "yoo "puu -da -bha □nē- -bha. 'Bha- kwi -bha -dhe yö i- pō pē -sē -zē 'bha □nε, "kεε kö- 'gü -zian -zē -yö pa -sü 'ka mε ga zloo" waa- pē "busü -dī -sloo □nē- 'ka.

²⁸ -Kō do bha □nē 'ka- -bha, □wa ka -ga ka kwi -bha ka -bhō mε -nu 'gü 'mε 'ö pō 'aa- -bha -a -bha, "kεε ka "gblüüdhe -zē -yö pa -sü 'ka "kpenng- -kē mε -nu -gō -sü waa- 'wōn yaa "wεε 'gbε □nē- 'ka.»

'Wōn 'ö Atanna yōō- wō 'mε 'wo bha- nu -ta -a -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pō

(Dhukö 11,47-51)

²⁹ 'Yö go mü 'ö- pō: «Ka -bha -yö -wēēsü, 'tōnggōmε -nu kaa- Fadhizien -nu, "gblüüdhetiime -nu! -A -gen -mü □dhe ka Atanna -wudhiüloomε -nu bun -nu -pē -kē -sē 'ka, 'ö 'ka 'mε 'ö pō 'aa- -nu -bha -tosea -bha 'pō □dhe -a -nu 'dhö bha- -nu bun -pē -kē -sē 'ka.

³⁰ 'Ö 'ka- pō □dhe: <□Ya kē 'nu □dhe yi -tosea -kē yi "bhema -nu -bha "tōng 'gü kö yi -wō 'yii 'dho kē- -nu -bha "piü Atanna -wudhiüloomε -nu zē -wōn 'gü.>

³¹ □Ya kē "dhü kö kaa □dede ka- 'wōn -dō □dhe 'mε 'wo Atanna -wudhiüloomε -nu zē bha- -nu 'gü -nē -nu -mü ka 'ka.

³² □Dhe 'ö "dhü kö -ka ka 'gü dō "gbü- kö yē 'ö ka "bhema -nu -wa zü bhō bha 'ka- "dhiü -ya!

³³ □Flümε -nu 'ka ya! □Ya kē "dhü ka -dho dha -ko kē □dhe -wēēdhe bhodhe 'ö □geebōo peng 'gü bha- -gō?

³⁴ □Dhe 'ö "dhü -ka ka "tu to, a -dho Atanna -wudhiüloomε -nu bō ka -dhe waa- mε □kpaosü -nu waa- 'wōndōmε -nu 'dhö. Ka -dho mε 'bha -nu zē 'ö 'ka- mε 'bha -nu dō "dhü -bha 'ö 'ka dho 'ka- mε 'bha -nu -ma -nu wo □klangga 'ka kaa- -yakwēēkägüko -nu 'gü 'ö 'ka- -nu -wēēdhe bhō 'pō- -nu 'gü 'ka -ziō 'ka.

³⁵ Kē "dhü kö Atanna -bha mε -nu 'wo- -nu zē "wlaa- 'gü "wεεwεε 'wo -bhō 'ka yi 'bha 'ka 'ö- zü -yö bhō Abēdhö 'ö pō 'aa gun- -bha bha- -ta 'ö dho 'ö zun- 'ka Zakadhi 'ö -kē Badhasi gbō 'ka 'ö 'ka- zē Atanna -dhōkägüko 'gü, "saabhodhe waa- Atanna -dhōkēdhe □dede -a -nu □zinng 'gü bha- -bha bha- "dhang -yö ka □nē ka 'kun.

³⁶ A- -pō ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: 'Mε 'wo- -nu zē 'dōndhō "dhü bha- 'gü -wōn -dho nu 'mε 'wo "tōng ya- 'gü ya □nē- -nu -ta.»

"Gbü 'ö Yesu -ya bō Zedhizadhēmō -mε -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē (Dhukö 13,34-35)

³⁷ 'Yö Yesu -ya pō: «Zedhizadhēmō -mε -nu, Zedhizadhēmō -mε -nu, ka 'ö 'ka Atanna -wudhiüloomε -nu zē siē 'ö 'ka- mε 'bha -nu -zuo siē -gwē 'ka 'ka- -nu zē- 'ka bha, 'ma- "slē mōo- -ko □gban -ko □gban 'gü kö 'a ka □loo 'ko -ta □dhe -ko 'ö -to -dhe -yö 'ö 'nē -nu □loo- 'ka ö gban □wlöo bha- 'dhö, "kεε 'kii- -yō bō n -gō!

³⁸ -Ka -dhe -ga, a -dho n kwaa- ka -wōn -zü 'ö ka -yeabhaadhe -yö to "fiē.

³⁹ -Ka -dhe -ga! A- pō ka -dhe □dhe 'ö sü "tōng ya- -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka "tōng 'ka dho- pō- 'ka □dhe 'dhuē- -yö 'to 'mε 'ö dho nu kwa Dēmε 'to 'gü bha- -ta bha- -bha, 'kii 'dho n yō 'zü.

24

Yesu -bha Atanna -dhōkägüko 'wü -wōn -dhiang 'ö- zē 'ö Matiö -ya pō (Makö 13,1-2; Dhukö 21,5-6)

¹ □Dhe 'ö Yesu -ya ö bo dhiang -nu bha- -nu zē -sü 'ka, 'yö go Atanna -dhōkägüko bha- 'gü 'yö dho. □Dhe 'ö 'dho siē 'yö- -bha □klang -nu 'wo □yōon- "soo, 'yö 'wo- pō- -dhe 'wo- pō: «Yi Dēmε, Atanna

-dhokëgükö ya i "yan -ya -bha "we -ee?
-A dhi -kö bha- -ga bha!»

² "Κεε □dhe □waa- pö "dhü, 'yö- -yo
bɔ- -nu -go 'ö- pö: «Ka "yan -yö pë -nu
bha- -nu -bha -ee? -Ka -dhe -ga! A- -pö
ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: 'Kö 'ka-
-ga sië bha- -gwë kpö do -zian 'yii 'dho
'to 'ko -ta "dhüng 'gü, -a □gban -dho 'wü
trëntrendhö.»

*-Wëewɔn -nu 'wo dho kë kö
"kpvngtaadhe -yö gun -na yën -a -dhiang
'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö*

(Makö 13,3-13; Dhukö 21,7-19)

³ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo Odhivie
-tɔn □gbin-, 'yö Yesu -yö dho "sia- 'yö
'yaanu, 'yö- -bha □klang -nu 'wo □yɔɔn-
"soo □ple 'gü 'yö 'wo- dhɛɛ" kpö 'wo- pö:
«Yi Dëmɛ, 'wɔn -nu 'i go- -pö yi -dhe -dhe
'gü ya, -wo -dho kë "dhü -më "tüng □në-
'gü, "ɛɛn □ya kë □dhe 'bha 'dho dhang- 'gü
i "dhiü yee kë -sü waa- "sɛ "dhiütoy -nu
bha, yi -dho -a -nu 'suan- bho -më -nu □në-
bha?»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -nu -go 'ö- pö: «-Ka
-dhe -ga, -ka ka -zɔ kë ka -dɪ "piü kö mɛ
'bha 'ya 'dho "kpënnɔ- kë ka -go.

⁵ -A -gɛn -mü □dhe mɛ 'gbɛ- -dho nu n
'to 'gü 'ö 'wo- pö □dhe wo □në 'wo Atanna
-bha -Yamɛ bha- 'ka. -Wo -dho "kpënnɔ-
kë mɛ 'gbɛ -go 'ö 'wo- -nu -kan Atanna
-bha.

⁶ □Ya 'go yö -zë 'gü, ka -dho -gblü -da
-wɔn -nu ma ka -züzü -dhe -nu 'gü 'ö 'ka-
-taɔng -nu ma -dhe □gblɛɛn 'gü, "kɛɛ □ya
kë "dhü ka "gblüüdhe 'ya 'dho "muu bho,
-ka ka -zɔ -gban, -a -gɛn -mü □dhe 'wɔn
-nu 'bha -wo -dho kë gbonggbongdhö 'yii
'dho 'to- 'gü, "kɛɛ 'sa kö "kpvngtaadhe
"dhiütoy 'yii □loo □kö.

⁷ "Sɛgo 'bha- -dho 'wlü 'ö -pö "sɛgo 'bha-
-ta 'ö 'wo -gblü gɔɔn, 'ö -gblüde 'bha -yö
□wlü 'ö dho 'ö -gblü -da -gblüde 'bha -ta,
'ö "vüü -yö -da, 'ö "sɛ -yö □zii "sɛgo 'bha
-nu 'gü.

⁸ "Κεε yö -zë □gban -dho kë □dhe 'në
'kpö "gblükë zü bho -sü □në- 'dhö.

⁹ □Ya 'go yö -zë 'gü, ka -san -dho mɛ
"bhü- -nu kë 'ö 'wo ka "dhiü dɔ -gɔmɛ -nu
-dhe, 'ö 'wo ka -wëë -kë wo 'ö 'wo ka zë
-nu wo n -wɔn 'gü.

¹⁰ Mɛ 'gbɛ □dede -dho 'go Atanna -bha
zian -ta -a "tüng bha □në- 'gü 'ö 'wo wo 'ko
-nu -san -kë 'ö 'wo -da wo 'ko -nu -dhe pë
"piü.

¹¹ 'Ö Atanna -wɔdhiüloomɛ □flüsü -nu
'wo nu 'wo- "kpënnɔ- -kë mɛ 'gbɛ -go 'ö
'wo- -nu -kan Atanna -bha.

¹² 'Wɔn yaa kë -sü -dho kë □dhe "yi 'dhö
'ö pa, 'ö "sanni -yö dɔ 'mü kö pë 'wo- -dhe
-dho, mɛ 'bhaa- dɔ 'zü.

¹³ "Κεε 'mɛ 'ö dho 'ö 'gü dɔ "gbü- 'ö 'dho
'ö zun- "dhiütodhe -bha -yö -dho dha.

¹⁴ 'Wɔn -taɔng -së 'ö -gban Atanna -bha
-gblüde dhe -wɔn -bha bha -wo -dho -a
-dhiang zë "sɛ □gban "pɛpɛ 'gü kö mɛ
□gban "pɛpɛ "tv -yö -da n -wɔn 'gü. Yö
□në □ya bo -kë "dhü -sü 'ka "pɛɛpɛdhö,
'yö "kpvngtaadhe "dhiü yöö 'to 'yö gun -na
'to.»

*Atanna □bhlëë -siö -pë yaa -yënnɔsü
-dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö
(Makö 13,14-23; Dhukö 21,20-24)*

¹⁵ 'Yö- pö: «"Sɛ yën "tüng bha 'ö 'to
sië klöö" "tüng 'ö- 'gü, ka "yan- -dho
-da pë yaa -yënnɔ -yënnɔsü 'ö Atanna
-wɔdhiüloomɛ Danie -ya -dhiang zë yi
'bha 'ka, Atanna □bhlëë -siö -pë 'ka bha-
-bha kö -yö -ya sië -dhokëdhe "slüüslü 'ö
'yaa -yɛa 'ka bha- 'gü. ('Yö Matiö -ya pö)
'mɛ 'ö dho 'sëedhe ya- -wɔ pö, -a -mɛ -ya
'gü ma 'ö 'klɔɔ- 'ka!

¹⁶ -A "tüng bha- 'gü, 'mɛ 'wo dho kë
Zude -sɛ 'gü □waa- pö 'wo ziö -bɛang 'ka -a
-dhe -bha kö -wo wo wë dɔ -tɔn -gbeng
'gü -zian □në- 'ka kö -wo 'dho wo -gblɛn
'kpö mü.

¹⁷ -A "tüng bha yaa- wo 'mɛ 'ö- -bha kö
-yö "kpënnɔ, 'ya 'dho- pö 'ö 'dho pë 'bha
'sü 'ö -go 'kɔɔdhö.

¹⁸ -ɛɛ 'mɛ 'ö yaa- kë 'zü 'ö -go 'bhlaa-
'ya 'dho- pö 'ö 'ö yee kë kö 'ö 'dho 'ö -bha
□gbauu- 'sü -dhe 'gü 'pödhö.

¹⁹ -A "tüng bha- 'gü, dhong -nu 'ö waa-
-kë 'gbiödhe 'ka, "ɛɛn 'ö 'në □yaa- -kë -a
-nu -go 'yɔn -bha -a -nu -bha -dho kë
-wëësü □dedewo!

²⁰ -Ka bheɛ" Atanna -dhe kö ka -bha
□dua -sü -gɛn 'ya 'dho -ya "nɛnɛ yi -bha
"ɛɛn Atanna -bha □glooyi -bha!

21 -A -gen -mü □dhe -wëewon -nu 'wo dho kē "töng bha- 'gü bha, -yö -dho kē -ziisü □dedewo. 'Ö sü "kpvngtaadhe kē -yi -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dæ -bha, -a suu 'yii kē do, 'sa -a -bho -bha 'yii 'dho kē 'pö 'zü 'ö to- -bha.

22 □Ya kē □dhe Atanna 'yii -dhekpaoyi bha- 'bha "kan- "dhiö 'nu -zianwo kö -dha 'won bha- -go -me 'yii 'dho □slö. "Kæ -kē -sē "kē "sē, Atanna □yaa- 'bha bho- "dhiö 'me 'ö- -nu sü ö -bha 'ka bha- -nu -won 'gü.

23 -A "töng bha □ya □loo, me "uu me 'ö- pö ka -dhe □dhe: <Atanna -bha -Yame bha -yö yö!> "εεν <-Yö -dhe 'bha 'gü tii- -dhe!> 'ka 'dho 'dhang bho- "dhiö!

24 -A -gen -mü □dhe a- -pö ka -dhe □dhe 'me 'wo dho- pö wo -di -dhe □dhe wo □nē 'wo Atanna -bha -Yame bha- 'ka, waa- Atanna -wödhüloomē □flüsü -nu -dho nu "töng bha- 'gü, 'ö 'wo "slē "gblögblo -nu -kē 'ö 'wo "dhabhliwon -nu -kē, kē "dhü kö aa" □ni 'me 'ö Atanna -ya -nu sü ö -bha 'ka bha, -a -nu -ko -zē □ya □moo- -bha kö -wa -nu "kan Atanna -bha.

25 -Ka -dhe -ga! 'Won bha 'ma- 'to mü □gblæen 'ma- pö ka -dhe.

26 -A -kē "dhü -sü 'gü, kö 'zü □ya kē □dhe me -zian □nē □ya nu □yaa- pö ka -dhe □dhe <Atanna -bha -Yame bha □ya nu, -yö "tongtadhe ya- 'gü!> "εεν <-Yö -dhe 'ö -kē □ni- 'gü!> 'ka 'dho 'dhang bho- "dhiö tongtongdhö "εεν 'ka 'dho 'dho mü.

27 -A -gen -mü □dhe mang Megböme n nu -sü -zē -yö -dho kē □dhe -ko do 'ö dha -yö "yan kun- 'ka dhang- 'gü, 'ö -gban 'yënn- -wo -zian 'ka, 'ö "dhiö ta 'yënn- -pö -zian 'ka bha □nē- 'dhö, 'yii 'dho -bin me 'bha -go.

28 -A -gen -mü □dhe -ko do 'ö pē □gee 'dhö -dhe 'ö- -bha -a -dhe yö -sü 'yaa □gbaon "gblëe- -nu -ta bha, □nē mang Megböme n nu -sü dho kē -bha.»

(Makö 13,24-27; Dhukö 21,25-28)

29 'Yö- pö: «"Kæ -wëewon "nenegasü 'a- -dhiang zē ka -dhe bha- -dhekpaoyi ya bo zun -sü 'ka 'ko "dhiö, 'yënn- -dho 'to -dhe do bha- 'gü 'ö □tröo -blünblündhö, 'ö "su -yö ö bo 'bhü -sü 'ka, 'ö "susëngga -nu 'wo dhang- -bha 'wo go 'mü 'wo □wenng. 'Ö -ta "mlüü bo -pē -nu 'wo dhang- 'gü 'wo go "gblöü-.

30 'Yö □nē □ya kē "dhü, 'yö 'won 'suan- -bho -bha -pē 'ö dho- -zon -dhe mang Megböme n nu "töng □ya □loo bha 'ö -wo "yæa- dhang- -bha, 'yö "sëgo "pëpë 'wo "kpvng □taa -a 'gü -me -nu □gban "pëpë 'wo -ya -wu 'kpo -sü -bha □ton, kö -wo wo -kuu -ta -ma siē "gbu 'ka, 'yö 'wo wo "yan -kpan mang Megböme n -bha kö a nu siē dha 'kpong- -ta dhang- 'gü, 'gügbüdhē waa- 'töbhödhe -ziisü 'ka.

31 "Truu 'kpii- bha -yö -dho "wı 'yi bha □nē- 'ka, 'yö 'a ma "kiē -nu bo "kpvngtaadhe □gban "pëpë 'gü, 'yö 'wo 'me 'a- -nu sü n -bha 'ka bha- -nu sü -dhe "pëpë bha- □gban 'gü, 'yö 'wo- -nu □loo 'ko -ta -dhe do 'gü.»

Yesu -bha me draan- -wu 'ö -gban figö -dhü -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya pö (Makö 13,28-31; Dhukö 21,29-33)

32 'Yö 'go mü 'ö- pö: «-Ka 'won 'suan- bho 'won -zon 'ka 'ö maa- -zon ka -dhe bha □nē- -bha. 'Yö -mü □dhe "töng 'ö figö -dhü 'dhö 'ö -gbeng -dee do siē, 'ö 'ö "dhe -dee -ya siē kö 'ka- 'won do □dhe blæa" □ya ziö, -næ 'gü □ya □loo.

33 -Ko do bha- 'gü, ka "yan 'dhö -da siē 'won -nu 'a -ziö 'gü bha- -nu 'gü, -kaa 'won do □dhe -a "töng □ya □tëng, □dhe 'ma -ya "saan -bha.

34 A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me 'wo "yaan □dæ -yën ya- 'gü ya, -a -nu □gban 'wii 'dho ga 'ö 'won 'a- pö siē ka -dhe bha- □gban 'gü -won -yö -kē.

35 -Yö kē ka "yaan □dhe "së waa- dhang- -wo -dho ziö, "kæ n -wu -zē do 'yii 'dho 'go "gbluu tongtongdhö.»

"Kpvngtaadhe "dhiötoyi -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö

(Makö 13,32-37; Dhukö 17,26-30.34-36)

36 'Yö go mü 'ö- pö: «□Ya 'go yö -zē 'gü, -a 'dhe 'kö -gban n nu -yi waa- n nu "töng □dede -zē -bha bha, Atanna -bha "kiē -nu oo, -a mang -zian 'a- Gbö 'ka 'a "wı siē ka -dhe ya me 'bha 'yaa yö -zē do kö 'yii kē n Dē Atanna -zē 'ka.

37 'Won do 'ö -kē Noe -bha "töng 'gü □nē dho kē mang Megböme n nu -yi 'ka.

38 'Ö gun "töng bha- 'gü, kö "yi 'kpii- bha 'yii pa □kö me "bhü- -nu "tu 'yaa gun Atanna -won -bha, -wo -gun pē □nē- -bhö

sië, 'wo we mü, 'wo dhe sü, 'wo 'në -nu do gwaan- -bha 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka yi 'ö Noe -yö -da 'ka "yitagö 'gü bha- -bha.

³⁹ -A -nu "tu 'yaa gun 'wön "wεε 'bha -bha -a 'dhe 'kö bha- zian 'gü 'ö 'to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka dha 'kpii- 'ö ban 'ö "yi -yö "kpongtaadhe bho bha- ban -yi -bha, 'ö "yi -yö nu 'ö so- -nu -ta. -Yö -dho kë 'pö -ko do bha □në- 'gü mang Mεgböme n nu -yi 'ka.

⁴⁰ A- -pö ka -dhe □dhe -a 'yi bha- 'ka, gōōn- -nu □ple 'wo dho kë 'bhlaa- do 'gü, -a me 'dhe 'ö 'dhang bho n "dhiü -yö -dho 'dho 'ö- me do -yö to.

⁴¹ Dhong -nu □ple 'wo dho kë pë zōn -dhe 'gü "wlü do 'gü, -a me 'ö 'dhang bho n "dhiü -yö -dho 'dho 'ö- me do -yö to.

⁴² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka -ya ka "yaan, -a -gen -mü □dhe yi 'ö ka Dēme dho nu- 'ka 'kaa- do.

⁴³ -Yö kë ka "yaan □dhe 'kodēme -yö "töng 'ö □kwaanme dho nu- 'ka gbeng -a -do 'nu kö -yö -dho -ya ö "yaan 'ö 'waa- bha 'ko 'wü.

⁴⁴ Yö □në- -wön 'gü 'yö kaa -dī 'pö □dhe 'ö -kë □dhe 'kaa n nu "töng do bha, 'yö ka -dho -ya ka "yaan; -a -gen -mü □dhe "töng 'ö ka -zu 'yaa 'ka □dhe mang Mεgböme a -dho nu bha □në 'a dho "kan- 'ka ka 'gü.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban gwëzë "klusë waa- me 'dhe "klv 'dhö 'ya- nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Dhukö 12,41-48)

⁴⁵ □Dhe 'ö Yesu □ya dhiang -nu bha- zë "dhü, 'yö "gwënnng do 'bha -da -nu -dhe 'ö-pö: «□Ya kë "dhü yö -zë 'gü kö 'me 'ka bha 'dee dho kë gwëe" "klusë 'ö 'wön do -a 'ka? Gwëe" "klusë 'ö "dhü bha □në- dēme -ya -ya -a "teabō -nu -gō "dhiü kö -yö -bhöpë nu- -nu -dhe -a nu "töng -bha 'yö nu 'yö -kpan -bha kö -ya kë sië □dhe -ko 'wo -wu kpo 'ka- -bha bha- 'dhö.

⁴⁶ -A me 'dhe 'kö "dhü bha kö- -bha □ya kë -së.

⁴⁷ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: «Mε 'ö "dhü bha- dēme □ya nu, -yö -dho -a -ya ö □slōpë □gban "pepe -gō "dhiü.

⁴⁸ "Kεε □ya kë □dhe gwëemi bha- "klv □ya kë 'ya-, -yö -dho -a pö ö -dī -dhe □dhe: «'Dho 'ö n dēme -ya wo ya, -yö -dho nu -më yi 'ka?»

⁴⁹ 'Yö -ya ö "teabō -nu -ma -sü -bha, 'yö -ya pë -bhö -sü waa- we mü -sü -bha we mü -dudu -nu "piü.

⁵⁰ -Yö -dho 'to- -kë "dhü -sü -bha, 'yö-dēme -yö nu 'yö -kan 'gü "töng □dede 'ö-zu 'yaa- -bha bha- 'ka.

⁵¹ Mε 'dhe 'kö bha kö- -bha □ya kë -wëesü, -a -gen -mü □dhe -a -gōme -dho 'wön wō- -ta 'ö -kë -ziizisü, 'yö 'wön suu 'wo dho- wō □flüme -nu -ta bha, 'yö 'wo- wō -ta 'pö. -Yö -dho "gbv bō -dhe bha □në- 'gü 'yö ö "son "dhiü -bhö 'ka klöklödhö.»

25

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban 'nëdhiëng -nu -kaōng do 'wo dho dhesütroo -ta -a -bha 'ö Matiö -ya pö

¹ □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü 'yö "gwënnng do 'bha -da -nu -dhe 'zü 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüedēdhe kë "töng- -dho kë □dhe 'nëdhiëng -nu -kaōng do 'wo woo- dhangbha -nu sü 'wo dho dhedo troo -ta -a -nu -bha 'wön 'dhö.

² 'Nëdhiëng -nu -kaōng do bha- me "soodhu 'waa gun □kpaosü, 'yö- me "soodhu 'dhe 'wo to wo -zë 'wo gun -glengme 'ka.

³ -A me "soodhu 'dhe 'wo gun -taamasü 'ka bha, 'yö 'wo woo- -dhangbha -nu sü "kεε 'yö 'wii peng "yi -zë 'bha kun wo -ko "piü.

⁴ 'Yö- me 'dhe wo -zë 'wo gun -glengsü bha, 'yö wo -zë 'wo- -kë "dhü.

⁵ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □gwëe mü 'ö dhesügōn bha 'yaa nu sië, 'yö yi -yö -da -nu "yan -bha, -pling 'yö 'wo -da yi 'gü.

⁶ □Dhe 'ö gbeng □zinng 'gü □ya □loo, 'yö 'wo me do 'bha -wu ma kö -yö "gbla sië 'ö-pö: «Dhesügōn □ya nu bhoo! Dhesügōn □ya nu bhoo! -Ka 'dho do- -gō zian- bhoo! -Ka 'dho do- -gō zian- bhoo!»

⁷ 'Yö 'nëdhiëngnë -nu bha 'wo -bö 'me bha- -wu 'ka, 'yö 'wo woo- -dhangbha -nu -pë -kë, 'yö 'wo zun "kpenng.

⁸ -A me 'dhe 'waa □kpaosü 'ö 'wii peng "yi 'bha 'kun wo -ko "piü bha 'wo dho -dhe -ga kö -a -nu -bha -dhangbha -nu -wo 'dho sië "sia- "wε -yōōndhö 'yö 'wo- pö 'me 'dhe 'wo □kpaosü bha- -nu -dhe 'wo- pö: «-Ka

yi -bha peng "yi 'në 'dæde 'në 'bha nu -dhe, yii- -dhangbha -yö "dhuu sië -wa!»

9 'Yö 'wo- pö- -nu -dhe: «'Aa bhoo! Yi -bha ya □ya bhö- -bha □dhe 'pë 'yii 'dho □moo- 'dhö, -ka 'dho peng "yi "dhöödome -nu "piü kö 'ka ka -bha taa 'dhö!»

10 □Dhe 'ö □waa- pö- -nu -dhe "dhü, 'yö 'me bha 'wo -ziö 'wo dho woo- peng "yi moo- -dhe 'gü kö 'wo- 'dhö. -Wo -to peng "yi moo- -zian 'ka 'yö dhesügon -yö nu, 'yö ö -ko -da me 'dhe 'wo gun wo baa- -sü 'ka bha- -nu 'gü 'yö 'wo -da 'köödhö, 'yö 'wo "kwæ ta 'wo "dhü -ziö 'gü.

11 □Dhe 'ö □wa -da 'köödhö 'ö- yi 'në 'bha □ya □gwëë, 'yö- me "söödhu 'dhe 'wo gun □taama bha 'wo nu, 'yö 'wo zun "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Yi dëme, yi dëme, -bhö do "gbu- kö i "kwæ "pu yi -go -dhe!»

12 "Kæ 'yö dhesügon -yö bə 'köödhö 'ö- pö- -nu -dhe: «A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'maa ka do!»

13 □Dhe 'ö Yesu -yö "gwënnng bha- -da -nu -dhe □dhe -kö bha- 'dhö, -a "dhiütodhe bha 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka -ya ka "yaan! -A -gen -mü □dhe yi 'a dho nu- 'ka "æen "töng 'a dho nu- 'ka 'kaa- do!»

Yesu -bha "gwënnng do 'bha 'ö- -da 'zü 'ö -gban yëkëme -nu -yaaga -bha 'ö Matiö -ya pö

(Dhukö 19,11-27)

14 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüedhe bha -yö -dho kë 'zü □dhe göndënë do 'bha 'ö dho "ta 'gü -a -bha 'wön 'dhö. □Dhe 'ö yöö 'dho 'yö ö -bha gwëëzë -nu -dhe 'yö ö □slöopë □gban sü 'yö- -kefama bho- -nu -bha.

15 'Yö "sënnng kpö këng "söödhu nu me do -dhe, 'yö dho 'yö- këng □ple nu me □ple -naa -dhe, 'yö dho 'yö- këng do nu me -yaaga -naa -dhe. □Dhe 'ö □yaa- dan, 'ö 'me 'dhö- -bha 'ö- -kö dho □moo- -ziö 'gü ziö -sü -bha □yaa- nu- -dhe 'yö dho.

16 □Dhe 'ö □ya 'dho 'yö me 'dhe 'ö "sënnngga këng "söödhu □slöo bha, 'yö dho 'yö- -ziö 'gü -ziö 'yö dho 'yö- kpö këng "söödhu 'bha □slöo 'yö- -da -ta.

17 'Yö me 'dhe 'ö- këng □ple □slöo 'pö bha, 'yö dho 'yö- -ziö 'gü -ziö, 'yö- këng □ple 'bha -yö -da 'gü.

18 "Kæ 'yö 'me 'kö- -bha gun këng do bha 'yö dho 'yö "së pön, 'yö ö dëme bha "sënnngga bha- □loo mü, 'yö "së kpa- -ta.

19 □Dhe 'ö "töng 'bha □ya ziö 'ö- yi □ya □gwëë, 'yö- -nu dëme bha 'ö nu 'yö- pö- -nu -dhe me 'ö "dhü -yö nu kö -yö ö "kplëng bho ö -dhe.

20 'Yö- me -blæesü 'ö "sënnngga këng "söödhu nu- -dhe bha 'ö nu. 'Yö- 'dhe 'wo- nu- -dhe bha- këng "söödhu 'bha □nëng- -bha 'yö- pö ö dëme -dhe 'ö- pö: «N dëme, "sënnng kpö këng "söödhu 'i- nu n -dhe bha- këng "söödhu □në 'a □slöo i zian 'gü 'yö 'a- □nëng- -bha, 'yö □në!»

21 'Yö- dëme -ya pö- -dhe 'ö- pö: «□Ya dhi n -dhe, ma gwëëmi, i këwön -yö -së. 'Wlöö- -mü i 'ka, i -to i -wu -ta. □Dhe 'kö 'bha kë 'wlöö- 'ka pë 'në 'dæde 'a- to i "piü bha- -wön 'gü bha, -a -dho i 'sü 'a i -ya -a 'kpiki -kpiki -go "dhiü. □Dhe 'ö "dhü, -bhö nu kö 'kwa kwa "dhia bho.

22 □Dhe 'ö 'me 'dhe bha □ya ziö 'yö- me □ple -naa 'ö- dëme -yö "sënnngga këng □ple nu- -dhe bha 'yö nu. 'Yö- pö ö -göme -dhe 'ö- pö: «N dëme, "sënnngga këng □ple 'i- to n -go bha- këng □ple □në 'a- □slöo i zian 'gü 'yö -da -ta, 'yö □në!»

23 'Yö- dëme -ya pö- -dhe 'ö- pö: «□Ya dhi n -dhe, i këwön -yö -së, 'wlöö- -mü i 'ka, i -to i -wu -ta. □Dhe 'ö 'bha 'wlöö- -dhe kë pë 'në 'dæde 'a- to i -go bha- -wön 'gü bha, a -dho i 'sü 'a i -ya -a 'kpiki -kpiki -go "dhiü. □Dhe 'ö "dhü, -bhö nu kö 'kwa- 'gü "dhia bho.

24 'Yö dho 'yö zun 'me 'dhe 'ö "sënnngga këng do nu- -dhe bha- -bha. 'Yö □yöön 'pö ö dëme "söö kö 'ö ö "kplëng bho. 'Yö- pö ö dëme -dhe: «N dëme, a- 'wön -do □dhe i -bha 'wön kë -dhe 'yaa -së. A- 'wön -do □dhe 'bhii pë ta -dhe 'ö- bha i- -bho mü, 'ö 'bhii pë 'kpö □dhe 'ö 'gü 'i dho 'i pë -wlö mü.

25 'Wön 'ö- "suü -yö n -kë 'yö 'mii i -bha "sënnngga 'i- to n -go bha- -ziö 'gü ziö bha 'yö bha. A ka -dho 'a- -da "sædhö 'yö 'a "së kpa- -ta, -a 'yö □në.»

26 'Yö- -göme -ya pö- -dhe 'ö- pö: «'Bha- pö "dhü 'ma- ma. Gwëëmi -mawön yaasü, "fiame, mangga i- -pö i- 'wön -do □dhe 'mii pë ta -dhe 'ö- 'gü -a -bho mü, 'ö 'mii pë 'kpö

-dhe 'ö- 'gü, 'a- -wlö mü -kæ? "Een 'bhii-
pö "dhü -ee?

²⁷ □Dhe 'ö -kë □dhe i- 'wɔn -dɔ "dhü bha,
-më □në -kë 'sa 'yö 'bhii ma □naɔ bha- -due
bho 'wëë- -kɔ 'gü kö "sanni 'a n "dhiü yee
kë kö -a □trɔɔn □ya -da -ta kö 'a ma pë
'sü.»

²⁸ 'Yö- pö ö -bha gwëëzë -nu -dhe 'ö- pö:
«Ka "sënnnga këng do 'ö- -gɔ bha- 'sü- -gɔ
kö 'ka- dɔ mɛ 'ö- "gblü do 'dhö- -gɔ bha-
-gɔ.

²⁹ -A -gɛn -mü □dhe pë □ya kë 'mɛ 'ö- -gɔ
'ö- -ziö 'gü -ziö bha □në 'wo dho- mɛ taa
kë 'yö- -bha 'dhö -kë 'gɛ, "kɛɛ mɛ 'dhe 'kö
pë -tiandhö 'bha 'yaa- -gɔ, "kɛɛ 'ö- 'dhe 'ö-
-gɔ 'yaa- -ziö 'gü -zë ziö bha, -a 'dhe 'në
-zian 'ö dho kë- -gɔ □në 'wo dho- 'sü- -mɛ
-gɔ.

³⁰ □Ya 'go yö -zë 'gü gwëëmi 'dhe 'ö-
□trɔɔn 'yaa 'dhö 'ö dɔ bha, -kaa 'kun 'ka-
-zuö "kpenng -dhetiidhe 'gü, -yö -dho "gbu
bɔ -dhe bha □në- 'gü, 'yö ö "son "dhiü -bhö
klöklödhö.»

Za 'kpii- dɔ -yi -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

³¹ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Mang Mɛgböme
'a dhiang zë sië ka -dhe ya, dho 'ö maa- wo
ya, n "dhiü yee kë -yi 'ka, a -dho nu ma
-gblüedðhe 'gü kö Atanna -bha "kië -nu
"pɛpɛ □gban -wo n □keng-, 'yö 'a -ya ma
-gblüedðhe -gblöo 'gü.

³² -A 'yi bha □në- 'ka 'yö "sɛgɔ □gban
"pɛpɛ 'gü -mɛ -nu dho □loo 'ko -ta n
wëëdhö, 'yö 'a- -nu bho 'koo □dhe -kɔ 'ö
-tuü -gɔdhiümɛ -yö 'bhlaa -nu waa- -bhu
-nu bho- 'ka 'koo -a 'dhö.

³³ 'Mɛ 'wo dho kë □dhe "bhlaa -nu 'dhö,
a -dho -a -nu bɔ n -kɔ -së 'gü, 'yö 'mɛ 'wo
dho kë □dhe -bhu -nu 'dhö, 'a- -nu bɔ n
□kwaa- 'gü.

³⁴ 'Ma bɔ -a -nu -kan 'koo -sü 'ka □dhe
-kɔ bha- 'dhö, 'yö 'a- pö 'mɛ 'wo dho kë
n -kɔ -së 'gü bha- -nu -dhe 'mɛ 'ö n Dë
Atanna bha 'dhuë- 'dhö ka 'kun -sü 'ka
bha, -ka nu -yɛa 'ö n Dë -ya -pë -kë ö -bha
-gblüedðhekédhe 'ka yi 'bha 'ka bha kö 'ka
-ya 'gü.

³⁵ -A -gɛn -mü □dhe din- 'dhö gun n kë
sië "töng 'ö- 'gü ka kë -bhöpë -nu n -dhe,
'ö □dhe 'ö "yi mü -dho -ya n 'kun 'ka "yi

nu n -dhe. 'A -kë -dɛng 'ka "töng 'ö- 'gü
bha ka □në 'ka n □yëë bho.

³⁶ Yi 'a gun- 'ka n 'kpee- -ka bha ka □në
'ka sɔ -da n -bha. "Töng 'ö- 'ka 'ö n 'gü 'yaa
gun -së bha, ka □në 'ka nu 'ka -wo n -bha.
Yi 'a gun- 'ka -kaso 'gü bha ka □në 'ka nu
zun n -dhe 'gü.»

³⁷ 'Yö mɛ 'ö pö 'aa- -nu -bha bha 'wo-
dɛɛ" kɔ 'wo- pö: «Yi dëmɛ, yi -mɛɛ □në
'yi -kpan 'ka i -bha kö din- -yö i -bha, 'yö
'yi i gba -bhöpë 'ka? "Een yi -mɛɛ □në "yi
mü -dho -yö gun- 'ka i -bha 'yö yi "yi nu i
-dhe?»

³⁸ Yi -mɛɛ □në 'yi -kpan 'ka i -bha kö
i -dɛng 'ka, 'yö 'yi i □yëë bho "ɛɛn kö i
'kpee- 'ka 'yö 'yi sɔ -da i -bha?»

³⁹ Yi -mɛɛ □në i 'gü 'yaa gun- 'ka -së, 'yö
'yi nu 'yi -wo i -bha, "ɛɛn 'zü kö i -kaso 'gü,
'yö 'yi -wo i -bha?»

⁴⁰ -Gblüedð -dho pö- -nu -dhe yö □në-
'gü 'ö- pö: «A- pö ka -dhe tɛan- □dede
'ka □dhe mɛ -wëësü -nu 'ö- -nu □bhläë
'bha 'yaa 'dhö mɛ 'bha wëëdhö, 'ö 'wo
n dheebhang 'ka, 'ka 'wɔn -së -kë mɛ do
-zian 'ö- -dhe bha kö ka- -kë ma □në n -dhe
bha.»

⁴¹ □Ya 'go mü 'yö- pö 'mɛ 'wo- □kwaa- 'gü
bha- -nu -dhe 'ö- pö: «"Dhang -mɛ -nu!
-Ka 'go n -bha bha! Pɛng 'wo- -ya Sɔtraan
waa- ö -bha "kië -nu -dhe bha ka -zë kaa
'dho yö □në- 'gü.

⁴² -A -gɛn -mü □dhe "töng 'ö din- 'dhö
gun n kë sië- 'ka, 'kii -bhöpë nu n -dhe, "yi
mü -dho 'dhö n kun 'kii "yi nu n -dhe,

⁴³ 'a gun -dɛng 'ka 'kii n □yëë bho, 'a
gun n 'kpee- 'ka 'kii sɔ -da n -bha, n 'gü
'yaa gun -së, a -gun -kaso 'gü 'kii □mɔɔ-
-bha kö 'ka -wo n -dhe 'gü.»

⁴⁴ -Wo -dho -yɔ bɔ- -gɔ 'pö 'wo- pö: «Yi
Dëmɛ, yi -kpan i -bha 'mɛ kö din- -yö i
-bha, "ɛɛn kö "yi mü -dho -yö i -bha "ɛɛn
'zü kö i -dɛng 'ka "ɛɛn 'zü kö i i 'kpee-
'ka "ɛɛn kö i 'gü 'yaa -së, yi -mɛɛ □në 'yi
-kpan 'ka i -bha 'zü kö i -kaso 'gü, 'yö 'yii
"ta i -dhe?»

⁴⁵ 'Yö- -yɔ bɔ 'pö- -nu -gɔ 'ö- pö: «A-
-pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: N
dheebhang -nu 'ö- -nu □bhläë 'bha 'yaa
gun mɛ -nu wëëdhö bha, 'kii- kë- mɛ do
-zian -dhe. □Ya kë "dhü kö 'kii- kë ma □në
n -dhe bha.»

⁴⁶ □Dhe 'ö- pö- -nu -dhe "dhü 'yö- -ta yo 'ö- pö: «'Me 'wo "dhü bha -dhe 'ö Atanna dho 'wɔn wɔ me -ta -a 'gü, 'ö- "dhiü 'to -dhe 'yii 'dho kë tongtongdhö bha -wo -dho 'dho yö □në- 'gü, 'yö 'me 'ö pö 'aa- -nu -bha bha 'wo dho □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- kë -dhe 'gü.

26

Zuifö -nu -gɔmɛ -nu -bha yang -ya Yesu -bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,1-2; Dhukö 22,1-2; Zan 11,45-53)

¹ □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo 'wɔn -nu bha- -nu pö -sü 'ka, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö:

² «Ka- 'wɔn -dɔ □dhe -dhekpɔɔyi □ya 'to do -a □plɛ -naa bha □në dho kë Pakö yi 'ka, -a yi 'ö bha □në dho kë mang Mɛgbömɛ n -da pë □kwɛɛ- -yi 'ka kö -wo n -dɔ "dhü -bha.»

³ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö "saabhome -nu waa- -kwɛagbö -nu 'wo "sɛ bha- 'gü, 'wo □loo 'ko -ta "saabhome 'kpii- 'wo- Kaifö -kë bha- -gɔ 'kɔɔdhö.

⁴ 'Yö -kɔ 'wo dho- kë- -bha kö 'wo Yesu 'kun -gleng 'gü 'wo- zë bha 'wo- -ya 'kwëë- -kë -dhe bha- 'gü, 'yö- -nu -wɔ -yö to- bha do □dhe:

⁵ «'Kwa 'dho- 'kun Pakö yi 'ka, -a -gɛn -mü □dhe 'kwa- kë "dhü mɛ 'wo dho nu Pakö -ta bha -wo -dho "wɫü kwa "piü.»

Dhebhɔnë do 'bha -bha -dhasiklɔɔ 'yi -wɛnng Yesu -ta -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,3-9; Zan 12,1-8)

⁶⁻⁷ 'Ö gun kö Yesu -yö Simɔ 'ö □wee -yua -yö gun- -bha bha- -gɔ 'kɔɔdhö Betani, kö -wo pë -bhö sië, 'yö dhebhɔ 'në do 'bha bha 'ö □yɔɔn- "sɔɔ kö -sangdhe suu 'bha 'wo- -kë gɛnng' -gwë 'ka bha- do 'ö -dhasiklɔɔ 'yi 'bha 'ö- sɔɔn 'dhö "gbu- 'ka □dhe pë 'bha 'dhö bha -ya 'gü, kö -yö dhebhɔ bha- -gɔ. Dhebhɔ bha -yö Yesu -to pë -bhö -dhe 'gü mü, 'yö pë 'yi bha- □wɛnng- □gbin-.

⁸ 'Wɔn bha □dhe 'ö- -bha □klang -nu 'wo- -dhe yö, 'yö -siö -nu -dhe 'yö 'wo- pö: «Pë 'gü see- -kɔ suu -mɛɛ □në □ni? -A kë 'ö- wo "dhü ya- □trɔɔn -mü -më 'ka?

⁹ □Ya kë □dhe -dhasiklɔɔ 'yi □fi -së ya- "dhɔɔ □në 'yi- dɔ 'nu sɔng "gbu- bha, 'ö yi- 'wëëga bha- sü 'yi- □gbaɔ -wëëmɛ -nu -gɔ kö □trɔɔn 'yaa- 'gü -ee!»

¹⁰ 'Yö Yesu "tv 'dhö -da dhiang 'wo- zë bha- 'gü 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka dhebhɔnë bha- -din -yën "dhü -më -wɔn 'gü? 'Kaa- 'wɔn dɔ □dhe 'wɔn -së □në 'ö- kë n -dhe bha -ee?

¹¹ -Ka -dhe -ga, "flɛɛmɛ -nu, "ɛɛn -wëëmɛ -nu -zë -wo ka "piü yö -kpɛawo, "kɛɛ ma -zë 'mii 'dho kë ka "piü yö yi □gban 'ka.

¹² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, dhebhɔnë bha 'ö pë 'yi 'ö- □wɛnng n -ta bha, dhasiklɔɔ 'yi 'ö 'wo dho- zió n □gee -bha 'wo n -wɛɛ bho- 'ka bha □në □yaa- 'to "dhiü 'yö yaa- kë bha.

¹³ A- pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: 'Wɔn 'ö dhebhɔnë bha 'ö- -kë bha, -dhe "pɛpɛ 'wo dho 'wɔn -taɔng -së ya- pö- -bha "kpɔng □taa, -wo -dho -a -dhiang zë mü kö mɛ 'bha -zɔ 'ya 'dho bhɔ- 'ka.»

Zuda -bha Yesu "dhiü dɔ -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,10-11; Dhukö 22,3-6)

¹⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -bha □klang -nu -kaɔng do ga □plɛ bha- mɛ 'dhe 'wo- -dhe Zuda Isikadhioṭö bha 'yö □wɫü 'yö dho "saabhome -nu -gɔmɛ -nu "piü,

¹⁵ 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'ma Yesu nu ka -dhe, ka -dho n gba -më □në- 'ka?» □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'mɛ 'wo bha 'wo 'wëë- "puu ga -kaɔng -yaaga □dhung 'yö 'wo- nu Zuda -dhe.

¹⁶ □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya kë "dhü, 'yö Zuda -yö zun -kɔ 'ö dho- kë 'ka kö 'ö Yesu "dhiü dɔ 'mɛ bha- -nu -gɔ -a "slë mɔɔ- -sü -bha.

Yesu waa- ö -bha □klang -nu -a -nu -bha Pakö -bhöpë -bhö -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,12-21; Dhukö 22,7-14.21-23; Zan 13,21-30)

¹⁷ □Dhe 'ö "dhɔɔgɔ 'ö 'bluu- 'ö "sɛkɛ 'yaa- -bha 'wo- -bhö 'ka 'wo- Pakö -kë bha- -dhekpɔɔyi -blɛɛsü □ya □loo, 'yö Yesu -bha □klang -nu 'wo- dheɛ" kpɔ 'wo- pö: «-Yö i "piü □dhe 'yi Pakö -bhöpë ya- -kpa i -dhe -dhe -mɛɛ □në- 'gü?»

18 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka 'dho 'pödhē 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü kö'ka 'dho 'me 'ö ni bha- -go 'koodhō kö 'ka- pö- -dhe: «Yi Dēme -ya -pö ö -bha "töng ya loo, "kēe yöö Pakö -bhöpē ya ö -bha -bhö i -go 'koodhe nē- 'gü waa- ö bha klang -nu 'dhö.»

19 Dhē 'ö ya ö -wu 'kpö- -nu -bha -dhe -ko bha- 'dhö, 'yö 'wo dho 'wo- -kē dhē -ko 'ö- pö- 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö, 'yö 'wo Pakö -pē bha- -kpa mü.

20 Dhē 'ö "bin ya 'ma, 'yö Yesu waa- ö -bha klang -nu -kaong do ga ple bha 'wo dho pē -bhö -dhe 'gü.

21 Dhē 'wo pē -bhö siē 'yö- pö ö -bha klang -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga! A- pö ka -dhe tean- dede 'ka dhē 'me 'ka bha me do- dho n "dhiü do n 'yaö- -nu -go.

22 "Kēe dhē 'ö yaa- pö "dhü 'yö -siö -a -bha klang -nu bha- -nu -dhe dedewo 'yö 'wo wo wē 'gü -siö, 'yö 'me ya do 'yö- dhē" kpö 'ö- pö: «Me kpö 'yi ya de -mü, n Dēme? "Een ma -mü -ee?

23 'Yö Yesu -ya -yo bö 'ö- pö: «'Me 'ö yeng 'yi yi -ko -da siē 'tea- 'gü ya nē dho -da n -dhe pē "piü.» 'Yö ö -wu -ta -yo 'ö- pö:

24 «-Yö "dhü tean- 'ka dhē mang Megböme a -dho ga dhē -ko 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka n -bu 'gü Atanna -bha 'sēdhē 'gü nē- 'dhö, "kēe 'me 'ö yaa- -kē ö -bha 'wōn 'ka nē- -me -bha 'dhö -wēesü. -Yö -sē -zianwo -me -bha 'ka 'nu kö 'ya 'dho bhö.»

25 Dhē 'ö Yesu yaa- pö "dhü, 'yö Zuda dede 'ö yöö- "dhiü do bha 'ö- dhē" kpö 'pö 'ö- pö: «N Dēme, "Een ma -mü -ee?» 'Yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö: «'Bha yö nē- pö bha.»

Atanna -bha -bhöpē -bhö -sü zü bho -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 14,22-26; Dhukö 22,15-20; 1 Kodhengtö 11,23-25)

26 Dhē 'wo pē -bhö siē 'yö Yesu -yö 'bluu- sü. Dhē 'ö ya Atanna nuē" bho- -wōn 'gü, 'yö- "kplükplü bho 'yö- nu ö -bha klang -nu -dhe 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga, n kwi "blēn- nē. -Kaa 'sü kö 'ka- -bhö.»

27 Dhē 'ö ya ö bo 'yö we -kō -yan do sü 'yö Atanna nuē" bho- -wōn 'gü, 'yö- nu -nu -dhe 'ö- pö: «Me gban "pepe -ka ka -ben -ya -ta 'dōndhō,

28 -a 'dhe 'ö bha n yōon "blēn- nē bha. N yōon bha nē dho wēng me kpö 'gbē dede -wōn 'gü, kö Atanna -ya -nu -mawōn 'to. Yöö do bha nē -mlēe 'ö maa- -da waa- me "bhu- -nu -a -nu zing 'gü bha- zü -bho -dhe 'ka.

29 A- pö ka -dhe tean- dede 'ka dhē: «-Drōo ya, ya 'go dēe 'gü, 'mii 'dho- mü 'zü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ö kweng- -nu 'kwa dho- -dee mü- 'ka n Dē -bha -gblüdhē 'gü bha- -bha.»

(Makö 14,27-31; Dhukö 22,31-34; Zan 13,36-38)

30 Dhē 'ö ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö 'wo troo 'ö kē Pakö troo 'ka bha- -ta "tan -nu 'wo Atanna 'to bhö "tan -nu 'ka bha- bhö, 'yö 'wo -ziö 'wo dho Odhivie -tōn gbin-.

Yesu -bha Piēdhö -bha ö -wōn zaö -sü -to "dhiü kö -ya -dhiang zē -ko 'ö Matiö -ya pö

31 Dhē 'wo 'dho siē 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «A -dho kē ka -gen "dhiü -zuö -bha -pē 'ka gbeng do 'ö dēe- 'gü. -A -gen -mü dhē -yö -ben zē -sü 'ka Atanna -wu 'sēdhē 'gü dhē:

<A -dho -tuü -gōdhiüme -ma 'yö- -bha -tuü -nu 'wo do bunnggēdhö.>

32 "Kēe 'ma -bö kö 'a 'go ga 'gü, a -dho -da ka "dhiü 'a dho Gadhidhe.»

33 Dhē 'ö yaa- pö "dhü 'yö Piēdhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «'Kö 'zü 'me 'yi ya me "pepe gban woo "kan i -bha, "kēe ma -zē 'mii 'dho "kan i -bha tongtongdhö, n Dēme.»

34 "Kēe 'yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö: «A- pö i -dhe tean- dede 'ka, Piēdhö, dhē gbeng do 'ö dēe- 'gü, "sanni -wa pö dhē -tōgōn ya "wī kö 'bha n -wōn zaö- -gen -yan 'ka -yaaga.»

35 'Yö Piēdhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «'Kö 'zü 'ö -kē n -go -to 'gü -wōn 'ka, kö n -go nē dho 'to- 'gü, "kēe 'mii 'dho i -wōn -zē zaö- 'ö to- -bha. 'Yö- -bha klang -nu bha- gban "pepe 'wo- pö 'pö "dhü.

(Makö 14,32-42; Dhukö 22,39-46)

36 'Yö Yesu waa- -bha klang -nu bha 'wo dho "dhü 'wo loo -dhe do 'bha 'wo -Zesemane -dhe -kē bha- 'gü. Dhē 'ö wa loo mü 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka -ya yö kö ma -zē 'a bhö 'nē 'bha wo taa- kö 'a 'dho bhēa" Atanna -dhe.»

37 'Yö -ziö 'yö Piēdhö 'dhö, Zebede gbö -nu □ple 'dhö, 'yö- -nu sü 'yö 'wo dho, "kεε kö "suü □ya -da 'gü, kö "nenega -sea □ya -ya bha -sü -bha -a -bha, kö -wëē -yö bō siē- -ta □dedewo.

38 □Dhe 'ö □wa bhō 'nē 'bha wo 'mε 'wo bha- -nu -dhe taa-, 'yö- pō 'mε 'wo gun- □keng- bha- -nu -dhe: «-Ka -ya yō kö 'kwa -toyaan kē, -a -gen -mü □dhe ga -zii □ya kpa n -ta.»

39 □Dhe 'ö □yaa- pō "dhü 'yö bhō 'nē 'bha wo -a -nu 'ka taa- 'bleng -bleng, 'yö "gblēenu 'yö □bhea Atanna -dhe 'ö- pō: «N Dē, 'ö □ya kē □dhe 'ö dho kē -mōō "kwēē -wōn 'ka kö -bhō dō "gbu- kö 'wōn "gbu- 'ö maa- "yi mü ya 'i- bho n -bha, "kεε yō -zē □gban 'gü, -yō n "piü □dhe -yō kē bhi □nē i dhōobhaa 'ka 'ya 'dho 'to ma -zē n -bha -bha.»

40 □Dhe □ya ö bo -bhea Atanna -dhe -sü 'ka □dhe -kō bha- 'dhö, 'yö -ziö 'ö dho zun ö -bha □klang -nu -yaaga 'dhe 'wo nu "kwēē bha- -nu -dhe 'gü, 'ö dho 'ö □loo mü kö -wo yi zē siē (□dhe 'ö □ya 'pa- -nu -bha). 'Yö- pō Piēdhö -dhe: «Piēdhö, yi -zian □nē- 'ka- zē siē, 'kii □mōō- -bha kö 'ka "tūng do -zian -to "yaan kē n "piü -wa?

41 A- -pō 'ka -ya ka "yaan kö 'ka bhea" kö Sotraan -bha "kpenng- -kō 'ya 'dho □mōō ka -bha, -a -gen -mü □dhe -yō mε 'nii- 'kö mε 'gü bha- "piü □dhe 'ö Atanna -dhidhewōn □nē kē yi □gban 'ka, "kεε "sü 'yaa mε kwi □nē- -dhe.»

42 □Dhe 'ö □yaa- pō "dhü 'yö- -nu to 'zü □ple -naa wo, 'yö dho -bhea Atanna -dhe -dhe 'gü 'ö- pō: «N Dē, 'ö □ya kē □dhe 'wōn "gbu- 'ö yōō wō n -ta bha, -a -bho n -ta -wōn 'yii 'dho kē -mōō "kwēē -wōn 'ka kö -a 'dhe 'ö -dhi i -dhe □nē -yö 'to- -bha.»

43 □Dhe 'ö □ya ö bo, 'yö ö yee -kē 'zü -deewo 'ö dho ö -bha □klang -nu bha- -nu -dhe 'gü, 'yö -kpan 'zü- -nu -bha -dee 'bha wo kö □wa yi zē, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- -nu "yankō □gbaan kē 'gbiin- yi kaō.

44 'Yö Yesu -yö -kan 'zü- -nu -bha -deewo 'yö dho 'yö bhea" -kō -yaaga -naa 'bha wo 'zü Atanna -dhe -wō do bha- 'gü.

45 'Yö ö yee -kē 'ö nu ö -bha □klang -nu bha- -nu "piü -dee 'bha wo ('yö pa- -nu -bha) 'yö- pō- -nu -dhe: «Ka -zē yi □nē 'ka

zē siē □zōō 'yö 'ka ka 'gü □dhiē siē- 'ka -wa! -Ka -dhe -ga, "tūng 'a gun- -dhiang zē siē ka -dhe bha □ya □loo, mang Mēgbōmε n "dhiü -dō 'wōnyaakēmε -nu -gō "tūng bha □ya □loo.

46 -Ka "wlü kö 'kwa 'dho! 'Mε yōō -da n -dhe pē "piü bha □ya □tēng kwa -ta.»

Yesu 'kun -kō -dhiang 'ö Matiö -ya zē (Makö 14,43-50; Dhukö 22,47-53; Zan 18,3-12)

47 Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi 'yö Zuda 'ö -kē -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha- mε do 'ka bha 'ö -wo kö mε kpō 'gbε 'ö "dhü "kpla -nu oo, -siang -nu 'wo- -nu □kwεε- 'ö Zuifö -nu -bha "saabhome -nu -gōmε -nu waa- -kwεagbō -nu 'wo "sε bha- 'gü 'wo- -nu bō bha kö -wa □keng- "wε -dungdhö.

48 'Ö gun "dhü kö Zuda 'ö -da Yesu -dhe pē "piü bha □ya ö -wō 'kpō- -nu -bha 'nu kö □yaa- pō: «□Ya kē □dhe 'kwa □loo mü, 'mε 'a dho- □loo- -bha bha kö 'mε bha 'yö bha, kö 'ka- 'kun.»

49 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü 'yö Zuda -yö -yōōn Yesu "sōō 'yö- pō- -dhe: «N Dēmε, 'bha □boo mü!» □Dhe 'ö □ya ö bo- pō "dhü -sü 'ka, 'yö □loo- -bha.

50 'Yö Yesu -ya -yō bō- -gō 'ö- pō: «N "taōngdē, 'wōn 'i nu- kē -bhō i bha pē kē wo i -ta "puu 'ka!»

□Dhe 'ö □ya ö bo- -pō "dhü -sü 'ka 'yö 'mε 'wo bha 'wo □yōōn- -bha 'yö 'wo- kun.

51 □Dhe 'ö □waa- 'kun 'yö 'mε 'wo gun Yesu □keng- bha- mε do 'dhö ö -bha -siang bho ö -kpee 'gü, 'yö "saabhome 'kpii- -bha gwēēmi zē- 'ka- "tu kpō -bha "wε "beidhō 'yö- bho mü.

52 'Yö Yesu -ya pō- -dhe 'ö- pō: «N "taōngdē, -bhō i -bha -dhaa bha- -da -kpee 'gü, -a -gen -mü □dhe mε "u u mε 'ö dho -piö 'si mε "piü, -a -mε -dho 'to -piö □nē- gō.

53 "εεn 'bhaa- 'wōn □nē- dō □dhe a -mōō -bha 'a "tabhoo -da n Dē Atanna -dhe 'ö ö -bha "kiē -nu 'wo- -bha "sōdha 'ka 'ö mε 'yaa □mōō- -bha kö mε -ya a "dhi dō bha- -nu bō n -dhe kö 'wo n -ta -gblü gōōn -ee?

54 "Kεε □ya kē □dhe 'ma- kē "dhü kö 'pē 'ö -ben zē -sü 'ka Atanna -gō 'sēēdhe 'gü bha- 'gü -wōn -dho kē -kō -kē □dhe "kεε

kö- -dhea -bha □dhe -yö kë □dhe -ko bha □në- 'dhö?»

⁵⁵ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -ya pö me kpö bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka -nu n 'kun -dhe 'gü "dhü "kpla -nu waa- -siang -nu 'ka □dhe me- do 'wonyaakëme 'bha 'ka -më -wön □në- 'gü "këe kö a -gun 'dho sië ka kpö 'gü Atanna -dhökëgükö 'gü yi □gban "pepe 'ka 'ö 'a me -nu □klang -nu kë mü 'yö 'kii n 'kun yö -zë 'bha 'gü!

⁵⁶ "Këe -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wudhiüloomë -nu -wa pö n -bu 'gü bha- 'gü -wön □në- yö kë. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö- -bha □klang -nu □gban "pepe 'wo -kan -zü 'kwëë- 'wo dho.

Yesu -bha -wo zagobhome -kuu "dhiü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,53-65; Dhukö 22,54-55.63-71; Zan 18,13-14.19-24)

⁵⁷ □Dhe 'ö □wa Yesu 'kun, 'yö 'wo dho- 'ka "saabhome -nu -gömë 'kpii- 'wo- Kaifö -kë bha- -kuu "dhiü, 'yö Zuifö -nu -bha 'tonggömë -nu waa- -nu -bha -kweagbö -nu 'wo □loo 'ko -ta -dhe bha- 'gü.

⁵⁸ 'Wo gun 'dho sië Yesu 'ka "dhü kö Piëdhö -ya □keng- "klëngklëngdhö 'wön 'suan- bho -sü 'ka, 'ö 'wo dho- 'ka "dhü 'wo □loo- 'ka "saabhome -gömë 'kpii- bha- -go "kweandhö. □Dhe 'ö □wa -da "kweandhe bha- 'gü, 'yö Piëdhö -yö dho 'yö -ya "yan -to 'kō -bha -më -nu kpö 'gü kö 'wön bha- "dhiü- dho -ya -kō -bha -zë wo 'ö- do.

⁵⁹ 'Ö gun "dhü kö 'më 'wo -kë "saabhome -nu -gömë -nu 'ka waa- 'më 'wo -kë zagobhome -nu 'ka waa- Zuifö -nu -bha -kweagbö -nu 'dhe 'wo to kö 'pë 'wo dho- pö Yesu -bha, 'kö 'zü 'ö -kë □sua 'ka "këe 'ö dho kë- zë -gen -zë 'ka bha -wa möö- sië.

⁶⁰ "Këe kö me 'gbe □dede □waa- dan kö 'wo □sua -za -nu möö- kö 'wo- -ya -bha kö □waa- dan □wa □fië- -bha. □Dhe 'ö me kpö 'gbe □wa ziö mü, 'ö- 'bha -bha 'yii 'to- -bha, 'yö me □ple 'bha bha 'wo □wlü 'wo- pö:

⁶¹ «'Më 'ö do bha □në- pö, Atanna -dhökëgükö bha ö -dho 'wü 'ö- -dee do -dhekpacyi -yaaga 'ka.»

⁶² □Dhe 'ö □waa- pö "dhü 'yö "saabhome -nu -gömë 'kpii- bha 'ö □wlü 'ö- pö Yesu -dhe: «'Wön 'ö 'më 'wo ya 'wo- pö sië i

-bha ya, 'bhaa- ma □në- wo 'yö 'bhaa- -yo bö -ee?»

⁶³ "Këe 'yö Yesu -yö ö "dhi ta 'yö 'yii "wü. 'Yö "saabhome -nu -gömë 'kpii- bha 'ö- pö 'zü- -dhe -deewo 'ö- pö: «'I- -zë Atanna "yaandhe □dede -dhe, □sii □dede -ta, bhi □në 'i- -bha -Yamë 'ö- Gbö 'ka bha- 'ka -ee? 'Ö □ya kë □dhe bhi □në 'i- 'ka tēan- □dede 'ka, -bhö -a pö yi -dhe!»

⁶⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bö- -go 'ö- pö: «□lin, ma -mü, "këe yö -zë □gban 'gü a- -pö ka -dhe □dhe 'ö sü □dëe -bha 'ö dho- 'ka "dhiü ka "yan- -dho -kpan mang Mëgbömë n -bha kö a -ya -sü 'ka Atanna 'ö- 'gü 'dhö "gbü- 'ö pë 'bha 'yaa □möö- 'ka bha- "söo -dhe □bhlëesü 'ö dhang- 'gü bha- 'gü. □Ya 'go mü 'zü ka -dho n "dhiü yee kë -sü yö kö a nu sië dha 'kpong- -ta dhang- 'gü.»

⁶⁵ □Dhe □yaa- pö "dhü 'yö -siö "saabhome 'kpii- bha- -dhe □dedewo 'yö ö -bha -sö -nu -pë 'yö- pö: «"Sëe- -wön -zian 'yaa- 'gü 'zü, □ya "si bho Atanna -go! "Een dhiang 'ö- zë bha 'kii- ma -ee?

⁶⁶ Ka ka -bha -pö 'wön bha- 'gü □dhe? □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'wo- -yo bö- -go 'wo- pö: «-A zë □në -yö wo!»

⁶⁷ -Wo -to -wu bha □në- -ta, 'yö 'wo "dhidhi -suü -a wëedhö kö -wa zë sië -ko kpö -nu 'ka ('yö 'wo sö "pēn -kplü -a "yan "dhiü).

⁶⁸ 'yö me bha -nu 'wo- "tu -nu -ma kö -wa pö sië 'wo- pö: «Atanna -bha -Yamë, (bhi- pö i -dī -dhe -a -wudhiüloomë -mü i 'ka -ee) i- -zë "dhü de në i -ma bha?»

Piëdhö -bha Yesu -wön zaö- -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,66-72; Dhukö 22,56-62; Zan 18,15-18.25-27)

⁶⁹ 'Wo gun- -bha "dhü "töng 'ö- 'gü bha kö Piëdhö -zë -yö -ya sië "kpenng "kweandhö mü. 'Yö gwëedhe do -yö □yöön- "söo 'yö- pö □dhe: «Bhi 'i ya □ya bhö- -bha □dhe i -gun 'pö Yesu 'ö go Gadhidhe bha- □keng- "dhe?»

⁷⁰ "Këe 'yö Piëdhö -ya □zaö me "pepe 'wo gun mü bha- -nu "yan "dhiü mü 'ö- pö: «'Wön 'dhe 'kö 'i- pö sië bha -yö "yë i -ta -wa.»

⁷¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Piëdhö -yö □wlü 'yö ö wë do "kwëe "dhi -zian 'ka. 'Yö gwëedhe -nu bha- më "wëe do 'bha -ya yö

kö -yö 'dho sië 'yö- pö 'me 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «'Me 'ö 'dho sië ya -yö -gun 'pö Yesu 'ö go Nazadhetö bha- [keng-!]

⁷² 'Yö Piëdhö -ya [zao 'zü -deewo, 'yö -sö -bhö 'ö- pö: «('A- zë Atanna -dhe) a- -pö ka -dhe 'maa 'me bha- do! (□Ya kë □dhe -a pö 'a- wo sië bha □ya kë □sua 'ka 'a ga.)»

⁷³ □Dhe 'ö "töng 'në 'bha □ya ziö 'zü, 'ö 'me 'wo gun mü bha □wa □yoon Piëdhö "soo 'yö 'wo- pö- -dhe 'wo- pö: «'Wön 'wo- pö sië i bha ya tean- -mü, 'me 'ö ya- -bha me -nu bha- me do -mü i 'ka, -a zao- -dhe 'bha 'yaa 'dhö, -a -gen -mü □dhe i -wu -zian 'ö i "dhi bha -yö -bho 'me 'wo bha □në- -nu -wu -bha.»

⁷⁴ □Dhe 'ö □waa- pö "dhü, 'yö Piëdhö -ya pö: «Dhiang 'a- zë sië ka -dhe bha □ya kë □sua 'ka 'a ga. A- -pö ka -dhe □dhe 'maa 'me bha- do tongtongdhö.» -A -pö "dhü -sü -yö -to Piëdhö "dhi 'yö -togon -yö -wi.

⁷⁵ 'Yö Piëdhö -di 'pö- -zu 'dhö to 'ö -bö -wu 'ö Yesu -ya pö- -dhe □dhe <"sanni -togon -yö "wi □dhe kö 'bha n -wön zao- -gen -yan 'ka -yaaga> bha- 'ka. □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'ö Piëdhö □ya zun "kpenng 'yö -ya "gbu bo -sü -bha □dedewo 'yö -kë -wëewëesü 'ka □ni.

27

Yesu -dho Pidhatö -kuu "dhiü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 15,1; Dhukö 23,1-2; Zan 18,28-32)

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'ö- -tadhe □ya □kpaö, 'yö "saabhome -nu -gome -nu waa- -kweagbö -nu bha 'wo -suü 'wo dho "slën 'gü, 'yö 'wo Yesu zë -wön -ya 'kwëë- -kë 'yö- -nu -wu -yö to- -bha do.

² 'Yö 'wo dho 'wo Yesu -lö, 'yö 'wo dho- 'ka Wlömö -me -nu 'wo 'me 'ö- -ya "sedë 'ka Zuifö -nu -go "dhiü 'wo- Pidhatö -kë bha- -dhe.

(Këwön -nu 1,18-19)

³ □Dhe 'ö Zuda 'ö -da Yesu -dhe pë "piü bha □yaa- 'wön do □dhe 'wön bha □ya kë Yesu -gotogüwön 'ka, 'yö -da 'gü -zinngdhö, 'yö- zuë" 'dhö -ya za -do -bha -sü -bha, 'yö -ya -a "slë möo- -sü -bha kö 'ö 'ö "gbluu -ta baa-. 'Yö "tanma -kaong -yaaga 'ö "Saabhome -nu -gome -nu waa-

-kweagbö -nu 'wo- nu- -dhe bha- sü 'yö dho- 'ka- -nu -dhe

⁴ 'yö- pö: «'Ma 'wön yaa kë, -a -gen -mü □dhe 'me 'a- "dhiü do ka -dhe bha 'wön yaa 'bha kö yöö- kë kö 'a- do 'yaa 'dhö.» 'Yö 'wo- -yo bo- -go 'wo- pö: «'Yö -yö -do yi -zë yi -go 'me? I -ta -wön □në yö -zë 'ka.

⁵ 'Yö Zuda -yö 'wëë- "puu ga -kaong -yaaga bha- □wenng Atanna -dhökëgüko 'gü mü, 'yö -ziö 'yö dho 'yö 'ö -di dun.

⁶ □Dhe 'ö Zuda □ya bo 'dho -sü 'ka, 'yö "saabhome -nu -gome -nu bha 'wo 'wëë- bha- -wlö. □Dhe 'ö □wa wo bo- -wlö -sü 'ka 'yö 'wo- pö: «'Yaa -së kö 'kwa 'wëëga 'ö- suu 'dhö ya -da Atanna -bha □nao -pë 'gü, -a -gen -mü □dhe me zë 'wëë- -mü.

⁷ □Dhe 'ö □wa wo bo- -ya 'kwëë- kë -sü 'ka, 'yö 'wo dho 'wo gbodome -bha 'bhlaadho- 'wëë- bha- 'ka kö 'wo -dhe kë -dheng -nu bun bho -dhe 'ka.

⁸ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö go- 'yi bha- -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dhe -bha, 'yö 'wo- 'bhlaadhe bha- -dhe <me □yoon soon -bhlaa> bha 'yö bha.

⁹ "Këe 'sa yö □në -kë 'pö -wu 'ö Atanna -wudhiüloomë Zedhemi -ya pö yi 'bha 'ka 'ö- pö □dhe:

<'Wëë- "tanmaga -kaong -yaaga, 'wëëga 'ö Izraedhö -me -nu 'wo □moo- 'gü kö -wa nu me □bhlëesü bha- -wön 'gü bha -wa -sü

¹⁰ 'yö 'wo gbodome -bha 'bhlaadhe dho- 'ka

□dhe -ko 'ö kwa Dëme -ya pö- 'ka n -dhe -a 'dhö> bha- 'gü -wön kë -ko 'ka.»

Pidhatö -bha za -do Yesu -bha -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 15,2-5; Dhukö 23,3-5; Zan 18,33-38)

¹¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö dho 'ö □loo Pidhatö -kuu "dhiü. □Dhe 'ö 'me 'wo dho- 'ka "sedë -kuu "dhiü bha □waa- -gen bho- -dhe 'kpakpadhö, 'yö Yesu dheë" kpo 'ö- pö: «Bhi □në 'i Zuifö -nu -bha -gblüde 'wo -wi 'ka bha- 'ka -ee?» 'Yö- pö- -dhe 'ö- pö: «□iin, ma -mü.»

¹² "Këe -a pö 'ö- wo "dhü bha za 'kö "saabhome -nu -gome -nu waa- -kweagbö -nu 'wo do- -bha □suasua -dhiang -nu 'ka bha 'yii yö -zë 'bha -yo bo.

13 Pidhatö -ya -pö -dhe yö □në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «Dhiang 'gbe 'wo- zë sië i bha ya 'bhaa- ma □në- wo -ee?»

14 "Kεε Yesu 'yii- "wɪ- -bha kö -ya 'bha -yɔ bɔ, yö □në- 'wɔn -yö -gblüdë Pidhatö kɔn □dedewo.

Pidhatö -bha Yesu -nu -a zë -mε -nu -dhe -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 15,6-15; Dhukö 23,13-25; Zan 18,39-19,1-16)

15 -A "töng bha- 'gü kö Pakö yi □ya □loo -kɔ 'ö- -bha 'do 'do, 'yö -gblüdë □ya 'mε 'wo -kaso 'gü bha- mε 'dhe Zuifö -nu -wo wo -kɔ -yε -bha bha- bho -kaso 'gü -a -nu -dhe.

16 "Töng 'wo Yesu kun- 'ka "dhü bha, kö "gasagɔn do 'bha 'ö mε □gban "pepe 'wo- dɔ -a këwɔn yaa -nu -bha 'wo- -dhe Badhabasö bha -yö -kaso 'gü.

17 □Dhe 'ö Pidhatö -yö mε kpö bha- yö □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö- -nu dhεε" kpɔ 'ö- pö: «Mε □ple 'wo ya- de -sü □në 'ka- "piö □dhe 'a- bho -kaso 'gü ka -dhe -kwe ya- 'ka? Badhabasö -ee? "Eεn -a mε 'dhe 'wo- -dhe Yesu Klisi ya -ee?»

18 -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -ya 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe gblεen" □në -da -nu 'gü 'yö 'wo- "piö □dhe 'wo Yesu zë bha.

19 Pidhatö -yö -to 'wɔn -nu bha □në- -nu kë -sü -bha zadɔdhe 'gü mü "dhü, 'yö- -bha dhebhɔ -yö naɔ bɔ- -dhe 'ö- pö: «'Ka 'dho -kaa pö Pidhatö -dhe -yö ö -dɪ 'kun kö -kɔ □ya 'dho -da 'mε bha- zë -wɔn 'gü, -a -gen -mü □dhe □song 'bha 'yaa- -bha. "Kεε 'mii yi zë □dεε gbeng 'mε bha- -wɔn 'gü, "yεen 'a- bho □dεε -yö -gban 'mε bha □në- -bha, "kεε -yö -ziisü.»

20 "Kεε kö Zuifö -nu -bha -kweagbö -nu waa- "saabhomε -nu -gɔmε -nu -zë -wo -wɔ □në- 'ma sië mε "dhaa 'wo gun mü bha- -nu "tɔv, 'wo -da -nu -gɔ 'gü kö -wa pö -gblüdëdhe □dhe -yö Badhabasö □në- lɔɔ- wo -dhe kö -yö Yesu -zë zë.

21 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö -gblüdë -ya -nu dhεε" 'bha kpɔ 'ö- pö: «Ka- -pö 'a mε □ple ya- de -sü □në lɔɔ- ka -dhe!» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Badhabasö.»

22 'Yö Pidhatö -ya pö- -nu -dhe: «□Dhe 'ö "dhü -yö ka "piö □dhe 'a Yesu 'wo- -dhe Klisi ya- kë □dhe?» 'Yö- -nu □gban "pepe

-wa pö: «-Bhö -a dɔ "dhü -bha! (-Bhö -a dɔ "dhü -bha!»

23 'Yö -gblüdë bha 'ö- pö: «-Yö -më -wɔn yaa □në- -kë?» "Kεε 'yö 'wo □gbang dɔ -yuudhö "gbɪ- 'ka 'wo- pö: «Bhi -zë, -bhö -a dɔ -zë wo "dhü -bha □zɔɔ!»

24 □Dhe 'ö Pidhatö □yaa- 'wɔn dɔ □dhe 'ya □nëng 'wɔn bha- 'gü kö yöö 'to 'mε bha- -nu "yënnng "wεεwεε, kö -wo □gbang □në- dɔ sië dɔ 'wo dho- 'ka 'waa "tɔ -zian -dɔ ö -wɔ -bha, 'yö "yi sü, 'yö ö -kɔ -zu 'ka 'mε 'wo bha- □gban "pepe "yan "dhiü mü 'yö- pö: «'Mε 'ö □song 'bha 'yaa- -bha -a zë -wɔn 'ka dɔ- 'ka bha ma -zë n -kɔ 'yaa- 'gü, -yö 'to kaa dɔ kaa 'wɔn 'ka.

25 'Yö mε "pepe bha- □gban 'wo- pö: «□In, -yö kë "dhü, -yö 'to yaa yii- 'në -nu yii- 'wɔn 'ka!»

26 □Dhe 'ö □waa- pö Pidhatö -dhe "dhü, 'yö ö -kɔ bho- -nu -dhe Badhabasö 'gü. 'Yö "sɔdha -nu -ya Yesu -zë -bha kö -wa -ma -sabhlüga 'ka kö -wa dɔ "dhü bha.

"Sɔdha -nu -bha □wεε -dɔ Yesu -bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 15,16-20; Zan 19,2-3)

27 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Pidhatö -bha "sɔdha -nu 'wo Yesu sü 'wo dho- 'ka Pidhatö -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö "sɔdha -nu bha- □gban 'wo □klëen- -zü mü.

28 'Yö 'wo- -bha sɔ bho- -bha, 'yö 'wo -tɔyang -zaɔndhö do -da -bha,

29 'Yö 'wo "glëen -kloo do "kεεga -kë 'yö 'wo- -ya -gɔ -bha □dhe- -bha -gblüdëdhe 'faan- 'dhö. ('Yö 'wo -kaadhü do -da -a -kɔ -së 'gü □dhe -gblüdë -nu -bha -taadhü 'dhö.) □Dhe 'ö □waa- kë "dhü, 'yö 'wo zun wo kpiö 'gü -a wëedhö 'wo- pö: «Zuifö -nu -bha -gblüdë, 'bha □boo mü!» 'Yö 'wo □wεε dɔ- 'ka- -bha.

30 'Yö 'wo wo "dhidhi -nu -suü -bha, 'yö 'wo -kaadhüga -nu sü 'wo- -ma 'ka- □gbin.

31 □Dhe 'ö □wa wo bo □wεε -dɔ -bha -sü 'ka, 'yö 'wo -tɔyang 'wo- -da -bha bha- bho- -bha, 'yö 'wo- -bha sɔ -da -bha 'zü -deewo 'yö 'wo dho- 'ka kö -wa dɔ "dhü -bha.

Yesu -dɔ "dhü -bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 15,21-32; Dhukö 23,26-43; Zan 19,17-27)

³² □Dhe 'wo 'go sië 'pödhö kö -wo 'dho-
-do "dhü -bha -dhe 'gü, 'yö 'wo -kpan
göndë do 'wo- -dhe Simo, 'ö go 'pödhë 'wo-
-dhe Sidhenö -a 'gü bha- -bha. 'Yö 'wo
faandhe -wo 'me bha- -ta 'wo- pö -yö Yesu
-do -bha "dhü bha- 'sü

³³ 'Yö 'wo dho 'wo □loo -dhe 'bha 'wo-
-dhe eblö -wu 'gü Gogota bha- 'gü (□waa-
pö "dhü kö -wa -pö <me -go "kpea -ton>).

³⁴ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü, 'yö
'wo nu -dröo suu 'bha 'ö □wa wü "këë wü-
□bhaa bha- 'ka Yesu -dhe kö -ya mü (kë
"dhü kö pë -nëe -ma 'ka -sü bha -yö 'dho
'në 'bha wo "sia-). "Këe □dhe 'ö ö -ben -ya
-ta, 'yö -ko -a mü -sü 'ka.

³⁵ □Dhe 'ö □wa wo bo- -do "dhü -bha -sü
'ka, 'ö □wa "poni -gban -a -ko waa- -gen
-nu -ta, 'yö 'wo- -bha so -nu 'gü -gblü wo
'ko -ta zë "kpüü kë -sü 'ka [kë "dhü kö -wu
'ö Atanna -wüdhüloomë do 'bha -ya pö yi
'bha 'ka 'ö- pö □dhe:

«-Wo kë n -daso -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta,
'ö 'wo zë "kpüü -kë ma -da so □wlöö -so
-ta» bha- 'gü -won -yö kë].

³⁶ □Dhe 'ö □wa wo bo, 'yö 'wo -ya -a -maa
-go.

³⁷ 'Yö 'wo pë -ben zë -a -do -bha "dhü bha-
-bha -a -go -ta "dhüng 'gü 'wo- pö: «Yesu,
Zuifö -nu -bha -gblüde bha yö □ne!» Kë
"dhü kö 'me □ya □loo mü -ya zë -gen do.

³⁸ -Dhe 'wo Yesu do "dhü -bha 'gü bha, 'yö
'wo dho 'wo mezëme □ple do "dhü -bha
'pö- "soo mü. 'Yö 'wo me do do- -ko -së
'gü, 'yö 'wo me do do- □kwaa 'gü.

³⁹ 'Me 'wo gun zian ziö sië 'pö Yesu -do
"dhü -bha -dhe bha- 'gü, □wa -kpan -bha
'yö 'wo wo -go 'gü zë- -dhe, 'wo "si bho-
-go 'wo- pö:

⁴⁰ «Bhi 'ö 'i- pö i -moö -bha 'i Atanna
-dhökëgüko wü 'i- do -dhekpaoyi -yaaga
'ka bha, bhi 'aa mü i do bha -ee? -Bhö i
-di dha -dhe! □Ya kë □dhe 'i Atanna Gbö
'ka □dedewo tean- 'ka, -bhö 'go "dhü bha-
-bha kö 'i zun "sia-!»

⁴¹ Kö 'me 'wo -kë "saabhome -nu -gome
-nu 'ka oo, 'tonggome -nu oo, -kweagbö
-nu bha -wo □wëe do sië- -bha 'pö 'wo-
pö:

⁴² «□Ya me "wëe -nu dha "këe 'yaa □moö-
-bha kö -yö ö -di -zë dha! 'Yii- pö ö -di -dhe
Izraëdhö -me -nu -bha -gblüde -mü ö 'ka

-ee? □Ya kë □dhe 'ö "dhü tean- 'ka, -yö 'go
"dhü bha- -bha kö -yö zun "sia- kö 'yi- -dhe
yö, □ya kë "dhü kö 'ya 'dhang bho- "dhiü!

⁴³ -Eë, 'ö ö -zu yö 'zü Atanna 'ö- -dhe bha,
□ya kë □dhe -a -dho 'dhö- -kë □dedewo, -yö
nu kö -ya bho "dhü bha- -bha! 'Yaa gun-
pö sië ö -di -dhe □dhe Atanna Gbö -mü ö
'ka -ee?»

⁴⁴ Kö mezëme -nu 'wo- -nu do 'pö "dhü
-bha -a "soo mü bha, -wo "si bho sië- -go
'pö -ko do bha- 'gü.

*Yesu ga -ko waa- -wëe bho -ko -dhiang
'ö Matiö -ya zë*

*(Makö 15,33-41; Dhukö 23,44-49; Zan
19,28-30)*

⁴⁵ (□Dhe 'ö Yesu ga "tüng □ya □tëng) 'ö
sü 'yënn- -ya me -go □zinng 'gü "tüng
bha- -bha, 'ö dho 'ö zun- 'ka "wo 'ye
-yënn -bha, -dhe 'gü- kë -tröö "kpongtaadhe
□gban 'gü gbluungdhö.

⁴⁶ □Dhe 'ö 'yënn- □ya 'kpo me -go 'ka
-së 'ka, 'ö "tüng -yaaga -naa ö yean" "piü
bha □ya □loo, 'yö Yesu -yö □gbla "gbü- 'ka
eblö -wu 'gü 'ö- pö: Edhi, Edhi, dhama
sabatami!» □Waa- pö "dhü kö -wa -pö:
«Ma Atanna, ma Atanna, -më □në -kë 'yö
'i i -ko -kan n "dhiü "dhü?»

⁴⁷ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'me 'wo gun
mü bha- me 'bha -nu 'wo -ya pö -sü -bha
□dhe: «-Yö (Atanna -wüdhüloomë Edhi 'ö
gun yi 'bha 'ka bha-) -dhe sië -wa!»

⁴⁸ □Dhe 'ö □waa- pö "dhü, 'yö me do
-yö -beang sü 'ö dho -fuu 'sü, 'yö dho- 'ka
'ö- -da -dröo 'wangwang 'bha bha- □bhaa,
'yö- -ya -kaadhü "dhiü 'yö- nu- -dhe kö -ya
mü.

⁴⁹ "Këe kö me -kpea -zë -wa pö sië- -dhe:
«-Bhö kwaa- -zü □kö, 'bha mü "dhü Edhi
-dho nu 'ö- dha.»

⁵⁰ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö "gbla
do 'bha wo 'zü "gbü- 'ka, 'yö- 'nii- 'dhö -pö.

⁵¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, "tüng □dede 'ö
Yesu 'nii- 'dhö -pö 'ka bha 'yö so 'ö gun
Atanna -dhökëgüko 'ö Zedhizadhëmö -a
'gü -kan 'gü -so 'ka bha, 'ö -pe 'gü □zinng
'gü gbanngdhö 'ö- zü -yö bho -a "zo "dhiü
"dhüng 'gü 'ö zun- 'ka "sia- (kö -ya -zon
□dhe □zinng 'yaa Atanna waa- me "bhi-
-nu -a -nu □zinng 'gü 'zü Yesu Klisi 'saa-
'gü). 'Yö "se 'dhö □zii 'yö -gwë -ton -nu
'wo -pe -nu wo.

52 'Yö me bun -nu 'wo wü, 'yö 'me 'wo -kë Atanna -bha me -nu 'ka 'ö □wa ga 'nu zii, 'yö- me 'gbe 'wo -bö.

53 □Dhe 'ö 'me 'wo bha -wa 'go ga 'gü, 'ö □wa -bö -nu wo □dhe -kə bha- 'dhö, 'ö Yesu □ya 'go ga 'gü 'pö □ya -bö, 'yö 'wo dho 'wo -da Zedhizadhemo -pö 'ö -kë Atanna -bha 'pö- 'ka bha- 'gü, 'yö me 'gbe □dede 'wo wo "yan -kpan -nu -bha.

54 □Dhe 'ö "sodha -gome 'ö waa- ö -bha "sodha -nu 'wo gun -ya -sü 'ka Yesu -maa -gə bha □wa "se 'ö □zii bha waa- "dhabhliwön -nu 'ö -kë bha- -dhe yö, 'yö "suö 'dhö -da -nu 'gü □dedewo 'yö 'wo- pö: «'Me 'ö ya Atanna Gbö □në gun- 'ka □dedewo, -a zə -dhe 'bhaa 'dhö 'zü.»

55 'Ö gun "dhü kö dhong -nu 'ö waa- Yesu -nu 'wo go wo "kwëë Gadhidhe 'wo gun- "dhiü -ziö wo sië bha -wo do sië □gblëen 'wo- -dhe -ga.

56 Madhi 'ö go Madadha bha waa- Madhi 'dhe 'ö -kë Zakö waa- Zosefu -a -nu dhe 'ka bha, waa- Zebede gbö -nu 'ö 'wo gun Yesu □keng- bha- -nu dhe -nu -wo -gun dhong -nu bha- -nu kpö 'gü.

(Makö 15,42-47; Dhukö 23,50-56; Zan 19,38-42)

57 □Dhe 'ö "bin □ya 'ma, 'yö göndë do 'ö -kë □naome 'ka 'ö go Adhimate -pö 'gü 'wo- -dhe Zosefu, 'ö -kë 'pö Yesu bha □klangdhiü do 'ka bha 'ö nu.

58 'Yö göndënë bha 'ö dho Pidhatö "piü 'yö Yesu □gee -gbadhe -gə. 'Yö Pidhatö -ya pö -wa do- -gə,

59 'yö Zosefu -yö Yesu □gee bha- sü 'yö so "puu bə- -bha

60 'yö dho- 'ka 'ö- -da -a -dɪ -bha me -wεε bho -dhe -dee 'wo- pən- -dhe -gwë -tən 'gü bha- 'gü, 'yö -gwë gən 'kpii- do □glün 'ö- -ya -yε bha- "dhiü 'yö dho.

61 'Ö "dhü bha kö Madhi 'ö go Madadha bha waa- Madhi 'dhe 'ö bha -wo -ya sië "güng -ta bunbhodhe bha- "sə mü.

Yesu bun -maa kë -kə -dhiang 'ö Matiö -ya zë

62 (-Wo Yesu -zë Zuifö -nu -bha □glooyi yean" "piü 'ka.) □Dhe 'ö- -tadhe □ya □kpə -a -nu □glooyi □dede bha- 'ka, 'yö "saabhome -nu -gəme -nu 'wo dho Pidhatö "piü waa- Fadhizien -nu 'dhö

63 'yö 'wo- pö- -dhe: «'Yi dēme, 'wən do 'bha -yö -dhö. Yö -mü □dhe 'ö gun kö □suakēme bha -yö -tun "yaan, -yö kë- -pö 'ö- pö □dhe: «'Ma ga yi 'ö- 'ka, a -dho -bö kö -dhekpaoyi □plε □ya ziö, -a -yaaga -naa bha- 'ka.

64 □Dhe 'ö "dhü, -bhö me bə kö -wo -ya bun bha- -maa -gə kö -yö 'dho- 'ka "dhü -yö zun- 'ka- -dhekpaoyi -yaaga -naa bha- -bha kö -a -bha □klang -nu 'wa 'dho nu 'wo- □gee □kwaan 'wo dho 'wo □sua -kë "següme -nu -dhe □dhe □ya -bö □ya 'go ga 'gü, -a -gen -mü □dhe kö- -nu -kə -yö -məw 'wən 'dhe 'kö bha- kë -sü -bha, -a 'gü □sua 'wo dho- kë -yö -dho kë -ziisü 'ö -ziö -blëesü -bha -zë -ta.

65 'Yö Pidhatö -ya pö- -nu -dhe: «-Ka 'iin, -ka "sodha -nu 'kun kö -wo 'dho kö -wa -maa kë -kə 'ö -dhi ka -dhe -a 'ka.»

66 'Yö 'wo -ziö 'wo dho. □Dhe 'ö □wa □loo mü, 'yö 'wo 'klëe- kpə- bun bha- -bha kö me □yaa- "dhiü "pə kö -wa -dhe yö, 'yö 'wo "sodha -nu bha- -nu -ya -a -gə "dhiü kö -wo wo "yan 'to- -bha.

28

Yesu -bö -kə -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 16,1-10; Dhukö 24,1-12; Zan 20,1-10)

1 □Dhe 'ö Zuifö -nu □glooyi bha □ya ziö 'ö- -tadhe □ya □kpə, 'yö Madhi 'ö go Madadha bha waa- Madhi 'dhe 'ö 'dhö 'wo -suö 'piö- 'yö 'wo dho wo bhəw" bho Yesu bun -bha.

2 -Wo -to mü 'yö "se 'dhö -ya □zii -sü -bha □dhe me- -më -kë. "Se 'ö □zii -ziisü 'ka "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö Atanna -bha "kië do □ya 'go dhang- 'gü □ya nu kö □ya -gwë 'ö gun Yesu bun "dhiü bha- bho 'mü kö □yaa- glün- □ya -ya -ta.

3 Atanna -bha "kië bha- 'bhü- -gun □dhe dha 'ö "yaan kun- 'dhö, 'yö- -bha -sə -yö -flü -papadhö.

4 'Yö 'me 'wo gun bun -maa kë sië bha "suö 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo -ya □zii -sü -bha 'yö 'wo -pö "sia- 'yö 'wo -kë □dhe 'pé □wa ga □në- wo 'dhö.

5 "Kεε 'yö Atanna -bha "kië bha 'ö dhiang zë dhong -nu 'kö 'wo bha- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suü 'ya 'dho ka -zë ka kë, -a -gen -mü □dhe a- 'wən -də □dhe Yesu 'wo- do

"dhü -bha bha □nē 'ka nu- mɔɔ- -dhe 'gü yö.

⁶ "Kεε 'yaa yö 'zü □ya 'go ga 'gü □ya -bö □dhe -kɔ 'ö- pö- 'ka ka -dhe kö 'yii ga □kö bha- 'dhö. -Ka nu kö -dhe 'ö gun wɔ siē -bha bha 'ka- -dhe -ga,

⁷ kö 'ka 'dho 'ka- pö- -bha □klang -nu -dhe □dhe □ya -bö, □ya -da ka "dhiü □ya 'dho Gadhidhe. Ka -dho -kpan -bha mü □naa. 'Wɔn 'ö gun n "piü 'a- pö ka -dhe 'yö bha.»

⁸ 'Yö 'wo dɔ -beang -bha 'wo dho kö "suü -ya -nu kē siē, "kεε kö -a -nu □nii -yö -da siē 'pö □dedewo. 'Yö 'wo dho kö 'wo- -gen dɔ Yesu -bha □klang -nu bha- -nu -dhe.

⁹ □Dhe 'wo 'dho siē 'wo dho "kan wo -ta kö Yesu □ya nu dɔ- -nu -gɔ zian- □yaa- pö- -nu -dhe: «'Ka □boo mü!» □Dhe 'ö □waa- yö, 'yö 'wo dho 'wo zun wo kpiö 'gü- -dhe.

¹⁰ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suü 'ya 'dho ka kē, -ka 'dho 'ka- pö n dheebhang -nu -dhe □dhe -wo 'dho Gadhidhe -se 'gü, -wo -dho -kpan n -bha -dhe bha □nē- 'gü.»

"Saabhomé -nu -gɔmε -nu waa- -kweagbö -nu -bha -wɔ -ma Yesu bun -maakémε -nu "tɔɔ -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

¹¹ "Tüŋg 'ö dhong -nu bha 'wo 'dho siē -'ka 'wɔn bha- -gen dɔ -dhe 'gü Yesu -bha □klang -nu -dhe bha, kö bun -maakémε -nu -dɪ 'pö- mε 'bha -nu -wo -da siē 'plöö 'wo -ziö Yesu -bö -kɔ zü bho -kɔ waa- "dhiü -ya -kɔ □gban 'gü "saabhomé -nu -gɔmε -nu bha- -nu -dhe.

¹² 'Mε 'wo bha □dhe 'ö □wa ziö 'wɔn bha- -gen 'gü- -nu -dhe "pεεpedhö, 'yö 'wo dho "slēn 'gü, 'yö 'wo wo -bha -ya 'kwēē- kē waa- -kweagbö -nu 'dhö. □Dhe 'ö- -nu -wɔ □ya 'to do, 'yö 'wo nu 'wo 'wēē- 'gbε □dede sü 'wo- nu "sodha -nu bha- -nu -dhe.

¹³ 'Yö 'wo- pö- -nu -dhe 'wo- pö: «-Kaa pö 'ö gun kö yi yi zē siē gbeng, 'yö- -bha □klang -nu 'wo nu 'wo- □kwaan, 'yö 'wo dho- 'ka.»

¹⁴ □Ya kē □dhe "sädē □ya 'wɔn bha- ma kö -ya pö 'ö 'wɔn 'bha kē ka 'ka -a -wɔn 'gü, yi □nē 'yi dho kpa- -zɔ -ta, 'yö 'yaa ka kē -kɔ 'bha 'gü.

¹⁵ □Dhe 'ö □waa- pö "sodha -nu bha- -nu -dhe "dhü, 'yö 'wo wo -kɔ -da 'wēē- bha- 'gü, 'yö 'wo- -kē □dhe -kɔ 'wo -wɔ kɔ- 'ka- -nu -bha bha- 'dhö. "Kεε 'yö -wɔ 'ö -gɔmε -nu -wa kɔ bun -maakémε -nu -bha bha- -wɔ -yö sɔ "se bha- 'gü -dhe □gban "pεεε 'gü, 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha.

Yesu -bha ö -dɪ -zɔn ö -bha □klang -nu -dhe -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 16,14-18; Dhukö 24,36-49; Zan 20,19-23; Kēwɔn -nu 1,6-8)

¹⁶ □Dhe 'ö Yesu -bha □klang -nu bha □wa 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo dho Gadhidhe -se 'gü, -tɔn 'ö Yesu -ya -dhe -zɔn -nu -dhe bha- □gbin-.

¹⁷ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü, 'yö 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo zun- -dhe wo kpiö 'gü, "kεε yö -zē □gban 'gü, 'mε 'wo bha- mε 'bha -nu -gun mü 'ö 'waa gun 'dhang bho siē Yesu -go ga 'gü -wɔn bha- "dhiü.

¹⁸ □Dhe 'ö □wa zun- -dhe kpiö 'gü "dhü, 'yö Yesu -yö □yɔɔn- -nu "sɔɔ 'yö ö -wɔ kɔ- -nu -bha 'ö- pö: «-Kɔ -ziö "se waa- dhang- -nu 'gü -pē □gban "pεεε -gɔ -faan bha Atanna □yaa- nu n -dhe.

¹⁹ □Dhe 'ö "dhü -ka 'dho 'ka n -wɔn -dhiang zē "se "pεεε □gban 'gü mε -nu -dhe kö -wo wo zuē" slēē- n "piü kö 'ka- -nu -bɔ n 'ka -zu bho n Dē 'tɔ 'gü, -a Gbö 'tɔ 'gü, -a -bha 'Nii- "slüüslü 'tɔ 'gü.

²⁰ Kö 'ka- -nu □klang kē -zɔ -kē pē "pεεε 'a- -ben zē 'a- to ka -gɔ bha- "piü -sü 'ka. -Yö kē ka 'yaan □dhe a ka "piü yi □gban 'ka 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka "se "dhiütöyi -bha.»

Nao -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö Makö -ya pö

*Zan Mezume -dhea "dhiü bho -wu 'ö
Makö -ya pö*

(Matiö 3,1-12; Dhukö 3,1-18; Zan 1,19-28)

¹ Nao -së 'ö go Atanna "piü 'ö -gban -a Gbö Yesu Klisi -wön -bha bha- zü bho -ko □ne.

² Atanna -wodhiüloomε Ezai □nē- -ben zë ö -go 'sëdhε 'gü yi 'bha 'ka 'ö- pö:

«Atanna -ya pö (ö Gbö Yesu Klisi -nu "kprung □taa -wön 'gü) 'ö- pö:

-Bhö i "yan 'to,

a -dho mε bō i "dhiü kö -yö zian bho i -dhε.»

³ -Dhea "dhiü bho -wu 'ö 'go sië "tong -ta bha- -gen □nē bha -ya -pö:

-Ka kwa Dēmε -bha zian -ba kö 'ka- du bho- 'gü

kö 'ka- -tadhε -pē kē kö -yö wō drēngdrēngdhö!»

⁴ 'Mε 'wo- -dhε Zan 'ö gun mε -go 'wön yaa 'gü -zu bho sië bha, -yö -wlü -ko bha □nē- 'gü "tong -ta, 'yö zun -dhea "dhiü bho -sü bha 'ö- pö: «-Ka kaa- -tosea slēē- 'gü kö 'ka bō Atanna 'ka kö -wo ka "zu, kö -yö kaa- 'wön yaa -nu -mawön 'to!»

⁵ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, Zude -següme -nu "pεpε, 'ö dho 'ö -da 'ka Zedhizadhēmō -mε -nu -bha, -wo -gun nu sië- "piü, 'ö 'wo -wı wo kēwön yaa -nu -bha mε □gban "yan "dhiü, 'yö- -nu -zu "yi 'wo- -dhε Zuuden bha- □bhaa.

⁶ Zan bha- -dasō -gun -yōōnmεa kaa-wo- "bhεε -wō □nē- 'ka 'yö kwipen -kē bhiëga 'ka 'ö- dō ö -go sō -ta, 'yö -kpaā -yö gun- -bhöpē 'ka waa- "zōyōn 'dhö. (-A -gen -mü □dhε Atanna -wodhiüloomε -nu 'wo gun -tosea kē sië "tong -ta "tong bha- 'gü -a -nu sō -da -ko waa- -nu -bhöpē □nē gun bha).

⁷ Yö 'ö bha □nē gun- pö sië 'mε 'wo nu bha- -nu -dhε 'ö- pö: «Mε do 'bha -yö nu sië, -yö -dho nu n zian- -ta, yö -zë 'gü -yö

"gbu- 'ö -ziö n -ta, "kεε -a -gen 'gü -sabha -zian fië- -dhö n 'ka.

⁸ Ma -zë a ka -zu "yi □nē- 'ka, "kεε yö -zë -yö -dho ka pa 'Nii- "slüüslü 'ö go Atanna "piü □nē- 'ka.

*Yesu -bō Atanna 'ka -zu bho -sü waa-
Sotraan -bha -a 'gü dan -sü -dhiang 'ö
Makö -ya zë*

*(Matiö 3,13-4,11; Dhukö 3,21-22;
Dhukö 4,1-13)*

⁹ □Dhε 'ö □ya kē "dhü, yi do 'bha bha- 'ka 'yö Yesu -yö □wlü Nazadhētō -pö 'ö Gadhidhe -sε 'gü bha- 'gü, 'yö dho Zan "piü, 'yö- -zu Zuuden □bhaa.

¹⁰ □Dhε 'ö □ya ö bo -a "zu -sü 'ka, 'ö Yesu 'dhö 'go sië "yi □bhaa, 'ö dho -dhε -ga kö dhang- "dhi □ya "pu, kö 'Nii- 'ö go Atanna "piü -yö lōō- sië- -ta □dhε -tong 'dhö.

¹¹ 'Yö- "tv 'dhö -da Atanna -wu 'gü kö -yö "wı sië dhang- 'gü 'ö- pö: «Bhi □nē 'i n Gbö 'ka, i -dho 'ö n -kē "sinma "yōō 'yaa 'dhö.»

¹² □Dhε 'ö □ya bo -kē "dhü -sü 'ka, 'yö 'Nii- 'ö go Atanna "piü 'ö -da 'gü bha 'ö -yö -dhε "dhiü 'yö dho- 'ka "tong -ta (-dhε 'bha bha- 'gü).

¹³ 'Dho 'ö Yesu -ya wo bha, -yö -dhεkpaoyi -kaōng -yiisiö □nē- -kē mü kö "yina -nu -bha -gblüde 'wo- Sotraan -kē bha, -ya 'gü dan sië. Waa- "bü -wü -nu □nē 'wo gun -tosea kē sië wo "kwëë kö Atanna -bha "kië -nu -wa "dhiü -ziö wo sië.

*Yesu -bha "yibhakēmε -yiisiö -dhε -ko
-dhiang*

'ö Makö -ya zë

(Matiö 4,12-22; Dhukö 4,14-15; Dhukö 5,1-11)

¹⁴ □Dhε 'ö □wa Zan 'kun □waa- -da -kaso 'gü, 'yö Yesu -yö □wlü, 'yö dho Atanna -bha nao -së bha- dō -dhε 'gü Gadhidhe -sε 'gü.

¹⁵ 'Yö- pö 'mε 'wo mü -a -nu -dhε 'ö- pö: «"Tōng 'ö Atanna -ya -ya kö "plüün 'ö- bho mε "bhü- -nu -dhε bha 'ö- 'gü -wön kē- 'ka bha □ya □loo. -A -bha -gblüdedhε kē "tōng 'yaa □gblēen 'zü. □Dhε 'ö "dhü, -ka ka bo ka □song 'ka kö 'ka ka zuë" slēē- Atanna "piü kö 'ka 'dhang bho nao -së 'ö- bō ka -dhε ya- "dhiü!»

¹⁶ □Dhε 'ö yi do 'ka kö Yesu -yö ziö sië "yitagbεa 'ö Gadhidhe bha- "kprung "dhiü,

'yö -kpan "nuuzuöme □ple, Simo waa- ö dheebhang Andre -a -nu -bha kö -wo "nuu -zuö sië "yi bha- □bhaa, -a -gen -mü □dhe -a -nu -bha yë □në gun 'yuö- zë -sü 'ka.

17 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka nu kö 'ka -da n □keng- kö 'a ka kē "nuu -zuö me -go -me -nu 'ka kö 'ka nu- 'ka n -dhe!»

18 -Wo -to -dhe do bha- 'gü 'wo wo □kwaa woo- "nuu -nu -zü, 'yö 'wo -ziö □keng-.

19 □Dhe 'ö go -dhe bha- 'gü 'ö "ta 'në 'bha sü 'ö dho □gbleen, 'yö -kpan Zakö waa- ö dheebhang Zan 'wo -kē Zebede gbö -nu 'ka -a -nu -bha kö -wo -ya sië "yitagö do 'gü kö -wo woo- "nuu -nu -pë kē sië.

20 □Dhe 'ö- -nu yö, 'yö to mü 'ö- -nu -dhe, 'yö 'wo wo dē Zebede waa- ö -bha yëkēme -nu to 'mü, 'yö 'wo -ziö Yesu □keng-.

Yesu -bha 'yina yaa -kē göndënë do 'bha 'gü -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë (Dhukö 4,31-37)

21 □Dhe 'wo dho 'wo □loo 'pödhe do 'bha 'wo- Kapεenaömö -dhe -kē bha- 'gü, 'ö Zuifö -nu □glooyi □ya □loo, 'yö Yesu -yö dho -a -nu -bha -yawkwëkëgüko 'gü, 'yö -ya Atanna -wön -dhiang -zë me -nu -dhe -sü -bha.

22 'Mε 'wo gun mü, 'ö 'wo- -wü ma, 'yö- 'wön -ya -nu kön, -a -gen -mü □dhe "trüün -yö -gun yö -zë -a -wü 'gü, -a -bha me draan- -kö 'yaa gun □dhe -a -nu -bha 'tonggome -nu -bha 'dhö.

23 -A "töng □dede bha- 'ka 'yö göndënë do 'bha 'ö "yina yaa 'dhö- 'gü 'ö -da 'koodhö mü. 'Yö 'me bha 'ö □gbla 'ö- pö:

24 «Yesu, Nazadhetö mi, 'kwa- ma mü? "Een i -nu kö 'i yi 'gü see- ee? -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe a i -gen -gban -kö -do. A- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe Atanna -bha -Yame 'ö- bö yö -mü i 'ka!»

25 'Yö Yesu -yö □gbla- -ta 'ö- pö: «I "dhi ta kö 'i ziö 'i 'go 'me bha- 'gü!»

26 'Yö "yina yaa bha 'ö go 'me bha- 'gü kö -yö "gbla sië "gbü- 'ka, "kεε kö 'me bha -yö -gblagbla bho sië.

27 'Yö me "pepe 'wo gun mü, 'wo zun "kaabho -sü bha kö -wa pö sië wo 'ko -dhe 'wo- pö: «-Mē -wön suu □në □ni -oo? Me 'ö ya- -bha me draan- -kö -dee 'dhe 'kö ya-

faan- 'gbiin- 'pö -kεε! "Yina yaa -nu -zian -wa -wü -ma 'wo □dua- -go -wa!»

28 □Dhe 'ö 'wön bha □ya kē "dhü, 'yö Yesu 'to 'dhö zun- bho -sü -bha Gadhidhe -se bha- 'gü -dhe □gban "pepe 'gü.

Yesu -bha Simo 'na -kē "klööklö -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 8,14-17; Dhukö 4,38-41)

29 □Dhe 'wo go Zuifö -nu -bha -yak- wëekëgüko bha- 'gü, 'yö 'wo dho Simo waa- Andre -nu -go 'koodhö kö Zakö waa- Zan -wa -nu □keng-.

30 'Ö "dhü bha kö Simo -bha dhebhö dhe -yö 'waanu -sü 'ka, kö "nεε □ya nu-s-ta, 'yö 'wo to 'wo nu 'wo- pö Yesu -dhe.

31 'Yö Yesu -yö □yöön- "soo, 'yö 'ö -kö -da -a □kwεε-, 'yö- □wü, -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö -kē "klööklö, 'yö zun- -nu "dhi möö -sü -bha.

32 □Dhe 'ö dhong □ya -da, kö 'yënn- go □ya bo -pö -sü 'ka, 'yö 'wo nu "yuédhi -nu "pepe 'wo gun -dhe bha- 'gü waa- 'me 'ö "yina yaa -yö gun- -nu 'gü -a -nu 'ka Yesu -dhe.

33 Kö 'pögüme -nu □gban "pepe □wa bho 'ko -ta "dhiengdhö mü.

34 'Yö "yua suu 'do 'do 'ö gun 'me -a -nu -bha 'do 'do 'ka, 'yö- me 'gbε □dede dha, 'yö "yina yaa 'gbε □dede -kē me 'gü, "kεε 'yaa gun "wü sië- -bha kö "yina yaa -nu bha -wo "wü, kē "dhü kö me "bhü- -nu 'wa 'dho 'ö do -kö do, -a -gen -mü □dhe kö wo -zë -wa -do.

Yesu -ziö Gadhidhe -se "piü -kö -dhiang 'ö Makö -ya zë (Dhukö 4,42-44)

35 □Dhe 'ö- -tadhe □ya □kpao, 'yö -suü -dhekpao tii 'gü, 'yö dho "tungtadhe 'bha bha- 'gü 'yö □bhea Atanna -dhe mü.

36 'Yö Simo waa- -bha □klang -nu -kpεa 'wo to 'wo -ya -a möö -sü -bha.

37 □Dhe 'wo dho 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Mε □gban "pepe -wo i möö sië.»

38 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Yö "dhü "kεε -ka -kwa 'dho 'pö- "wεεwεε 'dhe -nu 'wo kwa -züzü ya- 'gü kö 'a Atanna -wü pö 'mü 'pö, -a -gen -mü □dhe n -nu "kpung □taa -gen □në bha.»

39 'Yö -da Gadhidhe -se "piü Atanna -wu pö -sü 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgüko -nu 'gü kö -yö "yina yaa -nu kè sië.

Yesu -bha □weeyuame do -kë "klööklü -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 8,1-4; Dhukö 5,12-16)

40 Yi do 'ka 'yö □weeyuame do -yö nu- "piü, 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü, 'yö □bhea- -dhe 'ö- pö: «N Dëme, a -nu kö 'i n dha, -a -gen -mü □dhe a 'dhang -bho "dhiü □dhe □ya ga -zë wo i 'gü, i -moo -bha 'i n -kë "klööklü!»

41 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -wëë -yö bo Yesu -ta, 'yö ö -ko pa- 'ka 'ö- pö: «□Ya ga n 'gü, □dhe 'ö "dhü, -bhö kè "klööklü!»

42 Më bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö □wee -yua bha 'ö bho- -bha.

43 □Dhe 'ö □ya kè "dhü, 'yö Yesu -yö ö -ko bho- 'gü, "këë 'yö -dhio do- -ta glöglödhö 'ö- pö:

44 «Kë 'i- wo "klööklü bha, 'mii- pö 'i- -gen do më 'bha -më 'bha -dhe □kö, -bhö 'dho kö 'i i -di -zon "saabhömë □në- -dhe □kö -blëesü kö -ya 'wön do □dhe 'bha kè "klööklü 'kpakpadhö, kö "saa- 'ö Moizö -ya -zon 'ö Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü 'ö -gban -kë "klööklü -ko suu bha- -bha bha 'i- bho kö më □gban "pepe -wa 'wön do- -bha □ton □dhe 'bha kè "klööklü.»

45 «Këë 'më bha 'ö bo 'go -sü -zë 'ka Yesu -kuu "dhiü kö -yö 'dho, -yö -ya □në- wo 'wön bha- -dhiang zë -sü -bha -dhe □gban "pepe 'gü, 'yö- taong -yö □moo -dhe □gban 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö do mü kö Yesu 'yaa □moo- -bha 'zü kö -yö -da 'pö- -nu 'gü më 'bha "yaan ('më 'wo gun nu sië "tu to- -wu -bha bha- -nu -kë 'gbe -ko yaa bha- -wön 'gü), kö -yö -do -dhe "gbeadhe -nu 'wo 'pö- -züzü bha □në- 'gü, waa- "tungtadhe -nu 'dhö, 'yö më -yö go -dhe □gban "pepe 'gü 'wo nu- "piü.

2

Yesu -bha -genloome do -kë "klööklü -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 9,1-8; Dhukö 5,17-26)

1 □Dhe 'ö -dhekpacyi 'bha □ya ziö, 'yö Yesu -yö □wlü 'zü -deewo 'ö dho Kapëenaomö -pö 'gü. 'Yö 'wo- ma □dhe □ya □loo ö □yëë "dhiü.

2 Mëbhüdhe doseng 'ö bho "dhuu -zianwo yö -zë 'gü, -do "tëë "dhiü -ko 'yii kè, 'ö □yoon mü kö -due 'yaa 'ko "dhiëngdhe -zian 'gü 'zü, 'yö Atanna -wön -dhiang zë- -nu -dhe.

3 'Wo dho -dhe -ga kö -genloome do 'ö më -yiisiö 'wo- 'sü -sü 'ka, -wo nu sië- 'ka.

4 "Këë -dhe 'wo dho bo- -bha kö -wo -kpan Yesu -bha, -a -dhe 'yaa gun më -kë 'gbe -ko -ziisü bha- -wön 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'yö 'wo -da 'ko 'ö gun- 'gü bha- ta "dhüng 'gü, 'yö 'wo dho 'wo- "dhi bho Yesu -ta "dhüng 'gü -dhe □dede 'gü. 'Yö 'wo "trüünyuame bha- to ö -wotapë -ta, 'yö 'wo- □loo bhië" -bha Yesu -kuu "dhiü 'koodhö mü

5 □Dhe 'ö □yaa- 'wön do □dhe 'dhang □dede □në 'më bha 'wo- bho ö "dhiü, 'yö- pö -genloome bha- -dhe 'ö- pö: «N "taongdë, 'ma i -bha 'wön yaa -nu -mawön 'to!»

6 «Këë 'ö gun- pö sië "dhü -dhe 'ö- 'gü bha kö 'tonggomë -nu 'bha -nu -wo -ya -sü 'ka mü kö -wo wo -zu gon sië 'wo- pö:

7 «Dhiang suu 'kö ya- zë -gen 'kö 'më ya- go -a -gen -mü -më 'ka? -Yö -da □në- wo sië Atanna "dhiü bha. 'Dee □moo- -bha 'ö më -bha 'wön yaa -mawön to kö 'yii kè Atanna -zë 'ka?»

8 'Wön 'wo gun wo -zu 'gon sië 'ka "dhü bha, Yesu -ya -to -a -nu zuë" "piü 'ö- do, 'yö- pö- nu -dhe 'ö- pö: «Ka -zu 'gon -ko suu bha- kè -më -wön 'gü?

9 -A pö -sü 'ö "trüünyuame -dhe □dhe «'bön □ya 'go i -bha!» 'pö "gbü- -ee? 'Een -a pö -sü 'ö- -dhe □dhe <-bhö "wlü kö 'i i -wotapë 'sü 'kii ziö!> yö □në "gbü-?»

10 'Yö- pö: «-A kè 'a- wo "dhü bha a- -kë "dhü kö 'ka- 'wön □në- do □dhe 'wön yaa -bho më "bhü- -nu -bha -sü 'ö "kpong □taa yö bha- "sü -yö mang Mëgbömë n -dhe.»

11 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- pö -genloome bha- -dhe: «Ma □në 'a- pö, -bhö "wlü kö 'i i -wotapë 'sü 'i 'dho i -go 'koodhö!»

12 -Yö -to më □gban "yan "dhiü -dhe do bha- 'gü mü 'ö □wlü 'ö ö -wotapë sü 'ö -ziö. Kë 'ö- wo "dhü bha 'yö- 'wön -yö më □gban kón □dedewo, 'yö 'wo- pö: «Atanna 'to -yö bho, -a -gen -mü □dhe 'wön suu 'dhe 'kö ya, yi "yan 'yii -da -dhe 'gü do!»

-Kö 'ö Yesu -yö Dhevi -dhe 'ka 'yö -da -a
 □keng- -a -dhiang 'ö Makö -ya zë
 (Matiö 9,9-13; Dhukö 5,27-32)

13 □Dhe 'ö Yesu -yö go 'pö- bha- 'gü, 'yö ö
 wë -dee 'bha do 'zü "yitagbea 'ö Gadhidhe
 bha- "pean "piö. 'Yö me kpö 'gbe □dede
 'wo nu- -dhe 'gü, 'yö Atanna -wön -dhiang
 zë- -nu -dhe.

14 □Dhe 'ö ziö sië, 'yö Dhevi 'ö -kë
 Adhöfe gbö 'ka bha- yö kö -yö -ya -sü 'ka
 'nii- song bho- 'gü -kö 'gü, 'yö- pö- -dhe:
 «-Bhö nu kö 'kwa 'dho!» 'Yö Dhevi -yö
 □wliü 'ö -ziö □keng-.

15 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo Dhevi -go
 'kōōdhö, 'ö Yesu □ya zun pë -bhö -sü -bha,
 'yö 'niisongkunme -nu 'gbe waa- me 'ö-
 -nu 'to □ya see- -a -nu këwön -nu -wön
 'gü, waa- Yesu -bha □klang -nu bha 'wo
 dho- "piö, 'yö 'wo zun pë -bhö -sü -bha
 wo "kwëë, -a -gen -mü □dhe me suu 'wo
 "dhü bha- 'gbe □në gun Yesu □keng-.

16 □Dhe 'ö 'tonggome -nu 'wo Fad-
 hizien 'ka bha 'wo Yesu yö kö waa-
 'niisongkunme -nu waa- 'me- -nu 'to □ya
 zë bha -wo pë -bhö sië wo "kwëë, 'yö 'wo-
 pö- -bha □klang -nu -dhe 'wo- pö: «-Yö
 'ö -kö -da 'niisongkunme -nu, □flüme -nu
 bha waa- Atanna -bha 'tongbhome -nu
 bha- -nu "piö -më -wön 'gü?»

17 □Dhe 'ö Yesu -ya -nu -wu bha- ma, 'yö-
 -yö bō- -nu -go 'ö- pö: «Nu 'a- wo "kpuŋg
 □taa ya a -nu 'wōnyaaakëme -nu □në- -nu
 mōō- kö -wo wo bo 'wön yaa kë -sü 'ka,
 'mii nu 'me 'wo- pö wo -di -dhe □dhe
 'bōn 'bha -bha 'bha 'yaa wo -bha bha- -nu
 mōō- -dhe 'gü, -a -gen -mü □dhe 'me 'ö-
 'gü 'yaa -së □në- -mawön -yö zun -dhotrōō
 -bha. ('Me 'kö "klöüklü -a -mawön 'yaa kë
 -dhotrōō -bha.)»

'Wön 'ö -gban 'sunng- 'ma -sü -bha -a
 -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
 (Matiö 9,14-17; Dhukö 5,33-39)

18 Yi do 'ka kö Zan Mezume -bha
 □klangdhiü -nu -wo 'sunng- 'ma sië, waa-
 Fadhizien -nu 'dhö, 'yö me 'bha -nu bha
 'wo nu Yesu "piö, 'yö 'wo- dhe" kpo 'wo-
 pö: «-Yö -kë mü □dhe 'yö Zan -bha □klang
 -nu waa- Fadhizien -nu -bha -nu -zë 'wo
 'sunng- ma □dhe -kö 'ö Atanna -wu -ya pö-
 'ka -a 'dhö, 'yö i -bha -nu -zë 'waa- 'ma?»

19 'Yö Yesu -ya -yö bō- -nu -go 'ö- pö: «-Yö
 ka 'gü □dhe 'me 'ö □wa nu- -bha dhe do, -a
 -bha dhedōme -nu -dho □gloo din- 'ka kö
 yöö □dede -yö mü -ee? -Abin! 'Waa □mōō-
 -bha kö -wo din- "dhiü "töng 'dhe 'kö bha-
 'gü, (-a -gen -mü □dhe kö- -nu □nii -yö -da
 -sü 'ka).

20 "Kee -a "töng -yö nu sië, "töng 'wo dho
 dhemedë 'sü- 'ka -a -nu -go bha kö- -nu
 'sunng- 'ma "töng □ya □loo, (-a -gen -mü
 □dhe kö zuëdhiütëe □ya -ya -nu -bha).

21 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe
 me 'bhaa so zii "pen □nëng so -dee -bha kö
 -wa -wo 'ka, □ya kë "dhü -a so -dee "pen
 bha -yö so zii bha- -gan, 'ö- "pe -dhe -yö
 -da "dhiü.

22 "Een 'zü me 'bhaa we -kiansü □loo
 puu" zii 'gü, -a we -yö puu" bha- -bhö 'ö
 zua, 'ö -kë pë □ple 'gü see- -sü 'ka. -Wo we
 -kiansü -da puu" -dee □në- 'gü.»

'Wön 'ö -gban □glooyi -bha -a -dhiang 'ö
 Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
 (Matiö 12,1-8; Dhukö 6,1-5)

23 Zuifö -nu -bha □glooyi do 'bha 'ka, kö
 Yesu waa- -bha □klang -nu -wo zian ziö sië
 tapë suu 'bha 'ö bho -mlü -bha, 'wo 'bluu-
 -kë 'ka, 'wo- -dhe 'ble- bha- -bhlaa 'gü. 'Yö-
 -bha □klang -nu 'wo zun- ga -vlo -a -kpa
 -bha -sü -bha kö -wa -bhö.

24 □Dhe 'ö Fadhizien -nu -wa -dhe yö, 'yö
 'wo Yesu dhe" kpo 'wo- pö: «-Bhö i -bha
 □klang -nu -ga! 'Wön 'wo- kë sië bha kë
 -pë -mü □glooyi 'ka "we -ee?»

25 'Yö Yesu -ya -yö bō- -nu -go 'ö- pö: «A-
 -pö bhaa, 'wön 'ö Davi -ya -kë yi 'bha 'ka
 kö din- -ya kë sië, waa- □kengme -nu 'dhö
 bha 'kii- -wu pö □në- wo do Atanna -bha
 'sëedhe 'gü -ee?

26 'Kii- ma do -dhe 'ö gun kö Abiataa
 -yö "saabhome -nu -gōme 'ka, Davi kë -da
 Atanna -go 'kōōdhö 'ö 'bluu- 'wo- -dhökë
 'ka mü, 'ö me "wee 'bha 'yaa- -bhö kö 'yii
 kë Atanna -bha "saabhome -nu -zë -nu 'ka
 bha- -bhö, 'ö go mü 'ö- 'bha -zian nu ö
 □kengme -nu -dhe 'wo- -bhö 'pö -ee?»

27 □Dhe 'ö □yaa- -nu dhe" 'kpo "dhü,
 'yö go mü 'ö- pö- -nu -dhe: «Atanna -yö
 □glooyi -da mebhudhe □në -dhe, 'yii me
 "bhü- -zë -da □glooyi -dhe.

28 -A -kë "dhü -sü 'gü, mang Megböme
 □në ma □glooyi 'dhö 'dhö, (□dhe 'ö "dhü,

kö 'wɔn 'ö ma □klang -nu -wa -kë bha 'yaa 'wɔn yaa 'ka).»

3

-Kɔ 'ö Yesu -yö me 'bha 'ö- -kɔ -yö gun ga -sü 'ka -bha -a dha- 'ka -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 12,9-14; Dhukö 6,6-11)

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö dho 'zü -deewo 'ö -so Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükɔ 'gü. -A yi 'ö bha- 'ka, kö me do 'bha 'ö- -kɔ 'dhö ga -sü 'ka- -bha bha -yö mü.

2 'Me 'wo gun mü bha -wo -gun Yesu 'suan- bho sië 'pö, kë "dhü kö □ya 'me bha- kë "klüöklü □glooyi bha- 'ka kö 'wo- kë woo- za -gen 'ka -a -bha kö 'wo- 'kun -dhe yö.

3 'Yö Yesu -ya pö me -kɔ □niɔɔsü bha- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i dɔ i -gean me kpö 'gü bha!»

4 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- pö 'me 'wo gun- -gen mɔɔ- sië bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Kwa -bha 'tong- -ya -pö □dhe? -Ya -pö -wo 'wɔn -së □në- kë □glooyi 'ka "εen -wo 'wɔn yaa □në- kë? -Wo me dha □në- wo, "εen -wa -me 'to □në- wo mü kö- 'gü- see-?» "Kεε 'yö- -nu dheε" 'ö- kpɔ "dhü bha, 'yö -dheε -yö ga- -nu -ta dingdhö, 'yö me do 'yii □slɔɔ- -nu kpö 'gü kö -ya -yɔ bɔ.

5 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö ö "yan □nië- -nu -ta -drüüüdhö, "kεε kö- -nu zuë" -kë "glɔɔglɔɔ -kɔ bha, □ya -siö -dhe □dedewo kö bhlɔɔ □ya 'ma- 'gü. 'Yö- pö me -kɔ □niɔɔsü bha- -dhe: «-Bhö i -gbe 'gü 'pu!» 'Yö- 'gü -pu, -yö -to mü 'ö- -kɔ bha 'ö bo.

6 □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya kë "dhü, 'yö Fadhizien -nu bha 'wo zun "kpenng, 'yö waa- -gblüdë Edhodö "piü -me -nu 'wo dho Yesu zë -wɔn "slën 'gü.

Me kpö -ziisü -bha -nu Yesu □keng- -sü -dhiang 'ö Makö -ya zë

7 'Yö Yesu -yö go -dhe 'dhe bha- 'gü, 'yö ö wë dɔ "yitagbëa 'ö Gadhidhe bha- "pean "piü waa- -bha □klang -nu 'dhö. 'Yö me kpö 'gbe □dede 'wo go Gadhidhe -së oo,

8 Zude -së -nu oo, Zedhizadhëmö -dhe -nu oo, Idume -së -nu oo, Tii- -dhe waa- Sidɔn -dhe -nu -züzü -dhe -nu waa-

Zuudɛn □taama -dhe -nu 'gü, 'yö me kpö -ziisü bha 'wo nu- -dhe 'gü, kö 'wɔn -nu 'ö- kë sië bha □waa- ma.

9 □Dhe 'ö 'me 'wo bha- -nu -ta -ga kö □ya kë -ziisü, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe □dhe -wo 'dho kö -wo "yitagɔ 'në 'dɛdɛ do 'sü kö -wo nu- 'ka ö -dhe kö 'ö dɔ- 'gü kö 'wa 'dho ö bhlɔɔ-.

10 -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe me "pepe 'ö- -nu 'gü 'yaa gun -së, -wo -gun drun □në- dɔ sië- -ta kë "dhü kö 'wo zun- -bha, "yua 'ö gun- bho sië me -nu -bha bha- -wɔn 'gü.

11 "Yinayaame -nu □waa- yö, 'yö 'wo zun- -dhe wo kpiö 'gü 'wo- pö: «Atanna Gbö -mü i 'ka!»

12 "Kεε 'yö Yesu -yö -dhio dɔ- -nu -ta glɔglɔdhö, 'ö ö kɔngga □ziö- 'ka- -nu -dhe "sεε 'ö- pö 'wa 'dho ö -kë Atanna Gbö 'ka -wɔn pö me 'bha -dhe.

Yesu -kɔ -yε ö -bha bɔme -nu -kaɔng do ga □ple bha -a -nu -bha -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 10,1-4; Dhukö 6,12-16)

13 'Ö go mü 'yö dho 'ö -da -tɔn □gbin-, 'yö 'me 'ö- -nu -dhe -wɔn -yö ga- 'gü -a -nu -dhe, 'yö 'wo dho- -dhe 'gü -tɔn □gbin- mü.

14 'Yö dho 'yö- me -kaɔng do ga □ple -ya kö wo -zë -wo kë ö □keng-,

15 kö 'ö faan -da -nu 'gü kö 'ö- -nu bɔ Atanna -bha □naɔ dɔ -dhe 'gü, kö □wa 'dho kö -wo "yina yaa -nu kë faan bha- 'ka.

16 Me -kaɔng do ga □ple 'ö- -nu -ya "dhü bha, -wa me do -dhe Simɔ, 'yö yö -zë 'ö- 'tɔ kpɔ Piedhö,

17 'yö Zebede gbö -nu □ple Zakö waa- ö dheebhang Zan 'ö- -nu 'tɔ kpɔ 'ö- pö -wa -nu -dhe Boanezesö (□waa- pö "dhü kö -wa -pö <'me 'wo bhɔ dha "wɪ -sü -bha>),

18 'yö Andre, 'yö Fidhipö, 'yö Batedhemi, 'yö Matiö, 'yö Toma, 'yö Adhöfe gbö Zakö, 'yö Tade, 'yö Simɔ 'ö go "sε -ta -ko zë -me -nu suu 'gü,

19 'yö Zuda Isikadhio'tö 'ö Yesu "dhiü dɔ bha.

Yesu -gɔ 'kɔɔme -nu -bha -a mɔɔ- -kɔ waa- za 'wo- dɔ- -bha -a -yɔ 'ö- bɔ 'ö Makö -ya pö

20 □Dhe 'ö Yesu waa- ö -bha □klang -nu □wa wo yee kë □wa nu "kwεandhö, 'yö me -yö bho 'zü "dhuu -deewo 'yö 'wo nu mü, 'yö waa- ö -bha □klang -nu woo- kë -zianwo -kɔ 'ö 'gü kö -wo pë -bhö -a -kɔ 'yaa gun.

21 □Dhe 'ö- -bha me -nu 'wo 'wɔn -nu 'ö- kë sië bha- ma, 'yö 'wo nu kö 'wo- 'kun kö 'wo 'dho- 'ka, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö wo -zë -wa pö sië pë □në □ya -da "yan 'gü.

(Matiö 12,22-32; Dhukö 11,14-23; Dhukö 12,10)

22 "Kεε kö 'tɔnggɔme -nu 'kö 'wo go Zedhizadhemo 'wo nu bha, wo -zë -wa pö sië □dhe: «"Yina -gblüdë 'wo- Bεεzēbidhö -kë bha □në- 'gü, kö me 'bha -nu -wa pö sië 'pö □dhe -yö "yina yaa -nu -kë -a -nu -gɔme bha □në- faan 'ka.

23 □Dhe 'ö Yesu □yaa- ma, 'yö- -nu -dhe, 'yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ "gwënnng 'gü 'ö- pö: «Sɔtraan -zë -yö Sɔtraan "piü kë -kɔ -kë □dhe?»

24 'Yö- pö: «□Ya kë □dhe "sεgɔ do □ya "pε kö- 'gü -me -nu -wo -gblü gɔɔn wo "kwëë, -a "sε bha -yö dɔ -kɔ -kë □dhe?»

25 'Yö- pö: «□Ya kë □dhe 'kɔ do 'gü -me -nu □wa "pε 'gü kö -wo -ya 'ko -san 'ka, -a 'kɔ bha -yö pa -kɔ -kë □dhe?»

26 □Ya kë "dhü, 'ka- pö □dhe a "yina yaa "piü kë sië Sɔtraan □në- faan 'ka, kö- -bha 'kɔ 'yii "pε- 'gü □naa bha -ee? □Ya kë "dhü, -yö -mɔɔ -bha 'ö- 'kɔ 'kö bha ö dɔ -kɔ -kë □dhe? □Ya kë "dhü, kö- 'kɔ 'dhe 'kö bha 'yii 'wü □naa bha -ee?

27 "Eεn -wo -mɔɔ -bha 'wo -da -kεgbaan 'bha -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö 'wo zun- □kwεε- -nu -wlö -sü -bha kö 'wii- -lö □kö -blεsü kpenngkpenngdhö -ee? -Abin! -A -me 'yaa 'dhö. "Fɔn kö -wa -me -lö □në- wo -blεsü □kö kö -kɔ gun -na □mɔɔ- -bha kö -wa □kwεε- -nu -wlö.»

28 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe: Atanna -dho 'wɔn yaa □gban "pεpε suu 'do 'do -mawɔn 'to me "bhü- -nu -dhe (kö □wa bhea"- -dhe -a -wɔn 'gü), 'ö □ya kë □dhe yöö -zian □në □waa- -bhafang bho -kɔ suu "bɔ suu 'ö- 'gü, 'ö -mɔɔ -bha 'ö- -me -mawɔn to (kö □ya bhea"- -dhe),

29 "kεε me "bɔ me 'ö -da Atanna -bha 'Nii- "slüüslü "dhiü, 'ö- -bhafang bho,

Atanna 'yii 'dho- -me -mawɔn 'to tong- tongdhö. Kö 'wɔn yaa suu 'ö □waa- kë 'ö- 'bɔn -yö to me bha -todhü 'ka □në □yaa- kë bha.

30 -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □waa- pö □në- wo -dhe □dhe "yina yaa □në- 'gü, 'yö "yina yaa -nu kë sië- faan 'ka bha.

(Matiö 12,46-50; Dhukö 8,19-21)

31 -Yö -to dhiang -nu bha- -nu zë -dhe 'gü, 'yö- dhe waa- dheebhang -nu 'wo nu, 'yö 'wo dɔ "kpenng 'wo me bɔ- -dhe -dhe 'gü 'kɔɔdhö.

32 'Me 'ö dho bha -yö -kpan -bha kö me kpö □wa □klëen- -zü, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga, i dhe waa- i dheebhang -nu □wa nu i mɔɔ- -dhe 'gü, -wo dɔ sië "kpenngdhö.»

33 'Yö- -yɔ bɔ- -me -gɔ 'ö- pö: «De nē 'ka- -dhe sië n dhe "εεn n dheebhang -nu bha?»

34 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'ö "yan □nië 'me 'wo gun □klëen -sü 'ka- -zü bha- -nu -ta 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga, n dhe waa- n dheebhang -nu □në 'wo ya.

35 -A -gen -mü □dhe me "bɔ me 'ö n Dë Atanna -dhidhewɔn -kë kö yö □në n dhe "εεn n dheebhang 'ka.»

4

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban pë ta -sü -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 13,1-9; Dhukö 8,4-8)

1 □Dhe 'ö Yesu -yö go mü, 'yö dho 'zü -deewo Atanna -wɔ -pö me -nu -dhe -dhe 'gü "yitagbεa 'ö Gadhidhe bha- "kponng "dhiü. □Dhe 'ö me 'gbε □dede □wa nu □wa □loo mü ('ö -genziödhe 'bhaa 'dhö 'zü mebhüdhe -gɔ), 'yö dho 'ö -da "yitagɔ do 'gü 'yi -ta. 'Yö me "pεpε bha- □gban to "sia- 'yi "kponng "dhiü.

2 'Yö dhiang 'gbε □dede zë- -nu -dhe "gwënnng 'gü 'ö- pö:

3 «-Ka ka "tu 'to! Yi do 'ka, 'yö 'kekεme do -yö □wlü 'ö dho 'ö -bha pë ta -dhe 'gü 'ö -gɔ 'bhlaa.

4 □Dhe 'ö zun 'pë 'ö dho- ta bha- -pen -sü -bha, 'yö- "pεan 'bha -yö □wënnng zian -gloo 'piü ('yö 'yii 'dho "sεεdhö), 'yö -maa -nu 'wo nu 'wo- -bhö.

5 'Yö- -ko "pɛan 'bha -yö □wɛnng -gwɛ 'saa- "dhiü, -dhe 'ö "sɛ 'yaa mü 'gbɛ bha- 'gü, 'yö to 'ö bho 'dho 'ö 'yii- wo "sɛɛdhö □gblɛɛn bha- -wɔn 'gü.

6 "Kɛɛ □dhe 'ö 'yɛnng- □ya zun 'bhü -sü -bha, 'yö- □gban -yö "kpɛa kpo "pɛɛpɛdhö -a yun ziö -dhe 'ö 'yaa 'dhö bha- -wɔn 'gü.

7 'Yö- -ko "pɛan 'bha- dho 'zü 'ö □wɛnng "glɛɛn -kpɔɔ 'gü. □Dhe 'ö waa- "glɛn -nu bha- -nu □gban □wa bho, 'yö "glɛɛn -kpɔɔ faan -yö -kɛ -ta 'gbiin- 'yö- -kpa 'yii kɛ.

8 'Yö- -ko "pɛan 'bha -yö □wɛnng "sɛ -sɛ 'gü, 'yö bho, 'yö □kpɛa, 'yö yö -zɛ 'ö -dhi. 'Yö- -kpaaga do ga -yö -kɛ -bha -kaɔng -yaaga, -kaɔng "saɔdo, "ɛɛn kɛng do -nu 'gü.

9 □Dhe 'ö □ya ö bo "gwɛnng bha- -da -sü 'ka, 'yö- pö: «'Mɛ 'ö- 'wɔn ma -tu 'dhö 'dhö -ya 'gü ma!»

Yesu dhiang zɛ "gwɛnng 'gü -gɛn 'ö- pö 'ö Makö -ya pö

(Matiö 13,10-17; Dhukö 8,9-10)

10 □Dhe 'wo to wo do 'ka, 'yö- -bha □klang -nu -kaɔng do ga □plɛ bha -waa 'mɛ 'wo gun- □kɛng- mü 'wo- dhɛɛ" kpo "gwɛnng -nu 'ö- -da bha- 'kloo- 'ka.

11 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Ka □nɛ Atanna 'dhö 'ö -bha -gblüɛdɛdhe 'ö -bin -sü 'ka bha- -ta "pɔ -sü 'ka ka -dhe, "kɛɛ 'mɛ -kpɛa 'kö 'wo to -wo -dho wo -bha ma "gwɛnng □nɛ- 'gü.

12 Kɛ "dhü kö ('pɛ 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ Ezai -ya pö yi 'bha 'ka □dhe: Kɛ "dhü kö)

-Wa -dhe yö wo "yan 'ka,

"kɛɛ kö 'wa 'dho- do,

kö -wa ma wo "tu 'ka,

"kɛɛ kö 'wa 'dho- 'gü ma 'ö 'kloo- 'ka

'ö 'wo wo zuɛ" □slɛɛ Atanna "piü,

'ö- -nu -mawɔn 'to bha- 'gü -wɔn -yö kɛ.

"Gwɛnng 'ö -gban pɛ ta -sü -bha bha, -a 'kloo- 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Makö -ya zɛ

(Matiö 13,18-23; Dhukö 8,11-15)

13 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'ö- pö- -nu -dhe: «"Gwɛnng 'a- -da bha 'kaa- 'kloo- do -ee? □Ya kɛ □dhe 'kii- 'dhe 'kö bha- 'gü ma, ka -dho -a -kpɛa 'ö to- 'gü ma 'sa -ko -kɛ □dhe?

14 "Gwɛnng 'a- -da bha- 'kloo- □nɛ: Pɛtamɛ 'ö pɛga -pɛn bha □nɛ □dhe Atanna -bha naɔɔɔmɛ 'dhö, 'yö- tapɛ ga bha 'ö- Atanna -wu 'ka.

15 'Yö "tu -to -a -wu -bha -mɛ -nu bha- mɛ 'bha -nu zuɛ" 'dhö □dhe zian -gloo "piü -dhe 'dhö. 'Yö dhiang 'wo- zɛ- -nu -dhe bha 'ö □dhe pɛga 'ö □wɛnng zian -gloo -ta bha- 'dhö. □Wa bo Atanna -wu ma -sü 'ka, 'yö Sɔtraan -yö nu 'yö- □gban bho- -nu -zu -bha "pɛɛpɛdhö.

16 'Yö- mɛ 'bha -nu zuɛ" 'dhö -kɛ 'zü □dhe -gwɛ 'saa- "dhiü -dhe 'ö "sɛ 'yaa mü 'gbɛ -a 'dhö. □Wa bo Atanna -wu ma -sü 'ka, -wo -to mü 'ö- -nu -zu kun 'ö 'wo -wɔ -bha.

17 "Kɛɛ -a zü 'yaa kɛ -gban -sü 'ka -a -nu zuɛ" "piü. □Wa bo 'dhang -bho Atanna -wu "dhiü -sü 'ka, 'yö 'wo □nɛng- -bha "töng 'nɛ 'bha 'ka, "kɛɛ □dhe 'ö sɛɛbhodhe -yö nu, 'ö 'wo zun Atanna -bha mɛ -nu -wɛɛdhe bho -sü -bha, 'yö 'wo -kan -a -wu -bha.

18 'Yö- mɛ 'bha -nu zuɛ" 'gü -dhe 'dhö □dhe "glɛɛn -kpɔɔ 'gü -dhe 'dhö; -wo Atanna -wu ma -zɛ -wo,

19 "kɛɛ 'yö -tosɛa kɛ -sü 'ö "kpɔng □taa bha- -zɔgɔndhe waa- □naɔ -wɔn -nu waa- pɛ "wɛɛ -nu -wɔn -zɔgɔndhe -yö dho 'ö sɔ Atanna -wu 'wo- ma bha- -ta 'yö- □trɔɔn 'yaa kɛ.

20 "Kɛɛ 'yö- mɛ 'bha -nu -dɔ 'pö- -nu zuɛ" -yö -kɛ □dhe "sɛ -sɛ 'dhö, 'yö □wa Atanna -wu ma, 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü, 'yö 'wo □trɔɔn -kɛ Atanna -dhe, 'yö -kɛ □dhe -mlü 'ö- -kpaaga do ga -kɛ -bha -kaɔng -yaaga, -kaɔng "saɔdo, kɛng do -nu 'gü bha- 'dhö.

"Gwɛnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban -dhangbha -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zɛ (Dhukö 8,16-18)

21 'Yö go mü 'ö- pö: «"ɛɛn -yö ka 'gü □dhe -dhangbha 'wo dɔng □siɛ 'kɔɔdhö bha, -wa -do kö -wa -da gbo □wlöö □naa, "ɛɛn kö -wa -da 'dhii- □wlöö □naa -ee? □Waa- do 'waa- -ya -dhangbha -dɔtapɛ -zɛ -ta -ee?

22 'Yö kɛ ka "yaan □dhe pɛ "pɛpɛ 'ö -gblɛn 'kpo 'gü, -a □gban -dho zun zang -ta. □Dhe 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü 'yii 'dho 'to tii 'ka kö -dhe 'yii yö- 'gü.

23 □Dhe 'ö "dhü, 'mɛ 'ö- 'wɔn ma -tu 'dhö 'dhö -ya do -sɛ 'ka kö -ya 'gü ma!»

24 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu -dhe: «Ka ka "tüng kë -wu -nu 'ka- ma sië bha- 'gü, -a -gen -mü □dhe pë do 'ka- sü 'ka pë dan- 'ka me -dhe bha □në Atanna dho- 'sü 'yö ka -bha dan- 'ka 'pö, 'yö ka taa -da -ta.

25 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe pë 'dhö 'me 'ö- -go 'ö- -ziö 'gü -ziö, 'yö 'wo dho- -me taa kë, "këë me 'dhe 'kö- -bha 'yaa 'gbe, "këë 'ö 'yaa- -ziö 'gü ziö bha, -a 'dhe 'në 'ö- -go □në 'wo dho- 'sü- -go -zianwo do.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban tapë -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

26 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö □dhe me 'ö □wlü 'ö dho 'ö pë ta □në- 'dhö.

27 □Ya ö bo- -da -sü -zë 'ka "sëëdhö, -yö -to "yaan oo, -yö yi -zian □në zë oo, tapë 'kö bha -yö -bho 'ö ö -bha "gla □gban wo ö -dä -ta kö 'yaa- -kō 'bha dō.

28 "Së 'ö pë ta- 'gü bha □në ö -dä 'gü "slë -kë, 'yö 'pë 'wo- ta bha 'ö bho, 'yö dho 'ö -kë pë -bhong 'ka, 'yö dho 'yö ö -kpaä -ya, kö- ga 'ö- -kpaä -bha bha- "flü- -ya 'gü mü "dhü do.

29 □Ya bo -pë kë -sü 'ka, 'yö 'wo -dhaa -da 'gü, kö- "kan "tüng □në □loo bha.»

Seneve ga "gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö Makö -ya pö

(Matiö 13,31-32; Dhukö 13,18-19)

30 □Dhe 'ö go mü, 'yö "gwënnng do 'bha -da -a -nu -dhe 'zü -deewo 'ö- zü bho 'ö- pö: «Më □në 'kwa □moo- -bha 'kwa Atanna -bha -gblüdedhe -zön 'ka? "Een 'kwa- pö 'kwa- kë "gwënnng 'ka kö 'kwa- -da, kwa -dho -a -da -kō kë □dhe kö -wa 'gü ma?»

31 'Yö- pö: «-Yö □dhe tapë 'wo- -dhe seneve bha- 'dhö. -A ga 'kö me -ya -da "sëëdhö bha me- me "yan "nuu □në- dō- -ta, -a -gen -mü □dhe -a ga 'yaa □moo tapë "pëpë 'kö 'wo- ta- 'bha ga 'ka.

32 "Këë □waa- ta □ya bho, 'yö -gla, 'yö dho 'ö ziö tapë □gban "pëpë suu -ta. 'Yö -gbeng bho, 'yö □diëë, 'yö □bhläë, □ya do mü kö -maa -nu -wo nu sië 'wo 'kō dō- "dhe 'gü.

33 Yesu -gun Atanna -wu pö sië me -nu -dhe "gwënnng -nu □në- -da -sü 'ka 'gbe 'ka □dhe -kō bha- 'dhö, "këë -a 'dhe 'ö □yaa- -da 'wo □moo- -bha 'wo- 'gü ma □në 'ö gun-

-da sië "tv -to ö -wu -bha -me -nu -dhe, kë "dhü kö -wa 'gü ma.

34 'Yaa gun dhiang 'bha zë sië- -nu -dhe "wëëwëë kö 'yii- kë "gwënnng 'ka, "këë □yaa- -da "dhü, □wa 'to wo do 'ka, 'yö □yaa- 'klöö- pö ö -bha □klang -nu -dhe.

Yesu -bha "tëë -dha "kan -kō -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 8,23-27; Dhukö 8,22-25)

35 -A yi do bha- 'ka yean" "piü, 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe □dhe 'wo "yi "kan kö 'wo bō "yi □taama.

36 "Yitagō 'gbe □në gun -dhe bha- 'gü. □Dhe 'ö □wa wo bo me "dhaa bha- -nu -dō zian -sü 'ka 'ö □wa 'dho, 'yö waa- -bha □klang -nu 'wo dho 'wo -da "yitagō 'dhe 'ö gun -ya sië- 'gü, 'ö dhiang zë bha- 'gü.

37 □Dhe 'ö □wa -da "yi -ta 'wo 'dho sië, 'wo dho "kan wo -ta kö "tëë -ziiziisü □ya -ya ziö -sü -bha. Kö "yi □ya -ya zön -sü -bha, kö "yikpö -nu □wa -ya -da -sü -bha "yitagō bha- 'gü, "tëë 'gü 'kun -kō yaa bha- -wōn 'gü, -wo -to -dhe do bha- 'gü 'ö "yi -yö zun "yitagō bha- pa -sü -bha.

38 'Wōn -nu bha 'wo kë sië "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö Yesu -zë □ya ö -go dō -gōdotapë -ta kö -yö ö -bha yi zë sië ö 'flëë- 'gü "yitagō zü "piü -zian 'ka. 'Yö- -bha □klang -nu 'wo pa- -bha, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëme, ga 'ö kwaa- wo ya 'bhaa- -dhe □në yö -ee? "Een 'yaa i 'gü □në wo 'wōn 'bha 'ka -ee?»

39 □Dhe 'ö -bö, 'yö □gbla "tëë 'ö gun ziö sië bha- -ta. 'Yö- pö "yi bha- -dhe: «-Bhö dō! -Dhea ga i -ta!» 'Yö "tëë -yö bo ziö -sü 'ka, 'yö -dhetä -yö dō dingdhö.

40 'Yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «Ka "suü "sinma kö "dhü- -wo -më -wōn 'gü? "Een 'kii 'dhang □në bho □kō n "dhiü -ee?

41 'Yö "suü -ziisü -yö -da 'me 'wo gun mü bha- -nu 'gü 'wōn 'ö Yesu -ya -kë bha- -wōn 'gü. 'Yö 'wo zun wo 'ko dheë" 'kpo -sü -bha 'wo- pö: «De suu 'ö ya □zoo 'yö "tëë waa- "yi -nu □gban 'wo wo -go dho- -dhe "sia- □ni?»

5

-Kō 'ö Yesu -yö gōndë do 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü -a dha- 'ka

(Matiö 8,28-34; Dhukö 8,26-39)

1 □Dhe 'ö □ya kē "dhö, 'yö Yesu waa-bha □klang -nu 'wo "yitagbea 'ö Gadhidhe bha- -kan, 'yö 'wo bə- □taama Zedhazeni -se 'gü.

2 □Dhe 'ö go "yitagö 'gü 'ö zun "sia- bhoo, 'yö göndē do 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü 'ö gun wə siē me □gee -bho 'gü -ye -nu 'wo -tən 'gü -a -nu 'gü bha, 'ö go bun □taa -zian 'ka 'yö nu- -gə zian-.

3 'Me bha -yö -gun wə siē -dhe bha □nē- 'gü, kö me 'bha -kə 'yaa □mɔɔ- -bha 'zū kö -ya -lō -piö löɔ" -zian 'ka.

4 -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhö kö □waa- -gen -nu waa- -kə -nu -lō -piö döngga -nu waa- -piö löɔ" -nu 'ka -blēsü, "kēē kö □yaa- □gban "kan "pɛɛpɛdhö kö me 'bha -kə 'yaa □mɔɔ- -bha 'zū kö -ya 'kun.

5 Kö buntaadhe -nu waa- -tən -bha -dhe -nu bha □nē □wa 'to- □gloodhe 'ka 'yēng- 'gü waa- gbeng 'gü -nu 'gü kö -yö "gbla siē, 'ö ö -dɪ -pɛ -nu wo -gwē 'ka.

6-8 □Dhe 'ö Yesu yö kö -yö nu siē -dhe □gblēn 'gü, 'yö dho- -gə zian- -beang 'ka. □Dhe 'ö dho 'ö □loo- -dhe 'gü, 'yö Yesu -ya pö "yina yaa 'ö gun göndēnē bha- 'gü bha- -dhe 'ö- pö: «-Bhö 'go 'me bha- 'gü 'kii ziö!» 'Yö 'me bha 'ö zun Yesu -dhe ö kpiö 'gü, 'yö "yina 'ö gun- 'gü bha 'ö □gbla "gbɪ- 'ka 'ö- pö: «'Kwa ma mü, Atanna 'ö dhang- 'gü -a Gbö Yesu? Bheä" □nē 'a- wo i -dhe kö i də "gbɪ- kö 'i- kē Atanna -dhe kö 'bha 'dho n kē -kə 'bha 'gü -dhe!»

9 'Yö Yesu -ya dhεε" kɔɔ 'ö- pö: «I 'tə- de?» 'Yö- pö: «-Wo n -dhe -gblü "dhaa, -a -gen -mü □dhe yi 'gbε -ziisü.»

10 'Yö "yina yaa -nu bha 'wo zun -gbευυ kē -sü bha Yesu -dhe 'wo- pö -yö də "gbɪ- kö 'ya 'dho wo kē "se bha- 'gü.

11 "Tüng 'wo kē siē- 'ka "dhö bha kö -bho -kpluu 'kpii- 'bha -yö -bhöpē mɔɔ- siē -tən -bha -a -nu "sɔɔ -dhe 'bha 'gü mü,

12 'yö "yina yaa -nu bha 'wo □bheä Yesu -dhe 'wo- pö: «-Bhö də "gbɪ- kö 'bha- pö 'i yi kē, kö 'i yi bə -bho -kplü ya- 'gü kö 'yi -da 'gü!»

13 'Yö Yesu -ya pö: «'Ma "wɪ- -bha, -ka 'dho mü!» 'Yö "yina yaa -nu bha 'wo go 'me bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo -da -bho -nu bha- -nu 'gü, 'yö -bho 'ö □mɔɔ "gblü □ple -nu -bha bha 'wo -pɛn, 'yö 'wo də -beang -bha goo bha- -bha, 'wo dho 'wo

-pö "yitagbea bha- □bhaa, 'yö "yi -ya -nu zē.

14 'Yö 'me 'wo gun -bho -kplü bha- -maa kē siē bha, 'wo □dua 'wo dho 'wɔn bha- -taɔng 'ka -a -nu -bha 'pö- -nu waa- □gbeatadhe -nu 'gü. 'Yö me -yö bho "dhuu 'wo go -dhe -nu bha- 'gü, 'wo nu 'wɔn bha- -dhe -ga -dhe 'gü.

15 'Yö 'wo nu Yesu -dhe 'gü, 'yö 'wo 'me 'ö "yina yaa "gblü □ple -yö gun- 'gü bha- yö kö -yö -ya -sü 'ka Yesu "sɔɔ, kö sɔ -ya -bha, kö □ya kē "klüöklü 'kpakpadhö, 'yö- "suö 'dhö -da -a -nu 'gü.

16 'Yö 'me 'ö- -nu "yan 'dhö gun 'me 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü bha- -kē "klüöklü -dhe 'gü, waa- 'wɔn 'ö -kē -bho -nu bha- -nu 'ka bha- 'dhö bha, 'wo -ya -a -gen də -sü -bha 'me 'wo nu bha- -nu -dhe.

17 □Dhe 'ö "següme -nu bha 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo zun -bheä Yesu -dhe -sü -bha kö -yö 'go wo -gə "se bha- 'gü.

18 □Dhe 'ö 'me 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü bha 'ö Yesu yö kö -yö -da siē "yitagö 'gü, 'yö □bheä- -dhe 'ö- pö: «A -dho 'dho i □keng-.»

19 "Kēē 'yii "wɪ- -bha, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö 'dho i -gə 'kɔɔdhö kö -kə 'ö i -wēē -yö Atanna -kē 'ka, 'ö i dha, waa- 'wɔn -sē 'ö- -kē i -dhe bha 'i- -gen də i -gə 'kɔɔme -nu -dhe.

20 'Yö 'me bha 'ö dho, 'yö -ya 'wɔn 'ö Yesu -ya -kē -dhe bha- -gen də -sü bha "sego 'wo- -dhe 'pödhε -kaɔng də -se bha- 'gü -dhe □gban "pɛpɛ 'gü. 'Yö- 'wɔn -yö me □gban kɔn.

Yesu -bha Zedhiusö 'dhu dha -kə waa- dhebhə 'ö pa- -bha sɔ 'ka -a -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 9,18-26; Dhukö 8,40-56)

21 'Yö Yesu waa- ö -bha □klang 'nu 'wo -da "yitagö 'gü, 'yö 'wo "yitagbea bha- -kan 'zū -deewo. □Dhe 'ö □wa "yi "kan, □wa bə "yi □taama, 'yö me -yö bho 'zū "dhuu, 'yö 'wo nu 'wo □klēn- -zū "yi "kɔng "dhiö mü.

22 'Wo dho "kan wo -ta kö Zuifö -nu -bha -yakwēēkägükə -gɔme də 'wo- -dhe Zedhiusö bha, □ya nu. □Dhe 'ö Yesu yö, 'yö nu 'ö "gblēnu- □wlöö,

23 'yö -gbe "bu -kë -dhe 'ö- pö: «N Dëme, n 'dhunë -ya wo 'ya-, -bhö dɔ "gbu- kö 'i 'dho 'i i -kɔ 'pa- 'ka n -dhe kö -yö dha.»

24 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö waa- Yesu -nu 'wo -ziö, kö me kpö 'gbe □dede -wa □keng- kö -wa bhluu sië wo 'ko □zinng 'gü.

25 Yaa" kë 'wo- wo sië bha, dhebho do 'bha -ya -nu kpö 'gü mü, □yɔɔn yën -yua 'ö zun- -bha -a -kwe □ya □mɔɔ -kaɔng do ga □ple -nu -bha.

26 □Yaa- kë -dho -dhɔtrɔɔ -nu "piü -sü 'ka -a 'gü □ya ga. -A □kwee □gbaan □wenng ö -dɪ -pë kë -sü -ta -dhɔtrɔɔ -nu "piü, "këe kö- 'bha 'yii 'wɔn 'kun do, -a "yua 'bha □në -da 'gü -kpeawo 'ö dho- 'ka.

27 □Dhe 'ö Yesu -taɔng ma, 'yö nu 'yö -da me kpö bha- 'gü Yesu □kee- -ta, 'yö dho 'ö ö -kɔ pa- -bha sɔ 'ka.

28 -A kë 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -yö 'dhang -bho "dhiü, 'ö-pö ö -dɪ -dhe □dhe: «□Ya kë □dhe kö n -kɔ -zian -yö 'pa- -bha sɔ 'ka kö 'ma dha.»

29 'Ö ö -kɔ pa- -bha sɔ 'ka -dhe do 'ö- 'gü 'pö bha, -yö -to mü 'ö- -bha "yua bha 'ö bo, 'ö yöö □dede 'ö 'dhang bho- "dhiü □dhe 'ya kë "klüöklü 'kpakpadhö.

30 Yesu -yö -to 'pö -dhe do bha- 'gü 'ö- 'wɔn dɔ □dhe ö faan 'bha □ya 'go ö 'gü □ya zun "kpenng, 'yö □slëë ö 'gü me kpö bha- 'gü 'ö- pö: «De □në pa ma sɔ 'ka bha?»

31 'Yö- -bha □klang -nu -wa pö- -dhe: «'Aa, yi Dëme, i -mɔɔ -bha 'i dhe" 'kpɔ suu bha- -kë, "këe kö i dɔ sië me "bhü- 'dhaa 'gü □dhe 'pë 'ya 'dhö -ee?»

32 "Këe kö -yö -dhe -ga sië ö -zü -zü "dhü do kö 'me 'ö bho bha 'ö- me dɔ.

33 □Dhe 'ö dhebho bha □ya 'wɔn □slɔɔ 'gü □dhe me 'ö pa Yesu -bha sɔ 'ka bha, -ya me mɔɔ- sië, 'yö "suö 'dhö -da 'gü, 'yö -ya □zii -sü -bha, "këe □dhe 'ö -kë □dhe -ya 'wɔn dɔ 'kpakpadhö □dhe 'ya dha, 'yö nu 'yö "gblëenu Yesu □wlöö, 'yö -kɔ 'ö -kë 'ka 'yö -ziö -dhe -a -gen 'gü "pɛɛpɛdhö.

34 "Këe 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «N "tɛado, i -bha 'dhang bho n "dhiü -sü □në i dha bha. -Bhö i -bha 'dho wo i 'flëë- 'gü, 'bha kë "klüöklü.»

35 Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi, 'yö me -yö go Zedhiusö -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö 'wo nu 'wo- pö Zedhiusö -dhe: «Yi Dëme, 'bha

'dho kwa Dëme ziö "ye 'gü "wɛɛwɛɛ, i 'dhu 'yaa mü 'zü,

36 "këe -a pö 'wo- wo "dhü bha, 'yii 'dho Yesu □gbin-, 'yö- pö Zedhiusö -dhe: «-A 'to "dhü □zɔɔ 'dhe, 'bha 'dho "suö, -bhö 'dhang bho n "dhiü doseng!»

37 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Zedhiusö -bha 'kɔɔ -zian sü, "këe -a 'dho -sü 'ka 'yii "wɪ- -bha kö me "wɛɛ 'bha -yö 'dho 'ö dɔ kö 'yii kë Piedhö, Zakö waa- ö 'zlaa- Zan -nu -zë 'ka.

38 'Yö 'wo dho 'wo □loo Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgükö -gɔme bha- -gɔ "kweandhö. 'Wo □loo mü kö -wo "tabhoo -da sië mü -yuudhö, kö me 'bha -nu -wo "gbu bɔ sië 'wo □gbla- 'ka "gbu- 'ka.

39 'Yö -da 'kɔɔdhö, 'yö- pö 'me 'wo gun mü bha- -nu -dhe: «-Më -wɔn □në 'ka- "gbu bɔ 'yö 'ka □gbang dɔ sië- 'ka -yuudhö ya? □Ya 'to 'në 'kö ya- -bha -zë -bha kö 'yii ga, -yö yi □në- zë.

40 □Dhe 'wo- ma "dhü, 'yö 'wo zun □wɛɛ dɔ -sü -bha -a -bha. "Këe 'yö me □gban "pɛɛ zun "kpenng, 'yö to -a 'dhö, 'në dë bha- 'dhö, 'në dhe 'dhö -a -nu -bha waa- -bha □klang -nu -yaaga 'wo nu- dɔ bha- -nu 'dhö, 'yö 'wo dho 'wo -da 'kɔ 'ö 'në □gee -yö gun- 'gü bha- 'gü.

41 'Yö dho 'ö 'në bha- kun- -kɔ -bha 'ö- pö- -dhe (eblö -wu 'gü) 'ö- pö: «'Tadhita kumi!» □Waa- pö "dhü kö -wa pö: «'Nëdhiëngnë, ma □në 'a- pö, -bhö "wlü!»

42 'Në bha -yö -to □kweng mü 'ö □wlü 'ö dɔ ö -gean, 'ö zun "ta 'sü -sü -bha, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- -kwe □ya kë -kaɔng do ga □ple. 'Wɔn bha 'yö 'me 'wo gun mü bha- -nu □gban "dhi dɔ bong 'ka.

43 'Wɔn bha □dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö -dhio dɔ 'me 'wo gun mü bha- -nu -ta, 'ö ö kɔngga ziö- 'ka- -nu -dhe "sɛɛ glɔglɔdhö kö me 'bha 'ya 'dho 'wɔn □slɔɔ- 'gü. 'Yö go mü 'ö- pö- 'kpɔme -nu -dhe -wo -bhöpë nu 'nëdhiëngnë bha- -dhe kö -ya -bhö.

6

Yesu dhiang -zë ö -dɪ □plöö -sü -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 13,53-58; Dhukö 4,16-30)

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö go -dhe bha- 'gü, 'yö dho Nazadhetö, 'pödhe 'ö -gla 'gü bha- 'gü waa- -bha □klang -nu 'dhö.

2 □Dhe 'ö Zuifö -nu -bha □glooyi □ya □loo, 'yö dho- -nu -bha -yakwëekëgükö 'gü 'yö -ya me draan- -sü -bha. 'Yö me kpö 'wo- -wü ma bha- 'wön -ya -nu kón, 'yö 'wo zun- pö -sü -bha: «'Yö -yö -go □zoo ö -bha 'wöndödhe -nu, □kpaödhe -nu waa- "dhabhliwón -nu 'ö- kë sië ya- 'ka 'me?»

3 "Een "dhüyënme (do "we 'ö me □gban 'kwa- do ya) 'yaa -mü -ee? "Een Madhi gbö ya 'yaa -mü -ee? "Een Zakö, Zozö, Zudë waa- Simö -nu dheebhang ya 'yaa kë □ni -ee? "Een -a dheebhang dhong -nu ya 'aa mü 'wo kwa kpö 'gü ya -ee?» 'Yö "mone -yö ma- -nu 'gü, 'yö Yesu -kë -nu -go □dhe -a -nu -gen "dhiö -zuö -bha -gwë 'dhö ('dhang 'ö 'wii- bho- "dhiö bha- -wón 'gü).

4 "Kee 'yö Yesu -ya -yö bō- -nu -go 'ö- pö: «-A -pö "dhü -dhe -mü ka -go, -a -gen -mü □dhe -wo Atanna -wödhiüloomë □bhlëë -ya -dhe □gban "pepe 'gü, "kee -a -go "següme -nu oo, -a -bha 'kódhigüme -nu waa- -go 'koomë -nu -zë 'waa- yö pé 'bha 'ka.

5-6 'Dhang 'ö 'wii- bho- "dhiö bha- -wón 'gü, 'yii □moo- -bha kö -yö "slë "weë 'bha kë kö 'yii kë ö -kō 'ö- -ya "yuëdhi 'do 'do 'bha -nu -ta, 'wo dha -a 'ka, kö- -nu -bha góogbudhe bha- 'wón □yaa- 'kón □dedewo.

Yesu -bha ö -bha □klang -nu bō -sü -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 10,5-15; Dhukö 9,1-6)

□Dhe 'ö go mü, 'yö -da 'pö- -nu 'wo- -nu -züzü mü bha- -nu -bhiëë -ta me -nu □klang -kë Atanna -wü 'ka -sü 'ka.

7 Yi do 'ka 'yö ö -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha- -nu -dhe, 'yö- -nu dan □ple □ple 'yö- -nu bō (-dhe -nu 'gü) kö □ya -kō -ziö "yina yaa -nu -go -faan nu- -nu -dhe.

8 'Yö ö -wü kpō- -nu -bha 'ö- pö: «'Ka 'dho sië, 'ka 'dho pé 'bha 'kun ka -kō "piü kö 'yii kë "dhünë 'ö ka □kwëë- -a 'ka. 'Ka 'dho -bhöpë 'sü, "een 'ka 'dho 'wëëga -da ka -ta (-a -gen -mü □dhe 'pë ka -mawón dho zun- -bha -wo -dho -a nu ka -dhe). "Ta -kpō 'ka bhō 'ya 'dho kë ka -ta,

9 'ka 'dho "bhëë □ple -da 'kō -ta, -ka -sabha □në -ya ka -gen -bha doseng.»

10 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu -dhe: «'Ka 'dho 'ka -da 'pö- "bū 'pö- 'ö- 'gü, □wa ka □yëë bho 'kō 'ö- 'gü, -ka 'to- 'gü -yö 'to "dhü -yö zun- 'ka ka -go 'pö- bha- 'gü -yi -bha (kë "dhü 'ö 'wón -yö -siö ka -dhengbhō -nu -dhe ka "piü).

11 'Pödhe 'dhe 'wii -kō -ya ka -dheng -bha -a 'gü, "een 'ö 'wii "tu 'to ka -wü -bha, -ka 'go 'plöö mü kö 'ka 'dho -dhe "weë 'bha 'gü, "kee 'ka- pö 'ka 'dho, -ka ka -kō -ma ka -gen -bha kö -bobi 'ö -dō ka -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha, -yö 'go ka -gen -bha, kö -yö kë Atanna -bha za -bha -a -nu zë -gen 'ka dhia".»

12 □Dhe 'ö ö bo -wü -kpō -a -nu -bha -sü 'ka □dhe -kō bha- 'dhö, 'yö 'wo dho, 'yö 'wo Atanna -bha naō bha- do -dhe □gban "pepe 'gü □dhe -wo wo bo wo kë -song yaa -nu 'ka kö -wo bō Atanna 'ka.

13 'Wo dho -wo -gun "yina yaa 'gbë kë sië 'pö me "bhü- -nu 'gü, 'ö 'wo "yón □gii "yuëdhi 'gbë -nu -bha -nu wo 'wo dha.

Zan Mezumë ga -kō -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 14,1-12; Dhukö 9,7-9)

14 -Gblüdë Edhodö -yö Yesu -wón -ma "tüng bha □në- 'gü, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- 'to □ya □moo "së bha- 'gü -dhe □gban "pepe 'gü ("dhabhliwón -nu 'ö gun- kë sië bha- -wón 'gü), "kee 'me 'wo gun- -dhiang zë sië "dhü bha- -nu -wü 'yaa gun do. Me 'bha -nu -gun pö sië □dhe Zan Mezumë 'wo- zë bha □në □ya -bō -deewo, 'yö- -wón 'gü 'yö "dhabhliwón -nu kë sië bha.

15 Kö me 'bha -nu -wa pö sië Edhi ('ö gun Atanna -wödhiüloomë 'ka yi 'bha 'ka bha yö -mü). Kö me 'bha -nu -dū 'pö -wa pö sië: «-Yö -dho kë Atanna -wödhiüloomë do 'bha □në- 'ka □dhe -a 'me 'wo gun zii 'kpa -a -nu 'dhö.»

16 "Kee □dhe Edhodö -zë 'ö- ma, 'yö- pö: «Zan Mezumë 'a- -go -kan bha □në □ya -bō bha!»

17-18 -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe yöö □dede □në kë ö -wü kpō me -bha, 'yö 'wo Zan kun 'wo- -lö, 'yö 'wo- -da -kaso 'gü, -a pö 'ö Zan -ya wo- -dhe □dhe □ya ö dheebhang Fidhipö -bha dhebho

Edhodiadö bho- -go □ya 'wɔn yaa kē bha-
-wɔn 'gü. -A -gen -mü □dhe Zan- kē- -pö
-dhe -ta "puu 'ka 'ö- pö: «-A -dhe 'yaa -bha
kö 'i i dheebhang -bha dhe bho- -go.»

19 -A pö 'ö Zan -ya wo "dhü bha 'yö -siö
Edhodiadö -dhe. -A bhlɔɔ -ma 'gü -ko yaa
bha, 'yö gun "piü □dhe 'ö Zan zē,

20 "kεε 'yö- -ko 'yaa gun, -a -gen -mü
□dhe Edhodö -gun "suö siē Zan -go -a -bha
-kē mε 'ö □song 'bhaa- -bha 'ö teanwɔn pö,
"kεε 'ö Atanna dhɔɔbhaame 'ka -sü -wɔn
'gü. -Yö -gun ö "tu -nu do siē- -wu -bha
'ö- -wu "dhia -yö ma- 'gü, 'ö □ya ö "tu 'to-
-wu -bha -ko 'ö- 'gü 'do 'do, 'ö- "gblüüdhe
-yö "muu bho, -yö -gun Zan -maa kē siē yö
□nē- -wɔn 'gü Edhodiadö -go kö 'ya 'dho-
zē ö tii' 'ka.

21 "Kεε yö □nē- □gban 'gü, yi do- kē -slɔɔ
'ö -kē Edhodiadö bhlɔɔ bho -yi 'ka. -Yö
-kē "dhü yi 'ö Edhodö 'kpɔ -kwe -yö zun-
'ka 'ko "dhiü bha □nē- 'ka. -A -dhekpaoyi
bha- 'ka, 'yö Edhodö -yö trooyi -da -a -bha
mε -tiandhö -nu, -a -bha "sɔdha -gɔmε -nu
waa- 'tɔmε -nu 'wo Gadhidhe -sε 'gü -a -nu
-go.

22 □Dhe 'ö 'mε 'wo- -nu -dhe bha □wa nu,
'ö □wa -da trookägükɔ 'gü, 'ö -dhökédhe
zü □ya bho, 'yö Edhodiadö 'dhu -yö
-da 'kɔɔdhö, 'yö zun "tan kē -sü -bha,
'yö- "dhia -yö ma Edhodö waa- ö -bha
trootame -nu bha- -nu 'gü. 'Yö Edhodö -ya
pö 'nēdhiēngnē 'ö "tan kē siē bha- -dhe 'ö-
pö: «Pē "ɔɔ pē 'ö -dhi i -dhe, -a -gbadhe n
-go kö 'a- nu i -dhe!»

23 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö go mü 'ö -sö -bhö
'ö- pö: «Pē "ɔɔ pē 'ö -dhi i -dhe, -a pö, 'kö
-kē ma -gblüüdēdhe "pean do -zian 'ka, a
-dho -a nu i -dhe. ('Mii- kē "dhü, Atanna
-yö n 'sü).»

24 □Dhe 'ö -gblüüdē -ya pö "dhü, 'yö 'nē
bha 'ö 'kwama kun, 'yö zun "kpenng 'yö
dho- -zɔn ö dhe -dhe, 'yö- dhe -ya pö- -dhe:
«-Bhö 'dho 'kii- pö -yö Zan Mezume -go nu
i -dhe!»

25 'Yö ö yee kē -beang 'ka 'ö dho Edhodö
-dhe 'gü 'yö- pö- -dhe: «N dēmε, -yö n 'piü
□dhe 'i Zan Mezume -go □nē- -ya 'tea- 'gü
□dede ya- 'gü kö 'i n gba- 'ka.»

26 'Nēdhiēngnē bha- pö 'ö- wo -wo ö
gba Zan -go □nē- 'ka bha, 'yii dhi -gblüüdē
Edhodö -dhe, "kεε yöö kē □tɔn □dhe kö

□ya ö bo -sö -bhö -sü 'ka. 'Yö zē -sö 'ö-
-bhö waa- 'mε 'ö- -nu -dhe bha- -nu -wɔn
-dhe, kö -a kē -ko -zē "wεε 'bhaa 'dhö 'zü,

27 'yö "sɔdha 'wo- -maa kē bha- do bo
Zan -go 'sü -dhe 'gü kö -yö nu- 'ka.

28 'Yö 'mε bha 'ö dho, 'yö Zan -go
-kan, 'yö- -da 'tea- 'gü 'ö nu- 'ka, 'yö- do
'nēdhiēngnē bha- -go, 'yö- sü 'pö 'ö dho-
'ka ö dhe -dhe.

29 □Dhe 'ö Zan -bha □klangdhiü -nu 'wo-
ma □dhe □wa Zan zē, 'yö 'wo dho 'wo-
bhingklü 'ö to bha- sü 'wo dho- 'ka 'wo-
-wεε bho.

*"Kplēng 'ö Yesu -bha □klang -nu -wa
bho kö □wa wo yee kē □wa nu -a -dhiang
'ö Makö -ya zē*

*(Matiö 14,13-21; Dhukö 9,10-17; Zan
6,1-14)*

30 □Dhe 'ö Yesu -bha bɔmε -nu 'ö- -nu
bo bha, □wa wo yee kē □wa nu, yi do
'bha bha- 'ka 'yö 'wo bho 'ko -ta Yesu -kuu
"dhiü, 'yö 'wo zun 'wo "kplēng bho -sü
-bha. 'Yö 'wɔn "pepe 'wo- -kē, waa- 'wo
Atanna -wɔn -dhiang zē -ko -nu 'ö- -bha,
'yö 'wo -ya -ziö -gen 'gü -sü -bha Yesu -dhe.

31 'Yö- -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka nu
kö 'kwa 'dho "tungtadhe 'bha 'gü kö 'ka ka
"tεε 'nē 'bha 'pa.» -A pö 'ö- wo "dhü bha-
-gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'mε 'wo 'dho
siē 'wo nu siē □wa kē 'gbe □dedewo kö -ko
'ö Yesu waa- -bha yēkēmε -nu 'wo dho- kē-
'ka kö -wo pē -zian -bhö -a -ko 'yaa 'dhö.

32 'Yö 'wo dho 'wo -da "yitagɔ 'gü 'wo
dho -dhe 'ö mε 'bhaa mü 'ö 'wo dho wo
-du -slɔɔ -bha bha- 'gü.

33 "Kεε 'yö mε 'gbe -wa -nu 'dho -dhe yö,
'yö 'wo- -nu do, 'yö mε -yö go 'pödhε "pepe
'wo mü -a □gban 'gü 'do 'do, 'yö 'wo dho
wo -gen -ta, 'yö 'wo -da -nu "dhiü -dhe 'wo
'dho siē- -bha bha- 'gü. "Sanni Yesu waa-
ö □kengmε -nu -wo nu kö -wo □loo mü kö
'mε 'wo bha □wa □loo mü 'nu.

34 □Dhe 'ö Yesu -yö go "yitagɔ 'gü 'ö
zun "sia-, kö mε □ya -dhe □gban pa
tingtingdhö; 'yö -wēē -yö zun bo -sü -bha
-a -ta -a -nu -wɔn 'gü, -a -gen -mü □dhe
□yaa- -nu -ga, -wo -kē 'gü □dhe -tuü 'ö-
-gɔdhiümε 'yaa 'dhö □nē- 'dhö. 'Yö zun
'wɔn 'gbe 'ö -gban Atanna -wɔn -bha -a
'klɔɔ- -pö -nu -dhe -sü -bha.

Yesu -bha me "gblü "sɔɔdhu "dhiü gba -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

³⁵ □Dhe 'ö- -bha □klang -nu 'wo- -ga □dhe 'yënn- -gɔ □ya -ya -tɔn -ta, 'yö 'wo □yɔɔn- "sɔɔ 'wo- pö- -dhe: «-Dhe 'kwa- -bha ya "tungtadhe -mü, 'sa "bin □ya 'ma.

³⁶ 'Dho- -bha kö 'i -wɔ 'kpɔ 'me bha- -nu -bha kö -wo 'dho wo -bhöpë 'dho -dhe 'gü 'pö- -nu 'wo kwa -züzü ya waa- gbɛɛtadhe -nu 'gü kö -wa -bhö.

³⁷ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Aa bhoo, kaa □dede □në -kaa -nu gba -bhöpë 'ka!» "Kɛɛ 'yö 'wo- pö: «'Aa, 'me 'wo ya -wo 'gbɛ "gbu- -wa! -Yö i "piü □dhe 'yi 'dho 'wëë- 'wo dho yëkëme do □saa bho- 'ka "su "saaga "piü bha- 'bluu- -dho kö 'yi- nu- -nu -dhe kö -wa -bhö -ee? "Kɛɛ kö 'zü yii- kē 'dhü 'yii 'dho □mɔɔ- -nu -ta zɔɔ -wa!»

³⁸ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «-Ka 'dho □zɔɔ kö 'ka ka bhɔɔ" bho mü, 'bluu- bhe □dhe □në □ya 'to mü? □Dhe 'wo dho 'wo wo bhɔɔ" bho mü 'ö 'wo 'pë □ya 'to -a □dhung -së 'ka, 'yö 'wo nu 'wo- pö- -dhe: «'Bluu- bhe "sɔɔdhu waa- 'yuü- □ple □në □ya 'to mü.»

³⁹ □Dhe 'ö □waa- pö- -dhe "dhü, 'yö- pö -wo 'me 'wo bha- -nu -ya kpö kpö 'ka blëë -nɛɛ -ta mü.

⁴⁰ 'Yö 'wo -ya kpö kpö 'ka, këng do këng do, "ɛɛn -kaɔng "sɔɔdhu "sɔɔdhu.

⁴¹ 'Yö 'ö -kɔ -da 'bluu- bhe "sɔɔdhu bha- 'gü, waa- 'yuü- ga □ple bha- 'dhö, 'yö 'ö "yan "dhiü □wlü dhang- 'gü, 'yö Atanna nue" bho 'bluu- bha- -wɔn 'gü waa- 'yuü- bha- 'dhö, 'yö 'bluu- bha- "kplü "kplü bho, 'yö- dɔ 'ö -bha □klang -nu -gɔ kö -wa 'gü -gblü 'me 'wo bha- -nu -ta. 'Yö dho 'ö 'yuü- □ple bha- nu 'pö- -nu -dhe, 'yö 'wo- 'gü -gblü 'pö 'me 'wo bha- -nu -ta.

⁴² 'Yö 'me 'wo bha- □gban "pɛpɛ 'wo 'bluu- bha- -bhö 'wo kën, 'yö- -kpɛa -yö to.

⁴³ 'Yö 'bluu- waa- 'yuü- bha- -nu -da 'ko -ta -sü -kpɛa 'ö to 'ö dho 'ö □mɔɔ töö -yan -kaɔng do ga □ple -bha,

⁴⁴ "kɛɛ 'sa kö gɔɔn- -nu 'wo 'pë bha- -bhö -wo gun me "gblü "sɔɔdhu (kö 'wii 'në -nu waa- dhong -nu -a -nu -da mü).

Yesu "ta 'sü 'yi -ta -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 14,22-33; Zan 6,15-21)

⁴⁵ □Dhe 'wo wo bo 'pë bha- -bhö -sü 'ka, 'yö Yesu -yö zun -fɛɛ -ya 'ö -bha □klang -nu -bha -sü -bha 'ö- pö wo -zë -wo -da □sië "yitagɔ 'gü kö -wo "yi "kan "vaandhö, -wo -da 'ö "dhiü -wo 'dho Besaida "pɛan "piü kö yö -zë 'ö 'ö -wɔ 'kpɔ 'me 'wo bha- -nu -bha.

⁴⁶ □Dhe 'ö 'ö -wɔ kpɔ- -nu -bha "pɛpɛdhö, 'ö 'wo dho, 'yö dho -bheɛ Atanna -dhe -dhe 'gü -tɔn □gbin-.

⁴⁷ □Dhe 'ö- -bha □klang -nu bha 'wo "yi "kan sië 'ö □wa 'dho □wa □loo "yi □zinng 'gü, "kɛɛ kö "bin □ya 'ma- -nu -bha □dedewo, kö Yesu -zë -yö -tun "sia- "yi □taama 'ö -dɪ -ta,

⁴⁸ 'yö 'wɔn □slɔɔ- 'gü □dhe "yi "kan -sü -yö □gbaɔn sië 'ö -bha □klang -nu -ta □dedewo, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö "tɛɛ □ya -siö -a -nu -gɔ, kö "tɛɛ -yö go sië- -nu 'dho -zian 'ka, 'ö "yitagɔ -blü 'ö dho- 'ka. □Dhe 'wo dɔ -dhekpɔɔ "dhiü, 'yö dho- -nu □keng- kö -yö "ta sië "yi bha- -ta, "kɛɛ kö □ya kē □dhe yöö ziö- -nu -ta.

⁴⁹ □Dhe 'ö- -bha □klang -nu 'wo- yö kö -yö "ta sië "yi -ta 'ö nu, -wa -ga me -zii 'ka, 'yö 'wo zun "tabhoo -da -sü -bha,

⁵⁰ kö "suü □ya -da -nu 'gü kö -nu "gblüü- -yan □gbaan 'wü, 'yö to 'ö dhiang -da -nu -ta 'ö- pö: «Ma -mü, -ka ka -zɔ -gban, "suü 'ya 'dho ka kē!»

⁵¹ 'Yö -da -nu "piü "yitagɔ 'gü, 'yö "tɛɛ -yö bo ziö -sü 'ka, 'yö- 'wɔn -ya -bha □klang -nu bha- -nu kɔn □dedewo.

⁵² -A -gen -mü □dhe "slë 'ö Yesu -ya -kē 'bluu- 'ö- 'gü -gblü bha- -wɔn 'gü bha 'wii- □taama dɔ, gun 'ö- wo "dhü kö 'wɔn 'gü ma zuë" 'yii -da -nu "gblüü- □kö bha- -wɔn 'gü, (-a -gen -mü □dhe -a -nu 'dhang bho -sü 'yaa gun- "dhiü □dhe -yö -mɔɔ -bha 'ö 'wɔn suu -nu bha- -nu -kē).

'Me 'ö Yesu -ya -nu dha -a -nu -bha "yua -gɔ Zenezadhe -pö 'gü -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 14,34-36)

⁵³ □Dhe 'wo bo "yi bha- "kan -sü 'ka, 'wo -da Zenezadhe -sɛ 'gü, 'yö 'wo woo- "yitagɔ to "yi "dhiü mü.

⁵⁴ -A -nu -go "yitagɔ 'gü □në "gbu-, 'yö me □gban 'wo to 'wo Yesu dɔ.

55-56 'Yö □ya □loo -dhe "ʊʊ -dhe 'ö-
'gü, -yö -kë 'pö- 'kpii- 'ka oo, -yö -kë
'pö- 'sɛɛnnë 'ka oo, "ɛɛn -yö -kë 'bhlāa
□gbɛatadhɛ -zian □në- 'ka oo, 'yö- 'gü -mɛ
-nu 'wo dɔ -bɛang -bha 'wo dho woo-
"yuëdhi -nu 'sü "nuu -nu 'gü 'wo nu- 'ka,
'yö 'wo- -nu □loo "dhɛɛdhe "gbɛa do 'gü,
'yö 'wo □bhɛa Yesu -dhe kö 'mɛ 'wo bha
-wo zun- -bha sɔ -bha (kö -wo dha). 'Yö mɛ
"ʊʊ mɛ 'ö- -kɔ -zë -yö zun- -bha sɔ "zɔdhiü
-zian -bha, 'yö- -nu □gban "pɛpɛ 'wo -kë
"klüöklü.

7

*'Wluu- -nu 'ö Fadhizien -nu -wa -ya -a
-dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 15,1-9)*

1 Yi do 'ka, 'yö Fadhizien -nu waa-
'tɔnggɔmɛ -nu 'wo go Zedhizadhɛmö 'wo
bho 'ko -ta Yesu -dhe 'gü.

2 'Yö 'wo Yesu -bha □klang -nu yö kö -mɛ
'bha -nu -wo pë -bhö sië wo -kɔ -dhii 'ka,
kö 'wii wo -kɔ "zu (□dhe -kɔ 'wo- -kë 'ka
-a -nu wɔ -kɔ 'gü Atanna -wɔn "gblɔʊ "piü
kö 'wo kë "slüöslü -a wëëdhö bha- 'dhö).

3 "Kɛɛ 'sa kö Fadhizien -nu waa- mɛ
"pɛpɛ 'kö 'wo Zuifö -zë 'ka, -a -nu 'bha
-bha 'bha 'yaa pë -bhö kö 'yii ö -kɔ "zu
'kpakpadhö (kë "dhü 'ö -kë -dhiisü Atanna
wëëdhö), -a -gen -mü □dhe -a -nu "bhɛma
-nu 'wo 'wluu- -nu 'ö- -ya bha "yi 'yaa zun-
'bha -wɔn -bha -a -nu -gɔ.

4 -A -wɔn 'gü, □wa 'go "dhɛɛdhö kö -wo
nu, 'wii 'bɔn -bho wo -bha -zu bha- wo
□kö, 'waa -bhöpë -bhö. □Ya 'go- 'dhe bha-
'gü, -a -nu -bha 'wluu- "wɛɛwɛɛ 'në -dhe
-nu 'wo -gban "yitagbɔ -nu oo, "yitagbɔ
-nu "ɛɛn -piögagbɔ waa- -nu -wɔtapë -nu
"zu -sü -nu -bha -wo kpö 'ka.

5 Fadhizien -nu waa- 'tɔnggɔmɛ -nu -wa
-zë 'wɔn bha □në -dhe 'yö □dhe 'ö □wa
Yesu -bha □klang -nu bha- -nu yö kö -wo
pë -bhö sië kö 'wii wo -kɔ "zu, 'yö 'wo-
dhɛɛ" kpɔ 'wo- pö: «-Yö mü □dhe 'yö i -bha
□klang -nu 'waa 'wluu- 'ö kwa "bhɛma -nu
-wa -ya bha- -ya □bhlëë 'gü, 'yö 'wo pë
-bhö wo -kɔ -dhii 'ka?»

6-7 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö:
«"Gblüödhɛgblɛɛnɛ -nu 'ka ya, Atanna
-wodhiüloomɛ Ezai 'dhö dhiang 'ö- zë ka

-bha yi 'bha 'ka 'ö -bɛn zë -sü 'ka Atanna
-bha 'sëëdhɛ 'gü 'ö- pö:

<Atanna -ya -pö: "Sɛgɔ ya- 'gü -mɛ -nu
-wo n □bhlëë -ya wo "dhi 'gü "wɛɛwɛɛ,
"kɛɛ- -nu zuë" -zë -yö n 'ka □gblɛɛn,
-a -nu -bha n -dhɔkë -gen 'yaa 'dhö,
-a -gen -mü □dhe 'wluu- -nu 'ö mɛ "bhü-
-nu -wa -ya bha □në,
'wo wo 'ko □draan- -bha □dhe 'pë 'ö go
Atanna □në- "piü -a 'dhö» bha 'yii
□sua kë;

8 -a -gen -mü □dhe ka ka -kwaa Atanna
-bha 'tɔng- -zë -zü 'ö 'ka- -zuö ka -kɔ □kee-
-ta, 'yö 'ka 'wluu- 'ö mɛ "bhü- -nu -wa -ya
bha □në- -ya □bhlëë 'gü.

9 'Yö go mü 'zü 'ö- pö- -nu -dhe: «Ka "tu
'yaa Atanna -bha 'tɔng- -bha 'wɔn 'ö- 'gü
'yö bha, kë "dhü kö kaa- 'wluu- -nu □në
-wo 'to.

10 -A -gen -mü □dhe Moizö -yö 'tɔng- -dɔ
'ö- pö:

<I dë waa- i dhe -a -nu □bhlëë -yö kë i -gɔ.>
'Yö go mü 'zü 'ö- pö:

Mɛ "ʊʊ mɛ 'ö dhiang yaa ze ö 'kpɔmɛ -nu
-dhe, -wa -mɛ zë,

11 "kɛɛ ka -zë, ka- -pö □dhe: «Mɛ □yaa-
pö ö 'kpɔmɛ -nu -dhe □dhe 'pë 'ö gun n
"piü □dhe 'a- nu ka -dhe bha 'ma- □gbɔ
Atanna -gɔ, kö- 'dhe bha □ya zun □naa
bha.»

12 Kö- -dhe 'yaa -bha 'zü □dhe -a -mɛ -yö
'wɔn 'bha kë ö dë waa- ö dhe -a -nu -dhe,

13 'yö 'ka bhluu" ma- 'ka Atanna -bha
'tɔng- -nu -bha, ka -bha 'wluu- -nu 'ka- -ya
bha- -wɔn 'gü. 'Yö 'wɔn suu -nu 'wo "dhü
'ka- 'gbɛ -kë.

*Pë -nu 'wo mɛ -dhii kun Atanna wëëdhö
-a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 15,10-20)*

14 □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö mɛ
kpö 'wo gun mü bha- -nu -dhe 'zü -deewo,
'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka ka "tu 'to n -bha -së
'ka kö dhiang 'ö maa- zë bha 'ka- 'gü ma.»

15 'Yö- pö: «Pë "ʊʊ pë 'ö go "kpenng 'ö
-da mɛ "dhi 'ö mɛ -ya -bhö, -a 'bha 'yaa
mɛ kë -dhiisü Atanna wëëdhö, "kɛɛ 'pë 'ö
go- -mɛ zuë" 'gü 'ö zun "kpenng bha □në-
-mɛ -kë 'wɔnyaakɛmɛ 'ka.

16 'Yö- pö -a zë 'a- wo sië bha 'mɛ 'wɔn
'gü ma -mɛ 'ka, -ya 'gü ma.

17 □Dhe 'ö me kpö bha- -nu to 'ö dho 'ö -da 'koodhö, 'yö- -bha □klang -nu 'wo-dheε" kpö "gwënnng 'ö- -da bha- 'kloo- 'ka.

18 'Yö- pö- -nu -dhe: «Kaa -dɪ 'pö 'kii kē 'wɔn 'gü ma -me 'ka □nē wo □kö -ee? "Eεn 'kaa- 'wɔn dɔ □dhe pē 'dhe 'kö go "kpenng 'ö -da me "dhi 'ö me -ya -bhö, -a 'bha 'yaa me -dhii kun Atanna wëedhö -ee?

19 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe pē 'dhe 'kö me -ya -bhö -a 'bhaa 'dho me zuē" -zē 'gü, -yö -dho me "gblüüdhe □nē- 'gü, □ya 'go mü 'yö me dho- 'ka blēē 'gü.» (-A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha □nē- -zɔn □dhe -bhöpē -zē 'bha 'yaa me "kian 'ka.)

20 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Pē 'ö go mebhudhe 'gü □nē me -dhii kun Atanna wëedhö.

21 -A -gen -mü □dhe me zuēpiüdhe bha □nē -zu yaa -gɔn me 'ka -sü -nu oo, -da dhe "piü -sü -nu "εen -ziö me -nu -bha gɔn □keng- -sü -nu oo, "yënnng dɔ -sü -nu oo, me zē -sü -nu oo,

22 □kwaan bho -sü -nu oo, zuē" -dɔ □naɔ -bha -sü -nu oo, suu yaa -dhe -nu, □flü kē -sü -nu, 'wɔn -ma 'koo -sü kē -sü -nu, zuē" -bhɔ me -nu -bha pē -bha -sü, me -nu 'to zē -sü -nu, -dɪ -sü 'kpii- -sü -nu waa- slaa" -dhe -wɔn kē -sü -nu 'wo go- 'gü.

23 'Wɔn yaa suu "pepe 'ö "dhü bha, -yö -go me zuē" □nē- "piü, 'yö me -kē 'wɔnyaakēme 'ka Atanna wëedhö.»

Dhebhɔnē do 'ö 'yaa Zuifö 'ka -a 'dhang -bho Yesu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē (Matiö 15,21-28)

24 □Dhe 'ö ö bo dhiang -nu bha- -nu zē -sü 'ka, 'yö go -dhe bha- 'gü 'ö dho Tii- -se 'gü. 'Yö- pö ö -dɪ -dhe 'ö 'dho kö 'ö ö -gblen 'kpö 'kɔ 'bha 'gü kö me 'bha 'ya 'dho ö nu -wɔn 'wɔn dɔ, "kεε 'yö 'yii zun- -gɔ 'kɔ "dhiü.

25 -A -gen -mü □dhe □dhe 'ö dhebhɔnē do 'bha 'ö "yina yaa -yö gun- 'dhu 'gü bha, 'ö- ma □dhe Yesu □ya nu □ya □loo mü, 'yö dho 'ö "gblëenu- □wlö.

26 -A dhebhɔ 'ö "dhü bha 'yaa gun Zuifö 'ka, Glökö □nē gun- 'ka, 'yii go Izraedhö -se 'gü, -yö -go Sidhofenisi -se 'gü. "Kεε 'yö nu 'ö □bhea Yesu -dhe 'ö- pö -yö dɔ "gbu- kö "yina yaa 'ö- 'dhu 'gü bha -ya kē.

27 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «-Bhö dɔ kö 'nē -nu -wo 'kën □kö, -a -gen -mü □dhe 'yaa -sē kö -wo -bhöpē 'sü 'nē -nu -ben "dhiü kö -wa nu 'gbennē -nu -dhe.»

28 'Yö dhebhɔnē bha 'ö- -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «-Yö "dhü tɛan- 'ka, n Dēme, "kεε -a □blün 'kö go 'nē -nu -kɔ -bha 'ö □wënnng -a -nu -gen "piü bha 'gbennē -nu -wa yö -zē -bhö.»

29 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «-Bhö 'dho, "yina yaa □ya 'go i 'dhu bha- 'gü -a pö i- wo "dhü bha- -wɔn 'gü.»

30 □Dhe 'ö ö yee kē 'ö dho 'ö □loo ö -go 'koodhö, -yö -kpan ö 'dhunē -bha kö -yö wɔ siē "gbang -ta, kö "yina yaa □gbaan 'dho.

-Kɔ 'ö Yesu -yö "bhɔbhugɔn do -kē 'ka "klüöklü -a -dhiang 'ö Makö -ya zē

31 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu -yö go Tii -se 'gü 'ö bɔ Sidɔn, 'yö dho "yitagbea 'ö Gadhidhe bha- "pean "piü. -A 'dho -sü 'ka -yö -bɔ "se -gɔ 'ö- 'pö- 'dhö -kaɔng do bha- 'gü.

32 'Yö 'wo nu- -dhe "bhɔbhugɔn do 'ka, 'yö 'wo □bhea- -dhe kö -yö ö -kɔ -ya -ta kö -yö bhea" Atanna -dhe -a -wɔn 'gü kö -yö kē "klüöklü.

33 'Yö 'me bha- sü, 'yö bhɔ- 'ka me kpö bha- -nu 'ka taa- 'bleng -bleng, 'yö ö kongga -da -a "tu □gban □ple 'gü, 'yö ö -kɔ -ye 'ö "dhidhi -bha 'yö- zun- 'nεε- -bha.

34 □Dhe 'ö □ya ö bo, 'yö ö "yan "dhiü □wlü dhang- 'gü, 'yö ö -fɔv □loo "yuédhi bha- -wëē 'ö gun- kē siē bha- -wɔn 'gü, 'yö- pö- -dhe: «Efata!» (□Waa- pö "dhü -a -nu -wɔ 'gü kö -wa pö <-bhö "pu!>.)

35 -Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'ö- "tu "dhiü -yö -pu 'ö dhiang ma, 'ö- 'nεε- -yö zun -slēē 'gü -sü -bha 'ö dhiang zē 'kpakpadhö.

36 'Yö Yesu -yö -dhio dɔ- -nu -ta 'ö- pö 'wa 'dho- -gen dɔ me 'bha -dhe. "Kεε 'yii 'wɔn "dhiü 'kun, □yaa- pö "dhü -yö -kē -zianwo □dhe -ya pö -ka ka faan dɔ. -A -gen dɔ me -nu -dhe -sü 'bha □nē -da 'gü- -nu -gɔ 'ö dho- 'ka.

37 "Dhabhliwɔn -nu 'ö Yesu -ya -kē bha, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn □dedewo, 'yö 'wo- pö: «'Aa mi, me 'ö ya- kēwɔn -sē □tɔn -kεε! -Yö "tu □wlü -me -zian -kē

dhiangmame 'ka 'ö "bhubbh -nu □gban -kë
"wumε 'ka -wa!»

8

*Yesu -bha me "gblü -yiisiö "dhiö gba -ko
-dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 15,32-39)*

¹ -A yi 'ö bha- 'ka 'zü kö me kpö 'gbe
□dede □wa bho "dhuu Yesu -dhe 'gü, "kεε
kö 'pë 'ö woo- -bhö 'yaa 'dhö, 'yö ö -bha
□klang -nu -dhe, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö:

² «'Mε 'wo ya- -nu -wëë □dede -yö n kë
sië, -a -gen -mü □dhe 'wo nu n "piö -a
-dhekpaoyi -yaaga -naa □ne, "kεε -bhöpë
'bha 'ö yöö kë- -nu -gö kö -wa -bhö 'yaa
'dhö.

³ □Ya kë □dhe 'ma- -nu 'to din- 'ka □dhe
-ko ya- 'dhö, kö 'a -wü 'kpö- -nu -bha kö
-wo 'dho, "yiyaadhe -dho -a -nu bho kö
'wii □loo □kö wo -dɪ □plöö, -a -gen -mü
□dhe -a me 'bha -nu 'godhe -yö □gblεen.»

⁴ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo -yö bɔ- -gö
'wo- pö: «Mε "sinma 'wo ma ya- -nu
-bhöpë -dho 'go 'me "tungtadhe 'kwa dɔ-
-bha ya- 'gü?»

⁵ 'Yö Yesu -ya -yö bɔ- -nu -gö 'ö- pö:
«'Bluu- bhe □dhe □në ka -gö?» 'Yö 'wo-
-yö bɔ 'wo- pö: «'Bluu- bhe "saöple.»

⁶ 'Yö Yesu -ya pö -wo 'me 'wo bha- -nu
□gban "pepe 'yaanu "sia-.

□Dhe 'wo- -nu □gban 'yaanu "pepedhö,
'yö 'bluu- bhe "saöple bha- sü, 'yö Atanna
nue" bho- -wɔn 'gü 'yö- "kplü "kplü bho
'yö- nu ö -bha □klang -nu -dhe kö -wa 'gü
-gblü -a -nu -ta. 'Yö 'wo- 'gü -gblü me kpö
bha- -nu -ta.

⁷ 'Ö gun "dhü kö 'yuöga 'në 'sensennë
'bha -nu -ya -nu -gö. 'Yö Yesu -ya -nu sü
'pö, 'yö Atanna nue" bho- -wɔn 'gü, 'yö
'wo- 'gü -gblü -a -nu -ta.

⁸ 'Yö 'me 'wo bha 'wo 'bluu- bha- -bhö
'wo kë, 'yö- "kplü "kplü -kpea 'ö to 'wo-
□loo töö 'gü, 'yö dho 'ö -kë töö -yan "saöple
'ka.

⁹ 'Mε 'wo 'bluu- bha- -bhö "dhü bha, -wo
-gun me "gblü -yiisiö. □Dhe 'wo wo bo pë
-bhö -sü 'ka, 'yö ö -wü kpö- -nu -bha, 'yö
'wo dho.

¹⁰ -Wo -to -dhe do bha- 'gü, 'yö Yesu
waa- ö -bha □klang -nu 'wo -da "kplagɔnë

'gü, 'yö 'wo "yi -kan 'wo dho Damanuta -se
'gü.

(Matiö 16,1-4)

¹¹ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü, 'yö
Fadhizien -nu 'wo bho "dhuu, 'yö waa-
Yesu -nu 'wo -ya zaodhe -da -sü -bha. 'Yö
'wo- pö Yesu -dhe -a 'gü dan kian 'ka □dhe
'yö "slë do 'bha kë wo "yaan kö -ya -zɔn
wo -dhe □dhe Atanna □në- bɔ tean- 'ka.

¹² □Dhe 'wo- pö "dhü, 'yö Yesu -yö ö -fɔv
□loo pinngdhö, 'yö go mü 'ö- pö: «"Tüng
ya- 'gü -me -nu -wo n -wɔn 'suan- -bho
-bha -pë -mɔɔ -më -wɔn 'gü? A- -pö ka
-dhe tean- □dede 'ka □dhe: 'Mii 'dho "slë
-zë "wεεwεε 'bha kë □dεε 'gü -me -nu ka
-dhe tongtongdhö kö 'ka 'wɔn 'suan- bho-
-bha.»

¹³ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -da
"kplagɔnë 'gü, 'yö- -nu to 'ö "yi -kan 'zü
-deewo 'ö dho "yi □taama.

*Dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö -gban Fadhizien
-nu waa- Edhodö -nu -bha me □klang kë -ko
-bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë*

(Matiö 16,5-12)

¹⁴ -A -nu 'dho -sü 'ka, 'yö- -bha □klang
-nu -zɔ -yö bho 'bluu- 'sü -wɔn 'ka, 'sa 'ö
gun "dhü kö 'bluu- bhe do □në- -nu -gö
"kplagɔnë 'gü mü.

¹⁵ □Dhe 'wo -da zian -ta, 'yö Yesu -yö
-dhio dɔ- -nu -ta 'ö- pö: «-Ka ka -dɪ 'kun
□gɔng 'ö Edhodö waa- Fadhizien -nu -gö
bha- -gö!»

¹⁶ -A pö 'ö- wo "dhü bha, 'yö -kë -nu 'gü
□dhe -yö -wɪ 'bluu- □në- 'ka, 'yö 'wo -ya -a
pö -sü -bha wo 'ko -dhe □dhe: «-Yö kë 'ö-
wo □dhe 'bluu- 'yaa kwa -gö bha 'yö- pö
sië "dhü bha.»

¹⁷ □Dhe 'ö Yesu □yaa- 'wɔn dɔ □dhe -wa
pö sië "dhü, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka
ka -zɔ -gɔn "dhü -më -wɔn 'gü? 'Kii kë
'wɔn 'gü ma -me □në- 'ka □kö 'yö dhiang
'kö 'a- zë bha 'kii- 'gü ma -ee?

¹⁸ "εεn ka zuë" □dede □në "gloɔglo "dhü,
'yö ka "yan 'dhö 'dhö, "kεε 'yö 'kaa -dhe
yö, "εεn 'zü 'yö ka "tv 'dhö 'dhö, "kεε 'yö
'kaa 'wɔn ma "dhü bha -ee? "εεn ka -zɔ
bho -dhe □në -së □dedewo "dhü bha -ee?»

¹⁹ 'Yö- -nu dheε" kpö 'ö- pö: «'Bluu-
bhe "sɔɔdhu 'a me "gblü "sɔɔdhu "dhiö
gba- 'ka 'nu bha, -a töö -yan □dhe □në kë

to?» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ 'wo- pö: «-A töö -yan -kaɔng do ga [ple.»

²⁰ 'Yö- -nu dhεε" 'bha kpɔ 'ö- pö: «'Yö- "saɔple 'dhe 'a me "gblü -yiisiö "dhiü gba- 'ka 'zü bha [we, -a töö -yan [dhe [nē kē to?» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ 'wo- pö: «-A töö -yan "saɔple.»

²¹ 'Yö- -nu dhεε" kpɔ 'ö- pö: «'Kii- 'gü ma [kö yö -zē 'bha 'gü -ee? (-Yö -kē ka 'gü [dhe a -wɪ 'bluu- [nē- 'ka -ee?)»

Yesu -bha "yanwülümε do -kē "klööklü Besaida -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē

²² 'Yö 'wo dho 'wo [loo Besaida -pö 'gü. 'Yö 'wo nu "yanwülümε do 'ka Yesu -dhe, 'yö 'wo [bheε- -dhe kö -yö ö -kɔ pa- 'ka kē "dhü kö -yö kē "klööklü.

²³ 'Yö ö -kɔ -da [kwεε-, 'yö go- 'ka 'plöö 'yö dho- 'ka "saan -gɔ -bha. 'Yö ö "dhidhi -ziö -a "yan "dhiü, 'yö ö -kɔ -ya -a "yan -ta, 'yö- dhεε" kpɔ 'ö- pö: «I -dhe yö siē -ee?»

²⁴ 'Yö 'me bha 'ö -dhe -ga zuudhö, 'yö- pö: «[lin, a me "bhɪ- -yö kö -yö "ta siē, "kεε -yö kē n "yan 'gü [dhe "dhü 'dhö.»

²⁵ 'Yö Yesu -yö ö -kɔ kpa 'zü -deewo "yan "dhiü, [dhe 'ö ö -kɔ bho mü, 'yö 'me bha 'ö -dhe -ga 'zü zuudhö, 'yö- "yan 'gü 'dhö -pɔ, 'yö pē [gban yö 'kpakpadhö -sē 'ka.

²⁶ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe -yö 'to mü kö -yö 'dho ö -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö 'dho, 'bha 'dho -da 'plöö 'zü!»

Piedhö -bha Yesu -dɔ Atanna -bha -Yame 'ka -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē (Matiö 16,13-20; Dhukö 9,18-21)

²⁷ Yi do 'ka kö Yesu waa- ö -bha [klang -nu -wo 'dho siē 'pödhε 'wo- -dhe Fidhipö -bha Sezadhe -pö -nu bha- -nu 'gü, 'yö- -nu dhεε" kpɔ zian 'ka 'ö- pö: «Ka- -ma me -nu -ta [dhe de suu -mü n 'ka?»

²⁸ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Me 'bha -nu -wa -pö Zan Mezume -mü i 'ka, 'yö- me 'bha -nu -wa pö Atanna -wudhiöloomε Edhi ('ö gun yi 'bha 'ka bha yö) -mü i 'ka, kö me 'bha -nu -wo pö siē 'pö -a me 'dhe 'wo gun yi 'bha 'ka 'pö bha- me do -mü i 'ka.»

²⁹ [Dhe 'wo- pö "dhü 'dɔɔndhö, 'yö- pö- -nu -dhe: «Yö ka -zē [we? Ka ka -bha -pö 'gü [dhe?» 'Yö Piedhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «'Me 'ö Atanna -ya -ya 'ö- -wɔn "plüün bho bha, yö -mü i 'ka.»

³⁰ 'Yö -dhio dɔ- -nu -ta glɔglɔdhö 'ö- pö 'wa 'dho- pö me "wεεwεε 'bha -dhe "dhü.

Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang 'ö- zē 'ö Makö -ya pö

(Matiö 16,21-28; Dhukö 9,22-27)

³¹ -Yö -zun ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang zē -sü -bha ö -bha [klang -nu -dhe "töng bha [nē- 'gü 'ö- pö: «-A -dheεa -bha [dhe mang Mεgböme 'a sēε bho [dedewo, kö -kwεagbö -nu 'wo Izraedhö -sε 'gü waa- "saabhome -nu -gɔme -nu waa- 'tɔnggɔme -nu -wo wo -kɔ "kan n "dhiü, kö -wo n zē, "kεε 'ma ga a -dho -bö -a -dhekpɔɔyi -yaaga -naa bha- 'ka.

³² -Yö -gun dhiang -nu bha- zē siē- -nu -dhe "puu 'ka. 'Yö Piedhö -ya -dhe [ple 'gü, 'yö -ya -dɔn -bho 'ka -sü -bha (-a pö 'ö- wo "dhü bha- -wɔn 'gü).

³³ "Kεε 'yö Yesu -yö [slēε ö 'gü 'yö ö -bha [klang -nu -ta -ga, 'yö [gbla Piedhö -ta 'ö- pö: «'Go n "sɔɔ bha, Sɔtraan! -A -gen -mü [dhe mεbhɪdhe zuēga [nē i -gɔ, 'wɔn 'dhe 'kö go Atanna "piü -a 'bha 'yaa 'dho i [gbin-.»

³⁴ [Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö me kpö 'wo gun- [keng- bha- -nu -dhe, waa- -bha [klang -nu 'dhö, 'yö- pö- -nu -dhe: «Me "ɔɔ me 'ö- "piü [dhe 'ö bɔ n 'ka, -a -me -yö bo ö -dɪ 'ka n -wɔn 'gü, kö -yö saan" [dhe -kɔ 'a [saan- 'ka -a 'dhö.

³⁵ -A -gen -mü [dhe 'me 'ö yaa- -pö 'ö ö -dɪ dha, -a -me -gɔ -dho 'to- 'gü, "kεε me 'ö bo ö -dɪ 'ka n -wɔn waa- 'wɔn -taɔng -sē -wɔn 'gü, -yö -dho dha.

³⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü [dhe [ya kē [dhe me [ya pē "pεpε 'ö "kɔng [taa- [gban [slɔɔ, "kεε kö- 'nii- -zē -yö [dhe, 'dhang 'ö 'yii- bho n "dhiü bha- -wɔn 'gü, kö- -tosεa kē -gen [nē kē -kē -mē 'ka?

³⁷ -Mē [nē dho [slɔɔ mεbhɪdhe -gɔ kö -yö ö 'nii- -gɔ -ta 'dhɔ- 'ka Atanna -gɔ?»

³⁸ 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo 'zü "dhü bha- -gen -mü [dhe me "ɔɔ me 'ö dho 'yiü- kē n -wɔn 'ka, "εεn 'ö dho 'yiü- kē n -wɔ "dhiü [loo -sü 'ka 'me [wa "kan Atanna -bha zian -bha 'ö [wa kē [dhe dhebhɔ 'ö [ya 'go gwaan- bha 'ö -zua zē siē- 'dhö, 'ö 'wɔn yaa [nē- -nu -bhöpē 'ka ya- -nu -bha, mang Mεgböme a -dho 'yiü- kē 'pö-

-mε -nu 'tɔ -ya n -bha -sü 'ka yi 'a dho nu-
'ka n Dē -bha mēdhε -kwi 'gü kö- -bha 'kiē
-nu 'wo -ya -sü 'ka- -bha -ya 'gü bha -wo
n □keng- bha- 'ka.

9

¹ □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö go
mü 'zü 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tεan- □dede
'ka □dhe 'mε 'ka ma bha mε 'bha -nu -wo
ka kpö 'gü 'wii 'dho ga kö 'wii Atanna -bha
-gblüädēdhε 'a "wɪ siē- 'ka bha- nu -dhe yö
faan 'gü.

*Yesu 'gü "gla -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē
(Matiö 17,1-13; Dhukö 9,28-36)*

² □Dhe 'ö -dhekpαoyi "saɔdo □ya ziö, 'yö
Yesu -yö Piedhö 'dhö, Zakö 'dhö, Zan 'dhö,
-a -nu -da ö □keng-, 'yö weng- -nu 'wo -ziö
'wo dho -tɔn □gblēen 'bha □gbin-, kö mε
'wεε 'bha 'yaa- -nu "piü mü. 'Yö -gla -a
-nu "yaan.

³ 'Yö sɔ 'ö gun- -bha bha- "yan 'dhö zun
bho -sü -bha, 'ö dɔ mü kö "flü 'ö- wo siē kö-
-zɔn 'ka -pē 'bhaa 'dhö "kpung □taa 'zü.

⁴ 'Wo dho "kan wo -ta kö Edhi waa-
Moizö ('ö □wa ga 'nu yi 'bha 'ka bha □wa
'go dhang- 'gü □wa nu), kö waa- Yesu -nu
-wo dhiang zē siē.

⁵ 'Yö Piedhö -ya pö Yesu -dhe 'ö- pö: «N
Dēmε, -dhe 'ö ya -yö -sē "dhe! 'Kwa -ya
yö -yö -dho kē -sē □zɔɔ -wa! -Bhö dɔ kö
'yi bɔɔ" -yaaga dɔ kö- do- kē i -bha 'ka, kö-
do- kē Moizö -bha 'ka, kö- do- kē Edhi -bha
'ka -dhe.»

⁶ -A pö 'ö Piedhö -ya wo "dhü bha- "sɪ
'yaa gun- -dhe. -Yö "suü -ziisü 'ö -da -a -nu
'gü 'wɔn bha- 'gü bha □nē- "dhiü -dhiang
zē.

⁷ 'Wo dho "kan 'zü wo -ta kö "dhuu □ya
-ya -a -nu -ta -susudhö. 'Yö Atanna -yö bɔ
"dhuu bha- 'gü 'ö dhiang zē- -nu -dhe 'ö-
pö: «N Gbö (do 'ö n -gɔ) 'yö ya, -a -dho 'ö
n -kē -a "sinma 'yaa 'dhö, -ka ka "tɔ 'to-
-wɔ -bha kö 'ka- □bhlēē -ya!»

⁸ 'Wo dho "kan 'zü wo -ta 'bha wo kö
Yesu yöö do □nē □ya 'to- -nu "piü mü.

⁹ □Dhe 'wo go siē -tɔn □gbin- 'wo lɔɔ-
siē, 'yö -dhio dɔ- -nu -ta 'ö- pö 'wa 'dho
'wɔn 'wo- -dhe yö bha- -gen dɔ mε 'bha
-mε 'bha -dhe -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun-
'ka yi 'ö yöö Mēgbömε 'ö dho 'go- 'ka ga
'gü 'ö -bö bha- -bha.

¹⁰ -A pö 'ö- wo "dhü bha, -yö -to -nu
"yaan, "kεε kö- 'dhe 'kö zun- -go ga 'gü kö
-yö -bö -wɔn -bha bha 'waa- 'gü ma, kö
-wo wo 'ko dhεε" 'kpɔ siē 'wo- pö: «□Yaa-
pö □dhe 'pε 'dhö kö □ya -pö □dhe?»

¹¹ 'Yö- -bha □klang -nu -wa dhεε" 'kpɔ
'wo- pö: «"Kεε -a pö 'ö 'tonggɔmε -nu -wa
wo 'sa □dhe Edhi -dho nu, 'yö Atanna -bha
-Yamε gun -na nu ya- 'klɔɔ- -mü -mē 'ka?»

¹² 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Tεan- -mü,
Edhi dho nu □kö -blēesü kö -yö Atanna
-wɔn □gban zun ö zun -dhe 'gü "pεεpεdhö
-sē 'ka, ('yö- -bha -Yamε -yö gun -na nu).
"Kεε -wɔ 'ö -ben zē -sü 'ka 'pö Atanna -gɔ
'sēēdhε 'gü □dhe:

<-Wo -dho □bhlēē bho Mēgbömε -bha 'ö
'wo- -wēē -kē wo "yan -ziö 'gü 'ka>
bha- 'klɔɔ- -mü -mē 'ka?

¹³ A- -pö ka -dhe □dhe Edhi □ya nu 'nu,
'yö 'wɔn 'ö -dhi -nu -dhe □waa- wɔ- -ta
□dhe -kɔ 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka Atanna -gɔ
'sēēdhε 'gü -a 'dhö.» Edhi 'ö Yesu -yö -wɪ
'ka "dhü bha □nē Zan Mezumε 'ka.

*Yesu -bha 'yina yaa -kē 'nē do 'bha 'gü
-kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zē*

(Matiö 17,14-21; Dhukö 9,37-43a)

¹⁴ □Dhe 'wo dho 'wo □loo- -bha □klang
-nu 'dhe 'wo to -tɔn -genngdhö bha- -nu
"sɔɔ, -wo -kpan mε kpö 'kpii- -bha kö □wa
□klēēn- -nu -zü, kö- -bha □klang -nu bha
waa- 'tonggɔmε -nu -wo zaɔdhe -da siē wo
"kwēē.

¹⁵ Mε kpö bha -wo Yesu -yö -kan 'gü 'ka.
□Dhe 'wo- yö, 'yö 'wo dɔ -bεang -bha 'wo
dho- □tua bho -dhe 'gü.

¹⁶ □Dhe 'ö dho 'ö □loo ö -bha □klang -nu
bha- -nu -dhe 'gü, 'yö- -nu dhεε" 'kpɔ 'ö-
pö: «-Mē -wɔn □nē keng- -nu 'ka- zaɔdhe
-da siē?»

¹⁷ 'Yö mε do- bɔ mε kpö bha- 'gü 'ö- -yɔ
bɔ 'ö- pö: «N Dēmε, ma □nē "yina yaa 'dhö
n gbö ya- 'gü, 'yö 'yaa "wɪ, 'yö 'a- sü 'a nu-
'ka i "piü.

¹⁸ "Yina 'ö- 'gü bha □ya -da -ta -dhe 'ö-
'gü, 'yö- -zuö "sia-, 'yö- "dhidhi "vuu 'dhö
-ya -kpɔkpɔdhö kö -yö ö "sɔn "dhiü -bhö
siē, □ya 'go mü 'yö dɔ zεēndhö. □Dhe 'a
nu 'ö 'mii i yö, 'yö 'a □bhea i -bha □klang
-nu -dhe kö -wo "yina yaa bha- kē, "kεε
'wii □mɔɔ- -bha. ('Wɔn 'ö 'yi- zɔadhe -da
siē bha 'yö bha).»

19 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -yö -dɔn bho ö -bha □klang -nu 'ka 'ö- pö: «'Me 'ö -zɔ -yö Atanna -dhe -sü 'yaa ka -gɔ ya, ka -dho 'dhang bho n "dhiü -më yi □në- 'ka, "εεn -yö ka 'gü □dhe a -dho 'to ka "piü -kpεawo, 'ö 'a ka -kwεε bun 'ö- "dhiütodhe 'yaa kë -ee?» 'Yö- pö: «-Ka nu -në 'ka n -dhe yö!» 'Yö 'wo nu- 'ka.

20 'Në bha 'ö Yesu yö -dhe do 'ö- 'gü -yö -to mü 'ö "yina bha 'ö -da 'gü, 'yö zun -dɪ -zë -sü -bha "gbɪ- 'ka, 'yö -pö, 'yö zun glün- -sü bha □dhe mε- sεε" -be -kë kö- "dhidhi "vuu- bho sië.

21 'Yö Yesu -ya dë dheε" kpo 'ö- pö: «'Wɔn ya 'ö i gbö □slɔɔ -a -kwε □ya kë □dhe?» 'Yö- yö bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-A zü- -bho kö -yö 'në 'ka.

22 "Ta □në -bhö -a wo yi -dhe, "kεε □ya kë -nu wo □sië -zianwo "yina bha -yö ma 'në bha- -zuö peng "dhiü -dhe -nu waa- "yi □bhaa -dhe -nu □gban 'gü kö 'ö- zë. □Ya kë □dhe yi -ta 'kun "sɪ -zë □ya kë i -dhe kö -bhö dɔ □në wo "gbɪ- kö yi -wëë -yö i kë kö 'i "ta yi -dhe!»

23 'Yö Yesu □ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «I -ta 'kun "sɪ -kë n -dhe -wɔn □në 'i- pö -ee? Ma -zë i dheε" □në maa- 'kpo □dhe: -Zu -yö Atanna -dhe -sü -yö i -gɔ -ee? -A -gen -mü □dhe mε "ɔɔ mε 'ö ö -zɔ yö Atanna -dhe -a -mε -fië -bha 'wɔn 'yaa 'dhö.»

24 'Yö 'në dë bha 'ö to 'ö -gbla 'ö- pö: «A 'dhang -bho Atanna "dhiü, "kεε ma 'dhang -bho -a "dhiü -sü bha 'yaa 'kpakpadhö □në- wo. -Bhö n -ta 'kun kö -a "dhiü -ya pa!»

25 □Dhe 'ö Yesu -yö mε kpö bha- -nu yö kö □wa dɔ -beang -bha, -wo nu sië ö -ta, 'yö □gbla "yina yaa bha- -ta 'ö- pö: «"Yina 'i mε -kë "bhɔbhɔ 'ka 'i mε "tɔ wü 'i 'në ya- 'gü ya ma □në 'a- pö -bhö 'go 'në bha- 'gü, 'bha 'dho, 'bha 'dho i yee kë 'i nu mü 'zü!»

26 'Yö "yina bha 'ö go 'në bha- 'gü kö -yö "gbla sië, kö 'në -yö ö -dɪ -zë sië "gbɪ- □dedewo. 'Ö go mü 'yö -wɔ □dhe mε □ya ga- 'dhö, kö mε 'gbe -wa pö sië □dhe □ya ga -zian □në- wo.

27 "Kεε 'yö Yesu -yö ö -kɔ -da -a □kwεε- 'ö- □wlü. 'Yö □wlü 'ö dɔ ö -gean.

28 □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya kë "dhü, 'ö Yesu □ya 'dho ö □yëë "dhiü, 'ö waa- -bha □klang

-nu □wa 'to wo do 'ka, 'yö 'wo- dheε" kpo 'wo- pö: «'Yi Dëmε, yi -kɔ 'ö 'yii □mɔɔ "yina ya- kë -sü -bha ya- -gen □në -më 'ka?»

29 'Yö- yö bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Bheε Atanna -dhe -sü 'ö -sobheε -bha □në "yina suu 'dhe 'kö bha- dho.»

Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang zë -kɔ □plε -naa 'ö Makö -ya pö (Matiö 17,22-23; Dhukö 9,43-45)

30 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo go -dhe 'dhe bha- 'gü 'wo bɔ Gadhidhe -sε 'gü, "kεε 'yaa gun Yesu "piü □dhe mε 'bha -yö 'wɔn □slɔɔ ö -bɔ mü -wɔn 'gü.

31 -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'wɔn 'ö yöö kë ö 'ka bha -ya -ta "pɔ sië ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «-Wo -dho mang Mεgböme n □gbaɔ mε "bhɪ- -nu -gɔ 'ö 'wo n zë, "kεε □wa n zë "dhü, a -dho -bö -a -dhekpaɔyi -yaaga -naa bha- 'ka.»

32 -A pö 'ö- wo "dhü bha- -bha □klang -nu 'wii- 'gü ma ö 'klɔɔ- 'ka, "kεε 'sa kö- dheε" 'kpo -sü "suü -ya -nu 'gü.

'Wɔn 'ö -gban -due 'kpɪi- -dhe 'ö Atanna 'piü -a -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 18,1-5; Dhukö 9,46-48)

33 'Yö 'wo dho "dhü 'wo □loo Kapεεnaɔmö -pö 'gü. □Dhe Yesu □ya bo -da -sü 'ka 'kɔɔdhö, 'yö ö -bha □klang -nu dheε" kpo 'ö- pö: «-Më -wɔn □në 'ka gun- zaɔkpadhe -da sië zian -ta bha?»

34 "Kεε □dhe 'ö- -nu dheε" kpo "dhü, 'yö -dheε -yö ga- -nu -ta dingdhö, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -due 'kpɪi- -dhe 'ö dhang- 'gü □waa- -wɔn zaɔdhe -da zian -ta kë "dhü kö 'mε 'ö- -due 'dhö 'kpɪi- 'wo- dɔ.

35 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö 'yaanu, 'yö ö -bha □klang -nu -kaɔng do ga □plε bha- -nu -dhe, 'yö- pö- -nu -dhe: «'Ö 'mε 'dhe 'ö- "piü □dhe yö □në ö -due kë 'kpɪi-, -a -mε -yö ö -dɪ -da mε □gban "pepe □wlöö kö -yö kë mε □gban "dhiü -ziö wo -mε 'ka.»

36 'Yö -ziö 'ö ö -kɔ -da 'në 'dεdε do 'gü, 'yö- dɔ- -nu kpö 'gü, 'yö go mü 'ö- sü, 'ö- -wɔ ö -gbe 'gü, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe:

37 «'Me "ɔɔ mε 'ö yaa ö -kɔ -ya 'mε 'wo □dhe 'në -nu ya- -nu 'dhö, -a mε do -zian

-dheng -bha, -a -me -bha kë n -bha 'ka -sü -wɔn 'gü, kö -yö ö -kɔ -ya ma [në n -dheng -bha bha, 'sa me "ɔɔ me 'ö -kɔ -ya n -dheng -bha, kö 'yii mang do n -dheng 'kun, kö n Dë Atanna 'ö n -bɔ bha [në 'ö ö -kɔ -ya -dheng -bha 'pö bha.»

*'Wɔn 'ö -gban 'me 'wo bɔ Yesu 'ka "εεn 'wo- 'yɔɔ- 'ka -a -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Dhukö 9,49-50)*

³⁸ [Dhe 'ö [yaa- pö "dhü [ya ö bo, 'yö Zan -ya pö- -dhe: «N Dëme, yi -kpan me do 'bha -bha yi do 'ka kö -yö "yina yaa kë sië me -nu 'gü i 'tɔ 'gü "kεε 'sa kö 'yaa kwa [keng-, 'yö 'yi- -kɔ bho- -bha.»

³⁹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «"Dhabh- liwɔn 'bha [ya kë "dhü [taamasü 'gü, 'ka 'dho- -me -kɔ bho- -bha, -a -gen -mü [dhe me 'ö 'wɔn suu 'ö "dhü- -kë n 'tɔ 'gü, 'yii 'dho 'go mü 'zü kö -yö n -dhiang yaa zë ö "gblɔɔ peng -sü do bha- -ta.

⁴⁰ -Yö kë ka "yaan [dhe 'me 'yii do kwa -gɔ -gɔn -yan 'gü kö -yö -bɔ kwa 'ka.

⁴¹ Me "ɔɔ me 'ö dho ka gba "yi -kɔɔ -yan do 'ka 'ka- mü, ka -bha -kë mang Klisi -me ma me 'ka -sü -wɔn 'gü, a- -pö ka -dhe tɛan- [dede 'ka [dhe -a -me 'yii 'dho [fië ö [trɔɔn 'ka tongtongdhö.»

*'Wɔn 'ö -gban me -go Atanna -bha zian -ta -pë -nu -wɔn -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 18,6-9; Dhukö 17,1-2)*

⁴² 'Yö go mü 'ö- pö: «"Kεε me "ɔɔ me 'ö dho kë 'me 'wo [dhe 'nëseennë -nu 'dhö 'dhang -bho n "dhiü -sü 'gü bha- me do -zian -bho Atanna -bha ziantame 'ka, -gwë kpö 'kpii- do -kplü -a -me bho -bha -sü -zian 'wo- -me -zuö 'ka [weeyi [bhaa -a fië- -dhö 'wɔn 'ö (Atanna) dho kë- -me 'ka dhia" bha- -bha.

⁴³ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, [ya kë [dhe i -kɔ 'ö i "dhiü bha [ya kë i -da Atanna "dhiü -pë 'ka, -bhö -a "kan i -bha. ("Tüng 'ö 'bhii- kë [kö- 'ka bha- 'ka). I -to -gbe "kplü 'ka -sü 'ö i -da 'ka Atanna -bha -tosea 'ö 'yaa yën -a 'gü -sü fië- -dhö i -gbe [gban -to i -bha -sü 'ö 'i dho- 'ka [geebɔɔ -peng 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü -sü -bha.

⁴⁴ [-Dhe 'ö "dhü bha bhiënë -nu 'wo me -bhö mü bha 'waa ga tongtongdhö "εεn peng 'ö mü 'yaa "dhuu].

⁴⁵ [Ya kë 'zü [dhe i -gen do [ya kë i -da Atanna "dhiü -pë 'ka, -bhö -a bho i -bha. ("Tüng 'ö 'bhii- kë- 'ka [kö bha- 'ka). -A -gen -mü [dhe i -da -sü 'ö [niɔɔsü 'ka -tosea 'ö 'yaa yën- kë -dhe 'gü -sü fië- -dhö i -gen [ple [gban -to mü -sü 'ö 'i dho- 'ka [geebɔɔ -peng 'gü -a -bha.

⁴⁶ [-Dhe 'ö "dhü bha bhiënë -nu 'wo me -bhö mü bha 'waa ga tongtongdhö "εεn peng 'ö mü 'yaa "dhuu.]

⁴⁷ I "yanga do [ya kë i -da Atanna "dhiü -pë 'ka, -bhö -a bho mü, ("tüng 'ö 'yii i -da [kö 'wɔn yaa 'gü bha- 'ka) i -da i "yanga do 'ka Atanna -bha -gblüeddhëpö 'gü -sü fië- -dhö i "yanga [gban [ple -to mü -sü 'ö 'i dho- 'ka [geebɔɔ -peng 'gü,

⁴⁸ -dhe 'ö [yuun 'ö mü [ya -da me 'gü 'yaa ga tongtongdhö, "εεn 'ö peng 'ö mü 'yaa "dhuu tongtongdhö bha- 'gü -sü -bha.

⁴⁹ -A -gen -mü [dhe Atanna -dho me [gban kwa këwɔn -nu "zu peng 'ka [dhe -kɔ 'wo [wee -da sië- 'ka "tɔɔ -bha bha- 'dhö.

⁵⁰ [Dhe 'ö "dhü, kaa [wee -yö kë ka 'gü kö 'ka 'to ka 'ko -dhe -së, -a -gen -mü [dhe me [gban kwa- 'wɔn -dɔ [dhe [wee bha pë -së -mü, "kεε [ya kë [dhe -a din [ya bo 'go -sü 'ka -bha, -më "wεε 'bha [në 'wo dho- 'sü kö -wa din dhi- 'ka 'zü -deewo? [Ya kë "dhü kö -zun "dhiü -bhɔɔ [në 'yaa 'dhö 'zü bha (kö [ya 'to -zuöpë [në- 'ka.)»

10

'Wɔn 'ö -gban dhe waa- gɔn -a -nu -kan 'kwëë- -sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 19,1-12; Dhukö 16,18)

¹ [Dhe 'ö Yesu -yö go -dhe bha- 'gü, waa- ö -bha [klang -nu 'dhö 'yö -ziö 'ö dho Zude -së 'gü, Zuuden [taama. 'Yö me "bhii- -yö ta gblaa- -bha 'zü -deewo 'wo nu- -dhe 'gü, 'yö zun 'zü- -nu [klang kë -sü -bha Atanna -wɔn 'ka [dhe -kɔ 'ö- -kë 'ka -kpeawo -a 'dhö.

² 'Yö Fadhizien 'bha -nu 'wo nu 'wo- dhεε" kpɔ -a 'gü dan kian 'ka 'wo- pö: «Me- -mɔɔ -bha 'ö me -yö dhe bho "bü -ee?»

3 'Yö Yesu -ya -nu dhεε" kpɔ 'pö 'ö- pö: «Moizö -ya -pö ka -dhe □dhe ö -bha 'tong- 'sëedhe 'ö- -ben zë bha- 'gü?»

4 'Yö 'wo- -yɔ bɔ 'pö 'wo- pö: «-Ya -pö 'mε 'ö dho dhe bho "bü -yö 'sëedhe kē kō -ya □nëng -bha kō -ya bho- 'ka "bü.»

5 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-A pö 'ö Moizö -ya wo "dhü bha -yö -sü kaa- gɔɔgbɪdhe □në- -bha,

6 "kεε Atanna -zë -yö gɔn waa- dhe □në- -nu -da "kpɔngtaadhe -da "töng 'gü.

7 Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö gɔɔn- dho "kan ö dhe waa- ö dë -a -nu -bha, 'yö -kplü ö -bha dhebhɔ -bha,

8 'yö mε □plε bha 'wo -kē pē do 'ka. □Ya kē "dhü kō 'waa mε □plε 'ka 'zü, kō □wa kē pē do □në- 'ka.

9 -A -kē "dhü -sü -wɔn 'gü, -a -dhe 'yaa- -bha kō 'pē 'ö Atanna □yaa- □nëng 'kwëe- bha mε "bhɪ- -zë -ya "kan 'kwëe-.»

10 □Dhe 'ö waa- -bha □klang -nu 'wo dho 'wo □loo wo □yëe "dhiü, 'yö 'wo- dhεε" -dee 'bha kpɔ 'zü 'wɔn do bha- 'ka.

11 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Mε "ɔɔ mε 'ö ö -bha dhe bho "bü 'ö- -dee sü, kō- mε -yö 'wɔn yaa □në -kē ö -bha dhebhɔ -blɛsü 'ka bha, "kεε kō -yö -da □në wo mε -nu -bha dhe "piü bha.

12 □Ya kē 'pö □dhe kō dhebhɔ -yö 'go gwaan- -bha kō -yö gwaan- "wεε 'kpɔ, kō -yö -zua □në- zë.

Yesu -bha 'dhuë- -kē 'në -nu -bha -sü -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 19,13-15; Dhukö 18,15-17)

13 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö 'wo nu 'në 'sɛennë 'bha -nu 'ka Yesu -dhe, kē "dhü kō -yö ö -kɔ 'pa- -nu 'ka kō -yö 'dhuë- kē- -nu -bha, "kεε 'yö- -bha □klang -nu 'wii "wɪ- -bha, 'yö 'wo zun peng □wɛnng 'mε 'wo bha- -nu "yan 'gü -sü -bha.

14 □Dhe 'ö Yesu -ya -dhe yö, 'yii dhi- -dhe, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «'Ka 'dho 'në 'sɛennë -nu kē n -bha, -kaa -nu 'to mü kō -wo nu n "piü, -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö 'mε 'ö- -nu -bha 'wɔn 'gü ma -kɔ 'dhö □dhe -a -nu 'dhö □në- -nu -bha 'ka.»

15 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe 'mε 'yii "wɪ Atanna -bha -gblüdedhe -wɔn -bha □dhe 'në 'sɛennë

-nu -wɪ 'wɔn -bha -kɔ 'dhö, 'yii 'dho -da mü tongtongdhö.

16 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö 'në -nu bha- -nu -wɔ ö -gbe 'gü 'do 'do, 'yö ö -kɔ -ya -nu -ta, 'yö 'dhuë- -kē -nu -bha.

□Naɔmε 'kpii- do -bha -bo Yesu 'ka -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 19,16-30; Dhukö 18,18-30)

17 □Dhe 'ö Yesu -yö go -dhe bha- 'gü 'ö -da zian -ta, 'yö gɔndë do -yö dɔ -ɛang -bha 'yö nu 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü, 'yö- dhεε" kpɔ 'ö- pö: «N Dëmε "klɔsësü, a -dho -a kē -kɔ -kē □dhe kō 'a □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- -slɔɔ?»

18 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «I n -dhe "klɔsëmε -më -wɔn 'gü? "Klɔsëmε 'bha 'yaa 'dhö kō 'yii kē Atanna -zë 'ka.»

19 'Yö go mü 'ö- pö: «Mangga 'tong- 'kō -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü □dhe:

<'Bha 'dho -zua zë,

'bha 'dho mε zë,

'bha 'dho □kwaan bho,

'bha 'dho □sua -ya mε -nu -bha,

'bha 'dho kwεε" yaa -za bho mε 'bha -bha, "εεn

ü dhe waa- i dë -a -nu □bhlëe -ya> bha, i yö -zë dɔ -kεε?»

20 'Yö gɔndë bha -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «-A 'dhe 'kō bha yö -zë n kē -pē -mü 'a go- 'ka n 'nëdhe 'gü, n Dëmε.»

21 □Dhe 'ö Yesu -ya -ga zuudhö, 'yö- "dhia -yö ma- 'gü, 'yö- pö- -dhe: «-Yö ("dhü tɛan- 'ka, "kεε) pē do □në- kēwɔn □ya 'to i -bha, -bhö 'dho kō pē "pɛpɛ 'ö i -gɔ 'i- □gban "dhɔɔ dɔ, kō 'i- -naɔ □gbaɔ "flɛεmε -nu -gɔ. Atanna -dho -a -gɔ "yɔɔ dɔ i -gɔ □naɔ 'dhe 'ö dhang- 'gü -a 'ka, 'bha 'go mü kō 'i nu 'i -da n □keng-.

22 "Kεε -a pö 'ö Yesu -ya wo 'mε bha- -dhe "dhü bha 'yö ma- 'ka, 'yö ö -bha 'dho wo ö wë -ta -sɛa 'ka, -a -gen -mü □dhe □naɔ 'ö gun- -gɔ -a -dhiang 'yaa zë, (-a -wɔn 'gü, 'yaa gun- "piü □dhe 'ö ö -kɔ bho- 'gü).

23 □Dhe 'ö 'mε bha □ya 'dho, 'yö Yesu -yö -dhe -ga ö -züzü, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «□Naɔmε -nu □dede -zë -a -nu -da Atanna -bha mε -nu kpö 'gü -dhe -dho kē 'ya-!»

24 -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha, 'yö- 'wön -ya -bha □klang -nu kón. 'Yö go mü 'yö- -ta -pu -a -nu -dhe 'ö- pö: «N bhang -nu, a- -pö ka -dhe □dhe -da Atanna -bha -gblüdedhe 'gü -dhe -yö 'ya-!

25 -Yönmæa -bha -bö -sedha -ye 'ka -sü -yö "gbu-, "kæe □naome -bha -da Atanna -bha -gblüdedhe 'gü -sü -yö "gbu- 'ö -ziö yö -zë -ta.»

26 'Yö- 'wön -ya -bha □klang -nu kón 'zü 'ö ziö mü, 'yö 'wo -ya wo 'ko -nu dhee" 'kpo -sü -bha 'wo- pö: «Yö -zë □ya kë "dhü 'sa kö 'dee dho dha?»

27 'Yö Yesu -ya -nu -ga 'ö- pö: «Me "bhü- -nu -zë 'waa □moo- -bha, "kæe Atanna -zë -yö -moo -bha, -a -gen -mü □dhe Atanna -zë -fiëbhawön 'yaa 'dhö.»

28 'Yö Piedhö -ya pö- -dhe: «'Yö 'me 'kö yi -zë 'ya "kan yii- pé □gban "pepe -bha 'ya -da i □keng- yö □we?»

29 'Yö Yesu -ya -yo bö- -go 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe kö -yö 'to ka "yaan □dhe me "bu me 'ö zë n -wön -dhe, "een 'ö zë 'wön -taong -së 'ö go Atanna -a -wön -dhe, 'ö go 'ö -go 'koodhö, "een 'ö -kan 'ö dheebhang goon- -nu, "een dhong -nu, 'ö dë waa- 'ö dhe "een 'ö -bha 'në -nu waa- 'ö -bha 'bhlaa- -nu -bha,

30 -a -me -dho -a -gao këng do □slöo "kpung □taa yö, 'ko -nu 'ö- -me -ya to bha oo, "een -a dheebhang dhong -nu, goon -nu 'ö- -nu to oo, -a dhe -nu oo, -a -bha 'në -nu "een -a -bha "se -nu 'ö- to bha, -yö -dho -a "wæe □slöo, "kæe -yö -dho -a □slöo "yënnng □gbaon 'gü kö -wa -wëe -kë wo sië n -wön 'gü. "Kæe □ya 'go mü, -a -me -dho □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü, -a -slöo -a -dhekpao dhia" saan 'ka.

31 "Kæe a- -pö ka -dhe □dhe 'me 'wo "dhiü, "töng ya- 'gü bha- me 'gbe- -dho bö □taama, 'ö 'me 'wo gun □taama bha- me 'gbe -wo bö "dhiü.»

Yesu -bha 'ö ga -wön waa- 'ö -bö -wön -dhiang -yaaga -naa 'ö- zë 'ö Makö -ya pö (Matiö 20,17-19; Dhukö 18,31-34)

32 □Dhe 'ö □wa -da 'zü zian -ta 'wo 'dho sië Zedhizadhemo, kö -ya -nu -dhe "dhiü, kö- -bha □klang -nu □gban "gblüdedhe □ya "muu bho, "kæe kö -wa □keng- "suö 'ka mü "dhü, -yö me -kaong do ga □ple bha- -nu

-dhe 'ö "soo, 'yö zun 'wön 'ö yöö kë 'ö 'ka bha- -gen bho -sü -bha -a -nu -dhe.

33 'Yö- pö: «-Ka -dhe -ga, 'dho do 'kwa- wo sië Zedhizadhemo ya, -wo -dho mang Megbome n 'kun, 'ö 'wo n nu "saabhomo -nu -gome -nu waa- 'tonggome -nu -dhe, 'ö 'wo n zë za 'ka, 'wo- pö -wo n zë, 'ö 'wo dho 'wo n nu 'me 'waa Atanna do 'wo go "se "wæe 'gü bha- -nu -dhe.

34 'Ö 'wo □wæe do n -bha, 'ö 'wo wo "dhidhi -pen n -bha, 'ö 'wo n ma "dhü 'ka, 'ö 'wo n zë, "kæe -dhekpao yi -yaaga □ya ziö, a -dho 'go ga 'gü 'a -bö.»

Gba 'ö Zakö waa- Zan 'wo- -dhe Yesu -go -a -yo 'ö- bö 'ö Makö -ya pö (Matiö 20,20-28)

35 □Dhe 'ö 'ö bö- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Zakö waa- Zan 'wo -kë Zebede gbö -nu 'ka bha, 'wo □yoon- "soo, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Deme, 'pë 'ö yi "piü 'yi- -gbadhe i -go -bha, -bhö do "gbu- kö 'i- kë yi -dhe.»

36 'Yö- -yo bö- -nu -go 'ö- pö: «-Yö ka "piü 'a- kë ka -dhe □dhe?»

37 'Yö 'wo- pö: «Yi Deme, -bhö do "gbu- kö yi 'ö i -bha -gblüdedhe dho -ya -bha -a 'ka bha, me □ple 'yi ya -due 'ö mü bha i yi gba -a □bhlëesü -sü 'ka -dhe!»

38 'Yö Yesu -ya -yo bö- -nu -go 'ö- pö: «Pë 'ka- -gbadhe sië n -go bha ka- -do -ee? Ka -moo -bha 'ö "yi -dhiisü 'ö maa mü bha 'ka- mü -ee? "Een saan" 'ö maa- wo bha ka -dho □moo- wo -sü -bha -ee?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «□iin, yi -dho □moo- -bha.»

39 'Yö Yesu □ya -yo bö- -nu -go 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka □dhe 'wön "gbu- 'ö maa- "yi mü bha waa- saan" 'ö maa- wo bha, ka -dho ka -bha wo,

40 "kæe -a 'dhe 'kö -gban me -bha -ya n -ko -së "een n □kwaa 'gü -sü -wön -bha, 'yaa ma -zë ma 'wön 'ka. □Ya 'go mü, 'me 'ö 'wön 'dhe bha Atanna -ya -ya -nu -bha 'ka □në 'wo dho- □slöo.»

41 □Dhe 'ö- -bha □klang -nu bha- me -kaong do 'dhe 'wo to 'wo 'wön bha- ma, 'yö -kë -nu -siödhewön 'ka Zan waa- Zakö -a -nu kwi -bha.

42 □Dhe 'ö Yesu -yö 'wön □slöo- 'gü, 'yö- -nu -dhe 'yö- pö- -nu -dhe: «Ka- 'wön do □dhe -gblüde -nu 'wo "kpung □taa yö 'wön 'ö -dhi -nu -dhe, 'yö 'wo- -wo woo- "segume -nu -ta, 'yö 'me 'wo me

-tiandhö -nu 'ka, 'wo me -dhe -faan -wo wo □koonme -nu -ta,

⁴³ "kεε ka -zē ka -bha 'yaa "dhü. 'Me 'ö- "piü □dhe ö -due kē 'kpii- ka kpö 'gü Atanna wëedhö, -a -me -zian □nē -yö kē ka "dhiü -ziö wo -me 'ka.

⁴⁴ Kö 'me 'ö- "piü □dhe 'ö kē me □bhlëesü 'ka ka kpö 'gü (Atanna wëedhö), yö □nē -yö kē me □gban ka -bha □dhuëng 'ka.

⁴⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe mang Mεgböme nu 'a- wo "kpong □taa bha, 'mii nu kö me -yö ma -zē n "dhiü -ziö wo, "kεε kö ma □nē 'a ka "dhiü -ziö wo, kö 'a n -di nu ka -gotadhöpé 'ka kö me 'gbe -wo kē dhame 'ka -dhekpao dhia" 'gü.»

"Yanwlüme do -kē "klööklö Zedhiko -ko -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 20,29-34; Dhukö 18,35-43)

⁴⁶ 'Yö waa- -bha □klang -nu 'wo dho "dhü 'wo □loo Zedhiko. □Dhe 'ö □ya 'go 'pö- bha- 'gü, waa- me kpö 'kpii- 'ö gun- □keng- bha- 'dhö, kö Time gbö 'wo- -dhe Batime 'ö gun gbadheme 'ka -a -kē "yan -wlü 'ka -sü -wön 'gü bha, -yö -ya siē zian "göng "piü.

⁴⁷ □Dhe 'ö- ma □dhe Yesu 'ö go Nazadhetö bha □nē ziö siē bha, 'yö zun "gbla -sü -bha 'ö- pö: «Yesu, Davi suu, -bhö n -wëe -ga kö 'i "ta n -dhe -dhe!»

⁴⁸ 'Ö gun "gbla siē "dhü kö me 'gbe -wo -dön bho siē- 'ka 'wo- pö -yö ö "dhi ta. "Kεε □waa- pö- -dhe "dhü -yö -kē □dhe 'pē 'wo- pö -yö "gbla 'bha □nē wo "gbu- 'ka -a 'dhö, 'yö ö -wu "dhiü □wlü 'zü 'ö -ziö -a 'dhe 'ö gun -blæsü bha- -ta 'ö- pö: «Davi Gbö, -bhö n -wëe -ga -dhe!»

⁴⁹ 'Yö Yesu -yö 'daonnu 'ö- pö: «-Kaa -dhe!» 'Yö 'wo "yanwlüme bha- -dhe 'wo- pö: «-Bhö i 'gü do "gbu- kö 'i "wlü 'i 'dho, -ya -pö 'i nu!»

⁵⁰ 'Yö ö -bha □gbauu- 'ö gun- -bha bha- bho 'mü 'ö- -zuö "sia- (kö 'ya 'dho -da ö -gen 'gü), 'yö □wlü 'vadhö 'ö dho Yesu -zian 'ka.

⁵¹ □Dhe 'ö □loo mü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Mē □nē i "piü □dhe 'a- kē i -dhe?» 'Yö- pö- -dhe: «N Dēme, -yö n "piü □dhe 'i "ta n -dhe kö n "yan ya □nē -yö -dhe yö -deewo!»

⁵² 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö 'dho, i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü □nē i dha

bha.» -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö- "yan -yö -dhe yö -deewo, 'yö -ziö Yesu □keng- 'yö 'wo dho zian 'ö gun 'dho siē- 'ka bha- 'ka.

11

Yesu -bha -da Zedhizadhemo -pö yaan- -bha -ko -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 21,1-11; Dhukö 19,28-40; Zan 12,12-19)

¹ □Dhe 'wo 'dho siē 'ö □wa □yoon Zed- hizadhemo -pö "soo, "kεε 'ö □wa □loo 'pödhē 'wo Befaze -dhe -kē bha waa- Betani -dhe -a -nu "saan "dhiü, -tön 'wo- Odhivie -tön -kē bha- "pean "piü, 'yö ö -bha □klang -nu bha- me □ple bo.

² 'Yö ö -wu kpö- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho 'pö- 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü, ka -dho -kpan □soofëng 'nē do -bha kö -yö -kplü -sü 'ka ka -da 'plöö -dhe 'gü, me 'bha 'yii -ya -ta do, 'ka 'dho -kaa "pu kö 'ka nu- 'ka.

³ □Ya kē □dhe □wa ka dhεε" kē kö -wa pö: «Ka- -kē "dhü □dhe?» -kaa pö: «Yi Dēme □nē- -mawön □ya zun- -bha, "kεε □ya ö bo -yö -dho ö -ko bho- 'gü 'ö 'yi nu- 'ka.»

⁴ 'Yö 'me 'wo bha 'wo dho, 'yö 'wo -kpan □soofëng 'nē bha- -bha kö -yö -kplü -sü 'ka "kpenng 'kodhi "dhiü zian "soo, 'yö 'wo- -pu.

⁵ 'Yö 'me 'wo gun mü bha- me kpö 'bha 'wo- pö- -nu -dhe: «-Mē □nē 'ka- kē siē bha? Ka □soofëng 'nē bha- -pu -mē -wön 'gü?»

⁶ 'Yö 'wo- -yo bo □dhe -ko 'ö Yesu -ya pö- 'ka -nu -dhe bha- 'dhö. □Dhe 'wo- pö "dhü 'yö 'wo wo -ko bho- 'gü, 'yö 'wo dho- 'ka.

⁷ □Dhe 'wo dho 'wo □loo □soofëng 'nē bha- 'ka Yesu -dhe 'gü, 'yö 'wo woo- so -nu □loo- -ta, 'yö Yesu 'dhö -ya -ta.

⁸ 'Yö me 'gbe 'wo woo- so kpö zian -ta -dhe -nu 'gü, waa- "dhü kwεε" -nu 'ö me 'bha -nu -wa -kan 'bhlää- -nu 'gü -a -nu 'dhö.

⁹ Kö 'me 'wo Yesu "dhiü waa- 'me 'wo- □taama -dhe -nu 'gü, -wo "gεε kē siē 'wo □gbla -nu wo 'wo- pö: "Sookwedhi! "Sookwedhi! 'Me 'ö nu siē kwa Dēme -bha nu 'gü bha- 'to -yö bho!

¹⁰ Kwa dē Davi -bha -gblüdedhe 'ö nu siē bha -yö □bhlεε! 'Me 'ka dhang- 'gü, -ka -bhabhoo 'kun kö 'ka- pö "sookwedhi!»

11 'Yö Yesu -yö dho "dhü 'ö -da Zedhizadhëmö, 'yö dho Atanna -dhökëgüko 'gü. □Dhe 'ö 'wɔn -nu 'wo mü -a □gban 'suan- bho -së 'ka, "kɛɛ kö 'yëng- □ya 'dho, 'yö waa- -bha □klang -nu -kaɔng do ga □plɛ bha 'wo wo yee -kë 'wo dho Betani -pö 'gü.

Yesu -bha "dhang -da figö -dhü -bha -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 21,18-19)

12 □Dhe 'ö □ya wɔ mü 'ö- -tadhe □ya □kpaɔ, 'ö 'wo 'go sië Betani 'wo 'dho sië 'zü -deewo Zedhizadhëmö, 'yö din- -yö Yesu kun.

13 'Yö do □gblɛɛn 'ö figö -dhü do yö kö- "dhe -ya -ta, 'yö dho 'ö -wo -bha kö- -kpu 'bha 'dhö mü kö 'ö- bho 'ö- -bhö, (-a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö figö -pë kë "tüng 'yii □loo □kö), "kɛɛ 'ö 'dho □yɔɔn- "sɔɔ -yö -kpan -a "dhe -dɪ -slɔɔ □në- -bha.

14 -Yö "dhang -da figö -dhü bha- -bha yö □në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «'Bha 'dho bhe do 'zü tongtongdhö 'ö me -ya -bhö!» -A pö 'ö- wo "dhü bha, 'yö- -wɔ -yö -da -a -bha □klang -nu "tɔɔdhö.

Yesu -bha -da Atanna -dhökëgüko -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 21,12-17; Dhukö 19,45-48; Zan 2,13-22)

15 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo Zedhizadhëmö, 'yö Yesu -yö dho 'ö -da Atanna -dhökëgüko 'gü. 'Yö -ya 'me 'wo gun "dhɔɔ -nu do sië, "ɛɛn 'wo gun pë 'dho sië 'kɔɔdhö mü bha- -nu kë -sü -bha, 'yö 'me 'wo nu 'wëe- fië bho -dhe 'gü 'wëe- 'dhe 'ö Atanna -dhökëgüko 'gü mü bha- -bha bha- -nu -bha 'kpongpa- -nu 'wo gun 'wëe- fië bho sië- -ta, waa- 'me 'wo gun -tong "dhɔɔ do sië mü (kö -wo "saa- bho- 'ka bha-) -nu -yata -gbloo -nu □wɛng.

16 'Yö -ko me -bha zian -kan pë 'bha 'ka -sü -zian 'ö Atanna -dhökëgüko 'gü mü bha- -bha.

17 'Yö zun dhiang -zë 'me 'wo gun mü -a -nu -dhe -sü -bha 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëedhe 'gü □dhe:

<-Wo -dho ma 'kɔ -dhe "sɛ □gban "pɛpɛ 'gü -me -nu -bha -bhea Atanna -dhe 'gü -kɔ> "kɛɛ yö □në ka -zë 'ka- kë

□kwaanmɛ -nu -ya 'gü -yɛ □në- 'ka bha.»

18 □Dhe 'ö Yesu -wɔ bha 'ö -da "saabhome -nu -gɔmɛ -nu waa- 'tɔnggɔmɛ -nu "tɔɔdhö, 'yö -yɛ -nu -bha □dedewo, 'yö 'wo -ya -a "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'wo- zë -gblɛn 'kpaɔ 'gü. -A -gen -mü □dhe -wo -gun "suü sië- -gɔ, -a -nu -suü -gɔ 'klɔɔ- -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- -bha me draan- -kɔ bha □ya me □gban -zɔ 'kun, (-a -wɔn 'gü □waa- pö 'wo- 'kun "dheɛ -ta kö woo- -nu -zuö -gwë 'ka).

19 □Dhe 'ö "bin □ya bo 'ma -sü 'ka, 'yö Yesu -yö go ö -bha □klang -nu 'ka pö yaan- -bha.

Figö -dhü 'ö Yesu -yö "dhang -da -bha bha- ga -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë
(Matiö 21,20-22)

20 □Dhe 'ö- -tadhe □ya □kpaɔ, 'ö Yesu waa- ö -bha □klang -nu 'wo ziö sië, 'yö- -bha □klang -nu 'wo figö -dhü 'ö "dhang -da -bha bha- yö kö □ya ga klöngklöngdhö □ya -da 'ka -a yun 'gü "sɛɛdhö.

21 -Dhe 'ö Piɛdhö -zɔ -yö -bö -kɔ 'ö -kë 'ka yaan "dhiü bha- 'ka, 'yö- pö Yesu -dhe: «N Dëmɛ, -bhö -dhe -ga □zɔɔ, figö -dhü 'i "dhang -da -bha yaan "dhiü bha □ya ga.»

22 'Yö Yesu -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö- pö: «-A 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn. 'Pë 'ö- -wɔn 'dhö ka -bha yö -mü -zɔ -yö Atanna -dhe -sü □në- 'ka doseng (□dhe- -fiëbhawɔn 'yaa 'dhö).

23 A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü □ya kë ka -gɔ □dedewo 'kpakpadhö, 'ka- pö -tɔn 'ö do ya- -dhe -yö 'go ö "gblü kö -yö 'dho -yö -pö □weeyi □bhaa, kö 'kii do 'kën 'gü, ka -dho -a -dhe yö kö □ya kë.

24 Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe pë "pɛpɛ 'ö 'ka dho- -gbadhe Atanna -go kö ka bhea" sië- -dhe bha, -ka 'dhang bho- "dhiü □dhe 'ka- □slɔɔ, ka -dho -a yö kö -a 'gü -wɔn -yö kë sië.

25 □Ya kë □dhe 'ka bhea" sië Atanna -dhe, kö ka -zɔ -yö -bö □dhe 'wɔn -yö kaa me 'bha ka □zinng 'gü, -kaa -me -mawɔn 'to, kë "dhü kö ka Dë 'ö dhang- 'gü -yö kaa 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to 'pö.

²⁶ ["Kεε □ya kë □dhe 'kii "wɪ- -bha kö 'ka-me -mawɔn 'to, ka Dë 'ö dhang- 'gü, 'yii 'dho kaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to 'pö.]"

Yesu -bha ö faan 'godhe -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 21,23-27; Dhukö 20,1-8)

²⁷ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo -deewo Zedhizadhëmö, 'ö Yesu 'dhö ziö sië Atanna -dhökëgüko 'gü, 'yö "saabhömë -nu -gómë -nu oo, 'tonggómë -nu waa-kwεagbö -nu 'wo nu- 'piü.

²⁸ 'Yö 'wo- dhεε" kpo 'wo- pö: «'Wɔn 'i- kë sië ya, i- -kë de -bha kë 'gü? "εεn i wεa -loo -dhe -mε -mü de 'ka?»

²⁹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «A -dho ka dhεε" do 'kpo 'pö, □ya kë □dhe 'ka- yɔ bɔ n -gɔ kö 'a ka -bha bha- -yɔ bɔ:

³⁰ Zan -bha mε -bɔ Atanna 'ka -zu 'ö gun- bho sië bha Atanna □në- pö "εεn mε "bhɪ- -nu □në 'wo- bho wo -dɪ 'gü? -Kaa -yɔ bɔ n -gɔ!»

³¹ "Kεε 'yö 'wo -ya -a "slën bho -sü -bha wo "kwëë 'wo- pö: «□ya kë □dhe 'ya- pö Atanna □në- pö, -yö -dho -a pö kwa -dhe: <-Yö -kë mü □dhe 'sa 'yö 'kii 'dhang bho- "dhiü?»

³² "kεε 'sa 'ya- pö □dhe mε "bhɪ- -nu □në 'wo- bho wo -dɪ 'gü kö -nnn!»

(-A pö 'wo wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -wo "suü sië "segümë -nu -gɔ, -a 'klɔɔ- -mü □dhe mε □gban "pεpε- -gun 'dhang bho sië Zan "dhiü □dhe Atanna -wɔdhiüloomε □dede -mü.)

³³ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo- -yɔ bɔ Yesu -gɔ 'wo- pö: «'Yaa- 'wɔn dɔ.» 'Yö- -yɔ bɔ 'pö- -nu -gɔ 'ö- pö: «Mang -dɪ 'pö, 'mii 'dho n -bha ya- wεa -loo -dhe -mε pö ka -dhe.»

12

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban buzankëmë -mawɔn yaa -nu -bha -a -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 21,33-46; Dhukö 20,9-19)

¹ □Dhe 'ö □wa wo bo dhiang -nu bha- nu zë -sü 'ka □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö Yesu -yö zun dhiang -zë -a -nu -dhe -sü -bha "gwënnng 'gü 'ö- pö: «'Yi do 'ka 'yö göndë do 'bha -yö ö -bha -drɔɔ -bhlaa kpo. 'Yö- -zü □klëën "dhɪɪ 'ka kpenngkpenngdhö, 'yö dho 'ö- "yibhogüpë -pë -kë, 'yö dho 'ö

'kɔ dɔ- "dhiü (kö -yö kë -dhe bha- -maa -kë □wlöö -kɔ 'ka), 'yö dho 'ö 'bhlaa- bha- -da buzan 'gü 'yö dho 'ta 'gü.

² □Dhe 'ö -drɔɔ ga bho "töng □ya □loo, 'yö ö -bha gwëëmi do bɔ buzankëmë -nu bha- -nu "piü kö □wa wo bo kö -wa -gblü kö -wo ö -bha dɔ ö -bha gwëëmi bha- -gɔ kö -yö nu- 'ka ö -dhe.

³ 'Yö buzankëmë -nu bha 'wo gwëëmi bha- kun, 'yö 'wo- -ma -tekpe -tekpedhö 'wo wo □kwaa- -zü 'yö dho ö -kɔ 'gü "fië 'ka ö dëmë -ta.

⁴ 'Yö □slëë 'zü 'yö mε "wεε 'bha bɔ, 'yö 'mε 'wo bha 'wo mε 'dhe bha- kun 'zü 'wo- -ma -tëkë -tëkëdhö, 'yö 'wo bhië -ya -gɔ -bha, 'yö 'wo "si bho- -gɔ -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü

⁵ 'yö dho 'ö- mε -yaaga -naa bɔ, 'yö 'wo dho 'wo yö -zë zë, 'yö dho 'ö mε kpo 'bha bɔ 'zü □taama, "kεε 'yö- 'bha 'yii 'wɔn "dhiü 'kun, 'yö 'wo- -nu -ma, "εεn 'wo- -nu zë.

⁶⁻⁷ -A "töng bha- 'ka kö -drɔɔdhe dëmë bha- gbö do 'në 'ö- -bha 'wɔn □gban "pεpε 'ka □në □ya 'to- -gɔ, kö yö □në □ya 'to □dhe bómë 'dhö -a -kɔ "dhiü □taamasü 'gü. 'Yö- pö ö -dɪ -dhe □dhe mε 'dhe 'kö ya -yö kë 'ö- wo n gbö 'ka bha, -wo -dho -a □bhlëë -ya 'ö 'wo wo "tɪ to- -wɪ -bha. 'Yö -ziö 'ö- bɔ, "kεε □dhe 'ö- gbö bha 'ö dho 'ö □loo mü, 'yö buzankëmë -nu bha 'wo- -ya 'kwëë- -kë 'wo- pö: «Mε □dede 'ö yöö 'kεan- bha- 'sü -zianwo 'yö nu bha, -ka -kwaa 'kun 'kwa- zë, kö 'kεan- bha -yö 'to kwa -gɔ!»

⁸ 'Yö 'wo- kun 'wo- zë, 'yö 'wo dɔ- □gee -bha 'wo- -züö "bü □gblëen.

⁹ 'Mε 'ka dɔ bha, □ya kë "dhü kö -më -wɔn □në -drɔɔdhe dëmë yöö kë □taamasü 'gü? Kö yöö □dede □në- nu -wɔn □ya 'to, kö -yö buzankëmë -nu bha- -nu zë, kö -yö ö bha 'bhlaa- 'sü -ya dɔ mε "wεε -nu -gɔ.»

¹⁰ □Dhe 'ö- pö "dhü 'ö ö bo, 'yö- -nu dhεε" kpo 'ö- pö: «-Wɪ 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü □dhe:

<-Gwë 'ö 'kɔdɔmε -nu 'wo wo □kwaa- -zü bha □në

kë -kë 'kɔ "kpan -ya -ta -gwë 'ka bha 'kii- ma do -ee?

¹¹ -A -bha -kë 'kɔ "kpan -ya -ta -gwë 'ka -sü bha,

-yö -dhi Atanna □në- -dhe, -yö "dhabh-
liwön -zian □në- 'ka.»

12 □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka
bhoo, 'yö "saabhome -nu -gome -nu waa-
'tonggome -nu waa- -kweagbö -nu bha
'wo- 'wön do □dhe -yö "gwënnng bha- -da
wo □në wo -dhe. 'Yö 'wo zun- "slë moo-
-sü -bha kö 'wo- 'kun, "këë kö -wo "suö sië
"següme -nu kpö 'wo gun 'mü bha- -nu -go,
'yö 'wo- to 'mü 'wo woo- 'dho wo.

*'Wön 'ö -gban 'nii- song bho -sü -bha -a
-dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö
(Matiö 22,15-22; Dhukö 20,20-26)*

13 □Dhe 'ö 'me 'wo bha 'wo dho, 'yö 'wo
Fadhizien 'bha -nu waa- Edhodö -bha me
'bha -nu bo kö -wo Yesu -wu moo-, kö- -wu
□ya □dië -dhe 'ö- 'gü kö -yö kë- -nu bodhe
'ka kö- -nu -kö -yö □moo- -bha.

14 □Dhe 'wo nu, 'yö 'wo- pö Yesu -dhe:
«Yi Dëme, -a 'wön -yö yi "yaan □dhe
teanwön pöme -mü i 'ka, □dhe 'bhaa "suö
me 'bha -me 'bha -go, 'sa 'bhaa -kpla me
'bha -go -a -bha -kë -tiandhö -sü -wön 'gü
kö i □fiü kë me -go, □dhe tean- -zian 'ö go
Atanna "piü □në 'i- -zön me -dhe. -A -kë
"dhü -sü 'gü, 'wön 'ö -gban 'nii- song -bho
Wlömö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii- -dhe
-sü -bha ya i i -bha -pö 'gü □dhe? 'Yi- bho
-ee? "Een 'ya 'dho- bho -ee?»

15 □Dhe 'ö Yesu -ya 'wön do □dhe kpa
□në 'wo- wo sië ö -dhe 'gu -ta bha, 'yö- yo
bo- -nu -go 'ö- pö: «Ka n 'gü -dan -më -wön
'gü? -Ka nu n -dhe "tanmaga do 'ka kö 'a-
-ga!»

16 'Yö 'wo nu- -dhe -a do 'ka. 'Yö- -nu
dhe» kpö 'ö- pö: «De □në- -go "blëen-
waa- 'to 'wo- -ta ya?» 'Yö 'wo- pö- -dhe:
«Wlömö -me -nu -bha -gblüdë 'kpii-.»

17 'Yö- pö- -nu -dhe: «□Dhe 'ö "dhü, -ka
'dho kö pë 'dhe 'ö -gblüdë bha- -bha 'ka
'ka- do- -go, kö- 'dhe 'ö Atanna -bha 'ka
'ka- nu Atanna -dhe!» -A -yo 'ö- bo- -nu -go
"dhü bha, 'yö- 'wön -ya -nu kön □dedewo.

*'Wön 'ö -gban 'me □wa ga -a -nu -bö
-wön -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö
-ya pö*

(Matiö 22,23-33; Dhukö 20,27-40)

18 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'me 'wo- -nu
Sadusien -nu -kë 'ö 'waa 'dhang bho 'me

□wa ga -a -nu -bö -wön "dhiü bha, 'wo nu
Yesu "piü, 'yö 'wo- dhe» kpö 'wo- pö:

19 «Yi Dëme, 'pë 'ö Moizö -ya -ben zë
'ö- to kwa -go 'yö ya. -Ya -pö 'me 'ö-
dheebhang □ya dhe 'sü, kö -yö ga kö waa-
-bha dhebhö bha 'wii 'në □slöo, -a -dheä
-bha □dhe -a -me dheebhang 'zlaa- -ya
'keandhe bha- 'sü dhe 'ka kö weng -wo 'në
'kpö kö -yö kë- dheebhang 'ö ga bha- suu
'ka.

20 "Këë -bhö -a -ga, dheebhangzë -nu
"saople □në 'wo gun, 'yö- me 'kpiisü -yö
dhe sü, 'yö 'wii 'në 'kpö 'yö ga.

21 'Yö 'me 'dhe do mü 'ö- 'kean- -dhe bha-
sü, 'yö 'wii 'në 'kpö 'pö, 'yö ga. 'Yö- me
-yaaga -naa -bha dho 'pö 'ö -kë -dhe -ko
do bha- 'dhö,

22 'yö dho- 'ka "dhü 'yö me "saople bha-
□gban 'wo dhe do bha- sü, 'yö- -nu "wëë
'bha 'wii 'në 'kpö, 'yö- □gban -wo ga. □Dhe
'ö goön- -nu bha- -nu □gban □wa ga, 'yö
dhebhö bha 'ö ga 'pö.

23 'Me 'wo bha- -nu □gban □wa dhe do
bha- 'sü □ton. □Ya kë "dhü yi 'ö 'me □wa
ga 'wo dho bo- 'ka bha □ya □loo, dhebhö
bha- -dho kë 'me 'wo bha- de -sü □në- bha
dhe 'ka kpenngdhö?»

24 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö:
«Zian □në 'ka- to 'yö 'ka "wü sië bha, -a
-gen -mü □dhe 'pë 'ö Atanna -wu -ya pö
'kaa 'bha 'gü ma, "Een 'kaa 'wön 'ö Atanna
-bha 'gügbudhe -yö □moo- -bha 'ö- -kë -a
'bha do.»

25 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gen
-mü □dhe yi 'ö 'me □wa ga 'wo dho -bö 'ka
bha, me 'bha 'yii 'dho dhe 'sü, "Een dhebhö
'bha 'yii 'dho gwaan- 'kpö, "këë me □gban
-dho kë □dhe Atanna -bha "kië -nu □në-
'dhö dhang- 'gü.

26 "Een 'wön 'ö -gban 'me □wa ga 'nu -a
-nu -bö -wön -bha -a -dhiang 'ö Atanna -ya
zë, 'ö -ben zë -sü 'ka Moizö -go 'sëëdhe 'gü,
kö □ya ö -dt -zön -dhe -kpoo kpö 'gü bha
'kii- ma do -ee? -A pö 'ö- wo □dhe:

<Ma □në 'a Ablaamö oo, Izaakö oo, Zaköbö
oo,

a -nu -bha Atanna 'ka» bha, 'kii- ma -ee?
(A- -pö ka -dhe □dhe Atanna -yö dhiang
bha- zë Moizö -dhe "dhü kö 'me 'wo bha
□wa ga 'nu kö- yi □ya □gwëë. "Këë -ya -pö
Moizö -dhe 'ö- pö: «Ma □në 'a- -nu -bha

Atanna 'ka», 'yii- pö: «Ma □nē 'a gun- -nu -bha Atanna 'ka.»)

²⁷ □Ya kē "dhü kö kwa- 'wɔn -dɔ □dhe Atanna bha -yö 'mε 'wo "yaandhe 'ka □nē- -nu -bha Atanna 'ka, 'mε □wa ga bha- -nu -bha Atanna 'yaa -mü. -A -kē "dhü -sü 'gü, □ya kē □dhe 'ka ka -zɔ 'gɔn □dhe 'mε □wa ga 'waa -bö, kö "kpēnng- □nē 'ka- kē siē ka -dɪ -gɔ.»

-Kɔ 'ö Yesu -yö Atanna -bha 'tɔng- 'kpiisü -zɔn 'ka 'tɔnggɔmε -nu -dhe -a -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 22,34-40; Dhukö 10,25-28)

²⁸ □Dhe 'ö 'tɔnggɔmε -nu 'wo gun mü bha 'wo- 'wɔn dɔ □dhe zaɔdhe 'ö Sadusiεn -nu waa- Yesu -nu 'wo- -da bha □yaa- -yɔ bɔ -kɔ -sē kē -a -nu -gɔ, 'yö- -mε do -yö □yɔɔn 'pö- "sɔɔ 'yö- dhεε" kpɔ 'ö- pö: «Atanna -bha 'tɔng- "pεpε bha- -mεε □nē- □bhlēē 'dhö 'kpii-?»

²⁹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-A 'kpiisü □nē: Izraēdhö -mε -nu, -a 'wɔn kē ka "yaan □dhe kwa Dēmε 'ö kwa -bha Atanna 'ka bha □nē 'ö Atanna -zē 'ka "dhü doseng,

³⁰ □dhe 'ö "dhü, kwa Dēmε bha- -dhɔ -yö ka kē ka zuē" □gban 'ka, ka -zɔtakɔ □gban 'ka, ka faan □gban 'ka bha- 'ka.

³¹ -A 'dhe dɔ- 'piü □nē- pö □dhe: «I këyɔɔ -dhɔ -yö i kē □dhe i -dɪ -dhɔ 'dhö i -dɪ -kē -kɔ 'ö- -bha bha- 'dhö.» 'Tɔng- "wεεwεε 'bhaa 'kpii- kö -yö ziö -a □plε 'kö bha □nē- -ta.»

³² 'Yö 'tɔnggɔmε bha 'ö- pö- -dhe: -Yö "dhü tεan- 'ka, n Dēmε, -a pö 'i- wo □dhe Atanna -yö doseng -a "wεε 'bhaa 'dhö yö -zē zian 'gü bha 'yaa □sua 'ka,

³³ "εεn 'zü -a pö 'i- wo □dhe Atanna bha- -dhɔ -bha mε kē -sü 'ö i zuē" □gban 'ka, i -zɔgɔngüwɔn □gban 'ka, i 'nii- □gban 'ka, "εεn i faan □gban 'ka, "εεn 'zü i këyɔɔ -dhɔ -bha i kē -sü 'ö □dhe i -dɪ 'dhö bha- □bhlēē- 'kpii- 'ö -ziö "saa- □gban "pεpε suu -ta bha- 'bha 'yaa □sua 'ka.

³⁴ □Dhe 'ö Yesu -ya dɔ □dhe -a -yɔ 'ö 'tɔnggɔmε bha 'ö- bɔ bha -ya -bɔ □kpaɔdhe -bha 'yö- pö- -dhe: «Bhi -zē 'bha □tεng -da Atanna -bha -gblüdüdhε 'gü -sü -ta.» 'Ö go yö -zē 'gü, mε 'bha 'yii □mɔɔ- bha kö -ya dhεε" 'kpɔ 'zü.

Yesu waa- Davi -a -nu -gban 'kwēē- -kɔ -dhiang 'ö- zē 'ö Makö -ya pö

(Matiö 22,41-46; Dhukö 20,41-44)

³⁵ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu -yö zun 'zü mε □klang kē -sü -dee -bha Atanna -dhɔkägükɔ bha- 'gü. 'Yö dho 'ö dhεε" do kpɔ 'ö- pö: «-A pö 'ö 'tɔnggɔmε -nu -wa wo □dhe Izraēdhö -mε -nu Dhamε Klisi bha Davi suu -mü ya- -gen -mü -mē 'ka?

³⁶ "kεε kö Davi yöö □dede □nē- pö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -kɔ 'ka yi 'bha 'ka □dhe:

<Atanna -ya pö n Dēmε -dhe 'ö- pö:

-Bhö -ya -yεa □bhlēēsü 'ö n "sɔɔ ya- 'gü

-yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi

'a dho i 'yao- -nu kē- 'ka

i -gen □wlöö -sabha 'ka bha- -bha.>

³⁷ Mε 'ö Davi yöö □dede 'ö- -dhe 'ö Dēmε bha, -yö kē -kɔ -kē □dhe 'yö dho 'ö -kē 'zü yö -zē bhaanē 'ka?»

(Matiö 23,1-36; Dhukö 20,45-47)

'Ö gun "dhü kö mε kpö 'gbε □dede -wo "tu 'to siē- -wɔ -bha 'ö- "dhia -yö ma- -nu 'gü.

³⁸⁻⁴⁰ 'Yö zun 'mε 'wo bha- -nu □klang kē -sü -bha 'ö- pö: «-Ka ka -dɪ 'kun 'tɔnggɔmε -nu -gɔ. -A -gen -mü □dhe sεε" -kpɔ mε -nu -dhe "yigblütamε -nu -mü. -Tɔyang □gblεεngblεεn bha □nē- -da -dhɔ -ya -nu -kē, waa- -bhea Atanna -dhe -kɔ 'gü □gblεεngblεεn -nu bha- 'dhö, kē "dhü kö mε □gban "pεpε -wa -nu □bhlēē -ya, "εεn kö mε □gban "yan -ya -nu 'kun, kö □wa □loo "dhεdhε -nu 'gü, kö -wa -nu □bhlēē -ya, kö -wa -nu □tua bho -sē □dede 'ka, "εεn 'zü kö -wo -yεa □bhlēēsü □nē- nu wo -dhe -dhɔkädhe kē -dhe -nu waa- Zuifö -nu -bha -yakwēēkägükɔ -nu 'gü, "kεε 'sa kö wo □nē 'wo □gεandhe -nu -ta -bhö -sü -gɔ -bha. -A kē 'wo- wo siē "dhü bha, Atanna -dho 'wɔn bho- -nu 'gü 'ö -ziö mε □gban -bha -ta.

Dhiang 'ö Yesu -ya zē □gεandhe do 'bha 'ö □gbaɔ Atanna -gɔ -a -wɔn 'gü -a -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Dhukö 21,1-4)

⁴¹ □Dhe 'ö 'ö bo dhiang -nu bha- -nu zē -sü 'ka, 'yö dho 'ö -ya 'wēēga 'wo- □gbaɔ Atanna -gɔ -a -dagüpē 'ö Atanna -dhɔkägükɔ 'gü mü bha- "töng 'gü □dhe

□dede 'gü. 'Yö zun 'wɔn 'suan- bho -sü bha kö gbaɔ- 'ö 'mɛ 'wo gun mü bha 'wo-wo sië- Atanna -gɔ bha 'ö- -dhe yö -së 'ka. □Naɔmɛ 'gbɛ -wo -gun mü 'ö 'wo gun- -da sië mü wɛɛ" wɛɛdhö

⁴² -Yö -to -a -dhe -ga -dhe 'gü, 'yö □gɛandhe "flɛsü 'në 'bha bha 'ö nu, 'yö 'wëë- "puu ga 'ö- □bhlëë 'yaa □mɔɔ 'wëëga do -zian -bha bha- ga □plɛ -da 'pë bha- 'gü.

⁴³ □Dhe 'ö Yesu -ya -dhe yö, 'yö ö -bha □klang -nu -dhe 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, a- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe □gɛandhe ya 'pë 'ö- □gbaɔ Atanna -gɔ ya -yö 'kpüi- 'ö -ziö mɛ "pɛpɛ 'ö □wa pë □gbaɔ Atanna -gɔ □dɛɛ -a -nu □gban -bha -ta.

⁴⁴ -A -gɛn -mü □dhe 'mɛ 'wo bha- □gban "pɛpɛ -wo □naɔ -yaan □në- kɛ sië, -a -nu -kɔ -kɛ -a -nu 'kɛn -gu -ta -sü -wɔn 'gü, "kɛɛ dhebɔnë 'kö ya, 'pë 'ö □ya gun □ya 'to- -gɔ -a -bha pë □gban -pë □gban 'ka □në 'ö- nu bha.»

13

Atanna -dhɔkɛgüko 'ö Zedhizadhɛmö bha 'wü -dhiang 'ö Yesu -ya zë

(Matiö 24,1-2; Dhukö 21,5-6)

¹ □Dhe 'ö Yesu -yö ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'ö go Atanna -dhɔkɛgüko bha- 'gü 'ö zun "kpɛnng, 'yö- -bha □klang -nu bha- mɛ do -yö □yɔɔn- "sɔɔ 'yö- pö- -dhe: «N Dɛmɛ, -bhö 'kɔ ya- -ga □zɔɔ, -gwë suu -nu 'wo- dɔ- 'ka bha -bhö -a -ga kö 'i- kɛ 'kpüi- -kɔ waa- dhi -kɔ -nu bha- -ga.»

² 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «'Kɔ suu -nu 'wo dɔ bha i "yan -ya -nu -bha -ee? -A -gwë -nu 'i- -ga sië bha- 'bha 'yii 'dho 'to 'ko -ta "dhüng 'gü, -a □gban -dho 'wü 'ö wü trɛntrɛndhö.»

(Matiö 24,3-14; Dhukö 21,7-19)

³ □Dhe 'ö ö bo dhiang bha- -yɔ bɔ -sü 'ka, 'yö dho 'ö -ya -tɔn 'wo Odhivie -tɔn -kɛ bha- □gbin-, Atanna -dhɔkɛgüko bha- wëëdhe □dede 'gü. 'Yö- -bha □klang -nu bha- mɛ 'dhe 'wo- Piɛdhö -kɛ bha oo, Zakö oo, Zan oo, Andre oo, 'wo- dhɛɛ" kpɔ □plɛ 'gü 'wo- pö:

⁴ «'Wɔn 'i go- pö yi -dhe ya, -yö -dho kɛ "dhü -mɛ "tüng 'gü? "ɛɛn 'zü -a kɛ "tüng □ya □loo yi -dho -a 'suan- bho -mɛ -wɔn waa- -mɛ -wɔn -nu □në- -bha?»

⁵ □Dhe 'wo dhɛɛ" bha- kpɔ "dhü, 'yö zun dhiang -zë -a -nu -dhe -sü -bha 'ö- pö: «-Ka ka -dɪ 'kun -së kö 'wa 'dho "kpɛnng- kɛ ka -gɔ,

⁶ -a -gɛn -mü □dhe mɛ 'gbɛ- -dho nu n 'tɔ 'gü, 'ö 'wo- pö wo □në 'wo n 'ka. 'Ö 'wo mɛ 'gbɛ □dede bho Atanna -bha zian -ta.

⁷ "Tüng 'ö ka dho- ma- 'ka □dhe "sɛ 'ö □ni waa- "sɛ 'ö □ni -wo -gblü gɔɔn sië, "ɛɛn 'ö- gɔn -taɔng -nu dho -da 'ka ka "tɔbdhö ka "sɔɔ, "ɛɛn 'zü ka 'ka □gblɛɛn bha ka "gblüüdhe 'ya 'dho "muu bho, -a 'klɔɔ- -mü □dhe 'wɔn 'ö dho kɛ 'ö 'yii 'dho 'to- 'gü yö -mü, "kɛɛ yö -zë 'yii 'dho kɛ "kpɔngtaadhe "dhiütöyi 'ka.

⁸ "Sɛgɔ 'bha- -dho "wlü 'ö dho 'ö -pö "sɛgɔ 'bha -ta, 'ö -gblüde 'bha -yö □wlü, 'ö dho 'ö -gblü -da -gblüde bha -ta, 'ö "sɛ 'dhö □zii -nu wo -dhe -nu 'gü 'ka- ma, 'ö "vüü 'dhö -da -dhe -nu 'gü, "kɛɛ yö -zë □gban- -dho kɛ □dhe 'nɛkpɔdhe -bha 'gblü kɛ zübhösü □në- 'dhö.

⁹ -Ka ka -zɔ 'kpɔ ka -dɪ 'gü, -a -gɛn -mü □dhe -wo -dho 'dho ka 'ka za □gblü "dhiü -dhe -nu 'gü, 'ö 'wo ka -ma Zuifö -nu -bha -yakwëëkɛgüko -nu 'gü, 'ö 'wo dho ka 'ka "sɛdë -nu -kuu "dhiü, 'ö 'wo dho ka 'ka -gblüde -nu -kuu "dhiü ka -bha -kɛ n -bha 'ka -sü -wɔn 'gü, kɛ "dhü kö 'ka kɛ n "sɛɛ- 'ka -a -nu -dhe.

¹⁰ □Ya 'go yö -zë 'gü, Atanna -bha naɔ -së bha 'yii "kpɔngtaadhe zun 'ko "dhiü □kö, "kpɔngtaadhe "dhiü 'yii 'dho 'to. -A -dhe a -bha □dhe "sɛ □gban "pɛpɛ 'gü -mɛ -nu -wa ma.

¹¹ "Tüng 'a "wɪ sië 'ka bha □ya □loo, □wa ka 'kun kö -wo 'dho ka 'ka "sɛdë -nu waa- gblüde -nu -kuu "dhiü n -wɔn 'gü, dhiang 'ö kaa- zë mü -a "sika 'ya 'dho kɛ ka 'gü, -a 'dhe 'ö dho nu ka zuë" "piü- "tüng □dede bha- 'gü bha -kaa pö, -a -gɛn -mü □dhe 'yii 'dho 'go kaa □dede ka 'gü, Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ka 'gü bha □në dho- dɔ ka "dhi.

¹² -A "tüng bha □ya □loo, 'në waa- □dhoo -wo -dho wo 'ko "dhiü dɔ ga -gɔ, 'ö 'në dɛ -yö ö gbö "ɛɛn ö 'dhu "dhiü dɔ, 'ö 'në -nu -wo □wlü wo 'kpɔmɛ -nu "piü 'wo- -nu "dhiü dɔ 'wo- -nu zë.

¹³ Ka -san -dho mɛ □gban "pɛpɛ kɛ ka -bha -kɛ n -bha 'ka -sü -wɔn 'gü, "kɛɛ 'mɛ

'ö 'yii ö bo n 'ka, 'me 'ö yaa -to -kplü -sü 'ka n -wɔn -bha "dhü kö- 'to- 'ka "dhü -yö □loo- 'ka -a "dhiüyadhε 'gü, -a -me -dho dha.»

Pë 'ö -gban Atanna □bhlëë -siö -pë yaa -yënnngsü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,15-28; Dhukö 21,20-24)

14 'Yö go mü 'ö- pö: «-A "töng bha □ya □loo, ka -dho 'pë 'wo- -dhe Atanna □bhlëësiöpë 'yaa -yënnngyënnngsü, 'ö dho zë- -wɔn -dhe 'ö bo ö -bha 'ka 'ka bha- yö kö -yö -ya -sü 'ka -a -dhökëgükö 'gü -dhe 'ö 'yaa- -yεa 'ka bha- 'gü. ('Yö Makö -ya pö: «A- -pö "dhü kö 'me 'ö 'sëedhe ya- -wu pö sië -ya pö ö 'suan- 'ka.») 'Ka- -dhe yö "dhü "töng 'ö- 'gü, 'me 'ka dho kë Zude -se 'gü, -ka □dua 'ka 'dho -tɔn -gbeng 'gü -dhe -nu 'gü 'ka ka -gblen 'kpɔ mü.

15 'Me 'ö yaa- -kë 'zü "kpenng, 'ya 'dho- pö ö -dɪ -dhe □dhe 'ö 'dho pë 'bha 'sü ö -go 'kɔɔdhö kö 'ö gun -na ziö -beang 'ka.

16 'Me 'ö yaa- -kë 'zü 'bhlaa-, 'ya 'dho- pö 'ö ö yee kë kö 'ö nu ö -bha "bhεε 'sü -dhe 'gü 'pödhö,

17 "kεε dhebhɔ -nu 'kö waa- -kë 'gbiö- "töng bha- 'gü, "εen 'ö 'në yaa- -kë -nu -go 'yɔn -bha, wo -zë -a -nu -bha -dho kë -wëësü □dedewo!

18 -Ka bhεa" Atanna -dhe kö 'wɔn bha 'ya 'dho kë "dhü "nεnε yi 'ka,

19 -a -gen -mü □dhe 'wɔn 'ö dho kë "töng bha- 'gü bha, -a -bha -kë -wëësü -sü -dhiang -zian 'yaa zë. Atanna 'dhö "kpongtaadhe -da "dhü yi bha- 'ka, -a -wëëwɔn suu 'ö "dhü 'yii kë do, "εen -a "sinma 'yii 'dho kë 'zü 'ö to- -bha.

20 □Ya kë □dhe -dhekpaoyi 'ö "dhü bha Atanna 'yii- 'bha "kan- "dhiö 'nu, kö dhame -zian 'yii 'dho □slɔɔ, "kεε □yaa- 'bha "kan- "dhiö 'me 'ö- -nu -ya -dɪ -ta ö -bha 'ka bha- -nu -wɔn 'gü.

21 -A -kë "dhü -sü 'gü, □waa- pö ka -dhe □dhe Klisi □ya nu, -yö -dhe 'ö ya- 'gü, "εen -yö -dhe 'ö □ni- 'gü, 'ya 'dho bhɔ ka 'gü tean- -bha.

22 -A -gen -mü □dhe -dɪ -kë Klisi 'ka -me -nu waa- Atanna -wɔdhiüloomε □flü -sü -nu 'gbε- -dho "wlü "töng bha- 'gü, 'ö 'wo "slë -nu waa- "dhabhliwɔn "gblüglü -nu

-kë, kë "dhü kö -wo 'me 'ö Atanna -ya -nu -ya 'ö 'wo bɔ- 'ka bha- -nu bho- -bha zian -ta "ni kö- -nu faan -zë □ya □mɔɔ- -bha.

23 -A □gban 'to 'a- wo "dhiü 'a- pö ka -dhe bha a- -kë "dhü kö 'ka -ya □në- wo ka 'suan- 'ka.»

Yöö Mεgböme ö nu -kɔ -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,29-31; Dhukö 21,25-28)

24 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö go mü 'ö- pö: «'Wɔn "nεnεgasü 'a- -dhiang zë ka -dhe bha yö □në □ya bo kë -sü 'ka kö -a -dhekpaoyi -yö zun 'ko "dhiü, 'yö 'yënnng- go 'dho □tröö, 'yö "su -dɪ 'pö 'ö bo 'bhü -sü 'ka.

25 'Yö "susëngga -nu 'wo go dhang- -bha 'wo □wεnng, 'yö pë -ziisü -ziisü -nu 'wo dhang- 'gü -a -nu □gban 'wo go 'glɔɔ.

26 'Yö 'wo gun -na mang Mεgböme n yö kö a nu sië dha 'kpong- -ta ma -gblüdedhe -faan waa- 'gü 'tɔbhɔdhe bha- 'ka -yεεdhö.

27 'Yö 'a gun -na ma "kië -nu bɔ "kpongtaadhe □gban "pεpε 'gü kö -wo 'me 'wo bɔ n 'ka 'ö Atanna -ya -nu -ya bha- -nu □loo 'ko -ta -dhe do 'gü.

'Wɔn -nu bha- -nu 'suan- -bho -bha -pë -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,32-35; Dhukö 21,29-33)

28 □Dhe 'ö ö bo, 'yö- pö 'wɔn -nu bha- -nu 'suan- -bho -bha -pë 'a dho- -zɔn ka -dhe yö -mü figö -dhü □në- 'ka, 'ka "dhü bha- yö, kö -yö ö -trɔng -dee "pu sië kö 'ka 'to 'ka- 'wɔn dɔ □dhe -a bhε dɔ "töng □ya □loo □gban wo.

29 □Ya kë □dhe 'ka 'wɔn -nu 'a- -dhiang zë ka -dhe bha- kë -dhe yö 'pö □dhe -kɔ bha- 'dhö, kö -yö kë ka "yaan □dhe n nu "töng □ya □loo, □dhe 'ma dɔ "kpan "dhiü.

30 A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me 'wo -tosea kë sië dɔ -kɔ ya- 'gü ya, -a -nu □gban 'wii 'dho ga kö 'pë 'a- pö bha- □gban 'yii kë □kö.

31 -Yö kë ka "yaan □dhe "se waa- dhang- -wo -dho ziö, "kεε n -wu 'yii 'dho go "gblɔɔ tongtongdhö.»

-Zv -to -dɪ 'gü -gleng 'ö Yesu -ya -da 'ö Makö -ya pö

(Matiö 24,36-44)

³² □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö- -ta yö- -nu -dhe 'ö- pö: «N nu -yi -zë me 'bhaa- do waa- n nu "töng □dede 'dhö kö 'yii kö n Dë Atanna -zë 'ka, mang □dede -zian 'a- gbö 'ka ya 'maa- do kö yöö -nu 'to- -bha "kië -nu □në -bha.

³³ □Dhe 'ö "dhü, -ka -ya ka "yaan kö 'ka bhaa" kö 'ka ka "töng kö 'wön -nu 'a- pö ka -dhe bha- -nu 'gü kö -wo 'to ka "yaan. -A -gen -mü □dhe 'kaa yi 'ö bha- □loo "töng do.

³⁴ -Yö -dho kö □dhe göndënë do 'ö dho 'ta 'gü □në- 'dhö. □Dhe 'ö yöö 'dho, 'yö ö -bha 'kō to, 'yö ö -wu kpō ö -bha gwëëzë -nu -bha, 'yö- pö 'kō -maakëme -dhe -yö ö -zu kö 'kō bha- 'gü kö -ya -maa kö, 'ya 'dho yi zë.

³⁵ Kaa -dī 'pö, -ka -ya ka "yaan -kō do bha- 'gü, -a -gen -mü □dhe 'kaa ka Dëme nu "töng do, kö -yö -dho nu yëan" "piü -ee? Kö -yö -dho nu gbeng □zinng 'gü -ee? Kö -yö -dho nu -dhekpao "dhiü -ee? "Een kö -yö -dho nu dhia" "piü -ee? Kaa- do.

³⁶ □Dhe 'ö -kë □dhe -yö -dho "kan □në- wo ka 'gü bha, -ka kö ka 'suan- 'ka kö 'ya 'dho -kpan ka -bha kö ka yi 'gü.

³⁷ (-Göngöönme -nu -bha -dhio -yö do), 'ma- pö ka -dhe "dhü kö me □gban "pepe □në 'a- -nu -bha dhiang zë bha do, -ka -ya ka "yaan!»

14

"Segodhiüme -nu -bha yang -ya Yesu -bha -kō -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,1-5; Dhukö 22,1-2; Zan 11,45-53)

¹ □Dhe 'ö -dhekpaoyi □ya 'to □ple kö Pakö troo waa- 'bluu- 'ö "seke 'yaa- -bha -a -bhö -yi -yö □loo, 'yö "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tönggome -nu 'wo zun- "slë möö -sü -bha kö 'wo "kpënnng- kö Yesu -gō 'wo- 'kun -sueëdhö 'wo- zë.

² -A 'klö- -mü □dhe kö -wa pö sië □dhe □ya kö troo yi □dede 'ka wo -kō 'yii 'dho □möö- -bha kö 'wo- 'kun, -a -gen -mü □dhe □ya kö "dhü "següme -nu -dho "wlü wo "piü.

Madhi 'ö go Betani -a -bha -dhasiklō "yi -wënnng Yesu -ta -kō -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,6-13; Zan 12,1-8)

³ 'Ö gun kö Yesu -yö Simō 'ö go Betani 'ö □wee -yua gun- -bha bha- -gō 'kōödhö Betani, 'yö dhebhō do -yö -da 'kōödhö, -a "töng bha- 'ka kö -wo pë -bhö sië. 'Ö -da 'kōödhö kö -dhasiklō "yi söng "gbü- 'wo- -pë -kë "dhü 'wo- naadhö -kë bha- yun 'ka bha, -yö -gwë "puu -sangdhe do pa -sü 'ka kö -ya -gō. □Dhe 'ö -da 'kōödhö, 'yö -sangdhe bha- -gō bho- "dhiü, 'yö -dhasiklō "yi 'ö gun- 'gü bha- □wënnng Yesu □gbin-.

⁴ -A kö 'ö- wo "dhü bha 'yii dhi 'me 'wo gun mü bha- me 'bha -nu -dhe, 'yö 'wo- pö: «'Yö -dhasiklō söng "gbü- suu 'kö ya- see □ni -gen -mü -më 'ka?

⁵ □Ya kö 'nu □dhe -a "dhö □në 'kwa- do, -yö -mō- -bha 'nu 'ö 'wëë- 'kpü- □dede □slō, 'yö 'wëëga 'kö bha 'kwa- 'gü -gblü "flëeme -nu -ta, ("këe yö □në □waa- □gban see- bha!)» 'Yö 'wo zun -dön bho -sü bha dhebhō bha- 'ka.

⁶ "Këe 'yö Yesu -ya pö: «-Ka ka kwaa dhebhō bha- -zü. Ka- -din -yën -më -wön 'gü? □Ya ö -bha 'wön -së □në kö n -dhe bha,

⁷ -a -gen -mü □dhe "flëeme -nu -zë -wo -dho kö ka "piü "kpöng □taa yi □gban 'ka, 'wön -së -kë -a -nu -dhe -wön □ya ga ka 'gü "töng "bu "töng 'ö- 'gü ka -mō- -bha 'ka- -kë -a -nu -dhe, "këe ma -zë, 'mii 'dho kö ka "piü yö yi □gban 'ka, 'ö "dhü kö -a "töng □në -tun ya kö 'ka- -zön n -dhe □dhe n -dho -yö ka -kë.

⁸ Dhebhō bha- -bha 'ö- -kō □mō- -bha 'yö- kö bha. -Dhasiklō "yi 'ö yöö- □wënnng n □gee -bha 'nu kö -wo n -wëe bho- 'ka bha □në 'ö- yi to "dhiü 'yö □wënnng n -ta bha.

⁹ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'wön 'ö dhebhōnë ya 'ö- -kë bha, 'wo dho Atanna -bha naō -së ya- do -dhe "bu -dhe 'ö- 'gü "kpöng □taa, -wo -dho -a -dhiang zë mü 'pö kö me 'bha -zu 'ya 'dho bho- 'ka.»

Zuda -da Yesu -dhe pë "piü -kō -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,14-16; Dhukö 22,3-6)

10 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Zuda Isikadhiotö 'ö -kë -a -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha- -mε do 'ka bha, 'ö □wliü 'ö dho "saabhomε -nu -gome -nu "piü, kö 'ö Yesu "dhiü dɔ- -nu -dhe.

11 □Dhe 'ö dho 'ö 'ö "kpläng bho -a -nu -dhe, 'yö- 'gü -wɔn -yö -dhi -a -nu -dhe □dedewo, 'yö 'wo "plüün bho- -dhe 'wo- pö wo -dho -a gba 'wëe- 'ka. □Dhe 'ö Zuda -yö go mü, 'yö zun "töng -së 'ö- -kɔ dho □mɔɔ- 'ka- -bha kö -ya "dhiü dɔ- 'ka -a -nu -dhe bha- mɔɔ- -sü -bha.

Yesu waa- -bha □klang -nu -a -nu -bha Pakö -pë -bhö -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 26,17-25; Dhukö 22,7-14.21-23; Zan 13,21-30)

12 □Dhe 'ö troo 'ö 'wo 'bluu- 'ö "sεke 'yaa- -bha -a -bhö -ta bha- yi -blεesü 'ö- yi □bhlεesü □dede 'ka, 'ö -tuü -zian 'wo dho- zë troo 'ö- -nu -zɔ -da -a -nu "bhema -nu -go Ezitö -yi -ta, 'wo- Pakö -kë bha- zë- 'ka bha □ya □loo, 'yö- -bha □klang -nu bha 'wo- pö- -dhe: «-Dhe -mεε □në i "piü □dhe 'yi 'dho- -bha kö 'yi i -bha Pakö -pë -kpa mü, yi Dεmε?»

13 'Yö 'ö -bha □klang -nu bha- mε □ple bɔ, 'yö 'ö -wɔ kpɔ- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho Zedhizadhεmö, 'ka 'dho ka -dho -kpan gɔndë do 'bha -bha kö "yipë -ya -gɔ, 'ka- yö -ka ziö- □keng-»

14 'ka 'dho, yaa- -da 'kɔ 'ö- 'gü bha, -kaa pö- 'kɔ bha- dεmε -dhe □dhe: «Yi dεmε -ya -pö 'yi nu kö 'yi i dεε" 'kpɔ kö 'kɔdhi 'ö waa- 'ö -bha □klang -nu wo dho Pakö -bhöpë -bhö 'gü bha 'i- -zɔn yi -dhe.»

15 'Ka- pö "dhü, -yö -dho 'kɔ 'gü 'bong -bong do, 'ö- 'güdhε □gban 'dhö -pë kë -sü 'ka -së 'ka, 'ö -yatapë □gban 'dhö mü -a -dhe -zɔn ka -dhe 'kɔ -ta "dhöng 'gü. -Dhe bha □në 'ka dho kwa -bha Pakö -pë -kpa -a 'gü.»

16 'Yö- -bha □klang -nu □ple bha 'wo dho. 'Yö 'wo -kpan -bha □dhe -kɔ do 'ö- pö- 'ka -a -nu -dhe bha- 'dhö. 'Yö 'wo Pakö -pë -kpa mü. □Dhe 'wo wo bo, 'yö 'wo wo yee -kë 'wo dho- -dhe 'gü.

17 □Dhe 'ö □wa □gloo mü 'ö "bin □ya 'ma, 'yö waa- -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha 'wo □loo Pakö -pë -bhö -dhe bha- 'gü.

18 □Dhe 'wo □klëen -bhöpë bha- -zü, 'ö 'wo- -bhö -sü zü bho -së 'ka, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Kwa- -bha -zë wo, "kεε tεanwɔn do 'bha- -dhö 'a dho- pö ka -dhe. 'Yö -mü □dhe 'mε 'ö kweng- -nu kwa -kɔ 'dhö 'tεa- do 'gü ya, mε do- -dho n "dhiü dɔ n 'yaɔ- -nu -gɔ

19 -A pö 'ö- wo "dhü bha, 'yö- -nu "gblüüdhe "muu bho, 'yö -wëe -yö zun -da -sü -bha -a -nu -ta, -a -gen -mü □dhe 'yaa gun- -nu "piü □dhe 'wɔn suu bha -yö kë Yesu 'ka. 'Yö 'mε 'ö "dhü 'ö zun- dεε" 'kpɔ -sü -bha 'ö- pö: «-A -ga 'i- wo bha □wε, n Dεmε, -yö i 'gü □dhe ma -mü -ee?»

20 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Mε -kaong do ga □ple 'ka bha mε do -mü. Mε 'dhe yeng yi -kɔ 'dhö 'tεa- do 'gü bha yö -mü.»

21 'Yö go mü 'ö- pö: «-Yö "dhü tεan- 'ka □dhe mang Mεgbömε n ga -wɔn -yö -dhö □dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü- 'dhö, "kεε 'mε 'ö dho kë -a -gɔɔ -dɔ 'ö -dɔ □gbin- -mε 'ka bha □në- -mε -bha 'dhö -wëesü. -A fië- -dhö -zianwo 'nu kö- -mε 'ya 'dho bhɔ.»

Atanna -bha -bhöpë -bhö -kɔ -gleng 'ö Yesu -ya -da -a -dhiang 'ö Makö -ya zë (Matiö 26,26-30; Dhukö 22,15-20; 1 Kodhengtö 11,23-25)

22 'Wo gun pë -bhö sië, 'yö Yesu -yö 'bluu- sü, 'yö Atanna nuε" bho- -wɔn 'gü, □dhe 'ö 'ö bo, 'yö- "kplü "kplü bho, 'yö- 'gü -gblü 'ö -bha □klang -nu -ta, 'yö- pö- -nu -dhe: «N kwi "blεen- □nε, -kaa 'kun 'ka- -bhö.»

23 'Yö go mü 'zü 'ö we -kɔɔ sü, 'yö Atanna nuε" bho- -wɔn 'gü, □dhe 'ö 'ö bo, 'yö- nu -nu -dhe, 'yö- -nu □gban 'wo- mü.

24 'Yö- pö- -nu -dhe: «N □yɔɔn 'ö yöö -wεnng kö -yö kë -mlεε -dee 'ö maa- -da n Dë Atanna waa- mε kpö 'gɔε -a -nu □zinng 'gü kö -ya -nu -kɔ -da 'kɔ □kweng bha- "blεen- □nε.»

25 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe: □Ya 'go □dεε 'gü, 'mii 'dho -drɔɔ mü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'a dho- -dee mü- 'ka Atanna -bha -gblüüdεhεpö 'gü bha- -bha.»

26 □Dhe 'wo wo bo 'yö 'wo Pakö "tan -nu bho, 'yö 'wo -ziö 'wo dho Odhivie -tɔn □gbin-.

Yesu -bha Piedhö -bha ö -wɔn zaɔ -sü -dhiang 'ö- zë 'ö Makö -ya pö

(Matiö 26,31-35; Dhukö 22,31-34; Zan 13,36-38)

²⁷ □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «Me "περε 'ka bha με □gban ka -dho "kan n -zü 'kwëë-, 'ö 'ka □dua. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü □dhe:

A -dho -tuö -maagɔme zë,

'yö- -bha -tuö -nu 'wo do bunnggeedhö.

²⁸ "Κεε □wa n zë "dhü, a -dho -bö 'zü -deewo. □Ya kë □dhe 'ma bo -bö -sü 'ka, a -dho -da ka "dhiü 'a dho Gadhidhe -se 'gü.»

²⁹ □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö Piedhö -ya pö -dhe: «(N Dëme,) 'kö 'zü me □gban "περε □wa bo i 'ka, "κεε ma -zë, 'mii 'dho bo i 'ka tongtongdhö.»

³⁰ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Piedhö, a- -pö i -dhe tean- □dede 'ka □dhe bhii □dede -zian 'i "wɪ sië bha, gbeng do 'ö □dëe 'yii 'dho ziö kö 'wɔn 'a- -pö bha 'bha- -kë. -A -gen -mü □dhe "sanni -wa pö -tɔgɔn □ya "wɪ □dhe pë □ple 'dhö, kö 'bha bo n 'ka -genyan 'ka -yaaga.»

³¹ "Κεε 'yö Piedhö -ya zë 'zü ö -sɔbhëe □dede -bha 'ö- pö: «'Kö □ya kë ga -zian □në- 'ka, yi -dho -a wo yi "kwëë, "κεε 'mii 'dho "kan -zë wo i -bha tongtongdhö, n Dëme.» 'Yö 'me 'wo bha- -nu □gban 'wo -wu do bha- pö.

Yesu -bhea Zesemane -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,36-46; Dhukö 22,39-46)

³² 'Yö 'wo -ziö 'zü 'wo dho -dhe do 'bha 'wo- Zesemane -dhe -kë bha- 'gü. □Dhe 'wo □loo mü 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe: «-Ka -ya n -gɔ yö kö 'a 'dho -bhea Atanna -dhe -dhe 'gü.»

³³ 'Yö Piedhö 'dhö, Zakö 'dhö, Zan 'dhö -a -nu -dhe, 'yö 'wo dho. "Κεε "töng 'wo dho sië- 'ka "dhü bha, kö "suö □ya -da -a 'gü, kö "nenega -sea □ya -ya bha -sü -bha -a -bha, kö -wëë -yö -da sië- -ta.

³⁴ 'Yö- pö me -yaaga bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Ga -sü zii □ya kpa n -ta, □dhe 'ö "dhü, -ka 'to yö, "κεε -ka -ya ka "yaan 'ka 'dho yi zë.»

³⁵ □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö □yɔɔn 'dëde wo ö "dhiü, 'yö □kwaa ö -dɪ -zü "sia-, 'yö

□bhea Atanna -dhe kö □ya kë □dhe □ya kë -dhidhewɔn 'ka, kö "töng bha -ya do ö 'ka □gblëen.

³⁶ 'Yö □bhea 'ö- pö: «N Dë, bhi □në i -fiëbhawɔn 'yaa 'dhö, -bhö do "gbɪ-, "ni kö □ya kë i -dhidhewɔn -zë 'ka, kö 'wɔn "gbɪ- 'ö maa- "yi mü ya 'i- 'kpɔ n 'ka, "κεε yö □në- □gban 'gü, kö -yö ga bhi □në i 'gü, kö 'ya 'dho kë ma -zë n -dhidhewɔn 'ka.»

³⁷ □Dhe 'ö □bhea Atanna -dhe "dhü 'ö ö bo, 'yö ö yee -kë 'ö nu ö -bha □klangdhiü -nu -yaaga bha- -nu -dhe 'gü. 'Ö nu -yö -kpan -nu -bha kö □wa yi zë. 'Yö pa- -nu -bha 'yö- pö Piedhö -dhe: «Simɔ, 'bha yi zë 'nu -wa! 'Aa, Piedhö, bhii □mɔɔ- -bha kö 'i "töng do -zian -to "yaan kë -wa?

³⁸ -Ka -ya ka "yaan kö 'ka bhea", kë "dhü kö Sɔtraan -bha "kpënn- -kɔ 'ya 'dho □mɔɔ ka -bha 'ö ka -da Atanna "dhiü, -a -gen -mü □dhe -to Atanna dhɔɔbhaa -zian -ta -dho -yö kë me "bhɪ- -nu -bha, "κεε -a kë "sɪ □në 'yaa kë -nu -dhe.»

³⁹ 'Yö -ziö 'zü -deewo 'ö dho -dhe do 'ö □bhea Atanna -dhe -a 'gü -blëesü bha- 'gü, 'yö □bhea 'zü □dhe -kɔ do 'ö □bhea- 'ka -blëesü bha- 'dhö.

⁴⁰ 'Yö nu 'zü -deewo ö -bha □klang -nu -dhe 'gü, 'ö nu -yö -kpan -a -nu -bha kö □wa yi zë 'zü -deewo. -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- -nu "yankɔ □gbaan kë 'gbiin- yi kaɔ. Woo dhiang 'ö- zë- -dhe 'wii- □slɔɔ.

⁴¹ 'Yö -ziö 'zü -deewo 'ö dho. Nu -yaaga -naa 'ö- wo, 'yö pa- -nu -bha 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Yi -zian □në 'ka- zë sië "dhü do -wa! -Yö 'to "dhü! "Töng 'a gun "suö sië- -gɔ □ya □loo -ya bo, -a -gen -mü □dhe mang Mëgböme n "dhiü -do 'wɔnyaakëme -nu -dhe "töng bha □ya □loo.

⁴² -Ka "wlü 'kwa 'dho, 'me 'ö yöö n "dhiü do bha □ya dun kwa -ta.»

Yesu 'kun -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,47-56; Dhukö 22,47-53; Zan 18,3-12)

⁴³ Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi, 'yö- -bha □klang -nu -kaɔng do ga □ple bha- me 'dhe 'wo Zuda -kë bha 'ö -wo, kö me kpö 'kpii- 'ö -siang -nu waa- "dhünë -nu 'wo- -nu -ta, 'ö "saabheme -nu -gɔme -nu oo, 'tonggome -nu waa- Zuifö -nu -bha -kweagbö -nu 'wo- bo bha -wa □keng-

44 Yö -zë 'ö gun kē sië "dhü "töng 'ö- 'gü bha kö Zuda 'ö dho- "dhiü dɔ- 'kunmɛ -nu -dhe bha ꞥya ö -wɔ 'kpɔ 'mɛ wɛng- -nu 'wo nu sië bha- -nu -bha ꞥyaa- pö: «ꞥYa kē ꞥdhe 'kwa 'dho, 'mɛ 'a dho- ꞥloo- -bha bha kö 'mɛ 'a -wɔ 'ka bha 'yö bha, kö 'ka- 'kun 'ka 'dho- 'ka, "kɛɛ 'ka- 'kun -së (kö 'ya 'dho dha ka -gɔ).»

45 ꞥDhe 'wo nu 'wo ꞥloo- -nu -dhe 'gü, 'yö to 'ö dho Yesu -zian 'ka, 'yö- pö- -dhe: «N Dɛmɛ!» 'Yö- ꞥloo- -bha,

46 'yö 'mɛ 'wo bha 'wo Yesu kun.

47 'Yö 'mɛ 'wo gun Yesu ꞥkeng- bha- mɛ do -yö -kɔ -da ö -bha -siang 'gü, 'yö bho ö kwɛɛ", 'yö "saabhome -gɔmɛ 'kpii- -bha gwëemi zë- 'ka- gɔ -bha, 'yö- "tɔ kpö bho mü.

48 'Yö Yesu -yö dhiang zë 'mɛ 'wo nu- 'kun bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Nu 'ka- wo n 'kun -dhe 'gü -siang -nu waa- "dhünë -nu 'ka ꞥdhe mɛ- dɔ mezëmɛ 'ka ya- -gen -mü -më 'ka?

49 Ka "yan 'yaa gun n -bha ka kpö 'gü yi ꞥgban "pɛpɛ 'ka kö a mɛ -nu ꞥklang kē sië Atanna -dhökëgükö 'gü -dhe ya 'gü -ee? -Yö -kë -mü ꞥdhe 'yö 'kii n 'kun- "töng 'dhe 'kö bha yö -zë 'bha 'gü? "Kɛɛ 'yaa 'wɔn 'bha 'ka, -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö -bɛn zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü n -bu 'gü bha ꞥnë- 'gü -wɔn -yö kē.»

50 'Ö bo kē -sü 'ka "dhü, 'yö 'mɛ 'wo gun- ꞥkeng- bha- ꞥgban 'wo -kan -zü 'kwëë- 'wo ꞥdua 'wo dho.

51 'Nëglɔɔnnë do 'ö -kpata doseng ꞥnë gun- gban "dhiü bha -yö -gun ꞥkeng- kö ꞥwaa- 'kun -wo 'dho sië- 'ka. 'Yö 'wo dho 'wo yöö -dɔ 'pö- kun.

52 "Kɛɛ 'yö yö -zë 'ö ö -bha -kpata bha- to- -nu ꞥkwɛɛ- 'yö -ziö -bɛang 'ka 'ö dho ö 'kpee- 'ka.

Yesu -bha -dho zagɔbhome -nu -kuu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,57-68; Dhukö 22,54-55.63-71; Zan 18,13-14.19-24)

53 ꞥDhe 'wo Yesu kun, 'yö 'wo dho- 'ka "saabhome -nu -gɔmɛ 'kpii- -kuu "dhiü, 'yö "saabhome -nu -gɔmɛ -nu "pɛpɛ 'wo to oo, -kwɛagbö -nu waa- 'tonggɔmɛ -nu 'wo bho 'ko -ta -a -gɔ "kwɛandhö mü.

54 -A -nu 'dho -sü 'ka kö Piɛdhö -ya -nu ꞥkeng-, "kɛɛ 'yaa ꞥyɔɔn- -nu "sɔɔ, 'yö 'wo

dho 'wo -da 'ka "kwɛandhe bha- 'gü. 'Yö Piɛdhö dho 'ö -ya pɛng -bha gwëezë -nu "sɔɔ, kö pɛng 'në 'bha -yö -ma ö bha kö "nɛnɛ -yö go ö 'gü.

55 'Yö "saabhome -nu -gɔmɛ -nu "pɛpɛ bha waa- zagɔbhome -nu 'wo nu bha 'wo zun 'wɔn do 'wo dho- ꞥslɔɔ Yesu -bha -tosɛa 'gü kö -yö kē- zë -gen 'ka -a mɔɔ- -sü -bha, "kɛɛ 'yö 'wii- ꞥslɔɔ tongtongdhö.

56 -A -gen -mü ꞥdhe mɛ 'gbɛ ꞥdede -wo nu 'wo ꞥsua -dhiang -nu zë- -bha, "kɛɛ mɛ 'bha ꞥya nu ꞥyaa- 'bha pö, mɛ 'dhe ꞥya 'dho dɔ mɛ 'dhe bha- "piö, ꞥya nu 'yö- "wɛɛ 'bha pö, 'yö- -nu -wɔ 'yaa kē do.

57 Kö mɛ 'bha -nu -wo "wlü sië 'wo ꞥsua -ya -bha 'wo- pö:

58 «Yi -zë yi- -ma "dhi kö -ya pö sië ꞥdhe: <Atanna -dhökëgükö 'wo- dɔ wo -kɔ "dhiü ya, ö -dho -a 'wü 'ö- -dee 'ö 'yii dho kē mɛ -kɔ "gblɔɔ 'ka 'a- dɔ -dhekpaɔyi -yaaga 'ka.>

59 Aa" ꞥni -a -dhe -zian 'wo- pö "dhü bha, -a -nu -wɔ 'yaa gun- 'gü do.

60 ꞥDhe 'ö ꞥwa 'wɔn -nu bha- pö "dhü 'dɔɔndhö, 'yö "saabhome -nu -gɔmɛ 'kpii- bha 'ö ꞥwlü mɛ "dhaa bha- 'gü, 'yö- pö Yesu -dhe 'ö- pö: «Dhiang "pɛpɛ 'ö 'mɛ 'wo nu i 'ka n -dhe ya 'wo- zë i -bha ya i "tɔ -ya ꞥgban 'gü, i -bha -yɔ 'i- dɔ- 'gü yö -mü -më 'ka? "ɛɛn -a -yɔ 'yaa i -gɔ -ee?»

61 "Kɛɛ 'yö Yesu -yö ö "dhi ta, 'yö 'yii "wɔ. 'Yö "saabhome -nu -gɔmɛ 'kpii- bha 'ö- dheɛ" 'bha kpö 'ö- pö: «"ɛɛn bhi ꞥnë 'i Atanna -bha -Yamɛ, Atanna 'kwa- -dhökë ya- Gbö 'ka -ee?»

62 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «ꞥIin, yö -mü n 'ka. ꞥYa 'go mü ka "yan -dho mang Mɛgbömɛ n yö kö a -ya -sü 'ka Atanna 'gügbɔsü bha- -yɛa 'ö ꞥbhlëesü 'ka bha- 'gü, 'ö 'ka n yö 'zü kö a 'go sië dhang- 'gü 'a nu dha 'kpong- -ta.»

63 ꞥDhe 'ö "saabhome -nu -gɔmɛ bha 'ö -wɔ bha- ma, 'yö -siö -dhe, 'yö ö -bha -sɔ -pɛ, 'yö go mü 'ö- pö: «'Mɛ 'ka ma bha, kwa -mawɔn 'yaa "sɛɛ- -zian -bha 'zü.

64 "ɛɛn ö -dɔ 'ö- dan Atanna 'ka bha 'kii- -dhe yö -ee? "ɛɛn ka ka -bha pö- 'gü ꞥdhe?» 'Yö mɛ "pɛpɛ 'wo gun mü bha- -nu -wɔ 'dhö to- -bha do ꞥdhe za 'bhaa- 'gü 'zü, "kɛɛ -a zë -wɔn ꞥnë to- -bha.»

⁶⁵ -Wo -to mü 'yö me 'bha -nu 'wo zun "dhidhi -suö -bha -sü -bha, 'yö 'wo so kpa- "yan "dhiö, 'yö 'wo zun- -zë -kəköpö 'ka -sü -bha kö -wo □wεε dɔ sië- -bha 'wo- pö: «Atanna -wɔdhiöloomε, 'me 'ö i -ma bha de -mü? -A -me pö "kpüüdhö!» 'Yö gwëezë -nu 'wo wo -kɔ -da 'gü kö 'wo 'dho- 'ka, "kεε kö -wa "tu -nu -ma sië "dhü do.

Piedhö -bha Yesu -wɔn zɔɔ -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 26,69-75; Dhukö 22,56-62; Zan 18,15-18.25-27)

⁶⁶ "Tüng 'ö kē sië- 'ka "dhü bha kö Piedhö -ya -nu □wlöö "sia- "kpenngdhö, "kweandhe bha- 'gü mü kö Yesu -zë -yö 'kɔɔdhö 'kɔ -ta "dhüng 'gü. -Yö -to -dhe bha □në- 'gü, 'yö "saabhome -nu -gɔme 'kpii- bha- -bha gwëédhe do -yö nu.

⁶⁷ □Dhe 'ö Piedhö yö kö -yö -ya sië peng -bha, 'yö- -ga "senngdhö, 'yö- pö- -dhe: «Bhii -dɪ 'pö i -gun Yesu 'ö go Nazadhetö bha- □keng- "dhe!»

⁶⁸ "Kεε 'yö Piedhö -ya □zɔɔ 'ö- pö: «'Pë 'i- pö sië bha 'maa- dɔ, 'maa- 'gü -zian ma.» □Dhe 'ö- pö "dhü 'yö -ziö 'ö dho 'ö dɔ "kweandhe bha- "dhi -wo -dhe 'gü, 'yö to 'yö -tɔgɔn -blesü -yö -wɪ.

⁶⁹ □Dhe 'ö dhebhɔ bha 'ö Piedhö yö 'zü -deewo, 'yö- pö 'me 'wo gun mü -a -nu -dhe 'ö- pö: «'Me 'wo bha- me do □ne!» 'Yö Piedhö -ya □zɔɔ 'zü -deewo.

⁷⁰ □Dhe 'ö "tüng 'në 'bha □ya ziö, 'yö 'me 'wo gun mü bha 'wo- pö 'zü Piedhö -dhe: «-A pö 'wo- wo □dhe 'me 'wo ya- me do -mü i 'ka ya 'yaa □sua 'ka; -a -gen -mü □dhe [me -ya -dhe -yö i "dhiwɔ -bha].»

⁷¹ □Dhe 'kö 'wo- pö "dhü, 'yö Piedhö -yö zun -sö -bhö -sü -bha 'ö- pö: «'A- zë ma Atanna -dhe, 'me 'ka "wɪ sië- 'ka bha, 'maa- dɔ. (□Ya kē □dhe -a pö 'a- wo sië ya □ya kē □sua 'ka 'a ga!»

⁷² Dhiang bha -yö -to "dhi, 'yö -tɔgɔn □ple -naa -yö -wɪ. 'Yö- -zɔ -yö -bö dhiang 'ö Yesu -ya zë- -dhe 'ö- pö: «"Sanni -tɔgɔn -yö "wɪ □ple kö □ya bo ö 'ka □dhe pë -yaaga 'dhö bha- 'ka. □Dhe 'ö- -zɔ 'dhö -bö 'wɔn bha- 'ka, 'yö zun "gbɔ bɔ -sü -bha.

15

Yesu -dho Pidhatö -kuu "dhiö -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 27,1-2.11-14; Dhukö 23,1-5; Zan 18,28-38)

¹ -Dhe -zë 'ö □kpaɔ bhoo, me "pepe 'wo Atanna -wɔn -gɔ -ta, "saabhome -nu -gɔme oo, -kweagbö -nu oo, 'tɔnggɔme -nu waa- zagɔbhome -nu -wo -ya 'kwëë- □në- -kë -dhekpaɔ tii bha- 'gü kö 'wo dho Yesu -wɔn 'kun -kɔ 'ö- 'gü 'wo- dɔ. □Dhe 'ö- -nu -wɔ □ya kē do, 'yö 'wo- kun 'wo- -kɔ □nëng 'kwëë- 'wo- -lö, (kö 'ya 'dho □dua) 'yö 'wo dho- 'ka Wlɔmö mi 'ö gun- -nu -bha "se bha- -gɔdhiümε 'ka 'wo- -dhe Pidhatö bha- -dhe.

² □Dhe 'wo dho 'wo □loo Pidhatö -kuu "dhiö, 'yö Yesu dheε" kpɔ 'ö- pö: «Bhi □në 'i Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka ya -ee?» 'Yö -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «□iin, ma -mü.»

³ □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö "saabhome -nu -gɔme -nu bha 'wo zun za 'gbε -dɔ -bha -sü -bha.

⁴ 'Yö Pidhatö -ya dheε" -dee 'bha kpɔ 'ö- pö: «Za "pepe 'wo- dɔ sië i -bha ya 'bhaa- ma □në- wo 'yö 'bhaa- -yɔ 'bha bɔ -ee? "εεn -a -yɔ □në 'yaa i -gɔ -ee?»

⁵ "Kεε Yesu 'yii- -yɔ 'bha bɔ 'zü tong- tongdhö, 'yö- 'wɔn -yö Pidhatö kon □dedewo.

Pidhatö -bha Yesu -nu -a 'kunme -nu -dhe -kɔ -dhiang 'ö Makö -ya zë

(Matiö 27,15-26; Dhukö 23,13-25; Zan 18,39-40; 19,1-16)

⁶ -A "tüng bha- 'gü, kö Pakö yi □ya □loo -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, 'yö -gblüdë □ya 'me 'wo -kaso 'gü bha- me 'dhe Zuifö -nu □waa- pö -ya bho -kaso 'gü wo -dhe, 'yö □yaa- bho -kaso 'gü.

⁷ "Tüng 'wo Yesu kun- 'ka bha kö gɔndënë do 'wo Badhabasö -kë, 'ö waa- ö "teabɔ -nu 'wo me zë kö □wa "wlü "segɔme "piü bha -yö -kaso 'gü.

⁸ 'Yö me kpö 'gbε □dede 'wo □wlü 'yi bha- 'ka 'wo dho Pidhatö "piü, 'yö 'wo □bhea- -dhe kö -yö me do bho wo -dhe -kaso 'gü □dhe -kɔ 'ö- -kë 'ka zii- 'dhö.

⁹ 'Yö Pidhatö -ya -nu dheε" kpɔ 'ö- pö: «-Yö ka "piü □dhe 'a n -kɔ bho Zuifö -nu -bha -gblüdë ya- 'gü ka -dhe -ee?»

10 Dhεε" ö Pidhatö -ya kpö "dhü bha-gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -ya 'wön dö □dhe gblēen" □nē "saabhome -gōme -nu bha 'wo gun gōn siē Yesu 'ka, 'yö- -wōn 'gü 'yö 'wo nu- 'ka ö -dhe, "kεε □song 'bhaa- bha.

11 "Kεε □dhe 'ö dhεε" bha- kpö "dhü, 'yö "saabhome -nu -gōme -nu bha 'wo -da me kpö bha- -nu -gō 'gü, 'yö 'wo -wu ma- -nu "tuu, kē "dhü kö Pidhatö -yö ö -kō bho Badhabasö □nē- gü.

12 'Yö Pidhatö -ya -nu dhεε" -dee 'bha kpö 'zü 'ö- pō: «-Yö ka "piü 'sa □dhe 'me 'ka- -dhe Zuifö -nu -bha -gblüdē ya 'a- kē □dhe?»

13 'Yö 'wo □gbla "gbu- 'ka 'wo- pō: «-Bhö -a dö "dhü -bha!»

14 'Yö Pidhatö -ya -yō bō- -nu -gō 'ö- pō: «-A -dō "dhü -bha -gen -mü -mē 'ka? -Yö -mē -wōn yaa □nē- -kē?» "Kεε 'yö 'wo □gbla 'zü "gbu- □dede 'ka 'wo- pō: «Yi- pō 'i dö "dhü -bha!»

15 'Yö Pidhatö -ya zē me kpö bha- -nu dhōobhaawōn kē -sü -dhe, 'yö ö -kō bho Badhabasö 'gü. 'Yö "sōdha -nu -ya Yesu -zē -bha 'yö 'wo- -ma. □Dhe 'wo- -ma 'bha wo, 'yö ö -kō bho- 'gü kö -wo 'dho- 'ka kö -wa dö "dhü -bha.

"Sōdha -nu -bha □wεε -dō Yesu -bha -kō -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 27,27-31; Zan 19,2-3)

16 □Dhe 'ö Pidhatö -yö ö -kō bho Yesu 'gü "sōdha -nu -dhe, 'yö 'wo- sü za □gblü "dhiü 'yö 'wo dho- 'ka -gblüdē -gō 'kōodhe □dede 'gü, 'yö 'wo wo këyō □gban "pepe -dhe mü.

17 'Yö 'wo -gblüdē -nu -da □gbauu- "yan -zaōndhö 'bha bha- -da -bha kö -yö kē □dhe -gblüdē 'dhö, kö 'wo □wεε -dō -bha -dhe yō, 'yö 'wo dho 'wo "glēn 'faan- bō 'wo- -ya -gō -bha,

18 'yö 'wo zun- □wεε -dō -bha -sü -bha 'wo- □tua bho 'wo- pō: «Zuifö -nu -bha -gblüdē, 'bha □boo!»

19 'Yö 'wo zun- -ma -sü -bha "dhü 'ka -a □gbin-, kö -wo "dhidhi -pen siē- -bha, kö -wo zun siē wo kpiö 'gü, 'wo- □bhlēē -ya □dhe -gblüdē 'dhö.

20 □Dhe 'wo wo bō □wεε -dō -bha -sü 'ka □dhe -kō bha- 'dhö, 'yö 'wo □gbauu- bha-

bho- -bha, 'yö 'wo- -dī -a sō -da -bha, 'yö 'wo dho- 'ka -a -dō "dhü -bha -dhe 'gü.

(Matiö 27,32-44; Dhukö 23,26-43; Zan 19,17-27)

21 □Dhe 'ö □wa -da zian -ta 'wo 'dho siē, 'yö 'wo -kpan Simō 'wo- gbō do -dhe Dhezandrö, 'wo- me do 'bha -dhe Dhufusö 'ö go Sidhenö bha- -bha kö -yö 'go siē ö -gō gbεε 'gü -yö ziö siē. 'Yö 'wo zun- "dhiü 'wo- pō- -dhe -yö Yesu -dō -bha "dhü bha- 'sü kö 'wo 'dho- 'ka.

22 'Yö 'wo Yesu sü 'wo dho- 'ka -dhe 'wo- -dhe eblö -wu 'gü Gōgota bha- 'gü (□waa- pō "dhü kö -wa -pō <me -gō "kpea -tōn>.)

23 □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü, 'yö 'wo pē 'bha 'wo- 'miidhö -kē, 'ö pē -nεε -ma me 'ka -sü dho "sia- bha- -da -drōō "piü 'yö 'wo- nu- -dhe, "kεε 'yii "wī- -bha kö -ya mü.

Yesu -dō "dhü -bha -kō -dhiang 'ö Makö -ya zē

24 □Dhe 'ö □waa- □gban kē "dhü □wa wo bo, 'yö 'wo- sü 'wo- dö "dhü -bha, 'yö 'wo "pōni -gban -a -kō waa- -gen -nu -ta. 'Yö 'wo- -bha -sō -nu bha- -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta -a zē "kpüü kē -sü 'ka, kē "dhü kö me 'ö 'dhö -a -bha 'ö dho- □slōō kö -ya dö.

25 -Wa -dō "dhü -bha "dhü dhia" "piü 'yēng- "tεε "gbu- -ta.

26 Pē -ben 'wo- zē kö □wa □nēng -a -dō -bha -dhü bha- -bha kö me □gban "pepe -wa zē -gen dö bha, 'yö 'wo- pō: «Zuifö -nu -bha -gblüdē □nε». 'Yö 'wo- □nēng "dhü -bha -a -gō -ta "dhüng 'gü.

27 -Wo waa- mezēme -nu □ple □nē- -nu dö "dhü -bha 'ko "tūng do 'gü. 'Yö 'wo- me do dö- -kō -sē 'gü, 'yö 'wo me do dö- □kwaa 'gü.

28 [Kē "dhü kö -wu 'ö -ben zē -sü 'ka Atanna -gō 'sēedhe 'gü □dhe:

«-Wo kē- -dō 'wōnyaakēme -nu -bhiēē 'gü»
bha- 'gü -wōn -yö kē.]

29 'Kö 'me 'wo zian ziö siē -wo "si bho siē- -gō 'ö 'wo wo -gō 'gü zē- 'ka- -dhe 'wo- pō: «-Aao! -A 'dhe 'i- -dhe □mōō 'yö bha! 'Bhiü- pō i- mōō -bha 'i Atanna -dhōkēgüko wü, 'i- -dee dö -dhekpāōyi -yaaga 'ka -ee?

30 -Bhö i -dī dha -dhe! -Bhö 'go "dhü bha- -bha □tōn kö 'i zun "sia- -dhe!»

31 Kö "saabhome -nu -gōme -nu -dī 'pō -wo □wεε dö siē- -bha waa- 'tōngōme -nu

'dhö, 'wo- pö wo 'ko -dhe: «Ya me -nu dha, "kεε -a -ko 'yaa □moo- -bha kö -yö ö -dī -zē dha!»

³² 'Ö 'wo- pö: «'Bhii- pö i -dī -dhe □dhe bhi □nē 'i Izraēdhö -me -nu -bha -gblüdē 'ka, □dhe bhi □nē 'i 'mε 'ö Atanna -ya -ya kö 'ö- bō yi dha -dhe 'gü -a 'ka -ee? 'Bha- pö 'yi 'dhang bho i "dhiü, -bhö i -dī bho "dhü bha- -bha kö 'i lö- kö 'yi- -dhe yö kö 'yi 'dhang bho i "dhiü!» Kö 'mε 'wo weng- -nu -a -nu -gban "dhü -bha -dhe do 'gü bha, -wo "si bho siē- -gō 'pö.

Yesu ga -ko -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 27,45-56; Dhukö 23,44-49; Zan 19,28-30)

³³ □Dhe 'ö 'yēnng- □ya -ya mε -gō □zinng 'gü, 'yö -dhe -yö □tröo "kpongtaadhe □gban "pεpε 'gü, 'yö dho 'ö zun- 'ka "wo "yε -yēn -bha.

³⁴ □Dhe 'ö 'yēnng- □ya 'kpō mε -gō 'ka -sē 'ka, 'yö Yesu -yö □gbla "gbū- 'ka eblö -wu 'gü 'ö- pö: «'Edhoi, dhama sabatami! (□Waa- pö "dhü kö -wa -pö: «'Eke n Dē Atanna, "eke, i i -ko -kan n "dhiü □ni -mē -wōn 'gü?»

³⁵ □Dhe 'ö 'mε 'wo gun mü bha 'wo- -wu ma □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö- mε ga 'bha -wa pö: «-Ka dō! -Yö Edhi -dhe siē -wa!»

³⁶ 'Yö- mε do -yö dō -beang -bha 'ö dho 'ö -fuu -kōn 'bha bha- -da we 'wangwang 'bha bha- □bhaa, 'yö- -ya "dhü "dhiü, 'yö nu- 'ka- -dhe kö -ya mü, "kεε kö -ya pö siē: «-Kaa 'to mü kö (Atanna -wōdhiüloomε) Edhi 'ö- -dhe siē bha -yö nu kö -ya lö 'kwa- -dhe yö!»

³⁷ "Kεε □dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu -yö □gbla "gbū- 'ka, 'yö -kē -a 'nii- -pö -sü 'ka.

³⁸ -A 'nii- 'dhö -pö "töng □dede 'ö- 'ka bha, 'yö sō 'ö gun Atanna -dhökēgükō 'ö Zedhizadhēmō bha- 'gü, -a 'gü -kan 'gü -sō 'ka bha 'ö -pε □zinng 'gü gbanngdhö, 'yö go- 'ka "dhöng 'gü 'ö zun- 'ka "sia- (kö -ya -zōn □dhe □zinng 'yaa Atanna waa- mε "bhū- -nu -a -nu □zinng 'gü 'zü Yesu Klisi 'saa- 'gü).

³⁹ □Dhe 'ö Wlōmō -mε -nu -bha "sōdha kēng do -gōmε 'ö gun dō siē Yesu wēdhö mü bha 'ö- ga -ko bha- 'suan- bho, 'yö yōö □dede 'ö- -kan ö "dhi 'ka 'ö- pö: «'Mε 'ö

ya Atanna Gbō □nē gun- 'ka tēan- □dede 'ka!»

⁴⁰ 'Ö gun "dhü 'pö kö dhong -nu kpö 'bha bha -wo dō siē □gblēen 'wo- -dhe -ga. Dhong -nu 'wo gun -dhe -ga siē "dhü bha, Madhi 'ö go Madadha oo, Madhi 'dhe 'ö -kē Zakō sēennē waa- Zoze -a -nu dhe 'ka bha waa- Sadhome -wo -gun -nu kpö 'gü.

⁴¹ Mε 'dhe 'kö 'wo bha wo -zē -wo gun Yesu □keng- kö -yö -tun "yaan, wo □nē 'wo gun- "dhiü -ziö wo siē kö -yö Gadhidhe, "kεε dhebhō -nu 'gbε □dede 'wo -ziö Yesu □keng- kö -yö 'dho siē Zedhizadhēmō, -wo -gun mü 'pö.

Yesu □wεε bho -ko -dhiang 'ö Makö -ya zē

(Matiö 27,57-61; Dhukö 23,50-56; Zan 19,38-42)

⁴² □Dhe 'ö -kē □dhe 'wōn bha -yö -kē "dhü Zuifö -nu -bha □glooyi yēan" "piü 'ka, 'ö 'wōn "pεpε 'wo dho- kē □glooyi 'ka 'wo- □gban □baa 'yi bha □nē- 'ka, "kεε kö "bin □ya 'ma □gban wo, 'yö gōndē do 'wo- -dhe Zosefu 'ö go Adhimate -pö 'gü bha 'ö nu.

⁴³ Zosefu bha -yö -gun mε -tiandhö 'wo- □bhlēē -ya □dedewo -a 'ka, -a -gēn -mü □dhe za -gō "yε -mε -nu 'wo gun "sε bha- 'gü -a mε do □nē gun- 'ka, "kεε yö -zē -yö -gun 'mε 'ö 'dhang bho Atanna -bha -gblüdēdhε -wōn "dhiü, 'ö -ya -sü 'ka- -bha -ya 'gü -a 'ka. □Dhe 'ö nu, 'yö ö -zv -gban 'ö dho Pidhatö "piü, 'yö Yesu □gee -gbadhe -gō.

⁴⁴ "Kεε Yesu -ga 'piö- -wōn 'ö "dhü bha- 'wōn -yö Pidhatö -kōn □dedewo. -Yö "sōdha -gōmε bha- -dhe yö □nē- -wōn 'gü, 'yö- dhεε" kpō 'ö- pö: «'Mε bha- ga -yi □ya □gwēē 'pö wo -ee?»

⁴⁵ □Dhe 'ö bo- □iin pö -sü 'ka, -yö ö -ko □nē bho Yesu □gee 'gü Zosefu -dhe.

⁴⁶ □Dhe 'ö Yesu □gee nu Zosefu -dhe, 'yö Zosefu dho 'yö sō "puu dhō, 'yö nu 'yö Yesu □gee bha- bho "dhü -bha, 'yö sō "puu bō- -bha, 'yö dho- 'ka 'ö- -wεε bho -gwē -yε 'bha 'ö □waa- 'pōn 'nu -blēesü bha- 'gü, 'yö -gwē kpö 'kpii- do 'bha □glün 'ö nu- 'ka 'ö- zun -gwē -yε bha- "dhiü.

⁴⁷ -A "töng 'ö- kē siē- 'ka "dhü bha kö Madhi 'ö go Madadha bha waa- Zoze dhe Madhi -a -nu "yan -ya -dhe 'gü.

16

Yesu -go ga 'gü -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë
(*Matiö 28,1-8; Dhukö 24,1-12; Zan 20,1-10*)

¹ □Dhe 'ö Zuifö -nu □glooyi bha- 'yënnng- go □ya bo -pö -sü 'ka, 'yö Madhi 'ö go Madadha bha- 'dhö, Zakö dhe Madhi 'dhö, Sadhome 'dhö, 'wo dho 'wo -dhasiklöö "yön dho, kö 'wo 'dho- 'ka 'wo- ziö Yesu □gee -bha (□dhe -ko 'wo- -kë 'ka -a -nu wo -ko 'gü -a 'dhö).

² □Dhe 'ö- ta -dhe □ya □kpaö, kö 'yënnng- "tëe □ya -wo -së 'ka, 'yö 'wo -ziö 'wo dho Yesu bun □taa.

³ "Këe 'wo gun 'dho sië kö "sika -ya -nu 'gü, kö -wa pö sië: «Kwa 'dho -zë wo sië, "këe 'de yöö -gwë 'gbong bha- bho □zöö kwa -dhe -ye bha- "dhiü?»

⁴ □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü, 'wo dho wo 'yan "dhiü "wlü kö -wo -dhe -ga, kö -gwë 'gbong -ziisü 'ö gun -ya -sü 'ka -ye bha- "dhiü bha 'yaa mü 'zü, kö □waa- glün- □wa 'dho- -ya zian "wëe 'ka.

⁵ 'Yö 'wo dho 'wo -da -gwë -ye 'wo Yesu -wëe bho- 'gü bha- 'gü, 'yö 'wo Atanna -bha "kië do yö kö so "puu -ya -bha kö -yö -ya -sü 'ka- 'ka -a -nu -kö -së "pean "piü -ye 'gü mü. 'Yö "suü 'dhö -da -a -nu 'gü.

⁶ 'Yö- pö- -nu -dhe: «"Suü 'ya 'dho ka kë, Yesu 'ö go Nazadhetö 'wo- do "dhü -bha bha 'aa mü 'ka- möö- sië -ee? □Ya -bö 'nu, 'yaa yö 'zü, -ka nu kö 'ka- wödhe -ga!

⁷ -Ka 'dho kö 'ka- pö- -bha □klang -nu -dhe, "këe kö 'ka- pö Piedhö -dhe □dhe □ya 'go ga 'gü, □ya -da ka "dhiü □ya 'dho Gadhidhe. Ka -dho -kpan -bha -dhe bha □në- 'gü □dhe -ko 'ö- pö- 'ka ka -dhe kö 'yii ga □kö bha- 'dhö.»

⁸ 'Yö 'wo go -ye bha- 'gü 'wo -ziö -beang 'ka, kö "suü □ya -da -nu 'gü kö- -nu "gblöödhe □gbaan "muu bho "suü yaa 'gü yaa 'ö -da -a -nu 'gü bha- -wön 'gü, 'wii □möö- -bha kö -wa -gen do me bha -dhe -zianwo.

(*Matiö 28,9-10; Zan 20,11-18*)

⁹ □Dhe 'ö Yesu -yö -bö Zuifö -nu □glooyi bha- -tadhekpao -ta, me -blëesü 'ö ö -dö -zön -dhe 'yö -kë Madhi 'ö go Madadha 'ö Yesu -yö "yina yaa "saople -kë 'gü "töng 'bha 'gü bha- 'ka.

¹⁰ 'Yö dho 'ö- pö 'me 'wo gun Yesu □keng- -blëesü bha □në- -nu -dhe. 'Ö dho 'ö □loo mü kö Yesu ga -wön zuëdhiütëe 'ö -ya -nu -bha bha -wo -tun □kö- 'gü "gbu bö-.

¹¹ □Dhe 'ö Madhi -ya -gen dö- -nu -dhe, 'ö 'wo- ma- -ta □dhe -yö "yaandhe 'ka, "këe 'ya 'ö "yanga □ple -kpan -a -kpong 'gü -dhe -bha, 'wii 'dhang bho- "dhiü tongtongdhö.

(*Dhukö 24,13-35*)

¹² □Dhe 'ö go yö -zë 'gü, 'yö dho 'ö ö -dö -zön 'zü -deewo 'me 'wo gun- □keng- bha- me □ple 'wo gun 'go sië Zedhizadhëmö, 'wo dho 'pö- -kö 'gü -a -nu -dhe, "këe 'wii- dö zü bho -yi 'ka.

¹³ 'Yö woo -dö 'pö 'wo nu 'wo- -gen dö me -kpëa -dhe, "këe 'wii 'dhang bho- -nu -wö "dhiü yö -zë 'bha 'gü.

(*Matiö 28,16-20; Dhukö 24,36-49; Zan 20,19-23; Këwön -nu 1,6-8*)

¹⁴ 'Yö gun -na ö -dö -zön ö -bha □klang -nu -kaöng do ga do 'wo to bha- -nu -dhe "dhü kpöö" -öödhö yi do 'ka kö -wo pë -bhö sië. 'Yö -dön bho- -nu 'ka -a -nu -bha göögbudhe waa- 'dhang -bho ö "dhiü -sü 'ö 'yii kë- -nu -go bha- -wön 'gü. -A -gen -mü □dhe 'me 'wo- "yaandhe yö, 'ö 'wo nu 'wo- -gen dö- -nu -dhe bha, 'wii 'dhang bho- 'bha "dhiü.

Yesu -bha ö -wö -kpö ö -bha □klang -nu -bha -ko -dhiang 'ö Makö -ya zë

¹⁵ □Dhe 'ö -dön bho- -nu 'ka "dhü 'ö ö bo, 'yö -wö kpö- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho "kpongtaadhe □gban "pepe 'gü kö nao -së bha 'ka- dö "kpongtaame □gban "pepe -gö.

¹⁶ Me "wö me 'ö yaa- -wö ka -wö bha- -bha kö -yö 'dhang bho n "dhiü, kö -wa -me -bö n 'ka -zu bho, -a -me -dho dha, "këe 'me 'yii "wö- -bha, Atanna -dho 'wön bho- -me 'gü.»

¹⁷ 'Yö go mü 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga: Me "wö me 'ö 'dhang bho 'wön bha- "dhiü, "dhabhliwön -nu 'ö- -me dho- kë -kaa -ga, -a -me -dho "yina yaa kë me 'gü n 'to 'gü, 'ö Atanna -yö -wö -dee 'ö- 'yaa- dö tongtongdhö -a dö- "dhi 'ö- pö.

¹⁸ -A -me -dho -mlëe 'kun 'ö -kö 'ka 'ö 'yaa- kë -kö 'bha- 'gü, müpë 'ö waa mü 'ö me zë, -a -me -dho -a mü, 'ö 'yaa- kë -kö 'bha 'gü. -A -me □ya ö -kö -ya "yuëdhi -bha kö -yö bhëa" Atanna -dhe -a -wön 'gü, -yö -dho kë "klööklü.

*Yesu -dho dhang- 'gü -ko -dhiang 'ö
Makö -ya zë*

(Dhukö 24,50-53; Këwɔn -nu 1,9-11)

¹⁹ □Dhe 'ö kwa Dëme -yö ö bo -wɔ -kpɔ
ö -bha □klang -nu -bha -sü 'ka □dhe -ko
bha- 'dhö, 'yö Atanna -ya □wlü, 'yö dho
dhang- 'gü, 'yö dho 'ö -ya -yεa □bhlëesü 'ö
Atanna -ko -së 'gü mü bha- 'gü.

²⁰ 'Yö- -bha □klang -nu bha 'wo -ziö 'wo
dho, 'yö 'wo zun Atanna -wɔ pö -sü -bha
-dhe □gban "pεpε 'gü. Kwa Dëme -gun -a
-nu □keng- 'pö -dhe □gban 'gü 'ö weng- -nu
'wo yë bha- kë wo "kwëë, 'ö □wa dhiang
zë -dhe 'ö- 'gü, 'ö "dhabhliwɔn "gblüglü
-nu -wo -kë -a -nu -ko -ta, kë "dhü kö me
□gban -wa 'wɔn dɔ □dhe yö □në- -nu bɔ.]

**Nao -së 'ö -gban Yesu Klisi
-bha 'ö
Dhukö
-ya pö**

'Sëedhe ya- -ben zë -gen 'ö Dhukö -ya pö

1-2 □Bhlëeme Teofidhö, 'wɔn -nu 'wo kë -sü 'ka kwa -kwe ya- 'ka 'ö -gban Yesu Klisi -wɔn -bha bha, 'me 'ö- -nu "yan 'dhö dɔ- -dhe 'gü, 'ö 'wo- zü bho -ko waa- "dhiü -ta -ko □gban dɔ, 'ö nao -së bha- dɔ -sü -yö gun- -nu -bha yë 'ka, -ko □dede 'wo- -gen dɔ- 'ka kwa -dhe bha me 'gbe -wa "dhiü "wlü -sü 'ka- -bha 'wo- -ben zë "kpüüdhö □dhe -ko 'wo- pö- 'ka -a 'dhö.

3 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, mang Dhukö -me -zë n -bha 'ka, -yö -kë 'pö n 'gü -së kö 'wɔn 'ö "dhü bha 'a- -bha mɔɔ- kö -ko 'ö -kë 'ka kpenngdhö -a zübhoyi 'ka bha 'a- -ben zë 'sëedhe 'gü kö 'a- bɔ i -dhe,

4 kë "dhü kö 'i 'dhang bho 'me 'wo i □klang -kë 'wɔn bha- 'ka bha- -nu "dhiü kö 'i- 'wɔn dɔ □dhe 'pë 'wo- pö bha 'yaa □sua 'ka.

Atanna -bha "kië -bha ö -dɔ -zɔn Zakadhi -dhe -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

5 "Tüng 'ö Edhodö -yö gun- 'ka "sedë 'ka Zude -se 'gü bha, "saabhomé do 'bha -yö gun- -gɔ 'kɔɔdhö 'wo gun- -dhe sië Zakadhi. Zakadhi bha -yö -kë "saabhomé -nu 'wo gun Izraedhö -se 'gü "tüng bha- 'gü bha- -nu kpö 'dhe 'wo- -dhe Abia -bha me -nu bha □në- me do 'ka. 'Yö 'wo gun- -bha dhebho -dhe sië Dhizabetö, 'yö -kë 'pö "saabhomé -nu -gome 'kpii- 'wo gun- Aadhɔn kë sië bha- suu 'gü -në do 'ka.

6 Me □ple 'wo "dhü bha -wo -gun 'wɔn -ma Atanna -ta -me □dede 'ka, 'ö pö 'aa gun- -nu -bha 'wɔn 'bha 'gü Atanna wëedhö, 'ö 'wo- -bha 'tɔng- □gban kun 'ö 'wo- □bhlëe -ya 'kpakpadhö.

7 "Kee 'yö 'në 'bha 'yaa gun- -nu -gɔ, -a -gen -mü □dhe Dhizabetö bha -yö -gun □gblöödhe 'ka, "kee kö -a -nu □gban □ple □wa kë me -zɔgbansü -nu 'ka.

8-9 "Kee □dhe 'ö yi do 'ka, 'ö Zakadhi -nu -bha kpö bha- -da "dheedhö -yi □ya □loo kö -wo Atanna -dhökë, kö -wo -dhasiklɔɔ "gü- -dhe, 'ö □waa- zë "kpüü kë □dhe -ko 'wo- -kë 'ka "saabhomé -nu wɔ -ko 'gü -a 'dhö, 'ö □ya 'to Zakadhi -bha -bha, 'ö -dhasiklɔɔ bha- "gü sië Atanna -dhökëgüko 'gü, kö- □fi -së bha -yö 'dho- -gɔ,

10 kö Zuifö -nu "pepe 'wo nu Atanna -dhökëdhe 'gü mü bha -wo kpö dɔ -sü 'ka 'pö "kpenngdhö kö -wo bhea" sië -dhe "tüng do bha- 'gü.

11 'Yö- -bha "kië do -yö ö -dɔ -zɔn Zakadhi -dhe -dhasiklɔɔ "gü -dhe bha- 'gü. -A -bha "kië bha -yö -gun dɔ sië "saabhotapë bha- -ko -së 'gü "pean 'piü.

12 □Dhe 'ö Zakadhi -ya yö, 'yö "suü -yö -da 'gü, 'yö- "gblüüdhe 'dhö "muu bho.

13 "Kee 'yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pö- -dhe: «"Suü 'ya 'dho i kë, Zakadhi, -a -gen -mü □dhe Atanna □ya i -bha bheawɔ ma. I -bha dhebho Dhizabetö -dho 'nëgɔɔn do 'kpɔ i -gɔ, i -dho -a -dhe Zan.

14 -Yö -dho kë i -gɔ zuë" □nii -da 'gü -wɔn 'kpii- □dede 'ka 'ö 'i i "dhia bho, 'ö- -bha bho -sü -yö me 'gbe □nii -da □dedewo,

15 -a -gen -mü □dhe 'në bha- -due -dho kë 'kpii- Atanna -kuu "dhiü, -a -dhe 'yaa- -bha kö 'në 'ö "dhü bha -yö we mü "een pë 'ö □waa- mü 'ö me kun kö -yö zun- 'bha -bha; -a -gen -mü □dhe -yö -dho bho kö -yö pa -sü 'ka Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ka.

16 -Yö -dho me 'gbe "dhiü yee kë Izraedhö -me -nu kpö 'gü 'ö dho- -nu 'ka -a -nu Dëme, -a -nu -bha Atanna "piü.

17 'Gügbüdhe 'ö gun Atanna -wɔdhiüloome Edhi 'gü -a -bha 'Nii- "slüüslü faan 'ka bha -yö -dho kë- 'gü, 'ö "ta sü- 'ka Atanna wëedhö, kë "dhü kö -yö 'në waa- dë nu -ko 'wü 'koo kö -a -nu -wɔ -yö kë do, 'kö -yö gɔɔgbume -nu dɔ zian -ta kö -wo -gleng 'sü 'me 'wo 'dhang bho Atanna "dhiü -a -nu -bha, kö -yö Izraedhö -següme -nu -ya "yaan Atanna -wɔn "gblɔɔ "piü.

18 "Kee 'yö Zakadhi -ya pö Atanna -bha "kië bha- -dhe 'ö- pö: «-A 'wɔn 'dhe 'kö bha a -dho 'dhang bho- "dhiü -ko kë □dhe kö- me □ple 'yi- 'nëkpome 'ka me □gban □ple 'ya kë zii!»

19 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- -yo bo-go 'ö- pö: «Ma 'ö i n -ga ya, ma □në 'wo n -dhe Gablie, ma □në 'a do Atanna wëëdhö -a -bha "kië -nu kpö 'gü 'yö 'a- "dhiü -ziö wo, yö □në n bo kö 'a nu 'a dhiang zë i -dhe □dhe -ko bha- 'dhö, kö 'a nao -së bha- do i -go.

20 "Kεε □dhe 'ö -kë □dhe 'wön 'a nu- pö i -dhe 'ö- 'gü -wön -nu dho kë ö kë "tüng 'gü bha, 'bhii 'dhang bho- "dhiü 'ö bha- zao bha, i -dho "gla "bhübhü 'gü, 'bhii 'dho "wü 'ö dho 'ö zun- 'ka 'wön bha- kë -yi -bha.»

21 'Ö kë sië "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö me "pεpε 'wo gun "kpenng "yasa 'gü mü bha -wo "yan 'to sië Zakadhi -go, kö □gwëë 'ö- wo sië Atanna -dhökëgüko 'gü bha- 'wön □yaa- -nu 'kon.

22 □Dhe 'ö Zakadhi □ya zun "kpenng, 'yii □moo- -bha kö -yö dhiang zë 'me 'wo bha- nu -dhe kö- "dhi □ya ta. 'Me 'wo bha -wa 'wön -do yö □në- -wön 'gü □dhe -a "yan 'gü □në gun -da sië 'yö □gwëë 'koodhö "dhü bha, -a -gen -mü □dhe kö -yö ö -ko "paa 'gü □në zë sië- -nu -dhe.

23 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'ö- -bha yë -kë Atanna -go 'koodhö -dhekpaoyi □ya yën, 'yö dho ö □plöö.

24 □Dhe 'ö "tüng 'në bha □ya ziö, 'yö- -bha dhebho Dhizabetö bha 'ö 'gu sü, 'yö ö -gblen kpö 'gu bha- 'ka "su "soodhu 'ka kö -ya pö sië ö -d1 -dhe □dhe:

25 «-Gasite 'dhe 'kö ya n Dëme □në yö -zë -kë n -dhe, 'yö ö wë bo n -ta, kë "dhü kö 'ö 'yiü- bho n -ta me □zinng 'gü ('yö □ya n kë 'nëkpome 'ka ya).

Atanna -bha "kië -bha Yesu bho -sü pö -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

26 Dhizabetö -bha 'gu bha- "su "saodo -naa 'ka, 'yö Atanna -yö ö -bha "kië Gablie do bha- bo 'zü Gadhidhe -pö do 'bha 'wo- -dhe Nazadhetö -a 'gü.

27 -A bo 'ö- wo "dhü bha -ya -bo -dhaa- gadhee do, 'ö göndënë do 'ö -kë Davi suu 'gü □në- 'ka 'wo- -dhe Zosefu bha □yaa- -za do □në- "piü. -A -dhaagadhee 'ö "dhü bha -wa -dhe Madhi.

28 □Dhe 'ö Atanna -bha "kië bha □ya 'dho □ya -da Madhi -go 'koodhö 'yö- pö- -dhe: «Madhi, 'bha □boo mü,! Atanna -yö i

"piü! Kwa Dëme Atanna □ya -gasite 'kpii- do kë i -dhe!»

29 □Tua bho kë -ko suu 'ö Atanna -bha "kië -ya -kë 'ka bha 'yö Madhi "gblöödhe "muu bho, 'yö -ya -a 'kloo- moo- -sü -bha ö -d1 "piü.

30 -Yö -to -a 'kloo- moo- -dhe 'gü 'yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pö- -dhe: «Madhi, i "gblöödhe 'ya 'dho "muu bho, -a -gen -mü □dhe i □bhlëë -yö -dhö Atanna wëëdhö.

31 -Dhe -ga, i -dho 'gu sü 'ö 'i 'në do kpö. 'Në 'i dho- 'kpö "dhü bha, 'to 'ka dho- -dhe 'ka □në Yesu 'ka.

32 'Në bha -yö -dho "gla 'ö- -due -yö -kë 'kpii-. □Ya kë "dhü yi 'ö- 'ka, -wo -dho -a 'to kpö 'wo- -dhe Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü -a Gbö. Kwa Dëme Atanna -dho -a "bhema Davi -bha -gblüedhe bha- nu- -dhe.

33 -Yö -dho medhe kë Zakabö -bha 'kodhi bha- 'gü -todhö 'ka 'ö- -bha medhe "dhiütodhe 'yaa kë.»

34 'Yö Madhi -ya pö Atanna -bha "kië bha- -dhe 'ö- pö: «"Kεε -a 'wön 'dhe 'kö bha -yö -dho kë -ko kë □dhe □zoo, n Dëme, kö 'maa göon- -wön -bhokoo 'bha do ya!»

35 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- -yo bo-go 'ö- pö: «-Dhe -ga, Madhi, Atanna -bha 'Nii- "slööslö -dho loo i -ta, Atanna -bha 'gügbüdhe □në dho 'wön bha- kë. Yö □në- -wön 'gü, 'yö 'në "slööslö 'i dho- kpö bha, 'wo dho- -dhe Atanna Gbö.

36 -Dhe -ga, Dhizabetö 'ö -kë i dëbhang dhebho 'ka bha, yöö -d1 'pö □ya ö -bha 'nëgöon do -gu 'sü. Yö 'wo gun- -dhe sië □gblöödhe bha 'ö 'gu sü -a "su "saodo -naa □ne.

37 'Pë 'ö- -wön 'gü 'yö 'wön -nu bha 'wo -kë "dhü bha- -gen -mü □dhe Atanna -fiëbhawön 'yaa 'dhö.»

38 'Yö Madhi -ya pö: «-εε, n Dëme -bha gwëëdhe -mü n 'ka, -yö kë n -dhe □dhe -ko 'i- pö- 'ka bha- 'dhö!» □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Atanna -bha "kië bha 'ö ziö 'ö dho.

Madhi -bha -dho -wo Dhizabetö -dhe 'gü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

39 -A "tüng do bha- 'gü, 'yö Madhi -yö □wli 'yö dho -beang 'ka Zuda -pö do 'bha 'ö -ya -sü 'ka -ton -gbeng 'gü bha- 'gü,

40 'yö dho 'yö -da Zakadhi -gɔ 'kɔɔdhö 'yö Dhizabetö □tua bho.

41 □Dhe 'ö Dhizabetö "tɔ 'dhö -da Madhi □tua bho kë -wɔ bha- 'gü, 'yö 'në 'ö- "gblü- bha 'ö pa ö dië 'ka. 'Yö to -dhe do bha- 'gü 'yö pa Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ka,

42 'yö □gbla "gbu- 'ka 'ö- pö: «Atanna -bha 'dhuë- -yö bhi □në i 'kun -sü 'ka dhong- -nu □gban "pɛpɛ kpö 'gü, yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'në 'i dho- 'kpɔ bha 'dhuë- bha 'ö- 'kun -sü 'ka 'pö.

43 -A kë -sü kö ma -zë n Dëmɛ dhe -yö -da n -gɔ 'kɔɔdhö, -a 'wɔn □në n kɔn!

44 -A -gen -mü □dhe □dhe 'ö i -bha □tua bho kë -wɔ □ya -da n "tɔ 'gü bhoo, 'yö to 'yö 'në 'ö n "gblü- ya 'ö pa ö dië □niidadhe 'ka.

45 I -bha -yö -së! -A -gen -mü □dhe 'pë 'ö n Dëmɛ -ya pö 'ö- 'gü -wɔn dho kë bha i ka 'dhang bho- "dhiü.»

Madhi -bha Atanna nuɛ" 'ö- bho -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

46 'Yö Madhi -ya -wɔ "dhiü kun 'ö- pö: «'Ma n Dëmɛ nuɛ" bho, 'ma- 'badhika -ya -ta.

47 N zuë" □nii □ya -da □dedewo Atanna 'ö n Dhame 'ka bha- -wɔn 'gü.

48 -A -gen -mü □dhe -yö -wɔ -bha 'ö ö "yan □lɔɔ

'ö- -da ma 'a -kë -a -bha gwëédhe 'ö- □bhlëë 'yaa 'dhö -a 'ka bha n -ta.

Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö go □dɛɛ -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka "sɛ "dhiütöyi -bha 'yö mɛ □gban "pɛpɛ suu dho- pö □dhe ma □në n -bha 'dhö -së.

49 -A -gen -mü □dhe 'gügbu Atanna 'ö- 'tɔ 'dhö "slüüslü bha,

□ya 'wɔn -së 'kpüi- kë n -dhe.

50 'Mɛ 'wo -suü -gɔ 'wo- □bhlëë -ya, -a -nu -wëë -dho -a kë 'ö- "dhiütodhe 'yaa kë.

51 Yö □në 'wɔn "gblügbü -nu -kë ö -kɔ 'ka, faan -ya 'gü.

Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'mɛ 'ö -dɔ -sü 'kpüi- 'dhö- -nu 'gü 'yö bhluu" ma- -nu -bha.

52 Yö □në -gblüde "gblügbü -nu bho -yɛa -bha.

'Yö 'mɛ 'ö- -nu □bhlëë 'yaa 'dhö bha- -nu -ya -dhe "gblügbü 'gü.

53 Yö 'ö bha □në din- 'dhö 'mɛ 'ö- -bha,

'yö- -mɛ gba -bhöpë -së □dede 'ka,

'yö □naɔmɛ -nu "piü -kë,

'yö 'wo dho wo -kɔ 'gü "fië 'ka.

54-55 Yö 'ö bha □në- yi to "dhiü □gblɛɛn,

'yö- pö kwa "bhɛma -nu -dhe

Ablaamö waa- 'gü -në -nu yi -wëë -dho -a kë "dhü "dhü 'ö- -naa 'yaa kë.

-Kɔ do 'ö- pö- 'ka- -bha yi 'bha 'ka bha □në

'ö- kë -sü 'ka- -bha □dɛɛ,

'yö 'mɛ 'kwa -kë Izraedhö -mɛ -nu 'ka,

'yö kwa bho -sü 'ka 'wɔn 'gü bha.»

56 Madhi -yö -to Dhizabetö "piü mü "su -yaaga "sinma 'ka 'yö gun -na 'dho ö -dɔ □plöö.

Zan Mezume bho -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

57 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'ö Dhizabetö 'në yö "tüng □ya □loo, 'yö dho 'yö "bɔ bho 'nëgɔɔn do 'ka.

58 'Wɔn bha □dhe 'ö- -yayɔɔ -nu waa- 'kpɔmɛ -nu □waa- ma □dhe -a -wëë □ya Atanna kë □yaa- gba 'në 'ka, 'yö □wɛnng -nu 'wo- □niidadhe -kë wo "kwëë.

59 □Dhe 'ö 'në bha □ya bhɔ, -a -dhekpaɔyi "saaga -naa "dhiü pa -yi bha, 'yö mɛ -nu -wo nu mü kö -wa kë 'gbannë 'ka □dhe -kɔ 'wo- -kë 'ka -a -nu wɔ -kɔ 'gü -a 'dhö. 'Yö 'wo- 'tɔ kpɔ- dë 'tɔ -bha 'wo- -dhe Zakadhi.

60 "Kɛɛ □dhe 'ö □waa- 'tɔ kpɔ "dhü, 'yö- dhe -ya pö: «-Abin! 'Në bha -wa -dhe Zan.»

61 'Yö 'wo- pö- -dhe: «I suu 'gü -mɛ -mɛɛ □në 'wo- -dhe Zan, 'yö bhii 'në -da -dhe.»

62 'Yö 'wo wo "yan zë Zakadhi -dhe kë "dhü kö -yö ö "dhi -da 'wɔn bha- 'gü (-a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'yaa "wɔ), kö 'tɔ 'ö dho- -ya 'në bha- -bha 'wo- dɔ.

63 'Yö Zakadhi -yö ö -kɔ 'gü zë- -nu -dhe kö -wo nu ö -dhe 'kpongpa'a 'në 'bha 'ka. □Dhe 'ö □wa nu- 'ka 'yö 'në bha- 'tɔ -ya -ta 'ö- pö -wa -dhe Zan. 'Yö- 'wɔn -yö mɛ □gban "pɛpɛ kɔn.

64 -Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'yö- "dhi -yö -pu, 'yö- 'nɛɛga -yö go- "dhiëng 'gü 'yö "wɔ -sü zü bho, kö -yö Atanna 'tɔ bhɔ sië.

65 'Wɔn bha kë 'ö- wo "dhü bha, 'yö "suü -da mɛ "pɛpɛ 'wo gun- -nu -züzü bha- -nu □gban 'gü, 'yö 'wo -ya -dhiang zë -sü -bha

-ton 'gü mü -dhe □gban "pepe 'gü Zude -se bha- 'gü.

⁶⁶ 'Yö me "pepe 'ö □wa 'wɔn 'ö Zakadhi -ya pö 'në bha- -bu 'gü bha- ma, 'yö 'wo- -da woo- -gleng "piü kö -wa pö sië: «-A 'në 'kö ya -yö -dho kë -më □në- suu 'ka?»

"Kεε 'sa Atanna -yö gun 'në bha- "piü tean- □dede 'ka.

Zakadhi -bha -wɪ Atanna "piü -kɔ -dhi-ang 'ö Dhukö -ya zë

⁶⁷ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'në bha- dë 'ö -kë Zakadhi 'ka bha, 'yö pa Atanna -bha 'Nii- "slüöslü 'ka -a "tüng do 'ö- ɔngyaa ga -yö go- 'ka- "dhiëng 'gü bha- 'gü, 'yö- -wu "dhiü □loo 'ö- pö:

⁶⁸ «Kwa Dëme 'to -yö bhɔ, Izraedhö -me -nu -bha Atanna 'to -yö -bhɔ, -a -gen -mü □dhe yö 'ö bha □në- -zɔ -yö -bö kwa -wɔn 'ka, 'yö nu 'ö kwa -gɔ -ta dhɔ.

⁶⁹ 'Yö me 'gügbu do 'ö dho kë kwa Dhame 'ka,

-a sü -a -bha gwëemi Davi suu 'gü 'yö- bɔ kwa -dhe

⁷⁰ □dhe -kɔ 'ö- -dhiang zë- 'ka, -a -wɔdhiüloomε -nu 'wo "slüöslü -a -nu "dhi 'gü yi 'bha 'ka bha- 'dhö,

⁷¹ □dhe ö -dho Mëdhame do 'ö dho kwa bho kwa 'yao- -nu

waa- 'me 'ö kwa -san -ya -nu -kë -a -nu □kwεε- -a bɔ.

⁷² Kwa "bhema -nu -wëë -ya -kë -kɔ bha □në- 'gü,

'yö- -zɔ -yö -bö -mlεε "slüöslü 'ö- -da weng- -nu -a -nu □zinng 'gü yi bha- 'ka bha- -ta,

⁷³ -yö "plüün bha- -bho "dhü 'ö -sö -bhö 'ka kwa 'ziü- Ablaamö □në- -dhe.

⁷⁴ Kë "dhü kö 'ya kwa dha kwa 'yao- -nu -gɔ

kö 'kwa 'dho- -dhɔkë "suü 'ka,

⁷⁵ "kεε kö 'kwa kë me 'ö "slüöslü 'ö pö 'aa- -bha -a 'ka ö wëëdhö

kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka kwa ga -yi -bha.

⁷⁶ 'Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö bhi 'i bha ma 'në, 'yö 'wo dho i -dhe Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü -a -wɔdhiüloomε;

-a -gen -mü □dhe bhi □në 'i dho -da kwa Dëme bha- -dhe "dhiü,

'yö 'i- -bɔ -ta -zian □baa,

⁷⁷ 'yö 'i- -wɔn "dhiü □loo- -gɔ "segümε -nu -bha

'yö 'wo- dɔ □dhe yö □në dho- -nu dha, 'yö- -nu -bha 'wɔn yaa -nu 'wo- -kë bha- -nu -mawɔn tɔ.

⁷⁸ -A -gen -mü □dhe me "bhɪ- -nu kwa -wëë

'ö kwa Dë Atanna -kë bha- "sinma "yɔɔ 'yaa 'dhö,

-gasite 'yii- -bha me -wëë -bha -a kë zuëga bha □në- □slɔɔ,

'yö- -bha mëdhe 'ö go dhang- 'gü bha- 'bhü □ya 'sɔ -sü zü bho kwa -ta

□dhe 'yënnng- "tεε 'bhü 'dhö bha,

⁷⁹ kë "dhü kö 'me 'wo "ta sië "yënnng tii 'gü, 'ö ga dhɔng □ya kpa -nu -ta bha,

kö -yö -dhe "pɔ wo □në- -nu -ta,

kë "dhü kö -yö -to 'ko -dhe -së -zian bho kwa 'ka.»

Zakadhi -yö 'to -loo Atanna -bha -kɔ bha □në- 'gü.

⁸⁰ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'në bha 'ö -gla, "kεε 'yö kë "yaakimε □dede 'ka, 'yö dho 'ö -ya "tungtadhe 'bha 'gü, 'yö to 'mü 'ö dho 'ö zun- 'ka -a -dɪ -zɔn Izraedhö -segümε -nu -dhe -yi -bha.

2

Yesu bhɔ -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 1,18-25)

¹ -A "tüng do bha □në- 'gü 'yö "sekɔɔnme 'kpɪi- 'ö gun Wlɔmö -se -gɔ "dhiü 'wo gun- -dhe sië Sezaa Wogisi bha 'ö me bɔ -a -bha "sε -ta -dhe □gban "pepe 'gü kö -wo me □gban dhɔng.

² Më dhɔng -kɔ -blεεsü 'ö "dhü bha 'ö -kë kö 'me 'ö -gblüdë bha- -kɔdhiümε 'ka Siidhi -sε 'gü -wa -dhe Kidhɪnisö.

³ 'Yö me □gban "pepe 'wo -ya 'dho -sü -bha wo 'kpɔpö -nu 'gü kö -wo wo dhɔng mü.

⁴ 'Ö gun "dhü kö Zosefu -yö -ya -sü 'ka 'pödhε 'wo- -dhe Nazadhetö 'ö Gadhidhe -sε 'gü bha- 'gü. □Dhe 'ö □yaa- ma □dhe me □gban -wo 'dho sië wo 'kpɔpö -nu 'gü, 'yö □wlü 'pö 'yö dho Betedhemö, -gblüdë Davi -bha 'pödhε 'ö Zude -sε 'gü bha- 'gü; -a -gen -mü □dhe -yö go Davi -gɔ 'kɔɔdhö, Davi suu 'gü -në -mü -a 'ka.

5 -Yö -dho "dhü kö 'ö waa- Madhi wo dhong mü, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □ya Madhi -za do kö 'ö- 'sü dhe 'ka. 'Sa 'wo gun 'dho sië- "dhü "tüng 'ö- 'ka bha kö Madhi -yö 'gbiödhe 'ka.

6 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo Betedhemö, 'ö Zosefu 'dhö 'wön bha- 'gü -ziö -nu wo sië, 'yö Madhi "bo bho "tüng -yö □loo.

7 'Yö ö -bha 'nëgöön -blëesü bha- kpö 'ko 'wo gun- 'gü bha- 'gü. □Dhe 'ö 'në bha □ya bho, 'yö so bo- -bha 'yö- -wo -tuü -nu pë -bhö -dhe 'gü; -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □wa -dheng □yëë bho 'ko 'wo gun- 'gü bha- wödhe -zë 'gü.

8 -Tuü -maakëme 'bha -nu -wo -gun Zude "segö bha- gbëetadhe 'bha 'gü mü.

9 'Më 'wo bha 'wo dho "kan wo -ta kö Atanna -bha "kië do □ya -wo -nu -ta kö- -bha -gblüedhe 'bhü 'ö □dhe 'yëng- 'bhü 'dhö bha □ya 'so- -nu -ta, 'yö peng -yö -kan -nu -bha "we -budhö, 'yö "suü -ziisü -yö -da -nu 'gü.

10 "Këë 'yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suü 'ya 'dho ka kë, -a -gen -mü □dhe nao 'a nu- do ka -gö bha- 'gü -wön -dho dhi "següme -nu □gban "pepe -dhe 'ö- -nu □nii -da □dedewo.

11 Yö -mü □dhe Atanna -bha bome Klisi 'ö- -ya Medhame 'ka, kwa Dëme bha □në □ya bho □dëë Davi -gö 'pödhö.

12 (-Ka 'dho kö 'ka -wo mü), □ya kë □dhe 'ka 'dho 'ka □loo mü, pë 'ka dho- 'suan- bho- -bha □dhe 'wön 'a- pö bha tean- -mü, □dhe Medhame bha □ya bho, yö -mü □dhe ka -dho -kpan 'në do 'ö so 'dhö bo -sü 'ka- -bha -a -bha kö -wa wo -sü 'ka -tuü -nu pë -bhö -dhe 'gü.»

13 □Dhe 'ö Atanna -bha "kië bha □yaa- pö "dhü, 'wo dho "kan 'zü wo -ta kö- kpö 'kpii- 'bha □ya nu 'zü kö □wa -da me 'dhe bha- -bha kö -wo "yüü 'sü sië Atanna -dhe ('tan 'ka) 'wo- pö:

14 «Atanna 'i dhang- 'gü, kwaa- "yüü -mü! Kwaa- "yüü -mü! I 'to -yö bho, -a -gen -mü □dhe "kpingtaame -nu -dho -yö i -kë, -a -wön 'gü 'bha i -bha zuë" -ya "gblüü- 'ö dhang- 'gü bha- nu- -nu -dhe.»

15 □Dhe 'ö Atanna -bha "kië -nu bha □wa -wawa bho "dhü 'ö □wa wo yee kë □wa 'dho dhang- 'gü, 'yö -tuü -maakëme -nu

bha 'wo- pö wo 'ko -dhe: «-Ka nu kö 'kwa 'dho Betedhemö kö 'wön -së 'ö Atanna -ya -kë 'ö- "blëen- -zön kwa -dhe bha kwa "yan -yö -da -dhe 'gü!»

16 'Yö 'wo do -beang -bha 'wo dho 'mü. 'Yö 'wo dho 'wo -kpan Zosefu waa- Madhi -a -nu -bha kö 'në bha 'pö -yö wo sië -tuü pë -bhö -dhe 'gü -a -nu "soo mü.

17 □Dhe 'wo 'në bha- yö, 'yö 'wön 'ö Atanna -bha "kië -ya pö- -nu -dhe 'në bha- -bu 'gü bha 'wo- -gen do 'pö.

18 'Wön 'ö -tuü -maakëme -nu -wa -gen do bha me "pepe 'kö 'wo- ma, 'yö- 'wön -ya -nu □gban kön,

19 "këë kö Madhi -zë -ya 'kun □në wo sië ö zuë" "piü 'ö ö "yan -ta 'gü 'ö dho- 'ka.

20 □Dhe 'ö 'wön bha □ya kë "dhü, 'yö -tuü -maakëme -nu bha 'wo wo yee -kë 'wo dho wo □plöö kö -wo Atanna nuë" bho sië 'ö 'wo 'to □loo- -bha 'wön -nu 'ö- -nu "yan 'dhö -da 'gü waa- 'dhe -nu 'wo- ma bha kë 'ö- wo tean- 'ka □dhe -kö 'ö- -bha "kië -ya pö 'ka- -nu -dhe -a 'dhö bha- -wön 'gü.

Yesu 'kpome -nu -bha Moizö -bha 'tong- nu 'gü -wön kë -kö -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

21 □Dhe 'ö Yesu □ya bho 'ö- -dhekpaoyi □ya kë "saaga, 'yö me -nu -wo nu kö -wa kë 'gbannë 'ka. 'Yö- 'to 'ö Atanna -bha "kië -ya kpö kö 'wii- -gu -zian 'sü □kö bha 'wo- -ya -bha, 'yö 'wo- pö -wa -dhe Yesu.

22 □Dhe 'ö -dhekpaoyi 'ö dhebhö 'ö □ya "bo bho 'ö- -kë 'koodhö 'yö gun -na 'dho Atanna -dhökëgüko 'gü □dhe -kö 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka -a -bha 'tong- 'sëedhe 'ö Moizö -ya -ben zë bha- 'gü bha- 'dhö, 'ö- -dhekpaoyi -kaong -yiisio 'ka bha □ya zun 'ko "dhiü, 'yö Zosefu waa- Madhi 'wo Yesu sü 'wo dho- 'ka Zedhizadhemö kö 'wo- "kplëng bho kwa Dëme -dhe

23 □dhe -kö 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü □dhe:

«'Nëgöön -blëesü "pepe 'ka dho- 'kpö, ka -dho -a "kplëng bho Atanna -dhe» bha- 'dhö.

Kë 'pö "dhü kö- 'dhe 'ö -ben zë -sü 'ka 'pö □dhe □ya kë 'zü "dhü:

24 «'Ka -tong □ple "ëen -a suu 'bha 'ö mü bha- "gbong □ple nu "saabhome -nu -dhe

kö -wo "saa- bho- 'ka Atanna "dhiü» bha -wa 'gü -wɔn kē □dhe -kɔ 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka -a 'dhö (kē "dhü 'pö kö Madhi -yö kē "slüüslö).

Simeon -bha Atanna -wɔ "dhiü □loo -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

25 -A "töng do bha- 'gü kö göndē do 'bha -yö Zedhizadhemo -pö bha- 'gü 'wo- -dhe Simeon. 'Me 'ö □song 'bha 'yaa- -bha, 'ö Atanna □bhlēē -ya □dedewo □nē gun göndēnē bha- 'ka. 'Sa 'ö gun "dhü kö -yö ö "yan 'to siē 'me 'ö dho Izraedhö -me -nu dha bha □nē- -gɔ. Atanna -bha 'Nii- "slüüslö -yö -gun 'gü.

26 'Ö gun "dhü kö Atanna □ya bɔ 'nu ö bha 'Nii- "slüüslö -ta kö Yesu bho "töng -zian 'yii □loo □kö kö □yaa- pö Simeon -dhe □dhe 'yii 'dho ga kö 'yii ö "yan -kpan □kö 'me 'ö kwa Dēme -ya -ya Izraedhö -me -nu Dhame 'ka bha- -bha.

27 -A -bha 'Nii- "slüüslö do bha □nē zun 'zü- -dhe "dhiü 'yi bha- 'ka 'yö dho- 'ka Atanna -dhökēgükö 'ö Zedhizadhemo bha- 'gü. □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo mü, 'ö dho -dhe -ga kö Yesu dē -nu -wo nu siē- 'ka kö 'pē 'ö Atanna -bha 'tong- -ya pö bha -wa 'gü -wɔn kē.

28 □Dhe 'ö □yaa- -nu yö, 'yö ö -kɔ kpɔ 'nē bha- -gɔ 'yö 'to □loo Atanna -bha 'ö- pö:

29 «-A "töng □ya □loo □tɔn, n Dēme, kö 'i i -kɔ bho ma 'a i -bha gwēemi 'ka bha n 'gü,

kö 'a nu i "piü zuēniida 'ka □dhe -kɔ 'ö i -wɔ -ya pö- 'ka -a 'dhö; -a -gen -mü □dhe 'wɔn 'i- yi to "dhiü 'i- "plüün bho yi -dhe bha- 'gü -wɔn □ya kē.

30-31 -A -gen -mü □dhe Medhame 'i- bɔ 'ö 'i- ya "sɛgɔ □gban "pɛpɛ Dhame 'ka bha, mang □dede n "yanga □plɛ □ya -kpan -a -kpongödhe -bha.

32 'Me 'ö dho kē "sɛgɔ "pɛpɛ □gban 'gü -me -nu -bha -dhepuudhe 'ka, 'ö dho- -nu "yan "dhiü "pɔ kö -wo i dɔ, 'ö dho Izraedhö -me -nu 'i yi sü 'i yi -ya -dɪ -ta i -bha 'ka bha yi 'to -wo bha 'ma- yö.»

33 Dhiang -nu 'ö Simeon gun- zē siē Yesu -bu 'gü "dhü bha, -ya dhe waa- dē -a -nu -kɔn.

34 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö 'dhuē- -kē -nu -bha, 'yö go mü 'ö- pö Yesu dhe Madhi -dhe:

«'Nē 'i- kpɔ bha, Atanna -ya -ya kö -yö kē Izraedhö -sɛgüme -nu

'bha -nu -pö -bha -pē 'ka, "kɛɛ kö -yö kē me 'bha -nu -dɪ 'pö -a -nu -wɪübhamɛ 'ka.

-Yö -dho kē Atanna -bha 'wɔn 'suan- -bho -bha -me □nē- 'ka;

-a -gen -mü □dhe me "bhɪ- -nu -dho wo □taa zun- -gɔ.

35 Yö □nē dho kē 'wɔn -nu 'wo -gblɛn 'kpɔ -sü 'ka

me 'gbe zuē" "piü bha- -nu -wo zangtame 'ka.

"Kɛɛ bhɪ -zē, i -bha 'ka zuē" "dhiü "tɛɛ- dho i zuē" -gi

□dhe -kɔ 'ö -siangga -yö me zua 'ka bha- 'dhö.»

Anö -bha Atanna -wɔ "dhiü □loo -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

36 -A "töng do bha- 'gü, Atanna -wɔ "dhiü □loo -dhe do 'bha -yö -gun "sɛ bha- 'gü 'wo- -dhe Anö, 'ö kē Fanue 'dhu 'ka, 'ö go Aɛɛ -gɔ 'kɔdhi 'gü. Dhebho bha 'ö gun "dhü kö □ya kē zii □dedewo, "kɛɛ kö 'ö dho gwaan- -bha -yö -kwɛ -kē mü "saɔplɛ, 'yö- -bha gɔn -yö ga.

37 -A □gɛandhe -sü bha kö- -kwɛ □ya kē -kaɔng "saaga ö ga -yiisiö, "kɛɛ 'yaa 'go Atanna -dhökēgükö 'gü tongtongdhö kö -yö 'dho -dhe 'bha 'gü. Kö -ya -dhökē 'yēng- 'gü waa gbeng -nu □gban 'gü -bheɛ -a -dhe -sü waa- 'sunng- 'ma -sü -nu 'ka -kpɛawo.

38 Yöö -dɪ 'pö -yö □loo mü "töng □dede 'wo dho Yesu 'ka -a 'gü mü bha □nē- 'gü. □Dhe 'ö Yesu "blē "puu bha- yö, 'yö -ya Atanna nuɛ" bho -sü -bha, 'yö dho- wɔn -gen dɔ -sü 'ka me "pɛpɛ 'ö- -nu "yan -yö gun Zedhizadhemo -dhe -bho □dhuēngdhe 'gü -yi -gɔ bha- -nu □gban "pɛpɛ -dhe.

Yesu 'kpɔme -nu -bha wo "dhiü yee -kē kö -wo nu Nazadhetö waa- Yesu -bha -dho Atanna -gɔ 'kɔadhö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

39 □Dhe 'ö 'me 'wo bha □wa 'wɔn 'ö -ben zē -sü 'ka Atanna -bha 'tong- 'gü bha-

□gban 'gü "ta sü 'ö □ya □moo "kwëë, 'yö Zosëfu waa- Madhi 'wo wo yee -kë 'wo nu -a -nu -gö 'pödhö Nazadhëtö, Gadhidhe -së 'gü.

40 'Në bha -yö -gla 'pö- bha □në- 'gü, 'yö -kë faanmë 'ka, -yö -gun "yaakimë □dede 'ka, 'yö Atanna -yö gun- "piö.

41 Yesu 'kpömë -nu -wo -gun 'dho sië Pakö troo -ta Zedhizadhëmö -kwë □gban "pëpë -ta.

42 □Dhë 'ö Yesu -kwë □ya kë -kaong do ga □plë 'ö Pakö yi bha- 'bha □ya □loo, 'yö 'wo dho 'zü □dhë -kò do 'wo dho- 'ka zii 'kpa -a 'dhö.

43 □Dhë 'ö □wa 'dho 'ö □wa troo bha- kë □ya yën, 'ö 'wo wo yee kë sië kö -wo nu wo □plöo, 'yö Yesu -yö to Zedhizadhëmö "këë -a dhe waa- dë 'wii 'wön □slöo- 'gü,

44 kö -wo wo -zö 'gön sië □dhë -yö wo "tayöo -nu kpö 'gü. □Dhë 'ö □wa -dhekpaoyi do "ta sü, 'yö 'wo -ya -a möo- sü -bha woo- më -nu waa- -a -nu döme -nu "wëwëë -nu kpö 'gü.

45 □Dhë 'ö □waa- möo- "dhü 'ö 'wii- yö, 'yö 'wo wo yee -kë 'zü -deewo 'wo dho Zedhizadhëmö -a möo- -sü 'ka.

46 -Wa -moo -dhekpaoyi -yaaga. -A -yaaga -naa bha- 'ka 'yö 'wo dho 'wo -kpan -bha Atanna -dhökëgükö 'ö Zedhizadhëmö bha- 'gü, kö -yö -ya sië më -nu -draan Atanna -wö -bha -më -nu -gömë "gblüglbü -nu bha- -nu kpö 'gü, 'ö 'ö "to 'to- -nu -wö -bha 'ö- -nu dhëë" -nu 'kpö.

47 Dhiang -yö -nu 'ö gun- bö sië, waa- dhëë" -nu 'ö- kpö bha 'më 'wo- ma, -a 'wön -ya -nu -kön □dedewo □kpaodhë 'ö gun- gö waa- dhiang -yö bö -kò -nu bha- -nu -wön 'gü.

48 □Dhë 'ö- 'kpömë -nu □waa- yö, 'yö- 'wön -ya -nu kön. 'Yö- dhe -ya pö- -dhe 'ö- pö: «Yesu n gbö, -më -wön suu □në 'i- kë yi 'ka "dhü? 'Bha yi zuë" -ya "yi -ta "gbü- -wa! Yaa- i dë 'yi -bho i möo- -sü 'ka -a -dhekpaoyi -yaaga -naa □në.

49 'Yö Yesu -ya -yö bö- -nu -gö 'ö- pö: «Ka n -moo -më 'ka? "Ëën -a 'wön 'yaa ka "yaan □dhë -a -dhëa -bha □dhë 'a n dë -gö -wön -nu kë -ëë?»

50 "Këë -a pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha 'wii- 'gü ma- 'klöo- 'ka.

51 □Dhë 'ö □ya kë "dhü, 'yö wëng- nu 'wo -ziö 'wo dho Nazadhëtö, -a -gen -mü □dhë -yö -gun -a -nu □bhlëë -ya sië □dedewo. 'Wön "pëpë 'wo gun- kë sië "dhü bha kö -a dhe -dì 'pö -ya 'kun sië ö zuë" "piö -dhekpaö dhia" -wön 'gü.

52 Kö Yesu -dì 'pö -yö "gla sië, 'ö- -bha □kpaodhë -ta -yö -da, 'ö- -dho -yö Atanna -kë waa- më "bhü- -nu □gban 'dhö.

3

Zan Mezumë kë -yë -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 3,1-12; Makö 1,1-8; Zan 1,19-28)

1-2 "Tüng 'ö Tibëë -yö gun- 'ka "sëköönmë 'kpii- 'ka bha- -kwë -kaong do ga "söödhü -naa 'ka, kö Pongsö Pidhatö □në Zude -sëgödhü, 'yö Edhodö 'dhö Gadhidhe -së 'gü 'pö, kö Edhodö dheebhang 'wo- Fidhipö -kë 'pö bha -yö Itudhö -së waa- Trasonitö -së 'gü, kö më 'dhe 'wo- dhe Dhizania bha -yö Abidhenö -së 'gü 'pö, 'yö Atanna -yö dhiang zë Zan 'ö -kë Zakadhi gbö 'ka bha- -dhe "tüng -ta. -A "tüng bha- 'gü 'pö kö 'më 'wo "saabhömë "gblüglbü -nu 'ka Izraëdhö -së 'gü -wa më do -dhe Anö 'ö 'wo- më do -dhe Kaifö.

3 □Dhë 'ö Zan □ya Atanna -wö ma □dhë -kò bha- 'dhö, 'yö □wlü 'yö dho 'ö -da □gwaanga 'wo- Zuuden -kë bha- "piö, "sëgö -nu 'wo mü bha- -nu 'gü 'do 'do 'ka, 'yö 'ö -wö "dhiü □wlü "gbü- 'ka më "bhü- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka nu kö 'ka bö Atanna 'ka kö -wo ka -go 'wön yaa 'gü -zu bho kö -yö ka këwön yaa -nu -mawön 'to;

4 □dhë -kò 'ö- -wödhüölöömë Ezai -ya -ben zë- 'ka 'ö -gö 'sëedhë 'gü □dhë: <Më 'bha □në -dhëa "dhiü bho sië "tüng -ta bha.

-A -më -ya -pö: -Ka kwa Dëmë -ziö -ta -zian baa-

kö 'ka- do □zinng 'gü kpengdhö.

5 Kö 'ka -tön -gbeng 'gü -dhe -nu ta, kö 'ka -tön -nu waa- "trüü -nu 'wü, kö -dhe -yö wö -tekpë -tekpëdhö, kö 'ka zian dudu -nu bho- 'gü, kö -tadhë 'ö yanggeedhö -dhe -nu 'ö- 'gü kö 'ka- dhe -pë kë "pëepëdhö.

6 □Ya kë "dhü Atanna dho 'ö -bha Mëdhämë

'ö- bo bha me □gban -dho -a yö› bha-
'dhö.»

7 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü me kpö- -gun
'dho sië yi □gban 'ka Zan "piü kö -ya -nu
"zu. "Kee □wa 'dho "dhü 'yö- pö- -nu -dhe:
«Suuyaame -nu 'ö 'kaa ka -dī do 'ka ya!
Za 'kpii- 'ö Atanna dho- do ka -bha -dhe
'bha □kpaoyi -bha bha de □në -dua -gö -sü
-gleng -da ka -bha?»

8 'Ö □ya kë □dhe 'ka ka bo ka song 'ka
□dedewo tean- 'ka kö -kaa -zön ka "ta -kō
-bha kö me □gban -wa -dhe yö □dhe 'ka
ka zuë" slëë" □dedewo tean- 'ka, 'ka 'dho-
pö ka -dī -dhe □dhe Ablaamö suu -mü ka
'ka ('ö "dhü kö Atanna -bha 'në -nu -mü ka
'ka □naa bha), -a -gen -mü □dhe a- pö ka
-dhe □dhe -yö -moo -bha 'ö -gwë -nu ya-
-nu -gla Ablaamö suu 'gü -në -nu 'gü.

9 □Dua -zian -yö -ya -sü 'ka "dhü -bho
"sëë -yan -ta 'nu -blëësü. -A -kë "dhü -sü
bha- 'gü, "dhü 'ö 'yaa bhe -së do -a "kan
□në yöö wo kö -yö "gü.»

10 -A pö 'ö Zan -ya wo "dhü bha, 'yö me
"dhaa 'wo gun mü bha 'wo- dheë" kpö 'wo-
pö: «'Ö "dhü 'sa 'yi- kë □dhe?»

11 □Dhe 'ö □wa dheë" bha- 'kpö, 'yö Zan
-ya -yö bo 'ö- pö: «-Ka 'dho kö "bheë □ple
'dhö 'mëë- -gö, kö -ya do □gbao- 'bha 'yaa
'mëë- -gö bha- -gö. Kö -bhöpë 'dhö 'mëë-
-gö -a -më -ya 'gü -gblü kö -yö pë 'bha 'yaa
'mëë- -gö -a -bha nu.»

12 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'ö □ya ö bo, 'yö
'më 'wo -kë 'niisongkunme -nu 'ka 'wo nu
'pö wo "zu -wön 'gü -a "piü, 'yö 'wo- dheë"
kpö 'pö 'wo- pö: «'Yi dëme, 'yö yi -zë □we,
'yi- kë □dhe?»

13 'Yö- -yö bo- -nu -gö 'ö- pö: «□ya kë
□dhe 'ka 'dho 'wëë- 'kun -dhe 'gü, -a 'dhe
'wo- "dhi pö ka -dhe bha □në -kaa 'kun,
'ka 'dho ziö yö -zë -ta.»

14 □Dhe 'ö □ya -wu 'kpö me 'dhe bha- -nu
-bha, 'yö "sodha -nu -dī 'pö 'wo- dheë" kpö
'wo- pö: «'Yö yi -zë □we?» 'Yö- -yö bo- -nu
-gö 'pö 'ö- pö: «'Ka 'dho -pö me 'bha -ta
'ka faan -wö -ta 'ka- -bha pë sü- -gö, "ëen
'ka 'dho me 'bha -tabhö, "këë -ka ka "tüng
kë ka □saa □në- 'gü.»

15 -A kë 'ö Zan gun- wo sië "dhü bha, 'yö
"següme -nu 'wo -ya wo -zu 'gön -sü -bha
□dhe yö □në Atanna -bha -Yame 'wo -ya

-gö bha- 'ka; -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü
kö- -nu "yan -yö -Yame bha □në- -gö.

16 □Dhe 'ö Zan □ya 'wön □slöo 'gü □dhe
'më 'wo bha- -nu zuë" □ya kë □ple, 'yö-
pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ma -zë a ka -zu "yi
□në 'ka, "këë me do 'bha -yö -dhö, -yö nu
sië, yö -zë 'gü -yö "gbu- 'ö -ziö n -ta. Yö
-zë -gen 'gü -sabha -zian fië- -dhö n 'ka.
Yö -zë □ya nu -yö -dho ka pa Atanna -bha
'Nii- "slüöslü waa- peng □në- 'ka.

17 Yö -zë -bha 'dhaa- -ya -gö do 'ö nu-
'ka kö -yö ö -bha -mlü -piö 'gü, kö □yaa-
-piö kö -ya ga zloo" □loo "bhutu 'gü kö
-ya do □gbaandhö, kö -ya -gbu waa- □flee
-nu bha- -nu □pia peng 'ö 'yaa "dhuu
tongtongdhö bha- 'gü.»

18 Zan- -gun 'wön -taong -së pö sië
"següme -nu -dhe -kō bha □në- 'gü, 'yö
-dhio "wëë -nu do- -nu -ta -nu wo 'pö 'gbe
'ka.

19 -Yö kë -dön -bho Edhodö 'ka "tüng do
bha □në- 'gü, -a dheebhang -bha dhebho
'wo- -dhe Edhodiadö bha- bho 'ö- wo- -gö,
waa- 'wön yaa "wëëwëë -nu 'ö- -kë -a -wön
'gü.

20 "Këë yö □në- □gban 'gü, Edhodö "tu
'yii kë mü, -yö kë ö -bha 'wön yaa bha- -ta
-zian □në- pa Zan -da -kaso 'gü -sü 'ka.

*Yesu "zu -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 3,13-17; Makö 1,9-11)*

21 'Ö gun kö 'wii Zan 'kun □kö kö -wa -da
-kaso 'gü, "següme -nu □gban "pepe- -gun
'dho sië -yö □në- "piü 'yö- -nu -go 'wön yaa
'gü -zu bho. Yi do 'ka 'yö Yesu -dī 'pö 'ö
dho kö Zan -ya "zu. □Dhe 'ö □ya bo- "zu
-sü 'ka 'ö Yesu 'dhö bheä" sië Atanna -dhe,
'yö dhang- "dhi 'dhö -pö.

22 'Yö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -yö -gla
'yö -kë □dhe -tong 'dhö 'yö go dhang- 'gü
'ö □loo Yesu -ta. 'Yö -wu do 'bha -yö bo
dhang- 'gü 'ö -wī 'ö- pö: «Bhi □në i n gbö
do 'ö n -gö -a 'ka, i -dho 'ö n -kë bha-
"sinma 'yaa 'dhö.»

*Yesu -gen 'godhe -dhiang 'ö Dhukö -ya
zë
(Matiö 1,1-17)*

23 Yesu -yö ö -bha yë zü -bho kö- -kwe
□ya □moo -kaong -yaaga -nu "sinma -bha.
Më □gban "pepe -gun wo -zu 'gön sië □dhe

Yesu bha Zosefu □në- gbö 'dhö -mü, 'yö Edhi -zë 'ö Zosefu kpɔ,

²⁴ 'yö 'wo Edhi -bha dë -dhe Mata, 'yö Dhevi -yö Mata kpɔ, 'yö Dhevi -bha dë -yö -kë Medhöki 'ka, 'yö Zanai -yö Medhöki kpɔ, 'yö Zosefu -yö Zanai kpɔ,

²⁵ 'yö Matasia -yö Zosefu kpɔ, 'yö Amosö -yö Matasia kpɔ, 'yö Naomö -yö Amosö kpɔ, 'yö Esidhi -yö Naomö kpɔ, 'yö Nagai -yö Esidhi kpɔ,

²⁶ 'yö Maatö -yö Nagai kpɔ, 'yö Matasia -yö Maatö kpɔ, 'yö Semei -yö Matasia kpɔ, 'yö Zosesö -yö Semei kpɔ, 'yö Zoda -yö Zosesö kpɔ,

²⁷ 'yö Zoana -yö Zoda kpɔ, 'yö Dhesa -yö Zoana kpɔ, 'yö Zodhobabedhö -yö Dhesa kpɔ, 'yö Sadhasiedhö -yö Zodhobabedhö kpɔ, 'yö Nedhi -yö Sadhasiedhö kpɔ,

²⁸ 'yö Medhosi -yö Nedhi kpɔ, 'yö Adi -yö Medhosi kpɔ, 'yö Kosamö -yö Adi kpɔ, 'yö Edhömadamö -yö Kosamö kpɔ, 'yö Edhö -yö Edhömadamö kpɔ

²⁹ 'yö Yesu -yö Edhö kpɔ, 'yö Edhiezee -yö Yesu kpɔ, 'yö Zodhimö -yö Edhiezee kpɔ, 'yö Mata -yö Zodhimö kpɔ, 'yö Dhevi -yö Mata kpɔ,

³⁰ 'yö Simeon -yö Dhevi kpɔ, 'yö Zuda -yö Simeon kpɔ, 'yö Zosefu -yö Zuda kpɔ, 'yö Zona -yö Zosefu kpɔ, 'yö Edhiakimö -yö Zona kpɔ,

³¹ 'yö Medhea -yö Edhiakimö kpɔ, 'yö Mena -yö Medhea kpɔ, 'yö Matata -yö Mena kpɔ, 'yö Natan -yö Matata kpɔ, 'yö Davi -yö Natan kpɔ,

³² 'yö Izai -yö Davi kpɔ, 'yö Zobedö -yö Izai kpɔ, 'yö Boozö -yö Zobedö kpɔ, 'yö Salmö -yö Boozö kpɔ, 'yö Naason -yö Salmö kpɔ,

³³ 'yö Aminadabö -yö Naason kpɔ, 'yö Adimi -yö Abinadabö kpɔ, 'yö Adhimi -yö Adimi kpɔ, 'yö Esron -yö Adhimi kpɔ, 'yö Pedhetö -yö Esron kpɔ, 'yö Zuda -yö Pedhetö kpɔ,

³⁴ 'yö Zakobö -yö Zuda kpɔ, 'yö Izaakö -yö Zakobö kpɔ, 'yö Ablaamö -yö Izaakö kpɔ, 'yö Tadha -yö Ablaamö kpɔ, 'yö Nasoo -yö Tadha kpɔ,

³⁵ 'yö Sedhusö -yö Nasoo kpɔ, 'yö Dhago -yö Sedhusö kpɔ, 'yö Fadhekö -yö Dhago kpɔ, 'yö Ebe -yö Fadhekö kpɔ, 'yö Sadha

-yö Ebe kpɔ,

³⁶ 'yö Kainamö -yö Sadha kpɔ, 'yö Apasadö -yö Kainamö kpɔ, 'yö Semö -yö Apasadö kpɔ, 'yö Noe -yö Semö kpɔ, 'yö Dhamesö -yö Noe kpɔ,

³⁷ 'yö Matusadha -yö Dhamesö kpɔ, 'yö Enökö -yö Matusadha kpɔ, 'yö Zadhedö -yö Enökö kpɔ, 'yö Maleledhö -yö Zadhedö kpɔ, 'yö Kaina -yö Maleledhö kpɔ,

³⁸ 'yö Enösö -yö Kaina kpɔ, 'yö Setö -yö Enösö kpɔ, 'yö Adan -yö Setö kpɔ, 'yö Atanna -yö Adan -da.

4

Sotraan -bha Yesu 'gü dan -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 4,1-11; Makö 1,12-13)

¹ Yesu -go Zuuden □bhaa -sü 'ka kö Atanna -bha 'Nii- "slöüslö □yaa- pa. 'Yö 'Nii- bha 'ö zian bho- 'ka, 'yö dho- 'ka "tung -ta.

² -Yö -dhekpaoyi -kë -dhe bha- 'gü -kaong -yiisiö kö Sotraan -ya 'gü dan sië kö 'yaa pë 'bha -pë 'bha -bhö. □Dhe 'ö -dhekpaoyi -kaong -yiisiö bha □ya zun 'ko "dhiö, 'yö din- -ya kun,

³ 'yö Sotraan -ya pö- -dhe: «Atanna Gbö 'yaa -mü i 'ka -ee? -Bhö -gwë ya- "gla -bhöpë 'gü kö 'i- -bhö -dhe!»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «Atanna -ya -pö ö -wu 'sëedhe 'gü □dhe: <Mebhudhe -tosea -kë -ta -pë 'yaa -mü -bhöpë yöö doseng 'ka!»

⁵ 'Yö Sotraan -ya sü 'zü 'yö dho- 'ka -ton □gbleen do □gbin-, 'yö "segɔ "pepe 'ö "kpung □taa 'ö -gblüdedhe 'dhö- 'gü -a □gban -zon -dhe 'dɔondhö □dhe me- me "yan zë,

⁶ 'yö- pö- -dhe: «"Se "pepe 'i- yö bha- □gban -yö ma □në n -bha 'ka, -a -nu me "bu me 'ö- -dhe -dho □ya n kë 'ma- nu- -dhe n dheekpome 'yaa 'dhö; -a -gen -mü □dhe □wa n gba- 'ka waa- 'gü -nao □gban 'dhö.

⁷ □Dhe 'ö "dhü, -bhö zun n -dhe kpiö 'gü. □Ya kë □dhe 'bha zun n -dhe kpiö 'gü, a -dho -a □gban "pepe nu i -dhe!»

⁸ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'sëedhe 'gü □dhe: <'Me 'ö -zun -dhe kpiö 'gü -me 'ka kö -wa -dhökë,

yö -mü Atanna 'ö me "pepe □gban Deme 'ka bha □në- 'ka, -a "weε 'bha 'yaa yö -zë zian 'gü.»

9 'Yö Sotraan -ya sü 'zü -deewo 'ö dho- 'ka Atanna -bha 'ko 'kpii- 'ö Zed- hizadhemo bha- □gbin-, 'yö- pö- -dhe: «□Ya kë □dhe 'i Atanna Gbö 'ka □dedewo tean- 'ka, -bhö do -dhe ya- 'gü kö 'i -wlö 'i zun "sia-, -a -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka 'pö Atanna -go 'sëedhe 'gü □dhe:

10 <-Yö -dho -wu 'kpo ö -bha "kië -nu -bha kö -wo i -maa kë □ya 'go mü 'zü:

11 <-Wo -dho i -ya wo -ko -ta, kë "dhü kö i -gen "dhiü 'ya 'dho -zuö -gwë 'bha -bha.»

12 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «Atanna -ya -pö 'pö □dhe: <I Deme 'ö i -bha Atanna 'ka bha 'bha 'dho- 'gü dan tongtongdhö!»

13 □Dhe 'ö Sotraan □yaa- 'gü dan -ko □gban -ko □gban 'gü 'ö- -ko 'yii □moo- -bha, 'yö ö □kwaa- -zü □kö 'në bha wo kö 'ö "yan 'to "töng "weε 'bha -go.

Yesu -bha yë zü bho -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 4,12-17; Makö 1,14-15)

14 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu 'ö pa -sü 'ka 'Nii- "slüöslü faan 'ka bha 'ö □wlu 'ö dho Gadhidhe -se 'gü. 'Yö- 'to 'dhö -ya bhö -sü -bha "se "pepe 'wo- -züzü mü bha- □gban 'gü.

15 'Yö -ya me -nu □klang kë -sü -bha Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -nu 'gü, 'yö me □gban "pepe 'wo -ya -a -dhiang -së zë -sü -bha.

Yesu -bha dhiang -zë Nazadhetö -ko (Matiö 13,53-58; Makö 6,1-6)

16 Yi do 'ka 'yö dho Nazadhetö, 'pödhë 'ö "klv bho- 'gü bha- 'gü. □Dhe 'ö Zuifö -nu -bha □glooyi bha □ya □loo, 'yö □wlu 'ö dho -a -nu -bha -ya 'kwëë- kë 'gü -ko 'gü □dhe -ko 'ö- kë- 'ka zii 'kpa -a 'dhö. □Dhe 'ö □ya □loo mü, 'yö □wlu 'ö do ö -gean kö 'ö Atanna -bha 'sëedhe -wu pö.

17 'Yö 'wo Atanna -wudhiüloomε Ezai -bha 'sëedhe -be bha- sü 'wo- nu- -dhe, 'yö- "dhi -pu. -Dhe 'ö- "dhi -pu -bha bha kö -yö -ben zë -sü 'ka mü □dhe:

18 «Atanna □ya ö -bha 'Nii- "slüöslü -ya n 'gü,

-a -gen -mü □dhe -yö ma □në n -ya kö 'a- -bha nao -së bha- do -wëemε -nu -go,

kö 'a zuëwaanusu nu 'me 'wo "yënnnggbaondhe 'gü -a -nu -dhe

Kö 'me 'wo -kaso 'gü 'a- -nu bho mü, kö 'a -ya -dɪ 'flëë- 'gü -sü nu- -nu -dhe.

Kö 'me 'ö- -nu "yan 'gü 'dhö tii 'ö 'waa -dhe yö

'a- -nu "yan "dhiü "pu.

Kö 'me 'ö 'wɔn □ya □gbaon- -nu -ta

'a- -nu -ta 'kun

kö -wo -ya -dɪ 'flëë- 'gü -sü □slɔɔ.

19 Kö 'a Atanna -bha -gasite -kë me "bhü- -nu -dhe -kwe -dhiang zë

me □gban "pepe -dhe.»

20 □Dhe 'ö □ya ö bo 'sëedhe bha- -wu pö -sü 'ka, 'yö- -be sü 'ö- do 'me 'ö yë -kë 'kɔɔdhö mü 'ö gun mü bha- -go, 'yö dho

"sia- 'yö 'yaanu (□dhe -ko 'wo- -kë 'ka- -nu -go mü -a 'dhö kö 'ö- -nu □klang kë). Kö

me "pepe 'wo -yakwëekëgükö bha- 'gü -a -nu □gban □wa wo "yan bo- -ta.

21 'Yö dhiang zë -sü zü bho- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga! Atanna -wu 'ö -ben zë

-sü 'ka 'a go- -wu pö bha □në- 'gü -wɔn □ya kë □dεε ya.»

22 □Dhe 'ö 'me 'wo gun mü bha -wu -nu 'ö- pö bha 'ö- -nu -zu kun kö -wu "neεneε

-nu 'wo 'go sië- "dhi bha- din- dhi sië- -nu 'gü, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn, 'yö 'wo -ya -a

pö -sü bha: «-A! Zosefu gbö do "we 'ö ya 'yaa -mü -ee?»

23 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «A- 'wɔn do □dhe ka -moo -bha 'ka "gwënnng

-da n -dhe 'ka- pö: «-Dhɔtrɔɔgɔn, -bhö i -dɪ -zë dha □kö -blæesü kö 'i gun -na

me "weε dha». "Eεn 'ö 'ka- pö 'zü □dhe: «'Wɔn "gblügblü -nu 'i- -kë Kapεenaomö

'yi- ma bha, -bhö -a 'bha kë 'pö i -dɪ □plöö -dhe ya- 'gü kö 'yi- -dhe yö»».

24 'Yö- -go do 'ö- pö: «"Kεε a- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe Atanna

-wudhiüloomε 'bha 'yaa 'dhö kö- □bhlëë -yö kë ö dë -pö 'gü.

25 A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'ö gun Edhi -bha "töng 'gü, □geandhe 'gbe

□në gun Izraedhö -se 'gü, "töng 'ö Atanna -yö dhang- "dhi ta- 'ka 'ö dha 'yii ban -kwe

-yaaga waa- 'su "saodo 'ka, 'ö "vüü 'dhö -da 'ka "kprung □taa bha- 'ka.

26 "Kεε yö □nē- □gban 'gü, 'yii Edhi bo □gεandhe 'gbe bha- 'bha "piü kö -ya -ta 'kun kö 'yii kë dhebhone 'ö go Sadheta, Sidon -se 'ö "se "wεε 'ka bha- 'gü bha yö -zē 'ka.

27 'Ö gun 'zü Edhize 'ö -kē Atanna -wodhiüloomε 'ka bha- -bha "töng 'gü, □weeyuame 'gbe □nē gun Izraedhö -se 'gü, "kεε yö □nē- □gban 'gü me 'gbe bha- -nu 'bha 'wii dha Edhize -kō -ta -a -nu -bha "yua -gō kö 'yii kë Naama ('ö yö -zē 'ö gun -dheng 'ka) 'ö go Siidhi -se 'ö "se "wεε 'ka 'pö bha- 'gü bha- 'ka.

28 □Dhe 'ö 'me 'wo gun- -nu -bha -yakwëekëgükō 'gü mü bha 'wo 'wōn -nu bha- ma, 'ö 'wo- 'wōn do □dhe -yö -ya □nē- wo siē wo "yan 'gü bha, 'yö -siö -nu -dhe □dedewo.

29 'Yö 'wo □wlü 'wo zun Yesu kë -sü -bha, 'yö 'wo dho- 'ka "dhü 'wo □loo- 'ka -tōn 'ö- -nu -bha 'pö- gun- □gbin- bha- "dhiü -dhe □dede 'gü, kë "dhü kö 'wo wo -kō □yōōn- bha kö -yö -pö baandhö;

30 "kεε yö go- -nu kpö 'gü 'ö dho.

Yesu -bha "yina yaa -kë göndënë do 'bha 'gü Kapεenaomö -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Makö 1,21-28)

31 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö -ziö 'ö dho 'pödhε 'ö Gadhidhe -se 'gü 'wo- Kapεenaomö -dhe -kë bha- 'gü, 'yö -ya me -nu draan- -sü -bha Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükō 'gü mü □glooyi bha- 'ka.

32 "Trüün- -gun -wu 'gü, 'ö- -bha me draan- -kō bha- -gleng -yö me □gban kōn.

33 Göndënë do -yö -gun 'kōadhö mü 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü. 'Yö 'me bha 'ö zun "gbła -sü -bha "gbü- 'ka 'ö- pö:

34 «'Aa! Yesu, Nazadhetö mi, 'kwa ma mü! A -suü i -gō -wa! -A -gen -mü □dhe a i -gen 'godhe -dō, Atanna -bha -Yame "slüöslü! "Eεn i -nu kö 'i yi -wëe -kë wo -ee?»

35 'Yö Yesu -yö □gbła- -ta 'ö- pö: «-Dhe ga i -ta kö 'i 'go 'me bha- 'gü!»

'Yö "yina yaa bha 'ö 'me bha- "dhiü pōn me kpö bha- 'gü, "kεε -a -dhe 'bha 'yii -gi, 'yö go- 'gü.

36 'Yö me "pepe 'wo gun mü bha- 'wōn -ya -nu kōn, 'yö 'wo -ya "kaa -sü bha 'wo- pö: «"Nn-, -mē -wōn suu □nε -oo? 'Me 'ö ya "trüün -ya -wu 'gü, "kεε yöö do bha 'zü -yö faan -wō "yina yaa -nu □gban -ta 'wo □dua- -gō -wa!

37 'Yö- 'tō 'dhö -ya 'dho -sü -bha "sego "pepe 'wo- -nu -züzü bha- □gban 'gü.

Yesu -bha Piεdhö -bha dhebho dhe -kë "klüöklü -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Matiö 8,14-17; Makö 1,20-34)

38 □Dhe 'ö Yesu -yö go -yakwëekëgükō bha- 'gü, 'yö dho Simō -gō 'kōadhö. -A "töng bha- 'gü kö- "na 'gü 'yaa -sē, kö "nεnε -ya kë siē □dedewo -sobhεε 'ka. 'Yö 'wo □bheε Yesu -dhe kö -yö "ta wo -dhe.

39 'Yö dho 'yö dun Simō "na bha- -ta, 'yö -ya "yua bha- "yan 'gü. □Dhe 'ö □ya -ya "yan 'gü "dhü, 'yö "nεnε -ziisü 'ö gun dhebho bha- -bha bha 'ö bo 'gbaandhö, 'yö □wlü 'ö zun- -nu "dhi mōō- -sü -bha.

40 □Dhe 'ö 'yēnng- -gō □ya bo -pö -sü 'ka ('ö □waa- 'wōn do □dhe -a -nu -bha □glooyi □ya ziö "peεpedhö, □dhe wo -mōō -bha 'wo yē kë -sü zü bho), 'yö me "pepe 'ö "yuēdhi -nu 'ö "yua suu 'do 'do □gban 'dhö- -nu -bha 'wo- -nu -gō 'kōadhε -nu 'gü bha 'wo nu- □gban "pepe 'ka Yesu "piü, 'yö 'ö -kō -ya -a -nu -ta 'do 'do 'ka 'yö 'wo dha.

41 Kö "yina yaa -nu -wo □dua siē 'wo go me 'gbe 'gü kö -wo 'gbła siē 'wo- pö: «Atanna Gbö -mü i 'ka! Atanna Gbö -mü i 'ka!» "Kεε □waa- pö "dhü 'yö -ya -nu "yan 'gü kë "dhü kö 'wa 'dho "wı; -a -gen -mü □dhe wo -zē -wa -dō □dhe Yesu □nē Atanna -bha -Yame 'ka.

(Makö 1,35-39)

42 □Dhe 'ö- -tadhe □ya □kpaō, 'yö Yesu -yö □wlü 'yö dho -bheε Atanna -dhe -dhe 'gü 'ö -dı -ta "tongtadhe 'bha bha- 'gü. 'Yö me kpö 'wo -ya -a mōō- -sü -bha 'wo dho- 'ka "dhü 'wo □loo- 'ka -dhe 'ö gun- -bha bha- 'gü. □Dhe 'ö □wa 'dho □wa -kpan -bha, 'yaa gun -zian wo- -nu "piü □dhe -yö "kan wo -bha kö -yö 'dho -dhe 'bha 'gü -bheε Atanna -dhe -dhe 'gü,

43 "kεε 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Atanna -yö n -bō kö 'a 'wōn -taōng -sē ya □nē- pö me □gban "pepe -dhe. -A -kë "dhü -sü 'gü, -a -dheε -bha 'pö □dhe 'pödhε -dhe -nu 'wo to 'ö 'mii 'dho- -nu 'gü □kö bha

'a 'dho mü kö 'a nao -së 'ö -gban -a -bha -gblüedde -bha bha- do- -nu -go.

⁴⁴ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -ziö 'yö dho -yakwëekëgükö -nu 'wo Izraedhö -se 'gü mü bha- -nu -bhiëë -ta 'döondhö Atanna -wu pö -sü 'ka.

5

Yesu -bha □klang "dhiü -blëesü -nu -da -a □keng- -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 4,18-22; Makö 1,16-20)

¹ □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo "yi -ta "gbea 'wo- Zenezadhe -yi -kë bha- "soo, kö me "bhu- □ya □klëen- -zü tingtingdhö kö -wo -yëa -nu mōo- sië -beang 'ka kö 'wo wo "to 'to Atanna -wu -bha,

² 'ö dho -dhe -ga kö "kplagonë □ple -wo do sië "yi "kpong "dhiü mü kö 'me 'wo gun- 'gü bha □wa loo- "yi □bhaa kö -wo woo- "nuu -nu "zu sië.

³ 'Yö -da "kplagonë bha- do 'gü, 'ö -da -a 'dhe 'ö- 'gü bha -yö -gun Simo □në- bha 'ka, 'yö □bheä -dhe 'ö- pö -ya □yoon 'dëde 'në 'bha wo "yi □bhaa kö 'ö bho 'në 'bha wo "kpongtaadhe 'ka taa- 'bleng -bleng. □Dhe 'ö Piëdhö □yaa- kë "dhü, 'yö Yesu -yö -ya mü 'yö zun me kpö 'wo bha- -nu □klang kë -sü -bha.

⁴ □Dhe 'ö □ya ö bo dhiang zë -sü 'ka, 'yö- pö Simo -dhe: «-Bhö □yoon "kplagonë bha- 'ka "yi □zinng 'gü kö kaa- i "tayoo -nu bha 'ka "nuu bha- -së do -zuö mü.»

⁵ 'Yö Simo -ya pö- -dhe: «N Dëme, 'ya wo "yaan "nuu -zuö -sü -bha 'yii pë 'bha 'sü, "këe □dhe 'ö -kë □dhe 'bha- pö "dhü, a -dho -a -së do -zuö mü kö 'a- -bha -ga.»

⁶ 'Yö Simo -yö "nuu bha- -zuö Yesu -wu bha- "dhiü, 'yö 'wo -ya -a "gan -sü -bha, 'wo dho -dhe -ga kö 'yuü- -ya pa -sü 'ka, kö- "nuu ga -nu -wo "kan sië.

⁷ 'Yö 'wo wo -kō "paa 'gü zë 'me 'wo "kplago 'dhe 'ö to -a 'gü bha- -nu -dhe kö -wo nu wo "piü kö -wo wo -ta 'kun. 'Yö 'wo nu 'wo 'yuü- bha- bho "nuu bha- 'gü, 'yö 'wo- □loo "kplagonë □ple bha- 'gü, 'yö- □gban □ple pa, 'ö do mü kö -wo 'dho sië "yi □wlöö.

⁸ □Dhe 'ö Simo "yan 'dhö -da 'wön bha- -dhe 'gü, 'yö dho 'ö zun ö kpiö 'gü Yesu -dhe 'ö- pö: «N Dëme, 'bha 'dho do n

"soo, -a -gen -mü □dhe 'wonyaakëme -mü n 'ka.»

⁹ -A pö 'ö Piëdhö -ya wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö "suü □ya -da waa- "teabo -nu bha- -nu 'gü □dedewo 'yuü- 'wo- sü "nuu 'ka bha- -wön 'gü.

¹⁰ "Suü- -gun -da -sü 'ka Zan waa- Zakö 'wo -kë Zebede gbö -nu 'ka 'ö waa- Piëdhö -nu 'wo gun "nuu -zuö sië bha- -nu 'gü 'pö □dedewo. Yesu -ya -pö Simo -dhe yö □në- -wön 'gü 'ö- pö: «Simo, "suü 'ya 'dho i kë, -a -gen -mü □dhe □ya 'go □dëe 'gü, i -dho kë "nuu -zuö me -go -me □në- 'ka.»

¹¹ □Dhe 'ö 'me 'wo bha □wa nu woo- "kplagonë -nu bha- □gban 'ka "yi "kpong "dhiü, 'yö 'wo- to 'mü 'wo dho Yesu □keng-.

□Weeyuame do kë "klüöklü -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 8,1-4; Makö 1,40-45)

¹² 'Ö gun kö Yesu -yö 'pö- -nu bha- do 'bha 'gü, 'ö dho -dhe -ga kö me do 'bha 'ö □wee -yua □ya "bhëe -da -bha bha □ya nu kö □ya "gblëenu- □wlöö kö □ya bheä" -dhe □yaa- pö: «N Dëme, -bhö "ta n -dhe -dhe! -A -gen -mü □dhe □ya kë □dhe □ya ga -zë wo i 'gü, i -kō -mōo -bha kö 'i "yua ya- bho n -bha.»

¹³ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -yö ö -kō -pu 'yö -kō pa 'me bha- 'ka, 'yö- pö- -dhe: «□Ya ga n 'gü, -bhö kë "klüöklü!»

-Yö -to 'pö -dhe do bha- 'gü 'ö- -bha "yua bha 'ö bo.

¹⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö -dhio do -ta 'ö- pö: «'Bha 'dho, 'bha 'dho- -gen do me 'bha -dhe, "këe -bhö 'dho kö 'i i -d- zön "saabhome -nu □në- -nu -dhe kö "saa- 'ö Moizö -ya -ben zë Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü yi 'bha 'ka bha 'i- bho kö me □gban -wa 'wön do- -bha □dhe 'bha kë "klüöklü.»

¹⁵ 'Yö- 'to bho -sü 'bha 'dhö -da 'gü -kpeawo, 'yö- 'to 'dhö dho -dhe □gban "pepe 'gü, 'yö 'wo go -dhe -nu 'gü kpö kpö 'ka 'wo nu "to -to -a -wu -bha -dhe 'gü, "ëen 'zü kö 'wo kë "klüöklü;

¹⁶ "këe 'yö Yesu -zë □ya kë 'yö dho ö -d- ta "tongtadhe -nu 'gü 'yö □bheä Atanna -dhe mü.

Yesu -bha "trüünyuame do -kë "klüöklü -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 9,1-8; Makö 2,1-12)

17 □Dhe 'ö yi do 'ka kö Yesu -yö me □klang kë sië, kö Fadhizien -nu waa-'tonggome -nu □wa 'go 'pödhē "pepe 'wo Gadhidhe -se 'gü -dhe -nu, Zude -se 'gü -dhe -nu waa- Zedhizadhemo -dhe -nu 'gü □wa nu, kö -wo 'yaanu sië kö Yesu -yö Atanna -bha 'gügbudhe -zon sië me -nu -kë "klüöklü -sü 'ka,

18 'wo dho -dhe -ga kö me kpö 'bha bha □wa "trüünyuame do 'sü "gbang -ta kö -wo nu sië- 'ka. □Dhe 'ö □wa nu □wa □loo mü, 'yö 'wo -ya -a "slë mōō- -sü -bha kö 'wo -da 'me bha- 'ka 'kōōdhö kö 'wo- wō- kuu "dhiü.

19 "Kee □dhe 'ö □waa- "slë mōō- 'ö 'wii- yö me "dhaa 'wo gun 'mü bha- -nu -gō, 'yö 'wo 'me bha- sü 'wo -da 'ka 'kō -ta, 'yö 'wo- ye bho, 'yö 'wo 'me bha- bō -ye bha- -bha waa- -wō -ta "gbang bha- 'dhö, 'yö 'wo- □lōō bhiëga -bha me kpö 'gü Yesu wēēdhö mü.

20 □Dhe 'ö Yesu □ya 'me 'wo bha- -nu -bha 'dhang -bho ö "dhiü -kō ('ö □dhe -yö -mōō -bha 'ö 'me bha- dha) bha- -dhe yö, 'yö- pō "yuēdhi bha- -dhe 'ö- pō: «N "taongdē, 'ma i -bha 'wōn yaa -nu -mawōn to, 'bōn □ya 'go i -bha!»

21 "Kee 'yö 'me 'wo -kë 'tongdome -nu waa- Fadhizien -nu 'ka bha 'wo -ya -a pō -sü -bha □dhe: «De suu □nē ya □zōō 'yö Atanna □bhlēē 'yaa -gō □ni -oo? De □nē- kō □mōō- -bha "kpungtaadhe ya- 'gü kö -yö mebhudhe -bha 'wōn yaa -mawōn 'to kö 'yii kë Atanna -zē 'ka?»

22 □Dhe 'wo wo -zū 'gōn sië "dhü, 'ö Yesu □yaa- -nu -zūgōngüwōn bha- dō, 'yö- -yō bō- -nu -gō 'ö- pō: «-Mē □nē -kë 'yö 'ka ka -zū gōn □dhe -kō bha- 'dhö?

23 'Wōn □ple bha- -mēē □nē "gbü-? -A pō -sü 'ö me -dhe □dhe 'ma i -bha 'wōn yaa -nu -mawōn 'to yö □nē "gbü- -ee, "ēēn -a pō -sü 'ö- -mē -dhe □dhe 'bha kë "klüöklü, -bhö "wlü kö 'i "ta yö □nē "gbü- -ee?»

24 □Dhe 'ö □yaa- pō "dhü, 'yö go mü 'zū 'ö- pō: «-A -dhea -bha □dhe 'ka- 'wōn dō □dhe me -bha 'wōn yaa -mawōn 'to "sü -yö mang Mēgbōme n -dhe "kpung □taa yö. 'Yö- pō "trüünyuame bha- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i i -kō -da i -bha "gbang 'gü kö 'i 'dho i -gō 'kōōdhö!»

25 □Dhe 'ö Yesu □yaa- pō "dhü, 'yö 'me bha 'ö to -dhe do bha- 'gü 'ö -kë "klüöklü, 'yö □wlü 'me 'wo bha- -nu "yaan mü 'yö 'ö -kō -da 'ö -bha "gbang 'gü, 'yö dho 'ö -gō 'kōōdhö Atanna 'to bho -sü 'ka.

26 'Wōn bha 'yö- 'wōn -yö 'me 'wo gun mü bha- □gban "pepe kōn, 'yö "suü 'dhö -da -a -nu 'gü, 'yö 'wo -ya Atanna 'to bho -sü -bha 'wo- pō: «'Aa! Yi "yan □ya -da 'wōn -ziisü -dhe 'gü -dhekpāoyi 'ö □dēē bha- 'ka!»

Dhevi -da Yesu □keng- -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Matiö 9,9-13; Makö 2,13-17)

27 □Dhe 'ö 'wōn bha □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö zun "kpenng 'yö dho. □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo -dhe 'bha bha- 'gü, 'yö -kpan 'niisōngkunme do 'bha 'wo- -dhe Dhevi bha- -bha kö -yö -ya sië 'nii- sōng -kun 'gü -kō 'gü. □Dhe 'ö □yaa- yö 'yö- pō- -dhe: «Dhevi, nu 'kii -da n □keng-!»

28 'Yö 'me bha 'ö ö □kwaa pē "pepe 'ö gun- -gō -a □gban -zū 'yö -ziö Yesu □keng-.

29 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Dhevi -yö Yesu -dhe 'ö -gō 'kōōdhö kö 'ö- dhökē. -Dhökēdhe bha- kë "tūng 'gü, 'niisōngkunme -nu bha- me 'gbē -wo -gun mü waa- me "wēē -nu 'ö 'wo 'wōnyaakēme -nu 'ka 'pō -a -nu 'dhö, 'yö waa- Yesu -nu □gban 'wo zun pē -bhö -sü -bha wo "kwēē waa- -bha □klang -nu 'dhö.

30 □Dhe 'ö Fadhizien -nu waa- 'tonggome -nu 'wo Yesu yö kö waa- 'me 'wo bha -wo wo -kō -da sië pēfiē do 'gü, 'yö 'wo zun -dōn bho -sü -bha wo yun 'gü, 'yö 'wo- pō Yesu -bha □klang -nu -dhe: «'Wōnyaakēme -nu 'kö 'wo ya keng- -nu -zē ka -kō -da 'tea- do 'gü -gen -mü -mē 'ka ("kee kö 'waa Atanna □bhlēē dō).»

31 'Yö Yesu -ya -yō bō- -nu -gō 'ö- pō: «'Mē 'wo "klüöklü wo -zē -a -nu -mawōn 'yaa kë -dhotrōō -bha, me □dede 'ö- -nu 'gü 'yaa -sē bha □nē- -nu -mawōn -yö zun- bha.

32 Nu 'a- wo "kpung □taa ya 'mii nu kö 'a 'me 'wo- pō wo -dī -dhe □dhe pō 'aa wo -bha bha wo -zē -a -nu -dhe Atanna "piü, a -nu kö 'wōnyaakēme -nu bha □nē 'a- -nu -dhe.»

'Wɔn 'ö -gban 'sunng- 'ma -sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö (Matiö 9,14-17; Makö 2,18-22)

33 'Yö 'mε 'wo bha 'wo- pö Yesu -dhe: «'Bha- pö "dhü 'kwa- ma, "kεε 'wɔn do 'bha- -dhö. □Ya kē -nu wo Zan -bha □klang -nu 'waa Fadhizien -nu -bha □klang -nu -wo 'sunng- -nu -ma 'ö 'wo □bhea Atanna -dhe, "kεε 'yii- -dhe yö i -bha □klang -nu 'kö 'wo ya- -nu -gɔ do, -mē □nē -kē 'yö -kē "dhü?»

34 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-A -dhe 'yaa- -bha kö 'mε 'wo nu dhe dɔ troo -ta -wa pö- -nu -dhe □dhe 'wa 'dho -bhöpē zun wo "dhi -bha, "kεε kö dhesügɔn yöö □dede -yö mü (kö- -nu □nü -yö -da siē).

35 -A -gen -mü □dhe -a "tüng -yö nu siē 'ö- -nu "yan- dho □fiē dhesügɔn bha- 'ka, -a yi 'ö bha □nē □ya □loo kö- -nu 'sunng- 'ma "tüng □ya □loo, (-a -gen -mü □dhe kö □wa kē -wēēsü).»

36 'Yö to 'mü 'ö "gwēnng do -da -nu -dhe 'ö- pö: «Mε 'bha 'yaa sɔ -dee "pε kö -ya "pɛn 'sü -ya □nēng sɔ zii □dhong "dhiü, □ya kē "dhü kö- -mε □ya sɔ -dee -sü bha- "pε "wεεwεε, -a -gen -mü □dhe yö -zē -ya "pɛdhe -da □nē- wo "dhiü.

37 □Ya 'go mü 'zü, mε 'bha 'yaa we -kiansü -da puu" zii 'gü, -ya -wü 'ö- we -yö □wɛnng, 'yö -kē pē □ple 'gü see- -sü 'ka.

38 "Kεε -wo we suu bha- -loo puu" -dee □nē- 'gü.

39 □Ya 'go mü 'zü, 'mε 'ö □ya we "dhiü- 'gü dɔ, we -dee -dho 'yaa- kē, -ya zii fiē -bho -a -dee -bha.

6

'Wɔn 'ö -gban □glooyi -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö (Matiö 12,1-8; Makö 2,23-28)

1 Zuifö -nu -bha □glooyi do 'ka kö Yesu -yö ziö siē -mlü suu 'wo- -kē 'bluu- 'ka 'wo- -dhe 'ble- bha- -bhlaa do 'gü, kö din- □yaa- -bha □klang -nu 'kun, 'yö 'wo -ya -mlü bha- -kpa- wo 'gü -sü -bha, 'yö 'wo- □slēē wo □kwεε- 'yö 'wo- ga bɔ wo "dhi 'wo- -bhö.

2 □Dhe 'ö Fadhizien -nu 'wo- -dhe yö 'yö 'wo- pö- -nu -dhe: «-Yö mü □dhe 'yö 'wɔn 'ö kwaa- 'tɔng- -ya kē -sü -bha -dhio do □glooyi 'ka bha ka -zē 'ka- -kē?»

3 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Wɔn 'ö Davi -ya kē yi 'bha 'ka 'ö -ben zē -sü 'ka Atanna -bha 'sēēdhe 'gü bha 'kii- -wɔ □nē- pö "εεn 'kaa- 'gü □nē- ma -ee?

4 (-A pö 'ö- wo □dhe) □dhe 'ö din- □ya waa- ö □kengmε -nu 'kun, -yö -dho 'ö -da Atanna -dhökēgüko 'gü, 'ö 'bluu- 'wo- -ya Atanna -dhökē 'ka -pē 'ka bha- sü 'ö dho- 'ka 'ö waa- -bha mε -nu 'wo- -bhö, "kεε 'sa kö -yö -ben zē -sü 'ka kwaa- 'tɔng- 'gü □dhe -yö "saabhomε -nu -dɪ -slɔɔ □nē- -nu -bhöpē 'ka bha 'kii- ma -ee? □Ya kē "dhü kö 'wɔn 'ö ma □klang -nu -wa -kē bha- -kē 'wɔn yaa 'ka -dhe □nē 'mε?»

5 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'go mü 'ö- pö- -nu -dhe: «-Yö kē ka "yaan □dhe mang Mεgbömε ma □nē ma □glooyi 'dhö 'dhö.»

'Mε do 'bha 'ö- -gbe gun ga -sü 'ka- -bha Yesu -bha -a -kē "klüöklü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 12,9-14; Makö 3,1-6)

6 Zuifö -nu -bha □glooyi do 'bha 'ka 'zü, 'yö Yesu -yö dho -a -nu bha -yak- wēēkēgüko 'gü 'yö -ya mε draan- -sü -bha. 'Mε 'ö gun- -nu □klang kē siē "dhü bha mε do- -gun mü 'ö- -ko -sē 'gü -gbe -yö gun ga -sü 'ka- -bha.

7 Atanna -bha 'tɔnggɔmε -nu waa- Fad- hizien -nu 'wo gun mü bha 'ö gun "dhü kö wo Yesu 'suan- bho siē, 'ö 'wo wo "yan kpɔ- kēwɔn -nu "piü 'kpakpadhö, kē "dhü kö □ya "yuēdhi 'bha dha 'yi bha- 'ka kö 'wo- -dhe yö; -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -wa -gen mɔɔ- siē kö za 'wo dho- dɔ- -bha -wa □slɔɔ.

8 □Dhe 'ö -kē □dhe Yesu -yö 'mε 'wo bha- -nu -zɔ "piü -wɔn -dɔ, 'yö- pö 'mε 'ö- -ko do- gun ga -sü 'ka- -bha bha- -dhe 'ö- pö: «-Bhö "wlü kö 'i do mε kpö 'gü yö!»

□Dhe 'ö 'mε bha □ya "wlü □ya dɔ ö -gɛan 'mε 'wo bha- -nu □zinng 'gü,

9 'yö Yesu -ya -nu dheε" kpɔ 'ö- pö: «'Wɔn 'ö kwaa- 'tɔng- -yö kwa □klang -kē 'ka □glooyi -wɔn 'gü yö -mü -mē 'ka? -Ya -pö 'kwa 'wɔn -sē kē -ee? "εεn 'kwa 'wɔn yaa □nē- kē -ee, 'kwa mε dha -ee, "εεn 'kwa- -mε to mü kö- 'gü -yö see- -ee?»

10 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -nu -ta -ga, 'yö- pö 'mε bha- -dhe: «-Bhö i -gbe 'gü "pu!»

'Yö- 'gü -pu, 'yö- -ko bha 'ö pa ö diëë, 'yö bo.

11 'Wɔn 'ö Yesu -ya -kë "dhü □glooyi 'ka bha, 'pu 'ö- wo -gɔmɛ -nu bha- -nu -bha, -a -naa 'yii kë, 'yö 'wo -ya 'pë 'wo dho- kë Yesu 'ka -a "slën bho -sü -bha.

Yesu -bha ö -bha □klang -nu 'sü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 10,1-4; Makö 3,13-19)

12 -A "tüng □dede 'ö "dhü bha- 'ka, 'yö Yesu -yö □wlü 'yö dho -bhea Atanna -dhe -dhe 'gü -ton □gbin-, 'yö -wo 'gü "yaan 'yö -dhe -yö □kpaɔ.

13 □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaɔ, 'yö ö -bha □klang -nu -dhe, 'yö- mɛ -kaɔng do ga □ple zë- 'gü, 'yö- -nu -ya ö -bha bɔmɛ -nu 'ka.

14 'Mɛ 'ö- -nu -ya "dhü bha -wa mɛ do -dhe Simɔ, 'yö- 'to -ya -ta -dhe Piedhö. 'Yö 'wo- mɛ do 'bha -dhe Andre, 'yö -kë Piedhö 'zlaa- 'ka, 'yö Zakö waa- Zan, 'yö Fidhipö, 'yö Batedhemi,

15 'yö Matiö, Toma, 'yö Adhöfe gbö Zakö, 'yö Simɔ 'dhe 'wo- -dhe «"setakozëmɛ»

16 'yö Zudë 'ö -kë Zakö gbö 'ka waa- Zuda Isikadhiotö 'ö Yesu go bha.

Dhiang 'ö Yesu -ya zë 'mɛ 'wo nu "tu -to ö -wɔ -bha -dhe 'gü -a -nu -dhe 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 4,23-25)

17 □Dhe 'ö □ya ö -bha bɔmɛ -nu bha- -nu -ya "dhü, 'yö weng- -nu 'wo □lɔɔ, 'yö 'wo dho 'wo □loo -dhe "gbea -dhe do 'gü, kö- -bha □klang -nu kpö 'dhe 'wo to -wo do sië- -gɔ mü, waa- mɛbhüdhe "dhaa 'wo go Zude -sɛ □gban "pɛpɛ 'gü waa- Zedhizadhëmö -dhe -nu waa- 'pödhe -nu 'wo "yi "kpung "dhiü -dhe -nu 'gü, Tii- -dhe -nu waa- Sidɔn -dhe -nu 'gü -a -nu 'dhö, kö □wa nu kö -wo wo "tu 'to- -wɔ -bha, kö -yö wo dha woo- "yua -nu -gɔ.

18 'Yö 'mɛ 'ö "yina yaa -yö gun- -nu -wëë -kë wo sië bha 'wo nu- "piü, 'yö 'wo dha.

19 Mɛ "pɛpɛ 'wo bha- -nu □gban- -gun -ko -zun Yesu bha -dhe □në- mɔɔ- sië, -a -gen -mü □dhe 'gügbüdhe 'ö gun- 'gü bha □në gun- -nu dha sië- -nu -bha "yua -nu -gɔ.

(Matiö 5,1-12)

20 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'daɔnnu 'yö ö -bha □klang -nu -ta -ga 'yö- pö: «'Mɛ 'ka

"flɛmɛ -nu 'ka ka -bha -së; -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüdedhe -yö -ya kaa- -ya 'gü.

21 'Mɛ 'ö din- 'dhö ka -bha ka -bha -së; -a -gen -mü □dhe ka 'kën -wɔn -yö -dhö! 'Mɛ 'ka "gbu bɔ sië "tüng ya- 'gü ka -bha -së; -a -gen -mü □dhe ka □niida -wɔn -yö -dhö!

22 'Mɛ 'ö mɛ "bhü- -nu 'wo dho -ya ka -san 'ka "ɛɛn 'wo dho 'tɔng -ya ka -ta -nu wo, "ɛɛn 'wo "si -nu bho ka -gɔ, "ɛɛn 'wo kpaɔ -pɛ ka -bha mang Mɛgbömɛ n -wɔn 'gü, kö ka -bha -së.

23 □Ya kë "dhü ka □nii -yö -da kö 'ka -së kë- "dhiü, -a 'klɔɔ- -mü □dhe ka -dho -a □trɔɔn 'kpii- □slɔɔ dhang- 'gü; -a -gen -mü □dhe -a -nu "bhɛma -nu -do 'ka -mü, -wo kë -kë "dhü Atanna -wodhiüloomɛ -nu 'ka yi 'bha 'ka.

24 "Kɛɛ 'mɛ 'kö ka -zë 'ka □naɔmɛ -nu 'ka "tüng ya- 'gü bha ka -bha -yö -wëësü; -a -gen -mü □dhe ka -bha □në 'ka- kë sië bha ("kɛɛ dhia" -zë 'yaa ka -bha -së!)

25 'Mɛ 'ka 'kënsü 'ka "tüng ya- 'gü bha ka -bha -yö -wëësü; -a -gen -mü □dhe din- -dho ka kë. 'Mɛ 'ka "yu 'to sië "tüng ya- 'gü bha, ka -bha -yö -wëësü; -a -gen -mü □dhe -wëë -dho bɔ ka -ta 'ö 'ka "gbu bɔ!

26 'Mɛ 'ö mɛ □gban "pɛpɛ 'wo ka -dhiang -së zë sië bha, ka -bha -yö -wëësü, -a -gen -mü □dhe -a -nu "bhɛma -nu kë -gleng do bha □në- -kë Atanna -wɔ □kwaanmɛ -nu -gɔ.

(Matiö 5,38-48; Matiö 7,12a)

27 Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö 'mɛ 'ka ka "tu 'to sië n -wɔ -bha bha, 'a dho- pö ka -dhe □dhe ka -zë ka 'yao- -nu -dho -yö ka kë, kö 'ka 'wɔn -së kë 'mɛ ka -san -ya -nu -kë -a -nu -dhe.

28 -Ka 'dhuë- kë 'mɛ 'wo "dhang -da sië ka -bha bha- -nu -bha, kö 'ka bhea" Atanna -dhe 'mɛ 'wo ka -wëëdhɛ bho sië- -nu -wɔn 'gü.

29 □Ya kë □dhe □wa ka "tu "pɛan do -ma, -kaa "pɛan do 'dhe 'ö to- slëë- -mɛ -ta kö -ya -ma 'pö. □Ya kë □dhe □wa ka -bha □gbau- 'sü ka -gɔ (faandhe -bha), -kaa -mɛ 'to mü kö -yö kaa- "bhɛɛ -nu □gban 'sü.

30 Mɛ "bu mɛ 'ö pë -gbadhɛ ka -gɔ, -kaa nu- -mɛ -dhe. □Ya kë □dhe mɛ 'bha □ya ka □slɔɔpë 'sü ka -gɔ, -kaa 'to- -gɔ.

31 'Pë 'ö 'ka- "piü □dhe -wa kë ka -dhe bha kaa -dī 'pö -kaa kë me -nu -dhe.

32 □Ya kë □dhe 'me 'ö ka -dho -ya -nu -kë wo □në- -nu -dho □ya ka kë doseng bha -oo, kö ka -bho "kpongtaame -nu "piü -dhe 'pö 'me? Me □gban -wa 'dhe 'kö bha -kë!

33 □Ya kë 'zü □dhe 'ka 'wön -së kë 'me 'wo 'wön -së -kë ka -dhe □në- -nu -dhe doseng bha -oo, kö ka -bho 'ko "piü -dhe 'pö 'me? 'Wönyaakëme -nu -wa yö -zë -kë 'pö!

34 □Ya kë □dhe 'ka "pö do 'me 'ka 'dhang bho- "dhiü □dhe -yö -dho -a bho bha □në- -me -bha doseng bha -oo, kö ka -bho "kpongtaame -nu "piü -dhe 'pö 'me? Woo -dī 'pö -wo "pö -do me -nu -bha "dhü kë "dhü kö 'wo- "wëe □slöw.

35 Ka -zë ka 'yao- -nu -dho ka kë kö 'ka 'wön -së kë do 'ka 'dho- 'ka, kö 'ka "pö do 'ka 'dho ka -zu 'gön- bho -wön -dhe. □Ya kë "dhü ka □tröön- -dho kë 'kpii- dhang- 'gü, 'ö me □gban 'wo ka do Atanna 'ö dhang- 'gü -a -bha 'në -nu 'ka, -a -gen -mü □dhe -a "klv -yö -së 'me 'waa 'wön -së do bha waa- "gblüyaame -nu □gban 'ka.

36 -A -kë "dhü -sü -wön 'gü, ka Dë 'ö dhang- 'gü bha mebhüdhe -wëe 'dhö- kë -ko do 'ö- -bha bha me -wëe -yö ka kë 'pö- -ko -bha.

(Matiö 7,1-5)

37 'Ka 'dho me -nu -dhiang yaa zë kö Atanna -dī 'pö 'ya 'dho za do ka -bha. 'Ka 'dho 'tong- -ya me -ta kö Atanna yöö -dī 'pö 'ya 'dho 'tong- -ya ka -ta. -Ka me -nu -mawön 'to kö Atanna -dī 'pö -yö ka -mawön 'to.

38 -Ka gbaö- me -nu -gö, kö Atanna -dī 'pö -yö gbaö- ka -gö. -Yö -dho pë dan 'ö pë pa 'ö □wënnng -zü 'ö- sü 'ö- □loo ka -gö □gbauu- "yië- 'gü; -a -gen -mü □dhe pë do 'ka dho- 'sü 'ka pë dan- -bha me -nu -dhe bha □në 'ö dho- 'sü 'pö 'ö ka -bha dan- -bha.»

39 'Yö "gwënnng "wëe do 'bha -da -a -nu -dhe 'ö- pö: «"Een -yö ka 'gü □dhe "yanwlüme -möö -bha 'ö zun "yanwlüme 'bha -dhe "dhiü, 'yö- □gban □ple 'waa -pö -ye 'gü -ee?

40 -Yö kë ka "yaan □dhe □klangdhiü -zë yöö pë do -ko "bu -ko 'ö- 'gü, 'yii 'dho ziö

ö -göme -zë -ta. □Ya kë □dhe □ya pë do "gbu-, -yö -möö -bha 'ö □möö ö -göme 'ka, "këe 'yii 'dho ziö -zë wo- -ta.

41 -Më □në -kë 'yö 'i "ye -bi yö me -nu -zë -nu "yan -bha, 'yö 'bhaa "dhü □blün 'kö bhi -zë i "yan -bha bha- yö?

42 "Een i -möö -bha 'i- pö me -dhe □dhe: «N "taöngdë, -bhö do kö 'a blëe bho i "yan -bha -ko kë □dhe kö "dhü □blün 'ö bhi -zë i "yënnng bha 'bhii- bho mü. "Gblüüdhetime, -bhö "dhü □blün 'ö i "yënnng bha- bho 'mü □kö -blëesü kö 'i -dhe yö -së 'ka kö 'i gun -na "ye -bi bho i "teado "yënnng

(Matiö 7,16-20; Matiö 12,33-35)

43 -Yö kë ka "yaan □dhe "dhü -së 'yaa bhe yaa do, "Een "dhü yaa 'yaa bhe -së do 'pö;

44 -a -gen -mü □dhe "dhü 'ö 'dhö -wa suu -do ö bhe □në- -bha. 'Waa "dhü "wëe bhe bho "dhü "wëe 'gü.

45 Zuëga -së 'dhö 'me 'ö "gblüü- -a -me -bha "klusëdhe -gen -yö -gban -a zuëga bha □në- -bha, 'yö zuëga yaa 'dhö me 'ö "gblüü- 'ö- -bha -mawönyaadhe -gen -yö go 'pö- zuë" 'gü □dhe -ko do bha- 'dhö; -a -gen -mü □dhe pë 'ö me zuë" 'piü 'yö -wo me "dhi -ta.»

"Gwënnng 'ö -gban 'ko do -sü -bha 'ö Yesu -ya -da -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 7,24-27)

46 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «N -dhe 'ka- wo n Dëme, n Dëme ya- -gen -mü -më 'ka "këe kö 'pë 'a- pö ka -dhe 'kaa- 'bha kë?

47 'Me □ya bö n 'ka 'ö n -wu -ya 'klöw- "dhiü, 'ö -tosea -kë -bha bha 'ö bhö pë 'dhe 'ö- -bha a -dho -a pö ka -dhe.

48 -A -me -yö -bhö göndënë do 'ö- pö yöö 'kö do, 'ö ö -bha 'kö bha- "kpan "se pön 'ö dho 'ö zun- 'ka -gwë -bha, 'ö dho 'ö 'kö bha- -gen -gban -gwë -ta □në- -bha. □Dhe 'ö □yaa- 'kö bha- do, yi do 'ka 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "yi "tëe -yö nu -yö -gban 'kö bha- -bha, "këe 'yö 'yii 'wü, -a -gen 'ö -gban -sü 'ka -gwë -ta bha- -wön 'gü.

49 "Këe me 'ö bö n 'ka 'ö n -wu ma, "këe 'ö 'yaa- -yaki -ya, 'ö- "tu 'yaa kë- -bha -a -me -yö -bhö 'me 'ö- pö 'ö 'kö do, 'ö 'yii 'kö "kpan "se 'pön kö -ya -gen -da "sëe, "këe 'ö- "kpan -ya 'tëng- -ta "wëewëe □në- -bha.

□Dhe 'ö □yaa- dɔ, 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "yi "tɛɛ -yö nu 'ö -gban 'kɔ -bha. "Kɛɛ 'yö 'yii dha- -gɔ, -pö 'ö- wo 'ö wü, -yö kë -wü -tréké -trékédhö.

7

Yesu -bha "sɔdha -gɔmɛ do -bha gwëemi -kë "klüöklü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 8,5-13)

1 □Dhe 'ö Yesu □ya ziö 'mɛ 'wo bha- -nu -dhe 'wɔn -nu 'gü "dhü 'dɔɔndhö, 'yö -ziö 'ö dho Kapɛɛnaɔmö.

2 'Ö gun "dhü kö Wlɔmö -mɛ -nu -bha "sɔdha -gɔmɛ do 'bha bha- -bha gwëemi 'ö- -wɔn 'dhö- -gɔ "gbu- □dedewo bha- 'gü 'yaa -së, kö □ya wɔ "dhëng yaa "dhiü.

3 □Dhe 'ö "sɔdha -gɔmɛ bha 'ö Yesu -wɔn -taɔng ma, 'yö Zuifö -nu -bha mɛ zizi 'bha -nu bɔ 'mü kö -wo 'dho -wo bhɛa" Yesu -dhe kö -yö nu kö -yö ö -bha gwëemi bha-dha ö -dhe.

4 'Yö 'mɛ 'wo bha 'wo dho 'wo □loo Yesu -dhe 'gü, 'yö 'wo □bhɛa- -dhe □dedewo -sobhɛɛ 'ka 'wo- pö: «-Bhö dɔ □në- wo "gbu- kö 'i "ta 'mɛ bha- -dhe, -a -gen -mü □dhe 'mɛ bha 'mɛ 'ö □ya mɛ -dhe 'ö mɛ-dho- -bha □dhiɔwɔ -bha -a -mɛ -mü;

5 -a -gen -mü □dhe yii- "sɛgɔ ya- -dhɔ -ya -kë, yö □në yii- -yakwëekëgükɔ ya- dɔ.»

6 'Mɛ 'wo bha 'yö waa- Yesu -nu 'wo -ziö 'wo dho. □Dhe 'ö □wa □tëng "sɔdha -gɔmɛ bha- -bha 'kɔ -ta, 'yö gɔndë bha 'ö ö -sëmɛ 'bha -nu bɔ Yesu -dhe. 'Yö 'mɛ bha 'wo-pö Yesu -dhe: «Yi Dëmɛ, yi "taɔngdë -ya pö 'yi nu kö 'yi- pö i -dhe □dhe 'bha 'dho i -dɪ ziö "yɛ 'gü "wɛɛwɛɛ, "kɛɛ ö □bhlëë 'yaa 'dhö kö 'i -da ö -gɔ 'kɔɔdhö.

7 Yö □në- -wɔn 'gü 'yö yöö □dede 'yii nu i -dhe 'gü, -a -gen -mü □dhe -yö ö -dɪ -dɔ □dhe 'yaa -wo i wëëdhö -mɛ 'ka. "Kɛɛ 'ö 'dhang -bho "dhiü □dhe 'bha 'to yö kö 'i "dhiyanwɔ do -zian pö, ö -bha gwëemi bha- -dho dha.

8 -A -gen -mü □dhe yöö -dɪ 'pö ö -gɔdhiümɛ -dhö, "kɛɛ -yö ö -bha -pö 'pö ö -kɔwLöömɛ -nu -dhe 'wo- ma, 'ö- pö mɛ 'bha -dhe: «-Bhö 'dho!» 'ö dho, 'ö- pö mɛ 'bha -dhe: «-Bhö nu!» 'ö nu, 'ö- pö ö -bha gwëemi -dhe: «-Bhö -a kë □ni!» 'ö- -kë.

("Sanni -wa kë yö -zë ö -dhe "dhü 'yö bhi -zë □wɛ?»)

9 □Dhe 'wo naɔ bha- dɔ Yesu -gɔ 'ö- ma □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö "sɔdha -gɔmɛ bha- -wɔn "dhia -yö ma- 'gü -a -wɔ bha- "piü. 'Yö ö wɔ □slëë mɛ kpö 'wo gun- □keng-bha- -nu -ta 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe □dhe 'mii 'dhang bho n "dhiü -mɛ 'ö □dhe 'mɛ ya- 'dhö -a yö Izraɛdhö -mɛ -nu -zian kpö 'gü.

10 'Mɛ 'wo nu naɔ dɔ bha- -nu yee kë -sü 'ka kö -wo 'dho "kwɛandhö, "sanni -wo 'dho kö -wo □loo kö gwëemi 'ö- 'gü 'yaa gun -së bha □ya kë "klüöklü.

Yesu -bha □gɛandhe do -bha 'në -bö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

11 -A -dhekpɔɔyi 'dhe 'ö dɔ- "piü, 'yö Yesu -yö dho 'pödhɛ do 'bha 'wo- -dhe Naɛ bha- 'gü kö- -bha □klang -nu waa- mɛ kpö 'gbɛ -wa □keng-.

12 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo 'pö- "saan "dhiü, 'wo dho -dhe -ga kö -wo 'dho sië mɛ □gɛe do 'bha -wɛɛ bho -dhe 'gü, 'nëglɔɔnnë 'wo gun 'dho sië- 'ka "dhü bha □gɛandhe 'bha gbö □në gun- 'ka, "kɛɛ -yö -gun ö dhe -gɔ "dhü doseng. Kö mɛ kpö 'kpüi- 'wo go 'pödhɛ bha- 'gü 'wo 'dho sië 'në bha -wɛɛ bho -dhe 'gü bha □wa dɔ dhebho bha- □keng- "wɛ -dungdhö.

13 □Dhe 'ö kwa Dëmɛ -ya yö, 'yö -wëë -yö bɔ- -ta 'yö- pö- -dhe: «'Bha 'dho "gbu bɔ, dhebhoñë!»

14 'Yö □yɔɔn mɛ □gɛe bha- "sɔɔ, 'yö ö -kɔ -ya -bha. 'Yö 'mɛ 'wo gun- bun sië bha 'wo wo bo 'wo 'daɔnnu, 'yö- pö: «'Nëglɔɔnnë, -bhö "wlü, ma □në 'a- pö!»

15 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö mɛ bha 'ö □wlü 'ö -ya ö -gɛan, 'yö zun dhiang zë -sü -bha. 'Yö Yesu -ya sü 'ö- nu- dhe -dhe.

16 'Yö "suü 'dhö -da mɛ 'wo gun mü bha- -nu □gban "pɛpɛ 'gü, 'yö 'wo -ya Atanna 'tɔ bho -sü -bha 'wo- pö: «Atanna □ya ö -wɔdhiüloomɛ 'kpüi- do bɔ kwa -dhe, -a -zɔ □ya -bö (Izraɛdhö -mɛ -nu 'ö yi sü 'ö yi -ya -dɪ -ta ö -bha 'ka) bha yi -wɔn -ta.

17 'Wɔn 'ö Yesu -ya -kë "dhü bha, 'yö -taɔng -yö dho 'ö □mɔɔ Izraɛdhö -sɛ □gban "pɛpɛ 'gü waa- -züzü -dhe -nu 'dhö.

Zan Mezume -bha me -bo Yesu dhexkpadhe 'gü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 11,2-19)

18 'Yö 'wɔn -nu 'ö Yesu gun- kē siē bha Zan -bha □klang -nu 'wo dho 'wo- □gban -gen dɔ- -dhe.

19 'Yö Zan -ya me □ple -dhe 'yö- -nu bɔ Yesu "piü kö -wa dhex" 'kpo -wa pö: «'Me 'wo -ya -go bha yö -mü yö □nē- 'ka -ee, "εεν -wo -tun □kö dɔ me "wεε 'bha -go -ee?»

20 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü, 'yö 'wo- pö Yesu -dhe: «Zan Mezume -yö yi -bɔ i "piü kö 'yi i dhex" 'kpo □dhe 'me 'yi -ya -go bha yö -mü i 'ka -ee, "εεν yi -tun □kö -ya me "wεε 'bha -go -ee?»

21 -Wo -to -dhe do bha- 'gü, 'yö Yesu -yö me 'gbe dha -a -nu -bha 'yua -nu oo, -a -nu -bha □niɔdhe -nu waa "yina yaa -nu -go, 'yö "yanwlüme 'gbe "yan "dhiü -pu.

22 'Yö dhex" bha- -yɔ bɔ- -nu -go 'ö- pö: «'Wɔn 'ö ka "yan -ya yö 'ö ka "tu -yö -da 'gü bha, -ka 'dho 'ka- -gen dɔ Zan -dhe kö 'ka- pö- -dhe □dhe: «"Yanwlüme -nu -wo -dhe yö siē, 'ö -genloomε -nu 'wo "ta sü, □weyuame -nu -wo kē siē "klöklö, 'ö "tuwlüme -nu 'wo 'wɔn ma, 'ö 'me □wa ga 'wo -bö siē, 'ö 'wo Atanna -bha naɔ -sē bha- dɔ siē -wεεme -nu -go.

23 Me "ub me 'ö 'mii kē □dhe -a -gen "dhiü -zuö -bha -gwē 'dhö Atanna -bha zian -ta kö -yö -pö -a -wɔn 'gü, kö- me -bha -sē.»

24 □Dhe 'ö 'me 'ö Zan -ya -nu bɔ bha □wa 'dho, 'yö Yesu -yö zun dhex" 'kpo -sü -bha 'me 'wo gun mü bha- -nu -go Zan -bu 'gü 'ö- pö: «"Tungtadhe 'ö Zan gun- 'gü bha, -mē □nē 'ka kē dho- -ga -dhe 'gü mü bha? -Kadhüga 'ö "tεε -ya -vin 'ö dho- 'ka □ni 'ö dho- 'ka □ni yö -mü -ee?

25 "εεν me 'bha 'ö sɔ -sē -yö gun- -bha yö -mü -ee? "εεν -mē □nē 'ka kē dho- -ga -dhe 'gü? -Ka -dhe -ga! 'Me 'ö sɔ -sē 'dhö- -nu -bha 'ö 'wo -tosεa -sē kē siē, -wo -kē -gblüdedhe -ko -nu □nē- 'gü.

26 -Mē □nē 'ka kē dho -ga -dhe 'gü 'sa? Atanna -wɔdhiüloomε -ee? A- -pö ka -dhe □ma □iin, -a yöö -zian -zē □bhlēē- 'kpii- Atanna -wɔdhiüloomε -bha.

27 'Me 'ö Atanna -ya -dhiang zē ö -go 'sēedhe 'gü 'ö- pö- -bha □dhe:

<-Bhö -dhe -ga, 'ma me bɔ i "dhiü

kö -yö i -bɔ -ta -zian -pē kē bha 'yö bha.>

28 A- -pö ka -dhe kpenngdhö □dhe: Me "pepe 'kö dhebho -ya -nu kpo, -a me 'bha 'kö- -due dho kē 'kpii- kö -yö ziö Zan -bha -ta 'yaa 'dhö, "kεε 'sa kö 'me 'ö me "bhlängsü 'ka Atanna -bha -gblüdedhepö 'gü, yö -zē -due -yö 'kpii- Zan -zē -bha.»

29 'Sa me "pepe 'kö 'wo Zan dhiang zē -dhe yö, aa" □ni 'niisongkunme -nu -zian -wo kē 'dhang -bho -wu "dhiü 'ö 'wo teanwɔn nu Atanna -dhe, 'ö 'wo -wɔ -bha kö -yö wo -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho.

30 "Kεε Fadhizien -nu waa- Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu -zē 'wii- -yɔ bɔ, 'wii "wɔ- -bha kö Zan -yö wo "zu. Yö □nē- -wɔn 'gü, 'yö -a -nu dha 'ö Atanna yöö- wo 'nu bha 'wo wo -dɔ □fiē -sü 'ka- 'gü.

31 'Yö go mü 'ö- pö: «□Ya kē "dhü kö 'me 'wo □dεε -yën ya- 'gü, -a -dho -a -nu -zɔn -mē □nē- 'ka?

32 -A -nu □teni- -kē □dhe nuē" -nu 'wo -ya -sü 'ka "dhex 'kpii- 'gü, 'wo dhiang zē siē wo 'ko -dhe -a -nu 'dhö □dhe: «'Ya "tan bho ka -dhe kö 'ka- kē, "kεε 'kii "wɔ- -bha kö 'ka "tan kē. Kaa do bha 'ya "gbu bɔ 'zü ka -dhe, "kεε 'kii "gbu bɔ!

33 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe □dhe 'ö Zan Mezume □ya nu 'kpong □taa 'ö 'yii we mü, 'ö 'yii -bhöpē -bhö, 'yö 'ka- pö- -bha □dhe "yina yaa -ya 'gü.

34 □Dhe 'ö mang Megböme 'ma nu 'zü 'ö ma -zē 'mii we waa- -bhöpē -nu -kian 'to, 'yö ka- pö n -bha □dhe we mü -dudu -mü n 'ka. "εεν 'zü a -nēng 'niisongkunme -nu "εεν Atanna 'tɔ zē -me -nu -bha!

35 "Kεε yö □nē- □gban 'gü, 'me 'kö 'wo 'wɔndɔme -nu 'ka, -a -nu □gban "pepe -wo kē- 'wɔn -dɔ □dhe zian 'ö Zan -ya -zɔn bha □nē tean- -zian 'ka.»

Yesu -bha -da Simɔ Fadhizien mi -go 'kɔɔdhö -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

36 Yi do 'ka 'yö Fadhizien mi do -yö Yesu -dhe -bhöpē 'ka ö -go 'kɔɔdhö. 'Yö dho. □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo mü, ('yö 'waanu □dhe -ko 'wo- -kē 'ka wo wɔ -ko 'gü -a 'dhö), 'yö 'wo zun pē -bhö -sü -bha,

37 "kwεεkwεεkédhe do 'bha -yö -gun 'pödhe bha- 'gü. □Dhe 'ö □ya Yesu -kë Fadhizien mi bha- -gɔ 'kɔɔdhö -wɔn ma, 'yö dho mü kö -sangdhe do 'ö -dhasiklɔɔ 'yi 'dhö- pa -sü 'ka -ya -gɔ.

38 □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo mü, 'yö bɔ Yesu □kee- ta, 'yö dho- -gen "piü 'yö zun ö kpiö 'gü, 'yö -ya "gbu bɔ -sü -bha, 'yö- "yanyi -yö zun □wennng -sü -bha Yesu -gen -ta -wla -wla -wladhö, 'yö ö -gɔ "gblëenu 'yö ö -gɔdhe kun 'ö- -ziö ö "yanyi bha- bha, 'yö ö "dhi □gblü Yesu -gen bha- bha 'yö- -bha mü, 'yö -dhasiklɔɔ "yi bha- □wennng- -gen -ta.

39 □Dhe 'ö Fadhizien mi 'ö Yesu -dhe bha 'ö 'wɔn bha- -dhe yö, 'yö -ya ö -zu 'gɔn -sü -bha 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'me 'ö ya -yö Atanna -wɔdhiöloomε □dede 'ka 'nu, kö -yö -dho dhebhɔ 'ö kë sië- -bha bha- dɔ, 'ö- suu dɔ □dhe □niédhe -mü.

40 "Kεε Yesu -yö -zugɔndhe bha- -to -a "gblüödhö 'ö- pö- -dhe: «Simɔ, -yö n "piü □dhe 'a 'wɔn do 'bha pö i -dhe.»

'Yö Simɔ -ya pö- -dhe: «N Dεmε, n "tu -yö i -wɔ -bha, -a pö!»

41 'Yö- pö: «Simɔ, gɔndë do 'bha □në gun 'yö "pɔ dɔ mε □ple -bha. 'Yö 'wëe- "gblü -kaɔng □ple "pɔ dɔ mε do bha, 'yö dho 'yö 'wëe- "gblü □ple nu mε do 'dhe to bha- -dhe.

42 □Dhe 'ö "pɔ bha □ya □gwëë, 'ö □yaa- 'wɔn dɔ □dhe -a bho "sɪ 'yaa- -nu -dhe, 'yö- to "dhü 'ö- □gbaɔ- -nu -gɔ.»

'Yö Yesu -ya pö Simɔ -dhe: «'Ma i dhεε" 'kpɔ: Mε □ple 'wo- -nu -mawɔn to bha, -a de -sü 'pö 'mε 'ö- -nu -mawɔn to bha- -dho dho- kë 'ö -ziö mü?»

43 'Yö Simɔ -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «A n -zu -gɔn □dhe 'mε 'ö- -bha 'wëe- gun 'kpii- bha yö -mü.» 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Yö "dhü tεan- 'ka, Simɔ!»

44 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö □slëë ö 'gü 'ö ö wë bɔ dhebhɔnë bha- -ta 'ö- pö Simɔ -dhe 'zü -deewo 'ö- pö: «-Bhö -dhe -ga! 'Bha dhebhɔ ya yö -ee?» Nu 'a- wo i -gɔ 'kɔɔdhö ya 'bhii n -gen -bha "zu (□dhe -kɔ 'kwa- -kë 'ka kwa wɔ -kɔ 'gü bha- 'dhö), "kεε yö -zë □ya n -gen -bha "zu ö "yanyi 'ka □ya ö wundhe ziö- -bha.

45 'A -da i -gɔ 'kɔɔdhö 'bhii -së kë n -bha kö 'i □loo n -bha (□dhe -kɔ 'kwa kwa 'ko

□tua bho- 'ka kwa wɔ -kɔ 'gü bha- 'dhö), "kεε 'a -da -zë wo 'kɔɔdhö yö □dεε, yö -zë 'ö zun -loo n n -gen -bha -sü 'ö- bha 'yö- -bha.

46 'Bhii -dhasiklɔɔ "yi zun n □gbin- kö -yö kë □dhe 'bha □bhlëë -ya n -bha (□dhe -kɔ 'ö- 'ka kwa wɔ -kɔ 'gü -a 'dhö), "kεε yö -zë □ya -dhasiklɔɔ □wennng n -gen -ta.

47 Yö □në- -wɔn 'gü, Simɔ, 'yö 'a dho- pö i -dhe □dhe 'pë 'ö -kë 'yö n -dho -yö dhebhɔnë bha- -kë "gbu- "dhü bha- -gen -mü □dhe 'wɔn yaa "pεpε 'ö- -kë 'ö- -naa 'yaa gun bha- □gban bian □ya 'go- -bha "pεpεdhö; -a -gen -mü □dhe 'mε 'wo- mawɔn to 'wɔn 'dεdε 'gü, 'yö- mε -dho -ya -kë 'dεdε.»

48 'Yö- pö dhebhɔ bha- -dhe: «Dhebhɔnë, 'bɔn 'ö gun i -bha bha- □gbaan 'go i -bha!»

49 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'mε weng- -nu 'wo gun pë -bhö sië wo "kwëë bha 'wo zun wo -zu 'gɔn -sü -bha 'wo- pö: «'Mε 'ö ya de suu -mü □zɔɔ 'yö mε -nu -bha 'wɔn yaa -nu □gban -mawɔn to ya -oo?»

50 "Kεε 'yö Yesu 'yii ö "tu kë yö -zë -bha, 'yö- to "dhü 'ö- pö dhebhɔnë bha- -dhe: «-Bhö i -bha dho wo i -ta "puu 'ka, i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü □në i dha bha.»

8

Dhong -nu 'wo gun Yesu -gɔ gwëédhe 'gü 'ö Dhukö -ya -dhiang zë

1-2 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö -da 'pö- "gblügbü -nu waa- 'sεennë -nu -bhiëë "piü, Atanna -bha naɔ -së 'ö -gban -a -bha -gblüédhe -bha bha- dhiang zë -sü 'ka. Kö- -bha □klangdhiü -nu -kaɔng do ga □ple bha -wa □keng- waa- dhong -nu 'bha -nu 'ö- -nu dha "yua -gɔ, "εεn 'ö "yina yaa -kë -nu 'gü bha- -nu 'dhö. Dhong -nu bha -wa mε do -dhe Madhi 'ö go 'pödhe 'wo- -dhe Madadha bha- 'gü. Madhi bha □në "yina yaa "saɔple -yö gun- 'gü, 'yö Yesu -ya bho- 'gü.

3 'Yö Zanö, 'ö -kë -gblüédë Edhodö -bha "kwεangɔdhiü 'wo- -dhe Suza bha- -bha dhebhɔ 'ka, 'yö Sizanö waa- mε kpö 'bha 'ö woo -dɪ 'pö 'wo gun waa- -bha □klang -nu -a -nu -ta 'kun sië -a -nu □slɔɔpë -nu 'ka bha- -nu 'dhö.

-Mlü bɔ "gwënnng 'ö Yesu -ya -da -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 13,1-9; Makö 4,1-9)

⁴ □Dhe 'ö yi do 'ka kö me □ya 'go 'pö- nu 'gü 'do 'do 'ka □wa bho wo 'ko -ta "tv -to -a -wɔ -bha -dhe 'gü, 'yö "gwënnng do -da -nu -dhe 'ö- pö:

⁵ «Yi do 'ka 'yö göndë do -yö □wlü 'yö dho -mlü bɔ -dhe 'gü ö -gɔ 'bhlaa-. □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo mü, 'yö zun -mlü -pen -sü -bha. -A -pen 'ö- wo bha 'yö- ga 'bha -nu 'wo □wënnng zian -gloo "piü ('yö "se 'yii kpa- -ta), 'yö zian ziö -me -nu 'wo taa- -ta, 'yö -maa -ya -kpea -bhö.

⁶ 'Yö- -kɔ "pean 'bha -yö □wënnng -gwë 'saa- "dhiü, □dhe 'ö □ya bho 'yö "kpeaga 'yi 'ö 'yaa gun "seädhö mü bha- -wɔn 'gü.

⁷ 'Yö- -kɔ "pean 'bha -yö □wënnng "glëen -kpɔɔ 'gü, 'yö bho, "këe waa- "glëen -wo -bho 'ö 'wo □kpea wo "kwëë, 'yö "glëen faan -yö -kë -ta 'gbiin- 'yö- zë.

⁸ 'Yö- -kɔ "pean 'dhe 'ö to 'ö □wënnng "se -së 'gü, 'yö bho faan □dede 'ka 'yö -dhi, 'yö- -kpaaga do ga- -kë -bha këng do.» □Dhe 'ö □ya ö bo "gwënnng bha- -da -sü 'ka "dhü, 'yö ö -wɔ "dhiü □wlü 'ö- pö: «'Me 'ö 'wɔn 'gü ma -me 'ka -ya 'gü ma!»

(Matiö 13,10-17; Makö 4,10-12)

⁹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö- -bha □klang -nu 'wo □yɔɔn- "sɔɔ 'wo- dhe" kɔ 'wo- pö: «'Gwënnng 'i- -da bha- 'klɔɔ- -mü -më 'ka?»

¹⁰ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Ka -zë Atanna -bha -gblüdedhe 'gü -wɔn -nu 'ö gun -gblen 'kɔ -sü 'ka 'ö me 'bha 'yaa gun- dɔ sië bha □yaa- -ta 'pu ka -dhe, "këe me -kpea 'kö 'wo to -a -nu -bha -zë, a -dho -dhiang zë- -nu -dhe "gwënnng □në- 'gü, kë "dhü kö- -nu "yan -ya -dhe yö "këe kö 'wa 'dho- dɔ, kö- -nu "tv -ya ma, "këe kö 'wa 'dho- 'klɔɔ- dɔ tongtongdhö.

¹¹ "Këe "gwënnng 'a- -da bha- 'klɔɔ- □në: Atanna -wɔ bha □në □dhe -mlüga 'wo- bɔ bha- 'dhö.

¹² -A 'dhe 'ö □wënnng zian -gloo "piü bha □në □dhe 'me 'wo Atanna -wɔ ma 'ö □ya 'go mü 'ö Sotraan -yö nu 'ö- bho- -nu -zɔ -bha, kë "dhü kö 'wa 'dho 'dhang bho- "dhiü 'ö 'wo dha bha- -nu 'dhö.

¹³ -A 'dhe 'ö □wënnng -gwë saa- "dhiü bha □në □dhe 'pö □dhe 'me □wa Atanna

-wɔ ma, 'ö 'wo sa- -ta 'wo- kun wo faan 'ka, "këe 'ö- yun 'yaa ziö- -nu 'gü, 'ö 'wɔn "gbu- 'në 'bha □ya -da -nu -ta kö □wa "töng 'në 'bha kë 'mü 'wo -kan Atanna -wɔ -bha bha- -nu 'dhö.

¹⁴ -A 'dhe 'ö □wënnng "glëen 'gü bha □në □dhe 'pö □dhe 'me 'wo Atanna -wɔ ma, 'ö 'wo 'dhang bho- "dhiü, "këe 'yö "kpungtaapë -nu 'ö -gban -zɔgöndhe -nu oo, □naɔ -dho -nu oo, □niidadhe kë -sü -nu 'ö "kpung □taa yö -a -wɔn -bha bha 'ö- -nu -kan Atanna -bha 'yö 'wo- -wɔ 'ö- ma bha- □trɔɔn 'yaa kë- -nu -bha bha- -nu 'dhö.

¹⁵ -A 'dhe 'ö □wënnng "se -së 'gü bha □në □dhe 'pö □dhe 'me 'wo Atanna -wɔ ma, 'ö 'wo -wɔ -bha zuë" -së 'ka 'ö 'wo -kplü -bha wo faan □gban 'ka, 'ö 'wo □trɔɔn -kë -dhe zuëseädhe 'gü -a -nu 'dhö.

-Dhangbha "gwënnng 'ö Yesu -ya -da -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Makö 4,21-25)

¹⁶ □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö "gwënnng -dee 'bha -da 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «Me 'bha 'yaa -dhangbha dɔ 'yaa 'dho 'yaa 'tea- kpa- -ta, "ëen 'yaa dho 'yaa- -da "gbang □wloo, "këe -ya -sü 'ö- dɔ -dhangbha -dɔtapë □në- -ta kë "dhü kö me □ya -da 'kɔɔdhö kö -yö -dhe yö.

¹⁷ -A -gen -mü □dhe pë "ɔɔ pë 'dhe 'kö -bin 'gü, -a □gban- -dho -wo "yëa-, -a 'bha 'yii 'dho 'to -gblen 'kɔ 'gü, 'sa 'wɔn "pepe 'ö- 'gü 'dhö tii, -a □gban -ta -dho 'pu 'ö -ya 'yënnng -dhe.

¹⁸ □Dhe 'ö "dhü, -ka ka -zɔ 'to ka -dɔ 'gü ka "tv -to 'wɔn -bha -kɔ 'gü; -a -gen -mü □dhe 'me 'ö pë 'dhö- -gɔ 'ö- -ziö 'gü -ziö □në 'wo dho- -me taa kë, "këe 'me 'kö pë 'bha 'yaa- -gɔ, 'ö- sëen" 'në 'dhe -zian 'ö- -gɔ 'yaa- -ziö 'gü ziö bha, -a 'dhe 'në ö -zɔ 'gɔn sië- -dhe bha, -wo -dho -a 'sü- -me -gɔ.

'Me 'ö Yesu -ya -nu dɔ ö -bha me 'ka -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 12,46-50; Makö 3,31-35)

¹⁹ -Yö -to -dhe bha- 'gü 'yö- dhe waa- dheebhang -nu 'wo nu- □keng-. "Këe -kɔ 'wo dho- kë- 'ka kö -wo -kpan -bha, 'wii- -kɔ yö me "bhu- "dhaa 'wo gun- □klëen -sü 'ka- -zü bha- -wɔn 'gü.

20 'Yö 'wo nu 'wo- pö Yesu -dhe: «I dhe waa- i dheebhang -nu □wa nu, -wo "kpenngdhö, -wa "piü □dhe 'ka ka 'ko yö.»

21 "Kεε 'yö Yesu -ya -yö bö 'ö- pö: «N dheebhang 'bha 'yaa 'dhö kö 'yii kë 'me 'kö 'wo wo "tu 'to Atanna -wu -bha 'wo- 'gü -wön -kë bha- -nu 'ka.»

Yesu -bha "tεε -dha "kan -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Matiö 8,23-27; Makö 4,35-41)

22 Yi do 'ka 'yö Yesu waa- -bha □klang -nu 'wo -da "kplagönē do 'gü, 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka -kwa "yi "kan 'kwa bö "yi □taama!» 'Yö 'wo -ziö.

23 □Dhe 'wo 'dho siē, 'yö "tεε -dha -ziisü -yö -ya ban -sü -bha -a -nu -bha "yi -ta mü, 'yö "yi 'dhö -ya "kplagönē bha- pa -sü -bha "we -yaan -yaandhö, kö □wa do -dhäng yaa "dhiü, "kεε 'kö Yesu -zē -yö yi □nē- zē siē.

24 'Yö- -bha □klang -nu 'wo □yöön- "söo 'wo pa- -bha 'wo- pö: «Yi Dēme, yi Dēme, □ya do 'ya- □zoo -wa, ga □ya dun kwa -ta -wa!» □Dhe 'ö □wa 'pa- -bha "dhü, 'yö □wliü 'yö □gbla "tεε waa- "yi kpö kpö -nu 'wo gun -da siē- -nu -gö "kplagönē 'gü bha- -ta, 'yö "tεε -yö bö ziö -sü 'ka, 'yö "yi -di 'pö 'ö bö zön -sü 'ka, 'yö -dhe -ta -yö do dingdhö.

25 □Dhe 'ö □ya bö -kë "dhü -sü 'ka, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «Ka -zu -yö n -dhe -dhe □nē 'me 'sa?» "Kεε 'ö gun "dhü kö "suü -ya -nu kë siē □dedewo kö 'wön bha- 'wön □yaa- -nu 'kön, 'yö 'wo -ya -a pö -sü -bha wo 'ko -nu -dhe 'wo- pö: «De suu □nē ya □zoo 'yö yö -zē 'ö ö faan -wo "tεε waa- "yi -nu □gban -ta 'yö 'wo- -wu ma □ni -oo?»

Yesu -bha "yina yaa -kē Zedhazeni -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Matiö 8,28-34; Makö 5,1-20)

26 'Yö 'wo dho 'wo □loo -dhe 'wo gun dho siē- -bha Zedhazeni -se 'ö Gadhidhe -se "töng 'gü bha- 'gü bha- 'gü.

27 □Dhe 'ö Yesu □ya 'go "kplagönē 'gü □ya zun "sia-, 'yö me do 'bha 'ö go 'pödhe bha- 'gü bha 'ö nu do- -gö zian-. Me 'ö "dhü bha "yina yaa kpö 'nē 'bha -yö -gun 'gü. 'Ö gun "dhü kö- yi □ya □gwëe kö 'yaa sö -da

ö -bha, kö 'yaa wo 'kōodhö 'zü -zianwo, kö -yö -wo bun □taa -dhe -nu □nē- 'gü.

28 □Dhe 'ö Yesu yö, 'yö □gbla "gbü- 'ka, 'yö zun ö kpiö 'gü Yesu -dhe kö -ya pö siē "gbü- 'ka 'ö- pö: «Yesu, Atanna 'ö dhang- 'gü -a gbö, 'kwa ma mü? "Een i -nu kö 'i n -wëedhe bho -ee? -Bhö do "gbü- bhea" □nē 'a- wo i -dhe, 'bha 'dho n -wëedhe bho!»

29 -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö Yesu -ya pö siē- -dhe □dhe 'me 'ö ö -yēa kun- 'gü 'ö- yi □ya □gwëe bha -yö 'go- 'gü. 'Sa kö 'me 'ö bha -kō 'yaa □mōo- -bha 'zü, kö □waa- -lö löoga -nu waa- -piö döngga -zian 'ka -a -gen -bha, -ya -kan 'ö "yina -nu bha 'wo- sü 'wo dho- 'ka "tungtadhe -nu 'gü.

30 'Yö Yesu -ya dheε" kpö 'ö- pö: «-Wo i -dhe □dhe?» 'Yö- pö: «-Wo n -dhe <-gblü "dhaa»»; -a -gen -mü □dhe "yina -nu 'wo gun- 'gü bha -wo -gun 'gbe yaa wo.

31 "Kεε kö -wo bhea" siē Yesu -dhe □dedewo kö 'ya 'dho wo kë 'me bha- 'gü 'ö- -nu bö -klong züziösü 'gü.

32 "Töng 'wo- kë siē- 'ka "dhü bha kö -bho kpö 'bha -yö -bhöpē möo- siē goo -bha -dhe 'bha 'gü -tön -bha mü. 'Yö "yina -nu bha 'wo □bhea Yesu -dhe kö □ya wo kë 'me bha- 'gü -yö do "gbü- -yö wo bö -bho kpö bha- 'gü kö 'wo -da -a -nu 'gü. 'Yö Yesu -ya -nu bö mü.

33 'Yö "yina -nu bha 'wo go 'me bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo -da -bho -kpluu bha- 'gü, 'yö -bho -nu bha 'wo do -beang -bha 'wo go- 'ka goo -bha -dhe bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo drung do "yi -ta "gbea 'ö gun mü bha- □bhaa, 'yö "yi -ya -nu □gban zē.

34 □Dhe 'ö 'me 'wo gun -bho -kpluu bha- -godhiüme -nu 'ka bha 'wo 'wön bha- -dhe yö, 'yö 'wo do -beang -bha 'wo dho- taong 'ka 'pödhe bha waa- -züzüdhe □gban "pepe 'gü.

35 'Yö me -yö go -dhe -nu bha- 'gü 'wo nu 'wön bha- -dhe -ga -dhe 'gü. 'Yö 'wo dho 'wo -kpan 'me bha- -bha kö □ya kë "klüüklü □ya sö -da ö -bha kö -yö -ya siē Yesu "söo, kö "yina yaa bha- □gbaan 'go- 'gü dee" wo "pepedhö kö- "yan 'gü □ya □söng. □Dhe 'wo- -dhe yö "dhü, 'yö "suü 'dhö -da -a -nu 'gü.

36 'Yö 'me 'kö wo -zë 'wo gun 'me bha-
-kë "klüöklü -dhe □dede 'gü bha, -kō 'ö -kë
'ka 'yö 'me 'ö "yina -kpaā -yö gun- 'gü bha
'ö dha, 'yö 'wo- -gen dō 'me 'wo nu bha-
-nu -dhe.

37 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö "suü 'dhö
-da me "pepe 'wo gun Zenezadhe -se bha-
'gü bha- -nu □gban "pepe 'gü □dedewo, 'yö
'wo nu 'wo □bhea Yesu -dhe kö -yö 'dho -yö
'go wo -gō "se 'gü. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö
Yesu -yö -da "kplagōnë 'gü 'yö ö yee -kë 'ö
dho.

38 'Yö 'me 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü bha
'ö □bhea- -dhe kö 'ö 'to- □keng-. "Kee 'yö
'yii "wı- -bha, 'yö- pō- -dhe:

39 «-Bhö 'dho i -gō 'kōōdhö kö 'wōn 'ö
Atanna -ya -kë i -dhe bha 'i- -gen dō 'me
'wo mü- -nu -dhe.

'Yö 'me bha 'ö dho 'yö -da 'wōn 'ö Yesu
-ya -kë ö -dhe bha- -gen dō -sü 'ka 'pō- "piü.

*Yesu -bha Zedhiusö 'dhu waa -dhebhōnë
do -a -nu -kë "klüöklü -kō -dhiang 'ö Dhukö
-ya zë*

(Matiö 9,18-26; Makö 5,21-43)

40 □Dhe 'ö □ya ö "dhiü yee kë 'ö □ya
'yi -ta "gbea 'ö Zenezadhe bha- "kan 'zü
-deewo, □ya 'dho □ya □loo -dhe 'wo "ta zü
bho- -bha -bleesü bha- 'gü kö me □gban
'pepe "yan -ya -gō, kö me "dhaa -yö dō
sië- -gō mü,

41 'yö göndënë do 'ö -kë Zuifö -nu -bha
Atanna -dhökëgükō -gōme 'ka 'wo- -dhe
Zedhiusö bha 'ö nu- "piü, 'yö zun- -dhe ö
kpiö 'gü, 'yö □bhea- -dhe kö 'wo 'dho ö -gō
'kōōdhö.

42 -A pō 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe
'ö gun "dhü kö- 'dhunë do 'ö- -gō, 'ö- -kwe
□ya □mōō -kaōng do ga □ple -nu -bha
bha- 'gü 'yaa -së, kö □ya wō 'ya-. Yesu
'dhö gun 'dho sië mü "tüng 'ö- 'gü bha, kö
mebhudhe -ya □keng- -yēdhö, kö □ya dō-
-nu -kō "bhō 'gü sokōtdhō.

43 'Me 'wo gun- □keng- "dhü bha,
dhebhōnë do 'bha -yö -gun -nu kpō 'gü, 'ö-
'gü 'yaa gun -së. 'Ö gun "dhü kö □yōōn yēn
-yua 'ö zun- -bha -a -kwe □ya kë -kaōng do
ga □ple. Kö- □kwēē □gbaan □wēnng "yua
bha- -pē kë -sü -ta -dhōtrōō -nu "piü, kö-
-nu 'bha -kō 'yii □mōō- dha -sü -bha.

44 Dhebhō bha 'yö bō Yesu □taama, 'yö
□yōōn- "sōō, 'yö ö -kō -yē -bha sō "zō -bha.

-Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'ö- -bha "yua 'ö
gun- -bha bha 'ö bo.

45 'Yö Yesu -ya pō: «-Ka dō! De □në-
-kō pa n 'ka bha?» □Dhe 'ö me □gban 'wo
zun -dī -zë -sü -bha dheē" 'kpō 'ö- -kë bha-
"dhiü, 'yö Piēdhö -ya pō- -dhe: «'Yö dheē"
suu -mēē □në 'i- kpō "dhü, n Dēmē? Me
"dhaa 'ö ma i -zü ya 'bhaa- yö □në wo -ee?»

46 "Kee 'yö Yesu -ya -yō bō 'ö- pō: «A-
-pō me 'bha □ya -kō 'pa n 'ka! -A -gen -mü
□dhe faan 'bha □ya 'go n 'gü, 'ma- -dhe
yö.»

47 □Dhe 'ö dhebhōnë bha □yaa- 'wōn dō
□dhe 'slüü- □ya bho ö -ta, 'yö -ya □zii -sü
-bha, 'yö dho 'ö zun ö kpiö 'gü Yesu □wlöō,
'yö 'wōn 'ö- -wōn 'gü, 'ö pa- -bha sō 'ka bha
'ö- -gen bho me □gban "pepe "yaan, 'yö -kō
'ö to- 'ka 'pō -dhe do bha- 'gü, 'ö- -bha "yua
-yö bo bha 'ö- □gban pō.

48 'Yö Yesu -ya pō- -dhe: «N "tēado, i
-bha 'dhang -bho n "dhiü -sü □në i dha
bha, -bhö i -bha 'dho wo i 'flēē- 'gü!»

49 -Yö -to -a pō "dhü -dhe 'gü, 'yö me -yö
go Zuifö -nu -bha -yakwēēkëgükō -gōme
bha- -gō 'kōōdhö, 'yö- pō göndë bha- -dhe:
«'Bha 'dho kwa Dēmē ziö "yē 'gü "wēēwēē,
i 'dhu 'yaa mü 'zü.»

50 "Kee □dhe 'ö Yesu -yö -wō bha- ma,
'yö- pō -yakwēēkëgükō -gōme bha- -dhe
'ö- pō: «'Bha 'dho "suü, 'bha 'dhang bho n
"dhiü, i 'dhu bha -yö -dho dha.»

51 □Dhe 'ö dho 'ö □loo mü, 'yii "wı- -bha
kö me 'bha -yö -da ö □keng- 'kōōdhö kö 'yii
kë Piēdhö 'dhöō, Zan 'dhöō, Zakö waa- 'në
bha- dhe waa- dē -nu -zë 'ka.

52 Kö 'me 'kö 'wo gun mü, -a -nu □gban
'pepe -wo "gbu □në- bō sië, 'ö 'wo -wēē
-wō kpō 'në bha- ga -sü -wōn 'gü. 'Yö Yesu
-ya -nu -dhea -ga 'ö- pō: «'Ka 'dho "gbu bō,
-a -gen -mü □dhe -yö yi □në- -zë 'yii ga.»

53 □Dhe 'ö- pō "dhü, 'yö 'wo □wēē dō-
-bha, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -wa
'wōn -dō 'kpakpadhō □dhe □ya ga.

54 "Kee □dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö
'në bha- kun- -kō -bha, 'yö □gbla "gbu- 'ka
'ö- pō: «'Nëdhiēngnë, -bhö "wlü!»

55 'Në bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'yö-
'nii- -sēa -yö -da 'gü, 'yö □wlü, 'yö Yesu -ya
pō -wo nu- -dhe -bhöpē 'ka kö -ya -bhö.

56 'Yö 'wōn bha- 'wōn -yö 'në bha-
'kpōme -nu kōn □dedewo, "kee 'yö Yesu

-ya pö- -nu -dhe 'wa 'dho- -gen do me 'bha -dhe.

9

Yesu -bha ö -bha □klangdhiü -nu bo -ko -dhiang ö Dhukö -ya zë

(Matiö 10,5-15; Makö 6,7-13)

¹ Yi do 'ka 'yö Yesu -yö ö -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha- -nu -dhe -dhe do 'gü, 'yö "yina yaa -nu -kë me 'gü -sü waa- "yuëdhi -nu -kë "klöüklö -sü -faan -da -nu 'gü.

² □Dhe 'ö □yaa- kë "dhö, 'yö dho 'yö- -nu bo Atanna -bha -gblüedhe -dhiang zë -dhe 'gü me -nu -dhe, kö □wa 'dho -wo "yuëdhi -nu dha.

³ □Dhe 'ö woo ziö, 'yö- pö- -nu -dhe: «Ka 'dho -sü 'ka, 'ka 'dho pë 'bha -pë 'bha 'kun ka -ko "piü "ta -kpo 'ka -pë 'ka, 'ka 'dho -taadhü 'kun ka □kwëë-, "εεν □kwëësügüpë 'bha 'ya 'dho kë ka -go, -bhöpë 'ya 'dho kë ka -ta, "εεν 'wëëga 'ya 'dho kë ka -ta. -Ka 'dho ka -ko 'waa ka -gen 'ka, so do 'ö ka -bha bha □në -yö 'to ka -bha, 'ka 'dho- "wëë bha 'sü.

⁴ □Ya kë □dhe 'ka 'dho, □wa ka □yëë bho 'kö 'ö- 'gü, -ka 'to yö □në- 'gü kö -yö 'to "dhö -yö zun- 'ka ka 'dho -yi -bha, kö 'ka 'dho 'go mü 'ö 'ka dho ka □yëë bho -dhe "wëë 'bha 'gü ('ö -siö ka -dheng bhoo -nu -dhe ka "piü).

⁵ □Ya kë □dhe 'ka -da 'pödhe 'ö- 'gü, -a 'gü -me -nu 'wii "wı ka □yëë bho -wön -bha, -ka 'go mü kö 'ka 'dho. "Këë ka 'dho -sü 'ka, 'ka ka -gen -bha -ma kö -bobi 'ö do ka -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha, -yö 'go ka -gen -bha kö -wa 'wön do □dhe ('wa wo -dı zë za 'ka Atanna wëëdhö dhia").»

⁶ □Dhe 'ö □ya ö bo ö -wu -kpo -a -nu -bha -sü 'ka □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö 'wo dho 'wo -da 'pö- -nu -bhiëë "piü, Atanna -bha -gblüedhe -wön -dhiang zë -sü 'ka, kö -wo "yua -nu bho sië me -nu -bha.

Edhodö -bha -ya zuëdhiütεε -ta -ko -dhiang ö Dhukö -ya zë

(Matiö 14,1-12; Makö 6,14-29)

⁷ □Dhe 'ö Edhodö 'ö gun Gadhidhe -se □koonme 'ka bha □ya 'wön -nu 'wo gun kë sië bha- -nu ma, yöö ö -bha pö -ko 'ö- 'gü -a -ko 'yaa gun, -a -gen -mü □dhe 'ö

gun "dhö 'kö 'me 'wo Yesu -wön -dhiang zë sië -a -nu -wu 'yaa do. Kö me 'bha -nu -wa pö sië □dhe Zan Mezume 'ö Edhodö -ya zë bha □në □ya -bö,

⁸ "εεν Atanna -wüdhiüloomε Edhi 'ö gun yi 'bha 'ka bha □në □ya nu, "εεν 'zü -a -wüdhiüloomε "wëë 'bha -nu □në- me do 'bha □ya -bö -deewo, (kö -wo "wı sië- 'ka "dhö yuudhö).

⁹ "Këë kö Edhodö -zë -ya pö sië: «"Këë me 'dhe 'kö 'wo- -dhiang "sinma zë sië ya de -mü 'sa "këë kö 'ma Zan -zë zë?»

Kö -ya "slë moo- sië kö 'ö -kpan Yesu -bha.

Yesu -bha bome -nu yee kë -sü -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 14,13-21; Makö 6,30-44; Zan 6,1-14)

¹⁰ □Dhe 'ö Yesu -bha bome -nu bha □wa wo yee kë □wa nu, 'yö 'wo -ya 'wön -nu 'wo- -kë mü -a -nu -gen do -sü -bha -a -dhe. 'Yö- -nu sü, 'yö 'wo dho wo -dı -ta -dhe 'bha 'ö 'pödhe 'wo Besaida -dhe -kë bha- "soo bha- 'gü.

¹¹ □Dhe 'ö me "dhaa 'wo gun Yesu □keng- bha 'wo- 'wön do □dhe □ya 'dho, 'yö 'wo -ziö □keng-. □Dhe 'ö □yaa- -nu yö kö -wo nu sië ö moo- -dhe 'gü, 'yö ö -ko -ya -a -nu -dheng -bha. 'Yö zun Atanna -bha -gblüedhe -dhiang zë -sü -bha -a -nu -dhe, kö -yö me 'dhe "yua 'dhö gun- -nu -bha 'ö- -nu -mawön 'dhö gun dha -sü -bha -a -nu dha sië 'pö.

Yesu -bha me "gblü "soodhu "dhiü gba -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

¹² □Dhe 'ö □ya dhiang zë 'me bha- -nu -dhe "dhö, 'ö "bin 'dhö 'ma sië, 'yö- -bha □klang -nu -kaong do ga □ple bha 'wo □yoon- "soo 'wo- pö- -dhe: «'Yi Dëme, -bhö i -wu 'kpo 'me 'wo ya- -nu -bha kö 'wo 'dho wo □yëë -nu, waa- wo -bhöpë -nu moo- -dhe 'gü, 'pö- -nu "εεν gbëetadhe -nu 'wo kwa -züzü ya- -nu 'gü; -a -gen -mü □dhe -dhe 'kwa- bha ya "tungtadhe -mü, 'kö 'bha 'yaa mü kö yöö 'to -bhöpë □në- -bha.

¹³ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Ka □në -kaa -nu "dhiü gba!»

"Këë 'yö 'wo- -yo bo- -go 'wo- pö: «'Bluu- bhe "soodhu waa- 'yuöga □ple □në □ya 'to,

'pë 'ö yi -gɔ -a -kpɛa □në bha. □Ya 'to yö -zë -bha kö 'dho □në yii- wo mɛ -tu "tu ya -nu -bhöpë 'dho -dhɛ 'gü.

14 "Kɛɛ 'sa 'mɛ 'wo gun -dhɛ bha- 'gü, -wo -gun 'gbɛ □dedewo tɛan- 'ka, -a -gɛn -mü □dhɛ gɔɔn- -nu 'wo gun mü -wo -mɔɔ mɛ "gblü "sɔɔdhu -nu -bha (kö 'wii 'në -nu waa- dhong -nu -da mü).

'Yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhɛ: «-Kaa -nu dan -kaɔng "sɔɔdhu "sɔɔdhu kö 'ka- -nu -yɛa baa-»

15 'Yö 'wo- -nu -yɛa □baa □dhɛ -kɔ 'ö- pö- 'ka bha- 'dhö, 'yö- -nu □gban "pɛpɛ 'wo wo -yɛa kun.

16 'Yö Yesu -yö ö -kɔ -da 'bluu- bhe "sɔɔdhu waa- 'yuüga □plɛ bha- 'gü, 'yö ö "yan "dhiü -wlü dhang- 'gü, 'yö Atanna nuɛ" bho- -wɔn 'gü, 'yö- -nu "kplü "kplü bho, 'yö- nu ö -bha □klang -nu -dhɛ kö -wa 'gü -gblü 'mɛ 'wo bha- -nu -ta.

17 'Yö 'wo- 'gü -gblü, 'yö 'mɛ 'wo bha- -nu □gban "pɛpɛ 'wo pë -bhö 'wo kën kpɛnngkpɛnngdhö, 'yö- -kpɛa -yö to, 'yö- -bha □klang -nu 'wo- -kpɛa bha- □loo töö -kaɔng do ga □plɛ 'gü 'yö- pa.

Piɛdhö -bha Yesu -dɔ Atanna -bha -Yamɛ 'ka -kɔ waa- Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang 'ö Dhukö -ya pö (Matiö 16,13-19; Makö 8,27-29)

18 □Dhɛ 'ö yi do 'ka kö Yesu -yö bhe" sië Atanna -dhɛ ö -dɔ -ta -dhɛ 'bha bha- 'gü waa- -bha □klang -nu 'dhö, 'yö dhɛɛ" ya- kpɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Ka- -ma □dhɛ de suu □në n 'ka?»

19 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «('Mɛ 'wo i -dhiang zë sië) -a -nu -wɔ 'yaa do, mɛ 'bha -nu -wa -pö Zan Mɛzume -mü i 'ka, "ɛɛn Edhi -mü i 'ka, "ɛɛn 'zü Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu 'wo gun yi 'bha 'ka bha □në- mɛ 'bha □ya -bö.»

20 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhɛ: «'Yö ka -zë □wɛ, ka ka -bha -pö 'gü □dhɛ?»

'Yö Piɛdhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Atanna -bha -Yamɛ -mü i 'ka, n Dɛmɛ.»

(Matiö 16,20-28; Makö 8,30-38; 9,1)

21 'Yö -dhio dɔ- -nu -ta glɔɔglɔdhö 'ö- pö 'wa 'dho- pö "dhü mɛ "wɛɛ 'bha -dhɛ.

22 □Dhɛ 'ö □yaa- pö- -nu -dhɛ "dhü, 'yö go mü ö- -ta yɔ 'ö- pö: «-A -dhe" -bha □dhɛ mang Mɛgbömɛ 'a sɛë bho □dedewo, kö

Zuifö -nu -bha mɛ zii -nu -wo wo -kɔ "kan n "dhiü, waa- "saabhómɛ -nu -gómɛ -nu waa- 'tɔnggómɛ -nu 'dhö, kö -wo n zë, kö 'a -bö -a -dhekpaɔyi -yaaga -naa 'ka.»

-To Yesu 'piü -kɔ -dhiang 'ö- zë 'ö Dhukö -ya pö

23 □Dhɛ 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö- pö 'mɛ 'wo gun mü -a -nu □gban "pɛpɛ -dhɛ 'ö- pö: «'Mɛ 'ö- "piü □dhɛ 'ö bɔ n 'ka, -a mɛ -yö ö bo ö -dɔ 'ka kö -yö sɛë bho 'pö □dhɛ n 'dhö yi □gban 'ka.

24 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhɛ mɛ "ɔɔ mɛ 'ö dho kɛ- "piü □dhɛ 'ö ö -dɔ dha -dhɛ mɔɔ- ö -dɔ -dhɛ, -a -mɛ -gɔ -dho 'to- 'gü, "kɛɛ mɛ 'ö -kɔ -kan ö -dɔ -wɔn "dhiü ma -zë n -wɔn 'gü, -a -mɛ -dho dha.

25 "ɛɛn pë "pɛpɛ 'ö "kpɔng □taa -a □gban □slɔɔ -sü kö -yö kɛ mɛ -gɔ, "kɛɛ kö- mɛ 'nii- -zë -yö □dhɛng, "ɛɛn kö- 'gü -yö see-, ('kö 'ya 'dho -da Atanna -bha -gblüdedhɛkɛdhɛ 'gü -dhɛ 'bha □kpɔɔ -yi 'ka) -gɛn -mü -mɛ 'ka?

26 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhɛ 'mɛ "ɔɔ mɛ 'ö dho 'yiü- kɛ n 'tɔ -pö ö -bha -sü 'ka, "ɛɛn 'ö dho 'yiü- kɛ n -wɔ -pö mɛ -nu -dhɛ -sü 'ka, a -dho 'yiü- kɛ 'pö- -mɛ -gɔ yi 'ö mang Mɛgbömɛ 'a dho nu- 'ka ma 'tɔbhɔdhe 'gü yaa ma "kië "slüüslü -nu bha- -nu 'dhö n dɛ -bha -gblüdedhɛ 'gü bha- 'ka.»

27 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhɛ tɛan- □dede 'ka □dhɛ: Mɛ 'wo -dhɛ ya- 'gü ya- □gban 'wii 'dho ga kö Atanna -bha mɛdhɛ bha- zü 'yii bho □kö.»

Yesu -bha ö 'gü 'gla -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 17,1-8; Makö 9,2-8)

28 □Dhɛ 'ö □ya ö bo dhiang -nu bha- zë -sü 'ka "dhü, 'ö -dhekpaɔyi □ya kɛ "saaga, 'yö Piɛdhö 'dhö, Zan 'dhö, Zakö 'dhö -a -nu sü 'yö 'wo dho -bhe" Atanna -dhɛ -dhɛ 'gü -tɔn 'bha bha- □gbin-.

29 □Dhɛ 'ö □wa zun bhe" -sü -bha, 'yö Yesu wëedhɛ -yö -gla, 'yö- -bha -sɔ 'bhü 'dhö -ya bho -sü -bha -papadhö.

30 'Wo dho "kan wo -ta kö mɛ □plɛ -wo dɔ sië- "sɔɔ mü kö -wo wo -gɔ dun sië. Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu □plɛ 'bha 'wo gun yi 'bha 'ka 'wo- mɛ do -dhɛ Moizö, 'wo- mɛ do -dhɛ Edhi bha.

31 "Kεε kö Atanna -bha -gblüdedhe ö dhang- 'gü bha- 'bhü -yö dö siē -nu -bha, kö -nu kwi "yan- bho siē -papadhö, kö 'wɔn 'ö yöö 'dho- kë Zedhizadhemo, -a zē 'ö woo- wo kö -yö kë 'wɔn 'ö nu- 'gü "kpuŋg □taa -a -gɔ dö -kɔ 'ka bha -wa -dhiang zē siē.

32 -A "tüng bha- 'gü kö Piēdhö waa- ö "teabo -nu -a -nu "yankɔ □gbaan kë 'gbin- 'gbin- 'ka yi kaɔ, "kεε yö -zē □gban 'gü, -wo -to wo "yaan 'ö 'wo wo "yan -kpan Yesu -bha medhe 'bhü bha- -bha waa- me □ple bha- -nu 'dhö.

33 □Dhe 'ö me □ple bha woo "kan Yesu -bha, 'yö Piēdhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «N Dēme, 'kwa -ya -dhe ya- 'gü -yö -dho kë -sē "dhe! -Ka nu kö 'kwa sɔ -kɔ -yaaga dö -dhe ya- 'gü kö -a do -yö kë i -bha 'ka, kö- do -yö kë Moizö -bha 'ka, kö- do -yö kë Edhi -bha 'ka -dhe!» "Kεε -a pö 'ö gun wo siē "dhü bha 'yaa gun- 'gü ma siē ö -dɪ -gɔ.

34 -Yö -to dhiang bha- zē -dhe 'gü, 'yö "dhuu -yö go dhang- 'gü 'yö nu 'yö kpa Yesu waa- me □ple 'ö weng- -nu 'wo gun wo -gɔ dun siē bha- -nu -bha. □Dhe 'ö □klang -nu bha 'wo- -nu -da "dhuu 'gü -dhe yö "dhü, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü.

35 'Yö -wɔ do 'bha -yö bɔ "dhuu bha- 'gü 'ö -wɪ 'ö- pö: «N Gbö (do 'ö n -gɔ) 'yö ya, -ka ka "tv to- -wɔ -bha!»

36 □Dhe 'ö -wɔ bha □ya bo "wɪ -sü 'ka "dhü, 'wo dho -dhe -ga kö Yesu □ya 'to ö do 'ka. "Kεε 'wɔn 'wo- -dhe yö bha 'wo go mü 'wii- -gen dö me 'bha -me 'bha -dhe -a "tüng 'dhe kö bha- 'gü, (-yö kë -to -a -nu zuē" 'piü).

'Nē 'bha 'ö 'yina yaa -yö gun- 'gü Yesu -bha -a -kē 'klöüklö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Matiö 17,14-18; Makö 9,14-27)

37 □Dhe 'ö- -ta -dhe □ya □kpaɔ, 'ö □wa 'go -tɔn □gbin- □wa löɔ, 'yö me kpö 'bha -yö nu Yesu -dhe 'gü.

38 'Yö me do -yö bɔ 'me 'wo bha- -nu kpö 'gü 'ö- pö: «N Dēme, -bhö 'ta n -dhe -dhe! -Bhö dö "gbɪ- kö 'i n gbö ya- -wēē -ga -dhe! -Yö n -gɔ "dhü doseng -wa,

39 "yua 'ö ma 'nē ya- -bha ya "yina -yua -mü. -A "yina bha □ya -da 'gü, 'yö -ya "gbla -sü -bha, 'yö □ya -dɪ zē- 'ka

-gblagbladhö. 'Yö- "dhidhi "vuu -yö bho, 'yö 'yaa "wɪ- -bha kö -yö 'go- -ta "vaandhö "kεε kö □yaa- -zluksa bho kö "sɪ 'bha 'yaa- -dhe 'zü.

40 □Dhe 'a nu- 'ka, a- -nu i -bha □klang -nu ya □nē- -nu -dhe □kö -blēsü kö -wa dha n -dhe, "kεε 'yö- -nu -kɔ 'yii □mɔɔ- -bha.»

41 □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Yesu -ya pö 'me 'wo gun mü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Gɔɔgbɪme -nu, suuyaame -nu 'ka ya, 'kaa "wɪ 'ö- wo- -bha kö 'ka 'dhang bho Atanna -bha 'gügbɪdhe "dhiü ya -yö ka 'gü □dhe a -dho 'to ka "piü 'ö 'a ka -kwεε bun "dhü -kpeawo -ee?» 'Yö- pö 'me bha- -dhe: «-Bhö nu i gbö bha- 'ka n -dhe yö!»

42 □Dhe 'ö 'nē bha 'ö □yɔɔn Yesu "sɔɔ, 'yö "yina bha 'ö □wlü- 'gü, 'yö- -zuö "sia-, 'yö zun -dɪ zē -sü -bha "gbɪ- 'ka, "kεε 'yö Yesu -yö □gbla "yina yaa bha- -ta, 'yö 'nē bha- dha, 'yö- sü 'ö- dö- dē -gɔ.

43 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö me □gban "pepe 'wo 'dhang bho Atanna -bha 'gügbɪdhe -bha -kē -ziisü -sü "dhiü.

(Matiö 17,22-23; Makö 9,30-32)

"Dhabhliwɔn -nu 'ö Yesu gun kë siē bha, 'me 'wo bha -wo -to -a din "piü, 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö:

44 «'Me 'kö 'ka bha ka -zē, -ka ka "tv 'to n -ta -sē 'ka kö dhiang 'ö maa- zē ka -dhe bha □nē 'ya 'dho 'go ka "yaan. Yö -mü □dhe mang Mεgböme -wo -dho n □gbaɔ me "bhɪ- -nu -gɔ,

45 "kεε -a -bha □klang -nu -zē 'waa gun -wɔ bha- 'gü ma siē, -a 'gü- -gun -nu 'gü tii, 'ö 'waa- 'klɔɔ- dö. 'Sa -wo gun "suü siē- -gɔ, 'wii- dheε" 'kpɔ kö -ya 'klɔɔ- pö- -nu -dhe.

Yesu -bha □klang -nu -bha -due -ta kɔɔ- -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Matiö 18,1-5; Makö 9,33-37)

46 "Kεε 'sa kö 'wɔn 'ö -gban 'me 'wo bha- me 'dhe 'ö- -due dho kë 'kpii- dhang- 'gü dhia" -a -wɔn -bha bha -wo wo 'ko 'kun siē- 'gü.

47 □Dhe 'ö Yesu □ya 'wɔn 'ö gun- -nu -gɔ 'gü bha- dö, 'yö 'nē 'dɛdɛ do sü 'yö- dö ö "sɔɔ,

48 'yö- pö- -nu -dhe: «Me "bɔ me 'ö □bhlee -ya 'nē suu 'ö □ni- -bha n -wɔn 'gü kö -yö □bhlee -ya ma □nē n -bha bha. 'Me

'ö n □bhlëë -ya 'pö kö -yö □bhlëë -ya 'mε 'ö n bɔ □në- -bha bha. -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, 'mε 'ö dho ö -dɪ kë mε sɛɛn" 'nësü 'ka ka kpö 'gü bha, -a -mε □në dho kë mε 'kpii- 'ka dhang- 'gü.

Mε □klang kë -wɔ 'ö -gban 'mε 'wii nu kwa -gɔ kö -wo -bɔ kwa 'ka -a -bha 'ö Yesu -ya pö

(Makö 9,38-40)

⁴⁹ □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Zan -ya pö- -dhe: «N Dëmε, 'dho 'yi- wo i -bha naɔ -së bha- dɔ -dhe 'gü bha yi -kpan mε 'bha -bha kö -yö "yina yaa kë sië mε -nu 'gü i 'tɔ 'gü, "kεε kö 'yaa- dɔ, 'yö 'yi- pö- -dhe -yö 'to- -gɔ -naa 'ka.»

⁵⁰ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «'Ka 'dho- -kɔ bho- -bha, -a -gen -mü □dhe 'mε 'kö 'yii dɔ ka -gɔ -gblü gɔɔn -yan -zë 'gü kö -yö -bɔ ka 'ka.

Samadhi -pö do 'bha 'gü -mε -nu -bha -kɔ Yesu -dhang □yëë bho -sü 'ka -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

⁵¹ □Dhe 'ö "töng 'ö Yesu dho 'go- 'ka "kpung □taa □ya 'to klöö-, 'yö- "dhiü □wlü- -bha kö 'ö 'dho Zedhizadhëmö.

⁵² □Dhe 'ö -da zian -ta, 'yö mε bɔ ö "dhiü. 'Mε 'ö- -nu bɔ bha 'yö 'wo dho 'wo -da Samadhi -pö do 'bha bha- 'gü, 'yö 'wo -ya Yesu □yëë bho 'gü -kɔ mɔɔ- -sü -bha.

⁵³ "Kεε 'yö 'wii "wɪ- -bha kö -wa □yëë bho 'dho 'ö- wo sië Zedhizadhëmö Atanna -dhɔkëdhe 'gü bha- -wɔn 'gü (-a -gen -mü □dhe 'waa gun "wɪ sië- -bha kö Zuifö -nu -wo bɔ wo -gɔ 'pödhö -wo 'dho wo -bha Atanna -dhɔkëdhe 'gü Zedhizadhëmö).

⁵⁴ □Dhe 'ö Zakö waa- Zan 'wo -kë -a -bha □klangdhiü -nu 'ka bha, 'wo 'wɔn bha- -dhe yö, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëmε, -bhö dɔ 'sa kö 'yi peng -gbadhe Atanna -gɔ dhang- 'gü kö -yö 'mε 'wo ya- -nu -bhö -dhe!»

⁵⁵ 'Yö Yesu -yö ö wë bɔ- -nu -ta, 'yö -dɔn bho- -nu 'ka ['ö- pö: «"Yina suu 'ö -da ka 'gü 'yö 'ka dhiang suu bha- zë sië bha 'kaa- dɔ;

⁵⁶ -a -gen -mü □dhe mang Mεgböme 'mii nu kö 'a mε -nu 'nii- zë 'gü see-, a -nu kö 'a- -nu dha □në- wo.] 'Yö 'wo -ziö 'wo dho 'pödhε "wεε 'gü.

-Bɔ Yesu 'ka -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 8,19-22)

⁵⁷ □Dhe 'ö □wa ziö 'wo 'dho sië, 'yö mε do 'bha -ya pö- -dhe: «N Dëmε, a -dho 'dho i □keng- -dhe □gban "pεpε 'gü.»

⁵⁸ 'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «('Bha- pö "dhü ma -zë n -bha 'yaa "gbɪ- "kεε) -yö kë i "yaan □dhe "sakpadë -nu -yε -dhö 'wo -wo 'gü, 'ö -maa -nu 'kɔ 'dhö 'dhö, "kεε mang Mεgböme -zë, n -gɔ -dɔ □wlöö -pë -zian 'yaa 'dhö.»

⁵⁹ 'Yö- pö mε "wεε 'bha -dhe: «-Bhö nu kö 'i -da n □keng-!» "Kεε 'yö 'mε bha 'ö- -yɔ bɔ Yesu -gɔ 'ö- pö: «N Dëmε, -bhö dɔ "gbɪ- kö 'a 'dho □kö kö n dë □ya ga yi 'ö- 'ka 'ma- -wεε bho kö 'a nu -dhe!»

⁶⁰ "Kεε 'yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'pö 'ö- pö: «-Bhö i kwaa- 'mε Atanna -ya -nu sü □dhe mε □gee 'dhö bha- -nu -zü kö -wo wo 'ko -nu -wεε bho, bhi -zë, -bhö 'dho Atanna -bha -gblüdedhe -wɔn -dhiang zë mε -nu -dhe.»

⁶¹ 'Yö mε do "wεε 'bha -ya pö: «N Dëmε, a -dho 'dho i □keng-, "kεε -bhö dɔ kö 'a 'dho n -wɔ -da -dhe 'gü n -gɔ 'kɔɔmε -nu -dhe.»

⁶² 'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Mε "ɔɔ mε 'ö □ya 'dhang bho n "dhiü, -a -dheä -bha □dhe- -mε -yö -dhe -ga ö "dhiü do kö -yö 'dho- 'ka, kö 'ya 'dho -dhe -ga ö □taama, 'mε 'ö -dhe -ga ö □taama kö- -mε 'yaa -toseä -kë Atanna -bha -gblüdedhe 'gü -mε 'ka.»

10

Yesu -bha ö -wɔ -kpɔ ö -bha □klangdhiü -nu -kaɔng "saɔplε 'ö- -nu bɔ bha- -nu -bha -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö -kɔ -yε 'zü 'mε 'wo gun- □keng- bha- mε -kaɔng "saɔplε "wεε 'bha -bha, 'yö- -nu dan □plε □plε, 'yö- -nu bɔ ö "dhiü 'pödhε "pεpε 'ö -bɔ 'gü -wɔn -yö gun- -bha bha- -nu 'gü.

² □Dhe 'ö yöö- -nu bɔ □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö -wɔ kpɔ- -nu -bha 'ö- pö: «Atanna -bha yë 'ö- këwɔn 'dhö 'dhö bha -kaa -ta -ga. 'Ö □dhe -mlü 'dhö kö yö □në □ya -pë kë -dhe □gban "pεpε 'gü bha, "kεε -a "kan -mε 'yaa 'dhö. □Dhe 'ö "dhü, -ka bheä" 'bhlaadë -dhe kö -yö ö -bha -mlü bha- "kan -mε bɔ.»

³ 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka 'dho, "kεε ka bɔ 'a- wo bha- 'wɔn kē ka "yaan □dhe a ka -bɔ □dhe me "bhlaanē -nu bɔ laa -nu kpö 'gü.

⁴ Ka 'dho -sü 'ka 'ka 'dho 'wēega -da ka -ta, □kwεεsügüpē 'bha 'ya 'dho kē ka -gɔ. "Een 'ka 'dho -sabha □ple -naa -da ka -ta. 'Me "ʊʊ me 'ö 'ka -kpan -bha zian -ta, 'ka 'dho- □tua bho.

⁵ 'Ka 'dho 'ka -da 'kɔ "ʊʊ 'kɔ 'ö- 'gü, 'ka -da 'kɔɔdhö 'mü, -wɔ -blεεsü 'ka dho- pö yö -mü □dhe: «Zuēwaanüsü -yö kē 'kɔ ya- 'gü -me -nu ka -gɔ!»

⁶ 'Ka- pö "dhü, □ya kē □dhe 'me 'ö zuē" 'waanü -sü 'ö go Atanna "piü bha- -dho 'dhö- -bha □ya kē 'kɔ bha- 'gü, ka -bha 'dhuē- bha -yö -dho -a -me 'kun, "kεε yö -zē 'yii kē "dhü, ka -bha 'dhuē- -dho ö yee kē 'ö nu ka "piü.

⁷ 'Ka 'dho ziö 'kɔ 'gü -zaadhö (kē "dhü 'ö -siö ka □dheng bhɔɔ -nu -dhe), □wa ka □yēē bho 'kɔ 'ö- 'gü, -ka 'to mü kö 'pē 'wo- nu ka -dhe, -yö -kē -bhöpē 'ka oo, -yö -kē müpē 'ka oo, kö 'ka- -bhö, "εen kö 'ka- mü; -a -gen -mü □dhe 'me 'ö yē -kē, -a -dhea -bha □dhe -wa □saa bho.

⁸ 'Ka -da 'pö- "ʊʊ 'pö- 'ö- 'gü kö -wo ka -dheng -zē 'kun, pē "ʊʊ pē 'wo- nu ka -dhe -bhöpē -zē 'ka -kaa -bhö.

⁹ Kö 'ka "yuēdhi -nu 'wo 'pö- bha- 'gü -a -nu dha, kö 'ka- pö 'pö- bha- 'gü -me -nu -dhe: «Atanna -bha -gblüädhe □ya □tēng ka -ta.»

¹⁰ □Ya kē □dhe 'ka -da 'pö- "ʊʊ 'pö- 'ö 'gü kö- 'gü -me -nu 'wii ka □yēē bho (Atanna -wɔ -san -bha -a -me -nu kē -sü -wɔn 'gü), -ka 'dho kö 'ka dɔ "dheadhö 'ka- pö 'pö- bha- 'gü -me -nu -dhe □dhe:

¹¹ «-Bobi -zian 'ö yi -gen kun ka -gɔ 'pö- ya- 'gü ya □nē 'yi- bho siē yi -bha ya, (kö ka -bha "dhang 'ka- □mɔɔ bha -yö 'to ka -ta). "Kεε -yö kē -zē wo ka "yaan □dhe Atanna -bha -gblüädhe □ya dun ka -ta.

¹² □Ya kē □dhe 'ka- pö "dhü, a- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe kö Atanna -bha me "bhü- -nu dheε" 'kpö -yi bha -yö □loo, 'wɔn 'ö dho wɔ 'pö- bha- 'gü -me -nu -ta -a "dhiü -dho ziö 'wɔn 'ö- -wɔ Sodömö -me -nu ('ö- -wɔn "dhia 'yaa gun- -nu 'gü 'pö yi 'bha 'ka bha- -nu -ta) bha- -ta.

Yesu -bha 'pödhε 'ö- 'gü -me -nu 'wii

'dhang bho- "dhiü -a 'vee- ziö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Matiö 11,20-24)

¹³ Yö □nē- -wɔn 'gü 'yö Yesu -ya pö: «Kodhazen -me -nu, ka 'vee-! Besaida -me -nu, ka 'vee-! -A -pö ka -dhe "dhü -gen -mü □dhe "dhabhliwɔn -nu 'a- -kē -nu wo ka kpö 'gü bha, □ya kē □dhe a- -kē "dhü Tii- pö waa- Sidon -pö -nu □nē- 'gü, kö- -nu -gbeʊʊ kē Atanna -dhe -yi 'yaa □dεε.

¹⁴ -A -kē "dhü -sü 'gü, Atanna -bha me "bhü- -nu dheε" 'kpü- 'kpö -yi bha □ya □loo yi 'ö- 'ka, 'wɔn 'ö -kē 'me 'wo gun 'pödhε 'wo- Sidon waa- Tii -pö -kē bha- 'gü yi 'bha 'ka bha- -nu 'ka bha- fiē- -dho kē ka -bha -bha.

¹⁵ Kapεεnaomö -me -nu, kaa -dɪ 'pö □wε! -Yö -kē ka 'gü □dhe ka -zē 'ka kpεa- ka -gɔ □ya zun dhang- -bha, "kεε ka -gɔ -dho lɔɔ- 'ö dho 'ö -sɔ peng -kaso 'ö □geebɔɔ bha- 'gü.

¹⁶ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'zü 'ö- pö ö bha □klang -nu bha- -nu -dhe 'ö- pö: «□Ya kē □dhe 'ka 'dho me 'ö □ya "tu 'to ka -wɔ -bha kö □ya "wɪ ma □nē n -wɔ -bha bha, -εε 'me 'ö -kɔ 'zü ka -wɔ 'ka kö -yö -kɔ ma □nē n -wɔ 'ka bha, 'sa kö- -me -yö -kɔ 'pö 'me 'ö n bɔ □nē- -wɔ 'ka bha.

Yesu -bha □klang -nu 'wo dho bha -a -nu "kplēng bho -dhe -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

¹⁷ □Dhe 'ö me -kaong "saople bha □wa 'dho, -a -nu yee kē -sü 'ka -wo -nu □ni- idadhe □dede 'ka. □Dhe 'wo nu 'yö 'wo- pö wo Dēme -dhe: «Yi Dēme, 'dho 'yi- wo bha "yina yaa -nu -zian -wo kē wo -gɔ -lɔɔ yi -dhe i 'to 'gü!»

¹⁸ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-A -kē "dhü -sü 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn,) -a -gen -mü □dhe n -kɔ □ya ziö Sotraan -gɔ,

¹⁹ □ya 'go mü, 'ma -kɔ -ziö -a zü -gban 'gü -pē "pepe □gban -gɔ -sü -faan -da ka 'gü 'pö, kē "dhü kö pē "ʊʊ -pē 'bha -kɔ 'ya 'dho □mɔɔ ka -bha, -a -wɔn 'gü ka -dho taa- -mlεε -nu waa- gean" -nu -ta 'ö 'waa ka kē -kɔ 'bha 'gü, -a 'klɔɔ- -mü □dhe a kē Sotraan yö kö -yö 'go siē dhang- 'gü 'ö -pö □dhe dha 'ö "yaan- kun -a 'dhö.»

²⁰ "Kεε 'kö 'zü yöö kē "dhü, 'wɔn 'ö yöö kē ka □nii -da 'gü -wɔn 'ka 'yaa 'yina yaa

-nu -bha -go -dho ka -dhe "sia- -wɔn -zë 'ka. 'Wɔn 'ö dho ka [nii -da yö -mü [dhe me 'ka bha ka 'to -ben -yö zë -sü 'ka dhang-gü.

(Matiö 11,25-27; Matiö 13,16-17)

21 Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi 'yö zuëniidadhe -ya pa Atanna -bha 'Nii-'slüöslü -ko 'ka 'yö- pö: «'A, n Dë Atanna, 'ma i nuë" bho [dedewo, "së waa-dhang- -a -nu 'gü -pë [gban -godhiüme, -a -gen -mü [dhe 'wɔn -nu ya 'bha- -bin 'wɔn do -me -nu waa- "yaakime -nu 'wo "kprɔngtaadhe ya- 'gü -nu -go, 'yö 'bha- -ta "pu 'me 'wo [dhe 'në 'sëennë -nu 'dhö [në -nu -dhe. Tean- [dede 'ka, n Dë, a i nuë" -bho "wɪ 'i- wo- bha kö -yö kē "dhü bha- -wɔn 'gü.»

22 'Yö go 'mü 'yö- pö: «N Dë [ya 'wɔn [gban "pɛpɛ do n -ko 'ka, me 'bha 'yaa yeng yi -bho "kɔɔ do. Ma 'a -kē -a Gbö 'ka, me 'bha 'yaa n do kö 'yii kē n Dë 'ka, "ɛɛn yö 'ö -kē 'pö n Dë 'ka, me 'bha 'yaa-do kö 'yii kē ma 'a kē -a Gbö 'ka, "ɛɛn 'zü 'me 'kö 'a- -ta -pu -a -nu -dhe bha kwa 'ka.»

23 [Dhe 'ö [yaa- pö "dhü, 'yö 'ö wë bɔ 'ö -bha [klang -nu -ta, 'yö- pö- -nu -dhe -dɪ -wɔn "dhiü 'ö- pö: «'Me 'ö- -nu "yan -yö -dhe 'ö 'ka yö sië ya- yö, -a -nu -bha -së!

24 -A 'klɔɔ- -mü [dhe a- -pö ka -dhe [dhe -yö -gun Atanna -wɔdhiüloomë -nu waa-gblüde 'gbɛ "piü [dhe wo "yan -yö -da 'wɔn -nu 'a- -kē ka- -dhe yö sië ya- -dhe 'gü, "kɛɛ 'wii- -dhe yö, [dhe wo "tu -yö -da 'wɔn -nu 'ka- ma sië ya- 'gü, "kɛɛ 'wii-ma.»

"Gwënnɔg 'ö -gban "klɔsëmë do 'bha 'ö go Samadhi -a -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya -dhiang zë

25 [Dhe 'ö Yesu [yaa- pö "dhü, 'yö Atanna -bha 'tɔnggɔmë do -yö [wlü 'yö- pö 'ö- 'gü dan 'yö- pö- -dhe: «N Dëmë, a -dho -a kē -ko kē [dhe kö 'a kē -tosëa 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- kē -me 'ka?»

26 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «Më -wɔn [në -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'tɔng- 'sëëdhë 'gü 'wɔn bha- "gblɔɔ "piü 'i- do, "ɛɛn 'bha- -wɔ pö i- 'gü ma -ko -kē [dhe?»

27 'Yö -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «Atanna -wɔ -ya -pö [dhe: Bha- pö 'i -da -a -bha [sii 'ö 'yaa yën bha- kē -dhe 'gü, -a -dheä -bha [dhe

-a -dho -yö i kē i zuë" [gban 'ka, i 'nii- [gban 'ka, i faan [gban 'ka, [ya 'go mü kö i këyɔɔ -dho -yö i kē [dhe i -dɪ 'dhö.»

28 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «I- -pö -së, 'bha 'dho -bhö -a kē "dhü, i -dho -da -bha -gblüdehdhekëdhë 'gü.»

29 "Kɛɛ 'yaa gun 'tɔnggɔmë bha- "piü [dhe dhiang -yɔ -yö 'to 'ö -ta, 'yö- pö Yesu -dhe: «De suu [në 'wo- -dhe me këyɔɔ?»

30 'Yö Yesu -yö dhiang zü -dee bho 'ö- pö: «Yi do 'ka 'yö me do 'bha 'dhö gun 'go sië Zedhizadhëmö kö -yö 'dho sië Zedhiko. 'Yö dho 'yö -da 'wɔnyaakëmë -nu [kwɛɛ- 'Yö 'wo -pö -ta 'wo- -bha pë [gban "pɛpɛ sü- -go, 'yö 'wo- -ma -tëkë -tëkëdhö. [Dhe 'wo- -ga [dhe [ya wɔ 'ya- 'yö 'wo wo [kwaa- -zü 'wo dho.

31 'Yö "saabhómë -nu 'wo Atanna -dhökëgüko 'gü bha- me do 'dhö gun 'go sië 'pö Zedhizadhëmö, 'yö bɔ zian do bha- -ta, 'yö dho 'yö -kan 'me 'wo- "dhama -da bha- 'gü, 'yö kɔɔ- 'ka 'yö bɔ zian "wɛɛ 'ka 'yö dho.

32 'Yö Dhevi -go 'kɔɔmë -nu ('ö woo -dɪ 'pö 'wo "saabhómë -nu -ta kun Atanna -bha yë kē -sü -bha) bha- me do 'bha 'ö gun bɔ sië 'pö -dhe do bha- 'gü, 'yö -kpan 'me bha- -bha. 'Yö kɔɔ- 'ka 'pö 'yö dho.

33 "Kɛɛ [dhe 'ö Samadhi mi do 'bha bha 'ö gun 'ö bha "ta 'kɔɔ sië, 'yö nu 'ö [loo -dhe bha- 'gü 'yö 'me bha- yö, 'yö -wëë -yö bɔ- -ta [dedewo.

34 'Yö [yɔɔn 'me bha- "sɔɔ 'yö- -bha bhië -nu -zu "pɛɛpɛdhö, 'yö pë -ya "dhiü, 'yö sɔ "pɛn [piü- 'ka, 'yö- sü 'ö- -ya 'ö -dɪ -bha [soo bha- -ta, 'yö dho- 'ka -dheng -nu [yëëbhögüko do 'bha 'gü, 'yö- "dhiü -ziö wo -së 'ka.

35 [Dhe 'ö [wa wɔ mü 'ö- -ta -dhe [ya [kɔɔ, 'yö -ko -da 'ö -go "yië- 'gü, 'yö 'wëë-këng do -nu "sinma sü 'mü, 'yö- nu wo -dhengbhɔɔdë bha- -dhe, 'yö 'ö -wɔ kɔɔ- bha 'ö- pö: «'I i -zu kē ma me ya- 'gü n -dhe -së 'ka. 'Ma 'dho a nu sië, 'pë wɔ pë 'i dho- see- -bha n zian 'gü, 'ma nu kö 'i- pö n -dhe kö 'a i gba- "wɛɛ 'ka.»

36 'Yö 'tɔnggɔmë bha- dhëɛ" kɔɔ 'ö- pö: «Me -yaaga bha- de -sü [në 'i- do [dhe 'me 'ö -pö 'wɔnyaakëmë -nu [kwɛɛ- bha- këyɔɔ 'dhö?»

37 'Yö- -yɔ bɔ Yesu -gɔ 'ö- pö: «Mε 'dhe -a -wëë -ya -kë bha [në- këyɔɔ 'ka.»

'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-εε, kö 'bha 'dho 'sa -bhö -a kë 'pö [dhe 'mε bha- 'dhö!]

Yesu -bha -dho Matö waa- Madhi -a -nu -gɔ 'kɔɔdhö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

38 [Dhe 'ö Yesu waa- ö -bha [klang -nu [wa -da zian -ta 'wo 'dho sië Zed- hizadhëmö, 'yö 'wo [loo 'pödhε 'bha bha- 'gü, 'yö dhebhone do 'bha 'wo- -dhe Matö bha, 'ö- [yëë bho ö -gɔ 'kɔɔdhö.

39 Matö bha- dheebhang do- -gun mü 'wo- -dhe Madhi. [Dhe 'ö Yesu [ya 'dho [ya -da 'kɔɔdhö, 'yö Madhi dho 'ö -ya -a "sɔɔ kö 'ö ö "tu 'to- -wɔ -bha.

40 Kö Matö -zë -yö 'kɔɔdhö -yë -nu kë sië, 'yö Matö nu 'ö- pö Yesu -dhe: «N Dëmε, n 'to 'ö n 'zlaa- Madhi -ya wo yë -bha 'ö nu "tu -to i -wɔ -bha -dhe 'gü ya i i -bha -pö 'gü [dhe? -A pö- -dhe kö -yö n -ta 'kun -dhe!]

41 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Matö n "tεado, 'wɔn 'gbε [në 'i dɔ sië 'kën 'gü -a -wɔn 'gü 'yö i zuëdhiütεε sië bha,

42 "kεε pë dosengseng [në- -wɔn 'dhö "gbu-, yö [në Madhi -ya sü bha. 'Pë 'ö Madhi -ya -sü bha [në mε 'bha -kɔ 'yaa [mɔɔ- -bha kö -ya 'sü- -gɔ.

11

-Bhεa Atanna -dhe -kɔ 'ö Yesu -ya -zɔn 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 6,9-13; Matiö 7,7-11)

1 -Dhεkpaoyi do 'ka, 'yö Yesu -yö [wlü 'ö dho -bhεa Atanna -dhe -dhe 'gü -dhe do 'bha 'gü. [Dhe 'ö ö bo -bhεa -a -dhe -sü 'ka, 'yö- -bha [klangdhiü -nu bha- mε do -ya pö- -dhe: «N Dëmε, -bhö -bhεa Atanna -dhe -kɔ -zɔn yi -dhe [dhe -kɔ 'ö Zan -ya -zɔn 'ka ö -bha [klang -nu -dhe bha- 'dhö -dhe!]

2 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «'Kwa- ma! 'ka- pö 'ka bhεa" Atanna -dhe, -kaa pö: «Yi Dë, i 'to -yö kë [bhlëësü, 'wɔn- 'to bhi [në i -bha -bha "kpuŋg [taa yö [dhe -kɔ 'ö- 'ka dhang- 'gü -a 'dhö.

3 -Bhö dɔ "gbu- kö -dhe "puu 'ö [kpaɔ 'i yi -bhöpë nu yi -dhe.

4 -Bhö yi këwɔn yaa -nu -mawɔn 'to [dhe -kɔ 'ö mε [ya 'wɔn yaa kë 'pö yi 'ka,

'yi- -mε -mawɔn to 'ka bha- 'dhö. -Bhö yi -maa kë kö 'ya 'dho -da 'wɔn yaa 'gü.»

5 [Dhe 'ö Yesu [ya ö bo -bhεa Atanna -dhe -kɔ -zɔn -sü 'ka -a -nu -dhe "dhü, 'yö- "gwënnng do -da -nu -dhe 'ö- pö: «[Ya kë [dhe 'mε 'ka bha mε 'bha [ya "wlü gbenng [zinng 'gü kö -yö 'dho ö "taɔngdë "piü kö -ya pö- -dhe: «N "taɔngdë, -bhö -bhöpë "pɔ dɔ n -bha!

6 N "taɔngdë -dheŋg 'bha [në [ya bhɔ n -ta, "kεε maa pë 'ö- -kpa -dhe n "yan 'yaa- "dhiü, -bhö dɔ "gbu-!]

7 Kö- "taɔngdë bha -yö bɔ 'kɔɔdhö -ya pö- -dhe: «-Fεε bha! 'Ma "kwεε ta 'nu, yaa- n "piümε -nu 'ya 'waanu, 'mii 'dho [mɔɔ- -bha 'zü kö 'a "wlü kö 'a -bhöpë nu i -dhe», "kεε kö- "taɔngdë 'ö nu 'bluu- -gbadhe bha -yö -fεε -ya -bha,

8 a- -pö ka -dhe tεan- [dede 'ka [dhe 'kö 'zü 'ö -kë [dhe 'mε bha 'yii "wlü kö -yö -bhöpë bha- nu ö "taɔngdë bha- -dhe -a -bha -kë -a "taɔngdë 'ka -sü -wɔn 'gü, "kεε -yö -dho "wlü zë wo 'ö pë "pepe 'ö- -mawɔn 'dhö- -bha bha- nu -dhe 'ö -fεε 'ö- -ya -bha bha yö -zë -wɔn 'gü.» (-Bhεa Atanna -dhe -sü bha 'ö -kɔ 'ö- -bha 'yö bha.)

9 Yö [në- -wɔn 'gü, 'yö ma -zë 'a- pö ka -dhe: «-Ka pë -gbadhe Atanna -gɔ, -yö -dho -a nu ka -dhe. -Ka pë mɔɔ-, ka -dho -a [slɔɔ. -Ka "kwεε -ta -ma, -wo -dho "kwεε "pu ka -gɔ.

10 -A -gen -mü [dhe 'mε 'ö pë -gbadhe Atanna -gɔ, 'yö- nu- -dhe, 'mε 'ö pë [mɔɔ 'yö- yö, 'mε 'ö "kwεε -ta -ma 'yö 'wo- -pu -gɔ.

11 "Eεn 'në dë 'bha- -kë 'yö- -bha 'në [ya 'bluu- -gbadhe -gɔ, 'yö 'bluu- 'kö bha- to 'yö -gwë nu- -dhe -ee? "Eεn 'ö [ya 'yuüga -gbadhe, 'yö- to 'yö -mlεε "yaandhe nu- -dhe -ee?

12 "Eεn mε 'bha -yö ka kpö 'gü, 'yö- -bha 'në [ya -tɔyaan -gbadhe -gɔ, 'yö gean" nu- -dhe -ee?

13 "Sanni ka 'kö ka "gblü 'dhö 'ya- bha 'ka pë -sengbɔ -nu nu kaa- 'në -nu -dhe [dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö n Dë 'kö- "klv 'dhö -së [wε, -yö -dho -kɔ 'mε 'wo 'Nii- "slüüslü -gbadhe -gɔ -a -nu -dhe -kɔ kë [dhe -a -ta?

Yesu -bha 'yina yaa -mε do 'ö gun 'bhvbhv 'ka -a -kë "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö

Dhukö -ya zë**(Matiö 12,22-30; Makö 3,20-27)**

14 Yi do 'ka, 'yö Yesu -yö "yina yaa 'ö gun me do 'bha 'gü 'ö gun- kë sië "bhübhü 'ka bha- -kë, 'yö go 'me bha- 'gü 'yö dhiang zë. 'Yö- 'wön -yö me kpö 'wo gun mü bha- -nu kón, 'yö 'wo "dhi dō Yesu -bha bong 'ka.

15 "Kee 'yö me 'bha -nu -wa pö: «'Me 'ö bha "yina -nu 'ö- "piü kë sië bha, Bεεzēbidhō 'ö kë "yina yaa -nu -bha -gblüde 'ka bha □nē- -faan nu- -dhe.»

16 Kö 'me 'wo- 'güandhe mō- sië 'pö -wa pö sië- -dhe 'wo- pö: «'Ö □ya kë □dhe faan 'ö i 'gü 'i 'wön -nu kë sië- -bha bha 'ö go Atanna □nē- "piü dhang- 'gü tean- 'ka, -bhō "dhabhliwön 'bha kë kö 'yi- -dhe yö!»

17 "Kee □dhe 'ö -kë □dhe Yesu -ya -nu zuēpiüwön -dō, 'yö- -yō bō- -nu -gō 'ö- pö: «'Yaa ka 'gü □dhe "se "ü "se 'ö- 'gümē -nu □wa -ya 'ko -zë 'wo "kwēē -sü -bha, kö- "se bha □ya 'wü □naa bha -ee? □Ya kë "dhü -a 'kōdhi -nu 'waa 'wü □nē wo 'wo dho- 'ka -ee?

18 □Ya kë "dhü 'ka- pö □dhe Sōtraan □nē faan nu n -dhe 'yö 'a "yina yaa -nu -kë 'ka me -nu 'gü bha oo, □ya kë □dhe Sōtraan □ya ö -gen -da ö -dī -bha mēdhe 'gü kö -yö -gblü gōön ö -dī 'ka bha -oo, -a -bha -gblüde dhe -dho □gwēē -kō -kë □dhe?

19 □Ya kë □dhe 'ka- pö ma -zë a "yina -nu -kë me 'gü Bεεzēbidhō □nē- faan 'ka bha -oo, 'yö ka gbō -nu -zë □we? Yö □nē- -wön 'gü 'yö 'a dho- pö ka -dhe □dhe ka -dīa 'nē -nu bha □nē 'wo dho ka zë za 'ka yi do 'ka.

20 "Kee □ya kë -zë wo □dhe a "yina yaa -nu bha- -nu -kë Atanna faan □nē- 'ka, kö- -bha -gblüde dhe □ya nu ka "piü.»

21 □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö- -ta "gwēnng -da -nu -dhe 'ö- pö: «'Me 'ö -kegbaan 'ka, 'ö -gblü -gōön 'ka -kwēē 'dhō- -gō, □ya ö -bha "kweandhe -maa kë, -a □slōpē -nu -wo -kë wo 'flēē- 'gü.

22 "Kee 'me 'ö- faan 'dhō "gbü- 'ö -ziö yö -zë -ta □ya nu, kö- -kō -zë -yö wō- -ta, -ya 'kpee- □nē- bho, 'yö- -bha 'ko -zë 'ka -kwēē □gban sü- -gō 'yö- □slōpē □gban "pēpē 'gü -gblü me -nu -ta.

23 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, a- -pö ka -dhe □dhe 'me 'yii bō n 'ka kö -yö -nu n -gō, 'yö 'me 'yii n -ta 'kun n "piü -me -nu -loo 'ko

-ta -sü -bha, kö- -nu -kan 'kwēē- -me □nē -mü.»

"Yina yaa 'ö 'go me 'gü, -a yee kë -sü -dhiang 'ö Yesu -ya zë

(Matiö 12,43-45)

24 'Yö go mü 'ö- pö: «□Ya 'go yö -zë 'gü, "yina yaa □ya 'go me 'gü □ya 'dho, -yö -dhe "kpeadhe -nu □nē- □mōō kö 'ö -ya 'gü. □Ya kë □dhe □yaa- -dhe mōō- 'yii- yö 'yö- pö: «'A, □ya 'to yö -zë -bha kö a -dho n yee kë 'a dho n -gō 'kōdhe 'a go- -bha bha- 'gü "dhe.»

25 □Ya kë "dhü □ya ö yee kë kö -yö nu, kö 'kōdhe bha □waa- -gblō "pēpēdhō, kö □wa 'kōdhe dhipē -nu □loo mü -dhe □gban 'gü,

26 'yö ö yee -dee 'bha -kë 'ö dho 'yö ö -kō -da "yina yaa -dee "saōple 'ö wo -zë -a -nu -mawön 'dhō 'ya- 'ö -ziö ö -ta -a -nu 'gü, 'yö 'wo nu 'zü -deewo 'wo -da 'me bha- 'gü, 'yö 'wo wo -yēa kun mü. □Wa wo -yēa -dee 'dhe 'kö bha- 'kun □dhe -kō bha- 'dhō, -a 'me bha- këwön □ya -siö -zianwo □taamasü bha- 'gü, -yö kë □dhe 'pē 'yii pē 'bha kë -blēsü -a 'dhō.

27 Yesu -yö -to dhiang -nu bha- -nu zë -dhe 'gü, 'yö dhebhōnē do -yö bō me kpö 'gü 'yö ö -wō "dhiü □wlü 'ö- pö: «'Aami, 'nē suu 'kö ya 'ö -wō dhebhō 'kö "gblü- , 'ö 'yön mü- -gō -a -bha -sē □tōn -kee!»

28 "Kee 'yö Yesu -ya -yō bō 'ö- pö: «Me -zian 'kö 'wo wo 'tu 'to Atanna -wō -bha 'ö 'wo- 'gü -ta sü wo -zë -a -nu -bha -sē 'ö -ziö dhebhō kö n kpō bha- -bha -ta!»

Yesu -bha -kō "dhabhliwön kë -sü 'ka -kō -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 12,38-42)

29 Yi do 'bha bha- 'ka 'zü, kö Yesu □ya me -nu yö kö -wo nu sië "tu -to ö -wō -bha -dhe 'gü -dhe □gban 'gü yuudhō, 'yö -ya dhiang zë -sü -bha -a -nu -dhe 'ö- pö: «'Tüng ya- 'gü -me -nu këwön 'bha -bha 'bha 'yaa -sē, "kee -ya -nu "piü 'sa □dhe 'a "dhabhliwön do 'bha kë -a -nu "yaan kö 'wo- 'suan -bho- -bha □dhe Atanna □nē n bō tean- 'ka. "Kee 'mii 'dho "dhabhliwön -zë -dee 'bha kë 'zü -a -nu "yan "dhiü kö 'yii kë 'wön 'ö -kë Atanna -wōdhiüloomē Zonasō 'ka yi 'bha 'ka, ('ö -dhekpōyī -yaaga -kë 'yuü- "gblü- 'yö -wo 'zü "yēa- 'ö -tosēa -kë bha yö -zë suu 'ka).

³⁰ -A pö 'a-wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Zonasö -wɔn 'dhö -kë Ninivö -mε -nu -go "dhabhliwɔn 'ka -kɔ do 'ö- 'gü yi 'bha 'ka bha, mang Mεgbömε mang -dɪ 'pö n -wɔn -dho kë "töng ya- 'gü -mε -nu -go -kɔ do bha □nē- 'gü.

³¹ -A -wɔn 'gü, Atanna -bha mε "bhü- -nu dhεε" 'kpii- 'kpɔ -yi bha □ya □loo yi 'ö- 'ka, -gblüdedhe 'ö gun Seba -sε -go "dhiü yi 'bha 'ka bha □nē dho "wlü 'yö 'mε 'wo "töng ya- 'gü bha- -nu zē za 'ka Atanna -kuu "dhiü; -a -gen -mü □dhe yö -zē -yö kë -go "sε □gblεεn □dede 'gü 'ö nu 'ö 'ö "tu to (-gblüde) Sadhomɔ zē -dhiang -nu -bha, "yaaki 'ö Atanna -ya nu Sadhomɔ -dhe bha- "piü, 'sa a- -pö ka -dhe □dhe ma 'kö a ka kpö 'gü ya, (ma -zē ma 'wɔn do -sü -yö -ziö Sadhomɔ -bha -ta, "kεε 'sa mε 'bha 'yaa 'ö "tu to n -wɔ -bha).

³² Ninivö -mε -nu -dɪ 'pö -wo -dho "wlü 'yi bha- 'ka Atanna wēdhö, 'ö 'wo "töng ya- 'gü -mε -nu zē za 'ka; -a -gen -mü □dhe □dhe 'ö Zonasö □ya 'dho □ya dhiang zē 'mε 'wo bha- -nu -dhe -wo kë wo zuē" -slēē Atanna "piü. "Kεε 'sa a- -pö ka -dhe □dhe 'mε 'ö dhiang zē siē ka -dhe ya, yö -zē -duc -yö 'kpii- Zonasö -zē -bha ("kεε yö □nē- □gban 'gü 'waa "wɪ- -bha kö -wo wo zuē" slēē- Atanna "piü).»

"Gwënnng 'ö -gban -dhangbha -bha 'ö Yesu -ya -da -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zē (Matiö 5,15; Matiö 6,22-23)

³³ 'Yö- pö: «Mε 'bha 'yaa -dhangbha dɔ kö -yö gɔ -gblü -ta, "εεn 'zü kö -ya -gblen 'kpɔ, "kεε □waa- dɔ -wa -ya -dhangbha -dɔtapē □nē- -ta, 'yö 'mε □ya -da 'kɔɔdhö 'yö -dhe yö.

³⁴ -Kɔ do bha- 'gü, mε "yan □nē □dhe mε kwi -bha -dhangbha 'dhö. "Töng 'ö mε "yan -dhe 'bha 'yaa- -bha, 'ö 'flēē- 'gü -sē 'ka kö mε kwi -yö -dhepuudhe 'gü 'pö. "Kεε mε "yan -dhe □ya -ya -bha kö mε kwi □ya -da -dhetiidhe 'gü.

³⁵ □Dhe 'ö "dhü kö -ka ka -zɔ 'kpɔ ka -dɪ 'gü kö -dhepuudhe 'ö ka 'gü bha 'ya 'dho 'gla -dhetiidhe 'gü.

³⁶ □Ya kë □dhe -dhe 'dhö "pɔ -sü 'ka mε -dhe □gban -dhe □gban -ta, kö i -dhe 'bha 'yaa -dhetiidhe 'gü 'zü, kö -dhe □ya "pɔ i -ta blongdhö □naa bha. □Ya kë "dhü kö

'bha kë □dhe 'mε 'ö dɔ siē -dhangbha 'bhü "dhiü, 'ö -dhe □ya "pɔ- -zü zian □gban 'ka -a 'dhö.»

Yesu -bha tεanwɔn -yε Fadhizien -nu 'yan -bha -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē (Matiö 23,1-36; Makö 12,38-40)

³⁷ -Yö -to dhiang bha- zē -dhe 'gü, 'yö Fadhizien mi do -ya -dhe -bhöpē 'ka 'ö -go 'kɔɔdhö 'yö dho.

³⁸ □Dhe 'wo gun pē -bhö siē, 'ö Yesu 'yii 'ö -kɔ "zu □kö kö -yö gun -na pē -bhö □dhe -kɔ 'ö- 'ka -a -nu 'tuü- 'ka -a 'dhö, 'yö- 'wɔn -yö Fadhizien mi bha- kɔn.

³⁹ "Kεε 'yö kwa Dēmε -ya pö- -dhe 'ö- pö: «Fadhizien -nu, 'ka bha ka □dhe 'mε 'wo "yitakɔɔ -nu waa- pēbhögütea -nu -bha -dhe -zu 'ö 'wo- 'gü -dhe -zē to "dhü □nē- 'dhö. Ka pa -sü 'ka ka dhɔɔbhaa -pē -nu -dho waa- □kwaan bho -sü -nu waa- "gblüyaadhe -nu □nē- 'ka kpenngkpenngdhö.

⁴⁰ □Ya kë "dhü kö 'wɔn -ma 'koo -sü 'aa mü 'ka kë- siē bha -ee? -Gögütiimε -nu 'ka ya! "Eεn Atanna 'ö pē kwi -bha -zian -da bha 'yii- 'gü -zian -zē -da -ee?

⁴¹ -Ka 'wɔn -nu 'wo ka zuē" "piü bha □nē- bho 'mü □kö -blεεsü kö pē -sē 'ö go mü bha 'ka- □gbaɔ -wēēmε -nu -go. 'Ka yö □nē- kë "dhü kö ka □slɔɔpē □gban "pεpε □ya kë "slüöslü Atanna 'gü.

⁴² "Kεε ka -bha -yö -wēēsü, Fadhizien -nu! -A -gen -mü □dhe ka kaa- tapē -nu 'nii- bho Atanna -dhe 'ö 'ka dho 'ka "tuɔdhe -nu □gban -zian 'nii- bho, "kεε 'yö 'wɔn 'dhe 'kö kēwɔn 'ka 'kaa- kë; -a -gen -mü □dhe Atanna -dho -bha mε kë -sü waa- dhɔɔbhaawɔn kë -sü 'ö- -dhio dɔ bha, yö -zē 'yaa 'dho ka □gbin-. "Kεε 'sa kö yö □nē këpē 'ka 'nu -blεεsü, 'yö- 'dhe 'kö bha 'ö dɔ- "piü.

⁴³ Ka -bha -yö -wēēsü, Fadhizien -nu! -A -gen -mü □dhe -yεa -blεεsü -nu 'wo Zuifö -nu -bha -yakwēēkägükɔ 'gü -dhe -nu 'gü 'ö □bhlēēsü bha □nē -ya 'gü -dho -yö ka -kē. 'Yö ka "piü □dhe 'ka kë mε kpö 'gü "dhεεdhe -nu 'gü, -wo ka □nē ka □tua bho □bhlēēsü 'ka kö -yö ziö mε -kpea -ta.

⁴⁴ Ka -bha -kē -wēēsü -gen -mü □dhe ka □dhe mε bun 'ö- 'suan- -bho -bha -pē 'yaa

'dhö, 'ö me -yö □taa- -ta me tii' 'ka, 'ö- bian -yö me kun bha □në- 'dhö.»

45 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'tonggome -nu 'wo gun mü bha- me do -ya pö- -dhe 'ö- pö: «N Deme, -a 'dhe 'kö bha 'bha- pö "dhü kö i "si bho sië me □gban "pepe □në yi -go bha 'sa -wa!»

46 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «'Tonggome -nu, kaa -di 'pö ka -bha -yö -wëesü; -a -gen -mü □dhe 'tong- -nu 'ka- do me -nu -dhe bha -yö -kë □dhe □kwæ- 'gbiin- 'ö me 'bha 'yaa □moo- -bha 'ö 'ka- dhu 'ka me -nu do- 'ka □në- 'dhö. Me -nu □në 'ka- -nu -ta do- 'ka, "kææ kö ka -zë 'kaa "wɪ- -bha kö 'ka ka konga -zian zun- -bha kö yöö -nu to- 'sü -wɔn □në- -bha.

47 A- -pö ka -bha -yö -wëesü, -a -gen -mü □dhe bun -sengbo -nu □në 'ka Atanna -wodhiüloomε -nu 'ö ka "bhema -nu -wa zë yi 'bha 'ka bha- -nu -wo sië- 'gü, "kææ kö kaa □dede ka- 'wɔn -do □dhe wo □në 'wo- -nu zë.

48 -A kë 'ka- wo "dhü bha □në- -zɔn □dhe kaa- ka "bhema -nu ka zü -yö do, -a -gen -mü □dhe □dhe 'wo- -nu zë 'yö ka -zë 'ka 'ko do- -nu bun -ta.

49 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Atanna -ya pö ö -bha □kpaodhe -bha yi 'bha 'ka □dhe: <A -dho n -wodhiüloomε -nu bo- -nu -dhe, waa- ma bome -nu 'dhö, 'yö 'wo- me 'bha -nu zë, 'yö 'wo- me -kpea -wëedhe bho> bha 'yö bha.

50 -A -kë "dhü -sü 'gü, Atanna -wodhiüloomε -nu 'wo -gban -a -nu zë -sü bha "dhü yi 'bha -yi 'bha 'ka 'ö nu 'ö zun □dæ -bha bha, -a "dhang -dho 'me 'ka "töng ya- 'gü bha □në ka 'kun.

51 'Ö go Abedhö -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka Zakadhi 'wo- zë "saabhodhe waa- Atanna -dhokëgüko -a -nu □zinng 'gü bha- -bha, a- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me 'ka □dæ -yën ya- 'gü ya □në- "dhang 'dhö ka -bha.

52 'Tongdome -nu, ka -bha -yö -wëesü, -a -gen -mü □dhe zian 'ö dho Atanna "piü 'ö tean- -zian 'ka bha, 'ka- ta me "bhɪ- -nu -go 'ka- -dhakɪ -da ka -ta. Me dha -zian bha 'kaa "wɪ- -bha kö 'ka -da -ta, "kææ 'sa 'ka zun me -kpea -go zian-, -a -nu -da mü -ko 'bhaa 'dhö, "kææ kö -a -dho -ya wo -zë -a -nu -bha 'sa.»

53 □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka 'ö 'dho sië, 'yö Fadhizien -nu waa- 'tonggome -nu 'wo wo wë 'gü -siö kö -wo □nëng sië- "sɔn 'gü 'wo dheε" □gban "pepe suu 'do 'do kpo- -go

54 -a -gen moo- kian 'ka, kë "dhü kö 'wo- 'kun- -di "dhi -dhiang -bha.

12

-Dhio 'ö Yesu -ya do ö -bha □klang -nu -ta "gblüüdhe □gblæn -me -nu -go waa- 'me 'ö -suögome 'ka -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 10,26-27)

1 Yö -zë 'ö kë sië "dhü "töng 'ö- 'gü bha kö me "bhɪ- 'ö bho 'ko -ta kö □ya kë -ziisü. Kö- -nu peng □ya bho 'ko zë □dhe -bha. 'Me 'wo gun -dhe bha- 'gü -wo -moo me "gblü drun □dede -bha. -Yö -ya -dhio do -sü -bha ö -bha □klang -nu -ta yö □në- 'gü 'ö- pö: «-Ka ka -di 'kun Fadhizien -nu -bha □gong 'wo- -da me -nu -go "gblüüdhe □gblændhe -bha bha □në- -go ('kö 'ka 'dho kë □dhe- -nu 'dhö),

2 -a -gen -mü □dhe 'wɔn "pepe 'wo -bin -sü 'ka -a 'bha 'yii 'dho 'to -bin 'gü kö "dhe 'yii bho- -ta, "æen 'wɔn "pepe 'wo- -kë -bin 'gü, -a 'bha 'yii 'dho 'to -gblæn 'kpo 'gü, -a □gban- -dho -wo zang -ta.

3 'Yö 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn "pepe 'ka dho- pö -dhetiidhe 'gü, 'yö- □gban dho -wo "yæa- -dhepuudhe 'gü, 'yö dhiang -nu 'ka dho- zë "waa 'gü ka -go 'koodhe -nu 'gü bha 'wo- □gban pö "dheε -ta bha 'yö bha.

(Matiö 10,28-31)

4 'Me 'ka n "taongdë -nu 'ka bha □në 'a dhiang -nu bha- zë ka -dhe □dhe: "Suö 'ya 'dho ka kë 'me □wa ka zë 'wii 'dho □moo- -bha kö -wo 'wɔn "wæ 'bha kë ka 'ka yö -zë zian- -ta bha- -nu -go,

5 "kææ 'me 'ö -suögome 'ka, a -dho -zɔn ka -dhe. Atanna 'ö □ya ka zë 'ö □moo- -bha 'ö ka 'nii- -da peng -kaso 'gü bha □në -suögome 'ka. A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me 'ö -suö -go -me 'ka 'yö bha.

6 Zöngnë -nu □në 'wo □moo- -bha 'wo- "soodhu "dhoo do -suga □ple -bha, "kææ 'sa kö -a -nu -bha -kë 'sæennë -sü □gban waa- -bha -bha Atanna -zu 'yaa bho- do -zian 'ka.

7 'Sa ka -zë ka -godhe -zian 'ö ka -go -bha -yö dhong- -sü 'ka 'ö- "dhi 'dhö Atanna "yaan. A- -pö yö □në- -wön 'gü ka -dhe □dhe 'ka 'dho "suü; -a -gen -mü □dhe ka □bhlëe -yö 'kpii- 'ö -ziö zöngnë 'gbe □dede -zian -ta.

(Matiö 10,32-33; Matiö 12,32; Matiö 10,19-20)

8 A- -pö ka -dhe □dhe: Me "bu me 'ö do "dheε -ta 'ö- pö ö -bo n 'ka, mang -dɪ 'pö a -dho do Atanna -bha "kië -nu wëedhö yi do 'ka 'a- pö a -bo -a -me 'ka, mang Megböme ma □në 'a- pö.

9 "Kee me "bu me 'ö bo n 'ka "dheε -ta, mang -dɪ 'pö a -dho bo- -me 'ka Atanna -bha "kië -nu "yan "dhiü yi do 'ka.

10 □Ya 'go yö -zë 'gü, me "bu me 'ö mang Megböme n -bhafang bho, Atanna -dho -a -me -mawön to, "kee me "bu me 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü -bhafang bho, 'yii 'dho- -me -mawön 'to tongtongdhö.

11 □Ya kë □dhe □wa ka 'kun kö -wo 'dho ka 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëekëgüko -nu 'gü, "een zadome -nu -kuu "dhiü, "een 'zü -gome "gblüglü -nu -kuu "dhiü (ma -zë n -wön 'gü), 'ka dho ka -dɪ -ta za do -ko -nu 'ö- 'gü, "een dhiang -nu 'ka dho- zë, -a 'bha 'sika 'ya 'dho kë ka 'gü;

12 -a -gen -mü □dhe Atanna -bha 'Nii- "slüöslü bha -yö -dho -a -da ka zuë" "piü -a "töng □dede bha- 'gü 'yö 'pë 'ö pöpë 'ka -a do ka "dhi.

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban □naome -taamasü -bha 'ö Dhukö -ya pö

13 Yesu -yö -to -a pö "dhü -dhe 'gü, 'yö me do 'bha -yö bo me kpö bha- 'gü 'ö- pö: «N Dëme, -bhö -a pö n □dhoo ya- -dhe -yö kwa dë 'kean- bha- 'gü -gblü kö -yö n -bha nu.»

14 'Yö Yesu -ya -yö bo- -go 'ö- pö: «N "taongdë, de □në n -ya ka -go "dhiü, "een 'ö n -ya kaa- 'kean- 'gü -gblü -me 'ka?»

15 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka ka -dɪ 'kun -së □nao -dho -bha ka kë -sü yaa 'gü yaa -go, 'ka 'dho 'to -kplü -sü 'ka □nao -bha; -a -gen -mü □dhe 'kö 'zü 'me 'bha □nao □slöo -ko "bu -ko 'ö- 'gü, "kee mebhudhe -bha -tosea kë -sü 'yaa -gban □nao -kë me -go -sü -bha.»

16 'Yö "gwënnng do -da -nu -dhe 'ö- pö: «□Naome 'kpii- do 'bha □në gun yi 'bha

'ka, 'yö 'ke- 'kpii- -kë -kwe 'bha bha- -ta, 'yö 'ke- -yö -dhi -go □dedewo -kwe bha- -ta.

17 Tapë -dhi -go -ko yaa 'ö -kwe bha- -ta bha- -wön 'gü, 'yö -ya ö -zu 'gön -sü -bha 'ö- pö: «-Bhöpë 'ö "sinma 'dhö ya- □loo -dhe -yö 'me? Maa- kë -ko kë □dhe?»

18 'Yö ö -zu gön "senngdhö 'yö- pö: «-ën 'hëëen! 'Pë 'ö maa- kë 'ma- do. Ma -bhöpë -loo 'gü -ko -nu 'ö □wa kë 'sëennë bha □në maa- 'wü kö 'a -dee do kö 'a ma tapë -nu □loo- 'gü, waa- n □slöopë -kpea 'dhö.

19 □Ya kë □dhe 'ma n bo, 'yö 'a- pö n -dɪ -dhe □dhe: -Kwe □ya dhi, -bhöpë □ya ziö n -ta, 'mii 'dho 'ke- kë -kwe kpö 'ka, maa n "tëε pa kö 'a pë -bhö kö 'a pë mü kö 'a n 'flëë- bho.»

20 "Kee 'yö Atanna -ya pö- -dhe 'ö- pö: «A -tamame 'i ya! I -dho ga gbeng do 'ö □dëε- 'gü kö- □nao bha 'me 'ö yöö ö 'flëë- bho- 'gü 'i- -me pö?»

21 □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo "gwënnng bha- -da -sü 'ka, 'yö- -ta yö -nu -dhe 'ö- pö: «Me "bu me 'ö □nao □moo 'ö- drung do ö -dɪ -dhe "kpong □taa yö, 'ö 'yaa ö -zu 'gön 'ö -dhekpao dhia" 'ö Atanna wëedhö -a 'ka, -a -me -kë □dhe 'me bha □në- 'dhö.»

'Dhang -bho Atanna 'dhiü -ko □dede 'ö 'dhö -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 6,25-34)

22 'Yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «'Pë 'ö- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe: 'Ka 'dho -ya kaa- -tosea -wön zuën -ta bha 'yö bha. Ka -bhöpë -wön -nu oo, ka -daso -wön -nu oo, 'ka 'dho -ya -a 'bha -wön zuën -ta.

23 -A -gen -mü □dhe me 'nii- -zë -wön -yö "gbü- 'ö -ziö -bhöpë -wön -ta, 'yö me kwi -dɪ 'pö- -wön 'dhö "gbü- 'ö -ziö so -wön -ta.

24 -Ka 'wön 'suan- bho göngdë -nu -bha! -An -bha 'bhlaadhe -yö 'me kö woo- -mlü "kan? 'Kö -zian 'yaa- -nu -go kö yöö 'to- □gbaandhe kë -sü -bha. "Kee 'sa -wo pë -bhö yi □gban 'ka 'wo kën. Atanna □në- -nu "dhiü gba. -Ka -dhe -ga, ka -zë ka □bhlëe 'ö Atanna -go -yö -ziö -maa -nu -ta. -A -dhiang -zian 'yaa zë.

25 "Een me 'bha -yö ka kpö 'gü 'ö- -me -bha -ya ö -dɪ -bha -tosea -wön zuën -ta -sü -wön 'gü, 'ö □moo- -bha 'ö ö -dɪ -bha □sii 'pæn 'në 'dëdë -zian -da 'gü -ee?

26 'Kii □moo 'wɔn 'në -bhaasü 'kö bha-kë -sü -bha, ka -ya 'sa 'wɔn -kpea 'ö to -a -nu zuën -ta -më -wɔn 'gü?»

27 'Yö- pö: «-Ka "dhü -nu 'wo "bin -ya sië bha- -nu -ga, 'waa yë 'bha kë, 'waa so bo, "kεε so 'wo- -da wo -bha bha a- -pö ka -dhe □dhe (-gblüde) Sathomö 'ö gun □naome -ziisü 'ka yi 'bha 'ka bha, -a -bha 'tɔbhɔdhe □gban waa- -bha -bha, 'yii- so suu bha- -da tongtongdhö 'ö to- -bha.

28 Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö 'ka ka -zu yö Atanna □në- -dhe. Kaa- -zu -yö -a -dhe -sü □në 'dede. 'Yaa yö -zë 'ka, "sanni -yö so -da "bü -zë -bha □dhe -ko bha- 'dhö bha -oo, 'yö ka -zë □wε?

29 Ka -zë 'ka 'dho ka -bhöpë "εen ka müpë moo-, 'ka 'dho -ya -zianwo -a -wɔn zuën -ta;

30 -a -gen -mü □dhe 'me 'waa Atanna do □në 'wo pë 'dhe -nu bha- -nu □moo. "Kεε ka -zë, ka Dë bha -ya 'wɔn -do □dhe ka -mawɔn -ya -bha.

31 'Pë 'ö moope 'ka ka -zë ka -bha 'ka -blæsü yö -mü -a -bha -gblüdedhe 'ö dhang- 'gü bha □në- 'ka, 'ka yö □në- kë "dhü 'yö pë "pepe 'ö ka -mawɔn 'dhö- -bha, 'yö- nu ka -dhe.

(Matiö 6,19-21)

32 -A -wɔn 'gü, 'me 'ka bo n 'ka 'ö ka kpö 'në 'dhö □dhe -tuö kpö 'dhö ya, "suö 'bha -bha 'bha 'ya 'dho ka kë! -A -gen -mü □dhe -yö -ga ka Dë Atanna □në- 'gü 'yö ö -bha -gblüdedhe bha- nu ka -dhe.

33 -Ka ka □slöopë -nu 'go kö 'ka- song □gbao -wëeme -nu -go kö □nao 'ö 'yaa see-, "εen 'ö 'yaa kë zii bha □në 'ka- moo-, kö 'ka □nao 'ö 'yaa yën bha □në- □loo 'ko -ta dhang- 'gü. -Dhe bha □në □kwaanme 'bha 'yaa 'dho mü "εen 'ö □ze 'yaa pë see- -bha tongtongdhö.

34 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe -dhe 'ö me □slöopë 'dhö- -bha □në me zuë" 'yaa 'go mü.»

"Gwënnng 'ö -gban gwëezë -nu 'wo wo 'yan to wo Dëme -go -a -nu -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya pö

35 'Yö go mü 'ö- pö: «□Ya 'go yö -zë 'gü, ka -ta -yö kë 'kun -sü 'ka "töng □gban "pepe 'gü kö kaa- -dhangbha -nu -wo kë do -sü 'ka.

36 Ka -zë -ka kë □dhe gwëezë -nu 'ö- -nu Dëme □ya 'dho dhedo troo -ta -dhe 'bha 'gü, 'ö 'wo -ya sië- -go kö □ya nu □ya "kwεε -ta -ma kö -wo 'to -wo "kwεε "pu- -go □në- 'dhö.

37 Gwëe" 'ö suu 'dhö "dhü 'ö- -gome yaa- -go "ta 'gü 'ö dho nu 'ö -kpan -bha kö -yö -ya sië ö "yaan "dhü bha kö- -bha -së. A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe -yö -dho ö -ta kun 'ö- -nu 'yaanu. 'Ö □wa bo 'yaanu -sü 'ka 'ö- -nu "dhiü -ziö wo.

38 Yaa- -nu "töng "bu "töng 'ö- 'gü, -yö -kë gbeng □zinng 'gü oo, -yö -kë -dhekpao "dhiü oo, 'me 'ö dho -kpan -a -nu -bha kö -wo -ya sië wo "yaan -a -bha gwëezë -nu bha- -nu kpö 'gü, kö- -nu -bha -së.

39 -Yö kë ka "yaan □dhe □ya kë 'nu □dhe 'kodë 'ö 'dhö -yö "töng 'ö □kwaanme dho nu- 'ka ö -go 'koo dhö -a -do, kö -yö -dho -ya ö "yaan 'ö 'waa □kwaan bho- -ta 'ö 'waa- -bha 'ko zua.

40 □Dhe 'ö "dhü, kaa -du 'pö -ka kë baa- -sü 'ka yi □gban "pepe 'ka; -a -gen -mü □dhe mang Megböme a -dho nu "töng 'ö ka -zu 'yaa- -bha □në- 'ka.»

"Gwënnng 'dhe 'ö -gban gwëezë -nu □ple -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya pö
(Matiö 24,45-51)

41 'Yö Piedhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «N Dëme, "gwënnng 'i- -da bha i- -da 'me 'yi -kë i -bha □klang -nu 'ka ya □në yi -dhe, "εen i -wɔ me □gban "pepe □në yi 'ka bha do -ee?»

42 'Yö- -yo bo- -go 'ö- pö: «Gwëemi -towotasü 'ö □kpaosü "dhü bha yö -mü de □në- 'ka 'sa? Yö -mü 'me 'ö- Dëme dho ö -bha 'ko 'to- "piü 'ö ö -zu -kë 'gü, 'ö -bhöpë nu- dëme -bha yëkëme -nu -dhe -a nu "töng -bha bha □në- 'ka.

43 'Me 'ö- dëme yaa- -nu kö -ya kë sië "dhü bha kö- -bha -së.

44 A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe -yö -dho -a -ya ö □slöopë □gban "pepe -go "dhiü.

45 "Kεε □ya kë -zë wo □dhe -a gwëemi □yaa- pö ö -du -dhe □dhe: «-Ee', 'me bha 'yii 'dho nu 'piö-, □ya -ya ö dëme -bha yëkëme -nu -ma -sü -bha, □ya -ya pë -bhö -sü waa- we mü -sü -bha, kö -ya mü kö -ya 'kun,

⁴⁶ -a gwëemi suu bha- dëmε -dho "kan- 'gü 'ö nu yi 'ö- -zɔ 'yaa- -bha waa- "tüng 'ö 'yaa- dɔ bha [në- 'ka. 'Yö [ya nu bha- wo "dhü 'yö- gwëemi bha- kun 'yö 'wɔn bho- 'gü [dedewo, 'yö- sü 'yö waa- 'wɔnyaakëmε -nu 'ö 'wii 'to -kplü -sü 'ka Atanna -bha bha- -nu bɔ -dhe do 'gü,

⁴⁷ Gwëemi 'ö ö dëmε -dhidhewɔn dɔ "kεε 'ö 'yaa- kē bha- dëmε -dho "dhü -yan 'bha bho- 'gü -sobhεε [dede 'gü.

⁴⁸ Gwëemi 'dhe 'ö 'yii ö Dëmε dhɔɔbhaawɔn dɔ, yö -zē [ya mε -ma 'gü -wɔn kē, -wo -dho -a -ma -zē wo 'pö, "kεε 'yii 'dho kē [dhe mε -blεεsü -bha 'dhö; -a -gen -mü [dhe 'mε 'wo pē 'gbε nu- -dhe, 'yö 'wo [trɔɔn 'kp̄ii- mɔɔ- -mε "dhiü 'pö, 'yö 'wo [nēng- "sɔn 'gü pē 'gbε 'wo- nu- -dhe bha- -wɔn 'gü.»

Yesu -bha -kē peng -da -mε 'ka -kɔ -dhiang 'ö- zē 'ö Dhukö -ya pö
(Matiö 10,34-36)

⁴⁹ 'Yö- pö: «Nu 'a- wo "kpr̄ng [taa bha a -nu peng [nē -da -dhe 'gü. [Ya kē [dhe [ya -dhe -bhö -sü zü bho 'nu n "yaan -yö -dho dhi n -dhe [dedewo!

⁵⁰ "Kεε 'wɔn "gbu- 'ö -bɔ 'gü -wɔn 'dhö -tun n -bha bha [nē- -zii 'dhö -tun n -ta 'ö dho 'ö zun- 'ka -a -gɔ -da 'plöo -yi -bha!

⁵¹ -Yö -kē ka 'gü [dhe zuëwaanüsü [nē 'a nu- 'ka "kpr̄ng [taa yö -ee? A- -pö ka -dhe -abin! 'Mii nu zuëwaanüsü 'ka, a -nu -kankwëesü [nē- 'ka "kpr̄ng [taa.

⁵² -A -gen -mü [dhe [ya 'go [dεε 'gü, 'mε 'wo 'kɔ do 'gü [wa kē "sɔɔdhu, -wo -dho "pε 'gü 'ö mε -yaaga 'wo 'dhang bho n "dhiü 'wo bɔ "pεan do "piü, 'ö- mε [plε 'ö 'waa 'dhang bho n "dhiü 'wo bɔ 'pö "pεan do "piü, "εen 'zü mε [plε- -dho bɔ "göng 'bha "piü, 'ö mε -yaaga bɔ "göng 'bha "piü.

⁵³ 'Nädē -dho -siö ö gbö -bha, 'ö 'nē 'dhö -siö ö dē -bha. 'Nädhe -dho [siē ö 'dhu -bha, 'ö- 'dhu -dɪ 'pö 'ö -siö ö dhe -bha. Gɔndhe -dho -siö ö gbö -bha dhebhɔ -bha, 'ö- gbö -bha dhebhɔ -dɪ 'pö 'ö -siö ö "na -bha (n -wɔn 'gü).»

Yesu -bha 'wɔn 'suan- -bho -bha -pē -nu 'wo [dεε -a -dhiang 'ö- zē 'ö Dhukö -ya pö
(Matiö 16,2-3)

⁵⁴ 'Yö- pö 'zü mε kpö bha- -nu -dhe 'ö- pö: «'Ka dha 'kpr̄ng- 'suan- bho kō [ya -ya

dhang- -bha dha genngdhö, 'yö 'ka- pö: «Pē [gban yöö kē, dha -dho ban [dεε», 'yö dha bha ö ban 'pö tean- 'ka.

⁵⁵ 'Yö 'ka "tεε yö kō -yö 'go siē dha genngdhö 'yö 'ka- pö: «'Yēng- -dho 'bhü [dεε», 'yö kē 'pö "dhü tean- 'ka.

⁵⁶ Ka 'wɔn -nu kō 'wo -gban "sε waa- dhang- -nu -a -nu -bha wo -zē -a -nu 'suan- -bho, 'ö 'ka- -bhokoo dɔ, -yö kē -kɔ -kē [dhe 'sa 'yö 'kaa 'wɔn 'suan- -bho -bha pē -nu 'ö Atanna 'dhö- kē siē "tüng ya- 'gü bha yö -zē 'suan- bho kō 'ka- dɔ, "gblüüdhe [gblεen -mε -nu 'ka ya!

(Matiö 5,25-26)

⁵⁷ -Yö kē -kɔ kē [dhe 'yö 'kaa 'wɔn 'ö -sē, 'ö pö 'aa- -bha -a -bhokoo dɔ?

⁵⁸ A- -pö ka -dhe [dhe: 'Mε 'ö kaa- i za dɔ "yɔɔ 'ka 'dho siē za [gblü "dhiü, -kaa "slē mɔɔ- kō kaa- -mε 'ka mɔɔ- 'gü kō ka -tun zian -ta, kē "dhü kō i za dɔ "yɔɔ 'ya 'dho i "dhiü dɔ zadɔmε -nu -gɔ, 'ö woo -dɪ 'pö 'wo i "dhiü dɔ "sɔdha -nu -gɔ, 'ö 'wo i -da -kaso 'gü.

⁵⁹ A- -pö i -dhe "puu 'ka [dhe kō -wo bo i -da -sü -zē 'ka -kaso 'gü, mε -nu -bha "pö 'ö i -bha bha- -suga -zian 'yii dho 'to i -bha kō -wo i bho -kaso bha- 'gü.»

13

-Tosεa -kē Atanna "piü -sü "εen -wëē -ga wo -sü -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Dhukö -ya pö

¹ -A "tüng do bha- 'gü, 'yö mε 'bha -nu -wo nu 'yö 'wo -ya 'wɔn 'ö Pidhatö -ya -kē, 'ö -gban mε 'bha -nu 'wo go Gadhidhe 'wo gun Atanna -dhökē siē, 'ö Pidhatö -ya pö -wa -nu zē kō -wo "saa- bho siē Atanna -dhe -a -nu -wɔn -bha bha- -gen dɔ -sü -bha Yesu -dhe.

² 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Yö ka 'gü [dhe Gadhidhe -mε -nu 'wo- -nu -wëē -kē "dhiü bho "dhü bha [nē- -nu kēwɔn 'dhö ya 'ö -ziö mε -kpεa 'wo to -a -nu -ta -ee?»

³ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe -abin, "kεε [ya kē [dhe 'kii ka kwaa- ka "ta -kɔ yaya -nu bha- -nu -zü, kō 'ka ka wē bɔ Atanna "piü, ka -dho -wëēga wo 'pö [dhe 'mε 'wo bha- -nu 'dhö.

⁴ "εen 'zü -yö ka 'gü [dhe mε -kaɔng do ga "saaga 'ö Sidhoe -kɔ -yö wü- -nu -ta yi 'bha 'ka 'ö- -nu zē bha wo [nē- -nu "ta

-ko -yö gun 'ya- 'ö -ziö Zedhizadhemö -me
 [gban "pεpε -ta -ee?]

⁵ 'Yö- pö: «A- pö ka -dhe -abin! "Kεε
 [ya kē [dhe 'kii ka kwaa- ka "ta -ko yaya
 -nu bha- -nu -zü, kö 'ka ka wē bō Atanna
 "piü, ka -dho -wēē -ga wo 'pö [dhe 'me 'wo
 bha- -nu 'dhö.»

*"Gwēnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban figö
 -dhü -bha 'ö Dhukö -ya pö*

⁶ 'Yö to 'mü 'ö "gwēnng do 'bha -da -a
 -nu -dhe 'ö- pö: «Figö -dhü do 'bha -yö
 -gun gōndēnē do 'bha bha- -gō 'bhlaa. 'Yö
 yi do 'ka, 'yö 'bhlaadhe dēme bha 'ö nu kö
 'ö "dhü bha- bhe bho, 'yö 'yii pē 'bha yö
 mü.

⁷ 'Yö- pö 'bhlaadhe bha- -yēkēme -nu
 -dhe 'ö- pö: «'A -gban nu sü -bha "dhü
 do ya- bhe bho -dhe 'gü -a -kwe -yaaga
 -naa [ne, "kεε 'mii- bhe yö- 'gü do. [Dhe
 'ö "dhü, -bhö -a "kan; -a -gen -mü [dhe
 -a ta -gen 'yaa 'dhö, -yö -dō -due bha- 'gü
 "wεεwεε, -a [trōn 'bhaa 'dhö.»

⁸ 'Yö- figö -dhe -yēkēme bha 'ö- -yō bō-
 -gō 'ö- pö: «N Dēme, -bhö -a 'to "dhü kö
 -kwe do ya -yö ziö, a -dho -a "piü 'pōn 'a
 "se -sē [loo- -gen "piü kö kwa- -bha -ga
 -kwe dhia" 'ka.

⁹ 'Bha mü "dhü -yö -dho bhe kē [we. [Ya
 kē 'zü [dhe 'yii "wī- -bha kö -yö ö bhe kē
 yö -zē 'gü, kö- "kan -wōn [nē dho 'to- -bha.

*Dhebho do 'bha 'ö Yesu -ya dha [glooyi
 'ka -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zē*

¹⁰ Yi do 'ka, Yesu -gun dhiang zē siē me
 -nu -dhe 'ö- -nu [klang -kē 'wōn -nu 'wo
 -gban Atanna -bha -a 'ka Zuifö -nu -bha
 -yakwēekēgükō do 'bha 'gü.

¹¹ 'Me 'ö gun dhiang zē siē- -nu -dhe
 "dhü bha, dhebho do 'bha -yö -gun -nu
 kpö 'gü 'ö dhang- -yua -yö gun- -bha. "Yua
 'ö "dhü bha "yina yaa -nu 'wo gun dhebho
 'bha- 'gü [nē 'wo- -da 'gü. -A "tūng bha-
 'gü kö- -kwe [ya kē -kaōng do ga "saaga kö
 dhebho bha 'yaa [mō- -bha kö -yö "wlü
 kö -yö dō ö -gean tongtongdhö.

¹² [Dhe 'ö Yesu [ya yö 'yö- pö- -dhe:
 «Dhebho, i [niōdhe 'ö i -bha bha [ya bō
 [dεε, 'bha kē "klüöklü!»

¹³ 'Yö ö -ko -ya dhebho bha- -ta. -Yö -to
 -dhe do bha- 'gü, 'ö [wlü 'ö dō ö -gean, 'yö
 zun Atanna 'to bho -sü -bha.

¹⁴ "Kεε [dhe 'ö [ya kē "dhü, 'wōn bha
 'yii dhi -yakwēekēgükō bha- -gōdhiūme
 -dhe, 'yö zun -dōn bho -sü -bha 'me 'wo
 gun mü bha- -nu 'ka 'ö- pö: «-Dhekpoyi
 'ö Atanna -ya -ya kö -wo yē kē- 'ka -yö
 "saōdo, -a "saōple -naa -zē [glooyi -mü.
 'Ka- pö 'ka nu ka -kē "klüöklü -dhe mō-
 -dhe 'gü, -ka nu yi "wεε -nu bha- -nu 'ka,
 'ya 'dho kē [glooyi -zē 'ka!»

¹⁵ 'Yö Yesu -ya -yō bō- -gō 'ö- pö: «A
 gblēen" -gōn me -nu 'ka -me -nu 'ka ya!
 Kaa- -du -nu waa- kaa- [soofēng -nu [wa
 kē -kplü -sü 'ka 'kaa- -nu "pō [glooyi 'ka
 'waa 'dho "yi mü -ee?»

¹⁶ "Een 'yaa ka 'gü [dhe dhebho 'ö
 Sōtraan [yaa- -kplü 'ö- -kwe -kaōng do ga
 "saaga -naa 'dhö ya bha, Ablaamö bhang
 do 'bha -mü 'pö -ee? -Mē [nē -kē 'yö 'waa-
 dha [glooyi 'ka?»

¹⁷ "Tūng 'ö Yesu gun- pö siē- 'ka "dhü
 bha kö- 'yā- -nu bha- -nu [gban wē [ya
 lō- dee" wo "pεpεdhö, "kεε kö me kpö
 kö 'wo bha- -nu [nü [nē -da siē Atanna
 'to bho -wōn -nu 'ö- kē siē bha- -wōn 'gü.

*"Gwēnng 'dhe 'ö -gban tapē 'bha 'wo
 seneve -kē -a ga -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö
 Dhukö -ya pö*

(Matiö 13,31-32; Makö 4,30-32)

¹⁸ 'Yö go mü 'zü 'ö "gwēnng do 'bha -da
 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö
 -bho -mē [nē- -bha, "εen -a -zōn 'ka -mü
 -mē 'ka?

¹⁹ -A suu- -kē [dhe tapē 'wo- seneve -kē
 bha- ga 'ö gōndēnē do -ya ta ö -gō "dhü
 -bhlaa 'gü [nē- 'dhö. (Pē 'ö bha me- me
 "yan "nuu [nē- dō- ga -ta.) "Kεε [dhe
 'ö gōndēnē bha [yaa- ta, 'ö [ya bho, 'yö
 [kpεa, 'yö [kpεa, 'yö 'dho ö -kē "dhü 'kpii-
 'ka, 'yö -maa -nu 'wo go dhang- 'gü 'wo nu
 'wo 'kō dō- kwεε" 'gü.»

*"Gwēnng 'dhe 'ö- -da 'ö -gban "seke
 -bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zē*

(Matiö 13,33)

²⁰ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Atanna -bha
 -gblüdedhe bha a -mō- -bha 'zü 'a- -zōn
 -mē 'ka?

²¹ A -mō- -bha 'a- -zōn "seke 'ö dhebho
 do -ya sü 'ö- -da 'bluu- -bi "kidhōng -kaōng
 [plε ga "sōdhu -bha, 'ö [ya kē "dhü 'ö ö
 -yagüpē pa 'ö [wēnng -zü bha [nē- 'ka.»

"Gwënnng 'ö -gban 'kodhi "sɔɔsɔɔ -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya pö (Matiö 7,13-14.21-23)

22 Yesu -gun 'dho sië 'pö- "gblügbü -nu waa- 'pö- 'sëennë -nu 'gü me -nu □klang kë -sü 'ka kö -yö 'dho sië Zedhizadhëmö.

23 Yi do 'ka, 'yö me do 'bha -ya dhëe" kpo 'ö- pö: «N Dëme, 'me 'wo dho dha -wo -dho kë 'gbe "we -ee?»

'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö:

24 «-Ka ka 'gü do "gbü- kö 'ka ka ziö -dhe yö (kö 'ka bɔ Atanna "piü), 'yaa yö -zë 'ka a- -pö ka -dhe □dhe -yö -dho kë me 'gbe "piü □dhe 'wo bɔ- 'ka, "këe 'wii 'dho □mɔɔ- -bha; -a -gen -mü □dhe -kë Atanna -bha 'ka -dhe -yö 'ya-. -A -dhe -yö □dhe -da 'kɔ 'ö- 'dhi 'dhö "sɔɔsɔɔ -a 'gü -sü 'dhö.

25 "Këe □ya kë -zë wo □dhe kö 'kodë -yö "wlü kö -yö 'dho -yö "kwëe ta, kö ka -zë 'kii -da 'kɔɔdhö □kö, kö 'ka bɔ "kpenng 'ka "kwëe -ta -ma 'ka- pö: «N Dëme, n Dëme, -bhö "kwëe "pu yi -gɔ! -Yö -dho bɔ 'kɔɔdhö 'ö- pö ka -dhe: «'Maa ka 'godhe dɔ.»

26 □Ya bɔ kë -sü 'ka "dhü, ka -dho bɔ "kpenng yö □në- 'gü 'ka- pö: «I- pö -zë -wo □dhe 'bhaa yi 'godhe dɔ, "këe kweng- -nu kwa kë -kɔ -da pëfië do 'gü kwa "kwëe, 'ö -ya mü 'zü 'i dhiang -nu zë 'i bɔ- 'ka yii- 'pö- -nu 'gü, -kpinng -ta -dhe -nu 'gü -wa!

27 'Yö- -yɔ bɔ ka -gɔ 'ö- pö: «-Ka bho n 'ka taa- □gblëen, 'wɔnyaaakëme -nu! 'Maa me 'bha ka 'godhe dɔ; -a -gen -mü □dhe ka -to kaa- 'wɔn yaa kë -sü □në- -bha 'ö- 'wɔn- yën.

28 "Gbü- -dho "wɪ -dhe bha □në- 'gü, 'ö 'wo wo "sɔn "dhiü -bhö klöklödhö, -a -gen -mü □dhe -a "tüng bha- 'gü kö 'ka ka "yan -kpan Ablaamö oo, Izaakö waa- Zakɔbö -nu -bha, waa- Atanna -wudhiüloomë -nu □gban "pëpë 'dhö -a -bha -gblüdedhe bha- 'gü, "këe kö ka -zë □wa ka -zuö "kpenngdhö.

29 Më- -dho 'go 'yënnng- -wo -zian 'ka, 'ö go 'yënnng- -pö -zian 'ka, 'ö go me -kɔ -së 'gü, 'ö go me □kwaa 'gü, 'ö 'wo wo -kɔ -da 'tëa- do 'gü Atanna -bha -gblüdedhe bha- 'gü.

30 -A yi 'ö bha- 'ka, □taama -gen 'bha -nu -dho bɔ "dhiü, 'ö "dhiü -gen 'bha -nu 'wo bɔ □taama.»

Yesu -bha -wëë -wɔ -kpo Zedhizadhëmö -dhe -bha -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 23,37-39)

31 -A yi do bha- 'ka, 'yö Fadhizien -nu 'bha -nu 'wo nu 'wo- pö- -dhe: «-Bhö ziö kö 'i 'dho, -bhö 'go -dhe ya- 'gü, -a -gen -mü □dhe Edhodö -ya -dhe mɔɔ- sië kö 'ö i zë.»

32 'Yö- -yɔ bɔ 'ö- pö: «-Ka 'dho kö 'ka- pö "gblüödhëtiime bha- -dhe □dhe a -tun kö "yina yaa -nu kë me "bhü- 'gü -dhe ya- 'gü, 'ö 'a "yuëdhi -nu dha □dëe waa- dhia" -nu 'gü 'yö 'a- -gɔ -da 'plöö dhia" □taama, 'yö 'a gun -na 'dho-.

33 -A -gen -mü □dhe 'kö 'zü 'ö -ya "yan "uɔ "yan 'ö- -ta, "këe -a -dhe a -bha □dhe 'a "ta bha- 'sü "dhü □dëe waa- dhia" 'gü kö 'a 'dho 'a -da 'ka Zedhizadhëmö -a -dhekpaɔyi -yaaga -naa 'ka, -a pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -a -dhe 'yaa -bha □dhe 'me 'ö -kë Atanna -wudhiüloomë 'ka -wa zë -dhe "wëe 'bha 'gü kö 'yii kë Zedhizadhëmö -dhe -zë 'ka.»

34 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -ya "gbü bɔ -sü -bha Zedhizadhëmö -dhe -bha 'ö- pö: «Zedhizadhëmö -me -nu, Zedhizadhëmö -me -nu, ka 'kö kaa- yë 'dhö -mü Atanna -wudhiüloomë zë -sü 'ka, 'ö 'me 'wo- -nu bɔ ka -dhe kö -wo 'pa ka -bha 'ka -gwë -zuö -nu 'ka- -nu zë- 'ka bha, -yö -gun n "piü □dhe 'a- "slë mɔɔ- -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü kö 'a ka □loo 'ko -ta n gban □wlöö □dhe -kɔ 'ö -tɔdhee "buëdhe -yö 'ö 'në -nu -kë 'ka -a 'dhö, "këe 'kii- -yɔ bɔ n -gɔ!

35 Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö 'a dho n kwaa- ka -wɔn -zü, "këe a- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe ka "yan 'yii 'dho -kpan n -kpong 'gü -dhe -bha 'zü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ka dho- pö- 'ka □dhe: «'Më 'ö nu kwa Dëme 'tɔ 'gü bha, Atanna -bha 'dhuë- -ya -me 'kun!» bha- -bha.»

14

Yesu -bha "yuëdhi do 'bha dha -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

1 Yi do 'ka 'yö Fadhizien -nu -gɔmë do 'bha -yö Yesu -dhe 'ö -gɔ 'kɔɔdhö kö 'wo pë -bhö. -Yö -kë "dhü Zuifö -nu -bha □glooyi do 'ka. 'Yö dho 'yö -da 'kɔɔdhö. Yaa" kë 'wo wo sië bha Fadhizien -nu -kpea 'wo to -wo Yesu 'suan- □në- bho sië.

2 'Wo dho -dhe -ga kö me do 'bha 'ö -bhla -yua 'dhö- 'gü -yö do sië- wëedhö.

3 'Yö 'tonggome -nu waa- Fadhizien -nu 'wo gun mü bha- -nu dheε" kpö 'ö- pö: «'Wön 'ö -gban "yuëdhi -nu dha -sü -bha □glooyi 'ka bha kwa -bha 'tong- -ya -pö □dhe -a -wön 'gü? 'Kwa- kë -ee "εen 'kwa 'dho- -kë -ee?»

4 'Yö -dhea -yö ga- -nu -ta, 'yö 'wo do dingdhö. -Yö -to 'gü 'yö Yesu -yö ö -ko pa "yuëdhi bha- 'ka 'yö- dha, 'yö- pö- dhe -yö 'dho.

5 □Dhe 'ö □ya bo -wu -kpö 'me 'ö- -kë "klüöklü bha- -bha -sü 'ka, 'yö- pö 'me 'wo to- -nu -dhe 'ö- pö: «'Me 'ka bha de -mü 'ka ka kpö 'gü 'yö- -bha 'në "εen -a -bha -du □ya -da -klong 'gü □glooyi 'ka, 'yö 'yii 'dho 'to 'ö- bho mü?»

6 -An dheε" 'ö- kpö "dhü bha, -a -yo 'yii □slö- -nu -go kö -wa bö.

-Yea -kun -dhökédhe -ta -sü waa- me -dhe -dhökédhe -ta -kö -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö

7 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö "gwënnng do -da 'me 'wo- -nu -dhe -dhökédhe -ta 'wo gun -yea -blëesü kö- sië bha- -nu -dhe 'ö- pö:

8 «□Wa 'me i -dhe -dhökédhe -ta, □dhe dhe do -dhe -nu 'dhö, 'bha 'dho -yea -blëesü mö- , -a -gen -mü □dhe 'kö 'me 'wo ka -dhe bha- me 'bha- mü 'ö- □bhlëë 'dhö 'kpii- 'ö -ziö i -bha -ta 'bhaa- do.

9 Kë "dhü kö 'me 'ö ka -dhe bha 'ya 'dho nu 'ö- pö i -dhe: <-Bhö 'go -yea 'dhe bha- 'gü kö 'me 'ö ya -yö -ya mü>. □Ya kë "dhü kö □ya kë kpao 'ka □ya "pe i -bha. Kö i -bha -go -yea 'dhe bha- 'gü -sü kö 'i 'dho -ya □taama bha- 'yiü- yöö i kë.

10 "Kεε 'me 'ö □wa i -dhe -dhökédhe -ta, -bhö 'dho kö 'i -ya -yea -totaamasü □në- 'gü, kë "dhü kö 'me 'ö ka -dhe bha □ya nu kö -ya pö i -dhe: «N "taongdë, -bhö bö "dhiü!» □Ya kë "dhü, i -gengbö -dho kë "gblüglü me "pepe 'wo -dhökédhe -ta mü bha- -nu □gban 'gü.»

11 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- -gen -mü □dhe 'me 'i dho i -dä 'sü -kiandhö i "teabö -nu -bha, Atanna -dho i -da -a -nu □wlöö, "kεε 'me 'i dho i -dä -da i "teabö -nu □wlöö, -yö -dho i gba -due 'kpii- 'ka.»

12 □Dhe 'ö ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö- pö 'me 'ö- -dhe 'ö weng- -nu 'wo gun- -go 'köödhö bha- -dhe 'ö- pö: «N "taongdë, □ya kë □dhe 'bha- pö 'i me -nu -dhökë, "εen 'bha- pö 'i -dhökédhe kë, 'bha 'dho i "taongdë -nu oo, i dheebhang -nu oo, i 'kε- -nu "εen i -yayö- -nu 'wo □naome 'ka -a -nu -dhe -dhökédhe -ta, kë "dhü kö 'wa 'dho i -dhe 'pö 'ö 'wo 'wön 'i- -kë bha- -goyö- do i -go.

13 "Kεε 'bha- pö bhii -dhökédhe kë, -bhö -wëeme -nu waa- □niöome -nu, "ta -sü 'bebedhö -me -nu waa- "yanwlüme -nu □në- -nu -dhe.

14 'Bha- kë "dhü, i zuë" □nii -dho -da, -a -gen -mü □dhe 'me 'wo bha 'waa □möö- -bha kö -wa -goyö- do i -dhe, □ya 'go mü 'zü, Atanna -dho -a -goyö- do i -dhe, 'me 'wo 'dhang bho- "dhiü -a -nu -bö -yi 'ka.

"Gwënnng 'ö -gban -dhökédhe 'kpii- kë -sü -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya pö (Matiö 22,1-10)

15 □Dhe 'ö 'me 'ö weng- -nu -a -nu -ko -yö gun 'tea- do 'gü bha 'wo 'wön bha- ma, 'yö- me do -ya pö Yesu -dhe: «□Ya kë "dhü yö -zë 'gü 'sa kö 'me 'ö dho pë -bhö Atanna -bha -gblüedhdhekédhe 'gü kö- me -bha -së "dhe!»

16 'Yö- -yo bö- -go 'ö- pö: «-Bhö -dhe -ga zö, yi do 'ka 'yö me do 'bha -yö -dhökédhe 'kpii- do -kë, 'yö me 'gbe -dhe.

17 □Dhe 'ö pë -bhö "tüng □ya □loo, 'yö ö -bha gwëemi do bö 'me 'ö- -nu -dhe bha- -nu -dhe -dhe 'gü 'yö- pö -wo nu, -bhöpë □ya ma.

18 "Kεε 'yö 'me 'wo bha- -nu □gban "pepe 'wo -kö 'dho -sü -bha. 'Yö me -blëesü -ya pö: «N -kpladhe -yö n -bha, 'bhlaadhe do 'bha 'a- dho ya, -a -dhea -bha □dhe 'a 'dho kö 'a -wo mü, □dhe 'ö "dhü -yö n -mawön 'to.»

19 'Yö- me do 'bha -ya pö: «Mang -dä 'pö, -du -kaong do 'a- dho ya, -yö n "piü □dhe 'a dho kö 'a- -nu draan- yë kë -sü -bha. 'Bha 'dho -bhö -a pö i dëme -dhe 'mii 'dho nu.»

20 'Yö- me -yaaga -naa -ya pö: «A -go dhe 'sü -dhe 'gü -dee 'gü, 'wön 'ö- -wön 'gü 'mii 'dho nu 'pö 'yö bha.»

21 'Yö- -bha gwëemi bha 'ö ö yee kë 'ö nu 'ö -ziö 'wön bha- □gban -gen 'gü "peepedhö ö dëme -dhe, 'yö 'wön bha 'ö

-siö 'me 'ö □dhio kë bha- -dhe. 'Yö -wu -dee 'bha kpö gwëemi bha- -bha 'ö- pö: «Bhö 'dho -beang 'ka "dhædhe waa- zian -gbeng -ta -dhe -nu 'gü kö 'i -wëeme -nu, □niöome -nu, "yanwlümε -nu waa- "ta -sü 'bebedhö -mε -nu -dhe kö 'ka nu.» 'Yö 'me bha 'ö dho 'yö nu,

22 'yö- pö ö -gome -dhe: «N dëme, -kö 'i- pö 'a- kë- -bha bha 'ma- kë- -bha, "kεε -yεa 'bha □ya 'to.»

23 'Yö- -gome -ya pö- -dhe: «Bhö 'dho zian -gö -ta -dhe -nu waa- "yasa "piü -dhe -nu 'gü kö 'i □dhio kë, mε "bu mε 'i dho -kpan -bha, -bhö -fεε -ya -bha kö -yö nu kö -yö -da 'köödhö kö 'kö -yö pa;

24 -a -gen -mü □dhe a- -pö ka -dhe □dhe 'mε 'a- -nu -dhe -a -nu □bhlëë -bha bha- mε do -zian 'yii dho 'pë 'wo- -kpa bha- din -zian -ga.»

-Kë Yesu -bha □klang 'ka -kö -dhiang 'ö- zë 'ö Dhukö -ya pö (Matiö 10,37-38)

25 Yi do 'ka kö mε □ya ta Yesu -bha kö -wo 'dho sië zian -ta -yædhö, 'yö □slëë ö 'gü 'yö- pö 'me 'wo bha- -nu -dhe 'ö- pö:

26 «'Mε 'ka nu sië bha mε "bu mε 'ö- pö 'ö bö n 'ka, "kεε 'ö- -mε -yö ö dë oo, ö dhe oo, ö -bha dhebhö oo, ö -bha 'në -nu oo, ö dheebhang göön- -nu "εεn dhong -nu "εεn -a -mε -dī -bha -tosea □dede -zian fië bho n -bha, kö ma □klangdhiü 'yaa -mü.

27 "εεn 'zü 'mε 'yii "wī- -bha kö -yö saan" n -wön 'gü, kö 'yaa □möö- -bha kö -yö kë ma □klangdhiü 'ka.»

28 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- -gen -mü □dhe mε 'bha 'yaa 'dhö ka kpö 'gü bha kö -ya pö □dhe yö -zë 'ya- pö 'ö 'kö dö, 'yaa 'yaanu kö -yö ö -zu 'gön 'pë 'ö dho □möö 'kö bha- dö -sü -bha kö -yö bo- -wön -ta,

29 kë "dhü kö 'ya 'dho ö bo 'kōkpan -ya -sü 'ka ö 'wëe- -yö kön, 'ö □fië- 'kö dö -sü -bha 'ö mε 'wo "yan -kpan bha kö -yö 'kö bha- dö sië bha 'wo □wεε dö -bha 'wo- pö:

30 «'Mε 'ö ya, -yö -gun 'kö dö sië "kεε □ya □fië- -bha -wa!

31 "εεn 'zü -gblüdë -mεε -mü, 'yö □yaa- pö 'ö 'dho -gblü bha, "kεε kö mε "gblü -kaong do □në- -gö, 'yö 'yaa 'yaanu 'yaa ö -zu 'gön 'ni 'ö- faan dho □möö 'mε 'ö nu

sië- -gö mε "gblü -kaong □plε 'ka bha- -bha -sü -wön 'gü, 'yö 'yaa gun -na 'dho-?

32 -A -mε □yaa- yö □në- kë "dhü, 'yö □ya kë □dhe 'yii 'dho □möö- -bha, 'yö -gblüdë 'dhe bha- to □gblëen, 'yö mε bö- -dhe 'yö- pö: «-Gblü 'yaa n "piü».

33 Yö □në- -wön 'gü, 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe 'ö mε "bu mε 'ö- 'ka 'ö ka kpö 'gü 'ö 'yii ö kwaa- pë "pεpε 'ö- -gö -a □gban -zü, kö -yö ziö n □keng-, -a -mε 'yaa □möö- -bha kö -yö kë ma □klangdhiü 'ka.»

(Matiö 5,13; Makö 9,50)

34 'Yö- pö: «□Wee 'ö bha pë -së -mü, "εεn 'yaa "dhü -ee? "Kεε □ya kë □dhe □wee din □ya 'go- -bha kö "slë "wεε 'bha 'kö 'wo dho- kë □taamasü 'gü kö- din -yö dhi 'yaa 'dhö 'zü.

35 Kö □ya kë pë see- -sü □në- 'ka bha, kö- □troön 'yaa 'dhö 'zü "sε waa- "dung -zian 'bha -bha. Kö □ya 'to -zuö "kpenng -pë □në- 'ka.» 'Yö- pö: «'Ma- pö "dhü, 'wön ma -tu 'dhö 'mε 'ö- -gö -bha -ya 'gü ma!»

15

"Gwënnng 'ö -gban Atanna -bha -tuü -nu 'wo □dheng 'ö □waa- yö -a -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 18,12-14)

1 -A "töng bha- 'gü, 'niisongkunmε -nu waa- 'wōnyaakēmε "wædhe -nu -gun nu sië Yesu -dhe 'gü kö 'wo "tu 'to- -wu -bha.

2 'Yö Fadhizien -nu waa- 'tonggome -nu 'wo -ya Yesu □töo kë -sü -bha "waa 'gü 'wo- pö: «Mε 'kö ya yö -zë waa- 'mε 'ö- -nu "ta -kö 'yaa -së bha □në 'wo □nëng 'kwëe- Weng- -nu -wo pë -zian -bhö wo "kwëe.»

3 'Yö Yesu -yö "gwënnng do -da -nu -dhe -a -wön 'gü 'ö- pö:

4 «De -mü ka kpö 'gü 'yö "bhlaa këng do □ya kë- -gö, 'yö- do □ya □dheng 'yö 'yaa- -kaong "sueisiö waa- "bhlaa "sueisiö 'ö to bha- 'to "tong -ta, 'yö 'yaa 'dho- do ö □dheng bha- möö- -dhe 'gü, 'yö 'yaa 'to- möö- -dhe 'gü 'yaa 'dho 'yaa zun- 'ka -a yö -sü -bha?

5 A- -pö ka -dhe □dhe: □Ya kë □dhe- -mε □yaa- yö, -a □nii -yö -da 'ö- sü 'ö- -wö ö gbaandhö,

6 'ö nu- 'ka "kweandhö 'ö ö "tεabo -nu waa- ö -yayöo -nu -dhe 'ö- pö- -nu -dhe: «-Ka nu kö 'kwa ma "tan kë n -dhe, -a -gen

-mü □dhe ma "bhlaa 'ö □dheng bha 'ma-yö!»

⁷ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: -Kö do bha □në □niidadhe -yö kē- 'ka dhang- 'gü kö 'wōnyaakēme doseng -zian □ya bō Atanna 'ka "kpung □taa 'ö -ziö 'ka me -kaong "sueisiö ga "sueisiö 'ö pö 'aa-nu -bha -a -nu -dī 'gü, 'ö- -nu -mawōn 'yaa -bō Atanna 'ka -wōn -bha 'zū -a -nu -wōn -ta.»

"Gwēnng 'ö -gban 'wēē- "puu ga 'ö □dheng -a -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Dhukö -ya -dhiang zē

⁸ 'Yö go mü 'zū 'ö- pö: «Kö 'wēē- "puu ga -kaong do -yö kē dhebho do -gō, kö- ga do -yö □dheng, -yö -dho -dhangbha dō 'ö -pia sü 'ö- -ziö 'kö "piü -dhe □gban "pepe 'gü, "fōn kö □yaa- yö. "Een 'yaa kē "dhü -ee?

⁹ □Ya ö bo- yö -sü 'ka, 'yö ö "teabo -nu waa- ö -yayōō -nu -dhe 'yö- pö: «-Ka nu 'kwa ma troo kē n -dhe, -a -gen -mü □dhe ma 'wēē- "puu ga 'a kē- □dheng bha 'ma-yö!»

¹⁰ 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe □dhe: Kö 'wōnyaakēme do -yö bō Atanna 'ka, -a □niidadhe -yö -kē -a -bha "kiē -nu kpō 'gü dhang- 'gü -kö do bha □nē- 'gü.»

"Gwēnng 'dhe 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban 'nēgōōn do 'ö □dheng -a -bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

¹¹ 'Yö -ya mü 'zū 'ö "gwēnng do 'bha -da 'ö- pö: «Gōndēnē do 'bha □nē gun, 'yö 'nēgōōn □ple -yö gun- -gō.

¹² 'Yö- me "bhlēngsü -ya pö ö dē -dhe yi do 'ka 'ö- pö: «N dē, i 'kean- 'ö dho 'to yi -gō dhia" bha, -bhö -a 'gü -gblü kö 'i n -bha nu.» 'Yö- dē -yö ö 'kean- 'gü -gblü -a -nu -ta.

¹³ □Dhe 'ö me "bhlēngsü bha 'ö ö -kö -da ö -bha □nao bha- 'gü, 'yö -dhekpaoyi 'nē 'bha -kē, 'yö □wlü 'ö dho "se □gblēn 'bha 'gü, 'yö -ya 'nēgloōndhe kē -sü -bha □nao bha- 'gü, 'yö -ya -a 'gü see- -sü -bha.

¹⁴ □Dhe 'ö □ya ö bo- □gban 'gü see- -sü 'ka "pepe dhö, 'yö "vüü -yö -da "se bha- 'gü, 'yö -kpla -yö zun- 'kun -sü -bha.

¹⁵ 'Yö dho 'yö -da yē 'gü "se bha- 'gü mi do "piü, 'yö 'me bha 'ö- bō ö -gō -bho -kluu 'gü kö -yö -ya -a -nu -gō "dhiü.

¹⁶ "Tüng 'ö gun- 'ka -bho -gō "dhiü bha, -bho -nu -bhöpē 'wo- nu- -nu -dhe bha- 'bha -bhö -dho -gun -bha; -a -gen -mü □dhe kö -bhöpē 'bhaa- -gō, (kö din- -ya kē siē), "kēē 'waa gun- -bha nu siē.

¹⁷ Yi do 'ka 'yö 'yaanu 'ö ö -zū gōn "fluudhō 'yö- pö: «Din- -yö n -zē -mē -wōn -zē 'gü kö 'me 'wo yē 'gü n dē -gō -wo 'gbe, "kēē kö -wo pē -bhö 'wo □fiē- -kpea -bha.

¹⁸ A -dho "wlü 'a dho n dē "piü, 'ö 'a- pö n dē -dhe: «N dē, -bhö n 'to, 'ma -da Atanna "dhiü, 'ma -da i "dhiü,

¹⁹ -a -dhe 'yaa -bha -zianwo 'zū □dhe -wo i 'to pö n -bha □dhe i gbö -mü n 'ka, "kēē 'kö 'zū 'i n 'sü -zianwo □dhe i -bha yēkēme do 'dhö kö 'yö bha.»

²⁰ □Dhe 'ö 'nē bha 'ö ö -zū gōn "dhü, 'yö □wlü 'ö dho ö dē "piü.

□Dhe 'ö- dē -ya yö kö -yö nu siē, 'yö dho dō- -gō zian- -dhe □gblēn 'gü, 'yö -wēē -yö bō- -ta □dedewo, 'yö -beang sü 'ö dho ö gbö bha- "dhiü -gō 'yö dho 'yö □loo- -bha.

²¹ 'Yö- gbö -ya pö- -dhe: «N dē, 'ma nu, "kēē nu 'a- wo bha a- -dō □dhe 'ma -da Atanna "dhiü, 'ma -da i "dhiü, -a -dhe 'yaa -bha 'zū □dhe -wo i 'to -zian pö n -bha.»

²² "Kēē 'yö- dē -ya pö ö -bha gwēzē -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka 'dho "vaandhō kö 'ka nu ma □gbauu- ga -sēsü □dede 'ö 'kōōdhö bha- 'ka kö 'ka- -da n gbö ya- -bha, kö 'ka kōnggaapē -ya -kö -bha (kö -ya -zōn □dhe -kö do 'ö gun- -bha n -gō -blēsü bha □ya kē 'zū- -bha -deewo), kö 'ka -slu -ya -gen -bha!

²³ -Ka 'dho kö 'ka nu -du "gbōng 'ö 'kwa- "dhiü gba 'ö □ya "yōn kē bha- 'ka kö 'ka- zē kö 'kwa pē -bhö kö 'kwa troo kē!

²⁴ -A -gen -mü □dhe n gbö 'ka- -ga siē 'ö dō bha, □ya gun □ya kē □dhe 'me □ya ga □nē- 'dhö, n gbö 'ö □ya bho -deewo ö dō bha □ya gun □ya □dheng 'nu n -gō, "kēē 'yö 'ma- yö bha!» 'Yö 'wo -ya troo kē -sü -bha.

²⁵ "Kēē kē 'wo- wo siē "dhü bha kö -a gbö 'kpiisü -zē -yö 'bhlaa. □Dhe 'ö □ya nu □ya □loo "kweandhe "sōō, 'yö- "tu -yö -da "wipē -nu waa- troo -nu -wō 'gü.

²⁶ 'Yö ö dē -bha gwēē" -nu bha- me do -dhe 'yö- dheē" kpō 'ö- pö: «'Kwa- ma "kweandhō?»

27 'Yö gwëemi bha 'ö- pö- -dhe: «I dheebhang 'ö kē dho "se "piü bha □nē □ya ö yee kē □ya nu, 'yö i dē □ya -du zē- -dhe, nu 'ö- wo kö -a "klüöklü -sü -yö -kpan -bha bha- -wön 'gü.»

28 -A ma 'ö- wo "dhü bha 'yö -siö -dhe, 'yö -zuv -kē 'ö- pö 'yii 'dho 'dho "kweandhö. -A dē- -zun "kpenng -gen □ne, 'yö □bhea- -dhe kö 'wo 'dho 'koodhö.

29 "Kee 'yö- pö ö dē -dhe 'ö- pö: «Ma -zē 'a zun yē -kē i -dhe -sü -bha "dhü 'yi bha- 'ka, yö □nē- □dēe 'dhö 'dhö, 'mii i -wu bho- "piü do, "kee 'bhii -bhu 'nē -zian nu n -dhe do kö yaa- n "teabö -nu 'yi- -bhö kö 'yi troo kē- -ta,

30 "Kee i gbö 'kö yö -zē 'ö i -bha □nao sü 'ö dho- 'ka "se "piü, 'ö- □gban 'gü see- -zuadhe -nu -bha bha, yö -zē 'ö nu 'bha -du 'kwa gun- "dhiü gba siē bha- zē- -dhe -kee!»

31 'Yö- dē -ya pö- -dhe 'ö- pö: «Gönnē, bhi -zē kweng ko 'ko "piü yi □gban 'ka, pē "pepe 'ö n -go ya i -bha -mü,

32 "kee bhii □dede -bhö -a -ga bha, i 'zlaa- 'ö do ya, □ya gun □ya kē □dhe 'me □ya ga- 'dhö, 'yö □ya -bö 'ö do bha, □ya gun □ya kē □dhe 'me □ya □dheng -a 'dhö, 'yö 'ma- yö ö do bha. (-A -kē "dhü -sü 'gü, -a -dhe -gun -bha □dhe i 'zlaa- 'ö nu bha, 'kwa- 'gü -troo kē kö 'kwa kwa "dhia bho).»

16

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban □flüme 'wo □nao to- "piü -a -bha 'ö Dhukö -ya pö

1 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö go mü 'zü 'yö "gwënnng -dee 'bha -da ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «Göndēnē do 'bha -yö -gun, 'ö □nao gun- -go. 'Yö- -bha □nao bha- gödhiüme -yö gun.

Yi do 'ka 'yö 'wo nu 'wo- pö □naome bha- -dhe □dhe -a -bha □nao -gödhiüme bha -ya -bha □nao bha- 'gü □nē- see- siē.

2 'Yö göndē bha 'ö ö -bha □nao -gödhiüme bha- -dhe 'ö- pö- -dhe: «-Wu -nu 'a- ma siē i -bha ya- 'bha 'yaa n -zu 'kun. □Dhe 'ö "dhü, -bhö nu kö 'i ma □nao bha- "kpleng bho n -dhe; -a -gen -mü □dhe 'yaa n "piü □dhe 'i -ya -go "dhiü 'zü.»

3 'Yö 'me 'bha 'ö zun ö -zu 'gön -sü -bha 'ö- pö: «N dēme -ya pö 'ö- wo yöö ö -bha □nao □gban 'sü n -go ya, a -dho -a kē mü □dhe, "kee kö 'ke- kē "sı 'yaa n -dhe, kö -gbadhesü -yö n 'gü 'pö 'yiüsü ya?»

4 'Yö- pö: «'Kwa- ma, 'pē maa kē kö me -nu -wo n gba -yēa 'ka wo -go 'koodhö kö □wa n kē yē bha- 'gü 'ma- do.»

5 'Yö ö dēme -bha "pö 'dhö 'me 'ö- -nu -bha bha- -nu -dhe, 'yö- pö me -blesü -dhe: «N dēme -bha 'wēē- □dhe 'pö i -bha?»

6 'Yö- pö: «-A -bha "yon "gbunggbu keng do □nē n -go.» 'Yö- pö- -dhe: «-Bhö 'yaanu kö 'i i -dı -bha "pö 'sēedhe bha- -ben zē kö 'i -ya 'gü □dhe "yon "gbunggbu -kaong "soodhu □nē i -go.»

7 'Yö go mü 'ö- pö me do 'bha -dhe 'ö- pö: «'Yö bhi -zē □we?» 'Yö- -yo bö 'pö- -go 'ö- pö: «-A -bha -mlüga 'tea- -yan keng do □nē n -go.» 'Yö- pö- -dhe: «-Bhö i -bha "pö 'sēedhe 'sü 'pö kö 'i -kaong "saaga -ben zē -ta.»

8 □Dhe 'ö □naome bha 'ö- ma □dhe ö -ködhiüme □flüsü bha □yaa- kē "dhü, 'yö "dhe -ya -ta 'ö- pö -yö -do 'wön kē -dhe 'ka. □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «-A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- -gen -mü □dhe 'me 'waa Atanna do 'wo □dēe -yēn ya- 'gü ya, -wo woo- 'wön -nu -zun 'ko "dhiü kē -ko -do wo 'ko □zinng 'gü 'ö -ziö 'ka 'me 'wo Atanna do -a -nu -ta.»

9 'Ö go mü 'yö- pö 'zü ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «-A -kē "dhü -sü 'gü, mang -dı 'pö a- -pö ka -dhe □dhe: "Dhang -nao 'ö "kpung □taa yö bha, 'ka "taongdēdhe 'kun- 'ka me -nu -bha. □Ya kē "dhü, -a □nao 'ö ka -go bha □ya yēn yi 'ö- 'ka Atanna -dho ö -ko 'kpo ka -go -a -bha □sii 'ö 'yaa yēn bha- kēdhe 'gü,

10 'sa 'me 'ö 'wloodhe -kē 'wön 'sēennē -nu 'gü, kö -yö -dho -a kē 'wön 'kpii- 'gü 'pö, "kee me 'ö 'yaa 'wloodhe kē 'wön 'sēennē 'gü, kö- -me 'yii dho- kē 'wön 'kpii- 'gü.

11 -A -kē "dhü -sü 'gü, □ya kē □dhe 'wii ka 'wloodhe yö □flü -nao 'ö "kpung □taa yö bha- -wön 'gü, 'dee dho □moo- -bha 'ö □nao -sē 'ö Atanna "piü bha- -kefama bho ka -bha?

12 □Ya kë 'zü □dhe me -nu -bha pë 'wo-duε bho ka "piü bha 'kii- 'kun-së, Atanna -dho -a 'dhe ka -bha 'ka -a nu ka -dhe -kö -kë □dhe?

13 -Yö kë ka "yaan □dhe: Me do 'yaa □moo- -bha kö -yö yë kë me □ple "piü. □Ya kë "dhü, □ya kë -kö "uu -kö 'ö- 'gü me do -san -dho -a kë 'ö me do -dho -ya -kë. "Een 'zü -yö -dho -kplü me do -bha, 'ö- me do to. Kaa -dɪ 'pö 'kii 'dho □moo- -bha kö 'ka kë Atanna -bha me 'ka kö 'ka -ya mü 'zü 'ka kë □nao -go □dhuengdhe 'gü -kö do bha □në- 'gü.»

-Kö 'ö Yesu -yö teanwon pö- 'ka Fadhizien -nu -dhe -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 11,12-13; Matiö 5,31-32; Makö 10,11-12)

14 Dhiang -nu 'ö Yesu gun- zë sië "dhü bha kö Fadhizien -nu "tu -ya -bha. "Kee □dhe 'ö -kë □dhe □nao -dho -ya -nu kë "gbu- bha, -wo -gun □weε □në- do sië -bha.

15 -Ya -pö -nu -dhe yö □në- -won 'gü 'ö-pö: «Fadhizien -nu, ka -zë -kö 'ka dho-kë- 'ka kö 'ka bho me -nu 'gü Atanna dhoo bhaawon kë -me -bha □në 'ka -dhe □moo, "kee 'sa kö yö -zë -yö -dhe yö ka zuë" "piü. 'Pë 'ö me "bhu- -nu -zë -a -nu 'gü pë -së 'ka bha □në yö -zë 'gü pë -yëngsü 'ka.

16 □Ya 'go mü -a -bha 'tong- -nu 'ö Moizö -ya -ben zë yi 'bha 'ka bha waa-wodhiüloomε -nu -a -nu -bha "töng □në gun -blëesü kö Zan 'yii bho □kö. (Kë "dhü kö -yö Atanna -dhidhewon kë -kö -gleng -da Izraedhö -me -nu -bha), "kee 'ö go Zan bho -sü -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dëε bha, □nao -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüedhe -bha □në 'yi- pö sië. Me □gban -wo wo 'gü do sië "gbu- yö □në- -won 'gü 'yö 'wo -kplakpla zë sië kö 'wo -da mü bha.

17 "Kee yö □në- □gban 'gü, dhang- waa- "se -a -nu ziö -sü -dho kë -bhaasü Atanna -bha 'tong- bha- □blünga -zian -go -bha -sü 'ka.

18 -A -kë "dhü -sü 'gü, me "uu me 'ö- dhe bho "bü 'ö- -dee sü kö -yö -da □në- wo me -nu -bha "piü bha. 'Sa kö me "uu me 'ö -yö dhe 'ö □wa wo bo- 'ka -a 'sü, kö- -me -yö -da □në wo sië me -nu -bha dhe "piü bha.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban □naome do waa- -wëeme do 'wo- -dhe Dhazaa -a -nu -bha 'ö Dhukö -ya pö

19 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «□Naome 'kpii- 'bha □në gun, so -nu 'wo gun- -go, "yi 'yaa zun- 'bha -bha. -Yö -gun so ga "kpeakpea -dɪ -sloo 'ö -ma 'yaa wo-song -bha bha □në- -da sië. 'Yö -dhe "puu 'ö □kpao, 'yö 'ö "dhia bho 'yö pë -sesengbo -nu -bhö.

20 -Wëeme 'bha -yö gun mü 'pö 'wo- gun -dhe sië Dhazaa. Bhië -yö -gun -bha -dhe □gban "pepe 'gü, 'yö gun nu sië -kpeawo 'ö -wo □naome bha- -go 'kö "dhiengdhö.

21 Kë "dhü kö 'me bha 'ö 'pë 'ö- -bhö sië kö- □blünblün 'në -nu 'wo □wenng bha -wa nu 'ö -dhe kö 'ö- -bhö. Kö 'gben- -nu -wo nu sië 'wo bhië 'ö- kwi -bha bha- -ma pa -nu wo.

22 Yi do 'ka 'yö -wëeme bha 'ö ga, 'yö Atanna -bha "kië -nu -wa sü 'wo dho- 'ka -dhe -së 'ö Ablaamö "soo bha- 'gü. 'Yö □naome bha yöö -dɪ 'pö 'ö dho 'ö ga. 'Yö 'wo dho 'wo- -weε bho.

23 □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo □geeboo 'pö, 'ö -wëedhe yö sië mü □dedewo, 'ö dho 'ö "yan "dhiü "wlü kö -yö -dhe -ga, kö Ablaamö -yö do sië -dhe 'bha 'gü 'tii mü, "kee kö Dhazaa -ya "piü mü.

24 'Yö 'ö -wu "dhiü □wlü "gbu- 'ka 'ö- pö: «N dë Ablaamö, -bhö do "gbu- kö 'i n -wëε -ga kö 'i Dhazaa bo kö -yö 'ö konga "zo "ye "yi -bha kö -yö nu- 'ka -ya zun n 'nεε- □taa kö -yö □dhië -dhe! Saan" -yö 'ma sië n -bha peng ya- 'gü "gbu- -wa!»

25 'Yö Ablaamö -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «Gonnë n gbö, -a 'won kë i "yaan □dhe -tosea -së -zë -a 'bha □në 'i gun- kë sië "kpong □taa bha. -A "töng bha- 'gü kö Dhazaa -dɪ 'pö -yö saan" 'gü, "kee 'yö do 'kwa- wo ya yö -zë □nii 'dhö -da sië -dhe ya- 'gü 'yö bhi -zë 'i -wëedhe yö sië bha.

26 "Kee yö □në- □gban 'gü -zianwo, □zinng -yö kwa □zinng 'gü, □gblüga do 'bha -yö kwa □zinng 'gü bha- -kë □gblëen -kö 'yaa -së. Kë "dhü kö me □yaa- pö 'ö 'go yi "pean "piü kö 'ö bo ka "pean "piü, "een kö -yö 'go ka "pean "piü -yö bo -dhe ya- 'gü, kö 'ya 'dho □moo- -bha.»

27 'Yö □naome bha 'ö- pö: «-Bhö do "gbu- 'sa, n dë Ablaamö, bhea" □në 'a- wo i

-dhe kö 'i Dhazaa bo n de -go 'kodhi 'gü, -a -gen -mü □dhe n dheebhang -nu "soodhu -wo mü.

28 Kö -yö 'dho -yö 'wɔn -nu ya- -nu -gen dɔ- -nu -dhe kö wo -zē -wo Atanna -wɔ -ya □bhlēē 'gü kö 'wa 'dho nu -wēēdhēyödhe ya- 'gü.»

29 'Yö Ablaamö -ya -yɔ bo- -go 'ö- pö: «Atanna -wɔ 'sēēdhe 'ö Moizö -ya -ben zē bha -yö mü, -a 'dhe 'ö- -wɔdhiüloomε -nu -wa -ben zē 'pö bha -yö mü, -wo -dho -a -wɔ pö- -nu -dhe, -wo wo "tu 'to- -bha!»

30 'Yö □naɔmε bha 'ö- pö Ablaamö -dhe: «(□iin, -yö "dhü tɛan- 'ka n de Ablaamö,) "kεε 'mε 'kö 'wo bha wo -zē -a -nu -wɔ □nē 'yii 'dho □mɔɔ- -nu -bha. "Kεε □ya kē □dhe mε □ya 'go □geebɔɔ kö -yö 'dho -a -nu "piü, -wo -dho wo bo wo kē -sɔng -nu 'ka yö -zē 'gü.»

31 'Yö Ablaamö -ya -yɔ bo- -go 'ö- pö: «□Ya kē □dhe 'wii wo "tu to 'sēēdhe 'ö Moizö waa- Atanna -wɔdhiüloomε -nu 'wo- -ben zē bha yö -zē -wɔ -bha, 'kö mε "yaandhe -zian yöö 'go □geebɔɔ kö -yö 'dho, 'yii 'dho bhɔ- -nu 'gü tɛan- -bha.»

17

Yesu -bha mε □klangkēwɔ 'ö -gban mε 'ko -nu -mawɔn 'to -sü, -zɔ -yö Atanna -dhe -sü waa- gwēēmi kēwɔn -nu bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Matiö 18,6-7.21-22; Makö 9,42)

1 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu -yö go mü 'zü 'ö dhiang zē ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: □Ya kē -kɔ "ɔɔ -kɔ 'ö 'gü, 'wɔn- -dho -da -nu wo mε "bhü- -nu -gen 'gü 'ö 'wo -da Atanna "dhiü, "kεε 'mε 'kö yaa- -kē 'wɔn -nu bha- -nu -da mε -gen 'gü -mε 'ka bha □nē- -mε bha dho kē -wēēsü.

2 -Gwē kpö 'kpikpi -zian -dun -a -mε bhɔ -bha -sü 'wo- -zuö 'ka □weeyi □bhaa -a fiē -dhö -a -mε -bha 'mε 'wo □dhe 'nē 'sεennē -nu ya- -nu 'dhö 'dhang -bho n "dhiü -sü 'gü bha mε do zian -da Atanna "dhiü -sü -bha.

3 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -ka "ta ka 'suan- 'ka. □Ya kē □dhe i dheebhang □ya 'wɔn yaa kē i 'ka, -bhö -a -dhiang zē -sē 'ka kö 'i -dhio dɔ- -ta. □Ya kē □dhe □ya "wɪ i -bha -bha kö -yö ö bo ö □sɔng bha- 'ka, -a -mawɔn 'to.

4 □Ya kē □dhe □ya -da i "dhiü □dhe pē "saɔplε 'dhö -dhekpɔɔyi do 'ka, kö □ya -da i "dhiü -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do kö -yö nu -ya pö i -dhe □dhe 'ya -da i "dhiü, "kεε 'yii 'dho- 'bha kē "dhü 'zü, -a -dheε -bha □dhe 'i- mawɔn 'to.

5 □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö- -bha bɔmε -nu -wa pö- -dhe: «Yi Dēmε, -bhö yi -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü taa kē!»

6 'Yö- -yɔ bo- -nu -go 'ö- pö: «□Ya kē □dhe ka -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü □ya kē -zianwo □dhe 'pēnngga 'dhö, 'ka- pö "dhü 'kpii- 'ö dɔ ya- -dhe -yö 'go ö "gblɔɔ kö -yö 'dho dɔ □weeyi □bhaa, -yö -dho 'dho ka -wɔ bha- "dhiü.»

7 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «'Mε 'ka ya de -mü 'ka ka kpö 'gü 'yö- -bha □dhuēnggɔmi □ya 'go 'ke- kē -dhe 'gü kö -yö nu, "εen □ya 'go -tuü -maa kē -dhe 'gü kö -yö nu, 'yö dho □mɔɔ- -bha kö -ya pö- -dhe: «-Bhö nu "vaandhö kö 'i pē -bhö? -A -mε 'yaa 'dhö.

8 'Pē 'ö dho- pö yö -mü □dhe -yö ö baa-, -yö 'bhlaa- -sɔ bha- bho ö -bha kö -yö ö "dhi mɔɔ- kö 'ö pē -bhö kö 'ö müpē mü. Kö □ya bo ö -bha bha- 'ka kö yö -zē -yö gun -na 'yaanu kö -yö ö -bha -bhö "εen ö -bha müpē mü.

9 Kö -yö kē □dhe yöö- nuε" 'bha □nē- bho -a kēwɔn -bha 'yaa -mü. "εen 'yaa "dhü -ee?

10 Ka -bha -yö -kɔ bha □nē- 'gü 'pö. □Ya kē □dhe -wɔ -nu 'a dho- 'kpɔ ka -bha bha, 'ka ka bo- □gban 'gü -wɔn kē -sü 'ka, -kaa pö: «Gwēēmi "wεεwεεdhe -mü yi 'ka, yi kē -yē □nē 'yi- -kē, nuεbhome -zian 'yaa -mü yi 'ka.»

-Weeyuamε -kaɔng do 'ö Yesu -ya -nu dha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

11 □Dhe 'ö yi do 'ka kö Yesu -yö 'dho siē Zedhizadhēmö, 'yö bo Samadhi -sε waa- Gadhidhe -sε -nu -naa "dhiü.

12 'Ö gun kö -yö -da siē 'pödhε do 'bha 'gü, 'yö □weeyuamε -kaɔng do 'wo nu dɔ- go zian-, -wo -to 'ka 'bleng -bleng, 'yö 'wo wo -wɔ "dhiü □wlü 'wo- pö- -dhe:

13 «Yesu yi Dēmε, -bhö yi -wēē -ga -dhe!»

14 □Dhe 'ö- -nu yö, 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka 'dho kö 'ka ka -dɪ -zɔn "saabhome -nu

-dhe!» □Dhe 'ö 'me 'wo bha 'wo 'dho sië, 'wo dho "kan wo -ta kö □wa kë "klüöklü.

15 □Dhe 'ö 'me 'wo bha- me do 'ö ö -di yö kö 'ya kë "klüöklü 'kpakpadhö, 'yö -ye ö 'gü 'zü -deewo 'ö nu Atanna 'to bho -sü 'ka "gbu- 'ka.

16 'Yö nu 'ö zun ö kpiö 'gü Yesu -dhe, 'yö zun- nue" bho -sü -bha, "kεε 'sa kö Samadhi mi □në gun 'me 'kö bha- 'ka.

17 Yesu -ya -pö yö □në- -wön 'gü 'ö- pö: «Me -kaong do 'wo gun bha, -a -nu □gban 'wii kë □në wo "klüöklü -ee? 'Yö- me -kpea -nu -zë -wo 'me?

18 -Më -wön □në -kë 'yö- me -kpea -zë -a -nu 'bha -zu 'yii -da Atanna nue" bho -wön -ta kö -wo wo yee kë -wo nu kö 'yii kë "se "weε 'gü mi 'kö ya- 'ka?»

19 □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö- pö 'me 'bha- -dhe: «N "taongdë, -bhö "wlü kö 'i i -bha 'dho wo; i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü □në i dha bha.»

-Kö 'ö Atanna -bha -gblüedhe dho nu- 'ka -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 24,23-28.37-41)

20 □Dhe 'ö 'wön bha □ya kë "dhü, 'yö Fadhizien -nu -wo Yesu dheε" kpo 'wo- pö: «Atanna -bha -gblüedhe -dho nu -më "töng □në- 'gü?» 'Yö- -yo b- -nu -go 'ö- pö: «-A -bha -gblüedhe -bha nu -sü bha 'yii 'dho kë me 'bha "yan -bha 'kun -wön 'ka.

21 'Wii 'dho- pö: «Atanna -bha -gblüedhe -bha □dhe □ya nu □dεε □ya □loo -dhe 'ö □ni- 'gü!», "εεn: «-Yö -dhe 'dhe ya- 'gü!»; -a -gen -mü □dhe -a -bha -gblüedhe -yö ka kpö 'gü yö.»

22 'Yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga, "töng 'bha- mü -dho □loo 'ö 'ka- "slë □moo kö ka "yan -yö -da mang Megböme ma medhe kë -yi "zo "dhiü 'në 'dede 'në 'bha -zian 'gü, "kεε 'kii 'dho- -dhe yö.

23 -Wo -dho -a pö ka -dhe: «-Ka 'dho -dhe ya- 'gü, -yö mü!» "εεn: «-Yö -dhe 'dhe □ni- 'gü!», "kεε □waa- pö "dhü 'ka 'dho- -yo b, 'ka 'dho -beang 'sü 'ka dho- -dhe moo;

24 -a -gen -mü □dhe mang Megböme n nu -sü bha -yö -dho kë □dhe -kö 'ö dha -yö "yaan- kun- 'ka, 'ö -kë □dhe me- me "yan

zë, "kεε 'ö "se zun- 'ka 'ko "dhiü bha □në- 'dhö.

25 "Kεε "sanni -yö kë "dhü, kö □dεε ya- 'gü -me -nu □në □wa wo bo n 'ka, kö □wa n -wëë -kë "dhiü □gban "pepe suu bho.

26 'Wön do 'ö -kë yi 'bha 'ka Noe -bha "töng 'gü, -a do 'bha -dho kë mang Megböme n nu -yi 'ka.

27 -A "töng bha- 'gü kö me "bhu- -nu -wo pë □në -bhö sië, 'ö 'wo we mü, 'ö 'wo dhe sü, 'ö 'wo- sü "dhü wo gbö -nu -dhe 'ö 'to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka Noe -bha -da "yitago 'gü -yi -bha. -wo -to 'wön -nu bha □në- -bha 'yö dha -yö zun "σεε, 'yö "yi -yö pa, 'yö- -nu □gban zë "pepedhö.

28 'Wön do 'ö -kë Dhötö -bha "töng 'gü 'zü □në dho kë. -A "töng bha- 'gü kö pë -bhö -sü -nu oo, we mü -sü -nu oo, pë 'dho -sü -nu, pë "dhoo do -sü -nu, pë ta -sü -nu waa- 'kö do -sü -nu □në □wa wo me "bhu- -nu -go -së.

29 -Wo -to 'wön -nu bha □në- kë -sü -bha, 'yö Dhötö -go Sodömö -yi -yö □loo. □Dhe 'ö □ya bo 'go -sü 'ka Sodömö -pö 'gü, 'yö peng waa- blöon" -dha -yö zun ban -sü -bha, 'yö- -nu □gban "pepe zë.

30 Yi 'ö Megböme dho nu- 'ka, -yö -dho kë -kö do bha □në- 'gü.

31 Me "bu me 'ö dho kë 'kö □taa yi 'ö "dhü bha- 'ka, 'ö- □kwεε yaa- -kë 'koo dhö, 'ya 'dho- pö ö -di -dhe □dhe 'ö loo- kö 'ö dho- 'sü -dhe 'gü, -εε 'me yaa- -kë 'zü 'bhlaadhe 'bha 'gü, 'ya 'dho- pö 'ö ö yee kë kö 'ö 'dho ö □taama.

32 'Ma- pö "dhü, ka -zu -yö -da 'wön 'ö Dhötö -bha dhebho □sloo yi 'bha 'ka ('ö -dhe -ga ö □taama 'ö- 'gü -yö see- bha □në- -ta).

33 'Me 'ö yaa ö -di dha -dhe -moo -a -me -go -dho 'to- 'gü. 'Yö 'me 'ö yaa -wü ö -go -to 'gü -wön -bha bha yö -zë 'ö dha.

34 A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: -A yi 'ö bha- 'ka gbeng, me □ple 'wo wo -sü 'ka σεε" do -ta, 'gbu- -dho me do 'sü 'ö dho- 'ka 'ö- me do to.

35 'Ö dhong -nu □ple 'wo dho kë pë zön -dhe 'gü "wlü do 'gü, 'ö 'gbu- -ya me do sü 'ö- me do to.

36 Goon- -nu □ple 'ö waa- -kë 'bhlaa- do 'gü, 'gbu- -dho me do 'sü 'ö- me do to.»

37 'Yö- -bha □klang -nu -wa dhεε" kpo 'wo- pö: «-A 'wɔn 'i "wɪ sië- 'ka bha, -yö -dho kë "dhü -dhe -mεε □në- 'gü, yi Dëmε?»

'Yö- pö: «-Ka 'wɔn 'suan- bho "gblëë- -nu bha. -Dhe 'ö pë □gee 'dhö- -bha, 'yö "gblëë- -nu -wo bho 'ko -ta -a -dhe 'gü.

18

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban □gεandhe waa- zadɔmε 'ö mε 'bha -wëë 'yaa- kë -a -nu -bha -a 'ö Dhukö -ya pö

1 □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö "gwënnng do -da ö -bha □klang -nu bha- -nu -dhe, kë "dhü kö 'ö- -zɔn -nu -dhe □dhe -a -dheα -bha □dhe -wo bheα" Atanna -dhe yi □gban "pεpε 'ka kö- -nu 'gü 'ya 'dho ga 'yö- pö:

2 «Zadɔmε do 'bha -yö -gun 'pödhe do 'bha 'gü yi 'bha 'ka, 'ö 'yaa gun "suö sië Atanna -gɔ, "εεn 'ö 'yaa gun -kpla sië mε 'bha -mε -bha -mε 'bha -gɔ 'pö.

3 □Gεandhe do 'bha -yö -gun 'pö 'pödhe do bha- 'gü, 'ö dhiang -yö gun waa- mε 'bha -a -nu □zinng 'gü. 'Yö □gεandhe bha 'ö dho 'ö dhiang bha- -da zadɔmε bha- -dhe. □Ya kë □sië -nu wo 'yö dho zadɔmε bha- "piü, 'yö- pö- -dhe -yö woo- za bha- dɔ.

4 'Yö □gεandhe bha 'ö ö -gen dɔ zadɔmε bha- -dhe 'gü pinpindhö kö 'yaa "wɪ- -bha kö -ya -nu -bha za bha- dɔ. "Kεε -a -fεε -ya -bha -kɔ yaa bha- -wɔn 'gü, 'yö yi do 'ka 'yö zadɔmε bha 'ö- pö: «'Kwa- ma, 'maa "suö -zë wo Atanna -gɔ tεan- 'ka, "εεn 'maa -kpla mε 'bha -gɔ,

5 "kεε yö □në- □gban 'gü, □dhe 'ö 'maa n -yεa yö dhebhɔ ya- -gɔ bha, -ka dɔ kö 'a- -bha za bha- dɔ kö- -bha -fεε 'go n -bha.»

6 'Yö kwa Dëmε Yesu -ya -ta yɔ 'ö- pö: «Zadɔmε -mawɔn yaa bha 'ö dhiang 'ö- zë bha ka- ma -ee?»

7 'Yö- pö: «("Sanni mε "bhɪ- -zë -yö □dua -fεε -gɔ kö -yö za dɔ □dhe -kɔ bha- 'dhö, "kεε kö yö -zë -mawɔn -yö 'ya- "dhü bha -oo,) 'yö Atanna -zë □wε? -Më □në -kë 'yö 'yaa ö -bha mε -nu -ta -za dɔ kö -wo bheα" sië- -dhe 'yënnng- 'gü waa- gbeng 'gü -nu □gban 'gü?»

8 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe: -A 'gü -zian 'yii 'dho □gwëë 'yö

ka -ta -za dɔ. "Kεε 'wɔn do 'bha- -dhö, yö -mü □dhe: 'Ö yaa- -dɔ mang Mεgbömε n nu -yi -bha kö -zɔ -yö n -dhe -sü -yö -tun mε 'bha -gɔ "kpung yö □taa "wε -ee?»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban Fad- hizien mi do waa- 'niisɔngkunmε -a -nu -bha 'ö Dhukö -ya pö

9 □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo "gwënnng 'dhe bha- -da -sü 'ka □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö dho 'yö- do 'bha -da 'mε 'wo gun wo -zɔ 'gɔn sië □dhe wo -zë pö 'yaa wo -bha Atanna wëëdhö, 'ö 'waa gun mε -kpεa yö sië- 'gü bha- -nu -dhe 'ö- pö:

10 «Yi do 'ka, 'yö mε □plε 'wo □wlü 'wo dho -bheα Atanna -dhe -dhe 'gü -a -dhɔkëgükɔ 'gü. Mε □plε 'wo "dhü bha- mε do -gun Fadhizien 'ka. 'Yö- mε do- gun 'niisɔngkunmε 'ka.

11 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa -da 'kɔɔdhö, 'yö- Fadhizien mi -sü -yö dɔ "pεan do "piü, 'yö zun -bheα Atanna -dhe -sü -bha 'ö- pö: «'Aa, n Dë Atanna, 'ma i nuε" bho □dedewo, "wɪ 'ö bhii- wo- -bha kö 'a kë □kwaanmε 'ka, "εεn kö 'a kë 'wɔnyaakëmε "εεn -zuazëmε 'ka □dhe mε -kpεa 'wo to- -nu 'dhö, "εεn 'zü kö 'maa □dhe 'niisɔngkunmε 'ö dɔ ya- 'dhö bha- -wɔn 'gü;

12 -a -gen -mü □dhe a 'sunng- -ma -dhekpɔɔyi □plε □në 'ka "dhɔɔgɔ do 'gü, 'ö 'a n □slɔɔpë □gban "pεpε 'nii- bho i -dhe.»

13 Kö 'niisɔngkunmε 'kö bha -yö dɔ sië "pεan "wεε 'piü, kö 'yaa □mɔɔ -zian wo- -bha kö -yö ö 'yan "dhiü "wlü dhang- 'gü. "kεε kö -yö ö -kɔ -ya sië ö -kuu 'gü 'ö- pö: «'Aaa, n Dë Atanna, -bhö i zuë" kë -sεa n "piü kö 'i n -mawɔn 'to -dhe, 'wɔnyaakëmε -mü n 'ka -wa.»

14 'Yö Yesu -ya -ta yɔ 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe □sii □dede -ta □dhe mε □plε bha- mε 'dhe 'ö □bheα "dhü bha, Atanna -yö kë- -mawɔn -to 'ö dho ö -ta "puu 'ka ö -gɔ 'kɔɔdhö mε 'dhe 'ö to bha- -bha; -a -gen -mü □dhe 'mε 'ö dho- pö 'ö ö -dɪ fië bho mε -kpεa -bha, Atanna -dho -a □bhlëë -pö kpεkpεdhö, "kεε 'mε 'ö yaa ö -dɪ -da mε □gban □wlöö, -yö -dho -a -mε gba -due 'kpɪi- 'ka.»

Yesu -bha 'dhuë- -kë 'në 'sɛennë -nu -bha -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 19,13-15; Makö 10,13-16)

15 'Ö go- 'dhe bha- 'gü, 'yö 'wo nu- -dhe 'në 'sɛennë -nu 'ka 'pö kö -yö ö -kɔ zun- nu -bha kö Atanna -bha 'dhuë- -ya -nu 'kun. "Kɛɛ □dhe 'ö- -bha □klang -nu 'wo- dhe yö "dhü, 'yö -siö -nu -dhe, 'yö 'wo -ya -dɔn bho -sü -bha 'mɛ 'wo nu 'në -nu 'ka bha- -nu 'ka.

16 'Yö Yesu -ya pö -wo nu- -nu 'ka. □Dhe □ya kë "dhü 'yö- pö- -nu -dhe: «Ka ka kwaa- 'në -nu -zü kö -wo nu n "piü, 'ka 'dho- -nu "kan n -bha, -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüdedhe 'ö dhang- 'gü bha -yö 'mɛ 'wo □dhe -a -nu 'dhö □në- -nu -bha 'ka.»

17 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: Mɛ "ʊʊ mɛ 'ö 'yii ö -kɔ -ya Atanna -bha -gblüdedhe bha- -bha □dhe -kɔ 'ö 'nɛsɛennë -nu 'wo 'wɪ sië- 'ka 'wɔn -bha bha- 'dhö, -a -mɛ 'yii 'dho -da mü tongtongdhö.»

□Naomɛ do 'ö Yesu dheɛ" kɔɔ yi do 'ka -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 19,16-30; Makö 10,17-31)

18 Yi do 'ka 'yö Zuifö -nu -gɔmɛ do -yö nu, 'yö Yesu dheɛ" kɔɔ 'ö- pö: «Gɔmedë këwɔn -sɛsü, -më □në këwɔn 'ka 'ö 'ma- kë 'yö a dho □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- -slɔɔ?»

19 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «I n -dhe mɛ këwɔn -së -më -wɔn 'gü, "kɛɛ kö Atanna yöö do □në- këwɔn 'dhö -së?»

20 'Yö- pö: «I- 'wɔn -dɔ □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'tɔng- 'gü □dhe: <'Waa -da mɛ -nu -bha dhe "piü tong- tongdhö,

'waa mɛ zë tongtongdhö, 'waa □kwaan bho tongtongdhö, 'waa □sua -ya mɛ 'bha -bha tongtongdhö, -bhö i 'kɔmɛ -nu □bhlëë -ya.> -Yö n 'gü □dhe i yö -zë -dɔ.»

21 'Yö- pö: «□iin, -a 'dhe 'kö bha a yö -zë -dɔ, a -bho yö -zë kë -sü 'ka n 'nëdhe 'gü 'nu yi 'bha 'ka.»

22 □Dhe 'ö Yesu □yaa- ma "dhü 'yö- pö- dhe: «'Wɔn do □në- këwɔn □ya 'to i -bha.» 'Yö- pö: «-Bhö 'dho kö 'i i □slɔɔpë □gban "pɛpɛ "dhɔɔ dɔ kö i- □naɔ bha 'gü -gblü -wëemɛ -nu -ta kö 'i nu 'i 'to n □keng-, □ya

kë "dhü Atanna -dho i gba □naɔ bha- "wɛɛ 'ka dhang- 'gü.»

23 □Dhe 'ö -wɔ 'dhe 'kö bha- ma Yesu "dhi, 'yö ö wëë' 'gü -siö, -a -gen -mü □dhe □naɔ -yö -gun -gɔ □dedewo, 'yö 'yii "wɪ- bha kö -yö ö -kɔ bho ö -bha □naɔ bha- 'gü.

24 □Dhe 'ö Yesu -ya -dhe yö □dhe -a wɔ -ta □ya ga kɛkɛpɛdhö dhiang 'ö- zë- dhe bha- -wɔn 'gü, 'yö- pö 'mɛ 'wo gun mü bha- -nu -dhe: «Ka -dhe -yö bha -ee? A- -pö ka -dhe □dhe □naomɛ -nu -da Atanna -bha -gblüdedhe 'gü -sü -dho □gbaɔn □dedewo.

25 -Yɔɔnmɛa -zian -bha -ziö -sɛdha -ye 'ka -dhe -dho kë -së □naomɛ -nu -bha -da Atanna -bha -gblüdedhe 'gü -sü -ta.»

26 □Dhe 'ö 'mɛ 'wo gun mü 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo- dheɛ" kɔɔ 'wo- pö: «□Ya kë "dhü 'sa kö 'dee dho dha 'wɔn yö- 'gü?»

27 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Mɛ "bhɪ- □në- -fiëbhawɔn 'dhö 'dhö, "kɛɛ Atanna -zë -fiëbhawɔn 'yaa 'dhö tongtongdhö.»

28 'Yö Piedhö -ya pö- -dhe: 'Yö 'mɛ 'kö 'ya yi 'kɛ- -nu waa- yi □slɔɔpë □gban "pɛpɛ 'to 'ya nu i □keng- 'sa yö □wɛ?»

29 'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: Mɛ "ʊʊ mɛ 'ö zë Atanna -bha -gblüdedhe -wɔn -dhe 'ö bo ö -bha 'kö 'ka "ɛɛn 'ö -kan ö -bha dhebhɔ -bha, "ɛɛn ö dheebhang -nu -bha, "ɛɛn ö 'kɛ- -nu -bha, "ɛɛn ö -bha 'në -nu -bha,

30 Atanna -dho -a "dhiüziöta nu- -mɛ -dhe "tüng 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü, 'ö dho 'ö- gba □sii 'ö 'yaa yën 'ö- "piü bha- 'ka -dhekpaɔ dhia" 'gü.»

Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang zë -kɔ -yaaga -naa 'ö Dhukö -ya -gen dɔ

(Matiö 20,17-19; Makö 10,32-34)

31 □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö ö -bha □klang -nu -kaɔng do ga □plɛ bha- -nu -dhe -dɪ -ta, 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, 'dho □në kwa- wo sië Zedhizadhɛmö bha. 'Wɔn "pɛpɛ 'ö -gban mang Megböme n -wɔn -bha 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu -wa -ben zë bha, -a 'gü -wɔn kë "tüng □në □loo bha,

32 -a -gen -mü □dhe 'dho kwa- wo sië ya -wo -dho n □gbao 'me 'waa Atanna do- nu -go, 'ö 'wo □wæe do n -bha, 'ö 'wo "si bho n -go, 'ö 'wo wo "dhidhi -pen n -bha,

33 'ö 'wo n -ma □klangga 'ka, 'ö 'wo n zë, "kæe □wa bo n zë -sü 'ka, a -dho -bö -a -dhekpaoyi -yaaga -naa bha- 'ka.»

34 "Kæe -a pö 'ö- wo "dhü bha 'wii- 'gü ma, -a 'gü -yö -gun -nu 'gü tii', 'wii- 'kloo- 'bha do.

Yesu -bha "yanwlüme do 'bha -kë "klöklö -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 20,29-34; Makö 10,46-52)

35 □Dhe 'wo 'dho sië, 'ö Yesu □ya □loo Zedhiko -pö "saan "dhiü, 'yö 'wo -kpan "yanwlüme do -bha kö -yö -ya sië zian "güng "piü kö -yö gba -dhe sië.

36 □Dhe 'ö- "tu 'dhö -da me kpö 'wo gun ziö sië -yuudhö bha- -nu -wu 'gü, 'yö me -nu dheε" kpö,

37 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yesu 'ö go Nazadhetö bha □nä ziö sië bha.»

38 'Yö "yanwlüme bha 'ö □gbla 'ö- pö: «Yesu, Davi Gbö, -bhö n -wëe -ga -dhe!»

39 □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö 'me 'wo gun "ta 'sü sië 'wo gun Yesu "dhiü bha 'wo zun -ya -a "yan 'gü -sü -bha, kë "dhü kö -yö ö "dhi ta. "Kæe 'yii- -yo bə, 'yö ö -wu "dhiü 'bha □wlü 'zü "gbu- 'ka 'ö- pö: «Davi Gbö, -bhö n -wëe -ga -dhe!»

40 □Dhe 'ö Yesu "tu -yö -da -a -wu 'gü, 'yö 'daonnu, 'yö- pö -wo nu- 'ka ö -dhe. □Dhe 'ö □wa nu □wa □loo- 'ka Yesu "soo,

41 'yö- dheε" kpö 'ö- pö: «-Më -wön □nä 'i- "piü □dhe 'a- kë i -dhe?»

'Yö- -yo bə- -go 'ö- pö: «N Dëme, -yö n "piü □dhe 'i n "yan ya □nä- "dhiü "pu kö a -dhe yö -deewo.»

42 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «□Dhe 'ö "dhü, i "yan "dhiü -yö "pu, i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü □ya i dha!»

43 'Më bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö- "yan -yö -dhe yö -deewo, 'yö -ziö Yesu □keng- kö -yö Atanna 'to bho sië. 'Yö me "pepe 'kö 'wo gun Yesu □keng-, 'ö 'wo 'wön bha- -dhe yö, 'yö 'wo -ya Atanna 'to bho -sü -bha.

19

Zase dha -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 25,14-30)

1 'Yö Yesu -yö -dho "dhü 'ö -da Zedhiko -pö 'gü, 'yö zun 'pö- 'gü "pe -sü -bha.

2 'Ö "dhü bha kö göndënë do 'bha 'ö -kë □naome 'ka, "kæe 'ö -kë 'niisongkunme -gome 'ka 'wo- -dhe Zase bha -ya "slë moo- sië kö 'ö Yesu do.

3 "Kæe □dhe 'ö -kë □dhe 'yaa gun me □gbleen 'ka, -a -ko 'yii □moo- -bha me kpö 'ö gun Yesu □keng- bha- -wön 'gü.

4 'Yö -beang sü 'ö -da "dhiü, 'yö dho ö -da "dhü do 'bha bha- 'gü, kë "dhü kö 'ö Yesu yö; -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □yaa- 'wön do □dhe -yö -dho bə -dhe bha □nä- 'gü.

5 □Dhe 'ö Yesu dho 'ö □loo "dhü 'ö Zase gun- 'gü bha- □wlöo, 'yö ö -go "dhiü □wlü 'ö -dhe -ga "dhü bha- 'gü, 'yö- pö Zase -dhe: «Zase, -bhö loo- "vaandhö, -a -gen -mü □dhe □dæe 'ö □dæe 'ka a -dho -da 'ka i -go 'koo dhö.»

6 'Yö Zase -yö □loo -beang 'ka, 'yö dho 'ö- □yëe bho □niidadhe □dede 'ka ö -go 'koo dhö.

7 □Dhe 'ö 'me 'wo gun Yesu □keng- bha 'wo 'wön bha- -dhe yö, 'yö- -nu □gban "pepe 'wo -ya -don -bho wo yun 'gü -sü -bha Yesu 'ka 'wo- pö: «'Më bha □ya 'dho ö □yëe bho 'wonyaakëme -go 'koo dhö -wa!»

8 "Kæe "tüng 'wo- pö sië 'ka "dhü bha kö Zase □ya 'dho □ya do Yesu wëedhö kö -ya pö sië- -dhe 'ö- pö: «N Dëme, □ya 'go □dæe 'gü, □nao 'ö n -go a -dho -a "pe 'gü 'a- "pean do nu "fleeme -nu -dhe, 'ö me "pepe 'a "kpënn- -kë -nu -go 'a- -nu -bha □nao -bhö bha 'a dho 'a- -gao -yiisiö nu- -me -nu -dhe.»

9 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «Zase, dha -sü -bhiëe □ya zun i -bha 'ko -bha □dæe, -a -gen -mü □dhe Ablaamö suu -mü i 'ka 'pö.

10 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe mang Megböme a -nu "kpöng □taa kö 'me 'ö Atanna -bha zian □ya □dheng- -nu -go □nä 'a- -nu moo- kö 'a- -nu dha.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban □nao -ziö 'gü ziö -sü bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya pö

11 "Tüŋg 'ö Yesu 'dhö "wɪ sië- 'ka "dhü bha kö 'waa Zedhizadhëmö -dhe 'ka [gblɛɛn 'zü, kö 'mɛ 'wo wo "tu 'to sië- wu -bha bha -wo wo -zɔ 'gɔn sië [dhe 'wa bo 'dho -sü -zë 'ka kö 'wo [loo Zedhizadhëmö bhoo, kö Atanna -bha -gblüdüdhë [ya -ya -bha [naa bha.

12 'Yö "gwënnŋ do -da -nu -dhe 'ö-pö: «Yi do 'ka 'yö gɔndënë do 'ö bho -gblüdüdhë -kɔdhi 'gü, 'yö [wlu 'ö dho "se [gblɛɛn 'bha 'gü kö [wa bo ö kē -sü 'ka -gblüdü 'ka mü kö 'ö nu 'ö -ya ö -bha "se -gɔ "dhiü.

13 [Dhe 'ö yöö 'dho, 'yö ö -bha gwëözë -nu -kaɔng do -dhe, 'yö "sënnŋ ga -kaɔng do 'gü -gblü -a -nu -ta 'yö- pö: «-Ka 'dho- 'ka kö 'ka- -ziö 'gü ziö "sanni n nu -sü [zinng 'gü.»

14 "Kɛɛ [dhe 'ö -kē [dhe 'mɛ bha- -san -gun ö -gɔ "sɛgümɛ -nu kē sië bha, 'yö 'wo mɛ bɔ- [keng- "sɛ 'ö dho- 'gü bha- 'gü, 'yö 'wo- pö 'mɛ 'wo mü- -nu -dhe: «'Yaa yi "piü [dhe 'ka 'mɛ bha- -ya yii- -gblüdü 'ka.»

15 "Kɛɛ yö [në- [gban- 'gü, [dhe 'ö [wa bo 'mɛ bha- -ya -sü 'ka -gblüdü 'ka, 'ö [ya ö yee kē [ya nu ö -gɔ "sɛ 'gü, 'yö mɛ bɔ ö -bha gwëözë -nu bha- -nu -dhe kö -wo nu kö -wo wo "kplëng bho ö -dhe.

16 -A mɛ -blɛəsü 'ö nu, 'yö ö "kplëng bho 'ö- pö: «N Dëmɛ, "sënnŋ ga do 'i- to n -gɔ bha, -a -kaɔng do [në 'a- [slɔɔ- -bha.»

17 'Yö -gblüdü -ya pö- -dhe: «[Ya dhi, i kɛwɔn -yö -së. 'Ma- dɔ [dhe 'wluɔ- 'në -mü i 'ka pë -bhaasü 'a- to i "piü ya- -bha. [Dhe 'ö "dhü, 'ma i -ya 'pö- "gblüdü -kaɔng do -gɔ "dhiü.»

18 'Yö mɛ [plɛ -naa -yö nu 'yö- pö: «N Dëmɛ, "sënnŋ kpö do 'i- to n -gɔ bha, -a "sɔɔdhu [në 'a- [slɔɔ- -bha.»

19 'Yö- pö- -dhe: «Bhii -dt 'pö, -bhö -ya 'pö- "gblüdü "sɔɔdhu -gɔ "dhiü.»

20 'Yö- mɛ do 'bha- nu 'ö- pö: «N Dëmɛ, "sënnŋ kpö 'i- nu n -dhe bha, -a -ga 'a- -da sɔ 'gü 'a kpö -kē 'ö ya.»

21 'Yö- pö: «-A kē 'a- wo "dhü bha- -gen -mü [dhe "suü [në 'a- wo i -gɔ, a- -dɔ [dhe i -mawɔn -yö 'ya-, 'pë 'yaa i -bha 'ka 'i- -sü 'ö to i -gɔ, 'ö 'bhii -mlü bɔ -dhe 'ö- 'gü 'i dho 'i -mlü -kan mü.»

22 'Yö -gblüdü -ya pö- -dhe: «I -dt -wu [në 'a dho i 'kun- -bha, -a -gen -mü [dhe gwëë" suu yaa -mü i 'ka. I- -pö i- -dɔ [dhe n -mawɔn -yö 'ya-, 'pë 'yaa n -bha 'ka, a- -sü 'ö to n -gɔ, 'ö 'mii 'pëë- ta 'a- bhe bho,

23 -yö -kē -mü [dhe 'sa 'yö 'bhii 'dho ma [naɔ 'a- dɔ i -gɔ bha- 'ka kö 'i- -da 'wëë- -kɔ 'gü, kö "sanni -yö dɔ n nu -yi -bha kö -a [trɔɔn [ya -da, 'yö i- to i -ta?»

24 'Yö- pö 'mɛ 'wo gun mü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka ma "sënnŋ kpö 'ö 'mɛ bha- -gɔ bha- 'sü- -gɔ kö 'ka- dɔ- -kaɔng do 'dhö 'mɛ- -gɔ bha- -gɔ.»

25 'Yö 'mɛ 'wo bha 'wo- pö- -dhe: «'Yö n Dëmɛ, -a -kaɔng do 'dhö 'mɛ 'kö- -gɔ 'yö 'i- pö 'zü 'yi- 'bha nu yö [në- -dhe -ee?»

26 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'A- zë ka -dhe [sii [dede -ta [dhe: -A 'bha 'dhö 'mɛ 'ö- -gɔ 'ö- -ziö 'gü -ziö [në 'wo dho- -mɛ taa kē, "kɛɛ pë 'bha 'yaa 'mɛ 'kö- -gɔ, -a 'dhe 'në -zian 'ö- -gɔ ('ö 'yaa- -ziö 'gü ziö) bha [në 'wo dho- 'sü- -gɔ do.

27 [Ya 'go yö -zë 'gü, 'mɛ 'wii "wɪ- -bha kö 'a kē- -nu -bha -gblüdü 'ka bha, -ka nu -nu 'ka kö 'ka- -nu zë n "yaan yö!»

Yesu -da Zedhizadhëmö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 21,1-11; Makö 11,1-11; Zan 12,12-19)

28 [Dhe 'ö [ya ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'yö -da mɛ kpö bha- -nu -dhe "dhiü, 'yö 'wo dho Zedhizadhëmö.

29 [Dhe 'ö [wa 'dho 'ö [ya [loo Bɛfaze -pö waa- Betani -pö -nu "sɔɔ, -tɔn 'wo- -dhe Odhivie -tɔn bha- "pɛan "piü, 'yö ö -bha [klang -nu bha- mɛ [plɛ bɔ, 'yö- pö- -nu -dhe:

30 «-Ka 'dho 'pö- 'ö -ya kwa wëëdhö bha- 'gü. 'Ka -da 'plöö ka -dho [soofëng 'në do 'ö mɛ 'bha 'yii -ya -ta do -a yö kö -yö -kplü -sü 'ka, 'ka- yö -kaa "pu kö 'ka nu- 'ka.

31 Mɛ [ya ka dhɛɛ" 'kpɔ [yaa- pö: «Ka- -pu kö 'ka- kē [dhe?», -kaa pö- -mɛ -dhe: «Yi dëmɛ -mawɔn [ya zun- -bha.»

32 'Mɛ 'ö- -nu bɔ "dhü bha 'yö 'wo dho. 'Yö 'wo -kpan [soofëng 'në bha- -bha [dhe -kɔ 'ö- pö- 'ka bha- 'dhö.

33 [Dhe 'wo [soofëng 'në bha- "pu sië, 'yö- -mɛ -nu -wo nu 'wo- -nu dhɛɛ" kpɔ 'wo- pö: «Ka- -pu -më -wɔn 'gü?»

34 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'wo- pö: «Yi Dëme -mawɔn ɲya zun- -bha.» 'Yö 'mɛ 'wo bha 'wii "wɪ.

35 'Yö 'wo- sü 'wo dho- 'ka Yesu -dhɛ. ɲDhɛ 'ö ɲwa 'dho ɲwa ɲloo- 'ka Yesu -dhɛ 'gü, 'yö 'wo woo- sɔ -nu ɲloo- -ta, 'yö 'wo Yesu -ya -ta.

36 ɲDhɛ 'ö ɲsoofɛng 'nɛ bha 'ö zun 'ta 'sü -sü -bha, 'yö mɛ -nu 'wo sɔ kpɔ zian -ta -dhɛ ɲgban 'gü 'wo dho- 'ka "dhiü.

37 ɲDhɛ 'ö ɲwa 'dho 'ö 'wo Odhivie -tɔn bha- lɔɔ- siɛ 'kö ɲwa ɲyɔɔn Zedhizadhɛmö -pö "sɔɔ, 'yö- -bha ɲklang -nu bha- -nu ɲgban "pɛpɛ 'wo wo -wɔ "dhiü ɲwɪü, 'yö 'wo zun Atanna 'tɔ bhɔ -sü -bha kö -a -nu ɲnii -yö -da siɛ ɲdedewo "dhabhliwɔn "gblügblü -nu 'ö Yesu -ya -kɛ 'wo- -dhɛ yö bha- -wɔn 'gü

38 'yö 'wo- pö: «-Gblüdɛ 'ö nu kwa Dëme -bha nu 'gü bha, -a 'tɔ -yö bhɔɔ! -Ya -dɪ 'flɛɛ- 'gü -sü -yö kɛ dhang- 'gü kö Atanna 'ö dhang- 'gü -a 'tɔ- bhɔɔ!»

39 ɲDhɛ 'wo- pö siɛ "dhü, 'yö Fadhizien -nu ga bha -wo bɔ mɛ "dhaa bha- 'gü 'wo- pö Yesu -dhɛ: «Yi Dëmɛ, -a pö i -bha ɲklang -nu -dhɛ kö -wo wo "dhi ta!»

40 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: ««A- -pö ka -dhɛ ɲdhɛ kö 'mɛ 'wo bha -wo wo "dhi ta, -gwɛ -nu -dho "wɪ!»

Yesu -bha -wɛɛ -wɔ -kpɔ Zedhizadhɛmö -dhɛ -wɔn 'gü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zɛ

41 ɲDhɛ 'ö ɲwa ɲyɔɔn 'pödhɛ "sɔɔ, 'yö Yesu zun "gbu bɔ -sü -bha Zedhizadhɛmö -pö 'gü -mɛ -nu bha 'ö- pö:

42 «Zedhizadhɛmö -mɛ -nu, ɲya kɛ 'nu ɲdhɛ 'wɔn 'ö dho ka gba -ya -dɪ 'flɛɛ- 'gü -sü 'ka, 'ö kɛ siɛ ka -dhɛ ɲdɛɛ ya, ka- -dɔ 'nu, kö ka -bha -dho kɛ -sɛ. "Kɛɛ -kaa -ga ɲtɔn 'ö 'yaa "dhü, 'yö -bin -sü 'ka ka -gɔ 'yö 'kaa- yö bha.

43 -Ka -dhɛ -ga, -a dɔ 'ö 'kii- wo bha- wɔn 'gü, "tüng 'bha -dho ɲloo 'ö ka 'yɔɔ- nu 'wo nu 'wo "saan -kan kaa- 'pö- ya- zü, 'ö -gblü -yö 'gba dɔ ka -bha 'ö 'wo ka ɲklɛɛn zian ɲgban -zian ɲgban 'ka, 'ö 'wo ka ɲkang.

44 -Wo -dho kaa- 'pö- ya- 'wü -trukpe -trukpedhö, 'ö mɛ do -zian 'yaa 'to "yaan, 'ö 'wo dho 'wo wo -gen -ziö -a "yɔɔ 'gü, 'ö- 'kɔ "kpan -gwɛ do -zian 'yaa 'to 'ko -ta, -a

-gen -mü ɲdhɛ "tüng 'ö Atanna -ya sü kö 'ö "ta- 'ka ka -dhɛ bha 'kii- dɔ.»

Yesu -bha Atanna -dhɔkɛgüko ɲbhlɛɛ -ya -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zɛ

(Matiö 21,12-17; Makö 11,15-19; Zan 2,13-22)

45 ɲDhɛ 'ö dho 'ö ɲloo Zedhizadhɛmö, 'yö dho 'ö -da Atanna -dhɔkɛgüko 'gü, 'ö dho -yö -kpan "dhɔɔdɔmɛ -nu -bha mü kö -wo woo- pɛ 'nɛ -nu "dhɔɔ dɔ siɛ. 'Yö -ya -a -nu 'piü kɛ -sü -bha

46 kö -ya pö siɛ -nu -dhɛ 'ö- pö: «-Yö -ben zɛ -sü 'ka Atanna -bha 'sɛɛdhɛ 'gü ɲdhɛ -a -bha 'kɔ- -dho kɛ -bhɛa 'gü -kɔ ɲnɛ- 'ka, "kɛɛ yö ɲnɛ ka -zɛ 'ka- kɛ ɲkwaanmɛ -nu -ya 'gü -yɛ ɲnɛ- 'ka bha!»

47 -A "tüng bha- 'gü, -yö gun 'dho siɛ yi ɲgban "pɛpɛ 'ka Atanna -dhɔkɛgüko 'gü, 'ö mɛ -nu ɲklang -nu -kɛ -nu wo, "kɛɛ 'sa kö "saabhɔmɛ -nu -gɔmɛ -nu oo, 'tɔnggɔmɛ -nu waa- Zuifö -nu -bha -kweagbö -nu -wa "slɛ mɔɔ- siɛ kö 'wo- zɛ.

48 "Kɛɛ -kɔ 'ö woo- kɛ- 'ka kö- -nu -kɔ ɲmɔɔ- -bha 'wii- yö, -a -gen -mü ɲdhɛ kö "sɛgüme -nu ɲgban "pɛpɛ -wo wo 'tu 'to siɛ- -wɔ bha- -bha 'wo- din yö ɲdedewo 'ö 'wo- tɛandhɛ -nu ɲgban yö.

20

Yesu -bha -kɔ -mɔɔ 'wɔn -bha -sü -gen 'go -dhɛ -dhiang 'ö- zɛ 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 21,23-27; Makö 11,27-33)

1 Yi do 'bha bha- 'ka kö Yesu -yö 'wɔn -taɔng -sɛ pö siɛ "sɛgüme -nu -dhɛ, 'ö- -nu ɲklang -kɛ -a -wɔn 'ka Atanna -dhɔkɛgüko 'ö Zedhizadhɛmö bha- 'gü, 'yö "saabhɔmɛ -nu -gɔmɛ -nu 'wo nu waa- 'tɔnggɔmɛ -nu waa- -kweagbö -nu 'dhö,

2 'yö 'wo- pö Yesu -dhɛ: «'Wɔn -nu 'i- kɛ siɛ ya i- -kɛ de ɲnɛ- -bha kɛ 'gü "ɛɛn i- sabho de "dhiü?»

3 'Yö -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Kwa- ma, a -dho -a -yɔ bɔ, "kɛɛ a -dho ka dhɛɛ" do 'kpɔ 'pö.

4 Kaa -dɪ 'pö Zan -bha mɛ -bɔ Atanna 'ka -zɔ 'ö gun- wo siɛ ya, -yö -gun -sabho siɛ de ɲnɛ- "dhiü? Mɛ "bhɪ- -nu -ɛɛ, "ɛɛn Atanna -ɛɛ?»

5 ɲDhɛ 'ö- pö "dhü, 'yö 'wo -ya -wɪ 'gü -sü -bha wo 'ko ɲzinng 'gü 'wo- pö: «'Ya kɛ ɲdhɛ 'kwa- pö -yö -go Atanna 'piü, kö

yöö- pö kwa -dhe yö kë -mü □dhe 'sa 'yö 'kii 'dhang bho- "dhiü,

⁶ "kεε □ya kë 'zü □dhe 'kwa- pö -yö -gun kë sië mε "bhu- -nu □në- -nu -bha kë 'gü, kö "següme -nu □gban "pepe woo (□wεε do kwa -bha) kö -wo kwa -zuö -gwë 'ka, -a -gen -mü □dhe -wo 'dhang -bho "dhiü □dhe Atanna -wodhiüloomε □në gun Zan 'ka.»

⁷ □Dhe 'ö □waa- zön- 'gü "dhü, 'yö 'wo- pö Yesu -dhe 'waa- 'go -dhe do.

⁸ 'Yö -yö bō- -nu -gō 'pö 'ö- pö: «Mang -dī 'pö, 'wōn 'a- kë sië bha 'mε 'a- kë- -bha kë 'gü 'maa- do.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban buzankëme "gblü yaa -nu -bha 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 21,33-46; Makö 12,1-12)

⁹ -Yö -to -dhe bha- 'gü 'yö "gwënnng do 'bha -da "següme -nu -dhe 'ö- pö: «Mε do 'bha □në gun, 'yö ö -bha -dröödhe kpō, 'yö dho 'yö- -da buzankëme 'gü 'yö dho 'ta □gblëen 'bha 'gü.

¹⁰ □Dhe 'ö -dröö bha- ga bho "töng □ya □loo, 'yö ö -bha gwëemi do bō buzankëme -nu bha- -nu "piü, kö -wa 'gü -gblü kö -wo ö -bha do- -gō kö -yö nu- 'ka ö -dhe, "kεε 'yö buzankëme -nu bha 'wo gwëemi bha- ma -tëkë -tëkëdhö, 'yö 'wo- "piü kë 'yö dho ö -kō 'gü "fië 'ka ö dëme -ta.

¹¹ 'Yö □slëe 'zü 'ö mε "wεε do 'bha bō, 'yö 'wo- kun 'zü 'wo- -ma -tekpe -tekpëdhö, 'yö 'wo "si bho- -gō, 'yö 'wo- -kë 'yö dho ö -kō "fië 'ka ö dëme -ta 'pö.

¹² 'Yö dho 'zü 'ö- mε -yaaga -naa bō. Yö -zë 'ö □loo mü, -a -gi □në 'wo- wo, 'yö 'wo- kë 'yö dho.

¹³ □Dhe 'ö mε 'dhe bha 'ö dho, 'yö -dröödhe dëme -ya pö: «-Kaa 'to "dhü! 'Me 'a- -nu bō bha kë 'wo- wo mε "wεε 'ka 'yö -kë, -ka do kö 'a n ga 'gü □në □dede bō, 'bha mü "dhü -wo -dho yö -zë -ya □bhlëe 'gü.»

¹⁴ "Kεε □dhe 'ö- gbö □ya 'dho □ya □loo mü, 'ö buzankëme -nu bha □waa- yö 'yö 'wo- pö: «-An aan-! Mε □dede 'ö- -bha 'keanpë 'dhö -mü 'yö nu bha, yö □në zëme -zian 'ka, yö -zë 'kwa- zë kö -dhe ya □ya 'to kwa -gō!»

¹⁵ 'Yö 'wo -pö -ta 'wo- kun 'yö 'wo go- 'ka -dröödhe 'gü, 'yö 'wo- zë.»

□Dhe 'ö bo "gwënnng bha- -da -sü 'ka, 'yö- -nu dhεε" kpō 'ö- pö: «-Yö ka 'gü □dhe □ya kë "dhü bhao-, 'bhlaame bha -yö -dho buzankëme -nu bha- -nu kë □dhe □taamasü 'gü?

¹⁶ -Yö kë ka "yaan □dhe □ya nu, -yö -dho buzankëme -nu bha- -nu zë □në- wo kö -yö ö -bha 'bhlaa- 'sü -ya do mε "wεε -nu -gō. □Dhe 'ö "següme -nu -wo 'wōn bha- ma 'yö 'wo- pö: «'Wōn 'dhe 'kö bha- yaa -yö do mε 'ka □gblëen -wa.»

¹⁷ "Kεε □dhe 'wo- pö "dhü, 'yö Yesu -ya -nu -ta -ga 'yö- pö: «□Ya kë "dhü 'sa kö- pö 'ö Atanna -wō 'sëedhe -ya wo □dhe:

<-Gwë 'ö 'kodōme -nu -wa -zuö bha □në kë -kë 'kō "kpan -ya -ta -gwë 'ka> bha kö ka- 'klōō -do □naa bha "wε -ee?»

¹⁸ A- -pö ka -dhe □dhe mε "u u mε 'ö yaa- -pö -gwë bha- -ta, -a -mε "dhiü -dho "yε, "kεε 'sa -gwë bha yaa- -pö mε "u u mε 'ö- -ta, -yö -dho -a -mε -büü bho.

¹⁹ "Saabhōme -nu -gōme -nu waa- 'tōnggōme -nu -gun -a "slë möō- sië kö wo -kō yö wō- -ta -dhe do bha- 'gü, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □waa- 'wōn do □dhe -yö "wī sië wo □në wo 'ka bha, "kεε kö -wo "suü sië "següme -nu -gō.

'Nü- sōng -bho "segōdhiüme -dhe -sü -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya -gen do

(Matiö 22,15-22; Makö 12,13-17)

²⁰ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo mε bō kö -wo 'kpō- -dhe "yεedhō kö -wa -gen möō-. 'Mε 'wo "dhü bha, 'yö 'wo wo -dī -kë □dhe 'wōnsëkëme 'dhö, 'yö 'wo dhεε" "kapī -kapī -nu kpō- -gō, kë "dhü kö □ya 'kōn- -gō "kwëe -dhe 'ö- 'gü kö 'wo- 'kun 'wo 'dho- 'ka "segōdhiüme -nu -kuu "dhiü.

²¹ 'Yö 'wo- dhεε" kpō 'wo- pö: «Yi Dëme, yi 'wōn -do □dhe 'bhaa □sua kë, □dhe pë "pepe 'i yi □klang -kë 'ka bha tean- -mü, □ya 'go mü 'zü, 'bhaa -kpla mε 'bha -bha -kë -tiandhō -sü -gō kö i 'kpō teanwōn 'ka, Atanna -bha zian □në 'i- -zōn mε -dhe □sii □dede -ta.

²² -A -kë "dhü -sü 'gü, yi 'nii- sōng -bho "sekōōnme 'kpīi- -dhe -sü ya, këwōn -mü "εen këwōn 'yaa -mü?»

23 □Dhe 'ö Yesu -ya -nu -bha "kpënn-g-bha- 'gü yö, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka nu "tanmaga do 'ka!»

24 □Dhe 'wo nu- 'ka, 'yö- -nu dhe" kpo 'ö- pö: «De □në- 'to waa- "blëen- 'wo "tanmaga bha- -ta bha?» 'Yö 'wo- pö- -dhe «Wlömö -më -nu -bha -gblüdë 'kpii- -mü.»

25 'Yö- pö: «□Dhe 'ö "dhü 'sa kö pë 'dhe 'ö Sezaa -bha 'ka, -kaa bho -gblüdë 'kpii- -dhe, kö pë 'dhe Atanna -bha 'ka 'ka- bho- -dhe!»

26 □Dhe 'ö- pö- -nu -dhe "dhü, 'ö 'më 'wo- -nu bō -a -wō mōō- -dhe 'gü bha 'wii -yë yö dhiang -yō 'ö- bō më kpo bha- 'gü bha- -bha -dhe 'bha -dhe 'bha 'gü, -a 'wōn -zian □në- -nu kōn, 'yö 'wo wo "dhi ta.

'Wōn 'ö -gban -bō kö -wo -go ga 'gü -sü -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë Fadhizien -nu -dhe 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 22,23-33; Makö 12,18-27)

27 'Më 'wo -kë Sadusien -nu 'ka, 'ö 'wo -zë 'waa 'dhang bho 'më □ya ga -a -bō -wōn "dhiü bha, yi do 'ka 'yö- më ga 'bha 'wo dho Yesu "piü, 'yö 'wo- dhe" kpo 'wo- pö:

28 «Yi Dëmë, 'pë Moizö -ya -ben zë yi -dhe -a -ga 'ö ya, -ya pö □dhe:

<'Më 'ö dhe 'dhö- -gō, □ya kë □dhe □ya ga kö 'në 'yaa- -gō,

-a -më 'zlaa- -ya -bha dhebhō bha- 'sü kö weng -wo 'në 'kpo,

kö -yö kë 'më 'ö ga bha- suu 'ka.>

29 "Këë -bhö -a -ga kö dheebhang -zë -nu "saople 'wo gun, kö më -blëesü -yö dhe 'sü kö -yö 'dho -yö ga kö 'yii 'në 'kpo □kö.

30 Kö- më □ple -naa waa- më -yaaga -naa -wo 'dho kö -wā -bha dhebhō bha- 'sü kö- -nu 'bha 'wii 'në 'kpo.

31 Kö më "saople bha- -nu □gban -wo 'dho kö -wo dhe bha- 'sü kö waa- "wëë 'bha 'wii 'në 'kpo tongtongdhö.

32 Kö -yö to- 'ka "dhü kö- dhebhō bha -yö ga 'pö.

33 □Ya kë "dhü, game -nu bho -yi bha □ya □loo, dhebhō bha -yö -dho kë 'më 'wo bha- de -sü 'pö- -bha dhebhō 'ka kpënn-gdhö, "këë kö -a -nu □gban -wo kë 'ke- -kë dhebhō bha- -dhe.»

34 'Yö Yesu -ya -yō bō- -nu -gō 'ö- pö: «'Më 'wo □dëë -yën ya- 'gü □në- -nu -mawōn 'dhö dhe 'sü -sü waa- gwaan- 'kpo -sü -bha,

35 "këë 'më 'kö 'wo dho kë -toseakëmë 'ka -dhekpaō dhia" 'gü, -tosea -dee 'ö Atanna dho- kë bha- 'gü kö □wa -bō □wa 'go ga 'gü bha, wo -zë -a -nu -mawōn 'yii 'dho kë dhe 'sü -wōn "ëen gwaan- 'kpo -wōn -bha;

36 -a -gen -mü □dhe kö 'wii 'dho ga 'zü tongtongdhö, "këë kö woo kë □dhe Atanna -bha "kië -nu □në 'dhö □taamasü 'gü, kö 'go 'wo- wo ga 'gü bha □wa kë Atanna -bha 'në 'ka.

37 □Ya 'go yö -zë 'gü, □ya 'to- 'dhe 'kö -gban game -nu -bō -wōn -bha bha- -bha, 'pë 'ö Moizö -ya -ben zë yi 'bha 'ka ö -gō 'sëedhe 'gü, 'ö -gban -kpoō kpo 'ö "gü sië- -bha bha -ya -zōn □dhe 'yaa □sua 'ka; -a -gen -mü □dhe Moizö -yö Atanna -dhe -dhe bha □në- 'gü Ablaamö -bha Atanna, Izaakö -bha Atanna, Zakobö -bha Atanna.

38 "Këë 'sa a- -pö ka -dhe □dhe më 'dhe 'kö Atanna -ya 'to pö ö -bha "dhü bha, -a -nu □gban -wo "yaanmë □në- 'ka, -a -gen -mü □dhe 'kö 'wii kë "yaandhe 'ka kwa kpo 'gü □dëë, "këë -a -nu □gban "pëpë -wo "yaan Atanna -zë -gō.»

39 □Dhe 'ö- pö "dhü 'ö ö bo, 'yö 'tonggōmë -nu bha- më ga 'bha 'wo- pö- -dhe 'wo- pö: «'A, n Dëmë, i do -zë -wo mëa- dhiang -nu -yō bō -dhe 'ka.»

40 'Ö go yö -zë 'gü, Sadusien -nu bha 'wii- dhe" "wëë 'bha 'kpo 'zü.

Klisi waa- Davi -a -nu -gban 'kwëë- -kō -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 22,41-46; Makö 12,35-37)

41 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö 'pö- -nu -dhe 'ö- pö: «□Ya kë "dhü 'sa kö -a pö 'wo- wo sië □dhe 'më 'ö Atanna -bha -Yamë 'ka bha Davi suu -mü bha- -gen -mü -më 'ka,

42 "këë kö Davi yöö □dede -ya -pö ö -bha "tan 'ö- bho Atanna -dhe bha- 'sëedhe 'gü Klisi bha- -bu 'gü □dhe:

<Kwa Dëmë -ya -pö n Dëmë -dhe: -Bhö -ya -duë -së 'ö n -kō -së -ta ya- 'gü □kö

43 kö -yö 'dho "dhü -yö zun- 'ka yi 'a dho i 'yao- -nu kë- 'ka i -gen -dō -ta -pë 'ka> bha- -bha.

44 □Ya kë "dhü 'më 'ö Davi -zë -ya -dhe ö Dëmë bha -yö -mōō -bha 'ö -kë -a bhaa 'në 'ka -kō -kë □dhe? ("Këë 'yö- -yō 'yii □slōō- -nu -gō.)

-Dhio 'ö Yesu -ya do ö -bha □klang -nu -ta 'ö -gban 'tonggome -nu -bha 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 23,1-36; Makö 12,38-40)

⁴⁵ □Dhe 'ö dhiang -nu bha- -nu zë sië "dhü, 'ö me □gban "pepe 'wo "tu 'to sië- -wu -bha, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö:

⁴⁶ «-Ka ka -dı 'kun -së 'tonggome -nu -go! -A -gen -mü □dhe 'me 'wo bha -töyang □gbleengbleen □në- -da -dho -ya -nu -kë kö 'wo □nië- 'ka -dhe -nu 'gü kö 'wa □loo "dheedhe -nu 'gü kö -wo zun- -nu -dhe kpiö 'gü kö -wa -nu □bhlëe -ya. -Yea -blëesü -nu bha □në 'wo- □moo Zuifö -nu -bha -yakwëekëgüko -nu waa- dotadhe -nu 'gü kö 'wo -ya 'gü.

⁴⁷ "Kee □wa 'go mü kö -wo 'dho sië 'wo □geandhe -nu -ta -bhö, □wa 'go mü □wa □loo me -nu "yan "dhiü, 'yö 'wo □bhea Atanna -dhe -ko 'gü □gbleengbleen -nu bha- -kë, (kë "dhü, kö 'wo bho me -nu 'gü Atanna dhöbhaawon kë -me -nu -bha, "kee kö 'waa- "gbluv -zian -bha). A- -pö ka -dhe □dhe 'won 'ö Atanna dho- wo 'me 'wo bha- -nu -ta, -a "dhiü- -dho ziö me □gban -bha -ta.

21

Gbaö 'ö □geandhe 'flëesü do 'bha -ya wo Atanna -go -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Makö 12,41-44)

¹ □Dhe 'ö Yesu -yö ö bo -a -pö "dhü -sü 'ka, 'yö ö -go "dhiü □wlu. 'Ö dho -dhe -ga kö □naome -nu -wo gbaö sië Atanna -go, kö -wa 'wëe- -da sië 'pë 'wo- nu Atanna -dhe -a -da 'gü -pë 'ö- -dhökëgüko 'gü bha- 'gü.

² "Kee kö □geandhe -wëesü 'në do 'bha bha 'pö "tanmaga □ple -ya □kwëe-, kö -ya -da sië mü 'pö.

³ 'Yö Yesu -ya pö: «A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe "tanmaga □ple 'ö □geandhe ya 'ö- □gbaö Atanna -go ya, -yö 'gbiin- 'ö -ziö me 'wo bha- -nu □gban "pepe -bha -ta.

⁴ -A -gen -mü □dhe wo -zë -a -nu -ko □në- -nu 'kën -gu -ta, 'yö- 'dhe 'ö- -nu "yan 'yaa -kë 'ka -pë "dhiü bha 'wo- □gbaö Atanna -go, "kee □geandhe 'në -wëesü 'kö pë 'bhaa- -go 'ö do bha, a- -pö ka -dhe □dhe

'pë □ya 'to- 'nu- -go -a -bha -bhöpë song -zian 'ka -a -kpea □në 'ö- nu Atanna -dhe bha.

Yesu -bha Atanna -bha 'kö 'wü -won -to "dhiü kö -ya pö -ko waa- -wëewon -nu 'wo dho kë kö -tosea gun -na yën- -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 24,1-2; Makö 13,1-2)

⁵ 'Ö gun kö me 'bha -nu -wo Atanna -dhökëgüko 'ö Zedhizadhemo bha- -kë -së -dhiang zë sië, -gwë suu -nu 'wo- sü 'wo 'kö bha- do- 'ka waa- pë -nu 'wo- □gbaö Atanna -go 'wo mü bha- -won 'gü, 'yö Yesu -yö dhiang do zë 'ö- pö:

⁶ «-Ka -dhe -ga, -a yi -yö nu sië 'ö -gwë -sengbo -nu 'ka- -ga sië bha, 'ö- □gban -yö □loo, 'ö- do -zian 'yaa 'to 'ko -ta.»

(Matiö 24,3-14; Makö 13,3-13)

⁷ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'wo- dheε" kpo 'wo- pö: «Yi Dëme, -a 'won bha -yö -dho kë "dhü -më "töng □në- 'gü? "Een □yaa- pö 'ö kë yi -dho -a 'suan- bho -më -nu □në- -bha?»

⁸ 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «-Kaa kë -së kö 'wa 'dho "kpenng- kë ka -go 'wo ka -pö; -a -gen -mü □dhe me 'gbe- -dho nu n 'to 'gü, 'ö 'wo- pö ka -dhe □dhe n nu "töng □ya □loo, "een wo □në 'wo n 'ka, "kee □waa- pö "dhü, 'ka 'dho- -yo bo.

⁹ □Ya 'go yö -zë 'gü, ka -dho -a ma ka "tu 'ka □dhe -wo -gblü goon sië -dhe -nu 'wo □ni -a -nu 'gü, "een "sego -nu "yan -yö do sië -gean. □Ya kë "dhü ka "gblüüdhe 'ya 'dho "muu bho, -a -gen -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe 'won -nu bha -wo kë □kö -blëesü. "Kee yö -zë 'yii 'dho kë "se "dhiütodhe 'ka.»

¹⁰ "Sego 'bha- -dho "wlu 'ö dho ö -gblü -da -a 'bha -ta, 'ö -gblüde 'bha -yö □wlu 'ö dho 'ö -pö me 'bha -ta.

¹¹ 'Ö "se -yö □zii -ko -ziisü -ziisü -nu -kë, 'ö "vüü 'dhö -da -dhe -nu 'gü 'zuuzudhö 'ö 'ka- ma, 'ö "yua yaya -nu 'wo so. 'Ö "dhabhliwon -nu 'ö □ya kë 'ö "suü -da me 'gü 'ö -kë dhang- 'gü -dhe -nu 'gü 'ka- yö.

¹² "Kee "sanni 'won -nu bha- □gban "pepe -yö kë, -wo -dho ka 'kun □kö -blëesü 'wo ka -wëe -kë □gban "pepe suu wo, 'ö wo ka "dhiü do pë -go, 'ö 'wo 'won bho ka 'gü Zuifö -nu -bha -yakwëekëgüko -nu 'gü, 'ö

'wo ka -da -nu wo -kaso 'gü, 'ö 'wo dho ka 'ka -gblüdë -nu waa- "segodhiümë -nu -kuu "dhiü n 'to -wön 'gü.

13 'Wön -nu bha -wo -dho kë ka 'ka "dhü, "këë -a -gen -mü □dhe kë "dhü kö 'ka "sëedhe kë n -bha -a -nu -dhe.

14 A- -pö "dhü kö -yö 'to ka "yaan kö -a yi □ya □loo kö ka -dī -ta -za dō -wön -zugöndhe 'ya 'dho -ya ka -bha,

15 -a -gen -mü □dhe ka -ziö dhiang 'gü "töng □ya □loo kö □wa 'dho ka 'ka -gome -nu -kuu "dhiü (dhiang 'ö kaa- zë ma □në 'a dho- dō ka "dhi). Ma □në 'a dho "yaaki nu ka -dhe. "Yaaki -zian 'a dho- nu ka -dhe bha, -yö -dho ziö ka -da -më -nu -bha -ta, 'ö- -nu "dhi kun 'ö 'ka dhiang -yö bō, 'ö 'pë woo- pö ka -dhe 'ö □dhe -nu -gō.

16 A- -pö ka -dhe □dhe 'më 'wo -kë ka 'kpömë -nu 'ka waa- ka dheebhang -nu, 'më 'ö keng- -nu ka suu 'dhö dō, "ëen ka "taongdë -nu -zian -dho ka "dhiü dō ka 'yao- -nu -dhe. -Wo -dho më ga 'bha zë ka "piü.

17 Ka -san -dho më □gban "pëpë kë n -wön 'gü,

18 "këë yö □në- □gban 'gü, ka wun "dhe 'ö ka -gō -bha bha- dō -zian 'yii 'dho □dhe Atanna -gō.

19 □Ya kë □dhe yö □në □ya 'kun bho ka 'gü, kö 'kii bo n 'ka, 'yö 'ka dho -da □sii 'ö yaa yën -a kë -dhe 'gü -dhekpao dhia" 'gü.»

'Wön 'ö dho kë Zedhizadhëmö -pö 'ka waa- Yesu -bha nu -sü -dhiang 'ö Dhukö -ya pö

(Matiö 24,15-21; Makö 13,14-19)

20 'Yö Yesu -yö go mü 'ö- pö: «□Ya 'go yö -zë 'gü, yi 'ö 'ka dho- ma- 'ka □dhe -gblü □ya 'gba dō Zedhizadhëmö -dhe -bha -dhe □gban "pëpë 'gü □ya □klëen- 'ka- -zü, -yö kë ka "yaan □dhe kö -a 'wü "töng □ya □loo.

21 -A yö -zë □ya kë "dhü, 'më 'wo dho kë Zude -së 'gü -a "töng bha- 'gü, -wo -beang sü kö -wo 'dho -tön -gbeng 'gü -dhe -nu 'gü. Kö 'më 'wo Zedhizadhëmö -pö yaan- bha -wo -da "bü, kö 'më 'ö wo -zë waa- kë gbëë -ta -dhe -nu 'gü, 'wa 'dho -nu 'plöödhe möo-.

22 -A -gen -mü □dhe Atanna -dho 'wön bho ka 'gü 'yi bha □në- 'ka, kë "dhü kö

'wön "pëpë 'ö -ben zë -sü 'ka- -bha 'sëedhe 'gü bha- 'gü -wön -yö kë.

23 -A "töng bha- 'gü, dhong -nu 'wo dho kë 'gbiödhe 'ka, "ëen 'ö 'në dho kë- -nu -gō "yön -bha, -a -nu -bha -dho kë -wëësü; -a -gen -mü □dhe Atanna -dho 'ö -mawön -siö "sëgo ya- 'gü më -nu 'ka "töng bha □në- 'gü, 'ö "së ya- 'gü -më -nu 'wo -kë -wëëwëësü □dedewo.

24 'Më 'waa Atanna dō -a -nu -bha -gblü -kō -dho □moo- -nu -bha, 'ö 'wo- -nu kun □dhuëng 'ka, 'ö 'wo dho nu- 'ka "sëgo □gban "pëpë 'dō 'dō 'gü, 'ö "së "wëë 'gü -më -nu 'wo □taa Zedhizadhëmö -dhe -ta, 'ö 'wo- -da wo -gen □wlöö 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka- -nu -bha "töng 'ö Atanna -ya -ya -a ziö -yi -bha.»

(Matiö 24,29-31; Makö 13,24-27)

25 □Ya 'go yö -zë 'gü, "dhabhliwön -dho kë 'ö 'ka- -dhe yö 'yënn- waa- "su waa- "susëngga -nu -bha. "Suü- -dho -da "kpongtaamë -nu 'gü, 'ö "sika -yö -da -nu 'gü, -a -gen -mü □dhe -a "töng bha- 'gü, □weeyi -dho 'ö kpö kë □dhe -tön 'dhö 'ö □loo 'ö dho 'ö -züö -yuudhö.

26 -A "töng bha- 'gü, më 'bha -nu -dho ga zuëdhiütëë -gō kö -wo wo -zü 'gön sië 'wön -nu 'wo dho wo "kpongtaadhe -ta bha- 'ka, -a -gen -mü □dhe Atanna -bha 'gügbüdhe 'ö dhang- 'gü bha -yö -dho □loo 'yi bha □në- 'ka.

27 -Wo -dho mang Mëgbömë n yö "töng bha □në- 'gü kö a nu sië dha 'kpong- -ta ma mëdhe -faan "gbü- bha- 'ka waa- 'tobhodhe -ziisü 'dhö.

28 □Ya kë □dhe 'ka 'wön -nu bha- -dhe yö "töng 'ö- 'gü kö □ya kë -sü -zü bho, -ka dō □zinng 'gü kö 'ka ka -gō "dhiü "wlü, -a -gen -mü □dhe 'ö kë sië "dhü "töng 'ö- 'gü kö ka -bho 'wön 'gü "töng □ya "gan klöö-»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban figö -dhü -bha

(Matiö 24,32-35; Makö 13,28-31)

29 'Yö 'wön -zön 'ka dō -zön -a -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka figö -dhü -nu waa- "dhü "wëë -dhe -nu 'wo to -a -nu -ga kö 'ka 'wön 'suan- bho- -bha:.

30 -a -gen -mü □dhe 'ka- -nu yö kö -wo wo -tröng -dee -ya sië, kö 'ka- 'wön dō □dhe dha "yi □ya □tëng.

31 □Ya kë 'pö □dhe ka "yan 'dhö -da sië 'wɔn -nu bha- -nu kë -dhe 'gü, -yö kë ka "yaan □dhe Atanna -bha -gblüdedhe -ya dun ka -ta.

32 A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: 'Wɔn -nu bha- □gban -dho kë kö 'me 'wo "töng ya- 'gü ya- -nu □gban 'wii ga □kö.

33 -A -gen -mü □dhe "se waa- dhang- -wo -dho ziö, "kεε n -wu -zë 'yii 'dho bho- -bha tongtongdhö.»

-Dhio 'ö Yesu -ya do 'ö -gban -do 'suan- 'ka -sü -bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

34 Yesu -ya -pö -nu -dhe yö □në- -wɔn 'gü 'ö- pö: «-Kaa kë ka 'suan- 'ka kö ka -go 'ya 'dho 'to pë -së -bhö -sü waa- we mü -sü "εεn -ya "kpungtaapë -nu -wɔn zuën -ta -sü 'ö "dhiü ziö 'ka- -bha, 'ö yi bha 'ö nu 'ö -kan ka 'gü;

35 -a -gen -mü □dhe yi 'ö bha- nu -sü -dho kë □dhe "nuu 'ö "yibhakεme -nu -wa -zuö "yi □bhaa bha □në- 'dhö 'ö -kan "kpungtaame □gban "pepe 'gü.

36 -A -kë "dhü -sü 'gü, -ka -ya ka "yaan kö 'ka bhea" Atanna -dhe "töng □gban 'gü, kë "dhü kö 'ka faan □slɔɔ, kö 'wɔn "pepe 'ö nu sië bha -yö 'kun bho ka 'gü, kö yi 'ö Mεgböme dho nu- 'ka bha -yö -kpan ka -bha -do -gean -sü 'ka.»

37 "Töng 'ö Yesu -ya -kë Zedhizadhemo bha -dhe -ya □kpaɔ -ko 'ö- 'gü 'do 'do 'yö dho Atanna -dhökëgükɔ 'gü, 'yö me □draan mü, "bin 'dhö 'ma sië, 'yö dho -ton 'wo Odhivie -ton -kë bha- □gbin- 'yö -wo mü.

38 -A -wɔn 'gü, "següme -nu □gban "pepe -wo -gun -suü sië -dhekpao tii' 'gü, 'ö 'wo nu Atanna -dhökëgükɔ 'gü kö 'wo- -wu ma.

22

-Göme -nu -bha yang -ya Yesu -bha -ko waa- Zuda -bha -da -a -dhe pë "piü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,1-5; Makö 14,1-2; Zan 11,45-53)

1 'Ö gun "dhü kö 'bluu- 'ö "sεke 'yaa- bha 'wo- -bhö -troo 'ö- -ta 'wo- -dhe 'Pakö bha, -a yi □ya 'to klöö-,

2 kö 'me 'wo -kë "saabhome -nu -göme -nu 'ka, waa- 'tonggöme -wa "slë mɔɔ- sië

kö 'wo Yesu 'kun, "kεε kö -wo "suü sië "següme -nu -go.

(Matiö 26,14-16; Makö 14,10-11)

3 "Kεε 'sa Sotraan -yö -da Yesu -bha □klang -nu -kaɔng do ga □ple bha- me 'dhe 'wo- -dhe Zuda Isikadhiotö bha- -go 'gü "töng □dede bha □në- 'gü.

4 'Yö -ziö 'ö dho 'ö -go dun "saabhome -nu -göme -nu waa- Atanna -bha 'ko -gödhiöme -nu -göme -nu 'ka kö -ko 'ö dho Yesu "dhiü do- 'ka- -nu -dhe kö -wa -ya 'kwëe- kë.

5 □Dhe 'ö dho 'ö- pö- -nu -dhe 'yö- 'gü -wɔn -yö -dhi -nu -dhe □dedewo, 'yö 'wo- pö- -dhe □yaa- yö -zë kë "dhü, -wo -dho -a gba 'wëe- 'ka.

6 □Dhe 'ö bo -wɪ 'wɔn bha- -bha -sü 'ka, 'yö -ya -a "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'ö Yesu □gbaɔ- -nu -go me □gban tii' 'ka.

Yesu -bha me □ple -bo 'Pakö -pë -kpa -dhe 'gü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,17-25; Makö 14,12-21; Zan 13,21-30)

7 -Wo -to 'wɔn bha- -bha "dhü, 'yö yi 'wo -tuü -pë 'wo- zë troo bha- -ta bha- zë- 'ka bha 'ö □loo.

8 'Yö Yesu -yö Piedhö waa- Zan -a -nu bo, 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka 'dho kwa -bha Pakö -pë -kpa kö 'kwa- -bhö!»

9 'Yö 'me 'wo bha 'wo- pö- -dhe: «-Yö i "piü □dhe 'yi- -kpa 'me?»

10 'Yö- pö: «-Ka -dhe -ga, □ya kë □dhe 'ka 'dho 'ka -da Zedhizadhemo 'plöö, ka -dho -kpan me do 'bha -bha kö "yipë -ya -go, 'ka- yö -ka ziö- □keng- kö keng- -nu 'ka 'dho, 'ko 'ö yaa- -da 'gü bha kö 'ka -da □keng- mü.

11 □Ya kë □dhe 'ka -da 'kɔɔdhö mü kö 'ka- pö- 'ko dë -dhe: «'Kɔ dë, yi Dεme -ya -pö -dhe 'ö waa- 'ö -bha □klang -nu 'wo dho 'Pakö -pë -bhö -bha 'i- -dhe -zɔn yi -dhe.»

12 'Ka- pö- -dhe "dhü -yö -dho 'kodhi -mɔɔbhasü 'ö- 'gü -dhe 'dhö -pë kë -sü 'ka, 'ö -yatapë □gban 'dhö mü, -a -dhe -zɔn ka -dhe 'ko -ta "dhöng 'gü. -Dhe 'ka dho kwaa- Pakö -pë -kpa -bha 'yö bha.»

13 'Yö 'me 'wo bha 'wo dho, 'yö -ko do 'ö Yesu -ya pö- 'ka bha 'yö -kë 'pö- -ko -bha "kpüüdhö, 'yö 'wo Pakö pë -kpa mü.

-Bhöpë 'ö Atanna -gɔ 'kɔɔdhö bha- -wɔn zü bho -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,26-30; Makö 14,22-26; 1 Kodhengtö 11,23-25)

14 □Dhe 'ö □wa wo bo pë bha- -kpa -sü 'ka 'ö- -bhö "töng □ya □loo, 'yö Yesu waa- ö -bha bɔme -nu 'wo -ya pëpë "dhiü.

15 'Yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «Pakö -pë 'dhe 'kwa- -bhö sië ya -a 'gü -wɔn -yö -dhi n -dhe □dedewo, -a -gen -mü □dhe -yö -gun n "piü □dhe- do 'dhe 'kö ya 'kwa- -bhö kwa "kwëë gbonggbongdhö kö 'a gun -na saan".

16 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'mii 'dho- 'bha -bhö "kɔɔng ya- □taa 'zü 'ö dho 'ö zun- 'ka -a 'klɔɔ- zun zang -ta -sü ('ö n ga -sü 'ka) bha- -bha, 'ö dho 'ö zun- 'ka- 'dhe 'kwa dho- -bhö Atanna -bha -gblüädhe 'gü bha- yi -bha.

17 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'ö □ya ö bo, 'yö ö -kɔ -da we -kɔɔ 'gü, 'yö Atanna nuë" bho 'yö- pö: «-Ka we -kɔɔ ya- 'kun kö 'ka- 'gü -gblü ka 'ko -ta;

18 -a -gen -mü □dhe a- -pö ka -dhe □dhe -drɔɔ ga "yi 'ö ya 'mii 'dho- mü 'zü tongtongdhö 'ö dho 'ö zun- 'ka Atanna -bha -gblüädhe nu -yi -bha.»

19 □Dhe 'ö ö bo- pö "dhü -sü 'ka, 'yö ö -kɔ -da 'bluu- 'gü, 'yö Atanna nuë" bho. □Dhe 'ö □ya ö bo, 'yö- "kplü "kplü bho 'yö- 'gü -gblü -a -nu -ta 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga, n kwi 'a- nu ka -wɔn 'gü bha- "blëen- □ne, ['ka kë -kaa -bhö □sië kö ka -zɔ -yö -bö n -wɔn -ta -kɔɔawo.»

20 □Dhe 'wo wo bo pë -bhö -sü 'ka, 'yö wekɔɔ sü 'zü -kɔ do bha- 'gü, 'yö- nu- -nu -dhe 'yö- pö: «N □yɔɔn 'ö woo- □wenng kö -yö kë -mlëë -dee 'ö maa -da n Dë Atanna waa- me "bhü- -nu -a -nu □zinng 'gü -a -gen 'ka bha- "blëen- □ne].

21 "Këë 'sa 'me 'ö dho n -da pë □kwëë- "dhü bha, yeng □në yi -kɔ 'dhö pëfië do 'gü ya!»

22 "Këë a- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe mang Mëgböme ga 'ö maa- wo ya 'a- wo "dhü kö 'wɔn 'ö Atanna □yaa- -ben zë 'nu □ya bo bha -ya yö □në- 'gü -wɔn kë, "këë 'me 'kö dho 'wɔn bha- -gɔɔ dɔ ö -dɪ □gbin- □në- -me -bha 'dhö -wëësü!

23 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -bha □klang -nu 'wo -ya wo 'ko -nu dheë" 'kpɔ

-sü -bha kö 'me 'ö dho 'wɔn bha- kë 'wo- dɔ.

Zaɔdhe 'ö Yesu -bha □klang -nu -wa -da kö 'me 'ö- -due 'dhö 'kpii- 'wo- dɔ bha -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

24 -Wo -to -dhe do bha- 'gü, 'yö Yesu -bha □klang -nu bha 'wo -ya wo 'ko zaɔ- -sü -bha -due 'kpiidhe -wɔn 'gü,

25 'yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Gblüädë -nu 'wo "kɔɔng □taa -a -nu -kɔ -yö -mɔɔ woo- "sëgüme -nu -bha, 'ö 'wɔn 'ö -dhi -nu -dhe 'wo- -wɔ -nu -ta, "këë 'ö □wa 'go mü 'wo- pö wo -gɔme -nu këwɔn -yö -së.

26 "Këë ka -zë ka -bha 'ya 'dho kë "dhü. Ka -zë 'me 'ö- -due dho kë 'kpii- ka kpö 'gü, -a -dheä -bha □dhe yö □në -yö kë □dhe me □gban ka -da □wlöö 'dhö, kö me 'ö ka -gɔdhiü □në -yö kë □dhe ka "dhiü -ziöwome 'dhö.

27 "Eë n me □ple □wa kë kö me do -yö kë pë -bhö -dhe 'gü, kö me do -ya "dhiü -ziö wo kö me □ple 'wo bha 'dee 'kpii-? Kö 'me 'wo- "dhiü -ziö wo sië bha 'yaa -mü -ee? "Këë -kaa -ga 'ö ma -zë 'ma kë ka kpö 'gü □dhe ka "dhiü -ziöwome 'dhö bha.

28 Ka -zë ka □në 'ka 'to n □keng- 'ö 'kwa -ziö 'wɔn "gbü- "pɛpɛ 'ö -wɔ n -ta -a □gban 'gü.

29 Yö □në -wɔn 'gü, 'yö 'a -gblüädhe nu -sü 'ka ka -dhe □dhe -kɔ do 'ö n Dë -ya nu- 'ka n -dhe -a 'dhö.

30 Kë "dhü kö kweng- -nu 'kwa -kɔ -da pëfië do 'gü ma -gblüädhe -ya -bha -yi 'ka, kö 'ka -ya 'pö -blüädhe -gbloo -nu 'gü kö 'ka Izraëdhö "sëgɔ -kaɔng do ga □ple bha- 'me 'ö 'dhö -a -due -zɔn.»

Yesu -bha Piëdhö -bha ö -wɔn zaɔ -sü -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,31-35; Makö 14,27-31; Zan 13,36-38)

31 □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö- pö Piëdhö -dhe: «Piëdhö, Sɔtraan □ya ka -gbadhe Atanna -gɔ kö 'ö ka -piö □dhe -kɔ 'wo -mlü -piö 'ka 'ö- □flee -yö go- 'gü bha- 'dhö,

32 "këë 'ma bhëa" Atanna -dhe i -wɔn 'gü kö i -bha 'dhang -bho n "dhiü -sü 'bha 'ya 'dho "kan- -ta 'ö 'i -kan n -bha. 'Bha i -dɪ □slɔɔ yi 'ö- 'ka kö i zuë" □ya 'waanu, bhii -dɪ 'pö 'i i dheebhang -nu 'ö keng- -nu 'ka bɔ n 'ka bha- -nu -zɔ -gban.»

33 'Yö Piédhö ꞥya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «N Dëmɛ, -a "sɪ 'yaa n -dhe kö 'a "kan i -bha. 'Kö ꞥya kë ga -zian 'ka kwa -dho -a wo kwa "kwëë, ꞥya kë 'zü dha -sü 'ka kwa -dho -a wo kwa "kwëë.»

34 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Piédhö, a- -pö i -dhe ꞥdhe "sanni -tɔgɔn -yö "wɪ gbeng 'ö ꞥdɛɛ 'gü, kö 'bha bo n 'ka ꞥdhe pë -yaaga 'dhö.»

-Wɔ 'ö Yesu -ya kpɔ ö -bha ꞥklang -nu -bha kö -wa kë ö zian 'gü bha- -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

35 ꞥDhe 'ö go mü 'yö- -nu dheɛ" kpɔ 'ö- pö: «Ka bɔ 'a- wo "töng 'bha 'gü, 'ö 'a- pö ka -dhe ꞥdhe 'ka- pö kaa 'dho 'ka 'dho ꞥkwɛɛsügüpë waa- 'wëë- -nu, 'waa -sabha -nu 'bha 'sü bha, ꞥdhe 'ö 'ka dho pë 'bha -kpla -yö kë ka -kun -ee?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «'Aa bhoo, pë 'bha -kpla 'yii yi 'kun.»

36 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Ka- pö 'ka 'dho ꞥtaamasü ya- 'gü, 'mɛ 'ö- -bha 'wëëga 'dhö- -gɔ -yö ö -bha pë 'sü, ꞥkwɛɛsügüpë 'dhö 'mɛ 'ö- -gɔ -ya 'sü, kö 'mɛ 'ö -siangga 'yaa- -gɔ, -yö ö -bha -sɔ "dhɔɔ dɔ kö -ya 'dhɔ;

37 -a -gen -mü ꞥdhe -a -dheɛ -bha ꞥdhe 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëédhe 'gü n -bu 'gü bha, -a 'gü -wɔn -yö kë ꞥdhe: <ꞥWaa- dɔ 'wɔnyaakɛmɛ -nu -bhiëë 'gü.> "Kɛɛ 'sa 'wɔn 'ö -ben zë -sü 'ka n -bu 'gü, 'ö- këwɔn 'dhö 'dhö "dhü bha- kë "töng ꞥya ꞥtëng. Yö ꞥnë dho kë 'wɔn 'ö Atanna -yö n bɔ- 'gü bha- -gɔ -da 'plöö -sü 'ka.»

38 'Yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëmɛ, -siangga ꞥplɛ ꞥnɛ!» 'Yö- pö- -nu -dhe: «-A 'dhe bha -yö 'to "dhü, ꞥya ꞥmɔɔ.» (-A pö 'ö- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ꞥdhe 'pë 'ö- pö- -nu -dhe bha 'wii- 'gü ma ö 'klɔɔ- 'ka.)

Bheɛ" -kɔ 'ö Yesu -yö ꞥbheɛ- 'ka Odhivie -tɔn ꞥgbin- -a -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 26,36-46; Makö 14,32-42)

39 Yesu -gun 'dho sië Odhivie -tɔn ꞥgbin- zii 'kpa 'ö ꞥbheɛ Atanna -dhe mü, 'ö ꞥya gun ꞥya kë- 'tuü- 'ka. ꞥDhe 'ö go 'kɔ bha- 'gü 'ö zun "kpɛnng, -yö -ziö do 'ö ö wë dɔ Odhivie -tɔn ꞥgbin-, 'yö- -bha ꞥklang -nu -dɪ 'pö 'wo -ziö ꞥkeng-.

40 ꞥDhe 'wo dho 'wo ꞥloo mü, 'yö- pö ö -bha ꞥklang -nu -dhe: «-Ka bheɛ" Atanna -dhe kö 'ka 'dho -da Sɔtraan -gɔ döng 'gü!»

41 'Yö yö -zë 'ö bho 'në 'bha wo- -nu -dhe taa- 'bleng -bleng 'yö zun ö kpiö 'gü, 'yö zun -bheɛ Atanna -dhe -sü -bha 'ö- pö:

42 «N Dë Atanna, ꞥya kë ꞥdhe ꞥya ga i 'gü kö 'wɔn "gbɪ- 'ö maa- "yi mü ya 'i n dha- -gɔ, -yö -dho -dhi n -dhe, "kɛɛ yö ꞥnë- ꞥgban 'gü, 'yaa n "piü ꞥdhe -yö 'to ma -zë n -bha -bha, -yö n "piü ꞥdhe bhi ꞥnë i dhɔɔbhaa -yö kë.»

43 [-Yö -to mü 'yö Atanna -bha "kië do -yö go dhang- 'gü 'yö nu 'yö faan -sɛa -da 'gü.

44 ꞥDhe 'kö 'ö- -ga ꞥdhe ga -zii ꞥya kpa ö -ta, 'yö zun -bheɛ Atanna -dhe -sü -bha ö -sɔbhɛɛ ꞥdede 'ka, 'ö dɔ mü kö 'fëyi 'ö bho sië- -bha 'ö ꞥloo "sia- bha, ꞥya kë ꞥdhe ꞥyɔɔn kpö kpö ꞥnë- 'dhö.]

45 ꞥDhe 'ö ö bo, 'yö ꞥwlü 'ö dho ö -bha ꞥklang -nu -dhe 'gü, 'ö dho -yö -kpan -a -nu -bha kö -a -nu ꞥgban ꞥwa yi zë kplɔɔngdhö -wëë 'ö bɔ sië- -nu -ta bha- -wɔn 'gü.

46 'Yö- pö- -nu -dhe: «Yi -zian ꞥnë 'ka- zë sië -wa! A- -pö ka -dhe ꞥdhe 'ka "wlü kö 'ka bheɛ" kö Sɔtraan 'ya 'dho "kpɛnng- kë ka -gɔ 'ö 'ka -da Atanna "dhiü!»

Yesu 'kun -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Matiö 26,47-56; Makö 14,43-50; Zan 18,3-11)

47 -Yö -to dhiang bha- zë -dhe 'gü, 'yö mɛ kpö -yö -wo kö- -bha ꞥklang -nu -kaɔng do ga ꞥplɛ bha- mɛ 'dhe 'wo- Zuda -kë bha -ya -nu -dhe "dhiü. ꞥDhe 'wo nu, 'yö ꞥyɔɔn Yesu "sɔɔ 'yö ꞥloo- -bha.

48 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Zuda, 'wɔn 'ö i 'gü 'yö bha -ee? I mang Mɛgböme n "dhiü -dɔ -loo n -bha -sü ꞥnë- 'ka -ee?»

49 ꞥDhe 'mɛ 'wo gun Yesu ꞥkeng- bha- -nu "yan 'dhö -da 'wɔn bha- -dhe 'gü, 'yö 'wo- dheɛ" kpɔ 'wo- pö: «Yi Dëmɛ, -yö mü ꞥdhe, 'yi 'mɛ 'wo- ya- -nu 'yën -siang 'ka -ee?»

50 -A -pö "dhü -sü ꞥnë "gbɪ- kö- mɛ do ꞥya -siang bɔ ö -ta kö ꞥya "saabhome 'kpii- -bha gwëëmi zë- 'ka- -kɔ -së 'gü "tu kpö -bha kö ꞥyaa- bho mü.

51 "Kɛɛ 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «ꞥYa ꞥmɔɔ! -Kaa 'to "dhü.»

'Yö 'mɛ bha- "tu kpö bha -sü 'yö- -ya mü ö "gblɔɔ 'ka -deewo 'yö- -kë "klüöklü.

⁵² □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö "saabhome -gome -nu waa- Atanna -bha 'ko -maakeme -nu -gome -nu waa- -kweagbö -nu 'wo nu bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Nu 'ka- wo n 'kun -dhe 'gü □dhe me- nu mezeme 'kun, 'ö 'ka nu "dhü -nu waa- -siang -nu 'ka ya- -gen -mü -më 'ka?»

⁵³ "Kee kö yi □gban "pepe 'ka, kweng- -nu kwa -gun Atanna -dhokëgüko 'gü -dhe do 'gü, 'yö 'kii n 'kun -a "töng bha- 'gü, "kee a- 'wön -do □dhe ka -bha "töng □në □loo bha, -a -gen -mü □dhe Sotraan 'ö -dhetiidhe -gome 'ka bha, -a -ko -moo n -bha "töng 'ö Atanna -ya -ya □në □loo bha.

Piedhö -bo Yesu 'ka -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,57-58.69-75; Makö 14,53-54.66-72; Zan 18,12-18.25-27)

⁵⁴ □Dhe 'wo Yesu kun, 'yö 'wo dho- 'ka "saabhome -nu -gome 'kpii- -go "kweandhö kö Piedhö -ya □keng- "kee kö -ya 'ka □gblæn.

⁵⁵ □Dhe 'wo dho 'wo □loo "kweandhe bha- 'gü, 'yö 'wo peng -ya 'dhuëng -ta "kpenngdhö mü, 'yö 'wo -ya -bha. 'Yö Piedhö dho- -nu kpö 'gü mü 'yö 'yaanu.

⁵⁶ -Wo -ya -zleëdhö, 'yö gwëëdhe do 'bha bha 'ö Piedhö yö kö -yö -ya sië peng 'bhü "dhiü, 'yö 'ö "yan -gban 'gü zuudhö 'ö- pö: «'Me 'ö ya -yö -gun 'me 'wo- kun bha- □keng- "dhe!»

⁵⁷ "Kee 'yö Piedhö -ya □zao- 'ö- pö: «'Maa 'me bha- do -wa, dhebhönë!»

⁵⁸ □Dhe 'ö- -dhe 'në bha □ya □gwëë, 'yö me "wee 'bha -ya yö 'zü 'yö- pö- -dhe: «'Me 'wo bha- me do -mü i 'ka "dhe!» 'Yö Piedhö -ya pö: «'Aa, 'maa -mü -wa, goon- -së!»

⁵⁹ □Dhe 'ö "töng 'bha □ya ziö 'zü, 'yö me do 'bha -yö □nëng 'gü 'zü 'ö- pö: «'Me 'ö ya -yö -gun 'me bha- □keng- tean- □dede 'ka, -a -gen -mü □dhe Gadhidhe mi -mü, (me -ya -dhe -yö -a "dhi -wu -bha).»

⁶⁰ 'Yö Piedhö -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «Dhiang -zian 'i- zë sië bha n "tu 'yaa- -bha.» Piedhö -to dhiang bha- zë -dhe 'gü -dhe do bha- 'gü 'yö -togon -yö -wi.

⁶¹ 'Yö kwa Dëme -yö □slëë 'ö 'gü 'yö- -ga. 'Yö Piedhö -zu -yö -bö 'pö dhiang 'ö- zë -dhe -blëesü, 'ö- pö □dhe "sanni -togon -yö

"wi, kö □ya bo 'ö 'ka □dhe pë -yaaga 'dhö bha- -ta.

⁶² 'Yö zun "kpenng, 'yö zun "gbu bo -sü -bha -wëëwëesü 'ka.

-Ko 'wo Yesu -wëëdhe bho- 'ka waa- -dho zagobhome -kuu "dhiü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 26,67-68; Makö 14,65)

⁶³ "Töng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö 'me 'kö- -nu -ko 'dhö gun Yesu -bha bha -wa -ma □në wo sië 'ö 'wo □wee do- -bha.

⁶⁴ 'Ö 'wo pë -kplü -a "yan "dhiü, ('wo- -ma) 'wo- pö- -dhe: «De □në i -ma bha? -Bhö -a -me 'to pö, Atanna -wodhiüloomë!»

⁶⁵ 'Ö 'wo "si □gban -si □gban suu bho- -go.

(Matiö 26,59-66; Makö 14,55-64; Zan 18,19-24)

⁶⁶ □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaö, 'yö Zuifö -nu -bha -kweagbö -nu oo, "saabhome -nu -gome -nu waa- 'tonggome -nu 'wo bho 'ko -ta, 'yö 'wo me bo kö -wo nu Yesu 'ka wo -kuu "dhiü.

⁶⁷ □Dhe 'wo nu- 'ka, 'yö 'wo- pö- -dhe: «□Ya kë □dhe 'ö bhi □në 'i Atanna -bha -Yame bha- 'ka □dedewo tean- 'ka, -bhö -a pö yi -dhe!»

'Yö Yesu -ya -yo bo 'ö- pö: «'Kö maa- pö ka -dhe "dhü □we, 'kii 'dho 'dhang bho- "dhiü,

⁶⁸ 'ma ka dheë" -zian 'kpaö, 'kii 'dho- -yo bo,

⁶⁹ "kee 'wön 'ö teanwön 'ka yö -mü □dhe □ya 'go □dëe 'gü, mang Megböme, n -yëa □në dho kë n Dë Atanna 'ö- 'gü 'dhö "gbu- bha- -ko -së 'gü dhang- 'gü.»

⁷⁰ 'Yö- -nu □gban "pepe 'wo- pö: «'Bha- pö "dhü kö i- -pö □dhe? Atanna Gbö -mü i 'ka -ee?» 'Yö- pö: «□iin, yö □në 'ka- pö bha, Atanna Gbö -mü n 'ka.»

⁷¹ □Dhe 'kö 'wo- ma "dhü bhoo 'yö 'wo- pö: «'Më -wön □në ka "piü □dhe -ya pö ka -dhe 'zü- 'dhe 'kö bha- zian 'gü, "kee kö yöö □dede -a "dhi □yaa- pö kö 'kwa- ma?»

23

-Dho Yesu 'ka Pidhatö -kuu "dhiü -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 27,1-2.11-14; Makö 15,1-5; Zan 18,28-38)

1 □Dhe 'wo- pö "dhü, 'yö 'me 'wo bha- □gban "pεpe 'wo -wlü 'wo -ta Yesu -bha, 'yö 'wo dho- 'ka Pidhatö -kuu "dhiü.

2 □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü, 'yö 'wo Yesu -da Pidhatö -dhe 'wo- pö: «Yi -kpan 'me ya- -bha kö -yö -da sië "següme -nu -go 'gü, 'ö- pö- -nu -dhe 'wa 'dho 'nii- song bho -gblüde Sezaa -dhe, "εen yö -zë Klisi -mü ö 'ka, ö "dhü kö -gblüde -mü ö 'ka 'pö.»

3 □Dhe 'ö □waa- -da Pidhatö -dhe -wu bha- 'gü, 'yö Pidhatö -ya dheε" kpo 'ö- pö: «I- -pö Zuifö -nu -bha -gblüde -mü i 'ka tean- 'ka -ee?» 'Yö Yesu -ya -yo bo 'ö- pö: «Yö □në 'i- pö sië bha.»

4 'Yö Pidhatö -ya pö "saabhöme -nu -göme -nu waa- me kpo 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «□Song 'ö yöö kē 'me 'ka nu- ka ya- -bha kö -yö kē- zë -gen 'ka 'mii- yö.»

5 "Kεε 'yö 'wo □nëng 'gü 'wo- pö: «Yi- pö -yö -da □në wo sië "següme -nu -go 'gü, 'ö- -nu -go 'gü □see dhiang -nu 'ö- zë wuudhö 'ö -ziö 'ka, 'ö zü bho Gadhidhe -se 'gü 'ö □ya bo- 'ka Zude -se 'gü -dhe □gban 'gü □ya nu □ya □loo- 'ka yö bha- 'ka.»

Pidhatö -bha Yesu -bo Edhodö -dhe -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

6 □Dhe 'ö Pidhatö □ya Yesu 'to ma Gadhidhe -dhe -bha, 'yö- -nu dheε" kpo- kē Gadhidhe mi 'ka -sü -wön 'ka.

7 □Dhe 'kö 'wo bo- □iin 'pö -sü -zë 'ka, 'ö- 'wön do □dhe -yö -go Gadhidhe, "segö 'ö Edhodö gun- -gödhü bha- 'gü, 'yö- bo Edhodö -dhe, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö Edhodö -yö Zedhizadhemo "tüng bha- 'gü.

8 □Dhe 'ö Edhodö -yö Yesu yö, -a 'gü -wön -yö -dhi -dhe □dedewo, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'ö zun- "slë mōō- -sü -bha kö 'ö -kpan -bha kö- yi □ya □gwëë. Pë 'ö -kē 'yö gun- "slë mōō- sië kö 'ö-kpan -bha bha, -a -gen -mü □dhe kö □yaa- taong ma, 'yö gun ö -zö 'gön sië □dhe 'ö -kpan -bha yi do 'ka kö -yö "dhabhliwön -nu bha- 'bha kē ö "yaan.

9 -A -wön 'gü □dhe 'ö Yesu -yö □loo mü, Edhodö -yö dheε" 'gbe □dede -kpo -go "kεε 'yii- 'bha -yo bo.

10 Kö "saabhöme -nu -göme -nu waa- tōnggöme -nu -wo mü, kö -wo wo -wu

"dhiü "wlü sië 'ö 'wo □sua -ya -bha -a -san -bha -mawōnyaadhe 'ka "dhü do.

11 'Yö Edhodö waa- ö -bha "sōdha -nu 'wo zun □wεε -do Yesu -bha -sü -bha kö- -san □ya zun- -nu 'gü "pεεpεdhö. □Dhe 'ö □wa □wεε 'bha do- -bha 'ö □wa wo bo, 'yö Edhodö -yö sō ga do sü 'ö- -da -bha, 'yö- sü 'zü -deewo 'ö- bo Pidhatö -dhe.

12 -A "tüng bha- 'gü, kö Edhodö waa- Pidhatö 'waa- sē, "kεε -wo -dhi wo 'ko -dhe yi do bha- □në- 'ka, 'yö 'wo -kē "taongdē -zë -nu 'ka.

Yesu "dhiü -do -a zë -me -nu -dhe -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 27,15-26; Makö 15,6-15; Zan 18,39-40; 19,1-16)

13 □Dhe 'wo dho 'zü -deewo 'wo □loo Pidhatö -kuu "dhiü, 'yö Pidhatö -yö "saabhöme -nu -göme -nu waa- me -kiandhö -nu □loo 'ko -ta waa- "següme -nu 'dhö, 'yö- pö- -nu -dhe:

14 «'Me 'ka nu- 'ka n -dhe ya ka- -pö -bha □dhe -yö -da □në wo sië "següme -nu -go 'gü kö 'wa 'dho yi -wu ma, "kεε -a dheε" 'a- kpo kaa □dede ka "yaan ya, pë "pεpe 'ö 'ka- pö- -bha bha- 'bha 'kö 'a dho- yö -a □song 'gü 'yaa 'dhö.

15 A- -sü 'a- bo Edhodö -dhe yö □në- -wön 'gü, "kεε yöö -dī 'pö 'yii □song 'bha yö- -bha. Yö □në- -wön 'gü 'yö □yaa- bo 'zü -deewo kwa -dhe ya. □Ya kē "dhü kö 'wön 'kö yöö kē me -zë 'gü -wön 'ka, 'yii- 'bha kē.

16 □Dhe 'ö "dhü, a -dho -a pö kö -wa -wëedhe bho -zë wo, "kεε □waa- -ma 'bha wo a -dho n kwaa- -zü 'ö dho.»

17 ['Ö "dhü bha kö Pakö yi □ya □loo -ko 'ö- 'gü 'do 'do, Pidhatö -yö -kasögüme do -loo Zuifö -nu -dhe.]

18 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'me 'wo bha 'wo ta wo 'gü 'wo □gbla 'gbü- 'ka 'wo- pö Pidhatö -dhe 'wo- pö: «-Bhö me 'dhe 'kö bha □në- zë kö 'i Badhabasö -zë loo- yi -dhe.»

19 "Kεε kö Badhabasö 'wo "wī sië- 'ka bha, -wa -da -kaso 'gü "dhinaa 'kpii- 'bha 'ö -da 'plöö mü bha waa- me 'ö- zë □në- wön 'gü.

20 'Yö Pidhatö -yö ö -ko -ya -nu zuë" -ta 'zü -deewo kē "dhü kö -wo "wī- -bha kö 'ö ö kwaa- Yesu -zü.

21 "Kεε 'yö 'wii -yo bɔ, 'yö 'wo ɲgbla 'wo-pö: «-A dɔ "dhü -bha! -a dɔ "dhü -bha!»

22 'Yö Pidhatö -ya pö 'zü- -nu -dhe -gen -yan -yaaga -naa 'ka 'ö- pö: «-Më -wɔn yaa ɲnë 'mε ya 'ö- -kë? A- -pö ka -dhe ɲdhe ma -zë 'mii ɲsong 'bha yö- -bha kö -yö kë- zë -gen 'ka. ɲDhe 'ö "dhü, ɲwaa- -ma 'bha wo a -dho n kwaa- -zü.»

23 "Kεε 'wii "wɪ- -bha tongtongdhö, 'yö 'wo ɲnëng 'gü 'yö 'wo ɲgbang dɔ- 'ka -yuudhö ɲdhe -wo Yesu ɲnë- zë. 'Yö- -nu -bha -yö to- -bha 'gbla 'wo- wo "dhü kpö 'ka bha- -wɔn 'gü.

24 'Yö Pidhatö -ya pö: «-εε, -a 'dhe kaa- pö ɲnë dho kë.»

25 'Yö dho 'ö ö -kɔ bho "dhinaa -damε, mezëmε 'kö bha yö -zë 'gü 'mε 'wo bha- -nu -dhe. 'Yö Yesu dɔ- -nu -gɔ kö 'pë 'ö -dhi -nu -dhe -wa kë- 'ka.

Yesu -dɔ "dhü -bha -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 27,32-44; Makö 15,21-32; Zan 19,17-27)

26 ɲDhe 'ö "sɔdha -nu ɲwa Yesu 'kun 'wo dho sië- 'ka -a zë -dhe 'gü, 'yö 'wo dho 'wo -kpan Sidhenö mi do 'bha 'wo- -dhe Simo bha- -bha kö -yö 'go sië 'bhlaa-, 'yö 'wo- kun 'pö 'wo Yesu -dɔ bha "dhü bha- nu -dhe kö -ya 'sü -yö 'dho- 'ka- ɲkeng-.

27 'Wo gun 'dho sië Yesu 'ka "dhiü kö mε kpö 'gbε ɲdede -wa ɲkeng-, kö dhong -nu 'gbε 'bha -nu -wo mü 'pö kö -wo wo -kuu -ta -ma sië 'gbu 'ka, 'ö 'wo -wëe -wu kpö Yesu -bha.

28 'Yö Yesu -yö ö wë bɔ- -nu -ta 'ö- pö: «Zedhizadhëmö dhong -nu, 'ka 'dho 'gbu bɔ ma -zë n -bha, -ka 'gbu bɔ ka -dɪ ɲnë- bha waa- kaa- 'në -nu 'dhö.

29 -A -gen -mü ɲdhe "tüng 'bha- -dho -wo 'ö 'wo- pö ɲgblöödhe -nu oo, 'mε 'wii 'në 'kpö do waa- 'mε 'wii 'yɔn nu 'në -dhe do -a -nu -bha -së!

30 -A "tüng bha ɲnë- 'gü, 'yö 'wo dho 'daɔnnu 'wo- pö -tɔn 'gblögblö -nu -dhe: «-Ka nu 'ka -gblü yi -ta! -Tɔn 'sɛennë -nu, -ka nu 'ka yi -ta kpa!»

31 -A -gen -mü ɲdhe 'sanni -wo 'wɔn suu ya -wɔ "dhü -sɛa -zë -ta, 'yö "dhü "kpɛa -zë ɲwɛ?»

32 "Tüng 'wo gun 'dho sië Yesu 'ka "dhü bha kö 'wɔnyaakëmε -nu 'wɛε ɲplε 'wo

'dho sië- -nu zë 'pö -wo mü, -wo -gun 'dho sië waa- Yesu -nu ɲgban ɲnë- -nu 'ka bha.

33 ɲDhe 'wo dho 'wo ɲloo -tɔn 'wo- mε -gɔ "kpɛa -tɔn -kë bha- ɲgbin-, 'yö 'wo Yesu waa- 'wɔnyaakëmε -nu ɲplε bha- -nu -gban "dhü -bha -dhe bha- 'gü. 'Yö 'wo- mε do bɔ Yesu -kɔ -së 'gü, 'yö 'wo- mε do bɔ -a ɲkwaa 'gü, 'yö 'wo- dɔ- -nu ɲzinng 'gü.

34 "Tüng 'wo gun- dɔ sië- 'ka "dhü -bha bha kö -yö ö zë -mε -nu "dhiü bhɛa" wo sië- Atanna -dhe 'ö- pö: «N Dë, -bhö -a -nu -mawɔn 'to, -a -gen -mü ɲdhe 'pë 'wo- kë sië bha 'waa- dɔ.»

'Yö 'wo zë "kpöü -kë -a -dasɔ -nu -ta, 'yö 'wo- 'gü -gblü wo 'ko -ta.

35 'Ö kë sië "dhü bha kö mε kpö 'kpii- bha -wo mü, kö -wa -dhe -ga sië. Kö Zuifö -nu -gɔmε -nu bha -wo ɲwɛε dɔ sië Yesu -bha 'wo- pö: «ɲYa kë ɲdhe 'ö Klisi 'ka, 'ö 'mε 'ö Atanna -ya -ya -a 'ka ɲdedewo tɛan- 'ka, ɲya mε -nu dha 'gbε, -yö ö -dɪ dha ɲtɔn kö 'wo- -dhe yö!»

36 Kö "sɔdha -nu -dɪ 'pö 'wo ɲwɛε dɔ sië- bha 'pö, 'ö 'wo we din yaa 'bha bha- sü 'wo- nu- -dhe.

37 'Ö 'wo- pö: «'Bha kë Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka ɲdedewo tɛan- 'ka -bhö i -dɪ dha kö 'kwa- -dhe -ga!»

38 Kö ɲwa pë -bɛn do 'bha zë kö ɲwaa- ɲnëng "dhü -bha -a -ta "dhüng 'gü ɲdhe: «Zuifö -nu -bha -gblüdë ɲnε».

39 Kö 'wɔnyaakëmε -nu 'ö 'wo- -nu -dɔ "dhü -bha -a "sɔɔ mü bha- mε do -yö "si bho sië- -gɔ 'pö 'ö- pö: «Atanna -bha -Yamε 'yaa -mü i 'ka -ee? -Bhö i -dɪ dha ɲtɔn kö 'i yi dha 'pö -dhe!»

40 "Kεε kö- mε do -sü -zë -yö -dɔn bho sië ö "tɛado 'ka 'ö- pö: «'Bhaa "suü ɲnë- wo Atanna -gɔ 'yö 'i dhiang zë "dhü -ee? "εɛn 'wɔn do 'ö wɔ sië- -ta bha 'aa mü 'ö- 'bha 'dhö wɔ sië i -ta 'pö bha -ee?

41 Yi -zë -zianwo yi -bha -zë -a -wɔ yi -ta "dhü -dhe -mü, -a -gen -mü ɲdhe yi -zë 'wɔn yaa 'yi- -kë ɲnë- 'gü -wɔn 'dhö wɔ sië yi -ta, "kεε yö -zë -yö -më -wɔn yaa ɲnë- -kë?»

42 'Yö to 'mü 'ö- pö Yesu -dhe: «N Dëmε, yi 'i dho nu- 'ka i -bha -gblüdëdhe 'gü, 'i dɔ "gbɪ- kö i -zɔ -yö -bö n -wɔn -ta.»

43 'Yö Yesu -ya -yo bɔ- -gɔ 'ö- pö: «A- pö i -dhe ɲsii ɲdede -ta ɲdhe kwa -dho

-da -yεa -së 'ö n Dë Atanna "piü bha- 'gü -dhekpaoyi do 'ö □dεε- 'ka!»

*Yesu ga -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 27,45-56; Makö 15,33-41; Zan
19,28-30)*

⁴⁴ □Dhe 'ö 'yënnng- -yö -ya mε -gɔ □zinng 'gü, 'yö -dhe -yö □tröö "kpongtaadhe □gban "pεpε 'gü mɔɔdhö do, 'yö to "dhü 'ö zun- 'ka "wɔ "yε -yën 'bhü "tüng bha- bha.

⁴⁵ 'Yö 'yënnng- -yö bo 'bhü -sü 'ka, 'yö "bin -yö ma 'yënnng- bha- 'gü, 'yö Atanna -dhökëgükɔ 'ö Zedhizadhëmö bha- 'gükangüsɔ -yö -pε ö □zinng 'gü □gbanngdhö do "tüng do bha- 'ka (kö -ya -zɔn □dhe zian 'ö dho Atanna "piü -a "dhi □ya "pu).

⁴⁶ □Dhe 'ö -dhe 'gü -yö □tröö "dhü, 'yö Yesu -yö □gbla "gbu- 'ka 'ö- pö: «N Dë, 'ma n 'nii- wɔ i □kwεε-.»

□Dhe 'ö □yaa- pö "dhü □ya ö bo 'yö -tɔn -da.

⁴⁷ □Dhe 'ö Wlɔmö "sɔdha -gɔmε 'ö gun mü bha 'ö 'wɔn bha- -dhe yö, 'yö Atanna 'tɔ bhɔ 'ö- pö: «'Mε 'ö ya pö 'aa gun- -bha tεan- □dede 'ka, -a -bho "piü -dhe 'bhaa 'dhö!»

⁴⁸ □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya bo kë -sü 'ka □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö mε kpö 'wo gun mü 'ö- -nu "yan -yö dɔ- -dhe 'gü bha, 'wo wo yee kë 'wo dho wo □plöö -a -wëë -wu 'kpɔ -sü 'ka kö- -nu -kɔ -ya -nu -kuu 'gü.

⁴⁹ "Tüng 'ö 'wɔn -nu bha 'wo kë sië- 'ka- "dhü bha, kö mε "pεpε 'kö 'wo Yesu dɔ waa- dhebhɔ -nu 'wo go- □keng- Gadhidhe -se 'gü 'wo nu bha- -nu □gban "pεpε -wo dɔ sië- 'ka □gblëen 'në 'bha wo 'wo 'wɔn -nu bha- -nu -dhe -ga.

*(Matiö 27,57-61; Makö 15,42-47; Zan
19,38-42)*

⁵⁰ "Kεε mε do 'bha -yö -gun mü 'wo- -dhe Zosëfu, 'ö go Zuifö -bha 'pö- 'wo- -dhe bha- 'gü, 'ö gun "klüsëmε 'ö Atanna dɔ -a 'ka. -Kwεagbö -nu 'wo- -nu -ya "sε bha- 'gü dhiangzëmε 'ka kö □wa □loo 'ko -ta bha- mε do □në gun Zosëfu bha- 'ka.

⁵¹ Mε 'ö bha 'wɔn "pεpε 'ö Zuifö -nu -wa -wɔ Yesu -ta bha- -kɔ 'yaa gun- 'bha 'gü, "εen 'yaa gun- -ya 'kwëë- kë -dhe -zian 'gü; -a -gεn -mü □dhe -yö -gun 'dhang -bho

Atanna "dhiü -mε 'ka, 'ö- "yan- gun -a -bha -gblüdëdhe nu -sü -gɔ.

⁵² Mε 'ö bha 'yö dho 'yö Yesu □gee -gbadhe Pidhatö -gɔ.

⁵³ □Dhe 'ö Pidhatö □ya ö -kɔ bho- 'gü -a -dhe, 'yö dho 'yö- bho "dhü -bha, 'yö sɔ "puu bɔ- -bha, 'yö dho- 'ka 'yö- -wεε bho -gwëyε 'bha 'ö mε 'bha 'yii mε -wεε -blëesü bho- bha do bha- 'gü.

⁵⁴ 'Wɔn bha -yö -kë "dhü yi 'ö Zuifö -nu -bha □gloo -sü zü -yö bho- 'ka yεan" "piü bha- 'ka.

⁵⁵ 'Ö gun kö Zosëfu -yö dho sië Yesu 'ka, 'yö dhong -nu 'wo go- □keng- Gadhidhe bha 'wo dho- dɔ, 'yö 'wo Yesu -wεεbhodhe waa- -a wɔ -kɔ □gban -dhe yö 'kpakpadhö.

⁵⁶ □Dhe 'wo go mü, 'yö 'wo dho wo □yëë "dhiü -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo "yɔn -nu waa- -dhasiklɔɔ "yi -nu □mɔɔ 'yö 'wo- -ya wo -kɔ "sɔɔ kö 'wo dho- □wënnng Yesu □gee -bha.

□Dhe 'ö □glooyi bha 'ö □loo, 'yö 'wo □gloo □dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -gɔ 'sëëdhe 'gü -a 'dhö.

24

*Yesu -bö -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë
(Matiö 28,1-10; Makö 16,1-8; Zan 20,1-
10)*

¹ □Dhe 'ö Zuifö -nu □glooyi bha □ya ziö 'ö- -tadhe □ya □kpaɔ, 'yö dhong -nu 'wo gun Yesu □keng- bha 'wo □wlü 'wo dho -a bun □taa -dhekpao tii 'gü, "yɔn -nu waa- -dhasiklɔɔ -nu 'wo- □mɔɔ bha- 'ka.

² □Dhe 'wo dho 'wo □loo mü, 'wo dho -dhe -ga kö -gwë 'wo -yε "dhiü -ta 'ka bha 'yaa mü, kö □waa- glün- □waa- -ya zian "wεε 'ka.

³ 'Yö 'wo -sɔ -yε bha- 'gü, "kεε 'wii- -nu Dëmε Yesu □gee yö mü.

⁴ 'Wɔn bha 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn, -wo -to wo -zɔ 'gɔn -sü -bha 'wɔn bha- 'gü, 'yö gɔɔn- -nu □plε -wo wo -dɪ -zɔn -a -nu -dhe. Mε □plε 'wo bha sɔ 'ö gun- -nu -bha bha -yö -dɔ mε "yan 'gü -glanglandhö.

⁵ □Dhe dhong -nu bha 'wo 'mε 'wo bha- -nu yö, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo wo -gɔ "dhiü "gblëenu. "Kεε 'yö 'mε 'wo bha 'wo- pö- -nu -dhe 'wo- pö: «'Mε 'ö "yaandhe 'ka ka- mɔɔ 'mε □wa ga -a -nu kpö 'gü -më -wɔn 'gü?

6-7 'Yaa -dhe ya- 'gü 'zü, □ya -bö 'nu, ka -zu 'ya 'dho bho dhiang 'ö- zë ka -dhe kö -yö -tun Gadhidhe 'ö- pö □dhe: «-A -dhe -ya -bha □dhe -wo Megböme "dhiü do 'wonyaakeme -nu -go kö -wa do "dhü -bha kö -wa zë, "kee kö -yö -bö -a -dhekpoyi -yaaga -naa 'ka bha □në- 'ka.»

8 □Dhe 'ö □waa- pö- -nu -dhe "dhü, 'yö- nu -zu -yö -bö -wu 'ö Yesu -ya pö- -nu -dhe "dhü bha- 'ka.

9 □Dhe 'ö □wa 'go bun □taa □wa nu, 'yö 'wo 'wön bha- -gen do Yesu -bha □klang -nu -kaong do ga do 'wo to bha- -nu -dhe waa- me -kpea 'wo to- -nu 'dhö.

10 'Me 'ö- -nu "yan 'dhö -da 'wön -nu bha- -dhe 'gü, 'ö 'wo nu 'wo- -gen do "dhü bha, 'yö- me do- -kë Madhi 'ö go Madadha -a 'ka, 'yö Zanö, 'yö Madhi Zakö dhe waa- 'me 'wo gun- -nu □keng-.

11 "Kee 'wön 'ö dhong -nu bha 'wo- -gen do "dhü bha 'yii bho Yesu -bha □klang -nu bha- -nu 'gü tean- -bha, -wa -ga □dhe "wlaa- □në 'wo- zë.

12 "Kee 'yö Piedhö -zë 'ö □wli 'ö do -beang -bha 'ö dho mü. □Dhe 'ö dho 'ö □loo mü, 'yö 'ö -go 'naanu 'yö -dhe -ga -ye 'gü mü, "kee 'yii pë "wee 'bha yö kö 'yii kë so 'kö 'wo- bo Yesu -bha 'ö- -kon -yö to "sia- mü bha- 'ka. □Dhe 'ö- -dhe yö "dhü, 'yö- 'wön -ya kon 'pö 'yö -ziö 'ö dho 'ö -go "kweandhö.

Yesu -bha ö -di -zön ö -bha □klang -nu bha- me □ple -dhe Emausö -zian -ta -ko -dhiang 'ö Dhukö -ya zë (Makö 16,12-13)

13 -A yi do bha- 'ka, 'yö Yesu -bha □klang -nu bha- me □ple 'wo □wli 'yö 'wo gun 'dho sië 'pödhë do 'bha 'ö "kidhung -kaong do ga do "sinma "dhiü Zedhizadhëmö -dhe "soo mü 'wo- Emausö -dhe -kë bha- 'gü.

14 □Dhe 'wo -da zian -ta, 'yö 'wön "pepe 'ö -kë Yesu -wön 'gü bha 'wo zun- -dhiang zë -sü -bha.

15 □Dhe 'wo 'wön -nu bha- -dhiang zë sië 'ö 'wo- zaodhe -da sië 'wo 'dho sië- 'ka, 'yö Yesu -yö nu 'ö -da -a -nu "piü 'yö 'wo "ta bha sü wo "kwëë.

16 -Wo "ta bha- -sü wo "kwëë "dhü 'wo dho- 'ka, "kee kö □ya kë □dhe pë 'bha □ya kpa me 'yan "dhiü, kö 'waa Yesu do.

17 'Yö- -nu dhe" kpo 'ö- pö: «-Më -wön □në 'ka- -dhiang zë sië- zian -ta bha?»

□Dhe 'ö- -nu dhe" kpo "dhü, 'yö- -nu wë -ta -yö ga -yöndhö, 'yö 'wo 'daönnu.

18 □Dhe 'wo 'daönnu, 'yö- me do 'dhe 'wo Kleopasö -kë bha 'ö- pö Yesu -dhe: «-Kë □dhe bhii do □në 'wön 'ö -kë Zedhizadhëmö -dhekpoyi □ple ya- 'ka bha 'bhii- ma "dhe!» 'Yö Yesu -ya pö: «-Më -wön □në -kë Zedhizadhëmö?»

19 'Yö 'wo- -yo bo- -go 'wo- pö: «'Wön 'ö kë Yesu 'ö go Nazadhëtö, 'ö gun Atanna -wudhiüloome 'kpü- 'ka, 'ö gun "dhabh- liwön "gblüghlü -nu kë sië, 'ö □ya dhiang zë 'ö 'yaa bho me "bhü- -bha me 'bha 'gü, 'ö Atanna □dede -ya do,

20 "kee 'ö kwaa "saabhöme -nu -göme -nu waa- "segodhiüme -nu 'wo- "dhiü do -a 'yao- -nu -go kö -wa zë, 'ö 'wo- -ghan "dhü -bha bha 'bhii- ma -ee?»

21 -Yö -gun yi 'gü □dhe 'me 'kö bha □në dho Izraedhö -me -nu bho □dhuengdhe 'gü 'nu, "kee 'wön bha 'ö bo kë -sü 'ka "dhü, -a -dhekpoyi -yaaga -naa □në □dhe.

22 -Yö "dhü tean- 'ka □dhe 'me 'yi gun- □keng- bha- dhong -nu 'bha -nu □wa 'go- -wee bho -dhe 'gü □wa nu, -wu -nu 'wo go- 'ka mü bha 'yi- ma, -a 'wön -yö yi -kon. -Wa -pö □dhe wo -zë wo kë -suü -dhekpao tii 'gü 'wo dho- bun □taa,

23 "kee 'dho 'wo- wo bha 'wii -kpan -a □gee -bha mü, 'wo nu -wa -pö yi -dhe □dhe wo wo "yan -kpan Atanna -bha "kië -nu □në- -nu -bha, 'yö 'wo- pö wo -dhe □dhe -yö "yaandhe 'ka.

24 'Yö 'me 'ö yeng -nu 'yi gun- □keng- bha- me 'bha -nu 'wo dho 'pö mü, 'yö 'wo -kpan 'pö- -dhe -bha □dhe -ko 'ö dhong -nu bha 'wo- -gen do- 'ka yi -dhe bha- 'dhö, "kee yö -zë 'wii- yö tongtongdhö.»

25 □Dhe 'ö □waa- pö "dhü, 'yö Yesu -ya -yo bo 'ö- pö: «'Aa 'me 'ka ya! Ka "yaaki -yö 'sennë □ton -kee! 'Wön 'ö Atanna -wudhiüloome -nu -wa to "dhü 'wo- pö yi 'bha yi 'bha 'ka bha 'dhang -bho "dhiü zuëga 'yaa ka -go -wa!

26 "Een 'kaa- 'wön □në- do □dhe 'me 'ö Atanna -ya -ya Izraedhö -me -nu Dhame 'ka bha -yö -dho saan" □dhe -ko bha □në- 'dhö kö -yö gun -na -da 'ö -bha medhe -kwi 'gü -ee?

27 □Dhe 'ö □yaa- pö- -nu -dhe "dhü, 'yö 'wɔn "pepe 'ö -gban -bha 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü, yö -zun 'klɔɔ- pö -nu -dhe -sü -bha, 'yö- zü bho 'sëedhe 'ö Moizö -ya -ben zë bha- -ta 'yö dho- 'ka 'ö -da 'ka Atanna -wɔdhiüloomε -nu -gɔ 'sëedhe 'gü, 'yö dho- 'ka "dhü 'dɔɔndhö.

28 □Dhe 'wo dho 'wo □tëng 'pödhe 'wo 'dho sië- 'gü bha- -ta, 'yö Yesu -ya -kë □dhe 'pë 'ö yö -zë 'ö -tun 'dho- -dhe □gbleen 'gü -a 'dhö.

29 'Yö 'wo- bho zian- 'wo- pö- -dhe: «-Bhö dɔ "gbu- kö i wɔ, -a -gen -mü □dhe "bin □ya 'ma □ya bo, 'yënn- gɔ □ya -ya -tɔn -ta.»

'Yö -wɔ -bha 'yö dho- -nu □keng-.

30 □Dhe 'wo dho, 'ö pë -bhö "tüng 'dhö □loo, 'ö woo zun pë -bhö -sü -bha, 'yö ö -kɔ -da 'bluu- 'gü, 'yö Atanna nuε" bho- -wɔn 'gü, 'yö- "kplü "kplü bho 'yö- 'gü -gblü -a -nu -ta.

31 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö- -nu "yan "dhiü -yö -pu, 'yö 'wo- dɔ, "kεε 'yö to 'mü 'pö 'ö □dheng- -nu -gɔ.

32 □Dhe 'ö bo -dhidha 'sü -sü 'ka -a -nu -gɔ □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'wo zun- -pö wo 'ko -nu -dhe -sü -bha □dhe: «Mε 'ö bha "tüng 'ö gun Atanna -wɔ 'klɔɔ- pö sië- 'ka kwa -dhe zian -ta bha, kö kwa zuë" 'yaa 'dho sië "sia- -yɔɔndhö □dhe 'pë □wa böö- -sεa □në- -ya -ta -a 'dhö -ee?»

33 -Wo -to -dhe dɔ bha- 'gü 'wo □wlü 'wo wo wë dɔ 'zü -deewo Zedhizadhëmö. 'Wo dho -wo -kpan mε -kaɔng dɔ ga dɔ bha waa- 'mε weng- -nu 'wo gun "kwëë bha- -nu -bha kö -wo -dhe dɔ 'gü

34 kö -wa pö sië: «Kwa Dëmε □ya -bö tεan- 'ka, Simɔ □yaa- yö.»

35 'Yö woo -dɔ 'pö -kɔ 'ö- -nu -bha -ya -nu □slɔɔ- 'ka, -kɔ 'wo Yesu dɔ- 'ka kö -yö 'bluu- "kplü "kan sië bha 'wo -ziö 'pö- -gen 'gü -a -nu -dhe.

Yesu -bha ö -dɔ -zɔn ö -bha □klang -nu -dhe -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zë

(Matiö 28,16-20; Makö 16,14-18; Zan 20,19-23; Këwɔn -nu 1,6-8)

36 Dhiang bha -yö -to -nu "dhi, 'yö Yesu -yö go -dhidha 'gü -a -nu -dhe, 'yö dɔ- -nu □zinng 'gü 'ö- pö: «Zuëyagblüö- -yö kë ka -gɔ!»

37 "Kan 'ö- wo- -nu 'gü "dhü bha 'yö peng -yö -kan -a -nu -bha 'yö "suü -yö -da -a -nu 'gü, -a -gen -mü □dhe -yö -bho -a -nu 'gü mε -zii -bha.

38 "Kεε 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suü -yö -da ka 'gü 'yö □yɔɔn -gblü -yö dɔ ka zuë" -ta 'yö 'ka -zɔ 'gɔn -kɔ suu -nu bha- -kë -më -wɔn 'gü?

39 -Ka "pɔni "gblɔɔ -nu 'wo n -kɔ -nu waa- n -gen -nu -bha ya- -ga kö 'ka 'dhang bho- "dhiü □dhe pë "wεε 'bha 'yaa -mü, ma -mü! -Ka nu kö 'ka ka -kɔ zun n kwi -bha kö 'ka 'dhang bho- "dhiü. "Eεn mε -zii ga- -kë 'gü □dhe -kɔ 'ö n -bha 'dhö- bha ya- 'dhö -ee?»

40 'Ö- pö sië "dhü kö -yö ö -kɔ waa- ö -gen -nu -zɔn sië- -nu -dhe.

41 □Dhe 'ö -kë □dhe "yan 'wo- -kpan Yesu -bha bha- 'gü -wɔn -yö -dhi -nu -dhe □dedewo, "kεε 'ö- 'wɔn -ya -nu kɔn 'ö- -wɔn 'gü kö 'wii 'dhang bho- "dhiü □kö 'kpakpadhö bha, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Bhöpë 'bha -yö ka -gɔ yö -ee?»

42 'Yö 'wo- pö: «□iin.» 'Yö 'wo nu- -dhe 'yuü- -yesü "kplü dɔ 'ka,

43 'yö- -bhö -a -nu "yaan mü.

44 □Dhe 'ö ö bo- -bhö -sü 'ka 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga, -wɔ -nu 'a gun- pö sië ka -dhe kö a -tun ka kpö 'gü, 'ö 'a- pö □dhe 'wɔn "pepe 'ö Moizö oo, Atanna -wɔdhiüloomε -nu oo, "εεn -a -bha "tan 'sëedhe -ya -dhiang zë n -bu 'gü bha, -a □gban 'gü -wɔn -dho kë bha, -kaa -ga bha.»

45 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'wɔn 'gü ma zuëga nu- -nu -dhe, kë "dhü kö -wo Atanna -wɔ 'gü ma ö 'klɔɔ- 'ka.

46 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wɔ 'sëedhe 'gü □dhe -a -bha -Yamε bha -yö -dho saan" □dedewo 'ö 'wo- zë, "kεε -yö -dho -bö -a -dhekpɔyɔi -yaaga -naa 'ka.

47 'Ö 'wo mεbhüdhe -bha -kwaa ö □song -zü kö -yö bɔ Atanna 'ka -sü waa- Atanna -bha mεbhüdhe -bha 'wɔn yaa -mawɔn 'to -sü -dhiang zë -sü zü bho Zedhizadhëmö -pö ya- 'gü, 'ö 'wo dho- 'ka "sεgɔ "pepe □gban 'gü -a 'tɔ 'gü.

48 Ka □në 'ka n "sεε- 'ka 'wɔn -nu bha- "gblɔɔ "piü.

49 □Dhe 'ö "dhü, 'pë 'ö n Dë -ya bɔ -wɔn "plüün bho ka -dhe bha mang □dede □në

'a dho- bɔ ka -dhe. "Kεε "sanni -yö kē "dhü -a -dhea -bha □dhe 'ka 'to Zedhizadhemo -pö ya- 'gü kö -yö 'to "dhü -yö zun- 'ka yi 'ö faan 'ö "dhü bha 'ö dho 'go- 'ka dhang- 'gü kö -yö -da ka 'gü bha- yi -bha.

Yesu -dho dhang- 'gü -kɔ -dhiang 'ö Dhukö -ya zē

(Makö 16,19-20; Kēwon -nu 1,9-11)

⁵⁰ □Dhe 'ö □ya ö bo -wo bha- -kɔ -nu -bha -sü 'ka, 'yö- -nu sü 'ö wē dɔ- -nu 'ka Betani -zian 'ka, □dhe 'ö □wa □loo- -nu 'dho -dhe 'gü, 'yö ö -kɔ "dhiü □wlü 'yö 'dhuë- -kē -nu -bha.

⁵¹ -Yö -to 'dhuë- -kē -nu -bha -dhe bha □nē- 'gü, 'yö -kan -a -nu -bha 'yö 'gbu- -ya sü 'yö dho- 'ka dhang- 'gü.

⁵² □Dhe 'ö 'dho siē "dhü, 'yö- -bha □klang -nu -zē 'wo zun wo kpiö 'gü, 'yö 'wo 'to □loo- -bha. □Dhe 'wo wo bo, 'yö 'wo nu 'zü -deewo Zedhizadhemo "kεε kö -a -nu zuē" □nü □ya -da -tekpe -tekpēdhö.

⁵³ 'Ö go yö -zē 'gü, -wo -gun Atanna -dhökägükö 'ö Zedhizadhemo bha- 'gü yi □gban "pepe 'ka 'ö 'wo □gloo- 'to bhɔ -sü -bha.

Naɔ -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö Zan -ya pö

Yesu -bha -kë Atanna Gbö 'ka -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹⁻² 'Ö gun kö "sɛ waa- dhang- 'waa 'dhö kö (Atanna Gbö) 'ö- -Wɔ 'ka bha yö -zë -yö -dhö kö wɛng- -wo wo 'ko "piü. -Yö -gun 'dhö -kpeawo 'pö (ɔdhe Atanna 'dhö), yöö -dɪ 'pö -yö Atanna ɔnë- 'ka.

³ Pë -nu 'ö Atanna -ya -kë, -ya -nu -kë yö ɔnë- -ko 'ka. Pë "pɛpɛ 'ö- -kë, -a 'bha 'yii kë "wɛɛwɛɛ kö -a Gbö 'kö bha 'yaa -mü.

⁴ Yö ɔnë -tosɛa ɔdede -gɔgodhe 'ka. Yö 'ö "dhü bha 'zü ɔnë -dhepuudhe nu mɛ "bhu- -nu -dhe.

⁵ Yö 'ö bha ɔnë- -kë 'yö 'mɛ 'wo -dhetiidhe 'gü 'wo -dhe yö, "kɛɛ 'yö 'wii 'dhang bho- "dhiü.

⁶ 'Yö Atanna 'dhö mɛ do bɔ, 'mɛ bha ɔnë 'wo- -dhe Zan.

⁷ Zan bha ɔnë nu kö -yö "sɛɛdhe kë -dhepuudhe bha- -bha. Kë "dhü kö mɛ "bhu- -nu -wo 'dhang bho -dhepuudhe bha- "dhiü dhiang -nu 'ö Zan gun- zë sië bha- -wɔn 'gü.

⁸ Yöö ɔdede -zë 'yaa gun -dhepuudhe bha- 'ka, "kɛɛ -yö -gun 'mɛ 'ö Atanna -ya bɔ kö -yö "sɛɛdhe kë -dhepuudhe bha- -bha ɔnë- 'ka.

⁹ -Dhepuudhe 'ö "dhü bha ɔnë gun -dhepuudhe ɔdede, 'ö nu "kɔpɔng ɔtaa kö -yö -dhe "pɔ mɛ "pɛpɛ ɔgban -ta -a 'ka.

¹⁰ Yesu 'ö Atanna -wɔ 'ka "dhü bha -yö -gun "kɔpɔng ɔtaa. Atanna -yö "kɔpɔngtaadhe -pë -kë yö ɔnë- -ko 'ka, "kɛɛ 'sa "kɔpɔngtaame -nu 'wii- dɔ.

¹¹ 'Yö dho ö -dɪ -gɔ "sɛ 'gü, 'yö- -gɔ "sɛ 'gü -mɛ -nu 'wii -ko -ya -bha.

¹² "Kɛɛ yö -zë ɔgban 'gü, mɛ ga 'bha -wo 'dhang -bho -a "dhiü, 'ö 'wo -ko -ya -wɔn -bha. 'Mɛ 'wo "dhü bha 'yö- -kë kö -wo kë Atanna -bha 'në 'ka.

¹³ "Kɛɛ -a -nu -bha -kë Atanna -bha 'në 'ka -ko -yö -dɪ -ta, 'yaa ɔdhe mɛ "bhu- -nu -bha 'ö- -nu dë (waa- dhe) 'dhö -dhö bha- 'dhö; Atanna ɔnë- -nu gba -tosɛa -dee 'ka.

¹⁴ Yö 'ö -kë Atanna -wɔ 'ka "dhü bha, 'yö dho 'ö -kë mɛ "bhu- 'ka, 'yö nu 'ö -tosɛa -kë kwa kpö 'gü, Atanna -bha "klɔsɛdhe ɔgban "pɛpɛ waa- tɛanwɔn 'ö -gban -bha bha- 'ka, 'yö kwa "yan 'dhö -da -a -bha 'tɔbhɔdhe kë 'kpiisü 'gü. -Yö -gun 'në ga do 'ka ö Dë -gɔ, 'yö gun- -bha 'tɔbhɔdhe -zɔn sië.

¹⁵ Yö ɔnë Zan -ya -dhiang zë 'ö- pö: «'Mɛ 'a- pö ka -dhe ɔdhe -yö nu sië n zian- -ta, "kɛɛ yö -zë -yö ɔbhlɛsü ma -zë n -bha, -a -gen -mü ɔdhe 'ö gun kö 'maa 'dhö kö yö -zë -yö -dhö bha.»

¹⁶ Kwaa -dɪ 'pö kwa kwa -bha ɔtrɔɔn -sɔɔ -a -bha "klɔsɛdhe -ziisü bha- 'gü, 'ö- wɔn 'gü Atanna -bha 'dhuë- -yö dɔ 'ko -gen "piü kwa -gɔ.

¹⁷ 'Ö gun yi 'bha 'ka, Atanna -yö bɔ Moizö ɔnë- -ta 'yö 'tɔng- nu kwa -dhe. "Kɛɛ -a -bha "klɔsɛdhe waa- tɛanwɔn 'ö -gban -bha bha, -yö -bɔ Yesu Klisi ɔnë- -ta 'yö nu kwa "piü ɔdɛɛ -yën ya- 'gü.

¹⁸ Mɛ 'bha 'yii "yan -kpan -bha do, "kɛɛ -a Gbö doseng 'ö Atanna 'ka ('pö ɔdhe -a 'dhö), 'ö ö Dë "sɔɔ yi ɔgban "pɛpɛ 'ka bha ɔnë- -zɔn mɛ "bhu- -nu -dhe.

Dhiang 'ö Zan Mezume -ya zë Yesu -bu 'gü

(Matiö 3,1-12; Makö 1,1-8; Dhukö 3,1-18)

¹⁹⁻²⁰ (-A "töng bha- 'gü kö Zan -yö mɛ -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho sië "yiga 'wo- Zuudɛn -kë bha- ɔbhaa.) ɔdhe 'ö Zuifö -nu -bha -yame -nu ɔwa -ya Zedhizadhemo ɔwaa- ma "dhü, 'yö 'wo "saabhome -nu waa- Dhevi -gɔ 'kɔɔmɛ -nu bɔ Zan dheɛ" 'kpɔ -dhe 'gü. ɔdhe 'ö ɔwa nu ɔwa ɔloo- dhe 'gü, 'yö 'wo- dheɛ" kpɔ 'wo- pö: «Bhi 'i ya de suu -mü i 'ka?» ɔdhe 'ö ɔwaa- pö "dhü, 'yö Zan -yö ö -bha "sɛɛdhe -kë -a -nu -dhe "puu 'ka mɛ ɔgban "pɛpɛ wëedhö mü 'ö- pö: «Ma -zë Atanna -bha -Yame ('ö- "plüün bho bha) 'yaa -mü n 'ka.»

²¹ 'Yö 'wo- dheɛ" 'bha kpɔ 'zü 'wo- pö: «"Kɛɛ de -mü i 'ka 'sa?" "ɛɛn (Atanna -wɔdhiüloomɛ) Edhi ('ö gun yi 'bha 'ka bha) -ee?» 'Yö Zan -ya pö: «-Abin! Edhi 'yaa -mü n 'ka!» 'Yö 'wo- pö: «"ɛɛn Atanna -wɔdhiüloomɛ 'ö- bɔ -wɔn "plüün bho yi -dhe 'ö 'yi -ya -gɔ bha yö -mü i 'ka -ee?" 'Yö Zan -ya pö 'zü: «-Abin.»

22 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'wo- pö-dhe: "Kεε de -mü i 'ka 'sa? -Bhö i -dī -zön yi -dhe, -a -gen -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe 'yi 'dho -wü do 'ka 'me 'wo yi bō bha-nu -dhe.»

23 'Yö Zan -ya -yō bō -nu -gō 'ö- pö: «Ma -zē 'me 'ö -wī "wla -ta □dhe -kō 'ö Atanna -wudhiüloomε Ezai -ya pö- 'ka -a 'dhö □dhe:

<-Ka ka Dεμε -bha zian -ba kö 'ka- du □gban "pepe bho- 'gü, kö 'ka- -ta -dhe -pē kē bha yō -mü n 'ka.»

24 'Me 'wo- -nu bō "dhü bha Fadhizien -nu -gun -nu kpö 'gü.

25 □Dhe 'ö □wa Zan -wü ma □dhe -kō bha- 'dhö, 'yö 'wo- dheε" kpö 'pö 'wo- pö: «I- pö Atanna -bha -Yame 'ö- "plüün bho kwa -dhe bha 'yaa -mü i 'ka, "εεn Edhi 'yaa -mü i 'ka, "εεn Atanna -wudhiüloomε 'yi -ya -gō bha 'yaa -mü i 'ka, "kεε -yö -kē □dhe 'sa 'yö 'i "zu -zē bho?»

26 'Yö Zan -ya -yō bō 'pö- -nu -gō 'ö- pö: «Ma -zē a me -zu "yi □nē- 'ka, -a -gen -mü □dhe 'me ('kwa -ya -gō bha -yö ka kpö 'gü),

27 -yö -dho nu n zian- -ta, "kεε 'kiī- dō □kö. -A -gen 'gü -sabha -zian fiē- -dhö ma -zē n 'ka.

28 'Wōn "pepe 'ö "dhü bha -yö -kē "dhü -dhe 'wo- Betani -dhe -kē, 'ö "yi 'wo- Zuuden -kē bha- □taama, -dhe 'ö Zan gun me -go 'wōn yaa 'gü -zu bho siē mü bha □nē- 'gü.

Yesu -bha -kē "saa- "bhlaa 'ka -kō -dhiang 'ö Zan -ya zē

29 □Dhe 'ö- -ta -dhe □ya □kpaō, 'yö Zan -yö Yesu yō kö -yö nu siē 'ö -zian 'ka. 'Yö- pö: «-Ka -dhe -ga, "bhlaanē 'ö Atanna -ya bō kö -ya kē "saa- 'ka kö me □gban "pepe -bha 'wōn yaa -mawōn -yö 'to bha yō □ne!

30 'Yö □nē 'a- -dhiang zē ka -dhe 'a- pö: «Me do 'bha -yö -dho nu n zian- -ta, -a -due -yö 'kpii- 'ö -ziö n -ma -ta, -a -gen -mü □dhe 'ö gun kö 'mii bho □kö kö yö -zē -yö -dhö bha.

31 "Kεε "töng 'a gun- pö siē- 'ka ka -dhe "dhü bha kö 'mii- dō □kö. Ma -zē a me -go 'wōn yaa 'gü -zu bho "yi □nē- 'ka, kē "dhü kö 'a yö □nē- -zön Izraedhö -me -nu -dhe.»

32 'Yö Zan -ya pö 'zü: «Mang □dede n "yan -yö -kpan Atanna -bha 'Nii- "slüöslü

-bha kö -yö 'go siē dhang- 'gü 'ö □lōō- -ta □dhe -tong 'dhö 'ö to 'mü.

33 A- -pö ka -dhe □dhe -a "töng bha- 'gü kö 'mii- dō □kö 'kpakpadhö. "Kεε Atanna 'ö n bō -go 'wōn yaa 'gü -zu bho -dhe 'gü "yi 'ka bha □nē- pö n -dhe □dhe: «'Me 'i dho i "yan -kpan ma 'Nii- "slüöslü -bha kö -yö 'go siē dhang- 'gü 'ö □lōō- -ta 'ö to 'mü bha □nē dho me pa 'Nii- "slüöslü 'ka.»

34 'Yö Zan -ya pö: «A- -pö ka -dhe □dhe a kē n "yan -kpan -bha □dhe -kō bha- 'dhö tean- 'ka. 'Wōn 'ö- -wōn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe yō □nē Atanna Gbō 'ka bha 'yö bha.»

□Klang "dhiü -bleesü -nu 'wo -ziö Yesu □keng- -a -dhiang 'ö Zan -ya zē

35 □Dhe 'ö- -tadhe 'bha □ya □kpaō, kö Zan -yö -tun -dhe do bha- 'gü waa- -bha □klangdhiü -nu □ple 'dhö,

36 'yö 'ö "yan -kpan 'zü Yesu -bha kö -yö ziö siē. 'Yö- pö: «"Saa- "bhlaanē 'ö Atanna -ya bō (kö -yö me "bhu- -nu -bha 'wōn yaa bho- -nu -bha) bha yō □ne!»

37 □Dhe 'ö Zan -bha □klangdhiü -nu □ple bha □waa- -wü ma □dhe -kō bha- 'dhö, 'yö 'wo -ziö Yesu □keng-

38 □Dhe 'ö □ya -kē "dhü, 'yö Yesu -yö □slēē 'ö 'gü, 'yö "yan -kpan -a -nu -bha kö -wa □keng-, 'yö- pö- -nu -dhe: «Kwa- ma 'mü?»

'Yö 'wo- -yō bō -gō 'wo- pö: «Dhabi, i □yēē -yö 'me?» (□Waa- pö «Dhabi» -a -nu -wü 'gü kö -wa pö «n Dεμε».)

39 'Yö- -yō bō 'pö- -nu -gō 'ö- pö: «-Ka -kwa 'dho kö 'ka- -dhe dō!»

'Yö 'wo -ziö 'wo dho. 'Yö 'wo -kpan -a -dhe -bha, 'yö 'wo -dhe □kpaō -yi 'dhe bha- -kē -a "piü mü. (-a -gen -mü □dhe -yö -kē "dhü 'yēnng- -dho bhaa 'ka).

40 Me □ple 'wo "tu to Zan -wü bha- -bha 'wo -ziö Yesu □keng- bha, 'yö- me do -kē Andre 'ö -kē Simō Piedhö dheebhang 'ka bha- 'ka.

41 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, Andre -yö -kpan 'ö dheebhang Simō □nē- -bha □kö -bleesü 'yö- pö- -dhe: «'Yi -zē 'ya -kpan Atanna -bha -Yame 'ö- -wōn 'dhö 'dhö bha- -bha!» (Yö □nē 'wo- -dhe glēkö -wü 'gü Klisi bha.)

42 'Yö dho Simō 'ka Yesu "piü. □Dhe 'ö Yesu □yaa- yö, 'yö- -ga "senngdhö 'yö- pö: «Bhi □nē 'wo i -dhe Simō, 'yö 'i -kē Zonasö

gbö 'ka, "kεε -wo -dho i -dhe □taamasü ya- 'gü Sefasö (□waa- pö "dhü kö -wa -pö Pιedhö, "εεν 'zü -gwë).

43 □Dhe 'ö- -ta -dhe 'bha □ya □kpaο, kö -yö Yesu "piü □dhe 'ö 'dho Gadhidhe -se 'gü, 'yö -kpan Fidhipö -bha, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö nu kö 'i -da n □keng-!»

44 Fidhipö 'ö "dhü bha -yö -go 'pödhe 'wo- -dhe Βεsaida 'ö Andre waa- Pιedhö 'wo go- 'gü bha □në- 'gü.

45 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Fidhipö -yö -kpan Natanaεε -bha 'yö- pö- -dhe: «'Me 'ö Moizö -ya -dhiang zë 'töng- 'sëedhe 'gü, 'ö Atanna -wödhiüloomε -nu -dī 'pö 'wo- -dhiang zë yi 'bha 'ka bha 'ya -kpan -bha. -Wa -dhe Yesu, Zosefu gbö, -yö -go Nazadhëtö.»

46 'Yö Natanaεε -ya pö- -dhe: «Pë -tiandhö 'bha- -mωω -bha 'ö go Nazadhëtö 'pö -ee?»

'Yö Fidhipö -ya -yω bω- -gō 'ö- pō: «-Bhö nu -zë wo □zωω!»

47 □Dhe 'ö Yesu □ya Natanaεε yö kö -yö nu sië ö -zian 'ka, 'yö- pö- -bu 'gü 'ö- pō: «Izraedhö mi □dede □nε, pö 'aa- -bha!»

48 'Yö Natanaεε -ya dheε" kpo 'ö- pō: «I n dō -kō -kë □dhe?»

'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «"Sanni Fidhipö -yö i -dhe, "töng 'i gun -ya sië- 'ka figö -dhü □wlöö bha kö n "yan -yö i -bha.»

49 □Dhe □yaa- pö "dhü, 'yö Natanaεε -ya pö- -dhe: «N Dëmε, Atanna Gbö -mü i 'ka □dedewo tεan- 'ka, 'ma- -dhe yö, Izraedhö -mε -nu -bha -gblüde -mü i 'ka!»

50 'Yö Yesu -ya -yω bω- -gō 'ö- pō: «-A pö 'a- wo i -dhe □dhe n "yan -yö -gun i -bha kö i -ya sië figö -dhü □wlöö bha 'yö 'i 'dhang bho n "dhiü bha "kεε ('bha 'to n □keng-), i "yan- -dho -da 'wōn "gblüglü -nu 'wo -ziö -a 'dhe 'kö bha- -ta -a -dhe 'gü!»

51 'Yö- pö- -dhe 'bha wo 'zü 'ö- pō: «A- pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe dhang- "dhi- -dho "pυ 'ö 'ka- -dhe yö kö Atanna -bha "kië -nu -wo -da sië 'wo □lōō mang Mεgbömε n -ta.»

2

"Dhabhliwōn -blëesü 'ö Yesu -ya -kë -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

1-2 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'ö -dhekpaoyi □ya ziö □ple -a -yaaga -naa bha- 'ka kö -wo dhedō troo do kë sië 'pödhe 'wo- -dhe Kana 'ö Gadhidhe -se 'gü bha- 'gü, kö Yesu dhe -yö mü, 'yö 'wo Yesu waa- ö bha □klangdhiü -nu -a -nu -dhe troo bha- -ta.

3 □Dhe 'ö □wa -drōō mü 'ö- □ya yën. 'Yö Yesu dhe -ya pö- -dhe: «-A -nu -bha we bha □ya yën -wa!»

4 'Yö Yesu □ya -yō bō- -gō 'ö- pō: «"Kεε kö ma -zë 'a- kë □dhe, dhebhōnë, kö n -bha "töng 'yii □loo □kö?»

5 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö- dhe -ya pö gwëezë -nu -dhe 'ö- pō: «Pë "υυ pë 'ö dho- pö ka -dhe -kaa kë □zōō 'dhe!»

6 Zuifö -nu -bha -zu 'ka 'yi 'bha 'ö- -nu wō -kō 'gü bha- -ya 'gü pë "fië 'ö -gwë 'ka, 'ö- -yan do -yö □mōō -sangdhe këng do -nu -bha bha- "saōdo -yö -gun -dhe bha- 'gü.

7 'Yö Yesu -ya pö gwëezë -nu bha- -nu -dhe: «-Ka pë "fië -nu bha- "dhiü pa 'yi 'ka!»

'Yö 'wo- □gban "pepe "dhiü pa "klënklëndhö.

8 □Dhe 'ö □waa- kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Kaa 'bha 'sü kö 'ka 'dho- 'ka troo -gōmε -dhe!»

'Yö 'wo- 'bha sü 'wo dho- 'ka- -dhe.

9 'Yö troo -gōmε bha 'ö 'yi 'ö Yesu -ya -gla we 'gü bha- din -ga. 'Yö -zë we bha 'yaa gun- 'godhe dō sië "kεε kö gwëezë -nu 'kö 'wo- "dhiü -wlö sië bha wo -zë -wa -dō. 'Yö troo -gōmε bha 'ö dhemedë -dhe,

10 'yö- pö- -dhe: «('Yö- we 'dhe 'kö ya -yö -go 'mε 'yö- din- -kë -së "dhü) we din -së □në mε □gban 'wo- -dō -dhεng -dhe -blëesü 'yö □wa 'kën 'yö 'wo gun -na -a 'dhe 'ö- din □ya 'go zian -ta bha- nu -a -nu -dhe, "kεε bhi -zë we 'dhe- din □ya 'go zian -ta □në 'i- nu -blëesü 'yö 'i gun -na -a -së nu □taama -wa!»

11 Yesu -yö ö -bha "dhabhliwōn -blëesü -kë Kana -pö 'ö Gadhidhe -se 'gü bha- 'gü -kō bha □në- 'gü, 'yö ö -bha 'tōbhōdhe -zōn 'ka- -nu -dhe. 'Yö- -bha □klangdhiü -nu -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'bha 'dhö -da 'gü.

12 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu 'dhö, -a dhe 'dhö, -a dheebhang -nu 'dhö, -a -bha □klangdhiü -nu 'dhö, 'yö 'wo dho 'pödhe

'wo- -dhe Kapεεnaomö bha- 'gü 'yö 'wo -dhekpaoyi 'bha -kë mü.

Yesu -bha □bhlëë -ya Atanna -dhökëgükö -bha -kō -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 21,12-13; Makö 11,15-17; Dhukö 19,45-46)

¹³ □Dhe 'ö gun kö Zuifö -nu -bha troo 'wo- -dhe Pakö bha- yi 'yaa □gbleen 'zü, 'yö Yesu -yö dho Zedhizadhemo.

¹⁴ □Dhe 'ö □ya -da "kweandhe 'ö Atanna -dhökëgükö 'dhö- -bha bha- 'gü, 'yö -kpan -du -nu oo, "bhlaa -nu oo, -tong -nu ('ö Zuifö -nu -wa dho kö -wo "saa-bho- 'ka Atanna -dhökë 'gü -kō 'gü bha-) "dhoo dome -nu -bha mü, waa- 'me 'wo nu 'wëë- fië bho 'wëë- 'dhe 'ö Atanna -dhökëgükö 'gü mü -bha -bha bha- -nu 'dhö 'pö kö -wo -ya sië woo- -tabedhi -nu -bha.

¹⁵ □Dhe 'ö □ya -kpan -nu -bha □dhe -kō bha- 'dhö, 'yö ö -kō -da bhiëga 'bha 'gü 'yö- -kë □dhe □klangga 'dhö, 'yö- -nu □gban "pepe -kë -dhe bha- 'gü waa- -nu -bha -du -nu waa- "bhlaa -nu 'dhö, 'yö 'wëë- fiëbhome -nu -bha 'wëë- □gban □weng, 'yö- -nu -bha -tabedhi -nu "dhiö -zuö,

¹⁶ 'yö- pö -tong "dhoo dome -nu -dhe: «Pë -nu bha -kaa -nu bho bha, 'ka 'dho n Dë -bha 'kō kë kaa- "dhoo -kō 'ka!»

¹⁷ □Dhe 'ö- -bha □klangdhiö -nu □waa- ma "dhö, 'yö- -nu -zö -yö -bö -wö 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

«Atanna -wön -yö -dö n -zö -bha □dhe peng 'dhö» bha- 'ka.»

¹⁸ □Dhe 'ö □ya bo -a -nu "piö kë -sü 'ka □dhe -kō bha- 'dhö, 'yö Zuifö -nu -gome -nu 'wo- dheε" kpo 'wo- pö: «-A kë 'i- wo "dhö bha- 'kō -mü -më 'ka? -Më □në dho □moo- -bha kö -ya -zön yi -dhe □dhe -a -dheε -bha □dhe 'i- kë "dhö, -a -pë -zön yi -dhe!»

¹⁹ 'Yö Yesu -ya -yö bö- -nu -gö 'ö- pö: «-Ka Atanna -dhökëgükö ya- 'wü, a -dho dö -dhekpaoyi -yaaga 'ka.»

²⁰ 'Yö 'wo- pö- -dhe: «'Ö -më! 'Kö 'yi- dö -kwe -kaong -yiisiö ga "saodo 'ka ya bhi -zë i- -pö i -dho dö -dhekpaoyi -yaaga 'ka -ee?»

²¹ 'Sa Atanna -dhökëgükö 'ö Yesu -ya pö "dhö bha pë "weε 'bha 'yaa -mü, -yö -wö ö -dö □në- 'ka.

²² □Dhe 'ö- yi □ya □gwëë 'ö Yesu □ya ga 'ö □ya -bö (-a -dhekpaoyi -yaaga -naa bha- 'ka), 'yö- -bha □klangdhiö -nu -zö 'dhö -bö □dhe -yö kë- pö wo -dhe "dhö yi do 'ka, 'yö 'wo 'dhang bho Atanna -wö 'ö -ben zë -sü 'ka 'sëedhe 'gü waa- 'dhe 'ö Yesu -ya pö 'pö bha- -nu "dhiö.

²³ "Töng 'ö Yesu gun- 'ka Zedhizadhemo Pakö troo -ta bha, -yö kë "dhabhliwön -nu -kë 'ö me 'gbe 'wo 'dhang bho- "dhiö -a -wön 'gü,

²⁴ "kεε Yesu -zë 'yii 'dhang bho- -nu "dhiö, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhö kö -ya nu zuëpiüwön -dö 'kpakpadhō.

²⁵ -A -mawön 'yaa gun- -bha kö -wo me song -gen dö -dhe, -a -gen -mü □dhe -yö me "bhü- -nu zuëpiüwön -dö.

3

Dhiang 'ö Zan -ya zë 'ö -gban 'wön -nu 'ö Yesu waa- Nikodemö 'wo- pö kö □ya nu- 'piö -a -bha

¹ □Dhe 'ö yi do 'ka 'yö Zuifö -nu -bha -gome do 'wo- -dhe Nikodemö, "kεε 'ö -kë Fadhizien 'ka,

² 'yö nu Yesu "piö gbeng, 'yö- pö- -dhe: «N Dëme, yi- 'wön -dö □dhe Atanna □në i bö kö 'i me "bhü- -nu draan-; -a -gen -mü □dhe "dhabhliwön suu -nu 'i- -kë sië ya me 'bha -kō 'yaa □moo- -bha kö -ya kë kö Atanna 'yaa- -me "piö.»

³ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhö, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «A- -pö i -dhe tean- □dede 'ka □dhe: Me "bu me 'ö 'bhii bho -deewo, 'bhii 'dho -da Atanna -bha -gblüeddhékëme -nu -bhiëë 'gü.»

⁴ 'Yö Nikodemö -ya pö- -dhe: «Me 'bha- -moo -bha 'ö bho 'ö go mü 'zü -deewo 'ö -da ö dhe "gblüö- -ee? "Een 'bha- pö "dhö kö i- -pö □dhe?»

⁵ 'Yö Yesu -ya -yö bö- -gö 'ö- pö: «A- -pö i -dhe tean- □dede 'ka □dhe me "bu me 'ö Atanna 'yii i 'kpo -deewo "yi waa- 'Nii- "slöüslö -kō 'ka, 'bhii 'dho -da -bha -gblüeddhë 'gü.

⁶ -A -gen -mü □dhe 'me 'ö bho dhe waa- gön -a -nu suu 'gü, me -dhe zuëga □në

-kë -mε -go; "kεε 'mε 'ö Atanna -bha 'Nii-
"slüöslü -ya -gla bha, Atanna zuë" □në -kë
-mε -zë -go.

7 -A pö 'a- wo i -dhe □dhe -a -dhea
-bha □dhe 'ka bhö -deewo bha 'ya 'dho i
"gblüüdhe "muu bho; -a -gen -mü □dhe

8 Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -bha mε "gla
-sü bha -yö -kë □dhe "tεε 'ö -ziö □sië bha
□në- 'dhö; -yö -ziö -dhe 'ö -dhi -dhe □në-
'gü, 'ö mε -ya vin ma, "kεε 'bhaa- 'godhe
waa- 'dhodhe 'bha dö.

9 'Yö Nikodemö -ya pö- -dhe: «Yö -zë 'zü
-yö kë -kō -kë □dhe?»

10 'Yö Yesu -ya -yö bö- -go 'ö- pö: «-A kë
-sü kö bhi 'i -kë Atanna -wu -gōmε 'kpii-
do 'ka Izraëdhö -se 'gü bha 'bhaa 'wōn -nu
bha- -nu dö bha- 'wōn -yö n -kōn.

11 A- -pö i -dhe tean- □dede 'ka □dhe
'wōn 'yi- dö, 'ö yi "yan- -yö -da 'gü □në
'yi- pö ka -dhe, "kεε 'kaa "wı- -bha kö 'ka
'dhang bho- "dhiü.

12 □Ya kë □dhe 'wōn -nu 'wo -gban
Atanna -bha, 'ö "kpungtaadhe ya- 'gü 'ma-
-dhiang zë ka -dhe 'kii- 'gü ma, -a 'dhe 'kö
-gban -bha dhang- 'gü 'ma- -dhiang zë ka
-dhe ka -dho -a 'gü ma -kō kë □dhe 'yö 'ka
'dhang bho- "dhiü,

13 "kεε kö mε 'bha 'yii 'dho -dhe 'ö- -bha
dhang- 'gü bha- 'gü do kö 'yii kë mang
Mεgbōmε 'a go 'mü 'a □lōō "kpung □taa
yö bha ma -zë n 'ka?»

14-15 -Bhö -dhe -ga, -kō do 'ö Moizö -yö
-mlεε "blεen- -kë 'ka yi 'bha 'ka zën 'ka
'ö- dö "dhü -bha "wla -ta bha, -wo -dho
Mεgbōmε dö "dhü bha 'pö -kō do bha- 'gü,
kë "dhü kö mε "υυ mε 'ö □ya 'dhang bho-
"dhiü, kö □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü
bha -yö kë- -mε -dhe 'pö (□dhe -kō do 'ö
-kë 'ka Izraëdhö -mε -nu kpö 'gü yi 'bha
'ka, 'ö 'mε □ya 'ö "yan "dhiü "wlü kö -yö
-mlεε bha- -ga 'ö gun dha sië bha- 'dhö.)

16 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe
mε "bhı- -nu -dhö 'ö Atanna -kë -a "sinma
'yaa 'dhö. Yö □në- -wōn 'gü 'yö 'në ga do
'ö- -go -a bö- -nu -dhe, kö mε "υυ mε 'ö dho
'dhang bho- "dhiü, kö -tosea 'ö 'yaa yën 'ö-
"piü bha -yö kë- -mε -dhe, kö- -mε 'gü 'ya
'dho see-.

17 Atanna -yö 'ö Gbö -bö mε "bhı- -nu
-dhe kö -ya -nu dha □në- wo, 'yii- bö kö
-yö za -zë dö- -nu -bha.

18 "Kεε 'mε 'kö 'yii 'dhang bho- Gbö bha-
"dhiü, kö za -ya -bha. -A -gen -mü □dhe
kö 'yii 'dhang bho Atanna -bha 'në ga do
bha- "dhiü. 'Mε 'kö □ya 'dhang bho 'pö-
Gbö bha- "dhiü kö za □ya 'go- -mε -bha.

19 Za kë mε -bha -gen -mü -më 'ka?
-A -gen -mü □dhe (Atanna Gbö 'ö -kë)
-dhepuudhe 'ka bha □ya nu "kpung □taa,
"kεε mε "bhı- -nu këwōn 'bha 'yaa kë 'ö-
wo -së bha, 'yö 'wo wo -to -dhe tii 'gü -sü
fië- bho -dhe -pu wo -ta -sü -bha.

20 -A -gen -mü □dhe mε "pεpe 'wo 'wōn
yaa -kë, -dhepuudhe -san -ya -nu -kë.
'Waa "wı- -bha kö -wo -wo zang -ta, kë
"dhü kö- -nu këwōn yaa -nu bha -wo 'to
-gblen 'kpö 'gü.

21 "Kεε 'mε 'kö Atanna -wu 'dhö 'pë 'ö-
pö, 'ö yö □në teanwōn 'ka bha- 'gü -wōn
-kë, -a -mε 'yaa "suö -dhepuudhe -go. Kë
"dhü kö -wo "yan -kpan 'ö këwōn -së -nu
-bha. -A -gen -mü □dhe -yö 'ö zü -gban
Atanna □në- 'gü.

"Sεedhe 'ö Zan Mεzumε -ya -kë Yesu -bha

22 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu waa- 'ö
-bha □klangdhiü -nu 'wo dho Zude -se 'gü,
'yö weng- -nu 'wo to mü "töng 'në 'bha 'ka
'yö 'wo mε -nu -go 'wōn yaa 'gü -zu bho.

23 -A "töng bha- 'gü kö Zan -dı 'pö -yö mε
"zu sië 'pö -dhe 'wo- -dhe -dhe εnō, 'ö -ya
-sü 'ka 'pödhe 'wo- -dhe Sadhimö -a "sōō
bha- 'gü; -a -gen -mü □dhe 'yigo 'gbε -yö
-gun -dhe bha- 'gü. Mε -nu -gun 'dho sië-
"piü (-dhe bha □në- 'gü) 'yö- -nu -zu.

24 ('Ö "dhü bha kö 'wii Zan -da □kö -kaso
'gü.)

25 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Zan -bha
□klangdhiü -nu bha- mε 'bha -nu waa-
Zuifö mi do 'wo -ya zaodhe -da -sü -bha
'wōn 'ö -gban -a -nu -bha -kë "slüöslü -zu
bho -sü 'ö- -nu wō -kō 'gü -a -bha bha- 'gü.

26 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'wo dho Zan
"piü 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dēmε, -dhe -ga,
'mε 'i- -dhiang zë yi -dhe yuënggü Zuuden
□taama bha -yö mε -go 'wōn yaa 'gü -zu
bho sië, mε 'kpii- -dhe □gban -wo 'go sië i
"piü 'wo dho yö □në- □keng-.

27 'Yö Zan -ya -yö bö- -nu -go 'ö- pö:
«Atanna 'yii i gba -due 'ö- 'ka 'bhaa- □slōō.

²⁸ Kaa □dede ka -mɔɔ -bha 'ka- "sɛɛdhe -kē □dhe a kē- -pō ka -dhe □dhe ma -zē 'mii kē Atanna -bha -Yame bha- 'ka, "kɛɛ a -kē -a "dhiü -naɔɔmɛ □nē- 'ka.

²⁹ -Yö kē ka "yaan □dhe ma -zē a □dhe 'mɛ 'wo nu siē- -bha dhe dɔ -a "taɔngdē □nē- 'dhö. -A dhebhɔ -zē -yö dhemedē □nē- -bha 'ka, "kɛɛ 'yö- "taɔngdē -zē 'ö dɔ- "sɔɔ, 'yö- -wɔ ma, 'yö- □nii -yö -da. -Kɔ 'ö n □nii 'dhö -da siē- 'ka ("töng ya- 'gü) 'yö bha; -a -gen -mü □dhe 'wɔn 'a- pō -a 'gü -wɔn □ya kē.

³⁰ -A -dheɔ -bha □dhe yö □nē- -duɛ -yö kē 'kp̄ii- -kpeawo ma -zē n -bha -bha,

³¹ -a -gen -mü □dhe 'mɛ 'ö go Atanna "piü yö -zē -duɛ -yö 'kp̄ii- 'ö -ziö mɛ □gban "pepe -bha -ta. Mɛ 'ö bhɔ mɛ "bhu- -nu suu 'gü kö "kpongtaame -mü. Pē 'ö "kpong □taa yö 'yö- -dhiang zē, "kɛɛ 'mɛ 'ö go Atanna "piü -a -duɛ -yö mɛ □gban -bha -ta "dhöng 'gü;

³² -a -gen -mü □dhe 'pē 'ö- yö, 'yö- -dhiang zē, -a 'dhe 'ö- "tu -ya ma, 'yö- pō, "kɛɛ mekp̄iidhe □nē 'waa 'dhang bho- -bha "sɛɛdhe "dhiü.

³³ -A -wɔn 'gü, 'mɛ 'ö □ya 'dhang bho- "dhiü, 'yö ö -kɔ -ya -wɔn -bha, 'yö- 'wɔn dɔ □dhe pē "pepe 'ö Atanna -ya pō -a 'bha 'yaa □sua 'ka.

³⁴ 'Mɛ 'ö Atanna □yaa- bɔ, -a -mɛ -ya -wɔ □nē- "dhiü □loo, -a -gen -mü □dhe 'yaa ö bha 'Nii- "slöüslü dan kö -ya nu- -mɛ -dhe.

³⁵ □Dhe 'ö -kē □dhe -a Gbö -dhɔ -ya -kē, 'yö pē □gban "pepe dɔ- -kɔ 'ka.

³⁶ 'Mɛ 'ö □ya 'dhang bho- "dhiü, kö -tosɛɛ 'ö 'yaa yēn 'ö Atanna "piü bha □yaa- □slɔɔ, "kɛɛ 'mɛ 'yii- Gbö □bhlēē -ya, -tosɛɛ bha- -mɛ 'yii 'dho- □slɔɔ; -a -gen -mü □dhe kö -yö ö -dɔ -ya -sü 'ka Atanna -bha 'wɔn -bho mɛ 'gü -sü □nē- -bha -ya 'gü.

4

Dhiang 'ö Zan -ya zē 'ö -gban 'wɔn -nu 'ö Yesu waa- Samadhi -dhebhɔ 'wo- pō -a -bha

¹⁻³ □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Fadhizien -nu 'wo- ma □dhe 'mɛ 'wo bɔ Yesu 'ka 'wo- nu -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho siē □wa kē 'gbe □wa ziö Zan -bha -ta, ("kɛɛ tɛan- □dede 'ka, Yesu -zē 'yaa gun mɛ 'bha "zu siē. -A -bha □klangdhiü -nu □nē 'wo gun mɛ

"zu bha- bho siē). □Dhe 'ö Yesu □yaa- ma "dhü, 'yö go Zude -sɛ 'gü 'yö ö yee -kē 'ö dho Gadhidhe -sɛ 'gü.

⁴ -A 'dho -sü 'ka -a -dhe -gun -bha □dhe -yö bɔ Samadhi -sɛ □nē- 'gü.

⁵ □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo 'pödhɛ do 'bha 'ö "sɛ bha- 'gü 'wo- -dhe Sisiaa, 'ö -ya -sü 'ka 'bhlaadhɛ 'ö Zakɔbö -ya nu ö gbö Zosɛfu -dhe yi 'bha 'ka bha- "sɔɔ bha- 'gü,

⁶ -a "töng bha- 'gü kö 'yēnng- □ya -ya mɛ -gɔ □zinng 'gü, 'yö □loo Zakɔbö -bha -klɔng "dhiü kö- 'gü □ya ga, 'yö dho 'yö -ya -klɔng bha- "kpong "dhiü.

⁷⁻⁸ 'Ö gun "dhü kö- -bha □klangdhiü -nu □wa 'dho -bhöpē 'dhɔ -dhe 'gü 'pödhö. 'Yö dhebhɔnē do 'ö go Samadhi -sɛ bha- 'gü 'ö nu "yi 'tɔdhe 'gü. 'Yö Yesu -ya pō- -dhe: «-Bhö n -bha "yi nu 'kaa- mü!»

⁹ 'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pō: «'Yö bhi kö 'i -kē Zuifö 'ka -yö kē -kɔ -kē □dhe 'yö 'i- pō a i gba 'yi 'ka "kɛɛ kö ma -zē a -kē Samadhi dhebhɔ 'ka!»

(-A -yɔ 'ö- bɔ "dhü bha- -gen -mü □dhe Samadhi -mɛ -nu bha waa- Zuifö -nu 'waa gun wo 'ko -dhe -sɛ -kpeidhö.)

¹⁰ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pō: «□Ya kē 'nu □dhe 'pē 'ö Atanna -ya □gbaɔ mɛ "bhu- -nu -gɔ bha 'i- -dɔ, 'ö 'mɛ 'ö "yi -gbadhɛ siē i -gɔ kö 'ö- mü bha 'i- dɔ, kö bhi □nē 'i dho "yi -gbadhɛ yö -zē -gɔ 'nu 'yö "yi ziösü nu i -dhe.»

¹¹ 'Yö dhebhɔnē -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pō: «N Dɛmɛ, -a "yi 'kö "dhü i -dho -a nu -kɔ kē □dhe n -dhe kö -klɔng -tɔ 'ka -pē 'yaa i -gɔ, "kɛɛ kö -klɔng ya -yö □gblɛɛn.

¹² ("ɛɛn -a "yi 'dhe 'kö "dhü- suu- mü □dhe? "ɛɛn yö -zē □bhlēē □nē 'kp̄ii- 'ö -ziö -a 'dhe 'ö) yi "bhɛma Zakɔbö -ya pɔn yi -dhe, 'ö yöö □dede 'ö- 'bha mü, 'ö- bhang -nu waa- -bha -tuü -nu 'wo- 'bha mü 'pō ya- -ta -ee? "ɛɛn bhi □nē bhi -zē i □bhlēē 'dhö 'kp̄ii- 'ö -ziö yi "bhɛma Zakɔbö □dhe 'ö -kē □dhe i -mɔɔ -bha 'i "yi suu "wɛɛ nu yi -dhe bha- -wɔn 'gü -ee?»

¹³ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pō: «Mɛ 'ö "yi 'dhe 'kö ya- mü, "yi mü -dhɔ -dho -a mɛ kē -deewo,

¹⁴ "kɛɛ mɛ "ɔɔ mɛ 'ö "yi 'a dho- nu- -dhe bha- mü, "yi mü -dhɔ 'yii 'dho- -mɛ kē 'zü tongtongdhö; -a -gen -mü □dhe "yi 'dhe 'a dho- nu- -mɛ -dhe bha -yö -dho kē "yi

ziösü 'ö -tosea 'ö 'yaa yën -a -kë me -dhe bha -'ka 'ö- -go -yö bhö- -me 'gü.»

15 □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö dhebhönë bha 'ö- pö- -dhe: «N Dëme, -bhö -a "yi suu bha- nu n -dhe 'sa kö "yi mü -dho 'ya 'dho n kë 'zü, "εen kö 'ma 'dho nu "yi 'to -dhe ya- 'gü 'zü -dhe!» (-Yö -kë 'gü □dhe "yi □dede kwa- mü sië ya □në Yesu -ya -dhiang zë bha.)

16 "Kεε 'yö Yesu -ya -yö bō- -go 'ö- pö: «-Bhö 'dho kö 'i i □gön -dhe kö keng 'ka nu!»

17 'Yö dhebhönë -ya -yö bō- -go 'ö- pö: «'Maa gwaan- -bha.»

'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-A pö 'i- wo 'bhaa gwaan- -bha bha tēan- -mü,

18 -a -gen -mü □dhe 'bha gwaan- 'kpo "soodhu, me 'dhe 'i- -ko -bha □dεε 'yēnng- ya- 'gü bha i □gön 'yaa -mü, 'bhii □sua kë.»

19 'Yö dhebhönë -ya pö- -dhe: «N Dëme, 'ma- 'wön do □dhe Atanna -wudhiüloomë -mü i 'ka, (-a -gen -mü □dhe 'wön "pepe 'ö gun ma -tosea 'gü 'bha- □gban pö.)

20 "Kεε -a pö 'ö Zuifö -nu 'ka- wo □dhe Atanna -dhökë □dhe 'ö 'dhö -yö Zedhizadhëmö □naa, "kεε kö yi "bhema -nu -zë -wo wo -bha -dhökë -tön ya □në- □gbin- bha (bhi -zë i i -bha -pö 'gü □dhe?).»

21-24 'Yö Yesu □ya -yö bō- -go 'ö- pö: «-Yö kë i "yaan □dhe Atanna bha 'nii- -mü, -a -wön 'gü 'me 'wo dho- -dhökë, -a "tüng -dho □loo 'ö 'wii 'dho 'dho -tön ya- □gbin- -dhe yöö do- 'gü, "εen Zedhizadhëmö -dhe -zian 'gü, ("kεε 'ö 'wo dho- -dhökë -dhe □gban "pepe □në- 'gü); -a -gen -mü □dhe Samadhi -me -nu 'ka bha 'pë 'ka- -dhökë bha 'kaa- do. 'Yö 'me 'kö 'yi -kë Zuifö 'ka bha yi -zë 'pë 'yi- -dhökë bha 'yi- do. -A 'klö- -mü □dhe Atanna -yö -bō Zuifö □në- -nu -ta 'yö me "bhü- -nu dha. -A -wön 'gü -a "tüng -dho □loo, 'ö □ya □loo -zianwo, 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüslü 'ö tēanwön 'ö- wön 'gü -a -zön me -dhe bha 'ö- -kë kö me "bhü- -nu -wo n Dë Atanna bha- -dhökë (-dhe □gban "pepe 'gü). □Dhe 'ö -kë □dhe Atanna bha 'Nii- -mü bha -a -dheä -bha □dhe 'me 'wo dho- -dhökë 'pö bha- -bha tēanwön pö 'Nii- bha -ya "sü kë- -nu -dhe kö -wa -dhökë □dhe -kö 'ö- 'ka -a 'dhö; -a -gen -mü □dhe -yö me suu 'ö "dhü □në- □möö kö -wa -dhökë.»

25 'Yö dhebhönë -ya -yö bō- -go 'ö- pö: «-A -wön -do □dhe Atanna -bha -Yame 'wo- Klisi -kë bha -yö -dho nu. □Dhe □ya nu yö □në dho 'wön □gban 'klö- -pö yi -dhe.»

26 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Ma 'a dhiang zë sië i -dhe ya ma □në 'wo n -dhe "dhü.»

27 -A "tüng □dede bha- 'ka 'yö- -bha □klangdhiü -nu 'wo go 'pödhö 'wo nu. -Kpan 'wo- wo- -bha kö waa- dhebhönë bha -wo dhiang zë sië bha 'yö- 'wön -ya -nu kōn, "kεε -a -nu 'bha 'wii □möö- -bha kö -wa dheε" 'kpo kö -wa pö: «I -bha -më □në- -go?» "εen «ka -më -dhiang □në- zë sië?».

28 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö dhebhönë bha 'ö ö bha "yigbo to 'mü 'yö ö yee -kë 'ö dho 'pödhö 'yö- pö 'pöme -nu -dhe:

29 «-Ka nu kö 'ka -dhe 'bha -ga! 'Me 'ö ya 'wön -nu 'a- -kë -ya □gban -do, □yaa- □gban pö n -dhe "pepedhö ("kεε kö 'mii- yö -zianwo do)! Atanna -bha -Yame bha 'yaa -mü "we -ee?»

30 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö 'pö- bha- 'gü -me -nu 'wo do -beang -bha 'wo dho Yesu -dhe 'gü.

31 "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö- -bha □klangdhiü -nu -zë -wo -gban sië- -bha pë -bhö -wön □në- 'ka 'wo- pö: «Yi Dëme, -bhö pëbhee 'në 'bha -zë -bhö.»

32 "Kεε 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Pë 'ö n -bhöpë 'ka 'kaa- do.»

33 'Yö- -bha □klangdhiü -nu 'wo -ya wo 'ko -nu dheε" 'kpo -sü -bha 'wo- pö: «"εen me 'bha □në □ya nu- -dhe -bhöpë 'ka 'nu -ee?»

34 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «'Me 'ö n bō bha- -zu "piü -wön kë -sü waa- yë 'ö- nu n -dhe -a "dhiü -ta -sü bha □në □dhe n -bhöpë 'dhö.

35 "εen 'waa- pö kwa -wu 'gü □dhe «"Su □ya 'to -yiisiö kö 'kwa -mlü "kan -ee?») "Kεε ma -zë a- -pö ka -dhe □dhe 'ka ka "yan "dhiü "wlü kö 'ka -dhe -ga. 'Me 'wo nu sië -yεedhö bha -kaa -nu -ta -ga, -wo □dhe 'bhlaadhe 'ö- -mlü □ya -pë kë □në- 'dhö bha.

36 'Me 'ö -mlü ta □yaa- "kan kö -ya do □gbaandhö kö yë 'ö- -kë bha □yaa- □saa □në- 'sü bha, -a □nii -yö -da. -Kō do bha- 'gü 'me 'ö 'dhang -bho Atanna "dhiü -me -nu □loo 'ko -ta, -a □nii -yö -da 'pö -a -nu

-bha -da -tosεa 'ö 'yaa yën -a kë -dhe 'gü -sü bha- -wɔn 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö 'me 'ö -mlü bɔ waa- 'me 'ö- -kan, -a -nu □nii -yö -da □dhe 'ko 'dhö.

³⁷ -A -wɔn 'gü "gwënnng 'wo- -da 'wo- pö: «Me 'bha □në -mlü bɔ 'yö me 'bha -ya -kan» bha 'yaa □sua 'ka,

³⁸ -a -gen -mü □dhe 'bhlaadhe 'a ka bɔ- 'gü -mlü "kan -dhe 'gü bha 'kii- -yë 'bha kë, me "wεε -nu □në 'wo- -ke -kë 'yö ka -zë ka dɔ- -nu "gblɔv -ta bha.

³⁹ Samadhi -pö bha- 'gü -me -nu 'wo dho Yesu -dhe 'gü bha □dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü, -a me 'gbe □dede kë 'dhang -bho "dhiü -a pö 'ö dhebhone bha 'ö- wo □dhe «'Wɔn "pepe 'a- -kë □yaa- □gban- pö n -dhe bha- -wɔn 'gü.»

⁴⁰ Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'me 'wo nu bha 'wo -gban Yesu -bha □dhe -yö -dhekpacyi 'bha kë wo "piü mü. 'Yö to 'mü 'yö -dhekpacyi □ple -kë -a -nu -dhe 'gü.

⁴¹ Dhiang -nu 'ö Yesu □dede 'ö- zë- -nu -dhe bha 'me 'wo 'dhang bho- "dhiü -wo kë -kë 'gbe, 'wo -ziö 'me 'wo 'dhang bho dhebhone bha- -wɔ "dhiü -a -nu -ta.

⁴² 'Yö 'wo- pö dhebhone bha- -dhe 'wo- pö: «'Dhang 'yi- bho sië- "dhiü □taamasü ya- 'gü ya- 'kloɔ- 'yaa -mü 'wɔn 'i- -gen dɔ yi -dhe bha- 'ka 'zü, "kεε yii □dede 'ya- -wɔ ma, 'ya- 'wɔn dɔ 'pö □dhe yö □në Atanna -ya bɔ □dedewo tεan- 'ka kö -yö me "bhɪ- -nu dha.

Yesu -bha "yua -bho -gblüde -kodhiüme do 'bha -bha 'në -bha -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

⁴³ □Dhe 'ö Yesu □ya -dhekpacyi □ple kë -dhe bha- 'gü, 'yö waa- □kengme -nu 'wo go 'mü 'wo dho Gadhidhe -se ('ö -kë -a -kpo 'gü -se 'ka bha-) 'gü.

⁴⁴ 'Ö gun "dhü kö □yaa- pö 'nu □dhe «Atanna -wodhiüloomε □bhlëe 'yaa kë ö -dɪ □plö».

⁴⁵ "Kεε □dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo Gadhidhe -se bha- 'gü, -a "se bha- 'gü -me -nu 'ö -wɪ -nu 'ka "dhü bha -wo kë -dɔ -go zian- -së 'ka, -a -gen -mü □dhe woo -dɪ 'pö -wo kë -dho Pakö troo -ta Zedhizadhemo 'ö 'wo 'wɔn -nu "pepe 'ö gun- kë sië 'mü bha- -dhe yö.

⁴⁶ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö ö yee -kë 'zü -deewo 'ö dho Kana -pö 'ö "yi -gla we 'gü -a 'gü "töng 'bha 'gü bha- 'gü. -Gblüde -bha -yame □bhlëesü do 'bha -yö -gun 'pö- bha- 'gü 'ö- gbö do 'gü 'yaa gun -së 'pödhε "wεε 'dhe 'wo- -dhe Kapεεnaomö bha- 'gü.

⁴⁷ □Dhe 'ö me bha □yaa- ma □dhe Yesu □ya 'go Zude -se 'gü □ya nu Gadhidhe, 'yö dho- "piü, 'yö □bheε- -dhe kö weng 'wo 'dho Kapεεnaomö kö -ya gbö kë "klüöklü, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- gbö 'gü 'yaa -së □dedewo, kö □ya wɔ 'ya-.

⁴⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Ka -zë ka "yan 'yii -da "dhabhliwɔn "gblögblü -nu 'gü, 'dhang -bho n "dhiü -sü 'yii 'dho kë ka -go tongtongdhö.»

⁴⁹ 'Yö -gblüde -bha -yame bha 'ö- -yɔ bɔ- -go 'ö- pö: «N Dëme, -bhö dɔ "gbɪ- kö i nu kö 'kwa 'dho, 'yii kë "dhü n gbö bha yöö ga.»

⁵⁰ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö 'dho, i gbö bha □ya kë "klüöklü!»

□Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö 'me bha 'ö 'dhang bho- -wɔ bha- "dhiü 'yö dho.

⁵¹ □Dhe 'ö gun 'dho sië, -yö -to zian -ta 'yö -kpan -a -bha gwëzë -nu -bha kö -wo nu sië -dɔ -go zian -dhe 'gü. □Dhe 'ö □wa -kpan -bha 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëme, i gbö □ya dha!»

⁵² 'Yö- -nu dheε" kpo 'ö- pö: «-Yö ö -dɪ -slɔɔ -më "töng 'gü?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «-Yö -kë "dhü yaan "dhiü kö 'yënnng- □ya 'kpo me -go 'ka -dee 'gü. Peng- -zɔɔ kwi 'gü "töng bha □në- 'gü.»

⁵³ □Dhe 'ö □waa- pö "dhü 'yö göndënë bha- -zɔ -yö -bö □dhe "töng □dede bha □në Yesu -ya pö- 'ka ö -dhe □dhe ö gbö □ya kë "klüöklü. □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö waa- "piüme -nu □gban "pepe 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü.

⁵⁴ Yesu 'ö go Zude 'ö dho Gadhidhe, "dhabhliwɔn □ple -naa 'ö- -kë 'yö bha.

5

Yesu -bha -genloomε do -kë "klüöklü -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ □Dhe 'ö □ya 'wɔn -nu bha- kë □dhe -ko bha- 'dhö, 'ö Zuifö -nu -bha Atanna -dhökë troo do 'bha yi □ya □loo, 'yö dho Zedhizadhemo.

2 "Yi ꞑgblü 'kpikpi do 'bha -yö 'pödhe bha- 'gü 'ö do sië "saan 'wo- ꞑklëen Atanna -dhokë -dhe -zü bha- "dhi 'dhe 'wo- -dhe "bhlaa -nu bödhe bha- "soo, 'ö 'wo- -dhe Eblö -wu 'gü Besata. "Yi ꞑgblü 'ö "dhü bha 'ko 'zaa- do 'bha- -gun do sië- ta 'ö- "dhi-gun "soodhu.

3 -A "dhi "dhiü -dhe -nu bha 'yö "yuëdhi -nu 'wo nu 'gbe 'ka ꞑdedewo 'wo ꞑloo 'ko -ta mü. "Yanwlüme -nu, -göngklööme -nu, ꞑnicöme -nu, -genloomé -nu, 'yö- -nu ꞑgban "pepe 'wo nu -dhe bha- 'gü, ['yö 'wo -ya "yi ꞑgblü bha- ꞑbang "bang kë -sü -go.

4 -A -gen -mü ꞑdhe Atanna -bha "kië do 'bha- -gun nu sië 'mü ꞑsiësië 'yö "yi bha- ꞑbang "bang -kë. 'Yö "yi bha 'ö ꞑbang "bang kë sië "töng 'ö- 'gü "dhü bha, me "bu me 'ö "yua suu "bu suu 'ö -kë -bha, 'ö -pö "yi bha- ꞑbhaa -blesü, 'yö -kë "klüöklü.

5 "Yuëdhi -nu ꞑloo -dhe bha göndënë do 'bha -yö -gun mü, kö "yua 'ö zun- -bha -a -kwe ꞑya kë -kaong -yaaga ga "saaga.

6 ꞑDhe 'ö Yesu ꞑya 'ö "yan -kpan 'me bha- -bha, 'ö ꞑyaa- 'wön do ꞑdhe "yua ꞑya ꞑgwëë- -bha ꞑdhe -ko bha- 'dhö, 'yö- pö- -dhe: «-Yö i "piü ꞑdhe 'i kë "klüöklü -ee?»

7 'Yö "yuëdhi bha 'ö- pö Yesu -dhe: «N Dëme, me 'bha ꞑnë 'yaa n -go kö -yö n -zü "yi ꞑbhaa kö -yö ꞑbang "bang kë sië, 'yö 'ma- pö 'a 'dho kö 'a -pö mü, 'yö me 'bha -yö to 'ö -pö mü n "dhiü -wa, 'yaa "dhü -a -dho -zë -yö n -bha.»

8 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i i -bha sëe" -be kë kö 'i 'dho!»

9 'Me bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö kë "klüöklü. 'Yö 'ö -wotapë sü 'yö -ya "ta 'sü -sü -bha.

"Këe ꞑdhe 'ö -kë ꞑdhe 'wön bha -yö -kë "dhü Zuifö -nu -bha ꞑglooyi 'ka,

10 'yö- -nu -gome -nu -wa pö 'me 'ö Yesu -ya -kë "klüöklü bha- -dhe: «ꞑGlooyi ꞑnë ꞑdëe, -yö kë -ko -kë ꞑdhe 'yö 'i i -wotapë -kwee sü "këe kö kwaa- 'tong- -ya -pö 'kwa 'dho yë 'bha kë yi 'ö ꞑdëe- 'ka?»

11 'Yö- -yo bō- -nu -go 'ö- pö: «'Me 'ö n -kë "klüöklü ya ꞑnë- pö n -dhe: «-Bhö i -wotapë 'sü kö 'i ziö!»

12 ꞑDhe 'ö ꞑyaa- pö "dhü 'yö 'wo- dhe" 'bha kpö 'zü 'wo- pö: «'Me 'kö yö -zë 'ö- pö i -dhe yi 'kö ꞑdëe- 'ka ꞑdhe «-bhö i -wotapë 'sü 'kii ziö» bha de suu -mü?»

13 "Këe 'me 'ö -kë "klüöklü "dhü bha me ꞑdede 'ö- pö- -dhe ꞑdhe «-bhö i -wotapë 'sü 'kii ziö» bha 'yii- -me do, -a -gen -mü ꞑdhe 'ö gun "dhü kö Yesu ꞑya ꞑdheng me "dhaa 'wo gun mü bha- -nu ꞑzinng 'gü.

14 ꞑDhe 'ö "töng 'bha ꞑya ziö, 'yö Yesu -yö -kpan 'me bha- -bha Atanna -dhokëgüko 'gü 'yö- pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga, 'bha kë -zë wo "klüöklü "këe 'bha 'dho, 'bha 'dho -da Atanna "dhiü 'zü, kö 'wön 'dhe 'ö -ziö 'dhe 'ö -blesü bha- -ta 'ya 'dho i "dhiü ꞑslö!»

15 ꞑDhe 'ö ꞑya kë "dhü 'yö göndënë bha 'ö dho 'yö- pö Zuifö -nu -gome -nu -dhe ꞑdhe Yesu ꞑne 'ö -kë "klüöklü.

16 'Yö 'wo -ya Yesu -san kë -sü -bha -a kë 'ö- wo "dhü ꞑglooyi 'ka bha- -wön 'gü.

17 "Këe 'yö Yesu -ya -yo bō- -nu -go 'ö- pö: «N Dë -yö 'wön -së -kë yi ꞑgban "pepe 'ka ('yaa 'ö "tëe 'pa), mang -dī 'pö a n -bha -kë "dhü.

18 -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha 'yö Zuifö -nu -gome -nu 'wo -ya -san kë -sü -bha -a -wön 'gü 'yö -ziö 'ka -blesü -bha -ta, kë "dhü kö 'wo- zë. -A kë 'wo- wo "dhü bha- -gen 'yii kë- -nu -bha 'tong- bho -wön doseng 'ka, "këe ꞑdhe 'ö -kë ꞑdhe -ya -pö 'pö ꞑdhe 'ö Dë ꞑdede -mü Atanna 'ka bha, 'yö 'wo- pö 'pö ꞑdhe ꞑya kë "dhü kö ꞑya 'ö -dī dan Atanna 'ka.

Yesu waa- Atanna -a -nu -bha -kë do -sü -dhiang 'ö Zan -ya zë

19 'Yö Yesu -yö dhiang zë- -nu -dhe -dee wo 'zü 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- ꞑdede 'ka ꞑdhe: Ma 'a Atanna Gbö 'ka bha 'maa 'wön 'bha kë n -dī -ta "weewe kö 'mii- -dhe yö n Dë -go, "këe 'wön 'a- këdhe yö n Dë -go ꞑnë 'a- -kë 'pö. -Yö kë ka "yaan ꞑdhe pë "pepe 'ö n Dë -ya -kë a- -kë 'pö.

20 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ꞑdhe n -dho -bha n Dë këwön 'gü, pë "pepe 'ö- -kë -ya -zön n -dhe. 'Wön "gblögblü -nu 'wo -ziö -a 'dhe 'kö ya- -ta -yö -dho -a -zön n -dhe 'a- -kë 'ö- 'wön -yö me suu -nu 'wo ꞑdhe ka 'dhö -a -nu kōn.

21 -A -gen -mü ꞑdhe -ko do 'ö n Dë -yö ꞑsii -dee -da 'ka 'me ꞑwa ga -a -nu 'gü bha, a- -da 'me -a -da -nu 'gü -dho ꞑya n kë- -nu 'gü -ko do bha- 'gü 'pö.

22 □Ya 'go yō -zē 'gü, n Dē -zē 'yaa za do me 'bha -bha, "kεε -yō za do -sü 'sü -sü 'ka 'ö- do ma □nē n -ko 'ka.

23 Kē "dhü kö me □gban "pεpe -wo n □bhlēē -ya □dhe -ko 'wo n Dē □bhlēē -ya 'ka -a 'dhö. 'Mε ö 'yii n □bhlēē -ya, kö 'yaa n Dē 'ö n bo bha- □bhlēē -ya 'pö.

24 A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me 'ö ö "tu to n -wu -bha, 'ö 'dhang bho 'me 'ö n bo bha- "dhiü, kö □ya -tosea 'ö Atanna "piü -a □slöö, kö 'yii 'dho 'wön bho- me 'gü, kö yō -zē □ya bo ga 'gü □ya □sii □slöö □naa bha.

25 A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe -a "töng -dho □loo, 'ö □ya -wo -zianwo, 'ö 'me □wa ga bha 'wo mang Atanna gbö -me n -wu ma, 'ö 'me 'wo dho- ma "dhü bha 'wo -tosea -kē.

26 -A -gen -mü □dhe -ko do 'ö -tosea -nu me -dhe 'sü 'dhö- 'ka n Dē -dhe bha -ya 'sü kē -sü 'ka mang -dı 'pö n -dhe, kö 'a- nu 'pö me -dhe.

27 Za do -sü do 'ö- wo n -ko 'ka bha- -gen -mü □dhe me "bhü- -bha 'nē -mü n 'ka.

28 -A 'wön 'ya 'dho ka 'kön, -a -gen -mü □dhe -a "töng- nu siē 'ö me "pεpe 'ö □wa ga 'wo bun 'gü, 'wo n -wu ma,

29 'ö 'wo go wo wödhe -nu 'gü 'wo -wo 'yεa-, 'ö 'me 'wo 'wön -sē -kē 'wo -bö, 'ö 'wo -tosea -kē Atanna "piü. 'Yö 'me 'wo 'wön yaa -kē 'wo -bö 'pö, "kεε kö Atanna -yö 'wön bho wo -zē -a -nu 'gü.

30 Ma -zē 'maa 'wön 'bha -wön 'bha kē n -dı -ta. 'Pē 'ö n Dē -ya pö n -dhe 'yö 'a za do -'ka. Yö □nē- -wön 'gü 'yö 'maa □sua za do, -a -gen -mü □dhe 'maa n -dı -gö. 'Me 'ö n bo bha □nē 'a- -gö.

31 □Ya kē □dhe mang do □nē 'a "sεedhe -kē 'nu n -dı -bha, kö 'pē 'a- pö 'yii 'dho bho ka 'gü tean- -bha.

32 "Kεε n Dē □nē □dhe me "wεε 'ö "sεedhe -kē n -bha -a 'dhö. -A -wön 'gü, a 'dhang -bho "dhiü □dhe 'pē 'ö- pö n -bha bha 'yaa □sua 'ka.

33 Ka □nē 'ka me bo Zan -dhe kē "dhü kö 'ö 'pē- pö siē 'ka- do, 'yö 'wön 'ö -gban teanwön -bha -a "sεedhe -kē ka -dhe.

34 "Kεε ma -zē n -bha 'ka, ma -wön 'yaa me "bhü- -nu -bha "sεedhe -kē n -bha -sü -bha. A- pö "dhü kē "dhü kö ka □nē 'ka dha.

35 Zan- gun □dhe -dhangbha 'ö do -sü 'ka 'ö -dhe -pu □nē- 'dhö, 'yö 'ka -wı -bha 'yö ka □nii 'nē 'bha 'dhö -da -a 'bhü "dhiü "töng 'nē 'bha 'ka.

36 "Kεε ma -zē "sεedhe 'ö -gban n -bha -yö 'kpii- 'ö -ziö Zan -bha -zē -ta, -a -gen -mü □dhe "dhabhliwön -nu 'ö n Dē -ya do n -ko 'ka kö 'a- kē, 'ö 'a- kē siē bha □nē- zön □dhe n Dē □nē n bo.

37 'Yö n Dē 'ö n bo 'pö "dhü bha, 'kö -kē □dhe 'kii- -wu ma do tongtongdhö, 'ö 'kii- wēedhe -zian yö do, "kεε yöö □dede -ya "sεedhe -kē 'pö n -bha.

38 "Kεε -a -wu 'yaa 'dho ka "tuödhö, -a -gen -mü □dhe 'kaa 'dhang bho ma 'ö n bo bha n "dhiü.

39 -A -wu bha □nē 'ka ka "yan "nuu do- -bha, 'yö -kē ka 'gü □dhe -tosea 'ö 'yaa yēn ka -dho -a □slöö yö □nē- 'gü, "kεε 'sa kö -wu -nu □dede 'wo "dhü bha □nē 'wo n -wön -dhiang zē.

40 "Kεε yö -zē □gban 'gü 'kaa "wı- -bha kö 'ka 'dhang bho n "dhiü kö 'ka □sii □dede □slöö.

41 'Mii me "bhü- -nu -bha "dhe -ya n -ta -sü mō-,

42 "kεε a ka suu -do. A- -do □dhe Atanna -dho 'yaa ka 'gü.

43 N Dē □nē n bo, "kεε 'yö 'kaa "wı- -bha kö 'ka -ko -ya n -dheng -bha. "Kεε 'sa me "wεε 'bha -zē □ya nu ö -dı 'ka, ka -dho ka -ko -ya yö -zē -dheng -bha!

44 "Kεε me 'ö 'ka me "bhü- -nu □nē- -nu -bha "dhe -ya ka -ta -dhe □mō, 'ö 'kaa- mō- kö Atanna doseng 'ö 'dhö yö -zē -yö "dhe -ya ka -ta bha ka -dho 'dhang bho n "dhiü -ko -kē □dhe?

45 "Kεε yö □nē- □gban 'gü, 'ka 'dho ka -zu 'gön □dhe ma □nē 'a dho yang -ya ka -bha n Dē -kuu "dhiü. 'Mε 'ö yang -ya -sü 'ka ka -bha yö -mü Moizö □nē- 'ka, -a -gen -mü □dhe yö □nē 'ka ka -zu gön- -dhe 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü.

46 "Kεε □ya kē -zianwo 'nu □dhe ka 'dhang bho Moizö "dhiü □dedewo, kö ka -dho 'dhang bho 'pö n "dhiü. -A -gen -mü □dhe 'pē 'ö Moizö -ya -ben zē bha -yö -gban ma □nē n -bha.

47 "Kεε □dhe 'ö -kē □dhe 'kaa 'dhang bho pē -nu 'ö- -ben zē bha- -nu "dhiü, 'kii dho 'dhang bho 'pö n -wu "dhiü.»

6

Yesu -bha me "gblü "sɔɔdhu "dhiü -gba -kɔ -dhiang

'ö Zan -ya zë

(Matiö 14,13-21; Makö 6,30-44; Dhukö 9,10-17)

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö dho "yitagbea 'ö Gadhidhe 'wo- -dhe 'pö Tivedhiadö -yi bha- □taama.

² Me "dhaa -yö -gun □keng- -kpeawo "dhabhliwɔn -nu 'ö gun- kë sië "yua -bho me -bha -sü -nu 'ka bha- -wɔn 'gü.

³ □Dhe 'ö □ya -wo "yi □taama -dhe bha- 'gü, 'yö -da -tɔn □gbin- waa- -bha □klangdhiü -nu 'dhö 'yö 'wo -ya mü.

⁴ -A "töng bha- 'gü kö Pakö 'ö -kë Zuifö -nu -bha Atanna -dhökë -yi 'kpii- 'ka bha- yi 'yaa □gbleen 'zü.

⁵⁻⁶ Yesu dho 'ö -gɔ "dhiü "wlü kö 'ö -dhe -ga, kö me "bhü- □ya ta- 'gü kö -wo nu sië -yɛɛdhö -dhe □gban 'gü. 'Yö- pö Fidhipö -dhe: «Me "sinma 'wo nu sië ya □zɔɔ -dhe -mɛɛ □në 'kwa dho -bhöpë □slɔɔ- -bha kö 'kwa- 'dhö kö 'kwa- nü- -nu -dhe kö -wa -bhö kö -wo 'kën?» 'Ö gun "dhü kö 'pë yöö- kë -ya -dɔ, "kɛɛ -ya dheɛ" -kpo "dhü 'ö -dɪ "yaan -a 'gü dan kian 'ka.

⁷ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Fidhipö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-Tu "tu 'dhe kö 'wo nu sië bha □ya 'to wo -zë -nu "dhiü gba -wɔn -bha, aa" □ni kwaa 'wëe- 'wo dho yëkëme do □saa bho- 'ka "su "saaga "piü -a 'bluu- 'dhö, 'yii 'dho □mɔɔ- -nu -ta kö me do -ya "kplü 'në 'dɛɛ -zian □slɔɔ (kö yöö 'to- -nu 'kën -wɔn □në- -bha).»

⁸ □Dhe 'ö Fidhipö □yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -bha □klang -nu bha- me 'dhe 'wo- -dhe Andre 'ö -kë Simɔ Piedhö 'zlaa- 'ka bha 'ö- pö- -dhe:

⁹ «'Në "gbɔng 'në do 'bha -yö yö 'ö 'bluu- bhe 'sensen 'në "sɔɔdhu waa- 'yuüga □ple 'wo- -gɔ, "kɛɛ mɛbhüdhe "dhaa 'kö ma ya 'pë 'kö bha -yö -dho □mɔɔ -më □në- -bha?»

¹⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Kaa pö kö me □gban "pepe -wo 'yaanu!» Blëe- -gun -dhe bha- 'gü mɔɔdhö -dhe □gban 'gü. 'Yö gɔɔn- -nu 'wo □mɔɔ me "gblü "sɔɔdhu -nu -bha, (kö 'wii 'në -nu waa- dhong -nu -zë -da mü bha) 'wo dho "sia- 'wo 'yaanu.

¹¹ □Dhe 'ö □wa 'yaanu "dhü, 'yö Yesu -yö 'ö -kɔ -da 'bluu- bha- 'gü 'yö Atanna nuɛ" bho- -wɔn 'gü, 'yö 'wo- 'gü -gblü 'me 'wo gun mü bha- -nu -ta. 'Yö dho 'yö 'yuüga bha- -bha -kë "dhü, 'yö 'wo- -bhö -kɔ 'ö -dhi -nu -dhe 'gü.

¹² □Dhe 'ö □waa- -bhö □wa 'kën, 'yö Yesu -ya pö 'ö -bha □klang -nu -dhe -wa "kplü -kpea 'ö to bha- -wlö kö- 'gü 'ya 'dho see-.

¹³ 'Yö 'wo 'bluu- bhe 'sensen 'në "sɔɔdhu 'ö gun bha- "kplü 'dhe 'ö to 'ö 'wo □fië- -bha bha- -wlö, 'yö dho 'ö -kë töö -yan -kaɔng do ga □ple 'ka.

¹⁴ □Dhe 'ö 'me 'wo bha- -nu "yan □ya -da "dhabhliwɔn 'ö Yesu -ya kë bha- -dhe 'gü, 'yö 'wo -ya -a pö -sü -bha □dhe: «Atanna -wɔdhiüloomɛ 'yi -ya -gɔ bha yö □nɛ □dedewo tɛan- 'ka!»

¹⁵ "Kɛɛ □dhe 'ö Yesu □yaa- 'wɔn dɔ □dhe woo nu kö wo faan wɔ 'ö -ta kö -wo 'ö 'kun -wo 'dho 'ö 'ka -wo 'ö -ya "sɛgɔ "dhiü, 'yö □dua- -nu -gɔ 'ö dho 'zü -dee "wɛɛ wo -tɔn □gbin- 'ö do 'ka.

Yesu -bha -ta 'yi -ta -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 14,22-33; Makö 6,45-52)

¹⁶ □Dhe 'ö "bin □ya 'ma, 'yö Yesu -bha □klangdhiü -nu 'wo □lɔɔ "yitagbea bha- "kpuŋg "dhiü.

¹⁷ 'Yö 'wo -da "kplagɔnë 'gü 'wo -ya 'yi "kan -sü -bha kö -a -nu wë -ya 'gü Kapɛɛnaɔmö -zian 'ka. -A "töng bha- 'ka kö -dhe 'gü □ya trö "kɛɛ kö Yesu 'yii -kpan -a -nu -bha □kö.

¹⁸ 'Yö "tɛɛ "gbü- 'dhö -ya -ziö -sü -bha, 'yö "yi 'dhö -ya zɔn -sü -bha bang □bang bangdhö.

¹⁹ □Dhe 'ö 'pë 'ö □mɔɔ "kidhɔng "sɔɔdhu "saɔdo -nu -bha waa- "ta 'sü "yi -ta, 'yö 'wo Yesu yö kö □ya □tɛng- -nu -bha "yitago bha- -ta kö -yö "ta sië "yi -ta 'ö nu- 'ka. 'Yö "suü 'dhö -da -a -nu 'gü,

²⁰ "kɛɛ 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suü 'ya 'dho ka kë, ma -mü!»

²¹ -Wo -to -a pö -dhe 'gü □dhe 'wo- -da wo "piü "kplagɔnë 'gü 'yö to 'yö -kë -a -gɔ -gban "kpuŋg -bha -sü 'ka, 'yö 'wo □loo- -nu 'dhodhe 'gü.

Yesu -bha -kë -bhöpë 'ö me dha -a 'ka -sü -dhiang 'ö Zan -ya zë

22 Mε kpö 'wo- -nu to "yi □taama bha -wa 'wɔn-dɔ □dhe "yitagɔ do □nē gun-dhe bha- 'gü. □Dhe Yesu -zē 'yii -da "yitagɔ bha- 'gü -a -bha □klang -nu "piü, □dhe -wo kē -dho wo do 'ka.

23 □Dhe 'ö- -ta -dhe □ya □kpaɔ, 'ö "yitagɔ 'bha -nu □wa 'go Tibedhiadö □wa nu □wa □loo -dhe 'ö kwa Dēme -yö Atanna nuε" bho 'bluu- -wɔn 'gü mü 'wo- -bhö bha- -dhe "sɔɔ,

24 'ö mε kpö bha □waa- 'wɔn dɔ □dhe Yesu waa- -bha □klang -nu 'bha 'waa -dhe bha- 'gü, 'yö 'wo -da "yitagɔ -nu bha- 'gü wo -dɪ 'ka 'wo dho Kapεεnaɔmö, -a mɔɔ -dhe 'gü.

25 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa -kpan -bha "yi □taama mü, 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dēme, i -loo -dhe ya- 'gü -mē yi 'ka?»

26 "Kεε 'yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö-pö: «A- pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe n mɔɔ- 'ka- wo siē bha a- 'kloo- -dɔ. -A 'kloo- 'yaa -mü "dhabhliwɔn -nu 'ka- -dhe yö bha- 'ka, -a 'kloo- -mü 'bluu- 'ka- -bhö 'ka kēn bha □nē- 'ka.

27 'Sa a- -pö ka -dhe □dhe: 'Ka 'dho- pö 'ka sēē bho -bhöpē 'ö □see bha yö -zē -wɔn 'gü, "kεε 'ka sēē bho -bhöpē 'ö □gwēē, 'ö □sii 'ö 'yaa yēn- -kē mε -dhe bha □nē- -wɔn 'gü. -A -bhöpē suu 'ö "dhü bha mang Mεgbömε □nē 'a dho- nu ka -dhe. -A 'kloo- -mü □dhe n Dē Atanna □ya ö -kɔ "gblɔɔ 'ö- -zɔn □dhe yö □nē n bɔ bha- -ya n -bha.»

28 'Yö 'mε 'wo bha 'wo- pö- -dhe: «Yi -dho -a kē □dhe kö 'yi Atanna -dhidhe -wɔn kē?»

29 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Pē 'ö -dhi Atanna -dhe 'ö- "piü □dhe 'ka- kē yö -mü □dhe kö 'ka 'dhang bho ma 'ö n bɔ bha □nē n "dhiü.»

30 'Yö 'wo- pö- -dhe: «□Dhe 'ö "dhü kö -bhö "dhabhliwɔn do kē 'sa kö yi "yan- -da 'gü kö -ya -zɔn yi -dhe □dhe Atanna □nē i bɔ, kö 'yi 'dhang bho i "dhiü.»

31 -A pö 'yi- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe -bhöpē 'ö go dhang- 'gü, 'wo- -dhe manö bha, yi "bhema -nu kē- -bhö "tung -ta 'ö -ben zē -sü 'ka 'pö "dhü Atanna -wɔ 'gü □dhe:

<Atanna -yö kē 'bluu- 'ö go dhang- 'gü -a -nu -nu -dhe 'wo- -bhö).

32 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: 'Mε 'ö kē -bhöpē 'ö go dhang- 'gü -a -nu ka "bhema -nu -dhe bha Moizö 'yaa -mü, n Dē -mü. N Dē do bha □nē -bhöpē □dede 'ö go dhang- 'gü -a nu siē 'zü ka -dhe ya.

33 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe -bhöpē 'ö Atanna -ya nu yö □nē go dhang- 'gü 'yö nu 'yö □sii nu mε "bhü- -nu -dhe.»

34 'Yö mε kpö bha 'wo- pö Yesu -dhe: «Yi Dēme, -bhöpē 'ö suu 'dhö bha -bhö -a nu yi -dhe yi □gban 'ka 'sa -dhe!»

35 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ma □nē 'a -bhöpē 'ö □sii -kē mε -dhe "dhü bha- 'ka. 'Mε 'ö □ya nu n "piü, din- 'yii 'dho- -mε kē tongtongdhö. Mε 'ö □ya 'dhang bho n "dhiü, "yi mü -dho 'yii 'dho- mε kē 'zü tongtongdhö.

36 'Sa 'ma- pö ka -dhe "dhü, □ya 'go mü 'zü ka "yan -yö n -bha "kεε yö -zē □gban 'gü 'kaa 'dhang bho- "dhiü.

37 "Kεε a- pö ka -dhe □dhe mε "pεpε 'dhe 'kö n Dē -ya nu n -dhe, -wo -dho nu n "piü. Mε 'dhe 'kö □ya nu 'pö n "piü, 'mii 'dho- -mε "kan n -bha tongtongdhö.

38 -A -gen -mü □dhe 'go 'a- wo dhang- 'gü 'a nu bha 'mii nu 'kaa n -dɪ dhɔɔbhaa kē. A -nu kö 'mε 'ö n bɔ bha □nē 'a- dhɔɔbhaa kē.

39 'Sa 'mε 'ö n bɔ bha- dhɔɔbhaa 'ö 'dhö yö -mü □dhe kö mε "pεpε 'ö- nu n -dhe bha- 'bha 'gü 'ya 'dho see- n -kɔ -ta, "kεε kö 'a- -nu -bö □nē- wo kö -wo 'go ga 'gü -tosea yēn -yi 'ka.

40 N Dē dhɔɔbhaa 'ö 'dhö yö -mü □dhe kö mε "ɔɔ mε 'ö "yan -kpan n -bha, 'ö 'dhang bho n "dhiü, kö □sii 'ö 'yaa yēn -yö kē- -mε -dhe. □Ya kē "dhü a -dho -a -mε -bö -tosea yēn -yi 'ka.

41 -A pö 'ö Yesu -ya wo □dhe -bhöpē 'ö go dhang- 'gü yö -mü yö □nē 'ö 'ka bha, 'yö Zuifö -nu 'wo -ya -dɔn bho -sü -bha -a 'ka wo yun 'gü -a -wɔn 'gü

42 'wo- pö: «Yesu do "wε 'kwa- dhe waa- dē □gban dɔ ya 'yaa -mü -ee? "εεn 'waa- dē -dhe Zosefu 'nu -ee? -Yö kē mü □dhe 'yö- pö 'ö -go dhang- 'gü?»

43 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Ka 'dho -dɔn bho n 'ka ka yun 'gü -a pö 'a- wo "dhü bha- -wɔn 'gü,

44 -a -gen -mü □dhe me 'bha 'yii 'dho □moo -bo n 'ka -sü -bha ö -dı 'ka kö n Dë 'kö n bo bha 'yii- -me "gan. Yö □në □yaa- -me "gan "dhü, 'yö ma -zë 'a dho- -me -bö -dhekpaoyi -totaamasü 'ka.

45 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö Atanna -wodhiüloomε -nu 'wo- -ben zë woo- 'sëedhe 'gü yi 'bha 'ka 'wo- pö □dhe:

<-A -nu □gban "πεπε- -dho teanwön ma Atanna □në- -ta> bha 'yö bha. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'pö 'yö me "υυ me 'ö □ya n Dë Atanna -bha me □klangkëwυ ('ö 'ka- ma bha-) ma, 'yö to 'ö nu n "piü bha 'yö bha.

46 'Yii kë □dhe □ya kë "dhü kö me 'bha □në □ya "yan -kpan n Dë -bha kö 'yii kë ma 'kö ma -zë 'a go mü bha n 'ka.

47 A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe me 'ö □ya 'dhang bho n "dhiü -yö -dho □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- □slöw.

48 Ma □në 'a -bhöpë 'ö □waa- -bhö 'wo -tosεa -kë bha- 'ka.

49 Ka dë -nu kë -bhöpë 'ö go dhang- 'gü 'wo- manö -kë bha- -bhö "tung -ta "dhü tean- 'ka "kεε yö -zë □gban 'gü -wo kë -ga.

50 "Kεε -ka -dhe -ga, -bhöpë 'ö go dhang- 'gü bha 'me □yaa- -bhö 'yii 'dho ga 'zü tongtongdhö.

51 -Bhöpë 'yaandhe 'ö go dhang- 'gü 'ö □löö "dhü bha yö -mü ma □në n 'ka. 'Me 'ö □ya -bhöpë 'dhe 'kö bha- -bhö, -yö -dho -tosεa kë -todhü 'ka. -Bhöpë 'a dho- nu "dhü bha n -wü -mü. Yö □në 'a dho- nu "kpongtame -nu dha -sü -wön 'gü.»

52 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Zuifö -nu 'wo -ya zaodhe -da wo "kwëë -sü -bha 'wo- pö: «'Me 'ö ya -yö -dho ö -wü -zë nu -kə kë □dhe kwa -dhe -bhöpë 'ka kö 'kwa- -bhö?»

53 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe □ya kë □dhe kö 'kii Mεgböme -wü -zë -bhö, kö 'kii- □yoon mü, kö □sii □dede 'yaa ka 'gü.

54 "Kεε me 'ö n -wü -bhö 'ö n □yoon mü, kö □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha □ya kë- -me -dhe, kö a -dho -a -me -bö 'ö go ga 'gü "kpongtaadhe yën -yi 'ka.

55 -A -gen -mü □dhe n -wü bha -yö -bhöpë □dede □në- 'ka. N □yoon -dı 'pö, -yö müpë □dede □në- 'ka.

56 'Me 'ö n -wü -bhö, 'ö n □yoon bha- mü kö yaa- -me yi -kə -yö 'ko □kweng -kpeawo,

57 □dhe -kə 'ö n Dë 'ö "yaandhe 'ka 'ö n bo- 'ka 'ö 'a -tosεa -kë -a 'saa- 'gü bha- 'dhö. 'Me 'ö n -wü -bhö, -yö -dho -tosεa kë n 'saa- 'gü 'pö.

58 Ma □në 'a -bhöpë 'ö go dhang- 'gü -a 'ka, ma -zë 'maa □dhe -a 'dhe 'ö ka "bhema -nu kë- -bhö bha- 'dhö. -A -gen -mü □dhe □dhe 'wo- -bhö "dhü, wo kë -ga. 'Me 'kö -bhöpë 'dhe 'kö ya- -bhö, -yö -dho -tosεa kë "dhü "dhü "dhü 'ö- "dhiü 'to -dhe 'yaa kë.»

59 Yesu -yö dhang -nu bha- zë "dhü kö -yö me -nu □klang kë sië Kapεεnaomö, Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgüko 'gü.

60 □Dhe 'ö- -bha □klangdhiü -nu □wa -wu bha- ma □dhe -kə bha- 'dhö, 'yö- me kpö 'bha 'wo- pö: «Dhang 'dhe 'kö- zë ya, □ya 'to yö -zë -bha kö -yö "gbı- "dhe! 'Dee dho □moo yö -zë kë -sü -bha?»

61 □Dhe 'ö Yesu □yaa- 'wön də □dhe -a -bha □klang -nu -wo -don bho sië wo yun 'gü 'wön bha- 'gü 'pö, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Wön 'kö 'a- pö bha yö 'pö -ye ka -bha 'yö ka -din yën "dhü bha -ee?

62 'Yö 'ka "yan -zë -kpan mang Mεgböme n -bha yi 'kö- 'ka kö a n yee kë sië 'a -ton kun 'a dho -dhe 'a gun- 'gü -bleesü bha- 'gü 'sa □we! Ka -dho -a kë mü □dhe?

63 □Ya kë □dhe 'ma- pö □dhe 'ka n -wü -bhö, -kaa 'gü ma □dhe 'mii "wı n -wü 'ö n -bha ya- 'ka, 'mii- pö 'ka yö -zë -bhö. -A -gen -mü □dhe me -wü 'dhe kö me -bha "kpongtaa yö bha yö -zë □bhlëë 'yaa 'dhö Atanna wëedhü, "kεε 'ma- pö "dhü kö a- pö: 'Nii- "slüöslü 'ö n 'gü bha □ya -da me "υυ me 'ö- 'gü kö- -me □ya □sii 'ö 'yaa yën- □slöw □naa bha. □Ya kë "dhü kö -wu -nu 'a- pö ka -dhe bha -wo -gban □sii 'ö 'yaa yën -a -da 'ö 'Nii- "slüöslü -ya wo me 'gü bha □në -wön -bha.

64 "Kεε 'sa me 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'ö 'waa 'dhang bho n "dhiü.» -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe kö 'me 'waa 'dhang bho- "dhiü bha -ya -nu -də, 'ö 'me 'ö dho- □gbao bha 'ö- də 'pö.

65 'Yö- 'bha -da -ta 'ö- pö: «'Wön 'ö -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe me 'bha 'yaa □moo- -bha kö -yö 'dhang bho n "dhiü kö

n Dē -zē 'yii- -mε gba- -faan 'ka bha 'yö bha.

⁶⁶ □Dhe 'ö Yesu □ya bo- -pö "dhü -sü 'ka 'yö- -bha □klang -nu bha- mε 'gbe 'wo wo -kɔ □lɔɔ wo "piü, 'yö 'wo wo yee -kē □keng-.

⁶⁷ □Dhe 'ö □yaa- 'wɔn dɔ "dhü 'yö- pö ö -bha □klang -nu -kaɔng do ga □ple 'wo 'dhö -a -nu -dhe 'ö- pö: «Kaa -dɪ 'pö □wε, 'kii 'dho 'dho -ee?»

⁶⁸ 'Yö Simɔ Piɛdhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «N Dēmε, yi -dho i 'to yi dho 'mε, "kεε kö □sii 'ö 'yaa yēn -a -kē mε -dhe -dhiang -go bhi □nē i "dhi!

⁶⁹ Yi -zē 'ya 'dhang bho- "dhiü 'ya- 'wɔn -dɔ □tɔn □dhe Atanna -bha -Yamε 'ö pö 'aa- -bha 'ö- bɔ yö -mü bhi □nē i 'ka tɛan- □dede 'ka!»

⁷⁰ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Mε -kaɔng do ga □ple 'kö 'ka bha ma □nē 'a ka -zē ka -ya, "kεε 'sa mε do -yö ka kpö 'gü "yina yaa -mε -mü!»

⁷¹ -Yö -gun "wɪ siē Simɔ Isikadhioṭö gbö 'wo Zuda -kē bha □nē- 'ka "dhü bha, -a -gen -mü □dhe yö 'ö -kē mε -kaɔng do ga □ple bha- mε do 'ka bha □nε dho -da -dhe pē "piü.

7

'Wɔn -nu 'ö -kē kö Yesu □ya 'dho troo -ta Zedhizadhēmö waa- mε □klang -nu 'ö -kē mü -a -dhiang 'ö Zan -ya zē

¹ □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -yö -ya "ta 'kpɔ -sü -bha Gadhidhe -sε 'gü, "kεε 'yaa gun- "piü □dhe 'ö -da 'ka Zude -sε 'gü, -a -gen -mü □dhe kö Zuifö -nu -gɔmε -nu -wa "slē mɔɔ- siē kö -wa zē.

² "Kεε 'sa 'ö gun "dhü kö Zuifö -nu bha troo 'wo- -kē bɔɔ" □wlöö bha- yi 'yaa □gblēn 'zü.

³ 'Yö Yesu dheebhang -nu 'wo- pö- -dhe 'wo- pö: «-Bhö 'dho Zude -sε 'gü 'pö kö i -bha □klang -nu 'dhe 'wo mü -wo 'wɔn -nu 'i- kē siē ya- -dhe yö -dhe;

⁴ -a -gen -mü □dhe 'mε 'kö 'i- "piü □dhe -wo i dɔ, 'bhaa 'wɔn kē -gblēn 'kpɔ 'gü. □Dhe 'ö "dhü -bhö 'dho kö 'wɔn -nu 'i- kē siē bha 'i- kē mε □zinng 'gü kö mε □gban -wo i dɔ.»

⁵ -A pö 'ö- dheebhang -nu -wa wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'waa gun 'dhang bho siē- "dhiü.

⁶ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «□Ya kē ka -zē ka -bha 'ka kö "tüng □gban -yö -sē, "kεε ma -zē n -bha "tüng 'yii □loo □kö.»

⁷ -A -gen -mü □dhe ka -zē ka -san 'yaa "kpɔngtaamε -nu kē, "kεε ma -zē n -san -ya -nu -kē, -a 'klɔɔ- -mü □dhe 'ma "dhe bho- -nu -ta, a- pö- -nu kēwɔn -yö 'ya-.

⁸ Ka -zē -ka 'dho troo bha- -ta, "kεε □ya 'to ma -zē n -bha -bha kö 'maa maa 'dho □kö, -a -gen -mü □dhe -a "tüng 'yii □loo □kö.»

⁹ □Dhe 'ö □yaa- pö- -nu -dhe "dhü 'yö to Gadhidhe -sε 'gü.

¹⁰ □Dhe 'ö- 'zlaabɔ -nu bha □wa 'dho Atanna -dhɔkē -dhe 'gü troo bha- -ta, 'yö yöö -dɪ 'pö 'ö □wlü -sueɛdhö kö mε 'bha 'ya 'dho ö yö, 'yö dho.

¹¹ 'Yö Zuifö -nu 'wo -ya mɔɔ- -sü -bha troo bha- -ta kö -wa pö siē: «-Yö 'mε?»

¹² Kö -wa -dhiang zē siē wo "dhi □wlöö mε kpö 'gü -dhe □gban 'gü -nu wo 'ö -kɔ "pɛan 'bha □ya pö: «'Wɔnsēkēmε -mü». Kö mε 'bha -nu -wa pö siē 'pö: «-Abin, "kpēng- -kē mε -gɔ -mε -mü.»

¹³ "Kεε mε 'bha 'yaa gun- -dhiang zē siē ö -ta "puu 'ka, -a -gen -mü □dhe kö -wo "suö siē Zuifö -nu -gɔmε -nu -gɔ.

¹⁴ □Dhe 'ö □wa troo bha- kē 'ö □wa dɔ- □zinng 'gü, 'yö Yesu -yö dho Atanna -dhɔkēgüko 'ö Zedhizadhēmö bha- 'gü, 'yö -ya mε draan- -sü -bha mü.

¹⁵ □Dhe 'ö Zuifö -nu -gɔmε -nu 'wo- mε draan- -kɔ bha- -dhe yö, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn, 'yö 'wo- pö: «Mε 'ö 'yii □klang 'bha kē ya -yö Atanna -wɔ "sinma ya- -dɔ 'mε?»

¹⁶ 'Yö Yesu □ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Wɔ -nu 'a mε □klang kē siē- 'ka bha 'wii 'go n -dɪ 'gü, Atanna 'ö n bɔ bha □nē- dɔ n "dhi!»

¹⁷ Atanna dhɔɔbhaawɔn kē -dhɔ □ya kē 'mε 'ö- -bha, 'ö -wɔ -nu 'a- pö siē bha 'wo go ma □nē n 'gü oo, "εen 'wo go Atanna □nē 'gü oo, -a -mε □nē dho- 'wɔn dɔ.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'mε 'ö ö -dɪ 'gü -dhiang zē, -ya -mɔɔ kö yö □nē 'ö 'tɔ -yö bhɔ, "kεε 'mε 'kö 'wo- bɔ □nē wo 'ö- mɔɔ- siē kö 'mε 'ö ö bɔ bha □nē- 'tɔ

-yö bho, -a -me -yö teanwon nne pö, 'sa
ya kë "dhü kö -a -me -zë -wu 'yaa me -pö
-wu 'ka.

19 "Een Moizö 'aa mü 'ö kaa- 'tong- nu
do yi 'bha 'ka -ee? "Een 'yaa "dhü -ee?
"Kee 'me 'ka bha 'dee 'tong- bha- 'kun sië
ddee, me gban 'kii ka taa -ya -go -ee?
Ka n -gen -moo kö 'ka n zë 'sa -më -won
'gü?»

20 'Yö me kpö bha 'wo- -yo bo- -go 'wo-
pö: «Bhi 'i ya slaa" -yö i 'gü "dhe! 'Dee
"piü dhe 'ö i zë -dhe ya- 'gü?»

21 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö:
«'Won doseng nne 'a- kë (glooyi 'ka), 'yö
-ye ka -bha ('yö 'ka- "piü dhe 'ka n zë
bha),

22 "kee 'sa kö ka -zë ka me -kë 'gbannë
'ka glooyi bha- 'ka, dhe 'ö -kë dhe
Moizö nne 'wluu- -ya, 'ö- pö dhe 'ka goon-
-nu kë 'gbannë 'ka bha- -won 'gü, "kee 'sa
kö yö -zë 'yii- zü bho, kö ka "bhema -nu
nne 'wo- zü bho (kö yö -zë 'yii bho -zianwo
kö).

23 Ya kë dhe ka -zë 'ka moo- -bha 'ka
'nëgon -nu kë 'gbannë 'ka glooyi 'ka kë
"dhü kö 'ka Moizö -bha 'tong- bhleë -ya
bha oo, 'yö ma -zë 'ma mabhudhe -dhü kë
"klüklü glooyi 'ka, -yö -siö ka -dhe -më
-won 'gü?

24 N këwon -yö -kë -së oo, -yö -kë 'ya-
oo, "kee 'ka- pö 'ka za do me -bha -kaa do
tean- -ta. 'Ka 'dho- do- -me këwon 'ka- yö
bha yö -zë -bha.»

25 Dhe ya ö bo- pö "dhü -sü 'ka, 'yö
Zedhizadhemo -me -nu 'bha -nu 'wo -ya
pö -sü -bha: «'Me 'wo- moo- sië kö -wa zë
ya 'yaa -mü 'ö ya -ee?»

26 -Kaa -ga 'ö dhiang zë sië me kpö ya-
'gü ö 'flëe- 'gü 'ö 'waa- kë -ko 'bha- 'gü ya!
"Een ya kë "dhü kö kwa -gome -nu waa-
'won nne do dhe Atanna -bha -Yame 'ö-
bo yö -mü tean- 'ka -ee?

27 "Kee 'sa Atanna -bha -Yame 'ö- nu
-won 'dhö 'dhö bha yö -zë me 'bha 'yii
'dho- 'kpome -nu do, "kee me 'dhe 'kö ya
kwa- 'kpome -nu -do.»

28 "Tung 'wo dhiang zë sië- 'ka "dhü
bha kö Yesu -yö me draan- sië Atanna
-dhökëgüko 'gü. 'Yö ö -wu "dhiü wlü 'ö-
pö: «Ka- pö -zë -wo ka -di -dhe dhe 'ka n
-do 'ö 'ka n 'kpome -nu gban do, "kee a-

-pö ka -dhe dhe 'mii nu n -di 'ka, 'me 'ö
n bo bha nne teanwon pome 'ka, ka nne
'kaa- do

29 "kee ma -zë a- -do, -a -gen -mü dhe
yö nne n bo, a -nu 'pö yö nne- -bha nu
'gü.»

30 -Wo -gun "slë moo- sië kö -wa 'kun,
"kee me 'bha -ko 'yii moo- -bha, -a -gen
-mü dhe kö- -bha "tung 'yii loo kö.

31 -A -kë "dhü -sü gban waa- -bha
-bha, me 'gbe dede -wo kë -sloo me
kpö bha- 'gü 'wo 'dhang bho- "dhiü 'wo-
pö: «Atanna -bha -Yame 'ö- nu -won
'dhö 'dhö ya yaa- -nu yi 'ö- 'ka, -yö -dho
"dhabhliwon -nu kë 'ö -ziö 'me ya- -bha
-ta "we -ee?»

32 -Wu -nu 'wo gun- pö sië "dhü bha
'yö -da Fadhizien -nu "tu 'gü. 'Yö Zuifö
-nu -bha "saabhome -nu -gome -nu waa-
Fadhizien -nu 'wo me bo kö -wa 'kun.

33 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «A
-dho n yee kë 'a dho 'me 'ö n bo bha- "piü,
"kee -a "tung 'yii loo kö, a -tun kö "tung
nne 'bha -kë ka "piü yö.

34 'Ma 'dho yi 'ö- 'ka ka -dho n moo-, "kee
'kii 'dho n yö, -a -gen -mü dhe -dhe 'a dho
kë- 'gü "dhü bha 'kii 'dho moo- -dho mü
-sü -bha.»

35 Dhe 'ö yaa- pö "dhü, 'yö Zuifö -nu
-gome -nu 'wo -ya wo 'ko dhe" 'kpö -sü
-bha 'wo- pö: «-Dhe -mee nne "wu sië 'ka
ya? -Yö -dho 'dho -dhe -mee nne- 'gü kö
'ya 'dho moo- -dho mü -sü -bha? "Een kö
-yö 'dho Zuifö -nu 'wo -pen -sü 'ka Glëkö
-nu kpö 'gü bha- -nu "piü kö -yö 'me 'waa
Zuifö 'ka bha- -nu klang kë 'pö -ee?

36 "Een -a pö 'ö- wo dhe ka -dho n moo-,
'kii 'dho n yö, -a -gen -mü dhe -dhe 'a dho
kë- 'gü bha 'kii 'dho moo- -bha kö 'ka 'dho
mü ya- 'kloo- -mü -më 'ka?»

*Atanna -bha 'Nii- 'slööslü 'ö 'me wa
'dhang bho Yesu "dhiü 'wo dho- -sloo bha-
-dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Zan -ya pö*

37 Troo 'wo dho- -ta "dhü bha-
-dhekpoyi -totaamasü nne bhleësü
dedewo. Dhe 'ö- yi 'kpii- bha ya loo,
'yö Yesu -yö wlü 'yö do ö -gean me "dhaa
bha- -nu wëdhö 'yö dhiang zë- -nu -dhe
"gbu- 'ka 'ö- pö: «"Yi mü -dho 'dhö 'me 'ö-
kë sië -a -me nu n "piü kö -yö 'yi mü!

38 'Mε 'ö □ya 'dhang bho n "dhiü, "yigö 'ö □dhe □gwaan 'dhö -yö -dho bho- -mε zuë" 'gü □dhe -kō 'ö Atanna -wυ -ya pö- 'ka -a 'dhö.»

39 Yesu -gun "wı sië Atanna -bha 'Nii- 'ö 'mε 'wo dho 'dhang bho- "dhiü, 'wo dho- □slō bha □në- 'ka "dhü bha, -a -gen -mü □dhe -a "töng bha- 'gü kö Atanna 'yii 'Nii- bha- bō □kö, -a 'klō- -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -a 'tō bho "töng 'yii □loo □kö.

Mε kpö -bha -pe 'gü Yesu -wōn 'gü -kō -dhiang 'ö Zan -ya zë

40 □Dhe 'ö mε 'bha -nu 'wo gun mε kpö bha- 'gü 'wo Yesu -wυ ma □dhe -kō bha- 'dhö 'yö 'wo- pö: «'Mε 'ö ya Atanna -wυdhiüloomε 'ö- -nu -wōn 'dhö 'dhö bha 'yö -mü □dedewo tean- 'ka!»

41 'Yö mε 'bha -nu -dı 'pö 'wo- pö: «-A -bha -Yamε -mü!» Kö mε 'bha -nu -dı 'pö -wa pö sië: «"Kεε -ka dō! Atanna -bha -Yamε bha -yö -mō- bha 'ö go Gadhidhe "wε -ee?»

42 -A 'klō- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka -a -wυ 'gü □dhe -a -bha -Yamε bha- -dho kē Davi suu 'gü -në -nu □në- mε do 'ka, -yö -dho go Betedhemö, 'pödhε 'ö Davi -yö go- 'gü bha □në- 'gü!»

43 Mε kpö 'wo bha- -nu -pe 'gü -gen □në bha Yesu -wōn 'gü.

44 Mε 'bha -nu -gun -nu kpö 'gü 'ö ('wo- -nu bō, 'ö) gun- -nu "piü □dhe 'wo- 'kun "kεε mε 'bha -kō 'yii □mō- -bha.

45 'Yö 'mε 'wo- -nu bō bha 'wo wo yee -kē 'wo dho "saabhomε -nu -gōmε waa- Fadhizien -nu 'wo- -nu bō bha- -nu "piü. □Dhe 'ö □wa wo "yan -kpan 'mε 'wo- bō bha- -nu -bha kö □wa wo yee kē □wa nu wo -kō 'gü "fië 'ka, 'yö 'wo- -nu dhεε" kpö 'wo- pö: «-Yö -kē -mü □dhe 'yö 'kii- 'kun kö 'ka nu- 'ka?»

46 'Yö 'wo -yō bō- -nu -gō 'wo- pö: «'Aa! Yi -zë mε suu 'bha 'yii dhiang zë □dhe 'mε bha- 'dhö yi "yaan do -wa!»

47 □Dhe 'ö □waa- pö "dhü 'yö Fadhizien -nu 'wo- pö- -nu -dhε: «"Een -a -kō □ya □mō kaa -dı 'pö ka -bha □në wo □zō -ee?»

48 "Een -yö ka 'gü □dhe -gōmε -nu waa- Fadhizien -nu 'yi -dhε ya- 'gü ya mε 'bha □në □ya 'dhang bho- "dhiü,

49 kö 'yii kē "wlaamε -nu 'ö 'waa Moizö -bha 'tōng- 'bha dō, "dhangmε -nu bha wo -zë -a -nu 'ka -ee?»

50 Fadhizien -nu 'wo gun- pö sië "dhü bha Nikodemö -gun -nu kpö 'gü. 'Ö gun "dhü kö yö -zë □ya 'dho 'nu Yesu -dhε 'gü -blεsü wo. □Dhe 'wo- pö "dhü 'yö- pö- -nu -dhε:

51 «'Ö kwaa- 'tōng- 'gü bha -oo, za- -mō- -bha 'ö mε 'bha zë "wεεwεε kö 'yii ziö 'ö -bha 'gü, "εen 'zü kö 'waa- -mε kēwōn dō -ee?»

52 'Yö 'wo- -yō bō Nikodemö -gō 'wo- pö: «i -go Gadhidhe □në- wo 'pö 'yö 'i dhiang zë "dhü -ee? -Bhö i "yan "ta Atanna -wυ 'gü -së 'ka, □ya kē □dhe 'bha i "yan 'ta- 'gü, bhii □dede i -dho -a -dhε yö □dhe Atanna -wυdhiüloomε -zë 'bha 'yii go Gadhidhe do.»

53 □□Dhe 'ö go- 'gü 'yö mε 'ö "dhü 'ö dho 'ö -gō 'kō.

8

Yesu -bha □mlaabō 'kun -dhebhō do -mawōn 'to -kō 'ö Zan -ya pö

1 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -yö □wli 'ö dho -tōn 'wo Odhivie -tōn -kē bha- □gbin-.

2 "Kεε □dhe 'ö- -ta -dhε □ya □kpaō, 'yö -ziö 'zü -deewo 'ö dho Atanna -dhōkēgükō 'gü -dhεkpaō tii 'gü, 'yö "sεgūmε -nu □gban "pepe 'wo nu- -dhε 'gü. □Dhe 'ö □ya bō 'yaanu -sü 'ka, 'yö- -nu □klang kē -sü zü bho.

3 -Yö -to mü 'yö Zuifö -nu -bha 'tōnggōmε -nu waa- Fadhizien -nu 'wo nu dhebhōnē do 'wo- kun □mlaabō -bha -a 'ka.

4 'Yö 'wo- -ya wo □zinng 'gü, 'yö 'wo- pö Yesu -dhε: «Yi Dēmε, dhebhōnē ya -wa -kun □mlaabō □në- -bha.

5 'Tōng- 'ö Moizö -ya -ben zë kwa -dhε bha -ya -pö □dhe □wa dhebhō 'kun □mlaabō -bha □dhe -kō bha- 'dhö, -wa zë -gwē 'ka kö -yö ga. Bhi -zë i i -bha -pö 'gü □dhe?»

6 -Wa -pö "dhü- -wυ mō- kian □në- 'ka kē "dhü kö 'wo za -dō -bha -dhε yö. "Kεε □dhe 'ö □waa- pö "dhü, 'yö Yesu -yö "gblēnu, 'yö -ya -ben zë -sü -bha 'ö kōngga 'ka "sia-.

7 'Ö gun kö -wa dhεε" 'kpö sië -dhöko -dhökodhö -dhe do 'gü, 'yö ö -go "dhiü □wlü 'ö- pö- -nu -dhe: «'Mε 'ö ka kpö 'gü bha 'ö 'yii 'wön yaa kë do -a -mε -yö -gwë -blεsü 'sü kö -ya -zuö dhebho bha- -bha.»

8 'Yö "gblëenu 'zü -deewo 'ö -ya -ben zë -sü -bha "sia-.

9 □Dhe 'mε 'wo bha 'wo 'wön bha- ma, ('yö- -nu zuë" 'dhö -ya za dö -sü -bha -a -nu -bha,) 'yö- mε "gblüglü -nu 'wo gun- nu -ta bha 'wo -ya 'dho -sü -bha, 'yö 'wo dho "dhü fle □fle fledhö ('yö- -nu □gban 'wo dho). 'Yö dhebhone bha 'ö to ö do 'ka Yesu -kuu "dhiü mü.

10 'Yö Yesu -yö ö -go "dhiü □wlü 'zü -deewo, (ö dho -dhe -ga kö 'mε 'wo bha- □gban □wa 'dho kö dhebho bha yöö do □në □ya 'to mü). 'Yö- pö- -dhe: «'Yö 'mε 'wo nu i 'ka ya -wo 'mε, dhebhone? "Eεn i -zëzakame 'yii □löö- -nu kpö 'gü -ee?»

11 'Yö- -yö bö Yesu -go 'ö- pö: «□lin -wa, n Dëmε.» 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Eε! Mang -dī 'pö 'mii 'dho i zë za 'ka. -Bhö 'dho, "kεε 'bha 'dho, 'bha 'dho 'wön yaa kë 'zü!»]

Yesu -bha -kë "kpongtaadhe -bha -dhepuudhe 'ka -kö -dhiang 'ö Zan -ya zë

12 'Yö Yesu -yö dhiang zë 'zü -deewo 'mε 'wo gun mü -blεsü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Ma □në 'a "kpongtaadhe -bha -dhepuudhe 'ka. 'Mε 'ö □ya ziö n □keng-, -dhe -dho "pu- -mε -bha -tosea -ta 'ö 'yaa -tosea kë ö tii -bha 'zü tongtongdhö, "kεε 'ö- -kë -dhepuudhe □në- 'gü.»

13 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Fadhizien -nu -wa pö- -dhe 'wo- pö: «-A 'dhe 'kö bha "sεεdhe □në- kë sië i -dī -bha bha. □Ya 'to yö -zë -bha kö 'pë 'i- pö sië bha □sua □në- □gban 'ka.»

14 'Yö Yesu -ya -yö bö- -nu -go 'ö- pö: «'Kö 'zü 'ö -kë □dhe a "sεεdhe -kë n -dī -bha oo, 'mii- kë n -dī -bha oo, a- 'wön -dö □dhe teanwön □në 'a- pö, -a -gen -mü □dhe ka □në 'kaa n 'godhe waa- n 'dhodhe dö, "kεε ma -zë a- -dö.

15 Ka □në 'ka za dö n -bha ka -go "piü "wεεwεε, "kεε ma -zë 'maa za dö mε 'bha -bha.

16 'Kö 'zü 'ma za -zian dö mε -bha kö teanwön □në 'a- pö, -a -gen -mü □dhe 'maa n do 'ka, n Dë 'ö n bö bha -yö n "piü.

17 'Yö- -ben 'dhö zë -sü 'ka 'zü ka -bha 'tong- 'sεεdhe 'gü □dhe "sεε- □ple -wu □ya kë do 'wön 'dhe 'kö- -bha kö tean- -mü.

18 -A -kë "dhü -sü 'gü, a n -dī "sεε- 'ka, 'yö n Dë 'ö n bö bha 'ö "sεεdhe -kë n -bha 'pö.»

19 'Yö 'wo- dhεε" kpö 'wo- pö: «I dë □në de 'ka?»

'Yö- -yö bö- -nu -go 'ö- pö: «N dö 'ö 'kaa- wo □në- -wön 'gü 'yö 'kaa n Dë dö bha. □Ya kë □dhe ka n -dö 'nu kö n Dë -dī 'pö ka- -dö.»

20 -Yö dhiang -nu bha- -zë "dhü kö -yö Atanna -dhökëgüko 'ö Zedhizadhemo bha- 'gü, -dhe 'wo Atanna -bha 'kö -yë -kë 'ka 'wëë- bho- -bha bha- 'gü, "kεε mε 'bha -kö 'yii □möö- 'kun -sü -bha, -a -gen -mü □dhe kö- -bha yi 'yii □loo □kö.

21 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe -deewo 'ö- pö: «Maa 'dho, "kεε 'ma 'dho, ka -dho n möö-, "kεε 'kii 'dho n yö 'ö to "dhü 'ö 'ka ga ka □song 'ka ka -bha; -a -gen -mü □dhe -dhe 'a 'dho sië- -bha bha, 'kii 'dho □möö- -bha kö 'ka 'dho mü.»

22 □Dhe 'ö- pö "dhü 'yö -göme -nu bha 'wo- pö wo 'kö -dhe: «-Yö -më -dhiang □në- zë □ni? "Eεn yöö ö -dī zë -ee?» "Eεn 'zü -a pö 'ö- wo □dhe -dhe 'ö yöö 'dho- -bha 'kwaa □möö- -bha kö 'kwa dho mü bha- -gen -mü -më 'ka?»

23 'Yö- pö- -nu -dhe: «Ka -zë ka kpu- -go "kpong □taa yö, "kεε ma -zë n kpu- -go dhang- 'gü. "Kpongtaame -mü ka -zë ka 'ka, "kεε "kpongtaame 'yaa -mü ma -zë n 'ka.

24 'Yö □në- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe ka -dho ga ka □song 'ka ka -bha. □Ya kë □dhe kö 'kii 'dhang bho- "dhiü □dhe ma □në 'a 'dhö 'ka, ka -dho ga ka □song 'ka ka -bha.»

25 'Yö 'wo- pö- -dhe: «De -zë -mü i 'ka -zë wo □zöö?»

'Yö Yesu -ya -yö bö- -nu -go 'ö- pö: «Pë do 'a -gban pö -sü -bha ka -dhe 'yi bha- 'ka □në 'a- 'ka.

26 □Song 'gbε -yö ka -bha, 'ö 'a □möö- 'nu- -bha 'a- pö "Eεn 'ö 'a za dö- 'ka ka -bha, "kεε □dhe 'ö -kë □dhe 'mε 'ö n bö bha yö □në teanwön pö bha, yö □në- -wön 'gü 'yö 'wön 'dhe 'a- ma- -ta □në 'a- pö mε "bhü- -nu -dhe.»

27 "Κεε -a pö 'ö- wo "dhü bha 'wii- 'gü ma □dhe -yö -wɪ ö Dë Atanna □në- 'ka.

28 Yö □në- -wɔn 'gü 'yö- pö 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'ka bo mang Μεγβόμε n -dɔ "dhü -bha -sü 'ka yi 'ö- 'ka, 'yö 'pë 'a- 'ka 'ka gun -na -a dɔ, "εεν 'zü □dhe 'maa 'wɔn 'bha kë n -dɪ -ta, "κεε -wɔ 'ö n Dë -ya kpɔ n -bha 'yö 'a- 'gü -wɔn -kë.

29 'Με 'ö n bɔ "dhü bha -yö n "piü, 'yii n 'to n do 'ka, -a -gen -mü □dhe a -dhidhewɔn □në- -kë yi □gban -yi □gban 'ka.»

30 Με 'gbε -wo kë 'dhang bho- "dhiü dhiang -nu 'ö- zë "dhü bha- -wɔn 'gü.

Μεβηυδhe -bha -kë 'wɔn yaa -gɔ □dhuëngdhe 'gü -kɔ -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Zan -ya pö

31 'Yö- pö Zuifö -nu 'wo 'dhang bho- "dhiü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'ka 'to -kplü -sü 'ka n -wɔ -bha -së 'ka "πεεπεδhö, kö 'ka kë ma □klang □dede 'ka.

32 Ka -dho teanwɔn dɔ, 'ö teanwɔn bha 'ö ka gba -ya -dɪ 'flëe- 'gü -sü 'ka.»

33 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Ablaamö suu -mü yi 'ka, 'yii -da □dhuëngdhe 'gü me 'bha -gɔ do, -yö kë -kɔ -kë □dhe 'yö 'i- pö yi -dho 'go □dhuëngdhe 'gü?»

34 'Yö Yesu -ya pö: «A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe me "ɔɔ me 'ö 'wɔn yaa -zë -kë, kö- -me -yö 'wɔn yaa -gɔ □dhuëngdhe 'gü.

35 "Κεε 'sa kö □dhuëng -zë 'yaa 'to 'kɔdhi 'gü kö 'yii kë 'kɔ 'gü 'në -zë 'ka.

36 -A -kë "dhü -sü 'gü, □ya kë □dhe mang Atanna gbö -me -zë 'ma ka bho □dhuëngdhe 'gü kö 'ka 'go □dede □në- wo □dhuëngdhe 'gü bha.

37 A- 'wɔn -dɔ □dhe Ablaamö suu -mü ka 'ka, "κεε n -wɔ 'yaa 'dho 'ö- wo ka "tɔɔdhö 'yö -kë 'yö ka "piü □dhe 'ka n zë bha.

38 Pë 'ö n Dë -ya -zɔn n -dhe □në 'a- -dhiang zë, "κεε ka -zë, 'pë 'ö ka dë -ya -dhiang zë ka -dhe □në 'ka- -kë.»

39 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Ablaamö □në yi dë 'ka!» 'Yö Yesu -ya pö 'pö- -nu -dhe: «(Ablaamö suu 'yaa -mü ka 'ka!) □Ya kë □dhe ka -kë Ablaamö suu 'ka 'nu kö ka -dho Ablaamö këwɔn -nu kë.

40 "Κεε ka -zë n zë -zian □në 'kaa- mɔɔ- sië, "κεε 'sa kö teanwɔn 'a- ma n Dë -ta

□në 'a- pö ka -dhe. 'Sa Ablaamö -zë 'yii yö -zë suu kë!»

41 □Ya kë "dhü kö 'pë ka dë -ya -kë 'yö 'ka- kë sië bha, (kö Ablaamö -zë 'yaa ka dë 'ka).»

'Yö 'wo- pö- -dhe: «Yi -zë 'tɔɔ- -ta -në 'yaa -mü yi 'ka -wa. Yi dë -yö doseng yö -mü Atanna □në- 'ka!»

42 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «Ka dë 'yaa -mü Atanna 'ka! Ka dë- -kë Atanna 'ka 'nu kö n -dho -dho ka kë. -A -gen -mü □dhe a -go yö □në- 'gü. □Ya 'go mü 'zü a -nu yö □në- -bha nu 'gü. 'Mii nu n -dɪ 'ka, yö □në n bɔ.

43 -Më □në -kë 'yö 'kaa n -wɔ 'gü ma? -A -gen -mü □dhe 'kaa "tɔ 'to n -wɔ -bha!

44 □Ya kë "dhü kö ka -zë ka dë □në Sotraan 'ka, 'yö 'ka- "piü □dhe 'ka ka dë bha- -dhidhewɔn kë bha, 'sa kö yö -zë mezëme -mü 'ö -bhɔ 'ka "dhü -a zübhoyi 'ka 'yii teanwɔn pö do, -a -gen -mü □dhe teanwɔn pö zuëga 'yaa- "gblüü-, -a -dɔ 'ka -mü □sua □në- 'ka, 'yii □sua kë- □nii 'yaa -da, -a -gen -mü □dhe yö □në □sua suu -da.

45 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö ma -zë 'ma teanwɔn pö ka -dhe 'yö 'kaa 'dhang bho n "dhiü bha 'yö bha.

46 "Εεν de -mü 'ka ka kpö 'gü bha 'yö □song yö -sü 'ka n -bha? □Ya kë "dhü 'ma teanwɔn pö ka -dhe bha -oo! 'Kaa 'dhang bho- "dhiü -më -wɔn □në- 'gü?

47 Ka -zë ka dë □në 'yaa Atanna 'ka 'yö- -wɔn 'gü 'yö 'kaa ka "tɔ 'to n -wɔ -bha bha, "κεε 'yaa yö -zë 'ka, me "ɔɔ me 'kö Atanna -bha 'ka, -yö ö "tɔ -to -a -wɔ -bha!»

48 'Yö Zuifö -nu -gɔme -nu bha 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «-A pö 'yi- wo □dhe Atanna -wɔn -ma -zukplü -bha -me -nu 'wo- -nu Samadhi -me -nu -kë bha- me do -mü i 'ka, "κεε "yina yaa -yö i 'gü ya 'yaa □sua 'ka.»

49 'Yö Yesu □ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'pö 'ö- pö: «"Yina yaa 'bha 'yaa n 'gü, ma -zë n Dë □në 'a- □bhlëe -ya, "κεε 'yö ka -zë 'ka □bhlëe □në- bho n -bha.

50 Ma -zë 'mii n -dɪ 'tɔɔbhɔdhe mɔɔ-, -a -gen -mü □dhe -a -mɔɔ n -dhe -me -dhö, yö 'ö "dhü bha □në ma -zë n -ta -zadɔme 'ka.

51 "Κεε a- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me □ya n -wɔ ma kö- -me -ya

-ya □bhlēē 'gü, -a -mε 'yii 'dho ga tongtongdhö.»

⁵² □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü 'yö 'wo- yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «'Ya- 'wɔn dɔ □tɔn □dedewo □dhe 'yina yaa □nē i 'gü, -a -gen -mü □dhe bhi -zē i- -pö □dhe mε "ʊʊ mε 'ö □ya 'dhang bho i "dhiü -a -mε 'yii 'dho ga tongtongdhö, "kεε 'sa kö Ablaamö waa- Atanna -wɔdhiüloomε -nu -zē □gban □wa ga.

⁵³ "εεn □ya kē "dhü kö bhi -zē i fiē- □nē 'dhö yi dē Ablaamö 'ö yö -zē □ya ga bha- 'ka bha -ee? Atanna -wɔdhiüloomε -nu □gban □wa ga -dhe 'ö- -bha bha bhi -zē de -mü i 'ka ('yö 'i- pö 'mε □ya 'dhang bho i "dhiü 'yii 'dho ga tongtongdhö)?»

⁵⁴ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: □Ya kē 'nu □dhe kö ma □nē 'a n -dɪ 'tɔ bho siē, kö n 'tɔ bho -sü 'yaa pē 'bha 'ka, kö -yö 'wlaasü, "kεε n Dē do 'ka- -dhe siē kaa- Atanna bha □nē n 'tɔ bho siē.

⁵⁵ "Kεε 'sa kö 'kaa- dɔ, 'sa ma -zē a- -dɔ. □Ya kē □dhe a- -pö 'nu □dhe 'maa- dɔ kö □suakēmε -mü n 'ka 'pö □dhe ka 'dhö. "Kεε a- -dɔ, a- -wɔ -ma yö □nē- -wɔn 'gü.

⁵⁶ 'Sa kö ka 'ziü- Ablaamö -zē -yö ö -zu -gɔn □dhe ö -dho n nu "töng yö, 'yö ö -sēkē "dhiü, "kεε kö- yi- -tun mü □gblēen. □Dhe 'ö- "yan 'dhö -da -a -dhe 'gü, -a □nii- kē -da.»

⁵⁷ 'Yö Zuifö -nu 'wo- pö: «-A -kwε -zian 'yii □mɔɔ □kö -kaɔng "sɔɔdhu -bha "kεε -yö Ablaamö -dhiang zē siē!»

⁵⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «A- pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe 'ö gun kö Ablaamö 'yii bho □kö kö ma -zē a -dhö.»

⁵⁹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Zuifö -nu 'wo -gwē sü 'yö 'wo- pö 'wo- zē -gwē 'ka, "kεε 'yö ö -gblen kɔ 'yö zun "kpenng.

9

Gondënë do 'ö bho kö- "yan-yö □wliü 'ka -a -kē "klöüklö -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zē

¹ 'Ö gun kö Yesu -yö ziö siē 'pö- 'piü, 'yö -kpan göndënë do 'bha bha- -bha. 'Mε bha 'ö bho kö- "yan -yö □wliü 'ka.

² 'Yö Yesu -bha □klang -nu 'wo- dhεε" kɔ 'wo- pö: «Yi Dēmε, 'mε 'ö ya yö □nē 'wɔn yaa -kē -ee, "εεn -a dē -nu □nē 'wo 'wɔn yaa -kē 'yö- -wɔn 'gü 'yö bho kö- "yan -yö 'wü -sü 'ka ya?»

³ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Ö bho 'ö- wo "yan □wliü 'ka bha- -gen 'yii -gban -a -bha 'wɔn yaa kē -sü, "εεn 'zü -a 'kɔmε -nu -bha -bha, "kεε -yö -kē "dhü kö mε "bhi- -nu □nē -wo Atanna -bha 'gügbüdhε dɔ- -bha.

⁴ □Dhe 'ö -kē □dhe "bin 'yii 'ma □kö bha- -dhe a -bha □dhe mε 'ö n bɔ bha, 'ö n bɔ- 'wɔn 'ö- 'gü 'kwa- kē, -a 'kɔɔ- -mü □dhe "bin -zē □ya bo 'ma -sü 'ka, kö yē kē "töng □ya ziö.

⁵ "Töng 'a -tun 'ka "kɔng □taa yö bha ma □nē 'a -dhe -pɔ mε "bhi- -nu -ta.»

⁶ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö "dhidhi bho "sia-, 'yö pa- 'gü, 'yö -kē bü- 'ka, 'yö- -kan 'mε bha- "yan 'gü.

⁷ □Dhe 'ö □yaa- "kan- "yan 'gü "dhü 'yö- pö- -dhe: «-Bhö 'dho kö 'i i wēē' "zu 'yi □gblü 'wo- Sidhoe -kē bha- □bhaa.» (□Waa- pö Sidhoe -a -nu -wɔ 'gü kö -wa pö 'yi 'wo- bɔ).

□Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö göndënë bha 'ö dho "yi bha- □bhaa, 'yö ö wēē' -zu mü. -A -go mü -sü 'ka kö- "yan 'gü □ya "pɔ, kö □ya -dhe yö 'kɔkɔpadhö.

⁸ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö- -yayɔɔ -nu waa- 'mε 'wo- dɔ gbadhεmε 'ka 'nu -blēesü bha 'wo- pö: «Gbadhεmε 'ö gun -ya -sü 'ka -dhe 'ya- 'gü ya 'yaa kē □ni -ee?»

⁹ 'Yö mε 'bha -nu -wa pö: «Yö -mü.»

Kö mε 'bha -nu -wa pö siē 'pö: «-Abin □maa, -yö -bho □nē wo- -bha "kεε 'yaa -mü!»

'Yö yöö □dede 'ö- pö: «Mε "wεε 'bha 'yaa -mü, ma -mü!»

¹⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'wo- dhεε" kɔ 'wo- pö: «I "yan -yö "pɔ -kɔ -kē □dhe 'sa?»

¹¹ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Mε 'wo- -dhe Yesu bha □nē bü- -kē 'yö- -kan n "yan 'gü, 'yö- pö n -dhe 'a 'dho kö 'a n wēē' "zu "yi 'wo- Sidhoe -kē bha- □bhaa, 'yö 'a 'dho 'a n wēē' -zu mü. □Dhe 'ö 'ma bo n wēē' "zu -sü 'ka, 'yö n "yan -yö -dhe yö.»

¹² 'Yö 'wo- dhεε" 'bha kɔ 'zü 'wo- pö: «-A 'mε 'ö "dhü bha -yö 'mε?» 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Aa! 'maa- yö -zē 'wɔn dɔ!»

¹³ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö 'mε 'ö Yesu -ya dha bha 'wo dho- 'ka Fadhizien -nu -kuu "dhiü.

14 Böö- 'ö Yesu -ya -kë 'ö göndënë bha-dha- 'ka bha -ya -kë "dhü Zuifö -nu -bha [glooyi do 'bha [në- 'ka.

15 Yö [në- -wön 'gü 'yö Fadhizien -nu 'wo göndënë bha- dhεε" kpo 'pö -ko 'ö -kë 'ka 'yö- "yan -yö -dhe yö bha- -wön 'ka. 'Yö- -yo bo 'pö- -nu -go 'ö- pö: «-Yö böü- [në- -kan n "yan 'gü 'yö 'a dho 'a n wëe' -zu 'yö 'a -dhe yö.»

16 'Yö Fadhizien -nu 'wo -pe 'gü, 'yö -ko "pean bha -ya pö: «'Mε 'ö bho "dhü bha Atanna -bha mε 'yaa -mü; yö [në- -wön 'gü 'yö 'yaa- -bha 'tong- 'ö- -gban [glooyi -bha bha- [bhlëe -ya.»

Kö -ko "pean 'bha -dä 'pö -ya pö sië 'ö- pö: «Atanna -bha mε -mü! 'Yaa "dhü 'mε 'kö 'yaa Atanna -bha mε 'ka -yö -moo -bha 'ö "dhabhliwön suu -nu ya- kë -ko -kë [dhe?»

17 'Yö Fadhizien -nu 'wo- dhεε" 'bha kpo 'zü 'wo- pö: «'Ö bhi 'kö bhi -zë i "yan "dhiü -pu bha i i -bha -pö 'gü [dhe?» 'Yö- pö: «Ma -zë a- -pö Atanna -wüdhüloomε -mü -wa!»

18 "Kεε -a -pö [dhe 'mε 'kö bha- "yan- gun 'wü -sü 'ka "pepedhö 'yö -dhe -dee 'bha yö sië bha- -wön -zë 'yii bho Fadhizien -nu bha- -nu 'gü tean- -bha tongtongdhö. 'Yö 'wo 'mε bha- dë -nu -dhe kö 'wo- -nu dhεε" 'kpo 'pö.

19 [Dhe 'ö [wa nu, 'yö 'wo- -nu dhεε" kpo 'wo- pö: «'Mε ya ka gbö -mü -ee? -Wa -pö 'ö bho kö- "yan -yö 'wü -sü 'ka -wa, tean- -mü -ee? 'Yö -yö kë -ko -kë [dhe 'yö -dhe yö -deewo?»

20 'Yö "yanwlümε bha- 'kpomε -nu bha 'wo- -yo bo- -nu -go 'wo- pö: «'Yi gbö -mü, 'ö bho kö- "yan -yö [wlü 'ka "dhü tean- 'ka,

21 "kεε 'ö -kë -ko 'kö- -bha 'yö -dhe -dee 'bha yö sië ya 'yaa yö -zë 'wön dö, 'mε 'ö 'wön bha- -kë 'pö 'yaa- dö. -Kaa yöö [dede dhεε" 'kpo kö -ya -gen bho ka -dhe, -a -gen -mü [dhe 'yaa 'në 'dεdε 'ka 'zü!»

22 -A pö 'ö 'mε bha- dë -nu bha -wa wo "dhü bha- 'klö- -mü [dhe kö -wo "suü sië Zuifö -nu -gomε -nu bha- -nu -go; -a -gen -mü [dhe 'ö gun "dhü kö [wa -ya 'kwëe- kë kö- -nu -wu [ya 'to- -bha do [dhe mε "uu mε 'ö dho- pö [dhe Yesu bha Atanna -bha -Yamε Klisi -mü, -wo -dho a-

-mε -gen -naa 'kpo, 'ö 'yaa -da -a -nu -bha -yakwëekëgüko 'bha -bha 'bha 'gü 'zü.

23 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö- dë -nu -wa pö 'në 'dεdε 'yaa -mü, -kaa yöö [dede dhεε" 'kpo kö -ya -gen bho bha 'yö bha.

24 'Yö Fadhizien -nu 'wo 'mε 'ö "yan -yö gun [wlü 'ka bha- -dhe 'zü -deewo, 'yö 'wo- pö- -dhe: «'i- zë Atanna -dhe! 'Mε 'ö i dha bha de suu -mü? -A pö 'yi- wo "dhü bha- -gen -mü [dhe yi -zë yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü [dhe 'mε bha 'wönyaakëmε -mü.»

25 'Yö- -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «'Wönyaakëmε -mü -ee, "εεn 'wönyaakëmε 'yaa -mü -ee, 'maa yö -zë 'wön dö! N -bha 'a- dö -yö doseng, yö -mü [dhe 'a bho kö 'maa -dhe yö "kεε 'ma -dhe yö [taa yö- -bha.»

26 'Yö 'wo- pö- -dhe: «-Yö i "yan "dhiü "pu -ko kë [dhe? -Yö -më [në- -kë i -bha?»

27 'Yö- -yo bo 'zü- -nu -go 'ö- pö: «'Ma ziö -zë wo- -gen 'gü ka -dhe 'nu, "tu [në 'kii- 'to n -wu -bha, ka n dhεε" -kpo 'zü -deewo -më -wön 'gü? "εεn -yö ka "piü 'pö [dhe 'ka -da [keng- kö 'ka kë- -bha [klangdhiü 'ka -ee?»

28 [Dhe 'ö- pö "dhü 'yö 'wo -ya "si bho -sü -bha -a -go, 'yö 'wo- pö- -dhe: «'Bhi [në 'i- -bha [klangdhiü 'ka, "kεε yi -zë yi Moizö [në- -bha -go 'gü.

29 -A -gen -mü [dhe yi Moizö [në- dö [dhe 'mε 'ö Atanna -yö dhiang zë- -dhe -a 'dhö, "kεε mε 'dhe 'kö bha 'yaa- 'godhe dö.»

30 'Yö 'mε bha 'ö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-A kë -sü kö 'ka- pö [dhe 'kaa 'mε 'kö bha- 'godhe dö -zë 'wön [në n kön, "kεε 'sa yö [në ma -zë n dha.

31 Mε [gban kwa- 'wön -dö [dhe Atanna 'yaa 'ö "tu 'to 'wönyaakëmε -bha bhea" -wu -bha kö 'yii kë 'mε kö- [bhlëe -ya, 'ö 'ö "tu to- -wu -bha -a 'ka.

32 [Ya 'go -mü 'zü 'kwii- -ma "se ya- 'gü do [dhe 'mε 'ö bho kö- "yan -yö 'wü -sü 'ka mε 'bha [yaa- -mε kë "klüklü do.

33 [Ya kë 'nu [dhe 'mε bha Atanna -bha mε 'yaa -mü, kö- -ko 'yii 'dho [moo 'wön bha- kë -sü -bha!»

34 'Yö Fadhizien -nu bha 'wo- -yo bo- -go 'wo- pö: «'Bhi 'ö bhi -zë 'wön yaa "kongble 'dhö i -bha, 'ö 'i bho 'wön yaa 'gü, 'ö 'i

-gla 'wɔn yaa 'gü bha -yö i "piü □dhe 'i yi □klang kē -mē -wɔn □nē- 'ka?»

'Yö 'wo- -kē Zuifö -nu -bha -yak-wēekägükɔ bha- 'gü.

³⁵ □Dhe 'ö 'mē bha □ya ziö □ya 'dho, 'yö Yesu -ya ma 'pö □dhe □waa- "piü kē Zuifö -nu -bha -yakwēekägükɔ 'gü. □Dhe 'ö -kpan -bha -dhe 'bha bha- 'gü, 'yö- dhεε" kɔ 'ö- pö: «I 'dhang -bho Mεgböme -wɔn "dhiü "wε -ee?»

³⁶ 'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «A- dɔ -zē wo 'nu kö a -dho 'dhang bho- "dhiü -dhe, n Dēme! "Kεε -yö 'mē -zē wo?»

³⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «'Bha -kpan -bha □naa bha, -a -gen -mü □dhe yö □nē keng 'ka "wɪ siē bha.»

³⁸ 'Yö- pö: «'Ma 'dhang bho- "dhiü, n Dēme!»

□Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö zun- -dhe ö kpiö 'gü.

³⁹ Yesu -ya -pö -dhe yö □nē- 'gü 'ö- pö: «Nu 'a- wo "kɔng □taa bha a -nu kö 'a 'wɔnbhokota □nē- kē kö 'mē 'waa -dhe yö tongtongdhö -wo -dhe yö, kö 'mē 'wo- pö wo -dɪ -dhe wo -dhe yö bha 'wa 'dho -dhe 'bha yö, kö- -nu "yan -yö 'wü.»

⁴⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'ö Fadhizien -nu 'bha -nu 'wo gun- □keng- mü bha □waa- ma, 'yö 'wo- dhεε" kɔ 'wo- pö: «□Ya kē "dhü kö 'mē 'yi ya 'pö yi "yan- □wɪü 'ka □naa bha -ee?»

⁴¹ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «□Ya kē 'nu □dhe ka ka -dɪ -sü □dhe "yanwɪüme 'dhö kö 'bɔn 'yaa ka -bha, "kεε ka- -pö ka -dɪ -dhe □dhe ka -dhe -yö; 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'bɔn 'yii 'dho 'go ka -bha tongtongdhö bha 'yö bha.»

10

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban -tuü -maakēme waa- -bha -tuü -nu -bha -a -dhiang 'ö Zan -ya zē

¹ 'Yö Yesu -yö "gwënnng do -da -a -nu -dhe 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe mē "ʊʊ mē 'ö 'yii bɔ "bhlaa wɛε "dhi 'ka kö -yö -da 'gü, "kεε 'ö bɔ zian "wεε 'ka, kö 'mē bha □kwaanme "εεn pēgüseeme -mü.

² "Kεε 'mē 'ö bɔ "bhlaa wɛε "dhi 'ka 'ö -da 'gü bha kö yö □nē "bhlaa bha -maakēme 'ö- -mē □dede 'ka -a 'ka.

³ "Bhlaa wɛε "dhiümε -zē -yö wɛε "dhi "pɔ □nē- wo 'yö -tuü dēmε 'ö 'ö -bha -tuü -nu -dhe, 'yö 'wo- -wɔ ma. Yö -zē -yö 'ö -bha "bhlaa -nu bha- -nu -sü 'tɔ 'ka 'do 'do 'yö- -nu -dhe, 'yö dho- -nu 'ka "kpenng.

⁴ □Ya bo 'ö -dɪ -bha -tuü -nu bha- -nu -zun "kpenng -sü 'ka □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö -da -nu -dhe "dhiü 'yö 'wo -ziö □keng-, -a 'kɔɔ- -mü □dhe -wa -wɔ -dɔ.

⁵ 'Mε 'wo mε "wεε 'ka -a -bha -tuü -nu bha -wo -dho □dua □nē- wo- -nu -gɔ, 'wii 'dho ziö- -nu □keng-, -a 'kɔɔ- -mü □dhe 'waa- -nu -wɔ dɔ.»

⁶ "Gwënnng bha Yesu -ya -da -a -nu -dhe "dhü "kεε 'wii- 'kɔɔ- dɔ.

⁷ 'Yö- 'kɔɔ- pö 'zü- -nu -dhe -deewo 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe: Ma □nē 'a □dhe -tuü wɛε "dhiü "kwεε -yaan 'dhö;

⁸ -a -gen -mü □dhe mē "pεpε 'wo gun wo -dɪ kē siē -tuü -mē 'ka 'wo nu bha, -tuü -nu 'wii wo "tu 'to- 'bha -wɔ -bha. -A -gen -mü □dhe □kwaanme -nu waa- pēgüseeme -nu □nē gun wo -zē -a -nu 'ka.

⁹ Ma □nē 'a □dhe -tuü wɛε "dhi 'dhö. 'Mε 'ö bɔ n -ta 'ö -da wɛε 'gü, -yö -dho dha, -yö -dho □mɔɔ- -bha 'ö -da 'kɔɔdhö 'ö zun "kpenng, (-a -gen -mü □dhe kö -yö □dhe mē 'dhö mē -dɪ -gɔ 'kɔɔdhö). □Ya 'go mü 'zü -yö -dho 'ö -bhöpē □sɔɔ.

¹⁰ □Kwaanme -zē -yö -nu kö 'ö □kwaan □nē- bho kö 'ö -tuü -nu zē -nu wo kö 'ö- -nu 'gü see-, "kεε ma -zē a -nu kö 'a- -nu -maa □nē- kē kö □sii -yö kē- -nu -dhe kö -wo -ya -a "yi □bhaa.

¹¹ Ma □nē 'a -tuü -maakēme □dede 'ö -tuümε 'ka -a 'ka. -A -gen -mü □dhe "bhlaa -tuü -maakēme □dede □nē □mɔɔ- -bha 'ö 'ö -bha -tosea □gbao 'ö -bha -tuü -nu -wɔn 'gü;

¹² "kεε 'mē 'kö yö -zē 'wo- □saa □nē- bho, 'ö 'yaa -tuümε 'ka, "εεn 'ö 'yaa -tuü -maakēme -sē 'ka, □ya laa yö kö -yö nu siē -tuü 'kun -dhe 'gü, -yö 'ö kwaa- □nē- wo- -nu zü 'ö -ziö -bεang 'ka, 'yö laa -ya nu zē, 'yö- -nu -pεn 'yö 'wo dɔ 'do 'do.

¹³ □Naɔmɔɔme -zē -ziö -bεang 'ka -gen -mü □dhe yö -zē □naɔmɔɔme □nē -mü -a 'ka, -tuü -nu -wɔn 'yaa- -gɔ -dhe -tuümε □dede 'dhö, "kεε ma -zē -tuü -maakēme -sē □dede 'ö- 'ka yö -mü n 'ka.

14 A ma -tuö -nu -dɔ, woo -dɪ 'pö 'wo n dɔ.

15 □Dhe -kɔ 'ö n Dë -yö n dɔ- 'ka 'ö mang -dɪ 'pö 'a- dɔ- bha- 'dhö. Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'a ma -tosea nu ma -tuö -nu -wɔn 'gü.

16 -Tuö -nu 'wo "dhü bha- -kpea 'yaa kë □ni, -a 'bha -nu -wo -dhö 'ö 'waa wɛɛ ya- 'gü. -A 'dhe 'wo "dhü bha "fɔn kö 'a nu- nu 'ka wɛɛ ya- 'gü 'pö. A -dho -a -nu -dhe 'wo n -wɔ ma, 'ö 'wo nu 'ö -tuö kpö -yö to do, 'ö- -gɔdhiümɛ -yö -kë do 'pö.

17 N -dho -yö n Dë -kë, -a -gen -mü □dhe a ma -tosea -nu "dhü kö 'a- 'sü -deewo.

18 Mɛ 'bha -kɔ 'yii ziö n -gɔ, a- -nu n -dɪ □ni □në- -bha. -A -gen -mü □dhe -a nu "sɪ -yö n -dhe, -a 'sü "sɪ -yö n -dhe. 'Wɔn 'ö n Dë -ya -ya n □kwɛɛ- kö 'a- kë 'yö bha.»

19 -Wɔ 'ö Yesu -ya pö "dhü bha 'yö 'güglüdhe -dee 'bha -da 'zü Zuifö -nu kpö 'gü.

20 'Yö mɛ kpö 'kpii- 'bha -wa pö: «'Mɛ bha -tamamɛ -mü!» "ɛɛn: «Slaa" □në □ya -da 'gü, 'ka 'dho ka "tv 'to- -wɔ -bha!»

21 "Kɛɛ kö mɛ 'bha -nu -zë -wa pö sië 'pö □dhe: «-Tamamɛ "ɛɛn slaamɛ -zë "wɪ -kɔ 'yaa kë "dhü, -a -gen -mü □dhe "yina yaa -zë 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö "yanwlüme "yan "dhiü "pɔ.»

22 'Wɔn bha -yö -kë "dhü "nɛnɛ ziö "töng 'gü kö Zuifö -nu -bha "saa- -bho Atanna -dhe -dhe 'wo- -pë -kë yi 'bha 'ka bha -wa -kwɛ -zun 'ko "dhiü troo kë sië Zedhizadhëmö.

23 Kö Yesu -yö □nië sië Atanna -dhɔkëgükɔ 'ö Zedhizadhëmö bha- "kwɛɛdhe 'wo- -dhe Sadhomɔ -bha "kwɛɛdhe bha- 'gü,

24 'yö Zuifö -nu 'wo nu 'wo bho 'ko -ta -a -dhe 'gü mü 'wo- pö- -dhe: «'Ya dɔ □tɔn 'kën 'gü i -wɔn 'gü "gbɪ- -wa, i -dho yi bho- 'gü -më yi □në- 'ka? 'Ö □ya kë □dhe bhi □në 'i Atanna -bha -Yamɛ 'ö- nu -wɔn 'dhö 'dhö bha- 'ka tean- 'ka, -bhö -a pö yi -dhe!»

25 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Ma- pö -zë wo ka -dhe 'nu -wa, 'dhang □në 'kaa- bho n "dhiü. "Kɛɛ 'sa kö 'wɔn -nu 'a- -kë n Dë -bha 'gügbɪdhe -kɔ 'ka bha -wa -zɔn □dhe ma □në 'a Atanna -bha -Yamɛ bha- 'ka "dhü tean- 'ka.

26 "Kɛɛ 'dhang 'ö 'kaa- bho n "dhiü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'kaa ma "bhlaa -tuö kpö 'gü -mɛ □në- 'ka.

27 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe ma -tuö kpö 'gü -mɛ -nu -zë -wo wo "tv -to n -wɔ -bha, 'ö 'a- -nu dɔ, 'ö 'wo -ziö n □keng- 'pö,

28 'yö 'a □siü 'ö 'yaa yën- -da -nu 'gü. -A -wɔn 'gü 'wii 'dho ga tongtongdhö, 'yö pë 'bha -pë 'bha -kɔ 'yii 'dho □mɔɔ- -bha 'pö kö -ya -nu bho n □kwɛɛ-.

29 -A -gen -mü □dhe n Dë 'ö- -nu nu n -dhe bha- 'gü -yö "gbɪ- 'ö -ziö pë □gban "pɛpɛ -ta. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö mɛ 'bha -kɔ 'yaa □mɔɔ- -bha 'pö kö -ya -nu 'sü n Dë -gɔ bha 'yö bha.

30 'Sa yaa- n Dë -zë yi do.»

31 □Dhe 'ö Yesu -ya pö "dhü bhoo, 'yö Zuifö -nu -gɔmɛ -nu bha 'wo -kɔ -da 'zü -deewo -gwë 'gü kö 'wo- -zuö 'ka.

32 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Wɔn -sengbɔ -nu 'gbɛ 'ö go n Dë "piü 'a- -kë 'ö ka "yan- -da 'gü ya- -mɛɛ □në kaa n zë -gwë 'ka- -wɔn 'gü ya?»

33 'Yö -gɔmɛ -nu bha 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Bhi 'ö 'i -kë mɛbhɪdhe 'ka □dhe yi 'dhö -a pö 'i- wo □dhe kaa- Atanna ka do bha □në- -wɔn 'gü 'yö 'yi- "piü □dhe 'yi i zë, -a -gen -mü □dhe 'bha- pö "dhü kö 'bha -da Atanna "dhiü. -A -gen 'yaa -mü 'wɔn -së -nu 'kö 'i- -kë bha- 'ka!»

34 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'zü 'ö- pö: «'Yaa -ben zë -sü 'ka ka -gɔ 'tɔng- 'sëedhe 'gü □dhe:

<Atanna -ya -pö □dhe: Ka □dhe -zlan -nu 'dhö> -ee? "ɛɛn 'yaa "dhü -ee?

35 'Sa kö 'wɔn 'kö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü 'yaa bho "gblɔɔ tong- tongdhö. □Ya kë "dhü, "sanni 'mɛ 'kö Atanna 'dhö 'ö -wɔ □në- nu- -nu -dhe -ya -nu -dhe -zlan -nu bha -oo,

36 'yö ma 'kö n -ya, 'ö n sü 'ö n bɔ "kprɔng □taa □wɛ? Ka -mɔɔ -bha 'ka- pö n -bha □dhe □dhe 'ö -kë □dhe 'ma- pö n Dë -mü Atanna 'ka bha □ya kë "dhü kö 'ma -da "dhiü -ee?

37 □Ya kë □dhe 'mii n Dë këwɔn kë, 'ka 'dho 'dhang bho n "dhiü.

38 "Kɛɛ 'ö □ya kë -zë wo □dhe a n Dë këwɔn □në- -kë, 'kö 'kii 'dhang bho ma -zë n "dhiü, "kɛɛ -ka 'dhang bho 'wɔn -nu 'kö

'wo kē siē bha- -nu "dhiü kö 'ka- 'gü ma kö 'ka 'dhang bho- "dhiü □dhe n Dē -mü Atanna 'ka, yeng yi do.»

³⁹ -A pö 'ö- wo "dhü bha 'yö 'wo -ya 'kun -yan -ta, "kεε 'yö dha- -nu -gɔ.

⁴⁰ □Dhe 'ö dha- -nu -gɔ "dhü, 'yö dho □gwaan 'wo- Zuuden -kē bha- □taama, -dhe 'ö Zan gun me "zu siē mü bha- 'gü 'yö 'ö "tεε pa mü.

⁴¹ Me kpö -wo -gun nu siē- -dhe 'gü -dhe bha- 'gü 'wo- pö: «Zan 'yii "dhabhliwɔn "wεε 'bha kē, "kεε 'ö dhiang "pεpε 'ö- zē 'me 'ö ya- -bu 'gü -a □gban -gun tεan- 'ka.»

⁴² 'Yö me 'gbε 'wo -wɪ Yesu -wɔn -bha -dhe bha- 'gü.

11

Gɔndënë do 'wo- -dhe Dhazaa 'ö ga 'ö Yesu -ya -bö -a -dhiang 'ö Zan -ya zē

¹⁻² Gɔndënë do 'bha 'wo- -dhe Dhazaa bha- 'gü 'yaa gun -sē. Dhazaa bha -yö -go Betani, 'pödhε 'ö Madhi waa- ö dheebhang Matö 'wo go- 'gü bha- 'gü. Madhi bha □nē kē -dhasiklɔɔ "yi □fi -sē □wεnng Yesu -gen -ta 'yö 'ö -gɔ "dhe -ziö -bha "tüng 'bha 'gü bha.

³ 'Yö dheebhang -zē -nu □plε bha 'wo me bɔ Yesu -dhe kö -wa pö- -dhe -a "taɔngdē Dhazaa 'gü 'yaa -sē.

⁴ □Dhe 'ö Yesu □ya 'wɔn bha- ma 'yö- pö: «"Yua 'ö Dhazaa kē siē bha 'yii 'dho 'to- -gɔ. -Yö -kē "dhü kö Atanna 'tɔ- bho, kö -yö Atanna Gbö -dɪ 'pö- 'tɔ bho.»

⁵⁻⁶ □Dhe 'ö- ma □dhe Dhazaa 'gü 'yaa -sē, 'yö -dhekpacyi □plε -kē -dhe 'ö gun- 'gü bha- 'gü -deewo. "Kεε 'sa kö Dhazaa 'dhö, -a dheebhang -nu 'ö- me do -kē Matö 'ka, 'ö- me do -kē Madhi 'ka bha- -nu -wɔn -gun -gɔ "gbɪ-.

⁷ □Dhe 'ö □ya -dhekpacyi □plε bha- kē "dhü, 'yö gun -na -a pö 'ö -bha □klang -nu -dhe: «-Ka -kwa kwa yee kē 'kwa 'dho Zude -sε 'gü!»

⁸ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo- pö- -dhe: «Yi Dēmε, -dhe 'ö Zuifö -nu gun- "piü □dhe 'wo i zē- -bha □dede ya- 'gü bha 'yö i "piü 'zü □dhe 'i 'dho mü bha -ee?»

⁹ 'Yö- pö- -nu -dhe: «"Tüng 'ö -dhekpacyi do 'gü -yö □dhe? 'Yaa -kaɔng do ga □plε -ee? 'Me 'ö "ta sü 'yēnng- 'gü -a -me -gen

"dhiü 'yaa -zuö, -a -gen -mü □dhe kö- -me -yö -dhe -yö -dhepuudhe 'ö "kpung □taa yö bha- 'bhü "dhiü.

¹⁰ "Kεε 'me 'ö "ta sü gbeng, -a -me □nē "ta sü 'tuu- 'tudhö, 'yö 'yaa -dhe yö, -a -gen -mü □dhe kö -dhepuudhe 'yaa- -gɔ.»

¹¹ □Dhe 'ö □yaa- pö- -nu -dhe "dhü 'yö go mü 'ö- pö: «Kwa "taɔngdē Dhazaa □ya yi zē, "kεε a -dho 'dho 'a pa- -bha.»

¹² 'Yö- -bha □klang -nu 'wo- pö- -dhe: «Yi Dēmε, □dhe 'kö □ya yi -zē zē kö -yö -dho kē "klüüklü 'sa -dhe!»

¹³ -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha 'wii- 'gü ma. -Yö -kē -nu 'gü □dhe Dhazaa -yö yi □dede □nē zē 'yö- pö "dhü bha, "kεε kö -ya ga -wɔn □nē- pö.

¹⁴ 'Yö- -ta -pɔ -nu -dhe 'ö- pö: «Dhazaa □ya ga.

¹⁵ "Kεε ga 'ö- wo kö 'maa mü bha -yö -dhi n -dhe ka □nē ka -bu 'gü, kē "dhü kö 'ka 'dhang bho n "dhiü 'kpakpadhö. □Dhe 'ö "dhü -ka -kwa 'dho zun- -dhe 'gü!»

¹⁶ □Dhe 'ö- pö "dhü, -a -bha □klangdhiü 'dhe 'wo- -dhe Toma 'wo- 'tɔ -ya -ta -dhe 'peng- bha 'yö- pö: «□Dhe 'ö "dhü kö me □gban -ka -kwa 'dho kö 'wo dho kwa Dēmε zē -dhe 'ö- 'gü kö -wo me □gban kwa zē mü do!»

¹⁷ □Dhe 'ö Yesu -yö dho 'ö □loo mü, kö 'wo Dhazaa -wεε bho -a -dhekpacyi □ya kē -yiisiö.

¹⁸ 'Ö gun "dhü kö Betani -dhe kē 'ö- wo Zedhizadhēmö -dhe "sɔɔ, 'ö- -nu □zinng 'gü -dhe 'yaa □mɔɔ "kidhung -yaaga -zian -bha bha,

¹⁹ 'kö Zuifö -nu kpö 'gbε □wa 'go Zed- hizadhēmö □wa nu Matö waa- Madhi -a -nu sεεgbengbha bho -dhe 'gü -a -nu dheebhang 'ö ga bha- -wɔn 'gü.

²⁰ □Dhe 'ö Matö □yaa- ma □dhe Yesu -yö nu siē, 'yö dho dɔ- -gɔ zian-, 'yö Madhi -zē 'ö to 'yaanu -sü 'ka 'kɔɔdhö.

²¹ □Dhe 'ö Matö 'dhö 'ö "yan -kpan Yesu -bha 'yö- pö- -dhe: «N Dēmε, bhī -zē i -kē yö 'nu kö n dheebhang ya 'yii 'dho ga,

²² "kεε a- 'wɔn -dɔ □dhe dɔ -zian 'kwa- wo ya pē "ɔɔ pē i- -gbadhe Atanna -gɔ -yö -dho -a kē i -dhe.»

²³ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Matö, i dheebhang bha -yö -dho -bö!»

24 'Yö Matö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «□lin, n Dëmɛ, -yö "dhü, a- 'wɔn -dɔ □dhe -yö -dho -bö mɛ □gban -go ga 'gü -yi 'ka "sɛ yën "töng 'gü.»

25 'Yö Yesu -ya pö: «Matö, □waa- pö game -nu -bö -mɛ, kö -wo -wɪ ma □në n 'ka, □waa- pö □sii, kö -wo -wɪ ma □në- 'ka. 'Mɛ 'ö 'dhang bho n "dhiü, aa" □ni □ya ga, -yö -dho -tosɛa kè.

26 'Sa kö mɛ "ʊʊ mɛ 'ö -yö 'dhang bho n "dhiü kö -yö ö "yaan, kö- -mɛ -yö □sii 'kö bha- □sloo, 'yii 'dho ga 'zü tongtongdhö. I 'dhang -bho "dhiü "dhü "wɛ -ee?»

27 'Yö Matö -ya pö: «□lin, n Dëmɛ, a 'dhang -bho "dhiü □dhe Atanna -bha -Yamɛ, -a Gbö 'ö- nu -wɔn 'dhö 'dhö "kpuŋg □taa bha yö -mü i 'ka!»

28 □Dhe 'ö Matö □yaa- pö "dhü, 'yö Madhi -dhe □plɛ 'gü 'yö- pö- -dhe: «Madhi, kwa Dëmɛ □ya nu, -ya -pö 'i nu.»

29 □Dhe 'ö Madhi 'dhö- ma □dhe Yesu □ya nu, 'yö □wlü 'zodhö 'yö dho mü.

30 -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'yii -da □kö 'plöö, kö -yö -tun 'pö- "saan "dhiü, -dhe 'ö Matö 'dhö -kpan -bha -a 'gü bha- 'gü.

31 □Dhe 'ö Madhi □ya "wlü 'vadhö "dhü 'ö □ya zun "kpenng, 'yö Zuifö -nu 'wo gun- 'piü 'kɔɔdhö 'mü 'wo gun- -taga sië bha 'wo -ziö □keng- kö -wa pö sië: «-Kë □dhe -yö 'dho sië ö dheebhang bun □taa □naa bha kö yö "gbu 'bha bɔ 'mü.»

32 □Dhe 'ö Madhi □ya 'dho □ya □loo -dhe 'ö Yesu- gun- -bha bha- 'gü 'ö □yaa- yö, 'yö zun ö kpiö 'gü 'yö "gblëenu- □wlöö 'yö- pö: «N Dëmɛ, □ya kè □dhe i kè yö 'nu- zü bho -yi 'ka kö n dheebhang ya 'yii 'dho ga!»

33 □Dhe 'ö Yesu 'dhö Madhi yö kö -yö "gbu bɔ sië waa- Zuifö -nu 'wo nu- □keng- bha- 'dhö, 'yö -wëë -yö bɔ- -ta □dedewo, 'yö- "gblüüdhe -yö "muu bho,

34 'yö- -nu dhɛɛ" kɔ 'ö- pö: «Ka- -wɔ 'mɛ?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «Yi Dëmɛ, nu kö 'kwa 'dho kö 'yi- -dhe -zɔn i -dhe!»

35 'Yö Yesu -yö -da "gbu 'gü 'pö.

36 □Dhe 'ö Zuifö -nu 'wo Yesu "gbbɔdhe yö 'yö 'wo- pö: «-A -dho -zë -gun kè sië □zɔɔ -kɛɛ!»

37 Kö mɛ ga 'bha -nu -dɪ 'pö -wa pö sië: «Yö 'ö "yanwlümɛ "yan "dhiü -pɔ bha 'yaa

□mɔɔ 'nu- -bha 'ö "slë 'bha -kë 'ö Dhazaa -yö dha "yua ya- -gɔ -ee?»

38 'Yö -wëë -dee 'bha -yö bɔ 'zü Yesu -ta, 'yö dho Dhazaa bun -ta -dhe □dede 'gü. -Yɛ 'wo- pɔn -tɔn 'gü □në gun- 'ka, 'yö 'wo -gwë zun- "dhiü.

39 □Dhe 'ö □loo -yɛ bha- "dhi "dhiü 'yö- pö: «-Ka -gwë bha- bho mü!»

'Yö Matö 'ö -kë mɛ 'ö ga bha- dheebhang 'ka bha 'ö- pö- -dhe: «N Dëmɛ, 'mɛ bha- "gbiën □ya dɔ □zɔɔ -wa!» 'Mɛ 'wo- -wɛɛ bho 'ö- -dhe kpaɔyi -yiisiö -naa □nɛ aa!»

40 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Matö, 'mii- pö i -dhe □dhe 'bha 'dhang bho n "dhiü, i -dho Atanna -bha 'gügbudhe -dhe yö -ee?»

41 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö 'wo -gwë bha- bho 'mü, 'yö Yesu -yö ö "yan "dhiü □wlü dhang- 'gü 'yö- pö: «N Dë, 'ma i nuɛ" bho bhɛa" 'a- wo i -dhe 'i- -slëeta -kë bha- -wɔn 'gü.

42 Ma -zë a- 'wɔn -dɔ □dhe i "tu -yö n bhɛa" -wɔ -bha yi □gban 'ka 'ö 'i- -slëeta -kë -kɛawo, "kɛɛ a- -pö "dhü mɛ kpö 'wo -klëen n -zü ya □në- -nu -wɔn 'gü, kè "dhü kö -wa 'wɔn dɔ □dhe bhi □në 'i n bɔ.»

43 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'ö □ya ö bo, 'yö □gbla "gbu- 'ka 'ö- pö: «Dhazaa, -bhö zun "kpenng!»

44 'Yö 'mɛ 'ö □ya ga 'nu 'ö- yi □ya □gwë bha 'ö zun "kpenng kö sɔ "pɛn -yö piü- -sü 'ka- -kɔ waa- -gen -nu 'ka, kö sɔ 'bha -yö bɔ -sü 'ka- -gɔ -bha mlɔngdhö. 'Yö Yesu -ya pö 'mɛ 'wo gun mü bha- -nu -dhe: «-Ka sɔ bha- bho- -bha kö 'ka ka kwaa- -zü kö -yö 'dho!»

(Matiö 26,1-5; Makö 14,1-2; Dhukö 22,1-2)

45 □Dhe 'ö □ya kè "dhü, 'yö Zuifö -nu 'wo nu Madhi -nu -dheaga -dhe 'gü 'wo 'wɔn bha- -dhe yö bha- mɛ 'gbɛ 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü.

46 "Kɛɛ 'yö- mɛ ga 'bha 'wo dho 'wɔn 'ö Yesu -ya -kë bha- -gen dɔ -dhe 'gü Fadhizien -nu -dhe.

47 □Dhe 'ö Fadhizien -nu 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo "saabhome -nu -gɔmɛ -nu -dhe, 'yö 'wo zagɔbhome -nu -dhe 'yö 'wo bhokota -dhe dɔ 'gü 'yö 'wo- pö: «'Wɔn ya kwa -dho -a 'kun -kɔ kè □dhe? Mɛ 'ö ya -yö "dhabhliwɔn -nu kè sië "gbu- "dhe!

48 □Ya kë □dhe 'kwa kwa kwaa- -zü kö -ya kë "dhü -yö 'dho- 'ka -kpeawo me □gban "pepe -dho 'dhang bho- "dhiü. 'Sa □ya kë "dhü kö Wlómö me -nu -bha "segodhiüme -nu woo nu kö -wo kwaa- "se wü waa- kwaa- Atanna -dhökëgüko 'dhö!»

49 □Dhe 'ö □waa- pö "dhü 'yö göndënë do 'ö gun- -nu kpö 'gü mü 'wo- -dhe Kaifö, 'ö gun "saabhome -nu bha- -nu bha me 'kpii- -sü 'ka -kwe bha- -ta bha 'ö- pö: «'Kaa 'wön bha- 'gü ma!»

50 'Yaa ka 'gü □dhe me do -bha ga -sü 'ö "se 'gü -me -nu -wön 'gü -a fië- -dhö 'ö -ziö "següme -nu □gban 'gü see- -sü -ta -ee?»

51 "Kee 'sa -a pö 'ö gun- wo sië "dhü bha 'yaa gun- -di □kwëë- -wön 'ka, -a -gen -mü □dhe 'ö -gun "dhü kö yö □në "saabhome -nu -göme 'ka -kwe bha- -ta, "kee kö □ya bo- pö -sü 'ka Atanna -wü "dhiü □loo -sü 'ka 'nu □dhe Yesu □në dho ga Zuifö -nu -wön 'gü,

52 "Kee Zuifö -nu woo do 'waa -mü -zianwo, -yö -ga 'pö kö -yö Atanna -bha 'në -nu "pepe 'wo -pen -sü 'ka "kpongtaadhe □gban "pepe 'gü bha □në waa- Zuifö -nu -a -nu -kö 'wü 'koo kö -wo kë me do 'ka.

53 Zuifö -nu -göme -nu -wü -yö -moo Yesu -zë -sü -bha 'yi bha □në- 'ka.

54 Yö □në- -wön 'gü 'yö Yesu -yö ö bo -dho -a -nu kpö 'gü -sü 'ka, 'yö ö -bha 'dho wo "segö 'bha 'ö -ya -sü 'ka "wlatadhe "soo, "kee -a 'pödhë 'dhe 'wo- -dhe Eflaimö bha- 'gü 'yö waa- -bha □klang -nu 'wo wo "tëë 'bha pa mü.

55 'Ö gun "dhü kö Zuifö -nu -bha troo 'wo- Pakö -kë bha □ya □tëng. Kö □dhe 'ö -kë □dhe Pakö yi 'yii □loo □kö bha me 'gbe -wo 'dho sië Zedhizadhëmö kö -wo wo kë "slüöslü.

56 'Ö gun "dhü 'pö kö -wo Yesu moo- sië. □Dhe ('ö 'me 'wo gun 'dho sië wo -kë "slüöslü -dhe 'gü "dhü bha) 'wo wo 'ko yö Atanna -dhökëgüko 'ö Zedhizadhëmö bha- 'gü, 'yö 'wo wo 'ko -nu dhëë" kpö 'wo- pö: «Ka ka -zu -gön □dhe -yö -dho ö yee kë 'ö nu troo ya- -ta -ee?»

57 "Kee 'sa 'ö gun "dhü kö Fadhizien -nu waa- "saabhome -nu -göme -nu □waa- pö -wa -dheä "dhiü bho "se 'gü -dhe □gban "pepe 'gü kö -wa pö □dhe me "üü me 'ö

Yesu -dhe dö, -a me -yö nu kö -ya pö wo -dhe kö 'wo me bö- 'kun -dhe 'gü.

12

Madhi -bha -dhasiklöö 'yi -wënnng Yesu -ta -kö -dhiang 'ö Zan -ya zë (Matiö 26,6-13; Makö 14,3-9)

1 'Ö gun kö -dhekpaoyi □ya 'to "saodo kö Pakö yi -yö □loo, 'yö Yesu -yö dho Betani, -dhe 'ö Dhazaa 'ö- -bö bha 'ö gun- -bha bha- 'gü.

2 □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo mü, 'yö 'wo- "dhi □moo. Dhazaa -yö -gun 'me 'wo gun- "piü pë -bhö -dhe 'gü mü bha- -nu kpö 'gü, 'yö Matö -zë 'ö gun- -nu "dhiü -ziö wo sië.

3 'Yö Madhi -yö -dhasiklöö 'yi □bhlëësü song "gbü- wo- -dhe 'naadhö, 'ö 'waa- kaan- suu "wëëwëë 'bha 'ka bha- sü, 'yö nu- -sangdhe -yan do 'ka, 'yö- □wënnng Yesu -gen -ta, 'yö ö -gö "dhe -ziö -bha. 'Yö- □fi -yö □moo 'kö 'gü -dhe □gban "pepe 'gü.

4 "Kee □dhe 'ö □yaa- kë "dhü, 'yö Yesu -bha □klang -nu bha- me 'dhe 'wo- -dhe Zuda Isikadhietö, 'ö yöö -da -dhe pë "piü bha 'ö- pö:

5 «□Ya kë □dhe -dhasiklöö 'yi 'ö- song -yö □moo me do □saa 'ö -kwe do 'gü- -bha ya- "dhoo □në 'kwa- dö 'nu 'ö 'kwa- 'wëë- -zë □gbao -wëëme -nu -gö kö □bhlëë 'yaa- -bha 'ö -ziö -a □wënnng 'wo- wo i -gen -ta bha- -ta -ee?»

6 "Kee kö -a pö 'ö- wo "dhü bha- -gen 'yii kë □dhe -yö -ya -sü □në- 'ka -wëëme -nu zuën -ta "gbü-, "kee □dhe 'ö -kë □dhe -yö □kwaan -bho bha kë "dhü kö 'ö- □kwaan; -a -gen -mü □dhe -a -nu -bha -nao -due bho -sü -gun yö □në- "piü.

7 "Kee 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «-A 'to "dhü "sënnghö! -A -gen -mü □dhe -dhasiklöö 'yi 'ö dho- □wënnng 'nu n □gee -bha n bun bho -yi 'ka bha □në □ya n 'to "yaan □yaa- □wënnng n -bha bha.

8 -Wëëme -nu -zë -wo ka "piü "kpongtaadhe ya- 'gü yi □gban 'ka, "kee ma -zë 'mii 'dho to ka "piü yö -kpeawo □dhe -a -nu 'dhö.

9 □Dhe 'ö Zuifö -nu □waa- ma □dhe Yesu -yö Betani, 'yö 'wo wo kpö dö -yëdhö 'wo dho mü. -Wo -dho "dhü kö 'wo 'yan

-kpan -bha, "kεε kö 'wo wo "yan -kpan 'pö Dhazaa 'ö- -bö bha- -bha.

¹⁰ 'Yö "saabhomé -nu -gómé -nu 'wo- -yakwëé -kë, 'yö- -nu -wu -yö -kë -bha do □dhe 'wo Dhazaa -dī 'pö- zë,

¹¹ -a -gen -mü □dhe kö Zuifö -nu 'gbe -wo 'go sië- -nu "piü 'wo bō Yesu 'ka -a -bö -wōn -kë tean- 'ka -wōn □në- 'gü.

Yesu -da Zedhizadhémö -kō -dhiang 'ö Zan -ya zë

(*Matiö 21,1-11; Makö 11,1-11; Dhukö 19,28-40*)

¹² □dhe 'ö- -ta -dhe □ya □kpaō, 'ö mebhudhe kpö -ziisü 'wo nu troo -ta Zedhizadhémö bha □waa- ma □dhe Yesu -yö nu sië,

¹³ 'yö 'wo "soondhe -nu -kan, 'yö 'wo dho dō- -gō zian-, kö -wo "gεε kë sië -nu wo 'wo -bhabhoo kun 'wo- pö: «"Sookwedhi! -Bha -bha -bha! "Sookwedhi! Izraëdhö -mé -nu -bha -gblüde -yö nu sië! -Yö -nu kwa Dëmé -bha nu 'gü! "Sookwedhi! Atanna 'tō- bhō!»

¹⁴ Kö Yesu -yö -ya -sü 'ka □soofëng "gbōng do 'ö -kpan -bha zian 'ka bha- -ta, -a -gen -mü □dhe -yö -gun -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'gü zii -be □dhe:

¹⁵ «-Ka -dhe -ga, Siōn -mé -nu, 'ka 'dho "suö 'zü, kaa- -gblüde -yö nu sië, -yö -ya -sü 'ka □soofëng "gbōng do -ta.»

¹⁶ Yesu -bha □klang -nu 'wii 'wōn bha- 'gü ma -a "töng bha- 'gü, "kεε □dhe 'ö □ya bō 'dho -sü 'ka 'ö -ya -ya ö -bha -blüde dhe -gbloo 'gü ö Dë "sōō dhang- 'gü, 'yö- -nu -zū -yö -bö □dhe -yö -gun -ben zë -sü 'ka "dhü -a -bu 'gü tean- 'ka, yö □në- -wōn 'gü 'yö Zedhizadhémö -mé -nu 'wo- 'gü -wōn -kë □dhe -kō 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka -a 'dhö.

¹⁷ Mé "pεpε 'kö 'wo gun -dhe 'ö Yesu -yö Dhazaa -dhe -bha 'ö go ga 'gü 'ö -bö bha- 'gü, -a -nu □gban "pεpε- -gun 'wōn bha- -gen dō sië 'wo -ziö 'ka.

¹⁸ Yö □në- -wōn 'gü 'yö mé kpö -ziisü bha 'wo nu dō Yesu -gō zian-, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □waa- ma □dhe □ya "dhabhliwōn 'ö suu 'dhö bha- kë.

¹⁹ □dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Fadhizien -nu 'wo -ya -a pö -sü -bha wo 'ko -nu -dhe 'wo- pö: «-Ka -dhe -ga bha, 'mé bha 'yaa -kō

-mōō -bha -mé 'ka 'zü, -a -gen -mü □dhe mé 'gbe □gban □wa bō- 'ka.»

-Tosea 'ö Atanna "piü -a -slōō -kō -dhiang 'ö Yesu -ya zë

²⁰ 'Mé 'wo nu Atanna -dhökë -dhe 'gü troo -ta Zedhizadhémö "dhü bha 'mé 'waa Zuifö 'ka -a -nu ga bha- -gun -a -nu kpö 'gü.

²¹ 'Yö 'mé 'wo bha 'wo □yōōn Fidhipö 'ö go Besaida, Gadhidhe -sε 'gü bha- "sōō, 'yö 'wo- pö- -dhe: «N Dëmé, yi -nu kö 'yi yi "yan -kpan Yesu -bha!»

²² 'Yö Fidhipö -yö dho 'yö- -gen dō Andre -dhe, 'yö weng 'wo dho Yesu "piü, 'yö 'wo- pö- -dhe.

²³ 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-A yi □ya □loo □tōn kö mang Mëgbömε 'a 'dho kö 'a -ya ma -blüde dhe -gbloo 'ö Atanna "piü bha- 'gü.

²⁴ ("Kεε n 'dho -sü bha- "dhiü -bha -kë □dhe) -mlüga -da "sεε -sü 'dhö, -a -gen -mü □dhe a- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: «-Mlüga 'dhe 'kö 'yii 'dho "sεεdhö kö -yö ga, 'yaa -gō bho kö -yö dhi. "Fōn kö yö 'dho "sεεdhö.

²⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'mé 'ö -ya ö -dī -bha -tosea -wōn zuën -ta "dhiü ziö 'ka, -a -mé -dho -a 'ma -zukplü -bha. "Kεε 'mé- -bha -tosea -wōn 'yaa- -gō "gbü- "kpōng □taa yö □në- -mé -bha dho 'tō- -gō -dhekpāō dhia" 'gü, 'yö dho -da 'ka □sii 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü bha- kë -dhe 'gü.

²⁶ 'Mé 'ö- "piü □dhe 'ö bō n 'ka, -a -dheā -bha □dhe -a -mé -yö ziö n □keng- kö -dhe 'a- -bha -yö kë mü 'pö, -a 'klōō- -mü □dhe yë -kë n -dhe -mé bha n Dë -ya □bhlee -ya.

Yesu -bha ö ga -wōn -dhiang 'ö- zë 'ö Zan -ya pö

²⁷ □dhe 'ö- pö "dhü 'yö 'go mü ö- pö: «"Töng 'kwa- dō- 'ka ya n zuë" □ya kaan- "kwëé, "kεε maa- kë □dhe? -A pö □në maa- wo □dhe: N Dë, -bhö n dha "töng 'ö nu sië ya- -gō, "kεε kö a -nu kö 'a yö □në- 'gü -wōn kë kö 'a saan" bha- wo "dhü -ee?

²⁸ □dhe 'ö "dhü, n Dë, bhi □në -bhö i 'tō bhō!»

□dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -wu 'bha -yö bō dhang- 'gü 'ö -wī 'ö- pö: «A -bhō n 'tō

-zë bhö -sü 'ka zii 'nu -blæesü, "kæ a -dho -a 'bha bhö 'zü -deewo.»

²⁹ □Dhe 'ö me -tu "tu 'wo gun -dhe bha- 'gü bha 'wo -wü bha- ma, 'yö -kö "pean 'bha -ya pö: «Dha □në -wü bha!»

'Yö- "pean 'bha -ya pö: «Atanna -bha "kië □në dhiang zë- -dhe bha!»

³⁰ "Kæ 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Wü 'ö -wü bha 'yii "wü ma -zë n -dhe, -yö -wü ka □në ka -dhe.

³¹ -A -gen -mü □dhe "kpongtaadhe "dhö ga "töng 'yaa □gblæn 'zü, Sotraan 'ö -gblüdë 'ka ('ö me □gban 'dhö- -gö 'kun 'gü) "kpong □taa bha- -bha -gblüdëdhe -sü -gö "töng □ya □loo, kö Atanna -ya yöö □dede -zuö "kpenng yi do 'ka.

³² "Kæ ma -zë □wa bo n "dhiü -wü "sia- sü 'ka kö -wo n do 'teng- -ta, a -dho me □gban 'gan n -bha.»

³³ -Ya -pö "dhü kö ga -kö suu 'ö dho ga- 'ka -a -do "dhü -bha -sü 'ka bha □në 'ö- zön 'ka -zön.

³⁴ 'Yö me kpö bha 'wo- -yö bö- -gö 'wo- pö: «Yi- -ma Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü □dhe -a -bha -Yame 'ö dho nu bha 'yii 'dho ga tongtongdhö, "kæ bhi 'ö bhi -zë yi -zö 'dhö i 'gü 'zü bha) 'yö i- -pö sië -a -dhea -bha □dhe Megböme -yö do 'teng- -ta bha. □Ya kë "dhü 'sa kö -Yame 'ö "dhü bha □në de 'ka?»

³⁵ 'Yö- -yö bö- -nu -gö 'ö- pö: «-Dhepuudhe -yö -tun ka kpö 'gü, "kæ -a 'dho "töng 'yaa □gblæn 'zü. 'Ö "dhü, "töng 'ö -tun 'ka ka kpö 'gü bha -ka "ta- 'ka- 'bhü "dhiü kö -dhetiidhe 'ya 'dho "kan ka 'gü, -a -gen -mü □dhe 'me 'ö "ta sië -dhetiidhe 'gü 'yaa 'ö 'dho -zian do.

³⁶ -A -wön 'gü, -ka 'dhang bho -dhepuudhe "dhiü "töng 'ö -tun 'ka ka "piü bha- 'gü kö 'ka kë -dhepuudhe 'gü -me -nu 'ka.» □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö dho -dhe □gblæn 'gü 'yö 'ö -gblen 'kpo- -nu -gö.

³⁷ "Dhabhliwön 'gbe 'ö Yesu -ya -kë 'ö- -nu "yan -yö -da -dhe 'gü bha, "kæ yö □në □gban 'gü 'wii 'dhang bho- "dhiü.

³⁸ "Kæ -yö -kë "dhü kö 'wön 'ö Atanna -wodhiüloomë Ezai -ya pö yi 'bha 'ka □dhe:

«N Dëme, i -bha nao 'yi- do bha -yö kë -bhö de □në- 'gü tean- -bha? "Een 'ö 'ö -gbe 'ö- -wo zang -ta bha

de □në- kë- do bha- 'gü -wön -yö kë!»

³⁹ 'Waa □möö- -bha 'nu 'pö kö -wo 'dhang bho- "dhiü, -a -gen -mü □dhe Ezai kë- -pö 'zü 'ö- pö:

⁴⁰ □Yaa- -nu "yënnng tröö,

□yaa- -nu göö kë "gbi-,

kë "dhü kö- -nu "yan 'ya 'dho -dhe yö

'ö 'wo 'wön -nu -yaki do

'ö 'wo wo zuë" □slëe 'ö 'a- -nu dha.»

⁴¹ Ezai -yö 'wön -nu bha- -nu -pö "dhü kö- "yan □ya -da Yesu -bha medhe bha □në- 'gü 'yö- -dhiang zë "dhü bha.

⁴² 'Wön bha aa" □ni Zuifö -nu -göme -nu 'gbe □dede -gun 'dhang bho sië Yesu "dhiü, "kæ 'ö 'waa -möö -bha kö -wa -do "yaan- do Fadhizien -nu -wön 'gü, kö -wo "suü sië- -nu -gö kö 'wa 'dho- -nu kë -a -nu -bha -yakwëekëgüko -nu 'gü;

⁴³ -a -gen -mü □dhe -wo me "bhi- -nu -bha "dhe -ya wo -ta -sü fië- -bho Atanna -bha "dhe -ya wo -ta -sü -bha.

⁴⁴ Yi do 'ka 'yö Yesu -yö 'ö -wü "dhiü □wü 'ö- pö: «'Me "b b me 'ö □ya 'dhang bho n "dhiü, kö- -me 'yii 'dhang bho ma -zë n "dhiü, "kæ kö- 'dhang -bho 'me 'ö n bö bha □në- "dhiü bha.

⁴⁵ -A -wön 'gü, 'me 'ö □ya n yö kö □ya me 'ö n bö bha- yö.

⁴⁶ Ma -zë a -nu □dhe -dhepuudhe □në 'dhö "kpong □taa, kë "dhü kö me "b b me 'ö □ya 'dhang bho n "dhiü, kö- me 'ya 'dho -tosea kë 'wön yaa 'gü -kpeawo.

⁴⁷ -A -wön 'gü, 'me 'ö n -wü ma 'ö 'yaa 'ö "tu kë- -bha, ma -zë 'mii 'dho- -me dhe" 'kpo, -a -gen -mü □dhe ma -zë a -nu me "bhi- -nu dha □në- wo 'mii nu- -nu zë za 'ka.

⁴⁸ 'Me 'ö- pö 'ö "tu 'yaa n -wön -bha, 'ö 'yaa 'ö "tu 'to n -wü -bha, -a -me -bha zadome -yö -dhö. □Ya kë □dhe "töng -totaamasü □ya □loo, dhiang -nu 'a- zë bha □në dho- -me zë za 'ka.

⁴⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'mii n -d' 'gü -dhiang zë tongtongdhö, "kæ n Dë 'ö n bö bha □në 'ö -wü kpo n -bha, 'yö -wü -nu 'a dho me -nu □klang kë- 'ka waa- "ta -kö -nu 'a dho- -zön -nu -dhe bha- -nu -zön n -dhe.

⁵⁰ 'Sa a- 'wön -do □dhe -wü 'ö- kpo n -bha bha □në -tosea 'ö 'yaa yën 'ö- "piü bha- -kë me -dhe. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö pë do 'ö n

Dë -ya pö n -dhe 'a yö □në- pö 'pö bha 'yö bha.»

13

Yesu -bha ö -bha □klang -nu -gen -bha "zu -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

1 -Yö -kë "dhü Pakö "dhɔɔ yean" "piü 'ka kö -yi □ya 'to □dhe dhia" 'dhö, kö Yesu □yaa- 'wɔn dɔ □dhe ö -go "kpuŋg □taa "tüŋg □ya □loo kö 'ö 'dho ö Dë Atanna "piü. -A -bha mɛ -nu 'wo "kpuŋg □taa -a -nu -dho -gun kë 'ö- wo sië "dhiü ziö 'ka bha, 'yö- gɔ -da 'plöö yi bha- 'ka.

2 'Ö gun "dhü kö waa- -bha □klang -nu -wo pë -bhö sië, kö Sɔtraan □yaa- "dhiü dɔ zuëga -da 'nu Zuda 'ö -kë Simɔ Isikadhioṭö gbö 'ka bha- "gblüü-.

3 □Dhe 'ö -kë □dhe Yesu yöö □dede -ya 'wɔn -dɔ □dhe ö -go Atanna "piü, 'ö ö yee kë sië 'zü 'ö dho Atanna "piü -dhe dɔ bha □në- 'gü, □dhe ö Dë -yö ö -ya sü 'ka pë □gban "pɛpɛ -gɔ -ta bha,

4 'yö □wlü -bhöpë -pë "dhiü, 'yö ö -bha □gbauu- bho ö -bha, 'yö -zu 'ka -sɔ 'kpii- dɔ sü 'yö- -kplü ö 'drüü.

5 'Yö "yi -da pëfië dɔ 'gü, 'yö -ya ö -bha □klangdhiü -nu bha- -nu -gen -bha "zu -sü -bha □dhe -a -nu bha gwëëmi 'dhö. □Ya mɛ 'dhe- -gen -bha "zu, 'yö -zu 'ka -sɔ 'ö- -kplü ö -ta bha- sü 'ö- -ziö -mɛ -bha.

6 -Ya yö □në- -kë "dhü 'yö dho 'ö zun Simɔ Piëdhö -bha. 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe: «N Dëmɛ, bhi □në, bhii ma -zë n -gen -bha "zu -ee?»

7 'Yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö: «-Dhe -ga, Simɔ, 'wɔn 'a- kë sië bha 'bhii 'dho- 'gü ma □dɛɛ -zë 'gü, "kɛɛ i -dho -a 'gü ma yi "wɛɛ 'ka.»

8 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhe: «-Abin! N Dëmɛ, 'bhii 'dho ma -zë n -gen -bha "zu tongtongdhö!»

'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'mii i -gen bha "zu kö i -duɛ 'yaa n "piü.»

9 'Yö Piëdhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'pö 'ö- pö: «□Ya kë "dhü 'sa yö -zë 'gü, n Dëmɛ, kö 'bha n -gen -bha "zu, -bhö n -kɔ waa- n -gɔ -nu □gban -bha "zu dɔ!»

10 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Simɔ, 'mɛ 'kö □ya 'go ö "zu 'yi 'kpii- □bhaa kö- -mɛ -dhe

'bha "zu -wɔn 'yaa 'dhö 'zü kö 'yii kë- -gen 'kö -ta -ta bha- 'ka, -a -gen -mü □dhe kö -dhii 'yaa- -mɛ -bha. □Ya kë "dhü kö ka -zë -dhii □ya 'go ka -bha Atanna wëëdhö □naa bha, "kɛɛ 'sa mɛ □gban □dede -zë 'kii kë "dhü.»

11 -A pö 'ö- wo □dhe mɛ □gban -zë 'kii kë "slüöslü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -yö ö "dhiü dɔmɛ -dɔ -a -nu kpö 'gü.

12 □Dhe 'ö □ya ö bo- -nu -gen -bha "zu -sü 'ka, 'yö ö -bha sɔ -nu -da ö -bha, 'yö 'yaanu -deewo ö -yɛa 'gü 'yö- pö- -nu -dhe: «'Wɔn 'a- -kë bha ka- -gen -dɔ "wɛ -ee?

13 N -dhe 'ka- wo «yi -Gɔmɛ» «yi Dëmɛ» bha tɛanwɔn -yö ka "piü, -a -gen -mü □dhe a- 'ka "dhü tɛan- 'ka.»

14 □Ya kë "dhü ma 'kö ma -zë 'a -kë ka -gɔmɛ 'ka 'a ka Dëmɛ 'ka bha 'ma ka -gen -bha "zu, -a -dheɛa -bha □dhe kaa -dɔ 'pö 'ka ka -dɔ kë -bha -sü kö 'ka ka 'ko -nu -ta 'kun;

15 -a -gen -mü □dhe 'wɔn zaɔn □në 'a- nu ka -dhe bha kö 'ka- kë 'pö □dhe n 'dhö.

16 A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe gwëë" 'bha 'yaa 'dhö kö- □bhlëë -yö kë 'kpii- -yö ziö- 'ka ö dëmɛ -zë -ta, "ɛɛn □dhe bɔmɛ -zë 'bha 'yaa 'dhö kö- □bhlëë -yö kë 'kpii- -yö ziö- 'ka 'mɛ 'kö- bɔ bha- -ta.

17 'Ma- pö ka -dhe 'ka- dɔ. □Ya kë □dhe 'ka- 'gü -wɔn -zë kë, ka -bha -dho kë -së.

18 'Sa a- -pö "dhü "kɛɛ 'mii "wɔ mɛ □gban 'ka, -a -gen -mü □dhe 'mɛ 'a- -nu -ya a- -nu -dɔ. "Kɛɛ -a -dheɛa -bha □dhe 'pë 'ö Atanna -wɔ -ya pö 'ö- pö □dhe:

<'Mɛ yeng yi -kɔ 'dhö gun 'tɛa- dɔ -bha bha □ya -da n -dhe pë "piü» bha- 'gü -wɔn -yö kë.

19 A 'wɔn bha- -to "dhiü 'a- pö ka -dhe "dhü kë "dhü kö □ya kë yi 'ö- 'ka kö 'ka- 'wɔn dɔ □dhe Atanna -bha -Yamɛ bha yö -mü ma □në n 'ka.

20 A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe 'mɛ 'ö ö -kɔ -ya 'mɛ 'a- bɔ -a -dheng -bha, kö □ya ö -kɔ -ya n -dheng -bha □naa bha. 'Sa mɛ "bɔ mɛ 'ö ö -kɔ -ya n -dheng -bha kö □ya ö -kɔ -ya 'mɛ 'ö n bɔ -a -dheng -bha 'pö □naa bha.»

Yesu -bha Zuda -bha -da ö -dhe pë "piü -sü -dhiang 'ö- zë 'ö Zan -ya pö (Matiö 26,20-25; Makö 14,17-21; Dhukö 22,21-23)

21 □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka 'yö- "gblüüdhe -yö "muu bho, 'yö- "dhiü □loo- -nu -bha 'ö- pö «-Ka -dhe -ga, a- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me 'ka bha □në- me do dho -da n -dhe pë "piü.»

22 'Yö 'wo -ya wo 'ko -ga -sü -bha, -a -gen -mü □dhe kö 'ö "wı sië 'me 'ö- 'ka "dhü bha 'waa- do.

23 'Ö gun "dhü kö Yesu -bha □klang -nu bha- -me 'dhe 'ö- -dhö -ya kē bha -yö -ya -sü 'ka- "söo klüü" klüüdhö.

24 'Yö Simo Piedhö -yö dhiang zē- -dhe ö "yanga 'gü kö -yö Yesu dheε" 'kpo kö 'ö "wı sië 'me 'ö- 'ka bha -ya pö wo -dhe.

25 'Yö 'me bha 'ö ö -go □yöön Yesu "söo 'yö- pö- -dhe: «N Dëme, de -mü?»

26 'Yö Yesu -ya -yö bō 'ö- pö: «'Bluu- 'ö maa ziö "tvu 'ka ya maa- -do me 'ö- -go bha kö- -me □në bha.

'Yö 'bluu- "kplü do sü, 'yö- -ziö "tvu 'ka 'yö- nu Zuda 'wo- dē -dhe Simo Isikadhiotö bha- -dhe.

27 □Dhe 'ö Zuda -yö 'bluu- "kplü bha- 'sü bhoo, 'yö Sotraan -yö 'wön yaa kē zuëga -da -a "gblüü-. Yesu -yö -to mü 'pö 'ö- pö- -dhe: «Zuda, 'wön 'ö bhii- kē -bhö -a kē "vaandhö!»

28 -A pö 'ö- wo Zuda -dhe "dhü bha 'me 'ö weng- -nu 'wo gun -dhe do 'gü mü bha- -nu 'bha 'wii- 'klöo- do.

29 -Yö -kē me 'gbe 'gü □dhe □dhe 'ö -kē □dhe Zuda □në gun 'me 'wo bha- -nu -bha □nao -due bho -me 'ka bha □Ya kē "dhü kö Yesu -ya -pö -yö 'dho -bhöpē 'wo dho- -bhö troo -ta □në- 'dhö -dhe 'gü, "εen 'zü □dhe -yö pē 'bha nu -wëeme -nu -dhe.

30 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Zuda -yö 'ö -ko -da 'bluu- "kplü bha- 'gü, 'yö to 'ö zun "kpenng, "kεε 'ö gun "dhü kö "bin □ya 'ma.

'Töng- -dee 'ö Yesu -ya do ö -bha □klang -nu -dhe 'ö Zan -ya pö

31 □Dhe 'ö Zuda □ya zun "kpenng 'ö "töng 'nē 'bha □ya ziö, 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «-A "töng □ya □loo kö mang Megböme n 'to -yö bho ga 'ö maa- wo bha- 'gü, kö Atanna -di 'pö- 'to -yö bho n -bu 'gü.

32 'Sa □ya kē □dhe Atanna 'to □ya bho n -bu 'gü kö yöö- "slē kē 'pö kö mang Megböme n 'to -yö bho 'pö ö -bu 'gü. -A -kē "dhü "töng 'yaa □gbleen 'zü.»

33 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «"Töng 'ö □ya 'to n -go kö 'a- kē ka "piü 'yaa □gbleen 'zü, n bhang -nu, -a "töng 'ö "dhü bha □ya ziö, ka -dho n möo- "kεε 'wön do 'a- pö Zuifö -nu -göme -nu -dhe □nē 'a- -pö sië ka -dhe 'pö ya, □dhe 'kii 'dho □moo- -bha kö 'ka 'dho -dhe 'a 'dho sië- -bha bha- 'gü.

34 -A -kē "dhü -sü 'gü, ma -zē ma -dhio -dee 'a dho- do ka -ta 'yö -mü □dhe kö ka 'ko -nu -dhö -yö ka 'ko kē □dhe -ko 'ö ka -dhö -yö n -kē 'ka ya- 'dhö. □Dhe 'ö "dhü, ka -dhö -yö ka 'ko kē.

35 □Ya kē □dhe ka -dhö □nē □ya ka 'ko kē □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö me □gban- dho- 'wön do □dhe ma □klang -nu -mü ka 'ka.

'Wön 'ö Yesu -ya pö 'ö -gban Piedhö -bha ö -wön zöa -sü -bha -a -dhiang 'ö Zan -ya zē

(Matiö 26,31-35; Makö 14,27-31; Dhukö 22,31-34)

36 -Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Simo Piedhö -ya dheε" 'kpo 'ö- pö: «N Dëme, i -dho 'me?» 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Dhe 'a 'dho sië- -bha bha i -dho 'dho mü ('pö "kεε yö -zē -yö -dho kē), "kεε "töng -dhe 'kö 'kwa do- 'ka ya 'bhii 'dho □moo -dho mü -sü -bha.»

37 'Yö Piedhö -ya -yö bō- -go 'ö- pö: «N Dëme, i- -pö "dhü -mē -wön 'gü? A- -pö i -dhe □dhe "töng kwa do- 'ka ya n -ko -moo -bha kö 'a ga -zianwo i -wön 'gü!»

38 'Yö Yesu -ya -yö bō- -go 'ö- pö: «I- -pö i -moo -bha 'i ga n -wön 'gü □dedewo tean- 'ka -ee, Piedhö? A- -pö i -dhe tean- □dede 'ka □dhe -dhekpaoyi do 'ö □dεε, "sanni -wa pö □dhe -tögon □ya "wı, kö 'bha n -wön zao- -gen -yan 'ka -yaaga, (kö 'bha- pö 'bhaa n do).»

14

Yesu -bha -kē zian 'ö dho Atanna "piü -a 'ka -ko -dhiang 'ö Zan -ya zē

1 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: "Kεε ka zuë" 'ya 'dho kaan- "kwëe. -Ka 'dhang bho Atanna "dhiü kö 'ka 'dhang bho mang -di 'pö n "dhiü!

2 -Yea 'ö n Dē "piü dhang- 'gü -yö 'gbe. -A yö -zē 'yaa "dhü 'nu kö 'mii 'dho- pö ka -dhe □dhe 'ma 'dho ka -yaa baa- -dhe 'gü.

³ □Ya kë □dhe 'ma 'dho kö 'a ka -yεa -pë kë, a -dho n yee kë 'zü -deewo a -nu ka 'sü -dhe 'gü 'yö 'ka -kë n "sɔɔ, kë "dhü kö -dhe 'a- -bha kaa -dɪ 'pö 'ka kë mü.

⁴ 'Sa zian 'ö dho -dhe 'a 'dho sië- -bha bha- 'gü ka- -dɔ.»

⁵ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Toma -ya pö- -dhe: «N Dëmε, -dhe 'i 'dho sië- -bha 'ö 'yaa- dɔ -zianwo bha yi -dho -a zian -zë dɔ -kɔ kë □dhe?»

⁶ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Toma, ma □në 'a zian 'ö dho Atanna "piü -a 'ka, ma □në 'wo n -dhe tɛanwɔn, □waa- pö 'zü □sii 'ö 'yaa yën, kö -wo -wɪ ma □në n 'ka. Mε 'bha 'yaa 'dho n Dë -dhe 'gü kö 'yii zun ma -zë n -bha.

⁷ 'Ka ma -zë n dɔ kö 'ka n Dë dɔ □naa bha. □Ya 'go □dεε 'gü, 'ka n Dë dɔ □naa bha, -a -gen -mü □dhe 'ka n yö kö 'ka- yö.»

⁸ 'Yö Fidhipö -ya pö- 'pö- -dhe 'ö- pö: «N Dëmε, -bhö i Dë -zɔn yi -dhe -dhe! 'Bha -zɔn yi -dhe kö □ya yi -bha bho.»

⁹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Fidhipö, bhi 'ö ka -da n □keng- -yi "sinma □ya □gwëë ya 'bhii n dɔ □kö, i -tun pö -deewo □dhe 'a n Dë -zɔn i -dhe -ee? -Dhe -ga, 'mε 'bha n yö kö 'bha n Dë yö. 'Bha 'dho- pö 'zü -deewo □dhe «-bhö i Dë -zɔn yi -dhe».

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe yaa n Dë yi dɔ. "Eεn 'bhaa- 'wɔn dɔ □dhe n Dë -yö n 'gü mang -dɪ 'pö a- 'gü -ee? -Wɔ -nu 'a- pö sië ka -dhe bha 'mii- 'bha bho n -dɪ 'gü! N Dë 'ö n 'gü bha □në 'wɔn -së -nu bha- -nu -kë.

¹¹ -Ka 'dhang bho- "dhiü □dhe a n Dë 'gü n Dë -dɪ 'pö -yö n 'gü. 'Kö 'zü 'kii 'dhang bho n zë -dhiang -zë "dhiü, "kεε 'wɔn -nu 'kö 'a- kë sië bha -kaa -ga kö 'ka 'dhang bho n "dhiü -a -bha.

¹² A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: «Mε "ɔɔ mε 'ö 'dhang bho n "dhiü, 'wɔn -nu 'a- kë sië bha- -mε -dho -a kë. -A -mε -zian -zë -dho -a "dhiü -ziö -ta kë, -a -gen -mü □dhe ma -zë n -dho n Dë "piü -sü □nε (kö 'a Atanna -bha 'Nii- "slüöslü bha- bɔ ka -dhe).

¹³ □Ya kë 'zü □dhe 'ma 'dho, pë "pεpε 'ka dho- -gbadhe n Dë -gɔ n 'tɔ 'gü a -dho -a kë ka -dhe, kë "dhü kö n Dë 'tɔ -yö bho ma 'a- Gbö 'ka bha n -bha.

¹⁴ □Ya kë 'zü □dhe 'ka pë -gbadhe n -gɔ n 'tɔ 'gü a -dho -a kë ka -dhe.»

'Nii- "slüöslü 'ö Atanna dho- bɔ -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹⁵ 'Yö Yesu -ya pö 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «"Ni □ya kë □dhe n -dho -zë 'ö ka -kë tɛan- □dede 'ka, kö -wɔ -nu 'a- kɔɔ ka -bha bha 'ka- 'gü -wɔn kë.

¹⁶⁻¹⁷ Ma -zë 'ma 'dho a -dho bhea" n Dë -dhe kö -yö mε "wεε bha bɔ ka -dhe kö -yö ka -ta 'kun. A -dho bhea" n Dë -dhe kö -yö tɛanwɔn pö 'Nii- bha- bɔ ka -dhe kö -yö kë ka "piü yi □gban 'ka. 'Nii- 'ö "dhü bha "kpungtaame -nu -zë 'waa □mɔɔ- -bha kö -wa □slɔɔ, -a -gen -mü □dhe 'waa □mɔɔ- -bha kö -wa yö, "εεn kö -wa dɔ. "Kεε ka -zë ka- -dɔ, -a -gen -mü □dhe -yö ka "piü yi □gban 'ka, -yö ka 'gü.

¹⁸ 'Dho 'ö maa- wo bha 'mii 'dho n -kɔ "kan ka "dhiü kö 'ka to □dhe -tɪnë 'dhö, a -dho n "dhiü yee kë 'a nu 'zü ka "piü -deewo.

¹⁹ 'Sa -a "töng 'yaa □gbleεn 'zü kö 'ma □dhe "kpungtaame -nu -gɔ, "kεε ka -zë ka -dho n yö, -a -gen -mü □dhe a "yaandhe 'ka, □ya 'go mü 'zü kaa -dɪ 'pö ka -dho kë □dhe n 'dhö 'ö 'kaa ga 'zü tongtongdhö.

²⁰ -A yi 'ö bha □në- 'ka, 'yö 'ka dho- 'wɔn dɔ □dhe a n Dë 'gü, 'yö 'ka n 'gü, 'yö mang -dɪ 'pö 'a ka 'gü.

²¹ 'Mε 'ö dho 'ö -zɔ 'kɔɔ -wɔ -nu 'a- kɔɔ ka -bha bha- 'gü, 'ö- 'gü -wɔn -kë kö n -dho -ya -mε □në- -kë. 'Mε 'ö "dhü bha- -dho -dho n Dë kë 'ö- -dho -yö mang -dɪ 'pö n -kë 'ö 'a n -dɪ -zɔn -mε -dhe.

²² □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Zudë -ya pö- -dhe: «N Dëmε, -yö kë -kɔ -kë □dhe 'yö 'i- pö i -dho i -dɪ -zɔn yi -zë yi -dhe "kεε 'bhii 'dho i -dɪ -zɔn "kpungtaame -nu -zë -a -nu -dhe?» Zudë 'dhe 'ö dheε" kɔɔ "dhü bha -yö -dɪ -ta 'yö Zuda Isikadhiötö -dɪ 'pö 'ö -dɪ -ta.

²³ 'Yö Yesu □ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'mε 'ö n -dho -ya -kë -a -mε -zë -yö -dho 'ö "tɔ 'to n -wɔ -bha 'ö- 'gü -wɔn -kë, 'mε 'ö "dhü bha 'pö 'yö- -dho dho n Dë kë, 'yö yaa n Dë 'yi dho nu yi -dhe bho- -mε -ta 'yö 'yi -ya mü.

²⁴ "Kεε 'mε 'kö n -dho 'yaa- kë, -a -mε 'yaa 'ö "tɔ 'to n -wɔ -bha. 'Sa -wɔ -nu 'ka- ma sië n -ta bha 'mii- 'bha bho n -dɪ 'gü. N Dë 'ö n bɔ bha □në- -nu dɔ n "dhi.

25 □Dhe 'ö -kë □dhe a -tun ka "piü yö bha a 'wɔn -nu bha- -nu -pö ka -dhe 'yö □në -wɔn 'gü.

26 "Κεε 'με 'ö dho ka -zu gban kö 'ma 'dho bha- -με -dho nu. 'Nii- "slüüslü 'ö n Dë dho- bɔ ka -dhe ma bɔ 'gü bha □në dho ka □klang kë pë □gban "πεπε 'ka, 'yö ka -zu -bö 'pö pë "πεπε 'a- pö ka -dhe bha- □gban 'ka.

27 Zuëwaanüsü □në ma -zë 'a- to ka -gɔ. Zuëwaanüsü 'ö n -gɔ bha □në 'a- □gbaɔ ka -gɔ. Yö -zë 'yaa □dhe 'με 'waa Atanna dɔ- -nu -bha 'dhö. -A -wɔn 'gü ka zuë" 'ya 'dho kaan- "kwëë, "suü 'ya 'dho ka kë!

28 'Sa -a pö 'a- wo ka -dhe □dhe «maa 'dho "κεε 'ma 'dho a -dho n "dhiü yee kë 'zü 'a nu ka "piü» bha -yö ka "tuɔdhö. □Ya kë 'nu □dhe n -dhɔ -yö ka -kë kö -a pö 'a- wo "dhü bha- 'dhia- -dho 'ma ka 'gü 'nu, -a 'klɔɔ- -mü □dhe n Dë 'a 'dho sië- "piü bha yö -zë -due 'kpii- ma -zë n -bha.

29 'Sa 'wɔn 'ö dho kë -a 'to 'a- wo "dhiü 'a- pö ka -dhe 'pö "dhü bha, a- -kë "dhü kö □ya kë yi 'ö- 'ka kö 'ka 'dhang bho n "dhiü.

30 Dhiang 'ö maa- zë ka -dhe ka □klang kë -dhiang 'ka -a -kpea □në 'a- zë sië bha, -a -gen -mü □dhe Sotraan 'ö "kpung □taa -gblüdë 'ka bha -yö nu sië n -gɔ. 'Sa kö -yö kë □dhe -a faan □në "gbɪ- 'ö -ziö n -bha -ta 'yaa -mü.

31 "Κεε -a -dhea -bha □dhe "kpungtaame -nu -wa 'wɔn dɔ □dhe n Dë -dhɔ -yö n -kë, □dhe 'pë 'ö- pö n -dhe □në 'a- -kë. □Dhe 'ö "dhü -ka "wlü kö 'kwa 'dho 'kwa 'go -dhe ya 'gü!»

15

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da ö -bha □klang -nu -dhe 'ö -gban -drɔɔ -dhü -bha -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

1 □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo- -pö -nu -dhe "dhü -sü 'ka 'yö "gwënnng do -da -nu -dhe 'ö- pö: «Ma □në 'a □dhe -drɔɔ -dhü □dede 'wo- ta -a 'dhö, 'yö n Dë -zë 'ö- ta -me 'ka.

2 ('Yö με "πεπε 'wo 'dhang bho n "dhiü bha 'wo □dhe 'pö □dhe n -gbeng -nu 'dhö.) N -gbeng "πεπε 'wo n -bha 'ö 'waa bha n Dë □në- -nu -kan, 'yö- 'dhe 'wo bha 'yö- -nu -ta zë, kë "dhü kö -wo sa, kö -wo bhe -ya kö -yö ziö -blëesü -bha -ta.

3 "Κεε □ya 'to ka -zë 'ka -bha -bha kö -wu -nu 'a ka □klang -kë 'ka bha □wa 'ka -gbeng yaa □gban "kan ka -bha, □wa ka -ta zë, 'ka -kë "slüüslü 'dhang 'ka- bho- "dhiü bha- -wɔn 'gü.

4 □Dhe 'ö "dhü -ka 'to -kplü -sü 'ka n -bha, kö 'a 'to 'pö -kplü -sü 'ka ka -bha (kö kwa -wu -yö kë do). Ka- 'wɔn -dɔ □dhe "dhü -gbeng 'ö □ya "kan ö -dhü -bha 'yaa □mɔɔ- -bha 'zü kö -yö bha ö -dɪ -ta. -Kɔ do bha- 'gü 'kii 'to -kplü -sü 'ka n -bha, kö 'ka kë □dhe "dhü -gbeng 'ö □ya "kan ö -dhü -bha □në- 'dhö bha.

5 Ma □në 'a □dhe -drɔɔ -dhü □dede 'dhö, 'yö ka -zë 'ka □dhe n -gbeng -nu 'dhö. 'Me 'ö □ya 'to -kplü -sü 'ka n -bha 'ö mang -dɪ 'pö n -kɔ 'dhö- -me -bha, 'ö yi -wu 'dhö do, -yö -dho bha □dedewo. -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'kaa □mɔɔ- -bha kö 'ka pë 'bha kë kö n -kɔ 'yaa- 'gü.

6 Με "υυ με 'ö 'yii 'to -kplü -sü 'ka n -bha, n Dë -ya -me -zuö "kpeɲng □dhe "dhü -gbeng 'ö 'yaa bha- 'dhö 'yö "kpea kɔ klöngklöngdhö, 'yö 'wo- -wlö 'wo- □loo peng "dhiü 'yö -gü.

7 "Κεε □ya kë □dhe 'ka 'to -kplü -sü -zë 'ka n -bha kö kwa -wu -yö kë do, kö -wu -nu 'a- pö ka -dhe bha -wo 'to ka "tuɔdhö, pë "υυ pë 'ö -dhi ka -dhe, -kaa -gbadhe n Dë -gɔ, -yö -dho -a kë ka -dhe.

8 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe n Dë 'tɔ bhɔ -kɔ 'ö 'dhö, yö -mü □dhe kö 'ka kë □dhe "dhü -gbeng 'ö □waa- baa-, 'ö bha sië □dedewo bha □në- 'dhö. Yö □në □ya kë "dhü kö 'ka kë ma □klangdhiü 'ka □dedewo "πεπεdhö.

9 Ka -dhɔ -yö n -kë 'pö □dhe -kɔ 'ö n -dhɔ -yö n Dë -kë 'ka -a 'dhö. □Dhe 'ö "dhü, -ka 'to -kplü -sü 'ka -dhɔ bha- -bha.

10 □Ya kë □dhe 'ka ka -zu kë -wu -nu 'a- kɔ ka -bha bha- 'gü kö 'ka- 'gü -wɔn kë, kö ka -kplü -sü 'ka n -bha, kö ka -dhɔ bha- "gblɔɔ -ta □dhe -kɔ 'ö mang -dɪ 'pö 'a n Dë -wu kun- 'ka 'ö n -dhɔ -ya -kë bha- 'dhö □naa bha.

11 'Wɔn -nu bha a- -nu -pö ka -dhe "dhü kö zuëniidadhe 'ö n -gɔ bha yö □në -yö kë ka -gɔ 'pö, kë "dhü kö ka zuë" □nii -yö -da □dedewo -tekpe -tekpedhö.

12 Ka -dhɔ -yö ka 'ko kë □dhe -kɔ 'ö ka -dhɔ -yö n -kë 'ka bha- 'dhö. -Wu 'a- kɔ

ka -bha 'yö bha.

¹³ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe me "taongdë 'ö- -dhö -yö me -kë 'yö me- □mɔɔ- -bha me me -dɪ nu- -wɔn 'gü. Me -dhö -bha me kë -sü -zë "wεε 'bha 'yaa ziö- 'dhe 'kö bha □në- -ta.

¹⁴ □Dhe 'ö "dhü n "taongdë -nu, □ya kë □dhe -wɔ 'a- kpɔ ka -bha bha 'ka yö □në- 'gü -wɔn kë kö 'ka kë n "taongdë □dede 'ka.

¹⁵ 'Maa ka 'sü 'zü □dhe ma gwëezë -nu 'dhö, -a -gen -mü □dhe gwëemi -zë 'yaa ö dëme zuëpiüwɔn -nu dɔ. "Kεε ma -zë 'wɔn 'a- dɔ n Dë "gblɔɔ 'piü 'ma- □gban -zɔn ka -dhe. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a ka -dhe n "taongdë -nu bha 'yö bha.

¹⁶ "Kεε 'sa ka -zë 'kii n -ya. Ma □në ma -zë 'a n -kɔ -yε ka -bha, 'yö 'a ka -ya kö 'a ka bɔ, kö 'ka bhe -së dɔ "tüng □gban 'gü, 'wɔn -së kë -sü waa- -dhökë me □gban "pεpε 'ka -sü 'ka, kö -yö kë "dhü kö 'pë 'ö 'ka dho- -gbadhe n Dë -gɔ n 'tɔ 'gü bha -ya nu ka -dhe.

¹⁷ -Wɔ 'a- kpɔ ka -bha yö -mü □dhe kö ka -dhö -yö ka 'ko kë □dedewo.

Me 'waa Atanna dɔ -a -nu -bha -ya 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -san 'ka -sü -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹⁸ 'Yö -pö -nu -dhe 'zü 'ö- pö: «"Kεε □ya kë □dhe ka -san □ya me "bhɪ- -nu kë, ka -zɔ -yö -bö □dhe ma □në n -san -ya -nu -kë -blεsü.

¹⁹ □Ya kë 'nu □dhe ka -tosεa -kë □dhe 'me 'waa Atanna dɔ- -nu 'dhö, kö ka -dhö -dho -a -nu kë, -a -gen -mü □dhe 'me 'kö weng- -nu 'wo bɔ -a -nu -dhö -ya -nu -kë. "Kεε ka 'sü 'a- wo 'a ka -ya -dɪ -ta, 'a ka -kan -a -nu -bha, 'ö keng- -nu ka -wɔ 'yaa dɔ 'zü bha ka -san -ya -nu -kë yö □në- -wɔn 'gü.

²⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -wɔ 'a- pö ka -dhe 'a- pö □dhe gwëemi 'bha -bha 'bha fië- 'yaa 'dhö ö dëme 'ka bha ka -zɔ 'ya 'dho bho yö □në- 'ka. □Ya kë □dhe □wa n -wëedhe bho kö -yö kë ka 'yaan □dhe -wo -dho ka -wëedhe bho 'pö. □Ya kë □dhe □wa 'dhang bho n -wɔ "dhiü kö -wo -dho 'dhang bho 'pö ka -bha "dhiü.

²¹ "Kεε -wo -dho 'wɔn -nu bha- □gban "pεpε kë ka 'ka "dhü ma □në n -wɔn 'gü, -a -gen -mü □dhe 'me 'ö n bɔ bha 'waa- dɔ.

²² 'Sa □ya kë □dhe 'mii nu 'nu kö 'a dhiang zë- -nu -dhe, kö za 'yaa- -nu -bha. "Kεε 'ma nu 'ma dhiang zë- -nu -dhe. □Ya kë □dhe 'wii 'dhang bho n "dhiü kö za -ya -nu -bha.

²³ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'me 'ö n -san -ya -kë kö n Dë -san -ya -kë.

²⁴ □Ya kë □dhe 'wɔn -nu 'ö me 'bha 'yii- suu kë do bha 'mii yö □në- 'bha kë 'nu -a -nu kpö 'gü kö- -nu "yan- -da -dhe 'gü, kö za 'yaa- -nu -bha. "Kεε -a -nu "yan □ya -da -dhe 'gü, □wa -ya mü 'zü yaa n Dë yi -san □yaa- -nu kë, □ya kë "dhü kö- -nu -dha za bha- -gɔ -dhe 'bhaa 'dhö.

²⁵ "Kεε -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'tɔng- 'sëedhe 'wo- pö wo 'dhang -bho "dhiü bha- 'gü □dhe:

<N -san -ya -nu -kë "wεεwεε -a -gen 'bhaa 'dhö> bha □në- 'gü -wɔn -yö kë.

²⁶⁻²⁷ □Dhe 'ö -kë □dhe ka -gun n "piü yë ya- zübhodhe 'gü bha 'ma 'dho, tεanwɔn pö 'Nii- 'ö go n Dë "piü bha- -dho -a -gbadhe -gɔ kö -ya bɔ ka -dhe kö -yö ka -ta 'kun kö -yö n -dhiang zë ka -dhe. Kö kaa -dɪ 'pö 'ka- "sεedhe kë n -bha.»

16

¹ 'Yö Yesu -ya pö 'zü 'ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe "dhü kö ka -zɔ □në -yö -gban ka -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü 'gü, kö 'ka 'dho "kan- -wɔ -bha.

² A- -pö ka -dhe □dhe -wo -dho ka -gen -naa 'kpɔ Zuifö -nu -bha -yakwëë -kë 'gü -kɔ -nu 'gü. "Tüng 'bha -zian -dho □loo 'ö 'wo ka zë, 'ö 'me 'wo ka zë sië "dhü bha 'ö -kë -nu 'gü □dhe -wo Atanna -dhö □në- kë sië bha.

³ -A -kë "dhü -gen -mü □dhe 'wii n Dë dɔ, 'wii n dɔ.

⁴ -A pö 'a- wo sië ka -dhe "dhü bha- -gen -mü □dhe kö 'wo- kë sië ka 'ka "dhü "tüng 'ö- 'gü, kö- 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn. 'Mii- pö 'ö- wo ka -dhe zü bho -yi 'ka bha- -gen -mü □dhe kö a -tun ka "piü yö.

⁵ "Kεε -a "tüng □ya □loo kö 'a 'dho 'me 'ö n bɔ bha- -dhe 'gü. 'Sa me 'bha kö yöö n dheε" 'kpɔ ka kpö 'gü □dhe «n Dëme, i -dho 'me?» 'yaa 'dhö.

⁶ "Kεε a- 'wɔn -dɔ □dhe -a pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha □në -wëë bɔ sië ka -ta.

⁷ "Kεε 'sa kö teanwɔn □nē 'a- pō. -Yö -sē ka -bha 'ka kö 'a 'dho, -a -gen -mü □dhe kö 'mii 'dho, 'mε 'ö dho ka -zɔ -gban bha 'yii 'dho nu, "kεε □ya kē □dhe 'ma 'dho 'yö 'a- bɔ ka -dhe.»

'Nii- "slövöslö 'ö Atanna dho- bɔ -a kēwɔn -nu -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Zan -ya pō

⁸ 'Yö- pō 'zü- -nu -dhe 'ö- pō: «Ka -zɔ -gban -mε 'ö "dhü bha □nē □ya nu, 'yö dho 'wɔn yaa 'ö "kɔpungtaame -nu -wa -kē bha- zɔn -nu -dhe 'kɔpakpadhö 'yö 'wo- dɔ. 'Yö teanwɔn 'dhö Atanna "piü 'klɔɔ- 'ö- 'gü, -a pō 'ö- wo □dhe za -ya -nu -bha bha- -wɔn 'gü bha, waa za bha 'ö dho- -nu zē 'klɔɔ- 'ö- -bha bha 'yö 'wo- dɔ 'pō.

⁹ 'Yö 'wo- 'wɔn dɔ □dhe -a pō 'ö Atanna -ya wo □dhe za -ya -nu -bha bha- 'klɔɔ- mü 'dhang 'ö 'wii- bho n "dhiü bha □nē- 'ka.

¹⁰ 'Yö 'wo- 'wɔn dɔ 'zü □dhe teanwɔn -kē Atanna "piü -sü bha- 'klɔɔ- -mü nu 'a- wo 'ö 'wii- dɔ □dhe n Dē Atanna □nē n bɔ, 'ö maa n yee kē kö 'a 'dho, "kεε 'ö 'dho 'ö maa- wo bha 'wii 'dho n yö 'zü bha □nē- 'ka.

¹¹ 'Yö 'wo- 'wɔn dɔ □dhe za 'ö dho- -nu zē kö 'wii 'dhang bho n "dhiü bha- 'klɔɔ- mü □dhe Sɔtraan 'ö -gblüdē 'ka "kɔpung □taa, 'ö 'wo bɔ- 'ka bha za □yaa- zē 'nu ('yö 'wo- 'wɔn dɔ □dhe 'dhang -bho n "dhiü -sü -dɪ doseng □nē □sɔng bho mε -bha Atanna wēdhö).»

¹² 'Yö- pō: «Ka □klang -kē 'ka -wɔn 'gbe □dede -yö n -gɔ, "kεε 'kii 'dho □mɔɔ- □gban -kwεε 'sü -sü bha "töng ya- 'gü.

¹³ "Kεε ka -zɔ -gban -mε 'ö -kē teanwɔn pō 'Nii- 'ka bha □nē □ya nu, 'yö dho zun ka -dhe "dhiü, 'yö teanwɔn suu □gban "pepe 'do 'do -zɔn ka -dhe. 'Yii 'dho 'ö -dɪ 'gü -dhiang zē ka -dhe, -a -gen -mü □dhe 'yaa 'ö -dɪ -gɔ. 'Wɔn -nu 'ö- ma n -ta, waa- 'wɔn -nu 'ö dho kē -dhekpɔɔ dhia" 'gü bha □nē 'ö dho ka □klang kē- 'ka.

¹⁴ 'Yö □nē dho n 'tɔ bho, -a -gen -mü □dhe ma □nē 'a dho n -wɔ 'kɔɔ- -bha kö -yö nu -pō ka -dhe.

¹⁵ 'Yö- pō: «N Dē □slɔɔpē "pepe □gban -yö ma □nē n -bha 'ka. 'Yö □nē- -wɔn 'gü 'yö 'a- pō ka -dhe □dhe -wɔ 'a dho- 'kɔɔ- -bha □nē 'ö dho- pō ka -dhe.»

-Wēē 'ö dho "gla □niidadhe 'gü Yesu -bha □klang -nu -gɔ -a -dhiang 'ö- zē 'ö Zan -ya pō

¹⁶ 'Yö 'go mü 'zü 'ö- pō- -nu -dhe 'ö- pō: «-A "töng 'yaa □gblēn 'zü kö ka "yan -yö □fiē n 'ka, -a -gen -mü □dhe (maa 'dho n Dē "piü). Kö "töng 'nē 'bha □ya ziö 'zü kö 'ka "yan -dee 'bha -kpan n -bha.

¹⁷ □Dhe 'ö □yaa- pō "dhü, 'yö- -bha □klang -nu bha- mε 'bha -nu 'wo -ya wo 'ko dheε" 'kɔɔ- sü -bha 'wo- pō: «'Yö □yaa- pō □ni kö -ya -pō □dhe 'zü «-a "töng 'yaa □gblēn 'zü kö ka "yan -yö □fiē n 'ka, kö "töng 'nē 'bha □ya ziö 'zü kö 'ka n yö -deewo», "εεn «maa 'dho n Dē "piü» -zē 'klɔɔ- □nē -mē 'ka?

¹⁸ "Töng 'nē kö "wɪ siē- 'ka ya -mē "töng -mü 'yö 'yaa- 'gü ma ya?»

¹⁹ 'Yö Yesu -ya 'wɔn dɔ □dhe -ya -nu "piü □dhe 'wo 'ö dheε" 'kɔɔ. □Dhe 'ö □yaa- 'wɔn dɔ "dhü 'yö- -nu dheε" 'kɔɔ 'ö- pō: «-A pō 'a- wo ka -dhe □dhe -a "töng 'yaa □gblēn 'zü kö ka "yan -yö □fiē n 'ka, kö □ya 'go mü kö "töng 'nē 'bha □ya ziö kö 'ka n yö -deewo bha □nē- 'ka ka 'ko -nu dheε" 'kɔɔ siē- 'ka bha -ee?

²⁰ 'Yö- pō: «A- -pō ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe ('ma ga yi 'ö- 'ka) ka -dho "gbɔ bɔ 'ö 'ka -wēē -wɔ □gban suu kɔɔ, kö "kɔpungtaame -nu -zē -wo wo "dhia bho siē. Ka zuē" "dhiü -dho "tεε, "kεε ka -bha zuēdhü'tεε bha 'yö -dho "gla ka -gɔ □niidadhe 'gü.

²¹ -Yö kē ka "yaan □dhe dhebho 'ö- 'nē yö "töng □ya □loo, -a zuē" "dhiü -yö -tεε, -a -gen -mü □dhe kö yöö ziö "töng "gbɪ- do 'gü. "Kεε □ya bɔ 'nē yö -sü 'ka 'yö- □nii -yö -da, -a "töng 'dhe 'kö bha- 'gü kö- -zɔ □ya bho sēē 'ö- bho bha- 'ka 'ö mεbhüdhe -dhü do 'ö -da "kɔpung □taa bha- -wɔn 'gü.

²² -Kɔ do bha □nē ka zuē" 'dhö □gbaɔn siē- 'ka "töng ya- 'gü, "kεε a -dho ka yö 'zü -deewo (kö 'ma 'go ga 'gü 'ma -bö), 'yö ka zuē" □nii -yö -da. -A zuēniidadhe 'dhe 'kö bha mε 'bha -kɔ 'yii 'dho □mɔɔ- -sü ka -gɔ -sü -bha.

²³ -A yi 'ö bha □ya □loo yi 'ö 'ka, 'kii 'dho n dheε" 'kɔɔ 'wɔn "wεε 'bha 'ka 'zü; -a -gen -mü □dhe a- -pō ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe -a yi 'ö bha- 'ka, pē "pepe ka dho-

-gbadhe n Dē -go n 'to 'gü, -yö -dho -a kē ka -dhe.

²⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe (ö go ka -da n □keng- -yi -bha) 'ö dho 'ö zun- 'ka □dhe -bha, 'kii pē -gbadhe n Dē -go n 'to 'gü do, "kεε -a "töng □ya □loo □ton kö 'ka pē -gbadhe kö -ya kē ka -dhe (kö ka zuē" 'ya 'dho 'to □taama 'wön 'bha 'gü,) "kεε kö ka □nii -yö -da -tekpe -tekpēdhö.»

Yesu -ko -ziö "kpvngtaadhe -go -sü -dhiang 'ö- zē 'ö Zan -ya pö

²⁵ 'Yö 'go mü 'zü 'ö- pö: «'Sa 'wön -nu bha a- □gban -dhiang -zē ka -dhe "gwēng 'gü, "kεε -a "töng -dho □loo 'ö 'a bo "gwēng -da ka -dhe -sü 'ka, 'ö 'wön -nu 'wo -gban n Dē -bha bha 'a- -dhiang -ta -pu ka -dhe -sē 'ka 'kpakpadhö.

²⁶ -A yi 'ö bha □ya □loo, ka -dho pē -gbadhe n Dē -go n 'to 'gü. 'Sa 'mii 'dho- pö ka -dhe □dhe a -dho bhea"- -dhe ka -bha 'ka,

²⁷ -a -gen -mü □dhe ka -dho -yö yöö □dede -a -kē n -dho 'ö ka -kē 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü □dhe yö □nē n bō bha- -wön 'gü.

²⁸ A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe a -go n Dē □nē- "piü 'yö 'a nu "kpvng □taa yö, maa 'go 'zü "kpvng □taa yö kö 'a 'dho n Dē do bha □nē- "piü.»

²⁹ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo- pö- -dhe: «-A -ga bha! I bo 'i- wo dhiang -zē yi -dhe "gwēng 'gü -sü 'ka 'i- zē siē "puu 'ka -sē 'ka bha,

³⁰ 'ya- 'wön do □ton □dhe bhi -zē dhe" 'kpō -mε -zian 'yaa -mü i 'ka; -a -gen -mü □dhe 'wön 'bha -wön 'bha 'yaa -bin -sü 'ka i -go. 'Yö □nē- -wön 'gü 'yö 'yi- do □dhe i -go Atanna "piü tean- □dede 'ka.»

³¹ 'Yö Yesu -ya -yō bō- -nu -go 'ö- pö: «'Ka 'dhang bho- "dhiü □ton -ee?»

³² 'Yö- pö: «-Ka -dhe -ga, -a "töng -yö nu siē 'ö □ya □loo -zianwo 'ö 'ka dho "kan n -zü 'kwē- 'ka n to n do 'ka, 'ö 'ka dho ka -go 'kōdhe -nu 'gü 'do 'do 'ka. "Kεε 'kö 'zü kaa- kē "dhü, 'mii 'dho 'to n do 'ka, -a -gen -mü □dhe n Dē -yö n "piü.

³³ 'Wön -nu bha a- -nu -pö ka -dhe "dhü kö ka zuē" □nē -yö 'waanu kweng- -nu kwa -bha -kē 'ko "piü -sü bha- 'gü; -a -gen -mü □dhe ka -dho sē bho □dedewo

"kpvngtaadhe ya- 'gü, "kεε -ka ka faan do, n -ko □ya ziö "kpvngtaadhe -go.»

17

Yesu -bha -bhea ö -bha □klang -nu -wön 'gü -ko -dhiang 'ö Zan -ya zē

¹ □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo- pö "dhü -sü 'ka, 'yö ö "yan "dhiü □wlü dhang- 'gü 'ö □bhea Atanna -dhe 'ö- pö: «N Dē, -a "töng bha □ya □loo, -bhö ma 'a i Gbō 'ka bha n 'to bho kö mang -dū 'pö 'a i 'to bho!

² -A -gen -mü □dhe -ko -ziö mebhudhe □gban "pepe -go -sü -faan 'i- nu n -dhe bha, i- -kē "dhü kö 'a □sii 'ö 'yaa yēn □nē- nu me "pepe 'i- -nu nu n -dhe bha- -nu -dhe.

³ "Kεε 'sa kö □sii 'ö 'yaa yēn "dhü bha- -nu -a -nu -dhe -ko 'ö 'dhö yö mü □dhe kö 'mε 'wo "dhü bha -wo bhi 'ö 'i- -kē Atanna doseng 'ö 'dhö -a 'ka bha bhi □nē i do, kö -wo mang Yesu Klisi -mε 'i n bō bha n do 'pö.

⁴ Nu 'a- wo "kpvng □taa yö bha 'ma i 'to bho, yē 'i- nu n -dhe kö 'a- kē bha 'ma- □gban kē 'ma- -go do.

⁵ □Dhe 'ö "dhü, n Dē, 'tōbhōdhe 'ö gun n -go -blesü i "sō kö "se 'yaa 'dhö bha, -bhö -a nu n -dhe 'zü -deewo □dhe -ko bha- 'dhö.

⁶ 'Mε 'i- -nu sü "kpvngtaame -nu kpō 'gü 'i- nu n -dhe bha, 'ma i do -ko □gban pö- -nu -dhe. 'Mε 'wo "dhü bha -wo -gun i -bha 'ka -blesü, 'yö 'i- -nu nu n -dhe, -wo i -wu bha- □bhlēē -ya -sü 'ka 'pö.

⁷ □Waa- 'wön do □taamasü ya- 'gü □dhe pē "pepe 'a- -ta -pu -nu -dhe bha, -wo -go bhi □nē i 'gü, bhi □nē 'i n □draan- -bha.

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klō- -mü □dhe -wu "pepe 'i- kpō n -bha bha □nē 'a- -nu □klang -kē 'ka, 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -wa 'wön do -sü 'ka 'kpakpadhö □dhe bhi □nē 'a go i 'gü, □dhe bhi □nē 'i n bō.

⁹ 'Mε 'wo "dhü bha a -bhea i -dhe wo □nē- -nu -wön 'gü. 'Mii bhea" i -dhe mε "wεε "pepe 'dhe 'wo to bha- -nu 'bha -wön 'gü kö 'yii kē 'mε 'kö 'i- nu n -dhe bha- -nu 'ka; -a -gen -mü □dhe -wo bhi □nē i -bha 'ka.

¹⁰ i- 'wön do □dhe koo- pē -yö do, i -bha pē -zē kö n -bha -mü, "εεn 'pē 'ö n -bha 'ka 'pö kö -yö i -bha 'ka. 'Wön 'ö- -wön 'gü

'yö ma medhe 'bhü 'dhö -wo -sü 'ka -a -nu -bha bha 'yö bha.

¹¹ i- 'wɔn -dɔ ɔdhe 'go ɔne maa- wo "kɔnɔŋ ɔtaa yö kö 'a nu i "piü bha, "kɛɛ wo -zɛ -wo yö. ɔDhe 'ö "dhü, n Dɛ "slöüslö, -bhö -a -nu -maa kɛ 'gügbudhe 'ö- -naa 'yaa 'dhö 'ö i 'tɔ 'gü bha- 'ka. 'Sa 'tɔ do 'ö "dhü bha ɔne 'i- nu n -dhe 'pö, "kɛɛ -bhö -a kɛ "dhü kö -wo kɛ do 'pö ɔdhe kweng 'ko do -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö.

¹² -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ɔdhe "töng 'a gun- 'ka- -nu "piü "kɔnɔŋ ɔtaa bha, ma ɔne 'a gun- -nu -maa kɛ siɛ i 'tɔ 'gü. 'Ö 'a n -zɔ -kɛ mɛ 'dhe 'kö 'i- n -dhe bha- -nu "piü 'ö- mɛ do -zian 'yii ɔdhe, kö 'yii kɛ mɛ 'dhe 'kö- -bha gun -ben zɛ -sü 'ka i -wu 'gü ɔdhe -yö -dho kɛ "dhü, kɛ "dhü kö 'pɛ 'ö i -wu -ya pö -a 'gü -wɔn -yö kɛ bha- 'ka.

¹³ ɔDhe 'ö "dhü -a "töng ɔya ɔloo kö 'a nu i "piü, "kɛɛ ɔdhe 'ö -kɛ ɔdhe a -tun "kɔnɔŋ ɔtaa bha, a- -pö i -dhe "dhü yö ɔne- 'gü kɛ "dhü kö ma zueniidadhe -yö kɛ- -nu -gɔ kö- -nu zuɛ" ɔnii -yö -da -tekpe -tekpedhö, kö- "piü 'ya 'dho 'to.

¹⁴ I -wu bha ɔne 'a- "dhiü ɔloo- -nu -bha 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü 'yö- -nu -san 'dhö "kɔnɔŋtaame -nu -kɛ, ɔDhe 'ö -kɛ ɔdhe yaa "kɔnɔŋtaame -nu 'yaa do, 'ö woo -dɪ 'pö 'waa ɔdhe -a -nu 'dhö 'zü bha- -wɔn 'gü.

¹⁵ 'Mii bhea" i -dhe kö 'i- -nu bho "kɔnɔŋ ɔtaa yö, "kɛɛ kö 'i- -nu -maa ɔne- kɛ mɛ yaa bha- -gɔ.

¹⁶ 'Waa "kɔnɔŋtaadhe -bha 'ka 'zü ɔdhe 'maa "kɔnɔŋtaadhe -bha 'ka 'pö -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö.

¹⁷ -Bhö dɔ 'gbü- yö ɔne- -wɔn 'gü, n Dɛ, kö 'i- -nu "zu i -bha tɛanwɔn bha- 'ka kö -wo kɛ "slöüslö. Tɛanwɔn bha yö -mü i -wu ɔne- 'ka, (kö i -wu bha 'i- -ta "pɔ- -nu -dhe kö -yö kɛ- -nu -ya i -bha -ya 'gü -kɔ 'ka).

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ɔdhe 'i n bɔ -kɔ do 'ö- 'gü "kɔnɔŋ ɔtaa bha, mang -dɪ 'pö 'ma- -nu bɔ -kɔ do bha- 'gü.

¹⁹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a n -dɪ nu i -dhe -a -nu -wɔn 'gü bha 'yö bha, kɛ "dhü kö woo -dɪ 'pö -wo kɛ i -bha 'ka ɔdedewo 'kɔkɔpadhö.

²⁰ ɔYa kɛ "dhü kö 'mii bhea" i -dhe woo

do -a -nu -wɔn 'gü, kö a -bhea i -dhe 'pö mɛ "pɛpɛ 'ö 'mɛ 'wo bha 'wo dho n -dhiang zɛ- -nu -dhe, 'ö 'wo dho 'dhang bho- "dhiü -a -nu -wu "dhiü bha ɔne- ɔgban "pɛpɛ -wɔn 'gü bha do.

²¹ Kɛ "dhü kö -a -nu ɔgban "pɛpɛ -wo kɛ do ɔdhe -kɔ 'ö kweng 'ko ko "kɔɔ- -bha bha- 'dhö kö -wo 'to -kplü -sü 'ka ko -bha kɔnɔŋkɔnɔŋdhö, kɛ "dhü kö "kɔnɔŋtaame -nu -wo 'dhang bho- "dhiü ɔdhe bhi ɔne 'i n bɔ tɛan- 'ka.

²² 'Tɔbhödhe 'i- nu n -dhe bha 'ma- nu -nu -dhe 'pö, kɛ "dhü kö -wo kɛ do ɔdhe kweng 'ko do -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö.

²³ Kö 'a kɛ- -nu 'gü ɔdhe 'i n 'gü -kɔ 'ö 'gü bha- 'dhö kö -a -nu -bha kɛ do -sü "piü 'ya 'dho 'to. Kɛ "dhü kö "kɔnɔŋtaame -nu -wo 'dhang bho- "dhiü ɔdhe bhi ɔne 'i n bɔ, ɔdhe -a -nu -dho -yö i -kɛ 'pö ɔdhe -kɔ 'ö n -dho -yö i kɛ- 'ka bha- 'dhö.

²⁴ ɔDhe 'ö "dhü, n Dɛ, bhi ɔne 'i- -nu nu n -dhe. 'Wɔn 'ö n 'gü -wɔn 'ka -yö -mü ɔdhe kö -dhe 'a dho kɛ- 'gü bha -wo kɛ mü 'pö, kö 'tɔbhödhe 'i- nu n -dhe n -dho 'ö i -kɛ kö 'bhii "kɔnɔŋtaadhe -da ɔkö -a -wɔn 'gü bha -wa -dhe yö.

²⁵ N Dɛ Atanna, bhi 'ö 'bhaa 'kɔ tɛanwɔn 'ka, 'ö pö 'aa i -bha bha "kɔnɔŋtaame -nu ɔne 'waa i dɔ, "kɛɛ ma -zɛ a i -dɔ, 'mɛ 'wo ya 'pö -wa 'wɔn -dɔ ɔdhe bhi ɔne 'i n bɔ.

²⁶ 'Ma i -wɔn -ta "pɔ- -nu -dhe "pɛpɛdhö, "kɛɛ a -tun 'zü -a -ta "pɔ- -nu -dhe, kɛ "dhü kö n -dho 'dhö i -kɛ -kɔ do 'ö- 'gü bha n -dho -ya -nu kɛ 'pö -kɔ do bha- 'gü, kö 'a kɛ- -nu zuɛ" 'gü "töng ɔgban 'gü.

18

-Kɔ 'wo Yesu kun- 'ka -a -dhiang 'ö Zan -ya zɛ

(Matiö 26,47-56; Makö 14,43-50; Dhukö 22,47-53)

¹ ɔDhe 'ö Yesu ɔya ö bo -bhea Atanna -dhe -sü 'ka ɔdhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö waa- -bha ɔklang -nu 'wo -ziö 'wo dho 'wo 'yi 'wo- Sedron -kɛ bha- -kan, 'yö 'wo dho- ɔtaama. "Dhü -bhlaa 'bha -yö -gun -dhe bha- 'gü, 'yö 'wo dho- 'gü.

² -Dhe 'wo dho- 'gü "dhü bha- -dhe -gun Zuda 'ö -da -dhe pɛ "piü bha- 'yaan, -a -gen -mü ɔdhe 'ö gun "dhü kö waa- -bha

□klang -nu □wa 'dho mü -bleesü wo -nu wo.

³ □Dhe 'ö 'me 'wo bha waa- Yesu -nu □wa 'dho "dhü, 'yö Zuda -dt 'pö 'ö -ziö 'ö dho mü, waa- Wlömö "sodha -nu, waa- "yan -to Atanna -dhökëgükö -bha -me -nu, waa- 'me 'ö "saabhomé -nu -gómé -nu waa- Fadhizien -nu 'wo- -nu bō kö -wo Yesu 'kun bha- -nu kpö 'kpii- bha- 'dhö. Kö -dhangbha -nu, "song -nu waa- 'ko -zë 'ka -kwëé -nu -wa -nu -gō.

⁴ 'Ö gun "dhü kö 'wōn 'ö nu sië- këwōn 'gü bha- □gban -naa -yö Yesu -zë "yaan. □Dhe 'ö □yaa- -nu yö kö -wo nu sië, 'yö go ö -bha □klang -nu kpö 'gü 'ö dho- -nu "dhiü -gō, 'yö- pō- -nu -dhe: «'De □në 'ka-mōō- sië?»

⁵ 'Yö 'wo- -yō bō- -gō 'wo- pō: «Yesu 'ö go Nazadhetö bha- yō.»

'Yö- pō- -nu -dhe: «-εε! Kö ma □ne 'sa.»

'Ö "dhü bha kö Zuda 'ö -da -dhe pë "piü bha -ya -nu kpö 'gü mü.

⁶ □Dhe Yesu □ya ö bo- -pö -nu -dhe -sü 'ka □dhe «kö ma □në 'ka n mōō- sië bha», 'yö 'wo go- -bha wo zun wo zü 'ka.

⁷ 'Yö- -nu dheε" kpö 'zü 'bha wo 'ö- pō: «A- pō de □në 'ka- mōō- sië?» 'Yö 'wo- pō: «Yi- -pö Yesu 'ö go Nazadhetö bha.»

⁸ □Dhe 'ö □waa- pō "dhü 'yö Yesu -ya pō- -nu -dhe: «'Ma- pō ka -dhe 'nu □dhe ma □në 'wo n -dhe "dhü, 'ö □ya kë □dhe 'ka ma □në n mōō- sië -zë wo kö -ka ka kwaa- 'me 'kö 'wo ya- -nu -zü kö wo -zë -wo 'dho.»

⁹ -Wu 'ö Yesu -ya pō kö -yö bhea" sië Atanna -dhe 'ö- pō: «N Dë, 'i me "pepe 'ö- nu n -dhe -a 'bha 'gü 'yii see- n -kō -ta bha- 'gü -wōn kë -kō □në gun bha.»

¹⁰ 'Ö gun "dhü kö- -bha □klang -nu bha- me 'dhe 'wo- -dhe Simö Piedhö bha -siang ga do -ya -gō. 'Yö- bho ö -kpee 'gü, 'yö "saabhomé -nu -gómé 'kpii- -bha gwëemi zōn- 'ka "we "beidhö, 'yö- -kō -së 'gü "tu kpö bho- 'ka mü. 'Me 'wo- "tu kpö bho 'mü "dhü bha -wa -dhe Masiusö.

¹¹ "Këé □dhe 'ö Piedhö □yaa- kë "dhü 'yö Yesu -ya pō- -dhe: «Piedhö, i -bha -dhaa bha- -da -kpee 'gü! -A pō 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe saan" 'ö n Dë "piü □dhe 'a- wo bha 'a- wo.

Yesu -bha -dho Anö -kuu "dhiü -kō -dhiang 'ö Zan -ya zë.

¹² □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö "sodha kpö 'wo nu bha waa- -nu -gómé waa- "yan -to Atanna -dhökëgükö -bha -me -nu 'ö Zuifö -nu -wa bō bha 'wo Yesu kun, 'yö 'wo- -lö.

¹³ □Dhe □wa bo- -lö -sü 'ka, me -bleesü 'wo dho- 'ka- -kuu "dhiü bha -wa -dhe Anö (yö □në gun "saabhomé 'kpii- ziisü 'ka "töng bha- 'gü). 'Ö gun "dhü -kwë bha- -ta kö Kaifö □në Atanna -bha "saabhomé 'kpii- 'ka, 'yö Anö -zë 'dhu -yö gun Kaifö bha- -gō.

¹⁴ 'Sa Kaifö bha □në kë- pō kö Zuifö -nu -gómé -nu □wa □loo 'ko -ta 'ö- pō □dhe: «Me doseng -ga "se 'gü -me □gban "pepe -wōn 'gü -sü -zë fië- -dhö me □gban 'gü see- -sü -bha» bha.

Piedhö -bha Yesu -wōn zao- -kō -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 26,69-70; Makö 14,66-68; Dhukö 22,55-57)

¹⁵ □Dhe 'ö □wa Yesu 'kun 'wo dho sië- 'ka, 'yö Simö Piedhö waa- -bha □klang -nu bha- me "wëé do -wo -ziö 'wo dho- □keng-. 'Ö gun "dhü kö "saabhomé 'kpii- bha -ya -bha □klang -nu bha- me 'dhe 'ö waa- Piedhö 'wo dho- □keng- bha- -do. □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo "saabhomé 'kpii- bha- -gō "kweandhö, 'yö □klangdhiü "wëé do 'dhe 'ö bha waa- Yesu -zë 'wo -da "kweandhe yaan- bha -dhe □dede 'gü wo "kwëë.

¹⁶ 'Yö Piedhö -zë 'ö to "kweandhe bha- "dhi -wo -dhe 'gü "kpenng. 'Yö- me 'dhe waa- Yesu 'wo -da "kweandhe yaan- -bha, 'ö gun "saabhomé -nu -gómé do -me 'ka bha 'ö dho "kpan "dhiü, -da "kweandhö -dhe 'gü, 'yö dhiang zë dhebhö 'ö gun 'kōdhi -maa kë sië bha- -dhe, 'yö Piedhö -da 'kōōdhö.

¹⁷ □Dhe 'ö Piedhö gun -da sië 'kōōdhö, 'yö dhebhö bha 'ö Piedhö dheε" kpö 'ö- pō: «'Me 'wo- kun ya- -bha □klang -nu bha- me do 'yaa -mü i 'ka "we -ee?» 'Yö Piedhö -ya -yō bō- -gō 'ö- pō: «'Aa! □lin "dhe! -A -bha pë 'bha -pë 'bha 'yaa -mü n 'ka!»

¹⁸ 'Ö gun "dhü kö gwëëzë -nu waa- 'me 'wo- -nu bō bha □wa peng -ya 'dhuengtadhe bha- 'gü kö -wo do sië- -bha. -A kë 'wo- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü "töng bha- 'gü kö "nene

-yö ziö sië. 'Yö Piedhö -yö dho 'pö -do peng -bha -dhe 'gü -a -nu "piü mü.

"Saabhome -nu -gome -bha Yesu dhe"
'ö- kpo -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 26,59-66; Makö 14,55-64; Dhukö 22,66-71)

¹⁹ □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya kē "dhü, 'yö Anö 'ö gun "saabhome -nu -gome zii 'ka bha 'ö Yesu dhe" kpo -a -bha □klang -nu 'waa-bha me draan- -ko -nu -wɔn 'ka.

²⁰ 'Yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «"Tüng "pepe 'a gun me □klang kē sië- 'ka 'maa gun- 'bha kē sië -gblen 'kpo 'gü, a -gun □gban kē sië Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -nu "εen -a -nu -bha Atanna -dhökëgükö □në- 'gü, 'ö 'a dhiang zë me □gban "pepe wëedhö kö Zuifö -nu □wa bho 'ko -ta, 'ö dhiang -nu 'a- zë 'mii- 'bha zë -gblen 'kpo 'gü.

²¹ □Dhe 'ö "dhü, ma -zë n dhe" 'kpo -dhe 'yaa- -bha. 'Me 'wo gun wo "tu 'to sië n -wu -bha bha □në -bhö -a -nu dhe" 'kpo, 'pë 'a- pö- -nu -dhe -ya -nu "yaan.»

²² Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi 'yö "yan -to Atanna -dhökëgükö -bha -me -nu bha-me do 'bha 'ö gun mü bha 'ö- -gɔ -ma, 'yö-pö- -dhe: «I dhiang -yɔ -bɔ "saabhome -nu -gome 'kpii- -gɔ -kɔ □në bha -ee?»

²³ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Dhiang 'a- zë ya- -mεε □në dhiang yaa 'ka? -A 'dhe 'ö dhiang yaa 'ka -a pö n -dhe. 'Ö □ya kē 'zü □dhe 'mii dhiang yaa zë kö n -gɔ 'i- -ma ya- -ma -gen -mü -më 'ka?»

²⁴ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Anö -yö Yesu to -lö -sü 'ka "dhü 'yö- bɔ "saabhome 'kpii- 'wo- Kaifö -kë bha- -dhe.

(Matiö 26,71-75; Makö 14,69-72; Dhukö 22,58-62)

²⁵ "Tüng 'wo gun- kē sië- 'ka "dhü bha kö Piedhö -yö do sië peng -bha mü. 'Yö 'wo-dhe" kpo 'wo- pö: «Bhii -dɪ 'pö 'me 'ö ya- -bha □klang -nu bha- me do 'yaa -mü i 'ka nu "we -ee?»

'Yö- □zao 'zü 'ö- pö: «'Me bha- -bha me 'bha 'yaa -mü n 'ka tongtongdhö!»

²⁶ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö "saabhome -nu -gome -bha gwëezë -nu bha- me do 'ö -kë 'me 'ö Piedhö -ya "tu kpo sü mü bha-gɔ "kwεangüme do 'ka bha 'ö- pö- -dhe 'ö- pö: «"Kεε ma -zë a kē i -yö -a □keng- "dhe. "εen keng- -nu 'aa mü 'ka gun "dhü -bhlaa 'gü tii- -dhö ya -ee?»

²⁷ 'Yö Piedhö -ya zao- 'zü -deewo. -Yö -to mü 'yö -tɔgɔn -yö -wɪ.

Yesu -bha -dho Pidhatö -kuu "dhiü -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 27,1-2.11-14; Makö 15,1-5; Dhukö 23,1-5)

²⁸ □Dhe 'ö 'wɔn bha □ya kē "dhü, 'yö 'wo go Yesu 'ka Kaifö -gɔ "kwεandhö 'wo dho- 'ka -gblüdë 'ö gun "se bha- -gɔ "dhiü "tüng bha- 'gü bha- -gɔ zadɔgükö "dhiëngdhö. 'Yö -zë 'ö gun kē sië "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö -dhe □ya □kpaɔ, "kεε 'me 'wo dho Yesu 'ka "dhü bha Zuifö -nu -gome -nu 'wo gun- -nu kpo 'gü bha wo -zë 'wii -da -gblüdë -bha zadɔdhe bha- 'gü, kē "dhü kö 'wa 'dho wo -dɪ "kian zë 'ö- -nu -bha Pakö -bhöpë -bhö -sü -yö □see. (-A -gen -mü □dhe Zuifö -nu 'waa gun -da sië 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -gɔ 'kɔɔdhö tongtongdhö.)

²⁹ Pidhatö -yö zun "kpenng yö □në- -wɔn 'gü 'yö dho 'me 'wii -da 'kɔɔdhö bha- -nu -dhe 'gü 'yö- pö- -nu -dhe: «'Yö 'kwa- ma mü? Ka -nu 'me bha- 'ka n -dhe -më -wɔn 'gü?»

³⁰ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «'Wɔnyaakëme -mü □në- wo, 'yaa "dhü 'nu kö 'yii 'dho nu- 'ka i -kuu "dhiü.»

³¹ □Dhe 'ö □waa- pö "dhü, 'yö Pidhatö -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Me 'ö bha kaa □dede -ka 'dho- 'ka kö 'ka- -bha za dɔ □dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka kaa- 'tɔng- 'gü bha- 'dhö!» 'Yö Zuifö -nu 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «'Yi -zë -a -dhe 'yaa- -bha kö 'yi me zë yi -dɪ -ta.»

³² -A pö 'wo- wo "dhü bha □në -kë 'pö dhiang 'ö Yesu -ya zë -bleesü 'ö -gban -a ga -kɔ -bha bha- 'gü -wɔn kē -kɔ 'ka.

³³ □Dhe 'ö □waa- pö Pidhatö -dhe "dhü, 'yö -ziö 'ö dho 'ö -da 'zü -deewo 'ö -gɔ zadɔgükö 'gü, 'yö Yesu -dhe mü, 'yö- pö- -dhe: «'Bhi □në 'i Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka ya -ee?»

³⁴ 'Yö- -yɔ bɔ 'ö- pö: «Dhiang 'i- zë bha i- -bho i -dɪ 'gü, "εen me 'bha □në n -wɔn -dhiang zë i -dhe -ee?»

³⁵ 'Yö Pidhatö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «N -ga 'i- wo bha Zuifö -mü n 'ka -ee? I -gɔ "se 'gü -me -nu waa- kaa- "saabhome -nu -gome -nu □në 'aa mü 'wo nu i -da -dhe 'gü n -dhe -ee? -Më □në 'i- -kë?»

36 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «Ma -gblüdedhe 'yaa "kprung □taa yö. □Ya kë 'nu □dhe ma -gblüdedhe -yö "kprung □taa yö kö ma gwëezë -nu -dho n ta -gblü göön 'nu 'ö Zuifö -nu -ko 'yaa □moo n -bha, "këe -a -ga bha, ma -gblüdedhe 'yaa "kprung □taa yö.»

37 'Yö Pidhatö -ya pö- -dhe: «□Ya kë "dhü 'sa kö -gblüde -mü i 'ka -këe?»

'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «□lin, -gblüde -mü n 'ka.» Bho 'a- wo "kprung □taa yö bha a -bho "dhü kö 'a teanwön □në- -ta "pu me "bhu- -nu -dhe. Yö □në- -wön 'gü 'yö me "bu me 'ö teanwön do □në ö "tu 'to n -wu -bha.»

38 'Yö Pidhatö -ya pö- -dhe: «'Ö -më? -Më □në 'wo- -dhe teanwön?»

Pidhatö -bha Yesu "dhiü -nu -a zëme -nu -dhe -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 27,15-31; Makö 15,6-20; Dhukö 23,13-25)

□Dhe 'ö Pidhatö □ya bo dheε" bha- -kpo Yesu -go -sü 'ka "dhü, 'yö zun 'zü -deewo "kpenng 'yö dho Zuifö -nu -göme -nu bha- -nu "piü, 'yö- pö- -nu -dhe: «'Aa! Kaa- 'me ka nu- 'ka n -dhe bha, 'wön 'bha 'kö yöö- kë kö 'a- do, kö -yö kë- zë -gen 'ka 'mii- yö "dhe!

39 "Këe □dhe 'ö -kë □dhe -kwe □ya zun 'ko "dhiü -ko 'ö- -bha 'do 'do Pakö yi 'ka, 'ö 'a me do bho -kaso 'gü ka -dhe bha, -yö ka "piü □dhe -a 'dhe ya 'a -ko bho ka -dhe de □në- 'gü? Zuifö -nu -bha -gblüde ya -ee?»

40 □Dhe 'ö □yaa- -nu dheε" 'kpo "dhü, 'yö- -nu □gban "pepe 'wo ta wo 'gü 'wo- pö- -dhe: «'Aabhoo! Yö -zë -yö 'to mü kö 'i Badhabasö □në- bho mü!» "Këe 'sa kö Badhabasö 'kö bha -yö -gun me zë -me □në- 'ka.

19

1 □Dhe 'ö 'me 'wo bha □waa- pö Pidhatö -dhe □dhe 'waa Yesu -zë "piü "këe -wa yö □në- zë, 'yö Pidhatö -ya pö "sodha -nu -dhe -wo nu kö -wa 'sü kö -wa -ma □klangga 'ka. ('Yö dho 'zü -deewo ö -go 'koodhö.)

2 □Dhe 'ö "sodha -nu bha □wa Yesu -ma, 'yö 'wo dho 'wo "glëen 'faan- do bo, 'yö 'wo- -ya -go -bha □wëe -do -bha kian 'ka □dhe -a -bha -gblüdedhe 'faan- □në bha.

'Yö 'wo dho 'wo "gblan "bhëε do -da -bha, 'yö 'wo □yoon- "soo 'wo- pö- -dhe:

3 «Zuifö -nu -bha -gblüde, 'bha □boo mü!»

Kö -wa "tu -nu -ma sië.

4 □Dhe 'ö 'wön bha 'ö kë sië "dhü, 'yö Pidhatö -yö zun 'zü -dee wo "kpenng, 'yö- pö me kpö bha- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga, 'me bha maa- 'sü kö 'a nu- 'ka ka -dhe "kpenng yö kö- -naa kë ka 'yaan □dhe ma -zë n -ko 'yaa- zë -wön 'gü.»

5 -Yö Yesu -zun "kpenng yö □në- -wön 'gü kö "glëen 'faan- bha -ya -go -bha "dhü waa- "gblan "bhëε bha- -dhö. 'Yö- pö- 'me 'wo bha- -nu -dhe: «Kaa- 'me bha 'yö ya! ('Pë 'ö -dhi ka -dhe, -kaa kë- 'ka □ton!))»

6 □Dhe 'ö "saabhomé -nu -göme -nu waa- "yan -to Atanna -dhökëgüko -bha -me -nu bha 'wo Yesu yö, 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «-Kaa do "dhü -bha! -Kaa do "dhü -bha! -Kaa do "dhü -bha!»

'Yö Pidhatö -ya pö- -nu -dhe: «'Aa! □Ya 'to yö -zë -bha kö kaa □dede -kaa 'sü 'ka 'dho- 'ka 'ka- do "dhü -bha -wa, 'yaa "dhü ma -zë 'wön yaa 'kö me zë -gen bho 'mii- yö- -bha.»

7 'Yö Zuifö -nu -göme -nu bha 'wo- -yo bo- -go 'wo- pö: «'Yi -bha 'tong- -yö -dhö. 'Tong- 'ö "dhü bha □në- pö □dhe me 'ö bha- -dhea -bha □dhe -wa zë, -a -gen -mü □dhe □ya ö -di kë Atanna Gbö 'ka.»

8 "Suü -zë -yö -gun Pidhatö 'gü -blëesü "këe □dhe 'ö- "tu -yö -da -wu bha- 'gü, 'yö- -ta -kpea -yö do do. 'Yö- "gblüde -yö "muu bho,

9 'yö -so 'zü za do 'gü -ko bha- 'gü -deewo 'yö Yesu -dhe mü, 'yö- dheε" do 'bha kpö 'zü 'ö- pö: «-A- -pö bhaa, i- -pö de suu -mü i 'ka "we kpenngdhö?»

"Këe 'yii- -yo bo kö -ya -yo bo- -go.

10 'Yö Pidhatö -ya pö- -dhe: «I "dhi -taga ma □në n -wu 'ka 'yö 'bhaa "wı bha -ee? "Een 'bhaa- 'wön do □dhe a -moo -bha 'a i do "dhü -bha "ëen 'zü 'a i dha -ee?»

11 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «-A "sı 'yaa i -dhe 'nu kö 'i pë 'bha kë n 'ka kö Atanna 'kö dhang- 'gü bha 'yii "wı- -bha. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'me 'ö n "dhiü do i -dhe bha □në- -me -bha 'wön yaa 'dhö 'kpii- 'ö -ziö i -bha -ta bha 'yö bha.»

12 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Pidhatö -yö zun- "slë mɔɔ- -sü -bha kö 'ö- dha, "kɛɛ kö Zuifö -nu -gɔmɛ -nu -zë -wo "gbla sië "gbu- 'ka -kpeawo 'wo- pö: «□Ya kë □dhe 'kii i -kɔ bho 'mɛ bha- 'gü, kö 'bhaa bɔ yii- gblüdë 'kpiisü 'ka tongtongdhö, -a -gen -mü □dhe mɛ "pepe 'kö 'wo wo -dɪ -kë -gblüdë 'ka kö- 'yaa- -nu -mü.»

13 □Dhe 'ö Pidhatö □ya -wɔ bha- ma 'zü "dhü, 'yö Yesu sü 'zü 'yö zun- 'ka "kpenng, 'yö dho 'ö -ya za -dɔ -ta -gblöo 'gü "wasi 'wo- zadɔgükɔ "sɔɔ 'wo- -dhe □dhe Eblö -wɔ 'gü Gabata bha- 'gü.

14 'Wɔn bha -yö -kë "dhü yi 'ö □ya 'go mü 'ö Pakö yi -yö dɔ mü bha- 'ka kö 'yënn- □ya -ya mɛ -gɔ □zinng 'gü. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Pidhatö -ya pö Zuifö -nu -gɔmɛ -nu bha- -nu -dhe: «Kaa- -gblüdë bha 'yö ya!»

15 "Kɛɛ 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'zü 'wo- pö: «Yi- -pö -a zë □në -yö wo, yi- -pö -a zë □në wo, -a dɔ "dhü -bha!»

'Yö Pidhatö -ya -nu dhɛɛ" kɔɔ 'ö- pö: «Ka- -pö 'a kaa- -gblüdë bha- dɔ "dhü -bha tɛan- □dede 'ka -ee?»

'Yö "saabhome -nu -gɔmɛ -nu -wa -yɔ bɔ 'wo- pö: «Yii- -gblüdë "wɛɛwɛɛ 'bha 'yaa 'dhö kö 'yii kë i -gɔmɛ -zë 'ka! -A dɔ "dhü -bha!»

Yesu -dɔ "dhü -bha -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 27,32-44; Makö 15,21-32; Dhukö 23,26-43)

16 □Dhe 'ö □waa- pö "dhü 'yö Pidhatö -yö ö -kɔ bho Yesu 'gü -a -nu -dhe kö -wa dɔ "dhü -bha. □Dhe 'ö □ya ö -wɔ bho- -ta, 'yö 'wo- sü 'wo dho- 'ka.

17 -A -dɔ -bha "dhü bha -yö -gun yöö □dede □në- -gɔ 'wo go- 'ka 'plöö 'wo dho 'wo □loo- 'ka -tɔn 'wo- mɛ -gɔ "kpea -tɔn -kë, 'wo- -dhe Eblö -wɔ 'gü «Gɔgota» bha- □gbin-.

18 -Wo Yesu -dɔ "dhü -bha -dhe bha □në- 'gü, 'yö 'wo 'wɔnyaakemɛ □ple dɔ 'pö "dhü -bha -a "sɔɔ mü 'yö 'wo- mɛ do dɔ- -kɔ -së 'gü, 'yö 'wo- mɛ do dɔ- □kwaa 'gü, 'yö dɔ- -nu □zinng 'gü.

19 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Pidhatö -yö -wɔ do 'bha -ben zë 'yö- □nëng Yesu -dɔ -bha "dhü bha- -bha 'ö- pö: «'Mɛ 'ö ya □në

'wo- -dhe Yesu 'ö go Nazadhetö, Zuifö -nu -bha -gblüdë».

20 -Wɔ 'ö Pidhatö -ya -ben zë "dhü bha Zuifö -nu 'gbɛ □dede -wo kë- -wɔ -pö, -a -gen -mü □dhe -dhe 'wo- dɔ "dhü -bha -a -dhe 'gü "dhü bha -yö -gun 'pö- "sɔɔ, 'yö -wɔ 'wo- -ben zë 'wo □nëng- -dɔ -bha "dhü -bha bha 'ö gun 'pö -ben zë -sü 'ka eblö -wɔ oo, glɛkö -wɔ waa- Wlɔmö -mɛ -nu -wɔ 'wo- dhaten -wɔ -kë bha- □gban 'gü.

21 'Yö Zuifö -nu -bha "saabhome -nu -gɔmɛ -nu 'wo- pö Pidhatö -dhe 'wo- pö: «'Bha 'dho- -ben zë 'i- pö Zuifö -nu -bha -gblüdë, -a pö 'mɛ 'ö- pö □dhe yö □në 'ö Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka.»

22 "Kɛɛ 'yö Pidhatö -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-A 'dhe 'kö 'ma- -ben zë bha 'ma- zë, (yö -zë 'yii 'dho bho "gblɔɔ 'zü).

23 □Dhe 'ö "sɔdha -nu bha □wa wo bo Yesu -dɔ "dhü -bha -sü 'ka, 'yö 'wo- -bha sɔ -nu sü 'wo- "dheɛ -yiisio -ya, 'yö 'wo- 'gü -gblü wo 'ko -ta, 'yö mɛ do -ya "dheɛ do sü. 'Yö 'wo- -bha sɔ 'dhe 'ö- -da sɔ □wlöö bha- sü 'pö, "kɛɛ 'sa yö -zë -wɔ -dhe 'yaa gun- -bha -dhe 'bha -dhe -bha -dhe 'bha 'gü, 'yö 'wo- pö wo 'ko -nu -dhe:

24 «'Kwa 'dho- "pe, -ka nu kö 'kwa- zë "kpüü kë kö 'mɛ □yaa- zë kö -ya 'sü!» 'Yö 'wo- -kë "dhü. -A pö 'wo- wo "dhü bha -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wɔdhiöloomɛ -nu -wa pö yi 'bha 'ka, 'ö -ben zë -sü 'ka -a -wɔ 'sëedhe 'gü □dhe:

«-Wo kë n -dasɔ -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta, 'ö 'wo zë "kpüü -kë ma -da "bhɛɛ □wlöö -sɔ -ta» bha □në- 'gü -wɔn -yö kë. 'Wɔn bha 'yö "sɔdha -nu bha 'wo- -kë □dhe -kɔ bha- 'dhö.

25 'Wɔn -nu bha 'wo kë sië "dhü "töng 'ö- 'gü bha kö Madhi 'ö -kë Yesu dhe 'ka bha waa- ö dheebhang dhebhɔ do 'dhö, Madhi 'dhe 'ö -kë 'pö Klopa -bha dhebhɔ 'ka bha- 'dhö, Madhi 'dhe 'ö go Madadha bha- 'dhö, kö -wo dɔ sië Yesu -zë -bha -dhü bha- "sɔɔ mü.

26 □Dhe 'ö □ya ö dhe yö kö waa- -bha □klangdhiü 'dhe 'ö- -dhɔ gun- kë sië □dedewo bha -wo dɔ sië wo 'ko "sɔɔ mü, 'yö- pö ö dhe -dhe 'ö- pö: «Dhebhɔnë, □ya 'go □dɛɛ 'gü i gbö □në dɔ i "sɔɔ bha.»

27 'Yö go mü 'ö- pö 'pö ö -bha □klangdhiü bha- -dhe 'ö- pö: «N -sëme, □ya 'go 'pö □dεε 'gü i dhe □në do bha.»

Yesu -bha □klangdhiü bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö ö -ko -da Madhi 'gü 'yö zun ö -zv -kë "piü -sü -bha.

Yesu ga -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 27,45-56; Makö 15,33-41; Dhukö 23,44-49)

28 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'ö Yesu □yaa- 'wön do □dhe 'wön 'ö nu- 'gü "kpong □taa bha □ya □moo "kwëë, 'yö- pö: «"Yi mü -dho □ya n 'kun.» 'Sa -ya -pö "dhü kö 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'sëedhe 'gü -a -bu 'gü bha □në- 'gü -wön -yö kë.

29 "Tüng 'ö- pö sië- 'ka- "dhü bha kö we 'wangwang 'bha -yö do -sü 'ka "sodha -nu bha- -nu "soo pëfië 'bha 'gü mü. □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö 'wo dho 'wo -fuu -da we bha- □bhaa, 'yö 'wo- sü 'wo- -ya "dhü suu 'bha 'wo- izopö -kë bha- -gbeng do "dhiü, 'yö 'wo- -da -a "dhi.

30 □Dhe 'ö □yaa- -kplü 'bha "kan 'yö- pö: «-A □gbaan zun 'ko "dhiü □ton.»

□Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö ö -go zun "sεε, 'yö ö 'nii- -wo Atanna □kweng.

31 'Wön "pεpε bha- □gban- -kë "dhü yi 'ö □ya 'go mü 'ö Zuifö -nu -bha □glooyi -yö do mü bha □në- 'ka ("Kεε -a -dhekpoyi 'dhe bha -yö kë 'ö- wo Pakö zübhoyi 'ka bha- -wön 'gü), 'yaa gun Zuifö -nu 'piü □dhe 'mε 'wo- -nu do "dhü -bha "dhü bha- -nu □gee -yö □gloo mü kö- -nu □glooyi bha -yö □loo- -bha. -A -gen -mü □dhe -a -nu □glooyi 'dhe 'kö bha Atanna -dhökë -yi 'kpii- □në gun yö -zë 'ka -a -nu -go. -Wo -bhea Pidhatö -dhe yö □në- 'gü 'wo- pö -yö do "gbu- kö -yö mε bō 'mε 'wo- -nu do "dhü -bha bha- -nu -gen "yε -dhe 'gü, (kë "dhü kö -wo ga "vaandhö) kö -wa -nu bho "dhü -bha.

32 'Yö "sodha -nu 'wo dho 'wo mε -blεsü -gen □loo waa- "tεado 'wo- -nu do "dhü bha "kwëë bha- 'dhö.

33 □Dhe 'ö □wa zun Yesu -bha 'ö □waa- 'wön do □dhe yö -zë □ya ga 'nu, 'yö 'wii yö -zë kë -ko 'bha 'gü.

34 "Kεε 'yö- "sodha -nu bha- mε do -yö 'düga sü 'yö- "sen 'gü □zua- 'ka, 'yö to 'yö □yoon waa- 'yi 'wo go- -dhe 'gü 'wo □wεng.

35 'Mε 'ö 'wön bha- -gen do sië ka -dhe bha yöö □dede □në- "yan -yö -da -a -dhe 'gü. 'Wön 'ö- pö bha 'yaa □sua 'ka yö □në- 'gü. -A -kë tεanwön 'ka -sü bha □në- -wön 'gü 'yö- -gen do 'pö ka -dhe, kë "dhü kö kaa -dū 'pö 'ka 'dhang bho- "dhiü □dhe Yesu bha Atanna Gbö -mü □dedewo tεan- 'ka.

36 'Wön -nu bha -wo -kë "dhü kö 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'gü □dhe:

«-A ga do -zian 'yii 'dho "yε- kwi 'gü»

37 "εεn 'zü 'ö -ben zë -sü 'ka -dhe "wεε 'bha- 'gü □dhe:

«'Mε 'wo mε zua bha woo □dede -wo -dho 'mε 'wo- zua bha- yö wo "yanga □plε 'ka» bha kö- 'gü -wön -yö kë.

Yesu -wεε bho -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

(Matiö 27,57-61; Makö 15,42-47; Dhukö 23,50-56)

38 □Dhe 'ö 'wön bha □ya kë "dhü, 'yö Zosefu 'ö go 'pödhe 'wo- Adhimate -dhe -kë bha- 'gü bha 'ö dho Pidhatö "piü, 'yö Yesu □gee -gbadhe -go. Zosefu bha Yesu -bha □klangdhiü do □në gun- 'ka 'pö, "kεε yö -zë -yö -gun ö -bha kë sië -gblen 'kpö 'gü, -a -gen -mü □dhe -yö -gun "suö sië Zuifö -nu -gome -nu -go. □Dhe 'ö □ya 'dho □yaa- □gee -gbadhe Pidhatö -go, 'yö- nu -dhe. 'Yö nu 'yö- □gee sü 'yö dho- 'ka.

39 'Yö gōndënë 'wo- -dhe 'pö Nikodemö, 'ö dho Yesu "piü 'nu gbeng yi do 'ka bha 'ö dho mü 'pö. -A 'dho -sü 'ka, -dhasiklōo "yi suu 'bha -nu 'wo- miidhö waa- adhoe -kë bha- -kaan "kwëë -sü "kidhung 'ö □moo -kaong -yaaga -bha -yö -gun -go 'ö dho- 'ka.

40 'Yö mε □plε bha 'wo dho 'wo Yesu sü, 'yö 'wo so bō- -bha kö -wo -dhasiklōo "yi bha- □wεng sië- -bha □dhe -ko 'wo mε □gee -pë -kë 'ka Zuifö -nu -go "sε 'gü bha- 'dhö.

41 -Dhe 'wo Yesu zë- -bha bha "dhü -bhlaa do 'bha -yö gun- -dhe "soo, 'ö bun -dee 'wo- pōn -gwë -tōn 'gü, 'ö 'wii mε -blεsü wō- 'gü □kö bha 'ö gun- 'gü.

42 -Wo Yesu -wεε -bho -dhe bha □në- 'gü, kë 'ö wo Zuifö -nu -bha □glooyi yean" "piü 'ka, kö "tüng 'yaa- -nu -go kö -wo -dhe -dee 'bha mōo- -dhe "wεε 'gü bha- -wön 'gü. -A -gen -mü □dhe -dhe bha □në- -dhe 'yaa gun □gblēn, ('yö 'wo -gwë kpö 'kpii- do sü 'wo- zun- "dhiü).

20

Yesu -go ga 'gü -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë
(Matiö 28,1-8; Makö 16,1-8; Dhukö 24,1-12)

¹ □Dhe 'ö Zuifö -nu □glooyi bha □ya ziö 'ö- -ta -dhe □ya □kpaɔ, 'yö Madhi 'ö go Madadha bha 'ö -suü -dhe kpaɔ tii 'gü 'yö dho Yesu bun □taa. 'Ö dho 'ö □loo mü kö -gwë kpö 'wo- zun- bun "dhiü bha 'yaa mü 'zü.

² 'Yö dɔ -beang -bha 'ö dho Simɔ Piedhö waa- □klang -nu bha- me 'dhe 'ö- -dho gun Yesu kë sië bha- -nu "piü, 'yö- pö- -nu -dhe: «'Me 'ka dɔ bha, □wa kwa Dëme 'sü □waa- bho- -wëe bha- 'gü "këe 'wo dho- 'ka -dhe 'ö- 'gü 'yaa- -dhe dɔ.»

³ 'Yö Piedhö waa- Yesu -bha □klangdhiü 'dhe bha 'wo zun "kpenng, 'yö 'wo dho Yesu -wëe bho -dhe 'gü.

⁴ -An □gban □ple- gun 'dho sië -beang 'ka "këe 'yö- □klangdhiü 'dhe bha- -gen -yö Piedhö to, 'yö dho 'ö □loo mü -a "dhiü.

⁵ 'Dho 'ö- wo 'ö □loo mü bha 'yii -da -ye 'gü mü, "këe □dhe 'ö □ya "gblëenu, 'ö □ya -dhe -ga -ye bha- 'gü, -a "yan -yö -kpan sɔ "pen -nu kö 'wo gun piü- -sü 'ka Yesu 'ka bha- -nu -bha mü.

⁶ □Dhe 'ö Simɔ Piedhö 'ö yö -zë 'ö gun □taama bha □ya nu □ya □loo mü, 'yö -da -ye bha- 'gü, 'yö sɔ "pen -nu 'wo gun "sia- mü bha- -nu yö 'pö

⁷ waa- sɔ 'wo kë- kpa Yesu -gɔ -ta bha- 'dhö "këe kö 'waa -dhe do 'gü, kö sɔ 'kö bha yö -zë yö "ye -sü 'ka 'ö wɔ -sü 'ka -dɔ -ta -dhe "wëe 'gü.

⁸ 'Yö □klang -nu bha- me 'dhe 'ö kë dho 'ö □loo bun -ta mü -blëesü "këe 'ö 'yii -da -ye 'gü mü bha 'ö dho 'pö 'ö -da -ye bha- 'gü, 'yö- "yan -yö -da 'wɔn bha- -dhe 'gü 'pö, 'yö 'dhang bho- "dhiü □dhe □ya 'go ga 'gü □ya -bö tɛan- 'ka.

⁹ -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö Atanna -wɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- -gɔ 'sëedhe 'gü □dhe Yesu -dho 'go ga 'gü 'ö -bö bha 'wii- 'gü ma ö 'klɔɔ- 'ka □kö.

¹⁰ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -bha □klang -nu □ple bha 'wo wo yee -kë 'wo dho wo □yëe "dhiü.

Yesu -bha ö -dɔ -zɔn Madhi 'ö go Madadha -a -dhe -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya zë
(Matiö 28,9-10; Makö 16,9-11)

¹¹ 'Me 'wo bha -wo Madhi -zë -to mü kö -yö dɔ sië Yesu bun "sɔɔ "kpenng kö -yö "gbu bɔ sië. -Yö -to "gbu bha- bɔ □dhe 'gü "dhü, 'ö dho "gblëenu kö -yö -dhe -ga -ye 'gü mü

¹² kö Atanna -bha "kië □ple 'ö sɔ "puu 'dhö- -nu -bha -wo -ya sië -dhe 'ö Yesu -yö gun wɔ sië- -bha bha- 'gü, kö- me do -yö -ya sië- -gɔ -due 'gü, kö- me 'dhe 'ö to -yö -ya sië 'pö- -gen -wëe 'gü.

¹³ 'Yö 'wo- pö Madhi -dhe 'wo- pö: «Dhebhɔnë, i -më -wɔn □në- "gbu bɔ?»

'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «N "gbu bɔ -gen -mü □dhe n Dëme 'wo- -wëe bho -dhe ya- 'gü yuënggü bha □waa- 'sü mü □wa 'dho- 'ka "këe 'wo dho- 'ka 'wo- -wɔ -dhe 'ö- 'gü 'maa- -dhe dɔ.»

¹⁴ -Yö -to -a -pö "dhü -dhe 'gü 'ö dho slëë- ö 'gü kö 'ö -dhe -ga kö Yesu -yö dɔ sië- "sɔɔ mü, "këe 'yii- dɔ.

¹⁵ 'Yö- dhee" kpɔ 'ö- pö: «Dhebhɔnë, i- mëe □në- "gbu bɔ? i 'dee- mɔɔ- sië?»

Madhi -zë -yö ö -zɔ -gɔn □dhe "dhü -bhlaa bha- yëkëmë -mü. 'Yö- pö- -dhe: «N Dëme, 'ö □ya kë □dhe bhi □në 'i n Dëme Yesu □gee sü 'i dho- 'ka kö -bhö dɔ "gbu- kö 'i- -wɔ -dhe 'ö- 'gü 'i- -dhe -zɔn n -dhe kö 'a 'dho- 'sü.»

¹⁶ 'Yö Yesu -ya -dhe 'ö- pö: «Madhi!» 'Yö □slëë ö 'gü 'ö ö wë bɔ- -ta, 'yö- pö- -dhe Eblö -wɔ 'gü 'ö- pö: «Dhabuni!» (□Waa- pö "dhü kö -wa -pö «n Dëme».)

¹⁷ (□Dhe 'ö yöö □loo Yesu -bha,) 'yö- pö- -dhe: «'Bha 'dho i -kɔ zun n -bha, -a -gen -mü □dhe 'mii -tɔn 'kun □kö kö 'a 'dho n Dë "piü dhang- 'gü. "Këe -bhö 'dho kö 'i- pö n dheebhang -nu -dhe -zë wo □dhe 'dho □në maa- wo n Dë 'ö ka Dë 'ka 'pö, ma Atanna 'ö ka -bha Atanna 'ka 'pö bha- "piü ya.»

¹⁸ 'Yö Madhi -yö dho Yesu -bha □klang -nu -zian 'ka, 'yö 'wɔn bha- -gen dɔ- -nu -dhe 'ö- pö: «'Ma -kpan kwa Dëme -bha. 'Yö □në -wɔ 'ö □ni 'ö □ni- kpɔ n -bha.

'Yö -ziö -nu -dhe -wɔ -nu bha- 'gü.

Yesu -bha ö -dɔ -zɔn ö -bha □klang -nu -dhe -kɔ □ple -naa -dhiang 'ö Zan -ya zë
(Matiö 28,16-20; Makö 16,14-18; Dhukö 24,36-49)

19 -A yi do 'ö -kë Zuifö -nu □glooyi -tadhekpaɔ -ta 'ka bha- 'ka yean" "piü, 'yö Yesu -yö nu 'yö dɔ ö -bha □klang -nu kpö 'gü 'yö ö -dɪ -zɔn -nu -dhe kö 'kɔ 'wo gun- 'gü bha- "dhi □gban "pepe -yö ta -sü 'ka, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -wo -tun □kö "suü Zuifö -nu -gɔme -nu -gɔ. □Dhe 'ö □ya nu □ya dɔ -nu kpö 'gü "dhü 'yö- pö: «Zuëyagblüö- -yö kë ka -gɔ!»

20 □Dhe 'ö □ya ö bo- pö- -nu -dhe "dhü -sü 'ka, 'yö ö -kɔ □kweng -dhe -nu -zɔn -a -nu -dhe waa- "sen 'gü -dhe 'dhö, (kë "dhü kö -wo "pɔni waa- 'düga "gbluu -nu bha- yö). □Dhe 'ö- -bha □klang -nu □waa- -dhe yö "dhü, 'yö- -nu zuë" □nii -da □dedewo.

21 'Yö- pö- -nu -dhe 'zü -deewo 'ö- pö: «Zuëyagblüö- -yö kë ka -gɔ! 'Ma ka bo 'pö □dhe -kɔ 'ö n Dë -yö n bo- 'ka bha- 'dhö.

22 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö ö "tɛɛ -blü -a -nu -bha 'yö- pö: «Atanna -bha 'Nii- "slüöslü bha □në 'a- -da ka 'gü bha.»

23 'Yö 'go mü 'zü 'ö- pö: «Mɛ "ʊʊ mɛ 'ö 'ka- -mawɔn 'to "kpɔng □taa yö, kö Atanna □yaa- mɛ -mawɔn 'to 'pö □naa bha. Mɛ "ʊʊ mɛ 'ö 'kii- -bha 'wɔn yaa -mawɔn 'to, kö Atanna -dɪ 'pö 'yii 'dho- -mɛ -mawɔn 'to.

24 "Tüng 'ö ö -dɪ -zɔn 'ka ö -bha □klang -nu -dhe "dhü bha kö Toma 'wo- 'tɔ -ya -ta -dhe Didimö bha 'yaa mü.

25 -A "tɛabɔ -nu -wa pö- -dhe yö □në- 'gü kö □wa -kpan -bha 'wo- pö: «Toma, yi -zë 'ya kwa Dëme yö.»

'Yö Toma -ya -yɔ bo- -nu -gɔ 'ö- pö: «□Ya kë □dhe kö mang □dede -zë n "yan 'yii -da "pɔni 'wo- -gban -a □kweng bha- -dhe 'gü, kö 'a n -kɔ dan -dhe 'gü □ni, "ɛɛn kö 'a n -kɔ dan -dhe 'wo zua- -bha -a "sɛnngdhö bha- -dhe 'gü 'pö □ni, 'mii 'dho 'dhang bho 'wɔn 'ka- pö bha- "dhiü tongtongdhö.»

26 □Dhe 'ö -dhekpaɔyi "saɔplɛ □ya ziö, -a "saaga -naa bha- 'ka, 'yö Yesu -bha □klang -nu bha 'wo bho 'zü 'ko -ta -deewo 'kɔ do bha- 'gü. -A yi 'dhe kö bha- 'ka kö Toma -yö mü. Kö 'mɛ 'wo bha -wo "kwɛɛ ta -sü □wlöö 'pö 'zü. 'Wo dho "kan wo -ta kö -yö dɔ sië- -nu kpö 'gü mü. 'Yö- pö- -nu -dhe 'zü -deewo 'ö- pö: «Zuëyagblüö- -yö kë ka -gɔ!»

27 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö go mü 'ö- pö Toma -dhe: «Toma, -bhö □yɔɔn n "sɔɔ

yö kö bhii □dede 'i i -kɔ dan -dhe 'wo n zua- -bha n □kweng bha- -dhe 'gü, kö 'i- dan 'zü -dhe 'wo n zua- -bha n "sɛnngdhö bha- -dhe 'gü kö 'i i bo gɔɔgbɪdhe bha- 'ka kö 'i 'dhang bho n "dhiü.»

28 'Yö Toma -ya -yɔ bo- -gɔ 'ö- pö: «N Dëmɛ, ma Atanna!» "Kɛɛ -yö -to -a "dhi, 'yö Yesu -ya pö- -dhe:

29 «"Yan 'i- -kpan n -bha bha □në- -wɔn 'gü 'yö 'i 'dhang bho n "dhiü, "kɛɛ 'mɛ 'kö 'wii n yö 'wo 'dhang bho n "dhiü bha- -nu -bha -së.»

Zan -bha 'sëedhe ya- -ben zë -gen 'ö- pö

30 "Slë -nu 'ö Yesu -ya -kë ö -bha □klang -nu "yaa -a 'gbɛ □në 'yaa 'sëedhe -be ya- 'gü.

31 "Kɛɛ -a 'dhe -nu 'ö- -nu -ben 'dhö zë -sü 'ka ya yi- -ben zë "dhü kö 'ka 'dhang bho- "dhiü □dhe Yesu □në Atanna -bha -Yamɛ bha- 'ka, □dhe yö 'ö bha □në Atanna Gbö 'ka, kö ka -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'gü, kö 'ka □sii □slɔɔ -a 'saa- 'gü.

21

Yesu -bha ö -dɪ -zɔn ö -bha □klang -nu "saɔplɛ -dhe -kɔ -dee 'bha 'ö- -kë -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

1-2 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'ö yi do 'bha 'ka 'zü, kö- -bha □klang -nu bha- mɛ "saɔplɛ 'ö- mɛ do- -kë Simɔ Piɛdhö 'ka, 'ö- mɛ do- -kë Toma 'ka 'ö 'wo- 'tɔ kpɔ Didimö bha waa- Natanaɛɛ 'ö go Kana, Gadhidhe -sɛ 'gü bha waa- Zebede gbö -nu, waa- -bha □klang -nu bha- mɛ "wɛɛ □plɛ -wo piü" -da sië "yitagbɛa 'wo- Tibedhiadö -yi -kë bha- □bhaa, 'yö Yesu -yö ö -dɪ -zɔn 'zü -dee wo- -nu -dhe. -Kɔ 'ö ö -dɪ -zɔn 'ka -kaa -ga 'ö ya:

3 -A mɛ 'dhe 'wo- -dhe Simɔ Piɛdhö bha □në- pö 'mɛ 'wo bha- -nu -dhe: «Maa 'dho "yi "piü.»

'Yö 'wo- pö 'pö- -dhe: «□Ya kë "dhü kö yi -dho 'dho 'pö i □keng-.»

□Dhe 'ö- -nu -wɔ □ya kë do, 'yö 'wo zun "kpɛnng 'wo dho 'wo -da "kplagɔnë do 'gü 'yö 'wo dho "yi -bha kë -dhe 'gü, "kɛɛ 'wii pë 'bha 'sü gbeng 'kö bha- 'gü.

4 □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaɔ, 'yö 'wo dho 'wo -kpan Yesu -bha "yi "kpɔng "dhiü mü, "kɛɛ 'wii- dɔ.

5 'Yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «N bhang -nu, 'yuü- □nē 'yaa ka -go 'zü kö 'ka- -bhö -ee?» 'Yö wo- pö- -dhe: «□lin.»

6 □Dhe 'wo- pö "dhü 'yö- pö- -nu -dhe: «-Kaa "nuu bha- -zuö 'sa "kplagönē bha- -ko -sē 'gü "pëan bha- 'ka, ka -dho 'yuü- zē.

'Yö 'wo "nuu bha- -zuö □dhe -ko 'ö- pö 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö, 'yö- -nu faan 'yii □moo- "gan -sü -bha 'yuü- 'ö gun- 'gü bha- -wön 'gü.

7 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö- -bha □klang -nu bha- me 'dhe 'ö- -dho gun- kē siē bha 'ö- pö Piēdhö -dhe: «Piēdhö, kwa Dēme □nē bha!»

□Dhe 'ö Simo □yaa- ma □dhe wo Dēme □nē bha, 'yö so -da ö -bha, 'yö -pö "yi bha- □bhaa 'yö dho- -zian 'ka.

8 'Yö me 'dhe 'wo to "yitagö 'gü bha 'wo -ya "nuu bha- "gan -sü -bha 'wo nu- 'ka "yi "kpong "dhiü, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'waa "yi "kpong 'ka □gblëen 'zü, kö -wo □dhe -gen -yan këng do "sinma "dhiü -dhe 'dhö, "këe kö "nuu bha -yö pa -sü 'ka 'yuü- 'ka -tetedhö.

9 □Dhe 'ö □wa 'go "yitagö 'gü □wa zun "sia-, 'wo dho -dhe -ga kö 'yuü- □pia -sü -yö peng □dhuu -ta kö 'bluu- -ya "soo mü.

10 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka nu 'yuü- 'ka- kun bha- 'bha 'ka!»

11 'Yö Simo Piēdhö -yö -da "kplagö bha- 'gü 'yö "nuu bha- -gan 'ö nu- 'ka "sia-, kö 'yuü- -ya pa -sü 'ka. 'Yuü- 'ö gun "nuu bha- 'gü bha- □gban -da 'kwëe- -sü gun 'yuü- këng do ö -ko "soodhu waa- 'yuü- -yaaga. 'Sa -a 'bha 'yaa gun 'sëennē "këe yö -zē □gban 'gü, "nuu bha- ga do -zian 'yii "kan.

12 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka nu kö 'ka pē -bhö!»

"Këe 'me 'wo bha- me do -zian 'yii □moo- -bha kö -ya dhe" kpo □dhe: «De -zē -mü i 'ka -zē wo □zoo?» -A -gen -mü □dhe kö -wa 'wön -do □dhe wo Dēme -mü.

13 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö □yoon- -nu "soo 'yö 'bluu- bha- sü 'yö- nu- -nu -dhe waa- 'yuü- □pia -sü bha- 'dhö.

14 'Go 'ö Yesu -ya wo ga 'gü bha- -bha ö -di -zön ö -bha □klang -nu -dhe -ko -yaaga -naa □nē gun bha.

15 □Dhe 'ö □wa wo bo pē -bhö -sü 'ka, 'yö- pö Piēdhö -dhe: «Simo, Zan gbö, n -dho -yö i -kē 'ö -ziö me 'wo ya- -nu -ta "we -ee?» 'Yö Piēdhö -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «□lin, n Dēme, i- 'wön -do □dhe i -dho -yö n -kē.»

'Yö- pö- -dhe: «-Eε, □dhe 'ö "dhü -bhö i -zu 'to ('me 'wo bo n 'ka 'wo □dhe) ma -tuü -nu 'dhö bha- -nu 'piü!»

16 'Yö 'go mü 'zü 'ö- dhe" □ple -naa kpo 'ö- pö: «Simo Zan gbö, n -dho -yö i -kē -ee?» 'Yö Piēdhö -ya pö- -dhe: «□lin, n Dēme, -a 'wön -yö i "yaan □dhe i -dho -yö n -kē.» 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Eε, □dhe 'ö "dhü -bhö i -zu 'to ('me 'wo bo n 'ka 'wo □dhe) ma -tuü -nu 'dhö bha- -nu 'piü!»

17 'Yö 'go mü 'ö- dhe" -yaaga -naa kpo 'zü 'ö- pö: «Simo, Zan gbö, i- -pö n -dho -yö i -kē □dedewo "we -ee?»

'Yö Piēdhö -yö ö wëe 'gü -siö -a dhe" -yaaga -naa 'ö Yesu -ya kpo bha- -wön 'gü. 'Yö- -yo bo- -go 'ö- pö: «'Aa, n Dēme, bhi 'ö bhi -zē 'i 'wön □gban -wön □gban do ya, 'bhaa- 'wön do □nē wo □dhe i -dho -yö n -kē -ee?»

Yesu -ya -pö -dhe yö □nē- -wön 'gü: «□Dhe 'ö "dhü kö -bhö ma -tuü -nu "dhiü gba!»

18 'Yö ö -wu -ta -yo 'ö- pö: «Piēdhö, a- -pö i -dhe, tean- □dede 'ka □dhe: 'Ö gun kö i 'nē "gbong 'ka, 'wön 'ö -dhi i -dhe □nē 'i gun- kē siē, 'ö 'i dho -dhe 'ö -dhi i -dhe -a 'gü □dhe -ko 'ö -dhi i -dhe -a 'dhö, "këe 'bha kē zii yi 'ö- 'ka, i -dho i -gbe wang □nē- "pu, 'yö me "wëe -yö dho i 'ka -dhe 'ö- -dho 'yaa i -bha bha- 'gü.

19 Saan" -ko 'ö Piēdhö dho saan"- 'ka kö- ga -ko -yö Atanna 'to bho bha □nē Yesu -ya to "dhiü 'ö- dhiang zē "dhü bha. □Dhe 'ö □ya bo- -pö "dhü -sü 'ka 'yö- pö- -dhe: «-Bhö nu 'kwa 'dho.»

20 □Dhe 'ö □wa ziö 'wo 'dho siē, Piēdhö dho slëe- ö 'gü kö -yö -dhe -ga kö Yesu -bha □klang -nu bha- me 'dhe 'ö- -dho gun- kē siē, 'ö kē ö -go -wo -a -kuu -ta kö -wo pē -bhö siē 'ö- dhe" kpo 'ö- pö «N Dēme, 'dee yöö -da i -dhe pē "piü bha" -yö nu siē- -nu □keng-.

21 'Yö Yesu dhe" kpo 'ö- pö: «'Yö me 'dhe 'kö nu siē ya □wë, n Dēme? 'Yö -zē -bha ga -ko -dho kē mü □dhe?»

²² 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-A 'dhe 'kö bha 'yaa dɔ i -gɔ -dhe 'bha 'gü, □ya ga n 'gü, -yö -mɔɔ -bha 'ö to "yaan 'ö zun- 'ka n "dhiü yee kë -yi -bha. Bhi -zë -bhö nu □zɔɔ kö 'kwa 'dho!»

²³ -A pö 'ö Yesu -ya wo "dhü bha 'yö- -wɔ -yö □mɔɔ kwa dheebhang -nu kpö 'gü □dhe -a -bha □klangdhiü 'dhe 'kö bha 'yii 'dho ga 'zü tongtongdhö. "Kεε 'sa kö Yesu -zë 'yii- pö Piεdhö -dhe □dhe 'yii 'dho ga 'zü, -ya -pö □naa 'kö 'zü □ya 'to "yaan kö -yö zun- 'ka n nu yi -bha □wε, yö -zë -yö -dɔ i -gɔ 'mε?»

²⁴ -A □klangdhiü 'ö "dhü bha □në 'wɔn -nu bha- -gen dɔ 'yö- -ben zë bha. Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'yi 'dhang bho- "dhiü □dhe 'wɔn 'ö- -gen dɔ bha tean- -mü.

²⁵ 'Wɔn 'ö Yesu -ya -kë -a -kpεa 'yaa -mü -a 'dhe 'yi- -gen dɔ 'sëedhe ya- 'gü ya- 'ka. □Ya kë 'nu □dhe 'wɔn -nu 'kö Yesu -ya -kë yi- □gban -sü 'do 'do 'yi- -ben zë, -a 'sëedhe -be 'yii 'dho □mɔɔ "kprɔngtaadhe -todhüsü -zian 'gü.

Yesu -bha bɔmɛ -nu këwɔn -nu

'Nii- "slüöslü "plüün -bho Yesu -bha bɔmɛ -nu -dhe -kɔ

¹ Teofidhö, n dheebhang □bhlëesü, ma 'sëedhe -blëesü 'a- -ben zë bha, 'wɔn 'ö -gban pë "pɛpɛ 'ö Yesu -ya -kë waa- pë -nu 'ö mɛ -nu □draan- -bha 'ö go- 'ka- -bha yë zü bho -sü -bha

² 'ö dho 'ö zun- 'ka -dhekpaoyi 'ö Atanna -ya □wlü 'ö dho- 'ka dhang- 'gü -a -bha bha, a kë- □gban "pɛpɛ -gen -dɔ -a 'gü. "Sanni -yö 'dho dhang- 'gü, -yö ö -wɔ -kpɔ mɛ -nu 'ö- -nu sü ö -bha bɔmɛ -nu 'ka "kpong □taa yö bha- -nu -bha 'Nii- "slüöslü -bha 'gügbudhe 'ka.

³ □Dhe 'ö □ya 'go ga 'gü, -yö ö -dɪ -zɔn -nu -dhe -gen -yan 'gbe □dede 'ka -dhekpaoyi -kaɔng -yiisiö 'ka 'yö- -zɔn -nu -dhe □dhe 'ö "yaan. -Wo wo "yan -kpan -bha 'pö 'ö 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha -gblüdedhe -bha 'ö- pö- -nu -dhe.

⁴ Yi do 'ka kö waa- -bha □klangdhiü -nu bha -wo pë -bhö sië -dhe do 'gü, 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Ka 'dho bho Zedhizadhëmö -dhe 'ka taa- □gblëen □kö, -ka ka "yan 'to 'Nii- "slüöslü 'ö n Dë -ya "plüün bho ka -dhe, 'a- -dhiang zë ka -dhe bha- -gɔ!

⁵ -A -gen -mü □dhe Zan -zë -yö mɛ -nu -zu 'yi □në- 'ka, "kɛɛ ka -zë -a yi 'yaa □gblëen 'zü kö Atanna -yö ka pa 'Nii- "slüöslü 'ka.

Yesu -dho dhang- 'gü -kɔ

⁶ Yesu -bha bɔmɛ -nu 'ö weng- -nu 'wo gun -dhe do 'gü bha, 'wo- dheɛ" kpɔ 'wo- pö: «Yi Dëmɛ, i- -pö -a yi □ya -loo kö 'i Izraedhö -mɛ -nu bho □dhuëngdhe 'gü (Wlɔmö -mɛ -nu -gɔ) kö -wo -ya wo -dɪ 'flëe- 'gü 'zü -deewo -ee?»

⁷ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Abin! -A -dhe 'yaa- -bha kö yi -nu waa- "töng -nu ('wo -gban 'wɔn -nu bha- -bha) 'ö n Dë -ya -ya ö -bha -gblüdedhe 'gü -wɔ 'ka bha 'ka- -nu dɔ.

⁸ "Kɛɛ (-a 'dhe ka -mawɔn 'dhö- -bha kö 'ka- dɔ yö -mü □dhe:) 'Nii- "slüöslü -dho lɔɔ- ka -ta 'ö Atanna -yö 'gügbudhe nu ka

-dhe. Yö □në □ya kë "dhü 'yö 'wɔn 'ö -gban n -bha 'ka dho kë- pö -mɛ 'ka 'mɛ 'wo Zedhizadhëmö pö 'gü -dhe -nu oo, Zude -sɛ 'gü -dhe -todhüsü waa- Samadhi -dhe -nu 'gü -a -nu -dhe 'ö dho "dhü 'ö zun- 'ka "sɛ "dhiütodhe 'gü.»

⁹ □Dhe 'ö □ya 'wɔn -nu bha- pö "dhü 'dɔɔndhö 'ö □ya ö bo, 'yö □wlü Atanna -bha 'gügbudhe 'ka 'yö dho dhang- 'gü, 'yö dho "dhü 'ö -da dha 'kpong- 'gü, 'yö dha 'kpong- -yö kpa- -ta -a -nu "yan "dhiü mü.

¹⁰ -A -nu "yan- -to Yesu □keng- zian 'ö 'dho sië- 'ka dhang- 'gü bha- 'ka, 'wo dho -dhe -ga kö gɔɔn- -nu □ple 'ö sɔ "puu 'dhö- -nu -bha (Atanna -bha "kië -nu bha) kö -wo dɔ sië- -nu "sɔɔ mü.

¹¹ 'Yö gɔɔn- -nu □ple bha 'wo- pö- -nu -dhe: «Gadhidhe -mɛ -nu 'ka ya, -më 'ö -kë 'yö 'ka -dhe -ga dhang- 'gü zuudhö "dhü? Yesu do 'ö 'go sië ka kpö 'gü 'ö dho dhang- 'gü bha, -yö -dho ö yee kë 'zü 'ö nu □dhe -kɔ do 'ka- yö- 'ka kö -yö 'dho sië bha- 'dhö.

Mɛ -dɔ Zuda "gblɔv 'gü -kɔ

¹² □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -bha bɔmɛ -nu bha 'wo go -tɔn 'wo- -dhe Odhivie -tɔn 'ö Zedhizadhëmö -dhe "sɔɔ bha- □gbin-, 'yö 'wo wo yee -kë 'wo dho Zedhizadhëmö 'plöö. -Go Zedhizadhëmö 'plöö kö 'i dho Odhivie -tɔn □gbin- -yö -mɔɔ "kidhung do -nu "sinma -bha.

¹³ □Dhe 'ö □wa -loo Zedhizadhëmö, 'yö 'wo dho 'kɔdhi 'wo gun- 'gü 'kɔ -ta "dhüng 'gü bha- 'gü. 'Mɛ 'wo gun mü bha -wa mɛ do -dhe Piedhö, 'yö 'wo- mɛ do 'bha -dhe Zan, 'yö Zakö, Andre, Fidhipö, Toma, Batedhemí, Matiö, Zakö 'ö -kë Adhöfe gbö 'ka, 'yö Simɔ, 'wo- 'to kpɔ 'wo- -dhe "yangüsümɛ bha waa- Zudé 'ö -kë Zakö gbö 'ka 'pö.

¹⁴ 'Mɛ 'wo bha- -nu -wɔ -gun do 'ö 'wo -yɛa do 'gü 'wo □bheɛ -kpeawo, waa- dhebhɔ 'bha -nu waa- Yesu dhe Madhi waa- dheebhang -nu 'dhö.

¹⁵ Yi do 'ka kö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu 'wo dho □mɔɔ mɛ këng do ö -kɔ □ple -nu -bha bha -wo -dhe do 'gü, 'yö Piedhö -yö □wlü- -nu □gban wëedhö mü 'ö- pö- -nu -dhe:

16 «N dheebhang -nu, -yö -së kö 'pë 'ö Atanna -bha 'Nii- -ya pö yi 'bha 'ka Davi "dhi 'ö -ben zë -sü 'ka- -bha 'sëedhe 'gü, 'ö -gban Zuda 'ö zian bho 'me 'wo Yesu kun -a -nu 'ka -a -bha bha -yö kë.

17 Zuda bha -yö -kë 'me 'kwa gun Yesu □keng- bha- me do 'ka, yë 'kwa- -kë bha- bha -gun 'pö.

18 'Wëega 'ö -kë -a me zë □saa 'ka bha 'yö 'bhlaadhe do dho- 'ka. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö dho 'ö -go 'bhlaadhe bha- 'gü 'yö- -pö mü 'ö wü, 'yö- gblëen- □gban 'wo -pen 'do 'do, 'yö ga.

19 'Me 'wo Zedhizadhemö -pö ya- 'gü -a -nu □gban "pepe -wo kë 'wön bha- ma, 'yö- wön 'gü 'yö 'wo 'bhlaadhe bha- -dhe wo -wu 'gü Akedama (□waa- pö "dhü kö -wa -pö 'bhlaadhe 'ö me □yoon -yö □wenn- 'gü).

20 'Wön 'ö -gban Zuda -bha bha -yö -ben zë -sü 'ka "Tan 'sëedhe ('wo- Somö kë bha-) 'gü 'nu yi 'bha 'ka □dhe:

«Me 'bha -bha -wön 'ya 'dho zun- -bha 'kö -bha,

me 'bha 'ya 'dho -ya 'gü.»

'Yö -ben zë -sü 'ka 'zü □dhe:

«Me do 'bha -yö do- 'gblub 'gü».

21-22 □Dhe 'ö "dhü me do -yö -da yi "piü kö -yö kë kwa Dëme Yesu -bha -go ga 'gü -sü bha- "sëe- 'ka 'pö. Me 'ö "dhü bha -yö kë 'me 'ö gun 'me 'ö 'kwa gun kwa Dëme Yesu □keng- "töng "pepe 'ö- -kë, 'ö bo- 'ka "se -nu 'gü 'ö go- 'ka yi 'ö Zan -ya -zu 'ka bha- -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ö go- 'ka kwa kpö 'gü, 'ö Atanna -ya □wlü 'ö dho- 'ka dhang- 'gü -a -bha bha- me do □në- 'ka.

23 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'wo me □ple 'to sü, me 'wo bha -wa me do -dhe Zosëfu 'wo- -dhe Baabasö, 'yö 'wo- 'to kpö Zutusö, waa- Matiasö.

24 'Yö 'wo □bhea kwa Dëme -dhe 'wo- pö: «Yi Dëme, bhi 'ö 'i me □gban "pepe zuëga do, me □ple 'wo ya- me 'dhe 'i i -kö -ye -bha -a -zön yi -dhe

25 kö -yö kë Zuda "yoo 'gü 'ka! -A -gen -mü □dhe Zuda -yö kë -go 'ö -bha yë 'ö -kë i -bha "ta 'sü -yë 'ka bha- 'gü 'yö dho -dhe 'ö- □moo bha- 'gü.

26 □Dhe □wa bhea" □dhe -kö bha- 'dhö 'yö 'wo zë "kpöü -kë, 'yö to Matiasö -bha

-bha, 'yö -da Yesu -bha bome -nu -kaong do ga do bha- -nu "piü.

2

'Nii- "slöüslö nu -kö

1 □Dhe 'ö Zuifö -nu -bha □niidadhe 'wo- -dhe Pangtökötö bha- yi □ya □loo, 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu □gban "pepe -wo -gun -dhe do 'gü 'kö do 'bha 'gü.

2 'Wo dho "kan wo -ta kö pë vin "gbu- 'bha □ya -da -nu "tu 'gü dhang- 'gü. -A vin- -kë □dhe "tëe "gbu- 'ö -ziö -a 'dhö 'yö 'kö 'wo gun- 'gü bha- pa.

3 'Yö pë 'bha 'ö bho peng 'nëe- -bha bha 'ö -ya -a -nu □gbin- 'döondhö.

4 'Yö 'Nii- "slöüslö -yö -da -a -nu 'gü, 'yö- -nu □gban "pepe pa, 'yö 'wo -ya dhiang zë -sü -bha -wu "wëe 'ö 'waa- do 'nu -blëesü bha- 'gü □dhe -kö 'ö Atanna -bha 'Nii- bha 'ö- do- 'ka- -nu "dhi -a 'dhö.

5 -A yi 'ö "dhü bha- 'ka kö Zuifö -nu 'wo Zedhizadhemö 'plöö, waa- me 'dhe -nu 'wo go "se "pepe □gban 'gü, 'ö 'wo -kë Atanna □bhlëeyame 'ka kö -wo Zed- hizadhemö mü.

6 □Dhe 'ö pë vin bha □waa- ma, 'yö- me kpö 'gbe □dede 'wo nu 'kö bha- "dhi "dhiü mü □gbang 'wo- do sië 'köodhö mü bha- wön 'gü. 'Wön bha- 'wön -ya -nu -kon □dedewo, -a -gen -mü □dhe me "pepe 'wo nu "dhü bha -wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -wu 'gü ma wo -di -wu -nu 'gü 'do 'do 'ka, 'ö dhiang -nu 'wo- zë sië bha 'wo- 'gü ma 'kpakpadhö.

7 □Dhe 'ö- 'wön -ya -nu kon "dhü, 'yö 'wo -ya "kaabho bho -sü -bha 'wo- pö: «-Ka do! 'Me 'wo dhiang zë sië ya, Gadhidhe -me -nu 'waa -mü -ee?

8 -Yö kë -kö -kë □dhe 'yö dhiang -nu 'wo- zë sië ya kwa- 'gü ma kwa -di -wu -nu 'gü 'do 'do 'ka?

9 "Këe kö 'me 'kwa ya me 'bha -nu -go Paatö -se -nu oo, Medi -se -nu waa- Edhamö -se -nu 'gü, 'ö me 'bha -nu -wo go Mezopotami -se, Zude -se, Kapadösö -se, Pong -se, Azi -se

10 Flizi -se, Panfidhi -se, Ezitö -se waa- Dhibi -pö -nu 'wo Sidhenö -dhe -züzü -a -nu 'gü, 'ö me 'bha -nu 'wo go Wlömö,

11 'ö me 'wo Zuifö 'në □dede 'ka 'pö, 'me 'wo wo zuë" □slëe 'pö Zuifö -nu -bha bhea"

-kɔ 'gü waa- mɛ -nu 'wo go Kletö -dhe -nu, waa- Adhabi -sɛ -nu 'gü 'wo mü, "kɛɛ 'yö dhiang -nu 'wo- zɛ siɛ 'ö -gban Atanna -bha 'wɔn -sɛ 'ö- -kɛ -a -bha bha 'kwa- ma kwa -dɪ -wɔ -nu 'gü 'do 'do 'ka?»

12 -A 'wɔn -ya -nu -kɔn □dedewo 'ö 'pɛ 'wo dho- pö 'wii- dɔ, 'yö 'wo- pö wo 'ko -nu -dhe: «□Ya kɛ "dhü kö 'wɔn ya- 'klɔɔ- -mü -mɛ 'ka?»

13 "Kɛɛ -a mɛ bha -nu -zɛ kö -wo □wɛɛ dɔ siɛ 'dhang bho Yesu "dhiü -mɛ -nu -bha 'wo- pö: «-Aa, n 'bha, 'mɛ 'wo bha we □nɛ □yaa- -nu 'kun!»

Piedhö -bha 'wɔn -gen dɔ -kɔ

14 'Yö Piedhö waa- Yesu -bha bɔmɛ -nu -kaɔng dɔ ga dɔ -kpɛa 'wo to bha 'wo □wlü 'wo dɔ wo -gɛan 'mɛ 'wo bha- -nu wɛɛdhö, 'yö Piedhö -yö ö -wɔ "dhiü □wlü 'yö dhiang zɛ- -nu -dhe 'ö- pö: «'Mɛ 'ka Zuihö 'ka, 'ö 'ka Zedhizadhɛmö -pö ya- 'gü waa 'mɛ 'ka nu, -ka ka "tu 'to kö 'wɔn 'ö kɛ siɛ bha 'a- gen pö ka -dhe.

15 -A -gen -mü □dhe 'mɛ 'ka- -nu -ga siɛ bha we 'yaa- -nu -bha □dhe -kɔ 'ka ka -zɔ 'gɔn siɛ- 'ka bha- 'dhö. -A 'klɔɔ- -mü □dhe "töng 'kwa dɔ- 'ka ya "yɛnng "tɛɛ -ta -mü (we -bha mɛ 'kun "töng 'yaa kɛ □ni!).

16 "Kɛɛ 'pɛ 'ö Atanna -yö bɔ ö -wodhiüloomɛ Zoedhö 'gü 'ö- pö yi 'bha 'ka bha 'yö- 'gü -wɔn 'dhö kɛ siɛ □dɛɛ bha.

17 -A -gen -mü □dhe Atanna -ya -pö Zoedhö -dhe 'ö- pö:

<"Töng -totaamasü 'gü, a -dho ma 'Nii- 'gü -gblü mɛ suu "pɛpɛ □gban -ta,

'ö ka gbö -nu waa- ka 'dhu -nu 'wo n -wɔ "dhiü □loo,

'ö ka -bha 'nɛ "wlü -sü -nu "yan 'gü 'dhö -da

'wo tɛanwɔn 'ö -gban Atanna -bha -a dɔ 'Ö kaa- mɛ zizi -nu

'wo "yɛɛn bho (tɛanwɔn -nu 'wo Atanna "piü) -a 'ka.

18 Tɛan- □dede 'ka, a -dho ma 'Nii- 'gü -gblü ma yɛkɛmɛ -nu, gɔɔn- -nu waa- dhong -nu -ta

kö -wo n -wɔ "dhiü □loo yi 'ö bha- 'ka.

19 A -dho "dhabhliwɔn "gblögblü -nu kɛ dhang- 'gü -dhe -nu waa- "kpɔngtaadhe -nu 'gü.

□Yɔɔn -nu, pɛng -nu waa- pɛng "gbiɛn -nu -wo -dho kɛ.

20 'Yɛnng- 'bhü- -dho kɛ tii, 'ö "su -yö -kɛ □dhe □yɔɔn 'dhö,

'yö yi 'ö kwa Dɛmɛ -ya -ya ö 'tɔ bhɔ -yi 'ka, yi 'kpɛi- bha 'yö gun -na □loo.

21 □Ya bɔ kɛ -sü 'ka "dhü, mɛ "ɔɔ mɛ 'ö dho kwa Dɛmɛ mɔɔ-, -yö -dho "ta- -mɛ -dhe 'ö- dha.»

22 'Yö Piedhö -yö dhiang zɛ 'zü 'ö- pö: «Izraɛdhö -mɛ -nu, -ka ka "tu to: Yesu 'ö go Nazadhetö bha Atanna -ya -bɔ kwa -dhe, 'yö bɔ- 'gü kö -ya -zɔn kwa -dhe □dhe yö □nɛ- bɔ, 'yö "dhabhliwɔn "gblögblü -nu -kɛ □dhe -kɔ 'ö kaa □dede 'ka- dɔ- 'ka bha- 'dhö.

23 "Kɛɛ 'yö 'wo- "dhiü dɔ ka -dhe □dhe -kɔ 'ö gun- 'ka Atanna zuɛ" "piü 'nu -blɛɛsü, 'ö gun- "piü □dhe -yö kɛ- 'ka -a 'dhö, 'yö 'ka- dɔ 'wɔnyaakɛmɛ -nu -gɔ, 'yö 'wo- dɔ "dhü -bha 'wo- zɛ,

24 "kɛɛ □dhe 'ö □wa bɔ- -wɛɛdhɛ bho -sü 'ka 'ö □ya ga, Atanna -ya -bho ga -bha "dhiüdhe -gɔ 'ö- bɔ, -a -gen -mü □dhe ga faan 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö wɔ- -ta

25 □dhe -kɔ 'ö Davi -ya pö- 'ka yi 'bha 'ka -a -bu 'gü 'ö- pö □dhe:

<A- 'wɔn dɔ □dhe n Dɛmɛ -yö n "piü -kpɛawo,

'ö n -maa -kɛ, -a -wɔn 'gü n 'yaa- -nu -kɔ 'yii 'dho □mɔɔ n -bha.

26 'Yö □nɛ- -wɔn 'gü 'yö n □nii 'dhö -da, 'yö 'a dhiang zɛ zuɛ" □nii -da 'ka.

A- 'wɔn -dɔ □dhe a -dho ga -dhekpaɔyi dɔ 'ka,

"kɛɛ a n -zɔ -yö 'pɛ 'ö Atanna -ya pö ö -dho kɛ n -dhe bha- -dhe -kpɛawo.

27 -A -gen -mü □dhe a- -pö -dhe: 'Bhiü 'dho kwaa- n 'nii- -zü □geebɔɔ,

□ya 'go mü 'bhii 'dho "wɪ- -bha kö i -bha yɛkɛmɛ "slüöslü bha- kwi -yö

"bu.

28 'Bha -tosɛa kɛ -zian -zɔn n -dhe, i -bha -kɛ n "piü -sü bha -yö n zuɛ" □nii -da -kpɛawo» bha- 'dhö.»

29 'Yö Piedhö -yö dhiang zɛ 'ö dho- 'ka ö "dhiü 'ö- pö: «N dheebhang -nu, -ka dɔ kö 'wɔn 'ö -gban kwa "bhɛma -wɔngbɪsü

Davi -bha bha 'a- pö ka -dhe 'kpakpadhö. -A -gen -mü □dhe Davi bha -yö -ga 'ö 'wo-

□gee bho, 'ö- bun 'dhö -tun □dεε kwa -gɔ yö.

30 "Κεε 'ö gun kö -yö -tun "yaan -yö -gun Atanna -wɔdhiüloomε 'ka, 'ö- 'wɔn dɔ 'kpakpadhö □dhe -yö dhiang -zε ö -dhe 'ö -sö -bhö 'ö- pö ö -dhe □dhe ö -dho -a suu 'gü -nε do 'sü 'ö- -ya ö -bha -gblüde 'ka □dhe Davi 'dhö 'pö.

31 -A -kε "dhü -sü bha- 'gü 'wɔn 'ö dho kε 'yö Davi -ya to "dhiü 'ö- dɔ. 'Wɔn 'ö -gban Atanna -bha -Yame -bha -go ga 'gü -sü -bha bha □nε 'ö- -dhiang zε 'ö- pö □dhe: <Atanna 'yii -kɔ "kan- "dhiü □geebɔɔ kö- kwi -yö "bu> bha.

(-A -kε "dhü -sü bha- 'gü, kö dhiang 'ö Davi -ya zε bha 'yii- bho ö -dɔ 'gü, Atanna -bha 'Nii- "slüöslü □nε- dɔ- "dhi.)

32 Yesu 'a- -dhiang zε siε ka -dhe ya, Atanna □yaa- bho ga 'gü, mε □gban "pepe kwa- "sεε- 'ka, kwa- 'wɔn -dɔ.

33 'Yö- sü 'ö- -ya -yεa □bhlëesü 'ö- "sɔɔ dhang- 'gü bha- 'gü, 'yö 'Nii- "slüöslü 'ö- dε -ya "plüün bho- -dhe bha- □slɔɔ, 'yö- □lɔɔ yi -ta. Pε -nu 'ka- yö siε "εεn 'ka- ma siε bha 'Nii- "slüöslü bha □nε- -nu -kε.

34 -A -gen -mü □dhe Davi bha 'yii -da dhang- 'gü □dhe Yesu 'dhö, "κεε -ya -pö 'ö- pö:

<N Dεmε Atanna -ya -pö n Dεmε -dhe: -Bhö -ya ma -yεa -sε ya- 'gü!

35 Kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi 'a dho i -kɔ ziö- 'ka i 'yaɔ- -nu -gɔ bha- -bha>.

36 □Dhe 'ö "dhü Izraedhö -mε -nu □gban "pepe, -ka 'dhang bho- "dhiü □dhe Yesu 'ka- dɔ "dhü -bha bha □nε Atanna -ya -ya mε □gban "pepe Dεmε, -a -bha -Yame Klisi 'ka. Yö □nε Atanna -ya pö ö -dho bɔ mε "bhü- -nu -dhe.»

37 □Dhe 'wo Piedhö -wɔ bha- ma, 'yö dho- -nu -gɔ □gblεεn, 'yö peng -yö -kan -nu -bha, kö □waa- 'wɔn dɔ □dhe 'wa -da Atanna "dhiü. 'Yö 'wo Piedhö waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo to bha- -nu dheε" kpɔ 'wo- pö: «Yi dheebhang -nu, □dhe 'ö "dhü bha 'yi- kε □dhe?»

38 'Yö Piedhö -ya pö- -nu -dhe: «-Ka bo ka □song 'ka kö 'mε 'ö "dhü -yö ö -bha -toseadhe slëe-, kö -yö ö kwaa- ö kε -song yaa -nu -zü, kö -wa -bɔ Yesu 'ka -zu bho Yes -a 'tɔ 'gü, kö -ya -bha 'wɔn yaa -nu

-mawɔn 'to! □Ya kε "dhü 'Nii- "slüöslü 'ö Atanna -ya □gbao bha ka -dho ka -bha □slɔɔ.

39 -A -gen -mü □dhe -ya "plüün -sε bha- -bho kaa- ka bhang -nu ka -dhe, 'yö dho 'ö- bho 'pö 'mε 'wo "sε "wεε -nu 'gü □gblεεngblεεn, 'ö kwa Dεmε, kwa -bha Atanna dho- -nu -dhe kö -wo kε- -bha 'nε -nu 'ka bha- -nu -dhe.»

40 'Yö Piedhö -yö dhiang -nu zε 'zü 'gbε 'ka -a -nu -dhe, 'yö -dhio -nu dɔ- -nu -ta 'ö- -nu faan dɔ, kö □wa "wɔ dha -sü -wɔn -bha kö -wo 'go 'wɔnyaakεmε -nu 'wo Yesu zε, 'ö Atanna dho 'wɔn bho- -nu 'gü bha- -nu kpö 'gü.

41 'Yö mε 'gbε 'wo 'dhang bho Atanna -wɔ 'ö Piedhö -ya pö bha- "dhiü, 'yö 'wo- -nu -bɔ Yesu 'ka -zu bho. 'Yö mε 'wo □mɔɔ mε "gblü -yaaga -bha 'wo -da 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu "piü yi do bha- 'ka.

42 -Wo -gun wo faan dɔ siε -kpeawo 'ö 'wo wo "tɔ to mε draan- -wɔ -nu 'ö Yesu -bha bɔmε -nu gun- -zɔn siε- -nu -dhe bha- -bha. 'Ö- -nu -kɔ -yö -kε 'wɔn do -bha, 'ö- -nu -bha -dhiε gun do, ('yö 'wo to mü 'wo kwa Dεmε Yesu -bha -bhöpε -bhö), -a -nu -bha -bhea Atanna -dhe -sü -nu bha 'wo- □gban -kε wo "kwëe.

'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu -kε 'ko "piü -kɔ

43 "Suü- -gun mε □gban "pepe 'gü, 'ö 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu □bhlëe -ya "dhabhliwɔn "gblügblü -nu waa- -kian -wɔn 'gbε -nu 'ö- -bha bɔmε -nu gun- kε siε bha- -wɔn 'gü.

44 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu -gun wo kpö 'ka "dhü do, 'ö- -nu □slɔɔpε □gban- gun do.

45 'Mε 'wo bha -wo gun woo- 'bhlaadhe -nu, "εεn pε -nu 'ö- -nu □slɔɔpε 'ka -a -nu "dhɔɔ dɔ siε 'yö 'wo- -naɔ □loo 'ko -ta, 'yö 'pε 'ö □mɔɔ 'mε 'ö "dhü -a -bha -kpla -bho 'ka -pε -bha 'wo- -nu -mε -dhe.

46 'Yö 'wo □loo 'ko -ta -dhekpaoyi □gban "pepe 'ka Zuifö -nu -bha Atanna -dhökëgükɔ 'gü, 'yö 'wo kwa Dεmε Yesu -bha -bhöpε -bhö, kö -wo pε -nu -bhö siε 'ko "piü -a -nu -gɔ 'kɔɔdhe -nu 'gü □niidadhe waa- zuëwaanüsü 'ka.

47 'Yö 'wo Atanna 'tɔ bho, 'yö- -nu -dho -yö "segümε -nu -kε. 'Yö kwa Dεmε Yesu

-yö 'dhang bho ö "dhiü -mε 'ö □wa dha -a -da -a -nu "piü yi □gban "pεpε 'ka.

3

-Genloome do -kë "klüöklü -ko

¹ Yi do 'ka kö Piédhö waa- Zan -wo 'dho sié Zuifö -nu -bha Atanna -dhökégükö 'gü kö 'yënn- □ya 'kpö mε -gö 'ka -a -nu -bha -bhea Atanna -dhe "töng 'gü,

² 'yö 'wo -genloome do yö kö -yö -ya -sü 'ka 'kodhi 'dhe 'wo- -dhe 'kodhi -sësü bha- "dhiü. Gøndë bha -yö -bho ö -bha "yua bha- 'ka. -Wo -nu 'ka -dhekpaoyi □gban "pεpε 'ka 'wo- -ya mü kö -yö 'wëega -gbadhe 'mε 'wo -da sié Atanna -dhökégükö 'gü bha □në- -nu -gö.

³ 'Yö Piédhö waa- Zan -nu yö kö -wo 'dho sié Atanna -dhökégükö 'gü, 'yö gba -dhe -a -nu -gö.

⁴ 'Yö Piédhö waa- Zan 'wo- -ga zuudhö, 'yö Piédhö -ya pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga □zoo!»

⁵ 'Yö göön- bha 'ö ö "yan "dhiü □wlü 'yö- -nu -ga -së 'ka, -a -gen -mü □dhe kö -yö ö -zu 'gön sié □dhe -wo -dho pë 'bha nu ö -dhe.

⁶ 'Yö Piédhö -ya pö- -dhe 'zü 'ö- pö: «'Wëega 'yaa n -gö kö 'a- nu i -dhe "kεε pë 'bha -yö n -gö, a -dho yö -zë nu i -dhe: Yesu Klisi 'ö go Nazadhetö bha- 'to 'gü, -bhö "wlü kö 'i "ta!»

⁷ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö göön- bha- kun- kwεε" 'ka, 'yö- □wlü, 'yö- -gen -yö do dingdhö -a □wlöö,

⁸ 'yö -wlö 'ö -gban ö -gen bha- -ta, 'yö -ya "ta 'sü -sü -bha. 'Yö waa- Yesu -bha bome -nu 'wo -da Atanna -dhökégükö 'gü kö -yö "ta 'sü sié, kö -yö -wlö sié, kö -yö Atanna 'to bho sié.

⁹ Mε "pεpε 'wo gun 'mü -wa -yö kö -yö "ta 'sü sié Atanna 'to bho -sü 'ka.

¹⁰ □Dhe 'ö □waa- -ga 'ö □waa- do □dhe 'mε 'ö gun -ya -sü 'ka Atanna -dhökégükö "dhi -sësü "dhiü, 'ö gun gba -dhe sié bha yö mü, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü 'yö 'wɔn 'ö -kë -dhe bha- 'wɔn -ya -nu kɔn.

Piédhö dhiang zë Atanna -dhökégükö 'gü -ko

¹¹ Gøndënë bha 'yii go Piédhö waa- Zan -a -nu □keng-, -a -wɔn 'gü mε kpö 'wo gun Atanna -dhökégükö 'gü bha 'mε bha- -kë

"klüöklü -wɔn bha 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn □dedewo, 'yö 'wo -bεang sü 'wo nu- -nu -zian 'ka 'kɔ "gbεεtazédhe 'dhe 'wo- -dhe Sadhomɔ -bha 'kɔ "gbεεtazédhe bha- 'gü.

¹² □Dhe 'ö Piédhö □yaa- -nu yö, 'yö- pö- -nu -dhe: «Izraédhö -mε -nu, -më 'ö -kë 'yö 'mε ya- -kë "klüöklü -sü -wɔn -yö ka kɔn? -Më 'ö -kë 'yö 'ka yi -ga □dhe 'pë yi □në 'yi göndënë ya- -bha "yua bo yi -dɪ -bha 'gügbudhe "εεn yi -dɪ -bha -kplü Atanna -bha -kɔ -së 'ka -a 'dhö?»

¹³ Ablaamö, Izaakö waa- Zakobö -a -nu -bha Atanna 'ö -kë kwa "bhema -nu -bha Atanna 'ka bha □në- -kë kö mε -nu -wo ö -bha yékémε Yesu 'to bho ('yö- -bö 'ö- bho ga 'gü).

Yesu 'ö "dhü bha Zuifö -nu kaa □dede ka kë- -kun 'ka- do kaa- "segodhiümε -nu -gö, 'ö 'ka 'wɔn yaa -nu pö- -bha Pidhatö -kuu "dhiü, "kεε kö yö -zë -ya "piü □dhe 'ö ö kwaa- -zü.

¹⁴ 'Ö 'kii "wɪ mε 'ö "slüöslü, 'ö pö 'aa- -bha Atanna wëédhö bha- -wɔn -bha, 'ö 'ka 'mε yö -zë 'ö -kë mezémε 'ka bha □në- -dhe Pidhatö -gö kö -ya bho -kaso 'gü ka -dhe.

¹⁵ 'Yö 'ka 'mε 'ö -tosεadhe nu mε □gban "pεpε -dhe bha- zë -kɔ bha- 'gü. "Kεε Atanna -ya -bho ga 'gü, yi- "sεε- 'ka.

¹⁶ 'Mε 'ka- do 'kpakpadhö 'ö -ya ya, 'gügbudhe 'ö Yesu 'to 'gü bha □në- gba faan 'ka 'yö 'ka- -ga sié bha. -Zü -yö Yesu -dhe -sü □në göndënë ya- -bha "yua bo 'kpakpadhö mε □gban "pεpε ka "yaan bha.

¹⁷ □Dhe 'ö "dhü, n dheebhang -nu, 'a- do □dhe 'wɔn kaa- ka -gómε -nu 'ka- -kë Yesu 'ka "dhü bha 'kaa- 'wɔn □në- do.

¹⁸ "Kεε -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -yö bo ö -wudhiüloomε □gban "pεpε -ta 'ö- pö bha- 'gü -wɔn □në -yö kë. Yö -mü □dhe -a -bha -Yamε -wëédhe -dho bho.

¹⁹ -A -wɔn 'gü, -ka ka zuë" slëe- kö 'ka ka wë -ya Atanna "piü kö -yö kaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to.

²⁰ □Ya kë "dhü, -yö -dho -ya -dɪ 'flëe- 'gü "töng nu ka -dhe, 'ö 'mε 'ö □yaa- -ya 'nu "pεpedhö ka Dhame 'ka 'ö -kë Yesu 'ka bha- nu ka -dhe.

²¹ □Ya 'go yö -zë 'gü, Yesu Klisi -dho 'to dhang- 'gü 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka pë □gban "pεpε kë -dee "töng 'ö Atanna -yö

bɔ- 'ka ö -wɔdhiüloomɛ 'ö- -nu -ya -dɪ -ta
bha- -nu -ta, 'ö- pö 'ö- yi □ya □gwëë bha-
-bha.

²² 'Yö Yesu -wɔn dhiang zë- -nu -dhe 'ö-
pö: «Moizö kē- -pö yö □nē- -bu 'gü yi 'bha
'ka 'ö- pö:

<Kwa Dëmɛ, kwa -bha Atanna -dho ö
-wɔdhiüloomɛ

'ö □dhe n 'dhö -a sü ka □zinng 'gü 'ö- bɔ
ka -dhe.

'Wɔn "pɛpɛ 'ö dho- pö ka -dhe bha -kaa
ma!

²³ Mɛ "bu mɛ 'ö 'yii- -wɔ ma,

-yö -dho 'go Atanna -bha mɛ -nu □zinng
'gü 'ö- 'gü -yö □see> bha.»

²⁴ Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu "pɛpɛ 'ö
go- 'ka Samiedhö -bha 'ö zun- 'ka □dɛɛ
-bha, -a -nu □gban "pɛpɛ -wo 'wɔn 'ö -gban
'yi bha- -bha bha- -dhiang -zë.

²⁵ 'Pë 'ö Atanna -ya "plüün bho 'ö bɔ-
'ka ö -wɔdhiüloomɛ -nu -ta bha -yö ka
-bha 'ka, 'ö -nëngkwëédhe 'ö- -da waa- ka
"bhema -nu wo □zinng 'gü bha 'ö ka -bha
'ka 'pö. -A -gen -mü □dhe -ya -pö Ablaamö
-dhe 'ö- pö:

<A -dho bɔ i suu 'gü -në -nu -ta

'a 'dhuë- -kë "kpungtaamɛ "pɛpɛ □gban
-bha>.

²⁶ Yö □nē- -wɔn 'gü, 'yö Atanna -yö ö -bha
yëkëmɛ (Yesu) sü 'ö- bɔ ka □nē ka -dhe
"dhiü -blɛsü □kö kö -yö 'dhuë- kë ka -bha,
"kɛɛ kö -yö 'mɛ 'ö "dhü -a -kɔ bho- këwɔn
yaa -nu bha 'do 'do 'ka.»

4

*Piedhö waa- Zan -nu -bha -dho
zagɔbhome -kuu "dhiü -kɔ -dhiang*

¹ Piedhö waa- Zan -wo -to dhiang -zë
"sëgümɛ -nu -dhe -dhe 'gü, 'yö "saabhome
-nu oo, "yan -to Zuifö -nu -bha Atanna
-dhɔkëgükɔ -bha -mɛ -nu -gɔmɛ -nu waa-
Sadusien -nu 'wo dɔ -bɛang -bha 'wo nu.

² Yesu -bha bɔmɛ -nu -bha "sëgümɛ -nu
draan- -wɔn bha 'yii dhi- -nu -dhe, -a -gen
-mü □dhe -wa -pö "sëgümɛ -nu -dhe □dhe
Yesu -yö -go ga 'gü kö -ya -zɔn □dhe 'mɛ
□wa ga -wo -mɔɔ -bha kö -wo 'go ga 'gü.

³ 'Yö 'wo- -nu kun 'wo- -nu -da -kaso 'gü,
'yö 'wo- wɔ mü 'yö -dhe -yö □kpaɔ. -A -gen
-mü □dhe 'wo- -nu kun kö "bin □ya 'ma.

⁴ "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö 'mɛ 'ö
'wɔn -taɔng -së 'ö Piedhö waa- Zan 'wo- pö
bha 'wo- ma, kö- mɛ 'gbɛ -dhe □wa 'dhang
bho Yesu -wɔn "dhiü. 'Yö 'dhang -bho Yesu
"dhiü -mɛ -nu 'wo kë 'gbɛ 'wo dho 'wo
-mɔɔ mɛ "gblü "sɔɔdhu -nu "sinma -bha.

⁵ □Dhe 'ö- -tadhe □ya □kpaɔ, 'yö Zuifö
-nu -gɔmɛ -nu waa- -nu -bha mɛ zizi -nu
waa- -nu -bha 'tɔnggɔmɛ -nu 'wo bho 'ko
-ta Zedhizadhëmö 'plöö.

⁶ "Saabhome 'kpii- 'wo- -dhe Anö bha-
'dhö, Kaifö 'dhö, Zan 'dhö, Dhezandrö
waa- "saabhome 'kpii- -gɔ 'kɔɔmɛ -nu
□gban "pɛpɛ -wo -gun -dhe bha- 'gü.

⁷ 'Yö 'wo nu Yesu -bha bɔmɛ -nu bha-
-nu 'ka -a -nu -kuu "dhiü, 'yö 'wo- -nu
dhɛɛ" kpaɔ 'wo- pö: «-Genloomɛ ya ka-
-bha "yua bo -kɔ -kë □dhe? 'Gügɔudhe
suu -mɛɛ □nē 'ka- bo- 'ka, "ɛɛn ka- -bo de
'to 'gü?»

⁸ 'Yö Piedhö 'ö 'Nii- "slüüslü- 'dhö- pa
-sü 'ka bha 'ö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö:
«"Sëkɔɔnɛ -nu, mɛ zizi -nu,

⁹ □dhe 'ö -kë □dhe 'ka nu yi 'ka
zagɔbhome -kuu "dhiü, 'ö- -gen 'yii kë
'wɔn "wɛɛ 'bha -zë 'ka 'ö -kë "ta 'yi- wo
-genloomɛ ya- -dhe 'yi- bha "yua bo bha
□nē- 'ka, 'yö 'ka yi dhɛɛ" kpaɔ sië 'zü -a dha
-kɔ 'ka bha,

¹⁰ -yö -së kö 'ka- -gen ma, kö Izraedhö
-mɛ -nu □gban "pɛpɛ -wa dɔ 'pö. Gɔndënë
bha kë 'ö- wo "klüöklü 'kpakpadhö 'ö
ka "yan 'dhö- -bha 'ö dɔ bha -ya -wo
'gügɔudhe 'ö Yesu Klisi 'ö go Nazadhetö,
'ö 'ka- dɔ "dhü -bha 'ka- zë, 'ö Atanna -ya
bho ga 'gü bha- 'to bha □nē- 'saa- 'gü.

¹¹ Yesu 'ö 'wɔn 'ö -gban -bha 'ö -ben zë
-sü 'ka Atanna -bha 'sëédhe 'gü □dhe:

<-Gwë 'ö 'kɔdɔmɛ -nu 'ka ka □kwa- -zü
bha □nē

□ya kë 'kɔ "kpan -ya -ta -gwë 'ka bha yö
-mü>.

¹² Yöö doseng □nē dha -sü -yö □slɔɔ- "piü,
-a -gen -mü □dhe 'to "wɛɛ 'bha kö dho kë
"kpung □taa kö 'kwa bɔ- -ta 'kwa dha 'yaa
'dhö.»

¹³ □Dhe 'ö □wa Piedhö waa- Zan -nu
dhiang zë -kɔ bha- yö -zugbandhe 'ka, -a
'wɔn -ya -nu -kɔn, -a -gen -mü □dhe -a
-nu □bhlëë 'yaa gun "ɛɛn 'zü 'wii □klang
'bha kë kö woo pë dɔ, 'pë 'mɛ 'kö 'wo bha

'wo- dɔ doseng yô -mü □dhe -wo -gun Yesu □keng-.

14 "Kεε □dhe 'ö -kë □dhe 'mε 'ö -kë "klüöklü bha -yô -gun dɔ -sü 'ka- -nu "sɔɔ mü, 'ö- -nu "yan -yô gun- -bha bha, 'pë 'wo dho- pö 'wii- □slɔɔ.

15 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yô 'wo- pö Piédhö waa- Zan -nu -dhe -wo zun "kpenng. □Dhe 'ö □wa zun "kpenng, -yô zagɔbhome -nu 'wo wo -gɔ dun 'pë 'wo dho- kë Piédhö waa- Zan -a -nu 'ka -a -wɔn 'gü.

16 'Yö 'wo- pö wo 'ko -nu -dhe: «-Më □dede □në 'kwa dho □mɔɔ- -bha 'kwa- kë 'mε 'wo ya- -nu 'ka? 'Mε 'wo Zed- hizadhémö -pö ya- 'gü -a -nu □gban "pepe -wa 'wɔn -dɔ □dhe "dhabhliwɔn 'kpüi- 'ö -kë ya wo □në 'wo- -kë, yii -dɔ 'pö 'yii 'dho □mɔɔ- -bha kö 'yi zaɔdhe -da -bha.

17 "Kεε kö 'wɔn bha 'ya 'dho -pen -dhe □gban "pepe 'gü, -ka -kwa -ya -a -nu "yan 'gü kö 'kwa- pö- -nu -dhe glɔglɔdhö □dhe 'wa 'dho dhiang zë mε 'bha -dhe 'zü Yesu bha- 'tɔ 'gü!»

18 'Yö 'wo Piédhö waa- Zan -a -nu -dhe, 'yô 'wo- pö- -nu -dhe glɔglɔdhö □dhe -wo wo bo mε -nu □klang kë -sü waa- dhiang -zë mε -nu -dhe -sü 'ö Yesu 'tɔ 'gü bha- 'ka tongtongdhö.

19 "Kεε 'yô Piédhö waa- Zan 'wo- pö- -nu -dhe: «Kaa □dede -kaa -ga, -yô -së Atanna wëédhö kö 'yi ka □bhlëe -ya kö -yô ziö yô -zë -bha -ta -ee?

20 -Abin! Yi -zë 'yii 'dho □mɔɔ- -bha kö 'yi yi bo 'wɔn 'yi- yô, "εen 'yi- ma -a pö -sü 'ka!»

21 'Yö zagɔbhome -nu 'wo "suö -da -nu 'gü 'zü -deewo, 'yô 'wo wo □kwaa- -nu -zü 'wo dho. 'Yö 'wii- -nu -wëédhe bho -dhe yô, -a -gen -mü □dhe kö "següme -nu □gban "pepe -wo Atanna 'tɔ bho sië 'wɔn 'ö -kë bha- -wɔn 'gü.

22 'Mε 'ö- -dhe -yô bo "dhabhli 'gü "dhü bha 'ö gun "dhü kö- -kwe □ya ziö -kwe -kaɔng -yiisiö -ta.

Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu -bhea Atanna -dhe -kɔ

23 □Dhe 'ö □wa wo kwaa- -nu -zü, 'yô Piédhö waa- Zan 'wo dho woo- mε -nu "piü, 'yô -wu 'ö "saabhome -gɔme -nu waa-

mε zizi -nu 'wo- pö- -nu -dhe bha 'wo- -gen dɔ 'pö- -nu -dhe.

24 □Dhe 'ö □wa 'wɔn bha- ma, 'yô 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo wo -wu -kë dɔ 'yô 'wo □bhea Atanna -dhe 'wo- pö: «Yi Dëmε, bhi □në 'i dhang- 'dhö, "se 'dhö, "yi waa- -nu 'güpe "pepe □gban -da.

25 Bhi □në 'i bo yi "bhema Davi 'ö -kë i -bha yëkëme 'ka bha- 'gü yi 'bha 'ka, 'yô 'i- pö i -bha 'Nii- "slüöslü -wu 'ka □dhe:

<-Më □në -kë 'yô 'wɔn -siö mε -dhe -kɔ suu ya

'ö -da 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu 'gü?

□Wa "kpenng- kë kwa Dëmε -gɔ, "kεε -a -nu -kɔ 'yii □mɔɔ- -bha

kö -wa 'gü -wɔn kë.

26 "Kpung □taa -gblüde -nu □wa dɔ- -gɔ □gɔɔn -yan 'gü,

'yô -gɔme -nu □wa wo zü 'ma 'koo

kwa Dëmε Atanna waa- -bha -Yame

'ö- pö ö dho -a bo mε "bhü- -nu -dhe bha- -nu -gɔ».

27 -A -gen -mü □dhe -yô tean- □dede 'ka □dhe Edhodö 'dhö, Pidhatö waa- mε 'bha -nu 'ö 'waa Zuifö 'ka -a -nu 'dhö, Izraedhö -mε -nu 'dhö, -a -nu □gban "pepe -wo kë -loo wo 'ko -ta 'pödhe ya- 'gü i -bha yëkëme "slüöslü Yesu 'ö i -bha -Yame 'ka bha- -gɔ.

28 'Yö 'wo pë "pepe 'i -wɔ -bha "dhiü yi 'bha 'ka i -bha 'gügbüdhe 'gü, 'ö -kë i -dhidhewɔn 'ka bha- -kë -kɔ bha- 'gü.

29 □Dhe 'ö "dhü, yi Dëmε, -bhö -a -nu -bha "suö -da yi 'gü -wu -nu ya- -nu -ga kö 'i "wɔ- -bha 'mε 'yi kë i -bha yëkëme -nu 'ka ya yi -gɔ kö 'yi i -wu pö -zugbandhe 'ka mε -nu -dhe.

30 -Bhö i -bha 'gügbüdhe -zɔn mε -nu -dhe, "yua -bho mε -bha -sü waa- "dhabh- liwɔn -nu kë -sü 'ka i -bha yëkëme "slüöslü Yesu bha- 'tɔ 'gü.»

31 □Dhe 'ö □wa wo bo -bhea Atanna -dhe -sü 'ka □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yô -dhe 'wo gun -ya -sü 'ka- 'gü bha 'ö -ya □zii -sü -bha, 'yô- -nu □gban "pepe 'wo pa 'Nii- "slüöslü 'ka, 'yô 'wo -ya Atanna -wu pö -sü -bha -zugbandhe 'ka mε -nu -dhe.

Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu -bha woo- pë -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta -kɔ -dhiang

32 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu kpö 'wo bha- -nu -zugɔngüwɔn -gun dɔ, -a -nu

-dhidhewɔn -gun do. -A mɛ 'bha 'yii- pɔ pɛ 'bha -bha □dhe mang do n -bha -mü, "kɛɛ pɛ 'dhö 'mɛ 'dhe- -gɔ, -wa -loo 'ko -ta 'yö -kɛ -a -nu □gban -bha 'ka.

33 Yesu -bha bɔmɛ -nu bha -wo kwa Dɛmɛ Yesu -bha -go ga 'gü -sü -dhiang -zɛ 'gügbudhe □dede 'ka; 'yö Atanna -yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu -kaɔwɔn -dhi □dedewo.

34-35 Pɛ 'bha -saan 'yaa gun mɛ 'bha -bha -a -nu kpö 'gü, -a -gɛn -mü □dhe 'mɛ 'ö 'bhlaadhe -nu 'wo- -nu -gɔ waa- 'ko -nu 'dhö -wa "dhɔɔ -dɔ, 'ö 'wo dho- 'wɛɛga 'ka Yesu -bha bɔmɛ -nu -dhe, 'yö 'wo- -wɛɛ bho kö -wa 'gü -gblü wo 'ko -ta, 'yö 'mɛ 'ö 'dhö -a -ma -wɔn 'dhö zun 'wɛɛga 'ö- -bha, 'yö- pö, 'yö 'wo- nu- -mɛ -dhe.

36 Zosefu 'ö -kɛ Dhevi -gɔ "kwɛan- 'gü 'nɛ do 'ka 'ö bho Siplɛ 'ö Yesu -bha bɔmɛ -nu -wa 'tɔ kpɔ (glɛkö -wɔ 'gü) 'wo- -dhe Baanabasö, ('ö □waa- pö "dhü kö -wa -pö mɛ faandɔmɛ bha)

37 -Yö ö -bha 'bhlaa- do "dhɔɔ dɔ -ko bha □nɛ- 'gü 'yö nu- 'wɛɛga 'ka Yesu -bha bɔmɛ -nu -dhe.

5

Ananiasö waa- Safidha -a -nu këwɔn -dhiang

1 "Kɛɛ 'yö göndɛnɛ do 'wo- -dhe Ananiasö, 'wo- -bha dhebhɔ -dhe 'pö Safidha bha 'wo □mɔɔ- 'gü, 'yö 'wo wo -bha -dhe do "dhɔɔ dɔ.

2 -A 'wɛɛga bha 'yö Ananiasö -ya 'bha -gblɛn kpɔ kö -yö 'to wo -gɔ, 'yö- -kpea sü ö dho- 'ka Yesu -bha bɔmɛ -nu -dhe kö waa- -bha dhebhɔ -a -nu "yaan -wɔn -yö 'ko "yaan.

3 □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü 'yö Piɛdhö -ya pö- -dhe: «Ananiasö, -mɛ □nɛ -kɛ 'yö 'i -wɔ -bha 'yö Sɔtraan -yö -ya i zuɛ" 'gü 'yö 'i □sua -kɛ 'Nii- "slöüslö -dhe, 'yö -dhe 'i- "dhɔɔ dɔ bha 'i- 'wɛɛga 'bha -gblɛn kpɔ?

4 De □nɛ faan -wɔ i -ta kö 'i i -bha -dhe bha- "dhɔɔ dɔ? "ɛɛn -a 'wɛɛga bha i -bha 'yaa -mü -ee? -Mɛ □nɛ -kɛ 'yö "slɛ suu bha 'ö -da i 'gü? □Sua bha 'bhii- kɛ mɛ "bhü- -zɛ -dhe, i- -kɛ Atanna □nɛ- -dhe bha, (i -dho -a -dhe yö).»

5 □Dhe 'ö Ananiasö -ya -wɔ bha- ma, 'yö to 'mü 'ö -pö "sia- 'yö ga. Mɛ "pɛpɛ 'wo

'wɔn bha- ma, 'yö "suö -ziisü -yö -da -nu 'gü.

6 'Yö 'nɛgloɔn -nu 'wo nu 'wo sɔ bɔ- -bha, 'yö 'wo- sü 'wo dho- 'ka 'wo- -wɛɛ bho.

7 □Dhe 'ö □wa -ya 'nɛ 'bha wo pinngdhö, 'yö Ananiasö -bha dhebhɔ -yö -da 'kɔɔdhö 'pö kö 'wɔn 'ö -kɛ bha 'yaa- 'bha dɔ.

8 'Yö Piɛdhö -ya dheɛ" kpɔ 'pö 'ö- pö: «-Bhö tɛan- -dhiang zɛ n -dhe, Safidha, 'wɛɛga 'ö 'ka ka -bha -dhe bha- "dhɔɔ dɔ- -bha bha- □gban □nɛ ya -ee?» 'Yö- pö- -dhe: «□iin, -a □gban □nɛ bha.»

9 'Yö Piɛdhö -ya pö- -dhe: «-Mɛ □nɛ -kɛ 'yö 'ka ka zü ma 'kɔɔ kö 'ka Atanna -bha 'Nii- 'gü dan? -Dhe -ga, 'mɛ 'wo 'go siɛ i -gɔn bun bho -dhe 'gü □wa □loo 'ko "kpan "dhiü, -wo -dho 'dho bhii -dɔ 'pö i 'ka.»

10 -Yö -to 'pö -dhe do bha- 'gü 'ö -pö Yesu -bha bɔmɛ bha- □wlöö mü 'yö ga. 'Yö 'nɛgloɔn -nu do bha 'wo -da 'kɔɔdhö kö □ya ga, 'yö 'wo- sü 'wo dho- 'ka 'wo- -wɛɛ bho- -bha gɔn "sɔɔ.

11 'Yö Atanna -bha 'kɔɔdhigümɛ -nu waa- mɛ "pɛpɛ 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö "suö -ziisü 'dhö -da -nu 'gü.

"Dhabhliwɔn 'gbɛ 'ö Yesu -bha bɔmɛ -nu -wa -kɛ -a dhiang

12 Yesu -bha bɔmɛ -nu -wo "dhabh- liwɔn -nu waa- -kian -wɔn 'gbɛ □dede -kɛ "sɛgümɛ -nu "yan "dhiü. 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu -wo -gun wo 'ko kpö 'ka □dhe 'kɔ do 'gü -mɛ -nu 'dhö, 'kɔ "gbɛɛta zɛ -dhe 'wo- -dhe -dhe Sadhomɔ -bha 'kɔ "gbɛɛta zɛ -dhe bha- 'gü.

13 'Ö 'mɛ 'waa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü 'waa gun □mɔɔ siɛ- -bha kö -wo -da -a -nu kpö 'gü, "kɛɛ -a -nu 'tɔ -zɛ -yö -gun -a -nu "dhi -kpeawo.

14 Mɛ kpö 'gbɛ □dede, dhong -nu waa- gɔɔn- -nu, -wo 'dhang -bho kwa Dɛmɛ Yesu -wɔn "dhiü, 'ö 'wo -da 'dhang -bho -a "dhiü -mɛ -nu -bhiɛɛ 'gü.

15 "Dhabhliwɔn -nu 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu gun- kɛ siɛ bha- -wɔn 'gü, mɛ -nu -gun nu siɛ wo -bha "yuɛdhi -nu 'ka zian -glooga 'ö Piɛdhö -yö bɔ- -ta bha- "piü, 'yö 'wo- -nu -wɔ "gbang -nu waa- sɛɛ" -nu -ta kö Piɛdhö □ya ziö, kö- dhong

"fiëfiëdë -zë -yö dö- -nu -ta kö- -nu -bha
"yua -yö bo.

16 Më 'gbë -ta -gbë -nu -wo gun 'go sië
'pödhe -nu 'wo Zedhizadhëmö -dhe -züzü
-dhe -nu 'gü bha- -nu 'gü 'wo nu woo-
"yuëdhi -nu 'ka, waa- 'më 'ö "yina yaa
'dhö- -nu sëë bho sië- -nu 'dhö, 'ö- -nu
□gban -bha "yua -nu 'wo bo, 'ö "yina yaa
-yö go- -nu 'gü 'pö.

*"Yënnngbaondhe -da Yesu -bha bômë
-nu -ta -kö □plë -naa -a -dhiang*

17 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö "saabhome
-nu -gômë 'kpüi- waa- ö -bha më -nu 'wo
Zedhizadhëmö, 'wo -kë Sadusien -nu 'ka,
'yö gblëen" -yö ma- -nu 'gü Yesu -bha
bômë -nu bha- -nu -bha. 'Yö 'wo- pö 'wo
'wôn bho- -nu 'gü.

18 'Yö 'wo- -nu kun 'wo- -nu -da -kaso
'gü.

19 □Dhe □ya dö gbeng, 'yö Atanna -bha
"kië do -yö nu 'yö -kaso -kö "dhi -pu -a
-nu -gö, 'yö- -nu zun "kpenng, 'yö- pö- -nu
-dhe:

20 «-Ka 'dho Atanna -dhökëgükö 'gü kö
'ka -tosëa kë -kö -dee 'ö- -bha zian -ta bha-
-zon më -nu -dhe!»

21 'Yö Yesu -bha bômë -nu 'wo- -kë □dhe
-kö 'ö- pö- 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö. 'Yö 'wo
dho Atanna -dhökëgükö 'gü -dhekpao tii
'gü, 'yö 'wo -ya më draan- -sü -bha mü.

'Yö "saabhome -nu -gômë 'kpüi- waa- më
'pëpë 'wo- "piü bha 'wo Zuifö -nu -bha
më zizi -nu -dhe -dhe do 'gü kö 'wo -ya
'kwëë- kë. ("Yan -to Zuifö -nu -bha Atanna
-dhökëgükö -bha -më -nu -gômë -yö -gun
mü 'pö). 'Yö 'wo "södha -nu bö kö -wo 'dho
Yesu -bha bômë -nu bha- -nu -dhe -dhe 'gü
-kaso -kö 'gü.

22 "Këë □dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü,
'wii- -nu yö -kaso -kö 'gü, 'yö 'wo wo yee
-kë 'wo nu 'wo- -gen dö- -nu -dhe 'wo- pö:

23 «□Dhe 'yi □loo mü, yi -kpan -kaso -kö
"dhi -nu -bha kö -wo ta -sü 'ka -së 'ka, 'ö
'yi "yan -to 'kódhi -bha -më -nu yö kö -wo
dö sië 'kódhi -nu -bha, "këë □dhe 'yi "kwëë
-pu 'yi -da 'kóódhö 'yii- -nu yö.»

24 □Dhe 'ö "yan -to Zuifö -nu -bha
Atanna -dhökëgükö -bha më -nu -gômë
waa- "saabhome -nu -gômë -nu 'wo 'wôn
bha- ma, 'yö- 'wôn -ya -nu kôn, 'yö 'pë 'wo

dho- pö 'wii- dö, 'yö 'wo- pö wo 'ko -dhe:
«-Më -wôn suu □në □ni -oo?»

25 -Wo -to mü 'yö më do -yö -wo, 'yö- pö-
-nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, 'më 'ka- -nu kun
'ka- -nu -da -kaso 'gü yaan "dhiü bha, -wo
më draan- sië Atanna -dhökëgükö 'gü tii-
-dhö.»

26 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö "yan -to Zuifö
-nu -bha Atanna -dhökëgükö -bha -më -nu
-gômë waa- ö -bha më -nu 'wo gun 'mü
bha 'wo dho Yesu -bha bômë -nu bha- -nu
'kun -dhe 'gü, 'yö 'wo nu- -nu 'ka, "këë 'wii-
-nu kë -kö 'bha 'gü, -a -gen -mü □dhe kö
-wo "suü sië "segümë -nu -gö kö 'wa 'dho
wo -zuö -gwë 'ka.

27 □Dhe 'ö □wa nu- -nu 'ka, 'yö 'wo dho-
-nu 'ka -ya 'kwëë- këdhe 'gü, 'yö "saab-
home -nu -gômë 'kpüi- 'dhö- -nu dhëë" kpo
'ö- pö:

28 «'Yii -dhio dö ka -ta 'yii- pö 'ka 'dho
më 'bha draan- Yesu ya- 'to 'ka 'zü -ee?
-Më □në 'ka- -kë ya? 'Yö ka -bha më draan-
-wu □ya □möö Zedhizadhëmö -dhe ya- 'gü
-dhe □gban "pëpë 'gü, 'yö ka "piü -zianwo
□dhe 'ka 'më bha- ga -wôn kë yi □kwëë-
'ka ya.»

29 'Yö Piedhö waa- Yesu -bha bômë -nu
-kpëa 'wo to bha 'wo- -yö bö- -gö 'wo-
pö: «-A -dheä -bha □dhe 'yi Atanna □në-
□bhlëë -ya kö -yö ziö- më "bhü- -zë -bha
-ta!

30 Yesu 'ka- dö "dhü -bha 'ka- zë bha kwä
"bhëma -nu -bha Atanna □yaa- bho ga 'gü,

31 □yaa- "wlü □yaa- -ya ö -bha -yëa □bh-
lëësü 'gü, □yaa- -ya -gômë 'ka Mëdhame
'ka, kë "dhü kö Izraëdhö -segümë -nu -wo
bö- -ta kö -wo wo -bha -tosëadhe slëë-
Atanna "piü kö -wo dha -sü □slöö, kö -ya
-nu -bha 'wôn yaa -nu -mawôn 'to.

32 Yi 'wôn -nu bha- "sëë- 'ka, 'Nii-
"slüüslü 'ö Atanna -ya nu ö □bhlëëyame
-nu -dhe bha -ya "sëë- 'ka 'pö.»

33 □Dhe 'ö -yakwëëkëmë -nu □wa -wu
bha- ma, 'yö -siö -nu -dhe "gbü- □dedewo,
'yö 'wo- pö 'wo Yesu -bha bômë -nu zë.

34 "Këë Fadhizien mi do- gun- -nu
kpö 'gü mü, 'wo- -dhe Gamadhiedhö, 'ö
"segümë -nu -wa □bhlëë -ya □dedewo,
'ö kë 'pö 'tonggômë do 'ka, 'yö □wlü
-yakwëëkëmë -nu bha- -nu kpö 'gü mü 'ö-

pö- -nu -dhe -wo Yesu -bha bɔmɛ -nu bha-
-nu zun "kpenng 'në 'dɛdɛ wo.

³⁵ □Dhe 'ö □waa- -nu zun "kpenng,
'yö- pö -yakwëekëmɛ -nu bha- -nu -dhe:
«Izraɛdhö -mɛ -nu 'ka ya, -ka ka -dɪ 'kun
'pë 'ka dho- kɛ 'mɛ 'wo ya- -nu 'ka bha-
-wɔn 'gü!

³⁶ Kaa □dede ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö
□dhe gɔndɛnɛ 'wo- -dhe Tëüdasö, 'ö gun
ö -dɪ 'sü siɛ mɛ □bhlëesü 'ka bha -yö kɛ
-wlü kwaa- "sɛ ya- 'gü -a yi 'yii □gwëë □kö,
'ö 'mɛ 'wo □mɔɔ mɛ kɛng -yiisiö -nu -bha
'wo -ziö □keng-, "kɛɛ □dhe 'ö □waa- zɛ, 'yö
'mɛ 'wo gun- □keng- bha 'wo -pɛn, 'yö- nu
□gban 'wo -kan 'kwëë-, 'yö -kɛ 'wɔn 'dhe
bha- "dhiütodhe 'ka.

³⁷ □Dhe 'ö- 'dhe bha □ya kɛ "dhü, mɛ
dhɔng "tüng 'gü 'zü, 'yö 'mɛ 'dhe 'wo- -dhe
'pö Zuda 'ö go Gadhidhe -sɛ 'gü bha 'ö
□wlü. 'Yö mɛ 'gbɛ □dede gɔɔ bho 'yö 'wo
-ziö □keng-. □Dhe 'ö □waa- zɛ 'pö, mɛ
"pɛpɛ 'wo gun- □keng- bha 'yö 'wo -pɛn
'pö.

³⁸ -A -kɛ "dhü -sü bha- 'gü, a- -pö ka
-dhe: -Ka ka kwaa- 'mɛ bha- -nu -zü kö
-wo 'dho, 'ka 'dho ka "tɔ kɛ- -nu -bha 'zü
do. -A -gɛn -mü □dhe □ya kɛ □dhe -a -nu
kɛ "slɛ -nu waa- -nu kɛ -yɛ -nu bha -wo -go
mɛ "bhɪ- □nɛ- 'gü, kö -yö -dho 'wü □dhe
'mɛ 'wo bha- -nu -bha bha- 'dhö,

³⁹ "kɛɛ □ya kɛ □dhe 'ö -go Atanna □nɛ-
"piü □dedewo tɛan- 'ka, kö ka -kɔ 'yii
'dho □mɔɔ- -bha kö 'ka- 'wü. -A -wɔn
'gü -kaa kɛ -sɛ kö 'ka 'dho 'ko zɛ Atanna
'ka!» 'Yö -ya 'kwëë- këmɛ -nu bha 'wo -wɪ
Gamadhiedhö -wɔ -bha.

⁴⁰ 'Yö 'wo Yesu -bha bɔmɛ -nu bha- -nu
-dhe, 'yö 'wo- pö "sɔdha -nu -dhe -wa
-nu -ma. □Dhe □wa bo- -nu -ma -sü 'ka,
'yö 'wo- pö- -nu -dhe 'wa 'dho dhiang zɛ
mɛ 'bha -dhe 'zü Yesu 'tɔ 'gü, 'yö 'wo wo
□kwaa- -nu -zü.

⁴¹ 'Yö Yesu -bha bɔmɛ -nu 'wo go -ya
'kwëë- bha- -dhe 'gü □niidadhe □dede 'ka,
-a -gɛn -mü □dhe 'yiü- -dɔ -nu -bha -sü 'ö
Yesu 'tɔ -wɔn 'gü bha □nɛ- -nu □bhlëë -kɛ
Atanna wëëdhö.

⁴² 'Yö 'wo mɛ -nu □draan -kpɛawo yi
□gban "pɛpɛ 'ka Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü
-dhe waa- 'kɔ "wɛɛ 'gü -dhe -nu 'gü 'wɔn
-taɔng -sɛ 'ö -gban -a -bha -Yamɛ Yesu
-wɔn -bha bha- 'ka.

6

*Mɛ "saɔplɛ 'wo dho Atanna -bha bɔmɛ
-nu -ta 'kun -a -nu 'sü -kɔ -dhiang*

¹ -A "tüng bha- 'gü, □dhe 'ö -kɛ □dhe
'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -mɛ -nu -gun
-da siɛ- "dhiü -kpɛawo, 'yö "dhinaa -yö -da
Zuifö -nu 'wo bhɔ "sɛ "wɛɛ 'gü 'wo glɛkö
-wɔ pö waa- mɛ 'dhe 'wo bhɔ Zuifö -sɛ 'gü
-a -nu □zinng 'gü. Mɛ 'dhe 'wo glɛkö -wɔ
pö bha, -wa -pö □dhe 'waa -bhöpɛ nu woo-
□gɛandhe -nu -dhe □dhe -kɔ 'wo- nu 'ka
'mɛ 'wo to -a -nu -dhe bha- 'dhö yi "pɛpɛ
'wo -bhöpɛ 'gü -gblü 'ka bha- □gban 'ka.

²⁻³ 'Yö Yesu -bha bɔmɛ -nu -kaɔng do ga
□plɛ bha 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ
-nu □gban -dhe -dhe do 'gü, 'yö 'wo- pö-
-nu -dhe: «Yi dheebhang -nu, 'yaa -sɛ kö
'yi yi kwaa- Atanna -wɔ pö -sü -zü kö 'yi
yi -zɔ kɛ -bhöpɛ -wɔn "piü! □Dhe 'ö "dhü,
-ka mɛ "saɔplɛ 'ö mɛ "pɛpɛ □gban 'wo- -nu
'tɔ -sɛ pö, 'ö 'Nii- "slüöslü 'dhö- -nu pa -sü
'ka, 'ö 'wo □kpaɔsü -a -nu 'sü ka □zinng 'gü
kö yɛ 'dhe bha 'yi- dɔ- -nu -kɔ 'ka.

⁴ 'Yö □nɛ □ya kɛ "dhü, 'yö yi -kɔ dho
□mɔɔ- -bha kö 'yi bhɛa" Atanna -dhe "ɛɛn
kö 'yi- -wɔ pö "tüng □gban "pɛpɛ 'gü kö 'yi
'dho- 'ka "dhiü -kpɛawo.»

⁵ -A pö 'wo- wo "dhü bha 'yö- "dhia -yö
ma mɛ kpö bha- -nu 'gü □dedewo, 'yö 'wo
Etienö 'ö pa -sü 'ka 'Nii- "slüöslü waa- -zɔ
-yö Atanna -dhe -sü 'ka bha- 'dhö, Fidhipö
'dhö, Plosɔdhö waa- Nikanɔɔ 'dhö, Timɔ
waa- Paamenasö 'dhö, Nikodha 'ö go
Angtiosö 'ö ö zuɛ" □slëë Zuifö -nu -bha
bhɛa" -kɔ 'ö gun "dhiü -blɛɛsü -a 'gü bha-
-nu sü.

⁶ 'Yö 'wo- -nu -zɔn Yesu -bha bɔmɛ -nu
-dhe, 'yö 'wo □bhɛa Atanna -dhe -a -nu
-wɔn 'gü, 'yö 'wo wo -kɔ kpa- -nu -ta (kö
-ya -nu -kaɔwɔn dhi).

⁷ □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü, Atanna -wɔ -yö
-dho "dhiü -kpɛawo 'yö 'dhang -bho Yesu
"dhiü -mɛ -nu 'bha 'dhö -da -ta -kpɛawo
'pö Zedhizadhɛmö -pö 'gü, 'yö "saabhome
-nu 'gbɛ □dede 'wo -wɪ -bha kö 'wo wo -zɔ
yö Yesu -dhe.

Etienö 'kun -kɔ

⁸ Etienö bha Atanna -bha 'dhuë- waa-
-bha 'gügbudhe -wo -gun pa -sü 'ka. -A

-wɔn 'gü -yö -gun "dhabhliwɔn "gblügbliü -nu waa- -kian -wɔn -nu kë sië.

⁹ □Dhe 'ö -kë "dhü, 'yö mε 'bha -nu 'wo zaɔdhe -da Etienö 'ka. 'Mε 'wo "dhü bha- mε 'bha -nu -kë Zuifö -nu -bha -yakwëekëgüko 'gü -mε -nu 'wo- -nu -dhe «-go □dhuëngdhe 'gü -mε -nu» bha □në- 'ka. 'Mε 'wo "dhü bha -wo -go Sidhenö -pö waa- Dhezandri -pö -nu 'gü, 'yö waa- Zuifö 'bha -nu 'ö 'waa wo -zë -a -nu -dhe "dhü, "kεε 'wo go Sidhisi -dhe waa- Azi -dhe -nu 'gü 'pö bha waa- Etienö -nu 'wo -ya zaɔdhe -da -sü -bha wo "kwëë.

¹⁰ "Kεε -a -nu "dhi -yö -kun 'ö- -nu -ko 'yii □mɔɔ dhiang zë -sü -bha 'zü, -a -gen -mü □dhe kö Etienö -yö dhiang zë sië 'wɔndɔdhe 'ö 'Nii- "slüöslü -ya nu- -dhe bha- 'ka.

¹¹ 'Yö 'mε 'wo bha 'wo mε -nu gbadhiü -kë kö -wa pö Etienö -bha □dhe: «Yi- -yö kö -yö Moizö waa- Atanna -a -nu -bha fang bho sië.»

¹² 'Yö 'wo "següme -nu waa- mε zizi -nu waa- 'tonggome -nu zü □yɔɔn Etienö -bha -ko bha- 'gü, 'yö 'wo □loo- -ta 'wo- kun, 'yö 'wo dho- 'ka zagobhome 'kpii- -kuu "dhiü.

¹³ 'Yö 'wo nu 'pö 'mε 'wo □sua -ya Etienö -bha bha- -nu 'ka 'yö 'wo- pö: «'Mε ya 'yaa ö bo kwa -bha Atanna -dhökëgüko □bhlëesü bha waa- Moizö -bha 'tong- -nu -bha fang bho -sü 'ka.

¹⁴ Yi- -ma -ta □dhe Yesu 'ö go Nazadhetö bha -yö -dho Atanna -dhökëgüko 'wü, 'ö kwa wɔ -ko 'ö Moizö -ya nu kwa "bhema -nu -dhe bha- -bho "glɔɔ.

¹⁵ 'Yö 'mε 'wo gun za -go -ye 'gü -ko 'gü mü bha 'wo wo 'yan -gban Etienö 'gü 'yö 'wo- -ga "wε zuudhö, 'yö 'wo- -dhe yö kö- wɔ 'gü- 'bhü sië □dhe Atanna -bha "kië wë 'dhö.

7

Etienö -ziö dhiang 'gü -ko -dhiang

¹ 'Yö "saabhome -gome 'kpii- -yö Etienö dheε" kpɔ 'ö- pö: «Dhiang -nu 'wo- pö i kë- -zë bha -yö -gun "dhü -ee?»

² 'Yö Etienö -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «N dë -nu, n dheebhang -nu, -ka ka "tu 'to! Atanna 'ö- 'to -yö bho bha -yö kë ö -dɪ -zɔn kwa "bhema Ablaamö -dhe yi 'bha 'ka kö -yö

-tun Mezopotami -se 'gü, kö 'yii 'dho □kö -ya Saadhang -pö 'gü,

³ 'yö- pö- -dhe: «-Bhö 'go i -go "següme -nu waa- i -go 'kɔɔme -nu kpö 'gü kö 'i 'dho "se a dho- -dhe -zɔn i -dhe bha- 'gü.»

⁴ Ablaamö -yö -go yö □në- 'gü Sadee -se 'gü 'yö dho -ya Saadhang. -A dë -yö -ga -dhe bha □në- 'gü. 'Yö Atanna -yö Ablaamö bɔ "se 'ka- 'gü □dεε ya- 'gü.

⁵ 'Yii -dhe 'bha nu- -dhe mü. -Dhe 'në -zian 'ö -kë □dhe mε -gen -yεa 'dhö 'yii- nu- -dhe mü kö -yö kë- -dɪ -bha 'ka, "kεε -ya "plüün -bho -dhe □dhe 'ö -dho "sego bha- nu- -dhe, 'ö- nu 'pö- suu 'gü -në -nu -dhe, "kεε kö- "tüng bha- 'gü kö 'në 'bha -zian 'yii kë □kö Ablaamö -go.

⁶ -Wɔ 'ö Atanna -ya pö- -dhe -kaa -ga 'ö ya, -ya -pö: «I suu 'gü -në -nu -dho -tosea kë -dhegndhe -ta "sego "wεε 'gü, -wo -dho □dhuëngdhe zë "se bha- 'gü 'ö 'wo- -nu -wëëdhe bho -kwε këng -yiisiö 'ka.

⁷ "Kεε a -dho 'wɔn "gbɪ- wɔ "sego 'wo dho kë- 'gü □dhuëng 'ka bha- 'gü -mε -nu -ta, 'ö 'wo go "sego bha- 'gü 'wo nu n -dhökë -dhe 'gü "se ya- 'gü.»

⁸ 'Yö Etienö -yö dhiang zë 'ö dho- 'ka ö "dhiü 'ö- pö: «□Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Atanna -yö -mlεε -kë Ablaamö 'ka, 'yö- daɔdɔpë -kë -dho 'gbannë 'gü -sü 'ka (kö -ya -zɔn □dhe wo □në 'wo ö -bha 'ka). 'Yö Ablaamö -yö ö gbö Izaakö kpɔ, 'yö- -kë 'gbannë 'ka kö □ya bho kö- -dhekpɔɔyi □ya kë "saaga. 'Yö Izaakö -dɪ 'pö 'ö ö gbö Zakɔbö -kë 'pö 'gbannë 'ka -ko do bha- 'gü. 'Yö Zakɔbö -dɪ 'pö 'ö ö bhang -nu -kaɔng do ga □ple 'wo -kë kwa "bhema -wɔngbɪsü 'ka bha- -nu -kë 'gbannë 'ka 'pö -ko do bha- 'gü.

⁹ 'Yö kwa "bhema -nu bha 'wo gblεen" gɔn wo dheebhang Zosefu 'ka, 'yö 'wo- "dhɔɔ dɔ, 'yö kë □dhuëng 'ka Ezitö -se 'gü, "kεε Atanna -yö -to "piü.

¹⁰ 'Yö- bho- -bha sëëbhodhe □gban "pεpε 'gü 'yö- gba □kpaɔdhe 'ka, 'yö 'glëen- ya 'gü Ezitö -mε -nu -bha -gblüde 'ö gun "tüng bha- 'gü bha- "yan 'gü. 'Yö Zosefu -ya Ezitö -se waa- ö □slɔɔpë "pεpε □gban -gɔdhiöme 'ka.

¹¹ □Dhe 'ö 'wɔn -nu bha -wa kë "dhü, 'yö "vüü -yö -da Ezitö -se waa- Kanaa -se -nu

'gü, 'yö- sëëbhodhe -yö -kë 'gbε □dedewo, 'yö 'pë 'ö kwa "bhema -nu woo- -bhö 'yaa gun.

12 □Dhe 'ö Zakobö □yaa- ma □dhe -bhöpë -yö Ezitö -se 'gü, 'yö ö bhang -nu 'wo -kë kwa "bhema -nu 'ka bha- -nu bō 'mü, -bhöpë 'dhö -dhe 'gü -kō -blëesü wo.

13 'Dho □ple -naa 'dhe 'wo dho- wo bha 'yö Zosëfu -yö ö -dī -zōn ö dheebhang -nu -dhe (□dhe 'ö "yaan, 'yii ga □dhe -kō 'ö wo -zë 'wo gun wo -zu 'gōn sië- 'ka bha- 'dhö), 'yö Fadhaon -yö gun -na Zosëfu -bha 'kōome -nu dō.

14 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Zosëfu -yö nao dō 'ö dheebhang -nu bha- -nu -gō kö -wa dō wo dë Zakobö -gō kö waa- ö -gō 'kōome -nu 'ö- -nu -da 'kwëë- -sü -yö gun mε -dhü -kaong "saople ga "soodhu bha -wo nu.

15 □Dhe nao bha 'wo- dō- -nu dë -gō, 'yö- -nu dë Zakobö waa- ö -gō 'kōome -nu 'wo dho Ezitö -se 'gü. 'Yö 'wo to 'mü 'yö zun- 'ka- -nu ga -yi -bha.

16 □Dhe Zakobö □ya ga, 'yö 'wo dho- □gee 'ka Ablaamö -bha mε □geebhodhe 'ö- dhö Emō -bha 'në -nu -gō Sisemö -pö 'gü bha- 'gü. -Dhe do 'wo Zakobö □wεε bho- 'gü bha □në 'wo kwa "bhema -nu -wō -bha 'pö.

17 □Dhe 'ö 'pë 'ö Atanna -ya "plüün bho Ablaamö -dhe (□dhe ö -dho Kanaa -se nu- suu -nu -dhe) bha- 'gü -wōn kë -yi 'yaa □gblëen 'zü, "kεε kö kwa "bhema -nu □wa pa □dedewo kö □wa kë 'gbε Ezitö -se 'gü,

18 'yö -gblüdë "wεε 'ö 'yaa Zosëfu dō □dhe Fadhaon 'dhö bha 'ö -ya "segō "dhiü Ezitö -se bha- 'gü.

19 'Yö -gblüdë 'dhe 'ö bha 'ö "kpënn- -kë kwa "bhema -nu -gō, 'yö- -nu -wëedhe bho, 'yö- pō- -nu -dhe -wo wo kwaa- woo- 'në "blë -dee -nu -zü kö -wo ga.

20 Moizö -bho "tüng bha □në- 'gü, 'yö gun 'në -dee -së □dede 'ka, 'yö- -dhö -yö Atanna kë. 'Yö- 'kpōme -nu 'wo- -bin "su -yaaga 'ka wo -gō 'kōadhö (kö Fadhaon 'ya 'dho- 'wōn dō).

21 "Kεε □dhe 'ö- kë -kō 'bhaa 'dhö 'zü, 'ö □wa wo kwaa- -zü "bü, 'yö Fadhaon 'dhu -ya yö, 'yö- sü 'ö dho- 'ka 'ö- -kë ö -bha 'në 'ka 'yö ö -zu -kë "piü.

22 'Yö 'wo Moizö □draan Ezitö -se bha- 'gü -wōn kë -kō "pεpε □gban -bha, 'yö -kë

mε "gbü- 'ka ö "wī -kō -nu waa- ö këwön -nu 'gü.

23 □Dhe Moizö 'kpō -kwe □ya kë -kaong -yiisiö, 'yö □wlü yi do 'ka, 'yö dho -wo ö dheebhang -nu 'wo -kë Izraedhö -mε -nu 'ka bha- -nu -bha kö 'wo -kō 'ö- 'gü 'ö- dō.

24 □Dhe 'ö dho 'yö -kpan Ezitö mi do -bha kö -yö ö dheebhang -nu bha- mε do -wëedhe bho sië "wεεwεε, 'yö dho ö dheebhang bha- "piü kö ö- bhloō bho, 'yö Ezitö mi bha- zë.

25 'Yö ö -zu -gōn □dhe ö dheebhang -nu 'wo -kë Izraedhö -mε -nu 'ka bha, -wo -dho -a 'gü ma □dhe Atanna -dho bō yö □në ö -ta kö -ya -nu bho □dhuëngdhe 'gü, "kεε 'wii- 'gü ma "dhü.

26 -A -dhekpaoyi 'dhe 'ö dō- "piü bha, 'yö Moizö -yö -kpan Izraedhö mi □ple -bha kö -wo -gōn gōn sië, 'yö- pō 'ö- -nu "kan 'kwëë- kö -wo dhi wo 'kō -dhe 'yö- pō- -nu -dhe: <'Mε 'ka ya, -yö -kë mü □dhe 'yö ka -dī -slōō 'ka ka 'kō -nu -wëë -kë wo sië "kεε kö dheebhang -zë -mü ka 'ka ya?>

27 "Kεε 'yö- mε 'dhe 'ö za yaa bho ö "teado -bha bha 'ö Moizö -blü, 'yö- pō- -dhe: <De □në i -ya yi -gōmε 'ka "εen yii- zadōmε 'ka?>

28 "εεn -yö i "piü □dhe 'i n zë □dhe -kō 'i Ezitö mi zë- 'ka yaan "dhiü bha- 'dhö -ee?>

29 □Dhe 'ö Moizö □yaa- -wu ma □dhe 'pë bha- 'dhö, 'yö □dua 'yö dho Madian -se 'gü 'yö -ya mü, 'yö 'nëgōōn □ple kpō "se bha- 'gü.

30 □Dhe 'ö -kwe -kaong -yiisiö □ya ziö, 'yö Atanna -bha "kië do -yö ö -dī -zōn Moizö -dhe "tungtadhe 'ö Sinai -tōn "soō bha- 'gü peng 'gü kö -yö -kpōōkpō do -bhö sië ("kεε kö 'yaa "gü).

31 □Dhe 'ö Moizö □ya -dhe bha- yö 'yö- 'wōn -ya kōn. □Dhe 'ö □yōōn sië -kpōōkpō bha- "soō kö 'ö- -ga 'kpakpadhö, 'yö kwa Dëmε Atanna -wu ma kö -ya pō sië:

32 <Ma □në 'a i "bhema -nu -bha Atanna 'ka, 'a Ablaamö, Izaakö waa- Zakobö -nu -bha Atanna 'ka.>

'Yö Moizö -yö -ya □zii -sü -bha "suü 'ka, 'yö -dhe -ga -dhe bha- 'gü -sü -yö -kë 'gü -ziisü.

33 'Yö kwa Dëmε -ya pō- -dhe: «-Bhö i -bha -sabha bho i -gen 'gü, -a -gen -mü □dhe "se 'i dō- -ta bha "se 'ö -ya -sü 'ka

-dɪ -wɔn "dhiü Atanna -bha 'ka yö -mü.»
□Dhe 'ö □yaa- pö- dhe "dhü, 'yö go mü 'ö-
pö:

34 «Sëë 'ö ma mε -nu 'wo- bho sië Ezitö
-sε 'gü bha 'ma- dhe yö, 'ma- -nu "gbu -wu
ma; Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'a □loo kö 'a- -nu
bho □dhuëndhe 'gü. □Dhe 'ö "dhü, -bhö
nu, -a "töng □ya □loo kö 'a i bɔ Ezitö -sε
'gü!»

35 'Yö Etienö -yö dho ö "dhiü dhiang zë
-sü 'ka 'ö- pö: «Moizö □dede 'ö Izraedhö
-mε -nu 'wo- pö- dhe: <'Dee i -ya yi -gome
'ka "εen za -dɔ yi -bha -mε 'ka> bha □në
Atanna -ya bɔ kö -ya -nu bho □dhuëndhe
'gü kö -yö kë- -nu -gome 'ka. Atanna -bha
'kië 'ö ö -dɪ -zɔn -dhe -kpɔɔ kpö 'ö peng
'dhö -bhö sië- 'gü bha □në- -ta kun kö -yö
kë Izraedhö -mε -nu -gome waa- -nu -bho
□dhuëndhe 'gü -mε bha- 'ka.

36 Moizö □në Izraedhö -mε -nu bho
□dhuëndhe 'gü Ezitö -sε 'gü, "dhabh-
liwɔn -nu kë -sü 'ka "sε bha- 'gü, □weeyi
-zaɔndhö "dhiü -dhe -nu waa- "tungtadhe
-nu 'gü -kwe -kaɔng -yiisiö 'ka.

37 Moizö do bha 'zü □në- pö Izraedhö
-mε -nu -dhe:
<Atanna -dho ö -wɔdhiüloome do 'ö □dhe
n 'dhö,

ö dho 'go ka suu 'gü -a bɔ ka -dhe>.

38 Moizö bha □në gun Izraedhö -mε -nu
kpö 'gü "töng -ta. 'Yö -kë kwa "bhema -nu
"piü, 'yö -kë 'zü Atanna -bha "kië 'ö dhiang
zë- dhe Sinai -tɔn □gbin- bha- "piü, 'yö
Atanna -yö ö -bha -tosea 'ö 'yaa yën -a -kë
-bha -wu -nu nu- -dhe kö -ya nu kwa -dhe.

39 "Kεε kwa "bhema -nu 'wii "wɪ- -bha
kö -wo Moizö □bhlëë -ya, 'yö 'wo -kɔ -a
-wu 'ka 'yö 'wo- pö -yö wo 'gü -së kö 'wo
wo yee kë 'wo 'dho Ezitö -sε 'gü.

40 'Yö 'wo- pö Aadhɔn -dhe: «-Bhö yi
-bha -zlan -nu 'wo dho "ta yi 'ka -a -nu
-pë kë! -A -gen -mü □dhe Moizö 'ö go yi
'ka Ezitö -sε 'gü ya 'pë 'ö- -kë 'yaa -dɔ!»

41 'Yö -du 'në do -pë -kë, 'yö 'wo "saa-
bho- "dhiü, 'yö 'wo wo "dhia bho- -nu -dɪ
-bha -kë -kɔ "dhiü -pë bha- -dhe.

42 'Yö Atanna -yö ö □taa -ya -nu -gɔ 'wɔn
bha- 'gü, 'yö ö □kwaa- -nu -zü 'yö 'wo
'bhüpë -nu 'wo dhang- 'gü -a -nu -dhökë
□dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna

-wɔdhiüloome -nu -gɔ 'sëedhe 'gü -a 'dhö
□dhe:

<Atanna -ya -pö: Izraedhö -mε -nu, wü
-nu 'ka- zë

"εen "saa- -nu 'ka- bho -kwe -kaɔng -yiisiö
'ka "töng -ta bha,

ka- -bho ma □në n -dhe -ee?

43 "Kεε kö ka kë -dhökëpë 'wo- -dhe
Mɔdhökö bha- -bha sɔ 'kɔ -sü

'ö 'ka dho- 'ka -dhe □gban -dhe □gban 'gü,
waa- 'dhe 'ö- "blεen- 'dhö "susεng 'ka 'wo-

-dhe Dhefan bha- 'dhö.

-Dhökëpë -nu 'wo "dhü

'ö 'wo -kë ka -bha -kë -kɔ "dhiü -pë -nu 'ka
bha □në

'ka- -nu -dhökë.

-A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü,

a -dho "slë kë

kö -wo 'dho ka 'ka -dhe □gblεen 'gü
Babidhɔnö -dhe □taama>

44 Sɔ 'kɔ 'ö Atanna -bha 'töng- □gbëë -yö
gun- 'gü bha -yö -gun -nu -gɔ "tungtadhe
bha- 'gü. Sɔ 'kɔ bha -wa -kë □dhe -kɔ 'ö
Atanna -ya pö- 'ka Moizö -dhe 'ö- -gleng
-da 'ka- -bha bha □në- 'dhö.

45 'Yö sɔ 'kɔ bha 'ö -da 'pö kwa "bhema
-nu 'wo dɔ mε 'dhe bha- -nu "piü bha- -nu
□kwεε-, 'yö Zozue -yö zun- -nu -dhe "dhiü
'yö 'wo sɔ 'kɔ bha- sü 'wo dho- 'ka Kanaa
-sε 'gü. "Kεε kö "sanni -wo □loo "sε bha-
'gü kö Atanna □ya "sε bha- 'gü -mε -nu
"piü kë- -nu "dhiü, kö □waa- -nu -bha "sε
bha- 'kun- -nu -gɔ. Sɔ 'kɔ bha -yö -to -nu
-gɔ "sε bha- 'gü 'ö dho 'ö zun- 'ka Davi -bha
-gblüdëdhe "töng -bha.

46 Davi -wɔn -yö Atanna -zɔ -kun. 'Yö-
-dhe ö -bha Atanna 'ö -kë -a "bhema
Zakɔbö -bha Atanna 'ka bha- -gɔ kö 'ö-
-bha 'kɔ dɔ.

47 "Kεε □dhe 'ö □ya kë "dhü, Sadhomo
□në kë Atanna -bha 'kɔ bha- dɔ □taama.

48 "Kεε a- -pö ka -dhe tεan- □dede
'ka □dhe Atanna □bhlëësü 'ö -ya -sü 'ka
dhang- 'gü bha, 'yaa -ya 'kɔ -nu 'ö mε
"bhü- -nu 'wo- dɔ bha- 'gü □dhe -kɔ 'ö
Atanna -wɔdhiüloome Ezai -ya pö- 'ka
bha- 'dhö □dhe:

<Kwa Dëmε -ya -pö:

49 Dhang- 'gü -dhe □në ma -blüdëdhe
-gbloo 'gü -dhe 'ka,

'yö "sε 'dhö n -gendɔtapë 'ka.

-A -kë "dhü -sü bha- 'gü

-më -ko suu □në 'ka dho- do n -dhe?
"Έεν -dhe -mεε □në dho kë n "tεεpadhe
'ka?

50 Ma 'aa mü 'a pë -nu bha- □gban -pë -kë
-ee?>

51 'Yö Etienö -ya pö: «Γοογβυμε -nu
'ö ka zuë" waa- ka "tu -nu 'wo ta -sü 'ka
Atanna -wu -go 'ö 'kaa "wι- -bha kö 'ka
'Nii- "slüöslü -wu ma -kpeawo ya, ka -bho
ka "bhema -nu -bha □dedewo.

52 Atanna -wödhiüloomε -mεε □në ka
"bhema -nu 'wii- -wëë -kë "dhiü bho? -Wo
ka 'mε -nu 'wo mε doseng 'ö pö 'aa- -bha
-a nu -wön 'pö bha- -nu -zë. -A mε doseng
'ö pö 'aa- -bha 'zü "dhü bha 'yö 'ka ka -ko
-kan 'zü- "dhiü 'yö 'ka- zë.

53 Atanna 'dhö bo 'zü ö -bha 'kië -nu -ta
'ö 'tong- 'ö- nu ka -dhe 'kii- 'bha □bhlëë
-ya.»

Etienö ga -ko -dhiang

54 □Dhe 'ö zagobhome -nu □wa Etienö
-wu bha- ma, 'yö -siö -nu -dhe □dedewo
'yö 'wo -ya "son "dhiü -bhö -sü -bha -a
-bha.

55 "Κεε Etienö 'kö 'Nii- "slüöslü 'dhö- pa
-sü 'ka bha, 'yö -dhe -ga dhang- 'gü, 'yö
Atanna -bha 'töbhödhe 'bhü yö, 'yö ö "yan
-kpan Yesu -bha kö -yö do sië Atanna "soo
-dhe □bhlëësü bha- 'gü

56 'yö- pö: «-Ka -dhe -ga! 'Ma dhang-
yö kö- "dhi □ya "pu, ma n "yan -kpan
Mεgböme -bha kö -yö do sië Atanna "soo
-dhe □bhlëësü bha- 'gü.»

57 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo □gbla
"gbu- 'ka 'wo wo -ko kpa wo "tu "dhiü 'yö
'wo □wlü 'wo dho 'wo □loo Etienö -ta.

58 'Yö 'wo- -gan wo "piü -zuudhö 'wo
dho- 'ka 'pö- □taama, 'yö 'wo -ya -a -zuö
-gwë 'ka -sü -bha kö 'wo- zë. 'Yö 'mε 'wo
"σεεdhe -kë -bha -a -bha zadöyi 'ka bha,
'wo wo -bha so 'dhe 'wo- -da so -ta bha-
-nu bho 'mü 'wo- do 'nëglöönne do 'wo-
-dhe Södhö -a -go kö -yö ö "yan 'to- -bha
kö 'wo woo- -gwë -zuö -dhe yö.

59 □Dhe 'wo gun Etienö zë sië -gwë 'ka,
'yö □bhea 'ö- pö: «N Dëme Yesu, ma n -di
-wön wo i □kwεε-!»

60 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö zun ö kpiö
'gü 'yö □gbla "gbu- 'ka 'ö- pö: «N Dëme,
'bha 'dho- -nu 'kun tēë 'ka -a -nu këwön
bha- -bha!» □Dhe 'ö- pö "dhü 'yö- 'nii- 'dhö
-pö.

8

1-2 Södhö zü- -gun Etienö zëme -nu bha-
-nu "piü. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Atanna
□bhlëëyamε -nu 'wo Etienö sü 'wo dho
'wo- -wεε bho, 'yö 'wo- -gbu bo □dedewo.

Atanna -bha 'kōdhigüme -nu 'wo Zed-
hizadhemo -a -nu -bha "yënnngbaöndhe
'kpii- zü -yö -bho 'pö -dhekpaoyi do bha
□në- 'ka. 'Yö □ya 'go Yesu -bha bōme -nu
-zë 'gü, 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu
□gban "pepe 'wo -pen 'wo dho Zude -se
waa- Samadhi -se -nu 'gü.

3 Södhö -zë -yö -gun ö faan do sië
□dedewo kö 'ö Atanna -bha 'kōdhigüme
-nu □në- -nu suu yën, 'yö -so 'ko -nu 'gü
'döönhdhö 'yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε
-nu kun, göön- -nu waa dhong -nu, 'yö-
-nu -da -kaso 'gü.

Fidhipö -bha Yesu -bha 'wön -taong -së -pö Samadhi -se 'gü -ko -dhiang

4 'Dhang -bho Yesu Klisi "dhiü -mε -nu
'wo -pen "dhü bha, 'yö 'wo 'wön -taong -së
bha- pö -dhe □gban "pepe 'gü 'wo dho- 'ka.

5 'Yö Fidhipö -yö -dho Samadhi -pö do
'bha 'gü 'pö, 'yö Klisi -wön dhiang zë
'mε 'wo mü- -nu -dhe 'ö- pö Atanna -bha
-Yamε 'ö- -wön pö bha □në Yesu 'ka.

6 □Dhe 'ö mε 'gbe 'wo gun wo "tu 'to sië
Fidhipö -wu -bha bha 'wo 'wön -nu 'ö- pö
sië bha waa- "dhabhliwön -nu 'ö- kë sië
bha- -dhe yö, mε □gban "pepe -wo wo "tu
to -së 'ka □dedewo 'ö -dhea -yö ga- -nu -ta
dingdhö;

7 -a -gen -mü □dhe 'mε 'ö "yina yaa -nu
gun- -nu 'gü, -a -nu -bha "yina yaa -nu bha
-wo gun 'go sië -nu 'gü "gbla -sü 'ka "gbu-
'ka, 'ö "trüünyuame -nu waa- -genloome
-nu 'wo -kë "klüöklü 'pö.

8 'Yö 'pö- bha- 'güme -nu □nii 'dhö -da
□dedewo.

9 Gōndēnē do 'wo- -dhe Simo -yö -gun
'pōdhe bha- 'gü. Simo bha -yö -gun
"zūūmi "gbu- do 'ö- -wön -yö Samadhi -mε
-nu kōn -a 'ka. -A -wön 'gü -yö -gun ö -di
kë sië mε □bhlëësü □dede 'ka.

10 'Ö 'mε 'wo 'pōdhe bha- 'gü, 'ö go- 'ka
'nē -nu -bha ö zun- 'ka mε "gblöglö -nu
-bha, 'wo wo "tu to- -wu -bha -së □dede
'ka 'ö 'wo- □bhlëë -ya, kö -wa pö sië: «Kwa
-bha -zlan 'wo- -dhe «'gü "gbu- -zlan» "kεε

'ö- -bha 'gügbudhe 'dhö -ziisü, 'ö □loo kwa -dhe yö -mü Simo □në- 'ka.»

11 -Wo -gun wo "tu 'to sië- -wu -bha -së 'ka, -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- -bha "zudhe bha- -wôn -zun -a -nu 'kôn -sü -bha -yi □ya □gwëë.

12 "Këë □dhe 'ö Fidhipö □ya 'wôn -taong -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdedhe waa- Yesu Klisi -bha bha- -dhiang zë- -nu -dhe, 'yö göön- -nu waa- dhong -nu 'bha -nu 'wo 'pödhe bha- 'gü bha 'wo 'dhang bho- "dhiü, 'yö 'wo- -nu -bo Yesu 'ka -zu bho.

13 'Yö Simo -du 'pö 'ö 'dhang bho Yesu Klisi -wôn "dhiü, 'yö 'wo- -bo 'ka -zu bho 'pö. 'Yö to Fidhipö □keng- 'yö- "yan 'dhö -da "dhabhliwôn "gblüglü -nu 'ö gun- kë sië bha- -dhe 'gü, 'yö- 'wôn -ya kôn.

14 Yesu -bha bome -nu 'wo gun Zed- hizadhemö bha, 'yö 'wo- ma □dhe 'me 'wo Samadhi □wa 'dhang bho Yesu -wôn "dhiü, 'yö 'wo Piedhö waa- Zan -a -nu bo mü.

15 □Dhe 'ö 'me 'wo bha □wa 'dho □wa □loo Samadhi -se 'gü, 'yö 'wo □bhea 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -wôn 'gü Atanna -dhe kë "dhü kö -wo 'Nii- "slüüslü □slöö.

16 -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö 'Nii- "slüüslü 'yii -da -a me do -zian 'gü □kö, "këë kö □waa- -nu -bo Yesu 'ka -zu -zë wo -a 'to 'gü.

17 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Piedhö waa- Zan 'wo wo -ko kpa- -nu -ta 'wo □bhea Atanna -dhe, 'yö 'Nii- "slüüslü 'dhö -da -a -nu 'gü.

18 □Dhe 'ö Simo □ya 'wôn bha- -dhe yö, □dhe Atanna □ya 'Nii- slüüslü nu 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -dhe, Yesu -bha bome -nu 'wo -ko 'ö- kpa- -nu -ta bha- -wôn 'gü, 'yö 'wëëga nu Piedhö waa- Zan -a -nu -dhe

19 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka 'gügbudhe bha- nu n -dhe 'pö kö 'ma n -ko kpa 'me 'ö- -ta, kö 'Nii- "slüüslü -yö -da -me 'gü!»

20 "Këë 'yö Piedhö -ya pö- -dhe: «Kaa- i -bha □nao -nu □gban, -ka 'gü -yö see-! -A -gen -mü □dhe i i -zu -gôn □dhe 'bha yi gba 'wëë- 'ka Atanna dho 'gügbudhe 'ö- □gbao □në- wo bha- nu i -dhe 'wëëga bha- □tröön 'ka kö 'i 'Nii- "slüüslü nu- 'ka me -nu -dhe. i -bha 'wôn 'bha 'yaa 'wôn ya- 'gü,

21 -a -gen -mü □dhe i zuë" 'yaa "puu Atanna wëëdhö.

22 □Dhe 'ö "dhü, -bhö i kwaa- -zu 'gôn -ko suu bha- -zü kö 'i bhea" kwa Dëme -dhe kö □ya "wu- -bha kö -yö i -zotagüwôn -nu bha- -nu -mawôn 'to,

23 -a -gen -mü □dhe 'ma- 'wôn do □dhe i pa -sü 'ka 'wôn yaa 'gbe 'ka, 'i 'wôn yaa -go □dhuëngdhe 'gü.»

24 'Yö Simo -ya pö Piedhö waa- Zan- -nu -dhe: «Kaa -du 'pö, -ka bhea" kwa Dëme -dhe n -wôn 'gü kö pë -nu 'ka- pö sië bha 'wa 'dho kë n 'ka!»

25 □Dhe 'ö 'pë 'ö Piedhö waa- Zan 'wo- do Yesu Klisi -wôn 'gü, 'wo- pö me -nu -dhe 'ö 'wo kwa Dëme -bha 'wôn -taong -së pö, 'yö 'wo wo yee -kë 'wo dho Zedhizadhemö. □Dhe 'ö □wa -da zian -ta 'wo 'dho sië, 'yö 'wo nao -së bha- do Samadhi -pö 'gbe -nu 'gü.

Fidhipö waa- □lame do 'ö go Etiopi -se 'gü -a -nu -kpan 'kwëë- -ko

26 Yi do 'ka 'yö kwa Dëme -bha "kië do -ya -pö Fidhipö -dhe: «-Bhö 'dho "siayën -zian 'ka, zian 'ö go Zedhizadhemö 'ö dho Gaza bha- "pean 'ka! -Kpinngga 'ö "dhü bha "tung -ta -zian -mü.»

27 'Yö Fidhipö -yö □wlü 'ö dho. -A 'dho -sü 'ka 'yö -kpan göndënë do -bha zian -ta. Göndënë bha -yö -kë □lame 'kpii- do 'ö go Etiopi -se 'gü, 'ö -zu to -gblüdedhe 'ö go Etiopi -se 'gü 'wo- -dhe Kandasö bha- -bha □nao 'gü -a 'ka, 'yö nu Zedhizadhemö kö 'ö Atanna -dhökë.

28 'Yö gun ö yee kë sië 'ö dho ö -go "se 'gü kö -yö -ya -sü 'ka ö -bha gö suu 'bha 'ö □soo -nu 'wo- -gan bha- 'gü kö -yö Atanna -wudhiüloomë Ezai -bha 'sëedhe bha- -wu pö sië.

29 'Yö 'Nii- "slüüslü -ya pö Fidhipö -dhe: «-Bhö 'dho kö 'i do gö bha- "söö!»

30 'Yö Fidhipö -yö dho -beang 'ka 'yö -kpan Etiopi mi bha- -bha, 'yö- -wu ma kö -yö Atanna -wudhiüloomë Ezai -bha 'sëedhe bha- -wu pö sië. 'Yö- dheë" kpo 'ö- pö: «'Pë 'i- -wu pö sië bha i- 'gü -ma "wë -ee?»

31 'Yö göndënë bha 'ö- -yo bo- -go 'ö- pö: «(-Yö n "piü □tôn □dhe 'a- 'gü ma "këë) □ya kë □dhe me 'bha 'yii- 'klöö- pö n -dhe, -a -dho -a do -ko -kë □dhe?» 'Yö- pö Fidhipö

-dhe: «-Bhö -da kö 'i -ya n "sɔɔ yö!» 'Yö Fidhipö -yö -da "piü mü.

³² 'Pë 'ö gun -ben zë -sü 'ka 'sëedhe bha- 'gü 'ö Etiopi mi gun- -wɔ pö sië bha -ya -pö:

«-Yö -kë □dhe "bhlaa 'wo 'dho sië- 'ka -a zë -dhe 'gü -a 'dhö.

'Ö -kë □dhe "bhlaanë 'wo- kaa- "kan sië 'ö 'yaa "wɪ -a 'dhö, 'yii ö "dhi "pɔ.

³³ -Wo □bhlëë -bho -bha 'ö 'wo- -bha tɛanwɔn -kë □suawɔn 'ka, -a -wɔn 'gü mɛ 'bha 'yii 'dho- 'gü -në do -zian 'tɔ ma 'zü, -a 'klɔɔ- -mü □dhe -a -bha -bha -zë □ya bho- "dhiü "kpung □taa yö □naa bha, -a -gen -mü □dhe □waa- -bha -kë "kpung □taa -sü -zë bho- "dhiü.»

³⁴ 'Yö Etiopi mi bha 'ö Fidhipö dhe" kɔ 'ö- pö: «-Bhö dɔ "gbɪ- bhɛa" □në 'a- wo i -dhe kö 'i- 'klɔɔ- pö n -dhe. De □në 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ -ya -dhiang zë bha? -Yö -wɪ ö -dɪ 'ka -ee, "ɛɛn -yö -wɪ mɛ "wɛɛ 'bha □në- 'ka -ee?»

³⁵ 'Yö Fidhipö -ya zü bho 'wɔn -gen do ö gun- -wɔ pö sië bha- -ta 'ö naɔ -së 'ö -gban Yesu -wɔn -bha bha- pö- -dhe.

³⁶ □Dhe 'wo 'dho sië wo "dhiü, 'yö 'wo dho 'wo □loo "yi 'bha bha- □bhaa, 'yö Etiopi mi bha 'ö- pö: «"Yi □nɛ, -më □në- wɔn □ya 'to kö 'a -bɔ Yesu 'ka -zu bho?»

³⁷ 'Yö Fidhipö -ya pö- -dhe: «□Ya kë □dhe 'bha 'dhang bho Yesu "dhiü i zuë" □gban "pɛpɛ 'ka kö i -mɔɔ -bha 'i -bɔ -a 'ka -zu bho.» 'Yö gɔndënë bha 'ö- pö: «A 'dhang -bho "dhiü □dhe Yesu Klisi bha Atanna Gbö -mü.»

³⁸ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Etiopi mi bha 'ö- pö 'mɛ 'ö gɔ bha- "dhiü "ta 'sü sië bha- -dhe -yö 'gbaannu. □Dhe 'ö 'gbaannu, 'yö Etiopi mi waa- Fidhipö 'wo go gɔ bha- 'gü 'wo zun "sia-, 'yö- -nu □gban □ple 'wo □lɔɔ "yi □bhaa. 'Yö Fidhipö -yö Etiopi mi bha- -bɔ Yesu 'ka -zu bho.

³⁹ □Dhe 'ö □wa 'go "yi □bhaa, 'yö kwa Dëmɛ -bha 'Nii- -yö Fidhipö sü 'zodhö 'yö dho- 'ka. 'Yö Etiopi mi bha- "yan -yö □fië- 'ka, "kɛɛ 'yö yö -zë 'ö dho ö -bha "ta 'ka ö "dhiü □niidadhe 'ka.

⁴⁰ Fidhipö dho "kan ö -ta (kö 'Nii- 'slüöslü □yaa- 'sü □dhe 'gbɪ- -yö mɛ sü,)

kö -yö dɔ sië Azo -pö 'gü. □Dhe 'ö -kë "dhü 'yö dho 'pö ö -bha "ta 'ka "dhiü, 'yö naɔ -së bha- dɔ 'pödhɛ -nu 'gü 'ö dho- 'ka "dhü 'ö □loo- 'ka Sezadhe -pö 'gü.

9

Sɔdhö -bha ö zuë" -slëë Atanna "piü -kɔ (Këwɔn -nu 22,6-16; 26,12-18)

¹ -A "tüng bha- 'gü, kö Sɔdhö -yö "suü -da kwa Dëmɛ -bha □klang -nu 'gü, 'ö- -nu zë "slë □mɔɔ -kpɛawo. Yi do 'ka 'yö □wlü 'ö dho "saabhomɛ -nu -gɔmɛ 'kpɪi- "piü,

² 'yö- -kɔ "gblɔɔ 'sëedhe ('ö □ya kë- -gɔ 'wo dho- dɔ- -bha □dhe wo □në 'wo- bɔ, "ɛɛn 'wɔn -nu 'ö- kë sië bha -ya -kë wo □në wo faan 'ka bha) 'ö dho- -wɔn 'gü kö 'ö 'dho- 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgüko -gɔmɛ -nu 'wo Damasö -pö 'gü -a -nu -dhe. Kë "dhü kö 'ya "ta -sü Yesu -bha ziantamɛ -nu yö Damasö -pö 'gü, dhong -nu -mü -ee "ɛɛn gɔɔn- -nu -mü -ee, kö 'ö- -nu 'kun 'ö nu- -nu 'ka Zedhizadhëmö.

³ 'Yö -da zian 'ö dho Damasö bha- -ta. □Dhe 'ö □ya □yɔɔn 'pödhɛ bha- "sɔɔ, 'ö dho "kan ö -ta kö -dhepuudhe 'ö go dhang- 'gü -yö 'bhü sië ö -züzü.

⁴ 'Yö kɔn □soo 'ö gun- -ta bha- 'ka 'yö -pö "sia-, 'yö mɛ 'bha -wɔ ma kö -ya pö sië ö -dhe: «Sɔdhö, Sɔdhö, i n "yënnng □gbaɔn "dhü -më -wɔn 'gü?»

⁵ 'Yö Sɔdhö -ya dhe" kɔ 'ö- pö: «Bhii 'de 'i bha?» 'Yö kwa Dëmɛ Yesu -ya pö- -dhe: «Mang Yesu 'i n "yan 'gü □gbaɔn bho sië bha ma -mü, ["kɛɛ i -dha n -gɔ -dhe -dho kë 'ya-.» 'Yö "suü 'dhö -da Sɔdhö 'gü, 'yö -ya □zii -sü -bha 'yö- pö: «N Dëmɛ, -yö i "piü □dhe 'a- kë □dhe?» 'Yö kwa Dëmɛ -ya pö- -dhe:]

⁶ «-Bhö "wlü kö 'i 'dho 'pödhɛ 'ö -ya i "dhiü bha- 'gü! -Wo -dho 'pë 'i dho- kë -a pö i -dhe mü.»

⁷ 'Wɔn bha 'yö- 'wɔn -yö Sɔdhö "tayɔɔ -nu kɔn □dedewo 'yö 'pë woo- kë 'wii- dɔ, -a -gen -mü □dhe -wɔ 'ö -wɪ bha -wa -ma, "kɛɛ 'wii mɛ 'bha yö.

⁸ 'Yö Sɔdhö -yö □wlü "sia- 'yö ö "yan "dhiü -pɔ, "kɛɛ 'yii -dhe yö. 'Yö 'wo- kun- -kɔ -bha 'wo dho- 'ka Damasö 'plöo.

9 -Yö -dhekpaoyi -yaaga -kë mü kö 'yaa -dhe yö, 'yaa pë 'bha -bhö, 'yaa müpë 'bha mü.

10 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε do bha 'wo- -dhe Ananiasö -yö -gun Damasö -pö bha- 'gü. 'Yö kwa Dëmε -ya "yan 'gü -pu, 'yö- yö, 'yö- pö- -dhe: «Ananiasö!» 'Yö Ananiasö -ya pö: «□Yoo, 'ma "wı, n Dëmε!»

11 'Yö kwa Dëmε -ya pö- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i 'dho -kpinngga 'wo- -dhe -kpinngga 'ö do vεεdhö bha- -ta kö 'i 'dho 'i -da Zuda -gö 'köödhö, göön- 'ö go Taasö -pö 'gü 'wo- -dhe Södhö bha- mōō- -dhe 'gü! -Yö bhea" sië n -dhe 'köödhö mü.

12 'Yö- "yan 'gü 'dhö -da -sü 'ka bhii Ananiasö -mε i 'ka kö 'bha -da -gö 'köödhö kö 'bha i -kō kpa- -ta kö -yö -dhe yö -deewo.»

13 'Yö Ananiasö -ya -yō bō 'ö- pö: «N Dëmε, mε 'gbε □wa 'wōn -nu 'ö -gban göndënë bha- -bha -a -gen dō n -dhe, 'wōn yaa -nu 'ö- -kē i -bha mε -nu 'wo Zedhizadhēmō -a -nu 'ka □waa- □gban pō n -dhe -wa!

14 -A -nu yö -sü bha 'zü -yö -nu faan 'ö "saabhome -nu -gōmε "gblüglü -nu -wa nu- -dhe bha □nē- 'ka kö -yö 'mε 'wo □bhea i 'to 'gü -a -nu 'kun kö -ya -nu -da -kaso 'gü □zōō -wa! (I- -pö 'a 'dho mü -ee?)

15 "Kεε 'yö kwa Dëmε -ya pö Ananiasö -dhe: «-Bhö 'dho □zōō, -a -gen -mü □dhe 'ma 'mε bha- 'sü ma yékēmε 'ka kö 'a- bō "sεgō "wεε -nu 'ö- 'gü -mε -nu 'waa Zuifö 'ka waa- -nu -bha -gblüde -nu waa- Izraēdhö -se 'gü -mε -nu "piü kö -yö n -wōn -dhiang zē- -nu -dhe.

16 -A -wëēdhε -nu dho bho- -kō -nu ö- 'gü n 'to -wōn 'gü, mang □dede a -dho -a pö- -dhe.»

17 'Yö Ananiasö -yö □wlü 'ö dho 'yö □loo 'kō bha- 'gü, 'yö ö -kō kpa Södhö -ta 'yö- pö- -dhe: «Södhö n dheebhang, kwa Dëmε Yesu 'ö ö -dı -zōn i -dhe zian -ta kö i nu sië bha □nē n bō i "piü 'pö kö 'i -dhe yö 'zü -deewo kö i pa 'Nii- "slüüslü 'ka.»

18 -Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'yö pë 'bha -nu 'wo -kē □dhe 'yuü- "kεε 'dhö 'wo go Södhö "yan -bha 'wo □wenng "sia-, 'yö -dhe yö, □dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö 'wo- -bō Yesu 'ka -zu bho.

19 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Södhö -yö pë -bhö, 'yö- faan -sea -yö -da 'gü. 'Yö waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo mü bha 'wo -dhekpaoyi kpö -kē wo 'ko "piü Damasö mü.

20 -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö zun Atanna -wu pö -sü -bha Zuifö -nu -bha -yakwëēkëgüko -nu 'gü 'ö- pö: «Yesu bha Atanna Gbō -mü.»

21 Mε "pεpε 'wo- -wu bha- ma 'yö- 'wōn -ya -nu kōn 'yö 'wo- pö: «Gōōn- ya 'yaa mü 'ö gun 'mε 'wo □bhea Yesu 'to 'gü -a -nu 'kun sië 'ö- -nu -wëēdhε bho -kō -ziisü -kē ya -ee? Nu 'ö- wo ya 'zü 'yii nu kö -ya -nu 'kun kö -yö 'dho- -nu 'ka "saabhome -nu -gōmε -nu -dhe -ee?»

22 "Kεε kö Södhö -zē -yö ö -bha Atanna -wu □nē- pö sië ö faan 'ka -kpεawo 'ö Zuifö -nu 'wo Damasö -a -nu züē" □kaan- 'ka "kwëē 'ö dho- 'ka, 'ö □yaa- pö Yesu □nē Atanna -bha -Yamε 'ö- -ya bha- 'ka, 'ö 'pë woo- pö- -dhe 'waa- dō.

23 □Dhe 'ö -dhekpaoyi kpö □ya ziö, 'yö Zuifö -nu 'wo -ziö wo 'ko "piü kö 'wo Södhö zē. 'Yö- -nu -wu -yö to- -bha do,

24 "kεε 'yö mε 'bha -nu 'wo Södhö □kpaō "slē 'ö Zuifö -nu 'wo- kē sië bha- 'ka. Mε -nu -wo wo "yan -to "saan 'wo- -kan 'pö- -zü bha- "dhi -bha 'yënnng- 'gü waa- gbeng -nu □gban 'gü kē "dhü kö □ya kē □dua -pë 'ka, kö 'wa- 'kun 'wo- zē.

25 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö 'mε 'wo 'dhang bho Yesu -wōn "dhiü Södhö -wu "dhiü bha 'wo- "slē □mōō- -bha gbeng, waa- Södhö -nu 'dhö, 'yö 'wo- -da "gblü 'gü, 'yö 'wo bhiëga dō- -bha 'wo- □lōō "saan ('ö gun □klëēn -sü 'kaa 'pö- bha- -zü bha-) □zlöö 'yö dho.

Södhö -bha -loo Zedhizadhēmō -kō

26 □Dhe 'ö Södhö □ya 'dho □ya □loo Zedhizadhēmō, 'yö "slē □mōō- -bha kö 'ö 'dho 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu kpö 'gü, "kεε -wo -gun "suü sië- -gō, -a -gen -mü □dhe 'wii 'dhang bho Södhö -bha -kē 'dhang -bho Yesu -wōn "dhiü -mε 'ka -sü bha- "dhiü.

27 'Yö Baanabasö -yö -da -dhe "dhiü 'yö 'wo dho Yesu -bha yékēmε -nu -dhe 'gü. 'Yö -kō 'ö kwa Dëmε -yö ö -dı -zōn 'ka Södhö -dhe Damasö -zian -ta waa- 'ö dhiang -nu 'ö- zē- -dhe bha Baanabasö -ya

-gen do- -nu -dhe. 'Yö -ko 'ö Södhö -yö dhiang zë- 'ka -zögbandhe 'ka Yesu 'to 'gü Damasö -me -nu -dhe bha- -gen do- -nu -dhe 'pö.

28 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Södhö -yö -da -a -nu -bhiëë 'gü, 'yö weng- -nu 'wo -ziö Zedhizadhëmö -pö 'gü -dhe □gban "pepe 'gü kö -yö kwa Dëme -bha □nac -së bha-do sië ö -ta "puu 'ka.

29 'Yö dhiang zë 'pö Zuifö -nu 'wo glëkö -wu pö bha- -nu -dhe, 'yö 'wo zaodhe -nu -da, "këë 'me 'wo bha -wo -gun "slë möö-sië- -bha kö 'wo- zë.

30 □Dhe 'ö- dheebhang -nu 'wo -kë Yesu -bha me 'ka bha □waa- ma □dhe woo- zë, 'yö 'wo dho- 'ka Sezadhe -pö 'gü 'yö 'wo- bō Taasö -pö 'ö- 'kpo -pö 'ka bha- 'gü.

31 Zuëyagblü- -yö -gun Atanna -bha 'kodhigümë -nu 'wo Zude -dhe -nu, Gadhidhe -dhe -nu waa- Samadhi -dhe -nu 'gü bha- -nu -go, 'ö faan 'dhö -kë -a -nu -go □dedewo, 'ö 'wo wo -bha -toseadhe -nu -kë kwa Dëme □bhlëë -ya -sü 'ka. 'Ö 'Nii- "slöüslö -bha -a -nu -ta 'kun -sü -wön 'gü, 'ö Atanna -bha me -nu -wo -da "dhiü -kpeawo 'ö dho- 'ka.

Göndënë do 'wo- -dhe Ene -a -kë "klüöklü -kö

32 -A "tüng bha- 'gü, Piedhö -gun □nië sië "se 'gü -dhe □gban "pepe 'gü. Yi do 'ka 'yö dho 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Dhida -pö 'gü bha- -nu -dhe 'gü.

33 'Yö -kpan göndënë do 'wo- -dhe Ene bha- -bha kö- 'gü 'yaa -së, kö -yö wö sië sëë" -ta, "këë kö "trüün -yua □yaa- kë -kwe "saaga 'ka.

34 'Yö Piedhö -ya pö- -dhe: «Ene, Yesu Klisi □ya i kë "klüöklü! -Bhö "wlü kö 'i i -bha sëë" -be kë!» Ene -to mü 'ö □wlü.

35 □Dhe 'ö 'me 'wo Dhida -pö bha waa-Saadhong -se -nu 'gü 'wo- yö, 'yö 'wo wo zuë" □slëë, 'yö 'wo 'dhang bho Yesu -wön "dhiü.

Döckasö -bö -kö

36 Dhebhönë do 'ö 'dhang bho Yesu -wön "dhiü 'wo- -dhe Tabita, "këë 'ö glëkö -nu 'wo- -dhe Döckasö ('ö □waa- pö "dhü Adhameen -wu 'gü kö -wa -pö □zloo bha), -yö -gun Zope -pö 'gü. -Yö -gun 'wön -sëkedhe □dede 'ka, 'ö "flëemë -nu -ta kun.

37 -A "tüng bha- 'gü 'yö "yua 'dhö -pö -ta, 'yö ga.

□Dhe 'ö □waa- □gee "zu, 'yö 'wo- -wo 'kodhi do 'gü 'kö -ta "dhüng 'gü.

38 'Yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Zope 'wo- ma □dhe Piedhö -yö Dhida -pö 'ö Zope -dhe "söc mü bha- 'gü. 'Yö 'wo me □ple bō Piedhö -dhe -dhe 'gü 'wo- pö: «Yi -bhea i -dhe kö 'i zun yi -dhe 'gü "vaandhö!»

39 □Dhe 'ö □waa- pö Piedhö -dhe "dhü, -yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö -ziö -nu □keng- 'wo dho. □Dhe 'ö □wa □loo Zope -pö 'gü, 'yö 'wo dho Piedhö 'ka 'kodhi 'ö 'kö -ta "dhüng 'gü bha- 'gü, kö □geandhe -nu -wo □yöön sië- -bha "gbu 'ka, 'ö 'wo "bhëë -nu 'wo- -da "bhëë □wlöo waa- □gbauu- -nu 'ö Döckasö -ya bō kö -yö -tun □kö ziö ö -gen "dhiü bha- -zön -dhe.

40 'Yö Piedhö -yö me □gban "pepe zun "kpenng, 'yö zun ö kpiö 'gü 'yö □bhea Atanna -dhe, 'yö ö wë □slëë me □gee bha- -zian 'ka 'ö- pö: «Tabita, -bhö "wlü!» 'Yö me □gee bha 'ö ö "yan "dhiü -pu. □Dhe 'ö □ya Piedhö yö, 'yö □wlü 'ö -ya ö -gean.

41 'Yö Piedhö -yö ö -kö -da □kwëë- 'yö- do -gean, 'yö □geandhe -nu waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo to 'ö 'wo -ya -sü 'ka -d- wön "dhiü Atanna -bha 'ka bha- -nu -dhe 'kö bha- 'gü, 'yö dhebhö 'ö ga bha- -zön -a -nu -dhe kö □ya -bö.

42 'Wön bha 'yö 'wo- ma Zope -pö 'gü -dhe □gban "pepe 'gü, 'yö me 'gbe -dhe 'wo 'dhang bho kwa Dëme -wön "dhiü.

43 Piedhö -yö -to Zope -pö 'gü pinngdhö wükwi -yëkëme do 'bha 'wo- -dhe Simo bha- -go 'köodhö.

10

Piedhö -bha -da Köñei -go 'köodhö -kö

1 Göndënë do- -gun 'pödhe 'bha 'wo- -dhe Sezadhe bha- 'gü 'wo- -dhe Köñei, -yö -gun Wlömö "sodha këng do -gömë 'ka "sodha kpö 'ö go Itadhi -se 'gü bha- 'gü.

2 Göndënë bha waa- ö -bha 'köömë -nu □gban "pepe -wo -gun -suö Atanna -go me 'ka 'ö 'wo- □bhlëë -ya, 'yö Zuifö "flëësü -nu 'wo "se bha- 'gü -a -nu -ta kun □dedewo, 'yö □bhea Atanna -dhe 'yö- 'gü 'yaa ga.

3 Yi do 'ka kö 'yënnng- □ya 'kpo me -go 'ka, (Zuifö -nu -bha -bhea Atanna -dhe

"töng 'ka), 'yö göndënë bha- "yan 'gü 'dhö -da. -A "yan 'gü 'ö -da bha 'yö Atanna -bha "kië do yö "pɛpɛdhö -së 'ka kö □ya -da ö -gɔ 'kɔɔdhö 'yö- pö- -dhe: «Kɔɔnei!»

⁴ 'Yö Kɔɔnei -ya -ga pinngdhö 'yö "suü 'dhö -da 'gü 'yö- pö: «'Kwa ma 'mü, n Dëmɛ?» 'Yö Atanna -bha "kië -ya pö- -dhe: «Atanna □ya i -bha bhea" -wu ma, i -bha "flɛɛɛ -nu -ta 'kun -sü bha □yaa- -zu 'kun.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -bhö mɛ bɔ Zope -pö 'gü kö -wa pö göndënë do 'wo- -dhe Simɔ 'wo- 'tɔ kpɔ Piɛdhö bha- -dhe kö -yö nu.

⁶ -Yö wükwi -yëkëmɛ 'wo- -dhe Simɔ, 'ö- -bha 'kɔ- dɔ □weeyi "sɔɔ bha- -gɔ 'kɔɔdhö.»

⁷ □Dhe 'ö Atanna -bha "kië 'ö dhiang zë- -dhe bha □ya 'dho, 'yö Kɔɔnei -yö ö -bha gwëzë -nu □ple waa- -dɔ -bha "sɔdha do 'ö Atanna □bhlëë -ya 'pö, 'ö -kë "sɔdha kpö 'dhe 'ö Kɔɔnei -dɔ -bha 'ka -a 'gü bha- -nu -dhe.

⁸ 'Yö 'wɔn "pɛpɛ 'ö -kë bha- □gban -gen dɔ- -nu -dhe, 'yö- -nu bɔ Zope.

⁹ -A -dhekpɔɔyi 'dhe 'ö dɔ- "piü kö 'mɛ 'wo bha -wo -tun zian -ta, "kɛɛ kö □wa □yɔɔn Zope -pö "sɔɔ 'yënnɔ- -ya mɛ -gɔ □zinng 'gü "töng -bha, 'yö Piɛdhö -yö -da 'kɔ -ta "dhöng 'gü, (-a -gen -mü □dhe -a 'kɔ bha- -ta "dhöng 'gü -dhe -yö -gun "gbea 'ka -së 'ka). -Yö -dho "dhü kö 'ö bhea" Atanna -dhe mü.

¹⁰ -Yö -to -dhe bha- 'gü 'yö din- -ya kun. □Dhe 'ö 'mɛ 'ö- -nu -gɔ 'kɔɔdhö bha □wa zun- -bhö pë -kpa -sü -bha, 'yö Piɛdhö "yan 'gü -yö -da.

¹¹ 'Ö dho -dhe -ga kö dhang- "dhi □ya "pu, kö pë 'bha -yö 'go sië 'mü 'ö □lɔɔ. 'Pë 'ö bha -yö -kë □dhe sɔ 'kpii- suu 'bha 'ö- "zɔ -yiisiö □gban 'wo mɛ □kwɛɛ- -a 'dhö, kö -yö lɔɔ- sië 'ö go dhang- 'gü.

¹² □Kwlaa -ta -wü -nu waa- "siapë -nu waa- -maa suu □gban "pɛpɛ -wo -gun sɔ bha- 'gü,

¹³ 'Yö- "tu 'dhö -da -wu do bha 'gü kö -ya pö sië: «Piɛdhö, -bhö "wlü kö 'i- 'bha zë 'i- -bhö!»

¹⁴ 'Yö Piɛdhö -ya pö: «-Abin, n Dëmɛ! 'Pë 'ö Zuifö -nu yi -bha 'tɔng- -ya pö 'ya 'dho- -bhö 'mii- 'bha -bhö do!»

¹⁵ 'Yö -wu do bha 'ö- pö 'zü- -dhe -deewo 'ö- pö: «'Pë 'ö Atanna □yaa- pö -yö -së -bhöpë 'ka, bhi -zë 'bha 'dho- pö -yö 'ya-!»

¹⁶ -Wa -pö "dhü -genyan 'ka -yaaga, 'yö 'pë bha 'ö ö yee -kë 'ö dho dhang- 'gü.

¹⁷ Piɛdhö -to ö -zu 'gɔn -sü -bha -a "yan 'gü 'ö -da bha- 'klɔɔ- 'ka, 'yö Kɔɔnei -bha 'mɛ 'ö- -nu bɔ bha 'wo -da 'plöö 'pö, 'yö 'wo -ya Simɔ -bha 'kɔ -dhe mɔɔ- -sü -bha kö -wo mɛ -nu dhɛɛ" -nu 'kpɔ sië. 'Yö 'wo dho 'wo □loo Simɔ -bha 'kɔdhi "dhiü,

¹⁸ 'yö 'wo- 'kɔ dëmɛ -dhe 'wo- dhɛɛ" kpɔ 'wo- pö: «Simɔ 'wo- -dhe Piɛdhö bha -yö 'kɔ ya □në- 'gü -ee?»

¹⁹ Piɛdhö -to ö -zu 'gɔn -sü -bha -a "yan 'gü 'ö -da bha- 'klɔɔ- 'gü, 'yö 'Nii- "slüüslü -ya pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga, mɛ -yaaga -wo i mɔɔ- sië,

²⁰ -bhö "wlü kö 'i zun "sia- kö keng- -nu 'ka 'dho, "sika 'ya 'dho kë i 'gü, -a -gen -mü □dhe ma □në 'a- -nu bɔ!»

²¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Piɛdhö -yö go 'kɔ -ta "dhöng 'gü, 'yö- pö 'mɛ 'wo bha- -nu -dhe: «Ma □në 'ka n mɔɔ- sië bha, 'kwa ma mü?»

²² 'Yö 'wo- pö- -dhe: «"Sɔdha -gɔmɛ Kɔɔnei □në yi bɔ, -yö -kë 'mɛ 'ö pö 'aa- -bha, 'ö Atanna □bhlëë -ya □dedewo -a 'ka, Zuifö -nu □gban "pɛpɛ -wa 'tɔ -së pö. 'Yö Atanna -yö ö -bha "kië do bɔ- -dhe kö -ya pö i -dhe kö 'i nu 'i dhiang zë- -dhe kö -yö ö "tu 'to- -bha.»

²³ 'Yö Piɛdhö -ya -nu □yëë bho 'yö 'wo -wo mü.

□Dhe 'ö -dhe □ya □kpɔɔ, 'yö waa- Piɛdhö -nu 'wo -da zian -ta. 'Yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu 'wo go Zope mü 'wo dho Piɛdhö dɔ, 'yö 'wo dho 'wo □loo Sezadhe -pö 'gü.

²⁴ 'Wo dho -wo -loo Sezadhe -a -tadhekpɔɔ -ta. 'Ö "dhü bha kö Kɔɔnei □ya ö dëbhäng -nu 'bha -nu waa- "taɔngdë □dede -nu -dhe kö -wo -ya sië Piɛdhö -gɔ.

²⁵ □Dhe 'ö Kɔɔnei □ya Piɛdhö yö kö -yö -da sië 'kɔɔdhö, 'yö dho- -gɔ zian-, 'yö "gblëënu- □wlöö.

²⁶ 'Kɛɛ 'yö Piɛdhö -yö ö -kɔ -da 'gü, 'yö- pö- -dhe: «-Bhö "wlü, mɛ -mü n 'ka 'pö □dhe i 'dhö!»

27 'Yö zun dhiang -zë Kɔɔnei -dhe -sü -bha 'yö 'wo dho 'wo -da 'ka 'kɔɔdhö, 'yö -kpan 'pö me kpö -bha mü

28 'yö- pö- -nu -dhe: «Kaa □dede ka- 'wɔn -dɔ □dhe 'ö Zuifö -nu wɔ -kɔ 'gü 'waa -da 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -gɔ 'kɔɔdhö, "εen 'waa □nëng- -nu -bha, "kεε Atanna -ya -zɔn n -dhe □dhe 'ma 'dho me 'bha -ga pë yaa 'ka 'zü 'ö 'a -kan -bha.

29 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö n -dhe 'ka- wo bha "sika bha 'yii -da n 'gü 'yö 'a nu bha 'yö bha. □Dhe 'ö "dhü 'kwa- ma yö?»

30 'Yö Kɔɔnei -ya pö: «-A -dhekpaɔyi -yiisiö -naa □ne, -a "tüng □dede □në 'kwa dɔ- 'gü ya, kɔ a bhea" sië Atanna -dhe n -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö n "yan 'gü 'dhö -da 'yënn- -kpɔ slöö' bha- 'ka, 'a dho -dhe -ga kɔ gɔndënë do 'ö sɔ 'bhü bho -sü 'dhö- -bha -yö dɔ sië n wëedhö mü

31 'yö- pö n -dhe: «Kɔɔnei, Atanna □ya i bhea" -wɔ ma, i -bha "flεεme -nu -ta 'kun -sü bha □yaa- -zu 'kun.

32 □Dhe 'ö "dhü, -bhö me bɔ Zope kɔ 'me 'wo- -dhe Simɔ 'wo- 'tɔ -ya -ta -dhe Piëdhö bha -yö nu. -Yö Simɔ 'dhe 'ö -kë wükwi -yëkëme 'ka bha- -gɔ 'kɔɔdhö □weeyi "dhiü.»

33 'Wɔn 'ö -kë 'yö 'a me bɔ i -dhe vεedhö bha 'yö bha. □Dhe 'ö 'bha nu -zë wo kɔ □ya kë -së. □Dhe 'ö "dhü kɔ me □gban 'kwa bho 'ko -ta Atanna wëedhö -së kɔ 'pë 'ö- dɔ i "dhi 'i- pö yi -dhe.»

Dhiang 'ö Piëdhö -ya zë Kɔɔnei -gɔ 'kɔɔdhö waa- 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -bha 'Nii- "slüöslü □slɔɔ -kɔ

34 'Yö Piëdhö -yö dhiang zë -sü zü bho- -nu -dhe 'ö- pö: «'Ma- 'wɔn dɔ □tɔn □dhe Atanna 'yaa me -zë 'gü kë 'zü □taamasü ya- 'gü kɔ -yö 'ö -bha dhasü nu- -me -dhe.

35 "Kεε me "υυ me 'ö go "se "υυ "se 'ö- 'gü 'ö- □bhlëë -ya, 'ö 'wɔn -nu 'ö pö 'aa- -bha -a -kë, -a -me -dho -ya -kë.

36 -Wɔ 'dhe 'kɔ Atanna -ya bɔ Izraëdhö -me -nu -dhe bha yö -zë ka- -dɔ. Nao -së 'ö -gban zuëyagblü- 'ö Atanna -ya kë waa- me "bhü- -nu wo □zinng 'gü -a -bha bha -yö -bɔ 'ka Yesu Klisi □në- -ta 'yö- -kë. Yesu Klisi bha □në me "bhü- □gban "pεpe □kɔɔnme 'ka.

37 'Wɔn -nu 'wo -kë Zude -se "pεpe □gban 'gü, "kεε 'ö- zü -yö bho Gadhidhe kɔ Zan □ya me -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho -sü -dhiang zë bha ka- -nu -dɔ.

38 -Kɔ 'ö Atanna -yö 'ö -bha 'Nii- "slüöslü waa- -bha 'gügbüdhe nu- 'ka Yesu 'ö go Nazadhëtö bha- -dhe bha ka- -dɔ 'pö. 'Ö go mü 'zü -kɔ 'ö Yesu bha 'ö □nië- 'ka kwa -bha "se ya- 'gü 'wɔn -së kë -sü waa- 'me 'wo Sɔtraan -gɔ □dhuëngdhe 'gü -a -nu -bha "yua -bho -a -nu -bha -sü -nu 'ka 'pö- -nu 'gü 'dɔɔndhö bha ka- -dɔ! 'Wɔn -nu 'ö- -kë "dhü bha- -gɛn -mü □dhe Atanna -yö -gun "piü.

39 Pë "pεpe 'ö- -kë Zedhizadhëmö -dhe waa- Zuifö "segɔ 'dhe -nu 'wo to -a -nu 'gü, yi- "sεε- 'ka, "kεε 'yö 'wo- zë -a -dɔ "dhü -bha -sü 'ka.

40 'Yö Atanna -ya bho ga 'gü -a -dhekpaɔyi -yaaga -naa 'ka, 'yö 'gügbüdhe nu- -dhe kɔ -yö 'ö -dɔ -zɔn me -nu -dhe □dhe 'ö "yaandhe 'ka,

41 "kεε Atanna 'yii "wɔ- -bha -a -gɔ kɔ -yö 'ö -dɔ -zɔn "següme -nu □gban -dhe kɔ 'yii kë 'me 'ö yi sü -blæsü 'ö yi -ya -dɔ -ta kɔ 'yi kë- "sεε- 'ka bha yi 'ka. □Dhe 'ö □yaa- bho ga 'gü "dhü, yi -bhöpë -nu -bhö 'yi müpë -nu mü yi 'kwëë-.

42 'Yö- pö yi -dhe 'yi 'wɔn -taɔng -së pö Zuifö -nu -dhe kɔ 'yi- pö- -nu -dhe 'zü □dhe yö □në Atanna -yö 'ö -ya kɔ 'ö za dɔ "yaanme -nu 'wo "kpɔng □taa yö waa- □geebɔɔme -nu -bha.

43 Yesu bha 'wɔn 'ö -gban -bha, Atanna -wɔdhiüloomε -nu □gban "pεpe -wa -dhi- ang -zë 'wo- pö □dhe, me "υυ 'me 'ö □ya 'dhang bho- "dhiü, kɔ □ya 'ö -bha 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to -sü □slɔɔ Atanna "piü -a 'tɔ 'gü.»

44 Piëdhö -yö -to dhiang bha- zë -dhe 'gü, 'yö 'Nii- "slüöslü -yö □lɔɔ me "pεpe 'wo gun wo "tɔ to sië- -wɔ -bha bha- -nu -ta.

45 Zuifö -nu 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü 'ö waa Piëdhö -nu 'wo nu bha □dhe 'ö □wa 'wɔn bha- -dhe yö, -a 'wɔn -ya -nu kɔn □dedewo Atanna -bha 'Nii- "slüöslü bha lɔɔ- 'ö- wo 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -ta bha- -wɔn 'gü.

46 -A "tüng bha- 'gü kɔ -wɔ -dee -nu 'ö 'waa- ma -wa pö sië, kɔ -wo Atanna 'tɔ bho sië- -bha -kë 'kpiisü -wɔn 'gü.

47 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Piedhö -ya pö ö "tayɔɔ -nu -dhe: «'Me □wa 'Nii- "slüüslü □slɔɔ □dhe kwa 'dhö ya, kwa -dho -kɔ -a -nu -dhe -bɔ Yesu 'ka -zu bho -sü -ta -ee?»

48 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö- pö- -nu -dhe -wa -nu -bɔ Yesu 'ka -zu bho -a 'tɔ 'gü. 'Yö 'wo- -nu -zu. 'Yö 'me 'wo bha 'wo- pö Piedhö -dhe -yö -dhekpɔɔyi 'në 'bha kë wo "piü mü, 'yö Piedhö -yö -wɔ -bha.

11

Piedhö -bha ö këwɔn bha- -gen -do 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Zedhizadhëmö -a -nu -dhe -kɔ

1 □Dhe 'ö Yesu -bha yëkëme -nu waa- 'dhang -bho "dhiü -me -nu 'wo Zude -se 'gü □waa- ma □dhe 'me 'waa Zuifö 'ka -a me 'bha -nu □wa 'dhang bho Atanna -wu "dhiü,

2 'ö Piedhö □ya ö yee kë □ya nu □ya □loo Zedhizadhëmö 'plöö, 'yö Zuifö -nu 'wo -to Yesu Klisi "piü -me -nu 'ka mü bha 'wo -ya -a pö -sü -bha Piedhö -dhe 'wo- pö:

3 «-Da 'i- wo 'me 'waa yi suu 'gü -me -nu 'ka -a -nu -gɔ 'kɔɔdhö 'ö 'ka pë -bhö ka 'kwëë- bha 'yii yi -zɔ 'kun tongtongdhö!»

4 'Yö Piedhö -yö 'wɔn bha- -gen dɔ- -nu -dhe "pɛɛpɛdhö 'ö go- zübhodhe -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka- "dhiütodhe -bha 'ö- pö:

5 «N dheebhang -nu, a -gun Zope -pö 'gü kö a bhea" sië Atanna -dhe, 'yö n "yan 'gü 'dhö -da, 'yö 'a pë 'bha yö kö -yö nu sië n "tüng 'ka, 'pë bha -yö -gun □dhe sɔ 'kpii- bha 'ö- "zɔ -yiisiö □gban 'wo me □kwɛɛ- -a 'dhö kö -yö 'go sië dhang- 'gü 'ö □yɔɔn n "sɔɔ.

6 'A -dhe -ga 'pë bha- 'gü "senngdhö, kö □kwlaa -ta -wü -nu, "bü -wü -nu, "siapë -nu waa- -maa -nu -a -nu □gban "pɛɛ suu -yö 'pë bha- 'gü.

7 'Yö n "tu 'dhö -da -wu do 'bha 'gü kö -ya pö sië n -dhe: «-Bhö "wli, Piedhö, kö 'i- 'bha zë 'i- -bhö!»

8 'Yö 'a- pö: «-Abin, n Dëme, 'pë 'ö yii- 'tɔng- -ya pö 'ya 'dho- -bhö 'mii- 'bha -bhö do!»

9 'Yö -wu do 'bha -yö go dhang- 'gü 'zü 'ö- pö n -dhe: «'Pë 'ö Atanna □yaa- pö -yö -së kö -wa -bhö, bhi -zë 'bha 'dho- pö- -bha -yö 'ya-!»

10 'Wɔn bha -yö -kë "dhü -genyan 'ka -yaaga, 'yö pë -nu bha 'wo wo yee -kë 'wo dho dhang- 'gü.

11 -A "tüng □dede bha- 'gü, 'yö me -yaaga 'wo- -nu bɔ n -dhe -dhe 'gü 'wo go Sezadhe bha 'wo □loo 'kɔ 'a gun- 'gü bha- "dhi "dhiü.

12 'Yö Atanna -bha 'Nii- -ya pö n -dhe □dhe yeng -nu 'yi 'dho, "sika 'ya 'dho kë n 'gü. 'Yö kwa dheebhang -nu "sɔɔdo 'ö yeng- -nu 'yi nu ya 'wo -da n "piü, 'yö 'yi dho Kɔɔnei -gɔ 'kɔɔdhö Sezadhe -pö 'gü.

13 'Yö -kɔ 'ö Kɔɔnei -yö Atanna -bha "kië yö- 'ka ö -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö- -gen dɔ yi -dhe 'ö- pö. 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pö n -dhe: «-Bhö me bɔ Zope, Simɔ 'ö- 'tɔ -ya -ta 'dhö Piedhö 'ka bha- -dhe kö -yö nu!

14 Kö -wu -nu 'ö kaa- i -gɔ 'kɔɔme -nu 'ka dho bɔ- -ta 'ka dha bha -ya pö i -dhe!»

15 □Dhe 'ö 'ya 'dho 'ya □loo mü, 'ö 'ma dhiang zë -sü zü bho, 'yö 'Nii- "slüüslü -yö □lɔɔ- -nu -ta □dhe -kɔ do 'ö □lɔɔ- 'ka kwa -ta zübhoyi 'ka bha- 'dhö.

16 'Yö n -zɔ -yö -bö kwa Dëme -wu 'ö- pö □dhe: «Zan -zë -yö me -zu "yi □në- 'ka, "kɛɛ ka -zë ka -dho pa 'Nii- "slüüslü □në- 'ka bha- 'ka.

17 Atanna -yö gbaɔdhe do bha- -kë -a -nu -gɔ 'pö □dhe -kɔ do 'ö- -kë 'ka yi -gɔ kö 'ya 'dhang bho kwa Dëme Yesu Klisi "dhiü bha- 'dhö. □Ya kë "dhü ma -zë a -dho pö Atanna -dhe 'ya 'dho kë "dhü -ee?»

18 □Dhe 'wo -wu -nu bha- ma, 'yö -dhea -yö ga- -nu -ta, 'yö 'wo -ya Atanna 'tɔ bho -sü -bha □dhe: «□Ya "wɔ- -bha kö 'me 'waa Zuifö 'ka -wo wo zuë" slëë- ö "piü, kö -wo -tosea 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a □slɔɔ 'pö.»

-Bhea Atanna -dhe -sü zü -bho Angtiosö -kɔ

19 "Tüng 'wo -to Yesu "piü -me -nu -wëédhe bho- 'ka, 'ö 'wo Etienö zë- 'ka bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -wo -pen "se 'gü "tüng bha □në- 'gü, 'yö- me 'bha -nu -wo dho -ya Fenisi -se -nu, Siplë -se -nu waa- Angtiosö -pö -nu 'gü, 'yö 'wo -ya Atanna -wu pö -sü -bha me -nu -dhe, "kɛɛ -wa -pö Zuifö -nu -dɔ -slɔɔ □në- -nu -dhe.

20 'Yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'do 'do 'wo gun Siplë -dhe waa- Sidhenö -dhe -nu 'gü 'pö bha 'wo dho Angtiosö -pö 'gü,

'yö 'wo naɔ -së 'ö -gban kwa Dëmɛ Yesu -wɔn -bha bha- do 'mɛ 'waa Zuifö 'ka -a -nu -gɔ 'pö.

²¹ Kwa Dëmɛ -bha 'gügbudhe -gun -nu 'piü, 'yö mɛ 'gbɛ -dhe 'wo 'dhang bho- 'dhiü, 'yö 'wo wo zuë" □slëë- "piü.

²² □Dhe 'ö Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'wo Zedhizadhëmö □wa 'wɔn 'ö "dhü bha- taong ma, 'yö 'wo Banabasö bɔ Angtiosö.

²³ □Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo mü, 'ö- "yan □ya -da 'wɔn -së 'ö Atanna -ya -kë 'mɛ 'wo mü -a -nu -dhe bha- 'gü, -ya zuë" □nii -da □dedewo. 'Yö- -nu faan do kö -wo wo -zu -gban -to kwa Dëmɛ 'piü -sü 'ö mɛ zuë" □gban 'ka bha- -bha.

²⁴ Banabasö bha -yö -kë 'mɛ 'ö- këwɔn gun -së, 'ö pa -sü 'ka Atanna -bha 'Nii- waa- -zu -yö -a -dhe -sü 'ka -a 'ka. Mɛ 'gbɛ □dede -wo ka wo zuë" -slëë kwa Dëmɛ 'piü 'pö- bha- 'gü.

²⁵ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Banabasö -yö dho Taasö -pö 'gü kö 'ö Sɔdhö mɔɔ- mü.

²⁶ □Dhe 'ö Sɔdhö yö, 'yö nu- 'ka Angtiosö 'yö weng 'wo -kwɛ do -kë mü Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'wo mü bha- -nu 'piü, 'yö 'wo- mɛ 'gbɛ □draan 'wɔn -nu 'wo -gban -to Atanna 'piü -kɔ -bha bha- -bha. -Dhe 'ö Angtiosö bha □në 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu 'tɔ -blɛsü kpɔ- 'gü 'wo- -nu -dhe «kletien -nu» (□waa- pö "dhü kö -wa -pö -to Klisi "piü -mɛ -nu).

²⁷ -A "töng bha- 'gü 'yö Atanna -wɔdhiöloomɛ -nu 'bha -nu 'wo go Zedhizadhëmö 'wo nu Angtiosö.

²⁸ 'Yö 'mɛ 'wo bha- mɛ do 'wo- -dhe Agabusö, 'yö □wlü- -nu kpö 'gü mü 'ö do 'ö -gɛan 'ö dhiang zë Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -bha 'gügbudhe 'ka 'ö- pö: «-A yi 'yaa □gblɛɛn 'zü kö "vüü- -da "kpungtaadhe □gban "pɛpɛ 'gü.» ('Yö- "vüü 'ö "dhü bha 'ö -da 'pö "töng 'ö Klodö -yö gun- 'ka -gblüdë 'kpüi- 'ka bha- 'gü "dhü tɛan- 'ka.)

²⁹ 'Yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu 'wo- pö wo -dho 'pë 'ö- -nu -kɔ dho □mɔɔ- -bha -a bho 'ko -ta kö 'wo- bɔ wo dheebhang -nu 'wo Yesu -bha mɛ 'ka Zude -sɛ 'gü bha- -nu -dhe.

³⁰ 'Yö 'wo- -kë □dhe -kɔ 'wo- pö- 'ka bha- 'dhö, 'yö 'wo pë bho 'ko -ta 'wo- do Banabasö waa- Sɔdhö -a -nu -gɔ, 'yö 'wo

dho- 'ka mɛ zizi -nu 'wo -to Atanna "piü -mɛ 'ka Zude -sɛ 'gü bha- -nu -dhe.

12

Zakö zë -kɔ waa- Piedhö -da -kaso 'gü Zedhizadhëmö -kɔ

¹ -A "töng do bha- 'gü, 'yö -gblüdë Edhodö -yö zun Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'bha -nu -wëedhe bho -sü -bha,

² 'yö- pö -wo Zan dheebhang Zakö zë, 'yö 'wo- -gɔ -kan.

³ □Dhe 'ö □yaa- 'wɔn do □dhe Zakö zë -sü bha- 'gü -wɔn □ya dhi Zuifö -nu -dhe, 'yö Piedhö kun 'pö. (-Yö -kë "dhü Zuifö -nu -bha □niidadhe 'wo- -dhe 'bluu- 'ö "sɛkɛ 'yaa- -bha -a -bhö -ta □niidadhe bha- -ta.)

⁴ □Dhe 'ö □wa Piedhö 'kun, 'yö Edhodö -ya -da -kaso 'gü, 'yö "sɔdha -nu -kaong do ga "saɔdo sü, 'yö- -nu dan -yiisiö -yiisiö, 'yö 'wo wo 'ko -ta kun Piedhö -maa kë -sü -bha, -a -gen -mü □dhe -yö -gun Edhodö "piü □dhe Pakö □niidadhe bha □ya "kan, kö 'ö 'dho Piedhö 'ka "segümɛ -nu -kuu "dhiü kö -wa zë -wɔn -ya 'kwëë-.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü "sɔdha -nu -wo -gun Piedhö -gɔ "dhiü -kaso 'kɔɔdhö mü, "kɛɛ kö Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu -zë -wo bhɛa" sië Atanna -dhe -a -wɔn 'gü wo faan □gban 'ka "dhü -kpɛawo.

Piedhö -go -kaso 'gü -kɔ

⁶ -Dhekpaɔyi 'ö Edhodö dho 'dho Piedhö 'ka "segümɛ -nu -kuu "dhiü- 'ka bha- 'ka gbang, kö Piedhö -yö yi zë sië "sɔdha -nu □plɛ 'wo wo "yan to- -bha bha- -nu □zinng 'gü, kö -wo löɔga □plɛ -kplü -sü 'ka- -bha, kö "sɔdha 'bha -nu -wo 'kɔdhi 'wo Piedhö -da 'gü bha- "dhi "dhiü 'pö.

⁷ 'Wo dho "kan wo -ta kö kwa Dëmɛ -bha "kië do □ya -wo "yɛa-, kö -dhepuudhe -ya -da 'kɔdhi bha- 'gü -dhe □gban "pɛpɛ 'gü, kö Atanna -bha "kië bha □ya 'pa Piedhö -bha □yaa- pö- -dhe: «-Bhö "wlü "vaandhö!» □Dhe 'ö- pö "dhü, 'yö löɔga -nu 'wo gun Piedhö -bha bha 'wo -kan, 'yö 'wo go- -kɔ -nu -bha.

⁸ 'Yö Atanna -bha "kië -ya pö Piedhö -dhe: «-Bhö kwi "pɛn -ya i -ta kö 'i i -bha -sabha -ya i -gɛan!» 'Yö Piedhö -ya -kë □dhe -kɔ 'ö- pö- 'ka- -dhe bha- 'dhö. 'Yö-

pö 'zü- -dhe: «-Bhö i -bha □gbauu -da kö 'i nu 'ko 'dho!»

⁹ 'Yö Piëdhö -yö ö -bha □gbauu- -da, 'yö -ziö Atanna -bha "kië bha- □keng-, 'yö 'wo go -kaso -kodhi bha- 'gü kö Piëdhö 'yii 'dhang bho □kö- "dhiü □dhe 'wôn 'ö kë sië bha tean- -mü. Kö -yö -tun □kö ö -zu 'gôn □dhe ö "yan 'gü □në -da sië,

¹⁰ 'yö 'wo -ziö "sodha kpö -bleesü -ta, 'yö 'wo dho 'wo -ziö -a □plë -naa -ta, 'yö 'wo dho 'wo -wo -da -dhe 'kpii- 'ö- "kwëë 'dhö -piö 'kpong 'ka -wo "kpenng -dhe 'gü bha- "dhiü, 'yö 'kpong bha 'ö -pu ö -dī kaö -a -nu wëëdhö, 'yö 'wo zun "kpenng. □Dhe 'wo "ta sië -kpinngga do "piü, Piëdhö dho "kan ö -ta kö Atanna -bha "kië bha □ya □dheg kö □ya 'to ö do 'ka.

¹¹ 'Yö Piëdhö -yö gun -na -a 'wôn do □dhe 'ö "yan 'gü 'yii -da, "këë tean- -mü. 'Yö- pö: «'Ma- 'wôn do □tôn □dhe n Dëme □në ö -bha "kië bō kö -yö n bho Edhodö -bha më -dhe waa- 'wôn yaa 'ö Zuifö -nu "piü 'wo- kë n 'ka bha- -gō □dedewo tean- 'ka!»

¹² □Dhe 'ö ö -dī -wôn 'gü yö -së 'ka, 'yö -ziö 'ö dho Zan 'wo- 'tō -ya -ta -dhe Makö bha- dhe 'wo- -dhe Madhi bha- -gō 'kōödhö. Më 'gbë -wo -gun bhëa" sië Atanna -dhe Piëdhö -wôn 'gü 'kō bha- 'gü.

¹³ □Dhe 'ö Piëdhö □ya 'dho □ya □loo mü, 'yö "kwëë -ta -ma, 'yö gwëëdhe do 'wo- -dhe Dhodë bha 'ö -wo mü kö -ya -më do.

¹⁴ 'Yö Piëdhö -wu do. 'Wôn bha- -dhidhe -kō yaa bha- 'gü, 'yii 'dho kö -yö "kwëë -zë "pu □yën Piëdhö -gō, 'yö do -bëang -bha 'ö dho- pö 'më 'wo 'kōödhö □në- -nu -dhe □dhe: «Piëdhö □ya □loo 'kodhi "dhiü yö!»

¹⁵ 'Yö 'wo- pö- -dhe: «Slaa" □në yöö i 'kun 'yö Piëdhö 'ö -kaso 'gü bha 'i- pö □ya nu -ee?» "Këë □dhe 'ö nëng -kë -pö "dhü -sü 'gü 'yö 'wo- pö: «Atanna -bha "kië 'ö Piëdhö □keng- □në bha.

¹⁶ Kö Piëdhö -yö "kwëë -ta -ma sië -kpeawo. □Dhe 'wo "kwëë -pu 'wo Piëdhö yö, 'yö- 'wôn -ya -nu kōn □dedewo.

¹⁷ "Këë □dhe 'ö -kë "dhü, 'yö Piëdhö -yö ö -kō "paa 'gü zë- -nu -dhe kö -wo wo "dhi ta, 'yö -kō 'ö kwa Dëme -ya bho- 'ka -kaso 'gü 'yö- -gen do- -nu -dhe kö -wa -gen do Zakö waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -më -nu

'wo to -a -nu -dhe 'pö, 'yö zun "kpenng 'yö dho zian "wëë 'ka.

¹⁸ □Dhe 'ö -dhe □ya kpaö, 'yö "suö -ziisü -yö -da "sodha -nu 'wo gun wo "yan 'to sië Piëdhö -bha -kaso 'gü bha- -nu 'gü, 'yö 'wo do bunnggëedhö; -a -gen -mü □dhe -dhe 'ö Piëdhö -yö bō- -bha "ëen 'pë 'ö- -kë 'wii- do.

¹⁹ 'Yö Edhodö -ya pö -wa mōö-, 'yö 'wo- □mōö "këë 'wii- yö. 'Yö "sodha -nu 'wo wo "yan to Piëdhö -bha bha- -nu dhëë" kpo Piëdhö -wôn 'ka. □Dhe 'ö -kë □dhe -dhe 'ö Piëdhö 'dhö- -bha "sodha -nu bha 'waa- -dhe do bha 'yö- pö -wa -nu zë.

□Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Edhodö -yö go Zude -së 'gü 'yö dho Sezadhe 'plöö, 'yö "töng 'në 'bha -kë mü.

Edhodö ga -kō

²⁰ 'Wôn- -gun -siö -sü 'ka Edhodö -dhe □dedewo Tii -më -nu waa- Sidōn -më -nu "glüü "piü. 'Yö 'më 'wo bha 'wo wo -wu -kë do kö 'wo 'dho Edhodö -kuu "dhiü 'wo za dhi- -gō, 'yö 'wo bō -gblüedë -bha 'kō -maakëme 'wo- -dhe Blasōti bha- -ta, 'yö 'wo dho Edhodö "piü kö 'wo dhi wo 'ko -dhe, -a -gen -mü □dhe -a -nu -bha "següme -nu -bhöpë -gun 'go sië yö □në- □kwëë-.

²¹ Yi 'wo- -ya bha □dhe 'ö □ya □loo, 'yö Edhodö -yö ö -bha -gblüedëdhe -sō -da, 'yö dho 'yö -ya ö -bha -blüedëdhe -gbloo 'gü, 'yö -ya dhiang zë -sü -bha më □gban "pepe -dhe.

²² 'Yö "següme -nu 'wo zun "gbla -sü -bha 'wo- pö: «'Më 'ö dhiang zë sië bha më "bhü- 'yaa -mü, -zlan do 'bha -mü!»

²³ "Këë -yö -to -dhe do bha- 'gü, 'ö kwa Dëme -bha "kië do -yö 'wôn bho- 'gü, 'yö "yua 'dhö -da 'gü, 'yö -dhiasëë 'në -yö □gōōn- 'gü 'yö- -bhö, 'yö ga Atanna -bha 'tōbhōdhe 'ö- to ö -dī -gō ('ö ö -dī sü Atanna 'ka bha- -wôn 'gü.)

²⁴ 'Yö 'më 'wo 'dhang bho Atanna "dhiü 'wo -kë 'gbë -kpeawo 'ö dho- 'ka.

²⁵ □Dhe 'ö Banabasö waa- Sōdhö □wa bo ('wëë- 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -më -nu 'wo Angtiōsö 'wo- bho 'ko -ta bha- "kplëng -bho 'më 'wo Zedhizadhëmö -a -nu -bha -sü 'ka), 'yö 'wo wo yee -kë 'wo dho Angtiōsö. 'Yö Zan 'wo- 'tō -ya -ta -dhe Makö bha 'wo- -da wo □keng-.

13

Atanna -bha ö -ko -ye Baanabasö waa- Södhö -nu -bha kö -wa -bha yë kë -ko

¹ Atanna -wudhiüloomε -nu waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu draan- mε -nu -wo -gun -bha 'kodhigümε -nu 'wo Angtiöso -pö 'gü bha- -nu kpö 'gü. 'Mε 'wo "dhü bha -wa mε do -dhe Baanabasö, 'yö 'wo- mε do 'bha -dhe Simeon 'yö 'wo- 'to kpö 'wo- -dhe Metii, 'yö 'wo- mε do -dhe Dhusiusö ('yö go 'pö Sidhenö -se 'gü), 'yö Manaε ö "klv bho -gblüdë Edhodö □keng-, waa- Södhö.

² Yi do 'ka kö -wo kwa Dëmε -dhökë sië, kö -wo 'sunng- ma sië, 'yö 'Nii- "slüöslü -ya pö- -nu -dhe: «-Ka Baanabasö waa- Södhö -a -nu -ya -dī -ta kö yë 'a- -nu -dhe 'ka bha -wa kë!»

³ 'Yö 'wo 'sunng- ma 'wo □bhea Atanna -dhe -a -nu -wön 'gü, 'yö 'wo wo -ko kpa- nu -ta, 'yö 'wo 'dhuë- -kë -nu -bha, 'yö 'wo wo kwaa- -nu -zü 'wo dho.

Baanabasö waa- Södhö -nu -bha -dho Siplë -se 'gü -ko

⁴ 'Yö Baanabasö waa- Södhö ö 'Nii- "slüöslü -ya -nu bō bha, 'wo dho 'wo □loo Sedhösi -pö 'gü, 'yö 'wo -ya "yitago 'gü mü 'wo dho "sego 'dhe -ya -sü 'ka "yi □zinng 'gü 'wo- -dhe Siplë bha- 'gü.

⁵ □Dhe ö □wa 'dho □wa □loo Sadhaminö -pö 'gü, 'yö 'wo zun Atanna -wv pö -sü -bha Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö 'gü. Zan Makö -yö -gun -nu □keng- 'yö- -nu -ta kun.

⁶ 'Yö 'wo -ziö "sego bha- 'gü 'wo dho "dhü 'wo □loo Pafösö -pö 'gü. □Dhe ö □wa □loo Pafösö, 'yö 'wo -kpan "zudhe këmε do 'ö Zuifö 'ka 'wo- -dhe Baa Yesu bha- -bha mü. 'Mε 'ö bha -ya -pö ö -dī -dhe Atanna -wudhiüloomε -mü ö 'ka,

⁷ "kεε -yö -kë 'pö -gblüdë 'wo- -dhe Sëeziusö Podhusö bha- □kengmε do 'ka. -Gblüdë bha -yö -gun □kpaomε 'ka, 'yö Baanabasö waa- Södhö -nu -dhe kö -wo Atanna -wv pö ö -dhe.

⁸ "Kεε "zudhe këmε 'wo- 'to kpö glëkö -wv 'gü 'wo- -dhe Edhimasö bha, Södhö waa- Baanabasö 'wii Atanna -wv -pö -gblüdë bha- -dhe -dhe 'yö- -gō, kö -ya "slë mōō- sië kö -gblüdë bha 'ya 'dho 'dhang bho Yesu -wön "dhiü.

⁹ □Dhe ö □ya kë "dhü, 'yö Södhö 'wo- 'to kpö 'pö Pödhö bha 'Nii- "slüöslü -ya pa, 'yö ö wë □slëë -dε mi bha- -ta 'yö- -ga zuudhö

¹⁰ 'yö- pö- -dhe: «Bhi 'ö 'i Sotraan gbö 'ka 'ö 'wön -së -dho 'yaa i kë, 'ö 'i pa -sü 'ka "kpënn- waa- "slë yaa suu □gban "pepe □në- 'ka ya, -yö i "piü 'zü □dhe 'i teanwön 'ö -gban yi Dëmε -bha bha- bho mε -nu 'gü □sua -bha -ee?

¹¹ -Bhö -dhe -ga, yi Dëmε -dho i -wëedhe bho, -yö -dho i "yënn- trö 'ö 'bhaa -dhe yö 'ö dho 'ö zun- 'ka "tüng kpö -bha!» Edhimasö -to -dhe do bha- 'gü 'ö- "yënn- -yö □tröö 'sënsëndhö, 'yö zun ö -ko dan -sü -bha ö -züzü kö 'mε 'ö dho zian bho ö 'ka 'ö- □slōō.

¹² □Dhe ö -gblüdë bha □ya 'wön 'ö -kë Edhimasö 'ka bha- -dhe yö, 'yö 'dhang bho Atanna -wv "dhiü, 'yö mε draan- -ko -nu 'wo go kwa Dëmε Yesu "piü bha 'wo- -zu kun.

Pödhö waa- Baanabasö -a -nu -bha -kë Angtiöso -pö 'ö Pisidi -se 'gü bha- 'gü -ko

¹³ 'Yö Pödhö waa- ö "tayōō -nu -wo -da "yitago 'gü Pafösö -pö 'gü 'zü -deewo, 'yö 'wo dho Pëezö -pö 'ö Panfidhi -se 'gü bha- 'gü. □Dhe ö □wa □loo mü, 'yö Zan Makö -yö -kan -a -nu -bha 'yö dho Zedhizadhëmö.

¹⁴ 'Yö wo -zë 'wo dho wo "dhiü 'wo dho 'wo □loo Angtiöso -pö 'ö Pisidi bha- 'gü, 'yö 'wo dho Zuifö -nu kpö 'gü -a -nu -bha -yakwëekëgükö -nu 'gü -a -nu □glooyi 'ka 'wo -ya mü.

¹⁵ □Dhe ö 'kö bha- -gōmε -nu □wa wo bo Atanna -bha 'tōng- -nu waa- Atanna -wudhiüloomε -nu -wv 'bha -nu -wv pö -sü 'ka- -bha 'sëedhe 'gü, 'yö Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -gōmε -nu -wa pö Pödhö waa- Baanabasö -a -nu -dhe: «Yi dheebhang -nu, □ya kë □dhe 'wön 'bha 'dhö ka -gō kö 'ka- pö mε faan dō -wv 'ka 'mε 'wo ya- -nu -dhe kö "dheε -yö ka -gō.»

¹⁶ 'Yö Pödhö -yö □wlü 'yö ö -ko "paa 'gü zë- -nu -dhe 'ö- pö: «Izraedhö -mε -nu waa- 'mε 'kaa Zuifö 'ka, "kεε 'ö 'ka Atanna -wv □bhlëë -zë -ya, -ka ka "tv 'to n -bha!

¹⁷ Izraedhö -mε -nu, kwa -bha Atanna bha -yö kwa "bhema -nu sü ö -bha 'ka 'ö- -nu suu -da "dhiü kö -wo -tun

□dhuëngdhe 'gü Ezitö -se 'gü, 'yö- -nu bho mü ö -bha 'gügübdhe 'ka,

18 'yö "klü bho- -nu -bha -kwe 'ö □moo -kwe -kaong -yiisiö -bha -a 'ka "töng -ta.

19 'Yö Kanaa "sego "saople bha- -nu 'gü □see -gblü 'ka, 'yö- nu kwa "bhema -nu -dhe kö -wo -ya mü.

20 'Yö zagobhome -nu -ya -nu -go "dhiü -kwe 'ö □moo -kwe këng -yiisiö waa- -kwe -kaong "soodhu -nu -bha -a 'ka 'ö dho "dhü 'ö zun Atanna -wödhüloomë Samiedhö -bha "töng -bha.

21 'Yö 'wo -gblüde do -gbadhe Samiedhö -go, 'yö Atanna -yö Saidhö 'ö -kë Kisö gbö 'ka, 'ö go Benngzame -go "kweandhö bha- nu- -nu -dhe, 'yö -ya Izraedhö -se -go "dhiü -kwe -kaong -yiisiö 'ka.

22 □Dhe 'ö Atanna -yö ö -kö -kan Saidhö "dhiü, 'yö Davi -kë -nu -bha -gblüde 'ka, 'yö "seedhe kë Davi -bha 'ö- pö:

<Izai gbö Davi bha n dhöobhaame -mü, yö □në dho n dhöobhaawön □gban kë>.

23 Davi bha- suu 'gü -në do □në Atanna -ya -ya Izraedhö -se 'gü -me -nu Dhame 'ka □dhe -kö 'ö- "plüün bho- 'ka -a 'dhö. Medhame 'ö "dhü bha □në 'wo- -dhe Yesu.

24 'Ö gun kö Yesu 'yii Atanna -bha yë zü bho □kö me kpö 'gü, Zan -yö Atanna -wu -pö 'ö- pö Izraedhö -següme -nu -dhe □dhe -wo wo kwaa- wo -kë -song yaa -nu -zü kö -wo wo wë bö Atanna "piü kö -wa -nu -bö -a 'ka -zu bho.

25 □Dhe 'ö Zan 'dhö -wo sië ö -bha -tosea "dhiütodhe 'gü 'yö- pö: «Ka ka -zu -gön □dhe de suu 'pö n 'ka? 'Me 'ka -ya sië -go bha 'yaa -mü n 'ka, yö -zë -yö nu sië n zian- -ta. Me 'ö bha yö -zë □bhlëë -yö 'kpii- 'ö -ziö n -ta, -a -gen 'gü -sabha -zian fië- -dhö n 'ka.»

26 'Yö Pödhö -ya pö: «N dheebhang -nu, ka 'ö 'ka -kë Ablaamö suugüme -nu 'ka, waa- 'me 'ö 'kaa Zuifö 'ka "këë 'ö 'ka Atanna □bhlëë -zë -ya, kwa □në nao -së 'ö -kë dha -sü -nao 'ka bha 'ö nu kwa -dhe.

27 'Me 'wo Zedhizadhemö waa- wo -godhiüme -nu 'wii "wı- -bha kö -wo Yesu 'sü wo Dhame 'ka, 'wii Atanna -wödhüloomë -nu -wu 'wo- pö □glooyi □gban "pepe 'ka bha- 'gü ma, "këë -wo kë -gü -wön -zë -kë Yesu zë -sü 'ka.

28 -A zë -gen 'bha 'yii kë, "këë -wo kë -pö Pidhatö -dhe -ya zë.

29 □Dhe 'ö □wa 'wön -nu 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü 'ö -gban Yesu -wëedhe bho -sü waa- ga -sü -nu -bha bha- □gban "pepe 'gü -wön kë, 'yö 'wo- bho "dhü -bha, 'yö 'wo- -da -gwë -ye 'gü, (-a -gen -mü □dhe -a -nu -bha me -wëë bho -kö bha).

30 "Këë 'yö Atanna -ya bho ga 'gü,

31 'yö ö -dı -zön 'me 'wo gun- □keng- 'wo go- 'ka Gadhidhe -se 'gü 'wo dho- 'ka Zedhizadhemö bha- -nu -dhe -dhekpoyi 'gbë □dede 'ka, 'me 'wo "dhü bha □në 'wo- "sëë- 'ka □taamasü ya- 'gü, 'yö 'wo Yesu -dhiang zë sië Izraedhö -següme -nu -dhe.

32 Yii -dı 'pö yi -nu 'wön -taong -së bha □në- 'ka ka -dhe. 'Wön -taong -së bha yö -mü □dhe 'wön 'ö Atanna -ya pö kwa "bhema -nu -dhe yi 'bha 'ka bha,

33 -ya kë -sü 'ka kwa 'ö 'kwa- -nu bhang -nu 'ka bha □në kwa -dhe □dëë Yesu -bho ga 'gü -sü 'ka -dhe -kö 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka "Tan 'sëedhe ('wo- Somö -kë bha-) □ple -naa 'gü bha- 'dhö □dhe:

<Atanna -ya -pö □dhe: Bhi □në 'i n Gbö 'ka, □ya 'go □dëë 'gü 'ma- -zön me □gban -dhe □dhe ma □në 'a i Dë 'ka>.

34 'Yö Atanna -ya pö □dhe -yö -dho -a bho ga 'gü kö 'ya 'dho ga 'zü. 'Yö- pö 'zü □dhe: <'Dhuë- 'ö "slüüslü 'ö- "plüün bho Davi -dhe bha ö -dho -a kë ka -bha tean- 'ka>.

35 'Wön bha -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü -dhe 'bha 'gü 'zü, -a -gen -mü □dhe 'me 'ö "Tan 'sëedhe ('wo- Somö -kë bha-) -ben zë bha -ya -pö Atanna -dhe: <'Bhi 'dho "wı- -bha kö i -sëme "slüüslü bha- kwi -yö 'bu>.

36 Yë 'ö Atanna -ya -ya Davi -bha 'ka -yö kë- -kë, "këë □dhe 'ö □yaa- kë 'yö ga, 'yö 'wo- -wëë bho -a "bhema -nu -wëë bho -dhe 'gü, 'yö- kwi -yö -bu. (□Ya kë "dhü kö -wu 'ö Atanna -ya pö "dhü bha 'yii- pö Davi -zë -dhe.)

37 Me 'ö Atanna -ya bho ga 'gü bha yö -zë kwi 'yii "bu.

38 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü n dheebhang -nu, -kaa dö □dhe pë 'ö Yesu -ya -kë bha □në- -wön 'gü 'yö Atanna dho □moo- -bha 'ö me -nu -bha 'wön yaa -nu -mawön to

□dhe -ko 'yi- pö sië- 'ka ka -dhe □dεε ya- 'dhö.

³⁹ Moizö -bha 'tong- -zë 'yii 'dho ka kë -song bho ka -bha Atanna wëëdhö, "kεε 'dhang -bho Yesu -wôn "dhiü -sü bha □në dho ka kë "slüöslü Atanna wëëdhö.

⁴⁰ Kö -kaa kë -së kö 'pë 'ö Atanna -wüdhüloomε -nu -wa pö bha 'ya 'dho kë ka 'ka;

⁴¹ -a -gen -mü □dhe -a -wüdhüloomε -nu -wa -pö:

<Atanna -ya pö: 'Mε 'ka Atanna -wü -san -kë,
'wôn -yö ka 'kôn kö 'ka 'ma "sε 'ka,
-a 'klöö- -mü □dhe yë 'ö □waa- -wôn -gen dö ka -dhe,
'ö 'kii 'dho 'dhang bho- "dhiü, a -dho -a kë ka -bha "tüng 'gü.>

⁴² □Dhe 'ö □wa bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'ö Pödhö waa- Baanabasö 'wo zun sië "kpenng, 'yö 'wo- pö- -nu -dhe -wo nu 'zü □glooyi 'dhe 'ö dho dö- "piü bha- 'ka kö -wo -wü -nu bha- 'gü 'bha pö wo -dhe.

⁴³ □Dhe 'ö □wa ziö 'wo 'dho sië, 'yö Zuifö -nu 'gbe waa- 'mε 'wo -da Zuifö -nu -bha -bhea Atanna -dhe -kö 'gü -nu wo bha 'wo -ziö -a -nu □keng-. 'Yö Pödhö waa- Baanabasö 'wo dhiang -nu zë- -nu -dhe -a -nu faan dö -sü 'ka kö -wo 'to Atanna -bha "gblüsë 'ö- -kë bha- 'gü woo- -toseadhe □gban 'ka kö -wo 'dho- 'ka "dhiü.

⁴⁴ -A □glooyi 'dhe 'ö dö- 'dhe bha- "piü bha- 'ka, 'mε 'wo 'pö- bha- 'gü, -a -nu 'kpii- -dhe □gban -wo kë -loo 'ko -ta -dhe do bha- 'gü kö 'wo Atanna -wü ma.

⁴⁵ "Kεε □dhe 'ö Zuifö -nu □wa mε kpö bha- -nu yö, 'yö □dro -yö -da -nu 'gü 'yö 'wo -ya □sua -ye Pödhö "yan -bha -sü -bha. 'Yö 'wo -ya -dhiang yaa -zë -a -bha -sü -bha mε -nu -dhe.

⁴⁶ "Kεε Pödhö waa- Baanabasö -wo wo -zö -gban 'wo dhiang zë- -nu -dhe 'wo- pö: «Atanna -wü ya- -dhea -bha □dhe -yö pö ka □në ka -dhe nu -blesü, "kεε □dhe 'ö -kë □dhe 'kaa "wı- -bha kö 'ka 'dhang bho- -wôn "dhiü, 'ö 'kaa ka -dı 'sü □dhe □sii 'ö 'yaa yën -a □slöö -mε 'dhö bha yi -dho yi wë slëe- 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu "piü.

⁴⁷ -a -gen -mü □dhe yi Dëmε -ya -pö yi -dhe: «A i -ya "sego "wεε -nu □në- -nu -bha -dhepuudhe 'ka kö 'i 'dho dha -sü bha-

-nao 'ka "sego -nu 'wo -dhe □gbleen 'gü -a -nu 'gü.

⁴⁸ □Dhe 'ö 'mε 'waa Zuifö 'ka 'wo- -nu -wü bha- ma, 'yö- -nu □nii -da □dedewo 'yö 'wo- pö: «Kwa Dëmε -wü bha -yö -së!» 'Yö mε "pεpε 'ö Atanna -ya -nu -da -tosea 'ö 'yaa yën -a këmε 'ka bha 'wo 'dhang bho Yesu -wôn "dhiü.

⁴⁹ 'Yö kwa Dëmε -wü -yö -pen "sego bha- 'gü -dhe □gban "pεpε 'gü.

⁵⁰ "Kεε 'yö Zuifö -nu 'wo dhebho □bh- lëesü -nu 'wo 'pö- bha- 'gü, 'wo -da Zuifö -nu -bha bhea" -kö 'gü bha waa- 'pödë -nu zü □yoon Pödhö waa- Baanabasö -nu -bha kö -wa -nu -wëedhe bho. □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'wo- -nu -kë, 'yö 'wo go- -nu -bha "sego bha- 'gü.

⁵¹ 'Yö Pödhö waa- Baanabasö 'wo wo -gen -bha -ma kö "sε 'ö dö- -nu -gen -bha 'pö- bha- 'gü bha -yö 'go- -nu -gen -bha kö -wa -zön -nu -dhe □dhe ('mε 'wo bha Atanna □ya 'wôn bho- -nu 'gü kö-) -dhe 'bha 'yii 'to wo -zë wo -bha, 'yö 'wo dho Ikönö -pö 'gü.

⁵² 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo Angtiosö -wo -gun pa -sü 'ka zuëniidadhe waa- 'Nii- "slüöslü 'ka.

14

Pödhö waa- Banabasö -a -nu -bha -kë Ikönö -kö

¹ □Dhe 'ö Pödhö waa- Banabasö 'wo □loo Ikönö -pö 'gü, 'yö 'wo -da Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgüko 'gü 'zü, 'yö 'wo -ya Yesu -bha 'wôn -taong -së pö -sü -bha 'mε 'wo gun mü bha- -nu -dhe. -A -kë "dhü -sü -wôn 'gü, 'mε 'wo Zuifö 'ka waa- 'mε 'waa Zuifö 'ka -mε 'gbe -wo kë 'dhang -bho Yesu -wôn "dhiü 'ö 'wo- -wôn -dhe teanwôn.

² "Kεε 'yö Zuifö 'dhe 'wii "wı- -bha kö -wo 'dhang bho 'wôn "dhiü bha, 'wo 'mε 'waa Zuifö 'ka -a -nu -zü -yoon kwa dheebhang 'dhe -nu 'wo Yesu -wôn -dhe teanwôn bha- -nu -bha kö -wo -zö 'gön -kö yaa kë- -nu -wôn 'gü.

³ "Kεε yö -zë □gban 'gü Pödhö waa- Banabasö -wo kë -gwëë Ikönö -pö 'gü 'ö 'wo 'wôn 'ö -gban kwa Dëmε -bha -a -dhiang zë -zögbandhe waa- -zö -yö kwa Dëmε -dhe -sü 'ka, 'ö kwa Dëmε -ya -zön 'pö mε □gban -dhe □dhe 'wôn -nu 'wo

-gban -a -bha "gblüsédhe -bha 'wo- pö bha tean- -mü, 'ö -kɔ -mɔɔ 'wɔn -bha -sü nu- nu -dhe kö -wo "dhabhliwɔn -nu kē- 'ka.

⁴ 'Yö 'pöme -nu 'wo -pe 'gü, 'yö- me -kɔ "pean do -yö bɔ Zuifö -nu 'ka, 'yö- kɔ "pean 'bha -yö -kē Yesu -bha yékeme -nu -bha 'ka.

⁵ Dhe 'ö ya kē "dhü 'yö Zuifö -nu waa- 'me 'waa Zuifö 'ka bha 'wo wo zü ma 'koo waa- wo -gɔdhiüme -nu 'dhö kö 'wo Pɔdhö waa- Banabasö -nu -wëédhe bho kö 'wo- nu -züö -gwë 'ka.

⁶ "Kee Dhe 'ö me ple bha 'wo- 'wɔn dɔ, wo -dɪ 'ka, 'yö 'wo dua 'wo dho Dhikaoni -se 'gü, 'pödhē 'wo- -dhe Dhitrö bha waa- Dëebö -dhe -nu 'gü waa- -nu -züzü -dhe -nu 'dhö,

⁷ 'yö 'wo -ya 'wɔn -taɔng -së pö -sü -bha mü.

Pɔdhö waa- Banabasö -a -nu -bha -kē Dhitrö -pö 'gü -kɔ

⁸ Dhitrö -dhe bha "trüünyuame do- -gun mü. 'Me bha -yö -bho "yua bha- 'ka, 'ö gun "dhü kö 'ö bho 'yii dɔ ö -gean do.

⁹ "Kee -yö -gun ö "tu 'to sië dhiang 'ö Pɔdhö gun- zë sië bha- -bha. Dhe 'ö Pɔdhö yaa- dɔ dhe -yö 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü, dhe -yö -mɔɔ -bha 'ö- -bha "yua bo, 'yö ö "yan -gban 'gü "we zuudhō,

¹⁰ 'yö- pö- -dhe "gbɪ- 'ka 'ö- pö: «-Bhö "wlü 'vadhö kö 'i dɔ i -gean!» 'Yö 'me bha 'ö 'wlü 'vadhö 'yö dɔ ö -gean 'yö zun 'ta 'sü -sü -bha.

¹¹ Dhe 'ö me kpö 'gbe wa 'wɔn 'ö Pɔdhö -ya -kē bha- -dhe yö, 'yö 'wo gbla woo- "se 'gü -wɔ 'ö -kē Dhikaoni -wɔ 'ka bha- 'gü 'wo- pö: «-Zlan -nu wa mebhudhe kwi -da wo -bha wa 'go dhang- 'gü wa nu kwa "piü!»

¹² 'Yö 'wo Banabasö 'tɔ kpɔ woo- dhökëpë bhleësü 'wo- -dhe Zösö bha- 'tɔ bha, 'yö 'wo Pɔdhö yöö -dɪ 'pö- 'tɔ kpɔ woo- dhökëpë do 'bha 'wo- -dhe 'pö Eemesö bha- 'tɔ -bha; -a -gen -mü dhe me ple bha Pɔdhö në gun dhiangzëme 'ka dhe -a -nu -bha -zlan Eemesö bha- 'dhö.

¹³ -A -nu -bha -dhökëpë 'wo- Zösö -kē bha- -dhökëgükɔ -gun dɔ sië -da 'plöö -dhe 'gü. 'Yö -zlan -kɔ bha- "dhiüme -yö nu -du -nu 'wo "dhü "bin ta -sü 'ka bhië" -bha, 'wo- -da -nu bho 'gü bha- 'ka "saan 'ö klëen 'pö- -zü bha- "dhi do "dhiü. 'Yö

Zösö "dhiüme bha waa- me kpö 'wo gun 'mü -a -nu -wɔ 'dhö -kē 'gü do kö 'wo "saa- bho -du -nu bha- nu- 'ka Banabasö waa- Pɔdhö -nu "dhiü.

¹⁴ "Kee Dhe 'ö Yesu -bha yékeme -nu ple 'ö- 'me do- -kē Pɔdhö 'ka 'ö- me do- -kē Baanabasö 'ka bha wa 'wɔn bha- ma, 'yö 'wo woo- sɔ -ta "dhüng 'gü -sɔ -nu -pe, (kö -wa -zɔn -a -nu -dhe dhe 'wii "wɪ- -bha kö -wa kē "dhü). 'Yö 'wo -beang sü 'wo -sɔ -nu kpö 'gü kö -wa pö sië- -nu -dhe:

¹⁵ «'Me 'ka ya, -më 'pö ka -bha 'yö 'ka "slë suu bha- -kē dhe 'pë bha- 'dhö? Me "bhɪ- -mü yi 'ka 'pö dhe ka 'dhö, Atanna 'yaa -mü yi 'ka, "kee naɔ -së 'yi nu- pö ka -dhe yö -mü dhe kö 'ka ka kwaa- dhökëpë "wlaasü -nu bha- -nu -zü kö 'ka ka wë slëe- Atanna "yaandhe 'ö dhang- 'dhö, "se 'dhö, weeyi 'dhö -a -nu -kē waa- nu 'gü -pë -nu 'dhö bha në- "piü kö 'ka- dhökë!

¹⁶ Atanna 'ö "dhü bha -yö kē ö -kwaa "sego "pepe gban 'gü -me -nu -zü yi 'bha 'ka 'ö 'wo wo dhɔɔbhaawɔn -nu -kē.

¹⁷ "Kee 'sa kö -yö ö -bha "klüsédhe -zɔn sië ka -dhe -kpeawo 'wɔn -së -nu -kē ka -dhe -sü 'ka, -a -gen -mü dhe yö në ka gba dha 'yi 'ka, 'ö go mü 'ö- "slë -kē 'yö ka -bha tapë -nu 'wo -dhi 'yö 'ka- -nu -kan -a "kan "tüng 'gü, 'yö -bhöpë -nu nu ka -dhe, 'yö go mü 'zü 'ö ka gba zuëniidadhe 'ka kē "dhü kö 'ka ö dɔ.»

¹⁸ "Kee yö në- gban 'gü, Banabasö waa- Pɔdhö -wo kē sëe -bho dedewo 'me 'wo bha- -nu -kɔ -bho "saa- bha -bho wo "dhiü -sü bha- -bha.

¹⁹ Dhe 'ö ya kē "dhü, 'yö Zuifö -nu 'bha -nu -wo -go Angtiosö -dhe 'ö Pisidi -se 'gü waa- Ikɔnö -pödhē -nu bha- -nu 'gü, 'wo nu 'wo me kpö bha- -nu zuë" -slëe wo "piü. 'Yö 'wo zun Pɔdhö -zë -gwë 'ka -sü -bha 'wo- gbiü 'wo dho- 'ka 'pö- taama 'wo- to mü kö -wo wo -zɔ 'gɔn sië dhe ya ga.

²⁰ "Kee dhe 'ö 'me 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü bha wa nu wa loo mü, 'ö wa klëen Pɔdhö -zü, 'yö Pɔdhö -yö wlü 'yö 'wo dho 'pödhö. Dhe 'ö- -tadhe ya kpaɔ, 'yö waa- Banabasö 'wo dho Dëebö -pö 'gü.

²¹ 'Yö 'wo Yesu -bha 'wɔn -taɔng -së pö mü. 'Yö megbedhe 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü -a -nu -wɔ "dhiü 'yö 'wo -kē

-bha □klang -nu 'ka. 'Ö go 'mü 'yö 'wo wo yee -kë 'zü -deewo 'wo dho Dhitrö -pö, Ikönö -pö waa- Angtiosö -pö -nu 'wo Pisidi -se 'gü bha- -nu 'gü.

22 'Yö 'wo 'me 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü -a -nu faan do kö -wo wo 'gü do "gbu- -zu -yö -a -dhe -sü -bha 'yö 'wo-pö -nu -dhe: «Me "pepe 'wo 'dhang bho-wön "dhiü -wo -dho saan" 'sü □dedewo "kpungtaadhe ya- 'gü, 'yö 'wo gun -na -da Atanna -bha -gblüedhëkëdhë 'gü.

23 'Yö 'wo "dhiü -sü me 'ka -me -nu -ya Atanna -bha 'kadhigüme kpö 'gü -dhe □gban "pepe 'gü. □Dhe 'ö □wa bo 'sunng- 'ma -sü waa- -bhea Atanna -dhe -sü 'ka, 'yö 'wo 'me 'wo Atanna -bha me kpö 'dhe 'ö- 'gü -a -wön -wo kwa Dëme 'wo 'dhang bho- "dhiü bha- □kwëë-

24 'Yö 'wo bo Pisidi -se 'gü 'wo dho Panfidhi -se 'gü,

25 'yö 'wo Atanna -wu pö 'me 'wo Pëëzö -pö 'gü -a -nu -dhe. 'Yö go mü 'yö 'wo dho Atadhi -pö 'gü.

26 □Dhe 'wo go 'mü, 'yö 'wo -da "yitago 'gü 'wo dho 'zü Angtiosö, -dhe do 'wo wo -bha "ta zü bho- -bha bha- 'gü. -Dhe bha □në "sanni -wo 'dho woo- "ta bha- 'gü, 'yö 'me 'wo 'dhang bho Yesu -wön "dhiü 'wo mü bha 'wo- -nu -wön -wo Atanna □kwëë- kö -yö ö -zu kë- -nu 'gü kö yë 'wo 'dho sië- kë bha -yö dhi- -nu -go.

27 □Dhe 'ö □wa □loo Angtiosö, 'yö 'wön "pepe 'ö waa- Atanna -nu 'wo- -kë kö -wo "ta bha- 'kpö sië bha, □waa- -kö 'ö "kwëë -pu 'ka 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -go kö woo -dä 'pö -wo 'dhang bho ö "dhiü bha- -gen do 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo mü- -nu -dhe.

28 'Yö 'wo "töng 'bha -kë -a -nu "piü mü.

15

-Yakwëë 'kpii- 'ö Yesu -bha me -nu -wa -kë Zedhizadhemö -a -dhiang

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö me 'bha -nu -wo go Zude -se 'gü 'wo nu Angtiosö -pö 'gü, 'yö 'wo zun 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo mü -a -nu draan- -sü -bha 'wo- pö: «□Ya kë □dhe 'kii 'dho 'gbannë -zë 'gü □dhe -kö 'ö -ben zë -sü 'ka Moizö -bha 'töng- 'gü -a 'dhö, 'kii 'dho dha.»

2 'Yö 'wo -ya dhiang -nu zë -sü waa- zaodhe -da Pödhö waa- Banabasö -nu 'ka -sü -bha, -a -gen -mü □dhe Pödhö waa- Banabasö 'wii "wi- -nu -wu -bha gbonggbongdhö. 'Yö -kë Yesu -bha me -nu 'wo Angtiosö -a -nu 'gü -së kö 'wo me do Pödhö waa- Baanabasö -nu □keng- kö -wo 'dho Zedhizadhemö kö Yesu -bha yëkëme -nu waa- Atanna -bha me -nu "dhiüziöwome -nu 'wo mü bha -wo 'wön bha- -bho 'koo kë wo -dhe.

3 'Yö 'wo- -nu do zian- 'yö 'wo dho. 'Yö 'wo bo Fenisi -se waa- Samadhi -se -nu 'gü, 'yö -kö 'ö 'me 'waa Zuifö 'ka 'wo wo zuë" □slëë- 'ka Atanna "piü bha, 'wo- -gen -nu do 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo -dhe -nu bha- 'gü -a -nu -dhe, 'yö- -nu zuë" □nii -da 'pö □dedewo.

4 □Dhe 'ö □wa □loo Zedhizadhemö 'plöö, 'yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'dhö, Yesu -bha yëkëme -nu waa- Atanna -bha -me -nu "dhiüziöwome -nu 'wo -dhe bha- 'gü 'wo -kö -ya -a -nu -dheng -go, 'yö woo -dä 'pö waa- Atanna -nu 'wo 'wön -nu 'wo- -kë wo 'kwëë- -a -nu -bha "ta 'kpö -sü 'gü bha 'wo- -gen do 'pö- -nu -dhe.

5 'Yö Fadhizien -nu 'bha -nu 'wo 'dhang bho Yesu -wön "dhiü bha 'wo □wlü 'wo- pö: «-Ka -kwaa pö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'ö 'waa Zuifö 'ka bha- -nu -dhe -wo 'dho 'gbannë 'gü, □ya 'go mü kö 'töng- 'ö Moizö -ya nu kwa -dhe bha -wa □bhlëë -ya.

6 'Yö Yesu -bha yëkëme -nu waa- Atanna -bha me -nu "dhiüziöwome -nu 'wo -ya -dhe do 'gü kö 'wo -dhe -ga 'wön bha- 'gü.

7 □Dhe 'ö- -nu -dä -slöo □wa zaodhe -da wo "kwëë pinpindhö 'wön bha- 'gü, 'yö Piedhö -yö □wlü 'ö- pö: «N dheebhang -nu, kaa □dede ka- 'wön -do 'kpakpadhö -a yi □ya □gwëë -dhe Atanna □në n -ya ka kpö 'gü kë "dhü kö 'a kë ö -bha me dha -sü -nao 'ö -gban Yesu -bha bha- pöme 'ka 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe kö -wa ma kö -wo 'dhang bho- "dhiü 'pö.

8 'Yö Atanna 'ö me "bhu- -nu zuë" do bha 'ö ö -bha 'Nii- "slööslö □löö- -nu -ta □dhe kwa 'dhö kö -ya -zön □dhe -a -nu "dhia -yö ö 'gü 'pö.

9 'Yii 'me 'wo Zuifö 'ka waa- 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -bho 'koo kë kwa □zinng 'gü. 'Yö- -nu këwön yaa -nu -mawön to-

-nu -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -wôn 'gü, 'yö- -nu sü 'me 'ö pö 'aa- -nu -bha 'ka 'ö wëëdhö.

10 □Dhe 'ö "dhü, 'pë 'ö Atanna -ya pö 'kwa 'dho- kë ka- -kë -më -wôn 'gü? "Een Atanna 'gü 'pö 'ka- dan sië -ee? -A -bha 'tong- 'ö kwaa kwa "bhema -nu kwa -ko 'yii □moo- -bha kö 'kwa- 'kun -a -bha -kë 'gbu- -sü -wôn 'gü bha 'yö 'ka- 'piü 'zü □dhe 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'ö 'waa Zuifö 'ka -wa yö □në- 'kun -ee?

11 Kwa 'dhang -bho "dhiü □dhe kwa Dëme Yesu -bha -gasite □në- -wôn 'gü 'yö 'kwa dhasü □slö. -Kö do bha □në woo- -dî 'pö 'wo- □slö- 'ka.»

12 □Dhe 'ö Piedhö □ya bo dhiang bha- zë -sü 'ka, 'yö -dhea -yö ga 'me 'wo gun 'mü bha- -nu -ta. 'Yö 'wo wo "tu to Banabasö waa- Pödhö -nu -wu -bha, 'yö 'wo zun -kö 'ö Atanna -yö b- 'ka wo -ta 'ö "dhabhliwôn -nu -kë 'ka -a -nu -bha □nië -sü 'ö 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü bha 'wo zun- -gen bho -sü -bha -a -nu -dhe.

13 □Dhe 'ö □wa bo 'wôn -nu bha- -nu -gen bho -sü 'ka 'yö Zakö -ya pö: «N dheebhang -nu, -ka ka "tu 'to n -ta!

14 -Kö 'ö Atanna -yö 'ö -z- -kë 'ka -ko -blëesü wo 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu "piü kö -yö me 'sü- -nu □zinng 'gü kö -wo kë 'ö -bha "segö 'güme -nu 'ka bha, Simo □yaa- -dhiang zë.

15 'Sa waa- Atanna -wüdhüloome -nu 'wo gun yi 'bha 'ka -a -nu -wu -ya 'gü do, -a -gen -mü □dhe 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü Davi suu 'gü -në -nu -bu 'gü -ya -pö:

16 <Kwa Dëme -ya pö: 'Wôn -nu ya □wa ziö, a -dho n yee kë 'a nu 'a Davi -bha 'kö 'ö wü bha- dö 'zü -deewo, 'yö 'a- 'wü -dhe -nu bha- -nu -pë -kë kö -yö -gban 'zü -deewo.

17 Kë "dhü kö me -kpea 'wo to -wo kwa Dëme 'gbluü mö-, kö 'a 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -dhe 'pö kö -wo kë n -bha 'ka.»

18 'Wôn -nu 'ö kwa Dëme -ya pö 'ö- yi □ya □gwëë bha □në 'wo bha.»

19 'Yö Zakö -yö 'ö -bha -da -ta 'ö- pö: «Pë -nu 'wo bha □në- -nu -wôn 'gü 'yö -kë n 'gü -së kö 'kwa 'dho sëëbhodhe nu 'me 'waa

Zuifö 'ka 'ö 'wo wo zuë" □slëë Atanna "piü bha- -nu -dhe!

20 "Këë -ka -kwa 'sëedhe b- -nu -dhe kö 'kwa- pö 'wa 'dho -tuöpë -nu 'wo "saa- bho sië- 'ka -dhökëpë -nu "dhiü bha □në- -bhö! □Dhe -wo wo -dî 'kun -zua zë -sü -gö, □ya 'go mü 'zü wü 'ö- □yoon 'yii □wenng 'wa 'dho- -bhö. □Ya 'go mü 'zü 'wa 'dho pë □yoon -bhö,

21 -a -gen -mü □dhe 'ö go- 'ka kwa "bhema -nu -bha "töng -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dëë -bha, -wo Moizö -bha 'tong- -wôn dhiang -zë me -dhe 'pö- □gban "pepe 'gü -kpeawo; -a -gen -mü 'zü □dhe Zuifö -nu -wo 'tong- bha- -wu -pö wo -bha -yakwëëkëgüko -nu 'gü -a -nu □glooyi □gban "pepe 'ka.

'Sëedhe 'wo- b- 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'ö 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe

22 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -bha yëkëme -nu 'wo Zedhizadhëmö -pö 'gü bha waa- me zizi -nu waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo to -a -nu □gban "pepe 'wo wo -wu -kë do 'yö 'wo -kö -ye me 'bha -nu -bha wo kpö 'gü, 'yö 'wo- -nu -da Pödhö waa- Banabasö -nu "piü, 'yö 'wo- -nu b- Angtiösö. 'Me 'wo -kö -ye -nu -bha "dhü bha -wa me do -dhe Zudë, 'yö 'wo- 'to kpö Bazabasö, 'yö 'wo- me do 'bha -dhe Sidhasö. Me □ple bha -wügbiindhe -gun -nu -gö -a -nu kpö 'gü.

23 'Sëedhe 'wo- dö- -nu -gö kö -wo 'dho- 'ka Angtiösö -me -nu -dhe bha -wa -ben -zë 'pö 'wo- pö: «Yesu -bha yëkëme -nu waa- me zizi -nu 'yi ka dheebhang 'ka 'yi Zedhizadhëmö 'plöö ya, 'ya 'me 'ka 'dhang bho Yesu -wôn "dhiü "këë 'ö 'kaa Zuifö 'ka, 'ö 'ka Angtiösö -pö 'gü "een 'ö 'ka Siidhi -se waa- Sidhisi -se -nu 'gü bha ka □tua bho 'gbe.

24 'Ya- ma □dhe me 'bha -nu □wa 'go yi "piü yö □wa zuëkaankwëëdhe waa- -zögöndhe 'gbe -da ka 'gü -a -nu zë -dhiang -nu 'ka, "këë 'yii -wu 'kpö- -nu -bha kö -wa kë "dhü (-wa -bho wo -dî 'gü).

25 'Wôn 'ö- -wôn 'gü 'yö □dhe 'ö 'ya -ya -dhe do 'gü 'ö 'ya -dhe -ga 'wôn bha- 'gü, 'ö yi -wu □ya kë- 'gü do 'yö 'yi me -da Baanabasö waa- Pödhö -a -nu □keng- 'yi- -nu b- sië ka -dhe bha 'yö bha, -a -gen

-mü □dhe me □ple bha- -nu -wön -yö yi -gö "gbu-.

26 -A pö 'yi- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe me □ple bha □në 'wo woo- -tosea "dhiü dö kwa Dëme Yesu Klisi 'to -wön 'gü.

27 □Dhe 'ö "dhü yi Zudë waa- Sidhasö -a -nu -bö ka -dhe kö 'wön -nu 'yi- -nu -ben zë sië 'sëedhe 'gü ya □në -wa 'gü pö ka -dhe 'kpakpadhö -së 'ka wo -dɪ "dhi.

28 -A -gen -mü □dhe -yö -kë yaa- Atanna -bha 'Nii- "slöüslö -nu yi 'gü -së kö 'ya 'dho □kwεε- 'gbiin- "wεε 'bha -ya ka -ta 'zü kö 'yii kë 'wön -nu 'ö 'töng- -ya pö 'ka ka kwaa- -zü -a 'ka.

29 Yö -mü □dhe kö -tuöpë -nu 'wo "saa- bho- 'ka -dhökëpë -nu "dhiü bha 'ka 'dho- -bhö. □Ya 'go mü 'zü 'ka 'dho pé □yöön -bhö. 'Ka 'dho wü 'ö 'wii- □yöön □wεnng -a -bhö 'pö, -a -gen -mü □dhe kö- "töng □ya 'to- 'gü, □ya 'go mü 'zü kö 'ka ka -dɪ 'kun -zua zë -sü -gö. 'Ya ka □tua bho 'gbε»

30 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo wo □kwaa 'me 'wo bha- -nu -zü 'yö 'wo dho Angtiosö. □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü 'yö 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "pepe □gban -dhe -dhe do 'gü, 'yö 'wo 'sëedhe bha- nu- -nu -dhe.

31 □Dhe 'ö □wa bö- -wö pö -sü 'ka, 'yö- -nu zuë" □nii 'dhö -da □dedewo -a -nu faan dö -wö 'wo- bö- -nu -dhe bha- -wön 'gü.

32 Zudë waa- Sidhasö 'wo -kë Atanna -wödhiüloomε 'ka 'pö bha -wo dhiang -zë pinngdhö wo dheebhang -nu 'wo mü bha- -nu -dhe, 'ö 'wo- -nu faan dö -a -nu -bha -zö -yö Yesu -dhe -sü bha- -bha.

33 □Dhe 'ö □wa "töng 'bha kë 'mü, 'yö 'me 'wo nu "dhü bha- me 'bha -nu 'wo wo -wö -da wo dheebhang -nu 'wo mü bha- -nu -dhe kö 'wo wo yee kë 'wo 'dho wo □taama. 'Yö 'wo wo -wö kpö- -nu -bha 'yö 'wo dho.

34 "Kεε 'yö Sidhasö -zë 'yii "wɪ 'dho -wön -bha, 'yö to mü.

35 'Yö Pödhö waa- Baanabasö -nu 'wo to mü waa- me "wεε 'gbε 'dhö, 'yö 'wo me □draan- Atanna -wö -bha, kö -wo 'wön -taong -së 'ö -kë kwa Dëme -wö 'ka bha- pö sië me -nu -dhe.

Pödhö waa- Banabasö -a -nu -kan 'kwëë -kö

36 □Dhe 'ö "töng 'bha □ya ziö, 'yö Pödhö -ya pö Banabasö -dhe: «Kwa kwa yee kë 'kwa bö 'pö- -nu 'gü, kwa dheebhang -nu 'kwa kwa Dëme -wö pö- -nu -dhe bha- -nu "piü kö 'wo 'dho sië "dhiü -a -nu -bha -zö -yö Yesu -dhe -sü 'gü kö 'kwa- 'wön dö!»

37 -Yö -gun Banabasö "piü □dhe Zan 'wo- 'to kpö Makö bha -yö 'dho wo □keng-,

38 "kεε 'yö Pödhö -zë 'yii "wɪ- -bha; -a -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □ya "kan- -nu -bha 'nu Panfidhi -sε 'gü.

39 'Yö -kë zaodhe 'kpii- 'ka Pödhö waa- Banabasö -a -nu □zinng 'gü 'yö 'wo -kan 'kwëë-. 'Yö Banabasö -yö Makö sü ö □keng- 'yö 'wo -da "yitagö 'gü 'wo dho "sεgö 'ö -ya -sü 'ka "yi □zinng 'gü 'wo- Siplë -dhe -kë bha- 'gü.

40 'Yö Pödhö -yö Sidhasö sü ö □keng- 'pö. 'Yö 'dhang -bho Yesu -wön "dhiü -me -nu 'wo Angtiosö -pö 'gü 'wo Pödhö waa- Sidhasö -nu -wön □loo kwa Dëme □kwεε- kö -yö ö -zö kë- -nu "piü 'yö 'wo dho.

41 'Yö 'wo bö Siidhi -dhe waa- Sidhisi -dhe -nu 'gü 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo mü -a -nu faan dö -sü 'ka -zö -yö Yesu -dhe -sü -bha.

16

Timote -bha -dho Pödhö waa- Sidhasö -nu dö -kö

1 'Yö Pödhö -yö dho 'ö □loo Dεεbö -pö waa- Dhitrö -pö -nu 'gü. 'Dhang -bho Yesu "dhiü -me do -yö -gun 'pö- bha- 'gü 'wo- -dhe Timote. -Yö -gun Zuifö dhebhö do 'ö 'dhang bho Yesu "dhiü □në- gbö 'ka, "kεε 'yö- dë -zë 'ö -kë Glökö mi 'ka.

2 'Dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Dhitrö -dhe waa- Ikonö -dhe -nu 'gü -wo -gun "sεedhe -së kë sië Timote bha- -bha.

3 'Yö -kë Pödhö 'gü -së kö -yö ziö wo □keng-, 'yö- sü 'ö- -kë 'gbannë 'ka Zuifö -nu 'wo "sε bha- 'gü bha- -nu -wön 'gü kö- -nu zuë" 'ya 'dho 'to □taama, -a -gen -mü □dhe me □gban "pepe- -gun 'wön dö sië □dhe -a dë- Glökö mi 'ka, (yö □në- -wön 'gü 'yö 'yii 'dho 'gbannë 'gü ö 'nëdhe 'gü).

4 'Pödhë "pepe 'wo bö- 'gü, 'wön -nu 'ö Yesu -bha yékεme -nu waa- me zizi -nu 'wo Zedhizadhémö 'wo- pö bha -wa -gen -dö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo

mü -a -nu -dhe 'pö kö -wa kë □dhe -ko 'wo-pö- 'ka bha- 'dhö.

⁵ Atanna -bha 'kòdhigüme -nu -gun faan □slóó sië -zú -yö Yesu -dhe -sü bha- 'gü, 'ö- -nu 'bha 'dhö -da 'gü -kpeawo -dhekpawyi "pepe □gban- 'ka.

Pòdhö 'yan 'gü -da Troasö -pö 'gü -ko

⁶ Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'yii "wı- -bha 'me 'wo bha- -nu -gö kö -wo -a -wü pö Azi -pö -nu 'gü. 'Wôn 'ö- -wôn 'gü 'yö 'wo bô Flizi -se waa- Gadhatö -se -nu □në- 'gü bha 'yö bha.

⁷ □Dhe 'ö □wa □loo Misi -dhe "söö, -yö -gun -nu "piü □dhe 'wo 'dho Bitini -se 'gü, "këe Yesu -bha 'Nii- "slüüslü 'ö- -nu 'gü bha 'yii "wı- -bha -a -nu -gö kö -wo 'dho mü.

⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'yö 'wo bô Misi -se 'gü, 'yö 'wo dho 'wo □loo Troasö 'plöö "yitagö dödhe 'gü.

⁹ □Dhe 'ö dō gbeng, 'yö Pòdhö "yan 'gü 'dhö -da, 'yö gōndënë do 'ö go Maseduanö -se 'gü bha- yö kö -yö dō sië ö wëedhö, 'yö □bheä Pòdhö -dhe 'ö- pö: «-Bhö dō "gbı- kö 'i bô Maseduanö -se 'gü kö 'i "ta yi -dhe!»

¹⁰ □Dhe 'ö Pòdhö "yan 'gü -ya -da □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö 'yi- "slë □möö kö 'yi 'dho Maseduanö -se 'gü, -a -gen -mü □dhe kö 'ya- 'wôn dō □dhe Atanna -yö yi -dhe mü kö 'yi 'dho Yesu -bha 'wôn -taong -së bha- 'ka 'me 'wo "pean bha- 'ka □në- -nu -dhe.

Dhidi 'dhang -bho Yesu "dhiü -ko

¹¹ 'Yö yi -da "yitagö 'gü 'yi go Troasö 'yi dho vëedhö 'pödhe 'wo- -dhe Samotrasö bha- 'gü. □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaö, 'yö 'yi go 'mü 'zü 'yi dho Neapodhi -pö 'gü.

¹² 'Yö 'yi go mü 'zü 'yi "ta sü 'yi dho Fidhipö -pö 'ö Maseduanö -se bha- 'pö- □bhlëesü -sü 'ka bha- 'gü. Fidhipö -pö 'gü -me -nu bha -wo -kë 'me 'wo go Wlömö -a -nu 'ka.

¹³ Yi -dhekpawyi 'në 'bha -kë mü. 'Yö Zuifö -nu -bha □glooyi 'ka 'yi go 'pödhö 'yi dho 'pö □taama, "yi do 'bha bha- "kprung "dhiü. Yi 'dho -sü 'ka yi yi -zú -gōn □dhe yi -dho Zuifö -nu -bha -bheä Atanna -dhe -dhe 'bha yö -mü. □Dhe 'yi dho 'yi □loo -dhe 'ö "dhü bha- 'gü, 'yö yi 'yaanu, 'yö 'yi dhang zë dhong -nu 'wo gun □loo -sü 'ka 'ko -ta mü bha- -nu -dhe.

¹⁴ Dhebho do 'wo- -dhe Dhidi 'ö go Tiatii -pö 'gü -yö -gun dhong -nu bha- -nu kpö 'gü. Dhidi bha -yö -kë yuga sö -zaondhö □bhlëesü 'ö -ma 'yaa wo- söng -bha bha- "dhöödödhe 'ka, "këe -yö Atanna □bhlëe -ya. 'Yö kwa Dëme -ya zuë" "dhiü -pü kö -yö 'dhang bho Pòdhö -wü bha- "dhiü.

¹⁵ 'Yö 'wo waa- -bha 'kööme -nu -a -nu -bô Atanna 'ka -zu bho. □Dhe 'ö go 'mü, 'yö- pö yi -dhe: «□Dhe 'ö -kë □dhe 'ka 'dhang bho- "dhiü 'kprakpadhö □dhe mang -dı 'pö 'ma 'dhang bho kwa Dëme -wôn "dhiü bha, -ka nu n -gö 'köödhö kö 'ka -ya mü.» 'Yö □bheä yi -dhe □dedewo, 'yö 'yi -kpla 'pö- -gö 'yi dho.

Pòdhö waa- Sidhasö -a -nu -da -kaso 'gü -ko

¹⁶ Yi do 'ka kö yi 'dho sië Zuifö -nu -bha -bheä Atanna -dhe -dhe 'gü, 'yö 'yi □dhuëngdhe do 'ö "yina yaa 'dhö- 'gü, 'ö- kë -sü 'ka -dëdhe 'ka bha- yö zian -ta. Dhebho bha □ya -dëbô "dhü 'yö dho -nao "gblüglü bha- 'ka ö -göme -nu -dhe.

¹⁷ Dhebho bha 'yö -ya -ziö yaa- Pòdhö -nu yi □keng- -sü -bha kö -yö "gbla sië 'ö- pö me -nu -dhe: «Gōōn- -nu ya -wo Atanna 'ö 'kpii- 'ö -ziö -dhökëpë "pepe 'wo to- -nu -ta bha □në- -bha yëkëme -nu 'ka! -Wo me dha -zian □në -zōn sië ka -dhe bha.»

¹⁸ 'Yö- -kë "dhü -dhekpawyi 'gbe □dede 'ka. 'Yö 'wôn bha 'ö □sië Pòdhö -dhe 'yö □gbla "yina yaa 'ö dhebho bha- 'gü bha- -ta 'ö- pö: «A- -pö 'i -dhe Yesu Klisi 'to 'gü, -bhö 'go dhebho ya- 'gü!» 'Yö "yina bha 'ö go dhebho bha- 'gü -dhe do bha- 'gü.

¹⁹⁻²⁰ □Dhe 'ö -dëdhe bha- -göme -nu □waa- 'wôn dō □dhe 'wii 'dho 'wëega 'bha □slöö- "gblü "piü 'zü, 'yö 'wo Pòdhö waa- Sidhasö -nu kun, 'yö 'wo- -nu □gbiü wo "piü -zuudhö "dheedhe bha- 'gü, -göme "gblüglü -nu 'wo go Wlömö 'wo gun 'pö bha- -gö "dhiü bha- -nu -kuu "dhiü. □Dhe 'ö □wa □loo mü, 'yö 'wo- pö- -nu -dhe 'wo- pö: «'Me 'wo ya □wa nu me zuë" -kaan "kwëe -wôn 'ka 'pödhe ya- 'gü!

²¹ Zuifö -nu -mü "këe -wo me -nu draan- sië pë -nu 'ö kwaa- 'tong- -ya pö 'me 'kwa Wlömö -me -nu 'ka, 'kwa 'dho- kë "ëen 'kwa 'dho "wı- -bha bha- -bha kö -wa kë.»

22 'Yö me kpö 'kpii- 'wo gun 'mü bha 'wo wo 'zü -kë do Pödhö waa- Sidhasö -nu -dhe. 'Yö -göme "gblöglö -nu bha 'wo-pö woo- "tasüme -nu -dhe -wo so bho- -nu -bha kö -wa -nu -ma □klangga 'ka.

23 □Dhe 'ö □wa □klangga -yan 'gbe □dede bho- -nu 'gü, 'yö 'wo- -nu -zuö -kaso 'gü. 'Yö -göme -nu -wa pö "yan -to -kaso -kö "dhi -bha -me -dhe kö -yö ö "töng kë -nu 'gü -së 'ka.

24 □Dhe 'ö "yan -to -kaso -kö "dhi -bha -me □ya -wu bha- ma, 'yö dho me □ple bha- -nu 'ka -kaso -ködhi 'dhe 'ö 'köödhö mü □yën □gblëen bha- 'gü, 'yö 'wo- -nu -gen -da "dhü "kplü 'gü.

25 □Dhe 'ö do gbeng □zinng 'gü, 'yö Pödhö waa- Sidhasö 'wo -ya -bhea Atanna -dhe -sü -bha kö -wo "tan -nu bho sië- 'to bho -sü 'ka, kö -kasogüme -nu -kpea -wo wo "tu 'to sië- -nu -wu -bha.

26 -Wo -to -dhe bha- 'gü 'yö "se 'dhö -ya □zii -sü -bha "gbu- □dede 'ka, 'yö -kaso -kö bha- "kpan -gwë □gban 'dhö -ya vin -sü -bha, 'yö- "dhi □gban 'wo -pu, 'yö 'me 'wo gun -kaso 'gü mü bha- -nu □gban -bha löga -nu -wo go- -nu -bha.

27 'Yö "yan -to -kaso -ködhi -bha -me -yö -bö.

□Dhe 'ö- -dhe yö kö -kaso -ködhi □gban □wa "pu, 'yö ö -bha -siang sü kö 'ö ö -di zë, -a -gen -mü □dhe -yö ö -zu gon □dhe -kasogüme -nu □gban □wa □dua.

28 "Kee □dhe Pödhö □yaa- 'wön do, 'yö □gbla ö faan □gban "pepe 'ka 'ö- pö: «'Bha 'dho i -di zë! Me □gban yi yö!»

29 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö "yan -to -kaso -ködhi -bha -me bha 'ö- pö -wo peng 'pu, 'yö -beang sü 'ö dho- 'ka 'ködhi 'dhe 'ö Pödhö waa- Sidhasö 'wo- 'gü bha- 'gü □zii -sü 'ka, 'yö zun ö kpiö 'gü -a -nu -dhe.

30 □Dhe □ya kë "dhü 'yö- -nu zun "kpenng, 'yö- -nu dhe" kpö 'ö- pö: «N Dëme -nu, a -dho -a kë □dhe kö 'a dhasü □slö?»

31 'Yö 'wo- -yo bö- -go 'wo- pö: «-Bhö 'dhang bho yi Dëme Yesu -wön "dhiü, □ya kë "dhü kaa- i -go 'kööme -nu ka -dho dha.»

32 'Yö 'wo kwa Dëme -dhiang zë waa- -go 'köödhö me □gban "pepe -dhe.

33 'Yö "yan -to -kaso -ködhi -bha -me bha 'ö dho- -nu 'ka ö -go "kweandhö gbeng do bha- 'gü, "töng do bha- 'ka, 'yö- -nu -bha bhië -nu -zu. -Wo -to -dhe do bha- 'gü 'pö 'wo waa- -bha 'kööme -nu -a -nu -bö Yesu 'ka -zu bho.

34 'Yö dho Pödhö waa- Sidhasö -nu 'ka ö -go 'köödhö 'yö -bhöpë nu- -nu -dhe. 'Yö göndënë bha waa- -bha 'kööme -nu -a -nu zuë" □nii -yö -da □dedewo -a -nu -bha 'dhang -bho Atanna "dhiü -wön bha- 'gü. (□Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo wo yee -kë 'zü -deewo 'wo dho -kaso -köödhö.)

35 □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaö, 'yö -göme "gblöglö -nu 'wo go Wlömö bha 'wo me bö "yan -to -kaso -ködhi -bha -me -dhe kö -wa pö- -dhe -yö ö kwaa- Pödhö waa- Sidhasö -nu -zü kö -wo 'dho.

36 'Yö "yan -to -kaso -ködhi -bha -me bha 'ö nu, 'yö- pö Pödhö -dhe 'ö- pö: «-Göme -nu □wa wo -wu bö n -dhe, -wa -pö 'a n kwaa- ka -zü. □Dhe 'ö "dhü -ka kaa- 'dho wo ka -ta "puu 'ka!»

37 "Kee 'yö Pödhö -ya pö me 'wo- -nu bö bha- -nu -dhe 'ö- pö: «'Yi 'ö 'yi -kë Wlömö 'në -nu 'ka ('ö- -dhe 'yaa- -bha □dhe -wo yi -ma, "ëen -wo yi -da -kaso 'gü kö za 'yii yi zë bha) 'yö 'wo yi -ma me "pepe □gban "yan "dhiü, 'yö 'wo yi -da 'zü -kaso 'gü bha 'yö 'wo- "piü □taamasü ya- 'gü □dhe -wo yi -wo "kpenng -bin 'gü bha -ee? -Abin, -a pö- -nu -dhe woo □dede -wo nu kö -wo yi bho -kaso 'gü!»

38 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'me 'wo bha 'wo dho Pödhö -wu bha- 'ka -göme "gblöglö -nu bha- -nu -dhe. □Dhe 'ö -göme -nu bha 'wo- ma □dhe Wlömö 'në -mü Pödhö waa- Sidhasö -a -nu 'ka, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü

39 'yö 'wo nu 'wo -wu -së pö- -nu -dhe -a kë 'wo- wo "dhü bha- -wön 'gü, 'yö 'wo- -nu bho -kaso 'gü 'wo □bhea- -nu -dhe kö -wo 'go 'pödhe bha- 'gü.

40 □Dhe 'ö Pödhö waa- Sidhasö □wa 'go -kaso 'gü, 'yö 'wo dho Dhidi -go 'köödhö. □Dhe 'ö □wa "yan -kpan 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo mü -a -nu -bha, 'yö 'wo- -nu faan do, 'yö 'wo go 'pödhe bha- 'gü 'wo dho.

17

Pɔdhö waa- Sidhasö -a -nu -kë Tesadhonikö -kɔ

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo bɔ Angfipodhi -pö waa- Apodhoni -pö -nu 'gü, 'yö 'wo dho 'wo □loo Tesadhonikö -pö 'ö Zuifö -nu -bha -bho "kwëë -kɔ do- gun- bha bha- 'gü.

² 'Yö Pɔdhö -yö dho Zuifö -nu -bha -bho "kwëë -kɔ 'gü □dhe -kɔ 'ö- -kë 'ka -kpɛawo bha- 'dhö. 'Yö Atanna -wɔ 'ö -ben zë -sü 'ka bha- pö- -nu -dhe, 'yö- -nu □klang -kë 'ka Zuifö -nu -bha □glooyi -yaaga 'ka.

³ 'Yö- 'klɔɔ- -nu pö- -nu -dhe □dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü -a 'dhö, 'yö- -zɔn -nu -dhe □dhe -yö -ben zë -sü 'ka □dhe Atanna -bha -Yame -dho sëë bho 'ö ga, 'ö go ga 'gü. 'Yö- pö- -nu -dhe □dhe: «Yesu 'a- -dhiang zë sië ka -dhe bha □në Klisi bha- 'ka.»

⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö mɛ 'do 'do 'bha -nu -wo go- -nu kpö 'gü 'wo 'dhang bho Atanna -wɔ 'ö Pɔdhö -ya pö- -nu -dhe bha- "dhiü, 'yö 'wo -da Pɔdhö waa- Sidhasö -nu "piü. 'Yö mɛ kpö 'gbɛ 'wo -kë Glékö -nu 'ka 'wo Atanna -dhökëmɛ -nu 'ka 'pö waa- dhebho □bhlëësü -nu 'gbɛ -ta -gbɛ 'wo gun 'pödhe bha- 'gü bha 'wo- -kë -kɔ do bha- 'gü 'pö.

⁵ 'Yö □dro -yö -da Zuifö -nu 'gü, -a -gen -mü □dhe mɛ 'gbɛ -bha -dho Pɔdhö waa- Sidhasö -nu □keng- -sü 'ö □dhe -kɔ bha- 'dhö bha 'yii dhi- -nu -dhe. 'Yö 'wo "wlaamɛ -nu □kpaä 'kwëë- -kpinng -ta -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo zun mɛ -nu □bhluu "bhluu kë -sü -bha 'yö 'wo 'pö- -mɛ -nu zuë" □kaan- 'ka "kwëë, 'yö 'wo nu gɔndënë do 'bha 'wo- -dhe Zazɔn bha- -gɔ 'kɔ "dhiëngdhö, Pɔdhö waa- Sidhasö -nu mɔɔ- -sü 'ka kö 'wo 'dho- -nu 'ka 'pö- -dë -nu -kuu "dhiü.

⁶ □Dhe 'ö 'wii- -nu yö 'mü, 'yö 'wo Zazɔn waa- 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu 'bha -nu □gaan "gaan -kë, 'yö 'wo dho- -nu 'ka 'pödë -nu -kuu "dhiü, 'yö 'wo -ya "gbła -sü -bha 'wo- pö: «'Mɛ □wa "kpingtaamɛ -nu □gban "pɛpɛ zuëkaankwëëdhe □gban 'gü bha □në □wa nu □wa □loo 'pö- -ya- 'gü ya!

⁷ "Kɛɛ Zazɔn □në- -nu □yëë bho -sü 'ka 'ö -gɔ 'kɔɔdhö! 'Mɛ 'wo bha -dhe "pɛpɛ 'wo □loo- 'gü, -wo 'tɔng- -nu 'ö kwa -bha

"sɛkɔɔnmɛ 'kp̄ii- -ya dɔ bha- □gban "pɛpɛ -see, 'ö 'wo- pö □dhe -gblüdë "wɛɛ 'bha -yö -dhö 'wo- -dhe Yesu!»

⁸ 'Yö -wɔ bha 'ö -siö mɛ kpö 'gbɛ waa- 'pödë -nu -dhe, 'yö- -nu zuë" -yö □wliü.

⁹ 'Yö Zazɔn waa- 'mɛ 'wo dho- -nu 'ka 'pö- -dë -nu -kuu "dhiü bha 'wo pë go- -nu -dhe "kɛɛ kö 'wii 'wɔn yaa 'bha kë. □Dhe 'ö □wa bo pë -go -a -nu -dhe -sü 'ka, 'yö 'wo wo □kwaa- -nu -zü 'wo dho.

Pɔdhö waa- Sidhasö -a -nu -wo Beedhe -pö 'gü -kɔ

¹⁰ □Dhe 'ö "bin □ya 'ma, 'yö 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -mɛ -nu 'wo wo -wɔ kpö Pɔdhö waa- Sidhasö -a -nu -bha kö -wo "suö sië, 'yö 'wo dho Beedhe. □Dhe 'ö □wa □loo mü, 'yö 'wo dho Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgükɔ 'gü 'zü.

¹¹ Zuifö -nu 'wo gun 'pö- bha- 'gü, "tu -to Pɔdhö waa- Sidhasö -nu -wɔ -bha -sü -yö kë -dhi -a -nu -dhe 'ö □ziö- 'ka mɛ 'dhe 'wo gun Tesadhonikö bha- -nu -ta. 'Yö 'wo Atanna -wɔ kun 'zü wo zuë" □gban- 'ka, 'yö yi □gban "pɛpɛ 'ka 'wo -ya -dhe do 'gü, 'yö 'wo Atanna -wɔ 'ö -ben zë -sü 'ka bha- -wɔ pö kö □ya kë □dhe 'pë 'ö Pɔdhö 'dhö- pö sië bha 'ö tɛan- 'ka 'wo- dɔ.

¹² 'Yö Zuifö 'gbɛ 'wo go- -nu kpö 'gü 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü. 'Yö Glékö dhong -nu □bhlëësü -nu waa- gɔɔn- -nu 'gbɛ -ta -gbɛ 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü 'pö.

¹³ "Kɛɛ □dhe 'ö Zuifö -nu 'wo Tesadhonikö □waa- ma □dhe Pɔdhö -yö Atanna -wɔ pö sië Beedhe -pö 'gü, 'yö 'wo nu 'wo -da 'pö- -mɛ -nu -gɔ 'gü, 'yö 'wo- -nu dɔ bhlukuudhö, 'yö 'wo- -nu zü □yɔɔn Pɔdhö -nu -bha.

¹⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu 'wo Beedhe bha 'wo to 'wo dho Pɔdhö dɔ zian- □weeyi "dhiü -zian 'ka -beang 'ka, 'yö 'wo -wɔ kpɔ- -bha 'yö dho.

¹⁵ "Kɛɛ 'yö Sidhasö waa- Timote -zë -wo -to Beedhe -pö 'gü. 'Mɛ 'wo dho Pɔdhö -dɔ zian -dhe 'gü bha -wo -dho "dhü 'wo □loo Atenö 'plöö. 'Yö 'wo gun -na wo yee -kë 'wo nu naɔ 'ö Pɔdhö -ya dɔ- -nu -gɔ kö -wa dɔ Sidhasö waa- Timote -a -nu -gɔ bha- 'ka □dhe -wo nu "vaandhö kö -wo -kpan 'ö -bha mü.

Pɔdhö -bha Atanna -wɔ pö Atenö -ko

16 "Tüng 'ö Pɔdhö gun dɔ sië- 'ka Sidhasö waa- Timote -nu -gɔ Atenö bha, -a zuë" -yö -gi □dedewo, -a -gen -mü □dhe Atenö -pö bha -yö -gun pa -sü 'ka -dhökëpë □në- 'ka.

17 'Yö Pɔdhö waa- Zuifö -nu waa- 'më 'waa Zuifö 'ka "këë 'wo -kë Atanna □bh- lëëyamë -nu 'ka bha wo -ya -dhe do 'gü Zuifö -nu -bha -bhɔ "kwëë -kɔ 'gü, 'yö 'wo zaɔdhe -nu -da ('wɔn -nu 'ö -gban Atanna -wɔ -bha bha- 'gü). 'Yö Pɔdhö □ya -kpan 'pö 'më -nu 'ö- -nu -bha "dheë 'kpii- 'gü -dhe -nu 'gü yi "ɔɔ yi 'ö- 'ka, 'yö wëng- -nu 'wo dhiang -nu zë 'pö.

18 'Yö 'wɔndɔmë 'bha -nu 'wo -wɔ 'wɔn 'ö Epikudhö -yö më □draan- 'ka bha waa- më 'bha -nu 'wo -wɔ Zenɔ -bha pë -zɔn -wɔ -bha, 'wo- -nu -dhe Sitoisien -nu bha 'wo -ya dhiang -zë Pɔdhö -dhe -sü -bha. 'Yö më 'bha -nu -wa pö: «-Më -wɔn □në dhiang plëedë ya 'ö- pö sië- ya?» 'Yö më 'bha -nu -wa pö 'zü: «-Kë □dhe -yö -zlan -dee 'bha -nu □në- -dhiang zë sië bha!» -A -pö "dhü -gen -mü □dhe Pɔdhö -yö -gun Yesu -wɔn waa- më "bhɔ- -nu -bha -go ga 'gü -dhiang □në- zë sië.

19 'Yö 'wo- -da wo □keng- 'wo dho- 'ka më zizi -nu -bha -yakwëëkëdhe 'kpii- 'wo- -dhe -dhe Adheopazö bha- 'gü, 'yö 'wo- pö- -dhe: «I -mɔɔ -bha 'i Atanna -dhökë -kɔ -dee 'dhe 'i më draan- sië- -bha bha- -zɔn yi -dhe -ee?

20 -A pö 'yi- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'wɔn -nu 'i- pö sië yi -dhe bha 'yii- ma do, -yö yi "piü □dhe 'yi- -gen ma 'kpakpadhö.»

21 (Atenö -më -nu bha waa- -nu -bha -dhe -nu -a -nu -dhidhewɔn 'ö gun □në gun 'wɔn -taɔng -dee -nu bha- ma -sü waa- pö -sü -nu 'ka yi □gban 'ka.)

22 'Yö Pɔdhö -yö □wlü 'yö dɔ më zizi -nu 'wo nu Adheopazö -ya "kwëë -ta bha- -nu wëëdhö 'ö- pö: «Atenö -më -nu, a- dɔ 'kpakpadhö □dhe Atanna mɔɔ- -më □dede -mü ka 'ka, ka -bha -zlan mɔɔ- -sü -yö -ziö -naa 'gü;

23 -a -gen -mü □dhe 'ö gun kö a □nië sië- 'ka -bha 'pödhë ya- 'gü kö a ka -bha -zlan -dhökëdhe -nu -ga sië, a -dhe -dhökëdhe do 'bha -yö 'ö -ben zë -sü 'ka mü □dhe: «Atanna 'ö 'yaa- dɔ -a -dhökëdhe □në.» □Dhe 'ö "dhü a -nu kö Atanna 'ö 'ka-

-dhökë "këë 'ö 'kaa- dɔ bha 'a yö □në- -dhiang zë ka -dhe.

24 Atanna 'ö "dhü bha □në "kpungtaadhe waa- ö 'gü -pë □gban -da, yö □në "së waa- dhang- -nu □kɔɔnmë 'ka, -a -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö -ya 'kɔ 'ö më "bhɔ- -nu -wa dɔ wo -kɔ "dhiü bha- 'gü.

25 "Ëen 'zü, -a "tɔ 'yaa mëbhɔdhe □kwëngpë -bha, -a -gen -mü □dhe yö □në -tosëa waa- "tëë -sü -nu waa- pë "pëpë 'ö më "bhɔ- -nu -mawɔn -yö zun- -bha bha- nu -nu -dhe.

26 'Yö □në göndënë do -da yi 'bha 'ka. Göndënë do bha □në "kpungtaamë "pëpë □gban 'wo go- 'gü. 'Yö 'ö bha □në- -kë 'zü kö 'më 'wo bha -wo □mɔɔ "kpungtaadhe "pëpë □gban 'gü. 'Yö 'ö bha □në 'më 'ö- -nu -da "dhü bha- -nu -ya -dhe -nu 'wo dho "dhiëng kë- -bha 'gü 'yö "tüng -nu 'wo dho- kë "kpung □taa -a -nu -naa -kan 'yö gun -na më "bhɔ- -nu kë.

27 Atanna -yö më "bhɔ- -nu -da kö -wo ö mɔɔ- □në- wo -kɔ "wla bho -sü 'ka -dhe 'gbe 'gü, 'bha mü "dhü -wo -dho ö yö. "Këë 'sa kö 'yaa më 'bha 'ka □gblëen.

28 -A -gen -mü □dhe kwa -bha -tosëa kë -sü waa- kwa -bha -pa diëë -sü -nu waa- 'pë 'ö 'kwa- 'ka -a □gban- -go yö □në- 'gü. Ka -bha "dhikanmë 'bha- -nu -wo -wɔ do -pö 'ö bhɔ -wɔ 'a- pö sië ka -dhe bha- -bha 'wo- pö: «Atanna □në kwa -da, -a -wɔn 'gü -a -bha 'në -nu -mü kwa 'ka.»

29 □Dhe 'ö -kë □dhe kwa Atanna -bha 'në 'ka bha kö 'kwii 'dho kwa -zɔ 'gɔn □dhe Atanna -yö □dhe pë "blëen- 'wo- -pë -kë "sëng waa- 'wëë- waa- -gwë -nu 'ka, 'ö 'më 'wo dɔ- -pë kë -dhe 'ka 'wo- kë sië- 'ka bha- 'dhö. (Pë -nu 'wo "dhü bha pë "blëen- "wëëwëedhe 'ö "tëë -sü 'yaa- -gɔ □në- -nu 'ka.)

30 "Tüng 'ö më □gban- gun- 'ka wo tiibha bha, 'yaa gun Atanna "piü □dhe 'ö za dɔ më -bha -a "tüng bha- 'gü, "këë □taamasü ya- 'gü, -yö më "pëpë □gban -dhe sië -dhe "pëpë □gban 'gü kö -wo wo kwaa wo -bha -tosëa kë -kɔ yaa -nu bha- -nu -zü kö -wo nu ö "piü.

31 -A 'klɔɔ- -mü □dhe -yö -dhekpaɔyi do -ya -sü 'ka kö -yö bɔ- 'ka më 'ö- -ya ('wo- -dhe Yesu) bha- -ta kö -yö za dɔ- 'ka

"kprungtaame -nu -bha tean- -ta. 'Wôn 'ö-
-wôn 'gü 'yö- yi to "dhiü 'yö 'mε 'ö "dhü
bha- bɔ, 'yö- bho ga 'gü kö mε □gban -wa
dɔ bha 'yö bha.

³² □Dhe 'ö Atenö -mε -nu □wa 'wôn 'ö -kë
mε "bhü- -nu -bha -go ga 'gü -sü 'ka bha-
ma, 'yö mε 'bha -nu 'wo □wεε dɔ Pɔdhö
-bha, 'yö mε 'bha -nu -dɪ 'pö 'wo- pö: «Yi
-dho yi "tu 'to 'wôn -nu 'i- pö sië bha- -bha
yi "wεε 'bha 'ka.

³³ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Pɔdhö -yö
-kan -nu -bha.

³⁴ "Kεε yö -zë □gban 'gü, mε ga 'bha
-wo kë -slɔɔ mü 'wo to -kplü -sü 'ka
Pɔdhö -bha, 'ö 'wo 'dhang bho -wɔ -nu 'ö-
pö bha- "dhiü. Denisi 'ö -kë zagɔbhome
-nu 'wo Adheopazö mü bha- mε do 'ka
bha waa- dhebhönë do 'bha 'wo- -dhe 'pö
Damadhisö bha waa- mε ga "kεε bha -zë
-wo kë 'dhang -bho Atanna -wɔ "dhiü.

18

Pɔdhö -bha -kë Kodhengtö -kɔ

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Pɔdhö -yö go
Atenö 'yö -ziö 'ö dho Kodhengtö -pö 'gü,

² 'ö dho 'yö -kpan Zuifö mi do 'wo- -dhe
Akidhasö, 'ö bho 'Pɔn -sε 'gü bha waa- ö
-bha dhebhö 'wo- -dhe 'pö Plisidhö bha-
-nu -bha kö □wa 'go Itadhi -sε 'gü □wa nu
Kodhengtö, "kεε kö- yi 'yii □gwëë □kö. -A
-nu nu -gen -mü □dhe kö Itadhi -sεkɔɔnme
'kpii- 'wo- -dhe Klodö bha □yaa- pö Zuifö
-nu "pεpε □gban -wo 'go Wlɔmö -pö 'gü.
'Yö Pɔdhö -yö dho- -nu -dhe 'gü.

³ □Dhe 'ö -kë □dhe weng- -nu -a -nu kë
-yë -yö -gun do, ('ö 'wo -kë sɔkɔdɔmε 'ka
bha), 'yö Pɔdhö -yö to- -nu -go 'kɔɔdhö 'yö
weng- -nu 'wo yë -kë wo "kwëë.

⁴ 'Yö Pɔdhö waa- Zuifö -nu waa- Glökö
-nu 'wo zaɔdhe -da wo "kwëë -kpeawo
Atanna -wɔ -ta Zuifö -nu -bha -bho "kwëë
-kɔ 'gü -a -nu -bha □glooyi "pεpε □gban
'ka. 'Yö Pɔdhö -ya 'gü pö- -nu -dhe ö faan
□gban 'ka kö -wo "wɪ ö -wɔ -bha.

⁵ □Dhe 'ö Sidhasö waa- Timote □wa 'go
Maseduanö -wa nu, 'yö Pɔdhö -yö dho
"töng □gban 'gü Atanna -wɔ -pö Zuifö -nu
-dhe -dhe 'gü, kë "dhü kö 'ö- -zɔn -nu -dhe
□dhe Yesu □në Atanna -bha -Yame 'ka.

⁶ "Kεε □dhe 'ö Zuifö -nu 'wii "wɪ Pɔdhö
-wɔ -bha, 'ö 'wo gun "si -nu bho sië- -go,

'yö ö -bha -sɔ □kpëng kö 'ö- -zɔn -a -nu
-dhe □dhe -a -nu 'gü □ya see- kö- -dhe 'bha
'yii 'to ö -bha. 'Yö- pö- -nu -dhe "gbü- 'ka
'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'kii dha (Atanna -bha
'wôn -bho mε 'gü -sü -go) kö -yö -sü kaa
□dede □në ka -bha kö 'yii 'to ma -zë n -bha.
□Dhe 'ö "dhü □ya 'go □dεε 'gü, a -dho n -kɔ
"kan ka "dhiü 'a dho 'mε 'waa Zuifö 'ka-
-nu "piü kö 'a Atanna -wɔ pö- -nu -dhe.»

⁷ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö ö □kwaa- -nu
-zü 'yö dho göndënë do 'wo- -dhe Titiusö
Zutusö 'ö -kë Atanna □bhlëëyame 'ka, 'ö-
-bha 'kɔ- gun dɔ sië Zuifö -nu -bha -bho
"kwëë -kɔ "sɔɔ bha- -go 'kɔɔdhö.

⁸ Klipusö 'ö -kë Zuifö -nu -bha -bho
"kwëë -kɔ -gɔmε 'ka bha -yö kë 'dhang
-bho kwa Dëmε -wɔ "dhiü waa- ö -go
'kɔɔmε -nu 'dhö. 'Yö Kodhengtö -mε -nu
'dhe 'wo Pɔdhö -wɔ ma 'pö, -a mεgbedhe
'wo 'dhang bho Yesu -wôn "dhiü 'yö 'wo-
-nu -bɔ Yesu 'ka -zu bho.

⁹ Gbeng do 'gü 'yö Pɔdhö "yan 'gü -yö
-da, 'yö kwa Dëmε -ya pö- -dhe: «"Suü 'ya
'dho i kë! -Bhö i faan dɔ dhiang -zë 'mε
'wo -dhe ya- 'gü -a -nu -dhe -sü -bha, 'bha
'dho i "dhi ta,

¹⁰ -a -gen -mü □dhe a i "piü. Mε 'bha -kɔ
'yii 'dho □mɔɔ- -bha kö -yö i 'kun kö -yö
pë yaa 'bha kë i 'ka; -a -gen -mü 'zü □dhe
'mε 'wo dho bɔ n 'ka 'pödhε ya- 'gü -wo
'gbε!»

¹¹ Pɔdhö -yö -kwε do waa- ö 'gbu □në-
-kë Kodhengtö -pö bha- 'gü kö -yö mε -nu
draan- sië Atanna -wɔ -bha.

¹² "Töng 'ö Gadhion- gun- 'ka -gblüdë 'ka
Wlɔmö "sε -go 'dhe 'wo- -dhe Akai bha-
'gü bha- 'ka, 'yö Zuifö -nu 'wo wo zü ma
'koo Pɔdhö -dhe, 'yö 'wo- kun 'wo dho- 'ka
"sεgɔdhiömε -kuu "dhiü 'yö 'wo- 'wôn -da
-dhe,

¹³ 'wo- pö-: «'Mε ya □ya yii- 'tɔng- bho,
-a -gen -mü □dhe -yö Atanna -dhökë -kɔ
-dee 'ö 'yaa yii- 'tɔng- 'gü □në- -zɔn sië mε
-nu -dhe!»

¹⁴ □Dhe 'ö Pɔdhö yöö dhiang zë, 'yö
Gadhion -ya pö Zuifö -nu -dhe: «Zuifö -nu
'ka ya, -Ka -dhe -ga! □Ya kë □dhe 'mε 'ö ya
-yö 'wôn "gbü- "wεε 'bha □në- -kë, "εεn
'wôn yaa 'bha -mü 'nu, kö a -dho "töng 'sü
'a n "tu to- -bha -së 'ka,

15 "këë □dhe 'kö -kë □dhe zaodhe 'ö -gban -wu "wlaasü -nu -bha, "ëen me 'to -nu -bha, "ëen ka -bha 'tong- -nu -bha -a -wôn -mü bha, kaa □dede -kaa -gö bho. Ma -zë 'mii 'dho "wı 'wôn suu -nu bha -nu -gö bho -sü -bha!»

16 'Yö ö -bha "södha -nu bə 'yö 'wo- -nu -kë ö -bha zadokö bha- 'gü.

17 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'me 'wo -dhe bha- 'gü bha 'wo Sositeno 'ö -kë Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö -gome 'ka bha-kun, 'yö 'wo -ya -ma -sü -bha zadögükö "dhiëngdhö mü, "këë 'yii kë Gadhion 'gü 'wôn 'bha 'ka.

Pödhö bha ö yee -kë kö -yö 'dho Angtiösö -ko

18 Pödhö kë -gwëë Kodhengtö -pö 'gü □dedewo 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo mü bha- -nu "piü, 'yö gun -na 'ö □kwëë 'dhu kö yö 'dhö, Plisidhö 'dhö, (-a -bha gön) Akidhasö 'dhö 'wo dho Siidhi -se 'gü. "Këë "sanni -wo 'dho, Pödhö -yö -to "yitago 'sü -dhe 'ö Kodhengtö, 'wo- Sangkle -dhe -kë bha- 'gü 'ö ö -gö "kpaa bho -sö 'ö- -bhö Atanna -dhe bha- -wôn 'gü (□dhe -kö 'wo- -kë 'ka -a -nu wö -kö 'gü -a 'dhö), 'yö 'wo gun -na -da "yitago 'gü.

19 'Yö 'wo dho 'wo □loo Efezö, 'yö Pödhö -yö -kan Plisidhö waa- Akidhasö -a -nu -bha -dhe bha- 'gü. 'Yö yö -zë 'ö dho Zuifö -nu -bha -bho "kwëë -kö 'gü, 'yö weng- -nu 'wo -ya -dhe do 'gü 'wo zaodhe -nu -da 'wôn -nu 'wo -gban Atanna -wu -bha bha- 'gü.

20 'Yö 'wo- pö- -dhe -yö □gloo wo "piü mü, "këë 'yö Pödhö 'yii "wı- -bha -a -nu -gö.

21 'Yö ö -wu -da -nu -dhe 'ö- pö: «□Ya kë □dhe Atanna □ya "wı- -bha a -dho n yee kë 'zü -deewo 'a nu zun ka -dhe 'gü.» 'Yö -da "yitago 'gü 'ö go Efezö 'ö dho.

22 □Dhe 'ö dho 'ö □loo Sezadhe, 'yö □loo mü, 'yö -ta "sia- 'ö dho Zedhizadhemo kö 'ö Atanna -bha 'kodhigüme -nu 'wo mü -a -nu □tua bho. □Dhe 'ö □yaa- kë "dhü, 'yö dho Angtiösö.

23 □Dhe 'ö □ya "töng 'në 'bha kë mü, 'yö dho 'yö □nië Gadhatö -se waa- Flizi -se -nu 'gü, 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu faan

do -sü 'ka -a -nu -bha -zö -yö Atanna -dhe -sü -bha.

Apodhösö -bha -kë Efezö -dhe waa- Kodhengtö -dhe -a -nu 'gü -kö

24 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Zuifö mi do 'wo- -dhe Apodhösö 'ö bho Dhezandri -pö 'gü bha 'ö -nu Efezö. 'Me bha -yö -gun "dhikanme 'ö Atanna -wu 'ö -ben zë -sü 'ka -a do 'kpakpadhö -a 'ka.

25 □Ya go mü 'zü 'wôn 'ö -gban 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -bha, -yö kë- □draan 'gbe 'ka □dedewo. Yöö do bha 'zü -yö -gun "yangüsüme 'ka, 'yö Atanna -wu pö me -nu -dhe 'yö me -nu □draan teanwôn -nu 'wo -gban Yesu -bha -a -nu 'ka, "këë 'wôn 'dhe 'kö -gban me "zu -sü -bha bha- 'dhe 'ö -kë Zan -bha me -go 'wôn yaa 'gü -zu bho -sü 'ka □në 'ö gun- do sië doseng.

26 'Yö zun dhiang zë -sü -bha -zögbandhe 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëekëgükö 'gü. "Këë □dhe 'ö Plisidhö waa- Akidhasö -wa -wu ma, 'yö 'wo- -dhe wo -gö 'köodhö 'yö 'wo Atanna -bha zian bha- 'dhe 'yii- do □kö bha- -zön -dhe.

27 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Apodhösö -ya pö yöö 'dho Akai -se 'gü, 'yö 'dhang -bho Yesu -wôn "dhiü -me -nu 'wo Efezö 'wo-faan do 'dho -sü -bha, 'yö 'wo 'sëedhe -kë 'wo- do- -gö kö -yö 'dho- 'ka me 'dhe 'wo mü -a -nu -dhe kö -wa -dheng bun -së 'ka.

□Dhe 'ö □ya 'dho □ya □loo mü, 'yö dho 'dhang -bho Yesu -wôn "dhiü -me -nu 'wo mü -a -nu "piü, -gasite 'ö Atanna -ya -kë -dhe bha- □tröön -yö kë -to 'me 'wo mü bha- -nu -bha □dedewo;

28 -a -gen -mü □dhe -yö -do 'pö Zuifö -nu -ta ö -wu 'ka 'ö- pö- -nu -dhe □dhe 'pë 'wo- kë sië bha wo -dı -pö □në 'wo- wo sië, 'yö- zön -nu -dhe □dhe Atanna -bha -Yame -zë -yö "dhü do, yö -mü Yesu □në- 'ka □dhe -kö 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü bha- 'dhö.

19

Pödhö -bha -kë Efezö -ko

1 □Dhe 'ö gun kö Apodhösö -yö Kodhengtö, 'yö Pödhö -yö bə Azi -se 'gü 'ö dho 'ö □loo Efezö, 'yö -kpan 'dhang -bho Yesu -wôn "dhiü -me 'bha -nu -bha mü

² 'yö- -nu dhε" kpo 'ö- pö: «□Dhe 'ö 'ka 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü, ka kē Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -slɔɔ "wε -ee?» 'Yö 'wo-pö- -dhe: «'Yii- ma -zianwo do □dhe 'Nii- "slüüslü 'bha -yö -dhö (kö yöö 'to- □slɔɔ -sü □nē- -bha).

³ 'Yö Pɔdhö -ya -nu dhε" 'bha kpo 'ö- pö: «"Kεε -go 'wɔn yaa 'gü -zu bho -kɔ suu -mεε 'pö 'ka- wo -sü 'ka 'sa?» 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «-A suu 'dhe 'ö Zan -ya -dhiang zē bha □nē 'yi- wo.»

⁴ 'Yö Pɔdhö -ya pö- -nu -dhe: «'Mε 'wo -wɪ -bha 'wo go woo- □song yaa 'gü □nē Zan -ya -nu -zu, 'yö- pö Izraædhö -sægüme -nu -dhe -wo 'dhang bho 'mε 'ö dho nu ö zian -ta bha- -wɔn "dhiü, -yö -gun "wɪ siē- Yesu □nē- 'ka "dhü bha. (□Dhe 'ö "dhü, -a -dheä -bha □dhe 'ka -bɔ Atanna 'ka -zü bho Yesu bha □nē- 'to 'gü kö -ya -zɔn □dhe 'ka 'dhang bho- "dhiü.)»

⁵ □Dhe 'ö 'wɔn bha □waa- ma, 'yö 'wo -wɪ -bha 'wo- -nu -bɔ Yesu 'ka -zu bho kwa Dεme 'tɔ 'gü.

⁶ 'Yö Pɔdhö -yö ö -kɔ kpa- -nu -ta ('yö □bheä Atanna -dhe), 'yö 'Nii- "slüüslü -yö nu- -nu 'gü, 'yö 'wo -ya dhiang zē -sü -bha -wɔ "wεε 'ö 'waa- dɔ -a 'gü, 'yö 'wo -ya -wɔ -nu 'ö Atanna -ya dɔ- -nu "dhi -a pö -sü -bha mε -nu -dhe.

⁷ 'Mε 'wo "dhü -a -nu -kpaä 'kwëë- -sü -gun mε -kaɔng do ö ga □ple -nu "sinma 'ka.

⁸ 'Yö Pɔdhö -yö dho Zuifö -nu -bha -bho "kwëë -kɔ 'gü 'ö dhiang zē -zɔgbandhe 'ka. 'Yö 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha -gblüdedhe -wɔn -bha -a -dhiang zē- -nu -dhe "su -yaaga 'ka, kö -ya "slē mɔɔ- siē ö zē -dhiang -nu 'gü kö mε 'ö dhiang zē siē- -nu -dhe bha -wo 'dhang bho -wɔ -nu 'ö- pö siē- -nu -dhe bha- "dhiü.

⁹ "Kεε mε 'gbε -wo wo gɔɔ- -kē 'gbü- 'ö 'wii 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü, 'yö 'wo -ya Atanna -bha zian -san kē -dhiang -nu zē -sü -bha mε 'gbε 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe. 'Yö Pɔdhö -yö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'wo gun 'mü -a -nu sü ö □keng-, 'yö 'wo go mε kpö 'gü mü 'yö -ya Atanna -wɔ pö- -nu -dhe -sü -bha yi □gban "pεpε 'ka 'kɔ 'kpüi- 'ö gɔndënë do 'wo- -dhe Tidhanisö 'ö gun mε -nu □klang kē siē- 'gü bha- 'gü.

¹⁰ 'Wɔn bha -wa -kē "dhü -kwε □ple □nē- 'ka, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö mε "pεpε 'wo bɔ Azi -sε 'gü, 'wo Zuifö 'ka, "εεn 'ö 'waa Zuifö 'ka -a -nu □gban "pεpε 'wo 'wɔn 'ö -gban kwa Dεme -bha -a ma bha 'yö bha.

Seva gbö -nu këwɔn

¹¹ Atanna -gun "dhabhliwɔn "gblüglü □dede -nu kē siē Pɔdhö -kɔ -bha,

¹² 'ö- -wɔn 'gü mε -nu -wo -ziö wëëdhö -sɔ -nu waa- sɔ "wεædhe -nu 'ö □wa zun Pɔdhö kwi -bha -a -nu sü 'wo dho- 'ka "yuëdhi -nu -dhe, 'ö 'wo- -yε wo kwi -bha, 'ö- -nu -bha "yua -yö bo "εεn 'zü 'ö "yina yaa -nu 'wo go- -nu 'gü.

¹³ Zuifö 'bha -nu -wo gun □niē siē "yina yaa -nu -kē mε -nu 'gü -sü 'ka 'pö, 'yö 'wo- pö wo- -kē Yesu 'tɔ 'gü, 'yö 'wo- pö "yina yaa -nu -dhe: «'Yi- pö ka -dhe Yesu 'ö Pɔdhö 'dhö -dhiang zē siē bha- 'tɔ 'gü, -ka 'go 'mε 'wo ya- -nu 'gü!»

¹⁴ ('Mε 'wo 'wɔn suu bha- -kē bha Zuifö -nu -bha "saabhómε 'kpüi- do 'wo- -dhe Seva -a gbö -nu □nē gun- -nu 'ka, -wo -gun "saɔple.)

¹⁵ "Kεε 'yö "yina yaa -ya pö- -nu -dhe yi do 'ka 'ö- pö: «A Yesu -dɔ, 'ö Pɔdhö 'dhö 'pē 'ö- 'ka 'a- dɔ 'pö, "kεε ka -zē de -mü ka 'ka?»

¹⁶ 'Yö 'mε 'ö "yina yaa -yö gun- 'gü bha 'ö -pö -nu -ta, 'yö- -kɔ -yö -ziö -a -nu -gɔ 'yö -ya -a -nu -wëëdhe bho -sü -bha □dedewo, 'yö 'wo □dua- -gɔ 'wo -ziö -beang 'ka wo 'kpee- 'ka kö □wa -gi -nu wo, 'yö 'wo go- -gɔ 'kɔɔdhö.

¹⁷ Mε "pεpε 'wo gun Efezö, Zuifö -nu oo, 'mε 'waa Zuifö 'ka oo, "kεε mε "pεpε 'kö 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo -ya kwa Dεme Yesu 'tɔ □bhlëë -ya -sü -bha □dedewo 'ö -ziö 'ka -blεsü -bha -ta.

¹⁸ 'Yö mε 'gbε -nu 'ö □wa kē 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -mε -nu 'ka, 'wo nu mε -nu wëëdhö, 'yö 'wɔn yaa -nu 'wo- -kē 'yö 'wo gun -na 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü bha 'wo- -nu pö.

¹⁹ 'Yö 'mε 'wo gun "zɔbdhe këme -nu 'ka -nu wo, -a mεgbædhe 'wo nu 'sëëdhe -be -nu 'wo gun "zɔbdhe kē siē- -bha bha- 'ka, 'yö 'wo- -nu -gü mε □gban "yan "dhiü 'pö kö- suu -yö 'go "sia-. 'Yö 'sëëdhe -be -nu bha 'wo- -nu song -zun ko "dhiü -kē, -a -nu

song -kë "gbusü bha- -wɔn 'gü, 'yö- 'wëe-
-da 'ko -ta -sü -yö -kë 'wëe- 'gbe □dede 'ka.

²⁰ Kwa Dëmε -wɔ -yö -pɛn -kɔ bha □në-
'gü 'gügbudhe 'ka, 'yö- -bha 'gügbudhe
-zɔn.

Zuëkaankwëedhe -da Efezö -ko

²¹ □Dhe 'ö 'wɔn -nu bha □wa bo -kë
'dhü -sü 'ka, 'yö Pɔdhö -ya pö 'ö 'dho
Zedhizadhëmö. -A 'dho -sü 'ka 'yö bɔ
Maseduanö -dhe waa- Akai -dhe -nu 'gü,
kö -yö ö -zɔ 'gɔn sië □dhe 'ya 'dho Zed-
hizadhëmö ö -dho dho 'ö □loo Wlɔmö 'pö.

²² □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö ö -takunme
-nu □ple, Timote waa- Edhatö -a -nu bɔ
Maseduanö -se 'gü, 'yö yö -zë 'ö "tüng
'dɛdɛ 'bha -kë 'zü Azi -se 'gü mü.

²³ -A "tüng □dede bha- 'ka 'yö
zuëkaankwëedhe 'kpii- -yö -da Efezö -pö
'gü kwa Dëmε -bha zian bha- -wɔn 'gü.

²⁴ Mε do 'bha 'wo- -dhe Demetrisö, 'ö
-kë -piöbhomε 'ka bha 'yö □gebho 'kpii-
'wo- -dhe Atemi bha- -dhökëgükɔ "blɛɛn-
-nu -kë 'wëe- 'ka. 'Yö -kë -a kë -yë 'ka, 'yö
'wëe- 'gbe □slɔɔ- 'gü, 'yö ö -bha yëkëme
-nu □saa- bho- 'ka.

²⁵ 'Yö Demetrisö bha 'ö ö -bha yëkëme
-nu waa- mε 'bha -nu 'ö- -nu kë -yë 'dhö
do bha- -nu -dhe -dhe do 'gü 'yö- pö- -nu
-dhe: «Gɔɔn- -nu, kaa □dede ka- -dɔ □dhe
kwa -bha □naɔ -yö -go yë -nu 'kwa- kë sië
ya □në- 'gü,

²⁶ "kεε 'mε 'wo- -dhe Pɔdhö ya, 'pë 'ö-
kë sië ya ka "yan -ya -dhe 'gü, ka "tu -ya
'gü 'pö. -A -gen -mü □dhe -ya -pö 'ö- pö
-dhökëpë -nu 'ö mε "bhü- -nu 'wo- kë sië
bha 'waa Atanna □dede 'ka, 'yö mε 'gbe
□gban 'wo 'dhang bho sië- "dhiü, "kεε 'yö
'yii kë Efezö -dhe doseng -zian 'ka, 'yö-
-dhe □ya 'to 'dɛdɛ kö □ya Azi -se ya- 'gü
-mε -nu "pεpε □gban zuë" slëe- □yaa- -nu
zuë" bho kwa -bha -zlan bha- -wɔn "piü.

²⁷ 'Wɔn bha 'yii kë □dhe -yö kwa -bha
yë yöö do □në- -go zë, "kεε kwa -bha
-dhökëpë 'kpii- bha- -dhökëgükɔ □bhlëe
'bha 'yaa mε 'bha -go 'zü, 'sa □ya kë "dhü
'pö kö -a -bha 'tobhɔdhe 'ö Azi -se "pεpε
□gban 'gü 'ö -da 'ka "kpongtaadhe "pεpε
□gban -bha bha □ya bo □naa bha.»

²⁸ □Dhe 'ö 'mε 'wo gun 'tu 'to sië- -wɔ
-bha bha 'wo -wɔ bha- ma, 'yö -siö -nu

-dhe □dedewo 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha
'wo pö: «Efezö -mε -nu, yi -bha Atemi -yö
'kpii-, -yö 'kpii-, -yö 'kpii-!»

²⁹ 'Yö □bhlubhluudhe -yö -da 'plöö -dhe
□gban "pεpε 'gü. 'Yö mε -nu 'wo -ya
Gayusö waa- Adhitakö -a -nu □gbiü -sü
-bha wo "piü -zuudhö. Mε □ple bha -wo
-go Maseduanö -se 'gü 'yö 'wo -kë Pɔdhö
"tayɔɔ 'ka. 'Yö 'wo- -nu □gbiü 'wo dho- -nu
'ka -beang 'ka "dhεɛdhö.

³⁰ -Yö -gun Pɔdhö "piü 'nu □dhe 'ö -wo
zang -ta kö 'ö ö -dɪ -zɔn mε kpö bha- -nu
-dhe, "kεε 'yö 'dhang bho Yesu "dhiü -mε
-nu 'wo gun mü bha 'wii "wɪ- -bha.

³¹ 'Yö mε □bhlëesü 'bha -nu 'wo go Azi
-se 'gü 'wo gun Pɔdhö "taɔngdë -nu 'ka 'mü
bha 'wo mε bɔ kö -yö bhεa"- -dhe kö 'ya
'dho 'dho "dhεɛdhö.

³² Zuëkaankwëedhe 'kpii- -yö -da 'mε
'wo □loo 'ko -ta bha- -nu kpö 'gü -kɔ bha
□në- 'gü 'yö 'wo -ya □gban do -sü -bha.
Mε 'bha -nu 'wo "gbla sië -kɔ 'bha 'gü kö
mε 'bha -nu -wɔ wo -bha wo sië -kɔ "wεε
bha- 'gü 'pö. 'Ö mε 'gbe □dede 'wo -kë -a
-nu kpö 'gü 'ö 'wii- -nu -loo 'ko -ta -gen dɔ.

³³ (Mε 'bha -nu -gun -nu kpö 'gü mü 'ö
'wo wo -zɔ -gɔn □dhe Dhezandrö □në nu
□gban do -sü bha- 'ka,) -a -gen -mü □dhe
kö Zuifö -nu -wa -blü sië wo "dhiü. □Dhe
'ö □ya kë "dhü, 'yö Dhezandrö -yö ö -kɔ
"paa 'gü zë mε kpö bha- -nu -dhe kö 'ö
Zuifö -nu -ta 'kɔɔ- -dhiang zë- -nu -dhe.

³⁴ "Kεε □dhe 'ö waa- 'wɔn dɔ □dhe Zuifö
-mü 'ka, 'yö 'wo wo -wɔ -da 'kwëe- 'wo
-ya "gbla -sü -bha dhiang -wɔ do 'ka, 'ö
dho 'ö zun- 'ka "tüng kpö □dede -bha -a pö
-sü 'ka □dhe: «'Kpiidhe -yö Efezö -mε -nu
-bha Atemi □në- -go! 'Kpiidhe -yö Efezö
-mε -nu -bha Atemi □në- -go!»

³⁵ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'wɔn
'yanbhomε do 'ö gun 'pödhε bha- 'gü, 'yö
mε kpö bha- -nu -ta ga, 'yö- pö- -nu -dhe:
«Efezö -mε -nu, mε "pεpε □gban kwa- -dɔ
□dhe 'mε 'kwa Efezö -pö ya- 'gü □në 'kwa
kwa -bha -zlan 'kpii- 'wo- -dhe Atemi bha-
-dhökëgükɔ waa- "blɛɛn- 'ö go dhang- 'gü
'ö -pö bha- -maa kë -kɔ -së -kë.

³⁶ Mε 'bha 'yaa -dhö kö -ya zɔɔ-. □Dhe
'ö "dhü kö -ka dɔ dingdhö kö 'ka -ka bo ka
'ko -nu □bhluu "bhluu kë -sü 'ka!

37 -A -gen -mü □dhe 'me 'ka- -nu kun 'ka nu- -nu 'ka ya, 'wii -dhokëpë 'bha □kwaan kwa -bha -zlan -dhokëgüko 'gü "εεν 'wii kwa -bha -zlan 'kpii- ya- -dhiang yaa 'bha zë.

38 □Ya kë □dhe Demetrisö waa- -bha yëkëme -nu 'wo 'dhö, za 'dhö- -nu -go kö -wa do me 'bha -bha, zadöyi -yö -dhö. □Ya 'go mü 'zü, 'pö- -godhiöme -nu -wo -dhö. -Dhe bha □në- -dhe 'dhö- -bha kö -wo 'dho woo- 'wôn -nu 'ka- 'gü!

39 □Ya kë 'zü □dhe 'wôn 'bha 'dhö- ka -go kö 'ka- pö kö -ka 'dho- 'ka 'pödë -nu -kuu "dhiö, wo □në 'wo 'tong- -nu do, wo □në 'wo dho- bho 'koo,

40 'ka 'dho □gbang do 'zü □dhe 'pë 'ka- do sië bha- 'dhö, -a -gen -mü □dhe 'pë 'ka- kë □dëe bha 'yaa -së. □Ya kë □dhe Wlömö -me -nu □wa 'wôn bha- ma, -wo -dho za do yi -bha 'wo- pö: «Yi "segümë -nu zuë" "wlü sië "sekönmë 'kpii- "piö!» -A -gen -mü □dhe bho 'ö 'kwa- wo "dhuu 'ö kwa □loo 'ko -ta ya- -gen kpenngdhö 'yaa 'dhö kö -yö za -së nu kwa -dhe. □Ya 'go mü -a 'klöö- 'ö dho 'to me "tvödhö 'yaa kwa -go kö 'kwa- pö.»

41 □Dhe 'ö 'me bha □ya bo dhiang bha- zë -sü 'ka, 'yö- pö me kpö bha- -nu -dhe -wo 'dho, 'yö 'wo -kan 'kwëë-.

20

"Ta 'ö Pödhö -yö dho- 'ka Maseduanö -se waa- Glëkö -se -nu 'gü -a -dhiang

1 □Dhe 'ö me kpö bha □wa "kan wo 'kwëë-, 'yö Pödhö -yö 'dhang -bho Yesu "dhiö -me -nu -dhe -dhe do 'gü, 'yö- -nu faan do -wu 'gbe 'ka. □Dhe 'ö □yaa- kë "dhü 'yö ö -wu -da -nu -dhe 'yö dho Maseduanö -se 'gü.

2 'Yö bo "se bha- 'gü 'dhang -bho Yesu "dhiö -me -nu 'wo mü -a -nu faan do -sü 'ka, 'yö Atanna -wu pö- -nu -dhe 'gbe □dede 'ka. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö dho Akai -se 'ö Glëkö -se 'gü bha- 'gü,

3 'yö "su -yaaga -kë "se bha- 'gü, □dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö ö □kwëë- -nu dhu kö 'ö dho Siidhi -se 'gü "yitagö 'gü 'nu, "këë □dhe 'ö □yaa- ma □dhe Zuifö -nu □wa wo 'zü 'ma "kuv kö -wo ö zë, 'yö bo Maseduanö -se 'gü.

4 Με 'bha -nu yi kë -dho Pödhö □keng- Azi -se 'gü. 'Ö Pidhusö gbö 'wo- -dhe Sopateë 'ö go Beedhe bha waa- Adhitakö waa- Sekundusö 'ö 'wo go Tesadhonikö waa- Gayusö 'ö go 'pö Dëebö, Timote, Tisikö waa- Trofimö 'ö woo -dö 'pö 'wo -kë Azi -se 'gü 'në □dede 'ka,

5 'wo go 'pö yi kpö 'gü 'wo dho yi "dhiö Troasö -pö 'gü 'yö 'wo do yi -go mü.

6 □Dhe 'ö troo 'wo- -dhe troo 'ö 'bluu- 'ö "sekë 'yaa- -bha -a -bhö -ta troo bha □ya yën, 'yö 'yi yi -bha □kwëë- dhu 'yi -da "yitagö 'gü Fidhipö, 'yö 'yi -dhekpaoyi "soodhu -kë zian -ta 'yö 'yi -kpan -a -nu -bha Troasö -pö 'gü 'yö 'yi "dhöögö do -kë mü.

Pödhö -bha "ta -totaamasü 'ö dho- 'ka Troasö -pö 'gü -a -dhiang

7 Zuifö -nu □glooyi bha- 'ka yëan" "piö, 'yö 'yi bho 'ko -ta kö 'yi -bhöpë "slöüslö -bhö. 'Yö Pödhö -yö dhiang zë me kpö 'wo gun 'mü -a -nu -dhe. □Dhe 'ö -kë □dhe -yö -dho dho -a -tadhekpao -ta bha, 'yö dhiang zë 'yö- to- 'ka "dhü, 'yö gbeng □zinng 'gü -yö □loo.

8 -Dhangbha 'gbe -yö gun 'kodhi 'yi gun- 'gü 'ko -ta "dhöng 'gü bha- 'gü.

9 'Nëglöonnë "gböng do 'wo- -dhe Ötisö -yö -gun -ya -sü 'ka 'ko finetrö "dhiö kö Pödhö -yö Atanna -wu 'gü □gblëen bha- pö sië, 'yö yi -yö -ziö 'nëglöonnë bha- 'ka, 'yö go finetrö 'ö 'ko -yaaga -naa 'ö 'ko -ta "dhöng 'gü, 'yi gun- 'gü bha- "dhiö 'ö -pö "sia- "kpenngdhö. 'Wo dho -ko -da 'gü kö □ya ga.

10 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Pödhö -yö □löö 'yö "gblëenu 'nëglöonnë bha- -ta 'yö- sü 'ö- -wo ö -gbe 'gü 'yö- pö: «"Sika 'ya 'dho -da ka 'gü, (kö 'zü □ya ga "këë -yö -dho -bö)!»

11 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö -da 'zü -deewo "dhöng 'gü 'yö 'bluu- "kplükplü bho 'yö waa- 'dhang -bho Yesu "dhiö -me -nu 'wo- -bhö. □Dhe 'ö □ya dhiang zë 'zü pinpindhö 'ö □ya 'to- 'ka "dhü 'yënnng- "tëë □ya -wo, 'yö -ziö 'ö dho.

12 'Nëglöonnë 'ö "dhü bha- "yaan -sü □në 'wo dho- do- -go 'köödhö, 'yö -kë -a -nu □gban "pëpë zuë" □niida -wôn 'kpii- 'ka.

"Ta ö Pɔdhö -yö bɔ- 'ka Troasö 'ö dho- 'ka Midhe

13 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'yi dho "dhiü, 'yö 'yi dho 'yi -da "yitagɔ 'ö dho yi 'ka 'pödhɛ 'wo- -dhe Asɔsö bha- 'gü bha- 'gü. -Dhe bha □në 'yi dɔ Pɔdhö -gɔ -a 'gü, -a -gen -mü □dhe -ya -pö yi -dhe ö -dho bɔ ö -gen -ta.

14 □Dhe 'ö □ya -kpan yi -bha mü, 'yö 'yi- sü yi -bha "yitagɔ 'yi nu- 'gü bha- 'gü, 'yö yi dho Mitidhenö -pö 'gü.

15 -A -dhekpaɔyi 'ö dɔ- "piü kö 'ya 'go -dhe 'dhe bha- 'gü, 'yö 'yi dho- 'ka Sio -se 'ö -ya -sü 'ka "yi □zinng 'gü bha- "sɔɔ. -A -dhekpaɔyi 'dhe 'ö dɔ- 'dhe bha- "sɔɔ, 'yö 'yi dho "sɛgɔ bha- 'dhe 'wo- Samɔsö -dhe -kë bha- 'gü. -A -dhekpaɔyi 'dhe 'ö dɔ- "piü 'zü 'yö 'yi dho 'yi □loo Midhe -pö 'gü.

16 'Yö Pɔdhö -ya pö 'yi bɔ Efezö -pö "sɔɔ, "kɛɛ kö 'ya 'dho 'daɔnnu mü kö "töng 'ya 'dho ziö yi -ta Azi -se 'gü. -A -zu -yö -gun dun sië, kë "dhü kö ö -kɔ □ya □sloo- bha, kö 'ö kë Zedhizadhëmö Pangtökötö □niidadhe -yi □dede bha- 'ka.

Pɔdhö -bha dhiang -zë zian -bho Atanna -bha mɛ -nu 'ka -mɛ -nu 'wo Efezö -a -nu -dhe -kɔ

17 □Dhe 'ö 'ya □loo Midhe -pö 'gü, 'yö Pɔdhö -yö mɛ bɔ 'mɛ 'wo zian bho sië 'mɛ 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü Efezö -a -nu 'ka 'bha- -nu -dhe kö -wo nu.

18 □Dhe 'ö □wa nu □wa □loo- -dhe 'gü, 'yö- pö- -nu -dhe: «Kaa □dede ka n kë -kɔ 'a -kë 'ka ka -dhe 'gü 'ö sü yi -blɛsü 'a nu- 'ka Azi -se 'gü -a -bha 'ö zun- 'ka □dɛɛ -bha bha- -dɔ.

19 □Dhe a ka yë -kë kwa Dëmɛ -dhe -gɔ -dho -a -dhe "sia- -sü waa- "gbu 'ka 'ö 'a -ziö 'wɔn "gbu- -nu 'gü, 'ö Zuifö -nu 'wo □suasua -nu -ya n -bha kö □wa wo zü 'ma 'koo.

20 Kaa □dede ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe 'wɔn -nu 'wo □bhlëesü ka -bha dhasü -wɔn 'gü, 'mii- 'bha -bin ka -gɔ, "kɛɛ a ka -draan -a □gban "pɛpɛ -bha mɛ kpö 'gü, "ɛɛn ka -bha 'kɔɔdhe -nu 'gü,

21 'ö 'a Zuifö -nu waa- 'mɛ 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe n faan □gban 'ka kö -wo 'go woo- 'wɔn yaa 'gü kö -wo slëë- Atanna "piü, kö -wo 'dhang bho kwa Dëmɛ Yesu -wɔn "dhiü.

22 □Dhe 'ö "dhü, 'dho □në 'a- wo sië Zedhizadhëmö □dhe -kɔ 'ö 'Nii- "slüüslü -ya pö- 'ka n -dhe □dhe 'a- kë- 'ka gbong- gbongdhö -a 'dhö ya. 'Sa 'wɔn 'ö dɔ sië n -gɔ mü 'maa- dɔ.

23 -A 'dhe 'a- -dɔ 'ö 'Nii- "slüüslü -ya -zɔn n -dhe 'pö- -nu 'a ziö sië- 'gü 'dɔɔndhö bha- -nu 'gü, yö -mü □dhe sëë "gbu- bho -sü waa- -dho -kaso 'gü -wɔn -yö n -bha.

24 "Kɛɛ □ya 'to mang □dede -zë n -bha -bha, n "tu 'yaa ma -tosea -wɔn -bha, 'maa- yö -zianwo □dhe 'pë 'ö- -wɔn 'dhö "gbu- -a 'dhö, 'wɔn doseng 'ö ma 'yaanu 'a n -zu gɔn- 'ka, -yö -mü -kɔ 'a dho- kë- 'ka kö yë 'ö n Dëmɛ Yesu -ya "kplëng bho n -bha, 'ö -kë -a -bha 'wɔn -taɔng -së 'ö -gban Atanna -bha -gasite 'ö- -kë kwa -dhe -a -bha -a pö -sü 'ka bha 'a- "dhiü -ya -së 'ka, kö 'ö □dhe -bɛang 'dhö 'a- -ga 'sü bha □në- 'ka.

25 A kë -nu ka kpö 'gü 'ö 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha -gblüädhe -bha 'a- pö ka -dhe, "kɛɛ a- -dɔ □taama -sü ya- 'gü □dhe mɛ 'bha 'kii 'dho "yan -kpan n -bha 'zü, 'dho 'ö maa- wo ya- zian- 'gü.

26 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö sië ka -dhe □dɛɛ n zuë" □gban 'ka □dhe 'mɛ 'ö dho ö -dɪ □dheng, ('ö go zian 'ö- du 'yaa- -bha ya- -ta) ka □zinng 'gü, kö ma -zë n -da -wɔn 'yaa -mü bha 'yö bha,

27 -a -gen -mü □dhe "ta -kɔ 'ö Atanna -bha zian -ta 'ma- □gban pö ka -dhe 'mii- 'bha -bin ka -gɔ.

28 □Dhe 'ö "dhü, -ka ka -zu kë ka -dɪ "piü kö 'ka ka -zu kë Atanna -bha mɛ -nu 'ö 'Nii- "slüüslü -yö ka -ya -a -gɔ "dhiü kö 'ka- -maa kë bha- "piü 'pö!

□Ya 'go yö -zë 'gü, -ka ka -zu 'to Atanna -bha mɛ -nu "pɛpɛ 'ö yöö □dede 'ö- -nu dho ö -dɪ Gbö 'wo- zë -a □yɔɔn 'ka bha- "piü;

29 -a -gen -mü □dhe a- -dɔ □dhe □ya kë □dhe 'ma 'dho, 'mɛ 'wo □dhe laa 'dhö 'ö 'wo dho "kpëng- kë 'mɛ 'wo bha- -nu -gɔ, -wo -dho -da ka kpö 'gü.

30 'ö □suakëme 'bha -nu -zian 'wo □wlü ka kpö 'gü -dhe □dede 'gü 'wo □sua -dhi- ang -nu zë kö 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu bho zian 'ö pö 'aa- -bha bha- -ta kö -wo ziö- -nu □keng-.

31 □Dhe 'ö "dhü -ka ka -zu 'to ka -dɪ 'gü! □Ya 'go mü 'zü kö 'ka- kë 'pö □dhe -kɔ 'a- -kë 'ka ka kpö 'gü -kwɛ -yaaga 'ka, 'ö n 'gü

'yii ga -dhio -dɔ ka -ta -sü 'ka 'yënnɔ- 'gü waa- gbeng -nu ɔgban 'gü "gbu 'ka bha- 'dhö.

32 'Ma ka "kplëng bho Atanna waa- -bha -gasite -kë kwa -dhe -wu bha ɔnë- -bha kö yö ɔnë -yö ö "töng kë ka 'gü ɔtaama -sü ya- 'gü, -a -gen -mü ɔdhe yö ɔnë- -kɔ dho ɔmɔɔ- -bha kö -yö ka gba faan 'ka, -εε 'zü kö -yö -dhekpao dhia" saan 'ö- -ya 'me 'wo bɔ ö 'ka- -nu -gɔ bha -yö ka -bha nu.

33 N zuë" 'yii bhɔ me 'bha -bha 'wëë- -bha, "εεn -a -bha sɔ 'bha -bha ka kpö 'gü.

34 Kaa ɔdede, ka- -dɔ ɔdhe yë ɔnë 'a- -kë n -dɪ -kɔdhe 'ka 'yö 'pë 'ö yaa ma -me -nu yi -mawɔn -yö zun- -bha 'a- ɔslɔɔ.

35 A- -kë "dhü kö 'a- -zɔn ɔnë- wo ka -dhe ɔdhe kwa -dho yë kë ɔdhe -kɔ bha ɔnë- 'dhö kö 'kwa me 'ö "sɪ 'yaa- -nu -dhe -a -nu -ta 'kun, kö kwa -zɔ -yö -bö kwa Dëme Yesu yöö ɔdede 'ö -wu 'ö- pö ɔdhe: «I -bha pë -nu me -dhe -sü -yö i -bha 'wɔn -së 'kpii- 'ka 'ö ɔziö- me -bha pë -nu i -dhe -sü -ta bha- -ta».

36 ɔDhe 'ö Pɔdhö ɔya bo 'wɔn -nu bha- -nu pö -sü 'ka, 'yö waa- 'me -nu 'wo bha 'wo zun wo kpiö 'gü 'yö 'wo ɔbheä- -dhe.

37 ɔDhe 'ö ɔwa bo -bheä Atanna -dhe -sü 'ka, 'yö 'wo wo -wu -da Pɔdhö -dhe "gbu 'ka, -a -gen -mü ɔdhe Pɔdhö -dho -gun -a -nu kë sië ɔdedewo.

38 -A -nu ɔgban wëë'- -gun -siö -sü 'ka ɔdedewo -a pö 'ö Pɔdhö -ya wo- -nu -dhe ɔdhe 'yii 'dho ö "yan -kpan wo -bha 'zü bha- -wɔn 'gü. 'Yö 'wo dho- -dɔ zian -dhe 'gü 'wo dho 'wo ɔloo "yitagɔ "dhiü.

21

Pɔdhö -dho Zedhizadhëmö -kɔ

1 ɔDhe 'ö 'ya "kan yi 'kwëë-, 'yö 'yi -da "yitagɔ 'gü 'yi dho vɛedhö Kɔsö -sɛ 'gü. ɔDhe 'ö- -tadhe ɔya ɔkpao, 'yö 'yi dho Dhɔdö -sɛ 'gü, 'yö go mü 'zü 'yi dho Patadha 'plöö.

2 'Yö 'yi -kpan "yitagɔ do -bha mü kö -yö 'dho sië Fenisi -sɛ 'gü, 'yö 'yi go- -blɛəsü bha- 'gü, 'yi -da 'dhe bha- 'gü 'yi dho.

3 'Yö 'yi dho 'yi ɔloo "sɛgɔ 'ö -ya -sü 'ka "yi ɔzinng 'gü 'wo- -dhe Siplë bha- "sɔɔ, 'yö 'yi "sɛgɔ bha- yö yi "dhiü ɔdhe 'pɛ 'dhö, "kɛɛ 'yö 'yi- to yi ɔkwaa- 'gü, 'yö 'yi dho Siidhi -sɛ 'gü 'yi dho 'yi ɔloo Tii -dhe 'ö

"yitagɔ dho ɔkwɛɛ- lɔɔ- -bha bha- 'gü 'yö 'yi ɔlɔɔ mü.

4 ɔDhe 'ö 'ya -kpan 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ -nu -bha -dhe bha- 'gü, 'yö 'yi "dhɔɔgɔ do -kë -a -nu "piü mü. 'Yö 'Nii- "slüöslü -yö 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -mɛ -nu 'wo mü bha- -nu -zɔ -bö ɔdhe 'wɔn "gbu- -dho Pɔdhö ɔslɔɔ Zed- hizadhëmö, 'yö 'wo- pö- -dhe 'ya 'dho 'dho.

5 "Kɛɛ ɔdhe 'ö 'ya "dhɔɔgɔ do kë- -nu "piü mü, 'yö 'yi dho yii- "ta 'ka "dhiü, 'yö waa- -nu -bha dhebhɔ -nu, -a -nu -bha 'në -nu 'wo dho yi -dɔ zian- -dhe 'gü, 'yi go- 'ka 'plöö 'yi dho 'yi ɔloo "saan "dhiü, 'yö 'yi zun yi kpiö 'gü ɔweeyi "dhiü -dhe bha- 'gü 'yö 'yi ɔbheä Atanna -dhe.

6 ɔDhe 'ö 'ya -wu -da yi 'ko -nu -dhe "pɛpɛdhö, 'yi -da sië "yitagɔ 'gü kö woo -dɪ 'pö -wo 'dho sië wo -gɔ 'pödhö.

7 'Yö 'yi dho yii- "ta 'ka "dhiü 'yi go Tii 'yi dho Pötodhemaisö -pö 'gü 'yö 'yi yi dheebhang -nu 'wo Yesu -bha 'ka mü -a -nu ɔtua bho, 'yö 'yi -dhekpaoyi do -kë -a -nu "piü mü 'pö.

8 ɔDhe 'ö -dhe ɔya ɔkpao, 'yö 'yi dho yi "dhiü, 'yi dho 'yi ɔloo Sezadhe -pö 'gü, yi -da Fidhipö 'ö -kë Atanna -wu pö -mɛ 'ka bha- -gɔ 'kɔɔdhö -dhe bha ɔnë- 'gü 'yö 'yi -wɔ mü. Fidhipö bha -yö -kë me "saɔplɛ 'ö Yesu -bha ɔklangdhiü -nu 'wo -kɔ -yɛ -nu -bha Zedhizadhëmö "töng 'bha 'gü bha- mɛ do 'ka. ('Wɔn 'ö -gban me "saɔplɛ bha- -nu -wɔn -bha -yö mü.)

9 Fidhipö bha- 'dhu 'nëdhiëng -nu -yi- isiö 'ö 'waa gwaan- -bha -wo -gun mü 'ö 'wo gun Atanna -wu "dhiü ɔloo sië -nu wo.

10 Yi -dhekpaoyi 'gbɛ -dɪ "püpü -kë mü, 'yö Atanna -wudhiüloomɛ do 'wo- -dhe Agabusö bha 'ö go Zude -sɛ 'gü 'ö nu yi "piü.

11 'Yö Pɔdhö -bha kwi "pɛn sü, 'yö ö -gen waa- ö -kɔ -nu -lö 'ka 'yö- pö: «'Wɔn 'ö 'Nii- "slüöslü -ya pö n -dhe 'yö ya, -ya pö: «'Mɛ 'ö- -bha kwi "pɛn 'dhö n -gɔ ya, Zuifö -nu -dho -a -lö Zedhizadhëmö ɔdhe -kɔ ya- 'dhö, 'yö 'wo- dɔ 'mɛ 'waa Atanna dɔ- -nu -gɔ».

12 ɔDhe 'ö -wu -nu bha 'ya- ma, 'yö yi 'dhö, Sezadhe -mɛ -nu 'dhö, 'yi ɔkpaa yi 'kwëë- 'yi ɔbheä Pɔdhö -dhe ɔdedewo kö 'ya 'dho 'dho Zedhizadhëmö,

13 "kεε 'yö- -yɔ bɔ yi -gɔ 'ö- pö: «Më □në -kë 'yö 'ka "gbu bɔ kö n zuë" "dhiü -yö "tεε? □Ya 'to ma -zë n -bha -bha n -lö -sü 'yaa n 'gü 'wɔn 'bha 'ka, 'kö 'ma ga -zian □në- wo Zedhizadhëmö n Dëmε Yesu -wɔn 'gü -yö n 'gü -së.»

14 "Kεε □dhe 'ö -kë □dhe Pɔdhö 'yii "wɔ yi -wɔ -bha, 'yö 'yi yi bo -a -bho zian- -sü 'ka, 'yö 'yi- pö kwa Dëmε dhɔɔbhaa -yö kë.

15 □Dhe 'ö 'ya -dhekpaɔyi 'bha kë 'mü, 'yö 'yi yii- □kwεε- -nu dhu 'yö 'yi dho Zedhizadhëmö.

16 'Dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'bha -nu -wo kë -go Sezadhe, 'wo dho yi dɔ zian- -Wo -dho 'wo yi dɔ gɔndënë do 'ö- 'dhang -bho Yesu "dhiü -yi □ya □gwëë 'pö 'wo- -dhe Nasɔn 'ö go "sεgɔ 'ö -ya -sü 'ka 'yi □zinng 'gü 'wo- -dhe Siplë bha- 'gü bha- -gɔ 'kɔɔdhö 'yö 'yi -wɔ mü.

Pɔdhö -bha -wo Zakö -dhe 'gü -kɔ

17 □Dhe 'ö 'ya 'dho 'ya □loo Zedhizadhëmö, yi dheebhang -nu 'wo Yesu -bha 'ka mü -wo yi -dheng bun zuë" □nii -da -sü 'ka □dedewo.

18 □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaɔ, 'yö yaa Pɔdhö -nu 'yi dho Zakö -gɔ 'kɔɔdhö, 'yö mε zizi -nu 'wo Yesu -bha 'ka Zedhizadhëmö 'wo nu 'wo -kpan yi -bha mü.

19 'Yö Pɔdhö -ya -nu □tua bho, 'yö ö "kplëng bho- -nu -dhe, 'yö pë -nu 'ö Atanna -ya -kë -a -kɔ -bha 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü bha- □gban "pεpε sü 'do 'do 'yö- -gen bho- -nu -dhe.

20 □Dhe 'ö □waa- -wɔ -nu bha- ma, 'yö 'wo -ya Atanna 'tɔ bɔ -sü -bha. 'Yö 'wo- pö Pɔdhö -dhe: «Yi dheebhang, -bhö -dhe -ga, pë -nu 'wo kë sië Zedhizadhëmö -pö ya- 'gü -a -nu -ga 'wo ya: Zuifö -nu "gblü drun 'gbε □dede □wa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü. -A -nu □gban "pεpε -wo Atanna -bha 'tɔng- -nu 'ö Moizö -ya nu kwa -dhe bha- -kun -së 'ka.

21 "Kεε -wa ma -sü 'ka □dhe i- -pö Zuifö -nu 'wo -pɛn -sü 'ka "sεgɔ "wεεwεε -nu 'gü bha- -nu -dhe 'i- -nu □klang -kë 'ka □dhe -wo wo kwaa- 'tɔng- 'ö Moizö -ya nu kwa -dhe bha- -zü, □ya 'go mü 'zü 'wa 'dho woo- 'në -nu kë 'gbannë 'ka 'zü "εen 'wa 'dho Zuifö -nu -bha -tosεadhe kë -kɔ 'wo bho- 'gü bha- 'bha kë 'zü.

22 □Dhe 'ö "dhü 'kwa- kë □dhe? □Ya kë □dhe kö 'mε 'wo bha -wo i nu -wɔn ya- ma, -wo -dho bho 'ko -ta 'gbε □dede 'ka.

23 □Dhe 'ö "dhü, 'pë 'yi dho- pö i -dhe bha -bhö -a kë! Gɔɔn- -nu -yiisiö 'wo "plüün bho -sü 'ka Atanna -dhe -wo kwa kpö 'gü -dhe ya- 'gü.

24 □Dhe 'ö "dhü -bhö 'dho kö kεng- -nu 'ka □mɔɔ- 'gü kö -bhɔkwëëdhe 'ö- -nu "plüün -bho 'gü -wɔn kë -sü "dhiütodhe 'gü, 'ö dho- -nu kë "slüöslü Atanna wëëdhö bha 'ka- kë ka "kwëë. "Kεε kö bhi □në 'i- -nu -bha "saa- -bho 'ka -pë -nu sɔng nu kë "dhü kö -wo wo -gɔ bho. Yö □në □ya kë "dhü 'yö mε □gban- dho- 'wɔn dɔ □dhe 'pë 'wo- pö i -bha bha- -bha 'yaa tɛanwɔn 'ka, "kεε i i -bha -tosεa -kë Moizö -bha 'tɔng- 'kun -sü 'ka.

25 -A 'dhe 'ö -gban 'mε 'waa Zuifö 'ka "kεε 'ö □wa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü -a -nu -bha -bha bha, 'wɔn 'yi- dɔ 'wɔn -së 'ka -a -nu -bha 'ka, yi- -bɛn zë -sü 'ka 'sëëdhe 'gü 'yi- bɔ- -nu -dhe. Yö -mü □dhe kö 'wa 'dho -bhöpë -nu 'wo "saa- bho- 'ka -dhɔkëpë -nu "dhiü bha- -bhö. □Ya 'go mü 'zü 'wa 'dho pë □yɔɔn -bhö, □ya 'go mü 'zü wü 'ö- □yɔɔn 'yii □wenng 'wa 'dho- -bhö, -a -gen -mü □dhe kö- "tung 'yii "pɔ. □Ya 'go mü 'zü kö -wo wo -dɔ 'kun -zua zë -sü -gɔ.

26 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Pɔdhö waa- gɔɔn- -nu -yiisiö bha 'wo dho. □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaɔ, 'yö- -nu □gban 'wo -gɔ "kian 'gü -sü bha- -kë. 'Yö Pɔdhö -yö dho Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü, 'yö "tɔng 'ö- -nu -bha -kë "slüöslü -troo dho yën- 'ka bha- pö mε -nu -dhe, -a -gen -mü □dhe yi 'ö bha □në 'ö dho- -nu -bha "saabhokapë -nu sɔng nu- 'ka.

Pɔdhö 'kun -kɔ

27 □Dhe 'ö- -dhekpaɔyi "saɔplε ('ö 'wɔn 'wo- "plüün bho Atanna -dhe bha- 'gü -wɔn -kë 'gü -dhekpaɔyi 'ka bha) bha □ya yën □gban wo, 'yö Zuifö -nu 'bha -nu 'wo go Azi -sε 'gü bha 'wo "yan -kpan Pɔdhö -bha Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü, 'yö 'wo mε 'gbε zuë" □wlü Pɔdhö "piü 'yö 'wo- kun.

28 'Yö 'wo -ya "gbla -sü -bha "gbu- 'ka 'wo- pö: «Izraëdhö -mε -nu, -ka nu yi -dhe! -Ka -dhe -ga, 'mε 'ö ya □në -da "sε "piü 'yö bɔ -dhe □gban "pεpε 'gü 'yö mε

□gban "pεpe □draan 'ö pö: «'Me 'yi -kë Izraedhö -me -nu 'ka oo, Moizö -bha 'tong- -nu oo "εεn Atanna -dhökëgükö ya yi 'bha yi □bhlëë 'yaa 'dhö!» □Ya 'go mü 'zü □ya -da 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu 'ka kwa -bha Atanna -dhökëgükö ya- 'gü, 'yö- -kë "dhü -sü bha- 'gü □ya -dhe 'ö "slöüslö bha- -kë -dhiisü.»

29 ['Pë 'ö -kë 'yö 'wo- pö "dhü bha yö -mü □dhe kö □wa wo "yan -kpan Trofimö 'ö go Efözö 'ö 'yaa Zuifö 'ka bha- -bha Pödhö □keng- 'pö- bha- 'gü, 'yö -kë -nu 'gü □dhe □ya -da 'ka Atanna -dhökëgükö ('ö 'me 'waa Zuifö 'ka 'waa -da mü bha-) 'gü.]

30 'Yö □bhluubhluudhe -yö -da 'pödhë bha- 'gü zian □gban 'ka, 'yö 'pögüme -nu 'wo go -beang 'ka -dhe □gban 'gü 'wo nu 'wo Pödhö kun 'yö 'wo- □gbiü -zuudhö 'wo go- 'ka Atanna -dhökëgükö 'gü, 'yö 'wo- "kwεε ta -dhe do bha- 'gü.

31 -Wo -to -a "slë mɔɔ- -dhe 'gü kö 'wo Pödhö zë, 'yö- -taong -yö dho 'ö -kpan Wlömö -me -nu -bha "södha -göme 'kpii- 'ö gun Zedhizadhemö mü bha- -bha □dhe □bhluubhluudhe □ya -da 'pöme -nu □zinng 'gü.

32 -Wo -to -dhe do bha- 'gü 'yö "södha -göme 'kpii- bha 'ö ö -köwlööme -nu waa- "södha -nu -dhe, 'yö 'wo dɔ -beang -bha 'wo dho me kpö 'gü mü. □Dhe 'ö Zuifö -nu bha- -nu "yan □ya -kpan □lame 'kpii- bha waa- ö -bha me -nu bha- -nu -bha, 'yö 'wo wo bo Pödhö -ma -sü 'ka.

33 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö "södha □lame 'kpii- bha 'ö- pö ö -bha -yame -nu -dhe -wo Pödhö 'kun kö -wa -lö löga □ple 'ka, 'ö "dhü bha kö yöö □dede □ya □yɔɔn Pödhö 'ka klöö-. □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'me 'wo gun □klëen -sü 'ka Pödhö -zü bha 'yö- -nu dheε" kpö 'pë 'ö- -kë waa- 'pë 'ö- 'ka -a ka.

34 "Kεε kö me 'bha -nu -wo "gbla sië -kö "wεε 'gü me kpö bha- 'gü, 'ö me 'bha -nu -wo -gbla -kö "wεε 'bha 'gü 'pö. □Dhe 'ö "södha -göme 'kpii- bha □yaa- dɔ □dhe 'me 'wo bha- -nu -wu 'yaa do, 'yö- pö ö -bha -ya -me -nu -dhe -wo 'dho Pödhö 'ka wo -gɔ "yasa 'gü.

35 "Tüng 'wo □loo- 'ka 'kɔ bha- "kpan gɛng- -dhe □dede 'gü bha kö "södha -nu □wa Pödhö -ya wo -kö -ta "dhüng 'gü -dhe

□në- 'gü me kpö bha- -nu -gɔ kö □wa bhɔ- zë -dhe -bha.

36 -a -gen -mü □dhe kö me "pεpe 'wo gun- -nu □keng- bha -wa pö sië □dhe -wa zë □në- wo.

Pödhö -bha ö -dɪ -ta kɔɔ- za dɔ -kɔ

37 □Dhe 'ö "södha -nu 'wo 'dho sië Pödhö 'ka wo -gɔ "yasa 'gü, 'yö dhiang zë- -nu -bha □lame 'kpii- bha -dhe glékö -wu 'gü 'ö- pö: «A -mɔɔ -bha 'a 'wɔn do 'bha pö i -dhe "wε -ee?» 'Yö "södha □lame 'kpii- bha 'ö Pödhö dheε" kpö 'ö- pö: «"Kwo! I glékö -wu -ma?

38 □Dhe 'kö 'i glékö -wu ma kö Ezitö mi 'ö me -nu zuë" □wlü -dee ya- 'gü "sɛgödhiöme -nu "piü 'ö dho mezëme "gblü -yiisio 'ka "tüng -ta bha 'yaa -mü i 'ka 'sa!»

39 'Yö Pödhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «-Abin, 'me bha 'yaa -mü n 'ka, ma -zë Zuifö -mü n 'ka, Taasö -pö 'ö Sidhisi -sɛ 'gü 'ö- 'tɔ- bhɔ bha- 'gü -në -mü n 'ka. □Dhe 'ö "dhü -bhö dɔ "gbu- kö 'a dhiang zë me kpö ya- -nu -dhe.»

40 'Yö "södha □lame 'kpii- bha 'ö -wu -bha. 'Yö Pödhö -yö dɔ 'kɔ 'wo gun 'dho sië- 'ka -a 'gü bha- "kpan -ta 'yö ö -kö "paa 'gü zë 'me 'wo bha- -nu -dhe. □Dhe 'ö -dhe -ta □ya dɔ dingdhö, 'yö dhiang zë- -nu -dhe -a -nu -dɪ -wu 'ö -kë eblö -wu 'ka bha- 'gü 'ö- pö:

22

1 «N dheebhang -nu, n dë -nu, -ka ka "tu 'to n -takɔɔwu 'ö maa- pö ka -dhe ya- -bha -së 'ka!»

2 □Dhe 'ö □waa- yö kö -yö dhiang zë sië- -nu -dhe -a -nu -dɪ -wu □në- 'gü, 'yö -dheε -yö -ga -a -nu -ta -kpεawo do. 'Yö Pödhö -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö dho- 'ka "dhiü 'ö- pö:

3 «Zuifö -mü n 'ka, a -bhɔ Taasö -pö 'ö Sidhisi -sɛ 'gü bha- 'gü, "kεε a n "klɔ -bho Zedhizadhemö -dhe ya □në- 'gü Gamadhiedhö □keng-. -Yö n □klang -kë 'pö kwa "bhema -nu -bha 'tong- bha- 'kun -kö 'ka □dedewo. -A -wɔn 'gü mang -dɪ 'pö Atanna -bha yë kë -pɛng -yö -gun n -ta □dhe -kö 'ö 'ka- 'ka □dεε bha- 'dhö.

4 'Ö 'a 'me 'wo -da kwa Dëme -bha zian -dee ya- -ta, -a -nu -wëedhe bho 'a- -nu zë-

'ka, 'ö 'a gɔɔn- -nu waa- dhong -nu kun 'a- nu -da -kaso 'gü.

5 "Saabhómε -gómε 'kpii- waa- mε zizi -nu 'wo Zedhizadhémö -dhe ya- 'gü -wo -mɔɔ -bha 'wo -kë n "sεε- 'ka □dhe 'pë 'a- pö sië bha tεan- -mü, "εεn 'zü □sua -mü. Woo □dede bha -wo kë 'sëédhe -nu -nu n -dhe kö 'a dho- 'ka kwa dheebhang -nu 'wo Zuifö 'ka Damasö -pö 'gü -a -nu -dhe, 'yö 'a dho -dhe bha- 'gü kë "dhü kö 'a 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü -mε -nu 'wo mü -a -nu 'kun 'a nu- -nu 'ka Zedhizadhémö kö -wa -nu -wëédhe bho.

6 □Dhe 'ö 'ma -da zian -ta 'ma 'dho 'ma □loo Damasö -dhe "sɔɔ, "kεε kö 'yënn- □ya -ya mε -gɔ □zinng 'gü, 'yö to 'yö -dhepuudhe -ziisü 'bha -yö go 'dhang 'gü 'yö sɔ n -ta □dhe mε mε- mε "yan zë,

7 'yö 'a -pö "sia-, 'yö n "tu -yö -da -wu do 'gü kö -ya pö sië: «Sɔdhö, Sɔdhö, -yö mü □dhe 'yö 'i n "yënn □gbaɔn "dhü?»

8 'Yö 'a- dhεε" kpɔ 'a- pö: «Bhii 'de 'i bha □zɔɔ?» 'Yö- pö n -dhe: «Mang Yesu 'a go Nazadhetö i- "yënn □gbaɔn sië bha ma -mü.»

9 'Mε 'wo gun n □keng- -wo kë -dhepuudhe bha- yö 'pö, "kεε -wu 'kö dhiang zë n -dhe bha 'wii- ma -së.

10 'Yö 'a- dhεε" kpɔ 'zü 'a- pö: «-Më □në 'i- "piü 'a- kë, n Dëmε?» 'Yö kwa Dëmε -ya pö n -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i 'dho Damasö! -Dhe bha □në 'pë 'ö Atanna "piü kö 'i- kë 'wo dho- pö i -dhe -a -dhe 'gü.»

11 □Dhe 'ö -kë □dhe n "yënn -yö □tröö -dhepuudhe 'ö- 'bhü -yö -gban n "yan 'gü bha- -wɔn 'gü, 'yö n "tayɔɔ -nu 'wo -kɔ -da n □kwεε- 'yö 'wo dho n 'ka Damasö 'plöö.

12 Gɔndënë do -yö -gun 'pödhε bha- 'gü 'wo- -dhe Ananiasö 'ö -kë Atanna □bhlëeyamε 'ka 'ö kwa -bha 'tong- -nu kun 'pö, 'ö Zuifö -nu 'wo 'pö- bha- 'gü 'wo- dhiang -së zë.

13 'Yö nu 'yö -kpan n -bha 'yö- pö n -dhe: «Sɔdhö, n dheebhang, i "yan 'gü -yö "pu 'zü -deewo!» 'Yö to mü 'yö n "yan 'gü 'dhö -pu 'yö 'a- yö.

14 'Yö- pö n -dhe: «Kwa "bhεma -nu -bha Atanna -yö i -sü kö 'i 'pë 'ö- dhɔɔbhaa 'ka □në- dɔ, kö 'i i "yan -kpan mε doseng 'ö pö 'aa- -bha ('ö- Gbö 'ka) bha- -bha kö 'i -wu 'ö go- "dhi bha- ma.

15 -A -gen -mü □dhe i -dho kë -a "sεε- 'ka kö 'wɔn -nu 'ö i "yan 'dhö -da 'gü, "εεn 'ö i "tu 'dhö- ma bha 'i- pö mε □gban "pεpε -dhe.

16 -A -wɔn 'gü i -dɔ -më -gɔ? -Bhö "wlü kö -wo i -bɔ Yesu 'ka -zu bho kö -yö i -bha 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to kö 'i kwa Dëmε -dhe kö -yö nu i -dhe.

17 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'a n yee -kë 'a nu Zedhizadhémö. 'Yö yi do 'ka kö a bhεa" sië Atanna -dhe -a -dhɔkëgükɔ 'gü, 'yö n "yan 'gü 'dhö -da,

18 'yö 'a kwa Dëmε yö, 'yö- pö n -dhe: «-Bhö -a kë "dhü "vaandhö kö 'i 'go Zed- hizadhémö -pö ya- 'gü, -a -gen -mü □dhe -a 'gü -mε -nu 'wii 'dho wo "tu 'to n -wɔn 'i- pö sië- -nu -dhe bha- -bha.»

19 'Yö 'a- -yɔ bɔ- -gɔ 'a- pö: «N Dëmε, woo □dede -wa dɔ □dhe a gun 'dho sië Zuifö -nu -bha -yakwëékëgükɔ -nu 'gü, 'ö 'a 'dhang -bho i "dhiü -mε -nu kun 'a- -nu -da -kaso 'gü, 'ö 'a- "slë □mɔɔ 'ö 'wo- -nu -ma -nu wo □klangga 'ka.

20 □Ya 'go mü 'zü Etienö 'ö -kë i "sεε- 'ka bha 'wo gun- zë sië kö a mü, 'ö 'a 'mε 'wo gun- zë sië bha- -nu faan dɔ, 'a- pö 'wɔn -së □në 'wo- -kë bha, 'ö ma □në 'a -kë -a -nu -bha sɔ -kwεε -wεε bho -mε 'ka -zianwo.

21 "Kεε 'yö kwa Dëmε -ya pö n -dhe: «-Bhö 'dho, -a -gen -mü □dhe a i -bɔ mü □gblεen 'mε 'waa Zuifö 'ka □në- -nu "piü.»

22 Mε kpö bha -wo wo "tu -to Pɔdhö -wu -bha 'ö dho 'ö dhiang -nu bha- □gban "pεpε zë, "kεε □dhe 'wo- -bha -dho 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu "piü -wɔn bha- ma, 'yö 'wo zun "gbla -sü -bha 'wo- pö: «-Ka mε bha- zë kö -yö 'go mε "yan "dhiü bha. -Tosea këmε 'yaa -mü!»

23 'Yö 'wo -ya "gbla -sü -bha kö -wo woo- bha sɔ -nu □kpëng 'ö -wo -bobi -nu -pɛn 'tëng- -ta □dhe -kɔ 'ö 'mε 'wɔn □ya -siö -a -nu -dhe 'wo- -kë 'ka -a -nu -gɔ "sε 'gü bha- 'dhö, (-a -gen -mü □dhe -wa -pö Pɔdhö □ya -da Atanna "dhiü).

24 'Yö "sɔdha -gómε 'kpii- -ya pö ö -bha "sɔdha -nu -dhe -wo 'dho Pɔdhö 'ka -a -nu -gɔ "yasa 'gü kö -wa -ma □klangga 'ka kö 'pë 'ö- -wɔn 'gü 'ö mε kpö bha 'wo "gbla sië "dhü -a □keng- bha kö -ya -gen pö, 'yö 'wo dho- 'ka -a -nu -gɔ "yasa 'gü.

25 "Kεε □dhe 'ö □waa- -lö kö -wa -ma □klangga 'ka, 'yö Pɔdhö -ya pö "sɔdha -nu -gɔmε 'ö gun mü bha- -dhe: «Ma 'a -kë Wlɔmö 'në 'ka ka -mɔɔ -bha 'ka n -ma kö za 'bha 'yii n zë -ee? -Wa -kë "dhü kwa -go "sε ya- 'gü "wε -ee?»

26 □Dhe 'ö □yaa- -wɔ bha- ma, 'yö dho 'ö- pö "sɔdha □lamε bha- □dhe 'ö- pö: «'Mε kwaa- -ma bha □zɔɔ bha Wlɔmö 'në □dede -mü -wa! □Dhe 'ö "dhü i -dho -a kë -mü □dhe kö 'ya 'dho kë i -go 'wɔn 'ka?»

27 'Yö "sɔdha □lamε 'kpii- □dede bha 'ö nu Pɔdhö "piü 'yö- dheε" kɔɔ 'ö- pö: «Wlɔmö 'në -mü i 'ka tɛan- 'ka -ee? □Ya kë □dhe Wlɔmö 'në 'dhö i 'ka tɛan- 'ka -bhö -a pö n -dhe.» 'Yö Pɔdhö -ya pö- -dhe: «□lin, Wlɔmö 'në -mü n 'ka.»

28 'Yö "sɔdha □lamε bha 'ö- pö Pɔdhö -dhe: «Ma -zë ma -kë Wlɔmö mi 'ka -sü bha 'wëe- 'gbε □në 'a- go. 'Yö Pɔdhö -ya pö- -dhe: «Ma -zë 'mii 'wëega 'bha nu kö 'a gun -na kë Wlɔmö 'në 'ka, a -bhɔ 'ka.»

29 □Dhe 'ö bo- pö "dhü -sü 'ka, 'ö dho "kan ö -ta kö 'mε 'wo gun- "piü □dhe 'wo- ma bha □wa "kan- -zü 'kwëe-. □Dhe 'ö "sɔdha -gɔmε 'kpii- -dɪ 'pö 'ö- 'wɔn dɔ □dhe 'wɔn 'ö 'yaa këwɔn 'ka 'ya- kë, 'ya Pɔdhö 'ö Wlɔmö 'në 'ka -a -lö lɔɔga 'ka, 'yö "suü 'dhö -da 'gü, (-a -gen -mü □dhe kö □yaa- 'wɔn dɔ □dhe Wlɔmö -mε -nu -bha -gblüdë 'kpii- -dho □mɔɔ- -bha 'ö za dɔ ö -bha 'wɔn 'ö- -kë bha- -wɔn 'gü).

Pɔdhö -bha -dho zagɔmε 'kpii- -kuu "dhiü -kɔ

30 "Kεε □dhe 'ö -kë □dhe -yö -gun "sɔdha -gɔmε 'kpii- bha "piü □dhe 'ö 'pë 'ö- -wɔn 'gü Zuifö -nu 'wo za -ya sië Pɔdhö -bha bha- -gen ma bha- -wɔn 'gü, □dhe 'ö -dhe □ya □kpaɔ, 'yö -piö lɔɔ" bha bho Pɔdhö -bha, 'yö- pö "saabhome -nu "gblügbly -nu waa- Zuifö -nu -bha 'wɔngɔtame -nu 'wo -ya 'kwëe- -nu -kë bha- -nu -dhe -wo -ya -dhe dɔ 'gü. □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'wo Pɔdhö sü 'wo nu- 'ka wo kɔɔ 'gü.

23

1 'Yö Pɔdhö -yö ö "yan "dhiü □wlyü -ya 'kwëe- këmε -nu bha- -nu -ta, 'yö- pö- -nu -dhe: «N dheebhang -nu, -tosea 'a- -kë Atanna wëedhö 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha bha a- -kë n zuë" "puu 'ka.»

2 'Yö "saabhome -nu -gɔmε Ananiasö -ya pö 'mε 'wo gun Pɔdhö "sɔɔ -a -nu -dhe -wo Pɔdhö 'tɔ -ma.

3 'Yö Pɔdhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «'Wɔn 'i- -kë n 'ka bha Atanna □në dho i -bha "yɔɔ bho, □flümε. -Wo i -dhe kö 'i za dɔ n -bha tɛanwɔn □në- -ta □dhe -kɔ 'ö kwaa- 'tɔng- -ya pö- 'ka -a 'dhö, "kεε 'pë 'ö 'tɔng- -ya pö 'bhaa yö -zë kë, □flü □në 'i- kë sië, i- -pö mε -nu -dhe -wo n -ma "wεεwεε kö- -gen 'bhaa 'dhö -më -wɔn 'gü?»

4 'Yö 'mε 'wo gun Pɔdhö "sɔɔ mü bha 'wo- pö- -dhe 'wo- pö: «I "si bho sië Atanna -bha "saabhome -nu -gɔmε 'kpii- □në- -go bha □zɔɔ -wa!»

5 'Yö Pɔdhö -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «N dheebhang -nu, 'maa- 'wɔn □në- dɔ □dhe "saabhome 'kpii- -mü, (a- 'wɔn -dɔ "dhü 'nu 'mii dho- pö "dhü -a -gen -mü □dhe) 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü yö -mü □dhe:

<'Bha 'dho dhiang yaa zë i -gɔdhiümε -nu -bha>.»

6 □Dhe 'ö -kë □dhe -ya 'wɔn -dɔ □dhe zadɔmε -nu bha- mε -kɔ "pεan dɔ -yö -kë 'mε 'wo- -nu Sadusien -nu -kë bha- 'ka, 'yö- -kɔ "pεan 'bha 'dhö mε 'dhe 'wo- -nu Fadhizien -nu -kë bha- -nu 'ka 'pö bha- -wɔn 'gü, 'yö Pɔdhö -ya pö- -nu -kuu "dhiü 'ö- pö: «N dheebhang -nu, Fadhizien -mü n 'ka, n dë- -kë Fadhizien 'ka. 'Dhang □në 'a- bho "dhiü, n -zɔ -yö Atanna -dhe -sü 'ka □dhe -yö -dho game -nu bho ga 'gü 'yö 'wo za -ya sië n -bha ya.

7 □Dhe 'ö □ya ö bo 'wɔn -nu bha- pö -sü 'ka, 'yö Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu 'wo -ya zaɔdhe -da wo "kwëe -sü -bha, 'yö 'gügblydhe -yö -da zadɔmε -nu bha- -nu □zinng 'gü,

8 (-a -gen -mü □dhe Sadusien -nu -wa -pö game -nu 'wii 'dho 'go ga 'gü "εen 'zü 'yina 'yaa 'dhö, "εen Atanna -bha "kië -nu 'waa 'dhö, "kεε 'yö Fadhizien -nu -zë 'wo 'dhang bho 'wɔn -nu bha- □gban "pεpε "dhiü.)

9 'Yö 'wo wo -wɔ "dhiü □wlyü "gbɪ- 'ka, 'yö 'tɔnggɔmε -nu 'bha -nu 'wo -kë Fadhizien -nu -bha mε 'ka bha 'wo □wlyü, 'wo- pö 'mε 'wo gun za dɔ sië Pɔdhö -bha bha- -nu -dhe □dhe 'wii "wɪ- -nu -wɔ -bha tongtongdhö, 'yö 'wo- pö: «'Wɔn yaa 'bha

'ö 'mε ya 'ö dho- kë 'yaa 'dhö, "kεε -yö -dho kë "yina "εεν Atanna -bha "kië 'bha -bha dhiang -zë -a -dhe -sü □në- 'ka.

10 'Ö dö mü kö -a -nu -bha zaodhe "tεε □ya kë "gbu-, 'yö "suü 'dhö -da "sodha □lame 'kpii- bha- 'gü, 'yö -kë 'gü □dhe woo- Pödhö □gaan "gaan kë kö -wa zë- 'ka do, 'yö- pö ö -bha "sodha -nu -dhe -wo löö- kö -wo 'dho mε kpö 'gü mü kö -wo Pödhö bho mε kpö 'gü kö -wo 'dho- 'ka "yasa 'gü.

11 -A gbeng 'dhe 'ö dö- "piü, 'yö kwa Dëmε -yö ö -dı -zön Pödhö -dhe 'yö- pö- dhe: «-Bhö i faan dö, 'bha "σεεdhe kë n -bha Zedhizadhémö yö "kεε Wlómö -dhe -bha -wön -yö -tun i -bha.»

Zuifö -nu -bha wo zü -ma 'koo kö -wo 'wön yaa kë Pödhö 'ka -kö

12 -A -tadhekpaö -ta dhia" "piü, 'yö Zuifö -nu 'wo wo zü ma 'koo 'yö 'wo -sö -bhö 'wo- pö 'wii 'dho pë -bhö "εεν 'wii 'dho müpë -zë 'bha mü "fön kö 'wa Pödhö □në- zë.

13 'Mε 'wo wo zü ma 'koo "dhü bha -wo -ziö mε -kaong -yiisiö -ta.

14 'Yö 'wo dho "saabhome -göme -nu waa- mε zizi -nu "piü, 'yö 'wo- pö- -nu -dhe: «'Ya yi -wu kë do 'ya -sö -bhö yi -dı -ta □dhe, 'yii dho pë 'bha -bhö "εεν 'yii 'dho müpë 'bha mü 'ö dho ö zun- 'ka yi -bha Pödhö zë -sü -bha.

15 □Dhe 'ö "dhü, -kaa -dhe "sodha □lame 'kpii- -gö kaa- zagöbhome 'kpii- -nu 'dhö kö -yö nu Pödhö 'ka ka -dhe, -kaa pö- -dhe □dhe -yö ka "piü □dhe 'ka 'wön bha- 'gü ma -së 'ka. Yi -zë 'ya □möö- 'gü kö 'yi- zë kö 'yii □loo □kö ka -dhe 'gü.»

16 "Kεε 'yö Pödhö dheebhang -dhebhö gbö -yö Zuifö -nu -bha "kpëng- bha- wön ma, 'yö dho "sodha -nu -gö "yasa 'gü mü 'yö- pö Pödhö -dhe.

17 'Yö Pödhö -yö "sodha -göme -nu bha- mε do -dhe 'yö- pö- -dhe: «-Bhö 'dho 'nëglöønnë ya- 'ka "sodha □lame 'kpii- -dhe 'gü, 'wön 'bha -ya -gö kö -ya pö- -dhe.»

18 'Yö "sodha -göme bha waa- 'nëglöønnë bha 'wo -ziö 'wo dho "sodha □lame 'kpii- "piü 'yö- pö- -dhe: «Pödhö 'ö -kaso 'gü bha -ya -pö 'a nu 'nëglöønnë ya- 'ka i -dhe 'gü, dhiang 'bha -ya -gö kö -ya zë i -dhe.»

19 'Yö "sodha □lame 'kpii- bha 'ö 'në bha- kun- -kö -bha, 'yö 'wo dho -dhe "wεε 'gü, 'yö- dheε" kpö 'ö- pö: «-Më -wön □në i "piü 'i- pö n -dhe?»

20 'Yö- -yö bö 'ö- pö: «Zuifö -nu □wa ziö wo 'ko "piü kö -wo Pödhö -gbadhe i -gö kö -yö nu wo -bha zadöme -nu -kuu "dhiü dhia". Kë "dhü kö zadöme -nu -wo 'wön 'ö -gban -a -bha bha- 'gü ma -së 'ka.

21 "Kεε 'bha 'dho 'dhang bho- -nu "dhiü, -a -gen -mü □dhe mε -dhü 'ö -ziö -kaong -yiisiö -ta, □wa wo -gblen 'kpö kö 'wo -pö -ta zian 'ka, -a -nu zü -yö do 'wön bha- 'gü, □wa -sö -nu □gban -bhö -wa -pö 'wii 'dho pë 'bha -bhö "εεν 'wii dho müpë suu "wεεwε 'bha mü kö 'wii Pödhö zë □kö. □Wa □möö- 'gü "pepedhö, 'pë 'kö □ya 'to yö -mü □dhe kö 'i "wı- -bha kö 'i- bö.»

22 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö "sodha □lame 'kpii- bha 'ö- pö 'nëglöønnë bha- -dhe: «□Dhe 'kö 'bha- pö n -dhe bha 'bha 'dho- -gen dö mε "wεε 'bha -dhe.» 'Yö ö -kö bho- 'gü 'yö dho.

Pödhö -bö -gblüde Fedhisö -dhe -kö

23 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö "sodha □lame 'kpii- bha 'ö ö -bha "sodha -göme -nu bha- mε □ple -dhe, 'yö- pö- -nu -dhe: «-Ka "sodha këng □ple -dhe -dhe do 'gü kö 'ka □soome -nu -kaong "saöple 'sü kö 'ka mε këng □ple 'ö 'düga 'dhö- -nu □kwεε- 'pö -a -nu 'sü kö 'ka ka baa- -së 'ka, kö "töng "sueisiö -naa 'ka gbeng, 'ka 'dho Sezadhe.

24 -Ka □soo 'bha -nu -pë kë 'pö kö 'ka Pödhö 'sü- -ta kö 'wön 'bha 'ya 'dho- "dhiü □slöö, kö 'ka 'dho -gblüde Fedhisö "piü.»

25 'Yö 'sëedhe -ben zë ö -dı -wu 'ka 'ö- pö:

26 «N -godhiüme □bhlëesü, -gblüde Fed- hisö, mang Klodö Dhisiasö 'ma i □tua bho 'gbε!

27 Zuifö -nu □wa 'mε 'a- bö i -dhe bha- 'kun 'nu kö -wa zë, "kεε □dhe 'ma- ma □dhe Wlómö 'në □dede -mü -a 'ka, 'yö yaa- ma "sodha -nu 'yi dho mü 'yi- bho- -nu -gö,

28 'yö 'a- sü 'a dho- 'ka Zuifö -nu -bha zadöme -nu -kuu "dhiü, kë "dhü kö 'wön 'ö- -wön 'gü 'wo za dö sië- -bha bha 'a- dö.

29 'Pë 'a- ma mü yö -mü □dhe -wo za -ya -bha 'wön -nu 'wo -gban -a -nu -bha 'töng- -nu -wön -bha □në- -wön 'gü, "kεε 'wön

'wo dho- pö kö -yö kë -a -dho -kaso 'gü -gen 'ka, "εen -a zë -gen 'ka kö 'a- dö 'yii □slɔɔ.

30 □Dhe 'ö □waa- pö 'zü n -dhe □dhe Zuifö 'bha -nu □wa wo zü 'ma "kuɔ -a -bha, 'yö 'a- bɔ i -dhe 'piö- -sü 'ka, 'yö 'a- pö 'zü za -dɔ -bha -me -nu -dhe □dhe -wo nu mü kö -wa -da i -dhe.»

31 'Yö "sɔdha -nu 'wo- -kë □dhe -kɔ 'wo- pö- 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö. 'Yö 'wo Pɔdhö sü gbeng do bha- 'gü 'wo dho- 'ka Angtipatrisö -pö 'gü.

32 □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaɔ, 'yö "sɔdha 'dhe -nu 'wo "ta sü wo -gen -ta bha 'wo wo yee -kë 'wo dho wo -gɔ "yasa 'gü, 'yö me 'dhe 'wo □soo -ta bha waa- Pɔdhö -nu 'wo dho "ta 'ka wo "dhiü.

33 □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo Sezadhe 'plöö, 'yö "sɔdha -nu bha 'wo 'sëedhe bha- dɔ -gblüdë Fedhisö -gɔ waa- Pɔdhö 'dhö.

34 'Yö -gblüdë -yö 'sëedhe bha- -wɔ pö. □Dhe 'ö □ya bɔ, 'yö Pɔdhö dheε" kɔ "sego □dede 'ö go- 'gü -a -wɔn 'ka. □Dhe 'ö □yaa- ma □dhe -yö -go Sidhisi -se 'gü,

35 'yö- pö Pɔdhö -dhe: «□Ya kë □dhe me 'wo za -ya i -bha bha □wa nu □diö kö 'ka ziö dhiang 'gü kö 'yi ka -wɔ ma.» □Dhe 'ö go- 'gü, 'yö- pö ö -bha "sɔdha -nu -dhe -wo 'dho Pɔdhö 'ka 'kɔ 'ö -gblüdë Edhodö kë dɔ bha- 'gü kö -wo wo "yan 'to- -bha.

24

Za 'ö Zuifö -nu -wa dɔ Pɔdhö -bha

1 □Dhe 'ö -dhekpaɔyi "sɔdhu □ya ziö, 'yö "saabhome -gɔme 'kpii- 'wo- -dhe Ananiasö bha waa- me zizi -nu 'bha -nu, waa- -nu -bha dhiang "dhüsüme do 'wo- -dhe 'pö Tɛɛtudhusö bha 'wo dho Sezadhe. 'Yö 'wo dho -gblüdë Fedhisö -kuu "dhiü kö 'wo Pɔdhö -da -dhe.

2 'Yö 'wo Pɔdhö -dhe, 'yö nu, 'yö Tɛɛtudhusö -yö -ya Pɔdhö këwɔn -gen dɔ -sü -bha 'ö- pö:

3 «Yii- -gblüdë dhɔɔbhaasü Fedhisö 'ö i -bha -kë □kpaɔsü -sü -wɔn 'gü, 'yi -ya -sü 'ka yi 'flëë- 'gü "sego ya- 'gü "töng □gban 'gü bha, yi- 'wɔn -dɔ □dhe pë "pɛpɛ 'yi- □slɔɔ "se ya- 'gü bha yi- -slɔɔ bhi □në i 'saa- 'gü.

4 'Ö "dhü 'yaa n "piü □dhe 'a i -ya i ko -ta pinngdhö, "kεε kö i -bha "klɔsëdhe -wɔn 'gü 'i i "tu 'në 'dɛdɛ 'to yi -bha.

5 'Mε 'ö ya yi- dɔ □dhe me -nu zuëkaankwëëme -mü. Yöö do bha me suu yaa -mü, yö □në □ya 'gügblüdhe -da Zuifö -nu 'wo "se "pɛpɛ □gban 'gü -a -nu □zinng 'gü. Mε kpö 'wo -kë Nazadhetö -me -nu 'ka, -a -nu -bha me □dheng -zian bha- -gɔme □në bha.

6 -Ya "piü kö 'ö yi -bha Atanna -dhɔkëgükɔ "slüüslü bha- see-, 'pë 'ö -kë 'yö 'yi- kun bha 'yö bha. ['Yö yi- 'pö 'yi za dɔ -bha □dhe -kɔ 'ö yi -bha 'tong- -ya pö- 'ka -a 'dhö.

7 "Kεε 'yö "sekɔɔnme Dhisiasö -ya sü yi -gɔ faandhe -bha,

8 'yö- pö 'me 'yi za -ya -bha bha yi- -dhe 'yi nu- 'ka i -kuu "dhiü.] □Ya kë □dhe 'me bha 'bha- dheε" 'kɔ, 'pë 'ö -kë 'yö 'yi za -ya -bha bha, bhii □dede i -dho tɛanwɔn dɔ- 'gü.

9 'Yö Zuifö -nu 'bha -nu 'wo to 'wo wo -wɔ -da Tɛɛtudhusö -bha "piü -kɔ do bha- 'gü kö -ya -zɔn □dhe 'pë 'ö- pö bha 'yaa □sua 'ka.

Pɔdhö -bha ö -dɔ -ta -kɔɔ Fedhisö -kuu "dhiü -kɔ

10 'Yö -gblüdë -ya pö Pɔdhö -dhe -yö dhiang zë. 'Yö Pɔdhö -ya pö: «A- -dɔ □dhe bhi □në 'i zagɔbhome 'ka "sego ya- 'gü 'ö- -kwe kpö 'dhö ya. -A -wɔn 'gü "sika 'yaa n 'gü n -dɔ -ta -za dɔ -sü 'gü i -kuu "dhiü.

11 Bhii □dede -bhö -dhe -ga dhiang -nu 'a dho- zë i -dhe bha- 'gü -së 'ka, -a -gen -mü □dhe 'a nu Zedhizadhëmö -dhe ya- 'gü, yi -bha Atanna -dhɔkë -dhe 'gü -a -dhekpaɔyi 'yii ziö -kaɔng do ö ga □ple -ta □kö.

12 'Wii n yö kö a "dhinaa 'ma sië me 'bha 'ka Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü, "εen kö 'ma me -nu -kɔ -ya 'kwëë- yi -bha -bhɔ "kwëë -kë 'gü -kɔ -nu 'gü, "εen 'zü 'pö- yaan- -bha -dhe "wεε 'bha -zian 'gü.

13 A- 'wɔn -dɔ □dhe 'me 'wo ya za 'wo- dɔ sië n -bha ya- -gen kpɛnngdhö 'wo dho- bho i -dhe 'yaa -nu -gɔ.

14 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'pë 'ö ma -zë 'a- dɔ 'ö 'a dho- pö i -dhe -a -ga 'ö ya: Yö -mü □dhe yi "bhema -nu -bha Atanna □në 'a- -dhɔkë 'yö 'a- -bha yë -kë, 'yö 'a "ta sü zian -dee 'ö wo -zë 'wo- -dhe □sua

-zian bha- -ta. "Kεε Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya -ben zë 'sëedhe 'gü waa- Atanna -wodhiüloomε -nu -wu 'ö 'dhö, a 'dhang -bho □gban "dhiü.

15 A n -zu -yö Atanna -dhe □dhe -ko 'ö woo -dɪ 'pö 'wo wo -zu yö- 'ka -a 'dhö, □dhe Atanna -dho 'mε 'ö- -nu këwön 'dhö -së waa- mε 'ö- -nu këwön 'yaa -së -a -nu -bö 'ö 'wo go ga 'gü.

16 Yö □në- -wön 'gü 'yö 'a n -dɪ "gbu- -ta bho kö kē "dhü 'ö Atanna -wu 'ö n 'gü bha 'ö dho za dɔ n -bha -a wëedhö "εεn mε "bhu- -nu -zian wëedhö.

17 □Dhe 'ö -kē □dhe 'a go Zedhizadhëmö -a -kwε □ya kē 'gbε, 'yö 'a nu 'zü kö 'a 'wëega 'bha □gbaɔ Zuifö -nu 'bha -nu -go -a -nu -takunpē 'ka kö 'a "saa- bho 'zü yi -bha Atanna bha- "dhiü.

18 □Dhe 'a gun "saa- bha- bho sië yi -bha Atanna -dhɔkëgükö 'gü, 'yö 'wo nu 'wo -kpan n -bha mü, "kεε kö 'ma bo -go "kian 'gü -sü -zē 'ka 'nu. Mε kpö 'bha 'yaa gun mü "εεn □bhluubhluudhe 'bha 'yaa gun mü.

19 Zuifö 'bha -nu 'wo go Azi -sε 'gü □në 'wo gun mü, wo □në- -dhe 'dhö- -bha 'nu □dhe -wo za dɔ n -bha i -kuu "dhiü, "ni kö -a -nu -bha 'wön 'bha -zē -yö n -bha.

20 'Yii kē "dhü 'mε 'wo nu ya 'wön yaa 'a- -kē 'ö- -wön 'gü -za -yö n zē zagobhome -bha za -dɔ n -bha -yi 'ka bha -wa pö.

21 "Ni kö 'yii kē dhiang 'a n -wu "dhiü □wlü- -bha "gbu- 'ka -a -nu □gban wëedhö 'a- pö □dhe a 'dhang -bho game -nu -bha -go ga 'gü -sü "dhiü bha yö -zē 'ka, 'wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a dɔ sië ka -kuu "dhiü □dεε bha 'yö bha.»

22 □Dhe 'ö -kē □dhe Fedhisö -yö 'wön 'ö -gban Klisi -wön -bha bha- -dɔ -sē 'ka bha, 'yö 'kwa ma kun, 'yö yi "wεε kpö 'mε 'wo gun 'mü bha- -nu -go 'ö- pö- -nu -dhe: «□Ya kē □dhe "sekɔɔnmε Dhisiasö □ya nu kö 'a -wu do pö ka -dhe.»

23 'Yö- pö 'ö -bha "sɔdha -gɔmε -dhe -wo 'dho Pɔdhö 'ka -kaso 'gü "kεε -wo -putaasü nu- -dhe -kaso -ko 'gü kö -wo wo kwaa- 'pö -a "tεabɔ -nu -zü kö pē "pεpε 'ö- -mawön dho zun- -bha -wa nu- -dhe.

Pɔdhö -bha ö -dɪ 'gü -dhiang -zē Fedhisö waa- Drusidhö -nu -kuu "dhiü -ko

24 □Dhe 'ö -dhekpaoyi 'bha □ya ziö, 'yö Fedhisö waa- 'ö -bha dhebho 'ö -kē Zuifö dhebho 'ka 'wo- -dhe Drusidhö bha 'wo nu. 'Yö Fedhisö -yö mε bɔ 'yö 'wo nu Pɔdhö 'ka 'yö 'ö "tu to 'wön 'ö -gban -zu -yö Yesu Klisi -dhe -sü 'ö Pɔdhö 'dhö- pö sië bha- -bha bha- -bha.

25 "Kεε □dhe 'ö Pɔdhö -yö zun 'wön 'ö -gban -kē kpengdhö -sü waa- mε -bha -ko -mɔɔ 'ö -dɪ -bha -sü waa- za 'ö Atanna dho -dɔ mε -bha dhia", mε "bhu- -nu këwön -nu -wön 'gü bha- -dhiang zē -sü -bha, 'yö "suü 'dhö -da Fedhisö 'gü 'yö- pö: «-Bhö 'dho □kö, □ya kē □dhe 'ma "tüng bha- □sloo a -dho i -dhe kö 'i- 'bha pö.»

26 -Ya -ga □dhe Pɔdhö dho gbadhiü kē 'nu 'ö -dhe 'wëe- 'ka 'yö □ya kē □sië 'yö -dhe -nu wo, 'yö 'wo "gbεeta -nu zē.

27 'Wön bha -wo -to 'ka "dhü 'ö -kwε □ple -yö -da 'gü. □Dhe 'ö -kwε □ple bha □ya ziö, 'yö Pɔɔsiusö Fetusö 'dhö -kē -gblüdē 'ka Fedhisö "gblub 'gü. Fedhisö -yö Pɔdhö -to -kaso 'gü kē "dhü 'nu kö 'ö Zuifö -nu dhɔɔbhaa kē.

25

Pɔdhö dhiang -zē "sekɔɔnmε 'kpii- -kuu "dhiü -ko

1 □Dhe 'ö Fetusö □ya □loo "sε "pεan 'dhe bha- 'gü, 'ö- -dhekpaoyi □ya kē -yaaga, 'yö go Sezadhe 'ö dho Zedhizadhëmö.

2 -Dhe bha- 'gü, 'yö Zuifö -nu -bha mε "gblügblü -nu waa- "saabhome -gɔmε -nu 'wo Pɔdhö -wön -da Fetusö -dhe 'wo- pö

3 -yö 'wön -sē do kē wo -dhe, -yö Pɔdhö bɔ Zedhizadhëmö. 'Ö "dhü bha kö □wa wo zü ma "kub 'nu kö 'wo Pɔdhö zē zian -ta.

4 "Kεε 'yö Fetusö -ya -yɔ bɔ- -nu -go 'ö- pö: «Pɔdhö -yö -kaso 'gü Sezadhe, □ya 'go mü mang □dede n -dho mü -wön -dhö.»

5 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe: «Ka -gɔmε -nu -wo nu kö 'kwa 'dho Sezadhe kö □ya kē □dhe 'mε bha 'wön yaa □në 'ö- -kē □dedewo tεan- 'ka kö -wa -za dɔ- -bha mü.»

6 Fetusö 'yii □gwëë mü, -yö 'pē 'ö □mɔɔ -dhekpaoyi "saaga "εεn -kaɔng do -nu -bha □në- -kē -nu "piü Zedhizadhëmö mü, 'yö 'ö yee kē 'ö dho Sezadhe. □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaɔ, 'yö dho zadɔgükö 'gü 'yö -ya 'ö

-bha za -do 'gü -gbloo 'gü 'yö- pö -wo nu Pödhö 'ka.

⁷ □Dhe 'ö □wa nu Pödhö 'ka □wa □loo mü, 'yö Zuifö -nu 'wo go Zedhizadhemo bha 'wo □klëen- -zü, 'yö 'wo 'wön yaa -nu pö- -bha 'gbe 'ka, "këë 'sa 'wön -nu 'wo "dhü bha 'waa □moo- -bha kö -wa -gen bho -së 'ka.

⁸ "Këë yö □në- □gban 'gü, Pödhö -yö ö -di -ta -koo 'ö- pö: «'Mii Zuifö -nu yi -bha 'tong- 'bha bho "ëen 'mii 'wön yaa 'bha kë 'pö yi -bha Atanna -dhökëgüko 'gü kö yöö 'to- Wlömö -me -nu -bha "sekoonme 'kpii- □në- -bha.

⁹ □Dhe 'ö -kë □dhe -yö -gun Fetusö "piü □dhe 'ö Zuifö -nu dhoo bhaawön □në- kë bha 'yö- pö Pödhö -dhe: «I -dho □moo- -bha kö 'i nu Zedhizadhemo kö 'yi za bha- do n -kuu "dhiü mü kö □ya kë □dhe 'pë 'wo- pö sië i -bha bha 'ö tean- 'ka 'a- do -ee?»

¹⁰ 'Yö Pödhö -ya -yö bō- -go 'ö- pö: «-Abin, □ya 'to yö -zë -bha kö 'maa maa "wı- -bha, □ya kë □dhe bhi 'ö bhi -zë 'i "sekoonme 'kpii- -bha bome 'ka bha 'bhii □moo ma za bha- do -sü -bha kö a -dho 'dho Wlömö, "sekoonme 'kpii- yöö □dede -a -kuu "dhiü, -a -gen -mü □dhe bhii □dede i- 'wön -do □dhe 'mii 'wön yaa 'bha kë Zuifö -nu 'ka.

¹¹ □Ya kë □dhe 'a 'wön yaa □në- kë -sü 'ka "ëen 'pë 'ö me zë -gen bho 'ma yö □në- 'bha kë, 'mii -ko n zë -wön -bha, "këë □ya kë □dhe 'wön -nu 'wo- pö sië n -bha ya 'ö teanwön -zë 'yaa- 'gü, kö me 'bha 'yii 'dho □moo- -bha kö -yö n do- -nu -go. 'Me n "piü kö -yö ma za ya- do yö -mü "sekoonme 'kpii- ('ö Wlömö bha) □në- 'ka.»

¹² □Dhe 'ö Fetusö waa- ö -bha zadome -nu □wa dhiang 'bha -nu zë wo 'ko □zinng 'gü, 'yö- -yö bō Pödhö -go 'ö- pö: «□Dhe 'ö -kë □dhe -yö i "piü kö "sekoonme 'kpii- □në -yö i -bha za do bha, i -dho 'dho "sekoonme 'kpii- -kuu "dhiü.»

Pödhö -dho Aglipa waa- Bedhenisö -a -nu -kuu "dhiü -ko

¹³ □Dhe 'ö -dhekpaoyi 'bha □ya ziö, 'yö -gblüdë Aglipa waa- -bha dhebho Bedhenisö 'wo dho Sezadhe kö 'wo Fetusö □tua bho.

¹⁴ □Dhe 'ö □wa -dhekpaoyi kpö kë mü, 'yö Fetusö -yö Pödhö -bha 'wön bha- -da -gblüdë -dhe, 'yö- pö- -dhe: «Gondënë do 'ö Fedhisö -ya to -kaso 'gü -yö yö.

¹⁵ □Dhe 'ö 'ma 'dho Zedhizadhemo, Zuifö -nu -bha "saabhome -gome -nu waa- -nu -bha me zizi -nu -wo ka -nu 'wo- -wön -da n -dhe 'wo- pö 'a- zë za 'ka.

¹⁶ 'Yö 'a- -yö bō- -nu -go 'a- pö 'ö Wlömö -me -nu wo -ko 'gü 'waa me 'bha zë za 'ka "wëewëë kö 'me 'wo za do- -bha bha 'yii ziö ö -bha za -gen 'gü -a za do "yoo -nu wëedhō,

¹⁷ 'yö 'wo -ziö n □keng- 'yö 'yi nu yö, 'yö 'wön 'ö "dhü bha 'mii- -da n -gen □wlöö, "këë □dhe 'ö -dhe □ya □kpaö, 'yö 'yi dho zadögüko 'gü kö 'a za bha- do, 'yö 'a- pö -wo nu 'me bha- 'ka.

¹⁸ 'Yö- -da -me -nu 'wo nu, "këë 'yö 'wön yaa -nu 'ö ma zë 'a n -zu gön- 'ka bha 'wii- 'bha pö.

¹⁹ 'Wön do 'ö weng- -nu 'wo- zaodhe -da wo 'ko □zinng 'gü yö -mü □dhe -a -nu -bha Atanna -dhökë -ko 'yaa do, □ya 'go mü 'zü, gondënë do 'bha 'wo- -dhe Yesu 'ö □ya ga "këë 'ö Pödhö -ya pö glöglödhö □dhe -yö "yaan bha- -wön -mü.

²⁰ 'Yö -ko 'a dho -kë- 'ka kö 'a 'wön bha- 'gü ma 'mii- do, 'yö- -wön 'gü 'a- -dhe Pödhö -go kö □ya "wı- -bha kö -yö 'dho Zedhizadhemo kö 'a- -bha za do 'mü.

²¹ "Këë Pödhö -ya -pö 'zü n -dhe glöglödhö □dhe 'ö- "piü 'ö 'to -kaso 'gü kö "sekoonme 'kpii- □dede □në -yö ö -bha za do. 'Yö 'a- pö ma "sodha -nu -dhe -wo wo -zu 'to- 'gü kö -yö zun- 'ka yi 'a dho- bō- 'ka "sekoonme 'kpii- -kuu "dhiü bha- -bha.»

²² 'Yö Aglipa -ya pö Fetusö -dhe: «-Yö n "piü □dhe mang -di 'pö 'a 'me bha- -wu ma.» 'Yö Fetusö -ya pö- -dhe: «I -dho -a -wu ma dhia".»

²³ □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaö, 'yö 'wo ta Aglipa waa- Bedhenisö -nu -bha, 'yö 'wo dho -yakwëëkëgüko 'kpii- 'gü. 'Yö "sodha -nu, "sodha -gome waa- 'pö- □koonme -nu 'wo dho 'mü. 'Yö Fetusö -yö dhiang zë ö -bha "sodha -nu -dhe 'yö 'wo nu Pödhö 'ka.

²⁴ 'Yö Fetusö -ya pö 'me 'wo bho 'ko -ta bha- -nu -dhe: «-Gblüdë Aglipa waa- me "pepe 'ka yi "piü yö, 'me 'ö Zuifö 'gbe -dhe 'wo za do- -bha 'wo nu- 'ka n "piü

Zedhizadhëmö 'gbla -sü 'ka, 'ö 'wo nu 'zü-
'ka n "piü yö "gbla -sü 'ka □dhe -wa zë bha
yö □ne.

25 "Kεε ma -zë n -bha 'ka pë yaa 'ö- -kë
'ö 'wo dho- zë- -wɔn 'gü 'mii- yö. □Dhe 'ö
-kë 'pö □dhe yöö □dede -ya -pö -yö ö "piü
'ö 'dho "sekɔɔnmε 'kpii- -kuu "dhiü bha,
-yö n 'gü -së 'pö kö 'a- bɔ 'mü.

26 "Kεε pë 'bha 'kö 'a dho- -ya 'sëedhe
'gü kö 'a- bɔ "sekɔɔnmε 'kpii- -dhe -a -bha
'wɔn bha- 'gü 'maa- dɔ. 'Wɔn 'ö- -wɔn
'gü 'yö 'a nu- 'ka ka -kuu "dhiü "kεε bhii
-gblüdë Aglipa -mε i -kuu "dhiü "vaandhö
kö -a dhεε" □ya 'kpɔ, kö 'pë 'a dho- -ben
zë 'a- dɔ bha 'yö bha.

27 -A -gen -mü □dhe 'ma -kasogüme bɔ
-gblüdë 'kpii- -kuu "dhiü kö 'mii za 'kö-
kun -a -gen pö, kö- bɔ -gen 'yaa 'dhö.»

26

*Pɔdhö -bha ö -dɪ 'gü -dhiang zë Aglipa
-kuu "dhiü -kɔ*

1 'Yö Aglipa -ya pö Pɔdhö -dhe:
«-Pɔtaasü -yö i -gɔ kö 'i i -dɪ -ta kɔɔ-
-dhiang zë.» 'Yö Pɔdhö -yö ö -kɔ wang
-pɔ kö yöö dhiang zë, 'yö- pö:

2 «-Gblüdë Aglipa, n zuë" □nii -yö -da kö
'a dɔ i -kuu "dhiü □dεε □dhe 'pë ya- 'dhö
kö 'a n -dɪ -ta kɔɔ- -dhiang zë 'wɔn 'ö Zuifö
-nu 'wo- pö sië n -bha bha- -wɔn 'gü.

3 -A -gen -mü □dhe bhii □dede i Zuifö -nu
wɔ -kɔ -dɔ. □Ya 'go mü i -nu -bha zaɔdhe
-da 'gü -wɔn -nu -dɔ. □Dhe 'ö "dhü, a- -dhe
i -gɔ kö 'i i "tv 'to n -wɔ -bha -së 'ka.

4 Zuifö -nu "pepe □gban -wo n -tosεa
kë -kɔ 'a- -kë 'ka 'ö sü n 'nëglɔɔndhe 'gü
-bha 'ö zun- 'ka □dεε -bha -a -dɔ. 'Ö -kɔ
'a -tosεa -kë 'ka n -gɔ "sε 'gü -dhe waa-
Zedhizadhëmö -pö ya- 'gü 'wo- dɔ 'pö.

5 □Ya kë □dhe □wa "wɪ- -bha -wo -mɔɔ
-bha kö woo- □dede -wo kë n "sεε- 'ka
□dhe dhiang 'a- zë sië bha 'yaa □sua 'ka.
-A -gen -mü □dhe -wo n -dɔ Fadhizien
-nu 'wo Zuifö -nu -bha 'tɔng- 'ö- -nu -bha
Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü -a □bhlëe -ya wo
faan □gban 'ka 'wo -ziö 'ka mε -kpεa -ta
bha- mε do 'ka -a yi 'yaa □dεε.

6 'Yö 'ma kë za -dɔ -bha -mε 'ka dɔ 'kwa-
wo □dεε ya- 'gü, 'yö- -gen 'dhö -kë □dhe
'pë 'ö Atanna -ya "plüün bho yi "bhema

-nu -dhe ('ö -gban -Yame nu -wɔn -bha)
bha n "yan -ya kë -yi -gɔ.

7 "Plüün bho -wɔ 'ö yö □në yi -bha
"kwεan- -gɔ -kaɔng do ga □ple 'wo -ya -sü
'ka -a kë -yi -gɔ, 'yö 'wo yë -kë Atanna
-dhe wo faan □gban 'ka 'yënn- 'gü waa-
gbeng -nu □gban 'gü bha- yö □në- -wɔn
'gü, -gblüdë, 'yö Zuifö -nu 'wo za dɔ sië n
-bha ya.»

8 'Yö Pɔdhö -yö ö wë □slëe Zuifö -nu -ta
'ö- pö: «Zuifö -nu 'ka ma ya, -më □në -kë
'yö 'kaa 'dhang bho yi -bha Atanna -bha
mε -bho ga 'gü -sü -wɔn "dhiü?

9 Ma -zë n -bha 'ka, a -gun n -zɔ 'gɔn sië
□dhe 'a pë yaa "pepe □gban suu kë Yesu 'ö
go Nazadhëtö bha- 'ka.

10 Pë 'ö gun n kë -pë 'ka -blεεsü Zed-
hizadhëmö 'yö bha, 'ö "saabhömε -nu
-gɔmε -nu 'wo -wɔ -kpɔ n -bha kö 'a
'dhang -bho Yesu "dhiü -mε -nu 'gbe -da
-kaso 'gü. 'Yö □ya 'go mü □waa- -nu zë za
'ka kö -wa -nu zë, 'yö -kë mε □gban yi -ya
'kwëe- -wɔn 'ka.

11 'Ö- 'bha -nu □wa kë -zianwo, 'a 'wɔn
"dhiü- -nu -kë -a -nu 'ka, Zuifö -nu -bha
-yakwëekëgükɔ -nu 'gü, 'yö 'a- "slë □mɔɔ,
faan -wɔ -a -nu -ta -sü 'ka kö -wo wo kwaa-
-zɔ -yö Yesu -dhe -sü -zü. 'Wɔn -siö n -dhe
-kɔ yaa 'gü yaa 'ö- "piü bha- -wɔn 'gü, a
-gun "wlü sië 'a dho 'wɔn -wɔ -a -nu -ta
-dhe 'gü 'pö "gblögblü "wεε -nu -zian 'gü.

12 -A kë 'a gun- wo sië "dhü bha- -wɔn
'gü, 'yö "saabhömε -nu -gɔmε -nu 'wo n
bɔ Damasö 'plöö yi do 'ka, -kɔ -mɔɔ 'wɔn
-bha -sü 'wo- nu n -dhe bha- 'ka.

13 -Gblüdë, □dhe ma -da zian -ta, 'ö
'yënn- □ya -ya mε -gɔ □zinng 'gü, 'yö
-dhεpuudhe 'ö go dhang- 'gü 'ö- 'bhü 'dhö
-ziö 'yënn- 'bhü -ta bha 'ö sɔ ma 'dhöö,
-ta n -bha -mε -nu 'wo -kë n "tayɔɔ -nu 'ka
-a -nu 'dhö, yi -ta.

14 'Yö mε "pepe □gban 'yi -pö "sia-, 'yö
'a mε -wɔ do 'bha ma. -Wɔ bha 'yö- pö n
-dhe eblö -wɔ 'gü 'ö- pö: «Sɔdhö, Sɔdhö,
-më □në -kë 'yö 'i n "yënn □gbaɔn "dhü?
'Bha 'ko zë n 'ka kö i 'wɔn yaa -kë i -dɪ
□në- 'ka □dhe -kɔ 'ö -du -yö ö -dɪ -gban
'ka ö -maakëmε -gɔ "dhü "zɔ "dhiü bha-
'dhö.»

15 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö 'a- dhεε" kpɔ
'a- pö: «Bhii 'de i bha □zɔɔ?» 'Yö yi Dëmε

-ya pö: «Mang Yesu 'i n "yënnɔŋ ɔŋbaɔn sië bha ma -mü.

16 -Bhö "wɔlü kö 'i dɔ i -gɛan, a n -dɪ -zɔn i -dhe "dhü kö 'i kē ma yëkēmɛ -mɛ ɔnē- 'ka, i -dho kē n "sɛɛ- 'ka kö -kɔ 'a n -dɪ -zɔn 'ka i -dhe ɔdɛɛ bha 'i- pö 'mɛ 'wo to -a -nu -dhe. ɔYa 'go mü kö 'pē 'a dho- -zɔn i -dhe bha 'i- -gɛn dɔ- -nu -dhe 'pö.

17 A -dho i bɔ Zuifö -nu waa- 'mɛ 'waa Zuifö 'ka- -nu 'piü, ɔwa -ya i -san 'ka kö -wa pö 'wo i zē, a -dho i dha- -nu -gɔ.

18 A i -bɔ kö 'i- -nu "yan "dhiü ɔnē- "pɔ kö -wo 'go -dhetiidhe 'gü kö -wo nu -dhepuudhe 'gü, kö -wo 'go Sɔtraan -gban ɔwɔö, kö -wo nu Atanna "piü, kö ɔwa 'dhang bho n -wɔn "dhiü kö Atanna -ya -nu -bha 'wɔn yaa -mawɔn 'to kö -wo wo -yɛa ɔsɔɔ 'pö 'mɛ 'ö Atanna -ya -nu -ya -dɪ -ta bha- -nu kpö 'gü.

19 -Gblüdē Aglipa, -a kē "dhü -sü bha- 'gü, ɔdhe 'ö n "yan ɔya -da 'wɔn 'ö go dhang- 'gü bha- 'gü -dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'a- -kē ɔdhe -kɔ 'ö n Dēmɛ -ya pö- 'ka n -dhe bha- 'dhö 'pö.

20 'Yö 'a Atanna -wɔ pö Damasö -pö 'gü, 'yö 'a- 'bha pö Zedhizadhēmö -pö 'gü waa- Zude -sɛ 'dhö. 'Yö 'a dho- 'ka "sɛ "wɛɛ 'gbe ɔgban 'gü kö a- pö sië- -nu -dhe -wo wo kwaa- woo- song yaa -zü kö -wo wo zuë" slëë- Atanna "piü kö këwɔn -sɛ -nu 'wo- -zɔn ɔdhe ɔwa wo wē slëë- Atanna "piü ɔdedewo bha -wa kē.

21 Ma Atanna -wɔ -pö "dhü -sü ɔnē- -wɔn 'gü, 'yö Zuifö -nu 'wo n kun kö a Atanna -dhɔkägükɔ 'gü, 'yö 'wo- "slë ɔmɔɔ kö -wo n zē,

22 "kɛɛ Atanna -yö n -ta -kun -kpɛawo 'ö nu 'ö zun- 'ka ɔdɛɛ -bha kö 'a ma "sɛɛdhe kē 'mɛ 'ö- -nu ɔbhlëë 'yaa 'dhö waa- 'mɛ 'ö- -nu ɔbhlëë 'dhö 'dhö bha- -nu wëëdhö. 'Mii 'wɔn "wɛɛ 'bha pö kö 'yii kē Moizö waa- Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu 'wo -wɔ 'ö- pö yi 'bha 'ka bha- 'ka.

23 ɔDhe Atanna -bha -Yamɛ -wëëdhe -dho bho 'ö ga 'ö -kē mɛ -blɛɛsü 'ö go ga 'gü -a 'ka kö -yö dhasü 'ö -dhepuudhe 'ka bha- -dhiang zē Zuifö -nu waa- 'mɛ 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe.»

Pɔdhö dhiang zē Aglipa -dhe kē "dhü 'nu kö -yö ö zuë" slëë- -kɔ

24 ɔDhe 'ö Pɔdhö 'dhö ö -dɪ -ta -za dɔ sië "dhü, 'yö Fetusö -yö ö -wɔ "dhiü ɔwɔlü 'ö- pö: «Slaa" 'pö yöö i 'kun ɔzɔɔ -ee, Pɔdhö, -a -ga bha, i -bha 'sëëdhe draan- -kɔ yaa 'gü yaa bha- -ga 'ö ɔya slaa" -da i -ta bha!»

25 'Yö Pɔdhö -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «Slaa" 'yii -da n 'gü, ma mɛ -wɔngbusü Fetusö, "kɛɛ 'wɔn -nu 'a- pö sië bha tɛanwɔn -mü, a- -pö 'pö ɔkpaɔdhe -bha.

26 -Gblüdē Aglipa -yö 'wɔn -nu bha- -nu -dɔ, -a -wɔn 'gü a -mɔɔ -bha 'a- -dhiang zē n -ta "puu 'ka -a wëëdhö. A- -dɔ ɔdhe 'wɔn -nu 'wo "dhü bha -ya ɔgban -dɔ "pɛpɛdhö, -a -gɛn -mü ɔdhe pē -nu bha- 'bha 'yii kē -bin 'gü!»

27 ɔDhe 'ö go 'mü 'yö Pɔdhö -ya pö Aglipa -dhe: «-Gblüdē Aglipa, 'wɔn 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu -wa pö (yi 'bha 'ka 'ö -gban Atanna -bha -Yamɛ -wɔn -bha) bha i 'dhang -bho "dhiü "wɛ -ee? "Kɛɛ a- -dɔ -zē wo ɔdhe i 'dhang -bho "dhiü!»

28 'Yö Aglipa -ya pö Pɔdhö -dhe: «-Yö i "piü ɔdhe i -kɔ -yö ɔmɔɔ n -bha -dede ya- 'gü kö 'i n kē 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ 'ka -wa?»

29 'Yö Pɔdhö -ya pö: «'Kö 'zü 'ö -kē ɔdɛɛ, "ɛɛn 'ö -kē yi "wɛɛ 'ka, "kɛɛ a -bhɛa yi -bha Atanna -dhe kö 'ya 'dho kē bhii dɔ -zian i 'ka, "kɛɛ kö mɛ "pɛpɛ 'ka "tɔ 'to sië n -wɔ -bha ɔdɛɛ ya 'ka kē 'dhang -bho Yesu "dhiü -mɛ 'ka ɔdhe n 'dhö, "kɛɛ kö 'ka 'dho kē -kasogümɛ -zē 'ka ɔdhe -kɔ 'a- 'ka ya- 'dhö.»

30 ɔDhe 'ö ɔya kē "dhü 'yö -gblüdē 'dhöö, "sɛkɔɔnɛ 'dhö, Bedhenisö waa- mɛ "pɛpɛ 'wo bho wo 'ko -ta bha 'wo ɔwɔlü.

31 ɔDhe 'ö ɔwa 'go wo "gblɔɔ, 'yö 'wo- pö wo 'ko -dhe: «'Mɛ ya 'wɔn yaa 'ö dho kē- kēmɛ 'ka kö -wa zē- -wɔn 'gü "ɛɛn kö -wa -da -kaso 'gü -zianwo 'yaa 'dhö.»

32 ɔDhe 'ö ɔya kē "dhü 'yö Aglipa -ya pö Fetusö -dhe: «ɔYa kē ɔdhe 'mɛ ya 'yii- pö 'nu ɔdhe -yö ö "piü 'ö -wo -gblüdē 'kpii- -kuu "dhiü kö kwa -dho kwa kwaa- -zü, "kɛɛ ɔdhe 'ö -kē ɔdhe -ya "piü kö 'ö -wo -a -kuu "dhiü bha, kwa -dho -a 'to -kaso 'gü kö 'kwa- bɔ- -dhe.»

27

Pɔdhö -bɔ Wɔmö -kɔ

1 □Dhe 'ö -gblüdë -nu bha- -nu -wu □ya 'to- -bha do □dhe yi -dho 'dho "yitago 'gü Itadhi -se 'gü, 'yö 'wo Pɔdhö waa- -kasogümë 'bha -nu do "sɔdha -gɔmë do 'wo- -dhe Zudhiusö 'ö -kë Wlɔmö 'në 'ka bha- -gɔ. Zudhiusö bha -yö -kë Wlɔmö "sekɔɔnmë 'kpii- -dɪ -bha "sɔdha kpö -gɔmë do 'ka.

2 'Yö 'yi -ya "yitago 'ö go Adramitö -pö 'gü 'ö dho "yitago 'gbaannu -dhe 'ö Azi -se 'gü -a -bha bha- 'gü 'yö 'yi dho. Adhitakö 'ö -kë Maseduanö mi 'ka 'ö go Tesadhonikö bha -yö -gun yi "piü mü.

3 'Yö -dhekpaɔyi 'dhe 'ö dɔ- "piü bha 'yi □loo- 'ka Sidɔn -pö 'gü. Zudhiusö "klɔ- -gun -së Pɔdhö -bha 'ö -putaasü nu- -dhe kö -yö 'dho zun ö "taɔngdë -nu 'wo gun mü -a -nu -dhe 'gü kö 'pë 'ö- -mawɔn 'dhö- -bha -wa nu- -dhe.

4 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'ö 'ya go mü, 'yö "tëë 'dhö -ya yi -bha. 'Yö yi -bha "ta 'yi- sü "segɔ 'ö "yi □zinng 'gü 'wo- -dhe Siplë -a "sɔɔ bha- 'gü bha, 'yi dho- 'ka "pëan 'dhe 'ö "tëë 'yii dho -ya yi -bha "yitago -bha -a 'ka bha- 'ka.

5 'Yö yi □weeyi -kan Sidhisi -se waa- Panfidhi -se -nu "sɔɔ, 'yö 'yi nu 'yi □loo Midha -pö 'ö Dhihi -se 'gü bha- 'gü.

6 -Dhe bha □në "sɔdha këng do -gɔmë -yö "yitago 'ö 'go sië Dhezandri -pö 'gü 'ö 'dho sië Itadhi -se 'gü bha- yö- -bha, 'yö 'yi go yi -bha "yitago 'yi nu- 'gü bha- 'gü 'yi dho 'yi -da "yitago 'dhe bha- 'gü 'yö 'yi dho.

7 □Dhe 'ö 'ya □yɔɔn 'dɛdɛ wo yi "dhiü, 'yö "tëë 'dhö -ya 'zü yi -bha "yitago bha- -bha "gbɪ- 'ka. -A -wɔn 'gü yi yi -zlaɔ 'yi dho. 'Ö 'yi "ta sü -dhekpaɔyi 'gbe □dede 'ka, 'yö 'yi gun -na □loo Kinidö -pö "saan "dhiü kö 'ya sëë bho. □Dhe 'ö -kë □dhe "tëë 'yii "wɪ- -bha yi -gɔ kö 'yi 'dho 'zü "pëan 'dhe bha- 'ka bha, 'yö 'yi- zë- 'gü "së "pëan 'dhe "yi □zinng 'gü 'zü, 'wo- -dhe Kletö -se bha- "sɔɔ, "pëan 'ö bɔ "së -kɔ "pëan 'dhe 'wo- -dhe 'Kapö Salmɔnë bha- 'ka. "Pëan 'dhe bha "tëë 'yaa gun- 'ka.

8 "yitago 'yi gun- 'gü bha -yö -nëng "kpɔng "piü, 'ö 'yi □loo -dhe 'wo- -dhe -dhe «"yitago dɔdhe -së» 'ö Dhasö -pö "sɔɔ bha- 'gü sëëbhodhe □dede 'ka.

9 □Dhe 'ö 'ya -dhekpaɔyi kpö kë 'mü, 'yö "ta 'sü -sü 'ö "yi -ta bha 'ö -kë -ziisü, -a -gen -mü □dhe kö -kwë "dhiü 'to -yi □ya 'to klöö-, kö Zuifö -nu -bha □bhlëëkpɔdhe 'ö □waa- kë 'wo- dɔ □dhe Atanna □ya wo -bha □sɔng yaa -nu -mawɔn 'to bha □waa- kë 'nu. (-A "tüng bha- 'ka kö "tëë "gbɪ- nu "tüng 'yaa □gblëen 'zü).

10 'Yö Pɔdhö -yö -dhio dɔ- -nu -ta 'ö- pö: «Gɔɔn- -nu, "ta ya 'kwa 'dho- 'ka "dhiü -yö -dho □gbaɔn, -a -gen -mü □dhe "yitago waa- □kwë- -nu -zë -a □gban -dho see-, 'ö kwaa -dɪ 'pö 'yii kë -së 'ö kwa 'gü -yö □see, (□dhe 'ö "dhü, -ka -kwa 'to yö kö "tüng yaa bha -yö ziö).»

11 "Këë 'yö "sɔdha këng do -gɔmë bha 'ö 'ö -zu yö "yitago dëmë waa- "dhiü "ta 'sü -më -dhe 'ö ziö- 'ka Pɔdhö -ta.

12 "Yitago dɔdhe 'yi gun- 'gü bha 'yaa -së kö më -yö 'to mü "tëë "gbɪ- bha- "tüng 'gü. 'Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'më waa- Pɔdhö -nu -wo gun "ta 'sü sië bha megbedhe 'wo gun- "piü □dhe 'wo 'go mü kö 'wo 'dho □weeyi -ta. 'Yö 'wo- "slë □mɔɔ kö 'wo □loo "yitago dɔdhe 'dhe 'ö Fenisö, Kletö -se 'gü bha- 'gü. Fenisö -dhe bha -yö -gun 'yënnng- -pö -zian 'ka. Kë "dhü kö 'wo "tëë "gbɪ- "tüng bha- kë mü.

"Tëë "gbɪ- -ziö Pɔdhö -nu -bha □weeyi -ta -kɔ

13 □Dhe 'ö -kë □dhe "tëë □zɔngsü 'ö go "sia- □yën bha -yö -gun ziö sië bha, 'yö -kë -nu 'gü □dhe 'wɔn -nu 'wo- -ya 'ko "dhiü -kë bha -yö -dho kë □dhe -kɔ 'wo wo -zu gɔn- 'ka bha- 'dhö. 'Yö 'wo -piö kpö 'gbiin- 'ö -kë "yitago 'gbaannu 'ka -pë 'ka 'ö "yi □wlöö bha- bho- -gɔ, 'yö zun "ta 'sü -sü -bha "tëë bha- -kɔ 'ka, 'yö 'wo dho- 'ka "së "pëan 'ö "yi □zinng 'gü 'wo- -dhe Kletö bha- "pëan "piü.

14 □Dhe 'ö "tüng 'dɛdɛ 'bha □ya ziö, 'yö "tëë "gbɪ- 'wo- -dhe «"tëë "gbɪ- 'ö go "dhuü- □yën» 'ö go Kletö -segɔ 'ö "yi □zinng 'gü bha- "piü □yën bha 'yö -ya ziö -sü -bha "gbɪ- 'ka "pëan bha- -ta.

15 'Yö yi -bha "yitago □bang "bang kë -sü zü bho. 'Yö 'yi- "slë □mɔɔ kö 'yi 'dho yi "dhiü "tëë 'go -zian 'ka, "këë 'yii □mɔɔ- -bha. 'Yö 'yi yi □kwaa yi -bha "yitago bha-

-zü 'yö "tεε 'dhö- -blü 'yö dho- 'ka "pεan 'ö -dhi -dhe -a 'ka.

16 'Yö 'yi dho 'yi □loo "σε "pεan 'dεδε 'ö "yi □zinng 'gü 'wo- -dhe Kloda bha- "sɔɔ. 'Yö 'yi bɔ- "pεan 'dhe 'ö- -bha "tεε 'yaa "gbu- bha- 'ka, 'yö 'yi "yitagɔ 'dεδε -sü 'ö -kë -kplü -sü 'ka "yitagɔ 'kpiisü □taama bha- bho 'mü kë "dhü kö "yi kpö 'ya 'dho- 'wü. "Kεε -a -bho mü -sü -yö -kë "gbu- □dedewo.

17 'Yö 'wo "yitagɔ 'në 'dεδε bha- □wlü 'wo- dɔ- 'kpiisü -ta, 'yö 'wo bhiëga □klëen- 'kpiisü bha- -zü -zü kö -yö "yitagɔ bha- 'kun glengdhö (kö 'ya 'dho 'wü). 'Yö "suö 'dhö -ya -nu kë -sü -bha "ta 'sü -sü 'ö "yi -ta bha- 'gü, -a -gen -mü □dhe -wo wo -zu -gɔn □dhe wo -bha "yitagɔ -dho -gban "yεen -tɔn -nu 'wo "yi □wlöö Dhibi -se "sɔɔ bha- -nu -bha. 'Yö 'wo sɔ "kplü 'ö "tεε □ya dɔ- 'gü 'ö "yitagɔ dho "dhiü bha- bho 'mü. 'Yö 'wo □kwaa "tεε -zü 'yö- -nu -bha "yitagɔ -blü zian 'ö -dhi -a 'ka.

18 "Tεε "gbu- bha -yö -gun ziö sië yi -bha "dhü "gbu- 'ka 'ö dho- 'ka "dhiü -kpeawo. -A -dhekpaoyi 'dhe 'ö dɔ- "piü, 'yö 'wo pë -nu 'wo gun "yitagɔ 'gü bha- 'bha -nu □wenng "yi □bhaa.

19 -A -dhekpaoyi 'dhe 'ö dɔ- "piü 'zü, 'yö woo- □dede 'wo pë 'bha -nu 'wo "yitagɔ "ta sü bha- 'bha -nu □wenng "yi □bhaa.

20 'Yii yi "yan -kpan 'yënnng- -bha -dhekpaoyi 'gbε □dede 'ka, "εen "susëngga -zian -bha kö "tεε "gbu- bha -yö ziö sië "dhü -kpeawo (kö yi 'dho -zian □gbaan □dheng yi -gɔ -a -kë "dhü -sü bha- 'gü). 'Yö 'yi yi -zu -gɔn □dhe 'yii dho dha 'zü.

21 'Mε 'wo "yitagɔ 'gü 'wii pë -bhö -dhekpaoyi 'gbε □dede 'ka. 'Yö Pɔdhö -yö □wlü- -nu □gban "pεpε wëedhö 'ö- pö: «Gɔɔn- -nu, □ya kë □dhe ka ka "tu -tɔ n -wɔ -bha 'ö 'kwa to Kletö kö -yö -dho kë -së. Kö 'wɔn "gbu- 'ö nu kwa -ta ya 'yii 'dho nu kwa -ta 'nu, "εen kö pë 'bha 'yii dho see- kwa -bha.

22 "Kεε "tüng ya- 'gü a- -dhe ka -gɔ kö 'ka ka faan dɔ, -a -gen -mü □dhe mε 'bha 'yii dho ga ka kpö 'gü, "yitagɔ bha yöö dɔ □në 'yii 'dho dha.

23 A- 'wɔn -dɔ, -a -gen -mü □dhe Atanna 'a- -bha 'ka 'ö 'a- -bha yë kë sië bha- -bha

"kië do -yö -wo n -ta □dεε gbeng,

24 'yö- pö n -dhe: «Pɔdhö, "suö 'ya 'dho i kë, -a -dhea -bha □dhe 'i 'dho "sekɔɔnmε 'kpii- -kuu "dhiü (kö 'i dhiang zë- -dhe). □Dhe 'ö -kë □dhe Atanna "gblü -yö -së 'pö bha, -yö -dho 'wɔn -së kë i -dhe, -a -gen -mü □dhe mε "pεpε 'wo i "piü "yitagɔ 'gü bha -yö -dho -a -nu □gban dha 'pö.»

25 'Yö Pɔdhö -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö dho- 'ka 'ö "dhiü 'ö- pö: «Gɔɔn- -nu, 'wɔn 'ö Atanna -bha "kië -ya pö bha- -wɔn 'gü -ka ka faan dɔ, -a -gen -mü □dhe n 'dhang bho -sü -yö Atanna "dhiü, -yö -dho -a kë □dhe -kɔ 'ö- pö- 'ka n -dhe bha- 'dhö.

26 "Kεε -a -dhe -dho kë 'ya-, -a -gen -mü □dhe kwa -bha "yitagɔ -zë -dho 'wü "tεε "gbu- 'ö dho kwa -blü "kpong "piü -dhe do 'bha 'gü bha- kao.

27 'Sa "tεε "gbu- bha 'ö -ya ziö -sü -bha -a gbeng 'gü -kaɔng do ga -yiisio -naa □në 'kwa "wɔ sië- 'ka "dhü bha, "kεε kö -yö 'dho sië yi 'ka □weeyi 'wo- -dhe Meditedhane bha- -ta -kpeawo. □Dhe 'ö gbeng □zinng 'gü □ya 'to klöö-, 'yö "yitagɔ -yëkëme -nu 'wo wo -zu gɔn □dhe yi □yɔɔn sië "σε "sɔɔ.

28 'Yö- -nu -bha bhië" ga 'wo "yi □wlöö -dhe dan- 'ka bha 'wo- □lɔɔ "yi □wlöö, 'yö "yiwlöödhe -naa 'dhö -kë -genyan -kaɔng -yaaga 'ö ga "saɔplε. □Dhe 'ö □wa □yɔɔn 'bha wo wo "dhiü, 'yö 'wo- -zuö 'bha wo "yi □bhaa, 'yö -kë 'zü -deewo -genyan -kaɔng □plε 'ö ga "saaga.

29 'Yö 'wo -ya wo -zu 'gɔn -sü -bha □dhe 'wa □yɔɔn 'bha wo wo "dhiü, "tεε- -dho -nu -bha "yitagɔ -gban -gwë -bha, -a -gen -mü □dhe kö "yi 'yaa □gblëen 'zü. 'Yö 'wo wo -bha -piö kpö -yiisio 'ö -kë "yitagɔ 'gbaannupë 'ka bha- -nu □lɔɔ "yi □bhaa "yitagɔ □taama, 'yö -gban mü, "kεε kö "suö -ya -nu kë sië kö -a -nu -zu -yö dun sië 'pö □dhe -dhe -yö □kpaɔ "vaandhö.

30 'Yö yi -bha "yitagɔ -yëkëme -nu 'wo- "slë □mɔɔ kö 'wo □dua "yitagɔ 'gü, 'yö 'wo "yitagɔ 'në 'dεδε -sü 'ö- 'kpiisü -ta "dhöng 'gü bha- □lɔɔ "yi □bhaa "yitagɔ 'kpiisü bha- "dhiü, kö -wa kë sië □dhe 'pë woo -da 'gü kö 'wo "yitagɔ 'gbaannu -bha -pë -nu bha □në- -gban □gblëen 'në 'bha bho -a 'dhö.

31 "Kεε □dhe 'ö Pɔdhö -ya -dhe yö, 'yö-

pö "sodha këng do -gome waa- "sodha -nu bha- -nu -dhe: «Kwaa- "yitagö -yëkëme -nu ya 'wii 'to "yitagö ya- 'gü, me □gban ka 'gü -dho see-»

³² □Dhe 'ö □ya kë "dhö, 'yö "sodha -nu 'wo "yitagö seen" 'në -sü bha- bhië" ga 'ö -kplü -a 'kpiisü -bha bha- -kan 'yö 'wo □kwaa- -zü "yi -ta 'yö dho.

³³ □Dhe 'ö -dhe 'gü 'dhö "pu sië kö "tüng bha □ya ziö, 'yö Pödhö -yö □bhea- -nu -dhe kö -wo pë -bhö. 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Ka -ya ka -di -wön zuën -ta -a -dhekpaoyi -kaong do ga -yiisio □në □dëe, 'kii pë 'bha -bhö □kö.

³⁴ □Dhe 'ö "dhü a -bhea ka -dhe kö 'ka pë -bhö, -a -gen -mü □dhe ka -mawön -ya -bha kö 'ka faan □slöo kö 'ka dha. Pë 'bha 'yii 'dho me 'bha ka kë.»

³⁵ □Dhe 'ö □ya bo- pö "dhö -sü 'ka, 'yö 'bluu- sü 'yö □bhea Atanna -dhe -a -nu □gban "pepe wëedhö mü, Atanna nuë" bho -sü 'ka -bhöpë 'ö- nu- -nu -dhe bha- -wön 'gü, 'yö- "kplü bho, 'yö zun- -bhö -sü -bha.

³⁶ 'Yö- -nu zuë" 'dhö -kë -sea 'yö 'wo- -bhö 'pö.

³⁷ 'Me 'yi gun "yitagö bha- 'gü, yi -gun me këng □ple -ko "saople waa- me "saodo.

³⁸ □Dhe 'ö □wa pë -bhö □wa 'kën, 'yö 'wo 'bluu- -kë 'ka -pë 'wo- -dhe "kwi -wu 'gü ble bha- 'dhe 'ö gun- -nu -gö "yitagö 'gü bha- □loo "yi □bhaa kö "yitagö -yö 'to 'föö-.

³⁹ □Dhe 'ö -dhe □ya □kpaö, 'yö yi "yan 'dhö -kpan "se -bha yi "dhiü, "këe yi -bha "yitagö -yëkëme -nu 'wii- do. 'Yö 'wo □weeyi -gbeng bho -dhe "kpong "dhiü -dhe -së do 'bha yö. 'Yö 'wo- "slë □moo kö 'wo 'dho wo -bha "yitagö -gban mü.

⁴⁰ 'Yö "yitagö -yëkëme 'bha -nu 'wo -piö kpö -nu 'wo "yitagö -gban bha- -nu bhië" -kan 'yö 'wo dho "yi □bhaa, kö me 'bha -nu -di 'pö -wo "dhü "pen -nu 'wo "yitagö do- 'ka □zinng 'gü 'wo -kë "yitagö □taama bha, -wo bhiëga "pu sië- -bha kö -wo "yitagö do- 'ka □zinng 'gü 'zü -deewo. 'Yö 'wo so "kplü do □wlü "yitagö "dhiü □yën, kö "tëe -yö "yitagö -blü "kpong "dhiü.

⁴¹ "Këe 'yö yi -bha "yitagö bha 'ö -gban "yëen -tön bha "yi □wlöö 'yö 'gbaannu, 'yö to mü; -a -gen -mü □dhe kö- -gö □ya -gban "yëen 'gü, "këe kö -a "pean 'dhe 'ö □taama

bha -yö 'wü sië "yikpö -nu 'wo -ma sië- -bha "gbu- 'ka "dhü do bha- -wön 'gü.

⁴² -Yö -gun "sodha -nu "piü □dhe 'wo -kasogüme -nu zë, kë "dhü 'ö 'wo "yi -kë 'wo dha 'ö 'wo □dua.

⁴³ "Këe "sodha këng do -gome bha -yö -gun "piü □dhe 'ö Pödhö -zë dha, 'yö- -wön 'gü 'ö- pö- -nu -dhe -wo me □gban dha. 'Yö- pö 'me 'wo do "yi kë -dhe 'ka -a -nu -dhe -wo -pö "yi □bhaa kö -wo "yi kë -wo 'dho "kpong □taa.

⁴⁴ 'Yö- pö me -kpea -nu -dhe -wo -pö "yi -ta 'pö kö -wo -kplü "yitagö "pen -nu "ëen "dhü "pen 'bha -nu 'wo 'go sië- 'gü bha- -nu -bha. Me □gban yi -dha -ko bha □në- 'gü.

28

Pödhö -bha -kë Maltö -se 'ö 'yi □zinng 'gü bha- 'gü -ko

¹ □Dhe 'ö me □gban 'yi dha, 'yö 'yi- ma □dhe "se 'ö 'yi □zinng 'gü 'ö 'yi bo- 'gü 'yi dha bha -wa -dhe -dhe Maltö.

² 'Me 'wo gun "se bha- 'gü bha- -nu "klü -yö -dhi yi -bha □dedewo. □Dhe 'ö -kë □dhe dha -yö -gun ban sië kö "nëne □ya kë 'gbë bha, 'yö 'wo peng 'kpii- do bha -ya, 'yö 'wo yi -dhe -bha mü.

³ 'Yö Pödhö -yö "wo "kang 'bha -nu sü kö 'ö- -nu -da peng 'gü, 'yö -mlëe -yö go "wo "kang bha- 'gü peng "tëe bha- -wön 'gü, 'yö Pödhö kun- -ko -bha 'yö dun- -ko -bha mü.

⁴ □Dhe 'ö 'me 'wo "segö bha- 'gü □wa -mlëe bha- yö kö -yö dun -sü 'ka Pödhö -ko bha -dhe -ko bha- 'dhö 'yö 'wo- pö wo 'ko -dhe: «Göndënë ya kwaa 'dho -yö -dho kë mezëme 'ka, -a -gen -mü □dhe Atanna 'ö 'yaa □flü kë bha 'yii "wü- -bha kö -yö dha, "këe kö □ya dha □weeyi -zë -gö.»

⁵ "Këe 'yö Pödhö -yö 'ö -ko □kpëng peng -ta, 'yö -mlëe bha 'ö go- -ko -bha 'ö -pö peng 'gü, 'yö- bhaa 'yii- kë -ko 'bha 'gü.

⁶ -Yö -gun kë sië me -nu 'gü □dhe -yö -dho -bhla "ëen -yö -dho ga -mlëe bha- bhaa "dhiü "sia- mü. "Këe □dhe 'ö- -dhe □ya □gwëë, 'ö □waa- do □dhe pë 'bha 'yii- kë, 'yö 'wo wo -wu □slëë, 'yö 'wo -ya pö -sü -bha □dhe Atanna -mü -a 'ka.

7 -Dhe 'bha- -gun -dhe 'wo gun- -bha bha- "soo mü 'ö gun "se bha- 'gü -me -nu -gome 'wo- -dhe Pibliüsö bha- -bha -dhe 'ka. Pibliüsö bha 'pö, -yö yi -dheng bun -dho 'gü 'ö 'yi -wo -go 'koodhö -dhekpaoyi -yaaga 'ka.

8 Pibliüsö de -yö -gun wo sië dhii- -ta, -a -gen -mü [dhe "nene waa- -tootoo -wo gun- ke sië, 'yö Pödhö -yö dho- -go 'koodhö 'yö ö -ko kpa- [gbin- 'yö [bhea Atanna -dhe -a -wɔn 'gü, 'yö- -bha "yua -nu bha 'wo bo.

9 [Dhe 'ö [ya ke "dhü, 'yö "yuëdhi -nu 'wo "segö bha- 'gü 'wo nu 'pö, 'yö- -nu -bha "yua -yö bo.

10 -Wo yi [bhlëe -ya -ko [gban "pepe suu 'gü -dhe bha- 'gü. [Dhe 'yi yi -bha [kwëe- -nu dhu, 'yö pe "pepe 'ö yi -mawɔn dho zun- -bha yi -bha "ta -zian bha- -ta, 'yö 'wo- nu yi -dhe.

Pödhö -loo Wlömö -ko

11 [Dhe 'ö "su -yaaga [ya ziö, 'yö 'yi -ya "yitagö 'ö go Dhezandri -pö 'gü 'wo- -dhe «'peng- -zlan -nu» 'ö "tee "gbu- -"töng bha- -kë -dhe bha- 'gü bha- 'gü.

12 'Yö 'yi dho 'yi [loo Siidhakusö -pö 'gü, 'yö 'yi -dhekpaoyi -yaaga -kë mü.

13 -Dhe 'ya 'go mü, 'yö 'yi bɔ- "sen -ta 'yi dho 'yi [loo Dhezio 'plöö. [Dhe 'ö -dhe [ya [kpaɔ, 'yö "tee 'ö go "yi -zü -go bha 'ö -ya ziö -sü -bha. Yi -dhekpaoyi [ple "gbeng [në- -kë "yitagö 'gü 'yö 'yi [loo Puzödhö -pö 'ö "yitagö dödhë 'ka bha- 'gü, ('yö 'yi go "yitagö 'gü).

14 Yi -kpan 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'bha -nu -bha 'pö- bha- [në- 'gü 'yö 'wo [bhea yi -dhe kö 'yi "dhooögo do kë mü, ('yö 'yi -wɔ -bha). 'Yö 'yi "dhooögo do -kë -a -nu "piü mü 'yö 'yi gun -na 'dho Wlömö.

15 [Dhe 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'wo Wlömö [waa- -wapö ma [dhe yi zian -ta yi nu sië, 'yö 'wo nu do yi -go zian-, 'wo nu "dhü 'wo [loo Apiusö "dhooökwëedhö 'yö 'yi -kpan 'kwëe- mü. [Dhe 'ya 'dho 'ya [loo -dheng [yëëbhodhe 'wo- -dhe 'ko -yaaga "dhiü -dhe bha- 'gü, 'yö 'yi -kpan 'zü me kpö 'bha -bha mü kö -wo nu sië. [Dhe 'ö Pödhö [ya -kpan me "pepe 'wo nu -do yi -go zian bha- -nu -bha,

'yö Atanna nuε" bho, 'yö faan [slöo 'yö 'yi [kpaɔ 'kwëe- 'yi dho Wlömö 'plöö.

16 [Dhe 'ö 'ya -loo Wlömö, 'yö Wlömö -pö [kooönmë -nu 'wo -wɔ -bha kö Pödhö -yö 'to ö [yëe "dhiü, kö 'ya 'dho 'dho -kaso 'gü, "këe 'yö 'wo "soöha do -ya -go "dhiü kö 'ya 'dho [dua.

Pödhö Atanna -wɔ -pö Wlömö 'plöö -ko

17 [Dhe 'ö -dhekpaoyi -yaaga [ya ziö, 'yö Pödhö -yö Zuifö -nu -bha me zizi -nu 'wo Wlömö -pö 'gü -a -nu -dhe ö [yëe "dhiü. [Dhe 'ö [wa [loo 'ko -ta, 'yö- pö- -nu -dhe: «N dheebhang -nu, 'mii pe yaa 'bha kë kwa -bha "següme -nu 'ka "ëen kwa "bhema -nu wo -ko 'ka, "këe Zuifö -nu -wo n -kun 'wo n -da -kaso 'gü Zedhizadhëmö, 'yö 'wo n do Wlömö -me -nu -go.

18 'Yö 'me 'wo bha 'wo n dhëe" kpö 'pe 'a- -kë -a 'ka, 'yö 'wo- "slë [moo kö -wo wo kwaa- n -zü, -a -gen -mü [dhe 'pe 'kö 'a dho- kë kö -yö kë n zë -gen 'ka 'yii [slöo.

19 "Këe Zuifö -nu -gome -nu 'wii "wɔ- -bha. 'Yö mang -dɔ 'pö 'ö -kë n 'gü -së kö "sekooönmë 'kpii- -yö za bha- do yi [zinng 'gü. "Këe ma -zë 'mii 'dho za -ya ma "següme -nu -bha.

20 'Pë 'ö -kë 'yö 'a ka -dhe bha 'yö bha. 'Wɔn 'ö -gban Atanna -bha -Yame 'ö Izraedhö -següme -nu 'wo -ya -go bha- -wɔn -bha bha [në 'a ('dhang bho- "dhiü 'yö 'a) -kasogüme 'ka- -wɔn 'gü, 'yö 'a -do lööga 'ka ka kpö 'gü [dëe ya.»

21 'Yö 'wo- pö- -dhe: «'Sëedhe 'ö dho 'go Zude -se 'gü kö -yö 'wɔn 'ö -gban i -bha -a pö yi -dhe 'yii- yö, [ya 'go mü 'zü kö yi dheebhang Zuifö -nu 'wo mü kö -a me 'bha -zian -yö 'go mü kö -ya -gen do yi -dhe, "ëen kö -yö dhiang yaa 'bha zë i -bha 'yii kë,

22 "këe -yö yi "piü [dhe 'i i zuëpiüwɔn pö yi -dhe, -a -gen -mü [dhe yi 'wɔn -do [dhe ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -ko bha -wa -dhiang yaa -zë -dhe [gban "pepe 'gü.»

23 'Yö waa- Pödhö -nu 'wo yi do kpö wo 'ko -go.

[Dhe 'ö yi bha [ya [loo, 'yö me kpö 'gbe 'wo nu Pödhö [yëe "dhiü. 'Yö sü dhia" "piü -bha, 'ö dho 'ö zun- 'ka yean" "piü -bha, 'yö Pödhö -yö 'wɔn -nu 'wo -gban Atanna -bha -gblüdedhe -bha -a -gen pö- -nu -dhe. 'Yö-

"slë ꞑmɔɔ 'pö kö -wo (Yesu dɔ ꞑdhe 'më 'ö Atanna -ya -ya -a -nu dhame 'ka -a 'dhö, kö -wo) "wɪ- -wɔn -bha, 'yö bɔ- 'ka Moizö -bha 'tɔng- 'sëedhe -ta, 'yö dho 'yö -wo 'ka Atanna -wɔdhiüloomë -nu -gɔ 'sëedhe 'gü.

²⁴ 'Yö më 'bha -nu 'wo 'dhang bho Pɔdhö zë -dhiang bha- "dhiü, 'yö 'wo -wɪ Atanna -wɔ -bha. 'Yö më 'bha -nu -dɪ 'pö 'wii 'dhang bho- -wɔ "dhiü.

²⁵ 'Yö 'wo -ya zaɔdhe -da -sü -bha wo "kwëë. ꞑDhe 'wo 'dho sië zaɔdhe bha- 'ka wo -gɔ 'kɔɔdhe -nu 'gü, 'yö Pɔdhö -ya pö- -nu -dhe: «'Wɔn 'ö 'Nii- "slüüslü -ya pö ka "bhema -nu -dhe yi 'bha 'ka 'ö bɔ- 'ka Atanna -wɔdhiüloomë Ezai -ta bha 'yaa ꞑsua 'ka.

²⁶ -A -gen -mü ꞑdhe Atanna -ya -pö -dhe: «-Bhö 'dho i -gɔ "segümë -nu "piü kö 'i- pö- -nu -dhe: «Ka -dho n -wɔ ma 'kpakpadhö, "këë 'kii 'dho- 'gü ma, 'ka -dho -dhe -ga 'kpakpadhö, "këë 'kii 'dho -dhe 'bha yö,

²⁷ -a -gen -mü ꞑdhe -a -nu zuëga ꞑya kë "drɔɔdrɔ 'ka ꞑdhe ꞑnii -gwë 'dhö. ꞑWa wo "tu "dhiü -te -gban kö 'wa 'dho 'wɔn ma, 'yö ꞑwa wo "yan ta kpenngkpenngdhö kö 'wa 'dho -dhe yö, -wa -kë "dhü kö 'wa 'dho 'wɔn 'gü ma kö -a -nu zuë" 'ya 'dho slëë- n "piü 'ö 'a- -nu dha.»

²⁸ 'Yö Pɔdhö -yö ö -bha -da -ta 'ö- pö: «ꞑDhe 'ö "dhü, -kaa 'wɔn dɔ ꞑdhe ꞑtaamasü ya- 'gü Atanna ꞑya ö -bha më dha -wɔ bha- bɔ 'më 'waa Zuifö 'ka- -nu -dhe. Wo -zë ('ya- pö- -nu -dhe) -wo -dho wo "tu 'to- -bha.»

²⁹ [ꞑDhe 'ö Pɔdhö ꞑya bo 'wɔn -nu bha- -nu pö -sü 'ka, 'yö Zuifö -nu 'wo dho wo -gɔ 'kɔɔdhe -nu 'gü, zaɔdhe -da wo "kwëë -sü 'ka ꞑdedewo.]

³⁰ -Kwë ꞑplë ꞑnë- Pɔdhö -ya kë 'kɔ 'ö- sü bha- 'gü. Më "pɛpɛ 'wo nu zun- -dhe 'gü -wo -kpan -bha -dhe bha ꞑnë- 'gü.

³¹ 'Yö Atanna -bha -gblüdedhe -wɔn -dhiang zë- -nu -dhe, 'yö 'wɔn 'ö -gban kwa Dëmë Yesu Klisi -wɔn -bha bha 'ö më ꞑdraan- -bha -zugbandhe waa- -putaasü 'ka.

**'Sëedhε 'ö Pödhö -ya bə
 Atanna -bha 'kədhigümε
 -nu 'wo
 Wlömö
 -pö 'gü -a -nu -dhε**

□Tuabhonaɔ 'ö Pödhö -ya dɔ

¹ Mang Pödhö -mε 'a -kε Yesu Klisi -bha gwëemi 'ka, 'ö Atanna -yö n sü 'ö n -ya -dɪ -ta kö 'a kε Yesu Klisi -bha bəmε 'ka kö 'a kε naɔ -sε 'ö go- "piü -a dəmε 'ka bha ma □nē 'a 'sëedhε ya- bə ka -dhε.

² Naɔ -sε 'ö -gban Yesu Klisi 'ö -kε Atanna Gbö 'ka -a -bha bha, Atanna -ya -to "dhiü □gblεn 'ö bə 'ö -wudhiüloomε -nu -ta 'ö- "plüün bho, -yö -ben zε -sü 'ka -a -bha 'sëedhε 'gü.

³ Yö 'ö bha □nē □ya kε mεbhüdhe 'gü, 'yö -kε Davi -bha 'nē 'ka,

⁴ 'yö □ya -da Atanna -wɔn "gblɔɔ "piü, 'yö- -bha 'Nii- "slüüslü -ya bho 'ö- wo ga 'gü 'ö- -bö ö -bha 'gügbüdhe 'ka bha -ya -zɔn □dhe -a Gbö -mü. Yöö Yesu Klisi -mε bha □nē kwaa- -gblüde 'ka.

⁵ Yö 'ö bha □nē Atanna -yö bə- -ta 'yö -gasite -kε n -dhε, 'yö n -ya -a -bha bəmε 'ka, kε "dhü kö 'a- pö "sε □gban "pεpε 'gü -mε -nu -dhε □dhe -wo 'dhang bho- "dhiü kö 'pē 'ö dho- pö- -nu -dhε -wa kε kö -wo dha -a 'saa- 'gü.

⁶ 'Sa 'mε 'wo "dhü bha 'mε 'ö Yesu Klisi □ya ka -dhε 'ö 'ka- -bha 'ka 'ö 'ka Wlömö ka- -nu -bhiëë 'gü 'pö.

⁷ A 'sëedhε ya- -bə 'mε 'ka Atanna dhəɔbhaamε -nu 'ka Wlömö -pö 'gü, 'ö ka -ya kö 'ka -tosea kε ö -bha kε 'gü, "ta -kə -sε 'ka kö pö 'ya 'dho kε ka -bha bha ka □nē ka -dhε. A -bhεa -dhε kö yö 'ö kwa Dē 'ka bha waa- kwa Dēmε Yesu Klisi 'ö 'dhö -wo dɔ 'gbɪ- kö -wo -gasite kε ka -dhε, kö -wo -ya -dɪ 'flëe- 'gü -sü wə ka -gɔ -a -ta!

Pödhö -bha -dho Wlömö -sü -dhiang 'ö- zε

⁸ A -bə Yesu Klisi -ta 'ö 'a Atanna nuε" bho □kö -blεsü mε □gban "pεpε ka -wɔn 'gü, -a -gen -mü □dhe ka -bha -zɔ -yö -a -dhε -sü bha- -taɔng -yö □mɔɔ -sü

'ka "kɔpungtaadhε □gban "pεpε 'gü, 'ö mε □gban -wa -dhiang zε.

⁹⁻¹⁰ 'A bhεa" siē- -dhε -kə 'ö- 'gü 'do 'do, a -bhεa 'pö ka -wɔn 'gü, n -zɔ 'yaa bho ka 'ka tongtongdhö. Atanna 'a- -dhəkε n faan □gban 'ka, 'ö 'a- -bha naɔ -sε 'ö -gban -a Gbö Yesu Klisi -bha -a dɔ siē 'a -ziö 'ka bha □nē n "sεε- 'ka. -Ya 'wɔn -dɔ □dhe 'pē 'a- pö siē bha 'yaa □sua 'ka. A -bhεa 'pö- -dhε kö □ya kε □dhe □ya kε -a -dhidhewɔn 'ka □dhe 'a nu kö 'a -wo ka -dhε 'gü, -εε! Kö -ya zian "dhi "pɔ n -gɔ kö 'a nu.

¹¹ -A -gen -mü □dhe -nu zun ka -dhε 'gü -dho □ya n 'kun □dedewo. -Yö n "piü □dhe 'a nu kö 'a n "yan -kpan ka -bha, "kεε kö Atanna -bha gbaɔdhe 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü -ya nu mε -dhε bha 'a nu ka -bha 'ka, kö -yö ka gba faan 'ka -zɔ -yö -a -dhε -sü 'gü, kö ka -gen -yö "sε 'kun -a -bha zian -ta.

¹² N -nu ka "piü mü -sü bha- -gen "gbɪ- -bha -mü 'zü □dhe kö 'kwa kwa 'ko -nu faan dɔ- -bha "ta bha- 'sü -sü -bha. -A -gen -mü □dhe ka -bha -zɔ -yö -a -dhε -sü bha kö n "yan -yö -da -dhε 'gü, -yö -dho n faan dɔ, 'ö ka "yan □ya -da 'pö n -bha -dhε 'gü 'ö ka faan dɔ.

¹³ N dheebhang -nu, -yö n "piü □dhe 'ka- 'wɔn dɔ □dhe -nu ka "piü mü -dho -yö n -kε -kpεawo, "kεε -a "sɪ □nē 'yaa n -dhε. -Yö n "piü □dhe 'a nu kö 'a Yesu -wɔn -dhiang zε kaa- 'pö- bha- 'gü 'pö kö 'mε 'wo mü -wo 'dhang bho- "dhiü □dhe -kə 'a- -kε 'ka "sε -kpεa 'wo to -a -nu 'gü -a 'dhö.

¹⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Yesu -wɔn -dhiang 'a- zε siē bha, -a -dhεa -bha □dhe 'mε kweng- -nu kwa wə -kə 'dhö do ('ö kwa 'wɔn dɔ -kə 'dhö do oo), 'mε 'ö- -nu -bha -yö -da kwa -bha □wlöö oo, 'mε 'wo 'sëedhε dɔ oo, 'mε 'waa- dɔ oo, -a -nu □gban "pεpε -wa ma. -A -kε "dhü -sü bha -yö □dhe "pɔ □nē 'dhö 'yö n -bha.

¹⁵ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö -nu zun 'mε 'ka Wlömö -pö 'gü ka -dhε 'gü -dho □ya n 'kun kö 'a naɔ -sε 'ö go Atanna "piü bha- dɔ ka -gɔ 'pö bha 'yö bha.

'Gügbüdhe 'ö naɔ -sε 'ö go Atanna "piü -a 'gü -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zε

¹⁶ 'Yiü- 'yaa n kε naɔ -sε 'ö go Atanna "piü bha- dɔ -sü 'gü tongtongdhö, -a 'klɔɔ-

-mü □dhe a 'dhang bho- "dhiü 'kpakpadhö □dhe 'gügbüdhe 'ö bö- ta 'ö me "bhü- -nu dha yö -mü. Me "bu me 'ö □ya 'dhang bho- "dhiü kö □ya dha. "Kee Zuifö -nu □nē 'wo 'me 'wo "dhü bha- -blēsü 'ka, 'yö 'me 'waa Zuifö 'ka 'wo -tun -na do mü.

17 'Pē 'ö- -kē "dhü bha- 'klóo- -mü □dhe -a nao -sē bha □nē -kō 'ö me □ya kē- 'ka 'yö Atanna -yö me -kē 'kpēdhö bha- -zón kwa -dhe □dhe: Pē "wēē 'bha 'kö dho bö- ta kö -yö me -mawón 'to 'yaa 'dhö kö 'yii kē 'dhang -bho ö "dhiü -sü kö -wo wo -zu yö ö -dhe -zē 'ka, □dhe -kō 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka -a -bha 'sēēdhe 'gü -a 'dhö □dhe:

«'Me 'ö ö -zu yö Atanna -dhe, -a -me -dho dha ö -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü bha □nē- -wón 'gü, 'yö -tosea -sē kē "kpung □taa, 'yö dho 'yö- 'bha -kē -a "piü dhang- 'gü -todhö 'ka.»

18 "Kee 'me 'kö wo -zē 'waa "suü Atanna -gö, 'ö 'wo- -siödhewón □nē- -kē 'yö 'wo zun- 'ka- -bha teanwón bha- -gö zian- bha, yö 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- -siö -dhe -wón 'ö- -nu "piü 'yaa □dheng -dhe -bha.

19 -A 'klóo- -mü □dhe Atanna do -kō 'dhe 'kö me "bhü- □móo- -bha 'ö- do- 'ka, -a □gban -ya -nu "yaan 'kpakpadhö. Yöö □dede □nē- -ta -pu -nu -dhe.

20 Me 'bha 'yii- yö do tean- 'ka, "kee 'ö sü -bha 'sē kē -yi -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka □dēē -bha, -a -bha 'gügbüdhe 'ö- -naa 'yaa 'dhö bha oo, -a -bha -kē Atanna 'ka -sü oo, me -ya -dhe -yö -a kē -pē -nu bha □nē- -nu -bha 'kpakpadhö. 'Wón 'ö- -wón 'gü, 'yö 'me 'waa "suü- -gö, 'ö 'waa- □bhlēē -ya bha, -a -nu -mawón 'to -gen 'bhaa 'dhö- -gö bha 'yö bha.

21 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klóo- -mü □dhe -wa 'wón -do □dhe Atanna -yö -dhö, "kee -a □bhlēē □nē 'yaa- -nu -gö, 'waa "wü □nē- wo- -bha kö -wa nuē" bho □dhe -kō 'ö- -dhe 'dhö- -bha kö -wa kē- 'ka 'nu pē -nu 'ö- -kē bha- -wón 'gü bha- 'dhö, 'yö 'wo wo -dī sü 'wóndomé "gbü- □nē- 'ka, 'yö teanwón □gbaan □dheng- -nu -gö, 'yö- -nu "yaaki 'bhaa 'dhö 'zü, 'yö 'waa teanwón do 'zü -a -wón 'gü.

22 -Wo wo -dī -sü 'wóndomé 'ka, "kee kö 'waa pē 'bha do 'sa.

23 □Wa Atanna 'ö 'yaa ga tongtongdhö bha- -bha 'tóbhdhe 'sü □waa- -nu "wlaapē -nu -dhe. □Wa pē "blēēn- -nu 'yēn □dhe "dhü -nu waa- -gwē -nu, -maa -nu, □kwlaa -ta -wü -nu, □mlēē -nu "ēēn me "bhü- -nu 'dhö, 'yö □waa- do- "gblüü 'gü, "kee kö me "bhü- -zē -yö -ga 'sa.

24 Atanna □ya ö -kō "kan- -nu "dhiü yö □nē- -wón 'gü kö -wo wo zuē" -bhö -bha -wón yaya -nu -bha □nē- kē wo 'dho- 'ka. □Wa wo -dī "dhiü -da yö □nē- -wón 'gü, 'yö 'yiü- -wón -dī -slóo □nē 'wo- kē siē 'wo dho- 'ka -bha.

25 Wo 'ö wo "dhü bha □nē 'wo teanwón 'ö go Atanna "piü bha- "gla -sü 'ka □sua 'gü, 'yö 'wo 'pē 'kö Atanna -ya -da bha yö -zē 'tö bhö, 'yö 'wo yö 'kö pē -nu bha- -nu -da bha- to, "kee kö yö □nē- -dhe 'dhö- -bha □dhe me -ya 'tö bhö -todhö 'ka, kö -yö gwēē" -dhe kē- -dhe. Kö -yö kē "dhü bha 'aa -yö kē!

26 Atanna -kō -kan -a -nu "dhiü -gen □nē bha, kē "dhü kö 'yiü- -wón -nu 'ö- kē -sü -peng -yö do- -nu -ta bha -wa kē wo wēē' 'ka do. -A -gen -mü □dhe dhe waa- gön -a -nu -bha -kē 'ko "piü -sü 'ö Atanna -ya -da bha wo -zē □waa- "gla- -ta, 'yö dhong -nu -dī -slóo □nē 'wo bhüü" 'ma siē wo 'ko -nu bha,

27 'yö göön- -nu -dī 'pö 'waa "wü- -bha 'zü kö waa- dhong -nu -zē -a -nu -bha sēē" -yö kē do □dhe -kō 'ö- 'ka -a 'dhö, "kee 'yö- -nu -dī -slóo □nē- -nu -wö 'ko "piü -sü -peng -yö do- -nu -ta, 'yö 'wo 'yiü- -wón suu -nu bha- -kē wo "kwēē, 'yö- kē 'ö □waa- wo "dhü bha, □dheng 'wo- wo bha- 'gü -wón 'ö □dhe- □saa 'dhö bha 'yö -wö -nu -ta bha.

28 -A -nu "tö 'ö 'yaa Atanna -wón -bha, 'ö 'yaa- -nu "piü -zianwo □dhe 'wo- do bha □nē- -wón 'gü, 'yö □ya ö -kō "kan- -nu "dhiü 'pö, 'yö 'wo -tosea kē siē -tama -dhe "piü, 'yö 'wón 'ö 'yaa kēwón 'ka □nē 'wo- kē siē -kpeawo bha.

29 'Wón 'ö- -wón 'gü, 'yö 'wón yaa suu "pēpē □gban □nē- kē -dhö -ya -nu -kē bha 'yö bha. -A -nu "gblü -yö 'ya- yö □nē- -wón 'gü, 'yö □nao -dhö -ya -nu -kē "dhiü zió 'ka, 'yö 'wón yaa -dī -slóo □nē- kē -dhö -ya -nu -kē -a -nu "teabo -nu 'ka, 'yö □dro kē -sü □nē- -nu 'gü, 'yö 'wo me zē, 'yö 'wo "dhi -naa -nu ma, 'yö 'wo "kpēng- -nu

-kë mε -nu -gɔ, 'yö 'yaodhe zuëga □në- nu "gblüö- bha.

³⁰ Dhiang -yö -pa -nu -ta yö □në- wɔn 'gü, 'yö 'wo mε -nu -dhiang yaa □në- zë, 'yö 'wo □sua -nu -ya -a -nu -bha, 'yö Atanna -san -ya -nu -kë, 'yö 'waa mε 'bha yö- 'gü, 'yö 'wo wo -dɪ □bhlëε mε -nu "yan 'gü, 'yö 'wɔn yaa kë -sü -gen -dee □në 'wo- □mɔɔ -kpeawo, 'yö 'waa wo 'kpɔmε -nu -wɔ ma bha.

³¹ 'Wɔn -yaki 'si zuëga 'yaa- -nu "gblüö-, 'waa 'to -wɔ do -ta, mε 'bha -dho 'yaa- -nu kë, 'sa mε 'bha -mε 'bha -wëë 'yaa- -nu kë.

³² 'Wɔn 'ö Atanna dho- wɔ 'wɔn suu -nu bha- këmε -nu -ta -wa -dɔ, -wa 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe 'mε 'wo 'wɔn suu -nu bha- -kë, -a -naa -mü -a -nu 'gü see- -sü 'ka, "kεε yö -zë □gban 'gü -wa -kë "dhü do. □Ya 'to 'nu- 'dhe 'kö bha- -bha -zianwo köfië 'në 'bha- -dhö, "kεε mε 'wo 'wɔn suu -nu bha- -kë -wa -nu faan -zian □në- dɔ.

2

¹ Mε □yaa- ma □dhe -kɔ bha- 'dhö, mε- mɔɔ -bha 'ö mε -ya pö: Haa! 'Mε 'kö 'wo ya -wo 'ya- 'pö -kεε!» "Kεε -ka ka -dɪ 'kun, 'ka 'dho 'to 'ö 'ka za dɔ- -nu -bha. -A -gen -mü □dhe bhi 'ö bhi -zë 'i za dɔ sië mε -bha "dhü bha, i fië- 'yaa 'dhö 'mε 'i za dɔ sië- bha bha- 'ka. -A 'klɔɔ- -mü □dhe 'bha- pö □dhe Atanna 'wɔn -bho 'mε 'wo bha- -nu 'gü -dhe -mü, -a -nu këwɔn -yö 'ya-, "kεε kö këng- -nu ka -zë 'gü -pee -yö do, kö mε □gban □në 'i ka zë za 'ka bha do.

² Mε □gban "pεpε -wa 'wɔn -dɔ □dhe 'mε 'wo 'wɔn suu -nu bha- -kë Atanna □ya 'wɔn bho- -nu 'gü kö- -bha tɛanwɔn -mü.

³ "Kεε bhi 'ö bhi -zë 'i za dɔ sië 'mε 'wo 'wɔn suu -nu bha- -kë -a -nu -bha, "kεε kö i- -kë 'pö □dhe- -nu 'dhö bha -yö 'i 'gü □dhe i -dho dha Atanna -bha za -gɔ "wε -ee?

⁴ "Klɔsëdhe 'ö- -kë i 'ka, 'ö 'ö zuë" -kë i "piü -sɛa bha i- -dhe -yö "wε -ee? "Ɛɛn i "tu 'yaa -mü -ee? "Ɛɛn 'yaa i 'gü □dhe -a kë 'ö- wo "dhü 'ö -bhɔ 'ka yi 'bha -yi 'bha 'ka, 'ö 'yii 'wɔn wɔ i -ta do bha, -ya -kë "dhü kö 'i i bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka kö 'i i zuë" slëë- ö "piü □në- wo -ee?

⁵ "Kεε □ya kë □dhe 'bha "tɔgbudhe kë, kö 'wɔn 'ö Atanna -ya -kë bha 'yii 'dho i □gbin-, kö 'bhii i bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka, 'kö 'wɔn 'ö dho- wɔ 'mε 'wo 'wɔn suu bha-

kë sië bha- -nu -ta tɛanwɔn 'gü, 'ö- yi 'dhö nu sië bha- -kwεε □në 'i 'dhu sië 'pö i -dɪ -ta do 'i dho- 'ka bha. -A 'yi bha □ya □loo, Atanna -dho 'wɔn wɔ i -ta 'pö □dhe- -nu 'dhö.

⁶ 'Sa za 'ö Atanna dho- dɔ "dhü bha- yi □ya □loo, -yö -dho mε 'ö "dhü- -due -zɔn -a kë -sɔng □në- -bha.

⁷ -Yö -dho □sii 'ö 'yaa yën- nu 'mε 'wo to wo -wɔ -ta, 'dhang -bho 'ö "dhiü -sü 'gü, 'ö 'wo 'wɔn -së -kë, 'ö 'wo to □bhlëë waa- 'tɔbhɔdhe waa- □sii -së 'ö- "piü -a mɔɔ- zian -ta bha- -nu -dhe 'yi bha- □në- 'ka.

⁸ 'Yö 'wɔn bho 'mε 'wo 'ö □bhlëë -siö, 'ö 'wo zë zaodhe -da -wɔn -dhe 'wo wo □taa zun tɛanwɔn 'ö -gban Atanna -bha -a -gɔ, 'ö 'wo wo -gɔ -gban 'wɔn yaa kë -sü 'gü bha- -nu 'gü 'pö.

⁹ Mε "ɔɔ 'mε 'wo 'wɔn yaa -zë -kë, -yö -kë Zuifö 'ka oo, "ɛɛn -yö -kë mε "wεε -zian □në- 'ka oo, zuëdhiütεε waa- "yënnɔ □gbaɔndhe -dho nu- -nu -ta 'yi bha □në- 'ka. "Kεε -a 'zü -dho bho Zuifö -nu □në- -ta.

¹⁰ 'Yö mε "ɔɔ mε 'ö 'wɔn -së -kë 'pö, -yö -kë Zuifö 'ka oo, "ɛɛn -yö -kë mε "wεε 'ka oo, "kεε 'ö 'wɔn -së -zë -kë, 'yö Atanna -yö 'tɔbhɔdhe nu- -mε -dhe, 'yö □bhlëëyame -bha, 'yö- -mε gba zuëyagblüö- 'ka.

¹¹ -A -gen -mü □dhe mε □gban "pεpε -wo do Atanna wëëdhö, 'yaa bɔ mε 'bha 'ka □flü -wɔn 'gü.

¹² (Mεbhudhe -gao 'ö "kpɔng □taa 'ö dho za dɔ- -nu -bha "dhü bha -wo □plε: Mε 'wo -kë Zuifö -nu 'ka 'ö 'wo- -bha 'tɔng- dɔ -wo mü, 'yö 'mε 'waa Zuifö 'ka 'ö 'waa- -bha 'tɔng- dɔ 'pö 'wo mü.) Atanna -bha za dɔ -yi bha- 'ka, 'wɔn yaa 'dhö -kɔ "pɛan □plε bha- 'dhe 'ö- "piü -yö -dho -a za dɔ 'ö dɔ -kɔ 'gü. Mε 'waa- -bha 'tɔng- dɔ, -yö -dho za dɔ- -nu -bha □dhe 'mε 'waa- -bha 'tɔng- dɔ -a 'dhö 'ö 'yaa za dɔ- -nu -bha 'tɔng- "gblɔɔ -ta. 'Yö 'mε wo -zë 'wo- -bha 'tɔng- dɔ, "kεε 'ö 'wii "wɪ- -bha kö -wa □bhlëë -ya bha, 'yö za dɔ- -nu -bha 'pö 'tɔng- bha- "gblɔɔ -ta.

¹³ -A -gen -mü □dhe 'tɔng- -kë mε -gɔ -sü -zë 'yaa- "dhiü, -kë 'kpëdhö -sü 'ö Atanna wëëdhö 'ö dho mε -mawɔn 'to- -bha bha 'yaa -gban "tu -to -a -bha 'tɔng- -bha -sü -zë -bha, "kεε 'mε □wa wo "tu 'to- -bha 'wo- 'gü -wɔn -kë bha □në- -nu "dhia- dho 'ma-

'gü.

14-15 -A -kë "dhü -sü 'gü, 'me 'waa- -bha 'tong- dö, 'ö 'waa Zuifö 'ka bha □wa 'wön yaa kë, -yö -dho 'wön bho- -nu 'gü, -a -gen -mü □dhe -wo 'wön -së waa- 'wön yaa -nu -bho 'koo -dö wo zuë" "piü, 'ö □wa 'wön yaa kë 'ö- -nu zuë" -yö za dö- -nu -bha. -A -kë "dhü -sü -ya -zön □dhe -a -bha 'tong- -ya -nu zuë" "piü 'wo bho- 'ka, 'wön 'ö- -wön 'gü 'yö □wa 'wön yaa kë 'yö- -nu zuë" -yö za dö- -nu -bha, "εεν 'ö □wa 'wön -së kë 'zü, 'ö- -nu zuë" -yö 'waanu bha 'yö bha.

16 'Wön 'a- -dhiang zë sië 'a -ziö 'ka 'yö bha. □Dhe Atanna -yö Yesu Klisi □në -ya -sü 'ka, kö "töng 'bha □ya □loo, kö -yö za dö me "bhü- -nu -bha 'wön "pepe 'wo- -kë -gblen 'kpo 'gü -gblen 'kpo 'gü bha- □gban -wön 'gü.

17 □Ya kë "dhü kö bhi 'ö bhi -zë 'i- pö i -dö -dhe □dhe Zuifö -mü i 'ka, □dhe Atanna -yö 'ö -bha 'tong- -nu -nu ka □në ka -dhe, 'ö 'i i gban dö i -bha □ni, 'ö 'i- pö i -dö -dhe kaa- Atanna -zë ka "taöngdëdhe 'gü,

18 'ö 'i- pö i -dö -dhe bhi -zë 'wön 'ö- dhöobhaa 'ka i- dö, 'ö 'i 'wön -së waa- 'wön yaa -nu -bho 'koo dö -a -bha 'tong- -kë i -gö -sü -wön 'gü,

19 'ö 'i- pö i -dö -dhe □dhe □ya kë "dhü kö bhi -zë i □dhe zian -bho "yan □wlü 'ka -me 'dhö, □dhe 'me 'ö 'waa Atanna dö 'ö 'wo -dhetiidhe 'gü, bhi □në 'i □dhe -dhepuudhe 'ö dho zian 'ö dho Atanna "piü -a bho- -nu 'ka -a 'dhö,

20 'ö 'i- pö i -dö -dhe □dhe bhi -zë i -möö -bha 'i 'me 'waa- dö -a -nu □draan 'wön 'ö -gban -bha -a -bha, 'ö 'i zun 'me 'waa 'wön 'bha dö- -wön 'gü -a -nu -dhe "dhiü, □dhe 'ö -kë □dhe 'tong- 'ö- nu i -dhe bha 'wöndödhe waa- teanwön -wa 'gü bha- -wön 'gü,

21 bhi 'ö bhi -zë 'i me -nu □klang kë sië bha, 'bhaa bho i -wu -bha, i- -pö me -nu -zë -dhe 'waa □kwaan bho, "këë kö bhi -zë i- -bho.

22 'Bha- pö me -nu -dhe □nië -sü 'yaa -së, kö bhi -zë i- kë sië. I- -pö -dhökëpë -nu -san -yö i -kë, "këë i -dho 'i- 'kö 'gü -zë □yü 'i □naö 'kö 'köödhö mü bha- □gban -wlö.

23 Bhi 'ö 'tong- 'ö Atanna -ya nu i -dhe bha- -wön 'gü 'i i gban dö i -bha □ni bha,

"këë 'bha □bhlëë bho- -bha -a -bha 'tong- -ya 'ö 'bhaa- wo □bhlëë 'gü bha- -wön 'gü. □Ya kë "dhü kö i 'tö -kun Zuifö -dhe -bha -gen -mü -më 'ka? Kö- -gen 'yaa 'dhö!

24 -A -gen -mü □dhe Atanna 'tö □gban □ya zë "pepedhö 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü □dhe -kö 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka- -gö 'sëedhe 'gü -a 'dhö ka "ta -kö bha □në- -wön 'gü.

25 Ka 'tö -kun Zuifö -dhe -bha -sü 'ö 'ka ka 'tö kun- 'ka -gö 'gbannë 'gü -sü -bha 'ka- pö: 'Me 'kö 'yi Zuifö 'ka yi -zë yi -gö 'gbannë 'gü, "këë me -kpëa 'waa 'go- 'gü bha, □ya kë □dhe 'kii Atanna -bha 'tong- -zë -ya □bhlëë 'gü, kö- -pö "dhü -gen 'yaa 'dhö ka -gö. Kö ka □dhe 'me 'yii 'go 'gbannë 'gü □në- 'dhö.

26 □Ya kë "dhü kö me -zian 'ö 'yaa Zuifö 'ka 'ö 'yaa 'go 'gbannë 'gü, "këë 'ö- -bha 'tong- -zë -ya □bhlëë 'gü, -yö -dho -a -me 'sü □dhe Zuifö 'ö go 'gbannë 'gü -a 'dhö (ka -zë ka -bha).

27 □Ya kë "dhü kö 'me 'yaa 'go 'gbannë 'gü □dhe i 'dhö, "këë 'ö Atanna -bha 'tong- -zë -ya □bhlëë 'gü bha -yö -dho bhi 'ö bhi -zë 'i Zuifö 'ka, 'ö 'i go 'gbannë 'gü, 'ö Atanna -bha 'tong- 'ö -ben zë -sü 'ka bha 'ö i -gö, 'ö 'i i -gö dö- -gbëë -ta bha i zë za 'ka yi do 'ka- -kuu "dhiü.

28 -A -gen -mü □dhe 'me 'ö Atanna -zë 'ö- -dhe Zuifö, 'yaa -mü 'me 'ö -go 'gbannë 'gü -sü 'ö 'me -kö "dhiü bha- wo, "εεν 'ö me -ya -bha -kë Zuifö 'ka -sü -dhe yö- kwi □në- -bha bha- 'ka.

29 "Këë Zuifö □dede 'ö 'dhö, 'ö Atanna -ya -dhe Zuifö, yö -mü 'me 'ö □ya 'go 'gbannë 'gü 'ö zuë" □në- "piü, 'ö- -bha 'tong- □bhlëë -ya □në- 'ka. 'Me 'ö "dhü bha Atanna -bha 'Nii- □në- -me -gla, 'sa me "uu me 'ö- -bha 'nii- □yaa- "gla □dhe -kö bha- 'dhö, me "bhü- -nu -wo "dhe -ya -ta oo, 'wii- -ya -ta oo, yö -zë -ya -ya -ta.

3

1 □Ya kë 'sa "dhü yö -zë 'gü kö -kë Zuifö 'ka -sü □troön □në 'me? "εεν kö -go 'gbannë 'gü -sü □troön -mü -më 'ka?

2 "Këë 'kö yöö kë "dhü -kö "uu -kö 'ö- 'gü, -kë Zuifö 'ka -sü □troön- -dhö. -Yö 'kpii- -zianwo. -A □troön -blëesü 'ö- 'gü yö -mü

□dhe Atanna -yö kē "plüün -bho Zuifö -nu □nē- -nu -dhe.

3 'Sa Zuifö -nu 'wo bha- me 'bha -nu -wo mü 'ö wo -zē 'wii 'dhang bho- -wu bha- "dhiü, "Kεε 'kö 'zü yöö kē "dhü, yö -zē □ya 'wɔn 'kö- pö, 'yii 'dho □fiē- 'gü -wɔn kē -sü -bha tongtongdhö.

4 -A -gen -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe me □gban "pepe -wa 'wɔn dɔ □dhe yö -zē 'yaa □sua kē. 'Kö 'zü me □gban "pepe woo kē □sua kēme 'ka, yö -zē □yaa- 'dhe 'kö "kan ö "dhi 'ka, -yö -dho bho ö -wu -bha tean- □dede 'ka □dhe -ko 'ö- -wu 'sëedhe -ya pö- 'ka -a 'dhö □dhe:

«-Yö kē "dhü kö me suu "bu suu -zian 'ö za dɔ i kēwɔn -nu -bha, kö -ya 'wɔn dɔ □dhe i -bho i -wu -bha, □dhe i tean- -dhiang □nē- zē -kpeawo» bha- 'dhö.

5 'Yö □ya kē 'sa "dhü kö kwa -dho -a pö □dhe? □Ya kē □dhe kwa -bha 'wɔn yaa kē -sü □nē □ya kē- -zɔn -pē 'ka □dhe Atanna -yö dhiang -zē tean- -ta bha -oo, kö- 'wɔn -wo kwa -ta -gen 'yaa 'dhö 'sa kö 'kwa 'wɔn yaa kē -dhe! "Een □dhe? □Ya kē "dhü kö 'yii 'wɔn wɔ kwa -ta □flü -ta □naa bha -ee? -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe me 'gbe -wo wo -zu -gɔn □dhe -ko bha □nē- 'dhö.

6 "Kεε 'yaa "dhü tongtongdhö! □Ya kē □dhe Atanna -yö ö "yan -ta 'wɔn yaa -ta nu 'ö 'yaa "wɪ, kö 'yii 'dho -moo -bha kö -yö za dɔ "kpongtaadhe -bha, "εen kö -yö 'wɔn wɔ me 'bha -ta!

7 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe □ya kē □dhe ma -zē ma 'wɔn yaa kē -sü □ya kē- yö -zē 'to bho -gen 'ka, kö ma -zē 'ma □sua kē kö -yö kē yö -zē 'to bho -gen 'ka kö -ya -zɔn □dhe yö -zē 'yaa □flü kē, kö 'ma 'wɔn yaa kē 'yii 'dho □moo- -bha kö -yö n dheε" -zian 'kpo kö yöö 'to 'wɔn -wo n -ta -sü □nē- -bha.

8 'Yö -zu 'gɔn -ko suu bha me □yaa- kē kö me- 'dho- 'ka "dhiü, -a -gɔ dɔ -dhe 'ö 'dhö yö -mü □dhe: Me 'dhö 'wɔn yaa kē siē kö yöö "gla 'wɔn -sē □nē- 'gü. 'Sa me 'bha -nu -wa -pö mang Pɔdhö -me 'a dhiang 'ö- zē siē 'a -ziö 'ka 'yö bha. Kē "dhü kö 'wo n -dhiang yaa zē. Atanna □ya 'wɔn bho me suu 'wo "dhü bha- -nu 'gü kö- -bha teanwɔn -mü.

9 □Ya kē "dhü kö □dhe □nē bha? Kö me 'kwa Zuifö 'ka, kwa fiē- □nē 'dhö me -kpea 'wo to- -nu 'ka bha -ee? -Abin! -A 'kloo- -mü □dhe 'ma- -bho 'koo kē 'nu -bleεsü 'kpakpadhö □dhe i -kē Zuifö 'ka oo, 'bhii kē Zuifö 'ka oo, "kεε me "bu me kö Atanna -ya -da, -a 'bha 'yaa 'dhö kö -ya pö ö -ko 'yaa 'wɔn yaa -gɔ -gwē □wlöö. -A -nu □gban "pepe -wo 'wɔn yaa -gɔ □dhuengdhe 'gü □dhe -ko 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka -a -wu 'sëedhe 'gü -a 'dhö □dhe:

10 «Me 'bha 'yaa 'dhö kö □song 'ya 'dho kē- -bha Atanna wëedhö, aa" □ni me do -zian.

11 'Wɔn 'ö -sē, me 'bhaa- dɔ. Me 'bhaa 'dhö kö -yö Atanna dhoo bhaa -zian moo-,

12 -a -nu □gban "pepe -wo □dhe 'me □wa zian 'to 'ö □wa □dheng □nē- 'dhö.

-A me 'bha 'yaa 'dhö kö -yö kē 'wɔnsékémε 'ka, aa" □ni me do -zian.

13 -A -nu "dhiwu -yö □dhe wü 'ö □ya "bu -a 'dhö.

□Sua □nē- -nu -bhö -dhü ga 'ka. -Wu 'ö go- -nu "dhi -yö □dhe □mlεε bhaa 'dhö,

-yö -moo -bha 'ö me zē. 14 "Dhang □nē 'wo- bho me -nu -bha waa- -wu yaa -nu pö -sü 'dhö

yi □gban 'ka. 15 -A -nu -ko -ta -yö 'fü- me zē -sü -bha.

16 Pē seesü □nē- -nu -bha yē 'ka, □wa bɔ -dhe "bu -dhe 'ö- 'gü, -wo -wëewɔn □nē- -kē mü.

17 -Ko 'ö □wa kē- 'ka 'wo to wo 'ko -dhe -sē bha 'waa- 'bha dɔ.

18 □Dhe -suö Atanna -gɔ zuëga -tangga -zian 'yaa- -nu -gɔ bha- 'dhö.

19 'Sa -wu "pepe 'wo- -ben zē Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü □dhe -ko -nu bha- 'dhö bha, kwa- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe -wa -ben zē "dhü Zuifö -nu 'wo 'tong- -gban □wlöö bha □nē- -nu -dhe. Kē "dhü kö me 'wo Zuifö 'ka waa- 'me 'waa Zuifö 'ka, -a -nu □gban "pepe -wa 'wɔn dɔ □dhe -dha Atanna -bha za -gɔ -dhe 'bhaa 'dhö tongtongdhö, kē "dhü kö -yö kē- -nu "dhi ta -gen 'ka.

20 (Kö -a pö 'a- wo bha ka- 'gü ma -ee, "εεν kö □dhe -ee? "Κεε 'pē n "piü □dhe -yö 'to ka "yaan yö -mü □dhe:) Pē 'ö- -wön 'gü, 'yö Atanna 'yaa- pö me 'bha -bha □dhe □song 'yaa- -bha -a -me -bha -a -bha 'tong- 'kun -sü -wön 'gü bha 'yö bha. -A 'klóo- -mü □dhe 'tong- -zē -ya -zön □nē- wo kwa -dhe □dhe song -yö kwa -bha.

21 "Κεε "töng 'dhe 'kwa dö- 'ka ya, zian 'dhe 'ö Atanna -ya -zön kwa -dhe kö 'kwa bö- -ta 'kwa dha -a -bha za -gö bha -yö -dī -ta. Yö -zē 'yaa -gban -a -bha 'tong- 'kun -sü, kē "dhü kö 'i kē "slüöslü -a wēédhö bha- -bha. Zian -dee 'dhe 'ö bha □nē- -bha 'tong- do bha waa- -wüdhüloomε -nu 'wo- -dhiang zē yi 'bha 'ka.

22 -A zian 'ö "dhü bha yö -mü □dhe □ya kē □dhe 'kwa 'dhang bho Yesu Klisi "dhiü □dhe -yö -möö -bha 'ö kwaa- 'wön yaa -nu bho kwa -bha, kö Atanna □ya kwa "zu □naa bha, kö □song 'yaa kwa -bha 'zü. Me "pepe 'kö □wa 'dhang bho 'wön bha- "dhiü, -yö -kē me suu "üü suu 'ö- 'ka, 'yaa- -nu -bho 'ko "piü kē, -ya -kē -a -nu □gban -dhe □dhe 'ko 'dhö.

23 'Sa -yö "dhü tean- 'ka □dhe me "bhü- □gban "pepe -zē 'gü -pee -yö do, -a -nu -bho 'ko "piü -dhe 'yaa 'dhö, -a -nu □gban "pepe -wo 'wön yaa kē -sü 'ka. 'Wön 'ö- -nu □gban □fiē -da Atanna -bha medhe kēdhe bha- 'gü -sü 'gü bha 'yö bha.

24 "Κεε yö -zē "klü -yö -sē. -Ya -zē 'ö -bha "klü -sē -dhe bha □nē- -dhe 'yö- pö me "üü me 'ö □ya 'dhang bho Yesu Klisi -wön "dhiü, kö- "töng 'yaa- -me -bha 'wön yaa -wön 'gü 'zü, kö- -me □ya kē "slüöslü □naa bha. -Yö -gasite □nē- 'ka 'yö- -kē kwa -dhe "wεεwεε, 'yö kwa kē 'me 'ö □song 'yaa- -bha -a 'ka, Yesu Klisi -bha -kē kwa -gotadhomé 'ka -sü 'saa- 'gü.

25 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klóo- -mü □dhe Yesu Klisi bha □nē Atanna -ya bö kö saan" 'kwa dho- bho 'nu kwa -bha 'wön yaa -nu "gblüü "piü bha yö -zē -ya bho kwa -dhe, -a 'klóo- -mü □dhe -a □yöön 'ö □wenng kwa -wön 'gü bha 'me □ya 'dhang bho- "dhiü, kö 'böön □ya 'go- -me -bha Atanna wēédhö. Dö 'kwa- wo □taamasü ya- 'gü ya, -kö 'ö Atanna "piü 'ö- -zön 'ka kwa -dhe □dhe pö 'yaa 'ö -bha 'ö kēwön 'bha 'gü 'yö bha. -A -gen -mü □dhe □ya züesädhe kē

'wönyaakēme -nu "piü 'ö -bho 'ka 'nu zii, 'yii 'wön bho- -nu 'gü do.

26 ("Κεε □ya -kö 'ö 'böön bho- 'ka mebhüdhe -bha -a -zön "töng ya- 'gü.) 'Sa -ya -kē "dhü kö 'wa 'dho "yi □nē yö 'ö -gö we "piü, kö 'ya- pö 'me 'ö □ya 'dhang bho Yesu -wön "dhiü -a -bha □dhe 'böön 'yaa- -bha, kö 'ya 'dho kē pö -ya 'ö -bha -gen 'ka.

27 □Ya kē "dhü kö 'me 'ö □ya dha -a -bha 'ö 'to 'kun -gen -dhö "wε -ee? -Abin! -A -bha 'ö 'to 'kun -gen 'yaa 'dhö! -A -gen -mü □dhe 'yii 'dho □möö- -bha kö -ya pö □dhe -a pö 'ö Atanna -ya wo 'böön 'yaa 'ö -bha bha -yö -sü 'ö -bha 'tong- □bhlēē -ya -sü □nē- -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klóo- -mü -mē 'ka? -A 'klóo- -mü □dhe -a pö 'ö Atanna -ya wo "dhü bha 'yii -gban -a -me kēwön -nu -kē -sē -sü 'ö- -bha 'tong- 'kun -sü "gblüü "piü bha- -bha. "Κεε -yö -gban 'dhang 'ö- -me -ya bho Yesu Klisi "dhiü, 'wön 'ö- -kē kwa -dhe bha- -wön 'gü bha □nē- -bha.

28 □Dhe 'ö "dhü, -yö kē ka "yaan □dhe zian "wεε 'bha kö dho kē kö me □ya bö- -ta kö Atanna -yö me -mawön 'to 'yaa 'dhö kö 'yii kē 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -zē 'ka.

29-30 -A 'klóo- -mü □dhe Atanna -yö doseng, yö 'ö "dhü bha □nē Zuifö -nu -bha Atanna 'ka 'yö dho 'ö kē 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -bha 'ka 'pö. -A -kē "dhü -sü 'gü, me "üü me 'ö □ya 'dhang bho Yesu Klisi -wön "dhiü, -yö -kē Zuifö 'ka oo, -yö kē me "wεε 'ka oo, -yö -dho -a -me "zu -a -bha 'dhang -bho "dhiü bha □nē- -wön 'gü.

31 'Sa □ya kē "dhü kö □dhe □nē bha? Kö Atanna -bha 'tong- 'kun -wön □ya bho- -bha □naa bha -ee? -Abin, 'yaa "dhü! "Κεε 'kwa 'dhang bho Yesu "dhiü, kö- -bha 'tong- 'kun -sü bha 'kwa- -gö -da 'plöö.

4

1 -Ka -dhe -ga, Ablaamö bha □nē 'me 'kwa Zuifö 'ka kwa 'ziü- 'kpii- 'ka. "Κεε -a pö 'ö Atanna -ya wo yi 'bha 'ka □dhe pö 'yaa- -bha bha -yö kē -kö -kē □dhe?

2 □Ya kē 'nu □dhe 'wön -sē 'ö Ablaamö -ya -kē □nē Atanna -ya zē- -wön -dhe 'yö- -pö- -bha □dhe 'böön 'yaa- -bha, kö Ablaamö -möö -bha 'nu 'ö 'to kun Atanna -ta. "Κεε

'yii- kë "dhü. -A 'to -kun Atanna -ta -gen 'yii □slöw yö □në- -wön 'gü.

3 -A -gen -mü □dhe -wü 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -gö 'sëedhe 'gü yö -mü □dhe:

«Ablaamö kë 'dhang □në- bho Atanna "dhiü, 'yö zë- -wön -dhe 'yö- pö- -bha □dhe pö 'aa- -bha.»

4-5 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöw- -mü □dhe 'më 'ö ö -zö gön □dhe Atanna -dho ö dha -a -bha 'tong- □bhlëë -ya -sü □në- -wön 'gü, kö- -më □teni □dhe 'më 'ö □saa -yë -kë □në- 'dhö. 'Më 'ö □saa -yë -kë □ya ö bo, -a -dhea -bha □dhe -wa □saa bho, 'waa- pö yö -zë -bha □dhe 'ma gbaö- -më -gö. Kö □sua □në 'wo- -kë, kö yë 'ö- -më -ya -kë 'yö 'wo- □saa bho. "Këë Atanna -bha më -dha za -gö -sü bha 'yaa "dhü, gbaödhe -mü. -A -gen -mü □dhe 'bha bo 'dhang bho -sü -zë 'ka Yesu -wön "dhiü kö 'bon 'yaa i -bha 'zü -a wëëdhö. □Ya kë "dhü kö -a -yë 'i- -kë □në 'më?

6 'Sa Atanna -bha -a -pö më -bha -sü 'ö "wëkë "wëkë □dhe 'bon 'yaa- -bha kö- -më 'yii- 'gü -yë 'bha kë bha □në -gblüde Davi -ya -dhiang zë yi 'bha 'ka 'ö- pö:

7 «'Më 'ö Atanna □yaa- -nu -mawön 'to, 'ö □ya ö "töng 'go- -nu -bha 'wön yaa -nu -wön 'gü, -a -nu -bha -së.

8 'Më 'ö Atanna -zö □ya bho □song -kë -a -nu -bha -wön 'ka, -a -nu -bha -së □dedewo.»

9 Ka -möö -bha 'ka- pö: "Këë 'wön -së 'ö suu 'dhö "dhü bha -yö -möö -bha 'ö -kë 'më 'wo 'dhang □në- bho Yesu -wön "dhiü, "këë 'ö 'waa Zuifö -nu -bha 'tong- □bhlëë -ya bha- -nu -dhe 'pö -ee, "ëen -yö Zuifö -nu -dö -slöw □në- -nu -bha 'ka -ee? -Ka -kwaa 'suan- bho Ablaamö -bha -ta. -Yö kë -kö -kë □dhe? Yi- -pö □dhe: -A pö 'ö Atanna -ya wo Ablaamö -dhe yi 'bha 'ka □dhe pö 'yaa- -bha bha -ya -zë -a -bha -zö -yö ö -dhe -sü □në- -dhe 'yö- pö "dhü.

10 -A pö 'ö- wo "dhü bha 'ö "dhü kö Ablaamö □ya 'go 'gbannë 'gü -ee, "ëen kö 'yii 'go- 'gü □kö? -Yö -kë "dhü kö Ablaamö 'yii 'dho 'gbannë 'gü □kö.

11 -A -dho 'gbannë 'gü -sü -zë -gen -yö -gban -a pö 'ö Atanna -ya wo 'bon 'bha -bha 'bha 'yaa- -bha -a -bha -zö -yö -a -dhe

-sü -wön 'gü bha □në- -bha. Kë "dhü kö -go 'gbannë 'gü -sü -zë -yö kë 'wön -së 'ö Atanna -ya -kë -dhe bha- "blëen- □në- 'ka -a kwi 'gü. Ablaamö -yö -kë më "pëpë 'ö 'waa Zuifö 'ka, "këë 'ö Atanna -ya pö 'bon 'yaa- -nu -bha -a -nu -bha -zö -yö Yesu -dhe -wön 'gü bha- -nu dë 'ka 'pö -kö bha □në- 'gü. □Dhe 'ö -kë □dhe Ablaamö -yö -kë "slüöslü Atanna wëëdhö -a -bha -zö -yö -a -dhe -sü □në- -bha, 'ö- -gen 'yii -gban -a -go 'gbannë 'gü -sü -zë -bha bha, Atanna -yö më "pëpë 'wo 'dhang bho Yesu -wön "dhiü, 'ö 'waa 'go 'gbannë 'gü -a -nu -kë "slüöslü 'pö -kö do bha □në- 'gü.

12 Yöö do bha 'zü □në Zuifö -nu 'wo go 'gbannë 'gü, "këë 'ö 'wo wo -zö yö Atanna -dhe □dhe -kö 'ö Ablaamö -ya -kë 'ka kö 'yii 'go □kö 'gbannë 'gü -a 'dhö bha- -nu dë 'ka.

13 Atanna kë "kpuñgtaadhe "plüün -bho Ablaamö waa- suu 'gü -në -nu -dhe □dhe- -nu 'këan- 'dhö. -A kë 'ö- wo "dhü bha- -gen 'yii kë -a -bha Atanna -bha 'tong- -nu □bhlëë -ya "gbü- -sü -zë 'ka. -Ya -kë "dhü -a -bha -zö -yö -a -dhe -sü □në- -wön 'gü.

14 -A -gen -mü □dhe □ya kë 'nu □dhe pë 'ö Atanna -ya "plüün bho "dhü bha -yö -slöw -a -bha 'tong- -kun -së -sü □në "gblüv "piü, kö -zö -yö -a -dhe -gen 'yaa 'dhö. 'Sa kö "plüün 'ö- bho 'ö -gban 'më □wa 'dhang bho Yesu "dhiü kö □wa dha -wön -bha bha, kö- bho -gen 'yaa 'dhö 'zü, kö □ya kë "wlaasü.

15 -A 'klöw- -mü □dhe 'tong- -zë -yö 'wön yaa bho □në- wo "dhuu, 'yö □waa- bho, 'yö Atanna zuë" □wlü -kpeawo 'ö dho- 'ka, "këë 'tong- -zë 'yaa -dhe 'ö- 'gü tongtongdhö, kö- bho -sü 'yaa 'dhö 'pö.

16 Yö □në- -wön 'gü, 'yö 'më 'ö Atanna -yö "plüün bha- bho- -nu -dhe bha 'wo- □slöw -zö -yö -a -dhe -sü □në- "gblüv "piü. Kë "dhü kö -yö kë 'pë 'ö- □gbaö "wëëwëë □në- 'ka, kö 'ya 'dho 'to Zuifö -nu 'ö wo -zë -a -bha 'tong- 'dhö- -nu -gö bha woo do- -nu -bha 'wön 'ka, "këë kö -yö kë më "pëpë 'wo dho 'dhang bho- "dhiü -a -nu □gban -bha 'wön 'ka □dhe -kö 'ö -kë 'ka më □gban "pëpë kwa "bhema Ablaamö -dhe yi 'bha 'ka bha- 'dhö. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -gö 'sëedhe 'gü □dhe:

17 «Bhi □në 'a i -ya

kó 'i ké "ségo 'gbé ñdede 'gü -me -nu ñgban dë 'ka.»

Atanna 'ö 'dhang bho- "dhiö, yö 'ö 'me ñwa ga -a -nu -bö 'ö 'wo -ké -tosea -dee këme 'ka, 'ö yö ñné 'pë 'yaa 'dhö tongtongdhö -a -da bha Ablaamö ñné kwa dë 'ka -a wëédhö.

18-19 -A 'kloo- -mü ñdhe -zu -yö -a -dhe -ko 'yaa -ko 'ö- -bha, Ablaamö bha ñné ké -zu yö- -dhe -a 'ko 'gü. -A -gen -mü ñdhe yö 'ö bha ñné Atanna -yö nëgöön do "plüün bho- -dhe, "këë kö- -kwe ñya ké këng do, kö- -bha dhebho -d- 'pö ñya ké me ñkpaosü ñdede 'ka, kö 'yaa 'nëkpome 'ka 'zü, 'yö Atanna -ya pö- -dhe -a Gbö 'ö dho bho "dhü bha ñné- suu 'gü -né -nu dho pa 'wo -ké "ségo -zii -sü do 'ka, "këë 'yö waa- -bha dhebho -a -nu -ké zii -sü ñgban waa- -bha -bha, 'yö Ablaamö -yö 'dhang bho- -wu bha- "dhiö, 'yö- -bha -zu -yö -a -dhe -sü 'bha 'yii "kan- -ta.

20 Ablaamö -bha -zu -yö Atanna -dhe -ko yaa 'gü yaa bha- -wön 'gü, "sika 'bha -zian 'yii ké- 'gü 'wön 'ö Atanna -ya pö- -dhe bha- "gblu "piü, -ya -to "dhiö 'ö zun- nuë" bho -sü -bha.

21 -A 'kloo- -mü ñdhe -a 'dhang bho -sü -gun "dhiö 'kpakpadhö ñdhe Atanna -fiëbhawön 'yaa 'dhö, ñya 'wön "bu 'wön 'ö- pö, -yö -moo -bha 'ö- -ké.

22 'Dhang 'ö Ablaamö -ya bho "plüün 'ö Atanna -ya bho- -dhe bha- "dhiö "dhü bha ñné- -wön 'gü, 'yö Atanna -ya pö ñsong 'yaa- -bha.

23 "Këë -a pö 'ö- wo "dhü bha 'yii- pö "dhü Ablaamö yöö do- -dhe.

24 -Ya -pö "dhü me ñgban ñné kwa -dhe bha. -A -gen -mü ñdhe ñya ké ñdhe 'kwa 'dhang bho 'pë 'ö Atanna 'ö kwa Dëme Yesu -bö 'ö go ga 'gü bha -ya "plüün bho bha- "dhiö, -yö -dho 'ö -ko -ya 'pö kwa -bha ñdhe -ko do 'ö 'ö -ko -ya 'ka Ablaamö -bha bha- 'dhö.

25 -A 'kloo- -mü ñdhe Yesu bha ñné ga kwa -wön 'gü, ké "dhü kö 'bön -yö 'go kwa -bha. 'Yö dho 'yö Atanna -ya -bö, 'yö go ga 'gü, ké "dhü kö ñsong 'ya 'dho ké kwa -bha 'ö wëédhö.

5

Dhidhe -da Atanna waa- me "bhu- -nu

-a -nu ñzinng 'gü -ko -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

1 -A -ké "dhü -sü 'gü, ñdhe 'ö -ké ñdhe 'kwa 'dhang bho Yesu Klisi -wön "dhiö, kwa -bha 'dhang -bho -a -wön "dhiö -sü bha- -wön 'gü, Atanna ñya kwa ké 'me 'ö pö 'aa- -bha -a 'ka 'ö wëédhö, 'yö 'kwa -ya kwa 'flëë- 'gü ñtaamasü ya- 'gü kwa Dëme Yesu Klisi 'saa- 'gü.

2 Atanna -bha -gasite 'kwa -ya -a "yi ñbhaa ñdëë bha kwa- -slöo 'dhang 'kwa- bho Yesu -wön "dhiö bha ñné- "gblü "piü, Yesu bha ñné 'kwa bö- -ta, kwa -bha 'dhang -bho -a "dhiö -sü -wön 'gü, 'yö 'kwa ñyöön Atanna "soo. -A -ké "dhü -sü 'gü, kwa ñnii -da -gen -mü ñdhe kwa -ké Atanna -bha 'töbhödhe 'gü -me 'ka -wön -yö -dhö. Yö ñné kwa -zu 'dhö- 'gü

3 Yö ñné- -wön 'gü, 'yö kwa ñnii 'dhö -da saan" -zian 'gü, -a -gen -mü ñdhe kwa- 'wön -do ñdhe saan" ñné me ñyaa- wo 'yö me zuë" 'dhö -ké -sea,

4 'yö zuëseadhe -yö 'wön ñgban 'kun bho me 'gü, 'yö me 'gü 'yaa ga -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka.

5 'Sa 'me 'ö 'ö "yan to Atanna -bha me -dhe bha- -go, 'yiü- 'yaa do- -bha. -A 'kloo- -mü ñdhe ñya 'ö -bha 'Nii- "slüöslü ñgbao kwa -go. -A -bha 'Nii- 'ö "dhü bha ñné kwa pa -a -dho 'ka.

6 -A 'kloo- -mü ñdhe 'ö gun kö- dhöobhaawön ké "sü 'yii ké kwa -dhe ñkö, 'yö Yesu Klisi -yö ga 'wonyaakëme -nu bha kwa -wön 'gü, yi 'ö Atanna -ya -ya 'ö -zu "piü -a -ké "dhü -yi 'ka bha- 'ka.

7 'Sa -yö ké ka "yaan ñdhe -ga 'wonsëkëme -zian -wön 'gü -dhe -yö 'ya- -ëë, 'kö me -zian ñya ñslöo 'zü kö -yö ga me -wön 'gü, "këë kö- ga -gen -yö -dho ké 'me 'ö ga- -wön 'gü bha- këwön -së ñné- 'ka. "Këë yö -zë ñgban 'gü -a -dhe 'yaa -së.

8 "Këë Klisi -bha ga -zë -ya -wo kö kwa -tun kö 'wonyaakëme 'ka. Kë "dhü kö 'kwa- 'wön do ñdhe kwa -dho 'ö Atanna -ké -a "sinma "yoo 'yaa 'dhö.

9 Ga 'ö- wo "dhü bha ñné- -wön 'gü, 'yö Atanna -ya pö kwa -bha ñdëë ñdhe 'bön 'yaa kwa -bha. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'pö 'yö 'kwa dho dha 'wön 'ö Atanna dho- wo me "bhu- -nu -ta -dhe 'bha ñkpaö -yi -bha bha- -go bha 'yö bha.

10 -A -gen -mü □dhe 'ö gun kö- Gbö bha 'yii ga □kö kwa -wón 'gü, kweng- -nu kwa -gun 'yaodhe □në- 'gü. Ga 'ö- wo "dhü bha 'yö kwa wü 'koo. 'Yö "sanni 'me 'ö 'kwa gun Atanna 'yaó- 'ka -yö "wı- -bha kö -yö kwa 'wü 'koo bha -oo, 'yö 'kwa bo 'wü -sü -zë 'ka 'koo □we? -Më □në Atanna dho- fië- bho kwa -bha □taamasü ya- 'gü kö 'kwa kē- "taongdë -nu 'ka, kö- -bha □sii -yö kwa 'gü.

11 □Ya 'to- 'dhe 'kö bha- -bha -zianwo 'nu, me- -moo -bha 'ö me -ya 'bha pö- 'gü, "këe 'ö -ya mü 'zü, "yi 'ö kwa Dëme Yesu Klisi -ya kpó kwaa- Atanna -nu kwa □zinng 'gü bha- 'saa- 'gü, kwa -moo -bha 'kwa kwa "dhia bho, dhi 'ö kweng- -nu 'kwa- wo bha- -wón 'gü, 'ö kwa □nii 'dhö -da □dedewo.

12 -A -gen -mü □dhe me doseng □në 'wón yaa -yö bó- -ta 'yö -da "kpungtaame □gban "pepe □yoon 'gü, 'yö ga -yö bó- -ta 'pö 'yö -da "kpung □taa. 'Wón 'ö- -wón 'gü 'yö ga 'yaa me 'bha -me 'bha 'to bha 'yö bha. -A 'kloo- -mü □dhe me □gban "pepe -wo 'wonyaakëme 'ka 'me bha □në 'wo- -dhe Adan.

13 'Ö gun kö Atanna -bha 'tong- -zian 'ö Moizö -ya -ben zë bha 'yii- -ben zë □kö, kö 'wón yaa kē -sü -zë -yö -dhö. "Këe gun 'ö- wo "dhü kö 'yii 'tong- do □kö bha- "tu 'yaa gun- -bha.

14 Adan -zë □ton -yö Atanna -wu □në bho ö "tuu, 'yö -kë -a 'wón yaa kē 'kloo- 'ka, "këe me "pepe -zian 'ö 'wii- -wu bho wo "tuu □dhe Adan -bha bha- 'dhö, ga -ko -gun ziö -sü 'ka- -nu □gban -go yö -zë □gban 'gü, 'ö dho 'ö zun- 'ka Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya do bha- do -yi -bha, -a -gen -mü □dhe kö 'wón yaa -ya -nu -bha 'pö, 'sa Klisi 'ö nu kwa do -ko ya- 'gü bha- zón 'ka □në gun Adan bha- 'ka.

15 "Këe -gasite 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhe bha- □bhlëe -yö 'kpii- 'ö -ziö 'wón yaa 'ö Adan -ya -kë bha- -ta □gbleen. -Yö "dhü tean- 'ka □dhe me 'gbe □dede -wo kē -ga me dosengseng bha 'ö 'wón yaa 'ö- kē bha- -wón 'gü, "këe -gasite 'ö Atanna -ya -kë 'pö kwa -dhe 'ö Yesu Klisi bó bha- □bhlëe -yö 'kpii- -ziisü, -a -gen -mü □dhe me 'gbe -wo -bó 'pö yö □në- -ta 'yö 'wo dha "wëewëe (Adan -kë Klisi -zón 'ka 'ka 'kloo-

□në bha).

16 □Ya 'go mü 'zü, Atanna -bha gbaodhe bha- □bhlëe 'ö -kë 'kpiisü 'ö -ziö 'wón yaa 'ö me do -ya kē bha- -ta bha, -a 'kloo- 'bha 'ö mü 'zü yö -mü □dhe 'wón yaa 'ö me doseng -ya -kë bha □në -kë me □gban "pepe -go -to -bha -wón 'ka, "këe Yesu Klisi -bha nu -sü kö -yö kwaa- Atanna -nu kwa -ko 'wü 'koo bha- -wón 'gü, Atanna □ya kwa dha, 'sa kö 'kwa 'wón yaa "sinma -sinma bha- kē 'nu.

17 Me do □në 'wón yaa -kë 'yö ga -ko -yö □moo me □gban "pepe -bha, yöö do -a -bha 'wón yaa 'ö- -kë bha- -wón 'gü "dhü tean- 'ka, "këe 'wón 'dhe 'kö -kë kwa -dhe 'pö Yesu Klisi 'saa- 'gü bha -yö -ziö -a 'dhe 'kö bha- -ta pongpongdhö. -A -gen -mü □dhe me "uu me 'ö □ya 'dhang bho yöö Yesu Klisi bha □në- "dhiü, 'yö Atanna -ya -me sü □dhe 'me 'ö 'bón 'bha 'yaa- -bha 'zü -a 'dhö. 'Yö- -me -yö -ya -a -bha -gasite bha- "yi □bhaa Klisi bha- 'saa- 'gü, 'yö medhe -kë -a "piü.

18 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ko do 'ö Atanna -bha za -yö bó- 'ka Adan yöö do- -bha 'wón yaa kē -sü -ta 'ö me □gban "pepe zë- 'ka bha, Atanna -yö -bó 'wón -së 'ö Yesu Klisi 'ö □song 'bha 'yaa- -bha 'ö- -kë bha □në- -ta -ko do bha- 'gü 'pö, 'yö 'bón bho- 'ka me □gban "pepe -bha, 'yö □sii -da -a -nu 'gü.

19 Me dosengseng -bha -da Atanna "dhiü -sü □në pö -ya me 'gbe -bha -a wëedhö. -Ko do bha- 'gü 'pö Yesu Klisi yöö doseng -a -bha Atanna □bhlëe 'ö- -ya bha □në dho me 'gbe dha, 'yö □song bho- -nu -bha Atanna wëedhö.

20 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe Atanna -yö ö -bha 'tong- -nu -nu me "bhı- -dhe kö -wa -bho 'koo □në do □dhe -a "sı 'yaa me "bhı- bha -dhe kö -ya -bha 'tong- 'kun 'kpakpadhö kö -yö kē -a dha -gen 'ka. Kē "dhü kö □waa- 'wón do, kö -wa -bha -gasite bha- □bhlëe do, kö -wa 'wón do □dhe "tüng 'ö me "bhı- -bha 'wón yaa -yö -da 'ka 'kpii- 'gü bha, 'yö Atanna -bha -gasite -yö -ziö 'ka -gbao 'gü 'pö.

21 Kē "dhü kö -wa 'wón do □dhe -ko do 'ö 'wón yaa -yö -ya 'ka "se "dhiü 'ö ga -yö bó- -ta 'ö- -ko -yö □moo- 'ka me "bhı- -bha bha, Atanna -dı 'pö -yö -gasite -kë kwa

-dhe -ko do bha □nē- 'gü, 'yö 'kwa bɔ kwa Dëme Yesu Klisi 'ka, 'yö- pö kwa -bha □dhe 'bon 'yaa kwa -bha, 'yö □sii 'ö 'yaa yën -a -da kwa 'gü.

6

¹ □Ya kë "dhü kö 'wɔn bha- -gɔ 'kwa-sü- 'gü yö -mü -më 'ka? Kwa -dho zë Atanna -bha -gasite -kë kwa -dhe -sü -wɔn □nē- -dhe kö 'kwa -tosea kë 'wɔn yaa 'gü -kpeawo 'kwa 'dho- 'ka, kë "dhü kö -yö ö -bha -gasite bha- 'bha -da 'gü 'pö -kpeawo -ee?

² -Abin! -A -gen -mü □dhe 'kwa bɔ Yesu 'ka kö 'kwa kë □dhe 'mε □ya ga -a 'dhö 'wɔn yaa kë -sü -gɔ. Kö 'kwa 'dhö 'zü 'wɔn yaa -zë -bha 'ka, □ya kë "dhü kö 'kwa- □mɔɔ- -bha kö 'kwa 'wɔn yaa kë 'zü -kpeawo 'kwa 'dho- 'ka.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -yö 'to ka "yaan □dhe mε "pepe 'ö □wa kwa -bɔ Yesu Klisi 'ka -zu bho 'ö 'kwa -kplü -a -bha bha kö ga 'ö- wo bha kweng- -nu kwa- -wo kwa "kwëë.

⁴ □Ya kë "dhü kö 'dho 'ö 'kwa- wo "yi □wlöö kwa -bɔ -a 'ka -zu bho -dhe 'gü bha □nē □dhe ga 'ö kweng- -nu 'kwa- wo kwa "kwëë, 'ö 'wo kwa bun bho -a 'dhö. Kë "dhü kö 'kwa 'tosea kë 'pö □dhe Klisi -bha 'ö- kë sië kö- Dë -bha 'gügbudhe □bhlëësü bha □yaa- bho ga 'gü □yaa- -bö bha- 'dhö.

⁵ -A 'klɔɔ- -mü □dhe kweng- -nu 'kwa kë do, kwa ga -ko □ya kë do □dhe -ko bha- 'dhö, kö kwa -go ga 'gü -sü 'ö 'kwa -bö bha -yö -dho kë 'pö □dhe -a -bha 'dhö.

⁶ -A kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhea -bha □dhe -a -naa kë kwa "yaan □dhe mε suu 'dhe 'kwa gun- 'ka -blëesü bha □nē □ya ga Klisi "piö "dhü -bha bha. Kë "dhü kö zuëga yaa 'ö gun kwa "gblöö- -blëesü bha- 'gü -yö see-, kö 'kwa 'go 'wɔn yaa kë -sü -gɔ □dhuëngdhe 'gü.

⁷ -A -gen -mü □dhe 'mε □ya ga kö 'wɔn yaa kë -sü "pɔ □ya 'go- -bha, -a 'klɔɔ- -mü □dhe kö 'wɔn yaa kë "sı 'yaa- -mε -dhe 'zü.

⁸ 'Sa □ya kë □dhe kwaa- Klisi -nu 'kwa ga -zë wo kwa "kwëë, kö kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö □dhe kweng- -nu kwa -dho -tosea kë 'pö kwa "kwëë.

⁹ 'Ö kwa 'dhang bho -sü -yö -kë "dhiü 'kpakpadhö 'pö □dhe Klisi 'ö Atanna -ya

-bö bha 'yii 'dho ga 'zü tongtongdhö, □dhe ga -ko 'yii 'dho □mɔɔ- -bha 'zü.

¹⁰ -A 'klɔɔ- -mü □dhe ga do 'ö- wo bha -ya -wo "dhü kö 'ö -gwë zun 'wɔn yaa -bha 'gügbudhe 'ö mε "bhu- -nu -bha bha □nē- -naa "dhiü, -tosea 'dhe 'ö- kë sië "tüng ya- 'gü -a -bö -sü zian- -ta bha -ya kë sië 'pö Atanna □nē- -bha kë 'gü.

¹¹ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, kaa -dı 'pö, -ka ka -dı -sü □dhe 'mε □ya ga 'wɔn yaa -gɔ -a 'dhö, kö 'ka -tosea kë Atanna -bha kë 'gü Yesu Klisi □yënnng 'gü.

¹² □Dhe 'ö "dhü, 'ka 'dho "wı- -bha 'zü tongtongdhö 'ö 'wɔn yaa -ko -yö -ziö ka kwi 'ö ga -pë 'ka bha- -gɔ. 'Wɔn yaa -nu 'ö ka zuë" -yö bho- kë -sü -bha bha, 'ka 'dho- 'bha kë 'zü.

¹³ Ka daɔ -nu 'wo ka -bha bha 'ka 'dho- -nu 'kplëng bho 'wɔn yaa kë -sü -dhe □dhe -a -bha yë -kë 'ka -kwεε -nu 'dhö, "kεε -ka ka -dı nu Atanna -dhe -ko □gban -ko □gban 'gü, kö 'ka kaa- -tosea □gban nu- -dhe. -A 'klɔɔ- -mü □dhe ka 'ö 'ka gun 'ka ga bha 'ka 'go ga 'gü 'ka -bö, -tosea -dee □nē- 'ka- kë sië □taamasü ya- 'gü Atanna -bha kë 'gü. -A -wɔn 'gü, -ka ka daɔ -nu "kplëng bho yö □nē -dhe □dhe -a -bha yë -kë 'ka -kwεε 'dhö kö 'wɔn 'ö pö 'aa- -bha □nē 'ka- kë.

¹⁴ -A -gen -mü □dhe -a -bha -gasite □nē 'ka -kplü -sü 'ka- -bha □taamasü ya- 'gü, 'ö 'ka -tosea kë sië- □yënnng 'gü. 'Kaa 'tong- -gɔ -kpla 'gü 'zü, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn yaa -ko 'yii 'dho □mɔɔ ka -bha 'zü bha 'yö bha.

¹⁵ "Kεε □ya kë "dhü kö □dhe □nē bha? Kö □dhe 'ö -kë □dhe kwa -ko 'yaa 'tong- -gɔ -gwë □wlöö 'zü 'ö 'kwa -kplü -sü 'ka Atanna -bha -gasite □nē- -bha bha, kwa -mɔɔ -bha 'kwa 'wɔn yaa -kë -ee? -Abin tongtongdhö.

¹⁶ "Eεn 'yaa ka 'gü □dhe 'mε 'ö □wlü 'ö dho ö -dı "kplëng bho mε -dhe kö 'ö -da -mε -gɔ gwëëdhe 'gü, kö- -mε □ya kë 'ö gwëëdhe kë sië 'mε 'ö- -dhe bha- -bha □dhuëng 'ka □naa bha -ee? □Ya kë "dhü, 'mε 'ö 'bha i -dı nu 'wɔn yaa kë -sü -dhe, kö 'bha -da -gɔ □dhuëngdhe 'gü □naa bha, i -gɔ -dho 'to- -bha 'ö i 'gü -yö □see. 'Mε 'bha i -dı "kplëng bho 'pö Atanna -dhe kö

'i- □bhlēē -ya, -yö -dho i kē 'mε 'ö pö 'aa-bha -a 'ka.

17 "Κεε Atanna nue", -a -gen -mü □dhe ka 'ö 'ka gun 'wón yaa kē -sü □nē- -go □dhuēngdhe 'gü -blēēsü bha, -gasite yö □nē- -bha 'yö 'wo "ta -ko -sē 'ö -zón ka -dhe bha □nē 'ka- 'sü -sü 'ka ka 'nii- -bha -wón 'ka do -ko ya- 'gü.

18 -A -wón 'gü, 'go 'ka- wo 'wón yaa -go □dhuēngdhe 'gü bha ka -da -sü 'ka 'wón -sē kē -sü □nē- -go □dhuēngdhe 'gü.

19 'Wón -zón 'ka 'a- -zón 'ö -gban □dhuēngdhe -bha bha a- -kē "dhü kö 'wón 'a- pö siē bha □nē 'ka- 'gü ma 'kpakpadhö, □dhe -ko do 'ka gun ka -ko waa- ka -gen □gban -da -sü 'ka- 'ka 'wónmakoosü -nu kē -sü -nu waa- 'wón yaa kē -sü -go □dhuēngdhe 'gü, 'ö 'ka gun 'ka kē "bhluubhlu -a -wón 'gü bha □nē 'ka dho- kē- 'ka 'wón -sē kē -sü 'gü □taamasü ya- 'gü 'pö, kö 'ka kē "slüöslü Atanna -bha 'ka.

20 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe 'ö gun kö ka -ko -yö 'wón yaa -go -gwē □wlöö, kö 'kaa 'wón -sē kē -sü -zē -go □dhuēngdhe 'gü tongtongdhö, kö ka flēē- 'gü 'wón -sē kē -sü -zē -go.

21 -A kē 'ka gun- wo siē "dhü "töng bha- 'gü bha, -a □tröön 'ka- □slö- 'gü □dεε yö -mü -mē 'ka? Yö -mü 'wón -nu bha- -nu 'yiü- 'ö ka kē siē □dεε bha □nē- 'ka. -A 'klö- -mü □dhe 'wón 'dhe 'kö 'ka gun- kē siē bha -wo ga -zian □nē- bho mε 'ka.

22 "Κεε do 'dhe 'kwa- wo □dεε, 'ö 'ka 'go 'wón yaa -go □dhuēngdhe 'gü 'ö 'ka bo Atanna 'ka bha- □tröön 'ö ka -bha yö -mü pö 'ö 'yaa ka -bha -a wēēdhö bha □nē- 'ka, 'yö- -go -yö dho 'ö do -tosea 'ö 'yaa yēn 'ö- "piü bha- □slö- -sü -ta.

23 -A -gen -mü □dhe □tröön 'ö 'wón yaa kē -sü 'gü 'yö ga 'ka. "Κεε 'pē 'ö Atanna -ya □gbao 'mε 'ö 'dhang bho kwa Dēme Yesu Klisi "dhiü -a -go "wεkεwεkε, 'yö -mü -tosea 'ö 'yaa yēn 'ö- "piü bha □nē- 'ka.

7

1 N dheebhang -nu, a- 'wón -do "pεεpedhö □dhe 'pē 'ö maa- pö ka -dhe bha ka- -do 'nu -blēēsü, -a 'klö- -mü □dhe ka 'töng- -do 'kpakpadhö. Ka- 'wón -do □dhe mε 'ö 'yii ga □kö, 'ö -tun -zē wo

"yaa, kö- -mε -ko -yö -tun 'töng- -go kpö □wlöö □naa bha. "Εεn 'yaa "dhü -ee?

2 -Yö -kē □dhe dhebhö 'ö gwaan- -bha -a 'dhö. 'Ö 'töng- 'ö dhe 'sü -sü 'gü bha- "gblü -ta, "töng 'ö dhebhö bha- -bha gön 'ö -tun 'ka "yaa, kö waa- -bha gön bha- -nu gēn -yö 'kwēē- □naa bha. "Κεε -a -bha gön □ya bo ga -sü -zē 'ka, kö 'töng- bhiē" □ya "kan- -bha.

3 -A -kē "dhü -sü 'gü, "töng 'ö- 'ka 'ö dhebhö bha- -bha gön 'dhö -tun 'ka "yaa, kö -ya 'to -yö 'dho -yö gwaan- -dee 'kpö, kö -yö -zua □nē- zē bha. "Κεε -a -bha gön □ya bo ga -sü -zē 'ka, kö 'töng- bhiē" 'ö gun- -bha gwaan- 'kpö -sü "gblü "piü bha □ya "kan, □ya ö -bha gwaan- -dee 'kpö, -ya -kpö ö -ta "puu 'ka.

4 -Kö do bha- 'gü, n dheebhang -nu, gun 'ka- wo 'töng- -go 'kun 'gü yi 'bha 'ka bha 'yaa "dhü 'zü. 'Ka ga 'töng- bha- -go □naa bha, 'yii 'dho ka 'kun 'zü, -a 'klö- -mü □dhe ga 'ö Klisi -ya wo bha -ya -wo kaa- wo 'gü, ka -ga Atanna -bha 'töng- -go -ko □nē bha. Kē "dhü kö 'ka kē Klisi -bha 'ka □dhe -ko 'ö □gεandhe -yö gwaan- "wεε kpö- 'ka bha- 'dhö. -A mε "wεε 'ö "dhü bha □nē Klisi 'ö go ga 'gü 'ö -bö bha- 'ka. -A kē 'ö Klisi -ya wo "dhü bha -ya -kē "dhü kö 'mε 'ö 'kwa -kē -a -bha mε -nu 'ka 'kwa □tröön kē Atanna -dhe.

5 -A 'klö- -mü □dhe "töng 'kwa gun- 'ka kwa -di dhöbhaa kē -zian -ta bha, 'wón yaa 'ö Atanna -bha 'töng- -ya kē -sü -dhio do bha □nē- kē -sü -pεng -yö gun do siē kwa do -nu 'ka 'yö kwa "dhiü bho- 'ka ga -dhe.

6 "Κεε do 'dhe 'kö 'kwa- wo □taamasü ya- 'gü ya, 'kwa 'go 'töng- -go □dhuēngdhe 'gü, -a 'klö- -mü □dhe pē 'ö gun kwa 'kun -sü 'ka 'yö kwa gun- -go -kaso 'gü bha 'kwa ga- -pē -go. -A -kē "dhü -sü -wón 'gü, yē -dee 'dhe 'kwa- kē siē □taamasü ya- 'gü, Atanna -bha kē 'gü bha- -bha 'Nii- "slüöslü bha □nē- kē -faan -da kwa 'gü. -A kē -ko zii 'dhe 'ö gun 'töng- "gblü -ta bha 'kwa- -go -kaso 'gü 'zü.

7 "Κεε □ya kē 'sa "dhü bha -oo, kö □dhe □nē bha? Kö Atanna -bha 'töng- bha □nē pē yaa 'ka bha -ee? -Abin! "Κεε -a 'klö- 'ö mü yö -mü □dhe Atanna -bha 'töng- bha □nē- -zón n -dhe □dhe 'wón 'dhe 'ö □ni

□waa- kē kō 'wɔn yaa □nē bha, 'yö- -wɔn 'gü 'yö 'a 'wɔn yaa dɔ. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe □ya kē □dhe Atanna -bha 'tɔng- bha 'yii -dhio dɔ 'nu kō -ya pō □dhe i zuë" ya 'dho bho pē -bha, kō 'maa zuë" -bho pē -bha -sü dɔ 'wɔn yaa 'ka.

8 -A pō 'ö 'tɔng- bha -ya wo □dhe zuë" -bho pē -bha -sü bha 'yaa -sē bha □nē 'wɔn yaa -yö ö zü -gban 'gü, 'yö 'wɔn yaa suu "pɛpɛ 'ö 'tɔng- -ya pō 'yaa -sē bha- kē -dho -da n -zu -bha. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe □ya kē 'nu □dhe 'tɔng- bha 'yaa 'dhö, kō -a pō -sü 'ö □dhe 'bha- kē □ni kō 'bha 'wɔn yaa kē bha- 'bhaa 'dhö 'pö.

9 □Ya kē "dhü kō ma -zē n -bha 'ka, 'wɔn 'a n -zu gɔn- 'ka yö -mü □dhe 'ö gun kō 'mii 'pē 'ö Atanna -bha 'tɔng- -ya -dhio dɔ -a 'bha dɔ □kō, 'maa gun -tosea kē siē "sika 'ka. "Kɛɛ □dhe 'a- dɔ, 'ö 'a- 'wɔn dɔ □dhe 'ma- -bha 'tɔng- bho, □dhe 'wɔnyaakēme -mü n 'ka,

10 'yö 'a- 'wɔn dɔ □dhe ga 'a dho- wo bha- -gen □nē bha. -A -kē "dhü -sü bha □nē- -wɔn 'gü, 'yö 'tɔng- 'ö Atanna -ya dɔ kō -yö dha -zian □nē- bho kwa 'ka bha, 'yö -kē ga -zian □nē- -bho ma -zē n 'ka -pē 'ka.

11 -A -gen -mü □dhe 'wɔn yaa -yö ö zü -gban -a -bha 'tɔng- 'kō -sē bha □nē- 'gü 'yö "kpɛnng- -kē n -gɔ, 'yö bɔ- -ta 'yö n -pö, 'yö -kē n ga -gen 'ka.

12 -A -kē "dhü -sü 'gü, Atanna -bha 'tɔng- -zē yaa -dhe 'bha 'yaa- -bha, yö -zē -yö -sē, -yö "slöüslö.

13 'Wɔn yaa 'ö n zuë" "piü bha □nē- -da -wɔn 'dhö -mü. Kē "dhü kō -a -bha -kē yaa -yɛnngsü -sü bha 'kwa- dɔ. Yö □nē pē -sē bha- sü 'ö- -kē n zē -pē 'ka. -Kɔ 'ö 'wɔn yaa -yö ö zü -gban 'ka Atanna -bha 'tɔng- 'gü 'yö -kē pē yaa -yɛnngsü 'ka bha 'yö bha. 'Yaa yö -zē 'ka, 'pē 'kō pē -sē 'ka -yö -kē ma -zē n zē -pē 'ka -kɔ -kē □dhe?

Kwa -kē 'wɔn yaa -gɔ □dhuëngdhe 'gü -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

14 -Ka -dhe -ga, mɛ □gban kwa- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe 'tɔng- -yö -go Atanna □nē- "piü. -Yö -sē, "kɛɛ ma □nē ma -zē 'a 'wɔn yaa -gɔ □dhuëngdhe 'gü, n -kē mɛ "bhɪ- 'ka -sü 'ö "sɪ 'yaa n -dhe bha- -wɔn 'gü,

15 'yö 'pē 'a- -kē 'maa- dɔ n -dɪ -gɔ. -A 'kloo- -mü □dhe 'pē 'kō- kē -dho 'dhö n -bha 'maa yö -zē kē, -a 'dhe 'ö- -san 'dhö n -kē bha □nē 'a- -kē.

16 -A -kē "dhü -sü 'gü, □ya kē □dhe 'pē 'yaa n "piü □dhe 'a- kē, 'ma- kē, kō- -dhe 'bhaa Atanna -bha 'tɔng- -zē -bha, yö -zē -yö -sē,

17 kō- -dhe 'bha 'yaa mang -dɪ 'pö n -bha, kō 'wɔn yaa 'ö n -zu "piü bha □nē- -da -wɔn 'dhö -mü.

18 -A 'kloo- -mü □dhe □ya 'to n suu -zē -bha -bha, n -kē mɛ "bhɪ- 'ka -sü "gblö "piü, kō a- 'wɔn -dɔ □dhe 'wɔn -sē -zē -a dɔ -zian -yɛa 'yaa n 'gü. 'Wɔn -sē kē -dho -yö -kē n -bha, "kɛɛ n -kɔ □nē 'yaa □mɔɔ- kē -sü -bha.

19 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn -sē 'ö- kē -dho 'dhö n -bha bha 'maa yö -zē kē, "kɛɛ 'wɔn yaa 'ö yö -zē kē -dho 'yaa n -bha bha □nē 'a- -kē.

20 'ö "dhü 'dhö -mü, □ya kē □dhe 'pē 'kō kē -dho 'yaa n -bha 'ma- kē, kō mang □dede -zē 'mii- "dhiü "wlü -bha kō 'a 'wɔn bha- kē, "kɛɛ kō 'wɔn yaa 'ö □ya 'kɔ dɔ n 'gü bha □nē- -da -wɔn 'dhö -mü.

21 □Ya kē "dhü kō n -bha 'kō □slɔɔ- 'gü 'a- dɔ, yö -mü □dhe 'ma- pō 'a 'wɔn -sē kē, 'maa □mɔɔ- -bha. Pē doseng 'ö n -kɔ -yö □mɔɔ- kē -sü -bha, 'yö 'wɔn yaa 'ka.

22 'Sa 'ma 'yaanu kō 'a n -zu 'gɔn, Atanna -bha 'tɔng- "dhia -zē -yö n 'gü □tɔn, "kɛɛ -a -kɔ 'mɛ?

23 'Tɔng- "wɛɛ 'dhe 'ö n kwi □wlöö bha □nē 'kɔ zē- 'dhe 'ö n zuë" "piü bha- 'ka, 'yö n -kē 'wɔn yaa 'ö □ya 'kɔ dɔ n kwi 'gü bha- -bha □dhuëng 'ka.

24-25 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, a 'wɔn yaa -gɔ □dhuëngdhe 'gü -kpɛawo ma -kē mɛ "bhɪ- 'ka -sü □nē- -wɔn 'gü, "kɛɛ n zuëga -zē Atanna -bha 'tɔng- 'kun -dho -ya -bha. "Eke! Mang -wëësü 'ö 'ma n -dɪ "yaan -ga wo □tɔn ya 'dee dho n dha, 'dee dho kwi 'dhe 'a- 'gü ya- bho n -bha? "Kɛɛ -gasite 'yaa Atanna -bha -a Gbö Yesu Klisi 'ö kwa Dëmɛ 'ka bha- -bha ga 'ö- wo bha- 'saa- 'gü.

8

1 -A 'kloo- -mü □dhe dɔ 'dhe 'kō 'kwa- wo "tɔng ya- 'gü ya, mɛ "pɛpɛ 'dhe 'kō □wa

-kplü Yesu Klisi -bha, Atanna -bha za 'yaa-nu -bha 'zü.

² -A -gen -mü □dhe zian 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü 'ö □sii 'ö 'yaa yën- -da 'me 'kwa bɔ Yesu Klisi 'ka kwa 'gü bha □në kwa dha zian 'dhe kwa -da 'wɔn yaa -gɔ □dhuëngdhe 'gü, 'ö gun kwa "dhiü bho sië ga -dhe bha- -gɔ.

³ 'Wɔn 'ö kwa mɛbhudhe -dhe -kwi 'yaa gun □mɔɔ sië- 'gü -wɔn kɛ -sü -bha Moizö -bha 'tɔng- "gblɔɔ -ta bha, Atanna □yaa- 'gü -wɔn kɛ. -A 'klɔɔ- -mü □dhe □ya yöö □dede ö Gbö bɔ kwi 'ö kwa -bha 'ö 'tɔng- 'kun "sɪ 'yaa -dhe bha- 'gü kö yö -zë -ya 'kun, kö -yö kpao "pɛ- 'ka 'wɔn yaa -bha, kö -yö kɛ Atanna -bha za -loo 'wɔn yaa -ta -gen 'ka kö -ya bho kwa -bha.

⁴ Atanna -ya kɛ "dhü kö 'pɛ 'ö 'tɔng- -ya pö- 'gü -wɔn -yö kɛ 'mɛ 'ö 'kwa- -tosea kɛ sië kwa -dɪ faan -bha 'zü, "kɛɛ 'ö 'kwa- kɛ sië- -bha 'Nii- "slüöslü □në- 'saa- 'gü ya kwa □në kwa -dhe.

⁵ -A 'klɔɔ- -mü □dhe mɛ 'wo -tosea -kɛ wo -dɪ dhɔɔbhaa 'ka bha, 'pɛ 'ö- -dhɔ -ya -nu -kɛ □në 'wo -ya -a -wɔn zuën -ta, "kɛɛ 'mɛ 'kö 'wo -tosea kɛ sië Atanna -bha 'Nii- "slüöslü 'saa- 'gü, wo -zë -wo -ya 'pɛ 'ö- -dhɔ -yö 'Nii- "slüöslü bha- -kɛ □në- kɛ -sü zuën -ta.

⁶ 'Sa -ya 'pɛ 'kö- -dhɔ -yö mɛ -kɛ -a kɛ -sü zuën -ta -sü -zë, -yö mɛ "dhiü -bho ga □në- -dhe, "kɛɛ -ya 'pɛ 'ö- -dhɔ -yö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -kɛ -a kɛ -sü zuën -ta -sü 'yaa zian "wɛɛ 'bha bho mɛ 'ka kö 'yii kɛ -tosea 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü, waa- -ya -dɪ 'flëë- 'gü -sü -zë 'ka.

⁷ -A -gen -mü □dhe mɛ "pɛpɛ 'wo -ya 'pɛ 'ö- -dhɔ -ya -nu -kɛ -a kɛ -sü zuën -ta bha, Atanna 'yaɔ- -mü -a -nu 'ka, 'waa- -bha 'tɔng- □bhlëë -ya, 'waa □mɔɔ -zian □në- wo- -bha.

⁸ 'Sa 'mɛ 'wo "dhü bha- -nu "dhia 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö 'ma- 'gü 'pö.

⁹ "Kɛɛ ka -zë 'kaa -tosea kɛ ka -dɪ dhɔɔbhaa 'ka 'zü, ka -tosea kɛ sië -a -bha 'Nii- bha □në- dhɔɔbhaa 'ka. -A 'klɔɔ- -mü □dhe- -bha 'Nii- bha -yö ka 'gü. Klisi -bha 'Nii- bha 'yaa mɛ "ɔɔ mɛ 'ö- 'gü, kö 'yaa Klisi -bha 'ka.

¹⁰ □Ya kɛ □dhe Klisi □në □ya kɛ ka 'gü, 'kö 'zü ka kwi -zë □ya kɛ ga -pɛ 'ka 'wɔn yaa -wɔn 'gü, "kɛɛ kö □sii 'ö 'yaa yën bha

-yö ka 'gü -a -bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -wɔn 'gü, -a 'klɔɔ- -mü □dhe kö Atanna □ya ka kɛ "slüöslü ö wëëdhö.

¹¹ □Ya kɛ □dhe Atanna -bha 'Nii- "slüöslü 'ö Yesu -bö 'ö go ga 'gü bha □në □ya -yɛa 'kun ka 'gü, 'yö yöö Atanna 'ö Klisi -bö 'ö go ga 'gü 'pö bha, 'ö bɔ- -bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -ta 'yö ka kwi 'dhe 'ö gapɛ 'ka bha- -bö 'pö, 'yö □sii -dee -da ka 'gü.

¹² -A -kɛ "dhü -sü bha- 'gü, n dheebhang -nu, "pɔ -yö kwa -bha. "Kɛɛ "pɔ 'ö bha 'yii kɛ kwa -dɪ dhɔɔbhaa kɛ "pɔ 'ka.

¹³ -A -gen -mü □dhe 'ka -tosea kɛ ka -dɪ dhɔɔbhaa -zë 'ka kö ka -dho ga. "Kɛɛ □ya kɛ □dhe 'ka ka zü -gban Atanna -bha 'Nii- 'kö bha- 'gü, kö ka -dɪ dhɔɔbhaawɔn -nu bha 'ka ka kwaa- -zü, kö -yö kɛ ka -gɔ □dhe 'pɛ □ya ga -a 'dhö, ka -dho -tosea kɛ.

¹⁴ -A 'klɔɔ- -mü □dhe mɛ "pɛpɛ 'kö 'wo -tosea kɛ sië Atanna -bha 'Nii- bha- -faan 'ka, kö- -bha 'në -nu -mü.

¹⁵ -A -gen -mü □dhe -a -bha 'Nii- 'kö- □gbaɔ ka -gɔ 'ö ka 'gü bha, 'yii kɛ 'Nii- 'ö mɛ -kɛ "suü -mɛ 'ka, "ɛɛn 'ö mɛ -kɛ □dhuëng 'ka -a 'ka. "Kɛɛ yö □në ka -kɛ -a -bha 'në 'ka, 'yö 'kwa □mɔɔ- -bha 'kwa- -dhe «Kwa Dë».

¹⁶ -A 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna -bha 'Nii- bha yöö □dede -ya "sɛɛdhe -kɛ kwa 'nii- -dhe 'ö- pö kwa- -bha 'në 'ka.

¹⁷ 'Sa □ya kɛ □dhe 'kwa kɛ- -bha 'në 'ka, kö 'pɛ 'ö- "plüün bho ö -bha 'në -nu -dhe -dhɛkpao dhia" 'gü bha kwaa- Klisi -nu kwa -bha -mü. -A 'klɔɔ- -mü □dhe 'kwa saan" Klisi -wɔn 'gü □dhe -kɔ 'ö □saan- 'ka -a 'dhö, kweng- -nu kwa -dho kɛ 'pö -dhe do 'gü -a 'tɔ bho -yi 'ka.

¹⁸ -A -wɔn 'gü, a- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe Atanna -bha -gblüdedhe 'ö dho- nu kwa -dhe, waa- -bha 'tɔbhɔdhe 'ö- □keng- bha- -nu -bha -kɛ -së -sü bha, 'waa- -zɔn -zianwo saan" 'kwa- wo sië □dɛɛ bha- 'ka.

¹⁹ Pɛ "pɛpɛ 'ö Atanna -ya -da, -a □gban -zɔ -yö dun sië- -bha 'në -nu bha- -nu -wo "yɛa- -yi bha- -wɔn 'gü.

²⁰ -A -gen -mü □dhe pɛ "pɛpɛ 'ö- -da -a □gban- -kɛ see- -pɛ □në- 'ka, kɛ 'ö- wo "dhü bha yö □në- pö -yö kɛ "dhü. "Kɛɛ yö □në- □gban 'gü, -a -nu -zɔyödhe -wɔn -yö -dhö.

²¹ Yö -mü □dhe -yö -gun Atanna -zɔ "piü □dhe ö -dho ö -bha -da -pɛ -nu bha- -nu

-bho □dhuēngdhe 'gü yi do 'ka 'güseedhe bha- go, 'ö 'wo -ya wo -dɪ 'flēē- 'gü -a -bha 'nē -nu mēdhe kē -yi bha- 'ka.

22 'Yaa kwa tii' 'ka -wɔn 'ka, kwa- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhō □dhe 'ö go- 'ka 'kpungtaadhe -da -sü -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha, pē "pεpε 'ö Atanna -ya -da, -a 'bha 'yii -ya ö -dɪ 'flēē- 'gü do, "dhiü □nē 'wo- wo siē 'wo dho- 'ka, □dhe dhebho 'ö- "gblü 'dhö- kē siē -a 'dhö saan" 'wo- wo siē bha- -kwεε □wlöö.

23 "Kεε 'wɔn 'ö "dhü bha 'yii kē "kpungtaame -nu -dɪ -slɔɔ -a -nu -bha 'wɔn 'ka, -a -gen -mü □dhe 'mε kwaa -dɪ 'pö 'kwa Atanna -bha 'nē -nu 'ka bha kwa "dhiü 'pö "dhü kwa zuē" "piü. "Kεε 'sa kö □ya kwa -zē kwa "kan -ga -go bhiē" "dhiü □yaa- daɔ dɔ -a -bha 'Nii- "slüöslü 'ö- □gbaɔ kwa -go bha- 'ka. "Kεε □dhe 'ö -kē □dhe -a -go -da 'plöö -yi □nē dho kē yi 'ö dho kwa bho- 'ka kwi 'dhe ga -kwi 'ka ya- 'gü 'ö kwa dha- 'ka ga -go bha □nē- 'ka bha □nē- -wɔn 'gü 'yö 'kwa -tun -dhiö 'pö kwa zuē" "piü bha.

24-25 Pē 'ö mε "yan 'yaa- -bha □nē □ya kē 'yö mε -yö mε "yan to- -go zuēεadhe 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'kwa dha 'nu, "kεε kwa -tun □kö kwa "yan 'to- -dhekpaoyi -sē 'ö 'kwa dho -da 'ka -a -bha -gblüdedhepö 'gü bha- -go. -A -gen -mü □dhe pē 'ö mε "yan 'yaa- -bha 'yö mε- mε "yan to- -go. "Eεn 'pē 'ö mε "yan 'dhö- -bha mε- mɔɔ -bha 'ö mε- mε "yan to 'zü- -go -ee?

26 □Ya 'go yö -zē 'gü, 'mε 'ö "sɪ 'yaa kwa -dhe -bheε Atanna -dhe -sü 'gü bha, -a -bha 'Nii- "slüöslü -yö -nu kö -yö kwa □nē kwa -ta 'kun -bheε -dhe -sü -bha. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -kɔ 'wo □bheε- 'ka -a -dhe 'kwaa- dɔ -sē 'ka. -A -bha 'Nii- bha □nē □bheε- -dhe kwa -dhe, 'yö -bheε -dhe -kɔ 'ö- -zɔ kun -a wo kwa -dhe -zɔ □lɔɔ -kɔ 'ö -wɔ 'ö go- 'gü -a pö -kɔ 'yaa □slɔɔ mε 'bhɪ- -go -a 'ka.

27 □Ya kē "dhü, 'yö Atanna 'ö -dhe yö mε zuē" 'gü bha 'ö ö -bha 'Nii- "slüöslü bha- -wɔ 'gü ma, -a 'klɔɔ- -mü □dhe 'Nii- bha -yö -bheε -dhe -a -bha mε -nu □nē- -nu -wɔn 'gü □dhe -kɔ 'ö- "piü □dhe -wa kē- 'ka -a 'dhö.

28 -A -wɔn 'gü, mε "pεpε 'ö Atanna -dho

-ya -nu -kē 'ö- -nu sü 'ö- -nu -ya ö -bha -ya 'gü □dhe -kɔ 'ö gun- 'ka- -zɔ "piü yi 'bha 'ka -a 'dhö, 'wɔn "pεpε 'ö -da -a -nu -ta, -a □gban "dhiü -ya -dhe -kē -nu -bha 'wɔn -sē □nē- 'ka.

29 -A 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna yöö □dede 'ö 'mε 'ö- -nu dɔ kö 'wii bho -zianwo □kö, 'ö- -ya ö zuē" "piü- -nu -bha □dhe □wa bho -wo -dho kē ö -bha 'ka bha, -ya -ben -zē wo □nē- -nu -bha yi 'bha 'ka kö -wo kē □dhe ö Gbö 'dhö -kɔ 'ö- 'gü -a 'dhö. Kē "dhü kö -a Gbö bha -yö kē ö dheebhang -nu 'gbe bha- -nu -bho -be 'ka.

30 'Sa 'mε 'ö Atanna -ya -kē "dhü -wɔn -ya ö -zɔ "piü- -nu -dhe yi 'bha 'ka bha -ya wo □nē- -nu sü mε □zinng 'gü. 'Mε 'ö- -nu sü "dhü bha, 'yö dho 'yö- -nu -kē "slüöslü ö wēēdhö. -A mε do 'wo "dhü bha, 'yö dho 'zü 'ö- -nu -kē 'tobhodhe -kē ö "piü -mε 'ka.

31 □Ya kē "dhü kwa -dho -a pö 'sa □dhe? Atanna -zē □ya bo bo -sü 'ka kwa 'ka, kwa 'yao- -mεε □nē -kɔ dho □mɔɔ kwa -bha?

32 -Mē □nē Atanna dho- fiē- bho kwa -bha □taamasü ya- 'gü, "kεε kö 'yii □döng ö de Gbö -ta kwa -dhe tongtongdhö, kö □ya ö -kɔ bho- 'gü kö -yö ga mε □gban "pεpε kwa -wɔn 'gü. □Dhe 'kö □ya ö -kɔ bho ö Gbö -zē 'gü kwa -wɔn 'gü □dhe -kɔ bha- 'dhö bha, kö -yö -dho pē □gban "pεpε nu kwa -dhe -a Gbö 'ö- nu bha- taa 'ka.

33 Atanna □nē □yaa- pö 'mε 'ö- -bha □dhe □song -ya -bha kö □song -ya -mε -bha. Yöö do bha □nē □yaa- pö 'yaa 'mε 'ö- -bha kö 'yaa- -bha. 'Dee dho- pö 'mε 'ö Atanna -ya -nu -ya -a -nu -bha □dhe □song -ya -nu -bha? -A -mε 'yaa 'dhö!

34 'Dee dho Atanna dhɔɔbhaame -nu kwa zē za 'ka, "kεε kö Yesu Klisi □ya ga kwa -wɔn 'gü, kö □ya 'dho □ya 'go ga 'gü □ya -bö, kö -yö -ya -sü 'ka -due □bhlēēsü 'ö- Dē "sɔɔ bha- 'gü, kö -yö bheε" siē ö Dē -dhe kwa -wɔn 'gü.

35 -Mē suu □nē dho mɔɔ- -bha 'ö 'kwa -kan -dho 'ö Klisi -ya -kē kwa 'ka bha- -bha. "Yēnng □gbaɔndhe -ee? "Eεn zuēdhiütεε -ee? "Eεn mε -wēēdhe bho -sü -ee? "Eεn din- -ee? "Eεn "flεε -ee? "Eεn -dɔ "dhēng yaa "dhiü -sü -ee? "Eεn ga -ee? -A -pē 'yaa 'dhö.

36 -A -gen -mü □dhe -yö -ben zē -sü 'ka Atanna -wu 'sēēdhe 'gü □dhe:

«(-Tosea Atanna,) bhi □nē 'yi dɔ -sü 'ka ga
 "dhiü i -wɔn 'gü
 'yēng- 'gü waa- gbeng -nu □gban 'gü,
 'ö 'wo yi 'sü siē □dhe "bhlaa 'wo 'dho siē-
 'ka
 -a zē -dhe 'gü -a 'dhö ya.»

37 "Kee yö -zē □gban 'gü, 'mε 'ö kwa -dho
 -ya -kē bha, kwa -ziö 'wɔn -nu bha- □gban
 'gü yö □nē- 'saa- 'gü, -a -gen -mü □dhe
 "kplēē -dhe 'ö- nu kwa -dhe bha, -a -mɔɔ
 'ka 'yaa 'dhö.

38 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe
 n 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö
 □dhe kwa -kan -dho bha- -bha -pē 'bhaa
 'dhö: Ga 'yii 'dho □mɔɔ- -bha, "εen -tosea
 'yaa -mü, "εen Atanna -bha "kiē -nu 'waa
 -mü, "εen 'gügbudhepē "εen -ziö mε -gɔ
 -pē -nu zian 'wo dhang- 'gü -a 'bha -kɔ 'yii
 'dho □mɔɔ- -bha, "εen □dεε 'yaa -mü, "εen
 dhia" 'yaa -mü,

39 faan -pē -nu 'wo dhang- 'gü oo, -a
 'dhe 'wo 'kpong □taa oo, "εen Atanna -bha
 -dapē suu "ɔɔ suu 'bha -zian □nē- -kɔ 'yii
 'dho □mɔɔ- -bha kö -yö kwa "kan -dho 'ö
 Atanna -ya -kē kwa 'ka kwa Dēme Yesu
 Klisi 'saa- 'gü bha- -bha.

9

*'Wɔn 'ö -gban 'sεgɔ 'ö Atanna -ya sü ö
 -bha 'ka -a 'gü -mε -nu -wɔn -bha -a -dhiang
 'ö Pɔdhö -ya zē*

1 Dhiang 'ö maa- zē bha tean- □dede
 -mü, a- -zē Klisi 'tɔ 'gü, n zuēga 'dhö,
 Atanna -bha 'Nii- 'slöüslü 'ö n 'gü bha-
 'dhö, wo □nē 'wo n "sεε- 'ka □dhe 'pē 'a-
 pö siē bha 'mii □sua kē.

2 □Dhe n zuē" "dhiü -yö -tεε yi □gban
 "pεpε 'ka 'ö -wēē -yö bɔ n -ta, n dheebhang
 -nu 'wo -kē Izraedhö -mε -nu 'ka bha- -nu
 -wɔn 'gü.

3 'Ma n -zɔ 'gɔn 'dhang 'ö 'wii- bho Klisi
 -wɔn "dhiü bha- 'ka, -yö -kē n "piü □dhe
 'kö 'zü Atanna □ya "dhang -zian □nē- bho
 ma -zē n -bha -a -nu -wɔn 'gü, "εen 'kö 'zü
 'ma "kan -zian □nē- wo Klisi -bha, "kee kö
 wo -zē -wo dha, -yö -dho 'kun bho n 'gü.

4 -A 'klɔɔ- -mü □dhe Izraedhö -mε -nu
 'kwa bha □nē 'kwa Atanna dhɔɔbhaame
 -nu 'ka, 'yö "klɔ bho kwa -bha □dhe mε-
 pē bho -tünē -nu -bha. Atanna □dede bha-

'bhü -yö -gun dɔ siē kwa "bhεma -nu □nē-
 -nu -ta. -Yö -mlεεdhe -da 'zü waa- kwa
 "bhεma -nu do bha □nē- -nu □zinng 'gü
 -gen -yan kpö 'ka, 'yö dho 'ö- 'gü 'tɔng- dɔ-
 -nu -dhe, 'yö dho 'ö ö -dhɔkē -kɔ -zɔn -a
 -nu -dhe, 'yö dho 'ö "plüün bho- -nu -dhe.

5 -A mε 'dhe 'wo □dεε bha -wo mε 'dhe
 'wo gun yi 'bha 'ka "dhü bha □nē- -nu 'gü
 -nē -nu 'ka. Woo do bha 'zü □nē □ya kē
 mεbhudhe 'gü, 'yö Klisi -yö go- -nu 'gü.
 'Sa Klisi bha □nē pē □gban "pεpε -gɔ -ta,
 yö □nē Atanna 'ö- 'tɔ -yö bho -kpεawo -a
 'ka. Kö -yö kē "dhü bha 'aa -yö kē!

6 'Ma- pö "dhü kö 'mii- pö □dhe □ya
 kē "dhü kö "plüün 'ö Atanna -ya bho
 Izraedhö -mε -nu -dhe bha 'yii 'to- -bha,
 -a -gen -mü □dhe mε "pεpε 'wo Izraedhö
 'gü -nē -nu 'ka, Atanna 'yaa- -nu □gban -ga
 □dhe Izraedhö 'nē □dede 'dhö.

7 Kwa- 'wɔn -dɔ □dhe kwa "bhεma
 Ablaamö suu 'gü -nē -nu -mü, "kee yö -zē
 □gban 'gü, -a -nu □gban "pεpε -zē 'wii kē
 -a 'kpɔ -nē □dede 'ka. -A 'klɔɔ- -mü □dhe
 Atanna -ya -pö Ablaamö -dhe 'ö- pö:
 «I gbö Izaakö 'kpɔ -nē -nu -dɪ -slɔɔ □nē
 'wo dho- -nu -dhe i 'kpɔ -nē -nu.»

8 □Waa- pö "dhü kö -wa pö- -nu □gban
 'wii 'dho kē Atanna -bha 'nē 'ka -a -nu
 □gban -kē Ablaamö □yɔɔn 'ka -sü -wɔn -zē
 'gü, "kee 'nē -dhe -nu 'ö Atanna -ya -nu
 -dhe -sü "plüün bho bha □nē 'wo- bhang
 □dede -nu 'ka.

9 -A -gen -mü □dhe "plüün 'ö Atanna -ya
 bho- -dhe "dhü yi 'bha 'ka bha, -a -bho 'gü
 -wɔ □nε. -Ya -pö -dhe 'ö- pö:

«"Sanni "tüng 'kwa dɔ- 'ka ya -a 'bha -yö
 □loo -kwe dhia" 'ka,
 kö ma nu i "piü kö i -bha dhebhɔ Saadha
 □ya 'négɔɔn do 'kpɔ.»

10 -A -kpεa -zian 'yaa kē "dhü, -a -gen
 -mü □dhe Dhebeka yöö -dɪ 'pö- -bha -gun
 "dhü. 'Ö ö -bha 'négɔɔn □plε 'ö- kpɔ, 'wo
 gun 'peng 'ka bha -ya -nu -gu -sü kwa 'ziü-
 Izaakö yöö do □nē- -gɔ kö Atanna □yaa-
 "plüün bho- -dhe.

11-12 'Sa Atanna -bha -kɔ -yε mε -bha -sü
 -zē "slē -yö yöö do □nē- -gɔ. 'Mε 'ö -dhi
 -dhe 'yö- -ya, 'yaa -gban -a -mε kēwɔn -nu
 -bha. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -yö 'nē □plε bha-
 -nu bho "tüng -to "dhiü kö- -nu kēwɔn -sē
 "εen yaa 'bha -zian 'yii kē □kö 'ö- pö:

«-A me 'kpiisü -dho gwëédhe kë ö 'zlaa-dhe.»

13 -A 'klóo- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka-go 'sëédhe 'gü -a -wu 'ka □dhe:

«Zakóbö -dhökë n -kë 'ö -ziö Ezau -zë -ta.»

14 'Sa □ya kë "dhü kö □dhe □në bha? 'Kö □flü -yö Atanna -bha 'wón 'gü □naa bha -ee? -Abin!

15 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klóo- -mü □dhe -yö kë- -pö Moizö -dhe 'ö- pö:

«'Me 'ö "klü -dhi -bha -dho □ya n kë, 'yö 'a- -dhi -bha.

'Me 'ö- -wëë n kë -dho □ya n kë, 'yö 'a- -wëë -ga bho.»

16 □Ya kë "dhü kö -yö Atanna do □në- bha 'wón 'ka, yö □në me -wëë -ya -kë. 'Yaa -gban me 'ö "dhü -a -zu 'gón -ko -nu 'een -a këwón -nu -bha.

17 -A -gen -mü □dhe -yö dhiang -zë 'zü Fadhaón 'ö -kë Ezitö -me -nu -bha -gblüdë 'ka bha- -dhe yi 'bha 'ka 'ö- pö:

«I -ya 'a- wo -gblüdë 'ka bha, a- -kë "dhü kö 'a bó i -ta 'a ma 'gügbüdhe □në- -zón

"kpongtaame -nu □gban "pepe -dhe, kö me □gban -wo n 'to do -dhe □gban 'gü "kpong □taa.»

18 -A -kë "dhü -sü 'gü, 'me 'ö- -wëë -bha -a kë -dho □yaa- kë, 'yö- -wëë -ya -kë, 'me 'ö- góo -kë "gbü- -dho □yaa- kë -ya -me góo -kë "gbü-.

19 'Ma- pö "dhü, -wo -móo -bha 'wo n dhe" kpó 'wo- pö 'yö □ya kë "dhü 'sa kö Atanna za -do me "bhü- -bha -gen -mü -më 'ka? 'Wón 'kö Atanna □yaa- pö -yö kë, 'dee dho dha- -go?»

20 'Me 'ö bhi -zë 'i dhe" suu bha- 'kpó sië bha -më -mü i 'ka 'yö kaa- Atanna kaa za do. "Een "se gbó- -móo -bha 'ö- pö ö do -me -dhe □dhe: «I n kë □ni -më -wón 'gü -ee?»

21 Gbó "se -yö gbóomé □në- -go. -Kó "bu -ko 'ö -dhi -dhe 'yö- -kë 'ka. □Ya dhi- -dhe 'yö- -kë gbó □bhlëésü 'ka, □ya dhi- -dhe 'yö- -kë gbó "wlaasü 'ka.

22 -Kó do bha- 'gü, -yö -dhi Atanna □në- -dhe kö- -siódhewón 'ö me "bhü- -nu "piü bha -wa do, □ya 'go mü 'zü kö -wo ö 'gü -kë "gbüdhe yö, 'wón 'ö- -wón 'gü 'yö ö zuë" kun ö -bha pinpindhö ö -siódhewón këme -nu "piü bha 'yö bha, "këe 'sa kö □wa

"dhang 'sü- -bha -ko □gban -ko □gban 'gü, kö □wa kë □dhe gbó "wlaasü 'ö- -zun "dhiü -bhlóo 'yaa 'dhö -a 'dhö.

23 "Këe 'sa kö 'me 'kö kwa -zë 'kwa □dhe -a -bha gbó □bhlëésü -nu 'dhö, 'ö kwa -wëë -ya -kë, 'ö □bhlëë -ya -sü 'ka kwa -bha -ziisü 'ka bha -ya "piü □dhe ö 'to -yö bhó kwa □në kwa -bha. -A -kë "dhü -sü bha- 'klóo- -mü □dhe □bhlëë -ya kwa -bha -wón -yö -gun -zu "piü -blëesü yi 'bha 'ka 'yö gun -na kwa -da. -A -kë "dhü -sü -wón □ya bo ga -sü 'ka Atanna -zë 'gü bha -oo, 'dee dhiang 'dhö -tun "piü?»

24 -A -kë "dhü -sü 'gü, 'me 'ö kwa -ya "dhü bha, yö □në kwa -dhe, kwa 'sü 'ö- wo 'pö bha 'yii- wo Zuifö -nu woo do -a -nu kpó 'gü, -ya me 'bha -nu -sü 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpó 'gü 'pö.

25 -Ya yö □në -dhiang zë -a -wudhiüloomë Oze -go 'sëédhe 'gü 'ö- pö: «"Segó -nu 'ö 'waa gun n -bha 'ka -blëesü, a -dho -a -nu 'sü 'wo -kë n -bha 'ka, 'ö me 'ö- -nu -dho 'yaa gun n kë sië bha, 'a- -nu -dhe n dhóobhaame -nu.»

26 'Ö -dhe -nu 'wo gun pö sië- 'güme -nu -bha □dhe 'waa n -bha 'ka bha, 'wo wo -wu □slëë mü, 'wo- -nu -dhe Atanna "yaandhe bhang -nu.»

27 Kö Ezai -dú 'pö -yö bó sië ö -bha "pean "piü 'ö -gbla Izraedhö -bu 'gü 'ö- pö: «'Kö □ya kë -zian □në wo □dhe Izraedhö -me -nu □wa pa, □wa kë □dhe "yëen 'ö □weeyi "kpong "dhiü -a 'dhö, "këe -a -nu kpó 'në 'bha □në dho dha.

28 -A 'klóo- -mü □dhe -wu 'ö Atanna -ya pö -yö -dho -a □gban 'gü -wón kë "peepedhö, 'ö- do -zian 'yaa 'to, "këe "vaandhö, "kpongtaadhe □gban 'gü.»

29 Ezai do bha □në- pö 'zü □dhe: «□Ya kë □dhe Atanna yöö □dede -zë 'yii kwa -ding 'në 'bha 'to 'nu, kö kwa suu -dho yën 'nu "kpong □taa □dhe Sodómö -me -nu 'dhö, 'ö 'kwa bhó Gomóo -me -nu -bha.»

30 □Ya kë "dhü 'sa kö kwa -dho -a pö □dhe? Kö kwa -dho -a pö 'me 'ö wo -zë 'waa Zuifö 'ka, 'ö- -nu "tu 'yaa gun -kë "slüüslü -sü 'ö Atanna wëédhö -a -bha -zianwo bha □yaa- -nu kë "slüüslü ö

wëedhö -a -nu 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -wón 'gü

³¹ 'Yö Izraedhö -mε -nu 'kö wo -zë 'wo gun -kplakpla bho sië -kë "slüüslü -sü 'ö Atanna wëedhö -a -wón 'gü, -a -bha 'tong- 'kun -sü 'ka bha 'wii □moo- -bha.

³² -A -nu -fië -bha 'kloo- -mü -më 'ka? -A 'kloo- -mü □dhe -a -nu -dɪ "dhia -ma Atanna 'gü -sü moo- 'wo gun- wo sië bha- gen 'yii -gban -a -nu -bha -zɪ -yö -a -dhe -sü -bha, "kεε -wo wo -zɪ -gɔn wo -dɪ faan 'ö Atanna -bha 'tong- 'kun -sü 'gü bha □në- dhe. -A kë 'wo- wo "dhü bha □në -kë -a -nu -gen "dhiü -zuö -dhe 'ka.

³³ □Dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü -a 'dhö □dhe:

«-Ka -dhe -ga, -gwë 'a- -ya sië Sion -pö 'gü ya,

mε 'bha -nu -gen "dhiü -dho -zuö -bha, 'ö mε 'bha -nu 'wo -pö -bha 'pö,

"kεε 'mε 'kö wo -zë 'wo dho 'dhang bho- "dhiü,

-a -nu 'kloo- 'yii 'dho bho tongtongdhö.»

10

¹ N dheebhang -nu, 'wón 'ö 'ma 'yaanu 'a n -zɪ gɔn- 'ka -kpeawo Zuifö -nu -wón 'gü, 'ö 'a □bhea Atanna -dhe -a -wón 'gü, yö -mü □dhe kö -wo dha.

² -A 'kloo- -mü □dhe a 'dhang -bho "dhiü 'kpakpadhö 'a □moo- -bha 'a- "sëedhe -kë -a -nu -bha □dhe Atanna -dhökë -sü -peng -yö -dɔ -nu -ta, "kεε -a 'gü □në 'wii- ma.

³ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe -kɔ 'ö Atanna -yö mε -kë 'ka "slüüslü ö wëedhö bha, 'wii- 'gü ma, 'yö woo □dede 'wo dho 'wo wo -dɪ -kë "slüüslü "slë □moo wo -dɪ -dhe.

⁴ -A 'dhe 'ö 'wii- 'gü ma bha yö -mü □dhe Klisi -bha nu -sü bha, 'yö -kë Moizö -bha 'tong- -nu -gɔ -da 'plöö -sü 'ka. Yö □në- wón 'gü, 'yö mε "ɪ mε 'ö □ya 'dhang bho yö -zë -wón "dhiü "tong 'dhe 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü, kö □ya kë "slüüslü Atanna wëedhö.

Dha -sü -kë mε □gban -bha 'wón 'ka -sü -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'pë 'ö Moizö -ya -ben zë 'ö -gban -kë "slüüslü -sü 'ö Atanna wëedhö -a -bha

'tong- 'kun -sü "gblɪɪ "piü -kaa -ga 'ö ya. -Ya -pö:

«'Mε yaa- -dɔ Atanna -bha 'tong- bha- 'kun -dhe 'ka 'kpakpadhö -së 'ka, -yö -dho -tosεa kë yö □në- -bha.»

⁶ "Kεε 'yö -kë "slüüslü -kɔ 'dhe 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü "gblɪɪ "piü bha, 'pë 'ö- pö -kaa -ga 'ö ya, -ya -pö:

«'Ka 'dho ka -zɪ 'gɔn 'ka- pö: 'Dee dho □moo- -bha 'ö 'dho dhang- 'gü?

(-A pö 'ö- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe: 'Dee dho 'dho dhang- 'gü kö -yö nu Klisi 'ka "sia-?)

⁷ 'Sa 'ka 'dho ka -zɪ 'gɔn 'zü 'ka- pö: <'Dee dho □moo- -bha 'ö dho "sε □wlöö

'ö dho 'ö □loo □geebɔɔ? (-A 'dhe bha- 'kloo- -mü 'zü □dhe:

'Dee dho □moo- -bha 'ö dho Klisi 'sü □geebɔɔ

'ö -wo 'ka "yεa-?)»

⁸ 'Yö □ya kë "dhü kö Atanna -wɪ -ya -pö □dhe 'sa? 'Pë 'ö- pö yö -mü □dhe:

«Atanna -wɪ 'yii "wɪ ka 'ka □gblεen, -yö -wɪ ka "sɔɔ, -yö ka "dhi, -yö ka zuë" "piü.»

Yö □në- wón 'gü, 'yö 'yi- pö ka -dhe □dhe: -Zɪ -yö Atanna -dhe -naɔ -së 'yi- dɔ sië bha □në- -wɪ 'ka.

⁹ □Ya kë □dhe 'bha- "kan i "dhi 'ka mε □gban "yaan □dhe Yesu bha mε □gban Dëmε -mü, kö 'i 'dhang bho- "dhiü 'kpak- padhö i zuë" "piü □dhe Atanna □yaa- bho ga 'gü □yaa- -bö, i -dho dha.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'mε 'ö □ya 'dhang bho Yesu -wón "dhiü 'ö zuë" "piü, 'yö Atanna -ya kë "slüüslü ö wëedhö. 'Mε 'ö □yaa- "kan ö "dhi 'ka □dhe Yesu bha mε □gban Dëmε -mü, 'yö Atanna -ya -mε dha.

¹¹ -A -gen -mü □dhe -a -wɪ -ya -pö □dhe: «Mε "ɪ mε 'ö □ya 'dhang bho- "dhiü,

'yiü- 'yii 'dho dɔ- -mε -bha.»

¹² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -naa 'bha -bha 'bha 'yaa Zuifö -nu waa- mε "wεε -nu -a -nu □zinng 'gü 'zü, -a 'kloo- -mü □dhe -a -nu □gban Dëmε -yö dɔ, yö 'ö "dhü bha □në 'wón -së -kë mε "pεpε 'wo □bhea- -dhe -a -nu -dhe.

¹³ -A 'kloo- -mü □dhe Atanna -wɪ -ya -pö 'ö- pö:

«Me "pepe 'ö waa- "tabhoo -da kwa Dëme -dhe, -wo -dho dha.»

14 "Kee -wo -dho "tabhoo -da -dhe -ko kë □dhe kö 'wii 'dhang -zë bho- "dhiü? 'Yö -wo -dho 'dhang bho- "dhiü -ko kë □dhe kö 'wii- -wɔn ma wo "tu 'ka? 'Yö -wo -dho -a ma -ko kë □dhe 'sa kö me -zë 'yii- -dhiang zë?

15 'Yö -wo -dho -a -dhiang zë -ko kë □dhe kö 'wii me 'bha bɔ □dhe -ko 'ö Atanna -wu 'sëedhe -ya pö- 'ka -a 'dhö □dhe:

<'Wɔn -së 'ö go Atanna "piü,
-a -naɔɔme -nu nu -sü "dhia- -dhö □tɔn -kee!>

16 "Kee me □gban 'wii 'dhang bho naɔ -së 'ö go Atanna "piü bha- "dhiü. 'Yö □në- -wɔn 'gü 'yö Ezai 'ö -kë -a -wɔdhiüloome 'ka bha 'ö dhiang zë 'ö- pö:

«N Dëme, me "pepe 'yi i -bha naɔ -së bha- dɔ- -nu -gɔ bha,
-yö kë -bhɔ de □në- 'gü tɛan- -bha,
'de □në kë 'dhang bho- "dhiü?»

17 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -zu -yö Atanna -dhe -sü bha- -gen -yö go -a -dhiang 'ö me -ya ma bha □në- 'gü, 'sa- dhiang 'ö "dhü bha yö -mü Klisi -wu □në- 'ka.

18 "Kee □ya kë "dhü kö Zuifö -nu -zë -a ma □në 'wii- wo -ee? -Abin, -wo kë- -ma 'kpakpadhö! -A 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna -wu -ya pö 'ö- pö:

«-A -bha naɔɔme -nu -wu kë -mɔɔ "kpungtaadhe

□gban "pepe 'gü 'ö zun- 'ka 'ko "dhiü.»

19 "Kee □ya kë "dhü 'sa kö Izraedhö -me -nu -zë -a 'gü □në 'wii ma -ee? -A 'dhe bha- -yɔ zü- -gban dhiang 'ö Moizö -ya zë yi 'bha 'ka □në- -ta. -A -gen -mü □dhe Moizö □në dhiang zë 'ö- pö:

«Atanna -ya -pö: 'Me 'waa bhɔ -zianwo "se -gɔ -bha □dɛɛ bha,

a -dho -a -nu 'sü 'wo -kë n dhɔɔbhaa -se 'ka,

'yö 'a bhɔɔ ma- 'ka ka 'gü.

A -dho ka zuë" "dhiü "wlü 'me 'waa n dɔ bha- -nu -bha -kë

n dhɔɔbhaa -se 'ka -sü -wɔn 'gü.»

20 Ezai -zë -zianwo -yö -ziö 'dhe bha- -ta 'ö- pö:

Atanna -ya -pö: 'Me 'waa gun n mɔɔ- sië bha □në □wa n yö,

'yö 'ma n -dɪ -zɔn 'me 'waa gun n -wɔn -bha 'gü dhe" -zian

kë sië bha- -nu -dhe.»

21 "Kee 'yö- pö Izraedhö -me -nu -zë -a -nu -bu 'gü 'ö- pö:

«A kë -gloo n -gbe 'gü "pu -sü bha "se -gɔ 'ö- 'gü -me -nu □gban 'wo "gblang 'ka,

'ö- -nu gɔɔ 'dhö "gbu- bha- -nu -gɔ.»

11

1 A- -pö 'sa □ya kë "dhü kö Atanna □ya ö -ko □në "kan Izraedhö -se "dhiü "dhü, "kee kö- -bha me -nu -mü bha -ee? -Abin! -A 'klɔɔ- -mü □dhe mang □dede 'a "wɪ sië bha Izraedhö mi -mü n 'ka, n 'ziü- -mü Ablaamö 'ka, 'ö 'a go Benngzame -gɔ 'kɔɔdhö.

2 "Sego -bleblesü 'ö Atanna -yö ö -ko -ye -bha yi 'bha 'ka, 'ö -kë Izraedhö -se 'ka bha, 'yii ö -ko "kan- "dhiü. -A 'klɔɔ- -mü □dhe ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe Atanna -wɔdhiüloome Edhi 'ö gun yi 'bha 'ka bha yö kë "gbu -bɔ Atanna -dhe Izraedhö -me -nu -wɔn 'gü 'ö -ben zë -sü 'ka -a -bha 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

3 «N Dëme, i -wɔdhiüloome "pepe 'wo gun "se ya- 'gü,

□waa- □gban zë, □wa -ya mü □wa -dhe 'ö gun i -dhɔkë -dhe 'ka

-a □gban 'gü see-,

mang do 'ö 'ma 'to ya -wo ma □në n mɔɔ- sië kö -wo n zë □zɔɔ -wa!»

4 "Kee 'yö Atanna -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö:

«-Yö kë i "yaan □dhe 'kö 'zü yöö kë "dhü, "kee me "gblü "saɔple -wo mü

'ö 'wo 'to -sü 'ka -kplü -sü 'ka n -bha,

'ö 'a- -nu -maa kë -sü 'ka 'pö,

'ö 'wii zun kpiögɔ 'gü □gebhɔ

'wo- Baadhö -kë bha- -dhe tongtongdhö kö -wa -dhɔkë.»

5 -Kɔ do 'ö gun- 'ka "dhü yi 'bha 'ka bha- 'gü □dɛɛ, me kpö 'në 'bha -yö Izraedhö -me -nu kpö 'gü mü, 'ö Atanna 'dhö- -nu -ya -sü 'ka -dɪ -ta -a -bha "klɔ -së -dhe 'gü.

6 'Sa -a -nu -ya 'ö- wo -dɪ -ta "dhü bha, -a -gen 'yii -gban -a -nu këwɔn -së -nu -bha, -yö -gasite □në- -kë -nu -dhe, 'yaa yö -zë 'ka 'nu kö- kë 'ö- wo "dhü bha 'wii 'dho- pö- -bha □dhe □ya -gasite kë- -nu -dhe.

7 'Sa □ya kë "dhü kö kwa -dho -a pö □dhe □naa bha? Kö dha -dhe 'ö Izraedhö

-mε -nu gun- mɔɔ- siē Atanna wēēdhö bha 'wii- yō. Mε 'dhe 'ö- -nu sü ö -bha 'ka bha [nē 'wo kē- yō, 'yō mε -kpεa 'wo to -a -nu gɔɔ -kē "gbu- [dhe -kɔ do 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka -a -wɔ 'sēēdhε 'gü bha- 'dhö [dhe: 8 «Atanna -yö kē zuē" 'ö "glɔɔglɔ -a -da -nu "gblüü-

'ö "yan 'ö 'yaa -dhe yō -a -ya -a -nu -gɔ -bha,

'ö "tv 'ö 'yaa 'wɔn -ma -a dɔ- -nu -gɔ -bha 'ö dho ö zun- 'ka [dεε -bha.»

9 'Yö -gblüde Davi -dɪ 'pö 'ö ö -bha pö 'ö-pö:

«(N Dē Atanna,) -bhö -a "slē kē kö -a -nu -bha -dhiē

'wo- -kē 'ö 'wo- pö wo -dɪ -dhe

[dhe wo Atanna [nē- -dhökē siē bha

-yö kē- -nu -gɔ [dhe döng

'wo- -dhio kö -ya -nu 'kun -a 'dhö,

-εε 'zü [dhe te 'wo "yi -bha -kē 'ka bha- 'dhö,

kö- -nu -gen -yö -da 'gü

kö -yö kē- -nu -pö -gen 'ka,

kē "dhü kö 'wɔn -yö bho- -nu 'gü 'kpak-padhö.

10 -Bhö -a -nu "yan 'gü trö kö 'wa 'dho -dhe yö 'zü,

-bhö -a kē kö -wo 'to [dhuēngdhe -kē

mε -nu -dhe -mε [nē- 'ka -kpεawo.»

11 A- -pö 'sa [ya kē "dhü kö Zuifö -nu -gen "dhiü 'ö -zuö bha Atanna [ya ö -kɔ [dede [nē- "kan- -nu [kee- bha "wε -ee? -Abin! 'Yii ö -kɔ "kan- -nu [kee-, "kεε -pö 'wo- wo 'wɔn kē -sü 'gü bha [nē- -kē 'yö "sεgɔ -kpεa 'wo to 'wo dha -sü [slɔɔ, kē "dhü kö [drɔ -yö -da Zuifö -nu 'gü.

12 [Ya kē [dhe Zuifö -nu -bha -pö 'wo- wo Atanna -wɔn 'gü bha [ya kē mε "pεpε 'waa Zuifö 'ka- -nu -ya -sē -gen 'ka, kö 'yiü- 'ö dɔ- -nu -bha bha -yö kē dɔ -dhi 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu 'ka -sü 'ka bha -oo, 'yö- -nu [gban "pεpε [wa dhiē- -zē wo wo 'gü kö -wo nu Atanna "piü [wε? -Yö -dho kē mü [dhe? -A yö -zē -bha 'dhuē- -dho kē -ziisü 'ö -ziö -blēesü -bha -ta.

Dha -kɔ 'ö 'mε 'waa Zuifö 'ka 'wo dha- 'ka -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

13 [Ya 'go- 'dhe 'kö bha- 'gü, 'mε 'kaa Zuifö 'ka 'ma zun ka -bha. A- -pö ka -dhe [dhe ma [nē Atanna -yö n -ya ö -bha

bɔmε 'ka ka kpö 'gü, -a yē 'ö- nu n -dhe 'pö "dhü bha- "dhia -yö n 'gü.

14 Kē "dhü kö bhlɔɔ -yö 'ma n dheebhang -nu 'wo Zuifö 'ka bha- -nu 'gü kö-mε ga 'bha -zē -yö dha -a kē 'a- wo "dhü bha- -wɔn 'gü.

15 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü [dhe Atanna -bha Zuifö -nu -ya "göng -ta -sü -zē [ya kē 'wɔn -sē 'kpü- -kē 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu -dhe -gen 'ka kö waa- Atanna -nu -wo 'wü 'koo, 'yö [yaa- -nu 'sü -zē wo -dee wo [wε? Kö 'yii kē 'wɔn -sē -ziisü 'ka [dhe 'mε [wa ga 'nu -a -nu -bö -sü 'dhö -ee?

16 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü [dhe Zuifö -nu bha [nē Atanna -ya -nu "bhema -nu -ya -dɪ -ta ö -bha 'ka yi 'bha 'ka, -a -nu [teni -kē [dhe ta -pē -blēesü 'wo- [loo bha- 'dhö. Pē -blēesü 'wo [loo Atanna -dhe bha [wa bo yö -zē -nu -dhe -sü 'ka kö -kpεa 'ö to- [gban -ya -bha 'ka [naa bha. "Eεn 'zü [dhe "dhü 'ö- yun 'dhö Atanna -bha 'ka -a 'dhö, [ya kē "dhü kö- kwεε" [gban -ya -bha 'ka [naa bha.

17 Zuifö -nu bha [nē 'wo [dhe odhivie -dhü 'wo- ta -a 'dhö, [ya kē "dhü, [wa odhivie -dhü 'wo- ta -a kwεε" "kan kö ka 'kö 'kaa Zuifö 'ka 'ö 'ka [dhe odhivie -dhü 'ö "bü -a 'dhö, -wo ka 'sü -wo ka -gban -a kwεε" 'dhe 'wo- -kan bha- "gblüü 'gü kö 'ka -tosea kē- yun bha- -bha bha -oo,

18 kö ka -zē ka -dɪ fiē- -bho "dhü 'kö 'wo- ta -a -gbeng 'dhe 'wo- -kan bha- -bha -gen -mü -mē 'ka? Kö- -gen 'yaa 'dhö, -a 'klɔɔ- -mü [dhe "dhü bha [nē ka -zē ka bun siē, ka -zē 'kaa yö -zē bun siē.

19 Ka -mɔɔ -bha 'ka- pö [dhe: "Kεε "dhü bha- -gbeng "kan [nē 'wo- wo 'yö 'wo yi -zē yi -gban "gblüü 'gü bhoo, ('yaa yi -dɪ fiē- bho- -bha -mē -wɔn [nē- 'gü?)

20 'Ka- pö "dhü kö tεan- -yö ka "piü, 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö 'yii kē- -nu -gɔ 'yö 'wo- -nu -kan -a -nu -dhü -bha, 'yö ka 'kö ka -zē 'ka 'dhang bho- "dhiü bha, 'wo ka -gban -a "gblüü 'gü bha, "kεε 'ka 'dho ka -dɪ 'sü 'kpü- -a -wɔn 'gü, "suü -zian [nē -yö kē ka 'gü.

21 -A 'klɔɔ- -mü [dhe mε 'kö wo -zē 'wo [dhe "dhü ta -sü gbeng 'dhö, Atanna [ya [mɔɔ- -bha [ya 'wɔn bho- -nu 'gü bha -oo, 'yö ka 'kö ka -zē 'wo ka -gban [nē- wo [wε,

'ka 'wón yaa kë, -yö -dho ka -mawón 'to 'we-ee?

22 □Ya kë "dhü, ka -zë -ka Atanna -bha "klüsédhe waa- -bha "dhiüdhe bha □në- 'suan- bho. □Dhe -yö "dhiüdhe -kë 'me 'wo go- -bha zian -ta bha- -nu -bha, 'yö "klü -dhi ka -zë ka -bha, "këe -a -dhea -bha □dhe 'ka 'to □në wo 'pö -kplü -sü 'ka -a -bha "klüsédhe bha- -bha kpenngkpenngdhö. "Këe 'yii kë "dhü, -yö -dho ka "kan 'pö -a -bha ta -dhü bha- -bha.

23 □Ya kë 'pö □dhe Zuifö -nu □wa wo bo woo- gógbudhe 'ka kö -wo nu Atanna "piü, -yö -dho -a -nu -gban 'zü -deewo -dhe 'wo gun- 'gü -blëesü bha- 'gü. -A 'klóo- -mü □dhe -a "sü -ya -dhe kö -ya -nu -gban 'zü -deewo.

24 Ka 'ö 'kaa Zuifö 'ka bha ka □dhe odhivie -dhü 'ö 'wii- ta 'ö bho 'ö -dú -ta "bü -a kwëe" □në- 'dhö. -A "kan □në 'wo- wo 'yö 'wo- -gban -a 'dhe 'wo- ta, "këe 'ö 'yaa gun -a -dhü 'ka -blëesü bha- -bha. 'Yö Zuifö -nu -zë 'wo- 'dhe 'wo- ta bha- -gbeng 'ka, -a -nu -dú -dhü -mü. □Ya kë "dhü kö wo -zë -a -nu -gban -sü 'ö -deewo -a -nu -dú -dhü bha- -bha bha 'yö -zë 'yaa 'wón 'bha -wón 'bha 'ka.

-Kó 'ö Izraëdhö -me -nu □gban 'wo dho dha- 'ka -dhekpao dhia" 'gü -a -dhiang 'ö Pódhö -ya zë

25 N dheebhang -nu, teanwón do 'bha 'ö gun -bin -sü 'ka □në maa- pö ka -dhe bha kö 'ka 'dho ka -dú 'sü 'wóndomé 'ka. 'Yö -mü □dhe -yö "dhü tean- 'ka □dhe Izraëdhö -me -nu bha- -nu -kó "pean 'bha -yö kë -sü 'ka □dhe 'me □wa gógbudhe kë Atanna -wu -ta -a 'dhö, "këe 'wii 'dho 'to "dhü "sé 'tuü- 'ka. "Këe -wo -dho 'to "dhü □kö 'ö dho 'ö zun- 'ka 'yi 'ö 'me 'waa Zuifö 'ka 'ö 'wo dho bó Atanna 'ka bha -a -nu "dhiü pa -yi -bha. 'Yö □në □ya bo kë -sü 'ka □dhe -kó bha- 'dhö,

26 'yö Zuifö □gban 'wo dho dha, -a 'klóo- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëédhe 'gü □dhe «Zakóbö 'gü -në -nu 'wo -kë Izraëdhö -me -nu 'ka bha, -a -nu -kan bhië" "dhiü me bha -yö -dho 'go -ton 'ö Zedhizadhémö 'wo- Sion -ton -kë bha □në- □gbin-, 'yö bón bho- -nu -bha -deewo "pëepedhö.»

27 □Dhe Atanna -ya -pö 'zü □dhe: «-Mlëe -dho -da kweng- -nu kwa □zinng 'gü -kó bha □në- 'gü,

'yö 'wón yaa "pëpë 'wo- -kë bha, 'a- □gban bian bho- -nu -bha.»

28 -A -kë "dhü -sü bha- -wón 'gü, □ya kë □dhe Zuifö -nu -bha -kan Atanna -wu -bha -sü bha 'kwa- -ga, kwa -móo -bha 'kwa- pö -wo -kë Atanna 'yaó- 'ka ka -zë ka -së 'gü, "këe □ya kë □dhe 'kwa- -nu -ga -a -nu 'sü 'ö Atanna -ya wo 'ö -bha 'ka, 'ö- -nu -ya -dú -ta bha 'yö -zë -bha, kö kwa -dho -a pö wo □në 'wo Atanna dhóobhaame -nu 'ka -a -nu "bhëma -nu bha- -nu 'ko -són.

29 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klóo- -mü □dhe Atanna □ya bo 'ö -bha -gasite bha- kë -sü 'ka 'me 'ö- -dhe 'yaa- 'sü- -me -go 'zü, 'yö □ya 'ö bo 'pö 'me 'ö- -ya -sü 'ka, 'yaa 'go 'ö -wu -ta -a -me -dhe 'zü tongtongdhö.

30 'Ö gun 'pö 'yi 'bha 'ka, 'me 'ö 'kaa Zuifö 'ka bha ka kë -da Atanna "dhiü, "këe dó 'kwa- wo □dëe ya ka -wëë □yaa- kë -dhio 'ö Zuifö -nu -dú 'pö 'wii- ma- -ta bha- -wón 'gü.

31 'Sa woo -dú 'pö, -dhio 'ö 'waa- ma -sü 'ka Atanna -go "tüng ya- 'gü bha, -yö -kë "dhü kö ka □në ka -wëë -ya kë, "këe kö woo -dú 'pö- -nu -wëë -ya kë 'pö □dhe -kó do bha- 'dhö.

32 -A 'klóo- -mü □dhe Atanna -yö -wu -bha kö me □gban "pëpë -wo kë gógbume 'ka 'ö -wu -go "dhü, kë "dhü kö- -nu -wëë 'ö- -kë bha 'ö 'yö □në- -zón -nu -dhe.

33 □Ya kë "dhü 'yö -zë 'gü, kö Atanna -bha 'wóndódhe 'ö- -go waa- 'yaaki 'ö- -bha -a -dhiang 'yaa zë □ton -këe! 'Wón -nu 'ö- -nu -yaki -ya "dhü bha, de □në □móo- -bha 'ö- 'klóo- pö? De □në □móo- -bha 'ö 'wón -nu 'ö- -yaki 'kun sië 'ö -zú "piü -a 'gü ma?

34 -Yö -ben zë -sü 'ka- -wu 'sëédhe 'gü 'yö □në- -wón 'gü □dhe:

«'Dee Atanna -zú "piü -wón dó? 'Dee □móo- -bha 'ö -dhio dó- -ta? "Éen 'ö -gleng -da -bha?

35 'Dee 'wón -kë -a -dhe -blëesü 'yö gun -na -a -go "yóo dó- -me -go?»

36 Pé □gban "pëpë- -go 'yö □në- 'gü, 'yö □në pé "pëpë □gban -da, pé □gban "pëpë -wo -ya -sü 'ka 'yö □në- -bha -ya 'gü. 'Yö dosengseng □në- 'to -yö bho "tüng □gban "pëpë 'gü. Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë.

12

Dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë 'ö -gban -tosëa kē -kɔ -dee 'ö Atanna -bha zian -ta -a -bha

¹ N dheebhang -nu, □dhe 'ö -kē □dhe Atanna □ya "klɔsɛdhe 'ö- suu 'dhö "dhü bha- kē kwa 'ka, -ka dɔ □në- wo "gbɩ- kö 'ka ka -dɩ nu- -dhe □dhe "saa- pë "yaandhe 'ö "slüüslü, 'ö- "dhia- dho 'ma- 'gü -a 'dhö, 'ka yö □në- kē "dhü, kö- -dhɔkē -kɔ □dede 'ö- 'gü -së bha 'ka- wo.

² 'Ka 'dho ka -dɩ -da □dɛɛ 'gü -mɛ -nu "piü, 'ö 'ka -tosëa -kē □dhe- -nu 'dhö, "kɛɛ -ka "wɩ- -bha kö 'wɔndɔdhe -dee 'ö Atanna -ya nu ka -dhe bha, -yö ka "ta -kɔ □gban "gla "pɛɛpɛdhö. Yö □në □ya kē "dhü 'yö 'ka dho- dhɔɔbhaawɔn -nu -bho 'koo dɔ. 'Yö 'wɔn 'ö -së, 'ö □bhlëë 'dhö- -bha, 'ö- -zë 'ka -dhe 'yaa- -bha, 'ka -kē -a kɛmɛ 'ka.

³ -Gasite 'ö Atanna -ya -kē n -dhe bha- wɔn 'gü, a- -pö ka -dhe □dhe 'ka -kɔ 'ö- -bha 'do 'do, mɛ 'bha 'ka 'dho ka -dɩ 'sü 'kpɩi- kö 'ka ka -dɩ 'sü 'pë 'ö 'kaa- 'ka -a 'ka, "kɛɛ 'ka -kɔ 'ö -bha □në -ka ka -zɔ 'gɔn- -naa -bha, kö 'mɛ 'ö "dhü -a -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -naa 'ö- nu- -dhe bha □në -yö 'ta 'sü- -naa -bha.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -kɔ do 'ö kwa dɔɔ -nu 'wo 'gbe 'ka- -bha kwa -bha, "kɛɛ 'ö- -nu kē -yë 'yaa do bha,

⁵ Mɛ 'kwa Klisi -bha 'ka bha kwa -kɔ do bha □në- 'gü 'pö. Kwa 'gbe "dhü, "kɛɛ kwa -gban kwa 'kwëë-, kwa mɛ do □në- 'ka.

⁶ "Kɛɛ mɛ 'ö "dhü 'do 'do -a -bha 'pë 'ö Atanna -ya □gbaɔ- -gɔ kö -ya -bha yë kē- 'ka -yö -dhö, 'yaa bhɔ 'kwëë-. Mɛ 'ö Atanna □ya 'ö -wɔ "dhiü □loo -sü gbaɔdhe kē- -gɔ, -a -dheɛa -bha □dhe -a -mɛ -ya kē -zɔ -yö -a -dhe -faan 'dhe 'ö- □gbaɔ- -gɔ bha- 'ka.

⁷ Mɛ 'dhe □yaa- -bha kē yë -kē 'ö -bha mɛ -nu -dhe -sü 'ka, -a -mɛ -ya kē. Mɛ 'dhe 'ö mɛ □klang -kē -a -wɔ 'ka -sü □në □ya kē 'zü- -gɔ, -a -mɛ -ya kē.

⁸ Mɛ 'dhe i -bha -ya kē 'zü mɛ -nu faan dɔ -sü 'ka -a -bha yë kē -sü -bha, -bhö -a kē i faan 'ka. Mɛ 'dhe i -bha □ya kē gbaɔsü 'ka, -bhö -a kē -kɔwodhe -bha do 'gbaandhö. Zian -bho Atanna -bha mɛ -nu 'ka -sü □ya kē 'mɛ i -gɔ, -bhö -a 'kun i 'nii- 'ka. -Wëëmɛ -nu -ta 'kun -faan □ya kē 'mɛ 'ö- -gɔ, -a mɛ -ya kē 'ö wëë' "puu 'ka, 'ya

'dho 'ö wë 'gü -siö, -a -gen -mü □dhe -yö -gasite □në- 'ka 'yö Atanna -ya -kē kwa -dhe.

⁹ Mɛ -dho -bha ka kē -sü "yi 'ya 'dho kē- □wloo. 'Wɔn yaa kē -sü -yënnɔ -yö ka kē kö 'ka -kplü 'wɔn -së kē -sü □në- -bha.

¹⁰ Ka -wɔn -yö kē ka 'ko -nu -gɔ "gbɩ- □dhe dheebhang -zë -nu 'dhö, kö ka 'ko □bhlëë -ya -sü -pɛng -yö dɔ ka -ta.

¹¹ 'Wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ka dho- kē, -kaa kē ka 'nii- -bha. 'Ka 'dho kē "fiame 'ka, kwa Dëmɛ -bha yë kē -pɛng 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü -ya dɔ ka -ta bha, -kaa -bha yë kē- 'ka!

¹² -Dhekpaɔ dhia" 'ö 'ka ka "yan 'to sië- -gɔ Yesu Klisi "piü bha ka □nii -yö -da -a -wɔn 'gü -kpeawo. 'Kö ka -wëëdhe □ya bho -kɔ "ɔɔ -kɔ 'ö- 'gü, 'ka ka zuë" kē -sɛa kö 'ka- 'kun ka -bha. Ka 'gü 'ya 'dho ga -bheɛa Atanna -dhe -sü 'ka.

¹³ 'Ka 'dho Atanna -bha mɛ -nu 'to -kpla 'gü, -dheɛng □ya bhɔ ka -ta, -kaa -dhɔkē.

¹⁴ -Ka 'dhuë- kē 'mɛ 'wo ka -wëë -kē wo sië- -nu -bha, ka -bha kē 'dhuë- □në- kē -sü 'ka, 'ka 'dho "dhang -da mɛ -bha tongtongdhö.

¹⁵ Mɛ 'ö- -nu □nii 'dhö -da sië kɛng- -nu ka □nii -yö -da "kwëë, kö 'ka 'gbu bɔ mɛ 'wo "gbu bɔ sië- -nu "piü.

¹⁶ Mɛ □gban "pɛɛɛ -ka dhi ka 'ko -dhe, ka zuë" 'ya 'dho bhɔ -duɛ □bhlëësü -nu -bha. -Ka "wɩ- -bha kö 'wɔn -nu 'ö- □bhlëë 'yaa 'kpɩi- mɛ "bhɩ- -nu 'gü bha 'ka- kē. 'Ka 'dho ka -dɩ 'sü 'wɔndɔmɛ 'ka.

¹⁷ 'Ka 'dho 'wɔn yaa "yɔɔ bho mɛ 'bha -gɔ 'wɔn yaa 'ka. 'Wɔn 'ö -së mɛ □gban 'gü □në -kaa kē.

¹⁸ Kaa- mɛ □gban "pɛɛɛ -ka kē ka 'ko -dhe -së. □Ya kē □dhe 'yii kē 'zü -mɔɔ "kwëë -wɔn 'ka, "kɛɛ 'ya 'dho 'to ka -zë ka -bha.

¹⁹ N "taɔngdë -nu, 'ka 'dho ka -dɩ bhloo bho, -kaa 'to "dhü kö Atanna □në -yö ka bhloo bho. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka- -gɔ 'sëedhe 'gü □dhe:

«Mang Atanna -mɛ 'a ka Dëmɛ 'ka bha ma □në 'a- pö:

Mɛ bhloo bho -sü -yö ma □në n -gɔ, ma □në 'a 'wɔn -bho mɛ 'gü -mɛ 'ka.

²⁰ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö:

«□Ya kē □dhe din- 'dhö i 'yaa- kē sië, -bhö -a gba -bhöpë 'ka.

"Yi mü -dho □yaa- 'kun, -bhö -a gba "yi 'ka, -a 'kloo- -mü □dhe 'i- kē siē "dhü kö- -bha 'yiü- □nē 'i- 'bha -da siē- 'gü bha, -a -go -dho kē- -ta 'gbinkin -gbinkin.»

²¹ -Kaa kē -sē kö 'wɔn yaa -ko 'ya 'dho ziö ka -go, "kεε ka □nē ka -ko -yö ziö 'wɔn yaa -go -kpeawo 'wɔn -sē kē -sü 'ka.

13

'Sego "dhiöme -nu □bhlëe -ya -sü -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ □Ya 'go yö -zë 'gü, -a -dheä -bha □dhe me □gban -wo wo -go 'dho "segodhiöme -nu -dhe "sia-. -A 'kloo- -mü □dhe medhe -zë 'bha -bha 'bha 'yaa 'dhö kö 'yii 'go Atanna "piü. Me "pepe 'wo medhe -kë, Atanna □nē- -nu -ya.

² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me "bu me 'ö goögbudhe -kë medhekëme -nu -go, kö -yö goögbudhe -kë Atanna □nē- -go bha. 'Me □yaa- kē "dhü, kö yö □nē 'wɔn bho ö -dɪ 'ka "dhuu.

³ 'Sa 'me 'kö 'wɔn -sē -zë -kë, -a -dhe 'yaa- -bha □dhe yö -zë -yö "suü me -tiandhö -nu -go. "Fɔn 'wɔnyaakëme. □Ya kē □dhe 'yaa 'me 'ö- "piü □dhe 'ö "suü -gome -nu -go, -yö 'wɔn -sē kē. Yö □nē □ya kē "dhü 'yö □bhlëe dho kē- -me -bha -a -nu wëedhö.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe Atanna □nē- -nu -ya, 'sa -ya -nu -ya i -së 'gü. "Kεε 'bha 'wɔn yaa -zë kē, -bhö "suü- -nu -go. -A 'kloo- -mü □dhe "sɪ 'ö- -nu -dhe 'wo □mɔɔ- -bha 'wo 'wɔn bho- 'ka i 'gü -bha Atanna □nē- -kë -a -nu -dhe, kē "dhü kö -wo ö bhlöɔ bho, kö -wo 'wɔn bho 'wɔnyaakëme 'gü.

⁵ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -dhe 'dhö- -bha □dhe me -yö □bhlëe -ya "segodhiöme -nu -bha bha 'yö bha. -A 'kloo- 'yii kē 'wɔn -bho me 'gü -sü "sɪ 'ö Atanna -ya -kë -a -nu -dhe bha yöö do- 'ka. -A 'bha -mü □dhe kwaa □dede kwa- 'wɔn -dɔ kwa zuë" "piü □dhe -a -dhe -zë -mü.

⁶ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'pö 'ka 'nii- song bho bha 'yö bha. -A 'kloo- -mü □dhe me 'dhe 'wo 'wɔn 'dhe bha- -go "dhiü bha, Atanna □nē- -nu -ya. Kë "dhü kö -wa kē ö kē -ko -ta.

⁷ -A -kë "dhü -sü 'gü, -a me 'dhe -a -bha 'wɔn □ya kē ka -bha, -kaa bho ka -bha.

Me 'ö- -bha 'dhö 'nii- song 'ka, -kaa bho, me 'ö -bha 'dhö 'tong- □saa -nu, "εεn pë "bu pë 'ö- □saa bho -wɔn 'ka, -kaa bho. Me 'ö -suügomε 'ka, -ka "suü- -go kö me 'ö □bhlëeyame 'ka 'ka- □bhlëe -ya.

Me këyɔɔ -dho -bha me kē -sü -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

⁸ Me 'bha -bha "pɔ 'ya 'dho kē ka -bha kö 'yii kē ka 'ko -dho -bha ka 'ko kē -sü -zë 'ka. -A 'kloo- -mü □dhe 'me 'ö- këyɔɔ -dho -ya -kë bha kö 'pë 'ö Atanna -bha 'tong- -ya pö -a me □yaa- kē.

⁹ -A -gen -mü □dhe -a -bha 'tong- -ya -pö 'ö- pö:

«'Bha 'dho -da me -nu -bha dhe "piü, "εεn 'bha 'dho me -nu -bha gɔn 'kun □mlaabo 'ka,

'bha 'dho me zë, 'bha 'dho □kwaan bho, i zuë" 'ya 'dho bho me -nu -bha pë -bha.» -A 'tong- 'dhe -nu 'wo bha waa- -kpea "pepe 'wo to -a -nu -go 'ö 'dhö yö -mü: «I këyɔɔ -dho -yö i kē □dhe i -dɪ 'dhö.» □nē- 'ka.

¹⁰ Me 'ö- këyɔɔ -dho -ya -kë, 'yaa 'wɔn yaa suu "bu suu 'bha kē- 'ka. -A -kë "dhü -sü 'gü, me -dho □ya i kē kö pë 'ö Atanna -bha 'tong- -ya pö 'bha- □gban 'gü -wɔn kē "pepedhö i -bha -tosea 'gü.

¹¹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'a □nëng 'gü "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe "töng kwa dɔ- 'ka ya ka- dɔ 'kpakpadhö. □Dhe 'ö "dhü, -ka -bö kö 'ka 'go yi 'gü, ka -go yi 'gü "töng □ya □loo. -A 'kloo- -mü □dhe kwa dhame nu "töng 'yaa kwa 'ka □gblëen 'zü □dhe -ko 'ö gun- 'ka -blëesü kö 'kwa 'dhang bho- "dhiü -dee 'gü bha- 'dhö.

¹² Gbeng 'gü "pean 'dhe 'kwa ziö- 'gü □nē □ya kē 'kpiisü. -Dhekpaɔ -sü 'gü 'yaa □gblëen 'zü. □Dhe 'ö "dhü, -ka -kwa kwa kwaa- 'wɔn yaa -nu 'kwa gun- kē sië kö 'kwii 'dhang bho □kö Yesu "dhiü bha- -zü, kö 'kwa dɔ -dhepuudhe 'gü kö 'kwa kwa -ko -da 'ko -zë 'ka -kwεε -nu 'ö 'kwa □mɔɔ- -bha 'kwa 'ko zë- 'ka -dhepuudhe 'gü bha- 'gü.

¹³ -Ka -kwa "ta -ko -së kē □dhe me- dɔ 'yënnng- 'gü. -Ka -kwa kwa -dɪ 'kun -së kö 'kwa 'dho kē pë -bhö -sü oo, we mü -sü oo, -a -nu -bha □dhuëng 'ka. Kö 'kwa 'dho kē -zuazëme 'ka, "εεn kö 'kwa 'wɔn -nu kē

-sü "dhiü ziö. Kö 'kwa 'dho "dhinaa 'ma, "εεν □drö 'ya 'dho -da kwa 'gü kwa 'ko -nu -bha.

¹⁴ "Κεε -tosea kë -kɔ -dee 'ö kwa Dëme Yesu Klisi -bha -zian -ta bha, -ka -kwaa so -da kwa -bha. 'Kwa 'dho kwaa- kwa -dɪ -zü 'ö 'wɔn yaya -nu 'ö- -nu kë -sü -yö dɔ kwa -zɔ -bha bha -a -nu -kɔ -yö -ziö kwa -gɔ 'ö 'kwa- -nu dhɔɔbhaawɔn -nu -kë.

14

¹ □Ya kë □dhe me 'ö- -zɔ 'yii -gban □kö 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'gü □ya kë ka kpö 'gü, -kaa -me 'kun -së, 'ka 'dho zaɔdhe -da 'ka -a -bha 'dhang bho Atanna "dhiü -sü 'ö -tun -naa 'dhe 'ö -ta bha- 'gü.

² -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe me 'bha 'ö mü, -ya -pö ö -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü 'gü □dhe 'ö "kian -yaa -bhöpë -zë 'bha -bha. "Κεε kö 'me 'kö- -bha 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'yaa 'kpii- bha yö -zë -ya pö sië □dhe yö -zë ö -dho tapë -dɪ -slɔɔ □në- -bhö.

³ -A -kë "dhü -sü 'gü, -a -dhe 'yaa- -bha □dhe 'me 'ö pë □gban -bhö bha -yö me 'ö yö -zë 'yaa pë 'bha -nu -bhö bha- zë "dhi. Me 'ö yöö -dɪ 'pö 'yaa pë 'bha -nu -bhö bha, -a -dhe 'yaa- -bha □dhe -yö 'me 'ö pë □gban -bhö bha- -dhiang yaa zë, -a 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna □ya ö -kɔ -ya -bha.

⁴ De -mü bhi -zë i 'ka 'yö 'i Atanna -bha gwëemi -dhiang yaa zë? 'Bha- kë "dhü -a "dhiü -bha -yö kë □dhe bhi 'ö bhi -zë 'i me "wεε 'ka 'bha me -nu -bha gwëe" -dhiang yaa zë, "κεε kö- dëme -zë -yö 'yaanu -sü 'ka. -A -me -to zian -ta oo, -yö -go zian -ta oo, waa- dëme -a -nu -ta -wɔn -mü yö -zë 'ka. "Κεε -yö -dho 'to □në- wo zian -ta -zianwo, -a -gen -mü □dhe -a -ta 'kun -faan -yö Atanna 'ö- Dëme 'ka bha- 'gü.

⁵ Me 'bha- mü 'zü -yö ö -zɔ -gɔn □dhe -dhekpaoyi 'bha -nu -wo mü 'ö- -nu □bhlëë 'dhö 'kpii- 'ö -ziö -a 'bha -nu -ta, kö me 'bha -dɪ 'pö -ya pö sië □dhe -dhekpaoyi -zë □gban -yö do. -A -dhea -bha □dhe me "dhe 'ö "dhü -yö 'wɔn -nu kë □dhe -kɔ 'dhe 'ö 'dhang bho- "dhiü ö zuë" "piü bha □në- 'dhö.

⁶ -A 'klɔɔ- -mü □dhe me 'ö -dhekpaoyi 'bha sü □bhlëësü 'ka -a 'bha 'ka, kö -yö kwa Dëme □në- □bhlëë -ya. 'Me 'ö pë

□gban -bhö kö -ya -kë kwa Dëme -dhe, -a -gen -mü □dhe -yö Atanna nuε" -bho 'ö -bha -bhöpë bha- -wɔn 'gü. Me 'ö yöö -dɪ 'pö 'yaa pë □gban -bhö, kö -ya -kë kwa Dëme -dhe, -yö Atanna nuε" -bho 'pö.

⁷ Τεανwɔn 'ö 'dhö yö -mü □dhe: Me 'kwa "yaan oo, me □wa ga oo, me 'bha 'kwaa kwa -dɪ -gɔ. 'Kwa -tosea kë sië, kwa- -kë kwa Dëme -dhe.

⁸ □Ya kë 'zü □dhe 'kwa ga, kwa -ga kwa Dëme -dhe. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kwa -kë "yaan oo, kwa -ga oo, kwa Dëme □në 'kwa- -gɔ.

⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe ga 'ö Klisi -ya wo 'ö -bö bha -ya -wo "dhü kö 'ö kë me 'wo "yaan waa- me □wa ga □në- -nu □gban Dëme 'ka.

¹⁰ "Κεε bhi -zë, i i "teado -dhiang yaa -zë □dhe, "εεν bhi -zë i i "teado -zë "dhi -më -wɔn 'gü, "κεε kö me 'kwa "dhü 'do 'do, me □gban kwa -dho -wo Atanna -kuu "dhiü 'ö za dɔ kwa -bha.

¹¹ -A 'klɔɔ- -mü □dhe -ya -pö ö -wu 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

«A "yaandhe 'ka, me □gban "pεpε -dho nu zun kpiö 'gü

ma □në n -dhe.

Me □gban "pεpε "dhi- -dho pö □dhe ma □në 'a Atanna 'ka.

Mang Atanna -me 'a ka Dëme 'ka bha ma □në 'a- pö.»

¹² -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me 'dhe "dhü □në dho ziö ö -bha -gen 'gü Atanna -dhe.

¹³ □Dhe 'ö "dhü, -ka -kwa kwa bo za -dɔ kwa 'ko -bha -sü 'ka kö 'kwa -ya -kɔ 'kwa dho- kë- 'ka kö 'kwa 'dho 'wɔn 'bha kë 'ö -kë kwa dheebhang -gen "dhiü -zuö -bha -pë 'ka, "εεν 'ö -kë -a -da Atanna "dhiü -wɔn 'ka □në- zuën -ta.

¹⁴ -A 'klɔɔ- -mü □dhe a 'dhang -bho "dhiü 'kpakpadhö □dhe 'me 'ö -kplü -sü 'ka kwa Dëme Yesu -bha, 'ö -tosea kë sië- dhiang 'gü, kö- -me "kian 'yaa 'dhö 'zü. "Κεε □ya kë □dhe me 'bha □yaa- pö 'zü □dhe pë 'bha -yö mü 'ö ö "kian 'ka, -εε, kö □ya kë- -me □në- "kian 'ka.

¹⁵ □Ya kë □dhe -bhöpë -wɔn -zë □ya kë i dheebhang wëe' 'gü -siö i -bha -gen 'ka, kö Atanna -bha "ta 'i- 'sü sië bha 'bhaa- 'sü sië -dho 'gü □naa bha. 'Bha 'dho zë -bhöpë

-wón -dhe 'i i dheebhang 'ö Klisi -yö ga-wón 'gü bha- bho Atanna -bha zian -ta.

16 -Ka -kwaa kē -sē kö -gasite 'ö Atanna -ya -kē kwa -dhe 'ö "kian bho kwa -bha bha 'ya 'dho kē pö -ya kwa -bha -gen 'ka, 'ö 'wo kwa -dhiang yaa zē.

17 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klóo- -mü □dhe Atanna -bha -gblüeddhēpö bha, -a -wón 'yii -gban -bhöpē 'waa müpē -zē -bha. -Yö -gban "ta -kó -sē 'ö pö 'aa- -bha, -ya -dī 'flēē- 'gü -sü waa- □niidadhe 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü -ya nu me -dhe bha □nē- bha.

18 Mε "υυ με 'ö Klisi -bha yē -kē □dhe -kó bha- 'dhö, -a -mε "dhia -yö -ma Atanna 'gü, 'ö □ya 'go mü 'zü 'ö mε □gban 'wo- -dhiang -sē zē.

19 □Dhe 'ö "dhü, 'wón 'ö dho kwa zuē" 'waanu kwa 'ko "piü, waa- 'wón -nu 'ö mε -yö □móo- -bha mε -yö mε 'ko -nu -zu -gban -zu -yö Atanna -dhe -sü 'gü -a 'ka bha □nē -ka -kwaa kē -zian móo-.

20 'Kwa 'dho zē -bhöpē -wón -dhe 'ö 'kwa Atanna kē -yē 'gü □see. Pē □gban "pεpε -yö -bhöpē 'ka "dhü tean- 'ka, "kεε pē 'dhe 'kö 'bha- -bhö, 'ö dho kē i dheebhang -da Atanna "dhiü -pē 'ka -a -bhö -sü 'yaa -sē.

21 'Pē 'ö -sē, yö -mü -bo pē -nu 'ö 'bha- -bhö "εεn 'ö 'bha- mü 'ö dho kē i dheebhang -da Atanna "dhiü -pē 'ka bha- -nu -bhö -sü "εεn- -nu mü -sü 'ka -sü □nē- 'ka.

22 I -bha 'i 'dhang bho- "dhiü 'kpakpadhö 'wón bha- 'gü, -bhö -a 'kun 'gbü-. Kaa- i -bha Atanna ka □zinng 'gü -wón □nē yö -zē 'ka. Mε "υυ με 'ö □yaa- pö 'ö 'wón 'bha kē 'ö- zuē" 'yaa za dó- -bha kö- -mε -bha -sē.

23 "Kεε mε 'ö dó 'kēn 'gü pē 'bha 'ö mü- -bhö -sü 'gü, -a -mε □yaa- -bhö kö □ya -da Atanna "dhiü, -yö -dho 'wón bho- 'gü, -a 'klóo- -mü □dhe kö 'wón 'ö- -kē bha, 'yii- kē -zu -yö Atanna -dhe -sü 'gü. 'Sa 'wón "pεpε kö 'i- -kē 'ö i zuēga -yö za dó i -bha -a zian- -ta kö 'wón yaa -mü.

15

-Ya mε 'ko -nu zuēn -ta -sü -dhiang 'ö Pódhö -ya zē Wlómó -mε -nu -dhe

1 'Mε 'ö kwa -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü 'dhö 'kpii- bha- -dhea -bha □dhe 'kwa 'mε 'ö- -faan 'yaa- -nu 'gü 'gbe bha- -nu -ta

'kun, kö 'kwa 'dho- pö 'kwa -ya kwa -dī -wón zuēn □nē- -ta do 'kwa dho- 'ka.

2 "Kεε 'kwa -kó 'ö- 'gü 'do 'do, -ka -kwa 'wón 'ö dho kwa kēyóo -zu 'kun, 'ö dho kē- -bha 'wón -sē 'ka □nē- kē -dhe móo-, kē "dhü kö -a faan- -yö dó "ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü -bha.

3 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klóo- -mü □dhe Klisi 'yii 'ö -dī -dhidhewón -zē kē. "Kεε -ya -kē □dhe -kó 'ö -ben zē -sü 'ka 'ka Atanna -wu 'sēedhe 'gü □nē- 'dhö □dhe:

«N Dē Atanna, "si 'ö woo- bho i -gó, □waa- □gban bho n -gó.»

4 -Yö kē ka "yaan □dhe pē "pεpε 'ö -ben zē -sü 'ka Atanna -gó 'sēedhe 'gü 'kwa- yö bha, -wa -ben -zē "dhü yi 'bha 'ka kö -yö kē kwa □klang kē -pē □nē- 'ka kö 'kwa 'wón kē -kó 'sü- -bha. Kē "dhü kö kwa zuē" -yö kē -sēa, kö -yö kwa faan dó "yan -to Yesu nu -sü -gó -sü -bha.

5 A -bhea Atanna -dhe kö -yö dó "gbü- kö yö 'ö mε gba zuēεadhe waa- faan 'ka bha, -ya -kē "dhü -sü "sı kē ka -dhe kö ka -kó -yö 'to 'wón do -bha, kö ka □bhlēē -ya ka 'ko -bha -kó -yö kē do □dhe -kó 'ö Yesu Klisi -ya -kē 'ka -a 'dhö.

6 Kē "dhü kö mε □gban "pεpε ka zuē" -yö kē do, kö ka -wu -yö kē do Atanna 'ö kwa Dēme Yesu Klisi Dē 'ka bha- 'to bho -sü -bha.

7 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, mε □gban -ka -kó -ya ka 'ko -nu -wón -bha □dhe -kó 'ö Klisi -yö -kó -ya 'ka ka -wón -bha bha- 'dhö, kē "dhü kö Atanna 'to -yö bho.

8 -A pö 'a wo "dhü bha- 'klóo- -mü □dhe: A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe kē 'ö Klisi -ya wo Zuifö -nu -bha gwēē" 'ka bha, -ya -kē "dhü kö 'pē 'ö Atanna -ya "plüün bho -a -nu "bhema -nu -dhe yi 'bha 'ka bha □nē- 'gü -wón -yö kē, kö mε □gban -wa 'wón dó □dhe Atanna □ya 'wón 'dhe 'kö- pö kö □yaa- pö, 'yaa 'to- 'gü tongtongdhö.

9 Nu 'ö- wo bha -ya -wo 'pö "dhü kö 'mε 'waa Zuifö 'ka -wo bó -a -bha "klusēdhe -ta kö -wo Atanna 'to bho □dhe -kó 'ö -ben zē -sü 'ka -a 'ka -a -bha 'tong- 'sēedhe 'gü -a 'dhö □dhe:

«'Wón 'ö- -wón 'gü 'yö 'a dho i 'to bho "sε "wεε -kpea 'gü, 'ö 'a "tan bho i 'to -zü» bha 'yö bha.

10 'Yö go mü 'zü 'ö- pö:

«"Sεgo "wεε 'gü -mε -nu, -ka ka "dhia bho 'pö

'mε 'ö Atanna -ya -nu sü ö -bha 'ka bha- -nu "piü!»

11 'Yö go mü 'bha wo 'zü 'ö- pö:

«"Sε "pεpε 'ö 'kaa Zuifö -sε 'ka, -ka kwa Dεmε 'tö bho,

"sε □gban "pεpε suu, -ka "wı kwa Dεmε -zü!»

12 □Ya 'go yö -zē 'gü 'zü, Atanna -wödhiüloomε Ezai -yö dhiang -zē 'ö- pö:

«Izai -ding dho bho- -bha,

-a -ding 'ö dho bho bha □nē- -kō dho ziö "sε -gō,

'yö 'wo wo -zū gōn- -dhe.»

13 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, Atanna 'ö mε gba -zū -yö ö -dhe -faan 'ka bha -yö dō "gbü- kö -yö ka zuē" -da kö -yö ka zuē" □nii 'waanu -tekpe -tekpēdhö, 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'ö ka -gō bha- 'gü. kö -yö ka gba -ya -a -gō -sü bha- -faan 'kpii- 'ka -a -bha 'Nii- "slüöslü 'ö ka 'gü bha- -faan 'ka.

14 N dheebhang -nu, mang □dede a 'dhang bho- "dhiü 'kpakpadhö □dhe "klüsēdhe 'ö ka -gō -a -naa 'yaa 'dhö, □dhe ka 'wōn -dō 'kpakpadhö, □dhe ka -mōō -dhio dō -sü -bha ka 'kō -ta Atanna -wōn "gblü "piü.

15-16 "Kεε yö -zē □gban 'gü, -gasite 'ö Atanna -ya -kē n -dhe 'ö n -ya -sü 'ka "yi -dō Klisi -kō -bha -mε 'ka 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü bha, 'sēēdhe 'a- bō ka -dhe bha, a n faan -da 'gü -dhe 'bha -nu 'gü yö □nē- -wōn 'gü, kē "dhü kö -yö ka -zū -bō 'nē 'bha wo 'wōn 'nu 'ka- draan- 'nu -blēsü bha- 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe Atanna -yö n -ya ö -kō "dhiü "dhü kö 'a kē Klisi -bha gwēēmi 'ka 'mε 'waa Zuifö 'ka □nē- -nu -dhe. N -ya 'ö- wo Klisi -kōdhiüdōmε 'ka "dhü bha, -ya -kē "dhü kö 'a dhiang □nē zē- -nu -dhe kö -wo wo wē slēē- Atanna "piü kö -a -bha 'Nii- "slüöslü -ya -nu -ya ö -bha -ya 'gü, kö- -nu □teni- kē □dhe "saa- -pē 'wo Atanna -dhōkē 'ka 'ö- "dhia -yö ma- 'gü -a 'dhö.

17 -A -kē "dhü -sü -wōn 'gü, a -mōō -bha 'a n -tō kun Atanna wēēdhö Yesu Klisi 'saa- 'gü -a -bha yē 'a- kē siē bha- -wōn 'gü.

18 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe □ya kē □dhe 'ma kē dhiang 'bha -zian

zē -pē 'ka, kö 'pē 'a dho- -dhiang zē -yö dosengseng, yö -mü bō 'ö Klisi -ya wo n -ta kö -yö 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu kē Atanna □bhlēēyamε 'ka, dhiang 'ö- dō n "dhi kö 'a- zē- -nu -dhe, "εen faan 'ö- -da n 'gü kö 'a- 'gü -wōn -nu kē- 'ka bha □nē- 'ka.

19 A kē- -bha naō -sē 'ö -gban Klisi -bha bha- -dō -dhe □gban -dhe □gban 'gü, 'a go- 'ka Zedhizadhēmö 'a bō- 'ka "sε "piü "sε "piü 'a dho 'a -wo 'ka Idhidhi -sε 'gü, "dhabhliwōn "gblügbü -nu waa- -kian -wōn -nu 'ö- -kē n -kō -ta -a -bha 'Nii- "slüöslü faan 'ka bha □nē- -bha.

20 "Kεε -a kē 'a- wo "dhü bha, naō bha a- -dō -dhe -nu 'ö 'wii Klisi -dhiang -blēsü zē- 'gü dō □nē- 'gü. Kē "dhü kö 'ma 'dho 'kō dō mε -nu -bha 'kō "kpan 'ö □waa- -ya 'nu bha- -ta.

21 "Kεε kö pē 'ö Atanna -wō -ya pö, ö -ben zē -sü 'ka- -gō 'sēēdhe 'gü □dhe:

«Mε 'wii- -wōn -dhiang zē- -nu -dhe dō, -wo -dho -a kēwōn -nu yö, 'ö mε 'wii- -dhiang ma dō, 'wo- 'gü ma» bha- □nē- 'gü -wōn -yö kē.

22 'Wōn 'ö n □fiē -wo ka -bha -sü -bha -gen -yan 'gbe 'ka bha 'yö bha.

23 "Kεε 'ma n bō □tōn yē 'ö Atanna -ya dō n -kō 'ka "dhü bha- 'ka "pēan 'dhe 'ö ya- "piü, 'a zun- -ya -sü -bha n -zū "piü □dhe 'a nu -wo ka -bha, □ya □mōō -kwε kpö □dede -bha.

24 -Yö n "piü □dhe 'a 'dho siē εsipangyö -sε 'gü "tōng 'ö- 'gü 'a bō ka -dhe 'gü. -A -gen -mü □dhe -yö n 'gü □dhe n 'dho -sü 'ka a -dho -kpan ka -bha, 'ö 'ka n -ta kun kē "dhü kö n -kō -yö □mōō ma "ta bha- 'sü -sü -bha. "Kεε "sanni -yö kē "dhü kö "tōng 'nē 'dhe 'ö- -kē ka "piü -dho -yö gun n -bha bha 'ma- kē.

25 "Kεε dō 'kwa- wo ya a -tun □kö 'dho 'pē 'wo- □gbaō Yesu -bha mε -nu 'wo Zedhizadhēmö -a -nu -gō -a dō -dhe 'gü.

26 -A -gen -mü □dhe Yesu -bha mε -nu 'wo Maseduanö -sε waa- Glēkö -sε 'gü □wa -gasite kē □wa 'wēē- bho 'kō -ta kwa dheebhang -nu 'wo "flεεmε -nu 'ka Zedhizadhēmö bha- -nu -dhe.

27 Mε 'wo gbaō bha- wo "dhü bha -wa -bho wo -dī 'gü, "kεε -a -kē "dhü -dhe -zē -mü -a -nu -gō, -a -gen -mü □dhe Zuifö -nu 'wo Yesu -bha 'ka Zedhizadhēmö waa-

'me 'waa Zuifö 'ka 'wo 'dhuë- 'ö go Atanna "piü -a 'gü -gblü 'ko -ta -ko do 'ö- 'gü bha, -a -dhea -bha □dhe woo -dɪ 'pö -wo "kpongtaapë -nu 'gü -gblü -a -nu 'ka -ko do bha- 'gü.

28 □Ya kë □dhe 'ma bo 'dho -sü 'ka kö 'pë 'wo- bho ko -ta bha, 'a- do 'me 'wo -mü -a -nu -gɔ, kö maa 'dho Esipangyö -se 'gü, "kë n 'dho -sü 'ka, a -dho bɔ ka "piü mü.

29 'Yö 'a 'dhang bho 'pö- "dhiü 'kpak-padhö □dhe n -nu 'ka -dhe 'gü -sü 'ka, Yesu -bha 'dhuë- -dho kë n -ko pa -sü 'ka 'a nu- 'ka ka -dhe.

30 "Kë n dheebhang -nu, 'pë 'a- -dhe ka -gɔ kö 'ka- kë yö -mü □dhe kö 'ka zë kwa Dëme Yesu Klisi -wɔn -dhe, kö 'ka zë -dho 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -ya -da kwa 'gü bha- -dhe, kö 'ka Atanna -wɔn -ta -ko zë n "piü -bhea -dhe -sü 'ka n -wɔn 'gü, bhea" □në- 'ka 'yö 'a- wo ka -dhe.

31 Ka -bhea Atanna -dhe n -wɔn 'gü -gen -mü □dhe kö 'dho 'a- wo sië Zed-hizadhëmö bha 'a dha me 'waa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü 'wo Zude -se 'gü bha- -nu -gɔ, kö 'pë 'wo- bho 'ko -ta 'pö 'ö 'a dho sië- 'ka Zedhizadhëmö Yesu -bha me -nu 'wo mü -a -nu -ta 'kun -pë 'ka bha- 'gü -wɔn -yö dhi- -nu -dhe.

32 Yö □në □ya kë "dhü, 'yö Atanna □ya "wɪ- -bha, 'yö 'a dho □loo ka -dhe 'gü zuë" □nii -da 'ka, 'yö 'a n "të n 'në 'bha pa mü.

33 Kö Atanna 'ö me □gban "pëpë gba zuëwaanüsü 'ka bha, -yö 'to ka "piü bha 'aa -yö kë.

16

□Tuabhonaö 'ö Pɔdhö -ya dɔ

1 □Ya 'go- 'dhe bha- 'gü, kwa dheebhang -dhebhɔ 'wo Febe -kë, 'ö yë -kë Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu 'wo Sangkle -pö 'gü -a -nu kpö 'gü bha, 'ma- "kplëng bho ka -bha kö 'ka dɔ "gbɪ-,

2 'ka- -dhe ng -wɔn 'kun □dhe -kɔ 'wo kwa Dëme -bha 'kɔɔme -nu -dhe ng kun- 'ka -a 'dhö. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -a -kë "dhü -sü bha □në- -dɔ -yö -dhi Atanna -bha me -nu 'ka. 'Wɔn "bɪ 'wɔn 'ö- -bha -wɔn dho zun ka -bha -a 'gü, -kaa kë- -dhe, -a 'klɔɔ- -mü □dhe yöö -dɪ 'pö -yö me kpö □dede -ta 'kun -sü 'ka, 'ö mang □dede -zian 'a "wɪ sië ka -dhe ya n -ta 'kun -sü 'ka 'pö.

3 -Ka Plisidhö waa- Akidhasö 'wo -kë n yëkëyɔɔ 'ka kwa Dëme Yesu Klisi -bha zian -ta bha- -nu □tua bho n -dhe.

4 -Wo kë wo -dɪ "dhiü -dɔ pë -dhe ma -zë n -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'a dha. -Kaa -nu nuɛ" bho n -dhe 'gbɛ, mang do -zian 'maa- -nu nuɛ" bho sië 'wɔn 'wo- -kë bha- 'gü. Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu "pëpë 'ö 'waa Zuifö 'ka □në yeng- -nu □gban 'yi- -nu nuɛ" bho sië bha.

5 -Ka Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu 'wo □loo 'ko -ta -a -nu -gɔ 'kɔɔdhö bha, -a -nu □tua bho n -dhe 'pö. -Ka Epainetö □tua bho n -dhe 'pö, -a -wɔn -yö n -gɔ "gbɪ-, -a -gen -mü □dhe yö □në 'me 'wo 'dhang bho Klisi -wɔn "dhiü Azi -se 'gü -a me -blëesü 'ka.

6 Dhebhɔ 'ö saan" -sü 'ka ka -dhe 'pö 'wo- Madhi -kë bha, 'ma- □tua bho.

7 'Ma Andronikusö waa- Zunia 'ö yeng 'yi -gban 'kwëë-, 'ö 'yi -kaso -kë 'zü yi "kwëë bha- -nu □tua bho 'gbɛ. -A -nu -due -yö 'kpii- □dedewo Yesu -bha bɔme -nu kpö 'gü, 'ö -ya mü 'zü woo -zian -wo kë 'dhang -bho Yesu -wɔn "dhiü n "dhiü.

8 -Ka n "taɔngdë 'ö kwa Dëme -bha zian -ta, 'wo- -dhe Angpliatüsü bha- □tua bho n -dhe.

9 'Ma Udhiben 'ö -kë n yëkëyɔɔ 'ka Klisi -bha zian -ta bha waa- n "taɔngdë Sitisisö -a -nu □tua bho.

10 'Ma Apedhesö 'ö me □gban -me □gban -wa dɔ -zɔ -gban -me 'ka Klisi -bha zian -ta bha- □tua bho. 'Ma 'me 'wo Adhitobudhö -gɔ 'kɔɔdhö -a -nu □tua bho 'gbɛ.

11 'Ma Edhodion 'ö 'yi -gban 'pö 'kwëë- bha- □tua bho. 'Ma 'me 'wo 'dhang bho kwa Dëme "dhiü 'ö 'wo Naasisö -gɔ 'kɔɔdhö bha- -nu □tua bho.

12 'Ma Tidhifenö waa- Tidhifɔzö 'ö- -nu -wëédhe □ya bho kwa Dëme -bha yë -wɔn 'gü bha- -nu □tua bho. 'Ma dhebhɔnë 'wo- Pesidö -kë bha- □tua bho 'gbɛ, -a -wɔn -yö n -gɔ "gbɪ-, -a 'klɔɔ- -mü □dhe -a -wëédhe -yö bho -sü 'ka kwa Dëme -bha yë -bha □dedewo.

13 -Ka Dhufusö 'ö kwa Dëme -ya -ya bha waa- dhe 'ö □dhe n dhe 'dhö 'pö bha- -nu □tua bho n -dhe.

14 -Ka Asengklitö oo, Fedhegɔn oo, Edhomesö oo, Patrobasö oo, Edhömasö

waa- kwa dheebhang 'dhe -nu 'ö weng-
-nu 'wo 'ko "piü bha- -nu □tua bho n -dhe.

15 'Ma Fidhodhögö waa- Zudhi -a -nu
□tua bho. 'Ma Nedhe waa- ö dheebhang
dhebhö bha- -nu □tua bho. 'Ma Odenpasö
waa- Atanna -bha me -nu "pepe 'ö weng-
-nu 'wo wo 'ko "piü, -a -nu □gban □tua bho
'gbe.

16 -Ka ka 'ko -nu □tua bho kö 'ka □loo ka
'kwëe- □dhe -kö 'ö dheebhang -zë -nu -wa
-kë 'ka -a 'dhö. Klisi -bha me -nu □gban
"pepe □wa ka □tua bho 'gbe.

*-Dhio -totaamasü 'ö Pödhö -ya do
Wlómö -me -nu -ta*

17 N dheebhang -nu, bhea" □në 'a- wo
sië ka -dhe kö 'ka do "gbü- kö 'ka ka -dì
'kun me 'wo- kë sië "dhü kö Atanna -bha
me -nu -wo "kan 'kwëe- bha- -nu -gö. -A
'klö- mü □dhe Atanna -wü 'dhe 'ka- ma
-blæsü -a -ma 'wo- wo sië "gbong 'ka 'ö
'wo -wü "wëe pö ka -dhe bha, ka -pö □në
'wo- wo sië bha. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü,
-ka ka -dì 'kun- -nu -gö -së kö 'ka "kan- -nu
-bha.

18 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü
□dhe me suu -nu 'wo "dhü bha 'waa kwa
Dëme Klisi bha yö -zë -dhökë, -wo wo -dì
dhöbhaawön □në- -kë. 'Yö 'me -a -nu -zu
'yaa 'wön 'bha "piü bha 'wo -wü -së -dhe
'yi bho -wü "nëne -nu -pö -nu -dhe -sü
'ka 'yö 'wo- -nu -gö 'gü □see- 'ka, 'yö 'wo-
-nu wë bho Atanna -ta.

19 "Këe ka -zë ka -bha Atanna □bhlëe
-ya -sü bha me □gban "pepe -wa 'wön
-do. N zuë" □nii -yö -da □dedewo ka
-wön 'gü -a -kë "dhü -sü bha- 'gü, "këe
yö -zë □gban 'gü, -yö n "piü □dhe ka
"yaaki -yö 'to 'daönnu -sü 'ka 'wön -së -dì
-slö □në- kë -sü -bha, kö 'wön yaa -zë kë
-zögöndhe -zian □në 'ya 'dho -da ka -zu
"piü tongtongdhö.

20 -A -naa -yö n "yaan □dhe Atanna do
'ö -gblü "kan Atanna 'ka bha □në dho
Sotraan 'pon ka -dhe 'yö 'ka "ta sü -a □kpë
"dhiü.

□Ya 'go yö -zë 'gü, kö kwa Dëme Yesu
-yö ö -bha -gasite bha- kë ka -dhe -kpeawo
bha 'aa -yö kë!

21 Timote 'ö n -ta 'kun sië Atanna -bha yë
-bha bha, □ya ka □tua bho 'gbe. Dhusiusö

oo, Zazön waa- Sosipate 'ö yeng- -nu 'yi
-gban 'kwëe- bha, □wa ka □tua bho 'gbe.

22 Mang Tætiusö -me 'a 'sëedhe ya- -ben
zë 'ö 'a kwa Dëme -bha zian -ta 'pö □dhe
ka 'dhö bha, 'ma ka □tua bho 'gbe.

23 □Ya 'go mü, mang Pödhö -me
n -dhengbhöödë 'wo- -dhe Gayusö, 'ö
Atanna -bha 'ködhigüme -nu 'wo -dhe ya-
'gü -a -nu □gban 'wo bho 'ko -ta -a -gö
'köödhö 'pö bha, □ya ka □tua bho. Edhatö
'ö kë 'pö- ya- 'gü -me -nu -bha 'wëeködhü
'ka bha waa- kwa dheebhang Kaatusö,
□wa ka □tua bho.

24 [Kö kwa Dëme Yesu Klisi -bha -gasite
bha -ya kë ka -dhe "töng □gban "pepe 'gü
bha 'aa -yö kë.]

25 -Ka -kwa Atanna 'tö bhö, -a 'klö- -mü
□dhe yö □në- "sü 'dhö- -dhe kö -yö ka kë
"kplëe 'ka 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'gü.
'Wön 'ö -gban Yesu Klisi -wön -bha 'ö gun
-bin -sü 'ka, 'ö Atanna yöö do □në gun- do
sië, 'ö -bhö -a -bin -sü 'ka kwa -gö yi 'bha
'ka bha □në 'a- -dhiang zë sië.

26 "këe □ya "dhe bho- -ta kwa -dhe "töng
ya- 'gü -a -wüdhüloome -nu -gö 'sëedhe
'gü □dhe -kö 'ö gun- 'ka yöö 'ö- bhö -yi
'yaa 'dhö, 'ö- ga -yi 'yaa 'dhö bha- -zu "piü
bha- 'dhö. □Yaa- -zön "se □gban "pepe 'gü
-me -nu -dhe, kë "dhü kö -wo 'dhang bho
ö "dhiü kö -wo ö □bhlëe -ya.

27 Kö Atanna 'ö yöö do □në 'wöndöthe
'dhö- -gö bha yö □në- 'tö -yö bhö Yesu Klisi
'saa- 'gü -kpeawo bha 'aa- -yö kë.

**'Sëedhε -blεsü
'ö Pödhö -ya bō Atanna -bha
'kōdhigümε -nu 'wo
1 Kodhengtö
-pö 'gü -a -nu -dhε**

¹ Mang Pödhö -mε 'ö ga Atanna □nē- 'gü 'yö n -ya Yesu Klisi -bha bōmε 'ka bha, yaa- Sōsitēnō 'ö kwa dheebhang 'ka kwa -kē Atanna -bha 'nē 'ka -sü "gbluv "piü bha, yi □nē 'yi 'sëedhε ya- bō ka -dhε.

² Yi 'sëedhε ya- -bō Atanna -bha 'kōdhigümε -nu 'ö 'ka -ya -sü 'ka- -bha -ya 'gü Kodhengtö -pö 'gü, 'ö □ya ka kē "slüöslü ö "yan 'gü kwa Dēmε Yesu Klisi 'saa- 'gü bha, waa- mε "pepe 'wo zun wo kpiö 'gü Yesu Klisi 'ö kwεng- -nu □gban kwa Dēmε 'ka bha- -dhε -dhε "wεε "pepe □gban 'gü bha □nē ka -dhε.

³ Yi -bhea kwa dē Atanna -dhε kö waa- kwa Dēmε Yesu Klisi 'ö 'dhö, -wo -gasite kē ka -dhε, kö -wo ka gba zuéyagblüü- 'ka.

⁴ A ma Atanna bha- nuε" -bho -kpeawo -gasite 'ö bō- 'ka Yesu Klisi -ta 'ö- -kē ka -dhε bha- -wōn 'gü.

⁵ 'Sa bō 'ka- wo Yesu Klisi 'ka "dhü bha □nē- -wōn 'gü 'yö Atanna 'dhö ka -kō pa -sü 'ka gbaodhe □gban "pepe suu 'do 'do 'ka, "kεε 'yö ka gba -sü 'ka -dō "wı -dhε 'ka -sü waa- 'wōn dō -sü 'ka ö -bha zian -ta -kō □gban -kō □gban 'gü bha.

⁶ Yē 'ö Klisi -bha naōdōmε -nu 'yi- -kē ka □plöō mü bha, yun 'ö- ziō -sü 'ka ka kpö 'gü troo 'yaa- -bha.

⁷ 'Wōn 'ö- -wōn 'gü 'yö mε "pepe 'ö 'ka "yan 'to siē kwa Dēmε Yesu Klisi -gō bha, 'ö Atanna -bha gbaodhe 'ö- -kē ö -bha 'nē -nu -gō bha- 'bha -bō 'yaa ka zē -sü 'ka bha 'yö bha.

⁸ Yö 'ö "dhü bha □nē dho ka -kwεε bun, 'yö ka -gen -yö to -gban -sü 'ka- -bha zian bha- -ta 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka- "dhiütodhε -bha, kē "dhü kö pö 'a 'dho -ya ka -bha tongtongdhö kwa Dēmε Yesu Klisi nu -yi 'ka.

⁹ Atanna □ya -wv 'dhε 'kö- pö kö □yaa- pö, 'yaa 'go "gbluv 'zü tongtongdhö. 'Sa 'yö 'ö "dhü bha □nē ka -dhε kö kaa- ö Gbō

Yesu Klisi 'ö kwa Dēmε 'ka bha kεng- -nu 'ka -tosεa kē ka "kwëē, kö ka -kō 'ya 'dho 'go 'ko □kwεng.

"Pe 'ö Yesu -bha mε -nu 'wo Kodhengtö -wa wo- 'gü -a dhiang 'ö Pödhö -ya zē

¹⁰ N dheebhang -nu, -yö bhea" □nē- 'ka 'yö 'a- wo siē ka -dhε kwa Dēmε Yesu Klisi 'to 'gü, kö 'ka dō "gblv- kö ka -wv -yö kē do, kö 'güglüdhe 'ya 'dho -da ka □zinng 'gü 'ö 'ka -kan 'kwëē-. Bhea" □nē 'a- wo ka -dhε kö 'ka kē □dhε mε do 'dhö, kö ka zuépiüwōn -yö kē do, kö ka -kō -yö kē 'wōn do -bha.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhü bha n dheebhang -nu, -a 'klōv- -mü □dhε mε □ya 'go Kloe -gō 'kōadhö □ya nu □yaa- pö n -dhε □dhε "dhinaa -yö ka □zinng 'gü.

¹² A- -ma □dhε ka -wv 'yaa do. Mε 'bha -nu 'wo- pö siē: «Ma -zē a -bō Pödhö 'ka», kö mε 'bha -nu -wa pö siē: «Ma -zē a -bō Apodhosö □nē- 'ka», kö mε 'bha -nu -wa pö siē: «Ma -zē a -bō Piedhö 'ka,» kö mε 'bha -nu -wa pö siē: «Ma -zē a -bō Klisi □nē- 'ka».

¹³ -Yö ka 'gü □dhε Klisi bha -yö "pe -sü 'ka ö 'gü 'gbe 'ka "dhü -ee? "Eεn Pödhö □nē ga "dhü -bha ka -wōn 'gü -ee? "Eεn -wo kē ka -bō ma □nē n 'ka -zu bho -ee?

¹⁴ Mang -zian a Atanna nuε" -bho 'mii mε 'bha ka -bō Yesu 'ka -zu bho 'ö- wo kö 'yii kē Klipusö waa- Gayusö -nu 'ka bha- -wōn 'gü.

¹⁵ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, mε 'bha 'yii 'dho □mōv- -bha kö -ya pö ka kpö 'gü □dhε -wo kē ka -bō ma □nē n 'ka -zu bho.

¹⁶ -Eε a kē Tefana -gō 'kōōmε -nu -zu 'pö "dhü tεan- 'ka, "kεε □ya 'go 'yö -zē 'gü, mε "wεε 'bha 'kö maa- -bha wo kö n -zv -yö -bō 'ka 'yaa 'dhö.

¹⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhε n bō 'ö Klisi -ya wo bha 'yii n bō kö 'a mε "zu -zē bho. -Yö n -bō kö 'a 'wōn -taōng -sē 'ö go Atanna "piü bha □nē- pö, "kεε kö 'ma- pö, kö 'ma 'dho- pö 'wōndōdhe 'ö "kpung □taa 'yö bha- -bha, ('ö mε □gban "yan -yö bō ma □nē n -ta) 'ö faan bho Klisi -bha ga 'ö- wo "dhü -bha bha- -bha 'ö -kē "wlaawōn 'ka.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōv- -mü □dhε Klisi -bha -ga "dhü -bha -sü -dhiang 'yi- zē siē bha, -yö slaadhε -wōn □nē- 'ka 'mε wo

'gü see- -zian -ta bha- -nu 'gü. "Κεε 'με 'kö kwa -zë 'kwa dha -zian -ta bha -yö Atanna -bha 'gügbudhe □në- 'ka kwa 'gü.

19 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wü 'sëedhe 'gü (Yesu -bha -ga "dhü -bha -sü bha □në- -wön 'gü) □dhe:

«'Me 'wo 'yaakime -nu 'ka a -dho -a -nu 'yaaki 'gü see-

'ö 'maa 'me 'wo 'wöndöme -nu 'ka -a -nu -bha 'wön dö -sü -ya 'klöö- "dhiö.»

20 □Ya kë "dhü bha -oo, -më -wü □në dho □slöö "yaakime -mü -ee, "εεν 'wöndöme -mü -ee, "εεν zaodhedame 'ö □dεε -a -gö kö -ya pö, kö Atanna □ya bo- -zön -sü 'ka □dhe 'wöndöthe 'ö "kpong □taa yö bha -yö slaadhe □në- 'ka?

21 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe -a "sü 'yii kë me 'bha -dhe "kpong □taa kö -yö Atanna dö ö -dü -bha "yaaki -bha, -dhe 'ö ö -dü -zön 'ka ö -bha "yaaki -bha bha- 'gü. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö nao 'ö bho me -nu 'gü slaadhe -nao -bha 'yi- dö sië bha □në Atanna -yö bö- -ta 'yö 'me 'wo 'dhang bho- "dhiö -a -nu dha bha 'yö bha.

22 Zuifö -nu □wa dö -wa -pö 'yi -kian -wön -nu □në- kë kö 'wo gun -na 'dhang bho Klisi -wön "dhiö. 'Me 'waa Zuifö 'ka □wa dö -wa -pö □dhe □dhe 'ö -kë □dhe -wo -kë 'wöndöme "gblögblö -nu 'ka bha, 'wöndöthe □në- -bha -yö to- -bha.

23 "Κεε yi -zë yi -bha 'ka, Klisi 'ö ga "dhü -bha bha □në 'yi- dhiang zë. 'Sa -a -dhiang 'yi- zë "dhü bha □në Zuifö -nu -siödhewön 'ka, 'yö 'me 'waa Zuifö 'ka 'wo- -dhe 'pö slaadhe -dhiang.

24 "Κεε me "πεπε 'kö Atanna -ya -nu -dhe, -yö -kë Zuifö 'ka "εεν 'yii kë Zuifö 'ka, Klisi bha □në Atanna -bha 'gügbudhe waa- "yaaki □gban 'ka wo -zë -a -nu -bha 'ka.

25 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe 'wön 'ö Atanna -ya kë "dhü 'ö bho me "bhü- -nu -zë 'gü slaa" -bha bha- "dhiö- -ziö me "bhü- -nu -bha "yaaki -zë -ta pongpongdhö. 'Kö 'zü -a kë 'ö Atanna -ya wo "dhü bha □ya kë wo -zë -a -nu 'gü □dhe 'pë 'ö "sü □në 'yaa- -dhe -a 'dhö, "κεε -a "dhiö- -ziö -a -nu -bha 'gügbudhe □gban -ta pongpongdhö.

26 N dheebhang -nu, me 'ö Atanna -ya -nu -dhe 'ö ka kpö 'dhö do bha -kaa -nu 'suan- bho -së 'ka. 'Me 'wo 'wöndöme □dede 'ka 'waa 'gbe, -gblüde -nu "εεν me -tiandhö -nu -zian 'waa 'gbe ka kpö 'gü.

27 "Κεε kë 'ö- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe 'me 'ö "kpongtaame -nu -wa -nu -ga slaame -nu 'ka bha, □në Atanna -ya sü 'yö 'yiö- dö- 'ka 'me wo -zë 'wo- -nu -dhe "yaakime -nu bha- -nu -bha. 'Yö 'me 'ö "sü 'yaa- -nu -dhe "kpongtaame -nu "yan 'gü bha □në Atanna -ya -nu sü 'yö 'yiö- dö- 'ka 'me 'ö "sü 'dhö- -nu -dhe wo -zë -a -nu 'gü bha- -nu -bha.

28 Me 'ö "kpongtaame -nu -wa -nu -ga "wlaame -nu 'ka 'ö 'waa- -yaki -ya bha □në Atanna -ya -nu sü 'yö □bhlëe bho- 'ka me 'dhe wo -zë 'wo- yö □bhlëeme 'ka bha- -nu bha.

29 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me 'bha 'yaa 'dhö kö -ya pö yö -zë ö -dho ö 'to 'kun Atanna wëedhö.

30 "Κεε ka -kplü 'ö Atanna -ya wo Klisi -bha, 'ö yö □në kwa "yaaki 'ka bha -yö -ga yö □në- 'gü. Klisi bha □në 'kwa bö- -ta 'yö pö 'yaa kwa -bha Atanna wëedhö, 'yö 'kwa □möö- -bha 'kwa -tosca -kë -a -bha kë 'gü, 'yö kwa dha 'wön yaa -gö.

31 Kë "dhü kö 'wön 'ö Atanna -wü -ya pö □dhe:

«Me 'ö 'to 'kun -dho 'dhö- -bha -a -dhea -bha □dhe

-a -me -yö ö 'to 'kun

'wön 'ö kwa Dëme -ya -kë bha □në- -wön 'gü» bha- 'gü -wön -yö kë.

2

Atanna -bha nao -së bha -a dö -kö -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

1 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, n dheebhang -nu, nu 'a- wo Atanna -bha nao -së 'ö gun -bin -sü 'ka bha- dödhë 'gü ka -gö "së bha- 'gü "tüng 'bha 'gü bha, 'mii- dö "dhikan -bha, "εεν 'mii- dö me "bhü- -nu -bha 'wöndöthe "wεεwεεdhe -bha.

2 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe 'yaa gun n "piö □dhe 'a 'wön "wεεwεε 'bha -dhiang zë "tüng 'a gun- 'ka ka "piö mü bha- 'gü kö 'yii kë Yesu Klisi 'ö dö "dhü -bha bha yö -zë -wön 'ka.

3 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a nu ka kpö 'gü
□dhe 'me 'yaa pë 'bha 'ka -a 'dhö, kö a □zii
sië -yayadhö "suü 'ka bha 'yö bha.

4 Atanna -wɔn -dhiang 'a- zë ka -dhe
waa- ka □klang -nu 'a- -kë bha 'mii- 'bha
kë "dhikan waa- 'wɔndɔdhe "wɛɛwɛɛdhe
-bha. "Kɛɛ a n zü -gban "dhabhliwɔn
"gblöglö -nu 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü
-ya -kë, 'ö me □gban "yan -bha kun bha
□në- 'gü, kë "dhü kö me □gban- -wo Klisi
-wɔn dɔ tɛanwɔn 'ka yö □në- -bha.

5 Kë "dhü kö 'ka 'dho -zu 'gɔn me "bhü-
-nu -bha 'wɔndɔdhe -dhe ka -bha -zu -yö
Atanna -dhe -sü bha- 'gü, "kɛɛ kö 'ka
'dhang bho- "dhiü -a -bha 'gügbüdhhe bha
□në- -wɔn 'gü.

6 'Sa yö -zë □gban 'gü, dhiang 'kwa- zë
sië bha -yö 'wɔndɔdhe □në- 'ka 'me 'kö
□wa -kian Atanna -wɔn "gblöb "piü -a -nu
-bha 'ka. "Kɛɛ 'wɔndɔdhe 'dhe 'kö bha 'yii
'go "kɔng □taa, "ɛɛn 'yii 'go -gblüde -nu
'wo "kɔng ya- □taa, 'ö Atanna dho- -nu
-bha mɛdhhe 'gü see- bha- -nu "piü.

7 -Abin tongtongdhö! 'Wɔndɔdhe 'dhe
'a- -dhiang zë sië bha, 'wɔndɔdhe 'ö go
Atanna "piü 'ö -bin -sü 'ka "kɔngtaame
-nu -gɔ, 'ö Atanna □yaa- -ya -dɪ -ta 'nu kwa
-bha 'ka kö 'yii "kɔngtaadhhe kë □kö, kö
'kwa 'tɔbhɔdhe kë- 'gü bha yö -mü.

8 -Gblüde "pɛpɛ 'wo "kɔng ya- □taa -a
-nu 'bha 'wii- dɔ. □Ya kë 'nu □dhe -wa -dɔ
kö 'wii 'dho □mɔɔ- -bha kö -wo kwa Dɛme
'tɔ bhɔ -sü "sinma bha- zë "dhü -bha.

9 "Kɛɛ □dhe 'ö -kë □dhe -yö -ben zë -sü
'ka Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü □dhe:

«'Wɔn 'ö me 'bha -me 'bha "yan 'yii -da 'gü
do,

'ɛɛn 'ö 'wii- ma do,
'ö me 'bha -me 'bha -zu 'yii -da -ta do,

Atanna □yaa- -ya -dɪ -ta

'me 'ö 'ö -dhɔ -ya -nu -kë -a -nu -dhe» bha
□në- -wɔn 'gü 'yö me 'bha -me 'bha
'yii- dɔ "kɔng □taa yö bha.

10 'Sa 'wɔn 'ö me "wɛɛ 'bha 'yii- dɔ "dhü
bha Atanna -ya -ta "pɔ -sü 'ka kwa □në
kwa -dhe -a -bha 'Nii- "slüöslü 'ö- -da kwa
'gü bha- -bha. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -a -bha
'Nii- "slüöslü bha □në 'wɔn □gban -wɔn
□gban 'klɔɔ- dɔ, yö 'ö bha □në Atanna -zu
"piü -wɔn □gban dɔ 'kpakpadhö 'ö dho 'ö
-da 'ka -a zuëwlödhhe -nu □gban 'gü.

11 □Ya kë □dhe 'kwa- 'sü mɛbhüdhhe -dhi
'gü, me 'nii- 'ö me 'gü bha □në me -zu
"piü -wɔn □gban dɔ 'kpakpadhö. -Kɔ do
bha- 'gü, Atanna -bha 'Nii- "slüöslü bha
□në 'wɔn 'ö -gban -a -bha -a □gban dɔ 'pö
'kpakpadhö.

12 'Sa kwa -zë 'Nii- 'ö kwa 'gü bha 'yii 'go
"kɔng □taa yö. Atanna □në 'ö -bha 'Nii-
"slüöslü bha -da kwa 'gü, kë "dhü kö pë
-nu 'ö- □gban kwa -gɔ -gasite 'ö- -kë kwa
-dhe bha- "gblöb "piü bha 'kwa- dɔ.

13 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'ya- -dhiang zë 'yö
'yaa- zë 'wɔndɔdhe 'wo- □draan "kɔng
□taa yö bha- 'ka, "kɛɛ 'ö 'yi- zë 'wɔndɔdhe
'ö- -bha 'Nii- "slüöslü -yö yi □klang -kë 'ka
bha □në- -bha, 'yö tɛanwɔn 'ö -gban -a
-bha 'yi- pö 'me 'ö- -bha 'Nii- bha 'ö- -nu
'gü -a -nu -dhe bha 'yö bha.

14 Mɛ "bɔ me 'ö Atanna -bha 'Nii-
"slüöslü bha 'yaa- 'gü, -a -me 'yaa □mɔɔ-
-bha kö -yö 'ö -kɔ -ya tɛanwɔn 'ö go 'Nii-
bha- "piü bha- -bha. -A □gban- -kë -me 'gü
□dhe slaadhhe -wɔn 'dhö. -A 'gü ma "sɪ 'yaa
kë- -me -dhe. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -a -bha
'Nii- bha □në me -ta kun 'wɔn -nu bha- -nu
'gü ma -sü -bha 'yö me -ya 'gü ma.

15 Mɛ "bɔ me 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü bha
'ö- 'gü 'pö, -a -me □në □mɔɔ- -bha 'ö 'wɔn
□gban bho 'koo, "kɛɛ 'yö me 'bhaa □mɔɔ-
-bha kö -yö yö -zë -gɔwɔn -nu 'ö -gban
Atanna -bha bha- 'bha -bho 'koo dɔ.

16 □Dhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka -a -gɔ
'sëedhe 'gü -a 'dhö □dhe:

«'Dee kwa Dɛme -zu "piü -wɔn dɔ?
"ɛɛn 'dee □mɔɔ- -bha 'ö -gleng -da -bha?»
bha- 'dhö.

"Kɛɛ kwa -zë 'wɔndɔdhe 'ö Klisi -gɔ bha
□në kwa -gɔ.

3

*'Wɔn 'ö -gban Atanna -bha yëkɛme -nu
-due -wɔn -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë*

1 Ma -zë n -bha 'ka, n dheebhang -nu,
Atanna -wɔn -dhiang 'a- zë ka -dhe kö a ka
"piü mü 'bha 'mii- zë ka -dhe □dhe me- pë
zë 'me (□wa -kian -a -bha zian -ta,) 'ö 'Nii-
'ö go- "piü bha 'ö- -nu 'gü -a -nu -dhe. "Kɛɛ
a- zë ka -dhe □dhe me- pë zë "kɔngtaame
-nu "wɛɛdhe 'ö 'waa Atanna dɔ □në- -nu
-dhe. □Dhe me- pë zë 'zü 'me 'wo -tun 'në
'ka -zu -yö -a -dhe -sü 'gü □në- -nu -dhe.

2 -A -wu -nu 'wo □dhe 'yɔnyi 'dhö bha □në 'a gun- pö sië ka -dhe, -a 'dhe 'ö □dhe -bhöpë "gblüüglü -nu 'dhö bha 'mii yö -zë 'bha pö ka -dhe, -a 'kloo- -mü □dhe 'yii 'dho 'kun bho 'nu ka 'gü. Aa" □ni dö -zian 'kwa- wo □dhe ya, 'yii 'dho 'kun bho ka 'gü.

3 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe ka -tun -tosea kë □dhe "kpongtaame -nu 'ö 'waa Atanna dö -a -nu 'dhö. 'Sa -yö "dhü tean- 'ka □dhe □drɔ- -tun ka □zinng 'gü, ka -tun "dhinaa -nu 'ma- ka "kwëë. □Ya kë "dhü kö 'kaa -tun □dhe 'me 'waa Atanna dö -a -nu 'dhö □naa bha -ee?

4 -Yö kë ka "yaan □dhe "tüng 'ö- 'ka 'ö me 'dhö -tun pö ka kpö 'gü □dhe «Ma -zë a -bo Pödhö 'ka», "εεν «Ma -zë a -bo Apodhösö 'ka» kö ka -tun □kö □dhe 'me 'waa Atanna dö -a -nu 'dhö □naa bha.

5 "εεν -yö ka 'gü □dhe -më "wεε 'bha □në mang Pödhö -me -zë n 'ka, "εεν -më -mü Apodhösö 'ka? ('Yö 'ka dho "pε- 'gü yi -wɔn 'gü?) Yi -zë Atanna -bha yëkëme "wεεwεedhe 'ö bɔ- -nu -ta 'ö dhiang zë ka -dhe, kë "dhü kö 'ka 'dhang bho 'ö "dhiü □në- yi 'ka. 'Me 'kö 'yi bha 'me 'ö "dhü -a -bha 'ö Atanna -ya dö -ko 'ka 'yö- -kë.

6 'Ö □dhe pë ta -sü 'dhö kö ma □në ma -zë 'a- ta, 'yö Apodhösö -yö "yi kpɔ- -ta. "Kεε Atanna □në yö -zë 'ö- -bhong -ya "dhiü 'yö bho.

7 □Ya kë "dhü kö 'me 'ö pë ta waa- 'me 'ö "yi kpɔ- -ta, -a -nu 'bha 'waa pë 'bha 'ka. Kö Atanna 'ö yö -zë 'ö- -bhong bho 'yö -gla bha □në- 'tɔ 'dhö 'dhö.

8 'Me 'ö- ta waa- 'me 'ö "yi kpɔ- -ta wo -zë -wo do. Atanna -dho 'me 'ö "dhü -a □trɔɔn 'ö □mɔɔ yë 'ö- -kë bha- -bha -a nu- me -dhe.

9 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'me 'kö 'yi bha yaa- Atanna -nu yi yë □në- kë yi 'kwëë-. 'Yö ka -zë 'ka □dhe -a -bha 'bhlaadhe 'dhö.

'Yö 'ka □dhe 'zü □dhe -a -bha 'ko 'wo- do sië -a 'dhö.

10 -Gasite 'ö- -kë n -dhe bha- 'saa- 'gü, ma □në 'a 'ko bha- "kpan -ya □kpaodhe 'ö- nu n -dhe bha- 'ka. "Kεε me "bu me 'i dho 'ko dö 'ko "kpan bha- -ta, -a -dhea -bha □dhe 'i- dö "slë 'ka.

11 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe -a "kpan □ya bo -ya -sü 'ka 'nu, yö -mü

Yesu Klisi □në- 'ka, me 'bha 'yii 'dho □mɔɔ- bha 'zü kö -ya "wεε bha -ya.

12 'Sa Atanna -bha 'ko 'ö "dhü bha 'me 'ö 'dhö -a -bha dö -ko -yö -dhö. Me 'bha -nu -wo mü 'wo wo -bha dö "sënnng -nu, 'wëë- nu waa- -gwë □bhlëesü -nu 'ka 'ko "kpan bha- -ta. 'Yö me 'bha -nu 'wo wo -bha dö "dhü -nu, 'den- -nu waa- "ye -nu 'ka.

13 "Kεε 'me 'ö "dhü -a -bha yë 'ö- kë bha -yö -dho zun zang -ta Atanna -bha zadɔyi 'ka 'ö me □gban -wa yö. -A yi bha □ya □loo, 'me 'ö "dhü -a -bha yë 'ö- -kë bha -wo -dho -a 'gü dan peng 'ka, 'yö peng -ya bho 'koo.

14 □Ya kë □dhe 'me 'ö- -bha yë 'ö- -kë 'ko "kpan bha- -ta bha □ya dha peng -gɔ, -a -me -dho -a □trɔɔn yö.

15 "Kεε peng □ya 'me 'ö- -bha -bhö, kö- me □ya □fië 'ö □trɔɔn 'gü □naa bha. -A -me -dho dha zë wo, "kεε -yö -dho dha □dhe 'me 'ö dha peng -gɔ □në- 'dhö.

16 A- -pö ka -dhe □dhe Atanna -bha 'ko -mü ka □në ka 'ka, -a -bha 'Nii- "slüüslü □yëë -yö ka □në ka 'gü, ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö.

17 Me "bu me 'ö Atanna -bha 'ko bha- wü, -yö -dho -a -me 'gü see- 'pö. -A 'kloo- mü □dhe -a -bha 'ko bha pë "slüüslü -mü, 'yö ka □në 'ka- 'ka.

1co4

18 -A -wɔn 'gü me 'bha 'ya 'dho "kpënnng- kë 'ö -dɪ -gɔ. □Ya kë □dhe me □ya kë ka kpö 'gü 'ö 'ö -zɔ 'gɔn sië □dhe "yaaki 'ö "kpong ya- □taa bha -yö 'ö -bha, kö- -dhea -bha □dhe -a -me -yö kë □dhe 'me "yaaki 'yaa- bha -a 'dhö kö -yö kë "yaakime 'ka Atanna "piü.

19 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe "yaaki 'ö "kpong □taa yö bha -yö slaa" □në- 'ka Atanna wëedhö. -A -gen -mü □dhe Atanna -wu -ya -pö -a -wu 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

«'Me 'wo- pö -wo "kpënnng- -kë me -nu -gɔ "yaaki -kë -a -nu -bha -sü -wɔn 'gü bha, Atanna -ya -kë 'ö 'wo -da wo -dɪa "sɔ 'wo- "dhiü bha- 'gü.»

20 'Yö go mü 'zü 'ö- pö:

«Atanna -yö "yaakime -nu 'wɔn -zun 'ko "dhiü kë -ko -dɔ, -ya 'wɔn -dɔ □dhe -a 'bha -zun "dhiü -bhloo 'yaa 'dhö.»

21 -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, -a -dhe 'yaa-
-bha □dhe me 'bha -yö ö -zu 'gon me "bhü-
-zë -dhe kö -yö "plüün bho- 'to 'gü, -a 'klö-
-mü □dhe pë □gban "pepe -yö ka □në ka
-go.

22 -A Pödhö oo, Apodhösö oo, Piedhö oo, -a
"kpongtaadhe oo, -a -tosëa oo, -a ga oo, -a
□dëe oo, -a dhia" oo, -a □gban -yö ka □në
ka -go.

23 'Yö kaa -dä 'pö 'ka Klisi -go, 'yö Klisi 'dhö
Atanna -go 'pö.

4

-Kö 'wo Yesu -bha böme -nu dö- -bha -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

1 -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, -a -dhe a -bha
□dhe 'ka yi 'sü □dhe Klisi -bha gwëezë -nu,
'ö Atanna □ya ö -zu "piö -wön -nu 'ö -bin
-sü 'ka -a -kefama bho- -nu -bha kö -wa -ta
'pu me "bhü- -nu -dhe □në- 'dhö.

2 'Sa 'me 'kö □wa i -ya yë 'dhe 'kö- këme
'ka, 'bha- yë bha- kë- kë -ko □në- -ta 'yö
-dhi 'me i -ya bha- -dhe.

3 □Ya 'to ma -zë n -bha -bha, -wu "bu
-wu 'ö -dhi ka -dhe -kaa pö n -bha, "ëen
'pë 'ö -dhi me "bhü- -nu -dhe -wo n -zön
'ka, -a 'bha 'yaa n 'gü 'wön 'bha -wön 'bha
'ka. 'Sa ma -zë 'wön 'bha 'kö maa -pö n -dä
-bha □dhe n □song 'dhö 'yaa 'dhö, -a 'klö-
-mü □dhe 'wön 'bha kö n zuë" yöö za dö-
'ka n -bha kö 'a- dö 'yaa 'dhö □kö.

4 "Këe 'kö 'zü n zuëga 'yii za dö n -bha
□we, kö- kë □dhe □ya kë "dhö kö □song
□në 'yaa n -bha tongtongdhö 'yaa -mü.
"Këe 'me 'ö- pö -me 'ka □dhe □song -yö n
-bha yö -mü kwa Dëme □në- 'ka.

5 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe
□dhe 'ka 'dho za dö me 'bha -bha kö "töng
'ö Atanna -ya -ya 'yii □loo □kö bha 'yö
bha. -Ka dö kö kwa Dëme -yö nu. Yö
□në dho -dhe "pu 'wön -nu 'wo -bin -sü
'ka -dhetiidhe 'gü -a -nu -ta, 'yö me "bhü-
-nu zuëpiüwön -nu -wo 'yëa-. Yö □në □ya
kë "dhö 'yö- -bha yëkëme -nu bha- 'me 'ö
'dhö -a -bha "dhe -ya -ta -kö 'dhö -kö 'ö-
'gü, 'yö- -ya -ta -a -kö -bha.

6 N dheebhang -nu, a 'wön bha- -zön 'ka
-zön yaa- Apodhösö yii- 'wön 'ka ka □në ka
-wön 'gü. 'Sa a- -kë "dhö kö 'ka 'wön 'suan-
bho yi -bha bha □në- -bha, kö 'ka 'dho zio
-wu 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe

'gü bha 'ö- 'dhe 'ö- pö □në- -ta. -A -kë "dhö
-sü bha- 'gü, 'ka 'dho ka -dä 'sü 'kpii- 'ö 'ka
ka zü bö me 'bha 'ka 'ö me do -san -yö ka
-kë.

7 -A pö 'a- wo "dhö bha- 'klö- -mü □dhe
me 'bha fië- 'yaa 'dhö me 'bha 'ka. -A
-gen -mü □dhe 'kö 'bha kë -dhe 'kpii- 'gü
kö Atanna □në i -ya mü. -A -kë "dhö -sü
bha- 'gü, 'bha 'dho i -dä 'sü 'kpii- i -ya -yëa
bha- 'gü -wön 'gü □dhe 'pë 'wii- nu -zë wo
i -dhe, 'i- □slö i -dä faan □në- -bha -a 'dhö.

8 'Aami, ka -zë 'ka 'kën 'nu 'wön □gban
'gü, 'ka 'to 'nu 'ka kë -gbanme 'ka 'wön
'kwa- -bha bha- 'gü -wa! Ka -zë 'ka kë-
'gü -gblüde 'ka "këe kö 'me 'kö yi -zë 'yi ya
'yii kë- 'ka □kö -wa! "Këe -ëë, □ya kë "dhö
kö □ya kë -së -dhe, -yö -dho dhi yi -dhe, -a
-gen -mü □dhe ka -zë 'ka kë- gblüde bha-
'ka yi -dho dö 'pö ka "piö mü.

9 -A pö 'a- wo "dhö bha- 'klö- -mü □dhe
-yö n 'gü □dhe 'me 'ö yi -zë 'yi Yesu -bha
böme -nu 'ka ya, Atanna -yö yi kë -sü 'ka
me □gban "pepe -totaama □në- 'ka. Yi
□dhe 'me 'ö □wa bhië" dö -nu bho -bha
kö -wo 'dho- -nu zë □në- 'dhö, 'yö □wa yi
dö "dheë 'kpii- 'gü kö "kpongtaame □gban
"pepe "yan -yö bö yi -ta waa- Atanna -bha
"kië -nu 'dhö.

10 -A -kë "dhö -sü bha- 'gü yi -zë yi □dhe
'me 'ö "yaaki 'yaa- -bha -a 'dhö Klisi -wön
'gü, 'yö ka -zë 'ka "yaakime 'ka! Yi -zë yi
□dhe 'me "si 'yaa -dhe -a 'dhö, 'yö ka -zë
'ka faanme -nu 'ka! □Bhlëe 'yaa yi -zë yi
bha, "këe □bhlëe -yö ka -zë ka -bha! ("Këe
-ëë! □Ya kë "dhö -yö -dho dhi yi -dhe),

11 -a -gen -mü □dhe yi -zë yi -tun □kö
saan" 'gü 'ö nu 'ö zun- 'ka "töng 'kwa dö-
'ka ya- -bha, yi sëe bho sië din- waa- "yi
mü -dho -nu kao, so 'yaa yi -go, "këe -wo
yi -ma sië "dhö do, 'yaa -ya -dhe do 'gü,
zio □në 'yi- wo "se "piö "se "piö 'yi dho-
'ka.

12 'Ö 'yi yë -kë 'yi sëe bho kë "dhö kö
'yi yi -dä -bhöpë □slö. □Wa "si bho yi
-go, 'dhuë- □në 'yi- kë- -me -bha. □Wa yi
-wëedhe bho -yö 'kun -bho yi 'gü 'ö 'yaa
"wi.

13 □Wa yi -dhiang yaa zë yi -yo -bö
-me -nu -go "nëneë 'ka. 'Ya kë □dhe blëe
'wo- gblö □në- 'dhö me "bhü- -nu -go, 'wo
-gban yi -gblö -dhe 'ö- mö- -sü -bha yi

'bha -yi 'bha 'ka kö -wo yi □wɛnng "dung □taa □në- □dɛɛ 'dhö 'dhö ("kɛɛ ka -zë 'ka □loo).

14 Dhiang -nu 'a- -bɛn zë sië kö 'a- bɔ ka -dhe ya 'mii- kē "dhü kö 'a 'yiü- dɔ- 'ka ka -bha, "kɛɛ a- -kē "dhü kö -yö kē -dhio □në- 'ka kö 'a- dɔ ka -ta □dhe 'në 'ö- -wɔn 'dhö- dē -gɔ "gbu-, -a dē 'dhö -dhio dɔ- -ta -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö.

15 -A -gen -mü □dhe 'kö 'zü □ya kē □dhe ka -draan "ta -sü Klisi -bha zian -ta -sü -bha -mɛ -nu □wa □mɔɔ "gblü -kaɔng dɔ -zian -bha □dɛɛ, "kɛɛ 'ka 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü mɛ 'kö- 'saa- 'gü, 'ö □dhe ka dē 'dhö, -yö dosengseng. Yö -mü ma □në n 'ka, -a -gen -mü □dhe ma □në 'a nu 'a Atanna -bha naɔ -së bha- dɔ ka -gɔ.

16 -A -wɔn 'gü, bheɛ" □në 'a- wo ka -dhe kö 'ka dɔ "gbu- 'ka n "ta -kɔ 'sü.

17 'Wɔn 'ö- 'wɔn 'gü 'yö 'a Timote bɔ ka -dhe bha 'yö bha. Timote bha -yö □dhe n gbö □në- 'dhö kwa Dëmɛ -bha zian -ta. -A -wɔn -yö n -gɔ "gbu-. N 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'pö 'kpakpadhö. -Kɔ 'a "ta sü- 'ka Yesu Klisi -bha zian -ta 'ö 'ma 'dho Atanna -bha 'Kɔdhigümɛ -nu kpö 'gü -dhe "bu -dhe 'ö- 'gü 'a- -nu □draan- -bha bha, -yö -dho ka -zɔ -bö 'ka.

18 Mɛ 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'ö □wa pa -dɔ -sü 'kpii- 'ka □dhe 'pë 'mii 'dho nu mü- 'dhö.

19 "Kɛɛ □ya kē □dhe Atanna -zë □ya "wɔ- bha, -a "tüng 'yaa □gblɛɛn -zü kö 'a nu -wo ka -dhe 'gü. Nu 'ö bha □në 'ma- wo "dhü kö 'a □loo mü, 'yö 'mɛ 'wo wo -dɔ 'sü sië 'kpii- bha Atanna -bha faan 'dhö- -nu 'gü -naa 'ö- -ta 'yö 'a- dɔ.

20 -A 'klɔɔ- -mü □dhe 'mɛ 'wo dho -tosɛa -kē Atanna -bha -gblüdedhepö bha- 'gü bha, mɛ 'yaa- -nu dɔ- -nu "dhiwɔ doseng -zë -bha, mɛ -ya -nu 'suan- -bho 'pö -a -bha yë kē -faan 'ö- -nu 'gü 'wo- -bha "ta 'sü sië -bha bha- -bha.

21 -Yö ka "piü □dhe 'a nu sië 'a nu "vian □në- 'ka ka -ta "ɛɛn 'a nu ka -dhɔ □në- -bha "dhidhe "nɛɛnɛdhe 'ka?

5

1 -Wo ka -zua zë -dhiang □në- zë sië -dhe □gban "pɛpɛ 'gü, "kɛɛ -zua zë -kɔ -zian 'ö "dhü, -zua zë -kɔ yaa 'ö mɛ -zian 'waa Atanna dɔ 'waa □mɔɔ- -bha kö -wa kē, yö

□në ka -zë 'ka- kē sië. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -wa -dhiang -zë 'ö mɛ -ya ma □dhe mɛ 'bha -yö ka kpö 'gü 'ö dhe bho -sü 'ka ö dē -gɔ!

2 "Kɛɛ yö -zë □gban 'gü ka "dhi- -tun "wɔ mü "dhü dɔ 'ka dho- 'ka. -A -dheɛ -bha 'nu □dhe 'ka -wëɛ -ya □në- wo kö 'mɛ 'ö bho suu 'ö "dhü- wo bha 'ka- kē ka kpö 'gü.

3 'Kö 'zü n □dede 'yii kē ka "piü mü kö n "yan- kē -dhe 'gü, "kɛɛ n zuë" -zë -yö ka "piü mü -kpɛawo. □Ya 'to ma -zë n -bha -bha, □dhe n zuë" 'dhö ka "piü mü -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö, kö 'mɛ 'ö -gleng suu 'ö "dhü- -kē bha 'ma- zë za 'ka 'nu kwa Dëmɛ Yesu -bha zë 'gü.

4 A- -pö ka -dhe □dhe -a -dheɛ -bha □dhe 'ka -ya -dhe dɔ 'gü, □ya kē □dhe ka -ya -dhe dɔ 'gü n zuëga- -dho kē ka "piü mü, 'ö kwa Dëmɛ Yesu -bha 'gügbüdhɛ bha 'ö -kē mü 'pö.

5 Yö □në 'ka dho ka zü -gban 'gü 'yö 'ka 'mɛ 'ö bho suu 'ö "dhü- wo bha- "dhiü dɔ Sɔtraan -dhe, kē "dhü kö -mɛ kwi 'ö- -bha bha yö -zë 'gü □ya see-, "kɛɛ kö- 'nii- -zë -yö dha kwa Dëmɛ bha- nu -yi 'ka.

6 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, ka -dɔ -sü 'kpii- -gen 'yaa 'dhö. "ɛɛn "gwɛnng 'wo- -da 'wo- pö □dhe 'bha «"sɛkɛ 'në 'dɛdɛ -da 'bluu- -büü -bha -ya -puɛn 'ö -kē 'kpii-» bha 'kii- ma dɔ -ee?

7 □Dhe 'ö "dhü, 'wɔn yaa 'ö □dhe "sɛkɛ slëë 'dhö ka kpö 'gü bha, -ka ka bo- 'ka kē "dhü kö 'ka kē "slüöslü -kpɛawo dɔ □dhe 'bluu- -büü -dee 'ö "sɛkɛ 'yaa- -bha, ('ö Zuifö -nu -wa -bhö woo- Pakö troo -ta bha- 'dhö). 'Sa ka yö □në- 'ka -zë wo tɛan- 'ka Klisi 'saa- 'gü. -A 'klɔɔ- -mü □dhe kwa -bha Pakö troo bha- zü □ya bho, kē 'ö- wo □dhe Atanna □ya Klisi kē "saa- 'ka 'nu □dhe -kɔ 'wo "bhlaa zë- 'ka Pakö troo -ta bha- 'dhö bha- -wɔn 'gü.

8 □Dhe 'ö "dhü, -ka -kwa kwa -bha Pakö troo bha- kē □dhe -kɔ 'ö Zuifö -nu 'wo wo -bha -kē 'ka bha- 'dhö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe wo -zë 'waa wo -bha kē 'bluu- 'ö "sɛkɛ slëë 'dhö- -bha bha- 'ka. 'Ma- pö "dhü kö a- -pö □dhe kwa -bha "ta 'kwa dho- wo Atanna -bha zian -ta bha -zua zë -sü waa- 'wɔn yaa kē -sü -wo 'go- -ta kö 'kwa kē □dhe 'bluu- 'dhe 'ö "sɛkɛ 'yaa kē- -bha bha- 'dhö, kö 'kwa 'wɔn □gban "pɛpɛ kē "gblüüdhe "puu -ta,

"εεν 'zü kö 'kwa- -kë tεan- -ta.

9 'Sëédhε 'a- bɔ ka -dhε bha a- -pö ka -dhε -a 'gü □dhε 'ka □zinng -da kaa- -zuazëmε -nu ka □zinng 'gü, kεng- -nu 'ka 'dho □nëng ka 'kwëe-.

10 -A pö 'a -wo "dhü bha 'mii "wɪ mε "pεpε 'wo "kpuŋg □taa yö, 'wo -zuazëmε 'ka, "εεν 'wo zuë" -bhɔ □naɔ -bha -mε -nu 'ka, "εεν 'wo -sɔmεtamε -nu 'ka, "εεν 'zü 'wo □gebhɔ -dhɔkëmε -nu 'ka bha- -nu □gban 'ka. □Ya kë 'nu yö -zë 'ka, kö 'go □në 'ka dho- wo "kpuŋg □taa yö.

11 "Kεε 'ma- pö "dhü kö a -wɪ 'mε 'wo- pö sië wo -dɪ -dhε □dhε kεng- -nu ka -kɔ -yö 'wɔn do -bha, □dhε Yesu -bha mε -mü wo 'ka, "kεε kö -wo -zua -zë, kö- -nu zuë" -yö -bhɔ □naɔ -bha, kö -wo □gebhɔ -nu -dhɔkë, "εεν kö- -nu "dhidhε -yö 'ya-, "εεν kö -wo we mü -dudu 'ka, "εεν 'zü kö -wo -sɔmεtamε -nu 'ka bha wo □në- -nu 'ka. A- -pö 'ka "kan 'mε wo "dhü bha □në- -nu -bha. Kεng- -nu 'ka 'dho ka -kɔ -zian -da 'tea- do 'gü.

12-13 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhε ma -zë 'mii kë 'mε 'wo "kpuŋg, 'ö 'waa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü bha- -nu -bha za dɔ mε 'ka. 'Pë 'wo- 'ka, Atanna □në dho- pö. "Kεε Atanna -yö ka -ya -sü 'ka 'wɔnbhokoomε 'ka 'mε 'wo- -bha 'ka bha □në- -nu kpö 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, a- -pö ka -dhε □dhε 'ka 'wɔn yaa këmε bho ka kpö 'gü □dhε -kɔ 'ö Atanna -wɔ -ya pö- 'ka bha- 'dhö.

6

Yesu -bha mε -nu -bha -dho za 'ka 'mε 'waa Atanna dɔ -a -nu -kuu "dhiü -sü -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

1 (□Ya 'go- 'dhε bha- 'gü,) -yö kë mü □dhε 'yö 'wɔn □ya -da 'mε 'ka bɔ Atanna 'ka ka -dɪ -slɔɔ ka □zinng 'gü 'yö 'kaa- -dhiang zë ka 'ko -nu □zinng 'gü, 'yö 'ka dho 'ka- -da 'mε 'waa bɔ- 'ka -a -nu -dhε.

2 "εεν 'kaa- 'wɔn □në- dɔ □dhε 'mε 'wo bɔ- 'ka bha -wo -dho za dɔ "kpuŋgtaame -nu -bha -ee? 'Yö □ya kë □dhε ka -zë 'ka kë "kpuŋgtaame -nu -bha zadɔmε 'ka bha -oo, ka -dho 'wɔn 'nësensennë -nu bha- -nu 'ka "kpuŋgtaame -nu -kuu "dhiü -gεn -mü -më 'ka 'yö 'kaa- 'gü baa- ka 'ko -nu □zinng 'gü?

3 "εεν 'kaa- 'wɔn □në- dɔ 'zü □dhε 'mε 'kwa bɔ Atanna 'ka bha □në 'kwa dho zaa dɔ- -bha "kië -nu -bha -dhε 'bha □kpaɔ -yi -bha -ee? 'Wɔn 'ö- "sinma 'dhö bha 'ö "dhü bha bha -oo, ka -fië 'wɔn -nu 'wo "kpuŋg □taa yö- -nu -bhokoo -sü -bha -gεn -mü -më 'ka?

4 'Wɔn -nu 'kö 'wo bha -wo "dhü, "kεε 'ka 'go mü 'yö 'wɔn □ya -da ka □zinng 'gü, 'yö 'ka- sü 'ka dho- 'ka 'mε -a -nu □bhlëë 'bha -bha 'bha 'yaa 'dhö Atanna -bha 'kodhigümε -nu kpö 'gü bha □në- -nu -kuu "dhiü!

5 Kaa- 'yiü- -wɔn -wa! □Ya kë "dhü kö mε do -zian 'ö dho □mɔɔ- -bha 'ö ka □zinng 'gü -dhiang zë □në 'yaa ka kpö 'gü "dhü bha -ee?

6 'Ka- kë "dhü -a 'wɔn -zian □në n kɔn. -A 'klɔɔ- -mü □dhε 'yaa gun n 'gü □dhε 'mε 'kö 'ka bɔ Yesu 'ka bha ka -mɔɔ -bha 'nu 'ka "sɔng -zian -kan ka 'ko -dhε kö yöö 'to- -za -dɔ 'mε 'waa 'dhang bho- "dhiü -a -nu -kuu "dhiü -sü □në- -bha.

7 -A kë -sü kö za -zian -zë -yö -da ka □zinng 'gü -wɔn bha, -ya -zɔn □dhε 'kii □mɔɔ Atanna -bha "ta bha- 'sü -sü -bha □kö. -A 'klɔɔ- -mü □dhε "sanni bhi 'ö 'bha kë Yesu -bha mε 'ka bha 'i "wɪü kö 'i 'dho i "tεado -da -dhε 'gü -zian zë wo bha -oo, 'ö 'wɔn yaa 'kö- -kë i 'ka bha 'bhaa- 'kun -zë wo i -bha □dhε? 'Kö 'zü 'ö □ya i -ta -zian □në- -bhö bha -oo, 'bhaa- 'kun i -bha -më -wɔn 'gü?

8 Kaa -zian □në 'ka 'wɔn yaa kë sië ka "tεabɔ -nu 'ka 'yö 'ka- -nu -ta -nu -bhö. 'Sa -a kë 'ka- wo "dhü bha, ka- -kë 'mε □wa kë □dhε ka dheebhang -nu 'dhö Atanna -bha zian -ta bha □në- -nu 'ka bha!

9 'Sa ka- 'wɔn dɔ 'kpaɔpadhö □dhε 'wɔnyaakëmε -nu 'wii 'dho -da Atanna -bha -gblüädhdhëkëdhε 'gü. 'Ka 'dho ka -dɪ -ta ma "wεεwεε: -a 'wɔn- kë ka "yaan □dhε -zuazëmε -nu oo, □gebhɔ -dhɔkëmε -nu oo, -ziö mε nu -bha dhe □kεngmε "εεν mε -nu -bha gɔn □kεngmε -nu oo, wo 'ko -nu -kun "nɔbhɔ 'ka -gɔɔn -nu oo,

10 □kwaanmε -nu oo, zuë" -bhɔ □naɔ -bha -mε -nu oo, we mü -dudu -nu oo, "dhidhεyaame -nu oo, mεzëmε -nu bha 'wii 'dho -da Atanna -bha -gblüädhdhëkëdhε 'gü.

11 'Sa 'pë 'ö mε 'bha -nu 'wo ka kpö 'gü

□dεε 'wo gun- 'ka 'yö bha. "Κεε 'yö Atanna □ya ka "zu, 'yö □ya kaa- 'wɔn yaa bho ka -bha, 'yö □ya ka kē "slüöslü ö wëëdhö, 'yö □ya ka -ya ö -bha -ya 'gü, 'yö □ya ka -bha za dhi ka -bɔ kwa Dëmε Yesu Klisi 'ka -sü -wɔn 'gü. 'Sa 'wɔn -sengbɔ -nu "pεpε 'ö -kē ka -dhe "dhü bha -ya -kē 'ö -bha 'Nii- "slüöslü bha □nē- -kɔ 'ka.

'Wɔn 'ö -gban mε -dɪ -dhidhewɔn kē -sü -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

12 □Ya 'go- 'dhe bha- 'gü, mε 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'wo- pö: «Mε □ya bɔ Yesu 'ka, 'wɔn "bu 'wɔn 'ö -dhi mε -dhe 'mε- -mɔɔ -bha 'ö mε -ya -kē», □iin, -yö -mɔɔ -bha 'nu 'ö -kē □dhe -kɔ bha- 'dhö, "kεε 'wɔn □gban □nē- □trɔɔn -sē 'yaa kē mε -bha. □Ya 'go yö -zē 'gü, aa" □ni 'ö 'a □mɔɔ- -bha -zianwo 'nu 'a n -dhidhewɔn □gban -kē, "kεε 'mii 'dho □mɔɔ- -bha kö 'a n -dɪ -da pē "bu pē 'bha -gɔ □dhuëngdhe -zē 'gü 'zü.

13 □Ya 'go yö -zē 'gü, ka- -pö -nu wo □dhe Atanna -yö -bhöpē -da mε "gblüüdhe □nē- -dhe, 'yö mε "gblüüdhe -da 'pö -bhöpē -dhe.» A- -pö ka -dhe □dhe -yö "dhü tean- 'ka, "kεε pē □ple bha Atanna -dho -a □gban 'gü see-. "Kεε kwa -dhü 'kö Atanna -ya -da bha 'yii- -da -zua zē -sü -dhe. -Ya -da kwa Dëmε □nē -bha 'ka, 'yö kwa Dëmε -dɪ 'pö- -ya kwa -dhü bha- -mε 'ka.

14 Atanna do 'ö kwa Dëmε -bö 'ö go ga 'gü bha 'zü □nē dho kwa -bö 'pö 'ö 'kwa go ga 'gü -a -bha 'gügbüüdhe -bha.

15 "Εεn 'yaa ka "yaan □dhe 'ka bɔ Klisi 'ka kö 'ka -kɔ 'ö- -bha 'do 'do, 'ka kē □dhe Klisi daɔ -nu 'wo- bha □nē- 'dhö bha -ee? □Ya kē "dhü mε- -mɔɔ -bha 'ö mε- Klisi daɔ -nu bha- "pεan 'bha sü 'ö mε -ya -gla -zuadhe daɔ 'gü -ee? -Abin!

16 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'mε 'ö waa -zuadhe -a -nu -bha sεε" 'dhö -kē do, kö weng □wa kē mε -dhü do 'ka □naa bha. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zē -sü 'ka Atanna -wɔ 'sëëdhe 'gü dhe waa- gɔn -a -nu -bu 'gü □dhe: «□Ya kē "dhü kö mε □ple bha □wa kē mε -dhü do □nē- 'ka bha.»

17 "Κεε 'mε 'ö -kplü kwa Dëmε -bha kö weng □wa kē do Atanna -bha "dhi 'gü □naa bha, ('wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö □dhe mε 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö Klisi daɔ 'sü kö -ya kē -zuadhe daɔ 'ka bha 'yö bha).

18 -A -kē "dhü -sü -wɔn 'gü, -ka □dua -zua zē -sü -gɔ! -A 'klɔɔ- -mü □dhe 'wɔn yaa suu "pεpε 'ö mε ya -kē -zua zē -sü -zē zian 'gü, 'yaa zun mε kwi -bha. "Κεε mε "bu mε 'ö 'ö -gen -da -zua zē -sü 'gü, kö -yö 'wɔn yaa kē sië 'ö -dɪ -dhü □nē- 'ka bha.

19 "Εεn 'kaa- 'wɔn □nē- do □dhe ka kwi 'gü -dhe bha Atanna -bha 'Nii- "slüöslü 'ö- nu ka -dhe 'ö ka 'gü bha- -yεa □nē bha -ee? -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -yö kē ka "yaan □dhe 'kaa ka -dɪ -gɔ.

20 -A 'klɔɔ- -mü □dhe "saa- 'ö Klisi -ya bho ka -wɔn 'gü bha- □bhlëë -kē 'kpii- -kɔ "sinma 'yaa 'dhö. □Dhe 'ö "dhü, -ka ka -dhü bha- 'kun -sē kö Atanna 'tɔ- bhɔ- -bha.

7

'Wɔn 'ö -gban dhe 'sü -sü "εεn gwaan- 'kpɔ -sü -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

1 □Ya 'go- 'dhe 'kö bha- 'gü, 'wɔn 'ka 'sëëdhe bɔ n -dhe -a -wɔn 'gü bha □nē maa- -yɔ bɔ bha. 'Pē 'a dho- pö ka -dhe yö -mü □dhe: -Yö -sē kö gɔɔn- 'ya 'dho dhe 'sü.

2 "Κεε □dhe 'ö -kē □dhe -zua zē -sü □nē □ya 'sɔ bha, 'mε 'ö "dhü -a dhe 'sü -sü "εεn -a gwaan- 'kpɔ -sü fië- -dhö, kē "dhü kö 'ka 'dho -da -zua zē -sü 'gü.

3 Mε □ple 'ö □wa bo wo 'ko 'sü -sü 'ka, -a -dheä -bha □dhe 'mε 'ö "dhü -a -bha 'ö -gban -bha -ya kē 'ö kē -kɔ -ta. Kö gɔɔn- 'ö 'dhö 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -bha dhebhɔ -ya -dhe 'ö -gɔn, kö -ya 'gü -wɔn kē- -dhe. Kö dhebhɔ -dɪ 'pö -ya kē □dhe -kɔ do bha- 'dhö.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe dhebhɔ 'ö □ya bo gwaan- -zē 'kpɔ -sü 'ka, kö- -dhü 'yaa- -dɪ -bha 'ka 'zü tongtongdhö kö yöö 'pē 'ö -dhi -dhe -a kē- 'ka. Kö- -dhü □ya kē- -bha gɔn □nē- -bha 'ka. Gɔɔn- -dɪ 'pö, -a -dhe 'yaa -bha □dhe 'wɔn 'ö -dhidhe -ya kē 'ö -dhü 'ka, -a 'klɔɔ- -mü □dhe □ya bo dhe -zē -sü -sü 'ka kö- -dhü □ya kē- -bha dhebhɔ □nē- -bha 'ka.

5 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho "kan ka 'kwëë- 'ö 'mε 'ö "dhü 'ö -wɔ 'ö -dɪ -ta, kö 'yii kē "tüng 'ka- -ya 'kwëë- -kē kö 'ka- 'sü 'ka bhεa" 'ka Atanna -dhe -a 'ka. □Ya kē □dhe "tüng 'ka- -ya 'kwëë- bha □ya bo ziö -sü 'ka, kaa- sεε" -yö kē do 'zü -deewo,

kë "dhü kö 'kii □moo ka zuë" -kun ka -bha -sü -bha, kö Sotraan 'ya 'dho "kpëngg- kë ka -go ('ö 'ka -da Atanna "dhiü □dhe -ko bha- 'dhö).

6 -A pö 'a- wo "dhü bha 'yii kë 'tong- 'ka kö 'a- -ya. -Yö -gleng □në- 'ka 'yö 'a- -da ka -bha.

7 Mang -zian -zë -yö n "piü 'nu □dhe dhe 'yaa n -go -ko 'ö- 'gü ya me □gban -wo kë □dhe n 'dhö. "Këë 'me 'ö "dhü -a -bha gbaodhe 'ö Atanna -ya -kë -go -yö -dhö. Me 'bha -bha 'dhö -ko 'bha 'gü, kö me 'bha -dɪ 'pö- -bha -yö -ko "wëë 'bha 'gü.

8 "Këë 'me 'kö wo -zë 'wii dhe 'sü □kö, "ëen 'ö 'wii gwaan- 'kpo □kö "ëen 'zü 'ö □wa □gean bho, wo -zë a -dhio -do -nu -ta, □dhe -a -nu -to □dhe n 'dhö -sü fië- -dhö.

9 "Këë □ya kë 'zü □dhe -a -nu -ko 'yii □moo- -nu zuë" -kun wo -bha -sü -bha, -wo woo- dhe 'sü wo, "ëen -wo woo- gwaan- 'kpo wo. -A 'kloo- -mü □dhe dhe 'sü -sü, "ëen gwaan- 'kpo -sü -zë fië- -dhö zuëdhiütëë yaa 'gü yaa -ya me -bha -sü -zë -bha.

10 'Me 'ö □wa bo bo -sü 'ka Yesu 'ka, 'ö dhe 'dhö- -nu -go "ëen 'ö 'wo gwaan- -bha, 'wön 'a- 'tong- do- -nu -dhe ('ö mang -zian -zë 'mii- do "këë 'ö kwa Dëme □në- do), yö -mü □dhe kö dhebho 'ya 'dho 'go gwaan- bha tongtongdhö.

11 □Ya kë 'zü □dhe □ya gwaan- "kan, 'ya 'dho gwaan- -dee 'kpo. Gwaan- 'kpo -dhö -zë □ya kë- -bha, -a -dheä -bha □dhe -yö 'dho 'ö -gön zii □në- □kee-. Kö göön- dɪ 'pö 'ya 'dho 'ö -bha dhebho bho "bü tongtongdhö.

12 □Ya 'go yö -zë 'gü, me -kpeä 'wo to, -dhio 'dhe 'a- do sië- -nu -ta ya (mang □dede □në 'a yö -zë do sië, kwa Dëme 'yaa -mü), □ya kë □dhe 'me 'ö 'dhang bho Yesu -wön "dhiü, dhebho 'ö 'yaa 'dhang bho -wön "dhiü □ya kë- -go, kö- dhebho 'kö bha yö -zë 'yii "kan göön- bha- -bha, -a -dhe 'yaa- -bha □dhe -a -me -ya dhebho bha- bho "bü.

13 -Kö do bha- 'gü 'zü, □ya kë □dhe dhebho 'ö 'dhang bho Yesu -wön "dhiü □ya kë göön- 'ö 'yaa 'dhang bho- -wön "dhiü -a -go, kö göön- 'kö bha 'yii- dhebho bha- bho "bü, yö -zë 'ya 'dho bo- 'ka.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe dhemedë suu 'ö "dhü bha kö □ya □yoon Atanna "soo -a -bha dhebho 'saa- 'gü -a -kë -a -bha dhebho 'ka -sü 'gü. -Kö do bha- 'gü, dhebho 'ö yöö -dɪ 'pö 'yaa 'dhang bho Yesu -wön "dhiü, -yö -yoon Atanna "soo -a -kë göön- 'ö 'dhang bho- "dhiü -a -bha dhe 'ka -sü -wön □në- 'gü. 'Yaa yö -zë 'ka 'nu kö Atanna -bha 'dhuë- 'yii 'dho- -nu -bha 'në -nu 'kun -a wëëdhö, "këë 'sa kö yö -zë -yö 'ö -ko -ya -sü 'ka- -nu -bha.

15 □Ya kë 'zü □dhe me -gao □ple bha- me 'dhe 'ö 'yaa 'dhang bho Yesu -wön "dhiü □në- "piü □dhe 'ö "kan 'ö "teado -bha aa, -ëë! kö zian- "puu yö -zë 'gü. □Ya kë yö -zë 'gü "dhü, kö me 'dhe 'ö bo Yesu 'ka bha- -kpla -gen 'yaa 'dhö. -A 'kloo- -mü □dhe Atanna -yö kwa -dhe kö 'kwa 'go zuëdhiütëë □në- 'gü kö 'kwa -toseä kë kwa 'flëë- 'gü.

16 Pë "pepe 'a- pö "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'kö dhebho i -bha gön dho dha bhi □në i 'ka 'dee- 'wön do? "ëen 'kö göön- i -bha dhebho dho dha bhi □në i 'ka 'zü, 'dee- 'wön do?

17 □Ya 'go yö -zë 'gü, -dhio 'dhe 'a- do ka -ta yö -mü □dhe kö -ko 'ka- 'gü 'do 'do, 'me 'ö "dhü Atanna 'dhö i -dhe kö i -ko 'ö- -bha bha 'i 'to- -bha. 'Tong- 'a- do Atanna -bha 'kodhigüme -nu -dhe 'a -ziö 'ka 'yö bha.

18 'Me 'ö Atanna 'dhö i -dhe kö 'bha 'go 'gbannë 'gü 'nu □dhe Zuifö -nu 'dhö, -bhö 'to -ko bha- 'gü 'bha 'dho- pö 'zü -deewo bhii kë -kplëë 'ka. 'Me 'ö Atanna -yö i -dhe kö i -tun -kplëë 'ka 'pö, -bhö 'to "dhü, 'bha 'dho- pö □dhe □dhe 'ö □ya kë "dhü bhii 'dho 'gbannë 'gü.

19 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'wön 'ö "gbu- -bo Atanna 'ka -sü bha- 'gü 'yaa -mü -go 'gbannë 'gü -sü "ëen -to -kplëë 'ka -sü -zë 'ka. Yö -mü -a -bha 'tong- -nu □bhlëë -ya -sü □në- 'ka.

20 -A -dheä -bha □dhe 'me 'ö "dhü Atanna 'dhö- -dhe kö -yö -ko 'ö- -bha 'yö 'to- -bha.

21 Atanna 'dhö 'me 'ö i -dhe kö i □dhuëng 'ka, -a -zögondhe 'ya 'dho kë i -bha. □Ya kë 'zü □dhe i -da i -dɪ -ko -bha "slë -zë □ya □slöo, 'bha 'dho -kpla, -bhö -a kë kö i -da i -dɪ -ko -bha.

22 'Pë ö -kë 'yö 'a- pö "dhü bha- 'kloo- mü □dhe 'me ö to □dhuëng 'ka ö kwa Dëme -ya -dhe kö -yö bɔ ö 'ka, kö- me -bha □dhuëngdhe □ya yën □në- wo kwa Dëme 'saa- 'gü bha. -Kɔ do bha- 'gü 'pö 'me ö Klisi -ya -dhe kö 'yaa □dhuëng 'ka, kö □ya kë □në- wo- -bha □dhuëng 'ka 'pö bha.

23 'Pë ö Atanna -yö ka -gɔ -ta dho- 'ka bha- □bhlëe- 'kpii- -ziisü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho- pö 'ka □dhuëngdhe kë me "bhu- -nu -zë -dhe.

24 -Kɔ ö Atanna -yö ka -dhe ö 'ka bɔ- 'ka kö ka- -bha, 'me ö "dhü -yö -tosea kë ö -bha -kɔ 'gü n dheebhang -nu.

'Wɔn ö -gban □gean -nu waa- 'me 'waa gwaan- -bha "εen ö dhe 'yaa- -nu -gɔ -a -nu -wɔn -bha -a -dhiang ö Pɔdhö -ya zë

25 -A 'dhe ö -gban 'me 'waa gwaan- -bha "εen ö dhe 'yaa- -nu -gɔ -a -nu -wɔn -bha, kwa Dëme 'yii 'tong- 'bha dɔ n "dhi kö 'a- dɔ- -nu -dhe, n dheebhang -nu. "Kεε n -bha kö n -zɔ "piü a -dho pö -zë wo, -a 'kloo- mü □dhe 'mii kë "wlaa- me ö 'waa- wɔ -ya 'kloo- "dhiü -a 'ka -gasite ö Atanna -ya -kë n -dhe bha- -wɔn 'gü.

26 □Dhe ö -kë □dhe "töng ö nu sië bha -yö -dho kë "gbu- bha, n -bha ö n 'gü -së yö -mü □dhe kö gɔɔn- 'i 'dhö, 'i -kɔ ö -bha kö 'i 'to- -bha.

27 Kö □ya kë □dhe dhe 'dhö i -gɔ, kö 'bha 'dho- bho "bü. 'Kö □ya kë 'zü □dhe dhe □në 'yaa i -gɔ, kö 'bha 'dho- pö 'i- 'sü.

28 'Kö 'zü maa- pö "dhü, "kεε 'me 'bha dhe 'sü kö 'bhii 'wɔn yaa kë tongtongdhö, -εε 'me □ya gwaan- 'kpɔ 'zü kö 'yii 'wɔn yaa kë tongtongdhö. "Kεε -a pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- mü □dhe 'yaa n "piü □në- wo □dhe zuëdhiütεε ö "kpung □taa yö bha -yö 'ma- -nu -bha. -Yö n "piü □dhe 'a- -nu dha yö □në- gɔ.

29 N dheebhang -nu, 'ma- pö "dhü kö a- pö -tosea ö "kpung □taa yö bha- "dhiü 'to "töng □në 'yaa □gblëen 'zü. -A -wɔn 'gü □ya 'go □dεε 'gü, kö 'me ö dhe 'dhö- -nu -gɔ -wo kë □dhe dhe 'yaa me -gɔ, kö- zuëdhiütεε 'ya 'dho kë- -nu -bha ö -ziö mü. ("Kεε kö -wo kwa Dëme -wɔn bha □në- kë woo- -tosea -gɔ 'ka).

30 Kö 'me 'wo 'gbu bɔ sië -wo kë □dhe 'pë 'waa 'gbu bɔ sië- 'dhö, kö 'me ö -nu

□nii 'dhö -da sië -wo kë □dhe 'pë- -nu □nii 'yaa -da sië- 'dhö. Kö 'me □wa pë 'dho ö- -nu -gɔ kö -wo kë □dhe 'me 'pë 'wo- dho bha 'yaa- -nu -gɔ -a 'dhö.

31 Kö 'me 'wo wo "dhia bho sië "kpungtaapë -nu 'gü -wo kë □dhe 'pë □wa wo "kian 'kpɔ- 'ka -a 'dhö, -a -gen -mü □dhe "kpungtaadhe ya me □yaa- -ga "sëngdhö kwa dɔ -kɔ ya- 'gü, me -ya 'wɔn -dɔ □dhe -yö 'dho sië ö "dhiütodhe 'gü.

32 'Sa a- -kë "dhü kö zuëdhiütεε □gban "pεpε □në -yö 'go ka -bha. -A 'kloo- -mü □dhe 'me ö dhe 'yaa- -gɔ -yö -ya kwa Dëme -gɔ -wɔn -nu □në -zɔgɔndhe -ta. Zian ö dho bɔ- 'ka kö ö "dhia- 'ma kwa Dëme □në- 'gü □në ö -dhe -mɔɔ.

33 "Kεε 'me ö dhe 'dhö- -gɔ, -yö -ya "kpung □taa -wɔn -nu □në- -fεε -ta, -kɔ ö dho kë- 'ka kö ö "dhia- 'ma ö -bha dhebho 'gü □në ö- □mɔɔ.

34 'Sa □ya kë "dhü kö- -me -yö -kplasü 'ka 'wɔn □plε □gban □në- 'gü bha. -Kɔ do bha- 'gü, dhebho "εen 'nëdhiëngnë ö 'yaa gwaan- -bha, -kɔ ö dho bɔ- 'ka kö ö -wɔn "dhia- 'ma kwa Dëme 'gü □në ö- -dhe □mɔɔ. -A -gen -mü □dhe kö -ya "piü □dhe ö ö -kɔ waa- ö -gen □gban □në- "kplëng bho- -bha do, kë "dhü kö ö "dhia- 'ma- 'gü -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü. "Kεε me 'dhe ö gwaan- -bha -yö ö -zɔ -gɔn "kpung □taa -wɔn -nu □në- 'ka, -kɔ ö dho- kë- 'ka kö ö -dho -yö ö -bha gɔn kë 'yö- -zian □mɔɔ.

35 A- -pö "dhü kö -yö kë ka □në ka -gɔ -së, 'yii kë "kpënn- -kë ka -gɔ -sü 'ka. A- -kë "dhü kö 'ka ka "töng 'go 'wɔn □gban -wɔn □gban □në- 'gü kö ka "ta -kɔ -yö dhi kwa Dëme -bha zian bha- -ta, kö 'ka 'to -kplü -sü 'ka- -bha kpënnkpënnghö.

36 -A 'dhe ö -gban 'nëglɔɔn -nu -bha -bha, □ya kë □dhe me □ya □slɔɔ- -nu kpö 'gü kö dhe ö yöö- 'sü ö dɔ sië- -gɔ bha, -kwaa -zü -sü □ya kë- 'gü 'ya-, -a "sika □ya kë- 'gü, -a 'dhang bho -sü 'yii kë- "dhiü □dhe ö -kɔ -dho □mɔɔ ö zuë" -kun ö -bha -sü -bha, □yaa- pö ö -dho ö dhi "yɔɔ bha- 'sü aa, -εε! Kö -ya -kë -së, -wo wo 'ko 'sü. □Yaa- kë "dhü kö 'yii -da Atanna "dhiü.

37 "Kεε 'yii kë -zë wo "dhü, □ya kë □dhe -a 'nëglɔɔnnë 'dhang bho -sü □ya kë- "dhiü 'kpakpadhö □dhe ö -mɔɔ -bha ö ö "klu kun, -a "sika 'yii kë- 'gü, □yaa- pö 'yii

'dho dhe 'sü, kö -ya -kë -së 'ö ziö mü. "Κεε -yö 'kun bho- -me □në- 'gü kö -ya 'kun ö 'nii- 'ka, 'ya 'dho kë με -wυ "dhiü -wön 'ka.

³⁸ □Ya kë "dhü, kö 'me 'ö ö dhiyoo sü -ya -kë -së. "Κεε 'me 'yii ö -bha 'sü 'pö kö -ya -kë -së 'ö -ziö mü.

³⁹ -Ya 'go- 'dhe bha- 'gü, dhebhoo suu "υυ suu 'ö gwaan- -zë -bha kwa Dëme -bha zian -ta, -a -bha gön 'yii ga -zë wo □kö kö -yö -tun -kpla 'gü. "Κεε -a -bha gön □ya bo ga -sü -zë 'ka kö -kpla □ya 'go- -bha. -A 'kloo- -mü □dhe kö -yö -moo -bha □tön 'ö -ya me "υυ me 'ö -dhidhe -a -go, "ni kö- me -yö -bhea Atanna -dhe -me -zë 'ka.

⁴⁰ "Κεε □ya 'to ma -zë n -bha -bha, -a -me -todhüsü 'ö 'yaa gwaan- -dee 'kpo -a fië- -dhö. 'Sa -yö n 'gü □dhe Atanna -bha 'Nii- "slüslü bha -yö mang -dī 'pö n 'gü.

8

'Wön 'ö -gban wü 'wo "saa- bho- 'ka -dhökëpë -nu -dhe -a -bhö -sü -wön -bha -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ -A 'dhe 'ö -gban dheε" 'dhe 'ka- kpo n -go 'ö -gban wü 'wo- zë -dhökëpë -nu -dhe -a -bhö -wön -bha bha- □yoo 'ö maa bo ka -go yö -mü □dhe:

'Wöndome -mü me □gban kwa 'ka "dhü tean- 'ka □dhe -ko 'ka- pö- 'ka bha- 'dhö. "Κεε me -dī -sü 'wöndome 'ka -sü bha -yö -dī -sü 'kpii- □në- -da me 'gü, "κεε -dhö -zë -yö me -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü 'bha □në- -da 'gü 'ö dho- 'ka.

² -A -wön 'gü, me -zian 'ö ö -zu 'gön sië □dhe yö -zë 'ö 'wön -do, "κεε kö- -me 'yii- do kö □dhe -ko 'ö- -dhe 'dhö- -bha 'nu □dhe -ya do- 'ka -a 'dhö.

³ "Κεε 'me 'ö Atanna -zë -dhö -ya -kë, -ya -me -do.

⁴ 'Kwa zun -dhökëpë -nu -wön -bha □tön. 'Pë 'a dho- pö ka -dhe 'wön bha- 'gü yö -mü □dhe me □gban kwa- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe -dhökëpë -nu 'wo "kpong □taa bha "wlaapë -nu -mü. □Dhe Atanna -zë -yö "dhü do.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'kö 'zü pë 'bha -nu □wa □slöo "kpongtaadhe ya- 'gü "εεν dhang- 'gü -dhe -nu 'gü kö me "bhü- -nu -wa -dhökë □dhe Atanna 'dhö, 'kö 'zü 'wo -kë 'gbe -ko "υυ

-ko 'ö- 'gü, 'sa pë -nu 'wo- -nu -dhökë "dhü bha waa- me -gödhüme -nu bha -wo -dhö "dhü tean- 'ka,

⁶ "κεε yö -zë □gban 'gü, kwa -zë kwa -bha Atanna -yö do, Atanna 'ö pë □gban "pεε suu -da bha □në kwa Dë 'ka, yö □në 'kwa -ya -sü 'ka- -bha -ya 'gü, kwa Dëme -yö "dhü 'pö do, yö -mü Yesu Klisi 'ö- -ko "gbluo 'dhö pë "pεε 'ö Atanna -ya -da -a □gban 'ka, 'ö 'kwa -tosea kë sië- 'saa- 'gü bha □në- 'ka.

⁷ "Κεε -a 'wöndöthe suu bha 'yaa me □gban -go. Me 'bha -nu -wo mü 'ö □wa -dhökëpë -nu -wön 'gü do 'nu -bleesü -ziisü. -A -wön 'gü, □wa 'dhang bho kwa Dëme Yesu -wön "dhiü "κεε yö -zë □gban 'gü, wü 'wo- zë -dhökëpë -nu -bha bha 'wo- -bhö sië -yö -bhö -nu 'gü "saapë -bha, □ya kë "dhü yö -kë -nu 'gü □dhe 'wa -da Atanna "dhiü, 'yö- -nu zuë" 'yaa 'waanu -a -bhö -sü 'gü, yö "suü 'dhö -kë -nu 'gü.

⁸ 'Sa -bhöpë -zian 'ö "dhü kö -yö kë □dhe 'me 'ö □yaa- -bhö -ya -me -wön "dhia -ma Atanna 'gü -sü 'bha □në- -da 'gü 'yaa -mü. 'Kwa- -bhö, kwa 'bha 'yaa -da -ta, "εεν 'kwii- -bhö, kwa 'bha 'yaa "kan- -ta. -Kö do 'kwa- -bha 'yö 'kwa dho 'to- -bha Atanna wëëdhö.

⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me 'dhe ka -zë "saapë 'yaa ka "kian 'ka 'zü bha -kaa kë ka 'suan- 'ka kö 'ka 'dho 'me 'wo -tun "saapë -kian 'gü bha- -nu kë -da Atanna "dhiü -me 'ka.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe bhi 'ö bhi -zë 'i i -dī 'gü pë do -me 'ka, 'ö "saa- pë -bhö -sü "suü 'yaa i 'gü bha, -a "suü 'dhö me 'kö- 'gü □ya i yö kö i wü -bhö sië □gebho -ko 'gü kö yöö- -bhö 'pö "κεε 'sa kö yö -zë -ya -bhö "suü 'ka, kö -yö ö -zu 'gön sië □dhe 'ya -da Atanna "dhiü.

¹¹ □Ya kë "dhü kö i dheebhang 'ö- "kian -bhö -sü "suü 'dhö -tun 'gü bha- 'gü yöö see- Atanna wëëdhö i -bha i -dī -sü pë do -me 'ka -sü bha- -wön 'gü, 'sa kö Klisi -yö -ga 'pö yö □në- -wön 'gü.

¹² -Gleng 'ö- suu 'dhö bha 'me 'i- -kë i dheebhang 'ö "saa- pë -bhö -sü "suü 'dhö -tun 'gü -a 'ka, kö- -me -yö zun zü 'ka, kö i- -kë Klisi □në- 'ka bha.

¹³ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö mang Pödhö -me -zë 'a dho n bo -bhöpë suu 'bha 'ö mü, 'ö

'ma- -bhö 'ö dho n dheebhang zun zü 'ka (Atanna -bha zian -ta) bha- -bhö -sü 'ka bha 'yö bha. 'Mii 'dho wü suu bha- -bhö yö □nē- -wɔn 'gü tongtongdhö kē "dhü kö 'ma 'dho kē n dheebhang -pö -mε 'ka.

9

1 "Ɛεn -yö ka 'gü □dhe 'ma- kē "dhü kö 'maa □mɔɔ □nē- wo- -bha 'nu kö 'a- -bhö -ee? -Abin! Yesu -bha bɔmε -mü n 'ka! N "yanga □plε 'ö n -gɔ -bha ya -yö kē -kpan kwa Dēmε Yesu bha- -bha! □Ya 'go mü, kaa □dede -zian 'ka bha □nē 'ka n -kɔ "gblɔɔ 'ka kwa Dēmε -bha zian -ta!

2 'Kö 'zü □ya kē -zianwo □dhe mε 'bha -nu 'dhang bho -sü 'yaa n "dhiü □dhe Yesu -bha bɔmε 'dhö, "kεε ka -zē -a -dheα -bha □dhe 'ka n dɔ- -bha. -A 'klɔɔ- -mü □dhe ka □nē 'ka □dhe n -kɔ "gblɔɔ 'dhö kwa Dēmε -bha zian -ta ka -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'gü. □Ya kē "dhü kö ka -zē -a -dheα -bha □dhe 'ka n dɔ □dhe -a -bha bɔmε 'dhö.

3 'Pē 'a dho- pö 'mε 'waa 'dhang bho n -kē Yesu -bha bɔmε 'ka -sü "dhiü bha- -nu -dhe 'yö bha.

4 "Ɛεn 'yaa ka 'gü □dhe a -mɔɔ -bha 'nu 'pö 'a n -bhöpē waa- n müpē -gbadhε Atanna -bha mε -nu -gɔ 'pö □dhe mε -kpεα 'dhö -ee?

5 A -mɔɔ -bha 'nu 'pö 'a kwa -bɔ kwa Dēmε 'ka "yɔɔ -nu bha- 'bha sü dhe 'ka 'ö dho n dɔ "ta 'gü 'ö kē n -gɔ 'pö □dhe -kɔ 'ö kwa Dēmε Yesu -bha bɔmε -nu -kpεα oo, a dheebhang -nu oo, "Ɛεn 'zü Piεdhö -nu 'wo- kē siē- 'ka bha- 'dhö.

6 "Ɛεn yaa Baanabasö -zē yi- -mεε □nē- -kē 'yö yi -zē 'yi yē □nē- -kē 'yö 'yi gun -na pē -bhö?

7 "Ɛεn 'ka- ma do □dhe 'mε 'ö "sɔdha -dhe 'gü -yö ö -zu 'ö -dɪ -gong 'gü -yi □nē- 'ka -ee? "Ɛεn 'zü □dhe mε 'bha -yö 'bhlaa- -kpɔ 'yö 'yaa- 'gü -pē -bhö -ee? "Ɛεn 'ka- ma 'zü do □dhe -tuü -maakēmε 'bha -yö -ya -tuü -gɔ "dhiü 'yö 'yaa- 'yɔnyi 'bha -zian mü -ee?

8 'Ma- pö "dhü 'ya 'dho kē ka 'gü □dhe 'pē 'ö mεbhüdhe □nē- bho ö -dɪ 'gü -a 'dhö. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zē -sü 'ka "dhü 'pö Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya -ben zē bha- 'gü.

9 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna -bha 'tong- bha -yö -ben zē -sü 'ka- 'gü (Zuifö -nu yi -bu 'gü) □dhe:

«'Bha 'dho -du 'ö i -bha -mlü slēē- siē -a "dhi 'kun.»

-Yö ka 'gü □dhe -du -nu □dede □nē Atanna -yö -ya -a -nu -wɔn zuēn -ta "dhü bha -ee?

10 -Yö kē ka "yaa □dhe 'yii "wɪ mε "wεε 'bha 'ka, -yö -wɪ kwa □nē kwa 'ka, -yö -zē kwa □nē kwa -wɔn -dhe 'yö- pö -wa -ben zē ö -gɔ 'tong- 'sēēdhε 'gü □dhe:

«-A -dheα -bha □dhe 'mε 'ö -mlü bɔ siē -yö ö -zɔ yö- -bhö -sü -dhe.

"Ɛεn 'zü □dhe 'mε 'ö -mlü slēē- siē

-a -mε 'dhang bho -sü kē- "dhiü

□dhe 'yii 'dho 'go- 'gü ö kaɔ "fiē.»

11 □Ya kē "dhü, kö 'mε 'kö 'yi ya, nao -sē 'ö go Atanna "piü bha 'ö □dhe -mlü bɔ -sü 'dhö kö yi □nē 'yi nu- 'ka ka -dhe. Kö- -dheα -bha □dhe yi □nē 'yi ka □trɔɔn -bhö. "Ɛεn 'ya ka □kwengpē -bhö kö 'ya- "dhiü ziö -ee?

12 "Sanni mε "wεε -nu -zē -wo kē ka □trɔɔn bha- -bhö -mε 'ka □dεε, -yö n 'gü □dhe yi □nē yi -zē 'yi- -bhö -mε 'ka 'nu. "Kεε "wɪ 'ö 'yii- wo- -bha kö 'yi- kē "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'yaa yi "piü □nē- wo □dhe 'yi zian ta Klisi -bha nao -sē bha- -gɔ. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'yi 'wɔn □gban -wɔn □gban kun yi -bha bha 'yö bha.

13 'Sa -kɔ do 'ö- ('ka Zuifö -nu kwa wɔ -kɔ 'gü 'ö) 'mε 'wo yē -kē Atanna -dhɔkägüko 'gü 'wo wo -bhöpē □slɔɔ- 'ka mü, 'ö 'mε 'wo wo -bha -kē -a -bha "saa- -bho -ta -gwē "klɔ -ta 'wo wo -bha □slɔɔ- 'ka mü 'pö 'ö 'ka- dɔ bha,

14 kwa Dēmε -yö ö -wɔ -kpɔ 'ö -bha naɔdɔmε -nu -bha 'pö -kɔ do bha □nē- 'gü □dhe -wo wo -bhöpē mɔɔ- ö -bha nao dɔ -sü bha □nē- 'gü.

15 "Kεε ma -zē n "tɔ -zian □nē 'yii kē n -duε 'ö "dhü bha- -wɔn -bha. 'Sa -a -ben 'a- zē siē ya 'mii- zē "dhü kö 'a n -dɪ □bhlēē -gbadhε kē "dhü kö 'ka- kē n -dhe. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -a kē 'ö 'mii- wo "dhü bha- □bhlēē 'ö n -bha -yö -ziisü. N ga -sü fiē- -dhö -a -bho n -bha -sü -bha. 'Tɔ -sē 'ö- 'ka n -bha bha- -bho n -bha -mε 'yaa 'dhö.

16 -A -gen -mü □dhe n -bha Atanna -wɔ 'a- pö siē bha game 'gü -wɔn 'yaa -mü. -Zun "dhiü -mü. 'Maa □mɔɔ- -bha kö 'a n

'to 'kun- 'gü 'wɔn 'ö- 'gü bha 'yö bha, 'mii-
kë "dhü 'yaa n -bha -së.

17 □Ya kë 'nu □dhe 'wɔn 'ö ga □në wo n
'gü 'yö 'a- kë sië yö -mü, kö a -mɔɔ -bha 'a
n "töng -kë □saa -wɔn 'gü, "këë □dhe 'ö -kë
□dhe -yö -kpla "bhëë □në- 'ka 'yö n -bha, a-
kë sië yö □në- -wɔn 'gü kö -yö 'go n -bha.

18 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö n "tu 'yaa n □saa
-wɔn -bha bha 'yö bha, -a -gen -mü □dhe
n □nii 'ö -da kö a Atanna -bha □naɔ bha-
do sië "wëwëë a □ziö- 'ka bha □në □dhe
n □saa 'dhö.

19 ('Sa -a kë 'a- wo "dhü bha) □në- -wɔn
'gü 'yö 'maa mē 'bha -gɔ 'kun 'gü, "këë
'yö 'ma n -dɪ kë mē □gban "pɛpɛ -bha
□dhuëng 'ka kë "dhü kö n -kɔ □mɔɔ mē
'gbë □dede -bha (Yesu -dhe).

20 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'ma kë Zuifö
-nu kpö 'gü a -tosea -kë □dhe Zuifö -nu
'dhö kë "dhü kö n -kɔ □mɔɔ- -nu -bha.
'Maa Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya -ben
zë bha- -gban □wlöö 'zü, "këë 'sa 'ma kë
'mē 'wo 'tong- bha- -gban □wlöö -a -nu kpö
'gü, a -tosea -kë □dhe 'mē 'ö 'tong- bha-
-gban □wlöö, -a 'dhö kë "dhü kö yeng- -nu
'yi □mɔɔ- 'gü.

21 'Mē 'waa 'tong- bha- 'gü Atanna -gɔ
'ma kë- -nu kpö 'gü, 'yö 'a -da 'pö- -nu
kwi 'gü, kë "dhü kö n -kɔ □mɔɔ- -nu -bha.
'Ma- pö "dhü kö 'mii- pö □dhe □ya kë "dhü
kö 'maa Atanna -bha 'tong- □bhlëë -ya.
-Abin! -A -gen -mü □dhe a Klisi -bha 'tong-
-gɔ -kpla 'gü.

22 'Ma kë 'zü 'mē 'ö- -nu -gen 'yii "së 'kun
□kö Atanna -bha zian -ta bha- -nu kpö 'gü,
a n -dɪ -kë □dhe -a -nu 'dhö kë "dhü kö -wo
bo n 'ka 'pö. A n -dɪ -dhi mē □gban "pɛpɛ
suu -dhe -kɔ bha □në- 'gü kë "dhü kö □ya
kë -kɔ "ɒɒ -kɔ 'ö- 'gü, "këë kö n -kɔ -yö
-mɔɔ mē ga 'bha -zë -bha kö -wo dha.

23 'Wɔn "pɛpɛ bha a- □gban -kë "dhü
Atanna -bha naɔ -së bha □në- -wɔn 'gü kë
"dhü kö- -bha 'dhuë- 'ö- □keng- bha 'a n
-bha □slɔɔ- 'gü.

24 "Ëën -bëang 'wo- yi -dang □sië bha-
'sü -mē -nu 'waa kë 'gbë "këë mē do 'aa
mü 'ö -kë ga 'ka -ee? □dhe 'ö "dhü, -bëang
'ö Atanna -ya yi -da bha- 'sü -kɔ 'ka dho-
'sü- 'ka kö 'ka- ga 'sü □në -kaa bho.

25 Mē "pɛpɛ 'wo -bëang bha- sü "dhü bha
-wo wo "kian -kpö pë 'gbë □dede □në- 'ka

kë "dhü kö -bëang -yö dhi wo -gɔ kö 'wo 'to
'sü, 'sa kö 'to 'ö "dhü bha- -dhekpaɔ dhia"
'yaa 'dhö. "Këë kwa -zë 'kwa kwa "kian
bha- 'kpɔ "dhü, 'kwa- kpɔ 'wɔn 'ö- 'gü bha-
-dhekpaɔ dhia" -dhö. -A -gen -mü □dhe 'to
'ö kwaa- 'sü bha- -sü kwa -gɔ -mē 'yaa 'dhö
tongtongdhö.

26 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö □dhe
-bëang 'dhö kö ma -zë n -bha 'a- 'sü sië
bha 'maa- 'sü n -gɔ "piü 'kaa 'dho- 'ka.
"Ëën 'ö □dhe 'zü □dhe -kɔkpö -zuö -sü
'dhö kö n -bha 'a -zuö bha 'maa- -zuö
"bhluubhludhe "piü.

27 "Këë □gbaɔn □në 'a- wo n -dɪ -ta, 'yö 'a
n zuë" kun n -bha 'wɔn □gban -wɔn □gban
'gü, 'nii- yaa -dhe -bha, kë "dhü kö 'ma
'dho Atanna -bha naɔ bha- do mē -nu -gɔ
'ö 'wo -duë □slɔɔ- "piü 'ö ma -zë 'a dho 'a
□fië- 'gü.

10

*'Wɔn -zɔn 'ka 'ö Pɔdhö -ya -zɔn 'ö -gban
Izraëdhö -següme -nu -bha*

1 N dheebhang -nu, 'yaa n "piü □dhe
'wɔn 'ö kwa "bhëma -nu "dhiü □slɔɔ yi
'bha 'ka kö Moizö -ya -nu -dhe "dhiü bha
'ka kë- 'gü ka tii -bha. -A 'klɔɔ- -mü □dhe
'mē 'wo bha Atanna -bha "dhuu 'ö yöö
□dede 'ö gun -ya -sü 'ka- 'gü bha -yö -gun
-ya -sü 'ka- -nu □gban -ta □dhe 'ko 'dhö, 'ö-
-nu □gban 'wo dho 'wo □weeyi -zaɔndhö
-kan □dhe 'ko 'dhö.

2 -A -nu □gban -wo kë -bo Moizö 'ka -zu
-bho "dhuu waa- □weeyi bha- □bhaa -kɔ
bha □në- 'gü kö Moizö -ya -nu -dhe "dhiü.

3-4 -Bhöpë 'ö Atanna yöö □dede 'ö- bo-
-nu -dhe waa- "yi 'ö- -gɔ bhɔ- -nu -dhe
-gwë 'gü bha- -nu □gban -wo kë- -bhö 'ö
'wo- mü □dhe 'ko 'dhö. 'Sa -gwë -tɔn 'wo
gun "yi mü sië- 'gü "dhü bha -yö -gun "ta
'sü sië- -nu □keng-. 'Sa -yö -gun Klisi □në-
'ka.

5 "Këë yö -zë □gban 'gü kwa "bhëma
-nu bha- -nu 'kpii- -dhe □në- këwɔn 'yii
Atanna -zɔ 'kun. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wii
□loo- -nu 'dhodhe 'gü 'yö 'wo to "töng -ta
'wo ga bha 'yö bha.

6 'Sa 'wɔn -nu bha kë 'wo- wo "dhü bha
-wo -kë "dhü kö -yö kë kwa □në kwa 'wɔn
'suan- -bho -bha -pë 'ka, kë "dhü kö kwa

zuë" 'ya 'dho bho 'wɔn yaa kē -sü -bha
 □dhe -a -nu 'dhö.

⁷ Kö 'kwa 'dho- pö 'kwa Atanna 'to 'zü 'ö
 'kwa -ya □gebho -nu -dhökē -sü -bha □dhe
 kwa "bhema -nu bha- me 'bha -nu 'dhö
 □dhe -ko 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka Atanna -go
 'sëedhe 'gü -a 'dhö □dhe:

«□dhe 'ö □ya kē "dhö, 'yö Izraëdhö -me
 -nu 'wo 'yaanu

'yö 'wo pē -bhö 'yö 'wo we -nu mü,
 'yö 'wo □wlü 'wo zun "tan kē -sü -bha»
 bha- 'dhö.»

⁸ "Een kö 'kwa 'dho- pö 'kwa -da 'zü -zua zē
 -sü 'gü 'pö □dhe -ko 'ö- me 'bha -nu -wa -kē
 'ka 'yö- me "gblü -kaong □ple ga -yaaga -go
 to- 'gü -dhekpaoyi doseng 'ka bha- 'dhö.

⁹ Kö 'kwa 'dho- pö 'zü 'kwa kwa Dëme 'gü
 dan 'pö □dhe -ko 'ö- me 'bha -nu -wa -kē
 'ka 'yö □mlæ -ya -nu kun 'yö 'wo ga bha-
 'dhö.

¹⁰ Kö 'kwa 'dho- pö 'zü 'kwa -dɔn bho
 Atanna 'ka 'pö □dhe -ko 'ö kwa "bhema
 -nu bha- me 'bha -nu -wa -kē 'ka 'yö -a
 -bha "kië 'ö 'wɔn bho me 'gü bha 'ö nu 'ö-
 -nu 'gü □see bha- 'dhö.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhö bha- 'kloo- mü
 □dhe 'wɔn 'gbu- "pepe 'ö -wɔ -nu -ta "dhö
 bha -yö -kē "dhö kö 'kwa -gleng □nē- 'sü-
 -bha. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wo- -ben
 zē 'pö Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü bha
 'yö bha, kē "dhö kö -yö kē -dhio □nē- 'ka
 'me 'kwa bho sië kö -tosea yën "töng 'yaa
 □gblæen 'zü ya kwa -dhe.

¹² -A -kē "dhö -sü bha- 'gü, 'me i 'dhang
 bho -sü 'dhö i -dɪ "dhiü □dhe i 'ta -ko -së
 Atanna -bha zian bha- -ta, -bhö kē i 'suan-
 'ka kö 'bha 'dho zian 'to.

¹³ -A 'kloo- -mü □dhe ka 'gü 'ö Sotraan
 -ya dan bha -ya -dan "dhö me □gban "pepe
 -go, -a suu 'bha 'yaa 'dhö kö -wa pö- -bha
 □dhe 'yii wo me 'bha 'ka do. □Ya 'go yö -zē
 'gü, Atanna bha 'yaa -wu □ple pö, -yö -to
 ö -wu -ta. 'Yii 'dho "wɪ- -bha kö Sotraan
 -yö ka 'gü dan kö -yö ziö- 'ka ka faan 'ö ka
 'gü bha- -naa -ta. "Këe 'kö □ya kē -zianwo
 □dhe 'güdandhe □nē nu ka -ta, -yö -dho -a
 "slë kē 'ö 'ka □moo- -kun ka -bha -sü -bha,
 'ö 'ka dho- 'ka "dhö 'ka go- 'gü.

¹⁴ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, n dhooɔbhaame
 -nu, 'yö 'a dho- pö ka -dhe □dhe 'ka □dua
 □gebho -dhökē -sü -go bha 'yö bha.

¹⁵ -Yö n 'gü □dhe ka □kpao -sü, ka -moo
 -bha 'ka 'wɔn -nu -ya 'kloo- "dhiü, dhang
 'a- zē bha kaa □dede -kaa -ya 'kloo- "dhiü
 kö 'ka- -ga.

¹⁶ "Een -a -ga 'ka- wo bha □we, 'dhuë-
 'kwa- -gbadhe Atanna -go □sië kö 'kwa
 -ya -dhe do 'gü -a -bha -bhöpē "slüöslü
 bha- -bhö -dhe 'gü bha- 'kloo- -mü -mē 'ka?
 'Kwa- we bha- mü 'kwaa- kē "dhö kö 'kwa-
 mü kö -a 'dhuë- bha -yö kwa 'kun Yesu
 □yɔɔn 'ö □wennng kwa -wɔn 'gü bha- 'saa-
 'gü -ee? "Een -a 'bluu- 'kwa- 'gü -gblü sië
 kwa 'ko -ta bha □we? 'Kwaa- kē "dhö kö
 -yö kē -a kwi 'ö wü kwa -wɔn 'gü bha □nē-
 "blæen- 'ka -ee?

¹⁷ -Kö do 'ö 'bluu- 'dhö- -bha "dhö do
 "këe 'ö- "kplükplü 'dhö 'gbe bha, -ko do
 bha □nē 'kwa- -bha 'pö. Kwa 'gbe 'ka "dhö
 "këe kwa □dhe me do □nē- 'dhö. -A 'kloo-
 -mü □dhe me 'gbe 'kwa bha 'bluu- do bha
 □nē 'kwa- -bhö.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhö bha kaa □dede -kaa
 'suan- bho Izraëdhö -me -nu -bha. 'Me
 'wo bha- me 'dhe 'wo "saa- pē -bhö bha
 kö waa- Atanna 'wo- "saa- bho- -dhe bha
 weng- -nu -a -nu -ko □nē 'ko □kweng. "Een
 'yaa "dhö -ee?

¹⁹ 'Ya 'dho kē ka 'gü □dhe 'ma- pö "dhö
 kö a- -pö □gebho -nu 'ö 'me 'waa 'dhang
 bho Klisi -wɔn "dhiü 'wo- -dhökē sië bha
 Atanna -mü, "Een 'zü □dhe -a "saa- 'wo-
 bho sië- -nu -dhe bha- □bhlëe -yö -dhö.
 -Abin!

²⁰ 'Wɔn n "piü 'a- pö bha yö -mü □dhe
 'me 'wo □gebho -nu -dhökē □dhe -ko bha-
 'dhö bha kö waa- "yina yaa -nu □nē- -nu
 -ko 'dhö 'ko □kweng, kö -wa wo □nē- -nu
 -dhökē bha, kö 'wii Atanna -zē -dhökē, 'sa
 'maa- "piü □dhe kaa "yina yaa -nu bha □nē
 ka -ko -yö kē 'ko □kweng.

²¹ -A pö 'a- wo "dhö bha- 'kloo- -mü □dhe
 'me 'kwa bɔ Atanna 'ka ya 'kwaa □moo-
 -bha 'zü kö 'kwa bo kwa -ben -ya -sü 'ka-
 -bha -koo "dhiü, kö 'kwa 'go mü 'zü 'kwa-
 -ya "yina yaa -nu -bha "dhiü. "Een kö
 kwaa- kwa Dëme -nu 'kwa kwa -ko -da
 'tea- do 'gü kö 'kwa 'go mü 'zü 'kwa 'dho
 kö kwaa- "yina yaa -nu 'kwa kwa -ko -da
 'tea- do 'gü.

²² "Een -yö ka "piü □dhe 'ka bhloo □nē
 'ma kwa Dëme 'gü -ee? "Een -yö ka 'gü
 □dhe me 'bhu- 'gü -yö 'gbu- 'ö -ziö -ta -ee?

(Ka- kë "dhü -yö -dho 'wɔn bho ka 'gü.)

23 -A pö 'ö me 'bha -nu -wa wo □dhe 'me □ya bɔ Yesu 'ka -yö -mɔɔ -bha 'ö 'wɔn □gban "pepe suu -kë ö -ta "puu 'ka bha, mang -dɪ 'pö a- -pö □iin -yö "dhü tean- 'ka, "kɛɛ 'wɔn □gban □trɔɔn -së □në 'yaa 'to me -bha. 'Wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ö -dhi me -dhe me -mɔɔ -bha 'nu 'ö me -ya -kë, "kɛɛ -a 'bha -nu -wo mü 'ö 'waa me 'dho "dhiü "ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü bha- 'gü.

24 □Dhe 'ö "dhü, -ka -ya ka 'ko -nu -wɔn zuën -ta. 'Ka 'dho- pö 'ka -ya ka -dɪ -wɔn -zë zuën -ta doseng.

25 Pë "pepe 'kö 'wo- "dhɔɔ -zë dɔ, "sika 'ya 'dho kë ka 'gü -a 'bha -bhö -sü 'gü. 'Ka 'dho- 'godhe -zian mɔɔ-.

26 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe pë "pepe 'ö "kpung □taa, -a □gban -yö kwa Dëme □në- -bha 'ka, (-ya -da kö 'ka ka "dhia □në- bho- 'gü).

27 □Ya kë □dhe 'me 'ö 'yaa 'dhang bho kwa Dëme Yesu -wɔn "dhiü □ya ka -dhe -bhöpë 'ka kö 'ka 'dho mü, pë "ɔɔ pë 'wo-ya ka -kuu "dhiü -kaa -bhö, 'ka 'dho- 'go -dhe -wɔn -bha 'gü dheɛ" -zian 'kpɔ.

28 "Kɛɛ □waa- pö ka -dhe pë "ɔɔ pë 'ö- bha □dhe "saa- pë -mü, 'ka 'dho- -bhö tongtongdhö, -a -gen -blɛɛsü -mü □dhe kö me □ya "dhi bho- -ta ka -dhe □dhe "saa- pë -mü. -A □plɛ -naa -mü □dhe □ya kë □dhe 'ka- -bhö, -a "sika -dho -da me 'dhe bha □në- 'gü.

29 'Sa a- -pö ka -dhe □dhe -a "sika -dho -da 'me 'ö- pö ka -dhe □dhe "saa- pë -mü bha □në- 'gü. 'Yö □ya kë □dhe 'wɔn 'ö ma -zë 'mii- kë "sika 'ka, me 'bha □yaa- pö- bha □dhe 'yaa -së, kö- kë -gen -mü -më 'ka?

30 □Ya kë □dhe 'a Atanna nuɛ" bho sië -bhöpë 'ö- -wɔn 'gü, □wa n □tɔɔ yaa kë -bhö -wɔn 'gü kö Atanna nuɛ" bho -gen □në kë -kë -më 'ka?

31 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, a- -pö ka -dhe □dhe: 'Wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ö ka dho- kë, -yö -kë pë -bhö -sü 'ka oo, -yö -kë müpë -nu mü -sü 'ka oo, "ɛɛn 'zü -yö -kë 'wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ö- suu 'ka, -kaa kë Atanna 'tɔ bho -dho -dhe.

32 -Ka -tosɛa kë Atanna -bha zian bha- ta ka 'suan- 'ka kö Zuifö -mü -ee, "ɛɛn me "wɛɛ -mü -ee, "ɛɛn Atanna -bha

'kodhigüme -mü -ee, kö 'ka 'dho kë "dhü □kpë 'ka 'ö 'ka -wɔ me 'bha -go zian-.

33 -Kɔ do 'a -tosɛa kë sië- 'ka kë "dhü kö n "dhia- 'ma me □gban 'gü 'wɔn □gban "pepe suu 'gü, 'ö 'maa -ya n -dɪ -wɔn zuën -ta, "kɛɛ 'ö 'a 'wɔn -kë me □në- -dhe -dhe □mɔɔ "tung □gban 'gü, kë "dhü kö -wo dha bha □në -ka -tosɛa kë- -kɔ -bha.

11

1 -Ka ka "ta -kɔ 'sü n -bha -bha □dhe -kɔ do 'a n -bha -sü 'ka 'pö Klisi -bha bha □në- 'dhö.

'Wɔn 'ö -gban dhong -nu -bha wo -dɪ 'kun -kɔ -bha Atanna -dhɔkëgüko 'gü -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

2 A ka nuɛ" -bho ka -zɔ 'ö 'yaa bho n 'ka 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü waa- "ta -sü Atanna -bha zian -ta -kɔ 'a- -zɔn ka -dhe bha- wo 'ka- wo sië bha- -wɔn 'gü □dedewo.

3 "Kɛɛ yö -zë □gban 'gü 'wɔn do 'bha- mü 'ö n "piü □dhe 'a- pö ka -dhe kö -yö 'to ka "yaan, yö -mü □dhe: Klisi bha □në gɔɔn- -zë □gban -go "dhiü, 'yö gɔɔn- -dɪ 'pö 'ö ö -bha dhebhɔ -go "dhiü, 'yö Atanna -dɪ 'pö 'ö Klisi -go "dhiü.

4 □Dhe 'ö "dhü, 'yaa -së kö gɔɔn- -zë -a 'bha -bha 'bha -yö 'faan- 'to ö -go -bha kö -yö bheɛa"- 'ka Atanna -dhe "ɛɛn kö -ya -wu "dhiü □loo- 'ka. -A 'klɔɔ- -mü □dhe □yaa- kë "dhü kö -yö □bhlëë □në- bho ö -gɔme 'ö Klisi 'ka bha- -bha bha.

5 -Kɔ do bha- 'gü, □ya kë 'pö □dhe kö dhebhɔ -yö bheɛa" Atanna -dhe "ɛɛn kö -ya -wu "dhiü □loo kö sɔ 'yaa kpa -sü 'ka- -go -bha, kö -yö □bhlëë -bho ö -bha gɔn □në- bha bha. Kö- □teni □ya kë □dhe dhebhɔ 'ö □ya ö -go □loo □në- 'dhö bha.

6 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe dhebhɔ 'ö 'yaa pë 'bha -ya ö -go -bha, 'yaa ö -go kaan- -ta 'sa do □dhe? 'Sa -go -zë -ta -sü "ɛɛn -go □loo -sü -zë -yö 'yiü- -sü dhong -nu -go. □Dhe 'ö "dhü -a -dheɛa -bha □dhe -wo pë 'bha -ya wo -go -bha.

7 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe gɔɔn- □në Atanna "blɛɛn- 'ka, me -ya -bha 'tɔbhɔdhe 'bhü -yö yö □në- 'gü. 'Yö dhebhɔ -zë 'ö gɔɔn- -bha 'tɔbhɔdhe 'bhü 'ka. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -dhe 'yaa-

-bha □dhe gcoon- -zë -yö 'faan- -ya (Atanna -dhokë "töng 'gü) bha 'yö bha.

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe gcoon- -zë 'yii 'go dhebho 'gü, dhebho □në go gcoon- 'gü.

⁹ □Ya 'go mü 'zü, Atanna -ya -zë gcoon- □në- -wön -dhe 'yö dhebho -da, 'yii gcoon- -da dhebho 'ko -son.

¹⁰ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö- -dhe 'dhö- -bha □dhe dhebho -yö 'faan- -ya bha 'yö bha, kē "dhü kö -ya -zön □dhe 'yaa ö -dī -go. 'Sa -a kē 'ö dho- wo "dhü bha -ya -kē "dhü Atanna -bha "kië -nu 'wo mü bha □në- -nu -wön 'gü.

¹¹ "Kee yö -zë □gban 'gü, □ya kē kwa Deme Yesu Klisi -bha zian -zë -ta, dhebho 'yaa 'dhö kö gcoon- 'yaa 'dhö, gcoon- 'yaa 'dhö 'pö kö dhebho 'yaa 'dhö.

¹² -A 'kloo- -mü □dhe -ko do 'ö Atanna -yö dhebho -kē 'ka 'ö- sü gcoon- 'gü bha dhebho -dī 'pö -yö gcoon- -kpo -ko do bha □në- 'gü, "kee 'wön 'ö "dhü bha- □gban- -go Atanna □në- 'gü.

¹³ "Een -a -ga 'ö kaa □dede 'ka- wo bha □we, -yö -së kö dhebho -yö bha "Atanna -dhe kö 'faan- 'yaa- -go -bha "we -ee? -Abin!

¹⁴ -A 'kloo- -mü □dhe 'kö □ya kē "kpong □taa 'dhu -zian 'gü, gcoon- -godhe -kē □gbleengbleen -sü -zë -do 'yaa dhi- 'ka.

¹⁵ "Kee -a -do -dhi dhebho -zë 'ka, -a -gen -mü □dhe Atanna -ya -kē "dhü kö -yö kē □dhe 'faan- □në- 'dhö -a -nu -go -bha.

¹⁶ -A pö 'a- wo bha- -bho "piü -dho □ya kē 'mee- -bha, -ya bho- "piü "kee ma -zë n -bha 'a- pö yö bha. -Yö kē- -me "yaan □dhe yi -zë yaa- Atanna -bha 'kodhigüme -nu yi -bha 'wluu- "wee 'bha 'yaa 'dhö -a 'dhe 'kö bha- zian 'gü.

'Wön 'ö -gban -dhië kē -sü waa- kwa Deme Yesu -bha -bhöpë -bhö -sü -bha -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

(Matjö 26,26-29; Makö 14,22-25; Dhukö 22,15-20)

¹⁷ -A 'dhe 'kö maa- pö ya ka nue" bho -wu "wee 'bhaa -mü. -Dön -zian □në maa- bho ka 'ka. -A 'kloo- -mü □dhe a- -ma □dhe 'ka bho 'ko -ta kwa Deme Yesu -bha -bhöpë "slü bha- -bhö -dhe 'gü, 'wön 'ka- kē mü -a 'bha 'yaa kē ka -dho "dhiü -a

-bha zian -ta -wön -zë 'ka, -yö -kē ka -da □taama -wön -nu □në- 'ka.

¹⁸ -A zü bho -sü 'gü, a- -ma □dhe 'ka bho 'ko -ta □dhe -ko bha- 'dhö, ka -kē "pe -sü 'ka- 'gü. 'Maa 'dhang bho- □gban "dhiü "kee a- 'wön -zë -do □dhe teanwön -ya 'gü,

¹⁹ "kee 'sa 'ma- -ga, -a -dhea -bha □dhe -yö kē "dhü, kē "dhü kö 'me 'wo 'dhang -bho Atanna "dhiü -me □dede 'ka me -ya -nu do. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe kö 'kii "pe- 'gü □dhe -ko bha- 'dhö, 'me 'ö 'dhang bho kwa Deme -wön "dhiü □dedewo -a do 'yii 'dho bho.

²⁰ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'ka bho 'ko -ta Atanna -go 'koodhö kö 'ka pë -bhö, 'yaa bho 'wön □bhlëesü bha- kē -sü -bha.

²¹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe a- -ma □dhe □ya kē "dhü -yö -kē □dhe 'pë me □gban 'wo nu wo 'gudodhe □në- mcoo- -dhe 'gü -a 'dhö, 'ö din- 'dhö me 'bha -nu kē sië kö me 'bha -nu -zë we □yaa- -nu 'kun 'nu.

²² -A kē 'ka- wo "dhü bha- 'kloo- -mü -më 'ka? 'Kö 'pö 'yaa ka -go 'yö pë -bhö -ko "een pë mü -ko 'ö -dhi ka -dhe -ko 'ö- bha 'kaa- -bhö -bha "een 'kaa- mü- -bha ka -go 'koodhö -ee? "Een 'kaa- 'wön □në- do □dhe 'ka 'yiü- do 'mee pë 'bhaa- -nu -go bha- -nu -bha kö ka "yan -ziö 'gü -do Atanna -bha 'kodhigüme -nu □në- -nu -bha bha -ee? -Yö ka "piü □dhe 'a- pö ka -dhe □dhe? 'A ka 'to dhi -a kē 'ka- wo "dhü bha- 'gü -ee? -Abin! A yö -zë "sü 'yaa n -dhe tongtongdhö.

²³ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe -wu 'ö kwa Deme -ya kpo n -bha □në 'a ka □draan- -bha. Yö -mü □dhe yi □dede 'ö Zuda -yö kwa Deme Yesu "dhiü do- 'ka bha- 'ka gbeng, 'yö kwa Deme -yö 'bluu- sü.

²⁴ □Dhe 'ö □ya ö bo Atanna nue" bho -sü 'ka 'bluu- bha- -wön 'gü, 'yö- "kplükplü bho, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, n kwi 'ö yöö 'wü ka -wön 'gü bha- "bleen- □ne. -Kaa kē □ni "töng □gban 'gü kö ka -zu 'ya 'dho bho n -wön 'ka.»

²⁵ 'Yö dho 'ö we -koo sü 'zü -ko do bha- 'gü kö □wa wo bo yeän" "piü -pë -bhö -sü 'ka 'yö- pö: «-Mlee -dee 'dhe 'ö Atanna yöö- -da ka □zinng 'gü n □yoon 'ö yöö □wenng ka -wön 'gü bha- 'ka bha- "bleen-

□ne. ('Ka kë -kaa mü -kpeawo,) 'ka- mü sië, ka -zu -yö -bö n -wɔn -ta.»

²⁶ -Wɔ 'ö kwa Dëme -ya kpɔ n -bha 'yö bha. -A kë "dhö -sü bha- 'gü, 'bluu- bha 'ka- -bhö sië -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, kö ka we bha- mü sië- -ta, "sanni -a nu -sü □zinng 'gü, kö ga 'ö- wo kwa -wɔn 'gü bha □në 'ka- -dhiang zë sië bha.

²⁷ ('Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -dhe 'dhö -bha □dhe 'më 'ö 'dhö -yö ö -dɪ -ga -së 'ka kö -yö gun -na kwa Dëme -bha -bhöpë bha- -bhö bha 'yö bha.) -A 'klɔɔ- -mü □dhe 'më 'ö yaa- 'bluu- bha- -bhö "ɛen 'ö yaa- we bha- -mü "wɔɔ 'gü, kö -yö kwa Dëme □yɔɔn waa- kwi bha- -nu 'klɔɔ- □në- bho bha, 'sa kö -yö -da □në- wo Atanna "dhiü bha.

²⁸ □Dhe 'ö "dhö, "sanni 'ka 'bluu- bha- -bhö kö 'ka- we bha- mü, -ka ka -dɪ -ga -së 'ka.

²⁹ -A -gen -mü □dhe më "ɔɔ më 'ö- 'bluu- bha- -bhö 'ö- we bha- mü bhluu" 'ka kö 'yaa- □bhlëë dɔ, kö- -më -yö "dhang □në 'gan sië ö -dɪ -ta bha.

³⁰ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö më 'gbɛ □wa ga ka kpö 'gü, 'yö "yua 'dhö më 'gbɛ -bha 'ö "sɪ 'yaa- -nu -dhe 'zü bha 'yö bha.

³¹ "Kɛɛ □ya kë □dhe 'kwa kwa -dɪ -ga -së 'ka, kö 'kwa kwa zuë" "slën bho kö 'kwa gun -na -a -bhö, -a "dhang 'yii 'dho kwa 'kun.

³² "Kɛɛ □ya kë 'zü □dhe kwa Dëme 'ö 'dhö □ya 'wɔn bho kwa 'gü □dhe -kɔ bha- 'dhö, kö -ya -kë "dhü kö kwaa- më "wɛɛ -nu 'wo to kwa -zë 'gü -pee □në 'ya 'dho kë do, yi 'ö dho 'wɔn bho- 'ka -a -nu 'gü -dhe 'bha □kpaɔ -yi -bha bha- 'ka.

³³ □Dhe 'ö "dhü n dheebhang -nu, □ya kë □dhe 'ka bho 'ko -ta -bhöpë bha- -bhö -dhe 'gü, -ka dɔ ka 'ko -nu -gɔ.

³⁴ Din- 'dhö 'më 'ö- -bha, -a -më -yö pé -bhö ö -gɔ 'kɔɔdhö kö -yö 'kën kpenngkpenngdhö, kë "dhü kö ka -bho 'ko -ta -sü 'ö kwa Dëme Yesu -bha -bhöpë bha- -bhö -dhe 'gü bha 'ya 'dho kë za -loo ka -dɪ -ta -sü 'ka -kpeawo. 'Ma □loo ka 'piü mü yi 'ö- 'ka 'yö 'kwa- -kpea 'ö to bha- pö.

12

'Nii- "slüöslü -bha -bhɔdhe 'ö- -bhɔ Atanna -bha 'në -nu -dhe bha- -dhiang 'ö

Pɔdhö -ya zë

¹ Dhɛɛ" 'ka- kpɔ n -gɔ 'ö -gban -bhɔdhe 'ö 'Nii- "slüöslü -ya bhɔ mëdhe -a -wɔn -bha bha- -yɔ 'a dho- bɔ ka -gɔ 'yö ya. N dheebhang -nu, 'yaa n "piü □dhe 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha 'Nii- bha- -bha -bhɔdhe 'ö- bhɔ mëdhe -a -wɔn -bha bha 'ka kë- 'gü ka tii -bha.

² Ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe 'ö gun kö 'kii 'dhang bho □kö Atanna "dhiü, "yina yaa -nu -wo -gun faan wɔ sië ka -ta 'ö □gebhɔ -nu 'ö- -nu "dhi 'yaa 'dhö kö -wo "wɪ bha 'ka wo □në- -dhɔkë kö- "sɪ 'yaa ka -dhe.

³ Yö □në- -wɔn 'gü 'yö n "piü □dhe 'a- -ta "pɔ ka -dhe □dhe: më "ɔɔ më 'ö Atanna -bha 'Nii- bha 'ö- 'gü, -a -më 'yaa □mɔɔ- -bha kö -ya pö: «Yesu bha "dhang -ya -bha», "ɛen më 'bha 'yaa □mɔɔ- -bha kö -ya pö Yesu -bha □dhe: «Yesu bha ö Dëme -mü» kö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -zë 'yaa- -më 'gü.

⁴ -Bhɔdhe 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -ya bhɔ- -bha më -nu -dhe bha- -gao -yö 'gbɛ, "kɛɛ 'Nii- "slüöslü do bha □në- □gban bhɔ.

⁵ Atanna -bha yë kë -kɔ 'ö- -bha më -nu -gɔ -yö 'gbɛ, "kɛɛ kwa Dëme do bha □në më □gban 'wo- -kë -dhe.

⁶ Yë 'wo- -kë Atanna -dhe -a -gao -yö 'gbɛ "kɛɛ 'më 'ö- kë -faan -da më □gban 'gü -yö "dhü do, Atanna -mü.

⁷ 'Nii- "slüöslü do bha □në 'më 'ö "dhü -a -bha -bhɔdhe -wo "yɛa-, 'yö- □trɔɔn -yö to Atanna -bha më □gban "pɛpɛ -bha.

⁸ 'Nii- "slüöslü bha □në dhiang -zë 'yaaki bha -sü -bhɔdhe bhɔ më do -dhe, yöö do bha 'zü 'yö dho 'ö 'wɔnbhokoo -sü -bhɔdhe bhɔ më 'bha -dhe.

⁹ 'Nii- "slüöslü do 'ö "dhü bha □në -zu -yö Atanna -dhe -sü -bhɔdhe bhɔ më 'bha -dhe, 'yö dho 'zü 'ö "yua -bho më -bha -sü -bhɔdhe bhɔ më "wɛɛ 'bha -dhe.

¹⁰ Atanna -bha 'Nii- bha □në "dhabh- liwɔn -nu kë -sü -bhɔdhe bhɔ më 'bha -dhe, 'yö dho 'ö Atanna -wɔ "dhiü □loo -sü -bhɔdhe bhɔ më "wɛɛ 'bha -dhe, 'yö dho 'zü 'ö "yina yaa waa- Atanna -bha 'Nii- -a -nu -bho 'koo dɔ -sü kö -wo më 'gü bha- -bhɔdhe bhɔ më "wɛɛ 'bha -dhe. Yöö do bha 'zü □në -wɔ -dee pö -sü -bhɔdhe

bhɔ me 'bha -dhe, 'yö dho 'ö- 'klɔɔ- pö -sü -bhɔdhe bhɔ me "wɛɛ 'bha -dhe.

11 Atanna -bha 'Nii- "slüöslü do bha □nē -bhɔdhe "pɛpɛ bha- □gban bhɔ, 'mɛ 'ö "dhü -ya -bha -bhɔ -dhe -kɔ 'ö -dhidhe □nē- 'gü.

12 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Klisi bha -yö □dhe mɛ -dhü do, "kɛɛ 'ö- daɔ 'dhö- -bha 'gbɛ □nē- 'dhö. 'Kö 'zü mɛ -dhü 'ö "dhü bha- daɔ -gao yöö kē 'gbɛ -kɔ "bu -kɔ 'ö- 'gü, "kɛɛ -a -dhü -zē -yö "dhü do.

13 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, Zuifö -nu oo, 'mɛ 'waa Zuifö 'ka oo, 'mɛ 'wo □dhuəng 'ka oo, 'mɛ 'waa □dhuəng 'ka oo, kwa -pa 'Nii- "slüöslü 'ka, kē "dhü kö 'Nii- "slüöslü do bha □nē -yö kwa kē mɛ -dhü do 'ka, kö yöö do bha □nē -yö kē mɛ □gban "pɛpɛ 'kwa 'gü.

14 -A □teni- -kē □dhe mɛ -dhü 'dhö. Mɛ -dhü bha- daɔ 'ö- -bha -yö 'gbɛ, 'yaa doseng.

15 "ɛɛn -yö ka 'gü □dhe mɛ -gen □yaa- pö □dhe □dhe 'ö -kē □dhe yö -zē 'yaa mɛ -kɔ 'ka, 'ö "dhü kö 'yaa mɛ daɔ 'ka, □ya kē "dhü kö 'yaa mɛ daɔ 'ka □naa □dedewo bha -ee?

16 "ɛɛn mɛ "tɔdhe □yaa- pö □dhe: «□dhe 'ö -kē □dhe yö -zē 'yaa mɛ "yanga 'ka bha», □ya kē "dhü kö 'yaa mɛ daɔ 'ka □naa bha, kö -yö bo -kē mɛ daɔ 'ka -wɔn 'ka yö -zē 'gü -ee?

17 □Ya kē 'nu □dhe mɛ -dhü -todhüsü □ya kē mɛ "yanga 'ka kö mɛ "tɔdhe -zē 'yaa 'dhö, -yö -dho dhiang ma -kɔ -kē □dhe? "ɛɛn mɛ -dhü -todhüsü □ya kē mɛ "tɔdhe 'ka kö mɛ yunkpö 'yaa 'dhö -yö -dho pē □fi 'kun -kɔ -kē □dhe?

18 Mɛ daɔ -nu 'ö Atanna -ya -gban mɛ -bha bha -ya -gban -kɔ 'ö -dhidhe □nē- 'gü.

19 □Ya kē 'nu □dhe mɛ -dhü □gban -todhüsü -yö mɛ daɔ do □nē- 'ka, kö 'mɛ -dhü 'yaa 'dhö 'nu!

20 "Kɛɛ 'yaa "dhü. Mɛ daɔ -yö 'gbɛ 'ka "dhü tɛan- □dede 'ka "kɛɛ mɛ -dhü -zē -yö do.

21 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, mɛ "yan 'yaa □mɔɔ- -bha kö -ya pö mɛ -kɔ -dhe □dhe: «N -mawɔn 'yaa i -bha!» -Kɔ do bha- 'gü, mɛ -gɔ 'yaa □mɔɔ- -bha 'pö kö -ya pö mɛ -gen -dhe: «N -mawɔn 'yaa ka -bha!»

22 "Kɛɛ mɛ 'daɔ -zian 'dhe 'ö mɛ -ya -ga □dhe faan 'yaa- -bha, -a □bhlëë 'yaa 'dhö bha □nē- -wɔn 'dhö 'gbɛ-.

23 -A 'dhe -nu 'ö- -nu □bhlëë -tiandhö 'bha 'yaa kwa -gɔ bha woo -zian □nē 'kwa- -nu -wɔn kun 'ö -ziö 'ka- -kpɛa -ta. 'Yö- 'dhe -nu 'ö- -nu 'tɔ 'yaa -wo mɛ "dhi -ta bha 'kwa- -nu -kpɛkpɛ bho,

24 "kɛɛ kö- 'dhe -nu 'kö 'wo -da mɛ "yan 'gü bha kwa -mawɔn 'yaa wo -zē -a -nu -bha. Atanna -yö kwa -dhü -da "dhabhli -sü 'ka "dhü kö mɛ daɔ 'dhe 'ö- □bhlëë 'yaa 'gbɛ kwa 'gü bha □nē 'kwa □bhlëë -ya -bha.

25 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, mɛ -dhü bha 'yaa -gblü -sü 'ka, kē "dhü kö mɛ daɔ -nu bha- -nu kēwɔn -yö □mɔɔ "kwëë, □dhe -kɔ 'ö mɛ -kɔ □plɛ -wo wo 'ko □taa -zu 'ka bha- 'dhö.

26 -Kɔ do bha- 'gü, □ya kē □dhe 'wɔn 'dhö □gbaɔn sië mɛ daɔ do -ta, kö -yö □gbaɔn sië- -nu □gban □nē- -ta bha, □bhlëë □ya -ya a do -bha, -a -nu □gban □nii -yö -da □dhe 'ko 'dhö.

27 Mɛ "pɛpɛ 'ka bha mɛ □gban □nē 'ka □dhe Klisi -dhü 'dhö, 'yö mɛ 'ö "dhü 'do 'do 'ka 'ö □dhe -a daɔ do 'dhö.

28 'Pē 'ö -kē 'yö Atanna -yö Yesu -bha bɔmɛ -nu □nē- -nu -ya -blɛsü 'ö -bha 'kɔdhigümɛ -nu kpö 'gü, 'yö dho 'ö ö -wɔdhiüloomɛ -nu -ya -a -nu -gao □plɛ -naa 'ka, 'yö mɛdraanmɛ -nu -ya -a -nu -gao -yaaga -naa 'ka bha 'yö bha. □dhe 'ö go- 'gü, 'yö "dhabhliwɔn kēmɛ -nu 'wo do mü, 'yö dho 'yö "yua -bho mɛ -bha -mɛ -nu -ya, 'yö mɛ -nu -takunmɛ -nu -ya, 'yö zian -bho mɛ -kpɛa 'ka -mɛ -nu -ya, 'yö dho 'yö -wu -dee pö -mɛ -nu -ya.

29 Mɛ □gban "pɛpɛ -zē 'waa kē Yesu -bha bɔmɛ 'ka, "ɛɛn Atanna -wɔdhiüloomɛ 'ka, "ɛɛn 'zü mɛdraanmɛ 'ka. "Dhabhliwɔn kē "sɪ 'yaa kē mɛ □gban -dhe.

30 "ɛɛn mɛ □gban 'waa kē "yua -bho mɛ -bha -mɛ "ɛɛn -wu -dee pö -mɛ, "ɛɛn -a 'klɔɔ- pö -mɛ 'ka.

31 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, ka zuë" -yö bhɔ -bhɔdhe -nu 'wo "dhü bha- 'dhe -nu 'wo □bhlëësü □nē- -bha.

□Ya go yö -zē 'gü, -ka do kö 'a zian -së □dede 'ö □bhlëësü, 'ö- -mɔɔ 'ka 'yaa 'dhö bha- -zɔn ka -dhe.

13

Wɔn 'ö -gban -dhɔ -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

1 (-A -gen -mü □dhe) 'kö 'zü 'ma -wu -dee pö, -yö -kë me "bhɪ- -nu -wu 'ka -ee, "εεn -yö -kë Atanna -bha "kië -nu -zian -wu 'ka -ee, "kεε kö -dhɔ -zë 'yaa n 'gü, kö a □dhe dhɔɔ 'wo- zë, "εεn □dhe "gbüng 'wo- zë 'ö- -wu -yö dɔ me "tv 'gü "wεεwεε □në- 'dhö.

2 'Kö 'zü 'ma kë Atanna -wudhiüloomε 'ka, 'wɔn -bho 'koo dɔ -kɔ □gban "pεpε suu □ya kë n -gɔ, 'ma 'wɔn -nu 'wo -bin -sü 'ka -a □gban bho- 'ka "dhuu, -zv -yö Atanna -dhe -sü □gban suu 'do 'do □ya kë n -gɔ, 'ma □mɔɔ- -bha 'ma -tɔn -zian bho- 'ka "gblɔv, "kεε -dhɔ -zë 'yii kë n 'gü kö 'maa pë "vɔ -pë 'bha 'ka.

3 'Kö 'zü □ya kë □dhe pë "pεpε 'ö n -gɔ 'ma- □gban □gbaɔ, "εεn 'ma n -dɪ -zian nu Atanna -wɔn 'gü □wa n -zuö peng 'gü, "kεε -dhɔ -zë 'yii kë n 'gü, kö pë "pεpε 'a- -kë bha- 'bha kë -gen 'yaa 'dhö.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -dhɔ bha □në □ya kë me 'gü 'yö me zuë" -yö -kë -sεa 'wɔn □gban 'gü, 'yö me "klɔ -yö -dhi, 'yö me zuë" 'yaa bho me -nu -bha pë -bha, 'yö me 'yaa me 'tɔ 'kun me -kpεa -ta, 'yö me 'yaa me -dɪ 'sü 'kpii-.

5 -Dhɔ bha □në □ya kë me 'gü, 'yö 'wɔn 'ö 'yiü- -sü, 'ö 'yaa këwɔn 'ka me □zinng 'gü, me 'yaa- kë, 'yö i -mε 'bhaa -ya i -dɪ -wɔn □në- zuën -ta do 'bhaa 'dho- 'ka, 'yö 'wɔn 'yaa -siö i -dhe me kwi -bha, 'yö 'bhaa 'wɔn 'kun i "gblüv- me -bha;

6 'yö 'i -së -kë 'wɔn -së □në- "dhiü, 'yö 'bhaa -së kë 'wɔn yaa -zë "dhiü.

7 -Dhɔ bha □në 'wɔn □gban -wɔn □gban -mawɔn to, 'ö me 'dhang bho 'wɔn □gban- "dhiü, 'ö me -zv -së gɔn 'wɔn □gban 'ka, -dhɔ bha □në 'wɔn □gban 'kun bho me 'gü 'yö me -ya kun me -bha.

8 -Dhɔ bha □në- "yi 'yaa "bhüv. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna -wu "dhiü □loo -sü -dho yën, 'ö -wu -dee pö -sü -yö yën, 'ö 'wɔn -bho 'koo dɔ -sü -yö yën.

9 -A -gen -mü □dhe Atanna -wu "dhiü □loo -sü waa- 'wɔn -bho 'koo dɔ -sü bha- "pen 'në 'bha □në 'kwa- dɔ.

10 "Kεε -a □gban dɔ 'kpakpadhö -sü -zë □ya -wo "yεa- yi 'ö- 'ka kö- "pen 'në 'bha

dɔ -sü 'ö kwa -gɔ bha- -bha □ya bho- "dhiü □naa bha.

11 (-A □teni- -kë □dhe me "bhɪ- -bha -tosεa bha- 'dhö) 'a gun 'në 'ka, 'nëdhe -wu □në 'a gun- wo sië, 'nëdhe -zv 'gɔn -kɔ □në gun n -gɔ, 'yö 'a 'wɔn -yaki sü □dhe 'në -nu 'dhö, "kεε □dhe 'a bo kë -sü -zë 'ka □kpaɔsü, bo □në 'a- wo 'nëdhe -wɔn -nu bha- 'ka.

12 'Wɔn 'dhe 'kö kwa "yan 'dhö -da sië- 'gü "töng ya- 'gü Atanna -wɔn "glɔv "piü bha -yö □dhe gbengkpö 'ö me -ya -ga -dhuangdhe 'gü □në- 'dhö, -yö -wlub- haadhö, me 'yaa- yö -së 'ka, "kεε 'wɔn □gban "pεpε -dɔ 'kpakpadhö -yi bha □ya □loo, kwa "yan -dho -kpan Atanna yöö □dede wëédhe -bha 'yi bha □në- 'ka, "töng kwa dɔ- 'ka ya 'wɔn "pεpε 'a- dɔ bha- "pen 'në 'bha □në 'a- dɔ, "kεε a -dho Atanna dɔ 'yi bha □në- 'ka 'kpakpadhö □dhe -kɔ 'ö n dɔ- 'ka 'pö -a 'dhö.

13 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn □dede 'ö- -wɔn 'dhö "gbɪ- Atanna -bha zian -ta, 'ö- 'bha 'yaa -bho "piü -pë 'ka -yö -yaaga. 'Dhang -bho Atanna "dhiü -sü -ya do 'ka, 'yö -zv -gɔn Atanna -wɔn 'ka -sü 'ö- do 'ka, 'yö -dhɔ 'dhö- do 'ka, "kεε -a -gɔ 'ö- 'gü yö -mü -dhɔ □në- 'ka.

14

1 □Dhe 'ö "dhü kö -dhɔ bha □në -kaa mɔɔ-. -Bhɔdhe -nu 'ö Atanna -ya bho me -dhe bha ka zuë" -yö bhɔ- -bha 'pö, "kεε -a 'dhe 'ö -kë Atanna -wu "dhiü □loo -sü 'ka bha □në ka zuë" -yö bhɔ- -bha 'kpiisü.

2 -A 'klɔɔ- -mü □dhe me 'ö -wu -dee pö bha -ya -pö Atanna □në- -dhe, 'yii- pö me "bhɪ- -dhe. -A -gen -mü □dhe me 'bhaa- -wu 'gü ma. Tεanwɔn -nu 'wo -bin -sü 'ka Atanna "piü bha □në- -bha 'Nii- "slüvslü -ya dɔ- -nu "dhi 'gügbɪdhe 'ö- -gɔ bha- 'ka 'ö- pö.

3 "Kεε 'me 'ö Atanna -wu "dhiü □loo- -bha me -nu -bha bha -yö dhiang -zë me "bhɪ- -nu □në- -dhe, kë "dhü kö -a -nu -bha -zv -yö -a -dhe -sü yun -yö ziö, kö -ya -nu faan- dɔ, kö -yö kpa- -nu -zv -ta.

4 'Mε 'ö -wu -dee pö bha -yö ö -dɪ -bha -zv -yö -a -dhe -sü □në- -ma 'gü ma, 'yö Atanna -wɔdhiüloomε -zë 'ö- -bha

'kodhigüme □gban "pepe -loo 'ko -ta -sü -bha -a do -sü 'bha □në- -da 'gü.

5 Me □gban "pepe ka -wu -dee pö -sü -yö n 'gü -së, "kεε -a 'dhe 'ö- "dhia 'dhö n 'gü 'ö -ziö mü yö -mü Atanna -wu "dhiü -loo -sü bha □në- 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe -a -wudhiüloomε □tröön -yö -dhö -a -bha me -nu bha 'ö -ziö -wu -dee pö -me -ta, "ni kö- 'kloo- pö -me -zë 'yaa 'dhö. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhea -bha □dhe □wa -wu -dee pö -wa 'kloo- pö, kë "dhü kö -yö Atanna -bha me □gban "pepe faan do -zu -yö -a -dhe -sü -bha.

6 "εεν -a -ga 'ka- wo bha □we, n dheebhang -nu, □ya kë □dhe 'ma nu ka -dhe 'gü kö 'a dhiang zë ka -dhe -wu -deede □në- 'gü bha -oo, -a □tröön -dho kë ka -bha -ee? -Yö n 'gü □dhe -a 'dhe 'ö- □tröön dho kë ka -bha yö -mü □dhe kö 'ma nu kö 'a 'wön -nu 'wo Atanna -zu "piü, "εεν 'zü 'wön -bho 'koo -sü, "εεν 'zü -wu 'ö- do n "dhi, "εεν me □klang kë -ko 'ö- -zön n -dhe bha □në ka □klang kë- 'ka -sü 'ka. Yö -zë □tröön -dho kë ka -bha.

7 -Kwaa -zön 'ka -zön "truu gön waa- kōnng -nu 'ka. □Ya kë □dhe "wipë -nu 'wo "dhü bha □wa "wı do wuudhö -a -nu -wu -bho 'ko -ta -yan 'yii kë bha -oo, -a -nu -wu 'gü -dho ma -ko -kë □dhe?

8 □Ya kë 'zü □dhe "truu 'wo- -piö kö -wo 'dho -gblü -bha bha □waa- -piö □dhe me- "truu "wεε -piö, -a -wu -bho 'ko -ta -yan 'yii kë bha -oo, de në dho -dho -gblü -bha -so -da?

9 -Kö do bha- 'gü, 'ka -wu -dee pö- 'kloo- 'yii kë, me 'bha 'yii 'dho- 'gü ma. -Yö -kë □dhe me- dhiang zë -dhe "fiëdhe -dhe.

10 -Wu 'ö "kpong □taa -yö 'gbe 'ö- 'bhaa bho 'kwëë-, "kεε -a 'bha 'yaa 'dhö kö- 'kloo- 'ya 'dho kë.

11 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me 'ö dhiang zë n -dhe -wu "wεε 'ö 'maa- ma- 'gü, kö □ya kë n 'gü □dhe "se "wεε 'gü mi 'dhö, kö mang -dı 'pö 'ma kë- 'gü □dhe "se "wεε 'gü -me 'dhö.

12 □Dhe 'ö "dhü, □dhe 'ö -kë □dhe -bhödhe 'ö go Atanna -bha 'Nii- "slüöslü "piü bha- -wön "dhia -yö ka 'gü "dhiü ziö 'ka bha, -kaa mōō- kö -yö kë ka -go 'gbe, "kεε -a 'dhe 'ö dho Atanna -bha me -nu

'dho "dhiü -zu -yö -a -dhe -sü 'gü bha □në -kaa mōō-.

13 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me 'ö -wu -dee pö -me 'ka -a -me -yö bhea" Atanna -dhe kö -ya 'kloo- pö -sü -bhödhe bhō -dhe.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'i -wu -dee pö sië "dhü, kö i 'nii- 'ö i 'gü bha yö -zë -yö bhea" sië Atanna -dhe, "kεε kö i "yaaki -zë 'yaa 'wön 'i- pö sië bha- 'bha 'gü.

15 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, □ya kë ma -zë n 'ka, a -dho bhea"- -dhe n 'nii- 'gü, "kεε a -dho bhea" 'pö kö n "yaaki -yö 'pë 'a- pö sië bha- do. 'Kö "tan -zian □në- 'ka 'a- bho sië, a -dho -a bho n 'nii- 'gü, "kεε a -dho -a 'bha bho 'pö n "yaaki -bha.

16 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'bha Atanna nuε" bho i 'nii- 'gü kö 'me 'ö -dheng 'ka -a -dhökë -sü 'gü -yö ka kpö 'gü, -a -me -dho -a pö (□iin, 'wön bha -yö kë "dhü) -ko -kë □dhe kö 'i 'pë- pö 'yaa- 'gü ma?

17 □Ya kë "dhü, 'kö 'zü 'bha Atanna nuε" bho -wu "nεεεε 'ka -ko "bu -ko 'ö- 'gü, "kεε 'bhaa me 'dhe 'wo 'dhö -a -nu faan do -zu -yö -a -dhe -sü -bha, (-a -gen -mü □dhe 'waa i -wu 'gü ma).

18 Mang -zian a Atanna nuε" -bho □dedewo 'wön bha- 'gü, -a 'kloo- -mü □dhe a -wu -dee bha- -pö 'a ziö 'ka me □gban "pepe ka -ta.

19 "Kεε 'ma kë Atanna -bha me -nu kpö 'gü, a -wu "soodhu -zian pö -sü 'ö -bhea -a -dhe -sü 'gü, 'ö me □gban -wa 'gü ma, 'ö -nu faan do a- fië- -bho -wu -dee "gblü do pö -sü -bha.

20 -A -kë "dhü -sü 'gü n dheebhang -nu, 'ka 'dho ka -dı 'sü □dhe 'në -nu 'dhö 'wön do -sü 'gü, 'wön 'ö -gban 'wön yaa kë -sü -bha bha □në -ka kë- 'gü □dhe 'në -nu 'dhö. "Kεε □ya zun 'wön do -sü -zë -bha, -ka kë- 'gü □dhe me □kpaosü 'dhö.

21 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü □dhe:

«Kwa Dëme -ya -pö:
Dhiang 'ö maa- zë Izraedhö -se 'gü -me -nu -dhe bha
a -dho -a do -wu "wεε pö -me -nu □në- -nu "dhi,

a -dho -a do nu -me -nu □nē- -nu "dhi, "kεε yö -zē □gban 'gü 'wii 'dho wo "tu 'to n -wu -bha.»

22 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -wu -dee pö -me -nu 'wo bha -wo Atanna "sεε- 'ka 'me 'waa 'dhang bho- "dhiü □nē- -nu 'gü, "kεε 'waa- 'ka 'me 'kö 'wo 'dhang bho- "dhiü wo -zē -a -nu 'gü. 'Yö Atanna -wudhiüloome -nu bha 'wo- "sεε- 'ka 'pö 'me 'wo 'dhang bho- "dhiü -a -nu 'gü, "kεε 'yö 'waa- 'ka 'me 'kö 'waa 'dhang bho- "dhiü -a -nu 'gü.

23 □Ya kē □dhe Atanna -bha 'kodhigüme -nu 'ka □loo 'ko -ta kö me □gban "pepe 'ka -ya -wu -dee pö -sü -bha yuudhö, kö 'me 'wo -tun "tungti 'ka Atanna -wön 'gü "εen 'ö 'waa 'dhang bho Yesu -wön "dhiü -wo -kpan ka -bha kö ka "wı siē "dhü, 'wii 'dho- pö slaa" -yö ka 'gü -ee?

24 "Kεε □ya kē □dhe 'ka □loo 'ko -ta kö me □gban 'ka zun -a -wu "dhiü □loo -sü □nē- -bha, 'me 'ö 'yaa 'dhang bho Yesu -wön "dhiü "εen 'ö 'yii 'wön 'ö -gban -bha bha- 'gü ma □kö -sē 'ka □ya -kpan ka -bha kö ka do siē- □song -nu -bhiëë -ta 'döandhö Atanna -wu 'ka, -yö -dho ö -dı do 'wönyaakēme 'ka

25 "dhe 'ka- bho- -ta bha- -wön 'gü, □ya kē "dhü -a -me -dho zun ö kpiö 'gü 'ö □bhea Atanna -dhe 'ö- pö: «'Me 'ka ya Atanna -yö ka kpö 'gü □dedewo tean- 'ka!»

'Wön 'ö -gban 'wön -do -bhiëë 'gü -sü -bha Atanna -bha me -nu kpö 'gü -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zē

26 Pē "pepe 'a- pö bha- -gö 'ö- 'gü yö -mü -mē 'ka, n dheebhang -nu? Yö -mü □dhe 'ka □loo 'ko -ta Atanna -dhökēdhe 'gü, me 'bha 'ö mü "tan □nē- -gö -ee, me 'bha- mü 'zü me □klang kē -wu □nē- -gö -ee, me 'bha- mü Atanna □ya 'wön 'bha -zön -dhe 'ö- "piü 'ö- pö -ee, "εen 'zü me 'bha- mü yöö -wu -dee □nē- pö kö me 'bha- mü -ya 'kloo- pö -ee, -a -dhea -bha □dhe -a □gban "pepe -yö kē Atanna -bha 'kodhigüme -nu faan -do -zu -yö -a -dhe -sü -bha -wu □nē- 'ka.

27 □Ya kē □dhe 'wo dho -wu -dee pö, -yö kē me □ple -yaaga 'bha □nē- 'ka "kεε -wa bho 'ko -dhe -dhaa "dhiü, kö me do 'bha -ya 'kloo- pö.

28 □Ya kē □dhe -a 'kloo- pö me 'ö suu 'dhö "dhü 'yii kē ka kpö 'gü, 'me 'wo dho -wu -dee pö bha -wo -ya wo "dhi "tung, "εen -wo woo- pē pö wo zuē" "piü, kö -yö 'to waa- Atanna -nu □nē- -nu □zinng 'gü.

29 'Me 'ö woo -dı 'pö -a -nu -bha dho kē- -wu "dhiü -loo -sü 'ka bha, □waa- pö 'wo- kē, me □ple -yaaga -wa kē kö me -kpea 'wo to -wa 'gü -wlö.

30 □Ya kē 'zü □dhe me "wεε 'bha □ya kē mü kö Atanna □ya 'wön 'bha -zön -dhe kö -ya -me "piü □dhe 'ö- pö, -a -dhea -bha □dhe me -bleesü 'ö dhiang -yö gun- "dhi bha -yö ö bo "vaandhö.

31 Me □gban "pepe ka -moo -bha 'ka -da "dheedhö 'do 'do 'ka Atanna -wu "dhiü □loo kē "dhü kö -yö me □gban □kpaö, kö -ya -nu faan do.

32 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe -a -dhe 'yaa- -bha □dhe 'me 'ö Atanna 'dhö ö -wu "dhiü -loo -sü -bhödhe bhö -sü 'ka- nu -dhe bha -wo -da -a -nu -bha -bhödhe bha- -gö □dhuengdhe 'gü. -A -dhea -bha □dhe wo □nē wo -zē -a -nu -kö -yö wo- -ta.

33 -A -gen -mü □dhe Atanna -zē 'yaa 'wön "bhluubhlu kē, -yö 'wön □gban do □nē- wo -bhiëë 'gü.

-A -dhea -bha □dhe -a -bha 'nē -nu 'ka □loo 'ko -ta, -dhea -yö ga dhebhö -nu -ta □dhe -kö 'ö -kē 'ka -a -bha 'kodhigüme -nu kpö 'gü -dhe □gban "pepe 'gü bha- 'dhö.

34 -A -dhe 'yaa- -bha □dhe dhong -nu 'wo "wı, -a -dhea -bha □dhe -wo wo -gö 'dho göön- -nu -dhe "sia- □dhe -kö 'ö Atanna -wu -ya pö- 'ka- -bha 'tong- 'sëedhe 'gü bha- 'dhö.

35 □Ya kē □dhe dheε" 'kpö -dho 'dhö dhebhö 'bha -bha 'wön 'bha 'gü, waa- ö -gön □wa 'dho □wa □loo "kweandhö kö -ya dheε" 'kpö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe dhiang -zē Atanna -bha me -nu kpö 'gü -sü -do 'yaa dhi dhong -nu 'ka.

36 "εen Atanna -wu -yö -go ka "piü mü □naa -ee? "εen kaa do □nē 'ka- -wu ma -ee?

37 Me "uu me 'ö- pö ö -dı -dhe □dhe Atanna -wudhiüloome -mü 'ö 'ka ka kpö 'gü, "εen 'zü 'ö- pö ö -dı -dhe □ya -bhödhe -bhö ö -dhe, -a -dhea -bha □dhe -a -me -ya 'wön do □dhe -wu 'a- pö siē ka -dhe

'sëedhε ya- 'gü ya 'tong- -mü 'yö 'a- dɔ, a- dɔ kwa Dëmε -bha dɔ 'gü.

38 □Ya kë □dhe -a -mε 'yii- dɔ "dhü, mε 'bha "tv 'ya 'dho kë- -mε -bha.

39 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü n dheebhang -nu, -a -dheα -bha □dhe ka zuë" -yö bho Atanna -wɔ "dhiü -loo -sü □në- -bha. "Kεε 'ma- pö "dhü kö 'mii- pö □dhe 'ka -wɔ -dee pö -sü -zë 'tong- dɔ. -Abin!

40 'Ma- pö "dhü kö a- -pö □dhe 'wɔn "bɔ 'wɔn 'ö ka 'piü □dhe 'ka- kë, 'ka- kë mε wë -ta "pɔ -dho -dhe, kö 'ka- □gban □në- bho 'ko -dhe -dhaa "dhiü -së 'ka.

15

'Wɔn 'ö -gban Klisi -go ga 'gü -sü -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

1 N dheebhang -nu, naɔ -së 'ö go Atanna "piü 'a- pö ka -dhe "tüng 'bha 'gü, 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü 'ö ka -zɔ yö -sü 'dhö- -dhe □dedewo bha □në maa ka -zɔ -bö -a -wɔn 'ka □taamasü ya- 'gü.

2 A- -pö 'wɔn -së 'ö 'ka- -wɔn 'kun -sü 'ka ka faan 'ka klöklödhö "dhü bha □ya kë □dhe 'ka- 'gü -ta -zë 'sü □dhe -kɔ 'a- pö- 'ka ka -dhe bha- 'dhö, kö □ya ka dha □naa bha. Yö -zë 'yii kë "dhü, kö 'dhang 'ka- bho- "dhiü bha ka- -bho "dhiü "wεεwεε, kö- □trɔɔn 'yaa 'dhö.

3 -Wɔ 'ö Atanna -ya dɔ n "dhi □në 'a ka □klang -kë 'ka, "kεε -a 'dhe 'ö- "gbɪ- -sü □dede 'ka 'ö- 'gü, yö -mü □dhe -yö -gun -ben zë -sü 'ka -a -bha 'sëedhε 'gü □dhe Klisi -dho ga kwaa- 'wɔn yaa -nu -wɔn 'gü. Ga 'ö "dhü bha Klisi □yaa- wo 'pö tean- 'ka.

4 -Yö -gun -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëedhε 'gü 'zü □dhe □ya ga -yö -dho -dhekpαyɪ □plε □në- kë □geebɔɔ, 'yö -bö -a -dhekpαyɪ -yaaga -naa 'ka. □Dhe 'ö ga, 'ö 'wo- -wεε bho, -yö -wɔ □geebɔɔ 'pö □plε "dhü tean- 'ka 'yö -bö -a -yaaga -naa -yi 'ka.

5 □Dhe 'ö -bö 'ö go ga 'gü, -yö 'ö -dɪ -zɔn Piεdhö -dhe, 'yö dho 'ö 'ö -dɪ -zɔn 'zü 'ö -bha bɔmε -nu -kaɔng do ga □plε bha- -nu -dhe.

6 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö dho 'zü 'ö 'ö -dɪ -zɔn 'ö -bha □klang -nu 'wo -ziö mε këng "sɔɔdhu -ta -a -nu -dhe kö -wo -dhe do 'gü. 'Mε 'ö 'ö -dɪ -zɔn -nu -dhe "dhü bha- mε 'bha -nu □wa ga "kεε -a mε 'gbε □dede -wo -tun 'yaan "tüng 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü.

7 □Dhe 'ö go mü, 'yö dho 'zü 'ö 'ö -dɪ -zɔn Zakö -dhe, 'yö 'ö -dɪ -zɔn 'zü 'ö -bha bɔmε -nu □gban "pεpε -dhe.

8 □Dhe 'ö □ya 'ö -dɪ -zɔn 'mε 'wo bha- -nu □gban "pεpε -dhe □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö dho 'ö 'ö -dɪ -zɔn mang -dɪ 'pö n -dhe. "Kεε ma -zë a -gun -go □dhe 'në 'ö- bho -wɔn 'yaa gun mε 'bha "yaan □në- 'dhö.

9 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe ma □në 'a- -nu □gban bha 'në tɔɔ 'ka, -a -dhe -zian 'yaa- -bha □dhe ma -zë -wo n -dhe Yesu -bha bɔmε, -a 'klɔɔ- -mü □dhe a kë Atanna -bha 'kodhigümε -nu -wëedhε -bho □dedewo.

10 "Kεε -a -bha -gasite □në- 'saa- 'gü, 'yö -due 'dhe 'a- 'gü □dεε ya 'a- 'gü. -Gasite 'ö- -kë n -dhe 'pö "dhü bha 'yii kë "wlaawɔn 'ka, -a □trɔɔn -ya -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe yë 'a- kë -sü 'ka- -dhe -a "dhiü- -ziö -a -bha bɔmε -nu □gban -bha -ta. 'Sa -a kë 'a- wo "dhü bha 'mii- kë n -dɪ faan 'ka, -a -bha -gasite 'ö- -kë n -dhe bha- 'saa- -mü. Yö □në n gba- kë -faan 'ka.

11 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -yö -kë n 'ka oo, -yö -kë Yesu -bha bɔmε "wεε 'bha 'ka oo, Atanna -bha naɔ do 'ö mε □gban 'yi- dɔ ka -go 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü bha □në 'a- 'klɔɔ- pö bha.

'Wɔn 'ö -gban kwa -go ga 'gü -sü -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

12 'Wɔn 'yi- -dhiang zë ka -dhe yö -mü □dhe Klisi □ya 'go ga 'gü □ya -bö. -Yö -kë mü □dhe 'sa 'yö mε -yö □slɔɔ ka kpö 'gü 'yö- pö □dhe 'mε □wa ga kö □wa ga 'wii 'dho -bö?

13 -A pö 'wo- wo "dhü bha □ya kë □dhe 'ö tean- 'ka 'nu kö Klisi -dɪ 'pö 'yii -bö 'sa -kεε!

14 'Yö □ya kë □dhe Klisi 'yii 'go ga 'gü 'nu 'pö tean- 'ka, kö -a -dhiang 'yi- zë ka -dhe bha "wlaa- □në 'yi- zë "wεεwεε, 'sa kö ka 'dhang -bho "dhiü -gen 'yaa 'dhö 'pö.

15 'Sa □ya kë □dhe 'mε □wa ga 'waa -bö 'nu tongtongdhö tean- 'ka, kö -a pö 'yi- wo □dhe Atanna □ya Klisi -bö bha □sua □në 'yi- -kë.

16 -A 'klɔɔ- -mü □dhe □ya kë □dhe 'mε □wa ga 'waa -bö 'nu tongtongdhö 'zü, kö Klisi -dɪ 'pö 'yii -bö □naa bha.

17 'Yö □ya kë □dhe Klisi 'yii -bö 'pö 'nu tean- □dede 'ka kö ka -dı -zian □nē 'ka- kë siē "wεεwεε -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka bha, kö kaa- 'wɔn yaa 'yii 'go ka -bha, kö ka -tun ga -sü 'ka Atanna -gɔ □naa bha.

18 □Ya kë 'pö "dhü kö 'mε 'wo to Klisi -bha zian bha- -ta 'wo ga bha kö- -nu 'gü □ya see- □naa bha.

19 □Ya kë □dhe kwa -bha -zu -yö Yesu -dhe -sü □ya kë -tosea dosengseng 'ö 'kwa- kë siē "kpung □taa yö bha □nē- -wɔn 'gü, kö- "wεε 'bha 'yaa yö -zē zian- -ta, kö kwa □nē 'kwa -wēeme □gban "dhiütodhe 'ka.

20 "Kεε 'yaa "dhü, Klisi -yö -bö -sü 'ka tean- □dede 'ka, kë "dhü kö -yö kë 'mε 'wo dho -bö -dhekpao dhia" 'gü bha- -nu -bha -mɔɔ -bleesü 'ö -wo -a 'ka.

21 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe ga -yö -bo mε do □nē- -ta 'yö -da "kpung □taa, -kɔ do bha- 'gü 'pö -go ga 'gü -sü -yö -bo mε do □nē- -ta 'yö nu.

22 Ga 'ö mε □gban "pepe 'wo- wo siē bha- 'klɔɔ- -mü Adan -bha -kē mε □gban "bhema 'ka -sü □nē- 'ka. -Kɔ do bha- 'gü 'pö 'go 'ö 'wo dho- wo ga 'gü bha- 'klɔɔ- mü -bo Klisi 'ka -sü □nē- 'ka.

23 "Kεε -bö -kɔ 'ö dho kë bha -yö -dho kë -bhiē □nē- 'ka. Klisi □nē mε -bleesü 'ö -bö -a 'ka, 'yö 'mε 'wo bo- 'ka bha 'wo wo -bha wo "tüng 'ö dho nu- 'ka kö -yö mε -dhe kë bha- 'ka.

24 □Ya 'go yö □nē- 'gü 'yö 'gügbudhe -pē "pepe 'ö- -nu -kɔ -yö -ziö "kpungtaadhe -gɔ bha Klisi -yö medhe sü- -nu -gɔ, 'yö kpao -pe -ziö mε -gɔ -pē "pepe □gban -bha, -yö -dho "kpungtaadhe □gban -gɔ 'waanu -kɔ bha □nē- 'gü 'yö- sü 'ö- "kpläng bho ö dē -dhe.

25 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe Klisi -yö medhe kë kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka 'yi 'ö Atanna dho- 'yao- -nu -da 'ka -a -gen □wlöo bha- -bha.

26 'Sa ga □nē- 'yao- -nu 'wo "dhü bha- -nu -totaamasü 'ka.

27 -A 'klɔɔ- -mü □dhe -yö -ben zē -sü 'ka -a -bha 'tong- 'sēedhe 'gü □dhe:

«Atanna □ya pē □gban "pepe -da -a -gen □wlöo.»

"Kεε □waa- pö "dhü kö 'wii "wı yö 'kö yö -zē 'ö pē □gban -da Klisi -gen □wlöo bha-

'ka.

28 □Ya kë □dhe Klisi □ya -ya pē □gban "pepe -gɔ "dhiü yi 'ö- 'ka, kö- -bhiē □ya zun 'ko "dhiü, 'yö Klisi 'ö -kē Atanna Gbö 'ka bha yöö -dı 'pö 'ö ö -gɔ dho "sia- ö Dē -dhe, 'yö -ya 'pē bha- □gban "pepe -gɔ "dhiü.

29 -Ka -dhe -ga, □ya kë 'nu □dhe 'mε □wa ga 'waa -bö tongtongdhö kö 'mε 'wo- -nu -zu 'mε □wa ga (kö 'wii- -nu -bo Yesu 'ka -zu bho) -a -nu -bha "zu 'gü bha- wo -gen 'yaa 'dhö. "Kεε 'mε 'wo bha -wo wo -zu -gɔn -mē -wɔn -zē -dhe 'yö 'wo- -nu -bo Yesu 'ka -zu bho?

30 □Ya kë 'nu □dhe 'mε □wa ga 'waa -bö 'nu tongtongdhö kö 'mε 'kö 'yi ya yi -dı -dɔ ga "dhiü "tüng □gban "pepe 'gü -gen -mü -mē 'ka?

31 N dheebhang -nu, ka □nē 'ka n -gen gbɔ -kē "gblögblö kwa Dēme Yesu Klisi -bha zian -ta. 'A- zē ka -dhe □sii □dede -ta □dhe a -dɔ ga "dhiü -dhe "puu 'ö □kpao -a □gban 'gü.

32 □Ya kë 'nu □dhe 'mε □wa ga 'waa -bö tongtongdhö, (kö Atanna -wu) -ta -ko 'a- zē Efzö -pö ya- 'gü □dhe mε- pē zē wü "dhiü- 'ka bha- □trɔɔn -mü -mē 'ka? □Ya kë 'nu □dhe 'ko suu bha a- -zē "kpungtaapē □nē- -wɔn 'gü, kö- zē -gen 'yaa 'dhö. □Ya kë "dhü 'nu kö mang -dı 'pö a -dho -a pö 'nu □dhe -kɔ 'wo- "gwēnng -da 'ka -a 'dhö □dhe: «□Dhe 'ö -kē □dhe kwa ga -wɔn -yö -dhö dhia" bha, -ka -kwa 'wɔn "bu 'wɔn 'ö -dhi kwa -dhe -a □gban kë 'sa.»

33 □Dhe 'ö "dhü n dheebhang -nu, a- -pö ka -dhe □dhe 'ka 'dho "kpēnng- kë ka -dı -gɔ. -A -gen -mü □dhe: «'Bha □nēng këkoyaame -bha i kë -kɔ -yö -siö.»

34 □Dhe 'ö "dhü n dheebhang -nu, -ka slē- ka 'gü kö 'ka zun tean- -zian -bha □dhe -kɔ 'ö- -dhe 'dhö- -bha -dhe mε -ya kë 'ka -a 'dhö, kö 'ka ka bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe mε 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'ö 'waa Atanna dɔ -zianwo. A- -pö "dhü kö -yö bho □nē- wo ka 'gü 'yiü- -wɔn -bha.

'Wɔn 'ö -gban kwi -dee 'ö 'mε □wa ga 'wo dho -bö 'ka -a -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

35 'Ma- pö "dhü mε- -dho □slɔɔ ka kpö 'gü 'ö- pö: «'Kεε 'mε □wa ga 'nu -wo -dho

-bö -ko kë □dhe 'sa? Kwi suu -mεε □në dho kë- nu -bha?»

36 A -tamame 'i ya, pëga 'i- -da "sεεdhö □sië bha -yö -bhong bhö -ko -kë □dhe kö 'yii ga -zë wo?

37 "Εεη pë -bhong □në 'i- -da "sεε 'yaa kë pëga -zë 'ka -ee? -Yö -kë -mlü 'ka oo, -yö -kë pë "bu pë 'ö- 'ka oo, -a ga □në 'wo- ta, 'yö gun -na -bhong -zë bhö.

38 Atanna □në kwi 'ö -dhi -dhe -a -da pëga 'i- -da "sεε bha- -bha, -a 'dhe 'ö "dhü -a -bhong 'ö bhö- -bha 'yö- nu- -dhe.

39 'Sa "yaanpë "pepe 'ö 'dhö, -a □gban -wü suu -yö -dī -ta -dī -ta. Mε "bhü- -nu -wü suu -yö -dī -ta, 'yö wü -nu -bha 'dhö -dī -ta, 'yö -maa -nu -bha 'dhö -dī -ta, 'yö 'yuü- -bha 'dhö -dī -ta 'pö.

40 Atanna -bha -dapë -nu 'wo "dhü bha- 'bha -nu -wo dhang- 'gü, 'yö- 'bha -nu 'wo "kpong □taa. -A 'dhe -nu 'wo dhang- 'gü -a -nu suu -yö -dī -ta, 'yö- 'dhe 'wo "kpong □taa -a -nu -bha 'dhö -dī -ta 'pö. -A 'dhe 'wo dhang- 'gü -a -nu -bha -sëdhe -yö -bho -a 'dhe 'wo "kpong □taa -a -nu "piü.

41 'Yëng- -bha -sëdhe -ya -gö, "su -bha -ya -gö, "susëng -bha -ya -gö, -a -nu □gban -bha -sëdhe -yö -bho 'ko "piü, aa" □ni "susëng -nu -dī -slöo -zian 'wo bha, -a -nu -bha -sëdhe -yö -bho 'ko "piü.

42 'Mε □wa ga -a -nu -bö -sü -dho kë -ko do bha □në- 'gü, 'mε □ya ga -a bun bho -sü bha -yö kë □dhe pë ta -sü □në- 'dhö. □Wa bo- -sö -sü -zë 'ka "sεε kö- "bu -wön □në □ya 'to. "Kεε kwi -dee 'dhe 'kö yöö -bö 'ka bha yö -zë 'yaa "bupë 'ka.

43 -A -da "sεε "tüng 'kö bha- 'ka, kö -yö 'ya-, kö "sı 'yaa -dhe, "kεε -a -bö "tüng -zë 'ka kö □ya kë -së, kö faan □ya -da 'gü.

44 'Wo- -da "sεε kwi 'dhe 'kö- 'ka bha mε "bhü- kwi -mü, "kεε kwi 'dhe 'kö dho -bö 'ka bha -yö -go Atanna □në- "piü. -A -gen -mü □dhe □dhe 'kö "kpong □taa -kwi 'dhö 'dhö, kö Atanna □plöö -kwi -yö -dhö 'pö.

45 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü □dhe:

«Mε -blεεsü 'ö- -da yi 'bha 'ka 'wo- Adan -kë bha -ya -kë mεbhü dhe "yaandhe □në- 'ka, "kεε Klisi 'ö Adan bha- 'dhe kwa do -ko ya- 'gü -a 'ka bha

yö -zë 'Nii- 'ö □sii -da mε 'gü □në- 'ka.»

46 -Kö do bha- 'gü, kwi 'dhe 'ö kwa -bha "kpong □taa ya □në Atanna -ya -da -blεεsü, 'yö- -dee 'dhe 'ö dho 'go- "piü 'ö dho bhö- -bha 'Nii- "slüöslü 'ka ö 'gü bha 'yö- -da □taama.

47 Adan -blεεsü 'ö Atanna -ya -da bha -ya -kë "sε □në- 'ka. "Kεε -a □plε -naa -zë -yö kë -go dhang- □në- 'gü.

48 Adan 'dhe 'ö- -kë "sε 'ka bha- 'gü -në "pepe 'kö 'kwa "kpong □taa ya kwa -bhö yö □në- -bha, 'yö Adan 'dhe 'ö go dhang- 'gü □taamasü ya- 'gü bha mε "pepe 'kö 'kwa bö Yesu 'ka 'kwa bhö 'pö- -bha.

49 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'kwa mε 'dhe 'ö "sε -kön 'ka -a -bhö -bha 'ka -kö do 'ö- 'gü bha □në 'kwa dho kë 'pö mε 'dhe 'ö go dhang- 'gü bha- -bhö -bha 'ka -a -kö do bha- 'gü.

50 N dheebhang -nu, 'ma- pö "dhü kö a- -pö □dhe kwa □nëng 'ö kwa -bha waa- kwa □yöön 'ö kwa 'gü bha wo -zë 'waa □möö- -bha kö -wo -da Atanna -bha -gblüedëdhekëdhe 'gü, -a 'klöo- -mü □dhe "bupë -zë 'yii 'dho □möö- -bha kö -yö 'to "dhü □dhe 'pë 'yaa "bu- 'dhö.

51 -A -kë "dhü -sü 'gü, 'wön 'ö -bin -sü 'ka, 'ö Atanna -zö "piü □në maa- pö ka -dhe bha. Yö -mü □dhe mε □gban "pepe -zë 'kwii 'dho ga, "kεε "gla □në mε □gban "pepe 'kwa dho- wo.

52 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe yi 'ö Atanna -bha "truu □taamasü dho "wı- 'ka bha, mε □gban kwa -dho "gla □dhe -kö 'ö mε- mε "yan zë- 'ka bha- 'dhö. -A -gen -mü □dhe □ya bo "wı -sü 'ka, 'yö 'mε □wa ga 'nu bha 'wo -bö kwi -dee 'dhe 'ö □ya kë mε -bha 'ö mε 'yaa ga tongtongdhö 'zü bha- 'ka, 'yö 'mε 'kwa dho kë "yaan 'pö "tüng bha- 'gü bha 'kwa -gla.

53 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe -a -dheä -bha □dhe kwi 'dhe "bu -kwi 'ka bha -yö "gla kwi 'dhe 'yaa "bu bha- 'gü kö pë 'dhe gapë 'ka -yö "gla 'pö 'pë 'yaa ga tongtongdhö -a 'gü.

54 □Ya kë □dhe 'pë 'ö gapë 'ka □ya bo kwi 'dhe 'yaa ga -a -da -sü 'ka ö -bha, kö 'pë 'ö ga -yö bo "gla -sü 'ka 'pë 'yaa ga -a 'gü, kö -wü 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü □dhe:

«Atanna -ko □ya ziö ga -go, -a -bha -gblü □yaa- "mëng.»

55 "Έεν 'zü □dhe:

«Ga i -ko -ziö me "bhu- -go -dhe □në 'me? I □glongga 'i gun me 'kun sië- 'ka bha -yö 'me □ton bha?» -a 'gü -wön □ya kë.

56 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe ga -yö ö zü -gban □song yaya -nu 'wo kwa -bha bha □në- 'gü 'yö- -ko -yö -ziö kwa -go. 'Yö kwa □song -nu bha 'pö 'wo wo zü -gban Atanna -bha 'tong- 'gü. □Ya kë 'nu □dhe 'kwaa 'wön yaa kë, kö 'kwaa ga.

57 "Κεε -ka -kwa Atanna nuε" bho, -a -gen -mü □dhe yö □në kwa -ko -ziö 'wön yaa waa- ga -a -nu -go kwa Dëme Yesu Klisi 'saa- 'gü.

58 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü n dheebhang -nu, ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha -kaa 'kun "gbu- kö 'ka ka faan do -a -bha yë bha- -bha -kpeakpeawo. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe kaa □dede ka- 'wön -do □dhe yë 'ka- kë sië- -dhe ka -bha -kë kwa Dëme -bha 'ka -sü -wön 'gü bha yë 'gü "fië 'yaa -mü.

16

'Wön 'ö -gban 'pë 'ö Kodhengtö -me -nu dho- bho 'ko -ta waa- 'wön -nu 'ö Pödhö 'piü □dhe 'ö- kë -a -bha -a dhiang 'ö- zë

1 'Wön 'dhe 'kö gun n "piü □dhe 'a- pö ka -dhe □në 'a- pö bha. -A 'dhe 'ö □ya 'to -pö ka -dhe -pë 'ka □taamasü ya- 'gü, 'yö -kë 'pë 'ka- bho sië Atanna -bha me -nu 'wo Zedhizadhemö -a -nu -dhe bha- -wön 'ka. 'A -wu kpo Atanna -bha 'kodhigüme -nu 'wo Gadhatö -a -nu -bha 'a- pö -wa kë -ko 'ö- -bha bha, Kodhengtö -me -nu, -kaa kë 'pö -ko do bha- 'gü.

2 A- -pö 'ka ka 'gü do "gbu- kö □glooyi □ya □loo -ko 'ö- -bha 'do 'do, kö 'pë 'ka- □slöö "dhöö □zinng 'gü do 'gü, -a 'dhe 'ö ka -ko -yö □möö- -bha, 'ka- -ya -di -ta kö 'ka- □loo 'ko -ta kö 'ka- bö Atanna -bha me -nu 'wo Zedhizadhemö -a -nu -dhe, kö 'ka 'dho- pö 'ka do n -loo mü -sü -go.

3 'Me 'ka 'dhang bho- "dhiü, -kaa -nu -ya ka -ko "soo kö 'ma nu 'ma □loo mü, kö 'sëedhe 'wo dho wo "kplëng bho- -ta 'a- kë kö 'a- do- -nu -go kö -wo 'dho 'pë 'ka- □gbao bha- 'ka 'me 'wo Zedhizadhemö -a -nu -dhe.

4 □Ya kë 'zü □dhe 'pë 'ka dho- bho bha □ya kë 'gbe, kö -yö mang □dede n 'dho -gen bho, kö 'yi 'dho yi "kwëë.

5 □Ya 'go yö -zë 'gü, -yö n "piü □dhe 'a nu zun ka -dhe 'gü. "Κεε n -bö Maseduanö -se 'gü -wön -yö -tun □kö 'kö 'a gun -na nu.

6 'Bha mü "dhü 'ma nu a -dho □gwëë 'në 'bha bho ka "piü mü, 'ö 'a -nëe 'gü -zian -kë mü. □Ya kë "dhü ka -dho □möö- -bha 'ka dho n do -dhe "pepe 'ö -dho mü -wön 'dhö n -bha bha- 'gü.

7 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe 'yaa n "piü □dhe 'ma nu 'ma n "yan -kpan ka -bha 'a 'to 'a ziö. □Ya kë □dhe □ya kë kwa Dëme -dhidhewön -zë 'ka, -yö n "piü □dhe 'ma nu 'a □gwëë 'në 'bha wo ka "piü mü.

8 "Κεε yö -zë □gban 'gü, a -dho to Efëzö -pö ya- 'gü □kö 'ö Pangtökötö yi -yö □loo.

9 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe 'ko -zë Atanna -wu 'ka -me -nu -kë 'gbe -sü □gban waa- -bha -bha, -a -bha yë bha- -ye "dhi -yö "pu -sü 'ka n -go 'pö- ya- 'gü □dedewo.

10 Timote -zë □ya -da n "dhiü -yö nu sië, "κεε □ya nu □ya □loo mü -kaa -dheng 'kun "yon -ko 'ka kö- 'dhia -yö 'ma- 'gü, -a -gen -mü □dhe kwa Dëme -bha yëkëme -mü 'ka 'pö □dhe n 'dhö.

11 'Ka 'dho- pö 'ka- -ga "yan -wlö -ta 'ka. -Kaa do zian- -së 'ka kö- "dhiü yee kë -sü -yö -wo n -ta zuë" □nii -da 'ka, -a -gen -mü □dhe n "yan -yö waa- kwa dheebhang -nu -go.

12 Kwa dheebhang Apodhosö -zë a- -pö -dhe "töng □gban 'gü □dhe kwa dheebhang -nu 'wo nu sië zun ka -dhe 'gü weng- -nu -wo nu wo "kwëë, "wü □në 'yii- wo n -go -bha □kö. "Κεε yö -zë □gban 'gü 'yii 'dho 'to- 'gü, □ya ö -di □slöö -yö -dho nu zun ka -dhe 'gü.

13 -Ka -ya ka "yaan, ka 'gü 'ya 'dho ga -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka, -ka ka faan do, -ka ka 'gü do "gbu-.

14 'Wön "pepe 'ka dho- kë, -kaa kë -dho 'gü.

15 Ka Tefana waa- -bha 'koomë -nu -do. Ka- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe wo □në 'wo 'dhang bho Yesu -wön "dhiü -bleblesü Akai -se bha- 'gü, 'yö 'wo wo -di "kplëng bho -sü 'ka Atanna -bha me -nu 'wo "se

bha- 'gü -a -nu -dhe. □Dhe 'ö "dhü n dheebhang -nu, bhea" □në 'a- wo ka -dhe,

¹⁶ kö 'ka dɔ "gbɪ- 'ka ka "tɔ 'to 'mɛ 'wo bha waa- mɛ -nu 'ö- -nu -kɔ 'dhö 'wɔn do -bha bha □në- -nu -wɔ -bha kö -wo kë "dhiü -sü ka 'ka -mɛ -nu 'ka.

¹⁷ Tefana 'dhöö, Fɔɔtunatusö 'dhöö, Akaikusö 'dhö, nu 'wo- wo -wo n -dhe 'gü yö bha dhi 'ö- wo n -dhe -a "sinma 'yaa 'dhö. -A 'klɔɔ- -mü □dhe ka -dhɔ 'ö □ya gun □ya 'kpɔ n "dhiü bha, wo □në □waa- 'dho 'në 'bha wo n -gɔ "sia-.

¹⁸ 'Ö go mü 'zü wo □në □wa n zuë" 'waanu □dhe -kɔ 'wo ka zuë" 'waanu 'ka 'pö mü bha- 'dhö. Mɛ suu 'wo "dhü bha- -dhea -bha -dhe 'ka □bhlëë -ya -nu -bha kö 'ka dɔ- -nu -wɔn 'kun -dhe 'ka.

¹⁹ (Wɔn -nu 'wo gun n "piü □dhe 'a- pö ka -dhe kö -yö 'to -dhio -wɔ -totaamasü 'ka 'yö bha.) □Dhe 'ö "dhü, mɛ "pɛpɛ 'dhe 'kö 'wo Atanna -bha 'kɔdhigümɛ 'ka Azi -se ya- 'gü □wa ka □tua bho 'gbɛ. Akidhasö waa- -bha dhebhɔ Plisidhö waa- Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'wo □loo 'ko -ta -a -nu -gɔ 'kɔɔdhö bha, -wa -pö 'wa ka □tua bho kwa Dëmɛ Yesu Klisi 'tɔ 'gü.

²⁰ Kwa dheebhang -nu "pɛpɛ 'wo -dhe ya- 'gü □wa ka □tua bho 'gbɛ. 'Ka -kpan ka 'ko -nu -bha -ka □loo ka 'kwëë- □dhe -kɔ 'ö dheebhang -zë -nu -wa -kë 'ka -a 'dhö.

²¹ □Tuabhonaɔ 'kö ya mang Podhö -me ma □në 'a- -bɛn zë n -dɪ -kɔ "dhe 'ka.

²² Mɛ "ɔɔ mɛ 'ö kwa Dëmɛ -dhɔ 'yaa- kë -a -mɛ -bha "dhang □në bha! "Kɛɛ yi -zë yi- -pö «Madhanata»! 'Ya- pö "dhü kö yi- -pö yi Dëmɛ bha -yö nu.

²³ Kö kwa Dëmɛ Yesu -yö -gasite kë ka -dhe bha 'aa -yö kë.

²⁴ Mɛ □gban "pɛpɛ ka -dhɔ -yö n -kë Yesu Klisi -wɔn 'ko -sɔn.

'Sëedhe □ple -naa 'ö Pödhö -ya bə Atanna -bha me -nu 'wo 2 Kodhengtö -a -nu -dhe

Pödhö -bha Atanna nuε" bho -wv

¹ 'Sëedhe ya mang Pödhö -me 'ö Atanna □nē n -ya Yesu Klisi -bha bəme 'ka bha, yaa- Timote 'ö -kē yi dheebhang 'ka 'pö kwa Dēme bha- -bha zian -ta bha yi □nē 'yi- bə ka -dhe.

Yi 'sëedhe ya- -bə me "pepe 'ka Atanna -bha 'kodhigūme -nu 'ka Kodhengtö -pö 'gü waa- me "pepe 'dhe 'wo to 'wo ka -gə Akai -se bha- 'gü bha □nē ka -dhe.

² Kö kwa Dē Atanna waa- kwa Dēme Yesu Klisi 'ö 'dhö -wo ka gba zuëyagblü 'ka, kö -wo -gasite kē ka -dhe bha ('aa -yö kē).

³ -Ka -kwa Atanna 'ö -kē kwa Dēme Yesu Klisi Dē 'ka, yö 'ö me -nu -wēē -ya -kē -ziizisü 'ka, 'ö me -zv -gban -ko □gban -ko □gban 'gü bha- nuε" bho □dedewo.

⁴ Yö □nē yi -zv -gban "yēnng □gbaondhe □gban "pepe suu 'gü, kē "dhü kö -ko do 'ö yi -zv -gban 'ka bha 'yi me "wēē -nu -zv -gban 'ka 'pö kö -wa -nu -wēēkē wo siē.

⁵ -Kə do 'ö Klisi -wēēdhe -yö bho- 'ka, yii -dī 'pö yi -wēēdhe -yö -bho 'ka, "kēē yi -wēēdhe bho -sü bha- 'bha 'dhö -da siē- 'gü Klisi -wəwə 'gü kö Klisi -dī 'pö -yö yi faan do siē "dhü do 'ö dho- 'ka.

⁶ 'Ya saan", kö yi -saan kē "dhü kö ka □nē ka -zv -yö -gban, kē "dhü kö 'ka dha. Klisi □ya yi -zv -gban, kö -ya -kē "dhü kö yi -wēēkē "dhiü -nu 'wo- wo bha ka- -dhe yö, kö ka -zv -yö -gban, kö ka zuē" -yö kē -səa, kö □wa ka -wēēkē wo 'pö □dhe yi 'dhö kö -yö 'kun bho ka 'gü.

⁷ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, yi -zv -ya 'gü klöklödhö 'ö 'yi- 'wəwə do 'kpakpadhö □dhe ka -wēēdhe 'dhö bho siē □dhe yi 'dhö -ko do 'ö- 'gü bha, Atanna do 'ö yi -zv -gban bha -yö -dho ka -zv -gban 'pö -ko do bha- 'gü.

⁸ N dheebhang -nu, 'yaa yi "piü tong- tongdhö □dhe sēē -ziisü 'yi- bho Azi -se

'gü bha 'ka kē- 'gü ka ti -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kləw- -mü □dhe sēē 'yi- bho Azi -se 'gü bha- -dhiang 'yaa zē. 'Ö do mü kö yi dha -wəwə -zian 'yaa yi "yaan 'zü.

⁹ Kö yi dha -wəwə -zē □ya kē yi tii' 'ka -wəwə □nē- 'ka, kö yi ga -wəwə □nē yi "yaan -wəwə 'ka. "Kēē kē 'ö- wo "dhü bha -yö kē "dhü kö 'yi yi -zv -ya Atanna 'ö- -ko -yö □məw me -bho ga 'gü -sü -bha 'bha □nē- -dhe, kö 'ya 'dho yi -zv 'gəwə yi -dī -dhe.

¹⁰ Yö 'ö "dhü bha □nē yi dha 'wəwə 'ö yi -gə -yö □məw- -bha 'nu 'ö 'to- 'gü bha- -gə. 'Sa yö □nē dho yi dha- -gə "dhü -kpeawo.

¹¹ "Kēē -a -dhe a- bha □dhe 'ka yi -ta 'kun -bhe a Atanna -dhe -sü -bha yi -wəwə 'gü. Yö □nē □ya kē "dhü, 'yö dho zē me 'gbe -bha bhe a" 'wo- wo siē yi -wəwə 'gü bha- -dhe 'yö -gasite -kē yi -dhe. 'Yö- 'gü -wəwə □ya bə kē -sü 'ka, 'yö me 'gbe -wa nuε" bho -a kē 'ö- wo yi -dhe "dhü bha- -wəwə 'gü.

¹² -Ka -dhe -ga, 'ya yi -zv 'gəwə "sənggdhö yi -məw -bha 'yi yi 'to kun. Yi 'to 'kun -gen -mü □dhe -tose a 'yi- -kē "kpeəngtaadhe ya- 'gü, "kēē 'ö 'yi- -kē ka kpö 'gü kö yi mü bha, yi- -kē □dhe -ko 'ö Atanna -ya -zəwə 'ka yi -dhe □nē- 'dhö "gblüdhε "puu -ta "kēē teanwəwə 'ö go- "piü -a -ta, "kēē yi- -kē "dhü -gasite 'ö- -kē yi -dhe bha □nē- 'saa- 'gü, 'yii- kē me -nu -bha 'wəwəndədhε -bha. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü yi zuē" 'yaa za do yi -bha. 'Wəwə 'ö- -wəwə 'gü 'yö 'yi □məw -bha 'yi yi 'to kun bha 'yö bha.

¹³⁻¹⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kləw- -mü □dhe 'sëedhe -zian 'yi- bə ka -dhe bha teanwəwə "puu □nē 'yi- pö ka -dhe -a 'gü, 'yii "kpeəng- kē ka -gə kö 'yi- 'bha 'to yi "gblü □dhe -ko 'ö kaa □dede 'ka- -wəwə pö- 'ka bha- 'dhö. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü -yö n 'gü □dhe 'kö 'kii- 'gü -zian ma "töng ya- 'gü "kēē kwa Dēme Yesu -bha 'yiēn- yaa- -ya dhang- -bha yi 'ö- 'ka ka -dho -a 'wəwə do □dhe ka -bha a 'to -bho -bha -me -mü yi □nē yi 'ka 'yö yi -bha 'dhö ka 'ka 'pö. 'Sa ka- -naa 'nē 'bha -zē -do "dhü.

¹⁵ N 'dhang -bho 'wəwə bha- "dhiü -ko yaa 'gü yaa bha □nē- -wəwə 'gü, 'yö gun n "piü □dhe 'a nu ka -dhe 'gü 'nu □kö -blēesü, kē "dhü kö- 'gü -wəwə -sē bha -yö kē ka -dhe 'koodhö □ple.

¹⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kləw- -mü □dhe

'ma gun 'ma- -ya 'nu n -zv "piü □dhe n 'dho -sü □ya kë Maseduanö -se 'gü 'a bō ka "piü mü, kö n yee kë -sü 'ka 'zü 'a bō 'mü kö 'a n "yan 'bha -kpan ka -bha. □Ya kë "dhü 'nu ka -moo -bha 'ka n dō zian- 'yö 'a 'dho Zude -se 'gü.

17 ("Kεε 'ma- "ta bha- bho- -ta.) Ka -moo -bha 'ka- pō: «'Yö i- -bho -ta -mē -wōn 'gü? "Een -a yi 'kö 'i gun- 'kpō siē -blæsü kö 'bhii i -zv 'pō- 'gōn -ee? "Een 'mε 'ö "ta sü ö -dīa -gleng -bha 'ö □yaa- pō 'wōn -bha □iin 'ö go 'mü 'ö- pō 'wōn dō bha- -bha 'zü 'aa bhoo yō -mü i 'ka -ee?»

18 -Abin! 'Yaa "dhü tongtongdhö. -Kō dō 'ö Atanna 'dhö- 'ka 'ö 'yaa -wū □ple pō tongtongdhö bha □nē 'a- 'ka. 'Maa- pō 'wōn -bha □iin 'maa 'go mü 'maa- pō "uun; -a -wōn 'gü -wū 'a- pō ka -dhe bha 'yaa □sua 'ka.

19 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klōo- -mü □dhe Yesu Klisi 'ö Atanna Gbō 'ka 'ö Timote 'dhö, Siliven 'dhö, ma 'dhö, 'yi- -dhiang zē ka -dhe bha 'yaa gun □iin waa- "uun □gban -kaankwēēmε 'ka. -A 'klōo- -mü □dhe □iin- 'ö Atanna -ya pō bha □nē Yesu -ya 'gü -wōn -kē.

20 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klōo- -mü □dhe "plüün "pεpe 'ö Atanna -ya bho kwa -dhe bha yō □nē- □iin 'ka. -A -kē kö 'yaa -wū □ple pō -sü bha 'yö yī -dī 'pō 'yi- "sεedhe -kē mε □gban "pεpe -dhe kë "dhü kö- 'tō -yö bhō.

21 Atanna yōo □dede bha □nē kweng- -nu □gban kwa -zv -gban Klisi -bha zian bha- -ta. Yōo dō bha 'zü □nē kwa -ya -dī -ta.

22 'Yö ö 'tō -ya kwa -bha, 'yö dho 'ö ö -bha 'Nii- "slüöslü bha- -ya kwa 'gü kö -yö kë 'wōnsē 'ö- -ya -sü 'ka kwa -gō -dhekpao dhia" 'gü bha- taong 'ka.

23 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, n -nu mü -sü bha- bho 'a- wo- -ta bha a- -kē "dhü kö 'ma 'dho 'wōn bho ka □nē ka 'gü. -A pō 'a- wo "dhü bha Atanna □nē n "sεε- 'ka, □ya kë □dhe □ya kë □sua 'ka -yö n 'sü.

24 -A 'klōo- -mü □dhe 'yaa yi "piü □dhe ka -bha 'dhang -bho Klisi "dhiü -sü bha -yö kë □dhe 'pē 'yi ka -kō □nē- kpō- 'ka -a 'dhö. "Kεε -kō 'yi dho- kë- 'ka kö 'yi ka -ta 'kun kö ka zuē" □nii □nē -yö -da tekpetekpedhō □nē 'yi- -dhe moo siē. -A -gen -mü □dhe

□ya kë -zv -yö Atanna -dhe -sü -zē 'ka kö 'ka yō -zē -koso "kan.

2

1 "Kεε 'wōn 'ö- -wōn 'gü 'yö 'a n -nu zun ka -dhe 'gü -wōn bha- bho- -ta bha 'yö bha, kë "dhü kö 'ma 'dho (dōn bho ka 'ka 'a) ka zuē" -gii 'zü -deewo.

2 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klōo- -mü □dhe ka 'ö ka -zē n -zv □ya -bō ka -wōn -ta 'yö n □nii -yö -da bha 'ma -dheang bhō ka -ta kö 'a dōn □nē- bho ka 'ka bha -oo, kö de -yö n □nii -da? "Een 'mε 'a- -nu -yua -bha -dhiang zē bha -ee?

3 'Wōn 'ö- -wōn 'gü 'yö 'a 'sēedhe 'ö bō ka -dhe bha 'a- -ben zē "dhü bha 'yö bha. -A -gen -mü □dhe 'yaa n "piü □dhe 'ma nu mü 'mε 'ö ka -zē 'ka dho kë n □nii -da -mε 'ka bha 'ka kë n węgüsümε 'ka. -A -gen -mü □dhe a 'dhang -bho "dhiü 'kpakpadhō □dhe n □nii 'dhö -da -sü 'ka, kö kaa- -dī 'pō ka □nii -yö -da -sü 'ka.

4 'Sa -yö "dhü tean- 'ka, □dhe "töng 'a 'sēedhe ya- bō- 'ka ka -dhe bha kö "suü □dede □ya -da n 'gü, kö n zuē" "dhiü -yö "tεε siē □dedewo. A- -bō "gbu 'ka, "kεε 'mii- "dhiü wluu" -bha kö -yö kë ka wē 'gü -siö -pē -zē 'ka. A- -kē "dhü kö 'ka- 'wōn □nē- dō □dhe ka -dho 'ö n -kē bha- "sī -zian □nē 'yaa n -dhe.

'Wōn 'ö -gban 'wōnyaakēmε -mawōn 'tō -sü waa- 'wōn 'ö gun dō siē Pōdhō -zv -bha Troasō -a -dhiang 'ö- zē

5 'Sa mε 'ö 'wōn yaa bha- -kē bha 'yii mang dō -zē n -yua -bha -wōn kë. □Ya kë □dhe 'mii "suü □sua -gō kö 'a -moo -bha 'a- pō -yö mε □gban "pεpe □nē ka -yua -bha -wōn -kē bha. 'Kō 'yii kë 'zü mε □gban ka 'ka "kεε kö mε kpō 'bha -zē -mü.

6 "Kεε □dhe 'kö mε 'gbe □gban 'ka 'wōn -zē bho- -mε "yan 'gü bha- 'dhe bha -yö 'tō "dhü.

7 -Kaa -mawōn 'tō kö 'ka- -zv -gban, kë "dhü kö 'ya 'dho "yua- -bha "dhiü ziö- 'ka 'ö -kē -a -go Atanna -bha zian -ta -gen 'ka.

8 -Ka dō "gbu- kö 'ka- 'kun "yōn -kō 'ka kö -ya 'wōn dō □dhe ö -dho -yö ka -kē, kö 'ya 'dho bhō- 'gü -sanmekē -bha.

9 'Sēedhe 'dhe 'ö ya- -bō ka -dhe 'klōo- 'yaa 'wōn "wεε 'bha 'ka, -a "dhiü □nē 'a-

□wli- -bha. A- -kë "dhü kö 'a ka 'gü □në- dan "ni kö 'ka -ya -sü 'ka -dhio -ma n -ta -yan 'gü "tüng □gban "pepe 'gü kö 'a- 'wön do.

10 Με "υυ με 'ö 'ka- -mawön 'to, kö mang -dı 'pö 'ma- -mawön 'to. 'Ö □ya kë 'zü □dhe με wë zë -με 'ö "dhü bha ka -gun do sië ma □në n -gö kö 'ma- -mawön 'to kö 'ka gun -na -a -mawön 'to, kö 'ma- -mawön 'to 'sa ka 'ko -sön Klisi wëedhö.

11 'Sa -a -με -mawön 'kwa- to "dhü bha kwa- -kë "dhü kö Sotraan □në 'ya 'dho ö -due yö kwa -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe 'wön 'ö- -zυ "piü kwa -bha bha kwa- -do 'kpakpadhö.

12 □Dhe 'ö 'ma nu 'ma □loo nao -së 'ö -gban kwa Dëme Yesu Klisi -wön -bha bha- pö -sü 'ka Troasö -pö 'gü, n "yan -yö -da -dhe 'gü 'ö 'a- 'wön do 'kpakpadhö □dhe Atanna -bha yë 'ö- do n -kö 'ka bha- ye "dhi -yö "pυ -sü 'ka n -gö mü kwa Dëme 'saa- 'gü.

13 "Κεε -a "st 'yii kë n -dhe kö 'a -dhekpasyi 'bha kë mü. -A 'klö- -mü □dhe kö n zuë" -yö do -sü 'ka foodhö -kpan 'ö 'mii- wo kwa dheebhang Titö -bha mü bha- -wön 'gü. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a to 'a n -wυ -da Troasö -me -nu -dhe 'yö 'a dho Maseduanö -se 'gü bha 'yö bha.

14 "Κεε Atanna nue". -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe yö □në ö -gen zun 'ö 'yao- -nu □gban "pepe □gbin- 'yö kwa -ya ö -kö "dhiöme -nu 'ka, 'yö -gblü -yö -dhi kwa -gö -kpeawo kwa -bha -kë Klisi -bha 'ka -sü -wön 'gü, yöö do bha 'zü □në kwa -ya Klisi -wön -ta -pυ με -nu -dhe -με 'ka, kë "dhü kö -a -wön -yö □moo -dhe □gban "pepe 'gü □dhe -dhasiklöö □fi -së 'wo- □wenng -a 'dhö.

15 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe 'me 'kwa ya □në 'kwa □dhe -dhasiklöö □fi -së 'ö Klisi -ya □wenng Atanna -dhe -a 'dhö. 'Sa kwa- 'ka "dhü 'me 'wo dha -me -nu 'ka waa- 'me 'wo 'gü see- -me -nu 'ka -a -nu □gban -gö.

16 'Me 'wo 'gü see- -me -nu 'ka bha kwa □dhe pë □fi 'ö me zë □në- 'dhö wo -zë -a -nu -gö, "κεε με 'kö 'wo dhamε -nu 'ka wo -zë kwa □dhe pë □fi 'ö me dha 'ö □sii -da με 'gü □në- 'dhö -a -nu -gö. □Ya kë "dhü

bha -oo, 'dee dho □moo- -bha 'ö yë "sima -sima bha- -kë?

17 Yi -zë 'yaa □dhe 'me 'wo Atanna -wu -kë "dhö pë 'ka bha- -nu 'dhö, "κεε yi -zë yi- -bha nao bha- -do "gblüdhε "puu -ta □dhe Klisi -bha gwëezë -nu 'dhö kö yöö □dede -a "yan -ya -dhe 'gü. -A kë 'yi- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe yöö □dede □në yi bo.

3

'Wön 'ö -gban 'Nii- "slüöslü kë -yë 'ö kwa -bha -tosea 'gü -a -bha -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

1 -A pö 'yi- wo "dhü bha □ya kë "dhü kö 'yii kë □dhe yi -dı 'sü □në 'yi- wo sië- 'kpai- -dee 'bha wo 'zü. "εεν 'ya 'dho kë ka 'gü 'zü □dhe 'sëedhe 'ö me -ya -ben zë 'ö □moo- -bha 'ö- -zön ka -dhe □dhe (Yesu -bha bome -mü yi 'ka), "εεν 'ö dho- -zön 'zü me "wεε -nu -dhe "dhü bha □në 'yi- moo- sië. -Abin! 'Yaa "dhü tongtongdhö.

2 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe kaa □dede 'ka bha □në 'ka 'sëedhe 'ö "dhü, 'ö- -wυ 'ö- 'gü 'ö -ben zë -sü 'ka yi zuë" "piü 'ö me □gban "pepe 'wo □moo- -bha 'wo- do, 'ö 'wo- -wυ pö -a 'ka.

3 'Sa -a pö 'a- wo "dhü bha 'yaa □sua 'ka. 'Yaa -bin -sü -nu 'bha -zian □në- 'ka □dhe ka □në 'ka 'sëedhe ö Klisi -ya -ben zë yi -kö -ta -a 'ka. -A -ben 'ö- zë "dhü -zianwo bha 'yii- zë pë 'yi 'wo 'sëedhe -ben zë- 'ka bha- 'ka, -ya -zë 'Nii- "slüöslü 'ö go Atanna 'yaandhe □dede 'gü bha □në- 'ka. 'Sa -a -ben 'ö- zë "dhü bha 'yii- zë -gwë "kpongpa -ta, -ya -zë me -nu □në ka zuë" "piü.

4 'Sa ta 'yi- wo yi 'gü 'pö 'wön bha- -dhiang zë -sü -bha 'ö 'ya -zë 'yaa -zë "sika ka bha- 'klö- -mü □dhe yi 'dhang bho -sü □në Atanna "dhiü 'kpakpadhö 'wön bha- 'gü, Klisi 'saa- 'gü.

5 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe yi -zë -a "st -tangga -zian □në 'yaa yi -dhe kö 'yi 'wön suu bha- kë yi -dı -ta. Yi zü -gban -sü -yö Atanna □në- 'gü.

6 Kë 'yi- wo -mle -dee 'ö- -da kwa □zinng 'gü bha- "σεε- 'ka bha, yö □në -kë 'ka -sü "st -kë yi -dhe. 'Sa -mle -dee 'ö "dhü bha- □slöö 'kwa- wo bha 'yii -gban kwa -bha

Atanna -bha 'tong- 'ö -ben zë -sü 'ka bha- 'kun -sü -bha, kwa- -slɔɔ -bha 'Nii- 'ö- -ya -sü 'ka kwa 'gü bha [në- 'saa- 'gü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü [dhe -a -bha 'tong- 'ö -ben zë -sü 'ka bha -yö me "dhiü [në do ga -dhe, (me -ko 'ö 'yaa [mɔɔ- [gban 'gü -wɔn kë -sü -bha bha- -wɔn 'gü), "kɛɛ 'Nii- "slüüslü 'kö go- "piü bha -yö [siü [në- -da me 'gü.

⁷'Sa "töng 'ö Atanna -yö me "dhiü -do ga -dhe -pë bha- -ben zë- 'ka -gwë 'kpongpa 'në -nu -ta bha [dhe 'ö [ya ö bo, 'yö- -bha 'tɔbhɔdhe 'ö dhang- 'gü bha- 'bhü -yö -wo "yɛa-. ([dhe 'ö- do Moizö -gɔ 'ö nu 'ö [loo- 'ka Izraedhö -me -nu kpö 'gü), 'yö- wëedhe "yan -yö -ya bhɔ -sü -bha, 'ö do mü kö 'waa [mɔɔ- -bha 'zü kö -wa -ga -a wëedhö -a wëedhe 'bhü -gɔ. "Kɛɛ 'sa kö 'tɔbhɔdhe 'bhü 'ö "dhü bha- -ziö -wɔn -dhö. (N dheebhang -nu), 'tong- 'kö yö -zë 'ö me "dhiü [në- do ga -dhe bha yö -zë nu -sü 'bhü [ya kë [dhe -ko bha- 'dhö bha -oo,

⁸'Yö 'Nii- "slüüslü 'kö go Atanna "piü bha -we? Yö -zë -bha -dho kë mü [dhe?

⁹'Sanni 'wɔn 'kö yö -zë 'ö me -nu "dhiü [në- do ga -dhe bha- "dhiü [loo -me wëedhe 'bhü -yö bhɔ [dhe -ko bha- 'dhö bha -oo, 'yö- 'dhe 'kö nu kö -yö mɛbhɪdhe "zu [në- wo Atanna wëedhö [we? A- pö ka -dhe [dhe -a -bha -zë -dho kë -ziizisü.

¹⁰Kwa -mɔɔ -bha -zianwo 'kwa- pö- 'dhe 'ö gun 'kpa bha 'waa- -zɔn -a 'dhe 'ö [dɛɛ bha- 'ka -a -bha 'tɔbhɔdhe -kë -ziisü -sü -wɔn 'gü.

¹¹-A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü [dhe "sanni 'pë 'kö yö -zë -bha "töng 'ö Atanna -ya kpɔ kö -wa kë- 'ka -a 'gü 'bhaa gun [gblɛɛn bha yö -zë 'bhü- bhɔ [dhe -ko bha- 'dhö, kö- 'dhe 'kö yö -zë "dhiütodhe 'yaa 'dhö [we? -A -dhe a -bha [dhe yöö zian -zë -bha "dhiü- ziö -a -blɛɛsü -bha -ta pongpongdhö.

¹²'Wɔn bha [në yi -zɔ 'dhö- 'gü, 'yö 'ya- dhiang zë 'yö 'yaa- zë 'sika 'ka.

¹³Yi -zë 'yaa [dhe Moizö 'dhö. -A -gen -mü [dhe Moizö [në gun so kpa sië ö wëedhö kë "dhü kö [dhe 'ö -kë [dhe -a wëedhe "yan 'ö gun bhɔ sië bha- 'gü 'yaa gun [gblɛɛn bha kö Izraedhö -me -nu 'wa 'dho- -go -a wë -bha -dhe yö.

¹⁴"Kɛɛ pë "pɛpɛ 'ö Moizö -ya -ben zë "dhü bha- 'bha 'gü ma "sɪ 'yaa gun- -nu -dhe. Aa" [ni do 'kwa- wo [dɛɛ ya, [wa -mɛ -blɛɛsü 'ö Atanna -ya -kë kwa 'ka -a 'sëedhe ('ö Moizö -ya -ben zë) bha- -wu pö 'waa- 'gü ma. So do 'ö gun Moizö wëedhö bha -yö -tun kpa -sü 'ka- -nu -bha 'wɔndɔdhe -ta [dɛɛ. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü [dhe 'me 'ö [ya -kplu Klisi [në- -bha 'yö 'pë 'ö kpa -sü 'ka- -bha 'wɔndɔdhe -ta bha 'ö bho 'mü.

¹⁵Aa" [ni [dɛɛ -mü [dɛɛ 'ka, [wa 'sëedhe 'ö Moizö -ya -ben zë bha- -wu pö, pë -yö -kpa -a -nu -bha 'wɔndɔdhe -ta 'zü -deewo 'ö 'waa- 'gü ma.

¹⁶"Kɛɛ 'me [ya bo ö wë slëe- -sü 'ka kwa Dëme -ta, kö- 'pë 'ö gun kpa -sü 'ka- -bha 'wɔndɔdhe -ta bha [ya 'go mü [dhe -ko 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka Atanna -bha 'tong- 'sëedhe 'gü -a 'dhö.

¹⁷'Sa kwa Dëme 'wo- -dhiang zë Atanna -gɔ 'sëedhe 'gü -dhe bha- 'gü bha 'yaa pë "wɛɛ 'bha 'ka kö 'yii kë 'Nii- "slüüslü -zë 'ka. 'Nii- "slüüslü bha [në [ya kë -dhe 'ö- 'gü, 'yö me -yö -kë me 'flëe- 'gü.

¹⁸-A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me "pɛpɛ 'ö 'kwa bɔ kwa Dëme bha- 'ka, 'ö pë 'bhaa kpa -sü 'ka kwa wëedhö bha kwa [në 'kwa [dhe -a -bha mɛdhe 'bhü 'dhö. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, [ya kwa "gla kë "dhü kö 'kwa kë ö -bhɔbha 'ka. -A -wɔn 'gü 'kwa 'go 'tɔbhɔdhe -blɛɛsü bha- 'gü 'kwa -da -a 'dhe 'ö 'kpii- 'ö -ziö -a 'dhe bha- -ta bha- 'gü. 'Pë 'ö kwa Dëme 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü 'dhö -mü bha 'ö- -kë kwa -dhe bha 'yö bha.

4

'Wɔn 'ö -gban gbaɔdhe [bhlɛsü 'ö Atanna -ya kë kwa -gɔ bha -a -kë "segbo 'gü -sü -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹Yë 'ö Atanna -ya do yi -ko 'ka 'ö 'yi- kë sië ya -ya kë "dhü 'ö -bha "klɛsɛdhe [në- -wɔn 'gü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi 'gü 'yaa ga -a kë -sü 'ka 'pö bha 'yö bha.

²'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'pö 'yö 'yaa "wɪ- -bha kö yi -ko -yö -da 'yiü- -wɔn -nu 'wo- -kë -nu wo -bin 'gü -bin 'gü bha- 'gü, 'ö 'yaa "wɪ- -bha kö 'yi "kpenng- kë me -nu -gɔ, kö 'yi Atanna -wu 'glaa- -ta -nu wo, 'ö -ko 'ö yi -zë 'yi dho- kë 'ka -zianwo kö me

□gban "pepe -wo tsanwɔn bha □nē- 'gü ma 'kpakpadhö, kē "dhü kö -wo 'dhang bho yi "dhiü □dhe Atanna -bha yēkēme -mü yi 'ka bha 'yö bha.

³ "Kee yö -zē □gban 'gü, Atanna -bha 'wontaongsē 'yi- pō siē bha- 'gü -yö tii me 'bha -nu 'gü. "Kee 'me 'wo 'gü see- -me -nu 'ka bha □nē- 'gü 'dhö tii -a -nu 'gü.

⁴ 'Dhang 'ö 'waa- bho Klisi -wɔn "dhiü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Sɔtraan 'ö "kpuŋg □taa yö bha □nē wo -zē -a -nu -bha -zlan 'ka, 'yö □yaa- -nu "gblüdhö -yan □gban 'wü "pēpēdhö, kē "dhü kö 'wa 'dho Atanna -bha naɔ -sē 'yi- dɔ siē, 'ö yö □nē □dhe -dhangbha 'dhö -dhetiidhe 'gü bha- yö. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'wontaongsē bha □nē 'me □ya 'dhang bho- "dhiü 'yö- -me -ta -yö -pu, 'yö Atanna -bha medhe bha- 'bhü yö Klisi 'ö Atanna 'blēen- 'ka bha- -bha.

⁵ Yi -zē ziö "pepe 'yi- wo bha 'yaa yi -dɪ -dhiang zē me 'bha -dhe, Yesu Klisi 'ö kwa Dēme 'ka bha □nē 'yi- -dhiang zē. Yi yi -dɪ -sü □dhe kaa- gwēzē -nu 'dhö Yesu bha □nē- -wɔn 'gü.

⁶ -A 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna do 'ö- pō yi 'bha 'ka □dhe:

«-Dhe 'gü- -dho "pu -dhetiidhe 'gü bha» yöö do bha □nē -dhe -pu kwa zuē" "piü "töŋg 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü kē "dhü kö- -bha medhe 'bhü 'ö Klisi -bha bha 'kwa- dɔ.

⁷ "Kee yi -dhü 'ö pē □bhlēbhlēsü 'ö- "sima 'yaa 'dhö bha 'ö -ya -sü 'ka- 'gü bha -yö "wlaasü 'ka □dhe "sēgbɔ 'dhö, kē "dhü kö -wa 'wɔn dɔ □dhe 'gü gbudhe -ziisü 'ö yi 'gü bha Atanna □nē- -bha 'dhö -mü, yi -dɪ -bha 'yaa -mü.

⁸ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn "gbu- □gban "pepe suu 'do 'do -yö wɔ siē yi -ta, "kee 'ö □dhe □kwēē 'dhö kö 'yii yi 'ye -zē bho. "Sika -yö yi -bha "kee 'yii yi -din -zē yēn.

⁹ -Wo yi -wēēkē "dhiü -bho, "kee Atanna -zē 'yaa -kɔ "kan yi "dhiü. -Wo yi 'pɔn -sü 'ka "kee yi 'gü -zē 'yii see-.

¹⁰ Sēē do 'ö Yesu -ya bho 'ö dho 'ö zun- 'ka- ga -sü -bha bha □nē 'yi- bho siē 'pō □dhe- 'dhö, kē "dhü kö □sii gɔɔ □gblēen 'ö- 'gü bha -yö -kē yi 'gü 'pō.

¹¹ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'yaandhe -zian 'yi- 'ka 'ö 'yii ga □kö ya,

"kee -wo yi "dhiü -zē -dɔ ga -dhe -kpēawo Yesu -wɔn 'gü. "Kee -yö -kē yi 'ka "dhü kē "dhü kö □sii gɔɔ □gblēen 'ö Yesu 'gü bha □nē- "dhiü -yö -wo kwi 'ö yi -bha 'ö "bu -pē 'ka ya- 'gü.

¹² -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, ga -yö □gbaɔn siē yi -zē yi -ta (naɔ -sē 'yi- dɔ siē bha- -wɔn 'gü), 'yö □sii -da siē ka -zē ka 'gü.

¹³ 'Yö □dhe 'ö -kē □dhe -yö -ben zē -sü 'ka Atanna -bha 'tɔng- 'sēēdhe 'gü □dhe: «'Dhang □nē 'a- -bho -a "dhiü 'yö 'a- pō», "kee kö yii -dɪ 'pō 'dhang -bho -a "dhiü zuē" -yö yi "gblüü- bha □nē- -wɔn 'gü 'yö 'yaa dɔ 'pō yi "dhi "tung.

¹⁴ -A -gen -mü □dhe yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö □dhe 'me 'ö kwa Dēme Yesu -bö 'ö go ga 'gü bha -yö -dho yi □nēng -bha 'ö yi -bö 'pō. 'Yö kweng- -nu □gban kwa □loo 'ko -ta 'ö -kuu "dhiü.

¹⁵ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'wɔn "pepe bha- □gban- -kē "dhü ka □nē ka -wɔn 'gü, kē "dhü kö 'me 'ö Atanna dho -gasite kē- -nu -dhe bha -wo pa □nē- wo do -wo 'dho- 'ka, kē "dhü kö- nuē" bho -me -nu -wo kē 'gbe 'ka yuudhö kö- 'tɔ -yö bho.

'Wɔn 'ö -gban -tosea -kē -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka -sü -bha

¹⁶ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi 'gü 'yaa ga bha 'yö bha. -A -gen -mü □dhe 'kö 'zü yi -dhü -zē 'bha 'dhö "kan siē- "dhiü -slēēsleēdhö 'ö dho- 'ka, "kee yi 'nii- kö yi 'gü bha faan -sea □nē Atanna -ya -da 'gü -kpēakpēawo 'pō 'ö dho- 'ka.

¹⁷ -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe yi -wēēdhe 'nē -nu 'wo bho siē 'ö- 'gü 'yaa □gwēē bha □nē yi zü -gban 'gü 'ka -dhe 'bha □kpaɔyi -bha, yi -wēēdhe 'ö bho siē bha waa- medhe 'yi dho -da 'gü bha 'waa -zɔn "kwēē -pē -zian □nē- 'ka. -A -gen -mü □dhe medhe 'yi dho- kē "dhü bha- -bha -kē 'kpii- -sü -dhiang 'yaa zē, yöö do bha 'yaa yēn tongtongdhö.

¹⁸ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi -wēēdhe 'ö bho siē bha 'ö dho "gla yi -gɔ medhe 'gü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe yi -zu 'gɔn -sü 'yaa pē 'dhe 'kö me -ya yö me "yanga 'ka bha- -dhe. Yi -zu 'gɔn -sü -ya 'dhe 'ö me "yan 'yaa- yö bha □nē- -dhe. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe pē 'dhe 'kö me "yan -ya yö bha- 'bha 'yaa □gwēē -A 'dhe 'ö me

"yan 'yaa- yö 'ö Atanna "piü bha □nē- -bha □gwēē -sü "dhiütodhe -zian 'yaa 'dhö.

5

1 'Sa kwa- 'wɔn -do 'kpakpadhö □dhe kwi 'dhe 'kö 'kwa -tosea kē siē 'gü 'ö kwa -bha ya -yö □dhe bɔɔ" □nē- 'dhö, 'kɔ □dede 'dhe 'kö 'kwa dho -tosea kē- 'gü Atanna "piü bha yö -zē -yö dhang- 'gü. Yöo Atanna -me □dede □nē yö -zē do, yö □nē 'kwa dho -tosea kē- 'gü -todhö 'ka.

2 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi -wēēdhe 'dhö bho siē "tüng ya- 'gü bha 'yö bha, -a 'kloo- mü □dhe kwi -dee 'dhe 'ö Atanna "piü dhang- 'gü bha- -da -wɔn bha □nē- "dhia 'dhö yi 'gü □dedewo.

3 "Kεε □ya kē □dhe "tüng bha □ya □loo kö- kwi zii -sü bha -yö kwa -bha -zē wo, kö 'kwa kwa -dhü 'ka, 'yö 'kwa- -dee -sü bha- -da -a zii -sü bha- -ta □dhe -kɔ bha- 'dhö ('yö kpa- zii -sü bha- -ta).

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe "tüng 'ö 'kwa -tun 'ka "kpong □taa yö, saan" bha kwa -dho -a wo 'ö -kē □dhe □kwεε 'dhö kwa -ta -kpeawo, "kεε -a kē 'kwa- wo siē "dhü bha- -gen -mü □dhe 'yaa kwa "piü □dhe 'kwa- kwi zii -sü 'ö kwa -bha bha- bho kwa -bha, -yö kwa "piü □dhe 'kwa 'to- 'gü kē "dhü kö kwi 'dhe 'ö □sii 'yaa- 'gü 'ö kwa -bha bha -yö 'to kwa -bha kö- 'dhe 'ö □sii 'dhö- 'gü 'ö Atanna "piü bha 'kwa- -da 'dhe bha- -ta.

5 'Wɔn suu bha 'me 'ö kwa -da -a kεme 'ka bha Atanna -mü. □Dhe 'ö □yaa- kē "dhü, 'yö dho 'yö 'ö -bha 'Nii- "slöüslö bha- -da kwa 'gü kē "dhü kö -yö kē 'wɔn -sē 'ö- -kē kwa -dhe bha- tong 'ka kwa -go kö 'kwa- □slɔɔ- 'saa- 'gü.

6 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, yi 'gü 'yaa ga tongtongdhö, yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü □dhe "tüng 'kwa -tun 'ka kwi 'dhe 'ö kwa -bha ya- 'gü, kö kwa -tun kwa Deme bha- 'ka □gblεn.

7 -A -gen -mü □dhe 'dhang 'yi- bho pē -nu bha- -nu -wɔn "dhiü bha □nē 'yi zē- dhe 'yö 'yi -tosea suu bha- kē siē bha, kö- kē □dhe 'ya yi "yan □nē- -kpan -a -nu -bha 'yaa -mü.

8 "Kεε yi -zɔ 'gɔn -sü -ya -dhe klöklödhö, yö □nē- -wɔn 'gü 'yö yi "piü -zianwo □naa

□dhe 'yi go kwi 'dhe 'ö ya- 'gü kö 'yi 'dho -tosea kē kwa Deme bha- "sɔɔ.

9 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'yi faan wɔ siē yi -dɪ -ta 'pö bha 'yö bha, kē "dhü kö 'kö 'zü 'yi to kwi ya- 'gü oo, 'yi go- 'gü oo, "kεε kö yi "dhia -zē -yö kē- 'gü -kpeawo.

10 -A -gen -mü □dhe me □gban "pepe kwa -wo Klisi -bha za □gblü "dhiü -wɔn -yö -dhö kö 'me 'ö "dhü 'ö -wɔn -sē 'ö- -kē, "εen 'wɔn yaa 'ö- -kē, kwi 'dhe 'ö kwa -bha ya- 'gü bha -ya □trɔɔn □slɔɔ.

11 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, □dhe 'ö -kē □dhe yi 'pē 'wo- dhe -suü kwa Deme -go -sü bha- -do, yö □nē- -wɔn 'yö 'yi- "slē □mɔɔ kö me □gban -wo 'dhang bho- -wɔn "dhiü. Atanna -yö yi -do 'kpakpadhö, -yö n 'gü □dhe kaa -dɪ 'pö ka n -do 'kpakpadhö 'pö ka zuē" "piü.

12 'Ya 'dho kē ka 'gü □dhe yi yi -dɪ □gɔɔn -dee 'bha □nē- bho siē kö yi "dhia -yö 'ma ka 'gü. -A pö 'yi- wo "dhü bha yi- -pö "dhü kö ka □nē ka -gen gbɔ- kē "gblögblö, ka -kē yi "sεε- 'gü -sü -wɔn 'gü, kē "dhü kö 'me 'ö wo -zē 'wo wo 'to kun 'wɔn -nu 'ö me "yan -bha kun □nē- 'gü, 'ö 'waa wo 'to 'kun zuēga -sē -kē -a -nu "gblüü- -wɔn -zē 'gü bha □wa pē "ɔɔ pē 'ö- pö, kö- -yɔ -yö □slɔɔ ka -go.

13 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'kö 'ya kē -tamame 'ka, kö yi Atanna □nē- -bha -tamame 'ka, 'ya kē 'zü -glengme 'ka, kö ka □nē 'yi ka -bha -glengme 'ka.

14 -A -gen -mü □dhe kwa -dho 'ö Klisi -kē bha- -peng -yö -do yi -ta 'böbödhö; -a -gen -mü □dhe yi 'dhang -bho "dhiü □dhe me doseng bha □nē ga me □gban "pepe -bha ga 'gü, 'yö -kē me □gban -bha ga bha- bho -kɔ 'ka.

15 -Yö -ga me □gban "pepe -wɔn 'gü "dhü kē "dhü kö 'me 'wo "yaan 'wa 'dho -tosea kē wo -dɪa kē 'gü 'zü, "kεε kö -wa kē 'me 'ö ga- -nu -wɔn 'gü 'ö dho 'ö -bö bha □nē- dhɔɔbhaa 'ka.

16 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'yaa □yɔɔ me 'bha -bha □taamasü ya- 'gü 'zü -a □bhlē -kē -dhö -sü "εen -a □bhlē 'yaa 'dhö -sü -bha. Kö 'zü 'ö -kē □dhe yi "yan- kē -yɔɔ Klisi 'gü pinpindhö □dhe -kɔ bha- 'dhö, "kεε yi "yan □yɔɔ -sü 'yaa- 'gü 'zü.

17 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'yi- pö 'yaa □yɔɔ me 'bha -bha 'zü bha- 'kloo- -mü □dhe me

"ʊʊ me 'ö ꞥya -kplu Klisi -bha, kö- -me ꞥya "gla, kö 'ö gun -ko 'ö- -bha -blæesü bha 'yaa- -bha 'zü, kö Atanna ꞥyaa- -me -da -deewo. Kö -tosea 'dhe 'ö- -me -yö gun- kë sië -blæesü bha ꞥya ziö, kö- -me ꞥya -da -tosea -dee 'gü.

18 -Wɔn "pepe 'ö "dhü bha 'me 'ö- -kë yö -mü Atanna do 'ö kwa -ko wü 'koo Klisi 'saa- 'gü, 'ö 'dho 'zü 'ö 'ö (-bha yëkëme -nu) yi -ya me -kpea 'wo to -a -nu -dhe -a -bha -gasite bha- -bha -me 'ka bha ꞥnë- 'ka.

19 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ꞥdhe Atanna -yö -bo Klisi ꞥnë- -ta 'yö waa- me -nu -a -nu -ko wü 'koo, 'yö -da "pepe 'ö me -nu 'wo- wo- "dhiü bha 'yii- 'bha -yaki 'sü, 'yö -ya mü 'zü 'yö yi -ya -ko -wü 'koo dhe 'ö "dhü bha- -dhiang -zë me -nu -dhe -me 'ka.

20 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, dhiang -nu 'yi- zë bha yi- -zë Klisi ꞥnë- -bha zë 'gü, ꞥdhe 'pë 'ö Atanna yöö ꞥdede ꞥnë bo yi -ta 'ö ka -dhe -a 'dhö. -A -wɔn 'gü, bhea" ꞥnë 'yi- wo sië ka -dhe ꞥdedewo kwa Dëme Klisi bha- 'to 'gü, kö 'ka do "gbu- 'ka "wɪ- -bha kö kaa- Atanna -nu 'ka 'wü 'koo!

21 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ꞥdhe Klisi bha 'yii 'wɔn yaa kë tongtongdhö, "këe Atanna -yö kë kwaa- 'wɔnyaa -nu -kwëe -ya yö ꞥnë- ꞥgbin- 'yö- -dhii kun kɔɔnkplɔndhö ꞥdhe 'pë 'ö yöö ꞥdede -zian ꞥnë 'wɔn yaa 'ka -a 'dhö. -A kë 'ö- wo "dhü bha -ya -kë "dhü kwa ꞥnë kwa -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'kwa bo Klisi 'ka, kö ꞥsong 'bha 'ya 'dho kë kwa -bha ö wëedhö.

6

1 ꞥDhe 'ö -kë ꞥdhe yi ꞥnë 'yi 'yi do sië Atanna -ko -bha bha, yi -bhea ka -dhe yö ꞥnë- -wɔn 'gü kö 'ka- kë -së kö -gasite 'ö- -ya -kë ka -dhe 'ö 'ka 'dhang bho -sü 'ka- "dhiü bha 'ya 'dho kë 'wɔn 'gü "fië 'ka ka -go.

2 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ꞥdhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'sëedhe 'gü ꞥdhe:

«Bhea" 'i- wo n -dhe bha a kë i -wu -ma -a ma "tüng ꞥdede ꞥnë- 'gü,

'yö 'a nu i -dhe.

A -ta i -dhe dha "tüng ꞥnë- 'gü.»

-A yö ꞥnë- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe: -Ka -dhe -ga, "tüng -së ꞥdede 'wo gun- pö

sië bha ꞥnë ꞥya ꞥloo bha. Me dha "tüng 'wo gun- -dhiang zë sië yi 'bha 'ka bha ꞥnë ꞥya ꞥloo ꞥdëe bha.

3 Yi 'ö 'yi "wɪ sië ka -dhe "dhü bha -ko 'yi dho- kë- 'ka kö 'ya 'dho kë me 'bha -me 'bha -bho Atanna -bha zian -ta -me 'ka ꞥnë 'yi- mɔɔ- sië. Kë "dhü kö- -bha yë 'yi- kë sië bha 'wa 'dho- -dhiang yaa zë.

4 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn ꞥgban "pepe suu -yö 'kun bho yi 'gü bha 'yö bha, kë "dhü kö -wa do ꞥdhe -a -bha yëkëme -mü yi 'ka. Yö ꞥnë- -wɔn 'gü 'yö 'ya -wëedhe -zian yö oo, 'yi -kpla -zian ꞥnë- 'gü oo, "ëen 'ö "yënnng ꞥgbaɔndhe ꞥnë- 'ka oo, 'yö 'yi- ꞥgban kun yi -bha zuëseadhe 'ka.

5 'Yö 'wo yi -ma -nu wo, 'yö 'wo yi -da -kaso 'gü, 'yö 'wo "dhinaa -nu ꞥmɔɔ yi "dhiü, 'yö 'yi yë "gbu- "gbu- -nu -kë, 'yö 'yi -wo -nu wo "yaan, 'yö 'yi ꞥgloo -nu wo diin- 'ka.

6 Yi -dɪ 'kun -nu 'yi- wo -së kö pö 'a 'dho -ya yi bha oo, 'wɔndɔdhe 'ö yi -go Atanna do -sü "gblu "piü -bha oo, zuëseadhe -nu 'yi- -kë oo, "klɔsëdhe -nu 'yi- -kë "ëen me -nu -dho 'ö yi -kë 'ö- "yi 'yaa kë- ꞥwlö bha yi- ꞥgban -kë "dhü Atanna -bha 'Nii- "slüöslü 'ö yi 'gü bha ꞥnë- 'saa- 'gü, (kë "dhü kö -wo yi do -bha yëkëme 'ka).

7 'Wɔn 'yi zë- -dhe 'yö 'yi Atanna -bha teanwɔn bha ꞥnë- -naɔ do, 'yö ('wo yi -kë -a -bha yëkëme 'ka -sü -dhe yö) 'gügbugdhe 'ö- -kë 'wɔn -nu 'yi- kë sië bha ꞥnë- -bha, 'yö 'wɔn 'ö pö 'aa- -bha ꞥnë 'yi- -kë bha 'yö bha. Kö yi këwɔn -nu "ëen yi "ta -ko -nu bha ꞥnë -wo kë yii- 'ko -zë 'ka -piö -nu "ëen "dhe -ya yi -ta -pë -nu 'ka yi -dhiang yaa zë -me -nu -go.

8 'Kö 'zü 'wo ꞥbhlë -ya yi -bha oo, 'wo 'yiü- do yi -bha oo, 'wo yi -dhiang -së zë oo, 'wo- yaa zë oo, 'kö 'zü 'wo yi -ga ꞥsuakëme 'ka "këe kö teanwɔn ꞥnë 'yi- pö sië oo,

9 kö 'zü 'wo yi -ga ꞥdhe 'me 'ö me 'bhaa- do- 'dhö "këe kö me ꞥgban "pepe 'wo yi -do oo, 'kö 'zü 'wo yi sü ꞥdhe 'me yöö ga- 'dhö "këe kö yi "yaan ꞥdhe -ko 'ö kaa ꞥdede 'ka- do- 'ka bha- 'dhö oo, 'wo 'wɔn bho yi 'gü "këe 'waa yi zë -zë wo oo, 'ö 'yaa "wɪ bha 'yö bha, kë "dhü kö me ꞥgban -wo yi do Atanna -bha yëkëme ꞥnë- 'ka.

10 -Wo yi wë 'gü -siö, "këe yi ꞥnii -yö -to -da -sü 'ka -kpeawo, 'ö 'yi bho me -nu 'gü

"fieme -nu -bha, "kee kö yi me kpö 'gbe □dede -zë kë sië pë -me 'ka Atanna -wön "gblu "piü "dhü do. Yi -bho me -nu 'gü -ko 'gü "fieme -bha, "kee 'sa kö yi □në pë □gban "pepe 'dhö yi -go tean- □dede 'ka Atanna wëedhö.

11 Kodhengtö -me -nu, 'ya yi zuë" "dhiü "pu ka -dhe, 'ya yi "gblü- -wön □gban pö ka -dhe □ton yi "taongdë -nu.

12 -A -gen -mü □dhe yi □në yi -zë yi -wön 'yaa ka -bha, 'yö 'ka ka zuë" "dhiü ta -sü 'ka yi - go, "kee ka -zë ka -wön -yö yi -go "gblü-.

13 Yö □në- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe me- pë pö meä- 'në -dhe □dhe: «'Ka ka "gblüdhë "pu yi -dhe 'pö □dhe -ko 'yi yi -bha -pu 'ka ka -dhe bha- 'dhö, -ka do "gblü-.

14 'Me 'ka bo Yesu 'ka bha kaa- 'me 'waa 'dhang bho Yesu -wön "dhiü bha ka kpö 'ya 'dho kë do. Ka bo "yoo -nu 'waa kë "dhü. -A 'kloo- -mü □dhe pë -së waa- pë yaa 'ö 'dhö, -naa -ya -nu □zinng 'gü. -Naa -yö -dhepuudhe waa- -dhetiidhe -a -nu □zinng 'gü.

15 -Naa -yö Klisi waa- Sotraan -a -nu □zinng 'gü. 'Me 'wo 'dhang bho- "dhiü waa- 'me 'waa 'dhang bho- "dhiü -a -nu -bha pë 'yaa do.

16 Atanna -dhökëgüko waa- □gebho -a -nu -due 'yaa do. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe kwa □në 'kwa □dhe Atanna "yaandhe bha- -dhökëgüko 'dhö □dhe -ko 'ö yöö □dede 'ö- pö- 'ka -a 'dhö □dhe:

«A -dho 'dho 'a n □yië bho n dhöobhaame -nu kpö 'gü,

'ö 'a -tosea -kë mü,
'ö 'wo -kë n -ma -go 'gü -me -nu 'ka,
'ö 'a -kë -a -nu -bha Atanna 'ka 'pö.»

17 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö kwa Dëme -yö dhiang zë 'ö- pö:

«-Ka 'go 'me 'wo bha- -nu kpö 'gü, -ka "kan- -nu -bha,
'pë 'ö- -dho 'yaa n kë,
'ka 'dho ka -ko zun- -bha tongtongdhö,
□ya kë "dhü a -dho n -ko 'kpö ka -go,

18 a -dho kë ka Dë 'ka,
'ö 'ka -kë 'pö n gbö -nu
waa- n 'dhu -nu 'ka bha 'yö bha.»

'Yö go mü 'ö- pö:

«Mang Atanna -me 'ö n -ko -fië -bha -wön 'yaa 'dhö bha ma □në 'a -wü bha.»

7

1 □Dhe 'ö -kë □dhe "plüün -së -nu 'ö- suu 'dhö bha Atanna □yaa- bho kwa -dhe □dhe -ko bha- 'dhö bha, n dheebhang dhöobhaa -sü -nu, pë 'pepe 'ö -kë □dhe -yö -moo -bha 'ö kwa kwi "een kwa 'nii- -dhii kun bha -ka -kwaa bho kwa -bha, kö 'kwa kwa 'gü do "gblü- 'kwa kë "slüüslü Atanna wëedhö, kö 'kwa "suü- -go kë "dhü kö -ya -sü 'ö 'kwa- 'ka -a -bha -ya 'gü bha 'kwa- -go -da 'plöö.

Pödhö zuë" □nii -da -gen 'ö- pö

2 -Ka do "gblü- kö 'ka -due nu yi -dhe ka zuë" "piü, -a -gen -mü □dhe 'yii -da me 'bha "dhiü ka kpö 'gü, 'yii -gen -da me 'bha -bha □nao 'gü kö -yö kë- -me -pö -gen 'ka, "een 'yii me 'bha -ta -bhö.

3 Kö- kë □dhe -a pö 'a- wo "dhü bha za □në 'a- do- 'ka ka -bha 'yaa -mü. -A -gen -mü □dhe 'ma- pö 'nu ka -dhe □dhe ka -wön 'ö yi -go "gblü- bha- "sima 'yaa 'dhö. Yö □në- -wön 'gü 'yö 'kö 'zü 'ö ga 'ka oo, 'een 'ö dha 'ka oo, 'yö 'kwa dho- wo kwa "kwëë.

4 Yi 'dhang bho -sü -yö ka "dhiü 'kpak- padhö, "sika 'bha 'yaa yi 'gü ka -wön 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wön "gblü- suu "bu suu 'ö -wo yi -ta, 'yaa yi 'gü ga, -yö yi faan □në- do -kpeawo, 'yö yi □nii -da 'ö dho- 'ka.

5 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe "tüng 'yi □loo- 'ka Maseduanö -se 'gü bha kö zuëwaanüsü -tangga -zian 'yaa yi -go. -Gblü -yö -gun yi -bha "kpenng, 'ö "suü -yö gun yi 'gü.

6 "Kee Atanna 'ö kpa 'me 'ö- -nu -din 'dhö yën sië- -nu -zu -ta bha □në -gasite 'yii- □slöo, 'yö kpa yi -zu -ta Titö -bha -loo yi -dhe 'gü -sü 'ka. 'Yö faan -sea -da yi 'gü.

7 Faan -sea -zian 'ö -da yi 'gü "dhü bha- -gen 'yii kë Titö -bha nu -sü yöö do- 'ka, "kee yöö -du 'pö- zuë" 'ö gun 'waannu -sü 'ka ka -wön 'gü bha □në yi -bha zuë" 'waanu -sü -ta pa. □Dhe 'ö □ya nu □ya □loo yö, 'wön "pepe 'ö ka -zu "piü 'yö -ziö □gban -gen 'gü yi -dhe. -Kö -nu 'ö ka "piü □dhe 'ka "yan -kpan 'ka n -bha oo, -ko -nu 'ö -wëë 'dhö bo sië- 'ka ka -ta -da 'ka- wo n

"dhiü bha- -wɔn 'gü bha oo, n -ta -ko zë -peng 'ö ka -ta -ko -nu 'ö- 'gü, 'yö- □gban -gen -do yi -dhe. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'ma -ya □niidadhe "yi □bhaa bha 'yö bha.

⁸ 'Kö 'zü -wu 'ö gun 'sëedhe 'a- bɔ ka -dhe bha- 'gü 'ö "yua -zian □në- wo ka -bha, "këe 'yaa bho n 'gü 'wɔnyaa -bha 'zü. -Yö kë -bho n 'gü 'wɔn yaa -bha -blëesü □naa kö 'ma- ma □dhe -yö kë -yua ka -bha "töng □në 'bha 'ka.

⁹ "Këe "töng 'dhe 'kwa do- 'ka ya -yö n zuë" □nii -da. N zuë" □nii 'ö- -da bha- 'kloo- 'yaa -mü 'ma 'ö- wo ka -bha bha- 'ka. "Këe 'ma 'ö- wo ka -bha "dhü bha □në- -wɔn 'gü 'yö 'ka -bhea Atanna -dhe. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö n □nii -da bha 'yö bha. □Ya kë "dhü kö 'sëedhe 'a- bɔ ka -dhe bha Atanna -dhidhe -wɔn □në gun- 'ka, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö ka 'bha 'yii "kan ka "dhiü bha 'yö bha.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe wëgüsiödhe 'dhe 'ö -dhi Atanna -dhe bha -yö me -bha -tosea 'gla □në- wo 'yö dha -zian bho me 'ka. Wëgüsiödhe 'dhe 'kö bha 'yaa me kɔngga -da me "dhi -gen bho. "Këe -a 'dhe 'ö 'me 'waa Atanna do -a -nu -go bha □në 'yaa -së. -A -gen -mü □dhe yö -zë -yö me "dhiü □në- bho ga -dhe.

¹¹ Wëgüsiödhe 'dhe 'ö Atanna -dhidhe wɔn 'ka bha -kaa -ga bha, kö 'ka- "dhiü -ya -dhe -ga. Yö □në pa ka -bha 'yö 'ka -ya ka -dɪ -wɔn zuën -ta, kë "dhü kö pö 'a 'dho kë ka -bha Atanna wëedhö, 'yö 'ka- 'wɔn do □dhe ka □bhlë □ya -pö, 'yö "suü 'dhö -da ka 'gü, 'yö ka zuë" -yö □wlu □dedewo Atanna -wɔn 'gü, 'yö- -zian mɔɔ- -sü -peng do ka -ta, 'yö 'ka 'wɔn bho 'wɔnyaakëme bha- 'gü 'kpakpadhö, 'yö 'ka- -zɔn -ko □gban "pɛpɛ suu 'gü □dhe ka -ko 'yaa gun 'wɔn bha- 'gü.

¹² 'Sa 'sëedhe 'a- -bɛn zë "dhü 'a- bɔ ka -dhe bha 'mii- bɔ 'me 'ö "si bha- bho, "ɛɛn 'me 'wo- bho- -go -a -nu 'bha 'ko -sɔn. A- bɔ "dhü kö □bhlë -ya yi -bha -peng 'ö ka -ta bha □në 'ka- 'gü -wɔn kë -dhe yö Atanna wëedhö.

¹³ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö yi zuë" □ya 'waannu -tekpe -tekpedhö, "këe 'yö -ya mü 'zü, 'yö Titö -bhaa zuëniidadhe 'ö go- 'ka ka 'piü mü 'ö- -zu -gban -sü 'ka, 'ö -gban -a faan 'ka- do- -bha bha- "dhia -yö ma yi

'gü "dhiü ziö 'ka 'pö bha 'yö bha.

¹⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe n 'tɔ 'a- kun ka -wɔn 'gü Titö -dhe □kö 'yii nu □kö ka -dhe 'gü mü, (□dhe ka -dhio -ma n -ta) bha, 'kii 'yiü- do n -bha -a -dhe. "Këe □dhe 'ö -kë 'pö □dhe dhiang "pɛpɛ 'yi- zë ka □dhe -a 'bha 'yaa □sua 'ka bha, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn 'a n 'tɔ kun- 'gü Titö -dhe ka -bu 'gü -a 'bha 'yii kë □sua 'ka 'pö bha 'yö bha.

¹⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Titö -zu □ya -bö 'ka 'ö -dheang -wɔn "dhia ma -ko 'ö- 'gü, waa- "suü -nu 'ka- wo- "yan -go 'ö 'ka □bhlë -ya -wu -bha -ko □gban -ko □gban 'gü bha- -ta -ko 'ö- 'gü 'do 'do, ka -dho -bha -a kë -sü 'bha □në -da 'gü do 'ö dho- 'ka.

¹⁶ 'Dhang 'a- bho ka "dhiü 'wɔn □gban -wɔn □gban 'gü 'ö 'kii 'yiü- do n bha 'pö tongtongdhö bha 'wɔn 'ö n zuë" □nii -da □dedewo 'yö bha.

8

-Kɔ -wo -sü -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹ □Ya 'go yö -zë 'gü, n dheebhang -nu, 'yaa n "piü □dhe -gasite 'ö Atanna -ya -kë 'ö -bha 'kodhigüme -nu 'wo Maseduanö -sɛ 'gü -a -nu -dhe bha ka kë- -wɔn 'gü ka tii -bha.

² -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe me "pɛpɛ 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü "sɛ bha- 'gü -a -nu -wëedhe 'wo- bho, -a -dhiang 'yaa zë. "Këe yö -zë □gban 'gü, -a -nu zuë" -yö -gun -da -sü 'ka -tekpe -tekpedhö, 'ö- -wɔn 'gü -a -nu -bha -kë "flëesü -sü □gban waa- -bha -bha, 'ö- -nu -ko -yö -wo □dedewo.

³ A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe -a 'dhe -a -nu -ko -yö □mɔɔ- -bha -wo kë- kë yi -dhe, 'ö 'wo -ziö 'ka wo -dɪ "dhiü -zianwo, "këe 'sa -wa -bho wo -dɪ 'gü, me 'bha 'yii- pö- -nu -dhe □dhe -wa kë "dhü.

⁴ -Wo kë -bhea yi -dhe 'wo -gban yi -bha -ko □gban -ko □gban 'gü □dhe, 'yi do "gbu- kö 'wo yi -ko "pu pë 'bha 'ka kö 'yi- -da 'pë 'ö yii- bɔ 'me □wa bɔ Atanna 'ka 'wo Zude -sɛ 'gü- -nu -dhe bha- "piü.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'pë 'wo- nu "dhü bha -yö kë -ziö -a 'dhe -zian 'ö yi -zë yi -zu gun- -bha □dhe -wo -dho -a -nu bha- -ta pongpongdhö, -a 'kloo- -mü □dhe -wo

wo -dɪ ɲnë- "kplëng bho kwa Dëmɛ -dhe ɲkō -blɛəsü, 'yö 'wo dho 'wo- "kplëng bho 'pö yi -dhe ɲdhe -kō 'ö gun- 'ka Atanna "piü ɲdhe -yö kē- 'ka -a 'dhö.

⁶ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yi Titö bɔ ka -dhe bha 'yö bha. Kē "dhü kö -gbao Atanna -bha 'kodhigümɛ -nu -gɔ -sü 'ö ka ɲklang kē -sü zü bho- 'ka bha -yö ka faan dɔ kö 'ka- -gɔ -da 'plöö.

⁷ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'pē 'a- pō ka -dhe yō -mü ɲdhe kö "ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü 'ö dhi -sü 'ka ka -gɔ -kō 'ö- 'gü 'ö- -dhiang -zian 'yaa zē, 'ö -zɔ -yö -a -dhe -sü 'ö ka -gɔ, 'ö dho 'ö -wɔ 'ka -a 'gü "dhi kan -sü -ta, 'ö 'ka Atanna dɔ -kō ɲgban -kō ɲgban 'gü, 'ö -ya mü 'zü 'ö- -bha yē kē -sü -pɛng 'dhö ka -ta 'böbödho, 'ö yi -dho 'dhö ka -kē 'pö bha 'ka dɔ "gbɪ- kö ka -kō -yö -wo 'pö Atanna -bha mɛ -nu -dhe -kō do bha ɲnë- 'gü.

⁸ 'Yii kē 'tong- 'ka kö 'yi- dɔ, "kɛɛ 'wɔnsē kē -pɛng 'dhö ka "tayɔɔ -nu -ta -kō 'ö- 'gü -a -dhiang 'yi- zē ka -dhe bha, 'yi- kē "dhü kö -dho 'ö ka 'gü -naa 'ö- -ta Atanna -bha 'ka, "ɛɛn mɛ -nu -bha 'ka kö 'yi yö ɲnë- dɔ.

⁹ -A -gen -mü ɲdhe kwa Dëmɛ Yesu Klisi -kō 'dhö -wo kwa -dhe -kō 'ö- 'gü ka yō -zē -dɔ. Yö 'ö pē 'bha -pē 'bha -saan 'yaa gun- bha (-a -bha -kē Atanna 'ka -sü 'gü) bha -yö kē ö -dɪ -kē "flɛɛmɛ 'ka ka -wɔn 'gü, kē "dhü kö pē 'bha -saan 'ya 'dho kē ka -zē ka bha- bha -kē "flɛəsü -sü bha- zian- -ta.

¹⁰ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, n -bha 'a n -zɔ gɔn- 'ka 'wɔn bha- 'gü -ka dɔ kö 'a- pō ka -dhe: Yö -mü ɲdhe kö -gbao Atanna -bha mɛ -nu -gɔ -sü 'ö 'ka- zü bho -kwɛ 'ö -ziö ya- 'ka bha 'ka- 'kun "gbɪ- kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü. -Yö -dho kē -sē ka -bha 'ka. -A 'klɔɔ- -mü ɲdhe ka ɲnë 'ka mɛ -blɛəsü -nu 'wo 'wɔn bha- -kē -a 'ka, "kɛɛ 'ö -ya mü 'zü ka ɲnë 'ka mɛ -blɛəsü 'ö- -nu zuē" -yö zun 'wɔn bha- -bha -a 'ka.

¹¹ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -kaa 'kun "gbɪ- kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü kö 'ka- -gɔ -da 'plöö-. 'Ka- zü bho zuēga -sē 'ka -kō do 'ö- 'gü -blɛəsü bha, -kaa 'kun "gbɪ- kö 'ka- -gɔ -da 'ka 'plöö -a 'dhe ka -kō -yö ɲmɔɔ- -bha -a kē -sü 'ka.

¹² -A -gen -mü ɲdhe 'pē 'ö mɛ -ya ɲgbao Atanna -gɔ bha- "dhia 'ö ma- 'gü bha -yö

-gban 'pē 'ö- -mɛ -gɔ ɲnë- -bha. -A 'dhe 'yaa 'mɛ 'ö- -gɔ 'yaa- "pō kē- -mɛ "dhiü.

¹³ 'Yii kē ɲdhe ɲya kē "dhü kö a- -pō 'ka ka -dɪ -da -kpla 'gü ka "tɛabɔ -nu -bho -kpla 'gü -wɔn -zē 'gü. "Kɛɛ -a pō 'a- wo "dhü bha kē "dhü kö ɲzinng ɲgblɛɛn ɲnë 'ya 'dho kē ka ɲzinng 'gü, kö mɛ ɲgban -bha -mawɔn ɲyaɔn -kō ɲnë -yö ɲmɔɔ "kwëë.

¹⁴ "Kɛɛ 'ma- pō "dhü kö a- -pō 'mɛ 'ö 'ka pē -mɛ 'ka dɔ -kō ya- 'gü bha, -a 'dhe ka -mawɔn -yö zun- -bha 'ka bo- -sü mü -sü 'ka, kö- -kpɛa 'ö to bha 'ka ka "tɛabɔ -nu -ta 'kun- 'ka. ɲYa kē "dhü 'yö kaa -dɪ 'pō 'ka -kpla yi 'bha 'ka kö pē -ya wo -zē -a -nu -gɔ, 'yö 'wo ka -ta kun, ɲya kē "dhü kö 'ka ɲmɔɔ "kwëë ɲnaa bha.

¹⁵ 'Ka- kē "dhü kö 'pē 'ö Atanna -wɔ -ya pō 'ö -bɛn zē -sü 'ka ɲdhe:

«'Mɛ 'ö- -wlö 'gbɛ -a -bha 'yii ziö -naa 'gü, "kɛɛ 'sa mɛ 'yii- -wlö 'gbɛ bha- -bha 'yii 'kɔn- -ta bha ɲnë 'ka- 'gü -wɔn -kē bha.»

Titö waa- "tayɔɔ -nu -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

¹⁶ -Gasitɛ 'yaa Atanna -bha, -a -gen -mü ɲdhe ka -gla -a -bha zian -ta -sü -pɛng 'ö yi -ta bha -ya dɔ -sü 'ka Titö -ta 'pō.

¹⁷ 'Yi bo- pō -sü -zē 'ka- -dhe ɲdhe -yö 'dho zun ka -dhe 'gü 'yii za 'bha kē- 'gü, -yö "wɪ ɲnë- 'wo- -bha do. Aa" ɲni 'ö gun kö 'yii- pō -zian wo- -dhe ɲkō, -nu zun ka -dhe 'gü -sü 'ö- -dɪ ɲnii -bha bha -yö -gun dɔ siē- -zɔ -bha.

¹⁸ Yi dheebhang do 'ö Atanna -bha 'kodhigümɛ "pɛpɛ 'wo "sɛ ya- 'gü 'wo- -dhiang -sē zē -a -bha Atanna -bha naɔ -sē bha- dɔ -dho -wɔn 'gü bha ɲnë 'yi- ɲnëng- -bha 'yö 'yi- -nu bɔ bha.

¹⁹ 'Sa Atanna -bha mɛ -nu ɲnë 'wo wo -kō -yɛ -bha 'yö 'wo- -da yi keng- kö- "yan- kē pē -nu 'wo- ɲgbao siē Atanna -bha mɛ -nu -gɔ bha- -dhe 'gü. 'Sa "ta 'ö "dhü bha 'pō- 'sü 'yi- wo bha, yi- -wo "dhü kö kwa Dëmɛ ɲnë- 'tɔ -yö bho, ɲya 'go mü 'zü kö mɛ ɲgban "pɛpɛ -wa 'wɔn dɔ ɲdhe 'wɔn bha yi -sobhɛɛ -bha -wɔn -mü.

²⁰ -Kō 'yi- -ya -bha 'pō 'ö yi keng- "dhü bha kē "dhü kö 'wëë -zii -sü -nu 'wo- bho 'wo- -wɔ yi ɲkweng kö 'yi 'dho- 'ka Atanna

-bha me -nu -dhe bha, pö 'a 'dho -ya yi -bha -a 'kun -ko -wön □në- 'gü.

²¹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe 'wön "pepe 'yi- kë, -yö yi "piü □dhe -a "dhia -yö 'ma kwa Dëme 'gü, "këë kö me -nu -di 'pö -wa do 'wön -së 'ka.

²² □Ya 'go me □ple bha- -nu 'gü, kwa dheebhang do 'bha -ya -nu keng- 'pö, yi □në 'yi- bö. Yöö -di 'pö -yö 'dhang -bho "dhiü -me □dede 'ka, 'ya- 'gü dan -gen -yan kpö □dede 'ka 'ya- -dhe yö. Atanna -wön -peng -ya -ta □dedewo. "Këë -a 'dhe 'ö "tüng ya- 'gü bha- "dhiü □ya ziö -blëesü -bha -ta □gblëen, -a -bha 'dhang -bho ka "dhiü -sü 'ö 'kpakpadhö bha- -wön 'gü.

²³ □Ya 'to Titö -zë -bha -bha, yö □në n "tayö 'ka Atanna bha yë ya- "kplü "dhiü, 'yö n -ko "dhiü nu -me 'ka 'pö ka -dhe. "Këë me 'dhe 'kö weng- -nu 'wo nu sië bha, wo -zë Atanna -bha 'kodhigüme -nu □në 'wo- -nu -bö, nu 'wo- wo sië bha wo □në 'wo 'me 'ö me -yö Klisi -bha medhe bha- "blëen- yö- -nu -bha -a 'ka.

²⁴ □Dhe 'ö "dhü, -kaa -zön -nu -dhe □dhe -a -nu -dho -yö ka kë □dedewo, kë "dhü kö Atanna -bha me -nu 'wo- -nu bö bha -wa -dhe yö, kö -wa 'wön do □dhe "plüün 'yi- bho ka -wön 'gü bha- -dhe -mü.

9

'Wön 'ö -gban Atanna -bha me -nu -ta 'kun -sü -bha -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

¹ (N dheebhang -nu), -a -dhe -zian 'yaa- bha □dhe 'wön 'ö -gban pë 'wo- bho 'wo- bö Atanna -bha me -nu 'wo Zude -se 'gü- nu -dhe bha 'a 'sëedhe bö ka -dhe -a -wön 'gü.

² -A -gen -mü □dhe a 'dhang bho- "dhiü 'kpakpadhö □dhe ka -ya -sü 'ka -a -bha me -nu -wön zuën -ta. -A -wön 'gü a n 'to 'kun -sü -zian 'ka Maseduanö -me -nu -ta 'a- pö kwa dheebhang -nu 'wo Akai -se 'gü wo -zë -zianwo 'pë woo- □gbaö Atanna -bha me -nu -go □waa- □gban baa- 'nu -kwe 'ö □ziö ya- 'ka. Gbaö dhe bha- -peng -do ka -ta -ko 'ö "dhü bha- -dhiang 'a- zë- -nu -dhe bha □në- -nu 'kpiidhe □gban faan do -sü 'ka -a wo -sü -bha.

³ "Këë yö □në- □gban 'gü 'a kwa dheebhang -nu bha- -nu -bö "dhü, kë "dhü kö ka -dhiang -së 'yi- zë Maseduanö -me -nu

-dhe bha 'ya 'dho kë "wlaawön 'ka. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü -yö n "piü □dhe 'ka ka baa □dedewo 'wön -së bha- kë -sü -go kö -yö kë □dhe -ko 'a- pö- 'ka bha- 'dhö tean- 'ka.

⁴ -A -gen -mü □dhe 'yaa yi "piü □dhe yaa Maseduanö -me -nu 'ya nu mü yi 'ö- 'ka, 'yi -kpan ka -bha kö 'kaa baa- -sü 'ka. Yö -zë □ya kë "dhü kö 'yiü- 'ö do yi -bha bha □ya kë -ziisü. 'Sa kö yi -zë yi -bha fië- -dhö ka -bha 'ka.

⁵ 'Wön 'a zë- -dhe 'yö 'a kwa dheebhang -nu bha- -nu bö □kö -blëesü ka -dhe 'gü kö -wo gbaö dhe 'ka- "plüün bho bha- -go 'kpo bha 'yö bha. Kë "dhü kö yi 'a dho nu- 'ka bha kö 'ma nu, kö 'a -da ka -ko -së -ta, kö □gbaösü bha 'ya 'dho kë □dhe 'wön 'ö me -ya -kë kö- "sü 'yaa me -dhe -a 'dhö, "këë kö -yö kë □dhe pë 'ö ga □në- wo ka 'gü -a 'dhö.

⁶ -Yö kë ka "yaan □dhe 'me 'ö 'kee- 'kpii- -kë 'yö- □troön 'kpii- □slö, 'me 'ö 'kee- 'dëde -kë -a □troön 'yaa kë 'kpii- 'pö.

⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhe a -bha □dhe pë 'dhe 'ka- -ya ka -zu "piü □dhe yö □në kaa- □gbaö bha 'ka yö -zë □gban □gbaö, "këë kö 'ya 'dho kë wë 'gü -siö 'ka "ëen □dhe 'pë faan □në- -wo ka -ta -a 'dhö, -a 'klö- -mü □dhe 'me 'ö pë □gbaö zuëniida 'ka bha □në- -dho -yö Atanna -kë.

⁸ Atanna 'ö 'ka- "piü bha- 'gü -yö 'gbi- -A "sü -ya -dhe kö -yö ka -ko pa pë -së □gban "pepe suu 'do 'do 'ka kë "dhü kö pë "pepe 'ö ka -mawön -yö zun- -bha yi "pepe □gban 'ka -yö kë ka -go, kö 'ka ka -mawön bho- 'gü, kö -kpea -yö 'to ka -go -babadhö, kö 'ka 'wönsë kë- 'ka □dhe -ko 'ö -ben zë -sü 'ka- -a -go 'sëedhe 'gü -a 'dhö □dhe:

⁹ «Atanna -yö 'ö -bha me -nu -bho 'wön 'gü,

'yö gbaö "gblögblü wo "flëeme -nu -go.

-A -bha 'wön -së kë -sü "dhiü 'yaa 'to tongtongdhö.»

¹⁰ Yö 'ö pë suu nu pëtamë -dhe, 'ö dho 'ö- -bhöpë -wo -ta bha -yö -dho ka -bha kë, 'ö dho 'ö kaa- pë suu -pe -ta, 'ö- -kë 'ö kaa- "klusëdhe □troön 'dhö -kë 'gbe □dedewo.

¹¹ -Yö -dho ka kë pë -me □dede 'ka "tüng □gban -tüng □gban 'gü, 'ö 'me 'ka bö sië yi -ta ka pë □gbaö- -nu -go bha 'wo- nue" bho 'pë -nu 'ka- □gbaö- -nu -go bha- -wön 'gü.

12 -A 'kloo- -mü □dhe 'wɔn -së 'ka- kē sië "dhü bha 'kii- kē -a -bha mε -nu ('wo Zude) woo do -a -nu -dhe, -yö -ya mü 'zü 'ö- -bha) mε 'gbε □dede ('wo -dhe "wεε 'gü -a -nu) -kē -a nuε" bho -mε 'ka 'wɔn -së 'ka- -kē bha- -wɔn 'gü.

13 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe ka kēwɔn -së bha □nē dho 'pē 'ka- 'ka -a -zɔn mε □gban "pεpε -dhe, 'yö 'wo Atanna 'to bho ka -bha -zɔ -yö -a -dhe -sü bha- -zɔn -ko 'ka- -zɔn 'ka Klisi -bha naɔ -së bha- □bhlē -ya -sü 'ka bha- 'gü, 'yö 'wo- 'to bho 'zü "gblü -së -dhe suu 'ö 'ka ka □slɔɔpē -nu 'gü -gblü 'ka -a -nu -ta, "εεn mε "wεε □gban -ta bha- 'gü.

14 -Wo -dho bhea" pö Atanna -dhe ka -wɔn 'gü -gasite -ziisü 'ö- -kē ka -dhe -kpεa wo bha □nē- -wɔn 'gü ka -dho 'ö- -nu -kē bha- 'ko -sɔn.

15 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -ka -kwa Atanna nuε" bho 'ö gbaɔ- -ziisü 'ö- wo mε -nu -gɔ (Yesu Klisi -bo kwa -dhe -sü 'ka) bha- -wɔn 'gü.

10

Pɔdhö -bha ö -dɪ -bha -dhiang -zë Kodhengtö -mε -nu -dhe -kɔ

1 -A 'dhe 'kö mang Pɔdhö -mε 'a- pö sië ya n -dɪ -gɔ -dhiang □nē 'a- zë sië ka -dhe. -A -gen -mü □dhe -wa -pö □dhe mang □dede -zë 'ma kē ka kpö 'gü a -kē □dhe 'mε 'ö- zun "dhiü -bhlɔ 'bhaa 'dhö □nē- 'dhö. "Kεε 'ma kē -dhe "wεε 'gü 'yö 'a gɔɔn- -dhe -dhiang zë ka -dhe. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, bhea" □nē 'a- wo sië ka -dhe Klisi -bha -wɔ "nεεnεε -dhe waa- bha "klɔsédhe bha- 'ka,

2 kö 'ka dɔ "gbɪ- 'ka- 'bha pö 'mε 'wo ka kpö 'gü 'wo- pö sië n -bha □dhe pē "pεpε 'a- kē bha a- -kē n -dɪ faan -bha, -a 'bha 'yii 'go Atanna "piü bha- -nu -dhe, kö 'ma -nu nu ka "piü mü yi 'ö- 'ka, kö 'ma 'dho kē dhiang -zë ka -dhe faan -bha -mε 'ka kö- "sɪ 'yaa n -dhe. 'Sa yö -zë "slē 'bhaa 'dhö, 'ma nu mü yi 'ö- 'ka a -dho tɛanwɔn pö 'mε 'wo "dhü bha- -nu -dhe, -a "sika 'bhaa n 'gü.

3 "Kpɔng □taa -kwi □nē yi -bha -zë wo "dhü tɛan- 'ka "kεε Atanna -wɔ -ta -ko 'kö 'yi- zë bha 'yaa- zë yi -dɪ faan -bha.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'ko -zë 'ka -kwεε -nu 'yi ko zë- 'ka bha 'wii 'go "kpɔng □taa yö. Atanna -bha ko -zë 'ka -kwεε -nu 'ö- -nu -fië -bha -pē 'yaa 'dhö bha yö -mü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'yi mɔɔ- -bha 'yi "yina yaa -nu zü -ya 'gü "bü □gban bho- 'ka bha 'yö bha.

5 □Kwεε- -nu bha □nē 'yi- sü 'yö 'yi 'mε 'wo □sua -nu -kē 'ö 'wo mε wē bho- 'ka Atanna dɔ -sü -ta -dɪ -sü 'kpɪi- -bha bha- -nu züyagüpē □gban wü- 'ka, 'yö 'yi -zɔgɔndhe suu "pεpε 'ö 'yaa Atanna □bhlē -ya bha- □gban bho- 'ka -dhidha 'gü 'yö 'yi yi -gen zun- -ta, kē "dhü kö -wo 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn □nē- "dhiü kö -wa □bhlē -ya.

6 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, □ya kē □dhe ka -zë 'ka bo -dhio -ma yi -ta -sü 'ka "pεpεdhö -së 'ka, mε "pεpε 'dhe 'kö 'wo ka kpö 'gü 'ö 'wii -dhio ma yi -ta yi -dho 'wɔn bho- -nu 'gü 'kpakpadhö.

7 'Ö □ya kē 'zü □dhe 'ka mε -ga □nē- wo 'yö 'ka- -mε □bhlē -ya aa, -εε! Kö mε 'ö ka kpö 'gü 'ö- pö 'ö -dɪ -dhe □dhe 'ö Klisi -bha 'ka 'kpakpadhö, -yö kē- -mε "yaan □dhe yi Klisi -bha 'ka 'pö □dhe -a 'dhö.

8 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'kö 'zü □ya kē □dhe 'ya yi 'to 'kun mɛdhɛkē -faan 'ö Atanna -ya nu yi -dhe kö 'yi ka 'gü bho- 'ka kö 'ka dɔ yi -ko -bha -a -bha zian -ta bha- -wɔn 'gü, 'yiü- 'yii 'dho dɔ yi -bha, -a -gen -mü □dhe -ya -nu yi -dhe "dhü kö 'yi ka faan □nē- dɔ- 'ka, 'yii nu yi -dhe kö 'yi ka 'gü -zë see- 'ka.

9 -A pö 'a- wo "dhü bha kö 'ya 'dho kē ka 'gü □dhe a 'sëedhe -nu bha- -bo ka □dhe "dhü kö 'a "suü □nē- -da ka 'gü.

10 -A -gen -mü □dhe -wa pö □dhe "sëedhe -nu 'a- bo mε -dhe bha -wɔ -nu 'wo -kē 'gü bha -wo -kē gɔɔndhe -wɔ □nē- 'ka. "Kεε mang □dede -zë 'ma kē- -nu kpö 'gü 'yö 'a -kē □dhe 'mε 'ö 'sɪ 'yaa- -dhe -a 'dhö, 'yö 'ma dhiang zë 'yö n -wɔ 'yaa mε 'kun.

11 -Yö kē mε 'ö dhiang zë "dhü bha- "yaan □dhe -ko do 'yi dhiang zë- 'ka 'sëedhe 'gü bha □nē 'yi dho- kē- -ko -bha kö 'ya nu 'ya □loo mü.

12 Yi -zë 'yaa □mɔɔ- -bha kö 'yi yi -dɪ -dan mε 'bha -nu 'wo wo -dɪ □gɔɔn sië bha- -nu 'ka. -A -gen -mü □dhe "yaaki □nē

'yaa wo -zë -a -nu -bha 'yö 'wo wo -dɪ -dan -bha -pë -pëkë 'yö 'wo wo -dɪ dan- -bha bha.

13 "Kεε yi -zë 'yii 'dho yi -bha kë "dhü, 'yii 'dho yi -dɪ ɔɔɔn kö 'yi ziö- 'ka -naa 'gü. Yi "dhiü- -dho 'to- 'dhe 'ö Atanna -ya kë -sü "sɪ -kë yi -dhe nu -nu 'yi- wo ka "piü mü bha- 'gü bha ɲnë- -ta.

14 -Yö n 'gü ɲdhe 'ma- pö "dhü kö 'mii ziö- 'ka -naa 'gü. -A -gen -mü ɲdhe ɲya kë 'nu ɲdhe Klisi -bha naɔ 'a- dɔ 'a -da 'ka "se "piü bha 'mii -nu 'nu "dhü kö 'a ɲloo 'nu- 'ka ka -dhe 'gü ɲnaa, kö 'ma ziö- 'ka -naa 'gü. "Kεε a kë -nu "dhü 'a ɲloo- 'ka mü.

15 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö -a 'dhe 'ö Atanna -ya kë -faan -da yi 'gü ɲnë 'yi yi -dɪ ɔɔɔn- 'gü, -a 'dhe 'ö mε "wεε -ya -kë 'yii yö -zë pö. 'Sa yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö ɲdhe ka -bha -zɔ -yö -a -dhe -sü 'bha- -dho -da 'gü 'ö -kë yi -bha 'ö- -ya yi -kuu "dhiü bha- -da "dhiü -kɔ 'ka, 'yö- ɲbhlë -yö -kë 'kpii-.

16 'Yö 'yi -ziö 'ka ka -ta 'yi dho- ka ɲtaama mü ɲyën, 'yö -kë yi -dɪ ɔɔɔn -gen 'ka, 'yö 'yaa yi -dɪ ɔɔɔn -a 'dhe 'ö mε "wεε -nu -wa -kë bha- 'gü,

17 'Yö -kë -wɔ 'ö -bɛn zë -sü 'ka Atanna -wɔ 'sëédhe 'gü ɲdhe:

«'Mε 'ö- "piü ɲdhe 'ö 'ö 'tɔ 'kun -a -mε -yö 'ö 'tɔ 'kun -wɔn -nu 'ö kwa Dëmε -ya -kë ɲnë- 'gü» bha- 'gü -wɔn kë -kɔ 'ka.

18 -A -gen -mü ɲdhe 'mε 'ö kwa Dëmε -ya 'tɔ -dhi bha kö- -mε ɲnë- ɲbhlë 'dhö 'dhö, "kεε 'mε 'kö 'ö 'tɔ kun bha kö- -mε "wlaa- ɲnë- zë.

11

-Dɪ -kë Yesu -bha bɔmε 'ka -mε -nu -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë Kodhengtö -mε -nu -dhe

1 "Eke, slaadhe -dhiang 'ö maa- zë bha -kaa 'kun ka -bha -dhe n dheebhang -nu. 'Kaa -dɔ "gbɪ- kö 'ka n -wɔ 'kun ka -bha -ee!

2 ɲDrɔ ɲya -da n 'gü ka -wɔn 'gü -wa! 'Sa ɲdrɔ 'ö "dhü bha 'yii kë ɲdrɔ yaa 'ka, -yö -go Atanna "piü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɲdhe ka n -gɔ ɲdhe -dhaagadhee 'ö ɲwaa- dɔ gwaan- -bha mε

doseng ɲnë- -gɔ ɲnë- 'dhö, 'mε 'a ka dɔ- -gɔ "dhü bha 'yö -kë Klisi 'ka.

3 "Kεε "suü -yö n 'gü, -a 'klɔɔ- -mü ɲdhe 'yaa n "piü ɲdhe -wo ka -gɔ 'gü see- -zɔ 'gɔn -kɔ yaya -nu 'ka kö ka "ta -kɔ -së 'ö pö 'aa gun- -bha, 'ö- "dhia- gun Klisi 'gü bha 'ka ka bo- 'ka ɲdhe -kɔ 'ö ɲmlε -yö "kpënn- -kë 'ka 'Évö -gɔ yi 'bha 'ka 'ö- -pö bha- 'dhö.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɲdhe ɲwa nu kö -wo Yesu do bha- -dhiang zë -kɔ "wεε 'bha, 'ö yi -zë 'yii zë bha- zë ka -dhe, -yö 'kun -bho ka 'gü, 'ö ɲwa nu 'nii- suu "wεε 'bha 'ö waa- 'dhe 'ka- ɲslɔɔ Atanna -wɔ 'yi- pö ka -dhe bha- "gblɔ "piü bha 'waa do, waa Atanna -wɔ -dee 'bha 'ö waa- yi -bha 'waa do -a 'ka ka "piü mü 'ö 'kun bho ka 'gü.

5 'Sa kö 'mε 'kö 'ka- -nu sü ɲdhe Yesu -bha bɔmε tantan -sü -nu 'dhö ma -zë n -bha "dhü bha 'waa dɔ n -gɔ -dhe 'bha 'gü Atanna -bha yë "gblɔ "piü.

6 'Kö 'zü n "dhi -zë 'yii "kan plεε" dhö ɲdhe- -nu 'dhö, "kεε 'wɔn kö -gban Atanna -wɔn -bha a- -dɔ. Kaa ɲdede ka "yan- -gun -dhe 'gü, yi kë yö -zë -zɔn ka -dhe -kɔ ɲgban -kɔ ɲgban 'gü 'wɔn ɲgban "pɛpɛ suu 'do 'do 'gü.

7 "Éεn 'wɔntaongsë 'ö go Atanna "piü bha- pö 'a- wo ka -dhe ka -gɔ "se 'gü mü bha ka kë n -gba -më ɲdede 'pö- 'ka -a ɲsaa 'ka? 'Mii n -dɪ ɲbhlë ɲgban -pö kpɛkpɛdhö 'wɔn bha- 'gü kë "dhü kö ka -zë ka ɲbhlë -yö kë -ee? "Éεn -a kë 'a- wo "dhü bha 'wɔn yaa ɲnë 'a- -kë bha -ee?

8 Gun 'a- wo mü bha Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu 'wo "se "wεε 'gü 'aa mü 'wo gun n ɲsaa bho sië -ee? ɲYa kë "dhü kö 'yii kë ɲdhe 'ma wo -zë -a -nu faa bho, kë "dhü kö 'a ka -ta 'kun -ee?

9 "Éεn 'a gun ka "piü mü bha n -kwεε -gun de ɲdede 'pö- 'ta 'ö gun 'wëëga -kpla bho sië n -bha? Kwa dheebhang -nu 'wo go Maseduanö -sε 'gü 'aa mü 'wo nu n -dhe pë "pɛpɛ 'ö- -kpla gun n -bha -a 'ka -ee? 'Mii n -dɪ 'kun -kɔ ɲgban -kɔ ɲgban suu 'gü "éεn 'wɔn ɲgban "pɛpɛ suu 'gü kë "dhü 'a -kë ɲkwεε 'ka ka -ta 'wɔn 'bha 'gü -ee? 'Sa a -dho 'to n -dɪ 'kun -sü -bha "dhü 'ö- 'wɔn- yën.

10 'A- zë ka -dhe tɛanwɔn ɲdede 'ö go

Klisi "piü 'ö n 'gü bha- -ta □dhe: □Bhlë 'dhe 'kö bha- -bho n -bha -me 'yaa kaa- Akai -se 'to "dhü -sü -zian 'gü -dhe 'bha -dhe 'bha 'gü.

11 □Ya kë "dhü kö ka -dho 'pö 'yaa n kë 'yö 'a- pö "dhü bha -ee? -Abin! Ka -dho -yö n -kë 'kpakpadhö, Atanna -zian □në n "sεε- 'ka yö -zë 'gü.

12 "Kεε 'mii 'dho n -kɔ -ya ka □kwεε -nao -bha, 'sa a 'dho- kë "dhü -kpεawo 'a dho- 'ka, kë "dhü kö 'me 'wo 'wɔn -dɔ 'gü -gɔ mɔɔ- sië kë "dhü kö -wa pö wo -bha □dhe yεng- -nu yi yë kë -kɔ do bha □në 'yiü- -yö dɔ- -nu -bha kö 'wa 'dho- -dɔ 'gü -gɔ bha- □slɔɔ.

13 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'me 'kö 'wo bha □flümε -nu -mü, "kpënn- □në 'wo- -kë mε -nu -gɔ kö 'wo- -nu wë bho Atanna -ta. -A -nu -bha yë 'wo- -kë bha -wa -kë □sua □në- 'ka 'yö 'wo wo -dɔ □gla Klisi -bha bɔmε -nu 'gü.

14 'Sa -a kë 'wo- wo "dhü bha 'yaa mε 'kɔn -gen bho, -a 'klɔɔ- -mü □dhe Sotraan yöö □dede -zian -yö -gla Atanna -bha "kië -nu 'ö- -nu bhü- bho □dhe 'yën- 'dhö bha- 'gü.

15 □Ya kë "dhü kö Sotraan -bha gwëézë -nu -zë -a -nu "gla -sü kö -wo kë □dhe Atanna -bha gwëézë -nu 'dhö kö bha- mε 'kɔn -gen 'yaa 'dhö. 'Sa 'mε 'wo "dhü bha- -nu -bha -tosea "dhiü -ya -kɔ -dho 'sü- -nu këwɔn -nu bha □në- -bha.

16 'Sa a- -pö 'zü ka -dhe -dee wo □dhe 'ka 'dho n -ga slaame 'ka tongtongdhö. -Eε! □Ya kë 'zü □dhe 'ka n 'sü □dhe slaame 'dhö, kö 'ka ka -kɔ -ya n -bha □dhe slaame bha- 'dhö mü "dhü, kë "dhü kö 'a n -dɔ 'në 'bha 'sü 'pö 'kpüi- -zë bho □dhe 'mε 'ka- -nu 'sü sië □dhe mε □deedhe -nu 'dhö bha- -nu 'dhö.

17 'Sa n -dɔ 'a dho- 'sü 'kpüi- "dhü bha a- -bho -kpla "dhiü. -A -gen -mü □dhe 'pë 'ö kwa Dëmε "piü □dhe 'a- pö 'yaa kë "dhü, "kεε a- -bho 'pö □dhe 'pë 'ö slaa" □në □ya n 'kun tεan- 'ka -a 'dhö.

18 Kë 'ö- wo □dhe mε □gban -wo 'tɔ 'kun sië 'wɔn -nu 'wo- -kë mɛdhɛkwi 'gü bha- 'gü -nu wo bha □në- -kë 'yö mang -dɔ 'pö 'a n -bha bho.

19 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe ka -zë ka- -pö ka -dɔ -dhe □dhe slaa" 'yaa

ka -ta "kεε 'wɔn □gban "pεpε □në 'kun bho ka 'gü, 'ö slaame -nu □gban 'wo wo -bha 'ö -dhi -nu -dhe -a -wɔ ka -ta.

20 -Wo -ya ka -gɔ "dhiü □dhe mε- dɔ □dhuëng 'ka, 'ö 'wo ka -ta -nu -bhö, 'ö 'wo "kpënn- -nu -kë ka -gɔ, 'ö 'wo ka -ga "wlaame 'ka, 'ö 'wo □bhlë bho ka -bha mε □zinng 'gü 'ö 'kaa "wɔ.

21 -A -dhiang zë -sü 'yiü- -zian -yö n -kë. Yi zë 'yii □mɔɔ- -bha kö 'yi- kë ka 'ka "dhü. "Kεε yö -zë □gban 'gü, a- -pö -zë wo □dhe slaame -yö pë pö, "kεε mε □ya □slɔɔ kö -yö 'ö -dɔ 'sü 'kpüi- 'wɔn 'bha 'gü "εεn 'wɔn 'bha -bha, a -dho n -bha bho 'pö.

22 -A -gen -mü □dhe □wa kë Eblö 'ka, kö mang -dɔ 'pö a- 'ka, □wa kë Izraedhö mi 'ka, kö mang -dɔ 'pö a- 'ka, □wa kë Ablamö suu -nu 'ka, kö mang -dɔ 'pö a- 'ka,

23 Klisi -bha gwëézë -mü -a -nu 'ka -ee? A- 'ka 'pö, -a 'dhe 'kö maa- pö bha yö -zë -yö -dho kë ka 'gü -zianwo □dhe 'pë 'ö -gɔ ga -zian □në 'yaa n "piü 'zü tongtongdhö -a 'dhö, "kεε mang -zian -zë -a Klisi -bha gwëëmi 'ka 'a -ziö -a -nu -ta. -A -gen -mü □dhe yë 'a- -kë -yö -ziö -a -nu -bha -ta. N -ma 'wo- wo -a -dhiang 'yaa zë, -kaso suu 'a- -kë 'wii- suu kë, dha 'a- wo ga -gɔ, 'wii- suu wo.

24 Zuifö -nu □wa -sabhlü -yan -kaong -yaaga ga "sëisiö bho n 'gü -gen -yan 'ka "sɔɔdhu.

25 □Wa n -ma "dhü 'ka -gen -yan 'ka -yaaga Wlɔmö -mε -nu -gɔ, □wa n -zuö -blëesü wo -gwë 'ka kö -wo n zë, "yitagɔ □ya -pö n 'ka -gen -yan 'ka -yaaga, 'ma 'dho 'ma □gloo -blëesü wo -kɔɔyi □bhaa 'ma wo mü.

26 "Ta 'kpɔ -sü 'ko -sɔn, 'ma dha "yi -gɔ □gwaan -ta -gen -yan kpö □dede 'ka, 'ma dha mεzëmε -nu -gɔ 'pö -kɔ do bha- 'gü, 'ö n -dɔ -gɔ "sëgümε -nu -zian 'wo -kë Zuifö -nu 'ka waa- 'mε 'waa Zuifö 'ka 'wo n zë -zian □mɔɔ, 'ö 'a dha ga -gɔ 'pö- 'gbegbe -nu 'gü, "wlatadhe -nu 'gü, □weeyi -tadhe -nu 'gü, 'mε 'wo- pö wo -dɔ -dhe □dhe kwa dheebhang -mü -wo 'ka Klisi -bha zian -ta, "kεε 'ö 'waa- "gblɔ -zian -bha bha- -nu kpö 'gü -dhe -nu 'gü.

27 Yë -nu 'ö □gbaɔn n -ta, n -wëedhe -nu 'ö bho, 'to 'gbε -nu 'a- wo 'yaan, diin- -nu 'ö n -kë, "yi mü -dho -nu 'ö n -kë, 'sunng-

'ma -sü -nu 'a- -ya 'ko □taa kö- "sü 'yaa n -dhe, "nenε -nu 'ö n -kë, waa- so -nu 'ö yën n -gɔ -a -dhiang 'yaa zë.

28 'Wɔn "wεε -dhe -nu 'wo -wɔ n -ta 'mii 'dho yö -zë pö, "kεε -ya Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu "pεpε 'wo 'dhö -a -nu -zɔgɔndhe -ta -sü bha -yö □dhe □kwεε 'gbiin- □në- 'dhö 'yö n -ta -kpeawo -a 'dhe -nu 'ö 'mii- pö bha wo -zë -a -nu zian 'gü.

29 De -mü 'ka 'yö Atanna -bha zian -ta 'yö "sü 'yaa- -dhe 'yö 'yaa "yε n -bha, "εεn de -mü 'ka 'zü Atanna -bha zian -ta 'yö □ya 'wɔn yaa kë, 'yö- peng 'yaa n 'sü.

30 □Ya kë □dhe □ya 'to 'to 'kun -sü -bha, kö ma -zë a -dho n 'tɔ 'kun n -ma "sü 'yaa n -dhe -sü □në -bha.

31 Atanna 'ö kwa Dëmε Yesu Dë 'ka bha -yö n "sεε- 'ka yö -zë 'gü. -Ya 'wɔn -dɔ □dhe -a pö 'a- wo "dhü bha 'yaa □sua 'ka tongtongdhö. 'Sa yö □në- 'tɔ -së 'dhö 'dhö -kwe □gban -kwe □gban -ta.

32 "Tüng 'a gun- 'ka Damasö bha, "se bha- 'gü -gblüdë 'wo- Adhetakö -kë bha- -kɔ "dhiü -mε 'kpii- 'ö gun 'pö- bha- 'gü bha, -yö kë- "slë -mɔɔ -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü, 'ö mε -ya "saan -gaɔ -dhe -nu 'gü kë "dhü kö 'ö n 'kun.

33 "Kεε 'yö 'wo n -ya töö do 'gü 'wo n bɔ "saan 'wo- □klëen 'pö- -zü bha- □dhongga do 'ka 'yö 'wo n □lɔɔ -a □zlöö, 'yö 'a dha- -gɔ.

12

Pɔdhö 'yan 'gü -nu 'ö -da waa- 'wɔn -nu 'ö yöö kë 'ö Atanna -ya -zɔn -dhe -a -dhiang 'ö- zë

1 Ka- pö 'a n 'tɔ □në- 'kun (kö -ya -zɔn □dhe Yesu -bha bɔmε -mü n 'ka) "kεε kö 'tɔ 'kun -sü 'yaa -së -ee? □Ya 'to yö -zë -bha, kö n "yan 'gü -nu 'ö -da waa- 'wɔn -nu 'ö kwa Dëmε -ya -zɔn n -dhe bha □në maa- -dhiang zë.

2 Mε 'bha 'a- dɔ Atanna -bha zian -ta bha "gbu- kë- -sü yi do 'ka 'ö dho- 'ka dhang- -to □taamasü 'gü, 'wɔn 'ö -kë -mε 'ka "dhü bha kö 'ö -kë kö- -mε -yö □dhe -kɔ do 'kwa- -bha ya 'dhö -ee "εεn kö- "yan 'gü 'pö -da -ee, 'mii yö -zë 'wɔn dɔ, "fɔn Atanna doseng □në- dɔ. "Kεε 'wɔn bha 'ö -kë "dhü -a -kwe □ya kë -kaɔng do ga -yiisiö.

3 'Sa a- -pö a- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe mε 'ö "dhü bha, (kö i "yan 'gü 'pö -da -ee, "εεn kö -yö -kë "dhü kö -yö "kpung □taa -kwi ya- 'gü -ee, 'maa yö -zë 'wɔn -dɔ, Atanna yöö do □në- dɔ.)

4 "kεε 'gbu- kë- -mε 'sü -zë -wo 'ö dho- 'ka -yεa -së 'ö Atanna "piü dhang- 'gü bha- 'gü, 'yö- "tɔ -yö -da -wɔ -sengbɔ -nu 'ö mε 'yaa □mɔɔ- pö -sü -bha mε "dhi "dhiü,

5 "dhabhliwɔn 'ö Atanna -ya -kë 'mε bha- -dhe bha □në 'a dho □mɔɔ- -bha 'a "plüün bho- 'gü, "kεε 'mii 'dho □mɔɔ- -bha kö 'a- bho n -dɔ -wɔn -zë 'gü. -εε! 'Ma kë 'zü- -bho n -dɔ -wɔn 'gü -pë 'ka, kö a -dho -a bho n -ma "sü 'yaa n -dhe -sü bha □në- 'gü.

6 □Ya kë □dhe "plüün bho -dho -zë -yö n -bha 'nu, 'ma- pö 'a "plüün bho, kö 'mii 'dho kë 'nu □dhe slaamε 'dhö, kö tɛanwɔn □në 'a dho- pö 'nu. "Kεε -a -dho 'yaa n kë, kë "dhü kö 'pë 'wo n yö- kë -dhe 'gü, "εεn 'wo- ma n -ta bha 'wa 'dho- "dhiü -ziö -ta pö n -bha.

7 'Sa 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö pë "yua -sü 'ö □dhe 'glɛnga 'dhö 'ö n kwi 'gü bha 'yö bha, kë "dhü kö 'ma 'dho n -dɔ □në 'sü 'kpii- 'wɔn -së -ziisü 'ö- -mɔɔ 'ka 'yaa 'dhö, 'ö Atanna -ya -zɔn n -dhe bha- -wɔn 'gü. 'Sa pë "yua -sü 'ö "dhü bha -yö □dhe Sotraan -bha "kië 'ö- bɔ kö -yö 'wɔn bho n 'gü, kë "dhü kö 'ma 'dho n -dɔ 'sü 'kpii- □në- 'dhö.

8 'Ma bhea" kwa Dëmε -dhe -gen -yan 'ka -yaaga kö -yö pë "yua -sü 'ö "dhü bha- bho n -bha,

9 "kεε □dhe 'a- pö- -dhe "dhü 'yö- pö n -dhe «-Gasite 'a- -kë i -dhe bha □ya i -bha bho, -a -gen -mü □dhe 'mε 'ö "sü 'yaa- -dhe -a -mε -kɔ "dhiü 'kun -kɔ 'a- kun- 'ka bha □në 'wo- dɔ □dedewo -bha □dhe n 'gü -yö "gbu-» -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn 'a dho- "plüün bho 'yö -mü n -ma "sü 'yaa n -dhe -sü bha □në- 'ka, kë "dhü kö Klisi -bha 'gügbu dhe -yö -yεa 'kun n 'gü.

10 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö "sü 'yii kë n -dhe oo, □wa "si bho n -gɔ oo, 'ma kë -kpla 'gü oo, 'wo n -wëekë wo oo, n "gblüdhε 'dhö "muu bho oo, 'ö □ya kë Klisi -wɔn -zë 'gü 'ö -dhi n -dhe 'yö 'a n "dhia bho- "dhiü bha 'yö bha. -A -gen -mü □dhe "tüng 'ö "sü 'yaa 'ka n -dhe bha 'yö Atanna -yö n gba faan 'ka 'yö n 'gü 'dhö -kë "gbu-.

Pɔdhö -bha -ya Kodhengtö -me -nu zuën -ta -ko -dhiang 'ö- zë

11 -Ka -dhe -ga [tɔn bha, ka [në 'ka- -kë 'dhü 'yö 'a dhiang zë sië [dhe 'me 'ö -gɔ ga 'yaa- 'piü -a 'dhö bha. 'Sa -a -dhea -bha 'nu [dhe ka [në 'ka n -ta -za dɔ. -A 'kloo- -mü [dhe 'kö 'zü n -zun "dhiü -bhlɔ 'yii kë tongtongdhö, "kɛɛ me 'kö 'wo wo -dɪ kë sië Yesu -bha bɔme tantansü -nu 'ka bha- 'bha fië- 'yaa 'dhö n 'ka 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü.

12 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü [dhe 'me 'ö Atanna -bha yëkëme [dede 'ka, -wa -dɔ -wɔn me 'kɔn -wɔn -nu, "dhabhliwɔn -nu, waa- -kianwɔn -nu 'ö- -me -ya -kë Atanna -bha 'gügbyudhe -ko 'ka bha [në- -bha. 'Sa 'wɔn 'dhe 'kö bha- 'bha 'kö Atanna 'yii- kë n -ko -ta kö a ka kpö 'gü 'yaa 'dhö, 'sa kö a "yënnng [gbaɔndhe 'gü, kö a- 'kun sië n -bha zuëseadhe 'ka "dhü do. -Yö n 'gü 'nu [dhe ka -mɔɔ -bha 'ka n dɔ "yi -dɔ Yesu -ko -bha -me [dede 'ka yö [në- -bha.

13 -Më -wɔn [dede 'pö Atanna -ya "dhia ma ö -bha me "wɛɛ -kpea 'ö to- -nu 'gü n -ko -ta 'yö 'mii ka -bha kë? "ɛɛn 'wɪ 'ö 'mii- wo- -bha kö n -kwɛɛ 'gbiin- -yö kë ka -ta (kö 'a pë yö ka 'gü) [në -kë 'wɔn yaa 'ka 'wɔn bha- 'gü -ee? Kö -ka n -ma -wɔn 'to 'sa yö -zë 'gü.

14 N -nu zun ka -dhe 'gü -sü -gen -yan -yaaga -naa [në maa nu- 'ka bha, "kɛɛ 'mii 'dho n -wɔn -kwɛɛ -ya ka [gbin- -a 'bha 'gü tongtongdhö, -a -gen -mü [dhe n -ma -wɔn -yö kaa [dede [në ka -bha, n "tv 'yaa ka [slɔɔpë -bha. -A -gen -mü [dhe 'në dë [në pë [mɔɔ ö -bha 'në -nu -dhe, 'në -nu -zë 'waa pë mɔɔ- wo 'kpɔme -dhe.

15 Ma -zë n -bha 'ka, n pë -see ka -bha -sü -yö ga -sü 'ka n 'gü "pɛɛpɛdhö, 'ö [ya kë n -gɔ -to 'gü -wɔn -zian 'ka, 'ö n "piü [dhe n -gɔ 'to- 'gü kë "dhü kö ka 'nii- dha. [Ya kë "dhü, ka -dhɔ "sima bha [ya n kë [dhe -ko bha- 'dhö kö yö [në -yö kë ma -zë n -dhɔ -bha ka kë -sü 'bha -kan "dhiü -gen 'ka -ee?

16 'Sa ka 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpak- padhö [dhe n -mawɔn 'yaa gun ka kweng -pë -bha tongtongdhö, "kɛɛ me 'bha -nu -zë -wa pö sië [dhe "kpenng- [në 'a- -kë ka -gɔ.

17 "Kɛɛ ma -zë n 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö [dhe, me -zian 'a- -nu bɔ ka -dhe bha- -nu 'bha 'wii ka -ta -bhö.

18 Ma [në 'a [bhea Titö -dhe kö -yö nu zun ka -dhe 'gü, 'yö 'a kwa dheebhang do [nëng- -bha. "ɛɛn yö [në ka -ta -bhö -ee? -Abin! -A -gen -mü [dhe a 'dhang bho- "dhiü 'kpakpadhö [dhe yaa Titö yi -zv "piü -wɔn -yö do, yi "ta -ko -yö do, -yö ö 'ta -ko -sü n -bha [në- bha. "ɛɛn 'yaa "dhü -ee?

19 'Sa ka -ya -zv 'gɔn -sü -bha -yi [ya [gwëë [dhe yi yi -dɪ -bha -dhiang [në- zë sië. "Kɛɛ 'yaa "dhü. Dhiang "pɛɛ 'yi- zë ka -dhe "dhü bha yi- -zë Klisi [në- -bha zë 'gü, Atanna wëëdhö. 'Sa -a zë 'yi- wo "dhü bha, 'yi- -zë ka 'gü bho kɛan [në- 'ka yi dhɔɔbhaame -nu, kë "dhü kö ka -bha -zv -yö Atanna -dhe -sü bha -yö 'dho "dhiü.

20 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü [dhe 'yaa n "piü [në- wo [dhe 'ma nu 'a -kpan ka -bha -ko 'ö n -zv 'yaa- -bha 'nu bha- 'gü, "ɛɛn 'zü kö kaa -dɪ 'pö 'ka 'dho n yö -ko 'ö 'yaa ka "piü 'nu [dhe 'ka n yö- -bha bha- 'gü. N "suü -gen -mü [dhe kö 'ma 'dho nu 'a -kpan "dhinaa -nu oo, [drɔ bho -sü -nu oo, yaa -dhe kë -sü -nu oo, -due kɔɔ- -sü -nu oo, "si -bho 'ko -gɔ -sü -nu waa- 'ko -nu -dhiang yaa zë -sü -nu, "ɛɛn -dɪ -sü 'kpii- -sü waa- "bhluubhludhe -bha ka kpö 'gü.

21 A -suü kö 'yiü- 'ya 'dho dɔ n -bha Atanna -dhe ka -wɔn 'gü kö 'ma nu mü, 'ö 'a -ya 'zü 'gbu bɔ -sü -bha me kpö 'dhe 'wo ka kpö 'gü mü 'ö [wa -da Atanna "dhiü, "yënnng dɔ -sü -nu, -zua zë -sü -nu, waa- 'wɔn -ma 'koo -sü -nu kë -sü 'ka, 'ö 'waa "wɪ- -bha kö -wo wo kwa- -zü bha- -nu -dhe.

13

Pɔdhö -bha -dhio -dɔ Kodhengtö -me -nu -ta -ko

1 N -nu ka -dhe 'gü -ko -yaaga -naa [në yöö kë bha. -Yö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'sëedhe 'gü [dhe:

«[Wa 'wɔn -ya me -bha, 'kö -kë 'wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ö- suu 'ka, "sanni -wa -gɔ bho, -a -dhea -bha [dhe "sɛɛ- [ple "ɛɛn -yaaga [në- -nu -wu -yö kë- -bha do kö -wo gun -na -a -gɔ bho.»

² 'Sa "töng 'a nu □ple -naa wo- 'ka ka "piü mü bha, a kē- -pö ka -dhe, 'ö -ya mü 'zü 'maa ka "piü mü □dεε "kεε a -go mü 'zü 'a- pö ka -dhe □dhe: Nu 'dhe 'ö maa- wo ya 'mii 'dho ka 'kun "yön -kō -zē 'ka 'zü, -a -gen -mü □dhe nu □ple -naa 'a- wo mü bha a kē -dhio -dō 'mε 'ö gun "dhü kö □wa -da Atanna "dhiü bha- -nu -ta, 'sa 'mε 'wo "dhü bha □nē 'a dhiang ya- zē siē- -nu -dhe bha, 'yö 'a gun -na mε -kpea -da -a -nu "piü.

³ -A pö 'ka- wo □siö □dhe "ni □ya kē □dhe Klisi □nē ö -wυ kpo n -bha □dedewo tεan- 'ka 'ka- -dhe yö bha □nē kaa- -dhe yö bha. 'Sa ka- 'wön -dō 'kpakpadhö □dhe "sı -ya -dhe. -Yö ö -bha 'gügbudhe -zön ka -dhe -kpeawo 'ö 'ka- -dhe yö.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klō- -mü □dhe 'kö 'zü □waa- dō "dhü -bha □dhe 'mε 'ö "sı 'yaa- -dhe -a 'dhö, "kεε -yö -bö 'ö go ga 'gü Atanna -bha 'gügbudhe □nē- -bha, 'yö -tosea kē siē □dεε bha. Yii -dı 'pö yi -bha -kē -a -bha 'ka -sü -wön 'gü, "sı 'yaa yi -dhe dō -kō ya- 'gü □dhe -a 'dhö 'pö, "kεε ka 'kun -kō 'yi dho ka 'kun- 'ka bha □nē 'ka dho- 'wön dō- -bha □dhe -tosea 'yi- kē siē -a "piü bha Atanna □nē- -faan -da yi 'gü.

⁵ □Dhe 'ö "dhü, kaa □dede -ka ka -dı -ga -sē 'ka kö □ya kē □dhe 'ka 'dhang -bho Yesu "dhiü -zian -ta □dedewo tεan- 'ka kö 'ka- 'wön dō. 'Sa ka- 'wön -dō 'kpakpadhö □dhe Yesu Klisi -yö ka zuē" "piü, "εen 'yaa "dhü -ee? 'Sa 'yii kē -zē wo "dhü kö □fiē □nē 'ka- wo -sü 'ka 'dhang bho -a "dhiü -sü -bha bha.

⁶ "Kεε 'sa -yö n 'gü □dhe ka- 'wön -dō 'kpakpadhö ka zuē" "piü □dhe yi -zē 'yii □fiē- -bha.

⁷ Yi -zē yi -bhea Atanna -dhe kö 'ka 'dho 'songyaa □nē- kē tongtongdhö, kē "dhü kö ka □nē ka kēwön -yö kē -sē, 'yii- kē "dhü yi 'tō -wo -wön 'gü. "Kεε kē "dhü kö 'kö 'zü □waa- pö yi -bha □dhe "sı 'yaa yi -dhe, kö- bhlo 'ya 'dho 'to yi 'gü.

⁸ -A -gen -mü □dhe faan 'ö Atanna -ya -da yi 'gü bha -ya -da yi 'gü kö 'yi tεanwön -ta -ko □nē- zē- 'ka, yii- -da yi 'gü kö 'yi 'ko zē- 'ka tεanwön -zē 'ka.

⁹ Faan □ya kē ka -zē ka 'gü Atanna -bha zian -ta kö 'yii kē yi -zē yi 'gü, -a fiē- -dhö 'ö -ziö 'ka faan -kē yi -zē yi 'gü -sü 'ö ka -zē

ka -bha bha- -bha. 'Wön 'yi □bhea Atanna -dhe -a -wön 'gü -kpeawo 'yö bha, kē "dhü kö -yö ka -ta 'kun kö -ta -a -bha zian -ta -sü 'ka- zü bho bha 'ka- -gō -da 'plöö.

¹⁰ N -ya 'ö Atanna -ya wo ö -bha mε -nu faandōmε 'ka 'ö 'yii n -ya -a -nu 'gü see- -mε -zē 'ka bha □nē 'a zē- -dhe, 'yö 'a 'sēedhe ya- -kē □kö -blεesü 'yö 'a- bö n "dhiü, kē "dhü kö 'ma □loo mü yi 'ö- 'ka, kö 'ma 'dho 'wön bho ka 'gü faan 'ö Atanna -ya -da n 'gü bha- 'ka, "kεε kö 'yii- nu n -dhe yö -zē -wön 'gü.

¹¹ 'Ma -wo 'sēedhe ya- "dhiü -ya -dhe 'gü □tön n dheebhang -nu! □Dhe 'ö "dhü, a- pö 'ka ka "dhia bho, "kεε -kaa kē -sē kö pö □nē 'ya 'dho kē ka -bha tongtongdhö, -ka kpa ka 'ko -nu -zυ -gön, ka -wυ -yö kē do, -ka kē ka 'ko "piü -sē 'ka, □ya kē "dhü, Atanna 'ö mεbhudhe -dhō -ya -kē, "kεε 'ö yö □nē mε zuē" 'waanu bha -yö -dho kē ka "piü.

¹² □Ya 'go yö -zē 'gü, -ka □loo ka 'ko -nu -bha □dhe -kō 'ö Atanna -bha 'nē -nu -wa -kē 'ka -a 'dhö kö 'ka ka 'ko -nu □tua bho. Atanna -bha mε -nu □gban "pepe □wa ka □tua bho.

¹³ Kö kwa Dēme Yesu Klisi -bha -gasite waa- kwa (Dē) Atanna -bha -dhō bha -wo kē ka -dhe. Kö- -bha 'nē -nu -bha -kē 'ko "piü -sü 'ö- -bha 'Nii- "slöüslö 'saa- 'gü bha -yö kē ka kpö 'gü bha 'aa -yö kē.

**'Sëedhε 'ö Pɔdhö -ya bɔ
Atanna -bha mε -nu 'wo
Gadhatö
-sε 'gü -a -nu -dhε**

□Tuabhonaɔ

1 Mang Pɔdhö -mε 'ö mε 'bha 'yii n -ya ma -kë Yesu -bha bɔmε 'ka -sü ya- 'gü, "εεn 'ö Atanna 'yii bɔ 'zü mε 'bha -ta kö -yö n -ya, "kεε 'ö ga yöö □dede waa- ö Gbö Yesu Klisi 'ö- -bö 'ö- bho ga 'gü bha □në- nu 'gü 'yö 'wo n -ya bha,

2 yaa- -bha mε "pεpε 'yi -dhε ya- 'gü □në 'yi 'sëedhε ya- bɔ -a -bha 'kɔdhigümε -nu 'ka- -bha 'ka Gadhatö -sε 'gü bha ka -dhε.

3-4 Kwa Dë Atanna waa- kwa Dëmε Yesu Klisi 'ö ö -dɪ nu kwaa- 'wɔn yaa -nu -wɔn 'gü, kë "dhü kö 'ö kwa dha -tosea yaa 'ö "kpung ya- □taa -a -gɔ □dhε -kɔ 'ö gun- 'ka kwa Dë, kwa -bha Atanna zuë" 'piü -a 'dhö bha, -wo -gasite waa- zuë" 'waanu -sü nu ka -dhε.

5 Kwa Dë Atanna 'ö "dhü bha kö yö □në- 'tɔ- bho -todhü 'ka bha 'aa -yö kë!

Atanna -wɔ -bha -kë "dhü do -sü -dhi- ang 'ö Pɔdhö -ya zë

6 (N dheebhang -nu,) -a -kë kö 'ka 'to 'ka "kan Atanna -bha 'piö- "dhü, kö 'ka 'dhang bho 'wɔn -taɔng -së -dee 'bha "dhiü "kεε kö yö □në ka -dhε kö 'ka bɔ 'ö 'ka Klisi -bha -gasite 'ö- -kë kwa -dhε bha- 'saa- 'gü -sü -zë 'wɔn □në n kɔn.

7 Kö- kë □dhε -a pö 'a- wo "dhü bha 'wɔn -taɔng -së bha- suu "wεε 'bha □në 'dhö -a 'dhε 'a- pö ka -dhε bha- zian 'gü 'yö 'ka -da 'zü- 'gü 'yaa -mü. "Kεε mε □në -da sië ka -gɔ 'gü 'yö ka zuë" kaan- sië "kwëë. Kë "dhü kö naɔ -së 'ö go Klisi "piü 'ö 'ka- ma bha- -wɔn -yö 'ma -zukplü -bha.

8 "Kεε a- -pö ka -dhε □dhε -yö -kë yi -zian □në yi 'ka oo, -yö -kë Atanna -bha "kië -zian □në- 'ka 'ö go dhang- 'gü 'ö nu, 'ö 'wɔn -taɔng -së suu "wεε 'bha pö ka -dhε -a 'dhε 'yi- pö ka -dhε bha- zian 'gü, -a -mε -bha "dhang □në bha!

9 'Ya- -blεsü pö ka -dhε, 'yö 'a- 'bha pö sië 'zü bha. A- -pö □dhε kö mε "wεε 'bha -yö nu kö -yö 'wɔn -taɔng -së suu "wεε

'bha pö ka -dhε -a 'dhε kö 'yi- pö ka -dhε bha- zian 'gü, -a -mε -bha "dhang □në bha!

10 -A pö 'a- wo "dhü bha 'yii kë □dhε a mε "bhü- -nu -bha "dhε -ya n -ta -dhε □në- mɔɔ- sië. 'Mii n -dɪ -dhi mε -dhε -dhε mɔɔ-. □Ya kë □dhε a yö □në -dhε mɔɔ- sië 'nu, kö 'mii 'dho kë Klisi -bha gwëëmi 'ka.

Pɔdhö -bha -kë Yesu -bha bɔmε 'ka -kɔ -dhiang 'ö- zë

11 N dheebhang -nu, a- -pö ka -dhε kö -yö 'to ka "yaan □dhε naɔ -së 'ö go Atanna "piü 'a- pö ka -dhε bha 'yii 'go mεbhüdhε 'gü.

12 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü □dhε 'mii- ma mε 'bha -ta, "εεn 'mii- draan- mε 'bha "piü, Yesu Klisi yöö □dede □në "sε bho- -ta n -dhε.

13 'Sa n "ta -kɔ 'kö gun Zuifö -nu -bha Atanna -dhɔkë -kɔ 'gü (kö 'mii kë □kö 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε 'ka) ka yö -zë -dɔ. -Kɔ 'a gun 'wɔn bho sië- 'ka Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu 'gü n -sɔbhεε □dede 'ka, kë "dhü kö- -wɔn bho- -bha bha ka- -dɔ.

14 'Yi 'yaa gun zun sië Zuifö -nu yi -bha Atanna -dhɔkë -kɔ -bha n -gɔ -kɔ -nu 'ö- 'gü, 'ö 'a -ziö 'ka n "tɪma -nu 'wo yi -gɔ "sε 'gü -a -nu 'gbε □dede -ta bha ka- -kɔ -dɔ. Yi dë -nu wɔ -kɔ -pεng 'ö gun dɔ sië n -ta -kɔ -nu 'ö- 'gü "dhiü ziö 'ka bha ka- -kɔ -dɔ.

15 "Kεε □dhε 'ö ga 'mε 'ö n -ya -dɪ -ta kö 'a kë ö -bha yëkëmε 'ka, kö 'mii bho -zianwo □kö, 'ö n -dhε ö -bha -gasite bha- -bha bha- 'gü,

16 kö 'ö- -zɔn n -dhε □dhε Yesu Klisi bha ö Gbö -mü, 'yö- -ta -pɔ n -dhε, kë "dhü kö 'a- -dhiang zë mε 'waa Zuifö 'ka- -nu -dhε, (mang -dɪ 'pö 'mii za 'bha dɔ- 'gü,) 'mii mε 'bha dhεε" 'kpɔ.

17 'Sa 'mii "wlü 'kaa 'dho 'mε 'wo gun Yesu -bha bɔmε -nu 'ka n "dhiü 'wo gun Zedhizadhëmö bha- -nu -dhε 'gü, kö 'a n -dɪ -zɔn -nu -dhε "εεn kö -wo n □klang kë, a -wlü 'a dho Adhabi -sε ('ö 'mε 'wo bha- 'bha 'yaa mü bha) □në- 'gü do. □Dhε 'a go mü, 'yö 'a n yee -kë 'a dho Damasö -pö 'gü.

18 □Dhε 'ö -kwε -yaaga □ya ziö, 'yö 'a gun -na 'dho Zedhizadhëmö kö 'a Piɛdhö dɔ, 'yö 'a -dhekpaɔyi -kaɔng do ga "sɔɔdhu -kë -a -dhε 'gü.

19 "Κεε -dhekpaoyi -zian 'a- -kë mü "dhü bha 'mii kwa Dëme -bha bome -nu bha- 'bha yö, kö 'yii kë- 'zlaa- Zakö -zë 'ka.

20 Dhiang 'a- zë sië ka -dhe ya, a- -zë □sii □dede -ta, 'yaa □sua 'ka.

21 □Dhe 'a go Zedhizadhëmö, 'yö 'a dho "sego "wεε 'dhe -nu 'wo -kë Siidhi -se waa- Sidhisi -se -nu 'ka bha- -nu 'gü.

22-23 "Tüng "pepe 'a- -kë 'a -ziö 'ka "se -nu 'gü "dhü bha, kö Atanna -bha 'kōdhigüme 'dhe -nu 'kö 'wo Zude -se 'gü bha □waa- ma □në wo wo "tv 'ka □dhe 'me 'ö gun Atanna -bha me -nu kwa -wëë -kë wo sië "tüng 'bha 'gü bha □ya zun -zv -yö -a -dhe -sü 'ö gun 'wōn □gban "pepe suu kë sië kö 'ö- 'gü see- bha- -dhiang zë -sü -bha, "κεε kö 'wii n dō □kö.

24 "Κεε kö -wa nuε" -zë bho sië n -wōn 'gü.

2

Pōdhö -bha -dho zun Yesu -bha bome -nu 'wo Zedhizadhëmö -a -nu -dhe 'gü -kö -dhiang 'ö- zë

1 □Dhe 'ö -kwe -kaong do ga -yiisiö □ya ziö, 'yö 'a dho 'zü -deewo Zedhizadhëmö, yaa- Baanabasö waa- Titö -nu 'dhö.

2 'Dho -zian 'a- wo mü "dhü bha, Atanna yöö □dede □në- -zōn n -dhe. □Dhe 'ma 'dho 'ma □loo mü, 'yö -kö 'a- -bha nao -së 'ö- bō me "bhū- -nu -dhe bha- -dhiang zë sië- 'ka 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü bha 'a -ziö -gen 'gü- -nu -dhe, "κεε 'yö 'a- -ya -a me 'dhe 'wo -gōme -nu 'ka bha- -nu -kuu "dhiü □ple 'gü, kë "dhü kö yë bha- 'dhe 'a- kë sië waa- 'dhe 'ma- kë 'nu bha ('wa 'dho- pō- -bha □dhe wo -kö 'yaa- 'gü ö-) "gbaa -yö to.

3 'Dho 'yi- wo bha n "tayōō 'ö -kë Titö 'ka, 'ö Glëkö 'ka, ('ö 'yaa Zuifö 'ka kö yöö 'go 'gbannë 'gü, "κεε 'ö □ya 'dhang bho 'pö Yesu -wōn "dhiü) bha, -gōme -nu bha 'wii -gban -a -dho 'gbannë 'gü -wōn 'gü, (yë 'a- kë bha- "dhia -zian □në kë ma- -nu 'gü).

4 "Κεε 'sa kö -dī -kë kwa dheebhang 'ka Yesu -bha ziantame -nu -wo yi kpö 'gü mü 'ö gun wo -zë -nu "piü □dhe -yö 'dho 'gbannë 'gü gbonggbongdhö. Me 'wo "dhü bha -wo -kaan yi 'ka □dhe 'wōnsuanbhome -nu 'dhö yi tii' 'ka, kö -ya -dī 'flëë- 'gü -sü 'kwa- □slōō Yesu Klisi 'saa-

'gü bha 'wo- dō. 'Sa -yö -gun wo -zë -a -nu "piü 'nu □dhe 'wo yi "gan □në- wo 'zü -deewo kö 'wo yi -da □dhuēngdhe bha- 'gü wo "piü.

5 "Κεε -a -nu -bha -nēng 'gü -sü 'ö "dhü bha- □gban 'gü 'yii- "wī- -nu -gō -bha tongtongdhö, kë "dhü kö tēan- -zian 'yi- zōn 'me 'kaa Zuifö 'ka ka -dhe 'ö -gban Atanna -bha nao -së -bha bha 'ya 'dho 'go "gblūō.

6 'Sa 'me 'wo -kë "yan -to Atanna -bha 'kōdhigüme -nu -bha -me -nu 'ka -a -bha zian -ta 'ö 'wo gun -gōme -nu 'ka bha, -a -nu -bha -kë "dhü -sü □gban waa- -bha -bha 'wii 'tōng- -dee 'bha dō yi -dhe, "κεε n "tv -zian 'yaa gun- -nu -bha -kë -gōme 'ka -sü -bha, -a -gen -mü □dhe Atanna 'yaa me -zë 'gü zë kö -yö me 'bha fië- bho me 'bha -bha.

7 "Κεε woo -zian -zë, □dhe 'kö 'wo- 'wōn -zë dō □dhe Atanna □në n -ya ö -bha nao -së bha- -dō me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -gōme 'ka, □dhe -kö 'ö Piedhö 'dhö- 'ka Zuifö -nu kpö 'gü 'pō -a 'dhö, -a "dhia □në ma- -nu 'gü.

8 'Sa me do 'ö Piedhö -ya Yesu -bha bome 'ka Zuifö -nu kpö 'gü bha □në n -ya 'pö 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü.

9 □Dhe 'ö □waa- 'wōn dō □dhe Atanna yöö □dede □në -gasite bha- -kë n -dhe, Zakö waa- Piedhö waa- Zan 'wo □dhe □kaō 'ö -ya -sü 'ka -a -bha me -nu 'wo Zedhizadhëmö -a -nu -gō -a 'dhö bha, -wo wo -kö □në- -da yaa- Baanabasö yi □kwēng, 'yö yi -wō -yö -kë do -a -bha yë bha- kë -sü 'gü □dhe: yi -zë 'yi 'dho yi -bha 'ka 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü, kö wo -zë 'wo 'to wo -bha 'ka Zuifö -nu kpö 'gü.

10 -Dhio 'wo- dō yi -ta 'yö 'wo- pō □dhe yi -zv 'ya 'dho bho "flεεme -nu 'wo- -nu kpö 'gü bha □në- -nu 'ka doseng kö 'yi- -nu -ta 'kun. 'Sa yii -dī 'pö yi kë pë □gban -pë □gban -kë kö 'ya 'dho □fië -dhio 'ko bha □në- -bha tongtongdhö.

11 "Κεε □dhe 'ö Piedhö □ya nu Angtiōsö yi do 'ka, 'mii -kpla -gō, a kë □sua -ye "yan- me kpö 'gü. -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □ya zian 'to.

12 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe 'ö gun kö 'me 'wo go Zakö -dhe 'gü Zedhizadhëmö 'wii nu □kö kwa -dhe 'gü,

Piedhö waa- 'me 'waa Zuifö 'ka 'ö □wa bo Yesu 'ka -wo -gun pë -bhö sië wo "kwëë, "kεε □dhe 'ö 'me 'wo bha □wa nu □wa □loo mü, 'yö ö bo pë -bhö -a -nu "piü -sü 'ka, kö -yö "suü sië 'me 'wo □nëng me □gban -go 'gbannë 'gü -wön 'gü bha- -nu -go.

13 □Dhe 'ö kwa dheebhang Zuifö -nu 'dhe 'wo gun mü bha 'wo- -dhe yö, 'yö 'wo wo zü bo Piedhö 'ka, 'yö 'wo -kan 'pö 'me 'waa Zuifö 'ka bha- -nu -bha. 'Yö Baanabasö yöö -dı 'pö 'ö -da □flü bha- 'gü -nu "piü.

14 □Dhe 'a 'wön bha- -dhe yö, 'ö 'a- 'wön do □dhe tean- -zian 'ö Atanna -bha nao -së bha 'ö kwa □klang -kë 'ka bha 'waa- ta 'zü, 'yö 'a- pö Piedhö -dhe me □gban 'yaan mü 'a- pö: «Piedhö, bhi 'ö bhi -zë 'i Zuifö 'ka, 'bha -tosea kë 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu kpö 'gü yö □dhe 'pë 'bhaa Zuifö 'ka -a 'dhö, 'bhii- -nu -bha 'tong- 'kun bha -oo, i -moo -bha 'zü -deewo i zun 'me 'waa Zuifö 'ka bha- -nu "dhiü kö -wo -tosea kë □dhe Zuifö -nu 'dhö -ko -kë □dhe?»

Me □gban "pepe -bha -dha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü □në- 'saa- 'gü -sü -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

15 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe yi -zë yi -bho Zuifö 'ka, 'wii yi 'kpo Atanna -bha 'tongbhome 'ka □dhe me "weë -kpea 'dhö.

16 "Kεε yö -zë □gban 'gü yi- 'wön do -sü 'ka 'kpakpadhö □dhe za -yö -dhi me -go Atanna -kuu "dhiü 'dhang -bho Yesu Klisi "dhiü -sü doseng □në- 'gü, 'yaa do -a -bha 'tong- -kun -së -sü -bha. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö yii -dı 'pö 'yi 'dhang bho Yesu Klisi -wön "dhiü kë "dhü kö 'yi dha bha 'yö bha, kë "dhü kö 'yi dha yö □në- -bha, □dhe 'ö -kë □dhe me 'bha -me 'bha 'yii 'dho dha -a -bha Atanna -bha 'tong- -kun -së -sü -bha bha- -wön 'gü.

17 □Ya kë "dhü 'me 'yi Zuifö 'ka bha 'ya yi -dı kë □dhe 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu 'dhö kë "dhü kö 'yi dha Klisi □në- 'saa- 'gü 'dhang -bho -a "dhiü -sü "gblü "piü bha -oo, kö Klisi □në yi -kë 'wonyaakëme 'ka bha -ee? -Abin! □Ya kë □dhe 'ya yi -dı -da 'zü -deewo 'tong- -go □dhuëngdhe 'gü kö 'yi -tosea kë □dhe 'me Atanna 'yii -gasite kë- -dhe, 'ö ö -dı -dhi -a -dhe -dhe moo- sië

'tong- 'kun -sü □në- 'ka -a 'dhö kö 'ya "gla 'zü -deewo 'wonyaakëme 'gü □naa bha.

18 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe pë 'dhe 'kö me □ya bo- see- -sü 'ka, □yaa- baa- -dee wo kö yö □në ö -dı -da 'wön 'gü.

19 -A -gen -mü □dhe Atanna -bha 'tong- -zë 'ma ga 'nu- -go, "kεε 'sa 'tong- bha yöö □dede □në- -kë "dhü 'yö 'a ga bha- wo, kë "dhü kö 'a -tosea kë Atanna -bha -kë 'gü, -a -gen -mü □dhe ga 'ö Klisi -ya wo "dhü -bha bha -yö -ga ma □në n -wön 'gü, □ya kë "dhü kö ma □në 'a ga bha.

20 -A kë "dhü -sü bha- 'gü kö mang □dede -zë 'maa -tosea kë sië 'zü, 'kö Klisi □në -tosea kë sië n 'gü, kö ma -tosea a- kë sië □taamasü ya- 'gü bha a- -kë 'dhang -bho Atanna -bha 'në 'ö n -dho -ya -kë 'ö ö -dı nu n -wön 'gü bha □në- 'saa- 'gü 'dhang -bho -a "dhiü -sü "gblü "piü.

21 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'mii 'dho "wı- -bha kö 'a n -ko bho -gasite 'ö Atanna -ya -kë n -dhe bha- 'gü. -A -gen -mü □dhe □ya kë □dhe dha -sü 'ö- "piü -a -gen □ya kë -a -bha 'tong- 'kun -sü -zë 'ka, kö Klisi ga -gen 'yii kë.

3

-Naa 'ö 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü waa- -bha 'tong- 'kun -sü -a -nu □zinng 'gü -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

1 'Aa, Gadhatö -me -nu, ka -ta -ma -sü □ton -kεε! "Een pë □në 'wo- -da -sü 'ka ka "yan 'gü □zoo -ee? "Kεε 'sa ga 'ö Yesu -ya wo "dhü -bha bha a kë- -gen bho ka -dhe 'ö 'a- bho ka -dhe 'ko -ta 'kpakpadhö.

2 -Yö n "piü □dhe dheε" 'kpo do 'ö maa- kë ka -go bha 'ka- -yo bo n -go. Atanna -bha 'tong- 'ö Moizö -ya -ben zë bha- 'kun □në 'ka- wo -së 'yö ö -bha 'Nii- "slüöslü nu ka -dhe, "Een -ya -nu ka -dhe -a -bha nao -së 'ka- ma 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü bha □në- -wön 'gü?

3 -Tama -dhe suu 'dhe 'kö 'ka- kë sië bha- kë -gen -mü -më 'ka "kεε kö ka "ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü zü -bho -a -bha 'Nii- "slüöslü faan □në- 'ka? "Een -yö ka "piü □dhe 'ka- "dhiü -ya ka -dı faan 'ka -ee?

4 "Een kö 'wön "gblüglü -nu 'ka -ziö 'gü bha- □gban- kë "wlaawön 'ka -ee? -A yö -zë yaa- do □gbleen.

5 "Een -yö ka 'gü □dhe "dhabhliwön -nu 'ö Atanna -ya -kë ka kpö 'gü ö -bha 'Nii- "slöüslö faan 'ka bha -ya kë "dhü "ta 'ka- sü -a -bha 'tong- 'ka □në- -wön 'gü -ee? -Abin! -Ya -kë "dhü 'dhang 'ka- bho- -bha nao -së ('yi- do ka -go) bha- "dhiü bha □në- -wön 'gü.

6 Yö □në- -wön 'gü 'yö -ben zë -sü 'ka -a -bha 'tong- 'sëedhe 'gü Ablaamö -bu 'gü □dhe:

«-Yö kë 'dhang □në- bho Atanna "dhiü 'yö- pö- -bha □dhe pö 'aa- -bha.»

7 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhea -bha □dhe 'ka- 'wön do □dhe 'me 'wo 'dhang bho Atanna "dhiü bha □në 'wo Ablaamö suu □dede 'ka.

8 'Sa 'me 'waa Zuifö 'ka za 'ö dho dhi- nu -go Atanna wëedhö -a -nu -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'saa- 'gü bha- -ben -yö -gun zë -sü 'ka 'pö Atanna -wu 'gü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe -ya yi -to "dhiü 'ö- pö Ablaamö -dhe 'ö- pö:

«'Dhuë- -dho "sëgo "pëpë □gban 'gü -me -nu 'kun bhi □në i 'saa- 'gü!»

9 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'me 'wo 'dhang bho- "dhiü □dhe Ablaamö 'dhö, 'yö- -bha 'dhuë- -ya -nu kun bha 'yö bha.

10 "Këe me "pëpë 'kö 'wo- pö wo -d- -dhe □dhe wo -zë woo dha -sü □slöo- -bha 'tong- 'kun -sü □në- -bha bha "dhang -dho -a -nu 'kun. -A 'klöo- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka- -wu 'sëedhe 'gü □dhe me "bu me 'ö 'tong- "pëpë 'ö Atanna -go 'sëedhe 'gü -a doseng -zian to, -a "dhang -dho -me 'kun.

11 Za -dhi me -go -sü 'ö Atanna -kuu "dhiü -a -bha 'tong- 'kun -sü -bha 'yaa -to -bha -wön 'ka -zianwo 'wön 'ö- 'gü yö -mü □dhe, -yö -ben zë -sü 'ka- -wu 'sëedhe 'gü -dhe 'bha 'gü mü 'zü □dhe:

«'Me 'ö dho kë Dhamë 'ka, 'ö Atanna dho- pö- -bha □dhe pö 'aa- -bha, -yö -dho 'sü -a -me -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü □në- -bha.»

12 'Sa 'me 'ö- "piü □dhe 'ö dha -a -bha 'tong- 'kun -sü □në- -bha, kö- -me 'yii "wü □në- wo 'dhang -bho -a "dhiü -wön -bha ö zuë" "piü bha. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka -a -go 'sëedhe 'gü □dhe:

«'Me 'ö pë 'ö 'tong- -ya pö- 'gü -wön -kë, -a -me -dho dha yö □në- -bha.»

13 "Këe Klisi □ya kwa dha 'tong- 'kun -sü -bha "dhang bha- -go. -A 'klöo- -mü □dhe "dhang 'ö yöö kwa 'kun 'nu 'tong- bho -wön 'gü bha Atanna yaa- -da -a "piü, □yaa- kë kwa -go -ta 'dho -pë 'ka. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -go 'sëedhe 'gü □dhe:

«Me "bu me 'wo- dun "dhü -zë -bha, kö "dhang □në- -me -bha.»

14 Kë "dhü kö 'dhuë- 'ö Atanna -ya "plüün bho Ablaamö -dhe ('ö -gban dha -sü 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'saa- 'gü bha- -bha) bha -yö kë 'pö 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -dhe Yesu Klisi □në- 'saa- 'gü, kë "dhü kö Atanna -bha 'Nii- "slöüslö 'ö- "plüün bho bha 'kwa- □slöo 'dhang -bho "dhiü -sü □në- "gblü "piü.

15 N dheebhang -nu, a -dho 'wön zaon 'sü me "bhu- -nu kwa wo -ko □në- -ta 'yö 'a 'wön bha- 'klöo- pö- 'ka ka -dhe. -Yö n 'gü □dhe kö me -yö 'to "yaan -yö ö 'kean- -gblü -ko pö, □ya ga yi 'ö- 'ka, -ko do 'ö- pö- 'ka bha 'yö 'wo- -kë 'ka, 'waa- bho- -bha "Een 'waa- 'bha -da -ta. "Een 'yaa "dhü -ee?

16 Atanna -yö "plüün -bho 'pö Ablaamö -dhe -ko do bha □në- 'gü waa- suu 'dhö. 'Yaa -ben zë -sü 'ka -a -wu 'sëedhe 'gü □dhe: «Kaa- i suu -nu», □dhe pë 'ö 'gbe -a 'dhö, "këe -ya -pö: «Kaa- i suu». Kë "dhü kö -ya -zön kwa -dhe □dhe -yö -wü Klisi yöö do □në- 'ka.

17 'Ma- pö "dhü kö a- -pö Atanna □ya ö bo 'nu 'wön 'ö yöö kë dhia" bha- "kplëng bho -sü 'ka Ablaamö -bha 'nu yi 'bha 'ka □dhe -ko 'wo 'kean- -gblü 'ka bha- 'dhö, 'yaa -bho -bha -pë 'ka 'zü, -a 'klöo- -mü □dhe 'ö 'tong- -zë do "töng 'ö- 'gü bha kö 'ö 'wön bha- "plüün bho Ablaamö -dhe -a -kwe □ya kë -kwe këng -yiisö waa- -kwe -kaong -yaaga. □Ya kë "dhü kö 'tong- 'kö bha 'yii 'dho pë 'bha bho "plüün 'kö Atanna -ya bho bha- -bha 'zü □naa bha.

18 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, □ya kë □dhe 'wön -së 'ö Atanna -ya "plüün bho "dhü bha me □yaa- □slöo- -bha 'tong- 'kun -sü -zë -bha, kö 'yii kë "plüün 'kö- bho bha- 'gü -wön kë -sü 'ka □naa bha. "Këe 'sa kö -yö -gasite -ziisü bha- -kë Ablaamö -dhe "dhü "plüün 'ö- bho- -dhe bha □në- -wön 'gü.

19 'Sa □ya 'to yö -zë -bha kö Atanna -bha 'tong- do -gen □në kë -kë -më 'ka? 'Tong- do 'ö- wo bha -ya -wo "dhü kö 'ö- da ("plüün 'ö- bho Ablaamö -dhe bha □në- ta) kö 'wɔn 'dhe 'ö 'yaa- -dhidhewɔn 'ka bha me "bhɪ- -nu -wa do □në- wo, kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka Klisi 'ö Ablaamö suu 'ka 'ö Atanna -ya -dhiang zë bha- nu -sü -bha. Atanna -bha "kië -nu -wa "dhiü -loo Moizö □në- -bha 'yö- □loo kwa -bha.

20 ("Kεε "plüün 'kö- bho Ablaamö -dhe bha) yöö □dede □në- □loo- -bha, 'yii bɔ- 'ka me 'bha -ta.

21-22 'Ka 'dho ka -zɔ 'gɔn □dhe □ya kë "dhü kö "plüün 'ö- bho "dhü bha □ya bho- bha □naa bha. -A 'klɔɔ- -mü □dhe me- dha 'nu 'tong- 'kun -sü -zë -bha Atanna wëedhö kö 'yii 'dho me -mawɔn 'to 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -zë -bha. "Kεε 'yaa "dhü. -A -gen -mü □dhe -a -wɔ 'sëedhe -ya -pö kwa -dhe □dhe me □gban "pepe -wo 'wɔn yaa -gɔ □dhuëngdhe 'gü, kë "dhü kö 'wɔn 'ö- "plüün bho bha 'me □wa 'dhang bho Yesu Klisi "dhiü □në -wa □slɔɔ.

23 'Ö gun kö dha -zian 'ö bɔ 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü -ta bha- "dhiü 'yii "pɔ □kö kwa -gɔ, me □gban "pepe kwa -gun □dhuëngdhe 'gü 'tong- □në- -gɔ, 'me 'ö yöö zian bha- "pɔ kwa -dhe bha- "dhiü "gan kian 'ka.

24 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'tong- □në gun "yan 'to sië kwa -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka Klisi nu -yi -bha, kë "dhü kö kwa -kë "slüüslü -sü 'ö Atanna wëedhö bha- -gen -yö -gban 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü □në- bha.

25 "Tüng 'kwa gun do sië- -gɔ "dhü bha □ya □loo, kwa -gɔdhiüme 'ö gun bha kwa -kɔ 'yaa- -gɔ -gwë □wlöö 'zü.

26 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'dhang 'ka- bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü bha ka -kë Atanna -bha 'në 'ka yö □në- -wɔn 'gü.

27 Me "pepe 'ö □wa ka -bɔ Yesu 'ka -zu bho bha- "dhiü -bha □ya kë □dhe 'pë 'ka "bhεε -dee -da -a 'dhö. -A "bhεε -dee 'ö "dhü bha □në Klisi 'ka.

28 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Zuifö -mü i 'ka "εεn 'bhaa Zuifö 'ka, □dhuëng -mü i 'ka "εεn 'bhaa □dhuëng 'ka, -a 'bha 'yaa- 'gü 'zü. Dhebhɔ -mü i 'ka "εεn gɔɔn- -mü i

'ka, -a □gbaan yën, -a 'klɔɔ- -mü □dhe me □gban 'ka kë do ka -bha -kplü Yesu Klisi -bha -sü 'saa- 'gü.

29 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, □ya kë □dhe 'ka kë Klisi -zë -bha 'ka, kö 'ka kë Ablaamö suu 'ka □naa bha, kö Atanna -bha -gasite bha -yö -dho kë ka -dhe □dhe -kɔ 'ö- "plüün bho- 'ka Ablaamö -dhe bha- 'dhö.

4

1 'Pë 'ö n "piü □dhe 'a- pö bha -kaa -ga 'ö ya: Yö -mü □dhe 'në 'ö- -dhe 'dhö- -bha □dhe yö □në -yö ö dë 'kεan- 'sü -dhe 'bha □kpaɔ -yi -bha bha, 'kö 'zü pë "pepe 'ö mü -a □gban yöö kë- -bha 'ka, "kεε "tüng 'ö -tun 'ka 'në 'dɛdɛ 'ka bha kö □zinng 'bha 'yaa waa- □dhuëng 'ö 'kɔɔdhö 'mü bha- nu □zinng 'gü.

2 -A 'klɔɔ- -mü □dhe 'ö -tun 'në -zë 'ka "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö -yö -tun 'me 'wo "klɔ bho sië waa- -bha □kwεε- -nu bha- nu -bha bha □në- -nu -kɔ -bha, 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka yi 'ö- dë -ya -ya bha- -bha.

3 -Kɔ do bha- 'gü, 'ö -gun kö kwa -tun 'në 'ka Atanna -wɔn "gblɔɔ 'piü, kö kwa -tun □dhuëng 'ka 'pö "kpung □taa -wɔn -nu -gɔ.

4 "Kεε □dhe 'ö "tüng 'ö Atanna -ya -ya □ya □loo, 'yö ö Gbö bɔ, 'yö dhebhɔ do -ya kpɔ, 'yö dho 'pö 'ö -da 'tong- 'ö- do Zuifö -nu -dhe bha- -gɔ □dhuëngdhe 'gü,

5 Kë "dhü kö ö -kɔ -yö □mɔɔ 'me 'wo gun 'pö □dhuëngdhe 'gü 'tong- bha- -gɔ bha- nu dha -sü -bha, kë "dhü kö 'kwa kë 'pö Atanna -bha 'në 'ka.

6 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö ö Gbö -bha 'Nii- "slüüslü bha- -ya kaa -dɪ 'pö 'gü bha 'yö bha, kë "dhü kö -ya -zɔn □dhe ö -bha 'në -mü ka 'ka. -A 'Nii- 'ö "dhü bha □në- -kë 'yö 'kwa- -dhe kwa baa".

7 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö 'kaa □dhuëng 'ka 'zü, kö 'ka kë Atanna -bha 'në 'ka, 'sa □ya kë "dhü kö 'pë 'ö- -ya -dhekpɔɔ dhia" saan 'ka ö -bha 'në -nu -gɔ bha 'ka kë 'pö- □slɔɔme 'ka □naa bha.

Pɔdhö zuë" 'ö 'yaa gun 'waanu -sü 'ka Gadhatö -me -nu 'piü -a -dhiang 'ö- zë

8 'Ö gun kö 'kaa Atanna do, pë -nu 'ö 'waa Atanna □dede 'ka bha □në 'ka gun- nu -bha □dhuëng 'ka 'yö 'ka gun- -dhökë sië.

9 "Kεε do 'kwa- wo □taamasü ya- 'gü 'ö 'ka- do, -εε 'zü 'ö □ya ka do bha, -a -dhe 'yaa- -bha □dhe 'ka -da 'zü -deewo □dhuëngdhe 'gü "wlaapë -nu 'ö "sü 'yaa- -nu -dhe bha- -nu -go.

10 'Sa ka -tun □kö -dhekpaoyi 'bha -nu, "εε "su 'bha -nu, "εε "tüng 'bha -nu, "εε -kwe 'bha -nu 'wo mü -a -kian 'gü do 'kwa- wo ya- 'gü.

11 -A -kë "dhü -sü bha- "suö -yö n 'gü □dedewo. -A 'klöo- -mü □dhe 'yaa n 'piü □dhe Atanna -bha yë 'a- -kë ka kpö 'gü bha -yö kë "wlaawön 'ka.

12 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü n dheebhang -nu, -ka do "gbü-, bhea" □në 'a- wo ka -dhe kö 'ka bho n -bha. (Ka ka -d- -da -kpla bha- 'gü 'zü -më -wön 'gü 'yö 'kaa ka kwaa- -zü.) "εε ma -zë 'maa □dhe □në- wo □dhe ka 'dhö -ee? ("εε ma gun Zuifö 'ka 'mii n -d- kë □dhe 'mε 'yaa Zuifö 'ka -a 'dhö -dha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö 'yii -gban 'tong- 'kun -sü bha bha- -wön 'gü -ee?) -A pö 'a- wo "dhü bha 'yii kë □dhe 'ka 'wön yaa 'bha □në kë n 'ka.

13 'Sa 'wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a Atanna -bha 'wön -taong -së bha- -bleblesü pö ka -dhe ka- -do. Ka- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe 'ö gun "dhü kö n 'gü □në 'yaa -së.

14 'Sa n 'gü -siö -sü 'ö "dhü bha yö -zë □gban 'gü, ka -wëedhe 'ö- "sinma -yö bho n "piü bha "kεε 'kii -yënnng kë n -go kö 'ka ka -ko "kan n "dhiü. Ka kë ka -ko -zian □në- -ya n -dheng -bha □dhe mε- pë -ya Atanna -bha "kië -dheng -bha, "εε □dhe mε -do Yesu Klisi yöö □dede -a 'ka.

15 Ka □nii "sinma 'ö -da n -wön 'gü "tüng bha- 'gü bha -yö -kë mü □dhe □dεε, -më -wön □në ka "dhiü □slöo? 'Sa a -moo -bha 'a- pö- "tüng 'dhe 'kö bha- 'gü □dhe ka -moo -bha 'nu 'ka ka "yanga -zian bho mü 'ka- nu n -dhe!

16 "εε teanwön 'a- pö ka -dhe bha- -wön 'gü, 'ma kë ka 'yao- 'ka □dεε -ee?

17 'Sa 'mε 'ka- -nu fië- bho sië n -bha □dεε bha a- -pö ka -dhe □dhe "kpenng- □në 'wo- kë sië ka -go bha. -Së 'wo- kë sië ka -wön "dhü 'ö 'wo ka -yanyan -ya sië bha 'yaa "gblüüdhe "puu -ta. -Ya -nu "piü □dhe 'wo ka wë □në bho n -ta kö 'ka -kplü wo □në wo -bha.

18 "Kεε 'sa mε -wön -kë mε -go "gbü- -sü bha 'yaa 'wön yaa 'ka, "kεε kö yö "dhü 'wön -së □në- 'gü, 'ö "dhü 'pö "tüng □gban 'gü. "Kεε ka -bha bha 'yaa "dhü, 'a ka kpö 'gü □naa 'yö n -wön -yö -kë ka -go.

19 N bhang -nu, 'wön 'ö- -wön 'gü 'yö n "gblüüdhe 'dhö -tun n piü- 'zü -deewo ka -wön 'gü □dhe dhebhö 'ö yöö 'në 'kpö -a 'dhö, 'ö dho to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka yi 'ö mε □gban dho- 'wön do- 'ka □dhe Klisi □ya -wεε □dede 'kun ka kpö 'gü -a -bha bha 'yö bha.

20 -A "sü □në 'yaa n -dhe "kεε -kë ka -dhe 'gü -sü 'ö "tüng ya- 'gü 'nu kö 'a dhiang bha- zë ka -dhe -ko "wεε 'bha 'gü 'nu bha- -dho 'ö n -bha -a "sinma 'yaa 'dhö, -a 'klöo- -mü □dhe ka -wön "suö □dede -yö n 'gü "tüng ya- 'gü.

'Wön zöan 'ö -gban Agaa waa- Saadha -a -nu -bha 'ö Pödhö -ya -zön

21 'Mε ka- "piü □dhe 'ka 'to 'tong- □gban □wlöö bha 'ö □ya kë □dhe 'pë 'ö 'tong- -ya pö 'kaa- 'gü □në- ma kö 'ka- pö n -dhe.

22 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe 'tong- -ya -pö □dhe Ablaamö bha -yö 'nëgöön □ple □në- kpö. Waa- -bha □dhuëngdhe ('wo- -dhe Agaa) □në 'wo- do kpö, 'yö waa- -d- "sön 'gü "pε -dhe 'ö yö -zë 'ö 'wlöo- 'ka ('wo- -dhe Saadha) bha 'wo- do kpö.

23 'Në 'dhe 'ö- kpö □dhuëngdhe "dhiü bha -ya -kpö □dhe -ko do 'wo 'në kpö- 'ka 'wo -bho 'ka zii 'nu bha □në- 'dhö. "Kεε mε 'dhe 'ö- kpö- mε 'dhe 'ö 'wlöo- 'ka, 'ö- "sön 'gü "pε -dhe 'ka bha- "dhiü bha yö -zë -yö -bho Atanna -bha "plüün 'ö- bho- -dhe bha □në □yënnng 'gü.

24 Kë 'ö- wo "dhü bha -yö -kë "dhü kö -yö kë 'wön zöan □në- 'ka: -A dhebhö -nu □ple 'wo bha -wo □dhe -mlεε □ple 'ö Atanna -ya -da waa- mε "bhü- -nu -a -nu □zinng 'gü bha □në- 'dhö. -Mlεε bha- -blesü 'ö- -da waa- Izraedhö -mε -nu -a -nu □zinng 'gü Sinai -tön □gbin- bha- -zön 'ka □në Agaa 'ka. 'Në "pepe 'dhe 'kö bho -mlεε bha- 'gü kö -wo □dhuëng □në- 'ka.

25 Agaa bha □në □dhe Sinai -tön 'ö Adhabi -se 'gü bha- 'dhö, waa- Zed- hizadhemö -dhe 'dhe 'ö "kponng □taa □dεε 'ö waa- 'gü -mε -nu □gban 'wo (Moizö -bha

'tong- -nu -gɔ □dhuëngdhe 'gü) bha □në 'wo do.

26 "Κεε kwa -zë Zedhizadhëmö -pö 'dhe 'ö dhang- 'gü, 'ö 'wɔɔ- -pö 'ka bha, yö □në □dhe kwa dhe 'dhö.

27 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü □dhe Atanna -wɔ -ya -pö □dhe:

«Dhebho 'ö 'në 'yaa gun i -gɔ bha i □nii -yö -da,

bhi 'ö 'bhii 'në 'kɔ "gblüüdhe piü- dɔ bha, -bhö "yɔɔ 'sü zuë" □nii -da 'ka!

-A 'kɔɔ- -mü □dhe □saandhe 'ö □wa gun □wa wo kwaa- -zü bha -yö -dho 'në 'gbe □slɔɔ 'ö -ziö 'ka □dhɔɔdhe -ta.»

28 Ka -zë, n dheebhang -nu, ka □dhe Izaakö 'wo- kpɔ "plüün 'ö Atanna -ya bho -a □yënnng 'gü bha □në- 'dhö.

29 'Ö gun zii 'kpa, 'në 'dhe 'ö bho □dhe "kpung □taa -në -nu 'dhö bha -yö -gun Izaakö suu 'gü -në 'ö yö -zë 'ö bho Atanna -bha 'Nii- "slüöslü dhɔɔbhaa 'ka bha- -wëë -kë "dhiü bho sië. 'Sa -yö -tun "dhü □dɛɛ.

30 "Κεε yö -zë □gban 'gü, Atanna -wɔ -ya -pö 'ö- pö:

«-Bhö □dhuëngdhe bha waa- gbö bha- -nu kë

kö -wo 'dho, -a 'kɔɔ- -mü □dhe -a -dhe 'yaa- -bha □dhe waa- dhebho 'dhe 'ö 'wɔɔ- 'ka bha- gbö -wo -ya 'kɛan- do -ta.»

31 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü n dheebhang -nu, kwa -zë 'kwii kë □dhuëngdhe bha- 'gü -në 'ka (kö 'kwa kë 'tong- -gɔ 'kun 'gü), 'wɔɔdhe bha □në 'kwa- -bha 'në 'ka, (-a -wɔn 'gü, Atanna -mɔɔ -bha 'ö ö -kɔ -ya kwa -bha kwa -bha 'dhang -bho -a Gbö "dhiü -sü -wɔn 'gü.)

5

-Go □dhuëngdhe 'gü -kɔ 'wo -pɔ taa -sü □slɔɔ -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë Gadhatö -mɛ -nu -dhe

1 Kwa bho 'ö Klisi -ya wo □dhuëngdhe 'gü bha -ya kë "dhü kö 'kwa -ya □dede □në- wo kwa 'flëë- 'gü. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ya -dɪ 'flëë- 'gü -sü 'ka- □slɔɔ bha -kaa 'kun "gbɪ- kö 'ka 'dho -da 'zü -deewo □dhuëngdhe 'gü.

2 -Ka -dhe -ga, mang Pɔdhö -mɛ ma □në 'a- pö ka -dhe. □Ya kë □dhe kö 'ka 'dho 'zü

-deewo 'gbannë 'gü (□dhe Zuifö -nu 'dhö kë "dhü kö 'ka dha), kö Klisi -ga ka -wɔn 'gü -gen 'yii kë.

3 A- -pö ka -dhe 'zü -deewo 'a n kɔngga -ziö 'ka ka -dhe "sɛɛ □dhe mɛ "ɔɔ mɛ 'ö dho 'gbannë 'gü (kë "dhü kö 'ö dha), kö -dheä -bha □dhe -a -mɛ 'ö 'dhö, Atanna -bha 'tong- 'ö -ben zë -sü 'ka bha -ya □gban 'kun, 'ya 'dho- do -zian 'to.

4 Mɛ 'ka ka -dɪ "dhia -ma Atanna 'gü -dhe mɔɔ- sië- -bha 'tong- 'kun -sü □në- 'ka bha, a- -pö ka -dhe □dhe 'ka- kë "dhü kö 'ka "kan Klisi -bha, 'sa kö -gasite 'ö Atanna -ya -kë ka -dhe 'ö ka dha bha 'ka "kan- □gban □në- -bha bha.

5 Yi -zë yi -bha 'ka, yi -zɔ 'dhö- 'dhe 'ö- 'gü, 'ö 'yi -ya -sü 'ka- -gɔ, yö -mü □dhe pö 'yii 'dho kë yi -bha Atanna wëëdhö yë 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü -ya -kë kwa -bha -zɔ -yö -a -dhe -sü 'gü, -a -bha 'gügbɪdhe -bha bha □në- -bha.

6 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü □dhe □ya kë □dhe 'kwa -kplü -sü -zë 'ka Yesu Klisi -bha, -dho 'gbannë 'gü -sü oo, -to -kplëë 'ka -sü oo, -a 'bha 'yaa 'wɔn 'bha 'ka, kö 'wɔn 'ö □ya 'to 'wɔn □bhlëësü 'ka yö -mü 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö -mɛ -ya 'gü -wɔn □gban -kë -dhɔ 'gü bha □në- 'ka.

7 'Wɔn bha- zü 'ka kë- bho "dhiadhiasü 'ka bha 'dee ka -kɔ bho- -bha? 'Dee- pö 'ka Atanna -bha tɛanwɔn bha- bho ka "tɔɔ?

8 -Yö kë ka "yaan □dhe -wɔ 'wo- pö ka -dhe 'ö ka -zɔ kun bha 'yii 'go Atanna 'ö ka -dhe sië bha- "piü.

9 'Sa -a pö 'wo- wo □dhe "sɛkɛ 'në 'dɛdɛ 'ö 'dhö □waa- -da 'bluu- -büü -bha -ya -da "dhiü bha 'yaa □sua 'ka. (-A -wɔn 'gü kö mɛ do zian -ya kë "dhü ka kpö 'gü -yö -mɔɔ -bha 'ö 'mɛ □gban bho zian -ta.)

10 "Κεε 'kö 'zü yöö kë "dhü, n Dëmɛ bha -yö n -zɔ -gban ka -wɔn 'gü, 'ö n 'dhang bho -sü 'dhö- "dhiü 'kpakpadhö -a -wɔn 'gü □dhe ka -dho ka -zɔ 'gɔn 'pö □dhe -kɔ 'a- gɔn- 'ka -a 'dhö. 'Sa 'mɛ 'ö Atanna -wɔn 'ma sië -zukplü -bha ka -gɔ bha, kö 'zü 'ö -kë mɛ "ɔɔ mɛ 'ö- 'ka, Atanna -dho 'wɔn bho- 'gü.

11 Ma -zë n -bha 'ka, n dheebhang -nu, 'mii- pö □dhe 'mɛ 'bha 'go 'gbannë □në- 'gü 'yö 'i dha -sü □slɔɔ. A- -pö 'mɛ 'bha

bo Klisi 'ö ga "dhü -bha bha □nē- 'ka 'yö 'i- □slɔɔ. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wo n -wëë -kë "dhiü bho sië -kpeawo bha 'yö bha. Yö -zë 'yaa "dhü 'nu kö 'yii 'dho kë me 'bha -siödheɣwɔn 'ka.

12 'Wɔn -zian 'ö n zuë" 'dhö bhɔ sië- -bha yö -mü □dhe kö 'me 'wo ka □klang kë sië "dhü, 'ö 'wo ka zuë" kaan- sië "kwëë 'ö- -nu "piü □dhe 'ka 'dho 'gbannë 'gü bha (-wa 'dhe -zian 'ö -ziö -a 'dhe bha- -ta bha- kë), kö -wo wo bho gɔɔndhe 'gü, kö- -nu 'gü □në -yö see- do.

13 "Kee ka -zë, n dheebhang -nu, ka -dhe 'ö Atanna -ya wo bha -ya -kë "dhü kö 'ka -da ka 'flëë- □në- 'gü. -Kaa kë □në- wo -së kö -a -ya -dɪ 'flëë- 'gü -sü 'ö "dhü bha 'ka 'dho- kë 'wɔn -dɔ 'gü -gɔ 'ka kö 'ka -tosëa kë ka -dɪ dhɔɔbhaa 'ka. Kaa -zian -zë -ka -tosëa kë -dhɔ □në- 'gü ka 'ko "piü kö 'ka ka 'ko -nu -ta 'kun.

14 -A -gen -mü □dhe Atanna -bha 'tɔng- "pepe bha- □gban -yö -slɔɔ -a doseng □në- 'gü. 'Yö -kë:

«I këyɔɔ -dhɔ -yö i kë □dhe i -dɪ 'dhö» bha- 'ka.

15 "Kee □ya kë □dhe 'kii "yan -zë dɔ ka 'ko -nu -bha, kö 'ka ka 'ko 'kun □dhe "bü -wü -nu 'dhö, kö kaa ka 'ko -nu 'gü see- □naa bha. -Ka ka -dɪ 'kun yö □në- -gɔ.

Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -wu □bhlëë -ya -sü -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

16 'Ö "dhü 'dhö -mü, (n dheebhang -nu,) -ka dɔ "gbɪ- kö 'ka ka "tɪ 'to Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ka 'gü bha- -wu -bha kö 'ka- □bhlëë -ya, kö yö □në -yö zun ka -dhe "dhiü. 'Ka 'dho -tosëa kë ka -dɪ □nii -bha.

17 -A -gen -mü □dhe -tosëa 'dhe 'ö me -ya -kë me -dɪ □nii -bha bha waa- 'dhe 'ö go Atanna -bha 'Nii- bha- 'gü bha- -nu kë -kɔ 'yaa dɔ, 'yaa bhɔ -zianwo 'kwëë-. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'kii 'dho ka -bha 'ö -dhi ka -dhe □në- kë bha 'yö bha.

18 □Ya kë □dhe Atanna -bha 'Nii- 'kö bha 'ö ka -dhe "dhiü, kö- -bha 'tɔng- 'yaa ka -ta 'zü □naa bha.

19 'Sa me -dɪ -dhidheɣwɔn -nu 'ö 'dhö 'yaa □dheɣ. Yö -mü "yënnɔ dɔ -sü -nu oo, -zua zë -sü -nu oo, 'wɔn "bhluubhlu -nu kë -sü -nu oo,

20 □gebhɔ -nu -dhɔkë -sü -nu oo, "zɔudhe kë -sü -nu □në- 'ka, 'yö 'wo -ya

wo 'ko -san 'ka, 'yö 'wo "dhinaa -nu ma, 'yö 'wo □dɔɔ -nu -kë wo "kwëë, 'yö bhɔɔ □në ma me 'gü 'wɔn □gban -wɔn □gban 'gü, 'yö 'wo -kë -due 'kɔɔ- -me □në- 'ka, 'yö 'wo zɔɔdhe -da wo "kwëë, 'yö 'wo wo 'ko -nu -pe 'gü.

21 Zuë" -bhɔ pë -bha -sü -nu, we "gblüglü mü -sü -nu, waa- "gblüüdhe "gbeadhë kë -sü -nu 'wo bha, "ɛɛn 'zü 'wɔn -nu 'wo bhɔ -a 'dhe -nu bha- -nu -bha bha- kë -sü -nu bha □në- 'ka. 'Sa 'ma- -blëesü pö 'nu ka -dhe, 'yö 'a- 'bha pö sië 'zü bha: A- -pö □dhe me "pepe 'wo -tosëa -kë □dhe -kɔ bha- 'dhö -a 'bha 'wii 'dho -due □slɔɔ Atanna -bha -gblüüdhe bha- 'gü.

22 "Kee Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -zë -yö -dhɔ □në- -da me -zɪ -bha, 'yö me □nii -yö -da, 'yö me zuë" -yö 'waanu, 'yö me zuë" -yö -kë 'zü -sëa, 'yö me "klɪ 'dhö -dhi, 'yö me 'dhö □gbɔɔ me -nu -gɔ, 'yö me 'yaa -wu □ple pö, 'yö me 'dhö -kë dhɔngdhɔngsü me "pepe □gban -dhe, 'yö me -kɔ -yö □mɔɔ me -dɪ □sɔng -bha.

23 'Sa -tosëa -kë -kɔ suu 'dhe 'kö bha Atanna -bha 'tɔng- 'yaa -kɔ 'ka.

24 Me "pepe 'ö □wa kë Yesu Klisi -bha 'ka, wo -zë □wa wo bo wo -dɪ 'ka, 'wɔn yaa -nu 'wo gun- -nu -dhidheɣwɔn 'ka, 'ö- -nu zuë" gun bhɔ sië- -bha bha □wa "kan- -bha, □wa kë □dhe me □ya ga -zian □në- wo 'pë 'ö- -gɔ -a 'dhö.

25 □Dhe 'ö -kë □dhe Atanna -bha 'Nii- bha □në □sii -kë kwa -dhe bha, -a -dheɔ -bha 'pö □dhe yö □në -yö zun kwa -dhe "dhiü kwa "ta -kɔ -nu 'gü.

26 'Kwa 'dho kwa -dɪ 'sü 'kpii-, 'ö 'kwa kwa 'ko -nu -wu ga -wo 'ka- -nu -bha, "ɛɛn 'zü 'ö kwa "tëado -san -yö kwa -kë -a -dɪa pë "piü.

6

Kwa 'ko -nu -kwëë bun -sü -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

1 N dheebhang -nu, □ya kë □dhe 'ka "kan ka -bɔ Yesu 'ka "yɔɔ 'bha 'gü kö -yö 'wɔn yaa suu "bɪ suu 'ö kë sië, 'me 'ö ka -zë Atanna -bha 'Nii- bha 'ö ka 'gü bha, -kaa "slë mɔɔ- kö -yö -da zian -së -ta, -ka -dhio dɔ- -ta, "këe -ka ka zuë" □zɔɔ kö 'ka- dɔ -wu "nɛɛɛɛ 'ka. 'Me 'i dho- -dhio bha- dɔ

"dhü bha bhii -dɪ 'pö -bhö i -dɪ 'kun, kö 'bha 'dho -da 'wɔn yaa bha- 'gü 'pö.

² □Ya 'go yö -zè 'gü, 'wɔn "pɛpɛ 'ö yaa -da ka -ta, -ka ka 'ko -nu -ta 'kun- 'gü. 'Ka -kè siè "dhü kö ka Klisi -bha 'tɔng- bha □nè- □bhlèè -ya siè bha.

³ Mɛ 'ö 'yaa pè 'bha 'ka, □yaa- pö ö -dɪ -dhe 'ö pè 'bha 'ka, kö -yö "kpɛnng- □nè- -kè siè ö -dɪ -gɔ "wɛɛwɛɛ.

⁴ 'Mɛ 'ö 'dhö -yö ö -dɪ "ta -kɔ -ga, "ni 'ö □mɔɔ- -bha 'ö ö -dɪ □gɔɔn, kö -yö ö -dɪ □gɔɔn 'ö kɛwɔn -bha, kö 'ya 'dho- -ya mɛ -kpɛa -nu -bha "dhiü 'ö ö -dɪ fiè- bho- -nu -bha.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'mɛ 'ö "dhü -yö -dho dɔ Atanna -kuu "dhiü ö □sɔng □nè- 'ka.

⁶ Mɛ 'wo- □klang kè siè Atanna -wɔ 'ka, -a -dheɛ -bha □dhe -a -mɛ -yö ö □slɔɔpè bha- 'bha □gbɔɔ 'mɛ 'ö- draan- siè bha- -gɔ.

⁷ 'Ka 'dho ka -dɪ -tama, mɛ 'bhaa "kpɛnng- kè Atanna -gɔ. "Dhü 'ö mɛ -ya ta 'yö mɛ -ya bhe bho.

⁸ 'Mɛ 'bha -tosɛa kè i -dɪ □nii -bha, -a □trɔɔn 'ö ga 'ka bha □nè 'i dho- □slɔɔ. "Kɛɛ 'bha -tosɛa kè □dhe -kɔ 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -ya -zɔn 'ka i -dhe -a 'dhö, i -dho □sii 'ö 'yaa yèn bha- □slɔɔ -a 'saa- 'gü.

⁹ Kwa 'gü 'ya 'dho ga 'wɔn -sè kè -sü 'ka. -A 'klɔɔ- -mü □dhe kwa 'gü 'yii ga 'wɔn -sè kè -sü 'ka, kwa -dho -a □trɔɔn □slɔɔ Atanna -bha zadɔyi 'ka.

¹⁰ -A -kè "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn -sè kè "sɪ -zè 'ö -tun kwa -dhe, -ka -kwaa kè "tüng □gban -tüng □gban 'gü, "kɛɛ -ka -kwaa kè kwa dheebhang -nu 'wo Yesu -bha 'ka bha □nè- -nu -dhe 'kpiisü.

'Sëedhe 'ö Pɔdhö -ya kè bha- -gɔ -dɔ -ta -wɔ

¹¹ Mang □dede □nè 'a 'sëedhe ya- -ben zè n -dɪ -kɔ "dhe 'ka □dhe -kɔ 'ö kaa □dede ka "yan 'dhö- -bha 'ka 'ö- "yanga □gban 'dhö "gblügbly bha- 'dhö 'yö 'a- bɔ ka -dhe bha.

¹² A- -pö ka -dhe □dhe 'mɛ 'wo -gban siè ka -bha -dho 'gbannè 'gü -wɔn 'ka bha -wo wo -dɪ -dhi mɛ -nu -dhe -dhe □nè- mɔɔ- siè, kè "dhü kö 'wa 'dho- -nu -wëedhe bho -a pö -sü 'ö □dhe Klisi -bha ga 'ö- wo "dhü -bha bha 'mɛ 'bha 'dhang bho yö □nè- "dhiü kö 'bha dha bha- -wɔn 'gü.

¹³ 'Mɛ 'wo "dhü bha wo -zè 'waa Atanna -bha 'tɔng- -kpɛa □bhlèè -ya, -wa -kè "dhü kö 'wo wo 'tɔ □nè- 'kun ('dho 'ö kaa- bho 'gbannè 'gü kö 'ka bɔ- -nu 'ka bha- -wɔn 'gü).

¹⁴ "Kɛɛ ma -zè 'wɔn 'ö n "piü 'a n 'tɔ 'kun- 'gü yö -mü kwa Dɛmɛ Yesu Klisi -bha -dɔ "dhü -bha -wɔn bha □nè- 'ka. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -a -dɔ "dhü -bha -sü bha □nè- -wɔn 'gü, 'yö 'ma kè □dhe 'mɛ □ya ga □nè- wo -a 'dhö "kpungtaapè -nu -gɔ, 'yö (mɛ -dɪ dhɔɔbhaawɔn "pɛpɛ 'ö "kpung □taa yö bha), □wa kè 'pö □dhe 'pè □ya ga □nè- wo- 'dhö n -gɔ.

¹⁵ -A -kè "dhü -sü bha- 'gü, -dho 'gbannè 'gü -sü oo, -to -kplèè 'ka -sü oo, -a □gban -yö "wlaawɔn □nè- 'ka. 'Wɔn 'ö □bh- lèewɔn 'ka yö -mü (-tosɛa -kè Atanna -bha -zian -ta -sü kö 'i kè) □dhe 'mɛ 'ö □ya bho -dee wo □nè- 'dhö bha □nè- 'ka.

¹⁶ A -bheɛ Atanna -dhe kö mɛ "pɛpɛ wo -tosɛa kè siè □dhe -kɔ 'a- pö- 'ka bha- 'dhö, -yö zuëwaanüsü nu wo □nè- -nu -dhe, kö -yö ö "klv- dhi- -nu -bha, waa- mɛ "pɛpɛ 'ö □wa bɔ- 'ka -a -nu 'dhö.

¹⁷ □Ya 'go yö -zè 'gü, □ya 'go □dɛɛ 'gü mɛ 'bha -mɛ 'bha 'ya 'dho- pö 'ö zuèdhiütɛɛ -ya n -bha 'zü tongtongdhö, -a 'klɔɔ- -mü □dhe "kpaa -nu 'wo n -bha ya □nè- -zɔn □dhe 'maa mɛ "wɛɛ 'bha -bha □dhuëng 'ka kö 'yii kè Yesu -zè 'ka (-a -gen -mü □dhe ma -nu 'wo- bho- -wɔn 'gü □nè- "kpaa 'dhö n -bha ya!).

¹⁸ 'Ö "dhü n dheebhang -nu, kö kwa Dɛmɛ Yesu Klisi -yö -gasite kè mɛ □gban "pɛpɛ ka -dhe bha 'aa -yö kè.

**'Sëedhε 'ö Pɔdhö -ya bɔ
Atanna -bha mε -nu 'wo
Efεzö
-pö 'gü -a -nu -dhε**

¹ Mang Pɔdhö -mε 'ö ga Atanna 'gü kö 'ö n -ya Yesu Klisi -bha bɔmε 'ka bha, ma ɲnë 'a 'sëedhε ya- bɔ 'mε 'ö 'ka bɔ Yesu Klisi 'ka, 'ö 'ka -ya -sü 'ka Atanna -bha -ya 'gü Efezö -pö 'gü, 'ö 'kii 'go ka -wɔ -ta bha ka -dhε.

² Kö kwa Dë Atanna waa- kwa Dëme Yesu Klisi -wo zuë" 'waanu -sü waa-gasite kë ka -dhε bha 'aa -yö kë.

'Wɔn -së 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhε kwa -bha -bɔ Yesu 'ka -sü -wɔn 'gü bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

³ -Ka -kwa kwa Dëme Yesu Klisi Dë Atanna bha- nuε" bho! -A -gen -mü ɲdhε ɲya 'wɔn -së "pεpε 'ö dhang- 'gü bha- ɲgban 'do 'do kë kwa -dhε -a -bha 'Nii- "slüöslü bha- -kɔ 'ka Yesu Klisi 'saa- 'gü, "wɪ 'kwa- wo- -wɔn -bha bha- -wɔn 'gü.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɲdhε Atanna -yö kwa -sü 'ö kwa -ya ö -bha -ya 'gü Klisi 'saa- 'gü "dhü kö 'yii "kpungtaadhε -zian -da ɲkö. Kë "dhü kö 'kwa kë 'mε 'ö "slüöslü, 'ö pö -tangga -zian 'yaa- -bha -a 'ka ö wëedhö.

⁵ -Yö -ga Atanna do bha ɲnë- 'gü "dhiü yi 'bha 'ka, kwa -dhɔ -bha -a kë -sü -wɔn 'gü, 'yö kwa -kë ö -bha 'në 'ka Yesu Klisi 'saa- 'gü.

⁶ Kë "dhü kö -a -bha -gasite -ziisü 'ö- -kë kwa -dhε -a Gbö dhɔɔbhaa -sü bha- 'saa- 'gü bha -a 'tɔ -yö bhɔ- -wɔn 'gü.

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɲdhε Klisi ɲyɔɔn 'ö ɲwɛnng- zë -dhε 'gü bha ɲnë kwa -gɔta dhɔ, 'yö Atanna -yö kwaa- 'wɔn yaa -nu -mawɔn to. -Yö ö -bha "klüsédhε -ziisü bha- -zɔn kwa -dhε -kɔ bha ɲnë- 'gü,

⁸ 'wɔndɔdhe waa- -gleng 'gbε ɲdede ɲgban suu 'do 'do -nu kwa -dhε -sü 'ka.

⁹ 'Wɔn 'ö gun -bin -sü 'ka Atanna zuë" "piü yi 'bha 'ka, 'ö yöö do ɲnë gun ö -bha pë dɔ sië bha, ɲyaa- -zɔn kwa -dhε dɔ 'kwa- wo ɲdεε ya- 'gü.

¹⁰ 'Wɔn 'ö "dhü bha yö -mü ɲdhε -yö -gun Atanna "piü ɲdhε pë "pεpε 'ö dhang- 'gü, "εεn 'ö "kpung ɲtaa, 'ö- ɲgban "pεpε ɲloo 'ko -ta kö -a "töng ɲya ɲloo, kö- -gɔmε -yö kë doseng, kö -yö kë Klisi ɲnë- 'ka.

¹¹ 'Mε 'kwa 'dhang bho Klisi "dhiü Zuifö -nu kpö 'gü bha kwa kwa -bha 'wɔn -së -nu 'ö Atanna -ya "plüün bho kwa -dhε bha- -slɔɔ kwa -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü bha ɲnë 'saa- 'gü; -a -gen -mü ɲdhε Atanna -yö kwa -ya bha- -wo -dɪ -ta "dhü yi 'bha 'ka ɲdhε -kɔ 'ö gun- 'ka- zuë" "piü ɲnë- 'dhö, "kεε 'sa 'wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ö- -ya ö -zɔ "piü, -ya -kë 'pö yö ɲnë- -kɔ -bha.

¹² Kë "dhü kö 'mε 'kwa -kë mε -blεεsü 'wo 'dhang bho Klisi -wɔn "dhiü -a -nu 'ka bha 'kwa kë- 'tɔ -bhɔɔbhamε 'ka.

¹³ -Kɔ do bha- 'gü, 'mε 'ö 'kaa Zuifö 'ka kaa -dɪ 'pö, ɲdhε 'ö 'ka bo tɛanwɔn 'ö -gban Atanna -bha, 'ö -kë 'wɔn -taɔng -së 'ö -gban Klisi -wɔn -bha, 'ö dhasü nu ka -dhε bha- bha- ma -sü 'ka, 'yö 'ka 'dhang bho Yesu bha- "dhiü, 'yö Atanna -yö ö -bha 'Nii- "slüöslü 'ö- "plüün bho mε "bhɪ- -nu -dhε, 'ö ɲdhε- -kɔ "gblɔɔ 'dhö bha- -ya ka 'gü.

¹⁴ 'Nii- 'ö "dhü bha ɲnë ɲdhε 'wɔn -së -nu 'ö Atanna -ya "plüün bho kwa -dhε bha- taɔng 'dhö, 'yö 'dhang bho -sü 'ö- "dhiü ɲdhε -yö -dho 'wɔn -së -nu bha- kë mε "pεpε 'ö kwa -ya ö 'tɔɔbhɔɔbhamε 'ka bha kwa -dhε dhasü bha- -gɔ -da 'plöö -yi 'ka bha- nu kwa -dhε.

Pɔdhö -bha -bheε Efezö -mε -nu -wɔn 'gü -sü -dhiang 'ö- zë

¹⁵ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö ɲdhε 'ö mang -dɪ 'pö 'ma ka 'dhang -bho kwa Dëme Yesu "dhiü -kɔ bha- ma, 'ö 'ma- ma 'zü ɲdhε mε "pεpε 'wo bɔ Atanna 'ka -a -nu -dhɔ -yö ka -kë ɲdedewo,

¹⁶ 'yö n 'gü 'yaa ga Atanna nuε" bho -sü 'ka ka -wɔn 'gü, 'yö 'a bheε" sië- -dhε -kɔ "ɔɔ -kɔ 'ö- 'gü 'yö 'a ka -bha -da 'gü bha 'yö bha.

¹⁷ Kë "dhü kö kwa Dëme Yesu Klisi -bha Atanna 'ö kwa Dë 'ka 'ö- -bha 'tɔɔbhɔdhe 'dhö -ziisü bha -yö ka gba 'wɔndɔdhe 'ka, kö -yö ö dɔ -sü bha- -bhɔdhe bhɔ ka -dhε,

¹⁸ kö -yö ka zuë" "dhiü "pɔ, kö 'wɔn 'ö -zɔgɔndhewɔn 'ka -a -bha kwa -dhε 'ö- wo bha- 'gü bha, 'ka- yö kö 'ka- ɲbhlëë dɔ, kö

'tobhɔdhe 'ö 'wɔn -së -nu 'ö- -ya me "pepe 'wo bɔ Yesu Klisi 'ka -a -nu -gɔ bha- -kë -ziisü -kɔ bha 'ka- dɔ 'pö

¹⁹ kö 'ka- 'wɔn dɔ 'pö 'kpakpadhö □dhe -a -bha 'gügbudhe bha -yö -ziisü, -a "dhiütodhe 'yaa 'dhö 'me 'kwa bɔ- 'ka bha kwa -dhe, "këë -yö -kë "dhü faan 'ö- 'gü bha □në- -wɔn 'gü.

²⁰ "Këë 'sa 'gügbudhe 'ö "dhü bha -ya -zɔn kwa -dhe Klisi □në- 'saa- 'gü, -a -bho ga 'gü -sü kö -ya -bö, kö -ya 'sü -ya -ya -yëa -së 'ö- "piü dhang- 'gü bha- 'gü,

²¹ -ziömëgɔpë -nu oo, 'gügbudhe -pë -nu waa- faanpë -nu oo, □bhlëë -pë -nu waa- 'tɔ suu "pepe 'wo □mɔɔ- -bha 'wo- kɔ "töng 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü, "ëen -dhe 'bha □kpaɔ -yi -zian -bha bha- -nu -gɔ "dhiü -sü □në- 'ka.

²² Klisi bha □në Atanna 'dhö pë □gban "pepe suu -da -sü 'ka- -gen □wlöö, 'yö- 'sü -sü 'ka 'yö- -ya me "pepe 'wo bɔ- 'ka -a -nu -gɔmë 'kpïi- -sü 'ka.

²³ "Këë 'sa Atanna -bha me "pepe □gban -loo 'ko -ta -sü 'ö "dhü bha □në □dhe yöö Klisi -me 'ö "kpongtaadhe -todhüsü pa -sü 'ka bha- -dhü 'ö -tosëa -kë 'gü waa- 'ö -bha 'gügbudhe □gban 'dhö -a 'ka.

2

Dhasü 'ö Atanna -ya nu kwa -dhe bha -a -kë -gasite 'ka -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹ 'Ö gun -blëësü kö 'kii Yesu dɔ □kö, 'wɔn yaa □në 'ka gun- kë sië, 'ö ka Atanna -siödheɔn -nu -kë. -A -wɔn 'gü ka -gun -gɔ □dhe 'me □ya ga □në- 'dhö.

² Ka -gun -tosëa kë sië- "töng bha- 'gü □dhe -kɔ 'ö 'me 'waa Atanna dɔ 'wo "kpong ya- □taa 'wo -tosëa -kë 'ka bha □në- 'dhö, 'yö 'ka 'yina -nu -bha -gblüdë 'ö -ya -sü 'ka 'tëng- -ta "së waa- dhang- -a -nu □zinng 'gü bha □në- -dhidheɔn -kë. "Këë 'sa -a 'yina 'ö "dhü bha □në -da 'me 'wo gɔɔgbudhe kë sië Atanna -gɔ "töng ya- 'gü bha- -nu -gɔ 'gü 'yö 'wo- kë sië "dhü bha.

³ Me "pepe □gban kwa gun □dhe wo □në- -nu 'dhö, 'ö 'kwa -tosëa -kë -kɔ 'ö -dhi kwa -dhe □në- 'ka, 'ö 'wɔn yaa suu "bɔ suu 'ö nu kwa -gɔ 'gü □në 'kwa- -kë, 'ö- -kë "dhü -sü bha- -wɔn 'gü, 'ö gun -ben zë -sü

'ka kwa -bha □dhe Atanna -dho 'wɔn bho kwa 'gü kwa suu bha- -wɔn 'gü □dhe me -kpea □gban 'dhö.

⁴ "Këë 'yö kwa -wëë 'ö Atanna -kë -a "sinma 'yii kë, 'yö kwa -dho 'ö- -kë -a -naa 'yii kë.

⁵ Yö □në- -wɔn 'gü, 'yö 'me 'kwa gun □dhe 'me □wa ga Atanna -gɔ -a -nu 'dhö kwa kë -sɔng yaa -nu -wɔn 'gü bha, 'yö kwa □nëng Klisi -bha, 'yö kwa -kë -tosëa -dee 'bha këmë 'ka. -Gasite □dede □në Atanna -ya -kë ka -dhe 'yö ka dha.

⁶ Kwa -bha -kplü Yesu Klisi -bha -sü bha- -wɔn 'gü □dhe 'ö kwaa Klisi -nu kwa -bö, 'yö kwa gba -yëa 'ka 'ö "piü dhang- 'gü kö kweng- -nu 'kwa mëdhe -kë.

⁷ Kë "dhü kö -ya -zɔn -dhe 'bha □kpaɔ -yi -bha □dhe -gasite 'ö- -kë kwa -dhe bha -yö -ziizisü, -a -zɔn 'ka 'bha -zian □në 'yaa 'dhö -a "klɔ 'ö- -dhi kwa -dhe Yesu Klisi 'saa- 'gü bha- -wɔn 'gü.

⁸ -A -gen -mü □dhe -gasite □dede □në Atanna -yö ka dha- -bha, 'dhang 'ö 'ka- bho Yesu "dhiü bha- -wɔn 'gü, 'yii 'sü ka -bha, -yö ka gba □dede □në- wo- 'ka "wëëwëë.

⁹ 'Yii 'sü ka këwɔn -së -nu -bha, kë "dhü kö me 'bha 'ya 'dho- pö 'ö 'ö 'tɔ 'kun.

¹⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe yö □në kwa -kë, 'yö kwa □nëng Yesu Klisi -bha. Kë "dhü kö këwɔn -sengbɔ -nu 'ö yöö □dede 'ö- -pë -kë -yi 'bha 'ka kö 'kwa- kë bha 'kwa- kë.

Me suu "pepe 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü -a -nu -kë dɔ -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹¹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö- -dhe 'yaa- -bha □dhe 'me 'ö 'kaa gun Zuifö 'ka, 'ö Zuifö -nu gun ka -dhe sië -kplëë -nu, "këë kö -a -nu -bha -gɔ 'gbannë 'gü -sü -yö -kë mëbhudhe -nu 'gü "slë "wëëwëädhe □në- 'ka bha ka -zɔ -yö bho bha 'yö bha.

¹² Kö ka -zɔ -yö -bö □dhe 'ö gun "dhü "töng bha- 'gü kö Klisi 'yaa ka -gɔ, kö ka □dhe -dhëng 'dhö, kö "sëgɔ 'ö Atanna -ya sü 'ö -bha 'ka bha 'kaa- 'gü -me 'ka, kö -mlëë 'ö- "plüün bho 'ö -bha "sëgɔ bha- 'gü -me -nu -dhe bha, 'kaa- "sɔɔ -zianwo, kö ka -tun -tosëa kë □dhe 'me 'ö Atanna 'yaa- -gɔ, 'ö- -zɔgɔndheɔn 'yaa 'dhö □në- 'dhö.

¹³ "Këë kö ka -zɔ -yö -bö □dhe ka 'ö 'ka gun Atanna 'ka □gblëen yi 'bha 'ka "dhü

bha 'ka □yoon- "soo □dεε Klisi 'saa- 'gü -a □yoon 'ö □wεnng kwa -wön 'gü -a ga -dhe 'gü bha- -wön 'gü.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe yöö Klisi -me bha □nē -ya -dı 'flēē- 'gü -sü 'ö Atanna "piü bha- nu kwa -dhe, yö □nē Zuifö -nu waa- 'me 'waa Zuifö 'ka 'ö- -nu suu -yö gun 'do 'do bha- -nu -kē me do 'ka, 'yö 'yaodhe 'ö gun kwaa Zuifö -nu kwa □zinng 'gü bha- bho mü.

15 Yöö do bha 'zü □nē Zuifö -nu -bha 'tong- waa- -nu -bha 'wluu- -nu 'ö gun -naa -da siē kweng- -nu kwa □zinng 'gü bha- bho- -bha. Kē "dhü kö 'ö me -gao □ple bha- -nu kē me do 'ka -a -nu -bha -kplü 'ö -bha -sü 'gü, 'yö kwa -ko wü- 'ka 'koo.

16 -A -bha ga 'ö- wo "dhü -bha bha □nē -saanmekē 'ö gun -gao □ple bha- -nu □zinng 'gü bha- bho mü, 'yö- -nu -kē me do 'ka, 'yö waa- Atanna -nu -a -nu -ko wü 'koo.

17 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, kö Klisi -yö -nu kö 'ö -dhikodhe -nao bha □nē- do 'me 'kaa Zuifö 'ka 'ö 'ka gun Atanna 'ka □gbleen -bleesü bha waa- Zuifö -nu 'ö yi -zē 'yi gun- 'ka klöö- bha me □gban yi -go.

18 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'me 'yi Zuifö 'ka waa- 'me 'kaa Zuifö 'ka, me □gban kwa -moo -bha □dεε 'ö 'kwa -wo Atanna wēdhö -a -bha 'Nii- "slüöslü 'ö "dhü doseng bha- □yēnng 'gü Klisi bha □nē- 'saa- 'gü.

19 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü kö 'me 'ka bha, 'kaa -dheng 'ka Atanna -go 'koo dhö 'zü, "εεn 'kaa "kpenngme -nu 'ka 'zü 'dhang 'ka- bho Klisi -wön "dhiü bha- -wön 'gü, "kεε 'ka kē Atanna -go 'pö- 'gü -me -nu □nē- 'ka, -a -go 'koo -nē -nu -zian □nē- 'ka, -a -bha 'nē -nu "piü.

20 Kaa -dı 'pö 'ka kē 'ko 'ö Atanna -ya do, 'ö Yesu Klisi 'dhö- "kpan -ya -ta -gwē 'ka, 'ö Atanna -wudhiüloomε -nu waa- Yesu -bha bome -nu 'wo- "kpan -ya bha- -kplü 'ka □naa bha.

21 Yöö Yesu Klisi -me bha □nē 'ko bha- -kē "gblüöglü, 'yö □kpea 'yö -kē Atanna -dhökēgükö 'ö- "dhia -yö ma- 'gü, 'ö -dhii 'yaa- -bha -a 'ka.

22 Ka -bha -kplü Yesu Klisi -bha -sü bha- 'saa- 'gü, 'ka -da 'pö Atanna -bha 'nē -nu -bhiē 'gü, 'yö 'ka kē 'ko 'ö yöö □dede □ya

bo 'ö -bha 'Nii- "slüöslü -ta kö -yö -ya 'gü bha- 'ka.

3

Atanna -bha Pödhö -ya dhiang zē 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe -me 'ka -sü -dhiang 'ö- zē

1 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö mang Pödhö -me 'ö 'a Yesu Klisi -bha gwēēmi 'ka, 'a -kaso 'gü -a pö 'a- wo 'me 'kaa Zuifö 'ka 'ka kē Atanna -bha 'nē 'ka -a -wön 'gü, 'a □bhea- -dhe ka -wön 'gü bha 'yö bha.

2 -Yö n 'gü □dhe n -ya 'ö Atanna -ya wo 'ö -bha "klusēdhe bha- 'gü ka "dhiü -ziö wo -me 'ka bha, 'yaa ka tii' 'ka -wön -zē 'ka.

3 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe Klisi -wön 'ö Atanna yöö do □nē gun- do siē, 'ö me 'bha 'yaa gun- 'gü yö siē bha, yöö □dede □nē- -ta -pu n -dhe. "Kεε 'sa 'wön 'ö "dhü bha □nē 'a go- 'gü pö ka -dhe -wu 'dengdeng 'nē 'ka bha.

4 -Wu -nu 'wo "dhü bha □nē 'ka dho- 'wön do- -bha □dhe Klisi -wön 'ö gun -bin -sü 'ka "dhü bha a 'wön 'nē bha -do 'gü.

5 'Wön bha- -ta 'pu -ko 'ö Atanna -ya -pu 'ka 'ö -bha 'Nii- "slüöslü -ko 'ka Klisi -bha bome -nu waa- 'ö -wudhiüloomε -nu "slüöslü 'wo □dεε ya- 'gü -a -nu -dhe bha 'yii- -bleesü kē 'nu "dhü me 'bha -me 'bha -dhe do.

6 "Kεε 'sa 'wön 'ö- -ta -pu "dhü bha yö -mü □dhe nao -sē 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'wo- do ka -go bha- 'saa- 'gü, 'me 'ö 'kaa Zuifö 'ka bha, kaa Zuifö -nu 'ka kē do, -dhekpao dhia" saan 'ö Atanna -ya -ya 'nu 'ö -bha 'nē -nu bha- -nu -go bha ka -bha □ya -da 'gü, keng- -nu 'ka kē me do □nē- 'ka. 'Wön do 'ö Atanna -ya "plüün bho- -nu -dhe bha, 'ka kē- □slöomε 'ka 'pö Yesu Klisi 'saa- 'gü.

7 Kē 'a- wo Atanna -bha nao -sē bha- do -me 'ka bha, yöö □dede □nē- -bhodhe bho n -dhe -a -bha "klusēdhe 'ka -a -bha 'gügbudhe -ko 'ka.

8 'Maa -zon me "pepe 'wo bo Atanna 'ka 'ö □wa kē "slüöslü bha- me 'dεε -sü -zian 'ö- 'gü -a 'ka -me 'ka, "kεε 'sa Atanna -yö -gasite bha- kē -sü 'ka ma □nē n -dhe kö 'a 'wön -sē -ziisü 'ö- -kē me "bhü- -nu kwa -dhe Klisi -nu kwa -dhe -sü 'ka bha- -nao -pö 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe.

9 Kë "dhü kö 'wɔn 'ö- -zu "piü, 'ö- "piü □dhe 'ö- kë -dhe 'bha □kpaɔ -yi -bha bha 'a- -zɔn me □gban "pepe -dhe kö -wa dɔ. "Kee 'sa 'wɔn bha -yö -bhɔ Atanna 'ö pë □gban "pepe -da -me 'ka bha- -zu "piü 'nu yi 'bha -yi 'bha 'ka, "kee -ya -ta "pu -sü 'ka ma □në n -dhe kwa dɔ -kɔ ya- 'gü kö 'a- -ta "pu 'pö me □gban "pepe -dhe kö 'a- 'gü -ta 'sü -kɔ -zɔn -nu -dhe.

10 Kë "dhü kö 'gügbudhepë -nu waa-medhekëpë -nu 'wo dhang- 'gü -wa 'wɔn dɔ □dhe -yën ya- 'gü □dhe Atanna -bha 'wɔndɔdhe bha- -gaɔ -yö 'gbɛ -a -bha 'kɔdhigüme -nu -loo 'ko -ta -sü □gban -bu 'gü.

11 "Kee 'sa 'wɔn bha 'ö gun Atanna -zu "piü -kɔ do 'ö- -bha -kpeawo bha -ya -kë kwa -dhe kwa Dëme Yesu Klisi 'saa- 'gü yö □në- -kɔ -bha.

12 □Ya kë □dhe 'kwa -kplü -sü -zë 'ka Yesu Klisi bha, kö kwa -zu 'gɔn -sü -ya -dhe, kwa -mɔɔ -bha 'kwa dho Atanna -kuu "dhiü kwa -ta "puu 'ka kö "sika 'bha -zian 'yaa kwa 'gü.

13 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, bhea" □në 'a- wo sië ka -dhe kö saan" 'a- wo sië ka -wɔn 'gü bha 'ya 'dho kë ka 'gü ga -gen 'ka, "kee kö -yö kë ka "yaan □dhe -yö ka -bha 'ka -së.

14-15 'Wɔn "pepe 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhe "dhü bha □në- -wɔn 'gü 'yö 'a zun n kpiö 'gü kwa Dë Atanna 'ö 'kɔdhi "pepe 'wo "se -ta "een 'wo dhang- 'gü 'wo go- 'gü bha- -dhe, 'yö 'a □bhea- -dhe ka -wɔn 'gü.

16 Kë "dhü kö -ya zë ö -bha 'tɔbhɔdhe -ziisü bha -dhe kö -yö ö -bha -gasite bha- kë ka -dhe kö -a -bha 'Nii- "slüüslü bha -yö ka 'gü -gban faan -ziisü 'ö- 'gü bha- 'ka,

17 kë "dhü kö Klisi -wɔn -yö 'to ka zuë" 'gü -kpeawo ka -bha -zu -yö -a -dhe -sü 'gü. 'Ö 'a □bhea- -dhe kö -yö -to -a "piü -sü bha- "sü kë ka -dhe, kö ka -gen -yö -gban □dedewo -dho 'ö go- "piü bha- 'gü,

18 kë "dhü kö -kɔ 'ö kwa -dho -bha Klisi kë -kɔ 'dhö- -bha, -ya "sü kë ka -dhe kö kaa- me "pepe 'wo Atanna -bha me 'ka 'ka -dho bha- daɔng -bha -kë □gbleen -sü oo, -a -bha -kë "gbɛa -sü oo, -a -bha -kë zong -sü -sü oo -a -dɔ -gean -sü -bha -kë □gbleen -kɔ -nu 'wo -kɔ 'ö- -bha, kö 'ka- dɔ 'kpakpadhō -së 'ka.

19 A -bhea -dhe 'zü "dhü kö Klisi -bha -dho 'ö- -kë kwa 'ka, 'ö -ziö me "bhu- -nu -bha 'wɔn 'gü ma -naa -zë □gban -ta bha 'ka- 'gü ma, -a -gen -mü □dhe yö □në □ya kë "dhü 'yö 'ka dho □mɔɔ- -bha 'ka Atanna -wɔn -gen bho -kɔ □gban dɔ "pepedhō 'yö ka zuë" pa -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü.

20-21 "Sü -yö Atanna -dhe, -a -wɔn 'gü -yö -mɔɔ -bha 'ö yë -kë kwa 'gü ö -bha 'gügbudhe -bha, 'yö 'wɔn "pepe 'kwa □bhea- -dhe -a -wɔn 'gü, waa- 'dhe -zian 'kwa kwa -zu □në- gɔn- 'ka bha 'ö- "dhiü -ziö -ta -kë kwa -dhe. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö □dhe yö □në- 'tɔ -yö bhɔ Atanna -bha 'kɔdhigüme □gban -loo 'ko -ta -sü kpö 'gü -kpeawo Yesu -bu 'gü kö -yö 'to- 'to -kɔ 'ka bha 'yö bha. Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë!

4

Atanna -bha me -nu -bha -kë do Yesu 'saa- 'gü -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

1 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ma 'ö ma -zë a -kaso 'gü kwa Dëme -wɔn 'gü bha bhea" □në 'a- wo sië ka -dhe kö 'ka "ta □dhe -kɔ 'ö Atanna 'ö ka -dhe bha 'ö- "piü □dhe -wa wo- 'ka -a 'dhö.

2 Kö "klü -yö kë ka 'gü, kö 'ka kë zuë" -kun ka -bha -me 'ka, kö ka zuë" -yö kë -sea, kö 'ka ka 'ko -nu -kwɛɛ bun -dho 'gü,

3 kö -kë do -sü 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ya -da ka □zinng 'gü bha 'ka ka 'gü dɔ "gbü- kö yö □në 'ya 'dho "kan tongtongdhö, "kee kö 'ka 'to ka 'ko -dhe -së -kpeawo.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Klisi -dhü 'ö Atanna -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü 'ka bha, -yö "dhü doseng, 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü bha 'ö "dhü 'pö do, 'ö -dhekpaɔ dhia" saan 'ö Atanna -yö ka -dhe 'ka 'ö 'ka "yan 'to sië- -gɔ bha 'ö doseng.

5 Kwa Dëme -yö "dhü 'pö doseng, 'ö 'dhang -bho -a "dhiü -kɔ 'ö "dhü 'pö doseng, 'ö me -bɔ -a 'ka -zu bho -kɔ 'ö "dhü doseng 'pö.

6 Atanna 'ö me □gban "pepe kwa Dë 'ka bha -yö "dhü 'pö doseng, yö □në pë □gban "pepe -gɔ -ta, 'yö 'wɔn -nu -kë me □gban "pepe -kɔ -ta, 'yö me □gban "pepe kwa 'gü.

7 "Kee -bhɔdhe 'kö Klisi -ya bhɔ kwa -dhe bha me 'ö "dhü -a -bha -yö -dhö, "kee

'sa -yö 'me 'dhe "dhü -a -bha -nu -dhe -ko 'ö -dhidhe □në- 'gü,

8 □dhe -ko 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka- -wo 'sëedhe 'gü -a 'dhö □dhe:

-Yö □dhuëng -nu -nëng ö -bha kö □ya 'to- "gbu- 'ka

'ö dho- -nu 'ka 'tëng- -ta □gbleen, 'yö -bhödhe -nu bho me "bhu- -nu -dhe» bha- 'dhö.

9 "Kee □waa- pö Klisi -yö kë -dho 'tëng- -ta kö -wa pö □dhe? Kö -wa -pö -yö löc- □në-wo □kö -blesü 'yö dho "se □wlöö □gbleen, 'yö -ya mü 'yö gun -na -ton 'kun- 'yö dho dhang- 'gü.

10 -A -gen -mü □dhe me do 'ö □löö bha □në go mü 'zü 'ö -ton kun, 'yö dho dhang- -ta "dhüng 'gü -dhe -nu □gban 'gü. Kë "dhü kö yöö do 'ö kë -dhe □gban "pepe 'gü, kö 'ö -ya pë □gban "pepe -gö "dhiö.

11 Yö 'ö bha □në me 'bha -nu nu ö -bha bome -nu 'ka ö -bha me -nu kpö 'gü kö -wa -nu -ta 'kun, 'yö me 'bha -nu -ya ö -wodhiüloomë 'ka, 'yö me 'bha -nu -ya ö -bha nao -së bha- dome -nu 'ka, 'yö- me 'bha -nu -ya "yan -to ö -bha me -nu -bha -me -nu "ëen -a -nu □klangkëme -nu 'ka.

12 Kë "dhü kö -wo 'me 'wo bö ö 'ka bha- nu draan- yë 'ö- nu- -nu -dhe -a -bha zian -ta bha- kë -sü -bha, kö -a -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü 'ö wo □në 'wo □dhe Klisi -dhü 'dhö bha -wa -nu 'dho "dhiö -a -nu -bha -zu -yö -a -dhe -sü 'gü.

13 -A -gen -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe 'me 'kwa bö- 'ka bha 'kwa "gla kö 'kwa -da "dhiö -ko bha □në- 'gü. Kë "dhü kö kwa -bha 'dhang -bho Atanna Gbö bha- "dhiö -sü waa- kwa -bha -a dö -sü □gban -yö kë pë do 'ka, kö 'kwa kë 'me 'waa 'në 'ka 'zü, "kee 'ö □wa -kian Atanna -bha zian -ta □në- 'ka. -A yö □në □ya kë "dhü, kö kpea- -ko -së □dede 'ö □dhe Klisi -bha 'dhö bha 'kwa- wo.

14 -A yö □në □ya kë 'pö "dhü kö 'kwa kë me -gbang -dï "pöpü 'ka Atanna -bha zian bha- -ta, kö 'kwaa 'në sëennë -nu 'ö me □klang kë -ko suu □gban "pepe -ya -nu -zu kun bha- 'ka 'zü, kö me "ü me 'bha 'yaa □möö- -bha 'zü kö -yö kwa -ta ma kö -yö kwa -pö Atanna -dhökë -sü 'gü.

15 "Kee kö 'kwa kë 'me 'wo 'wön □gban "pepe suu -kë tean- -ta, -dho 'gü, 'ö □ya kë

-a -nu kë -yë 'ka □në- 'ka. "Kee 'sa yö □në □ya kë "dhü, 'yö 'kwa dho "gla 'yö 'kwa -da "dhiö 'wön suu □gban "pepe kë -sü 'gü, 'yö 'kwa -kë □dhe Klisi 'ö kwa -gö 'ka bha- 'dhö.

16 -A -gen -mü □dhe Atanna -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü 'wo □dhe Klisi -dhü 'dhö bha- dao -nu 'wo- -bha bha -wo zun -sü 'ka 'kwëë- -së 'ka yö □në- 'saa- 'gü, 'yö 'wo -kë pë do 'ka. Yö □në- -nu □gban zun 'kwëë-, 'yö faan 'dhe 'ö □möö -a dao 'dhe 'ö- -bha -a nu- -dhe 'yö yë -kë 'ka 'yö- -dhü bha 'ö -gla 'ka 'yö -da "dhiö -dho 'gü.

"Ta 'sü -ko -dee 'ö Klisi -bha zian -ta -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

17 -A -wön 'gü, -dhio 'a dho- dö ka -ta kwa Dëme bha- 'to 'gü 'ö 'a n kongga -ziö 'ka "sëe ka -dhe yö -mü □dhe: -A -dhe 'yaa- -bha 'zü kö 'ka -tosea kë □dhe 'me 'waa 'dhang bho Atanna "dhiö -a -nu 'dhö. -A -gen -mü □dhe wo -zë -wo -tosea -kë -ko 'ö -dhi -nu -dhe □në- 'gü, "kee 'sa -tosea suu 'dhe 'kö bha- -zun "dhiö bhöö 'yaa 'dhö

18 -A -nu -bha 'wöndödhe -ta -yö trö -sü 'ka, -wo □dhe -dheng 'dhö -tosea 'ö -gban Atanna -bha bha- -wön 'gü, -a -nu zuë" 'ö "glööglö 'ö 'waa Atanna dö tongtongdhö bha- -wön 'gü.

19 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'waa 'yiö- -wön 'bha -zian dö 'zü, □wa wo -gö -gban 'wön "bhluubhlu bha □në- kë -sü 'gü, -zua suu yaa □gban "pepe suu 'do 'do zë -sü bha □në 'wo- -bha, waa- □nao -dho yaagü yaa bha- 'dhö 'yö 'waa "wü- -bha kö 'wo "kan- -bha.

20 "Kee ka -zë 'wön 'ka- ma Klisi -bu 'gü 'yaa kë "dhö.

21 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, "ni 'ö □ya kë □dhe 'ka Klisi -wön ma -sü -zë 'ka tean- □dede 'ka, 'ö 'wo "ta -sü Yesu -bha tean- -zian bha- -ta -ko -zë -zön -sü 'ka ka -dhe,

22 kö- 'wön kë ka "yaan □dhe zuëga yaa 'ö gun ka "gblüü- -blesü 'ö 'ka gun- 'gü -ta wo sië bha, ka -dho ka bo- 'ka. -A -gen -mü □dhe zuëga 'dhe 'kö bha □në gun 'wön yaa kë -dho -da sië ka -zu -bha 'yö "kpëngg- -kë 'ka ka -gö 'yö dho ka 'ka □dheng -zian -ta.

23 -A -dhea -bha □dhe dö 'dhe 'kwa- wo □taamasü ya- 'gü ya, 'ka ka zuëga slëë- -ko □gban -ko □gban 'gü Atanna 'piü kö- -bha

'Nii- "slüöslü bha -yö -gleng -dee □në- -da ka -bha.

²⁴ Kö 'ka "gla 'ka kë me suu -dee 'ö □yaa- -da ö bhö -bha 'ka □në- 'ka, kö ka -bha -tosea kë -sü 'gü, kö □töc 'ya 'dho kë ka -bha 'wön 'bha -wön 'bha 'gü, kö 'ka kë "slüöslü, kö 'ka 'wön □gban "pepe kë taan- -ta.

²⁵ -A kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka bo □sua kë -sü 'ka kö 'ka teanwön □në- pö ka 'ko -nu -dhe. -A -gen -mü □dhe me □gban kwa -gban -sü 'ka kwa 'kwëë- □dhe me dao -nu 'wo -gban me -dhü -bha -kö 'ö- -bha bha □në- 'dhö.

²⁶ □Ya kë □dhe 'wön □ya -siö ka -dhe, -kaa 'kun ka -bha kö 'ka 'dho 'wön yaa kë tongtongdhö. "Bin -zian 'ya 'dho 'ma kö 'wön 'ö -siö ka -dhe bha -yö -tun ka zuë" "piü.

²⁷ 'Ka 'dho ka -dö -kun 'ka bhië" dö Sotraan □kwëë-.

²⁸ 'Me -a -bha pë -yö 'gü -pë -yö gun □kwaan □në- 'ka, -a -me -yö ö bo- 'ka kö -yö ö 'gü dö "gbü- -yö yë kë kö -yö ö -bhöpë □slöc, kö -yö 'me 'wo -kpla 'gü 'pö- -nu bho -kpla 'gü.

²⁹ Dhiang yaa -zë dö -zian 'ya 'dho -wo ka "dhi -ta me 'bha -dhe, "këë "ni -a kë -dhe -zë □ya kë, -wu -së 'ö dho 'me 'ka dhiang zë sië- -dhe bha- faan dö -to Atanna "piü -sü -bha, 'ö- zuë" -ya -yëa 'gü bha □në -kaa pö.

³⁰ 'Ka 'dho Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -siö -dhe -wön kë 'ö 'ka- wë 'gü -siö ka -tosea kë -kö 'ka. -A -gen -mü □dhe yö □në 'klëë- 'ö Atanna -ya kpo ka -bha -a 'ka. Yö □në- -zön kwa -dhe □dhe -dhe 'bha- -dho kpaö, Atanna -dho kwa -bha dha -sü bha- -go -da 'plöö.

³¹ -A -wön 'gü, -a -dhe 'yaa- -bha □dhe 'ka 'wön 'kun ka -zu "piü me 'bha -bha, "ëen kö 'ka kë "kakasü, "ëen kö 'ka -zoo kë, "ëen kö 'ka -dön bho, "ëen kö 'ka -wu yaa pö me -nu -dhe, "ëen kö 'ka kë 'wönnyaakëme ka. -A suu 'dhe bha -yö 'go ka □zinng 'gü.

³² Ka "klv □në -yö dhi ka 'ko 'ka, kö 'ka ka 'ko -wëë -ga, kö ka "gblü -yö dhi □dhe -kö 'ö Atanna -yö "gblü -së -kë 'ka ka 'ka Klisi 'saa- 'gü bha- 'dhö.

5

"Ta -sü Atanna dhöcöbhaa 'ka -kö -dhi- ang 'ö Pödhö -ya zë

¹ □Dhe 'ö -kë □dhe ka □në 'ka Atanna -bha 'në -nu 'ö- -dhö -ya -kë -a 'ka bha, -ka ka 'gü dö "gbü- kö 'ka ka -bha 'wön kë -kö -nu 'sü yö □në- -bha -bha.

² Kö 'ka -tosea kë -dhö 'gü □dhe Klisi 'dhö, kö -kö dö 'ö kwa -dhö -ya -kë 'ka, 'ö ö -dö nu kwa -wön 'gü Atanna -dhe 'yö -kë kwa -bha "saapë 'ö- "dhia -yö ma- 'gü -a 'ka bha ka -dhö -yö ka 'ko kë "dhö. "Këë 'sa ö -dö nu 'ö- wo Atanna -dhökëkapë 'ka □dhe -kö bha- 'dhö bha □në- 'gü -wön -yö -dhi -dhe yaa 'gü yaa wo 'yö -kë -a -bha "saa- bha- "dhiü "wö -gen 'ka.

³ 'Me 'wo Atanna -bha me 'ka 'ö 'wo "slüöslü bha- -dhe 'yaa- -bha □dhe pö -yö kë -nu -bha. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -zua zë -sü -nu oo, "yan 'gü yaa -dhe -nu bha waa- zuë" -bhö □naö -bha -sü -nu bha, -ka ka bo- 'ka. Me 'bha "tv -zian □në 'ya 'dho -da 'gü ka kwi -bha.

⁴ -A -dhe 'yaa- -bha 'zü □dhe 'ka "dhidheyaadhe kë, "ëen kö 'ka -tamadhe -dhiang -nu "ëen "gbeata yaa -nu zë. -A -dheä -bha □dhe Atanna nuë" bho -wu □në -yö kë ka "dhi -kpeawo.

⁵ -A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- 'klöc- mü □dhe -zuazëme -nu oo, zuë" -bhö □naö -bha -me -nu oo, "yangüyaame -nu oo, -a me dö -zian 'yii 'dho 'wön -së -nu 'wo Atanna waa- Klisi -a -nu -bha -gblüdëdhëkëdhë bha- 'gü bha- □slöc. Yö -zë -yö 'to ka "yaan. (-A -gen -mü □dhe zuë" -bhö □naö -bha -me bha waa- □gebho -dhökëme -a -nu -due dö.)

⁶ -A -wön 'gü, -kaa kë -së kö me "bv me 'bha 'ya 'dho ka "tv 'kun □nëë -dhe 'ö -tamadhe -dhiang -nu zë ka -dhe 'ö ka -zu kun. -A -gen -mü □dhe Atanna -dho 'wön bho 'me 'waa "tv 'to ö -wu -bha bha- -nu 'gü 'wön suu -nu bha □në- kë -sü -wön 'gü.

⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -kaa kë -së kö ka -gen 'ya 'dho -da 'wön suu -nu bha- kë -sü "yi □bhaa -a -nu "piü.

⁸ -A -gen -mü □dhe 'ö gun zii 'kpa -blëesü kö 'kaa Atanna dö ka -gun 'wön -nu bha- kë sië 'pö □dhe -a -nu 'dhö 'ö 'ka "ta sü □dhe me 'dhö -dhetiidhe 'gü, "këë dö 'dhe 'kwa- wo □dëë bha 'yaa "dhü 'zü, 'ka bo

Atanna do -sü 'ka -kplü 'ka- wo kwa Dëme -bha bha- -wön 'gü, 'ka kē □dhe 'me 'wo -dhepuudhe 'gü -a -nu 'dhö; -a -wön 'gü, -ka -tosea kē □taamasü ya- 'gü □dhe 'me 'wo -dhepuudhe 'gü □nē- 'dhö.

⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe 'me 'kō -dhepuudhe 'gü kö- -mē -yö 'wön -sē suu □gban "pεpε 'do 'do □nē- kēme 'ka, kö pö 'yaa- -bha 'wön 'bha -wön 'bha 'gü, kö -yö 'wön □gban -wön □gban kē tean- ta.

¹⁰ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka -zu 'gön -sē □dede 'ka kö 'wön 'dhe 'ka- kē 'ö- "dhia- dho 'ma kwa Dëme bha- 'gü □nē 'ka- kē.

¹¹ Ka -zē -kaa kē -sē kö "wlaawön -nu 'ö- -nu -zun "dhiü -bhlöc 'yaa kē, 'ö 'me 'wo -dhetiidhe 'gü, 'wo- kē siē bha ka -gen 'ya 'dho -da "yi □bhaa tongtongdhö, "kεε kö ka -zē 'ka 'wön suu -nu bha- kē -sü -bha 'fang □nē- bho.

¹² -A -gen -mü □dhe 'wön -nu 'wo- -kē -gblen 'kpö 'gü "dhü bha- pö -sü -zian -yö 'yiü- -sü.

¹³ "Kεε -a □gban 'klö- □ya bo bho -sü 'ka kö me □gban □waa- -kē pē yaa 'ka -dhe □dede yö.

¹⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe me "bu me 'ö- "yan 'gü □ya bo "pu -sü 'ka, kö □ya kē 'ö "teabo -nu "yan 'gü "pu -mē □nē- 'ka 'pö bha. 'Wön 'ö- -wön 'gü, 'yö 'wo- pö □siē □dhe:

«'Me 'i yi zē siē me □wa ga Atanna wëedhö -a -nu kpö 'gü bha -bhö -bö, -bhö -bö kö 'i 'go game -nu -bhiēē 'gü.

□Ya kē "dhü Klisi -dho -dhe "pu i -ta» bha 'yö bha.

¹⁵ □Dhe 'ö "dhü, -ka "ta ka suan' 'ka. 'Ka 'dho -tosea kē □dhe 'me 'wo wo tii -bha -a -nu 'dhö, -kaa kē -glengdhe -bha.

¹⁶ 'Kwa do 'ya-, 'wön -sē kē "tüng □nē ziö siē bha, -a -wön 'gü "tüng "bu "tüng 'ö- "si -zē □ya kē- 'ka ka -dhe, -kaa kē.

¹⁷ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -kö 'ka dho- kē- 'ka kö 'ka kwa Dëme -dhidhewön □nē- kē □nē -kaa -dhe möc-, 'ka 'dho -tosea kē ka -gö "piü.

¹⁸ 'Ka dho- pö 'ka we mü 'ö ka kun, -a -gen -mü □dhe 'ka- mü kö ka -kö -yö ziö- 'ka, kaa kē 'wönmakoomε □nē- 'ka. -Kaa

"slē möc- kö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü □nē -yö ka pa.

¹⁹ Kö 'ka Atanna 'to bhö -tan -nu bho, kö 'ka "gbaö bho- -zü, kö 'ka "tan -dee 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü 'ö ka 'gü bha 'ö dho "yi do- 'ka ka -bean bha- bho. Kö ka Atanna nuε" bho siē "tan 'gü ka -sobhεε -bha, kö yö □nē -yö kē ka 'ko -nu -zu -gban -kö 'ka.

²⁰ -Ka kwa Dë Atanna nuε" bho -kpeawo 'wön suu □gban "pεpε 'gü kwa Dëme Yesu Klisi 'to 'gü.

²¹ Kö 'ka ka -gö 'dho "sia- ka 'ko -nu -dhe Klisi □bhlēē -bha -kē ka -gö -sü -wön 'gü.

Dhe waa- gön -a -nu -kē 'ko "piü -kö -dhiang 'ö Pödhö -ya zē

²² Dhebhö -nu, -ka kaa- göön- -nu □bh- lēē -ya □dhe -kö do 'ka kwa Dëme □bhlēē -ya 'ka bha- 'dhö.

²³ -A -gen -mü □dhe göön- □nē dhebhö -gö "dhiü □dhe Klisi 'ö 'ö -bha me -nu 'wo □dhe- -dhü 'dhö bha- -nu -gö "dhiü -kö 'ö- -bha, 'ö- Dhame 'ka bha- 'dhö.

²⁴ -A -wön 'gü, Klisi -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü □gban 'wo wo -gö dho- -dhe "sia- -kö do 'ö- 'gü bha, -a -dhea -bha □dhe dhong -nu -wo wo -gön □bhlēē -ya -kö do bha □nē- 'gü 'wön □gban "pεpε suu 'gü.

²⁵ Dhemedē -nu kaa -dī 'pö, me 'ö "dhü -a -bha dhebhö -dho -ya kē □dhe -kö 'ö Klisi -bha me -nu -dho -ya -kē 'ka, 'yö 'ö -dī nu- -nu -wön 'gü bha- 'dhö.

²⁶ "Kεε 'sa -a kē 'ö- wo "dhü bha -ya kē "dhü kö 'ö- -ya □nē- wo -dī -ta, kö 'ö 'bon bho- -bha -a "zu -sü waa- □klang -kē -a -wu 'ka -sü 'ka.

²⁷ -A -gen -mü □dhe -ya "piü □dhe -a -bha me -nu bha -wo kē- -gö □dhe 'nëdhiëngnē -sē 'nënë 'ö yöö- 'sü, 'ö- kwi -bha -dhe □gban 'dhö 'yo -sü 'ka drëngdrëngdhö, "εεn 'ö- -zëkadhe do zian 'yaa- -bha □nē- 'dhö, kö -yö -wo 'ö wëedhö "puu "slüöslü 'ka.

²⁸ -A -dhea -bha □dhe dhemedē 'ö 'dhö -a -bha dhebhö -dho -ya kē □dhe -kö 'ö- -dī kwi -dho -ya -kē 'ka -a 'dhö. -A -gen -mü □dhe 'me 'ö- -bha dhebhö -dho -ya -kē, kö- me -dī -dho -ya -dī -kē.

²⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe me 'bha -dī -san 'yaa 'ö -dī kē tongtongdhö. -Yö 'ö -dī "dhiü -zian □nē- gba 'yö 'ö -dī

-wɔn kun □dhe -kɔ 'ö Klisi -yö ö -bha me -nu -bha -kë 'ka -a 'dhö.

³⁰ -A pö 'a- wo 'ka- kë "dhü bha- 'kloo- mü □dhe Klisi daɔ -mü kwa 'ka.

³¹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Atanna -wɔ -ya pö □dhe:

«-A -kë "dhü -sü bha- -wɔn 'gü, -a -dhea -bha □dhe gɔɔn- -yö "kan ö dhe waa- ö dë- -nu -bha kö -yö -kplü ö -bha dhebhɔ -bha kö weng -wo kë pë do 'ka bha 'yö bha.»

³² 'Wɔn 'ö "dhü bha- 'kloo- 'ö- 'gü bha -yö -ziisü. -A pö 'a- wo "dhü bha a- -sü Klisi waa- -bha me -nu □në- -nu -bha -bha.

³³ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhea -bha 'pö □dhe ka -bha -yö kë □dhe Klisi -bha bha- 'dhö kö 'me 'ö 'dhö -a -bha dhebhɔ -dhɔ -ya kë □dhe -a -dɔ -dhɔ 'dhö- -dɔ -kë -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö. Kö dhebhɔ yöö -dɔ 'pö -yö □bhlëe -ya ö -gɔn -bha.

6

'Në waa- ö 'kpɔme -nu -a -nu -bha -kë 'ko "piü -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹ 'Në -nu, -ka ka 'kpɔme -nu -wɔ ma, yö □në kwa Dëme -dhidhewɔn 'ka, 'yö këwɔn 'ka 'pö.

² Atanna -bha 'tong- 'ö -ben zë -sü 'ka bha- -blæsü 'ö "plüün bho 'ö- -wɔ -ta yö -mü:

«I dhe waa- i dë -a -nu -wɔ ma -sü bha □në- 'ka»
'yö "plüün bho 'ö- -wɔ -ta 'ö- pö:

³ «Kë "dhü kö 'i -tosea kë zuë" □nii -da 'gü, kö i □sii -yö kë □gbleen "kpung □taa.»

⁴ 'Në dë -nu kaa -dɔ 'pö, 'ka 'dho bhloo 'ma ka bhang -nu 'gü. -Kaa -nu "klu □në bho -së 'ka kö 'ka- -nu draan "ta -sü kwa Dëme -bha zian -ta -sü -bha, kö 'ka- -nu □klang kë -a -wɔ 'ka.

⁵ □dhueng -nu, -ka "suü ka dëme -nu -gɔ □dedewo, kö 'ka- -nu □bhlëe -ya "gblüüdhe "puu -ta □dhe 'pë 'ö 'ka- kë sië "dhü Klisi □në- -dhe -a 'dhö.

⁶ 'Ka 'dho- kë "dhü -a -nu "yan "dhiü ka "dhia -ma -a -nu 'gü -dhɔ -bha. "Këe -kaa kë □dhe Klisi -bha me -nu 'wo- kë sië "dhü wo zuë" □gban 'ka kö wo "dhia -yö 'ma Atanna □në- 'gü -a 'dhö.

⁷ -Ka ka -bha □dhuengdhe kë zuë" "puu 'ka □dhe 'pë 'ka- kë sië Atanna □në- -dhe

-a 'dhö, kö 'ya 'dho kë ka 'gü □dhe ka- kë sië "dhü me "bhü- -nu -dɔ -sloo □në- -dhe.

⁸ -Yö kë ka "yaan □dhe 'me 'ö 'wloo- 'ka oo, 'me 'ö □dhueng -zian □në- 'ka oo, 'me 'ö "dhü -a këwɔn -së □në kwa Dëme dho- due bho- -bha.

⁹ 'Me 'ö kaa -dɔ 'pö 'ka □dhueng dëme -nu 'ka, -ka ka -bha □dhueng -nu 'kun -së 'pö -kɔ do bha- 'gü. 'Ka 'dho- pö 'ka "suü -da -nu 'gü, -a -gen -mü □dhe keng- -nu □gban ka -gɔme -yö do, yö □në Atanna 'ka dhang- 'gü, yö 'ö "dhü bha 'yaa bɔ me 'bha 'ka □flü -ta.

Atanna -bha -gblü -gɔɔn -kɔ □dede -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹⁰ Dhiang -totaamasü 'a dho- zë ka -dhe kö -yö kë 'sëedhe ya- "dhiü -ya -dhe 'ka bha yö -mü □dhe kö 'ka ka faan dɔ -kplü kwa Dëme -bha -sü □në- -bha, kö 'ka- -bha 'gügbüüdhe bha □në- 'sü.

¹¹ -Ka Atanna -bha -gblü -gɔɔn 'ka -kwëe □gban "pɛpɛ -ya ka -bha. Kë "dhü kö Sotraan -bha "kpëng- -kɔ 'ya 'dho □mɔɔ ka -bha.

¹² -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe kwa -gblügɔɔn "yɔɔ -nu bha me "bhü- -nu 'waa -mü. "Këe "yina -gblüde -nu waa- -ziö me -gɔ -pë -nu waa- -suügɔpë -nu 'ö me 'yaa yö 'ö 'wo "kpungtaadhe 'ö 'wɔn yaa -kɔ □ya ziö- -gɔ ya- -gɔ "dhiü bha waa- "yina "klu yaya -nu 'wo 'tëng- -ta bha □në 'kwa 'ko zë sië- -nu 'ka.

¹³ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö □dhe 'ka ka -kɔ -da Atanna -bha -gblü -gɔɔn 'ka -kwëe □gban 'gü bha 'yö bha. Kë "dhü kö 'ka 'to- "gbü- 'ka "töng yaa 'gü -gblü bha- gɔn -sü 'gü, kö 'ka 'dho 'go "gblüv tongtongdhö.

¹⁴ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka kë dɔ -sü 'ka -gblü gɔɔn -yan 'gü -dhe □gban -dhe □gban 'gü, kö teanwɔn □në -yö kë ka -gɔ □dhe kwi "pen 'ö "sodha -nu -wa -ya so -ta bha- 'dhö, kö "ta -kɔ -së 'ö pö 'aa kë me -bha bha □në -yö kë □dhe -piö "bhëe 'ö -gblügɔɔnme -nu -wa -da □sië bha ka -bha 'dhö.

¹⁵ Kö naɔ -së 'ö me zuëwaanu bha- -pö me -nu -dhe -sü -pëng -dɔ ka 'ka -sü □në -yö kë □dhe -gblügɔɔn 'ka -sabha 'dhö ka -gen -bha.

16 -Zu -yö Atanna -dhe -sü □në -yö kë ka -go "tüng □gban "pepe 'gü. Yö □në -yö kë ka -go □dhe dhega 'ö -kë "sodha -nu -go bha- 'dhö. Kë "dhü kö Sotraan -bha □saaga -nu 'ö peng 'dhö- "dhiü 'ö dho- -zuö ka -bha bha -yö 'to yö □në- -bha kö 'ya 'dho zun ka -bha.

17 Kö dha -sü 'ka- □slöo bha- -wön -zögöndhe □në -yö kë ka -go 'gü yi □gban 'ka □dhe -piö gblaa- 'ö -kë "sodha -nu -go -bha bha- 'dhö. Kö Atanna -wu 'ö yö □në □dhe -a -bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -bha 'ko -zë 'ka -piö 'dhö bha -yö kë ka -go.

18 'Wön "pepe bha -kaa □gban kë -bhea Atanna -dhe -ko suu "pepe 'ö- -bha 'Nii- -ya -zön ka -dhe □në- 'ka kö -yö ka -ta 'kun, -kaa wo "tüng □gban "pepe 'gü. -Yö kë ka kë -yë 'ka ka 'gü 'ya 'dho ga- -bha. Kö 'ka bhea" 'pö me "pepe 'wo -ya -sü 'ka Atanna -bha -ya 'gü -a -nu -wön 'gü -a -dhe.

19 -Ka bhea" 'pö n -wön 'gü, kë "dhü kö 'ma n "dhi "pu kö naö -së 'ö gun -bin -sü 'ka 'ö Atanna -ya -ta -pu kwa -dhe bha 'a- -dhiang zë me "bhi- -nu -dhe 'kpakpadhö kö "se- 'go- -bha.

20 -A -gen -mü □dhe -a -bha naöömë -mü n 'ka, 'yö 'a- -kaso 'gü ya, "keë kö 'ma- pö kö 'a- pö- pö -ko □dede □në- -ta kö "sika do -zian 'ya 'dho kë n 'gü -a -wön 'gü.

21 -A 'dhe 'kö -gban ma -zë n -bha waa- yë -nu 'a- kë sië- 'dhö, kwa dheebhang dhöobhaa -sü 'wo- Tisikö -kë 'ö -kë 'pö kwa Dëme -kodhiüme 'ö to ö -wu -ta -a do 'bha 'ka bha □në dho- pö ka -dhe kö 'ma -wo 'ka -dhe 'ö- 'gü 'ka- do.

22 Ma □në 'a- bö. A- -bö "dhü -d- wön "dhiü kö -yö 'wön 'dhe 'ö yi -bha □në- pö ka -dhe. Kë "dhü kö ka zuë" -yö 'waanu.

23 Kö kwa Dë Atanna waa- kwa Dëme Yesu Klisi -wo zuëwaanüsü, -dho waa- -zu -yö -a -dhe -sü nu kwa dheebhang □gbang "pepe -dhe bha 'aa -yö kë

24 kö 'me "pepe 'ö kwa Dëme Yesu Klisi -wön 'dhö ka -go, 'ö- -dho 'yaa 'go ka -zu -bha tongtongdhö bha Atanna -yö -gasite kë me □gban "pepe ka -dhe bha 'aa -yö kë.

'Sëedhε 'ö Pödhö -ya bə Atanna -bha mε -nu 'wo Fidhipö -pö 'gü -a -nu -dhε

□Tuabhonaö

1 Mang Pödhö -mε yaa- Timote 'yi -kë Yesu Klisi -bha gwëemi 'ka bha yi □në 'yi 'sëedhε ya- bə, mε "pεpε 'ka -ya -sü 'ka -dɪ -wɔn "dhiü- -bha 'ka Fidhipö -pö 'gü bha, kaa- ka -gɔmε -nu waa- ka "dhiüziöwome -nu ka -dhε.

2 A -bhεa kwa Dë Atanna waa- kwa Dëmε Yesu Klisi -a -nu -dhε kö -wo -gasite kë ka -dhε, kö -wo zuëwaanüsü nu ka -dhε!

Bhεa" 'ö Pödhö -ya wo Atanna -dhε Fidhipö -mε -nu -wɔn 'gü -a -dhiang 'ö- zë

3 N -zɔ -ya -bö ka -wɔn 'ka -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, a (n Dë) Atanna □në- nuε" -bho,

4-5 -a -gen -mü □dhε 'ö sü- zü bho -yi bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha, ka n -ta -kun 'wɔn -së 'ö go- "piü- bha- -naö dɔ -sü -bha -kpεawo. Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'ma bhεa"- -dhε -kɔ 'ö- 'gü 'do 'do, mε □gban "pεpε ka -wɔn 'gü, 'yö 'a- wo zuëniida 'ka.

6 A 'dhang -bho "dhiü n zuë" □gban 'ka □dhε yöö do 'ö yë -së 'ö "dhü bha- zü bho ka zuë" "piü bha, -yö -dho -a taa kë -kpεawo 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka Yesu Klisi yee kë -yi -bha.

7 -A -dhεa -bha □dhε -zɔ 'gɔn -kɔ suu bha 'a- kë mε □gban ka -wɔn 'gü, -a -gen -mü □dhε ka -dhɔ -yö n -kë □dedewo, -a -gen -mü 'zü □dhε "klüsë 'ö Atanna -ya -kë n 'ka bha □yaa- kë ka 'ka 'pö. A -kë -kaso 'gü oo, "εεn a -kë za □gblü "dhiü oo, a Atanna -bha naö -së bha- -takozë -kpεawo kë "dhü kö mε □gban -wo 'dhang bho- "dhiü □dhε tean- -mü. □Dhε -a "klü -yö -dhi kwa 'ka -kpεawo.

8 N "sεε- -mü Atanna □në- 'ka, □dhε mε □gban "pεpε ka -wɔn -yö n -gɔ "gbɪ- -dhɔ 'ö go Yesu Klisi "piü bha- -wɔn 'gü.

9 'Wɔn 'ö □ya kë 'a- -dhε -gɔ kö a bhεa" sië- -dhε, yö -mü □dhε kö -dhɔ 'ö ka 'gü bha -ya 'bha -da -ta -kpεawo, kö -a dhɔɔbhaawɔn -nu -bho 'koo dɔ -sü 'ö

'kpakpadhö bha -yö kë ka -gɔ -dhɔ bha- 'gü.

10 A -bhεa 'zü "dhü kö 'ka 'wɔn -së □dede 'ö -dhi -dhε -a dɔ, kö 'ka- kë, kë "dhü kö 'ka kë "puu "slüüslü 'ka, kö pö 'a 'dho kë ka -bha tongtongdhö Klisi nu -yi 'ka.

11 Kë "dhü kö 'wɔn -së "pεpε 'ka- -kë Yesu Klisi faan 'ka bha- □trɔɔn- ka -kɔ pa 'yi bha- 'ka, kö Atanna 'tɔ- bhɔ, kö mε □gban -wa nuε" bho.

Yesu -bha -kë Pödhö -zë -bha -tosεa □gban 'ka -kɔ -dhiang 'ö- zë

12 N dheebhang -nu, -yö n "piü □dhε 'a 'wɔn do pö ka -dhε kö -yö 'to ka "yaan. Yö -mü □dhε 'wɔn 'ö n □slɔɔ 'a dɔ- 'ka ya -yö kë -kë naö -së 'ö go Atanna "piü -a -dho "dhiü -gen □në- 'ka.

13 "Kεε 'sa -yö "dhü tean- 'ka, -a -gen -mü □dhε mε "pεpε 'wo -gblüde -kweandhö yö waa- 'mε 'wo -dhε "wεε -zian 'gü, -wa 'wɔn -dɔ □dhε bhië" 'ö n -bha ya, n -kë "dhiü -gen -mü n -bɔ Klisi 'ka -wɔn □në- 'ka.

14 N -kë -kaso 'gü -wɔn bha -yö kwa dheebhang -nu 'wo yö -a mε 'gbe □dede -bha -to Atanna "piü -sü -tapa -sü 'ka, 'ö- nu -zɔ -gban □dedewo. -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, □wa Atanna -dhiang zë "töng ya- 'gü 'waa- zë -kɔ dɔ "piü 'ka, -a -gen -mü □dhε "suü 'bha 'yaa- -nu 'gü 'zü.

15 -Yö "dhü tean- 'ka □dhε -a mε 'bha -nu -wo mü 'wo Klisi -wɔn -dhiang zë- zë -dhɔ -bha "wεεwεε, □drɔ 'ka (n -san -bha), "εεn "dhinaa -da kian 'ka. "Kεε mε 'bha -nu -zë 'pö -wa -zë wo zuë" "puu 'ka.

16 'Mε 'wo- -dhiang zë zuë" "puu 'ka "dhü bha -wa -kë n -dhɔ -bha, -a -gen -mü □dhε -wa 'wɔn dɔ □dhε 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha naö -së bha- -takozë -sü -bha bha yö □në n -ya -a këmε 'ka,

17 "kεε mε -kpεa 'kö 'wo to 'ö 'wo wo -bha -kë "dhinaa -da kian 'ka, "εεn mε -gen mɔɔ- kian 'ka bha -wa -kë "dhü kö 'wo zuëdhiütεε 'ö n -bha -kaso 'gü bha □në- 'bha -da -ta.

18 "Kεε 'kö 'zü woo- kë "dhü □wε? -Wa -kë "gblüüdhe "puu -ta oo, -wa -kë "gblüüdhe tii -ta oo, 'yaa -siö n -dhε, -a -gen -mü □dhε 'kö 'zü 'wo- -kë -kɔ "bɪ -kɔ 'ö- 'gü, -a -nu □gban -wo Klisi □në- -dhiang zë sië, -yö n □niü -zian □në- -da, "kεε 'sa -yö

-dho n □nii -zian □nē- -da "dhü -kpeawo 'ö dho- 'ka.

¹⁹ -A -gen -mü □dhe a- 'wɔn -dɔ □dhe -a "dhiü- -dho ta n -go -a -sē □nē- -ta bhea" 'ka- wo siē Atanna -dhe n -wɔn 'gü bha waa- Yesu Klisi -bha 'Nii- "slüöslü -bha -kē n "piü -sü -wɔn 'gü.

²⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe n 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö 'ö n "töng 'dhö- 'gü □dhe 'yiü- 'yii 'dho dɔ n -bha tongtonghö, -a -gen -mü □dhe a -to "yaan oo, "εen 'ö n zē -zian □nē 'wo- wo oo, "sika 'yaa n 'gü, Klisi 'tɔ -zē -dho bho n -bha -kpeawo 'ö dho- 'ka.

²¹ -A -gen -mü □dhe Klisi □nē ma -zē ma -tosea 'ka, 'ma ga -zian -zē wo kö □ya kē □nē- wo -sē, kö maa n □trɔɔn yö.

²² "Kεε 'ö □ya kē 'zü □dhe 'ma 'to "yaan 'a dho □mɔɔ- -bha 'a yē -sē -kē, kö pē □ple bha □waa- pö 'a n -bha 'sü- 'gü, -a 'dhe maa- 'sü 'maa- dɔ.

²³ 'Ma dɔ 'wɔn □ple bha- □zinng 'gü. -Yö n "piü □dhe 'a 'go "kpuŋtaadhe ya- 'gü kö 'a 'dho Klisi "piü dhang- 'gü, -a 'dhe bha- 'dhia -yö n 'gü,

²⁴ "kεε 'ma zē 'zü ka -wɔn -dhe, 'ma n -zɔ 'bha 'gɔn, 'yö 'a- pö n -to "kpuŋg □taa -sü fiē- dhö n ga -sü -bha.

²⁵ □Dhe 'ö "dhü, n 'dhang bho -sü -za "dhiü 'ö 'a- 'wɔn dɔ 'kpakpadhö □dhe a -tun kö ka "piü "kpuŋg □taa yö, a -tun kö ka "piü yö kē "dhü kö 'a ka faan dɔ kö ka -zɔ -yö -gban 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'gü, kö ka □nii -yö -da 'pö.

²⁶ -A -kē "dhü -sü 'gü, a -dho n yee -dee 'bha kē 'a nu ka -dhe 'gü. □Ya kē "dhü ka □nii- -dho -da □dedewo n nu mü -sü bha- 'gü kwa Dēme Yesu Klisi 'saa- 'gü.

²⁷ "Kεε 'wɔn dɔ 'ö "gbɪ- mü, yö -mü □dhe ka "ta -kɔ □nē -yö dhi, kö ka "ta -kɔ -yö bho 'pē 'ö Klisi -bha naɔ -sē -ya pö -a -bha. Kē "dhü kö, 'kö 'zü 'ö -kē □dhe a -nu mü oo, "εen 'mii nu mü oo, "kεε kö ka -dhiang -sē -zē -yö kē n "tɔdhö -kpeawo □dhe ka -ya -sü 'ka Klisi -bha -ya 'gü, □dhe ka -kɔ -yö 'wɔn dɔ □nē- -bha, □dhe ka zuēpiöwɔn □gban -yö dɔ 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'ö 'wɔn -taɔng -sē -ya nu ka -dhe bha- -takoze -sü 'gü -a 'yao- nu 'ka.

²⁸ "Suö 'ya 'dho ka kē ka 'yao- -nu 'wo

Atanna -wɔ -wɔn 'gü -a -nu -go tong- tongdhö. Yö □nē □ya kē "dhü 'yö- -zɔn -nu -dhe □dhe -wo 'dho siē wo -dɪ □dheng -zian -ta, 'yö dho- -zɔn 'pö ka -dhe □dhe kaa -dɪ 'pö ka dha -zian -ta.

²⁹ "Kεε 'sa Atanna kēwɔn □nē yö -zē 'ka, -a -gen -mü □dhe yö □nē -gasite -kē ka -dhe 'yö ka -kē Klisi dɔme 'ka, 'yö 'yii 'to ka 'dhang -bho -a "dhiü -sü -dɪ dɔ -zian -bha, "kεε 'yö 'ka dho 'ka saan" -nu □gban wo -a -wɔn 'gü.

³⁰ Saan" 'ka n yö kö a- 'sü siē, 'ö 'a -tun □kö 'sü □dεε Atanna 'yao- -nu -kɔ "dhiü bha 'ka -da 'gü □taamasü ya- 'gü n "piü.

2

Klisi -bha ö -go -dho Atanna -dhe "sia- -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

¹ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'ö sü ka -bha -kplü Klisi -bha -yi -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha, -to "piü -sü -faan -yö ka 'gü "wε -ee? -A -bha -dho bha -yö kē ka faan -dɔ "wε -ee? Kaa- Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -nu ka -kɔ -yö 'ko □kwεε- "wε -ee? Ka -wēē -yö ka 'ko -kē 'ö 'ka "klusē -kē ka "kwēē "wε -ee?

² 'Ö 'ka- -bha -zē wo "dhü kö- -dhe a -bha □dhe ka -wɔ -yö kē dɔ, kö ka -dho -bha ka 'ko kē -sü bha -yö □mɔɔ "kwēē, ka zuēpiödhe -yö kē dɔ, kö 'ka Klisi -wɔn dɔ bha □nē- 'kun ka 'nii- 'ka, kē "dhü kö ma zuēniidadhe "dhiü -yö pa.

³ Kö 'wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ka dho- kē, kö 'ka 'dho- 'bha kē □drɔ 'ka, "εen -dɪ -sü 'kpii- -sü 'ö- -zundhiübhlɔɔ 'yaa 'dhö bha- 'ka. "Kεε kö 'ka ka -go 'dho "sia- ka 'ko -dhe, kö 'ka mε "wεε -nu fiē- bho ka -dɪ -bha!

⁴ Kö 'mε 'dhe "dhü -yö -ya 'ö "tɛado -mawɔn □nē- -wɔn zuēn -ta, kö 'ka 'dho 'to -ya -sü 'ka ka -dɪ -wɔn zuēn -ta doseng 'ka dho- 'ka.

⁵ -Zɔ 'gɔn -kɔ 'ö gun (kwa Dēme) Yesu Klisi -go bha □nē -yö kē ka -go -kpeawo.

⁶ -A -gen -mü □dhe 'ö gun kö 'yii nu □kö "kpuŋg □taa waa- Atanna -a -nu -duε -gun dɔ, "kεε 'yii 'ö -dɪ dan- 'ka.

⁷ -Yö 'ö -kɔ □nē -kan 'ö -dɪ -wɔn "dhiü, 'yö □dhuēngdhe -kwi -da 'ö -bha, 'yö 'ö -dɪ -kē mε "bhɪ- 'ka 'yö nu "kpuŋg □taa □dhe mε "bhɪ- □dede 'dhö,

8 'yö ö -dɪ -da "sia-, 'yö ö Dē Atanna -wɔ -ya ɓhlēē 'gü ɓdedewo, 'yö dho 'ö -wɪ ö zē -wɔn -bha, ɓya 'to 'nu ga -sü "fiē -zē -bha -zianwo 'nu kö- fiē- -dhö, "kεε 'yö -wɪ -bha kö -wo ö dɔ "dhü -bha 'yiö'sü 'ka ɓdhe mezēme 'dhö.

9 Yö ɓnē- -wɔn 'gü 'yö Atanna -ya -gɔ "dhiü ɓwɪlü 'pö, 'yö dho 'yö- gba -yεa 'ö ɓhlēēsü -yεa ɓgban "pεpε suu -bha bha- 'ka, 'yö dho 'yö 'tɔ 'ö ɓhlēēsü 'tɔ suu ɓgban "pεpε -bha bha- nu- -dhe.

10 Kē "dhü kö Yesu 'tɔ bha "tεpē suu ɓgban "pεpε, -wo -kē dhang- 'gü oo, -wo -kē "kpɔng ɓtaa oo, "εεn -wo kē "sε ɓwɪlöö oo, kö -wo -gɔ 'dho- -dhe "sia-, kö -wo zun wo kpiö 'gü -a -dhe.

11 Kē "dhü kö "dhi ɓgban "pεpε -wa -dhiang zē yi dɔ 'ka -wa pö Yesu Klisi ɓnē me ɓgban Dēme 'ka ɓdedewo tεan- 'ka, kö kwa Dē Atanna 'tɔ -yö bɔ- -ta kö -yö bho.

Yesu -bha me -nu -bha -kē "sɔng 'ka 'me 'waa 'dhang bho- -wɔn "dhiü -a -nu -dhe -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

12 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, n "taɔngdē -nu, 'ö gun kö a -tun ka kpö 'gü, ka -gun n -wɔ ɓhlēē -ya siē. 'Maa ka kpö 'gü dɔ 'kwa- wo ya- 'gü 'zü, "kεε -a -dhe a -bha ɓdhe 'ka- kē "dhü kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü -kpεawo, kö -yö ziö- 'ka -a 'dhe 'ka- -kē kö a mü bha- -ta. -Ka ka 'gü dɔ "gbɪ- kö dha 'ka- wo bha 'ka- 'gü -yē kē -suö Atanna -gɔ -sü 'ka. Kē "dhü kö ka -bha dha -sü 'ö "dhü bha- "dhiü -yö ɓmɔɔ "kwēē!

13 -A -gen -mü ɓdhe -yö -dhi yöö ɓdede 'ö "dhü bha ɓnē- -dhe 'yö yē bha- kē -faan waa- kē zuēga -da ka "gblöü-.

14 -A -wɔn 'gü 'ka 'dho 'wɔn "bɔ 'wɔn 'bha kē -dɔn 'ka ka yun 'gü, "εεn zaɔdhe 'ka.

15 Kē "dhü kö 'ka kē "puu 'slöüslü 'ka, kö pö 'a 'dho kē ka -bha, kö 'ka kē Atanna -bha 'nē -nu ɓdede 'ö pö 'aa- -nu bha- 'ka 'wɔnyaakēme -nu 'wo "kpɔngtaadhe ya- 'gü ɓdεε, 'ö 'waa- dɔ bha- -nu kpö 'gü. Kö 'ka kē ɓdhe "sɔng 'dhö kö 'ka -dhe "pu 'me 'wo "dhü bha- -nu -dhe "kpɔngtaadhe ɓgban "pεpε 'gü.

16 Kö 'ka -dhe "pu- -nu -ta Atanna -wɔ 'ö me dha bha- 'ka. Yö ɓnē ɓya kē "dhü, 'yö 'a dho ɓmɔɔ- -bha 'a -ba n -dɪ 'gü Klisi nu

-yi 'ka, 'yö 'a- 'wɔn dɔ ɓdhe yē 'a- -kē bha- ɓtrɔɔn- -dhö, ɓdhe saan" 'a- wo bha 'mii- wo "wεεwεε.

17 Saan" ka- wo siē ka -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü 'gü bha -yö ɓdhe "saa- -bho -dhe -sü ɓnē- 'dhö. 'Ö ɓya kē -zianwo ɓdhe 'ma 'to -kaso 'gü Yesu Klisi -wɔn ya- 'gü ɓwa n zē, 'yaa n 'gü 'wɔn 'bha 'ka, -a -gen -mü ɓdhe kö n ga -sü bha ɓya kē ɓdhe "saa- 'ka- bho bha- ɓyɔɔn -bho "sia- -sü 'dhö, -yö -dho dhi n -dhe 'ö kwεng- -nu ɓgban 'kwa ɓniidadhe 'ö n -gɔ bha- -kē kwa "kwēē.

18 Kaa -dɪ 'pö ka ɓnii -yö -da -kɔ dɔ bha- 'gü, kö kwa- ɓniidadhe bha- kē kwa "kwēē.

Pɔdhö -bha Timote waa- Epafloditö -a -nu -bɔ Fidhipö -sü -dhiang 'ö- zē

19 ɓYa kē ɓdhe ɓya kē kwa Dēme Yesu -wɪ -bha -wɔn 'ka, -yö n "piü ɓdhe 'a Timote bɔ ka -dhe 'gü, kö -a yee kē -sü 'ka, naɔ -sengbɔ -nu 'ö yaa- go- 'ka mü bha -wo n faan dɔ.

20 -A -gen -mü ɓdhe yöö dɔ ɓnē ɓya kē, 'yö n -ta kun yē 'a- kē siē kwa Dēme Yesu -dhe ya- 'gü. Yöö dɔ ɓnē ɓya kē, 'yö -ya ka -wɔn zuēn -ta ɓdedewo n "piü, me "wεε 'bha kö yöö- kē "dhü 'yaa 'dhö.

21 -A -gen -mü ɓdhe me -kpεa 'wo to -wo wo -dɪ -gɔ -wɔn ɓnē- bha, -a "wεε 'bha "tɔ 'yaa (kwa Dēme) Yesu Klisi -gɔ -wɔn -nu -bha.

22 Kaa ɓdede ka- 'wɔn -dɔ 'ö 'kaa- 'gü ka tiibha ɓdhe Timote -yö -kplü -sü 'ka Atanna -bha 'kpakpadhö. -Yö ö -dɪ nu -sü 'ka naɔ -sē 'ö go- "piü bha- dɔ -sü -dhe -kɔ ɓgban -kɔ ɓgban 'gü n "piü ɓdhe 'nē waa- dē 'dhö.

23 Yö ɓnē- -wɔn 'gü, 'yö n "piü ɓdhe ɓya kē ɓdhe 'wɔn 'ö ma -kaso -wɔn ya- 'gü 'ma- dɔ, 'a yö ɓnē- bɔ ka -dhe "vaandhö.

24 "Kεε 'sa n 'dhang bho -sü -yö n Dēme "dhiü 'kpakpadhö ɓdhe -a 'gü 'yaa ɓgbleen 'zü kö mang ɓdede 'ma ɓloo ka "piü mü.

25 Kwa dheebhang Epafloditö 'ö -kē n yēkēyɔɔ 'ka Atanna -bha zian -ta, 'ö 'yi- Atanna -wɔ -ta -ko zē siē, 'ö 'ka n saan dɔ- -gɔ 'ö nu- 'ka n -dhe kö 'a n -mawɔn kē- 'ka bha -yö n -zɔ -kun kö 'a n -kɔ bho- 'gü kö -yö ö yee kē -yö nu ka "piü.

26 -A -gen -mü □dhe ka -dho □ya gun □yaa- 'kun □dedewo, -ya "piü □dhe 'ö ö "yan -kpan ka wëedhe -bha 'do 'do 'ka, kë "dhü kö ka zuë" -yö 'waanu, -a -gen -mü □dhe -a ma 'ka- wo □dhe "yua □yaa- kë "gbu- bha □ya gun □yaa- zuë" kaan- "kwëë □dedewo.

27 -Yö "dhü tean- 'ka □dhe "yua -ya kë -sü 'ka -ziisü, -yö kë -tëng ga -sü -ta -zianwo, "këë -a -wëë kë Atanna -kë, 'ö mang -dɪ 'pö n -wëë -ya -kë, -a -gen -mü □dhe -yö -ga -zë wo 'nu kö a saan" 'gü -zë wo -blëesü, "këë kö -ta -kpëa □ya dɔ.

28 Yö □në 'a- zë- -wɔn -dhe 'yö 'a- bɔ ka -dhe -beang 'ka, kë "dhü kö 'ka- yö kö ka zuë" □nii -yö -da, "këë kö mang -dɪ 'pö zuëdhiütëë 'ö n -bha bha- 'bha- "kan- -ta.

29 □Dhe 'ö "dhü, □ya nu kö -yö □loo mü, -ka -së kë- -wɔn "dhiü, kö 'ka- -dhökë, kö 'ka 'wɔn "dhia ma- 'gü □dedewo -a -kë ka dheebhang 'ka -sü 'ö kwa Dëme Yesu -bha zian -ta bha- -wɔn 'gü. Më suu 'wo "dhü bha -ka □bhlëë -ya -nu -bha.

30 -A -gen -mü □dhe -ya -zë Klisi -wɔn □në- -dhe 'yö □tëng ga -sü -ta bha. N -takunkapë 'ö- -kpan n -bha -kɔ 'yaa gun (kwa -ya "kwëë □gblëen -sü -wɔn 'gü) bha ka- -dɔ yö □në- -gɔ 'yö nu- 'ka n -dhe, yö □në- -wɔn 'gü 'yö- -dhe to 'dëdë kö- -gɔ -to 'gü.

3

-Tosëa kë -kɔ 'ö 'yaa pö -ya më -bha Atanna wëëdhö -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

1 □Ya 'go yö -zë 'gü, n dheebhang -nu, a -pö ka -dhe □dhe 'ka ka "dhia bho ka -bha -kë kwa Dëme -bha zian -ta -sü -wɔn 'gü. 'Ma- -blëesü pö ka -dhe 'sëedhe -blëesü 'a- bɔ ka -dhe bha- 'gü, "këë n 'gü 'yii 'dho ga -a -pö ka -dhe "dhü -sü 'ka, -a -gen -mü □dhe yö □në □ya kë "dhü, 'yö 'kii 'dho -da mëpöme -nu -wɔ 'piü, 'ö 'ka -pö.

2 Atanna -bha yëseeme -nu bha -ka ka -dɪ 'kun- -nu -gɔ -së, -ka ka -dɪ 'kun 'gben- -nu bha- -nu -gɔ, -a -gen -mü □dhe mëpöme -nu -mü. -Yö -kë -nu 'gü □dhe -go 'gbannë 'gü -sü □në më dha Atanna wëëdhö, "këë "yaaki 'ö 'yaa- -nu -bha bha 'yö -kë.

3 A- -pö ka -dhe □dhe -go 'gbannë 'gü -më □dede 'ö Atanna -ya dɔ, yö -mü kwa □në kwa 'ka, -a -gen -mü □dhe kwa -zë kwa Atanna -dhökë -a -bha 'Nii- "slüüslü bha □në- -kɔ 'ka, 'ö 'kwa kwa "dhia bho kwa -bha -kë Yesu Klisi -bha 'ka -wɔn □në- 'gü, 'ö 'kwa kwa -zɔ 'gɔn më "bhü- -nu wɔ -kɔ -dhe. 'Më 'kwa "dhü bha □në 'kwa -go 'gbannë 'gü -më □dede 'ka Atanna -zë 'gü.

4 Mang -dɪ 'pö a -mɔɔ -bha 'nu 'a n -zɔ yö më "bhü- -nu wɔ -kɔ -dhe 'a n -dɪ sü- 'gü 'kpüi-. -A -gen -mü □dhe -yö -kë më 'bha -nu 'gü □dhe Zuifö -nu kwa -bha Atanna -bha 'tɔng- -nu -ya □bhlëë 'gü -sü bha □në dho- -nu dha. "Këë 'sa □ya 'to 'nu- 'dhe 'kö bha- -bha kö ma -zë n -bha "dhiü- -ziö -nu □gban "pëpë -bha -ta □gblëen.

5 -A -gen -mü □dhe ma -zë a -to 'në "blë -dee 'ka 'a dho 'gbannë 'gü, 'ö "dhü kö 'a bho -a -dhekpaoyi □ya kë "saaga. 'Ö -ya mü 'zü 'a -kë Izraëdhö mi □dede 'ka, Bëngzame suu 'gü. N 'kpöme -nu □gban -wo Eblö □në- 'ka, □ya kë "dhü kö Eblö mi tüütüü □dede -mü n 'ka. □Ya zun 'zü Atanna -bha 'tɔng- -nu 'ö Zuifö -nu 'wo- 'kun sië bha yö -zë -bha kö □ya -loo, -a -gen -mü □dhe -a -takɔme -nu 'wo- -nu Fadhizien -nu -kë bha- më do -mü n 'ka.

6 □Ya 'to 'zü 'wɔn -pëng -dɔ wo □gbin- -sü -bha, kö më- -dho kë n "dhiü, "këë kö 'waa 'gbe, -a -gen -mü □dhe □gbaɔn 'a- wo Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu -ta, -a "sinma 'yaa 'dhö. □Ya 'to 'zü Atanna -bha 'tɔng- 'kun -sü -zë -bha, n -mɔɔ 'ka 'yaa 'dhö.

7 "Këë 'wɔn "pëpë 'wo gun n 'gü □bh- lëesü -blëesü "dhü bha- □gbaan kë n 'gü "wlaawɔn □në- 'ka "töng ya- 'gü Klisi -wɔn 'gü.

8 □Ya 'to -zian wo- 'dhe 'kö 'a- pö bha- -bha kö- fië- 'bha- -dhö, "këë 'wɔn "pëpë □gban □në □ya kë n 'gü □taamasü ya- 'gü "wlaawɔn 'ka, n Dëme Yesu dɔ -sü -bha -kë -së -kɔ yaa 'gü yaa bha- -wɔn 'gü. Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'ma n □taa zun 'wɔn □gban "pëpë suu -gɔ □dëë, 'yö 'a- -ga sië □dhe gbo 'dhö, kë "dhü kö 'a 'to -kplü -sü 'ka Klisi -wɔn □në- -bha (-a -gen -mü □dhe -a 'dhe 'kö bha 'bha 'yaa më dha).

9 Kë "dhü 'zü kö 'a 'to- □kwëë-. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'maa n -zɔ

'gɔn ɔtaamasü ya- 'gü ɔdhe Atanna -bha 'tɔng- 'kun -sü ɔnë n "sɛɛdhe ɔgban bho n -bha -a wëédhō, "kɛɛ 'dhang 'a- bho Klisi "dhiü ɔnë n "sɛɛdhe ɔgban bho n -bha, -a -gen -mü ɔdhe mɛ "sɛɛdhe -bho mɛ -bha -kɔ 'dhe kō bha -yō -go Atanna ɔnë- 'gü, mɛ -dɪ faan 'yaa -mü, -ya -kë "dhü 'mɛ 'ö 'dhang bho Klisi "dhiü ɔnë- -dhe.

10 'Wɔn 'ö 'ma kë 'a n -zɔ gɔn- 'ka -yō doseng. Yō -mü ɔdhe kō 'a Klisi dɔ, kë "dhü kō 'gügbudhe 'ö Atanna -ya bho- 'ka ga 'gü bha -yō -da n 'gü, kō -wëédhe 'ö- yō bha 'a n -bha yō 'pō, kō 'a n bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka, (kō 'a kë- -gɔ ɔdhe 'mɛ ɔya ga- 'dhō ɔdhe -kɔ 'ö yōö -dɪ 'pō 'ö ga- 'ka bha- 'dhō).

11 Kë "dhü kō ɔya kë -mɔɔ "kwëë -wɔn 'ka n -gɔ, kō 'a -bō 'pō (Yesu nu -yi 'ka).

12 -A pō 'a- wo "dhü bha 'yii kë ɔdhe -yɛa 'a- mɔɔ- sië bha 'ma- ɔslɔɔ ɔnë- wo 'nu, "ɛɛn ɔdhe 'ma Atanna dhɔɔbhaawɔn ɔgban kë, ɔdhe pō 'aa n -bha 'zü -a wëédhō, -abin! "Kɛɛ -bɛang ɔnë 'a- 'sü sië, kë "dhü kō 'a n 'gü dɔ 'gbɪ- 'a -kpan -bha, ɔdhe 'ö -kë ɔdhe Yesu Klisi ɔya mang -dɪ 'pō n 'san n -kɔ -bha bha- -wɔn 'gü.

13 N dheebhang -nu, 'yii kë n 'gü ɔdhe n -kɔ ɔya ɔmɔɔ- -bha 'nu, "kɛɛ a- -dɔ ɔdhe 'wɔn dɔ 'bha -zë a- kë sië. 'Ö "dhü bha kō a -dho n kwaa- 'dhe 'kō 'ma ziö- -ta 'nu bha- -zü, 'ö n -zɔ -zian -yō bho yō -zë 'ka, kë "dhü kō n 'yaaki -yō 'to -a 'dhe 'ö n "dhiü bha ɔnë- 'gü.

14 Yō ɔnë- -wɔn 'gü 'yō 'a -bɛang 'sü sië 'a dho n "dhiü ɔnë- wo -kpeawo, kë "dhü kō 'a- ɔla ɔslɔɔ dhang- 'gü, kō Atanna 'dhō Yesu Klisi bɔ kwa -dhe -dhe 'gü -yɛa 'ö- -wɔn 'ka dhang- 'gü bha 'a- ɔslɔɔ.

15 ɔDhe 'ö "dhü -a -dhe a -bha ɔdhe mɛ "pɛpɛ 'dhe 'kō 'kwa -kian -a -bha zian -ta bha kwa -wɔ -yō kë- 'dhe 'kō bha- 'gü dɔ. ɔYa kë 'zü ɔdhe mɛ 'bha 'dhō -tun ka kpō 'gü 'ö -zɔtadhe suu bha 'yaa- -gɔ, Atanna -dho -a -ta "pɔ- -mɛ -dhe 'kpakpadhō.

16 "Kɛɛ kō 'zü 'ö -kë -kɔ "ɔɔ -kɔ 'ö- 'gü, -naa 'dhe 'kō 'kwa -wo -ta ya, kwa "ta -gen -yō kë dɔ kō 'kwa 'dho- 'ka "dhiü.

17 N dheebhang -nu, -ka ka "ta -kɔ 'sü n -bha -bha. -Kaa 'suan- bho 'mɛ 'wo wo -bha "ta -kɔ sü yi -bha -bha 'wo ka kpō 'gü bha ɔnë- -nu -bha.

18 -A -gen -mü ɔdhe mɛ 'gbɛ -wo -dhō 'ö- -nu "ta -kɔ 'yaa bho Klisi -bha mɛ -nu -bha -bha, "kɛɛ -wo -kë ɔdhe 'pë 'wo Klisi -bha -ga "dhü -bha -sü bha- 'yaɔ- ɔnë- 'ka -a 'dhō. 'Ma- pō ka -dhe "dhü pinngdhō, yō ɔnë 'a -tun 'bha pō 'zü ka -dhe "gbɔ 'ka ɔdɛɛ bha.

19 'Mɛ 'wo "dhü bha- -nu "dhiü ta -dhe -mü -dho peng 'gü -sü ɔnë- 'ka, -a -gen -mü ɔdhe -a -nu -dɪ -dhidhewɔn -nu ɔnë 'wo- -dhokë (ɔdhe- -nu -bha -zlan 'dhō). 'Wɔn -nu 'ö ɔwaa- kë 'ö 'yiü- dho dɔ- -nu -bha bha ɔnë 'wo wo -dɪ 'tɔ bho -zian mɔɔ- 'gü. 'Waa kë -a -nu -zɔ 'yaa -da pë "wɛwɛ 'bha -wɔn -ta kō 'yii kë "kpɔngtaapë -nu -wɔn 'ka.

20 "Kɛɛ kwa -zë kwa Dë -pō ɔdede 'ö 'dhō, 'yō dhang- 'gü -dhe 'ka, kwa Dëmɛ Yesu Klisi 'ö kwa Dhame 'ka 'ö 'kwa kwa 'yan 'to sië- -gɔ bha -yō -dho 'go mü ɔnaa 'ö nu.

21 Yō ɔnë dho nu 'yō kwa kwi 'ö "sɛ 'ka 'ö ga -kwi 'ka 'ö "sɪ 'yaa- -dhe ya- -gla, 'yō- -kë ɔdhe -a -dɪ kwi ɔbhlëesü 'ö 'yaa ga 'ö mɛdhe kë sië- 'gü bha- 'dhō, faan 'ö Atanna -ya nu- -dhe 'ö- -kɔ -yō -ziö 'ka pë suu ɔgban "pɛpɛ -gɔ bha- 'ka.

4

-Dhio 'ö Pɔdhō -ya dɔ Fidhipö -mɛ -nu -ta

1 Yō ɔnë- -wɔn 'gü, 'yō 'a bhɛa" sië ka -dhe, n dheebhang -nu. 'Yō n zuë" 'yaa 'waanu "yan -kpan ka -bha -sü 'ö ka -dho -bha n kë -sü -wɔn 'gü bha- 'gü, -a -gen -mü ɔdhe ka ɔnë ka -wɔn -yō n ɔnii -da, ka ɔnë 'ka ɔdhe -bɛang 'a- 'sü sië bha- ɔtrɔɔn 'dhō. A -bhɛa ka -dhe yō ɔnë- -wɔn 'gü, kë "dhü kō 'ka 'to -kplü -sü 'ka kwa Dëmɛ -bha ɔdhe -kɔ 'a- pō- 'ka ka -dhe bha- 'dhō, n dhɔɔbhaame -nu!

2 Evodi kaa- Senngtisö, bhɛa" ɔnë 'a- wo ka -dhe kō mɛ ɔplɛ bha 'ka dɔ 'gbɪ- kō ka zuë" -yō kë dɔ ka -bha -kë kwa Dëmɛ -bha 'ka -sü -wɔn 'gü (kō 'ka 'dho "dhinaa 'ma).

3 N "tɛado 'ö bhii -dɪ 'pō 'i n -takunmɛ ɔdede 'ka bha, -bhō dɔ 'gbɪ- kō 'i dhong -nu bha- -nu -ta 'kun, -a -gen -mü ɔdhe woo -dɪ 'pō -wo kë n -ta -kun Atanna -bha -gblü 'ö -gban -a -bha naɔ -së dɔ -sü -bha bha- -a dɔ -sü -bha, ɔdhe Klema waa- n yëkëyɔɔ -nu -kpea 'wo to, 'ö kweng- -nu

□gban kwa 'to 'dhö Atanna -bha dhasü 'sëedhe 'gü bha- -nu 'dhö.

⁴ A- -pö ka -dhe □dhe 'ka ka "dhia bho ka -bha -kë kwa Dëme -bha 'ka -sü -wön 'gü, yö □në 'a- ziö 'bha wo sië 'zü ka -dhe mü bha, a- -pö □dhe 'ka ka "dhia bho □dede □në- wo.

⁵ -Ka kë dhongdhongsü, kaa- -kë dhongsü -sü bha -yö me □gban "pepe -zu 'kun, -a -gen -mü □dhe kwa Dëme □ya dun kwa -ta.

⁶ 'Ka 'dho -ya pë "bu pë 'bha -wön zuën -ta, "këe pë "bu pë 'ö ka -mawön -yö zun -bha, -kaa -gbadhe Atanna -go, -bhea -dhe -sü waa- -gbebu kë -sü, waa- nuë" bho -sü 'ka.

⁷ □Ya kë □dhe 'ka- kë "dhü, -yö -dho ka zuë" 'waanu 'ö -ziö mebhudhe -zögongüwön -zë □gban "pepe "dhiütodhe -ta. Ka zuë" 'ö dho- 'waanu "dhü bha □në dho kë ka -zu -gban -gen 'ka, 'yö 'ka □nëng Yesu Klisi -bha, 'yö ka -zu -gön 'ka -wön "wëe 'bha 'yaa kë kö 'yii kë Yesu Klisi -wön -zë 'ka.

⁸ N dheebhang -nu, □ya 'go yö -zë 'gü, 'wön "bu 'wön 'ö teanwön 'ka, 'ö □bhlëesü, 'ö pö 'aa- -bha, 'ö "puu, 'wön "bu 'wön 'ö- "dhia- dho 'ma me 'gü, 'ö me □bhlëe 'gü -wön 'ka, 'ö -së, 'ö me 'todhiwön 'ka yö □në -yö kë ka -zu -gön 'ka -wön 'ka.

⁹ 'Wön "pepe 'a ka □draan- -bha, 'ta -ko 'ka- □slöo n "dhiö, 'wön 'ka- ma n -ta, "ëen 'ö 'ka- kë -dhe yö n -go □në- -kaa kë. 'Ka- kë "dhü, kwa -bha Atanna 'ö me zuë" 'waanu bha -yö -dho 'to ka "piö.

'Dhuë- 'ö Pödhö -ya -kë Fidhipö -me -nu -bha gbaö 'wo- wo- -go -a -wön 'gü

¹⁰ 'Ma n -zu 'gön -ya 'ka- wo n -wön zuën -ta 'zü -deewo, 'ö 'ka □moo- -bha 'ka n -ta 'kun bha- 'ka, n zuë" □nii -yö -da □dedewo kwa -bha -kë kwa Dëme -bha 'ka -sü -wön 'gü. -A -gen -mü □dhe 'wön 'ka- -kë n -dhe bha -ya -zön n -dhe □dhe -a yi □ya □gwëe kö ka □kweng -pë 'yii -kpan n -bha, kö- "slë □në 'yaa gun ka "yaan "këe kö ka -zu -zë 'yii bho n -wön 'ka.

¹¹ -A pö 'a- wo "dhü bha 'yii kë □dhe □ya kë "dhü kö n -mawön □në □ya zun pë 'bha -bha. -A -gen -mü □dhe 'ma dhëe bho -tosea -kë □nii -da 'gü -sü 'ö "töng suu □gban 'gü bha- 'ka.

¹² "Flëe 'dhö n -bha, a -tosea 'kun -ko -do, □nao 'dhö n -go a -tosea 'kun -ko -do. 'Wön "bu 'wön 'ö -da n -ta -dhe "bu -dhe 'ö- 'gü, n -ko -yö -moo n -d1 -bha. A din- 'gü -do, 'ö 'a 'kën -sü 'gü do, 'ö 'a □nao 'gü do, 'ö 'a "flëe 'gü do.

¹³ N -ko -yö -moo 'wön -nu bha- □gban kë -sü -bha "dhü n Dëme □në- 'saa- 'gü, -a -gen -mü □dhe yö □në n gba- -faan 'ka.

¹⁴ "Këe yö -zë □gban 'gü, n -ta 'ka- kun 'ö 'ka n bho- 'ka -wëe 'gü bha 'wön -së □në- 'ka- -kë.

¹⁵ Fidhipö -me -nu, kaa □dede ka yö -zë 'wön -do 'kpakpadhö, □dhe 'a go ka -go Maseduanö -së 'gü yi 'bha 'ka, kö 'kwa Atanna -bha nao -së ya- pö -sü zü bho -dee 'gü, me "wëe 'bha 'yii n saan bho do kö 'yii kë ka 'ka. "Këe 'sa Atanna -bha nao -së 'a- do ka -go bha □në 'ka zë- -wön -dhe 'yö 'ka n -ta 'kun, "këe 'sa kö 'mii nao bha- do kaa do -zë ka -go.

¹⁶ Ka- zü -zian -bho kö a -tun Tesad- honikö. Ka n saan -bho -dhe bha- 'gü -gen -yan 'ka □ple, kë "dhü kö 'a n -mawön kë- 'ka.

¹⁷ "Këe 'ya 'dho kë ka 'gü □dhe □ya kë "dhü kö a- -pö 'ka n saan □në- bho -kpeawo. -Abin! 'Wön 'a n -zu gön- 'ka yö -mü □dhe kö 'wön -nu 'ka- kë sië n -dhe -kpeawo bha- □tröön □në -yö -da "dhiö ka -go Atanna wëedhö.

¹⁸ Pë "pepe 'ka- do Epafloditö -go 'ö nu- 'ka n -dhe bha- □gbaan □loo, □ya n -kpla -dhe "pepe 'ö gun n -bha -a □gban bho n -bha, -a -kpea -zian □ya 'to, pë "pepe 'ö n -mawön gun- -bha 'ma- □gban □slöo Epafloditö -bha -wo yö -sü bha- zian 'gü. Ka □kweng pë 'ö -kpan n -bha bha -yö -kë n -go □dhe -dhasiklöö □fi -së 'ö □wa Atanna -dho kë- 'ka 'ö- "dhia- ma- 'gü, 'ö- 'gü -wön -dhi -dhe bha □në- 'dhö.

¹⁹ (-A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ma -zë "s1 'yaa n -dhe kö 'a- -go "yoo do ka -go,) "këe ma Atanna 'a n -zu gön- -dhe bha □në dho -kpla suu "bu suu 'ö -ya ka -bha -a bho ka -bha -a -bha □slodhe -bha kwa Dëme Klisi Yesu 'saa- 'gü.

²⁰ Kö kwa Dë Atanna 'to -yö bho "töng □gban 'gü bha 'aa -yö kë!

□Tuabhonao 'ö Pödhö -ya do

²¹ Atanna -bha me "pepe 'ka -kplü -sü
'ka kwa Dëme Yesu Klisi -bha Fidhipö -pö
'gü 'ma ka □tua bho 'gbe!

²² Me "pepe 'wo bɔ kwa -bha Atanna
bha- 'ka 'wo 'dhang bho kwa Dëme Yesu
"dhiö 'wo -dhe ya- 'gü □wa ka □tua bho
'gbe. Kwa dheebhang -nu 'wo yö -a -nu
□gban "pepe □wa ka □tua bho, "keε 'me
"pepe 'wo -gblüdë 'kpii- -gɔ 'kɔɔdhö -a -nu
-bha bha- -kɔ pa do -ya -ta.

²³ Kwa Dëme Yesu Klisi -bha -gasite 'ö-
-kë kwa -dhe bha -yö kë ka "piö "töng
□gban 'gü.

'Sëedhε 'ö Pödhö -ya bə Atanna -bha mε -nu 'wo Kodhosö -pö 'gü -a -nu -dhε

□Tuabhona

1 Mang Pödhö -mε 'ö -dhi Atanna □në-dhε 'yö n -ya Yesu Klisi -bha bəmε 'ka bha yaa- Timote 'ö kweng- -nu □gban 'kwa dheebhang do 'ka Yesu -bha zian -ta bha □në 'yi 'sëedhε ya- -ben zë.

2 Yi 'sëedhε ya- -ben -zë kö 'yi- bə 'mε 'ka yi dheebhang -nu 'ka 'ö 'ka -ya -sü 'ka -dɪ -wɔn "dhiü Klisi -bha 'ka, 'ö 'ka -kplü -sü 'ka- -bha kpenngkpenngdhö Kodhosö -pö 'gü bha □në- ka -dhε. Yi- -dhε Atanna -gɔ kö -yö ö -bha -gasite waa- -bha zuëwaanüsü bha- nu ka -dhε -kpeawo.

Bhεa" 'ö Pödhö waa- Timote -wa wo

waa- Atanna nuε" 'wo- bho Kodhosö -mε -nu -wɔn 'gü -a -dhiang 'ö- zë

3 'Yi bhεa" sië Atanna -dhε ka -wɔn 'gü, 'yö 'ö -kë kwa Dëmε Yesu Klisi Dë 'ka bha yi- nuε" bho -kpeawo.

4 -A -gen -mü □dhε ka -bha -zɔ -yö Yesu Klisi -dhε -sü waa- -dhɔ 'ö 'ka- -kë Atanna -bha mε -nu "pεpε □gban 'ka bha 'ya- ma (Epaflasö -ta).

5 □Ya 'go mü 'zü yi- ma -sü 'ka □dhε Atanna 'dhö ka -dhεkpaɔ dhia" saan 'ö- ya -sü 'ka dhang- 'gü bha, ka ka "yan 'to sië 'yö □në- -gɔ. 'Sa -dhεkpaɔ dhia" saan 'ö -ya -sü 'ka ka -gɔ "dhü bha □në 'ka zë- wɔn -dhε 'yö 'ka ka "yan 'to sië Yesu -gɔ klöklödhö. 'Mε 'wo bə- 'ka -a -nu -dhɔ -yö ka -kë 'pö 'yö □në- -wɔn 'gü. -A -gen -mü □dhε -dhεkpaɔ dhia" saan 'ö "dhü bha 'ka- wɔn ma 'nu naɔ -së 'ö go Atanna "piü 'ö teanwɔn -ta -pɔ mε -dhε bha- -pö ka -dhε "töng 'gü.

6 'Wɔn -taɔng -së 'ö "dhü bha- -wɔn -yö sa □në- wo sië "kpuŋgtaadhε □gban "pεpε 'gü do 'ö dho- 'ka. -Yö □trɔɔn -së kë sië -dhε 'ö "dhü -a □gban "pεpε 'gü 'pö do 'ö dho- 'ka □dhε -kɔ 'ö- kë sië- 'ka ka -gɔ "sε 'gü mü bha- 'dhö. Kë 'ö- wo sië "dhü bha- zü 'yii bho □dεε, -a zü- -bho yi 'ö

'ka Atanna -bha -gasite -naɔ bha- □wlöö 'kpakpadhö □dede ma- 'ka bha- 'ka.

7 Epaflasö 'ö -kë yi "tayɔɔ dhɔɔbhaasü 'ka Atanna -bha 'yë ya- kë -sü 'gü bha □nε naɔ -së bha- pö ka -dhε. 'Yë 'ö- kë sië mü bha -ya -kë 'yii- kë 'gü, -a -gen -mü □dhε Klisi -bha 'yëkëmε 'ö mε- □mɔɔ- -bha mε 'dhang bho- kë -yë "dhiü 'yö -mü.

8 Yö □në nu 'yö -dhɔ 'ö Atanna -bha 'Nii- 'slöüslö -ya -ya ka 'gü bha- -dhiang zë yi -dhε.

9 Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'yii -dɪ 'pö yi 'gü 'yaa ga -bhεa Atanna -dhε -sü 'ka ka -wɔn 'gü. -A -gen -mü □dhε 'ö sü yi 'yi- ma- 'ka bha- -bha 'ö nu 'ö zun □dεε -bha, yi -bhεa -dhε "töng □gban "pεpε 'gü kö -yö ka pa 'wɔndɔdhe 'ö -gban -a dhɔɔbhaawɔn -nu kë -sü -bha bha- 'ka, kö -yö ka gba 'yaaki waa- -gɔgüsédhε 'ö- -bha 'Nii- -ya nu mε -dhε bha- 'ka.

10 Kë "dhü kö ka "ta -kɔ -yö bho kwa Dëmε -bha mε -nu "ta -kɔ -bha, kë "dhü 'zü kö ka "dhia -yö ma- 'gü □dedewo -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü, kö 'ka kë 'wɔn -së suu □gban "pεpε 'do 'do këmε 'ka kö ka -bha Atanna dɔ -sü bha- 'bha -da -ta -kpeawo.

11 Yi -bhεa Atanna -dhε 'pö kö -yö ka faan dɔ -kɔ □gban "pεpε 'gü -a -bha 'gügbugdhε 'ö- "dhiütodhε 'yaa 'dhö bha- 'ka, kö 'wɔn "gbu- -zian □në □ya kë ka 'ka -a -wɔ -wɔn 'gü, kö ka zuë" -yö kë- 'gü -sεa.

12 -Ka ka wëë' "pɔ kö 'ka kwa Dë Atanna 'ö ka -kë 'kean- pë 'ö- -ya 'mε 'wo bə 'ö 'ka -a -nu -gɔ -a □slɔɔ -mε 'ka -dhεpuudhε 'gü -a -bha zian -ta bha- nuε" bho "pεpεdhö.

13 Yö □në kwa "vɪɔ dɔ 'wɔn yaa -gɔ 'yö kwa -kɔ bho Sɔtraan -gɔ kpö □wlöö, 'yö kwa bə 'ö Gbö 'ö- -dhɔ -ya -kë "mlümlüsü bha- -bha mεdhε 'gü,

14 -A Gbö bha □në 'kwa bɔ- -ta 'yö kwa kë -song -nu -mawɔn 'to, -a -gen -mü □dhε 'yö □nε kwa fië bho Sɔtraan -gɔ.

Klisi 'dhö mε suu 'ö- 'ka waa- 'pë 'ö- -kë -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

15 Atanna -zë mε 'bha "yan 'yaa -kpan -bha. 'Kwa- dɔ 'mε 'ö- "piü 'yö -mü -a Gbö 'ö- -bhɔ -bha 'ka bha □në- 'ka. -A Gbö bha □në pë "pεpε 'ö Atanna -ya -da -a □gban -gɔmε 'ka.

16 -A -gen -mü □dhe pē "pepe 'ö- -da bha -ya -da yö □nē- -ko -ta. Pē "pepe 'wo dhang- 'gü oo, 'wo "kprung □taa oo, -a 'dhe me "yan -ya yö oo, -a 'dhe me "yan 'yaa- yö oo, -ya □gban "pepe -da yö □nē- -ko -ta. "Yina suu "pepe 'ö 'gügbudhe 'dhö- -nu -go, "εεν pē "pepe 'ö -blüedhe -gblöo 'dhö- -nu -go, □bhlēpē -nu "εεν ziömegopē -nu, "εεν pē -nu 'ö "sü dhö- -nu -dhe bha, -yö -bo Yesu □nē- -ta 'yö- -nu -da. Klisi □nē pē "pepe bha- □gban -da, 'yö- -nu -ya ö -bha -ya 'gü.

17 Yö 'ö bha -yö -gun pē □gban "pepe "dhiü. Pē "pepe 'ö Atanna -ya -da -a □gban "pepe gēn -yö -gban yö □nē- -bha. -A -bha 'gügbudhe □nē- -wōn 'gü 'yö pē "pepe bha- □gban 'wo wo "gblöo 'gü □dεε, 'yö- 'bha 'yii bho "gblöo do.

18 Atanna -bha 'kodhigüme -nu □gban "pepe -lookota -sü -kē □dhe me -dhü do □nē- 'dhö, Yesu bha □nē- -nu -go 'ka, yö 'ö bha □nē -tosea -dee 'ö 'yaa yēn bha-zübhodhe 'ka, yö do bha □nē me "pepe 'wo -bho ga -sü 'ka 'yi bha- 'ka 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha bha- me -blēsü 'ö □ya -bö -a 'ka, kē "dhü kö yö □nē -yö kē pē □gban "pepe -go 'ka.

19 -A -gen -mü □dhe -yö -dhi Atanna -dhe kö ö do -ko □gban "pepe suu -yö kē Klisi -go.

20 Atanna -bo Klisi do bha- □nē -ta 'yö waa ö kēpē "pepe 'wo dhang- 'gü oo, 'wo "kprung □taa oo, wo -ko wü 'koo, 'yö ö -siödhewōn bho wo □zinng 'gü -a □yōōn 'ö □wēnng "dhü -bha bha- -wōn 'gü.

21 Yö □nē- -wōn 'gü 'yö ka 'ö 'ka gun- 'ka □gblēn, 'ö 'ka gun- 'yao- 'ka ka -zöngüwōn -nu waa- ka kēwōn yaa -nu -wōn 'gü bha,

22 'yö □ya kēng- -nu ka -ko 'wü 'koo do 'kwa- wo ya- 'gü, ga 'ö- wo mēbhudhe -dhe -kwi 'gü bha- -wōn 'gü. Kē "dhü kö 'ka kē 'me 'ö- -nu -ya -dī -ta, 'ö 'wo "slöüslö, 'ö pö 'aa- -nu -bha ö wēedhö -a 'ka.

23 "Kεε "sanni -yö kē "dhü, kö 'ka do □nē wo ka -dī -go gbenngdhö, kö ka -gen 'yii bho ka □wlöo 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö 'ka- □slöo Atanna -wu 'ka- ma, 'ö 'wo- pö -sü 'ka -a -bha -da -pē suu "pepe 'ö "kprung □taa yö -a □gban -dhe, 'ö mang Pödhö -me

'a- -yame do 'ka bha- 'gü, kö 'kii ka □taa zun- -go.

Saan" 'ö Pödhö -ya wo Klisi -bha yē -wōn 'gü -a -dhiang 'ö- zē

24 N □nii -yö -da siē □taamasü ya- 'gü sēē 'a- bho siē ka -wōn 'gü bha- -wōn 'gü. -A -gen -mü □dhe 'ma- kē "dhü kö Atanna -bha yē □nē a- kē siē. -A -kē "dhü -sü □bhlēē -yö 'kpii-. A- 'wōn -do □dhe 'ma saan" "dhü kö a -saan me "pepe 'wo Klisi -bha me 'ka 'ö 'wo □dhe- -dhü 'dhö bha □nē- -nu -wōn 'gü. Kö saan" 'ö- -dhe 'dhö- bha □dhe Yesu -bha me -nu -wa wo bha -nē mang -dī 'pö 'a n -bha wo siē bha.

25 Atanna -yö n -sü kö 'ö n -ya ö -kodhiöme □nē- 'ka ka kpö 'gü. Kē "dhü kö 'a ö -wu -ta "pu me "bhü- -nu -dhe kö -a -dhe 'bha 'ya 'dho 'to -bin 'gü. Yē bha □nē 'ö- do -sü 'ka n □kwεε- kö 'a- kē ka kpö 'gü.

26 -A -gen -mü □dhe 'wōn 'ö gun Atanna -zu "piö 'ö -bho 'ka yibha -yibha -yibha 'ka 'ö 'yii- -ta "pu 'nu me 'bha -dhe do bha □nē □yaa- -ta "pu 'me 'wo bo ö 'ka -a -nu -dhe "töng ya- 'gü bha.

27 -Yö -kē -zianwo -a -dhidhewōn 'ka kö 'ö 'wōn 'ö -bin -sü 'ka "dhü, 'ö- -bha -kē -sē -sü waa- □bhlēē -kē 'kpii- -sü -naa 'yaa 'dhö bha 'ö- -ta "pu 'me 'kaa Zuifö 'ka, 'ö 'kaa- do 'nu -blēsü bha me □gban ka -dhe. 'Wōn -sē 'ö ka -zu 'yaa gun- -kē ka -dhe -wōn -bha "kεε 'ö Atanna -ya -ta -pu ka □dhe "töng ya- 'gü bha yö -mü Klisi -bha nu -sü kö -yö -ya ka zuēpiüwōn □nē- 'ka. Yö □nē □ya kē "dhü 'yö 'ka dho- 'wōn do □dhe ka -dho medhe kē- "piö -dhekpao dhia" 'gü tean- 'ka.

28 'Wōn 'ö- -wōn 'gü 'yö 'yi Klisi -wōn -dhiang zē me □gban "pepe -dhe, 'yö 'yi -dhio do- -nu -ta 'do 'do 'ka, 'yö 'yi -ya mü 'zü 'yi- -nu □draan Atanna -wōn -bha 'wōndodhe 'ka -ko □gban -ko □gban suu 'gü bha 'yö bha. Kē "dhü kö me "pepe 'wo -kplü -sü 'ka Klisi -bha kö 'yi -wo -nu 'ka Atanna -kuu "dhiü kö □wa -kian -a -wōn 'gü.

29 Yē 'ö "dhü bha □nē 'a- kē siē faan 'kpii- 'ö Klisi -ya nu n -dhe bha- 'ka 'yö 'a- -ta -ko zē siē 'gügbudhe 'ö faan bha -ya nu n -dhe bha- 'ka.

2

1 Pë 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö "dhü bha- yö -mü □dhe -yö n "piü □dhe 'me 'wii "yan -kpan n wëédhe -bha do □dhe Kodhosö -me -nu ka 'dhö, "εεn □dhe Dhaodise -me -nu 'dhö bha, 'ka- 'wɔn do □dhe yë 'a- kē sië ka -wɔn 'gü bha -yö □dhe -gblü □në 'dhö n -bha.

2 A -gblü bha- -gɔn "dhü -bhea Atanna -dhe -sü 'ka kö ka □në ka -zu -yö -gban -ko □gban -ko □gban 'gü, kö ka "yan "dhiü- -nu "pυ "pεpεdhö, kö "sika 'bha -bha 'bha 'ya 'dho kē ka 'gü, kö Atanna -bha -bin 'gü -wɔn 'ö -kē Klisi -wɔn ('ö- 'gü 'dhö tii me 'bha -nu 'gü) bha- 'ka bha 'ka- 'gü ma 'kpakpadhö, kö ka -dhɔ ka 'ko kē, kö ka -ko 'to ka 'ko □kweng yi □gban 'ka.

3 -A -gen -mü □dhe "yaaki waa- -gleng -së -zë □gban "pεpε suu- -slɔɔ Klisi □në- 'gü.

4 'Wɔn -nu bha- pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- -gen -mü □dhe kö me 'bha 'ya 'dho nu 'ö "kpënn- -kē ka -gɔ "dhidhe "nεεnεdhe -bha.

5 -A -gen -mü □dhe 'kö □ya kē □dhe n □dede "yaandhe 'yii kē ka "piü mü "kεε a n -zu -gɔn 'ka -wɔn 'ka -kpeawo, a- 'wɔn -do □dhe ka "ta -ko -yö -së Atanna -bha zian -ta, ka -ko -yö ka 'ko □kweng, a- 'wɔn -do □dhe ka yun □ya "sε 'kun 'dhang -bho Klisi "dhiü -sü 'gü. -A kē 'ka- wo "dhü bha- "yɔn -yö n -zu □dedewo.

Klisi -bha kwa -bho -kpla 'gü -ko -dhi- ang 'ö Pɔdhö -ya zë

6 □Dhe 'ö "dhü, □dhe 'ö -kē □dhe 'ka "wɪ Klisi -bha -kē ka -bha Atanna, ka Dεme 'ka -wɔn -bha bha, -a -dhea -bha □dhe 'ka yö □në- 'gü -ta 'sü kö ka -ko -ya □kweng.

7 Kö ka yun -yö "sε 'kun, kö 'ka do gbenngdhö -zu -yö -a -dhe -sü 'gü 'wɔn "pεpε 'wo ka □draan- -bha kö 'ka kē- -bha 'ka bha- -kun "gbu- -sü 'gü, kö 'ka Atanna nuε" bho yi □gban 'ka kö 'ka- 'badhika -ya -ta.

8 □Ya 'go yö -zë 'gü, -ka kē ka 'suan- 'ka kö me 'bha -ko 'ya 'dho □mɔɔ ka -bha 'ö "kpënn- -kē ka -gɔ 'wɔn -zunkodhiü kē -ko 'ö go me "bhu- 'gü 'ö- zü -gban 'gü 'yaa 'dhö bha- 'ka 'ö 'ka -kan Atanna -bha. -A -gen -mü □dhe 'wɔn -nu 'wo- pö "dhü bha -wo -gban "kpong □taa -wɔn -nu □në-

-bha, -a 'bha 'yii 'go Klisi "piü, 'sa 'wɔn 'dhe 'kö -kē me "bhu- -dɪ -zɔgɔngüwɔn 'ka, -a 'bha -zundhiü -bhlɔɔ 'yaa 'dhö.

9 Klisi bha □në Atanna "yaandhe □dede 'ö mebhüdhe kwi -da 'ö -bha -a 'ka.

10 Yö 'ö bha □në 'ka pë □gban "pεpε □slɔɔ- "dhiü 'yö- "piü 'yaa 'to. -A -gen -mü □dhe yö □në Atanna -ya -ya "yina suu □gban waa- -ko -ziö me "bhu- -gɔ -pë □gban "pεpε suu -gɔ "dhiü.

11 □Ya 'go yö -zë 'gü, ka -bha -bo Klisi 'ka -sü bha □në ka go 'gbannë □dede 'gü. 'Ö Zuifö -nu -gɔ "sε 'gü, 'me □ya 'go 'gbannë 'gü kö me □gban □waa- 'wɔn do □dhe □ya bo Atanna 'ka. "Kεε -a -nu -bha -bo Atanna 'ka -ko 'ö "dhü bha -wa -kē wo -ko 'ka. Ka -bha 'kö bha 'yaa □dhe -a -nu -bha 'dhö, ka -bha 'kö bha Klisi □në- -kē 'yö 'ka ka bo -tosea kē -ko yaya -nu bha- 'ka, 'yö ka kwi bho 'wɔn yaa kē -sü -gɔ □dhuëngdhe 'gü.

12 Pë 'ö- -kē "dhü bha yö -mü □dhe: Ka -bo Yesu 'ka -zu 'wo- bho bha □wa ka 'ma 'yi □wlöö, kö □ya kē □dhe kaa- Klisi -nu 'ka ga ka "kwëe □wa ka bun bho, ka -go 'yi □wlöö -sü bha kö kaa- Klisi -nu 'ka -bö, kö faan 'ö Atanna -ya -da 'gü 'ö go- 'ka □geebɔɔ 'ö -bö bha □ya -da 'pö ka 'gü, 'dhang 'ka- bho- "dhiü bha- -wɔn 'gü 'yö 'ka -tosea suu -dee -kē.

13 Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'me 'ka kē 'nu Atanna -gɔ □dhe me □gee 'dhö □dhe 'ö -kē □dhe 'kaa 'go 'gbannë 'gü ka kwi -bha □dhe Zuifö -nu 'dhö, waa- ka kēwɔn yaa -nu -wɔn 'gü bha, 'yö □ya kaa- Klisi -nu ka bho ga 'gü -gasite 'ö- -kē kwa -dhe 'ö kwa kē -song yaa -nu □gban "pεpε -mawɔn 'to bha- -wɔn 'gü bha.

14 "Wɪ 'ö Atanna -ya wo- -bha kö -wo Yesu do "dhü -bha bha □në 'ö zë- -wɔn -dhe 'yö kwa -zë za 'ka -wɔ 'ö gun -ben zë -sü 'ka -a -gɔ 'sëedhe 'gü 'ö- -bha 'tɔng- yöö kwa 'kun 'nu- -wɔn 'gü, -a -bha zadɔyi 'ka bha 'yö □yaa- □gban bho- -bha, 'yö □ya kē kwa -mawɔn 'to -ko 'ka, -a -gen -mü □dhe -ya yö □në- □gban -kwεε dhu Yesu -ta 'yö do- 'ka "dhü -bha bha.

15 "Wɪ 'ö Atanna -ya wo- -bha kö Klisi -yö ga "dhü -bha "dhü bha □në -kē "yina yaa "pεpε 'ö "sɪ 'dhö- -nu -dhe waa- -ziö me -gɔ -pë □gban "pεpε suu 'kpeebhodhe

'ka 'yö kpaɔ -pe 'ka- -nu -bha. -Ya -zɔn ('kpungtaapë "pepe ɔgban -dhe) "töng bha- ɔnë- 'gü ɔdhe ö -kɔ ɔya ziö- -nu -gɔ, ɔdhe 'tɔbhɔdhe -yö ö -gɔ 'ö -ziö pë "pepe bha- ɔgban -bha -ta.

16 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho "wɪ- -bha 'ö me 'bha -ya pö 'wɔn -nu 'ö -gban -bhöpë -nu waa- müpë -nu -wɔn -bha bha- wɔn 'gü ka -bha ɔdhe: «-Yö -kë mü ɔdhe 'yö 'ka- -kë ɔni?» "εen: «'Yö 'kii- kë ɔni?» "εen 'wɔn -nu 'ö -gban troo kë -sü -nu oo, "su -dee -ta -gloo wo -sü -nu waa- Zuifö -nu -bha ɔglooyi -wɔn -nu -bha bha 'ka 'dho "wɪ- -bha 'ö me 'bha -ya pö ka -dhe ɔdhe: «-Yö -kë mü ɔdhe 'yö 'kaa- wo?» "εen: «'Yö 'kaa- -nu -ya ɔbhlëë 'gü?»

17 -A -gen -mü ɔdhe "kian 'kpɔ -sü bha -yö -gun 'wɔn 'ö Atanna yöö- kë ɔnë- "blɛen- 'ka, "kεε 'wɔn 'ö "dhü bha- tɛanwɔn ɔdede 'ö- 'gü yö -mü Klisi ɔnë- 'ka.

18 'Ka 'dho "wɪ- -bha 'ö 'ka ka -gɔ "gblëenu 'me 'ö- pö ö -dɪ -dhe ɔdhe ö Atanna -bha 'tɔng- -ya ɔbhlëë 'gü, ö "kian -nu bha- ɔgban -kun "εen 'ö Atanna -bha "kië -nu -dhökë, "εen ö "yan 'gü ɔya -da 'wɔn 'bha 'ka bha- -dhe 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü -kɔ ɔgban -kɔ ɔgban 'gü 'ö tée bho ka 'gü. -A -gen -mü ɔdhe 'me 'ö "dhü bha kö "kpungtaadhe ya- 'gü zuëga ɔnë -tun "gblöü-, yö ɔnë- -wɔn 'gü 'yö ö -dɪ sü 'kpii- "wlaa- 'gü "wεεwεε "dhü bha.

19 'Me 'ö "dhü bha 'yaa kë -kplü -sü 'ka Klisi 'ö ɔdhe Atanna -bha me ɔgban "pepe -gɔ 'dhö bha- -bha. Me suu 'ö "dhü bha kö -yö ö -dɪ -zian ɔnë- kë sië. -A -gen -mü ɔdhe Klisi -bha 'kɔdhigüme 'wo ɔdhe- dhü 'dhö, 'ö- -gɔ 'ka bha -yö -kpea ɔdhe -kɔ 'ö 'në -yö ɔkpea- 'ka bha ɔnë- 'dhö, -a -gen -mü ɔdhe 'në -fasa -nu waa- ɔmiëë -nu bha ɔnë 'wo- daɔ -nu -gban 'kwëë- 'yö 'ko kun glengdhö. "Gla -kɔ 'ö Atanna -ya -ya ö -bha me -nu -bha 'ka -yö -kë 'pö -kɔ do bha- ɔnë- 'gü 'yö -kë -a dhɔɔbhaa 'ka.

20 ɔYa kë ɔdhe kaa- Klisi -nu 'ka ga ka "kwëë ɔdedewo tɛan- 'ka 'wluu- "vlanvlan -nu 'ö "kpungtaame -nu -wa -ya bha- -gɔ, kö- -nu -zun ka "dhiü -gen 'yaa 'dhö 'wɔn -nu bha- 'gü kö 'ka -tosɛa kë 'zü -deewo ɔdhe 'me 'waa Atanna dɔ -a -nu 'dhö.

21 Kö -a -pö ka -dhe -gen 'yaa 'dhö 'zü ɔdhe 'bha 'dho 'pë bha- 'sü, 'bha 'dho- din ga, "εen 'bha 'dho zun- -bha!

22 -A -gen -mü ɔdhe 'tɔng- -nu 'wo "dhü bha me "bhɪ- -nu ɔnë 'wo- -ya "kεε Atanna -zë -yö pë -nu bha- -nu -da kö -wo kë kwa -bhöpë waa- kwa -mawɔn -kë 'ka -pë ɔnë- 'ka.

23 'Tɔng- -nu 'wo "dhü bha -yö "dhü tɛan- 'ka ɔdhe me 'dhö- -nu -ya sië ɔbhlëë 'gü -yö -kë me "bhɪ- -nu 'gü -së, 'ö me bho Atanna ɔbhlëëyame ɔdede -bha, 'ö me -yö me 'gü -siö me -yö me kwi -wëedhe bho, 'ö ɔya kë 'ö -kë ɔdhe -gleng -së 'dhö, "kεε 'sa kö- ɔtrɔɔn 'bha -bha 'bha 'yaa 'dhö. -Yö -kë me -dɪ këwɔn "dhia -ma me 'gü -sü ɔnë- 'ka "wεεwεε.

3

1 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ɔdhe 'ö -kë ɔdhe Atanna ɔya kaa- Klisi -nu ka bho ga 'gü bha, pë -nu 'wo Atanna "piü, -yɛa 'ö Klisi 'dhö -ya -sü 'ka- 'gü -a -kɔ -së 'gü dhang- 'gü bha- 'gü bha ɔnë -kaa -ta kɔɔ-.

2 A- -pö ka -dhe ɔdhe 'ka -ya pë -nu 'wo dhang- 'gü bha ɔnë- -nu zuën -ta kö 'ka ka kwaa- "kpungtaapë -nu bha- -wɔn -zü.

3 -A -gen -mü ɔdhe ka ɔdhe 'me 'ö ɔya ga ɔnë- 'dhö pë "pepe bha- -nu -gɔ. -Tosɛa -dee 'ö kaa- kë bha waa- Klisi -nu -wo -bin -sü 'ka Atanna ɔnë- 'gü.

4 Yi 'ö Klisi 'ö kaa- -tosɛa -dee 'ka bha 'ö dho -wo 'ka "yɛa-, 'yö kaa -dɪ 'pö 'ka -wo 'ka "yɛa- 'tɔbhɔdhe 'gü.

-Tosɛa zii 'ö -blɛsü waa- -dee 'ö Klisi 'gü -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

5 ɔDhe 'ö "dhü, 'wɔn yaa 'ö- kë -dhɔ -yö me -kë "kpungtaadhe ya- 'gü bha, -ka ka kwaa- ɔgban "pepe kë -sü -zü kö 'ka ka wë bɔ Atanna "piü. -Zua zë -sü oo, "yënnng dɔ waa- 'wɔn yaa kë -peng -dɔ me -zu -bha -sü -nu, me zuë" -bho 'wɔn yaa -bha -sü -nu waa- ɔnaɔ -dhɔ -bha me -kë "dhiü ziö 'ka -sü -nu 'ö ɔdhe 'pö ɔdhe ɔgebho -dhökë -sü 'dhö bha, -ka ka -dɪ 'kun- -gɔ -së.

6 -A -gen -mü ɔdhe 'wɔn suu -nu bha ɔnë- këwɔn 'yaa dhi Atanna -dhe 'yö- -wɔn 'gü 'yö dho 'wɔn wɔ gɔɔgbɪme -nu -ta.

7 'Sa "tüng 'ö 'wɔn yaa -kɔ -yö gun ziö -sü 'ka- 'ka kaa- -tosea -gɔ bha ka -gun 'ta -kɔ suu bha □në- kē siē 'pö.

8 "Κεε dɔ 'kwa- wo □taamasü -ya 'gü ya -ka ka bo 'wɔn suu bha- □gban "pepe kē -sü 'ka. Zuēdhüdhē oo, bhlɔɔ -ma mē 'gü -sü -nu waa- "gblüyaadhē -nu bha -ka ka kwaa- -zü. -Kaa kē -sē kö 'pē 'ö -gban "si bho -sü -bha, "εεν mē -dhiang yaa zē -sü -bha kö 'ya 'dho -wo ka 'dhi -ta mē 'bha -dhe tongtongdhö.

9 □Dhe 'ö -kē □dhe -tosea kē -kɔ zii 'ka gun- 'gü -blæesü 'ö □ya gun □ya kē ka 'tuü- 'ka bha 'ka ka bo- 'ka bha, 'ka 'dho- pö 'ka □sua kē ka 'ko -nu -dhe 'zü (kē "dhü kö 'ka bhɔ Atanna -bha).

10 -A -gen -mü □dhe -tosea -dee 'dhe 'ka -da 'gü bha -yö mē "gla □në- wo -kpeawo 'ö dho- 'ka "dhiü 'wɔndɔdhe 'gü, □dhe -kɔ 'ö Atanna 'ö kwa -da bha 'ö- 'ka bha- 'dhö.

11 -Ya kē "dhü kö 'mē 'kö □wa bɔ Klisi 'ka, kö- -nu □gban "pepe □wa kē mē suu do □në- 'ka, kö yö □në- -nu □gban "pepe 'gü, 'ö- -nu -bha 'wɔn □gban -wɔn □gban 'ka. Kö -a pö -sü 'ö □dhe Zuifö -mü n 'ka, "εεν ma -zē 'maa Zuifö 'ka, "εεν yi -zē yi -go 'gbannē 'gü "κεε 'mē 'kö 'wo ya -wo -kplēē 'ka, "εεν 'zü 'mē 'wo ya -wɔbhlaame -nu -mü, yi -zē yi "yan "dhiü □ya "pu, -εε 'zü 'wɔɔ- -mü yi -zē yi 'ka, 'yö 'mē 'kö 'wo ya 'wo □dhuäng 'ka bha kö- 'bhaa 'dhö 'zü. -A -gen -mü □dhe kö Klisi □në □ya 'to 'wɔn bha- □gban -gɔ 'ka mē □gban 'gü.

12 -A -kē "dhü -sü 'gü n dheebhang -nu, -ka -tosea kē □taamasü ya- 'gü □dhe 'mē -nu -dho -yö Atanna -kē, 'ö □yaa- -nu "zu 'ö □wa kē "slüöslü, 'ö □yaa- -nu 'sü □yaa- -nu -ya -dɪ -ta -a 'dhö. Kö mē "bhü- -nu -wēē -yö ka kē □dedewo, kö 'ka "klɔ -yö dhi, kö 'ka ka -gɔ 'dho "sia- mē □gban "pepe -dhe, kö 'ka kē dhongdhongsü, "κεε kö ka zuē" -yö kē -sēa.

13 Ka □song -yö 'kun bho 'koo. □Ya kē □dhe mē 'bha -siödhewɔn □ya kē 'ö "tæado "piü, -ka ka 'ko -nu -mawɔn 'to ka 'ko □zinng 'gü. -Ka ka 'ko -nu -mawɔn 'to □dhe -kɔ do 'ö kwa Dēme -yö ka -mawɔn to- 'ka bha- 'dhö.

14 "Κεε 'wɔn "pepe bha- □gban -gɔ 'ö 'dhö, yö -mü -dho □në- 'ka. Ka -dho -yö ka 'ko kē, -a -gen -mü □dhe -dho bha □në

□ya kē ka □zinng 'gü, 'yö ka -kɔ dho kē 'wɔn do -bha, 'yö ka -wɔ -yö -kē do, 'yö 'ka -kē mē do 'ka.

15 Atanna -yö ka -dhe kö zuēwaanüsü □në -yö kē ka -gɔ, kö 'ka kē mē do 'ka, zuēyagblüü- 'ö "dhü 'ö go Klisi "piü bha -yö ka pa. 'Wɔn -yö 'to ka "yaan kö 'ka Atanna nuē" bho- -wɔn 'gü -kpeawo.

16 -A -dhe a -bha □dhe Klisi -wɔ bha -yö kē ka "tuüdhö yi □gban "pepe 'ka, kö yö □në -yö kē kaa- 'wɔn □gban "pepe zü -gban 'gü 'ka, kö 'ka ka 'ko -nu □klang kē- 'ka, kö 'ka -dhio dɔ- 'ka ka 'ko -nu -ta 'wɔndɔdhe 'ö- nu ka -dhe bha- 'ka, kö 'ka Atanna 'to bhɔ -tan -nu bho ka -sɔbhεε 'ka -a nuē" bho -sü 'ka, kö 'ka "gbaɔ bho- -zü, kö "tan -dee 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü dho "yi dɔ- 'ka ka -bean bha 'ka- bho ka faan □gban 'ka.

17 'Wɔn "bu 'wɔn 'ö 'ka dho- kē, "εεν 'ö 'ka dho- pö, -kaa kē kwa Dēme Yesu 'to bhɔ -dho -dhe kö 'ka bɔ kwa Dēme bha □në- -ta kö 'ka kwa Dē Atanna nuē" bho 'wɔn -sē "pepe 'ö- kē ka -dhe bha- -wɔn 'gü.

-Kē 'ko "piü -kɔ -sē 'ö Atanna -bha zian -ta dhe waa- gɔn waa- gwēzē -nu -a -nu -gɔ -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zē

18 Dhong -nu 'ö 'ka gwaan- -bha, -ka ka -gɔ 'waanu kaa- gɔɔn- -nu -dhe. -A -gen -mü □dhe dhong -nu 'dhe 'kö □wa bɔ kwa Dēme 'ka, -a -dhe a -bha □dhe -wo -tosea kē -kɔ bha □në- 'gü.

19 Gɔɔn- -nu kaa -dɪ 'pö, kaa- dhong -nu -dho -yö ka kē, 'ka 'dho □gbaɔn- -nu -ta 'ö -tosea din -yö -siö -nu 'gü.

20 'Nē -nu, -ka ka 'kpɔmε -nu -wɔ ma -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü, 'mē 'ö 'bha -kplü kwa Dēme -bha 'bha- kē -kɔ bha □në- 'gü 'yö -dhi Atanna -dhe.

21 'Nēdē -nu, 'ka 'dho 'wɔn din -siö kaa- 'nē -nu 'gü 'ö- -nu 'gü -yö ga ka -wɔn 'ka 'ö -tosea din -yö -siö -nu 'gü.

22 □Dhuäng -nu, -ka ka dēme -nu 'wo "kpung □taa yö bha- -nu -wɔ ma -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü. 'Ka- kē siē "dhü, -kaa kē "gblüüdhē "puu -ta, -ka zē kwa Dēme -wɔn □në- -dhe kö 'ka- kē "dhü, kö 'ka 'dho zē ka -dho -bha mēbhüdhe kē -sü -zē -dhe 'ö 'ka- -kē -a -nu "yandhiü □naa doseng.

23 'Wɔn "bu 'wɔn 'ö 'ka- pö 'ka- kē, -kaa kē ka zuē" "puu 'ka ka faan □gban 'ka

□dhe 'pë 'kii- kë me "bhü- -zë -dhe 'ö 'ka- kë kwa Dëme □në- -dhe -a 'dhö.

24 -Ka 'dhang bho- "dhiü □dhe ka Dëme □dede 'ö 'dhö 'ö 'ka 'wön -nu bha- kë sië- -dhe bha yö -mü Klisi □në- 'ka. □Dhe ka □tröön □dede 'ö 'dhö yö -mü -dhekpao dhia" saan 'ö Atanna -ya -ya -bö 'ö 'ka -me -nu -gö bha □në- 'ka.

25 -A -gen -mü □dhe 'wön □gban "pepe □tröön- -dhö. Me "ub me 'ö □ya 'wön yaa kë, -a □tröön 'ö □möö- -bha Atanna -dho nu- -dhe, -a -gen -mü □dhe 'yaa bö me 'bha 'ka □flü -wön 'gü.

4

1 -Göme -nu, kaa -dü 'pö -a -naa kë ka "yaan □dhe ka -göme -mü Atanna 'ka 'pö dhang- 'gü, kö 'ka kaa- □dhuëngzë -nu 'kun -së, kö 'wön 'ö -kë me 'ka 'wön 'ka □në- 'ka -kë- -nu 'ka.

2 Ka 'gü 'ya 'dho ga -bhea Atanna -dhe -sü 'ka, -ka -ya ka "yaan -a kë "dhü -sü 'gü yi □gban "pepe 'ka kö ka- nuë" bho sië -kpeawo.

3 'Ka bhea" sië "dhü, -ka bhea" 'pö yi -wön 'gü kö -yö zian bho yi -gö kö 'yi- -wu "dhiü -loo me -nu -bha -dhe yö, kö Klisi -wön 'ö -bin -sü 'ka me "bhü- -nu -gö 'ö 'waa- dö bha 'a- -ta "pu- -nu -dhe 'kpakpadhö, -a -gen -mü □dhe a -kaso 'gü yö □në- -wön 'gü ya,

4 "këë kö 'ma- pö, kö 'a- pö "pëpedhö, kö "yi 'ya 'dho kë- "piü, "këë kö -yö kë □dhe -kö 'ö- -dhe 'dhö- -bha □dhe 'a- kë- 'ka □në- 'dhö, -a -gen -mü □dhe -a "kplëng □në Atanna -ya bho n -bha.

5 -Ka -tosea kë □kpaodhe -bha 'me 'waa 'dhang bho Yesu -wön "dhiü- -nu "piü (kö ka "klü- dhi- -nu -bha), këng- -nu 'ka kë -dhe do 'gü, -ka Klisi -wön -dhiang zë- -nu -dhe -kpeawo, -a -gen -mü □dhe "töng □në ziö sië bha.

6 Ka -wu -yö kë "nëëëë yi □gban "pepe 'ka kö me "ub me 'ö □yaa- ma, kö- din- 'to- me "tuü, kö 'ka me 'ö "dhü -a -bha dhiang -yö bö -kö möö- kö 'ka- bö- 'ka- -me -gö.

-We -nu 'ka -naö 'ö Pödhö -ya bö Kodhösö -me -nu -dhe

7 Kwa dheebhang dhöobhaa -sü Tisikö 'ö bho 'ö -wu -bha, 'ö kwa Dëme -ya -ya 'ö -kö "dhiü 'pö, 'ö yëng- 'yi- -bha yë kë sië bha

-yö nu sië ka -dhe 'gü, yö □në dho 'wön 'ö n -bha -a pö ka -dhe 'kpakpadhö.

8 -A "dhiü □në 'a- □wülü- -bha 'yö 'a- bö. Kë "dhü kö 'wön 'ö yi -bha 'ka- dö, "këë kö -yö ka faan dö 'pö.

9 A waa- Onezimö 'ö kë kwa dheebhang dhöobhaasü 'ö bho 'pö 'ö -wu -bha, 'ö -kë Kodhösö mi 'ka 'pö □dhe ka 'dhö bha □në- -nu bö. Wo □në 'wo dho 'wön "pepe 'ö yi -bha -a -gen dö ka -dhe "pëpedhö -së 'ka.

10 Adhitakö 'ö -kaso 'gü 'pö n "piü yö bha □ya ka □tua bho, Makö 'ö -kë Banabasö dë dheebhang bha 'në 'ka bha, □ya ka □tua bho 'gbe. Makö bha □në 'a- nu -wön to "dhiü 'a- pö ka -dhe bha, □ya nu yi 'ö- 'ka kö -yö □loo mü, -kaa -dhëng 'kun -së 'ka.

11 Yesu 'wo- 'to -ya -ta -dhe Zutusö bha, □ya ka □tua bho 'pö. Zuifö -nu 'ö □wa 'dhang bho Yesu -wön "dhiü -a me -yaaga bha □në 'wo n -ta 'kun sië Atanna -bha yë kë -sü -bha (kë "dhü kö me -dee 'bha -nu -wo -da -a -bha -gblüdedhe bha- 'gü). Wo □në 'wo n faan dö □dedewo Atanna -bha yë bha- kë -sü -bha.

12 Epaflasö 'ö -kë 'pö ka 'gü 'në 'ka bha, □ya ka □tua bho 'gbe. Yesu Klisi -bha gwëëmi □dede -mü. -A 'gü 'yaa ga -bhea ka -wön 'gü -sü 'ka, -yö -bhea Atanna -dhe 'ö faan □gban "pepe 'ka ka -wön 'gü, kë "dhü kö ka yun -yö "se 'kun -a -bha zian -ta, kö 'ka -kian -a -wön 'gü -kö □gban -kö □gban suu 'gü, kö 'ka- dhöobhaawön □në- kë.

13 A -möö -bha 'a- pö ka -dhe □sü □dede -ta □dhe: Epaflasö bha -yö sëë bho sië 'me 'ka bha oo, 'me 'wo Dhaodise oo, 'me 'wo Edhapodhi ka -wön 'gü □dedewo, -a -gen -mü □dhe ma -zë n "yan -ya -dhe 'gü.

14 Kwaa- -dhotröögön dhöobhaasü Dhukö waa- Demasö □wa ka □tua bho 'gbe.

15 -Ka yii- □tuabhonaö dö 'pö kwa dheebhang -nu 'wo Dhaodise -pö 'gü -a -nu -gö. Kö 'ka Nifasö 'ö mü bha- □tua bho n -dhe, kö 'ka- pö Atanna -bha 'kodhigüme -nu 'wo □loo sië wo 'ko -ta -a -gö 'köödhö bha- -nu -dhe 'ma- -nu □gban "pepe □tua bho 'gbe.

16 □Ya kë □dhe 'sëedhe ya 'ka- □slöö, 'ka ka bo- -wu pö -sü 'ka, -kaa bö Atanna -bha 'kodhigüme -nu 'wo Dhaodise -nu -dhe 'pö

kö -wa -wu pö, kö- 'dhe 'a- bɔ- -nu -dhe 'pö
'ö dho 'go mü 'ö nu ka -dhe bha 'ka- -wu
pö 'pö.

¹⁷ □Ya 'go mü -kaa pö 'pö Asipö -dhe
□dhe -yö yë 'ö kwa Dëmε -ya nu- -dhe bha-
'kun "gbu- -ko □gban -ko □gban 'gü kö -ya
kë ö kë -ko -ta.

¹⁸ □Tuabhonaɔ ya mang □dede □në 'a yö
-zë -ben zë. Ka -zu 'ya 'dho bho n -kë -kaso
'gü -won 'ka. Atanna -yö -gasite kë ka -dhe
-kpεawo.

**'Sëedhε -blεεsü 'ö Pɔdhö
-ya bɔ
Atanna -bha 'kɔdhigümε
-nu 'wo
1 Tesadhonikö
-pö 'gü -a -nu -dhε**

□Tuabhonaɔ

¹ 'Mε 'ka Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu 'ka Tesadhonikö -pö 'gü, 'ö 'ka kwa Dε bha waa- kwa Dεmε Yesu Klisi -bha zian -ta, mang Pɔdhö -mε 'dhö, Sidhiven 'dhö, Timote 'dhö, yi □nē 'yi 'sëedhε ya- bɔ ka -dhε. Yi -bhea -dhε kö -yö ka gba ö -bha -gasite waa- zuëwaanüsü 'ka.

² 'Yi bhea" sië Atanna -dhε, yi -zv 'yaa bho ka 'ka tongtongdhö. Yi- nuε" -bho ka -wɔn 'gü yi □gban "pepe 'ka.

³ 'Dhang -bho "dhiü -sü 'ö ka -gɔ 'ö 'ka- 'gü -yē kē siē -dhε -kpeawo bha yi -zv 'yaa bho- 'ka. Yi- 'wɔn -dɔ □dhε Atanna -dhö -yö ka -kē -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü, yö □nē- wɔn 'gü, 'yö 'ka sëë bho siē- -dhε "dhü bha, yi- 'wɔn -dɔ kwa Dε Atanna wëedhö □dhε kwa Dεmε Yesu Klisi -dhö -yö ka -kē "pepe dhö 'pö, □dhε ka "yan -ya nu -sü -gɔ 'kpakpadhö. Yö □nē- wɔn 'gü, 'yö yi -zv 'yaa bho ka -wɔn 'ka, 'yö 'yi Atanna nuε" bho ka -wɔn 'gü -kpeawo.

⁴ Yi 'dhang -bho "dhiü, yi dheebhang -nu, □dhε Atanna yöö □dede □nē ka -dhö -ya -kē 'yö ka sü 'ö ka -ya ö -bha -ya 'gü.

⁵ -A 'klɔɔ- mü □dhε -a -bha 'wɔn -taɔng -sē 'yi- pö ka -dhε bha 'yii- pö yi "dhi "wεεwεε. "Kεε -a -bha 'Nii- □dede -yö yi -ta -kun, 'ö 'yi- dhiang zē ka -dhε faan 'ö go Atanna yöö □dede -a 'gü bha- 'ka, kö yi 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö 'pö □dhε 'wɔn 'yi- pö sië ka -dhε bha 'yaa □sua 'ka. Gun 'yi- wo ka kpö 'gü mü bha, -tosea kē -kɔ 'yi- -kē 'ka, kē "dhü kö- □trɔɔn 'yö kē ka -bha kaa □dede ka- -dɔ.

⁶ Yö □nē- wɔn 'gü, 'yö "ta -kɔ 'ka- -dhε yö yi -gɔ, 'ö kwa Dεmε "ta -kɔ 'ka bha, 'yö 'ka- wo sië bha. Yö □nē- wɔn 'gü 'zü, 'yö ka -bha 'dhang -bho Atanna -wu "dhiü -sü kö -wo ka -wëë -kē "dhiü bho sië bha- □gban waa- -bha -bha, 'yö 'ka- -wu

kun □niidadhe □dede 'ö go -a -bha 'Nii- "slüöslü 'gü -a 'ka.

⁷ Yö □nē- wɔn 'gü 'pö, 'yö mε "pepe 'wo 'dhang -bho kwa Dεmε "dhiü -mε 'ka □dεε ka -bha Maseduanö -sε bha waa- Akai -sε -nu 'gü, 'wo ka □nē ka -gen -ga sië, 'yö 'wo "ta -kɔ sü ka -bha -bha bha.

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhε kwa Dεmε -bha naɔ -sē bha 'mε 'ka bha □nē 'ka- sa, 'yö Maseduanö -mε -nu -wa □slɔɔ waa- Akai -mε -nu 'dhö, "kεε 'yii 'to -zian wo- 'dhε 'kö bha yöö do- bha. Ka -bha 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü □dede bha □nē- taɔng -yö □mɔɔ -dhε □gban "pepe 'gü, 'yö- dhiang zē -kɔ 'bha -zian 'yaa 'dhö yi -gɔ 'zü.

⁹⁻¹⁰ -A -gen -mü □dhε -kɔ -ya yi -dheng -bha -kɔ 'ka- -ya 'ka kö 'ya nu ka -gɔ "sε 'gü mü bha waa- -kɔ 'ka 'dhang bho- 'ka Atanna "dhiü, 'ö 'ka ka □taa zun- 'ka -dhökëpë □gban "pepe suu -gɔ 'ö 'ka Atanna "yaandhe □dede 'ö- wɔn 'yaa □sua 'ka -a -dhökë, -kɔ 'ka -ya -sü 'ka- 'ka -a Gbö 'ö- bho ga 'gü, 'ö □ya 'dho dhang- 'gü 'ö nu sië, Yesu 'ö kwa dha- -bha -mawɔnsiödhe 'ö nu sië -dhekpao dhia" 'gü -a -gɔ bha- nu -sü -gɔ □niida 'ka bha mε □gban "pepe -wa -dhiang -zē.

2

***Dhiang zē -kɔ -blεεsü 'ö Pɔdhö -ya -kē
Tesadhonikö -pö 'gü -a -dhiang 'ö- zē***

¹ N dheebhang -nu, kaa □dede ka- 'wɔn -dɔ □dhε nu 'yi- wo ka -gɔ 'plöö mü bha, 'yii kē 'wɔn 'gü "klung 'ka.

² 'Ö gun kö yi -tun Fidhipö -pö 'gü kö 'yii □loo □kö ka -gɔ mü, -wo kē -gbaɔn yi ta 'ö 'wo yi -wëë -kē "dhiü □gban "pepe suu wo, "kεε yö -zē □gban 'gü, Atanna 'yi- -bha zian -ta bha -yö kē yi -zv -gban 'ö 'yi nu- -bha naɔ -sē bha- dɔ ka -gɔ, "kεε 'sa kö yi -gblü bha- 'gü "dhü ka -gɔ mü 'pö.

³ -A -gen -mü □dhε dhiang 'yi nu- zē ka -dhε bha tean- -dhiang -mü. 'Yii- -zē ka -dhε zian -dheng ka -gɔ -dhö -bha, "εεn "bhluubhludhε 'yaa gun yi -kɔ "piü, kö yöö 'to mε -zian kē -sü □nē- -bha. 'Yii- -dhε mɔɔ- kö 'yi sεε" 'kpɔ ka -dhε "yigblü -ta.

⁴ "Kεε 'wɔn "pepe 'yi- dhiang zē bha, 'wɔn 'ö -dhi Atanna yöö □dede □nē- -dhε yö -mü. -A -gen -mü □dhε -yö -dhi yöö

□dede bha □nē- -dhe, 'yö- do yi -ko 'ka kö 'yi- pö me "bhü- -nu -dhe. Yö □nē- -wön 'gü, 'yö 'yi- -dhiang zē siē, 'yö 'yaa- zē -kodo "piü 'ka, -a -gen -mü □dhe 'yii- zē kö yi "dhia -yö 'ma me "bhü- -nu -zē 'gü, "kēē yi -zē kö yi "dhia- ma Atanna □nē- 'gü. -A -gen -mü □dhe yö □nē -dhe -yö yi zuē" "piü.

⁵ Kaa □dede ka- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe nu 'yi- wo mü bha 'yii "kpenng- -kē me -go -dhiang zē me 'bha -dhe, "ēēn yi -nu mü -sü -gen 'yii -gban □nao moo- -sü -bha, Atanna □nē yi "sēē 'ka.

⁶ 'Yii- -dhe moo- kö -yö -kē ka 'ka oo, "ēēn -yö -kē me "wēē 'bha -zian □nē- 'ka oo, kö -yö "dhe -ya yi -ta, "kēē 'sa kö yi -moo -bha 'nu 'yi medhe -faan -wo ka -ta kö 'ka yi □bhlēē -ya; -a -gen -mü □dhe Klisi -bha bōme -mü yi 'ka.

⁷ "Kēē yö □nē □gban 'gü, 'yii "wü- -bha kö 'yi- kē "dhü. Yi -zön ka -dhe 'ö 'yi -tosea -kē ka "piü "yēdhö □dhe -ko 'ö 'nē "blē -dee dhe -yö -kē 'ka ö -bha 'nē "piü bha- 'dhö.

⁸ Ka -dho -bha yi kē -ko yaa 'gü yaa bha- -wön 'gü, 'yii kē yi "piü □dhe nao -sē 'ö go Atanna "piü bha 'yi yöö do- pö ka -dhe, "kēē 'ya- -wu bha- pö ka -dhe 'yi yi -dū -bha -tosea -nu □gban "kplēng -bho ka -dhe, ka -wön 'ö -kē yi -go "gbü- 'ö -ziö -naa 'gü bha- -wön 'gü.

⁹ N dheebhang -nu, kaa □dede ka- 'wön -do □dhe gun 'yi- wo ka "piü mü bha yi yii- -kodhiü -yē -nu -kē 'ö 'yi yi -mawön -kē 'gü, 'ö 'yi sēē bho "binma -dhekpao, kē "dhü kö 'ya 'dho kē □kwēē- 'gbiin- 'ka me 'bha ka -ta. Atanna -wu □nē 'yi- pö ka -dhe doseng.

¹⁰ Atanna -yö yi "sēē- 'ka, 'ö kaa □dede 'ka yi "sēē- 'ka 'pö □dhe me "pepe 'ka 'dhang -bho "dhiü -me 'ka Tesadhonikö -pö 'gü, yi -tosea -kē ka "piü "puu 'ka -a dhoobhaa 'ka, 'ö me 'bha 'yii □song yö yi -bha.

¹¹ Ka- 'wön -do 'pö □dhe gun 'yi- wo mü bha yi ka -wön -kun 'do 'do 'ka 'ö 'yi -kē ka -go □dhe -ko 'ö 'nē dē -yö -kē 'ka 'nē -go -a 'dhö.

¹² 'Ö 'yi ka faan do, 'ö 'yi kpa ka -zu -ta, 'ö 'yi -dhio do ka -ta glöglödhö kē "dhü kö ka 'ta -ko -yö dhi Atanna -dhe; -a -gen -mü □dhe yö 'ö bha □nē ka -dhe siē -tosea -kē

'tobhodhe 'gü -sü 'ka ö -go -gblüeddhēpö 'gü.

¹³ Yö □nē- -wön 'gü 'yö yi 'gü 'yaa ga- nuē" bho -sü 'ka, -a -gen -mü □dhe -a -wu 'yi- pö ka -dhe 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü bha, 'kii- -ga □dhe me "bhü- -nu 'gü -dhiang 'wo- zē □kpaodhe -bha "wēēwēē -a 'dhö, "kēē ka- -sü □dhe -ko 'ö- 'ka □dedewo tean- 'ka Atanna -wu 'ka bha □nē- 'dhö. Yö □nē- -wön 'gü 'yö yē kē siē ka 'gü, 'yö □ya 'me 'ka 'dhang bho -a "dhiü ka 'gla □dēē bha.

¹⁴ -A -gen -mü □dhe ka 'ö 'ka bha, n dheebhang -nu, ka □dhe Atanna -bha 'kodhigüme -nu 'ö □wa bō Yesu Klisi 'ka, 'wo Zude -se 'gü bha □nē- -nu 'dhö □dēē. -A -gen -mü □dhe 'wön do 'ö- -nu dheebhang Zuifö -nu 'wo- -wo -nu -ta Atanna -wu -wön 'gü bha □nē ka -go "següme -nu 'wo- -wo 'pö ka -ta.

¹⁵ 'Mē 'wo bha □nē 'wo kwa Dēme Yesu zē, wo □nē 'wo Atanna -wudhiüloomē -nu zē, 'wo □nē 'wo yi -wēē -kē "dhiü □gban "pepe suu wo. Wo -zē -wo me □gban "pepe □nē- 'yao- 'ka. Yö □nē- -wön 'gü 'yö- -nu -dho 'yaa Atanna kē.

¹⁶ Wo □nē 'wo zun -sü 'ka yi -go zian- 'Yaa- -nu "piü □dhe 'yi Atanna -wu pö 'me 'waa Zuifö 'ka- -nu -dhe kö -wo dha. -Wo woo 'wön yaa -ta □nē pa siē do Atanna wēēdhö 'wo dho- 'ka. "Kēē □ya ö bhlöo bho- -nu -go □gban wo □ya bo.

Pödhö -bha -fiē -dho Tesadhonikö -sü -bha -sü kö -yö Timote bō waa- yee kē -sü -dhiang 'ö- zē

¹⁷ Yi -zē yi -bha 'ka, n dheebhang -nu, kwa "yan -go 'kwēē- -yi 'yaa □dēē, 'kwaa -dhe do 'gü -a yi □ya □gwēē, "kēē ka -dho -zē -yö yi zuē" "piü -kpeawo. -A "sü □nē 'yaa yi -dhe, "kēē "yan -kpan ka -bha -dho "kakasü -yö yi -bha.

¹⁸ 'Ya- "slē moo- -ko □gban -ko □gban 'gü kö 'yi nu mü, "kēē mang Pödhö -me -zē -yö n "piü 'nu -zianwo □dhe 'a nu -ko do "ēēn □ple -zian kē 'nu -deewo ka "piü mü, "kēē yi -ko □nē 'yii □moo- -bha. -A -gen -mü □dhe Sotraan □ya zun yi -go zian-

¹⁹ "ēēn -yö ka 'gü □dhe yi -zu -yö -mē -wön "wēē 'bha □nē- 'gü, 'ö yi □nii -da -wön 'ka, "ēēn 'ö yi 'to bho -wön 'ka kwa

Dëmε Yesu nu -yi 'ka kö 'yii kë ka -zë ka 'ka?

²⁰ Ka □në 'ka yii- 'tobhodhe waa- yii- □niidadhe □gban 'ka.

3

¹ Yö □në- -wön 'gü 'yö □dhe 'yi- -ga □dhe 'ya- 'slë mɔɔ- 'ya □fië- -bha, "kεε 'ö ka -dho -kun yi -bha -sü "sı 'yaa yi -dhe 'zü, 'yö -dhi yi -dhe kö mε □plε 'yi 'to Atenö yö,

² kö 'yi kwa dheebhang Timote 'ö yeng- nu 'yi Atanna -bha yë bha- kë sië bha yö -zë bɔ, kö □ya nu kö -yö ka faan dɔ, kö ka 'gü 'ya 'dho ga -zv -yö Atanna -dhe -sü 'ka. -A -gen -mü □dhe yi 'dhang bho- "dhiü □dhe Atanna □në- -ya kö -yö kwa Dëmε Klisi -bha naɔ -së bha- dɔ.

³ Yi- -bɔ "dhü kë "dhü kö -din yën 'ya 'dho 'ma ka -bha saan" 'kwa- wo sië Atanna -wɔ -wön 'gü bha- -wön 'gü. -A -gen -mü □dhe -a 'wön- kaa □dede ka "yaan □dhe saan" 'dhe 'kö bha 'yaa 'kpɔ 'dhang -bho -a "dhiü -mε 'bha 'ka tongtongdhö.

⁴ Ka- 'wön -dɔ □dhe "tüng 'yi gun- 'ka ka "piü mü bha, 'yii 'wön bha- 'bha -bin ka -gɔ. 'Yi- -to "dhiü 'yi- pö ka -dhe □dhe 'wön- -dho □gbaɔn kwa -ta, 'ö 'kwa sëë bho □dhe -kɔ □dede 'ö kë sië- 'ka bha- 'dhö.

⁵ 'Wön 'ö- -wön 'gü, 'yö n -zv -yö dun 'yö 'a Timote bɔ kö -yö nu -wo ka -bha kö -naa 'ö ka -bha -zv -yö Atanna -dhe -sü 'dhö- -ta 'a- dɔ bha 'yö bha. -A -gen -mü □dhe kë "dhü 'ö Sotraan -yö "kpënn- -kë ka -gɔ 'ö ka -pö, 'ö yë "sinma 'yi- -kë ka -gɔ mü bha 'ö -kë saan" -sü "fië 'ka 'ö- □trɔɔn 'yaa kë.

⁶ "Kεε □dhe 'ö Timote □ya 'go mü □ya nu □ya □loo yö, 'ö □ya ka -dhiang zë yi -dhe, 'ö 'wön 'ö -gban ka -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü waa- -dho 'ö ka 'gü -bha bha □ya ziö- yi -dhe -a -gen 'gü, 'ö □yaa- pö 'zü yi -dhe □dhe kaa -dɔ 'pö yi -dho □ya ka 'kun □dhe -kɔ 'ö ka -dho -yö yi kun- 'ka -a 'dhö, 'yö yi zuë" -yö 'waanu.

⁷ Ka -bha -zv -yö Atanna -dhe -sü bha □në- -wön 'gü, n dheebhang -nu, 'yö sëëbhodhe -nu 'ö yi -bha waa- zuëdhiötε -nu 'ö yi -bha -a □gbaan 'gla yi -gɔ

□niidadhe 'gü, 'yö yi faan □në dɔ sië □taamasü ya- 'gü dɔ 'ö dho- 'ka.

⁸ -A -gen -mü □dhe -a ma 'yi- wo □dhe ka -kplü -sü 'ka kwa Dëmε bha- -bha kpënnkpënnghö bha □ya yi gba faan -dee 'ka, 'ya kë □dhe "yua -kɔ □ya gun □ya ziö 'mε 'ö- -gɔ "kεε 'ö □ya dha- -gɔ -a 'dhö.

⁹ 'Ya yi -zv 'gɔn, Atanna nuε" bho -kɔ -zian 'yi dho- bho- 'ka ka -wön 'gü kö -yö yi -zv 'kun 'yaa -kɔ yö 'zü. -A -gen -mü □dhe yi zuë" □nii 'ö -da sië ka -taɔng 'yi- ma bha- -wön 'gü kwa -bha Atanna bha- wëëdhö bha, -a -dhiang zë -kɔ -zian 'yaa yi "yaan.

¹⁰ 'Ya "wlü 'yënn- 'gü "εεn gbeng 'gü, "tüng "bɔ "tüng 'ö 'yi bhεa" -zë wo sië- 'ka Atanna -dhe, yi yi -kɔ "puu -kpɔ -dhe, 'ö yi □nëng 'gü dɔɔndɔɔndhö kö -yö zian "pɔ yi -gɔ kö 'yi nu 'yi yi "yan -kpan ka -bha, 'ö 'yi □bhεa- -dhe kö -yö ka -ta 'kun 'zü -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü kö pë 'dhe 'ö- -wön □ya 'to ka -gɔ "tüng ya- 'gü ka -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'gü kö -yö □mɔɔ "kwëë bha, kö -ya nu ka -dhe.

¹¹ Yi -bhεa -dhe kö yöö □dede 'ö kwa Dë 'ka bha waa- kwa Dëmε Yesu -wo zian bho yi -gɔ kö 'yi -wo ka -dhe 'gü.

¹² Yi -bhεa -dhe kö ka 'ko -nu -dho 'ö ka 'gü, 'ö dho 'ö -wɔ 'ka mε "pεpε □gban -dho -bha ka kë -sü -ta bha -ya 'bha -da 'gü -kpεawo kö -yö sa, kö -yö □mɔɔ -dhe □gban 'gü □dhe -kɔ 'ö ka -dho -yö yi -kë 'ka 'pö bha- 'dhö.

¹³ Kö -yö ka -zv -gban, kö pö 'ya 'dho kë ka -bha kwa Dë Atanna wëëdhö ka -ya 'ö- wo -dɔ -ta bha- 'gü 'wön 'bha -wön 'bha 'gü, yi 'ö kwa Dëmε Yesu waa- -bha -yame -nu 'wo dho nu- 'ka bha- 'ka.

4

"Ta -kɔ 'ö Atanna -zv -kun -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë Tesadhonikö -mε -nu -dhe

¹ □Ya 'go yö -zë 'gü, n dheebhang -nu, -a 'dhe 'kö -gban "ta -kɔ 'ö 'ka dho "ta- 'ka kö ka "dhia -yö 'ma Atanna 'gü -a -bha, 'ya ka □klang kë yö -zë 'ka 'nu, ka yö -zë kë sië, "kεε 'pë 'yi- "piü 'yi- pö ka -dhe dɔ 'kwa- wo ya- 'gü, yö mü □dhe kö "ta -kɔ -së 'ka- kë sië bha- 'bha □në -yö -da 'gü kö -yö 'dho- 'ka -kpεawo. 'Wön 'yi bhεa" sië

ka -dhe -a 'gü 'ö 'yi- 'gü -gbɛɐɐ kɛ siɛ kwa Dɛmɛ Yesu 'tɔ 'gü bha 'yö bha.

2 -A -gen -mü □dhe -dhio -wɐ 'ö kwa Dɛmɛ Yesu -ya -wɔ yi "dhi 'yi- dɔ ka -ta bha -yö ka "yaan.

3 Yi- -pö ka -dhe □dhe 'pɛ 'ö Atanna 'gü -sɛ, 'ö- -dhidhewɔn 'ka, yö -mü □dhe kö 'ka ka -dɪ 'kun -sɛ, kö mɛ 'bha 'ya 'dho pö yö ka -bha 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü, "kɛɛ kö 'ka ka -dɪ 'kun "kwɛɛkwɛɛ kɛ -sü □nɛ-gɔ.

4 Yö -mü □dhe kö mɛ 'ö "dhü □yaa- pö 'ö dhe 'sü, kö- 'sü -kɔ -yö kɛ □bhlɛɛsü Atanna wɛɛdhö "ɛɛn mɛ "bhɪ- -nu wɛɛdhö.

5 kö 'ka 'dho ka -kɔ "kan ka -dɪ -wɔn "dhiü 'ö 'wɔn 'ö -gban "kwɛɛkwɛɛ kɛ -sü -bha bha- -kɔ -yö -ziö ka -gɔ □dhe 'mɛ 'waa Atanna dɔ- -nu 'dhö.

6 'Wɔn 'ö Atanna 'gü -sɛ, yö -mü □dhe kö mɛ 'bha 'ya 'dho kɛ -da □sɔng yaa suu bha- 'ka wo 'ko -gɔ 'kɔɔmɛ 'ka, 'ö- -mɛ -bha dhe bho- -gɔ -a -bha faandhe 'ka, "ɛɛn 'ö -ziö □keng-. 'Wɔn suu bha 'ya- -dhio dɔ ka -ta 'nu 'ya yi kɔngga ziö- 'ka ka -dhe "sɛɛ glɔglɔdhö. -A -gen -mü □dhe 'mɛ 'wɔn suu bha- -kɛ kwa Dɛmɛ -dho 'wɔn bho- 'gü.

7 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna 'yii kwa -dhe kö 'kwa -tosea kɛ □niɛsü -zɛ 'gü, "kɛɛ kö 'kwa kwaa- kwa kɛ -sɔng zizi -nu bha □nɛ- 'zü kö 'kwa -ya -a -bha -ya 'gü.

8 -A kɛ "dhü -sü bha- 'gü, mɛ "ɐɐ mɛ 'ö 'yii -dhio 'a- dɔ ka -ta bha- ma, kö 'yii -kɔ mɛ "bhɪ- -zɛ -wɐ 'ka, kö Atanna 'ö 'ö -bha 'Nii- "slüüslü □gbɔɔ ka -gɔ bha □nɛ- -mɛ -yö -kɔ -wɐ 'ka bha.

9 -A 'dhe 'kö -gban ka 'ko -dho -bha 'ka 'kö kɛ -sü 'ö Atanna -bha zian -ta bha- -bha, -yö n 'gü □dhe yö -zɛ -pö ka -dhe -gen 'yaa 'dhö 'zü; -a -gen -mü □dhe yöö □dede □ya ka □klang kɛ yö -zɛ 'ka.

10 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe kwa dheebhang -nu 'wo 'dhang bho 'pö Yesu "dhiü □dhe kwa 'dhö, 'wo ka -bha Maseduanö -sɛ □gban "pɛpɛ 'gü -a -nu -dho -yö ka -kɛ. "Kɛɛ 'wɔn 'ö yi "piü □dhe 'yi- pö ka -dhe dɔ 'kwa- wo ya- 'gü, yö -mü □dhe kö -dho 'ö ka -gɔ bha- 'bha □nɛ -yö -da 'gü kö -yö 'dho- 'ka "dhiü -kpɛawo, n dheebhang -nu.

11 Kö 'ka ka 'gü dɔ "gbɪ- 'ka -tosea kɛ

"yɛnng □dhiɛ 'gü, kö 'ka -ya ka -dɪ -gɔ -wɔn -nu □nɛ- zuɛn -ta, kö 'ka ka -dɪ -bha yɛ kɛ kö 'ka ka -bhöpɛ □slɔɔ □dhe -kɔ 'yi- -dhio dɔ- 'ka ka -ta bha- 'dhö.

12 Kɛ "dhü kö 'ka kɛ □bhlɛɛsü 'mɛ 'waa 'dhang bho Yesu "dhiü -a -nu 'gü, kö ka -kwɛɛ 'gbiin- 'ya 'dho mɛ 'bha kɛ.

'Wɔn 'ö -gban 'mɛ □waga -a -nu -bö -sü waa- kwa Dɛmɛ nu -sü -bha -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zɛ Tesadhonikö -mɛ -nu -dhe

13 N dheebhang -nu, 'yaa yi "piü □dhe 'wɔn 'dhe 'ö -gban 'mɛ 'wo ga Atanna -bha zian -ta -a -nu -bö -wɔn -bha bha 'ka kɛ- 'gü ka tii -bha, kö -wɛɛ -yö bɔ ka -ta □dhe 'mɛ- -nu -zɐ 'gɔn -sü 'yaa 'wɔn 'bha -wɔn 'bha -dhe -dhekpaɔ dhia" 'gü -a -nu 'dhö.

14 -A -gen -mü □dhe □ya kɛ □dhe 'dhang -bho "dhiü -sü -zɛ □ya kɛ kwa -gɔ □dhe ga 'ö Yesu -ya wo bha -yö kɛ -bö, kö -ka -kwa 'dhang bho- "dhiü 'pö □dhe Atanna -dho bɔ Yesu -ta 'ö waa- 'mɛ 'wo to- -bha zian -ta 'wo ga bha- -nu -bö 'pö.

15 -A 'klɔɔ- -mü □dhe -wɐ 'ö kwa Dɛmɛ -ya dɔ yi "dhi kö 'yi- pö ka -dhe -kaa -ga 'ö ya. -Ya -pö □dhe -a nu "tüng 'dhö dho □loo 'mɛ 'ö kwa -bha kö kwa -tun "yaandhe 'ka -a -bha zian -ta bha, kwa -zɛ 'kwii 'dho -da 'mɛ □waga 'nu -a -nu "dhiü kö 'kwa 'dho- "piü.

16 "Kɛɛ kwa Dɛmɛ yöö □dede -a -bha -go dhang- 'gü -sü 'ka, Atanna -bha "kiɛ -nu -gɔmɛ do- -dho -a "kwikan 'ö 'kwa- ma, 'ö- -bha "truu -yö -wɪ 'ö 'kwa- ma, 'yö gun -na 'go dhang- 'gü 'ö □lɔɔ, 'yö 'mɛ 'wo to- -bha zian -ta 'wo ga bha 'wo -bö □kö -blɛɛsü.

17 □Ya 'go mü 'yö 'mɛ 'kwa dho 'to "yaandhe 'ka waa 'mɛ 'wo -bö bha mɛ □gban 'kwa -tɔn kun kwa "kwɛɛ, 'yö 'kwa dho dɔ kwa Dɛmɛ -gɔ zian- dha 'kpong- 'gü, 'yö 'kwa -kpan -bha 'tɛng- -ta, 'yö 'kwa gun -na -tosea kɛ -a "piü -todhü 'ka.

18 -A -kɛ "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka 'ko -nu -zɐ -gban -wɐ -nu bha □nɛ- 'ka.

5

1 -A 'dhe 'kö -gban yi 'ö kwa Dɛmɛ dho nu- 'ka waa- -a "tüng -zɛ -bha, n dheebhang -nu, -yö n 'gü □dhe yö -zɛ -pö ka -dhe -gen -zian 'yaa 'dhö.

2 -A -gen -mü □dhe ka yö -zɛ 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe -a nu -sü -dho "kan □nɛ-

wo me □gban 'gü □dhe □kwaanme -yö nu gbeng.

³ "Tüng □dede 'ö me "bhu- -nu 'wo- pö sië- 'ka □dhe: «'Aa "se □ya 'waanu, 'kwa -ya kwa -dɪ 'flëe- 'gü bha □në 'güseedhe dho "kan- -nu 'gü -a 'ka □dhe -ko 'ö 'në 'kpɔ "gblüüdhepiü -yö zun- 'ka 'gbiödhe -nu -bha bha- 'dhö, 'yö 'waa dha- -go tongtongdhö.

⁴ "Kεε ka -zë, n dheebhang -nu, 'kaa 'wɔn yaa 'gü kö yi 'ö bha -yö "kan ka 'gü □dhe □kwaanme -yö -kan me 'gü.

⁵ Ka -zë ka -tosea -së kē sië, kwa -zë 'wɔnyaakēmē 'yaa -mü kwa 'ka 'zü.

⁶ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'kwa 'dho yi zë □dhe me -kpεa 'dhö, -kwa -ya kwa "yaan kö 'kwa kwa -dɪ 'kun -së.

⁷ -A -gen -mü □dhe yi 'ö me -ya zë bha -ya -zë gbeng □në- 'gü, 'yö 'me woo -dɪ 'pö 'wo we kpɔ wo -dɪ -go bha 'wo- kpɔ gbeng.

⁸ "Kεε me 'ö kwa -zë 'kwa -dhepuudhe 'gü -me -nu 'ka bha, -ka -kwa kwa -dɪ 'kun -së, kö -dho waa- -zv -yö Atanna -dhe -sü 'ö kwa -go bha, 'kwa- -da kwa -bha □dhe -piö "bheε 'dhö, kö dha -sü kö 'kwa -tosea -së kē Atanna 'piü, 'ö kwa -zv 'dhö- 'gü bha -yö kē kwa -go □dhe -piö gblaa- 'dhö kö 'kwa- -ya kwa -go -bha.

⁹ -A -gen -mü □dhe Atanna -yö kwa -da "dhü kö 'kwa dha □në wo kwa Dēme Yesu Klisi 'saa- 'gü. 'Yii kwa -da kö 'ö 'wɔn -zë wɔ kwa -ta.

¹⁰ -A 'kloo- -mü □dhe Yesu Klisi bha □në ga kwa -wɔn 'gü, kē "dhü kö -a nu "tüng □ya □loo kö kwa kwa "yaan oo, "εen kö 'kwa ga 'zü oo, kö 'kwa -tosea kē -a □yēnng 'gü.

¹¹ □Dhe 'ö "dhü, -ka ka 'ko -nu -zv -gban, kö 'ka ka 'ko -nu faan dɔ yi □gban 'ka □dhe -ko 'ka- kē sië- 'ka bha- 'dhö.

-Dhio 'ö Pɔdhö waa- ö "tayɔɔ -nu 'wo- dɔ Tesadhonikö -me -nu -ta waa- -a -nu □tuabhonao -nu

¹² Yi -bheε ka -dhe, n dheebhang -nu, kö 'me 'wo Atanna -bha yē kē sië ka kpö 'gü, 'ö 'wo- -gleng -da sië ka -bha, 'ö 'wo ka "dhiü -ziö wo sië bha 'ka- -nu -ya □bhlëe 'gü,

¹³ -kaa -nu □bhlëe -ya □dedewo kö- -nu -dho -yö ka kē yē -së 'wo- kē sië bha- -wɔn

'gü. □Ya 'go mü, (ka zuë" -yö kē ka 'ko "piü -sεa,) kö 'ka dhi ka 'ko -dhe -kpεawo.

¹⁴ Yi -bheε 'zü ka -dhe, n dheebhang -nu, kö "wlaame -nu 'wo -tosea kē sië "bhluubhludhe 'gü ka kpö 'gü bha 'ka -ya -nu "yan 'gü kö 'ka ka -ko -ya 'me 'ö- -nu -din □ya yēn bha- -nu zuë" -ta. Kö 'ka 'me "sɪ 'yaa- -nu -dhe Atanna -bha zian -ta bha- -nu -ta 'kun, kö ka zuë" -yö kē -sεa me □gban "pεpε "piü.

¹⁵ -Kaa kē -së kö me 'bha 'ya 'dho 'wɔn yaa "yɔɔ bho 'ö "tεado -go 'wɔn yaa 'ka, "kεε -ka 'wɔn -së □në- kē -dhe mɔɔ- yi □gban "pεpε 'ka ka 'ko -dhe, "εen me □gban "pεpε -dhe.

¹⁶ Ka □nii -yö -da yi □gban "pεpε 'ka.

¹⁷ Kö ka 'gü 'ya 'dho ga -bheε Atanna -dhe -sü 'ka tongtongdhö,

¹⁸ "εen kö 'ka- nuε" bho 'wɔn □gban "pεpε suu 'gü, -a -gen -mü □dhe -ya "piü □dhe 'ka yö □në- kē "tüng □gban 'gü ka -bha -kē Yesu Klisi -bha 'ka -sü -wɔn 'gü!

¹⁹ 'Ka 'dho zian ta -a -bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -go 'ö ö bo -a -wɔn -pεng -dɔ ka 'ka -sü 'ka.

²⁰ Kē "dhü 'ö 'ka -ya -wɔ 'ö- dɔ ö -wɔdhiüloome "dhi bha- -san 'ka!

²¹ "Kεε -ka 'wɔn "pεpε bha- □gban -ga 'kpakpadhō -së 'ka, kö- 'dhe 'ö -së, 'ka- 'sü ka -bha 'ka.

²² -Ka ka -dɪ 'kun -së kö 'ka 'dho 'wɔn yaa suu "ɔɔ suu 'bha kē.

²³ Atanna 'ö zuëwaanusu nu me -dhe bha -yö bian bho ka -bha -ko □gban -ko □gban 'gü kö -yö ka "zu, kö ka -dhü -to "dhü -sü, ka 'nii- oo, ka -wü oo, -wo 'to "puu 'ka kö pö 'a 'dho kē- -bha kwa Dēme Yesu Klisi nu -yi bha- 'ka!

²⁴ Atanna 'ö ka -dhe kö 'ka kē ö -bha 'ka bha □në dho- kē "dhü, -a -gen -mü □dhe yö -zë 'yaa "plüün 'gü "fië bho.

²⁵ N dheebhang -nu, -ka bheε"- -dhe yi -wɔn 'gü 'pö.

²⁶ -Ka kwa dheebhang -nu "pεpε 'wo Yesu -bha 'ka mü, -a -nu □gban "pεpε □tua bho yi -dhe 'gbe, kö 'ka □loo ka 'kwëe- □dhe dheebhang -zë -nu 'dhö.

²⁷ A -bheε ka -dhe kwa Dēme 'to 'gü kö 'ka dɔ "gbu- 'ka 'sëedhe ya- -wɔ pö kwa dheebhang -nu "pεpε 'wo ka -go "se 'gü mü bha- -nu -dhe.

²⁸ Kwa Dëmε Yesu Klisi -bha -gasitε bha
-ya kë ka -dhe (yi □gban "pεpε 'ka)!

**'Sëédhë □ple -naa 'ö Pödhö
-ya bō
Atanna -bha 'kōdhigümë
-nu 'wo
2 Tesadhonikö
-pö 'gü -a -nu -dhë**

¹ 'Më 'ka Atanna -bha 'kōdhigümë -nu 'ka "ε "pēpēdhö Tesadhonikö -pö 'gü, 'ö 'ka -ya -sü 'ka kwa Dë bha waa- kwa Dëmë Yesu Klisi -nu -bha -ya 'gü, mang Pödhö -më 'dhö, Sidhiven 'dhö, Timote 'dhö, yi □në 'yi 'sëédhë ya- bō ka -dhë.

² Atanna 'ö -kë kwa Dë 'ka bha waa- kwa Dëmë Yesu Klisi, -wo ka gba zuëwaanüsü 'ka, kö -wo -gasite kë ka -dhë yi □gban "pēpē 'ka.

Za 'ö dho dō Klisi nu -yi 'ka -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë Tesadhonikö -më -nu -dhë

³ -A -dhëa -bha □dhë 'yi Atanna nuë" bho yi □gban 'ka ka -wōn 'gü, n dheebhang -nu. "Këë 'sa -a kë -kō 'kō 'dhö 'yö bha, -a -gen -mü □dhë ka -bha -zū -yö Atanna -dhë -sü 'bha □në -da sië- -ta do 'ö dho- 'ka, waa- ka -dhö -bha ka 'kō kë -sü 'dhö.

⁴ Yö □në- -wōn 'gü 'yö yi -gen gbo 'dhö "gblügbly Atanna -bha 'kōdhigümë -nu kpö 'gü -dhë 'gbe 'gü □dëë, -a -gen -mü □dhë Atanna -wōn 'ö ka -gō "yi 'yaa zun- -bha, ka 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö. 'Wōn -nu 'wo- -wō ka -ta ka -bha 'dhang -bho Yesu Klisi "dhiü -sü -wōn 'gü, saan" -nu 'ka- wo, -a 'bha 'yii ka -kō bho Atanna -wōn -bha. -Yö yi zuë" □nü -da □dedewo.

⁵ Më -ya 'wōn -dō yö □në- -bha □dhë: -Yö -dō 'wōn bho -dhë 'ka 'koo, □dhë 'yaa du 'to 'wōn 'bha -bha. □Dhë -yö teanwōn -dō ö -më -gō. Yö □në- -wōn 'gü, 'yö ö -kō -ya ka -bha kö -a -bha -gblüdedhë 'ö ka -wëédhë 'dhö bho sië- -wōn 'gü bha, 'ka ka -duë yö mü.

⁶ Yö □në- -zōn □dhë 'wōn 'ö Atanna dho- kë bha pö 'yaa- -bha; -a -gen -mü □dhë -yö -dho 'wōn 'gbü- wō 'më 'wo ka -wëédhë bho sië bha- -nu -ta.

⁷ Yö 'më ka -wëédhë □ya bho bha ka gba -ya -dī 'flëë- 'gü -sü 'ka yi 'piü yi 'ö kwa Dëmë Yesu dho 'go- 'ka dhang- 'gü 'ö nu, waa- -bha "kië 'gü "gbü- -nu 'wo- -bha mëdhë -gban □wlöo -a -nu 'dhö bha- 'ka,

⁸ kö peng 'nëë- -yö dō sië- -nu -ta -mlangmlangdhö (Atanna -bha 'gügbüdhë 'ka), 'yö 'wo 'wōn -wō 'më 'yaa Atanna dō, waa- 'më 'yaa wo -gō 'dho "sia- 'wōn -taōng -së 'ö -gban kwa Dëmë Yesu -bha bha- -dhë, 'ö 'yaa 'dhang bho- "dhiü bha- -nu -ta.

⁹ Güseedhë 'ö- -naa 'to -dhë 'yaa 'dhö □në dho wō- -nu -ta. -Wo -dho kë kwa Dëmë 'ka □gblëën, 'wii 'dho wo -gen -da -a -bha -gblüdedhë □bhlëësü 'ö- □mōo- 'ka 'yaa 'dhö bha- kë -dhë 'gü.

¹⁰ □Ya kë □dhë -a nu -yi bha □ya □loo, më "pēpē 'kwa "wī -sü 'ka- -wōn -bha 'ö 'kwa -ya -sü 'ka- -bha -ya 'gü bha, kwa -dho -a 'tō bho, 'ö 'kwa wëa □loo- -dhë. Kaa -dī 'pö ka -dho kë 'më 'wo "dhü bha- -nu kpö 'gü, -a -gen -mü □dhë ka 'dhang bho -sü -yö Atanna -bha naō 'yi- dō ka -gō bha- "dhiü, 'ö 'ka -ya -sü 'ka- -bha -ya 'gü.

¹¹ Yö □në- -wōn 'gü 'pö, 'yö yi 'gü 'yaa ga -bheä ka -wōn 'gü -sü 'ka, kë "dhü kö -yö ka -ta 'kun, kö 'wōn -së 'ö ka -dhë 'ka bha 'ka ka -duë yö- -bha, kö- -dī -bha faan 'ö- 'gü bha, -ya 'bha -da ka 'gü, kö 'wōn -së "pēpē 'ö- kë -dhö 'dhö ka -bha kö ka -kō -yö □mōo- □gban kë -sü -bha, kö ka 'dhang bho -sü 'ö- "dhiü bha 'ka- 'gü -ta 'sü.

¹² □Ya kë "dhü, kwa Dëmë Yesu 'tō- -dho bho ka -bha, 'yö kaa -dī 'pö ka 'tō 'dhö bho -a 'saa- 'gü, -gasite 'ö waa- kwa -bha Atanna 'wo- -kë ka -dhë bha- -wōn 'gü.

2

'Wōn 'ö -gban Klisi nu -sü -bha -a -dhiang □ple -naa 'ö Pödhö -ya zë Tesadhonikö -më -nu -dhë

¹ □Ya 'to- 'dhë 'kō -gban kwa Dëmë Yesu Klisi nu -sü waa- kwa -lookota -sü 'ö- -kuu "dhiü bha yö -zë -bha, n dheebhang -nu, a -bheä ka -dhë kö

² "suü 'ya 'dho -da ka 'gü 'ö ka "gblüüdhö -yan □gban -yö wü "dhü -beang 'ka □dhë yi 'kpüi- bha □ya □loo. -A -gen -mü □dhë më- -dho □slōo 'wo nu 'wo ka zuë" □kaan "kwëë wo -wō 'ka 'wo □suasua -nu -kë ka

-dhe 'wo- pö wo -zë Atanna -bha 'Nii- □ya dhiang zë wo -dhe, □dhe kwa Dëme -bha za dɔ -yi bha □ya □loo, -wo -dho □mɔɔ- -bha 'wo- pö □dhe me- Atanna -wɔ "dhiü □loo me -bha, "εen □dhe me -ya -wɔ pö me -dhe, "εen 'wo- pö 'zü □dhe yi □në 'yi 'sëedhe bɔ- -nu -dhe 'yi- pö □dhe kwa Dëme nu -yi bha □ya □loo. "Kεε □waa- pö ka -dhe "dhü, 'ka 'dho ka "tɔ 'to- -bha!

3 Me 'bha 'ya 'dho "kpënnng- kē ka -gɔ -kɔ 'bha -bha 'bha 'gü 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü. -A -gen -mü □dhe "sanni yi 'ö "dhü bha -yö □loo, kö me □gban □wa wo □taa yö Atanna -gɔ, kö- -bha 'tɔng- □bhlëesiöme 'ö- "dhiütodhe dho kē 'güsesü □në- 'ka bha □në □ya nu.

4 Me 'ö bha -yö -dho ö -dɪ fië- bho pē "pɛpɛ 'kö 'wo- -dhe -zlan 'kpung ya- □taa, 'ö 'wo- -dho -zë -kē -a □gban "pɛpɛ -bha. -Yö -dho 'dho- "dhiü 'ka "dhü 'ö dho 'ö -ya Atanna -dhɔkëgükɔ -nu □gban -zian 'gü 'ö- pö yö □në 'ö Atanna 'ka.

5 "εen 'wɔn -nu bha- pö 'a gun- wo sië ka -dhe kö a ka "piü mü bha □ya 'go ka "yaan -ee?

6 'Sa 'pē 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔnmakoome 'kpii- bha 'yii nu □kö bha ka- -dɔ. -A -wɔn 'gü 'yii kē 'dho □mɔɔ nu -sü -bha kö -a nu "töng 'ö Atanna -ya -ya 'yii □loo □kö.

7 'Sa -a 'wɔn yaa kē -faan 'ö -bin -sü 'ka bha, yö -zë □ya -da -sü zü bho 'nu me "bhɪ- -nu 'gü. 'Wɔn do 'ö □ya 'to yö -mü □dhe kö 'me 'ö zun -sü 'ka- -gɔ zian- bha yö □në -yö 'go- -gɔ zian-.

8 Yö -zë □ya 'go- -gɔ zian- yi 'ö- 'ka kö 'wɔn yaa -gɔɔakpluu bha- nu "töng □ya □loo. "Kεε □ya kē □dhe kwa Dëme Yesu □ya nu, "tεε 'ö go- "dhi -yö -dho me bha- zë, 'yö- -bha medhe 'bhü 'ö dho nu- 'ka bha- -kē 'gbɪ- -sü bha 'ö -kē 'wɔn yaa -gɔɔakpluu bha- -bha -bho "dhiü -sü 'ka.

9 'Wɔnmakoome bha- -dho ö zü -gban Sotraan □në- 'gü, 'yö nu 'yö "dhabhliwɔn "gblügbli -nu waa- 'wɔn -nu 'ö me yaa- -dhe yö 'ö- 'wɔn -yö me kɔn, 'ö teanwɔn ma me "bhɪ- -gɔ 'koo bha- □gban "pɛpɛ suu -kē, kē "dhü kö 'ö- -nu -zian kē- -bha.

10 -Yö -dho "slë suu yaya □gban 'do 'do kē me "bhɪ- -nu -gɔ kē "dhü kö 'ö zian □dhang- -nu -gɔ. -A -kɔ -dho □mɔɔ 'me 'wo

□dhangme -nu 'ka -a -nu -bha, teanwɔn 'ö dho- -nu dha 'nu bha- -dho 'ö 'yii- -nu kē 'ö 'wii "wɪ- -wɔn -bha bha- -wɔn 'gü.

11 "Wɪ 'ö 'wii- wo teanwɔn bha- -bha "dhü bha □në -wɔn 'gü, 'yö Atanna dho 'dhang -bho □sua -wɔn -nu "dhiü zuëga -da -nu "gblü-, kē "dhü kö □wa □sua -zian kē- -nu -dhe kö -yö bhɔ- -nu 'gü tean- -bha.

12 Kö me "ɔɔ me 'ö 'wii 'dhang bho teanwɔn "dhiü 'ö 'wɔn yaa kē -sü □në- "dhia -yö gun- -nu 'gü bha Atanna -bha za -ya -nu zë.

Dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë 'ö -gban Atanna -bha kwa -ya ö -bha -ya 'gü -gen -bha

13 N dheebhang -nu, ka -dho -yö kwa Dëme -kē □dedewo, -a -wɔn 'gü -a -dhe a -bha □dhe 'yi Atanna nuε" bho yi □gban "pɛpɛ 'ka ka -wɔn 'gü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -yö ka -ya -dɪ -ta 'wɔn □gban zübhɔ "töng 'gü kö- -bha 'Nii- "slüüslü -yö ka "zu, kö 'ka 'dhang bho teanwɔn bha- "dhiü kö 'ka dha.

14 'Wɔn -taɔng -së 'ö -gban Yesu -wɔn -bha, 'ö 'yi- pö ka -dhe bha □në Atanna -yö bɔ- -ta, 'yö ka -dhe kö 'ka kē dha -me 'ka, kö 'ka kē -toseakëme 'ka kwa Dëme Yesu Klisi -bha 'tɔbhɔdhe yi 'ka dhia".

15 □Dhe 'ö "dhü, n dheebhang -nu, -ka dɔ kwa Dëme -bha zian bha- -ta gbenngdhö, kö 'wɔn -nu 'yi ka □klang -kē 'ka yi "dhi oo, -a 'dhe 'yi- -ya 'sëedhe 'gü 'yi- bɔ ka -dhe oo, kö 'ka dɔ "gbɪ- ka -zɔ 'ya 'dho bhɔ- 'bha 'ka, "kεε kö 'ka- ma kö 'ka- 'gü -wɔn kē.

16 Kwa Dëme Yesu Klisi yöö □dede, waa- kwa Dë Atanna, 'ö kwa -dho -ya -kē, 'ö -gasite -kē kwa -dhe 'ö kwa gba faan 'ö 'yaa yën -a 'ka, 'ö kwa saan -së -ya -sü 'ka -dhekpaɔ dhia" 'gü bha,

17 -wo ka -zɔ -gban kö -wo ka faan dɔ 'wɔn -së -dɪ -slɔɔ □në- kē -sü -bha, kö -wo ka -ta 'kun kö -wɔ "pɛpɛ 'ö dho 'go ka "dhi -yö kē -wɔ -së □në- 'ka.

3

'Pë 'ö Pɔdhö -ya pö Tesadhonikö -me -nu -dhe -bhe a -wo -wɔn 'gü -sü -wɔn 'gü

1 'Ö "dhü 'pö, n dheebhang -nu, -ka bhe a" Atanna -dhe yii -dɪ 'pö yi -wɔn 'gü kö kwa Dëme -wɔ yi- pö sië bha -yö sa kö

-yö 'dho -dhe □gban "pepe 'gü, "keε kö -wa □bhlëë -ya 'pö □dhe -ko 'ka- □bhlëë -ya sië 'ka ka kpö 'gü bha- 'dhö.

² -Ka bhea" 'pö yi -wön 'gü kö Atanna -yö yi dha "gblüyaame -nu 'wo 'wönmakoomε -nu 'ka bha- -nu -go. -A -gen -mü □dhe me □gban "pepe -zë 'wii 'dho kë 'dhang bho kwa Dëme Yesu "dhiü -me 'ka.

³ "Kεε kwa Dëme bha 'yaa -wu □ple pö, -yö -dho ka gba faan 'ka 'ö ka dha Sotraan -go.

⁴ -Yö yi -zu -gban -sü 'ka 'kpakpadhö □dhe -dhio 'yi- do ka -ta bha ka- 'gü -ta 'sü sië, □dhe ka -dho -a kë "dhü 'ka dho- 'ka "dhiü -kpeawo.

⁵ Kwa Dëme bha -yö Atanna -dho -da 'ka -zu -bha, kö zuëseadhe 'ö gun- -go bha -ya nu ka -dhe.

Yë kë -dhio 'ö Pödhö -ya do Tesadhonikö -me -nu -ta

⁶ Yi -dhio -do ka -ta, yi dheebhang -nu, kö 'ka "ta -ko -së kë, "keε me 'dhe 'kö yö -zë 'ö -gleng 'yi- -da ka -bha bha- □gban to 'ö -tosea -kë "fubfudhe 'gü, yi- -dhe ka -go kwa Dëme Yesu Klisi 'to 'gü kö 'ka "kan- me -bha.

⁷ -Tosea kë -ko 'yi- -kë 'ka ka kpö 'gü kaa □dede ka- -do. -A -wön 'gü, -a -pö ka -dhe -gen 'yaa 'dhö □dhe -ka yi -gen -ga; -a -gen -mü □dhe ka- 'wön -do □dhe 'yii -tosea kë "fubfudhe 'gü.

⁸ 'Yii -da me 'bha 'gü köngga 'ka kö yi- -bha pë -bhö -go "wεεwεε, sëë □në 'yi- bho, yë □në 'yi- -kë yi -ko 'ka "binma -dhekpaö, saan" □në 'yi- sü 'yö 'yi yi -go -wön -nu -kë, kë "dhü kö yi -kwεε 'ya 'dho 'ma me 'bha 'ka.

⁹ 'Yii kë □dhe -a kë 'yi gun- wo sië "dhü bha, □ya kë "dhü kö 'yaa □moo □në- wo- bha 'nu kö 'yi yi -kwεε -ya ka □gbin-. Yi- kë "dhü kö 'ka yi -gen □në- -ga kö 'ka ka -bha kë □dhe yi -bha 'dhö.

¹⁰ -A -gen -mü □dhe 'yi gun ka "piü mü bha -dhio 'yi- do ka -ta yö -mü □dhe 'ka yë □në- kë. □Dhe me "uu me 'ö 'yaa "wı- bha kö -yö yë kë, -a -dhe 'yaa -bha □dhe- me -yö pë -bhö 'pö.

¹¹ "Kεε yö -zë □gban 'gü, 'ya -ya yö, yi- ma -nu wo □dhe me 'bha -nu -wo ka kpö 'gü 'ö 'waa "wı- -bha kö -wo yë -zë kë, 'ö 'wo "wlaa- □në zë sië "wεεwεε 'yö 'wön

'yaa- -nu -bha 'wön 'ka 'wo- -kë woo- 'wön 'ka.

¹² 'Mε 'wo "dhü bha yi- -dhe -nu -go 'ö 'yi- -dhio do- -nu -ta glöglödhö kö -wa zë wo -bha -kë kwa Dëme Yesu Klisi -bha me 'ka -sü -wön -dhe kö -wo do "gbı- -wo wo -dıa yë kë kö -wo wo -bhöpë □slöo -wa -bhö.

¹³ "Kεε ka -zë ka 'gü 'ya 'dho ga 'wön -së kë -sü 'ka, n dheebhang -nu.

¹⁴ 'Mε 'yii -dhio 'yi do sië ka -ta 'sëedhe ya 'gü ya- 'gü -ta wo, -ka ka "yan 'kpö- -me "piü kö 'ka "kan- -me -bha kö 'yiü- -yö do -bha.

¹⁵ "Kεε 'ka 'dho- 'sü -zë wo □dhe ka 'yao- 'dhö, -kaa 'sü □dhe ka dheebhang 'dhö kö 'ka- -zu -bö -a -dı -wön 'ka □siësië.

□Tuabhonaö -totaamasü

¹⁶ □Ya 'go yö -zë 'gü, ('ma me □gban "pepe ka □tua bho 'gbε,) kwa Dëme 'ö zuëyagblüö- -go 'go -dhe 'ka bha -yö ka zuë" 'waanu "tüng □gban -tüng □gban 'gü, -ko □gban "pepe suu 'gü! -Yö 'to me □gban "pepe ka "piü!

2th3 15

¹⁷ □Tuabhonaö 'kö ya mang Pödhö -me mang □dede □në 'a- yö -zë -ben zë n -dı köngga 'ka. N -ko "glüu -ya -ko 'a- -ya 'ka 'sëedhe "pepe 'a- -kë -a 'gü 'yö bha.

¹⁸ Kwa Dëme Yesu Klisi -bha -gasite bha -yö kë me □gban "pepe ka -dhe.

'Sëedhë -blëesü 'ö Pòdhö -ya bə 1 Timote -dhë

¹ Mang Pòdhö -më 'ö Atanna 'ö kwa Dhame 'ka bha 'ö n -ya Yesu Klisi 'ö kwa 'yan 'dhö- -gə klöklödhö bha- -bha bəme 'ka bha ma □në 'a 'sëedhë ya- bə i -dhë.

² A -bhëa Atanna -dhë kö waa- kwa Dëme Yesu Klisi 'ö 'dhö i -wëë -ya -nu kë, kö -wo -gasitë kë bhii Timote -më 'i -kë n -dɪ 'kpə -në 'ka 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'gü bha i -dhë kö -wo i -gba zuëyagblü- 'ka.

Pòdhö -bha Timote -zv -bö më -bho ziantamë -nu -wən 'ka -kə

³ Ö gun kö maa 'dho Maseduanö -së 'gü, a kë -wə -kpə i -bha 'a- pö 'i 'to Efezö -pö 'gü. 'Wən 'ö n "piü 'a i -zv -bö 'ka -deewo 'zü bha 'yö bha. -A -gen -mü □dhë më -bho Atanna -bha ziantamë -nu -wo 'pö- bha- 'gü. A- kë "dhü kö i -dhio də 'më 'wo bha wo □në- -nu -ta kö -wo wo bo- -kë "dhü -sü 'ka.

⁴ Kö 'i -dhio də- -nu -ta kö 'wən 'ö -gban -kwëzlan bho -sü -nu, waa- më "bhëma -nu -bhiëë dhung -sü dəng □gblëen bha- -bha -nu wo bha -wo wo kwaa- -zü. -A -gen -mü □dhë 'wən 'dhë -nu 'kö 'wo bha -wo -to zaodhe -da më □zinng 'gü -sü □në- -bha. 'Waa më -bha -zv -yö Atanna -dhë -sü 'dho "dhiü. 'Sa □ya kë "dhü -yö Atanna -bha yë -da □në- wo □taama.

⁵ -Dhio 'ö bhii- də "dhü bha- ga □dede 'ö- 'gü 'yö -mü □dhë zuëga 'ö "puu, 'ö 'yaa za də ö -dɪ bha, 'ö 'dhang bho Yesu "dhiü 'kpakpadhö □në -dhə -yö go- 'gü.

⁶ "Këë më 'bha -nu -wo "kan -sü 'ka 'wən -nu 'kö 'wo bha wo -zë -a -nu -bha 'ö 'wo wo -dɪ □dhëng -sü 'ka dhiang plëë-, 'ö- -zun "dhiü -bhəwə 'bha 'yaa 'dhö bha □në- zë -sü 'gü.

⁷ -Ya -nu "piü □dhë 'wo kë më -nu -draan Atanna -bha 'təng- -bha -më -nu 'ka, "këë 'sa 'pë 'wo- -dhiang zë 'dhang bho "dhiü "sinma 'ka "dhü bha 'waa- 'gü -zian ma wo -dɪ -gə.

⁸ Atanna -bha 'təng- -kë -së -wən -zë 'yaa kwa tii' 'ka -wən 'ka "ni kö -wa 'gü 'ta -zë 'sü sië -së 'ka.

⁹ -A -gen -mü □dhë Atanna -bha 'təng- bha 'wii- də 'më 'kö 'wo- dhəwəbhaawən këmë 'ka wo -zë -a -nu -dhë. "Këë -wa -də 'më 'wo 'wənyakëmë -nu 'ka, 'më 'wo 'gblang 'ka 'ö Atanna -san -ya -nu -kë, 'më 'wo- -bha fangbho, 'ö 'wo 'si bho- -gə, 'ö 'wo wo dhe waa- wo dë -nu zë, "ëen 'ö 'wo mëzëmë 'ka bha □në- -nu -dhë.

¹⁰⁻¹¹ 'Təng- bha -wa -də "dhü kö 'më 'wo 'yënnəgəmə -nu 'ka, 'ö 'wo- -kë dhebhə 'ka -wən □në- pö, "ëen 'ö 'wo gəwən- -zian -kë woo- dhebhə 'ka, "ëen 'zü gəwən- -nu 'ö 'wo wo -dɪ -kë dhebhə 'ka -nu wo bha waa- 'më 'wo □dhuëng go, □suakëmë -nu "ëen -sö -bhə □flü -ta Atanna 'to 'gü -më -nu bha waa- 'më 'wo 'pë 'ö naə -së 'ö -gban Atanna □bhleësü bha- -bha 'təbhədhë, 'a- -naəmə 'ka bha -ya pö 'wa 'dho- kë, 'wo- -kë bha □në -wa -nu də 'wənyakëmë 'ka.

-Gasitë 'ö Atanna -ya -kë Pòdhö -dhë -a -dhiang 'ö- zë

¹²⁻¹³ A kwa Dëme Yesu Klisi nuë" -bho □dedewo faan 'ö n gba- 'ka kö 'a- -bha "ta 'sü- 'ka bha- -wən 'gü. A- nuë" bho -kə □gban -kə □gban 'gü, -a -gen -mü □dhë ma 'a ya 'ö gun -blëesü, ma □në 'a gun- -bha fangbho -sü -gə -bha, 'ö 'a- -bha më -nu -wëë -kë wo, gəwəgdhë 'ka kö 'maa 'wən 'bha 'wən də, 'ö 'wən 'ö -dhi n -dhë □në 'a- -wə -nu -ta, "këë yö -zë □gban 'gü 'ö n -wëë -yö Atanna -kë, 'ö yöö -dɪ 'pö 'ö n yö 'dhang -bho "dhiü -më 'ka 'ö n -ya ö -bha yëkëmë 'ka bha- -wən 'gü.

¹⁴ Kwa Dëme Yesu Klisi bha □në -gasitë -kë n -dhë -kə □gban -kə □gban 'gü, 'yö -dhə 'ö- 'gü waa- -zv -yö Atanna -dhë -sü nu n -dhë.

¹⁵ Yö □në- -wən 'gü 'yö 'a- pö, -a pö 'wo- wo □sië □dhë Yesu Klisi -yö -nu "kpong □taa kö -yö 'wənyakëmë -nu dha bha 'yaa □sua 'ka. 'Dhang -bho "dhiü -wən □dede -mü. Më -zian 'ö nu- -nu dha "dhü bha ma □në 'a- më -blëesü 'ka.

¹⁶ "Këë -gasitë 'ö Yesu Klisi -ya -kë n -dhë "dhü bha -ya -kë "dhü kö ma □në 'a kë më -blëesü 'ö dho bə- -ta kö 'ö- -zən më □gban "pəpə -dhë □dhë ö zuë" -yö -səa, □dhë 'kö

'bha 'wɔn yaa suu "ʊʊ suu 'ö- kɛ, "kɛɛ 'bha 'dhang -zɛ bho ö "dhiö, kö ʃsii 'ö 'yaa yɛn 'ö Atanna "piü -yö i -bha 'ka 'pö bha- 'ka.

17 A- pö yö ʃnɛ- 'gü ʃdhe kö Atanna 'ö "dhü, 'ö yö ʃnɛ- -bha 'yɛnng- 'dhö dhang- bha yi ʃgban -yi ʃgban 'ka, 'ö mɛ 'bhaa- yö "kɛɛ 'ö 'yaa ga tongtongdhö, 'ö yöö do ʃnɛ Atanna 'ka bha yö ʃnɛ ʃbhlɛɛ -yö -ya -bha, kö- 'tɔ- bho -kɛawo kö -yö 'to- 'ka "dhü bha 'aa -yö kɛ.

18 'Wɔn ʃdede 'ö n "piü ʃtɔn ʃdhe 'a- pö i -dhe -a -ga 'ö ya, Timote, n gbö. Yö -mü ʃdhe kö i -zɔ 'ya 'dho bho Atanna "dhi -wu 'wo- pö i -bu 'gü (i -da -a -bha yɛ bha- 'gü "töng 'gü) bha ʃnɛ- 'ka. Kö yö ʃnɛ -yö kɛ i zü -gban 'gü 'ka kö 'i kɛ Atanna -bha -gblü bha- "kplɛɛ 'ka,

19 kö -zɔ -yö -a -dhe -sü -yö kɛ i -go -kɛawo, kö 'wɔn 'i- dɔ ʃdhe 'bha- kɛ i zuɛ" 'yii 'dho za dɔ i -bha bha 'i kɛ yö ʃnɛ- kɛmɛ 'ka. -A -gen -mü ʃdhe mɛ 'bha -nu -wo -dhö 'ö- -nu zuɛga 'yaa za -zian dɔ- -nu -bha 'zü. -A -wɔn 'gü, -a -nu -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü ʃya kɛ ʃdhe 'pɛ ʃya ga -a 'dhö.

20 'Mɛ 'wo "dhü bha- mɛ 'bha -nu -mü Imene waa- Dhezandrö -nu 'ka. Yö ʃnɛ- wɔn 'gü 'yö 'a- -nu "dhiö dɔ -sü 'ka Sɔtraan -dhe, kö -yö 'wɔn bho- -nu 'gü, kö woo ʃdede -wo 'yaanu -wa 'wɔn dɔ ʃdhe Atanna -bhafang bho -sü bha 'yaa -sɛ.

2

-Bhea Atanna -dhe -gleng 'ö Pɔdhö -ya -da Timote -bha

1 ʃYa 'go yö -zɛ 'gü, 'wɔn -blɛɛsü 'ö n "piü 'a- pö i -dhe 'ö 'wɔn -bleblesü 'ka, yö -mü ʃdhe kö 'mɛ 'wo 'dhang -bho Yesu "dhiö -mɛ -nu 'ka bha -wo bhea" Atanna -dhe -sɔbhɛɛ 'ka, kö -wo wo -kɔ "puu 'kɔ- -dhe mɛ ʃgban "pɛpɛ -wɔn 'gü, kö ʃya 'go mü kö -wa nuɛ" bho.

2 Kö -wo bhea" Atanna -dhe -gblüde -nu waa- mɛ "pɛpɛ 'wo -due "gblüglü 'gü -a -nu -wɔn 'gü, kɛ "dhü kö 'kwa -tosea kɛ zuɛyagblü- 'ka kwa -dɔ 'flɛɛ- 'gü, -kplü Atanna -bha -sü 'ö kwa zuɛ" ʃgban 'ka, waa- "ta -kɔ -sɛ 'ö dho kwa -bha Atanna 'tɔ bho bha- 'ka.

3 'Pɛ 'ö kwa -bha Atanna 'ö kwa dha bha- 'gü -sɛ, 'ö- -dho -ya -kɛ 'yö bha.

4 -A -gen -mü ʃdhe 'yaa- "piü ʃdhe mɛ 'bha -mɛ 'bha 'gü -yö see-, "kɛɛ mɛ "pɛpɛ ʃgban -wo 'dhang ʃnɛ- bho tɛanwɔn "dhiö kö -wo dha.

5 'Sa -a 'kɔɔ- 'yaa 'wɔn "wɛɛ 'ka, yö -mü ʃdhe Atanna 'yaa ʃplɛ, -yö doseng, 'yö 'mɛ 'ö Atanna waa- mɛ "bhü- -nu ʃzinng 'gü 'ö "dhü 'pö doseng, 'yö -kɛ Yesu Klisi 'ö -gla mɛ 'gü bha- 'ka.

6 Yö 'ö bha ʃnɛ ö -dɔ nu kö 'ö kɛ mɛ ʃgban "pɛpɛ -gɔ -ta 'dho -pɛ 'ka. Yö 'ö bha ʃnɛ, ʃdhe 'ö "töng 'ö Atanna -ya -ya ʃya ʃloo, 'yö nu ʃdhe -kɔ bha- 'dhö kö 'ö- -zɔn ʃdhe 'yaa Atanna "piü ʃdhe mɛ 'bha 'gü -yö see-.

7 Atanna -yö n -ya yö ʃnɛ- -naɔdɔmɛ 'ka, kö 'a kɛ Yesu Klisi -bha bɔmɛ 'ka, kö 'a kɛ 'mɛ 'waa Zuifö 'ka -a -nu ʃklang -kɛ 'wɔn 'ö -gban -zɔ -yö Atanna -dhe -sü, waa- tɛanwɔn 'ö -gban -bha -a 'ka -mɛ 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha 'mii ʃsua kɛ, tɛan- ʃdede ʃnɛ 'a- pö.

8 -A -kɛ "dhü -sü -wɔn 'gü, -yö n "piü ʃdhe -dhe "ʊʊ -dhe 'wo dho bhea"- -dhe -a 'gü. Gɔɔn- -nu -wo wo -kɔ "dhiö "wlü kö -wo bhea" Atanna -dhe "gblüödhɛ "puu 'ka, kö bhea" 'wo dho- wo bha 'wa 'dho -zoo 'to wo "gblü- 'wo- wo, "ɛɛn 'zü kö 'wa 'dho- wo zaɔdhe 'ka.

9 Kö dhong -nu -dɔ 'pö -wo sɔ -da -a -da -kɔ -ta, kö- -nu sɔ -da -kɔ -yö dhi, kö 'wa 'dho- pö 'wo wo dhi -zian mɔɔ- wo kwi -bha -dhe -zɛ 'gü, -gɔ -bɔ kö -wa -sö wo wo ʃtaa -sü -nu, -zutakwɛɛ -nu 'wo "sɛnng 'ka "ɛɛn 'wo -zɔɔ 'ka -a -ya wo -bha -sü 'ka 'ö 'wo -ya sɔ gɔngɔn -nu ʃnɛ- -nu -da -sü -wɔn zuɛn -ta ('ö 'wo mɛ -nu "yan bɔ- 'ka wo -ta).

10 "Kɛɛ kö- -nu -bha -kɛ 'dhang -bho Yesu "dhiö -mɛ -nu 'ka -sü -wɔn 'gü, -wo -ya 'wɔn -sɛ kɛ -sü ʃnɛ- zuɛn -ta kö -yö kɛ ʃdhe -a -nu -bha -zutakwɛɛ 'dhö. -A -gen -mü ʃdhe 'wɔn 'ö- -dɔ -yö -dhi dhong -nu 'wo- pö wo "dhi 'ka ʃdhe wo Atanna -bha 'ka -a -nu 'ka 'yö bha.

11 -A -dhea -bha ʃdhe 'wo mɛ -nu ʃklang kɛ siɛ Atanna -wu 'ka -dhe 'ö 'gü bha dhong -nu -wa ʃbhlɛɛ -ya, kö -wo -ya "sɛnngdhö kö -wo wo "tv 'to, kö -wo wo -gɔ 'dho Atanna -dhe "sia- -kɔ ʃgban -kɔ ʃgban 'gü.

¹² 'Mii "wı- -bha kö dhebho -zë -yö goon- -nu □klang kë, "εεν 'zü kö -yö -ya goon- -go "dhiü. -A -dhea -bha □dhe -yö -dhea ga ö -ta.

¹³ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe □dhe 'ö Atanna yöö kwa -da, -yö kwa "bhema Adan □në- -da -blesü 'yö gun -na Evö -da.

¹⁴ □Ya 'go yö -zë 'gü, "kpenng- 'ö Sotraan -ya -kë me "bhu- -nu -go 'yö 'wo -da Atanna "dhiü bha -ya -kë dhebho □në- -go 'yö Atanna -wu bho ö "tuu, 'yii- kë Adan -zë -go.

¹⁵ Yö □në- -wön 'gü 'yö dhebho dho dha -zë wo, "kεε 'yö dho dha 'në -kë -go -wön □në- 'gü, "kεε kö □ya 'to -kplü -sü □në- 'ka Atanna -bha, 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'gü, -dho 'gü, -dı -kun -së -sü 'ö Atanna -bha zian -ta bha waa- zuësadhe 'wo -tosea -kë dhongdhongsü 'ka bha- 'gü.

3

Dhiang 'ö Pödhö -ya zë 'ö -gban 'me 'wo □moo- -bha 'wo- -ya 'yan -to Atanna -bha me -nu -bha -me 'ka -a -bha

¹ Dhiang 'ö maa- zë bha 'yaa □sua 'ka, 'dhang -bho "dhiü -wön -mü □dhe: Zuë" -bho Atanna -bha yë kë -sü -bha -sü, 'wo- pö -yö n "piü □dhe 'a "yan 'to Atanna -bha 'kodhigüme -nu -bha bha 'yaa 'wön yaa 'ka.

² "Kεε -a -dhea -bha □dhe me suu 'ö "dhü bha pö 'ya 'dho kë- -bha. Kö dhe doseng □në -yö kë- -me -go, kö -yö kë 'me 'ö ö zuë" kun ö -bha -a 'ka, kö -yö kë "yaakime 'ka, kö- "ta -ko -yö kë -së, kö -yö kë 'me 'ö -dhang -wön kun -së, 'ö- "yaaki 'dhö 'daonnu -sü 'ka 'ö □moo- -bha 'ö me -nu □klang -kë □në- 'ka.

³ Kö- -me 'ya 'dho kë neng -kë we -bha -me 'ka, "εεν "dhinaa 'ma -me 'ka, "kεε kö -yö kë dhongdhongsü, kö -yö kë zuësame □në- 'ka, kö 'ya 'dho kë me 'ö □nao -dho -ya -kë "dhiü ziö 'ka -a 'ka.

⁴ -A -dhea -bha □dhe -a -me -yö kë 'me 'ö- -ko -yö □moo ö -go 'koo -wön -bha, 'ö- bhang -nu 'wo- □bhlëe -ya □dedewo □në- 'ka.

⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'me 'ö- -ko 'yaa □moo ö -dı -go 'koomε -nu -zian -bha, -yö -moo -bha 'ö zian bho

Atanna -bha 'kodhigüme -nu 'ka -ko -kë □dhe?

⁶ □Ya 'go mü 'zü, -a -me 'ya 'dho kë 'me 'ö 'dhang bho Atanna "dhiü -dee 'gü -a 'ka, 'yii kë "dhü -dı -sü 'kpii- -dho -me pa, 'ö -da Atanna "dhiü 'ö- -bha za -ya -me kun □dhe -ko 'ö Sotraan -bha 'dhö- 'ka -a 'dhö.

⁷ -A -dhea -bha 'pö □dhe 'me 'ö "dhü bha 'me 'waa 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu 'ka -wa 'to -së pö, kë "dhü kö- □bhlëe -yö kë "kpenngme -nu -go 'pö. Pö 'ya 'dho kë- -bha 'ö -kë -a -da Sotraan -go -piö "dhiü -gen 'ka.

⁸ -Ko do bha- 'gü, -a -dhea -bha □dhe 'me 'wo dho kë 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "dhiü -ziö wo -me -nu 'ka bha, -wo kë 'me 'ö □bhlëe 'dhö- -nu -bha, 'ö- -nu 'nεεga 'yaa □ple □në- 'ka, 'wa 'dho we mü 'ö 'wo wo -dı mü- 'ka, 'wa 'dho □flüpë -bhö.

⁹ Kö -wo 'to -kplü -sü 'ka teanwön 'ö -gban Yesu -wön bha 'ö- -nu -zuyödhe -wön 'ka, 'ö Atanna -yö "dhe bho- -ta kwa -dhe bha □në- -bha kpenngkpenngdhö kö- -nu zuë" 'ya 'dho za do- -nu -bha.

¹⁰ □Dhe 'ö "dhü, "sanni -wa pö -wo me -ya Atanna -bha 'në -nu "dhiüziöwome 'ka, -a -dhea -bha □dhe -wa -me 'gü dan □kö -blesü. □Ya kë □dhe 'wii □song 'bha yö- -me -bha kö -wo gun -na -a -ya Atanna -bha me -nu "dhiüziöwome 'ka.

¹¹ 'Me 'wo "dhü bha- -dhea -bha □dhe -a -nu -bha dhebho -nu -dı 'pö -wo kë 'me 'wo wo -dı □bhlëe -ya, 'ö 'waa me -nu -dhiang yaa zë, 'ö 'wo wo zuë" kun wo -bha □në- 'ka. -Wo kë 'me 'wo □moo- -bha 'wo 'dhang bho- -nu "dhiü 'wön □gban "pepe suu 'gü □në- 'ka.

¹² -A -dhea -bha 'zü □dhe dhe do □në -yö kë- -nu -go, kö -wo kë 'me 'ö- -nu -bha 'në -nu 'wo- -nu -wu ma, 'ö- -nu -ko -yö □moo woo 'koo -wön -bha □në- 'ka.

¹³ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe Atanna -bha me -nu "dhiüziöwome 'ö- -kë ö kë -ko -ta □dedewo -së 'ka, me □gban "pepe -wa □bhlëe -ya, 'ö- -due -yö -da "dhiü, 'ö- -me -bha 'dhang -bho Yesu Klisi "dhiü -sü 'bha □në -da 'gü -kpeawo 'ö dho- 'ka, 'ö "sika 'bha -bha 'bha 'yaa kë- 'gü.

'Wön 'kpii- 'ö gun -bin -sü 'ka 'ö Pödhö -yö "dhe bho- -ta

14 'Sëedhe ya a- bo -zë wo sië i -dhe, "këë 'wön 'ö n -zv "piü yö -mü □dhe mang □dede 'a "ta kö 'a nu 'a -wo -dhe 'i- -bha bha- 'gü.

15 "Këë a- -bo "dhü kö □ya kë □dhe 'mii -nu nu 'piö-, kö -kö 'kö 'wo -tosëa -kë 'ka Atanna -go 'koodhö yö -zë -yö kë i "yaan; -a -gen -mü □dhe -a -bha 'kodhigüme -nu bha □në 'wo □dhe teanwön 'ö -gban Atanna "yaandhe bha- -wön -bha bha- 'kö -gen 'ö dō- -go -a 'dhö.

16 -Yö "dhü tean- 'ka □dhe kwa -bha -zv -yö Atanna -dhe -sü bha- 'gü -wön 'ö gun -bin -sü 'ka- "piü, ('ö "dhe bho- -ta kwa -dhe □dëë 'ö -kë Yesu Klisi 'ka) bha -yö 'kpii- -ziisü. 'Yaa 'wön 'dëdë 'ka, "ëen zaopë -zian 'yaa -mü, -a -gen -mü □dhe yö 'ö go Atanna "piü bha □në 'ö dho 'ö -gla me "bhü- 'gü 'ö nu "kpong □taa, "këë 'yö Atanna -bha 'Nii- -ya -zön kwa -dhe -a -bu 'gü □dhe pö 'aa- -bha. 'Yö Atanna -bha "kië -nu -wa "dhiü -ziö wo kö -yö "kpong □taa, 'yö- -bha □klang -nu 'wo dho 'wo- -wön -nao dō "së □gban "pepe 'gü, 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü "kpong □taa, 'yö Atanna -yö 'ö -kö -da 'gü 'yö □wlü 'ö dho dhang- 'gü.

4

'Më 'wo Atanna -wv to 'wo më -nu □klang -kë pë "wëë 'ka -a -nu -dhiang 'ö Pōdhö -ya zë Timote -dhe

1 "Këë Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -ya -pö -ta "puu 'ka 'ö- pö: «"Tüng -totaamasü 'gü, më 'bha -nu -dho wo □taa zun Atanna -go 'wo wo bo -zv -yö -a -dhe -sü 'ka, 'wo dho "yina yaa -nu 'wo "kpenng- □në- -kë më -nu -go, 'wo- -nu wë bho Atanna -ta bha- -nu □keng-, 'yö 'wo 'dhang bho- -nu -wv "dhiü.

2 -A -gen -mü □dhe 'më 'wo dho- -nu □klang kë 'wön -nu bha- 'ka bha -wo -dho kë 'më 'ö "yina yaa □në -wv kpo- -nu -bha, -kpa më -dhe 'gu -ta -më 'ö 'wo □sua □në- -kë □në- 'ka, kö- -nu zuëga 'yaa za dō- -nu -bha 'zü.

3 'Më 'wo bha □në 'wo dho nu 'wo- pö -bo Atanna 'ka -më -nu -dhe □dhe dhe 'sü -sü 'yaa -së, (□dhe -yö më -dhii □në- kun Atanna wëëdhö). "Ëëen 'zü □dhe -bhöpë suu 'bha -nu -wo mü 'wa 'dho- -bhö, "këë

kö -yö -bhöpë -nu bha- -nu -da "dhü kö 'më □wa 'dhang bho 'ö "dhiü, 'ö □wa teanwön dō kö -wo 'ö nuë" □në- bho- -wön 'gü kö -wa -bhö.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe pë "pepe 'ö Atanna -ya -da -bhöpë 'ka -a 'bha 'yaa 'ya-. 'Kwa bo- nuë" -zë bho -sü 'ka -a -wön 'gü, kwa -mōo -bha 'kwa kwaa pë -bhö "yu 'ka.

5 -A 'klōo- -mü □dhe Atanna -wv 'kwa- ma bha waa- bheä" 'kwa- wo- -dhe pë -nu bha- -nu -wön 'gü bha □në bian bho pë "pepe □gban -bha -a wëëdhö.

6 □Ya kë □dhe 'wön -nu bha 'i- -nu -bho 'koo kë sië kwa dheebhang -nu -dhe □dhe -kö 'a- pö- 'ka bha- 'dhö, kö 'bha kë Yesu Klisi -kodhiüdüme -së □dede, 'ö- -zön □dhe -wv 'ö më faan dō -zv -yö Atanna -dhe -sü -bha □në □dhe -a -bhöpë 'dhö -a 'ka □naa bha. 'Sa kö 'bha- -zön 'pö □dhe tean- -zian □dede 'yi- -zön i -dhe bha i- -ta 'kpakpadhö □naa bha. Kö 'bhii- 'bha 'to.

7 □Dhe 'ö "dhü, -kwëzlan -nu 'ö- -zun "dhiü -bhloo 'bha 'yaa 'dhö, "këë 'ö □bhlëë □në- bho Atanna -wv -bha bha 'bha 'dho i "tu 'to- -bha. -Kō 'i dho- kë- 'ka kö i 'gü 'ya 'dho ga Atanna -dhökë -sü 'ka □në -bhö -a -zian mōo- -kpeawo.

8 □Ya 'go yö -zë 'gü, troo -nu 'ö më -ya -kë kö më 'gü -yö "pu, "ëen 'zü kö më -yö "gla bha 'mii- pö 'yaa -së -zë wo "këë -a □troon □në 'yaa 'gbe. -Nëng Atanna -bha -sü bha □në- -bha -kë -së -sü -mōo 'ka 'yaa 'dhö. -A -gen -mü □dhe yö -zë -yö -tosëa -së 'ö "kpong □taa yö -a "plüün bho kwa -dhe, 'ö dho 'ö- 'dhe 'ö Atanna □plöö -dhekpao dhia" 'gü bha- -wv -ta.

9 'Sa 'wön bha -yö teanwön □dede □në- 'ka, 'ö- -dhe 'dhö- -bha □dhe më □gban -wa dō kö -wo 'dhang bho- "dhiü.

10 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yi sëë bho sië, 'wön 'yi- -ta -ko zë sië -kpeakpeawo bha 'yö bha. -A -gen -mü □dhe Atanna 'yi 'dhang bho- "dhiü, 'ö 'yi yi -zv yö- -dhe bha □në "bhüdhe 'ka, yö □në më □gban "pepe Dhame 'ka, "këë më "pepe 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü, yö □në- -nu Dhame 'ka.

11 -Wv 'i dho- pö Atanna -bha më -nu 'wo mü bha- -nu -dhe 'i dho- -nu □klang kë- 'ka 'yö bha.

12 □Ya 'go yö -zë 'gü, më 'bha 'ya 'dho-

pö 'ö "yan -ziö 'gü do i -bha i -bha -kë 'në "wlü -sü 'ka -sü -wɔn 'gü. "Kεε -bhö i -dɪ 'kun □në- wo -së i "wɪ -kɔ -nu oo, i "ta -kɔ -nu oo, Atanna -dhɔ -bha i kë -sü 'ö dho 'ö -wɔ 'ka mε "bhɪ- -nu -bha -ta bha waa- -zɔ -yö -a -dhe -sü -nu, "εεn -dɪ -kun -së -sü 'ö 'wɔn yaa kë -sü -gɔ -a -nu 'gü kö 'i kë 'wɔn zɔɔn 'ka, kö Atanna -bha mε -nu -wa -dhe yö i -gɔ.

13 □Ya kë □dhe 'mii nu □kö kö 'a □loo mü, i 'gü 'ya 'dho ga Atanna -wɔ 'sëedhe -wɔ -pö -a -bha mε -nu -dhe -sü 'ka. -Bhö -a -nu -zɔ -gban -a 'ka, kö 'i- -nu □klang kë- 'ka.

14 □Ya 'go yö -zë 'gü, gbaodhe 'ö Atanna -ya -kë i -gɔ 'ö- -wɔdhiüloomε -nu -wa pö, 'ö bɔ- 'ka- -wɔ -gɔmε -nu -ta 'ö 'wo wo -kɔ -ya i -ta 'wo □bheε- -dhe 'i- □slɔɔ 'ö i 'gü bha, 'bha 'dho- -wɔn -ga -bhaa 'gü 'i- -da i -gen □wlöö.

15 'Wɔn -nu 'a -ziö 'gü 'dɔɔndhö bha -bhö wo □në- -nu 'kun i faan 'ka, kö 'i i -dɪ nu- kë -sü □dhe -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü, kë "dhü kö mε □gban -wa 'wɔn dɔ □dhe i -gen -yö "dhiü □gblεεn Atanna -wɔn bha- 'gü.

16 -Bhö -zɔ kë i -dɪ 'gü -kɔ □gban 'gü, kö 'i i -zɔ 'kpɔ 'wɔn -nu 'i mε -nu □klang kë sië- 'ka bha- 'gü -së 'ka. i 'gü 'ya 'dho ga- bha. -A -gen -mü □dhe 'bha- kë "dhü, i -dho i -dɪ dha, 'i dho 'i 'mε 'wo "tɔ 'to sië i -wɔ -bha bha- -nu dha 'pö.

5

-Dhio 'ö Pɔdhö -ya dɔ Timote -ta □geandhe -nu waa- mε zizi -nu 'wo Atanna -gɔ 'kɔɔdhö -a -nu -wɔn 'gü

1 'Bha- pö 'i -dhio dɔ -kweanë -nu -ta, 'bha 'dho "yangbha bho- -nu -bha, "kεε -bhö -a zë- -nu -dhe "nεεnεε 'ka □dhe mε- pë zë mε dë -dhe. □Ya kë 'zü 'nëgɔɔn -nu 'ka, -bhö -a zë- -nu -dhe □dhe mε- pë zë mε dheebhang -nu -dhe.

2 Kö 'i- zë dheebhɔ zizi -nu -dhe □dhe mε- pë zë mε dhe -nu -dhe, kö 'i- zë dheebhɔ "gbonggbong -nu -dhe □dhe mε- pë zë mε dheebhang -nu -dhe kö i 'dhang bho -sü -yö i -dɪ "dhiü 'kpakpadhö.

3 □Geandhe -nu 'wo □gean □dede bho -sü 'ka tean- 'ka, ('ö mε 'bha 'yaa- -nu -gɔ

kö -ya -nu -ta 'kun bha) -a -nu □bhlëë -yö kë i -gɔ.

4 "Kεε □ya kë □dhe 'në □ya kë □geandhe -gɔ, "εεn kö- bhaanë -nu -wo -dhö, -a -dheεa -bha □dhe 'në -nu bha wo □në -wo wo draan- □kö -blεεsü Atanna dhɔɔbhaawɔn kë -sü -bha □trɔɔn -kë -a -nu 'kpɔmε -nu -dhe -sü 'ka, -a -gen -mü □dhe -a -kë "dhü -sü -yö -dhi Atanna -dhe.

5 -A pö- -nu -dhe □dhe dheebhɔ 'ö □geandhe □dede 'ka, 'ö mε 'bha -mε 'bha 'yaa- -gɔ kö -ya -ta 'kun -yö ö -zɔ -yö Atanna □në- -dhe, 'yö □bheεa- -dhe "töng □gban "pεpε 'gü, 'yö ö -kɔ "puu kpɔ- -dhe, 'yö- 'gü 'yaa ga.

6 "Kεε □geandhe 'dhe 'kö yö -zë 'ö -ya -tosεa -së 'ö mε dɔ yεnngdhö "kpɔng □taa yö □në- kë -yan -ta bha, kö- 'tɔ □në- -bha □dhe -yö "yaan "kεε kö mε □gee -mü Atanna -zë "yan 'gü.

7 'Wɔn -nu bha □në -bhö -a -nu □klang kë- 'ka "pεεpεdhö kö pö 'ya 'dho -ya -a -nu -bha.

8 Mε "ɔɔ mε 'ö 'yaa ö "töng kë ö -bha mε -nu -wɔn 'gü, "kεε 'ö- "tɔ 'yaa ö -gɔ 'kɔɔmε -nu -wɔn -bha, kö- -mε □ya ö bo 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ka □naa bha, kö mε -zian 'ö 'yaa Atanna dɔ -a fië- -dhö -a -mε 'ka.

9 □Ya 'go yö -zë 'gü, 'bha- pö 'i □geandhe -nu 'tɔ -ben zë -a -nu -bha 'sëedhe bha- 'gü, (kö -wo -ya Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu -bha -ya 'gü kö -wa -nu -kwεε bun), -a -mε -kwe -yö □mɔɔ -kaɔng "saɔdo -bha kö 'i gun -na -a 'tɔ -ya. □Ya 'go mü 'zü -a -dheεa -bha □dhe -a -mε -yö kë 'mε 'ö □ya gwaan- doseng □në- 'kpɔ ö -bha -tosεa 'gü,

10 "kεε 'ö mε □gban 'wo 'dhang bho- "dhiü □dhe -a këwɔn -yö -së, 'ö □ya "klɔ bho ö -bha 'në -nu -bha -së 'ka, 'ö -dhang -wɔn kun, "εεn 'ö Atanna -bha mε -nu □bhlëë -ya, 'ö- -nu -wɔn kun, 'ö □ya -wëēmε -nu -ta 'kun, 'ö □ya 'wɔn -së suu □gban "pεpε 'dɔ 'dɔ kë □në- 'ka.

11 "Kεε 'bha 'dho- pö 'i □geandhe -nu 'ö peng 'dhö -tun -a -nu kwi 'gü bha- -nu 'tɔ -ya. -A -gen -mü □dhe 'mε 'wo "dhü bha gwaan- -dee 'bha 'kpɔ -wɔn □ya -da -nu -gɔ 'gü, 'yö- -nu -gɔ -yö dɔ -gean Klisi -gɔ.

12 'Yö "plüün -së 'wo- bho- -dhe (□dhe wo -dho wo -dɪ nu- -dhe 'ö 'waa gwaan-

"wεε 'bha 'kpo kö □wa □gean bho) bha 'wo □fië- 'gü -wön kë -sü -bha 'yö 'wo "dhang sü- -bha.

13 "Kεε 'yö 'yaa 'to -zianwo -a do 'dhe bha- -bha, 'yö 'wo -ya mü 'zü 'wo -kë "tub- 'kpo -mε -ziisü 'ka 'yö 'waa pë 'bha kë, -a yaadhe □dede 'ö- 'gü, yö -mü □dhe □wa -da "tub- bha- -bhiëë -ta "dhö, 'yö 'waa -ya "senngdhö, "εεn 'yö 'waa -ya wo "dhi "tung, 'yö dhiang -yö pa- -nu -ta, 'yö dhiang 'ö 'yaa- -nu zë -dhiang 'ka 'wo- □gban zë, 'yö 'wo wo -dɪ dɔ- 'ka mε -nu -bha 'wön 'gü.

14 □Dhe 'ö "dhö, -yö n "piü □dhe 'mε 'wo to "wlü -mε -nu 'ka 'ö 'wön -yö -ya -nu "dhiü bha -wo gwaan- -dee 'kpo kö -wo woo 'në -nu 'kpo, kö -wo woo gwaan- 'gü -wön -nu kë, kë "dhü kö kwa 'yao- -nu 'wa 'dho "dhi kë kwa 'gü.

15 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe -a □geandhe -nu bha- mε 'bha -nu -wo mü 'ö wo -zë □wa 'go Atanna -bha zian -ta "pεεpedhö 'ö □wa -da Sotraan □keng-.

16 □Ya 'go yö -zë 'gü, dhebho 'ö □gean 'dhö- "piü Atanna -bha mε -nu kpö 'gü, -yö ö "töng kë ö -bha □geandhe -nu bha □në- -nu 'gü kö 'ya 'dho kë Atanna -bha mε -nu □kwεε 'ka, kë "dhü kö -wo wo "töng kë mε 'dhe 'ö mε 'bha 'yaa- -nu -gɔ -bha □në- -nu -wön 'gü.

17 -A -dhea -bha kö 'mε 'wo "dhiü 'sü sië Atanna -bha mε -nu 'ka -së 'ka bha -wa -nu □saa bho, "kεε kö 'mε 'wo -kë Atanna -wu pö -mε -nu 'ka waa- 'mε 'wo mε -nu □klang -nu -kë bha- -nu -bha "dhiü -yö ziö.

18 -A -gen -mü □dhe Atanna -wu -ya -pö 'ö- pö □dhe:

«'Bha 'dho -du "dhi -lö kö -yö i -bha -mlü slëë- sië» "εεn:

«-A -dhea -bha □dhe yëkëmε -yö ö □saa 'sü.»

19 □Ya 'go yö -zë 'gü, □ya kë □dhe mε 'bha □ya 'wön 'bha -gen dɔ i -dhe 'mε 'wo "dhiü 'sü sië Atanna -bha mε -nu 'ka bha- mε 'bha -bu 'gü, □ya kë □dhe "sεε- □ple "εεn -yaaga 'yii kë- -ta, 'bha 'dho "wɪ- -bha.

20 □Ya kë □dhe mε □ya -da Atanna "dhiü, 'bha 'dho- pö bhii -ya -a -mε "yan 'gü □ple 'gü, -bhö -a kë "dhü mε □gban "yaan kö "suü- -nu -da mε -kpea 'wo to -a -nu 'gü.

21 'Wön -nu 'a- pö i -dhe 'dɔɔndhö bha Timote, 'a- zë i -dhe □sii □dede -ta, Atanna 'dhö, -a Gbö Yesu Klisi 'dhö, -a -bha "kië "slüüslö -nu 'wo- "piü dhang- 'gü bha- -nu 'dhö, wo □në 'wo n "sεε- 'ka □dhe n -sɔbhεε □dede -mü, -a -wön 'gü -bhö -a □gban "pεpε kë □dhe -kɔ 'a- pö- 'ka bha □në- 'dhö "kpöüdhö. 'Bha 'dho mε 'bha -ga -a -wëë -bha "εεn 'bha 'dho- pö 'i bɔ mε 'ka.

22 □Ya 'go yö -zë 'gü, i -zɔ 'ya 'dho dun -kɔ -kpa mε -ta -sü 'ö 'wo- -mε "dhiü bhea" wo Atanna -dhe bha- -bha, kö 'bha 'dho i -kɔ -da mε -nu -bha 'wön yaa 'gü. -Bhö i -dɪ 'kun -së kö pö 'a 'dho -ya i -bha.

23 □Dhe 'ö -kë □dhe i 'gü -yö -siö -nu wo □siësië -kpeawo bha, -bhö we 'në 'dεdε mü kö i "gblüüdhe -yö □zɔɔ, 'bha 'dho 'to "yi doseng mü -sü -bha.

24 Mε 'bha -nu 'wo mü -a -nu -bha 'wön yaa -nu 'wo- -kë bha 'yaa -bin. -Wa -dɔ kö 'wii za -zian dɔ- -nu -bha □kö. 'Yö mε 'bha -nu -dɪ 'pö 'wo wo -zë -a -nu -bha -dhe yö kö- yi □në □ya □gwëë.

25 'Wön -së kë -sü -yö -kɔ do bha □në- 'gü 'pö. □Waa- kë, -a -dhe 'yaa □dhang. 'Kö 'zü 'wii- -dhe yö 'piö-, "kεε 'yaa 'to -bin 'gü tongtongdhö.

6

-Dhio 'ö -gban Yesu Klisi -bha mε 'ö- "ta -kɔ 'dhö -së -a -bha 'ö Pɔdhö -ya dɔ Timote -ta

1 -Bhö -a "dhiü □loo mε "pεpε 'wo □dhuëng 'ka -a -nu -bha. -A pö- -nu -dhe -a -nu "yan 'ya 'dho ziö- -nu -gɔmε -nu 'gü tongtongdhö, -wa -nu □bhlëë -ya -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü, kë "dhü kö mε 'bha 'ya 'dho Atanna 'tɔ -bhafang bho, "εεn 'zü kö mε 'bha 'ya 'dho kwa -bha Atanna -bha mε -nu □klang kë -kɔ bha- -dhiang yaa zë.

2 □Ya kë 'zü □dhe mε 'dhe -nu 'ö- -nu -gɔmε □ya kë -bhea Atanna -dhe -mε 'ka, 'wa 'dho- pö 'wo zë yö -zë -wön -dhe kö -a -nu "yan- ziö wo Dëmε 'gü. "Kεε woo -zian -zë -a -dhea -bha □dhe -wa -nu □bhlëë □në- -ya kö -yö ziö 'mü, -a -gen -mü □dhe 'mε 'wo yë kë sië- -nu -dhe bha weng- -nu □wa kë dheebhang do 'ka Yesu -bha zian -ta, kö -wa kë -nu -dho -bha 'ko kë -sü -wön 'gü. -A -nu □klang kë 'wön bha-

'ka kö 'i i kôngga ziö- 'ka- -nu -dhe "sεε glöglödhö.

3 -A pö- -nu -dhe □dhe me "υυ me 'ö 'yii 'to -kplü -sü 'ka teanwön 'ö kwa Deme Yesu -ya pö kwa -dhe bha, waa -to Atanna "piü -kö -së 'yi me -nu □klang -kë 'ka bha- bha, 'ö -kan yö -zë -bha 'ö- pö 'ö me -nu □klang kë 'dhang -bho Atanna "dhiü -kö "wεε 'bha 'ka,

4 kö- -me -bha ö -dī -sü 'kpii- -sü □nē- "yan wü, "kεε kö 'yaa pē "υυ pē 'bha □nē- dö, kö zaodhe -da -sü waa- 'ko -kun -wu 'nē dengdeng 'nē -nu -ta -sü □nē- -yua 'dhö- -me -bha bha, 'sa -a kë "dhü -sü □nē □dro -da me □zinng 'gü 'yö zun "dhiinaa -bha, 'yö 'wo "si -nu bho wo 'ko -nu -go, 'yö 'wo -zu yaa gön wo "kwëë, 'yö 'wo dhiang 'sü -kö yaya -nu -kë wo 'ko "dhi -bha. 'Sa □troön 'ö zaodhe -da -sü 'gü 'yö bha.

5 'Yö 'wo zaodhe 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö bha □nē- -da. "Kεε 'me 'ö 'wön yaa □yaa- -nu -go 'gü see-, 'ö 'waa teanwön dö 'zü bha □nē 'wo 'wön -nu bha- -kë, 'yö -kë -a -nu 'gü □dhe "ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü bha pē -yö 'gü -wön -mü.

6 'Sa -yö pē -yö 'gü -wön 'ka "dhü tean- 'ka, "kεε -ya 'ka "dhü zuë" -kun -bha -me -nu □nē -nu -dhe.

7 -A -gen -mü □dhe 'kwii nu pē 'bha 'ka "kprung □taa, kwa 'dho -sü 'ka 'zü 'kwii 'dho 'dho pē 'bha 'ka.

8 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhea -bha □dhe 'kwa kwa -bhöpē waa- kwa -dasö -zë □slö, -yö kwa -zu 'kun.

9 "Kεε 'me 'ö- -nu "piü □dhe 'wo □nao □nē- 'kpii- □slö, 'yö 'wo wo -gen -da wo -dī bhö 'gü, -tama -dhe -wön -nu 'ö- -nu zuë" -yö bhö- -bha 'ö- 'bhaa -së bha- 'ka, 'yö- -nu -go -yö to- -bha, 'yö -kë -nu 'gü see- gen 'ka.

10 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'wëëga -dhö bha □nē 'wön yaa □gban "pεpe suu -gen 'go -dhe 'ka. 'Wëëga -dhö bha □nē me 'bha -nu 'wo zë- -dhe 'yö 'wo wo -dī -dheng, 'yö 'wo bo -zu -yö Atanna -dhe -sü 'ka, 'yö 'wo -kan -bha, 'yö 'wo wo -dī -da -sü 'ka saan" -ziisü 'gü.»

Timote -dī -bha -dhio 'ö Pödhö -ya dö -ta

11 □Dhe 'ö "dhü, □dhe 'ö -kë □dhe bhi -zë i -kë Atanna -bha me 'ka, -bhö □dua

'wön -nu bha- -go, kö -kö 'i dho- kë- 'ka kö pö 'a 'dho -ya i -bha, "kεε kö 'i 'to Atanna -bha zian -ta kpengkpengdhö, kö -zu -yö -dhe -sü -yö kë i -go, kö -dhö -yö kë i 'gü, kö zuëεadhe -yö kë i -go, kö 'i kë □dhe -bhangglö 'dhö kö 'bha 'dho me 'bha -bha -dhaa "dhiü -siö bha □nē -bhö -a -dhe mō-

12 "Ta -sü Atanna -bha zian -ta -sü bha -yö -gblü □nē- 'ka, -bhö i 'gü dö "gbi- kö 'i -gblü -së bha □nē- gön i -sobhεε 'ka, kö □siü 'ö 'yaa yën 'ö Atanna "piü 'ö i -dhe -a kë -dhe 'gü, 'ö 'i zë 'pö- -wön -dhe 'ö bhii □dede i "dhi -ya pö me 'gbe □dede "yaan □dhe 'bha 'dhang bho- "dhiü bha, kö yö □nē 'i- 'kun "gbi- kö -yö 'to i □kwεε.

13 -Yö -dhio □nē- 'ka 'yö 'a- dö sië i -ta, Atanna 'ö pē □gban "pεpe -da bha waa- Gbö Yesu Klisi 'ö "sεεdhe -së -kë ö Dë -bha Pongsö Pidhatö -kuu "dhiü bha □nē 'wo n "sεε- 'ka.

14 A- -pö i -dhe □dhe 'i 'wön 'ö -gban Atanna -wön -bha -a 'gü -dhio 'a- dö i -ta bha □nē- -wön 'kun □dhe i "yanga 'dhö, kö -dhii 'ya 'dho -ya -bha, "εen kö pö a 'dho -ya -bha, kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka kwa Deme Yesu Klisi nu -yi -bha.

15-16 -A yi 'ö "dhü bha -yö Atanna, 'ö "dhü ö doseng 'ka, 'ö □niidadhe 'dhö- "piü "töng □gban 'gü, -gblüdē -nu -bha -gblüdē, Atanna □gban -go -ta Atanna 'ö yöö dö □nē ga -kö 'yaa □mō- -bha, 'ö -ya -sü 'ka -dhepuudhe 'ö- -zön 'ka 'yaa 'dhö, 'ö me "bhi- -kö 'yaa □mō- -bha kö -yö -wo mü bha □nē- 'gü, yö 'ö "dhü 'ö me 'bha 'yii- yö dö, "εen 'ö me 'bha -kö 'yaa □mō- -bha kö -ya yö bha □nē- -go, kö yö 'ö "dhü bha □bhlēë -yö 'to yö □nē- -bha, kö 'gügbüdhe -yö 'to- -go -todhü 'ka bha 'aa -yö kë!

17 -A pö 'me 'wo "kprung □taa -nao ya- -me -nu 'ka bha- -nu -dhe glöglödhö □dhe 'wa 'dho -wo -dī 'sü 'kpii- 'ö 'wo wo -zu gön woo □nao bha- -dhe. -A -gen -mü □dhe □nao bha see- -pē -mü. "Kεε -wo wo -zu 'gön Atanna □nē- -dhe, -a -gen -mü □dhe yö 'ö bha □nē pē □gban "pεpe suu nu kwa -dhe -sobhεε -bha kë "dhü kö 'kwa kwa "dhiabho- bho- 'gü.

18 -Bhö -a pö- -nu -dhe □dhe -wo 'wön -së kë, -wo kë -köwome 'ka kö -wo gbaö-, kö -wo -ya wo këwön -së □nē- 'yi □bhaa

□dhe □nao 'dhö.

¹⁹ Kë "dhö kö □nao -së 'ö yö -zë 'yaa see- tongtongdhö 'ö -dhekpao dhia" 'gü bha -wa yö □në- -wlö kö -wa □loo 'ko -ta, kö -wo -tosea □dede kë yö □në- -bha -dhekpao dhia" 'gü.

²⁰ Timote n dheebhang, -bhö i -zu kë me □klang -kë 'ka -wɔn -nu 'ö Atanna -ya -kefama bho i -bha bha □në- 'gü kö i -zu 'ya 'dho bho- 'ka tongtongdhö, kö 'i i bo dhiang -go □wlüwli -nu 'wo- zë, 'ö 'wo Atanna -wɔ -bhafang bho- 'ka bha- 'ka, kö 'bha 'dho i "tu kë zaodhe "wlaasü 'ö □waa- -da 'wo- pö- -me -bha -yö 'wɔn -do, "kεε kö 'yaa pë 'bha do bha- -da -sü 'ka.

²¹ -A -gen -mü □dhe me 'bha -nu -wo wo -di -sü 'wɔndɔme suu bha □në- 'ka, 'yö -zu -yö Atanna -dhe -sü 'yaa- -nu -go 'zü, 'yö □wa wo □taa zun- -go.

Kö Atanna -yö -gasite kë ka -dhe bha 'aa -yö kë!»

'Sëedhε □plε -naa 'ö Pödhö -ya bɔ 2 Timote -dhε

1-2 Timote, i -dhɔ -yö n -kë □dhe me -dɪ 'kpɔ □në- 'dhö. 'Yö- -wɔn 'gü 'a 'sëedhe ya- bɔ i -dhε. Yesu Klisi -bha bɔme -mü n 'ka, -a -gen -mü □dhe -yö -dhi Atanna -dhe kö 'a kë- 'ka. Atanna -ya pö n -dhe □dhe 'pë 'ö 'ö "piü □dhe 'ö- kë 'a- pö me "bhɪ- nu -dhε. Yö -mü □dhe me "ʊʊ me 'ö -kplü Yesu Klisi -bha, -yö -dho -tosea 'ö 'yaa yën -a kë -sü □slɔɔ. A -bhεa kwa Dë Atanna -dhe kö waa- kwa Dëme Yesu Klisi 'ö 'dhö i -wëë -ya -nu kë, kö -wo 'dhuë- -kë i -bha, kö -wo i gba zuëwaanüsü 'ka.

Pödhö -bha Atanna 'tɔ dhi -sü 'ö me -nu faan dɔ- 'ka -to -wɔ -ta -sü -bha kö- -nu 'ta -kɔ -yö dhi

³ Atanna 'a- -dhɔkë n zuë" "puu 'ka □dhe n "bhema -nu 'dhö bha a- nuε" -bho, a -bhεa -dhe 'a- nuε" bho bhii -dɪ 'pö i -wɔn 'gü -kpeawo "binma -dhekpaɔ.

⁴ Ma n -zɔ 'gɔn "töng 'kwa -kan 'ka kwa 'kwëë- bha- -ta waa- "gbɩ -nu 'i- bɔ "töng bha- 'gü bha- 'dhö, "yan -dee 'bha -kpan i -bha -dhɔ □ya n 'kun. Kwa -kpan 'kwëë- sü -dho n □nii -da □dedewo.

⁵ -Zɔ -yö Atanna -dhe -sü 'ö- "yi 'yaa- □wlöö, 'ö gun i "na 'ö i dhe kpɔ 'wo- -dhe Dhoisö, waa- i dhe 'ö i kpɔ 'wo- -dhe 'pö Nisö -a -nu -gɔ bha- -bha -kë i -gɔ -sü bha, 'ma n -zɔ "ta- 'gü, a Atanna nuε" -bho □dedewo.

⁶ Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'a i -zɔ -bö sië kö 'wɔn kë -sü -faan 'ö Atanna -ya □gbao i -gɔ kö 'ma n -kɔ kpa i -ta kö a bhεa" sië- -dhe bha 'i- 'kun "gbɩ-, kö yë 'ö- kë -faan -da i 'gü "dhü bha 'i- kë i faan 'ka.

⁷ -A -gen -mü □dhe 'Nii- "slüöslü 'ö Atanna -ya nu kwa -dhe bha, "suü 'nii- 'yaa -mü, yö □në kwa gba faan 'ka, 'yö -dhɔ -ya kwa 'gü, 'yö kwa gba "yaaki 'ka.

⁸ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü, 'yiü- 'ya 'dho i kë 'wɔn 'ö -gban kwa Dëme -bha -a -dhiang zë -sü 'gü. Ma 'ö mang -dɪ 'pö 'a -kasogüme 'ka 'wɔn do bha- 'gü bha,

-nëng n -bha -sü 'yiü- 'ya 'dho i kë 'pö. "Kεε bhii -zian -zë, -kɔ do 'a sëë bho sië- 'ka 'wɔn -së 'ö go Atanna "piü- -naɔ dɔ -sü -wɔn 'gü bha, -bhö "wɪ- -bha kö i -bha -yö kë -kɔ do bha □në- 'gü faan 'ö Atanna -ya nu i -dhε bha- 'ka.

⁹ -A -gen -mü □dhe yö □në kwa dha, 'yö kwa -dhε, 'yö kwa -kë "slüöslü kö 'kwa kë 'ö -bha 'ka. Kwa -dhe 'ö- wo "dhü bha- -gen 'yii -gban kwa këwɔn -së -nu -bha, "kεε 'ö- "dhiü □wlü- -bha kö 'ö 'wɔn -së bha- kë kwa -dhe -a yi □ya □gwëë, □dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö bɔ 'ö Gbö Yesu Klisi -ta 'yö- -kë kwa -dhe kö 'yii "kpongtaadhe -zian -da □kö.

¹⁰ -Gasite 'ö Atanna -ya -ya 'ö -zɔ "piü "dhü yi 'bha 'ka kwa -dhe bha □në 'ö- 'gü -wɔn -kë □dεε kwa Dhame Yesu Klisi -bɔ kwa -dhe -sü 'ka bha. -A -gen -mü □dhe yö 'ö bha □në faan bho ga -bha. 'Yö- -kë kö 'kwa ga kö 'wɔn "gbɩ- 'ya 'dho wɔ kwa -ta. 'Yö □sii 'ö 'yaa yën gbonggbongdhö -a -ta -pɔ kwa -dhe naɔ -së 'ö nu- dɔ me "bhɪ- nu -gɔ bha- 'ka □dhe ('me 'ö 'ya 'dhang bho 'ö "dhiü), Atanna -dho kwi -dee 'ö 'yaa "bu -a -da -bha 'ö □sii bha- □slɔɔ.

¹¹ Atanna -yö n -ya naɔ -së bha □në- "kpläng -bho me "bhɪ- nu -dhe -me 'ka kö 'a kë- -bha bɔme 'ka, kö 'a me draan- kë -sü -bha.

¹² Yö □në- -wɔn 'gü 'yö sëë suu -nu ya 'a- bho sië (-kaso 'gü □dεε ya). "Kεε -a 'bha 'yiü- 'yaa n kë, -a -gen -mü □dhe a Yesu Klisi dɔ, 'ö 'a 'dhang bho- "dhiü □dhe -a 'gü -yö "gbɩ-, □dhe yë 'ö- -kefama bho n -bha bha -yö -dho 'ö -zɔ kë- 'gü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ö dho za dɔ- 'ka me "bhɪ- nu -bha bha- -bha.

¹³ (Timote,) -bhö 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü! Teanwɔn -nu 'i- ma n -ta bha -bhö me -nu □klang kë- 'ka, kö -zɔ -yö Atanna -dhe -sü waa- -dhɔ 'ö kwa -gɔ, 'ö 'kwa- □slɔɔ -kplü Yesu Klisi -bha -sü "gblɩɩ "piü bha -yö kë i -gɔ 'pö.

¹⁴ □Ya 'go yö -zë 'gü, -bhö 'to Atanna -bha 'Nii- "slüöslü 'ö kwa 'gü bha- -kɔ □wlöö kö -yö i gba faan 'ka, kö naɔ -së 'ö go Atanna "piü 'ö- -kefama bho i -bha bha 'i i -zɔ 'to- 'ka -a 'gü.

¹⁵ -A -naa -yö i "yaan □dhe 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "pepe 'wo Azi -se 'gü

□wa wo bo n 'ka. Fizēdhö waa- Εμοζενö -nu □gban -wa -nu -bhiēē 'gü.

16-17 A -bhεa kwa Dēme -dhe kö Onezifōo waa- ö -bha 'kōome -nu -wēē -ya kē. -A -gen -mü □dhe ("sanni yō -zē -yō "kan n -bha), yō □nē kpa -zē wo n -zu -ta -blēesü kö a -kaso 'gü Wlōmō, -a 'yiü- 'yii- kē "εεν -a "suü 'yii- kē, yō -zē -yō -gun nu siē ö -wo n -bha 'ö n □tua bho, 'ö n faan dō, 'ö □ya nu Wlōmō, 'ö ö 'gü -siö 'ö n □mōo 'ö -kpan n -bha.

18 □Ya 'go yō -zē 'gü, 'ö 'wōn -sē "pεpe 'dhe 'kö- -kē n -dhe Efεzö bha yō -zē □gban -yō i "yaan. A -bhεa n Dēme -dhe yō □nē- wōn 'gü kö -yō dō "gbu- kö -a -nu -wēē -ya kē -a -bha za -dō me -bha -yi 'ka.

2

1 □Dhe 'ö "dhü, bhi 'kö bhi -zē i □dhe n gbö 'dhö 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'gü bha, -bhö 'to -kplü -sü 'ka -gasite 'ö Yesu Klisi -ya -kē kwa -dhe bha- -bha kö -yō i gba faan 'ka.

2 Atanna -wu 'a i □klang -kē 'ka me 'gbe "yaan bha- -zōn 'me 'i 'dhang bho- -nu "dhiü □dhe -wo -mōo -bha 'wo me "wεε 'bha -nu □klang -kē 'ka bha -a -nu -dhe 'pö.

3 -Bhö "wı- -bha kö 'i sēē bho 'pö □dhe n 'dhö, -a -gen -mü □dhe Yesu Klisi -bha nao -sē bha- dō -me -nu □gban "pεpe -wo -dho sēē bho □dhe -kō 'yi- bho siē- 'ka bha- 'dhö. I -wēēdhe □nē □ya bho Yesu Klisi -wōn 'gü, 'yō me □gban dho- 'wōn dō □dhe -a -bha "sodha 'ö ö -gō -dho -dhe "sia- yō -mü i 'ka.

4 -Bhö -a kē □dhe -kō 'ö "sodha 'ö- "piü -dhe ö -dho -yō ö -gōme kē 'ö- -kē 'ka -a 'dhö. -A -gen -mü □dhe "sodha 'ö- suu 'dhö "dhü 'yaa ö -kō -da "kpong □taa -wōn "wεε -zē 'bha 'gü. -Bhö Yesu -bha yē kē -kō dō bha □nē- 'gü.

5 -Beangsüme 'yaa kē -beang ga 'ka "wεεwε kö 'yii -beang 'sü ö 'sü -kō -ta. (Yö □nē- wōn 'gü, 'yō 'i dho- kē □dhe -kō 'ö Yesu Klisi -ya pō- 'ka bha- 'dhö kö 'i- -bha yē bha- kē -a kē -kō -ta kö 'i- □troon yō!)

6 □Ya 'go yō -zē 'gü, 'kekēme 'ö □saan ö -bha -dhe -bha □nē- -dhe 'dhö- -bha □dhe -ya -blēesü -bhö. (-Bhö i faan dō yō □nē-

-wōn 'gü kö i yē kē Yesu Klisi -dhe kö 'i- □troon yō.)

7 'Wōn -nu 'a- pō i -dhe bha -bhö i -zu 'gōn- 'gü kö 'i- 'gü ma, -a -gen -mü □dhe kwa Dēme □nē dho 'wōn □gban "pεpe 'gü ma "yaaki nu i -dhe.

8 I -zu -yō -bö Yesu Klisi 'ö -kē Davi suu 'gü -nē 'ka, 'ö ga 'ö Atanna -ya -bö bha- -wōn 'ka -kpeawo. -A -gen -mü □dhe Atanna -bha nao -sē 'a- dō siē me □gban "pεpe -gō bha 'yō bha.

9 'Sa nao bha □nē 'a- dō 'yō 'wo n -wēēdhe bho siē 'yō □wa looga -nu □gban -zian -kplü n -bha □dhe 'wōnyaakēme 'dhö ya. "Kεε yō -zē □gban 'gü, ma □nē 'wo n -da -kaso 'gü, 'wii Atanna -wu -zē -da -kaso 'gü, (-wo me -nu draan- siē- 'ka -kpeawo).

10 'Pē 'ö -kē 'yō 'a 'wōn "gbu- -nu bha- □gban kun n -bha bha 'yō bha. Kē "dhü kö 'me 'ö Atanna -ya -nu -ya ö -bha 'ka bha -wo dha 'pö -zu -yō Yesu Klisi -dhe -sü "gblu- "piü, kö -wo dhasü waa- -bha 'tobhdhe 'ö 'yaa yēn 'ö Atanna "piü bha- □slōo.

11 -A -gen -mü □dhe -wu ('ö Atanna -bha 'kōdhigüme -nu 'wo- pō) □siē □dhe:

«□Ya kē □dhe kweng- -nu 'kwa ga kwa "kwēē, kweng- -nu kwa -dho -tosea kē -dhe dō 'gü.

12 □Ya kē □dhe kwa zuē" □ya kē -sea kö ('kwa saan" Yesu -wōn 'gü) kweng- -nu kwa -dho -gblüdedhe kē.

"Kεε □ya kē □dhe 'kwa- pō -zē wo □dhe 'kwa- dō,

yöö -dı 'pö -yō -dho -a pō 'yaa kwa dō.

13 □Ya kē 'zü □dhe 'kwa 'go kwa -wu -ta, yō -zē 'yaa 'go ö -wu -ta,

-a -gen -mü □dhe yō -zē -yō ö -dı -dō.

Pē 'dhe 'kö □yaa- pō ö "dhi 'ka -ya 'gü -wōn -kē,

'yaa 'to- 'gü tongtongdhö» bha 'yaa □sua 'ka.

Atanna -bha yēkēme 'ö- -wōn -ya -zu kun -a -dhiang 'ö Pōdhö -ya zē

14 'Wōn -nu 'i dho meklangkēme -nu bha- -nu -zu -bö 'ka □nē 'a- pō bha, "kεε a -bhεa i -dhe kö 'i i kōngga ziö- 'ka- -nu -dhe "sεε glōglōdhö □dhe 'wa 'dho zaodhe

-da 'wɔn -nu 'ö- -gen 'yaa 'dhö bha- 'gü, -a -gen -mü □dhe -a -kë "dhü -sü -yö 'me 'wo 'tɔ 'to sië- -nu -wɔ -bha bha- -nu □dheng □në- wo.

15 -Bhö i 'gü dɔ "gbu- kö 'i kë mɛdraanmɛ 'ö- -bha yë -yö Atanna -zɔ kun, 'ö 'yiü- 'yaa- kë ö -bha yë kë -sü 'gü, 'ö yë -kë □dhe -kɔ 'wo- -zɔn 'ka- dhe -a 'dhö □në- 'ka, kö i mɛ draan- teanwɔn 'ö go Atanna "piü bha- -bha.

16 'Mɛ 'wo dhiang □wluwlü -nu 'ö- -go 'yaa 'dhö- zë sië, 'ö 'wo Atanna bho sië- 'ka □fi "dhiü bha, -bhö "kan- -nu -bha, -a -gen -mü □dhe 'mɛ 'wo "dhü bha -wo wo -dɪ bho □në- wo Atanna -dhe taa- □gblɛn -kpɛawo.

17 -A -nu -bha mɛ draan- -wɔ -nu bha -wo mɛ see- □naa □dhe -kɔ 'ö bhië -yö -kan 'ka mɛ -bha bha- 'dhö. 'Mɛ 'wo "dhü bha- mɛ 'bha -nu -mü Imene waa- Filetö -nu 'ka.

18 □Wa "kan teanwɔn -bha, 'yö 'wo -da sië mɛ -nu -go 'gü 'wo- pö- -nu -dhe □dhe Atanna □ya 'mɛ 'wo ga -a -nu -bö 'nu, "kɛɛ -wo wo "tüng 'go- 'gü, ('yö 'wo- -nu zuë" □kaan -wɔ -nu bha- 'ka "kwëë, 'yö 'wo -kan Atanna -bha zian -bha).

19 "Kɛɛ 'kö 'zü 'ö -kë □dhe -wa -pö "dhü □wɛ, 'yii 'dho Atanna -wɔ □dede -zë bho ö "gblɔɔ -ta. -A -gen -mü □dhe 'ö ö -bha 'kɔ "kpan 'kö- -ya bha 'yaa 'wü -pë 'ka, -yö 'klëë- -kpɔ -bha ö -wɔ 'ka 'ö- pö:

«Kwa Dɛmɛ -yö 'mɛ 'wo- -bha 'ka -a -nu -dɔ» "ɛɛn 'zü:

«'Mɛ 'wo- pö wo -dɪ -dhe wo kwa Dɛmɛ -dɔ,

-wo wo -bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka.»

20 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna -bha 'kɔɔdhe -yö -kë □dhe -gblüdë -go 'kɔɔdhe 'dhö. Pë "fië 'ö -kë -gblüdë -go 'kɔɔdhö -a suu 'yaa kë do. -A 'bha -nu -kë "sɛnng 'ka 'ö- -bha -nu 'wo -kë 'wëë- 'ka, 'ö- -bha -nu -dɪ 'pö 'wo -kë "dhü -nu waa- 'se gbo -nu 'ka. -A 'dhe -nu 'wo -kë "sɛnng waa- 'wëë- -nu 'ka bha 'yö 'wo -kë 'wɔn □bhlëesü -nu -kë 'gü -pë 'ka. -A 'dhe -nu 'wo -kë "dhü -nu waa- 'segbo -nu 'ka bha, 'yö 'wo -kë 'pö "wlaawɔn -nu -kë 'gü -pë 'ka.

21 -Kɔ do bha- 'gü, 'mɛ 'ö yöö -dɪ 'pö 'ö ö -dɪ kun -së, 'ö "slüüslü, -yö -dho kë yë

□bhlëesü -nu -kë 'ka -pë 'ka Atanna -go □dhe -kɔ 'ö "sɛnng waa- 'wëë- 'wo- 'ka bha- 'dhö; -a -gen -mü □dhe kö -yö ö baa- -sü 'ka ö Dɛmɛ -dhe kö yë -së suu "ɔɔ suu 'ö -dhi -dhe -ya kë ö 'ka.

22 -A -wɔn 'gü, 'wɔn yaa -nu 'ö 'nɛglɔɔn -nu 'wo- kë sië bha, -bhö □dua- -go. Kö 'i i faan dɔ -zɔ -yö Yesu -dhe -sü -bha, kö -kɔ 'i dho- kë- 'ka kö pö 'a 'dho -ya i -bha □në 'i- -kɔ mɔɔ-, kö -dho -yö kë i 'gü, kö kaa mɛ □gban "pɛpɛ ka kë ka 'ko -dhe -së, kö mɛ 'ö- -nu "ta -kɔ 'dhö -së Atanna wëëdhö 'ö 'wo- □bhlëë -ya bha kɛng- -nu 'ka yö □në -dhe mɔɔ-; "kɛɛ kö 'ka -tosɛa kë ka 'ko "piü zuë" 'waanu -sü 'ka.

23 -Bhö i bo zaɔdhe □taamasü -nu 'ö- -zun "dhiü -bhlɔɔ 'yaa 'dhö bha- -da -sü 'ka; -a -gen -mü □dhe zaɔdhe -nu 'ö- suu 'dhö "dhü bha -yö "dhinaa □në- -da. Bhii □dede i- 'wɔn dɔ □dhe -a -da -mɛ -nu 'waa kë □kpaɔsü.

24 -A -dhe 'yaa- -bha kö kwa Dɛmɛ -bha yëkɛmɛ -zë -yö "dhinaa 'ma, "kɛɛ -a -dheɛ -bha □dhe -a -bha "klusëdhe □në -yö mɛ □gban "pɛpɛ "yan -ma kun, kö -yö dɔ mɛ -nu draandhe 'ka, kö- zuë" -yö kë -sɛa.

25 Kö 'mɛ 'wo zaɔdhe -da 'ka kö -ya -mɛ -nu dɔ □zinng 'gü -wɔ "nɛɛnɛɛ -nu 'ka, 'bha mü "dhü Atanna -dho -a "slë kë 'ö 'wo 'dhang bho teanwɔn 'ö go- "piü bha- "dhiü 'ö 'wo wo zuë" □slëë 'gü □wɛ?

26 -A yö □në □ya kë "dhü 'yö 'wɔn 'gü ma -sü dho kë- -nu -go 'yö 'wo dho 'go Sɔtraan -go döng 'ö- -nu kun 'yö 'wo -da -go □dhuëngdhe 'gü bha- 'gü.

3

'Wɔn -nu 'wo dho kë "tüng □taamasü 'gü -a -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

1 □Ya 'go yö -zë 'gü, Timote n dheebhang, 'yaa n "piü □dhe 'wɔn 'gbu- 'ö dho kë "kɔnngtaadhe yën "tüng 'gü bha 'i kë 'gü i tii -bha.

2 -A -gen -mü □dhe -a "tüng bha- 'gü, 'mɛ 'wo -ya wo -dɪ -wɔn □në- zuën -ta doseng bha -wo -dho pa. -A -nu -bha 'wëëga -wɔn -dho kë "gbu- 'ö -ziö 'wɔn □gban "pɛpɛ -ta. -Wo -dho wo -dɪ zë 'tɔ 'ka 'ö 'wo wo -dɪ sü 'kpii-. -Wo -dho dhiang yaa -nu zë Atanna kwi -bha 'ö 'waa wo 'kpɔmɛ -nu -wɔ ma, 'ö 'waa 'wɔn -së dɔ. 'Wii 'dho

"suü Atanna -gɔ, "εεν 'wii 'dho 'wɔn 'bha
 □bhlëë -ya.

³ 'Wii 'dho "wɪ mε 'bha -bha -bha. Pë
 'bha -pë 'bha -wëë 'yii 'dho- -nu kē. -Wo
 -dho mε -nu yang kē 'ö waa- mε 'bha -mε
 'bha 'waa □mɔɔ- 'gü. -A -nu "gblü- -dho kē
 'ya-, 'ö 'wɔnsëkëmε -nu -san -ya -nu -kē.

⁴ -Wo -dho -da mε -nu -dhe pë "piü,
 woo do bha 'wɔn- -dho -siö -nu -dhe 'gü
 klöklö -bha, 'ö -dɪ -sü 'kpii- -ya -nu pa, 'ö
 'wo wo -dɪ -gɔwɔn -nu fië- bho Atanna
 -dhidhewɔn -nu -bha. (-Nëng -bha -mε
 -nu 'waa kē "dhü).

⁵ -A -gen -mü □dhe mε □yaa- -nu yö, mε
 -ya -nu -ga □dhe Atanna □bhlëëyame -nu
 'dhö, "kεε kö 'gügbudhe 'ö Atanna -ya nu
 ö □bhlëëyame □dede -nu -dhe bha 'waa
 "wɪ- -kē -a -nu 'gü -sü -bha. -Bhö "kan mε
 suu -nu bha- -nu -bha.

⁶ 'Mε 'wo "dhü bha- mε 'bha -nu -wo mü,
 -wo -dho 'wo -da mε -nu -gɔ 'kɔɔdhe -nu
 'gü, 'ö dhong -nu 'ö 'waa 'wɔn 'bha dɔ 'wɔn
 'ö Atanna -wɔn 'gü -a 'gü, 'ö 'wo pa -sü
 'ka 'wɔn yaa 'ka, 'ö 'wo □zii 'wɔn yaa suu
 "pεpε 'ö- kē -dhɔ -ya -nu -kē -a kē -sü -bha
 bha 'wo -da -a -nu -gɔ 'gü, 'yö 'wo- -nu gɔɔ
 bho □sua -dhiang -nu 'ka.

⁷ Dhong -nu bha -wo wo "tɔ -to tɛanwɔn
 'ö go Atanna "piü bha- -bha -kpeawo "kεε
 'waa □mɔɔ- -bha kö -wa 'klɔɔ- □dede dɔ
 gbonggbongdhö.

⁸ 'Ö- -gen 'dhö -kē □dhe 'mε 'wo bha -wo
 'ko -zë tɛanwɔn 'ö go Atanna "piü bha-
 'ka □dhe -kɔ 'ö Zanesö waa- Zanblesö 'wo
 dɔ- 'ka Moizö -gɔ 'kpa bha- 'dhö. 'Mε 'wo
 "dhü bha 'wɔn yaa -dɪ -slɔɔ □në 'wo wo
 -zv gɔn- 'ka, -a -nu -bha -zv -yö Yesu -dhe
 -sü 'gü 'yaa 'dhö, (Atanna □ya ö -kɔ "kan-
 -nu "dhiü).

⁹ "Kεε 'wii 'dho mε 'gbε gɔɔ bho; -a -gen
 -mü □dhe mε □gban "pεpε- -dho -a 'wɔn
 dɔ □dhe "yaaki □në 'yaa- -nu -bha □dhe
 -kɔ dɔ 'ö Zanesö waa- Zanblesö -nu -bha
 'dhö -kē 'ka yi 'bha 'ka bha- 'dhö.

Timote -zv -gban -wɔ 'ö Pɔdhö -ya pö

¹⁰ "Kεε bhi -zë -kɔ 'a mε □draan- 'ka i-
 -dɔ, 'ö 'i n "ta -kɔ dɔ, 'ö 'i n -zv gɔngüwɔn
 □gban dɔ, 'ö 'i -zv -yö Atanna -dhe -kɔ,
 zuësεadhe 'ö n -gɔ, -dhɔ 'ö n 'gü waa- n
 'wɔn -kun n -bha -kɔ -nu,

¹¹ n -wëë -kē 'wo- wo waa- saan" -nu
 'a- wo bha- □gban -dɔ 'kpakpadhö. Sëë
 suu -mεε □në 'mii- bho Angtɔsö -pö, "εεν
 Ikɔnö -pö "εεν Dhitrö -pö -nu 'gü? "εεν
 'wɔn "gbɪ- suu -mεε □në 'yii wɔ n -ta -dhe
 -nu bha- 'gü? "Kεε -gasite 'yii kwa Dëmε
 □slɔɔ, -yö kē n -dha -a □gban "pεpε -gɔ.

¹² -A -dhea -bha kö 'kwa- 'wɔn dɔ
 □dhe mε "pεpε 'wo- "piü □dhe 'wo -kplü
 Yesu Klisi -bha kpenngkpenngdhö kö 'wo
 Atanna dhɔɔbhaawɔn kē bha -wo -dho -a
 -nu -wëëdhe bho,

¹³ "kεε 'wɔnyaakëmε -nu waa- mε -nu
 -pö -mε -nu -zë, -wo -dho 'dho □në- wo
 wo "dhiü -kpeawo 'wɔn yaa kē -zian -ta.
 -A -gen -mü □dhe Sɔtraan □yaa- -nu -pö,
 'yö woo -dɪ 'pö 'wo mε -nu pö sië bha.

¹⁴ "Kεε bhi -zë i -bha 'ka, 'wɔn -nu 'i-
 'dhang bho- "dhiü, 'i- dɔ □dhe tɛanwɔn
 -mü bha, -bhö -a -nu kē -kpeawo kö 'i dho-
 'ka. -A -gen -mü □dhe 'mε 'wo i □draan
 'wɔn -nu bha- -bha bha i- -nu -dɔ, 'i- dɔ
 'pö □dhe -a 'bha 'yaa □sua 'ka.

¹⁵ -Wɔ "slüüslü -nu 'wo -ya -sü 'ka
 Atanna -bha 'sëëdhe 'gü i- -dɔ 'i go- 'ka
 "dhü i 'nëdhe 'gü, -wɔ -nu bha -wo -mɔɔ
 -bha 'wo i gba "yaaki 'ka kē "dhü kö 'i dha
 i -bha -zv -yö Yesu Klisi -dhe -sü -wɔn 'gü.

¹⁶ -Wɔ "pεpε 'kö -ben zë -sü 'ka Atanna
 -bha 'sëëdhe "slüüslü bha- 'gü bha- □gban
 □trɔɔn -së -yö -dhö, yö □në- -ya mε "bhɪ-
 -nu zuë" "piü 'yö 'wo- -ya 'sëëdhe 'gü, kö
 -wo kwa draan- pë 'ö kpengdhö -a 'ka, kö-
 'dhe -nu 'ö 'waa -së kö 'kwa- dɔ. -Wɔ -nu
 bha □në 'wo kwa zun zian 'ö -së -a -bha,
 'yö 'wo kwa □draan 'wɔn -së kē -sü -bha.

¹⁷ Kē "dhü kö 'mε 'ö yë kē sië Atanna
 -dhe kö- -mε -kɔ -yö □mɔɔ 'wɔn -së kē -sü
 -bha 'kpakpadhö.

4

¹ A- -pö i -dhe glɔglɔdhö kwa -bha
 Atanna waa- Yesu Klisi 'ö dho za dɔ
 "yaanmε -nu waa- 'mε □wa ga- -nu -bha,
 'ö dho nu 'zü "kpuŋg □taa kö -yö ö -bha
 -gblüädēdhe kē bha- -nu wëëdhö □dhe:

² 'I mε -nu draan- pë 'ö pö 'aa- -bha -a kē
 -sü 'ka, -bhö □nëng Atanna -wɔ pö -sü 'gü
 -a -nu -dhe glüü" glüüdhö "töng -së waa-
 "töng yaa □gban 'gü, kö 'i- -nu □song -nu
 pö, kö 'i- -nu faan dɔ 'wɔn -së kē -sü -bha,
 "kεε i zuë" -yö kē -sεa.

³ Pë -nu 'a- pö i -dhe bha, -bhö -a kë, -a -gen -mü □dhe yi 'bha -dho □loo 'ö me "bhü- -nu 'waa "wü- -bha kö 'wo wo "tu 'to Atanna -bha me draan- -ko -së bha- bha, "kεε -wo -dho me 'dhe 'wo dho- -nu draan- -a -nu dhoo bhaawon -nu □në- -bha bha □në- moo-, -a -gen -mü □dhe -yö -dho kë- -nu 'piü □dhe 'wo 'won yaya □në- kë -kpeawo;

⁴ -a -gen -mü 'zü □dhe 'yii 'dho kë- -nu 'piü □dhe 'wo wo "tu 'to teanwon -nu 'wo go Atanna "piü bha- -bha, "kεε 'won zii 'ö yi 'bha 'ka bha □në- ma -dho dho- -nu kë.

⁵ "Kεε bhi -zë -bhö i züē" 'kun i -bha -ko □gban -ko □gban 'gü, kö □wa i -wëedhe bho kö 'i- 'kun i -bha, kö 'i 'won -taong -së 'ö -gban Yesu -bha bha- pö me "bhü- -nu -dhe, kö yë -nu 'wo -gban Atanna -won bha 'i- kë sië bha 'i- □gban "pepe kë -së 'ka!

⁶ ('Won "pepe 'a- pö i -dhe "dhü bha- -gen -mü □dhe 'mii 'dho □gwëē "kpongtaadhe ya- 'gü 'zü kö 'a ziö -deewo 'gü i -dhe.) -A "töng □ya □loo kö 'a (ma -tosea nu □dhe "saapë 'dhö kö -yö kwa Dëme) □yoon bho "sia-. N ga "töng □ya □loo.

⁷ Yë 'ö Atanna -ya do n -ko 'ka kö 'a- kë bha, a- kë -sü 'ka ö kë -ko -ta, □dhe -ko 'ö -beangsüme -yö -beang sü- 'ka 'ö kë -beang ga 'ka bha- 'dhö 'ö 'a 'to -sü 'ka -kplü -sü 'ka 'dhang -bho -a "dhiü -sü -bha klöklödho 'ö dho 'ö zun- 'ka -a "dhiütoy i 'ö □dεε bha- bha.

⁸ A- 'won -do □dhe 'faan- 'ö kwa Dëme 'ö za do me -bha teanwon -ta bha 'ö- -ya 'me 'ö pö 'aa- -nu -bha -a -nu -go bha n -bha -dhö. -Yö -dho -a nu n -dhe yi 'ö dho za do- 'ka me "bhü- -nu -bha bha- 'ka. 'Faan- 'ö "dhü bha mang do n -bha 'yaa -mü -zianwo, -a -gen -mü □dhe 'me 'ö kwa Dëme bha- nu -sü "dhia 'dhö- -nu 'gü -yö -dho -a -nu -bha nu 'pö.

Podhö -bha ö -di -won -dhiang 'ö- zë Timote -dhe

⁹ -Bhö -a "slë moo- kö 'i nu n -dhe 'gü yö 'zodhö.

¹⁰ -A -gen -mü □dhe Demasö □ya 'go n □keng- -ya 'dho Tesadhonikö -pö 'gü, -a 'kloo- -mü □dhe -yö -kplü "kpongtaapë -nu -bha 'ö □ziö- 'ka Atanna "piü -pë -nu -ta.

Klesan □ya 'dho Gadhatö -se 'gü, Titö -di 'pö □ya 'dho Dadhomatö -se 'gü.

¹¹ Dhukö yöö do □në □ya 'to n "piü yö n -takunme 'ka "töng ya- 'gü. 'I nu sië, kaa- Makö -ka nu "kwëë, -a -gen -mü □dhe n -mawon -dho zun- -bha kö -yö n -ta 'kun kwa Dëme -bha yë kë -sü -bha.

¹² 'Ma Tisikö bo 'pö Efezö -pö 'gü.

¹³ □Ya kë □dhe 'i nu sië, 'i nu n -dhe ma □gbauu- 'a- to Troasö, Kalipusö -go 'koo dhö bha- 'ka. Kö 'i nu 'pö n -dhe ma 'sëedhe -be -nu bha- 'ka, "kεε -a 'dhe -nu 'wo kwi -be 'ka bha □në n -mawon 'dhö- bha "gbüsü.

¹⁴ -Piöbhome Dhezandrö bha -yö 'won yaa 'gbe -kë -sü 'ka n 'ka, kwa Dëme -dho za do- -bha 'won yaa -nu 'ö- kë n 'ka bha- won 'gü.

¹⁵ -Bhö i -di 'kun- -go -së kö 'ya 'dho "slë yaa kë i 'ka 'pö. -A -gen -mü □dhe Atanna -wu 'kwa- pö sië me -nu -dhe bha- -san -ya -kë. -Ya "piü □dhe 'ö zun- -go zian- kpeawo.

¹⁶ 'Dho -blæsü 'a- wo zadodhe 'gü bha me 'bha 'yaa gun n "piü mü kö -yö n -zu -gban, kwa dheebhang -nu □gban "pepe -wo kë -kan n -zü 'kwëë-. "Kεε a -bhea Atanna -dhe kö 'ya 'dho- -nu 'kun tée 'ka n 'to 'wo- wo do 'ka bha- -won 'gü 'ö- -nu -wëedhe bho.

¹⁷ -A -gen -mü □dhe a- 'won -do □dhe 'kö 'zü 'ö -kë □dhe me "bhü- -nu -zë -wo -kan n -zü 'kwëë- □dhe -ko bha- 'dhö, "kεε kwa Dëme -zë -yö -to n "piü, 'ö n faan do 'ö 'a Atanna -wu pö 'kpakpadhö 'ö 'me 'waa Zuifö 'ka- □gban "pepe 'wo- ma. 'Yö n □koo 'won "gbü- -go □dhe -ko 'wo me sü- 'ka laabhölaa "dhi "dhiü bha- 'dhö.

¹⁸ -Yö -dho n dha 'zü 'won "gbü- suu "pepe 'ö dho nu n -ta -a -nu -go -ko do bha □në- 'gü, kë "dhü kö 'a n -due □slöö dhang- 'gü -dhe 'ö ö -bha -gblüdedhe kë sië- -bha bha- 'gü. -A 'to -yö bho "töng □gban "pepe 'gü! Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë. ('Pë 'ö gun n "piü 'a- pö i -dhe 'yö bha.)

¹⁹ -A pö Plisidhö waa- Akidhasö -nu -dhe 'ma- -nu □tua bho, ma Onezifoo -go 'koomε -nu □tua bho 'gbe.

²⁰ Edhatö -yö kë -to Kodhengtö -pö 'gü, 'yö 'a Trofimö to Midhe -pö 'gü 'pö, -a -gen -mü □dhe -a -bha 'yaa "pu -sü 'ka.

²¹ -Bhö i 'gü dɔ "gbɩ- kö 'i nu kö "nɛɛ
 "töng 'yi ɩloo ɩkö.

Ebudhusö 'dhöö, Pudɛnö 'dhöö, Dhinisö
 'dhöö, Klodia waa- kwa dheebhang -nu
 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü 'wo to ɩwa i
 ɩtua bho 'gbɛ.

²² Kwa Dɛmɛ -yö i faan dɔ -kpɛawo, kö
 -yö dɔ "gbɩ- -yö -gasitɛ kɛ mɛ ɩgban "pɛpɛ
 ka -dhɛ!

'Sëedhε 'ö Pödhö -ya bō Titö -dhε

1-4 Titö, bhi 'ö 'i -kë □dhe n gbö 'dhö, 'ö-
-gen -kë □dhe ma □ne 'a Atanna -dhiang
zë i -dhε 'yö 'i gun -na 'dhang bho- -wön
"dhiü, "kεε 'ö koo- -zυ -yö -a -dhε -sü 'ö
do bha, 'sëedhε ya mang Pödhö -mε, 'a
-kë Atanna -bha gwëemi 'ka, 'ö 'a -kë Yesu
klisi -bha bome 'ka bha, ma □në 'a- bō
i -dhε. Atanna -yö n -bō kö 'mε -nu 'ö-
-nu sü ö -bha 'ka bha 'a -zυ -yö ö -dhε
-sü -dhiang zë wo □në- -nu -dhε kö -wo
wo -zυ yö ö -dhε kö -wo 'dho- 'ka "dhiü
-kpeawo. -Yö n -bō 'pö kö 'a- -nu draan-
teanwön □dede 'ö- -gen -yö go ö "piü bha
□në- -bha. Teanwön 'ö "dhü bha □në dho
-kö 'ö 'kwa kë- 'ka 'yö dho ö -zυ 'kun -a
-zön kwa -dhε. A- -kë "dhü kö mε "bhü-
-nu -wo 'dhang bho -tosea 'ö 'yaa yën -a
-kë 'dhö -sü -wön □në- "dhiü. -A -gen -mü
□dhe Atanna 'ö 'yaa □sua kë bha, -yö kë
-tosea 'ö "dhü bha- -wön "plüün -bho kwa
-dhε kö 'yii "kpungtaadhε -zian -da □kö.
'Yö "tüng 'kwa dō- 'ka □dεε ya □në- kpo
kö 'pë 'ö- "plüün bho mεbhüdhe -dhε bha
'kwa- dō- 'ka. 'Wön -taong -së 'ö "dhü bha
Atanna 'ö kwa Dhame 'ka bha -ya -wön
-kplü ma □në n -bha kö 'a- -dhiang zë mε
-nu -dhε. A- -dhε Atanna 'ö kwa Dë 'ka,
waa- Yesu Klisi 'ö kwa Dhame 'ka bha- -nu
-go kö -wo 'dhuë- kë i -bha, kö -wo i gba
zuëwaanüsü 'ka.

Yë 'ö Titö dho- kë Kletö -sε 'gü -a -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

5 A i -to n □taama Kletö -sε 'gü "dhü kö
yë 'dhε n -kö 'yii □mō- kë -sü bha mü
(kö "tüng 'yaa n -go 'zü bha) 'i yö □në- kë.
Kö 'i mε -ya Atanna -bha 'kōdhigüme -nu
-go "dhiü 'do 'do 'ka 'pö- -nu 'gü. "Sanni
'i mε -ya □dhe -kö bha- 'dhö, i -zυ 'ya
'dho bhō 'wön 'a- pö i -dhε -blēsü 'ö
'gban 'mε 'wo dho kë- -bha 'kōdhigüme
-nu "dhiüziōwome 'ka -a -nu -wön -bha
bha □në- 'ka.

6 □Dhe 'mε 'i dho- -ya bha -yö kë 'mε
'ö mε 'bha 'yii 'dho □mō- -bha kö -yö
"sëedhε yaa kë- -bha □në- 'ka, kö dhe do

□në -yö kë- -mε -go, kö- -mε -bha 'në -nu
-dī 'pö -wo kë 'dhang -bho Yesu "dhiü -mε,
'ö mε 'bha 'yaa □mō- -bha kö -yö "sëedhε
kë- -nu -bha □dhe -a -nu "ta -kö 'yaa -së,
"εεn -a -nu go- -yö "gbü-, 'waa wo 'kpōme
-nu -wυ ma -a 'ka.

7 -A -gen -mü □dhe 'mε 'ö dho kë Atanna
-bha 'kōdhigüme -nu -gōme 'ka "dhü bha-
-dhε 'yaa- -bha □dhe -yö kë 'mε 'wo
"sëedhε yaa -kë -bha, 'ö ö -dī sü 'kpii-,
'ö "dhiü-, 'ö we mü 'gbε, 'ö- -kö -ta 'dhö
"füüfüü "εεn 'ö □nao □mō □flü 'ka -a 'ka.

8 "Kεε -a -dhea -bha □dhe -yö kë 'mε 'ö
-dheng bun -së, 'ö 'pë 'ö -së □në -dho -ya
-kë, 'ö □kpaosü, 'ö pö 'aa- -bha, 'ö Atanna
□bhlëe -ya, "εεn 'ö- -kö -yö □mō ö -dī -bha
□në- 'ka.

9 Kö -yö kë 'mε 'ö ö -zυ yö 'wön -taong
-së 'ö teanwön 'ö go Atanna "piü □në- 'ka,
'ö 'yi ka □draan- -bha bha- -dhε □në- 'ka.
□Yaa- kë "dhü □naa 'yö dho mε -nu faan
dō ö -bha mε draanwυ -nu 'ö 'waa □sua 'ka
bha- -nu 'ka, 'yö dho □mō- -bha 'ö □sua
-yε 'mε 'wo mε draan- -kö "wεε kë sië bha-
-nu "yan -bha, 'yö- pö- -nu -dhε □dhe -wo
wo -dī -pö □në 'wo- wo sië.

10 (-Bhö -a kë "slë 'ka kö Atanna -bha
'kōdhigüme -nu -gōme -nu 'i dho- -ya bha
-wo kë □dhe -kö a- pö- 'ka bha □në- 'dhö),
-a -gen -mü □dhe mε 'gbε -wo -dhö 'ö 'waa
mε 'bha □bhlëe -ya, 'ö 'wo dhiang -nu 'ö-
-go 'yaa 'dhö bha □në- zë 'yö 'wo "kpëngg-
-kë 'ka mε -nu -go. 'Mε 'wo "dhü bha- mε
'gbε -dhε -wo -go Zuifö -nu 'wo wo zuë"
□slëe 'wo 'dhang bho Yesu -wön "dhiü bha
□në- -nu kpo 'gü.

11 -Bhö -a kë "dhü kö 'pë 'wo dho- pö
'ya 'dho □slō- -nu -go, kö -wo wo bo mε
draan- -kö suu bha- 'ka, -a -gen -mü □dhe
□wa 'gügblüdhe -da 'kö -nu 'gü 'do 'do 'ka
□waa- -nu □draan □suasua -nu bha- -nu
'ka kö 'wo 'wëe- □slō- -kö 'yiü- -sü bha
□në- kë- -nu 'gü.

12 ('Pë 'ö dho 'wön -nu 'a- pö bha- -nu
bhō ka 'gü tean- -bha yö -mü □dhe) -a -nu
-dī -bha 'wōndōmε do 'ö -kë Kletö mi 'ka
□dhe- -nu 'dhö 'pö, 'ö gun -ya -sü 'ka yi
'bha 'ka Kletö -sε □dede bha- 'gü bha □në
dhiang zë 'ö- pö: «Kletö -mε -nu -bha pë
-mü □sua kë -sü 'ka, 'yö 'wo 'wōnyaakēme
'ka □dhe -kö 'ö wü "dhiü- -nu 'wo- -kë

'ka wü 'në -nu 'ka bha- 'dhö. -A -nu -ko 'yaa □moo pë 'bha kë -sü -bha. -A -nu -zugongüwön doseng 'ö 'dhö 'yö pë -bhö -sü 'ka.»

13 Pë 'ö Kletö mi bha 'ö- pö bha tean- mü. -A -kë "dhü -sü 'gü, -bhö -ya 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "yan 'gü kö 'wa 'dho wo "tu 'to □suasua -nu 'wo me -nu draan- sië- 'ka bha- -bha, "kεε kö -wo 'dhang bho teanwön 'ö go Atanna "piü bha □në- "dhiü.

14 Kö 'wa 'dho 'dhang bho -kwezlan -nu 'ö Zuifö -nu 'wo- bho sië bha- "dhiü, 'ö 'wo -kplü 'zü 'me 'ö □wa wo □taa -ya Atanna -bha teanwön -go bha- -nu -bha 'tong- -nu -bha.

15 'Me 'ö- zuë" 'dhö "puu, pë □gban "pepe- -kë -me 'gü "puu "slüüslü 'ka, 'yö 'me 'wön yaa 'dhö- zuë" -bha, 'ö 'yaa 'dhang bho Yesu "dhiü bha yö -zë 'ö pë □gban -ga pë yaa 'ka, -a -gen -mü □dhe kö 'wön yaa -ya "yaaki waa- zuëga □gban -bha.

16 ('Me 'wo "dhü bha -bhö -a "slë moo- kö -wo wo bo- -kë "dhü -sü 'ka; -a -gen -mü □dhe) -wa -pö -wo -di -dhe □dhe wo Atanna -do, "kεε kö- -nu këwön -zë 'bha 'yaa bho 'me 'wo Atanna do- -nu këwön -nu -bha. 'Me 'wo "dhü bha -wo -yënngsü Atanna 'gü, 'waa- -wu ma, 'pë 'ö- -dho 'yaa- kë bha □në wo -zë 'wo- -kë. -A -nu -ko 'yaa □moo 'wön -së -zë doseng -zian kë -sü -bha.

2

'Dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "ta -ko -dhiang 'ö Pödhö -ya zë

1 Bhi -zë -bhö me draan- me draan- -ko -së 'ö "slüüslü 'ö go Atanna "piü bha □në- bha.

2 -Bhö -a pö -kwεazë -nu -dhe -wo kë -ko -moo wo -di -bha -me 'ka (we mü -sü 'gü), "kεε -wo kë 'me 'ö me -nu dho- -nu □bhlëë -ya, 'ö 'wöndödhe 'dhö- -nu -go -a -nu këwön -nu waa- -a -nu -zugongüwön -nu 'gü, "kεε 'ö 'wo wo -zu yö Atanna -dhe □dedewo, 'ö -dho 'dhö- -nu 'gü □në- 'ka, kö- -nu zuë" -yö kë -sëa 'me 'wo 'wön yaa -kë -nu 'ka -a -nu "piü.

3 -A pö 'pö dhong -nu -zugbansü -nu -dhe -wo -tosëa 'ö pö 'aa- -bha □në- kë, 'wa 'dho dhiang yaa zë me -nu -bha 'wo- -nu kwi zë- 'ka, 'wa 'dho □nëng we -ta, -wo

kë -dhio -së -do gwaangödhe "gbonggbong -nu -ta -me □në- 'ka.

4 Kë "dhü kö -wa -zön -nu -dhe □dhe -a -dheä -bha □dhe -a -nu -bha göön- -nu -dho -ya -nu kë waa- -nu -bha 'në -nu 'dhö.

5 -A -dheä -bha □dhe -a -nu këwön -nu waa- -nu -zugongüwön -nu -wa -zön □dhe -wo □kpaosü. 'Wa 'dho -zua zë, -wo -ya woo- 'ko -wön zuën -ta kö -wo woo- yë -nu -wön 'kun "gbü-, kö -wo woo- göön- -nu □bhlëë -ya, kö -wo wo -go 'dho- -nu -dhe "sia-, kë "dhü kö me 'bha 'ya 'dho Atanna -wu -dhiang yaa zë.

6 -Bhö -a pö 'nëglöön -nu -dhe -ko do bha- 'gü 'pö □dhe -wo kë □kpaosü -a -nu këwön -nu waa- -nu -zugongüwön -nu 'gü.

7 (□dhe 'ö -kë □dhe bhii -di 'pö i -kë 'nëglöönne 'ka bha,) -bhö -gleng -dhe -wön kë kö i -moo "kwëë "yoo -nu -wo -tosëa kë -ko 'sü i -bha -bha. -Bhö me -nu draan- teanwön -di -sloo □në- 'ka, -ko 'i dho- kë- 'ka kö me -nu -wo i □bhlëë -ya □në -bhö -a moo- "tüng □gban 'gü.

8 -Bhö -a kë -së kö 'wa 'dho "yi yö i zë -dhiang -nu "piü 'ö 'wo i □töo -kë 'ka, kë "dhü kö 'yiü- -yö do kwa -dhiang yaa zë -me -nu -bha kö 'wa 'dho pë 'bha □sloo 'wo- pö kwa -bha.

9 -Bhö -a pö 'pö □dhuëng -nu -dhe -wo wo dëme -nu □bhlëë -ya -kpeawo kö 'pë 'ö dho- -nu -zu 'kun □në -wa kë, -a -nu "yan 'ya 'dho ziö wo dëme -nu 'gü ('ö 'wo dhiang zë- -nu -wu □wlöö).

10 'Wa 'dho □kwaan bho- -nu -ta, "kεε -wa "slë moo- -kpeawo kö- -nu dëme -nu -wo 'dhang bho- -nu "dhiü -a -nu këwön -nu "piü. Kë "dhü kö me -nu □waa- -dhe yö kö -wo me draan -wu 'ö go kwa Dhame, kwa -bha Atanna "piü bha- -dhiang -së zë.

11 (-Kö 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu dho -tosëa kë- 'ka □në bha.) -A -gen -mü □dhe Atanna -ya -zön me "pepe □gban -dhe □dhe ö -dho ö -bha -gasite kë- -nu -dhe kö □wa bo ö 'ka -wo dha -sü □sloo.

12 -Gasite 'ö "dhü bha □në kwa □klang -kë pë -nu 'ö- -dho -yö Atanna -kë -a kë -sü 'ka, waa- -tosëa kë -ko yaa 'ö "kpong □taa yö bha- 'dhö. Yöö do bha 'zü □në kwa □klang -kë -ta "yaaki 'ka -sü 'ö pö 'aa kë me -bha, "kεε 'ö me -yö Atanna □bhlëë -ya bha- 'ka.

13 -Kö bha □nē 'kwa dho -tosea kē- 'gü 'ö dho- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka -dhekpaoyi -sē 'ö kwa -zv 'dhö- 'gü, 'ö nu siē, 'ö kwa -bha Atanna 'ö 'kpii-, kwa Dhame Yesu Klisi dho nu- 'ka ö -bha 'töbhödhe 'gü bha- bha.

14 Yesu -yö ö -dī -nu me "bhū- -nu kwa -dhe kö 'ö kwa dha □nē- wo 'wōn yaa suu "pēpē □gban -gō, kö 'kwa kē "slüöslü, kö 'kwa kē yöö do □nē ö -bha 'ka, kö 'wōn -sē □nē- kē -pēng -yö dō kwa -ta.

15 'Wōn suu bha □nē 'i dho me -nu □klang kē- 'ka kö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -wa kē □dhe -kö bha- 'dhö. 'Me 'wii "wī- -bha kö -wa kē □dhe -kö bha- 'dhö, -bhö -ya -nu "yan 'gü, -bhö -a pö glöglödhö kö -yö 'to i -bha -bha, kē "dhü kö me 'bha 'ya 'dho □slō- -nu kpö 'gü 'ö i □bhlēē -siö, 'ö 'i -kē -bhaasü, 'ö- pö □dhe 'bhaa me -draan 'wōn -nu bha- -bha -me 'ka.

3

1 -Bhö -a pö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu -dhe -wo wo "tū 'to "sē -gōme -nu -wū -bha, kö 'pē 'wo- pö- -nu -dhe -wa kē. -A pö- -nu -dhe -wo kē 'wōnsēkēme 'ka,

2 'wa 'dho me 'bha -dhiang yaa zē, 'wa 'dho "dhinaa 'ma, 'wa 'dho -dōn bho. -Wo kē dhōngsü me □gban "pēpē "piü, kö -wo me □gban □bhlēē -ya -kpeakpēawo.

3 -A -gen -mü □dhe kwaa -dī 'pö kwa -gun □dheng -sü 'ka -blēsü 'ö 'wōndödhe 'yaa gun kwa -gō, 'ö 'kwa me -nu □bhlēē -siö, kwa -gun □dhuēngdhe 'gü kwa dhōobhaa -pē -nu waa- kwa -zōngōwōn -nu -gō, 'ö 'kwa -tosea -kē -mawōn yaa -dhe waa- -ya pē -dho 'ka -sü -nu 'gü, 'ö 'kwa -ya me -nu -san 'ka, 'ö 'wo kwa -san -kē 'pö.

4 "Kēē □dhe 'ö Atanna 'ö kwa Dhame 'ka bha- -bha -dho 'ö- -kē kwa 'ka, waa- -bha "klösödhe bha- -zōn me "bhū- -nu kwa -dhe "tūng □ya □loo,

5 'yö kwa dha, "kēē 'sa kwa -wēē □dede □nē- -kē 'yö kwa dha bha- wo, 'yii kē □dhe -a dhōobhaawōn □nē 'kwa- -kē 'yö 'kwa dha- -wōn 'gü; "kēē kwa 'kpō -dee 'ö- wo, 'ö 'kwa- 'gü -zu bho bha, waa- -bha 'Nii- "slüöslü 'ö kwa 'gla 'ö- wo kö 'kwa kē me -dee 'ka bha □nē kē -sü 'ka kwa dha -kö -dee bha- 'ka.

6 Atanna -yö -bö Yesu Klisi 'ö kwa Dhame 'ka bha □nē- -ta 'yö 'Nii- "slüöslü 'gbe □dede □gbaō kwa -gō.

7 Kē "dhü kö (kwa 'ö 'kwa -kē -a -bha 'nē -nu 'ka bha) □sōng 'ya 'dho kē kwa -bha 'ö wēēdhö -a -bha -gasite 'ö- -kē kwa -dhe bha- -wōn 'gü, kē "dhü kö 'kwa -tosea -sē 'ö Atanna "piü 'ö kwa -zv 'dhö- 'gü bha- -slō.

8 'Wōn 'ö tean- 'ka 'yö 'a- pö bha.

Yö □nē- -wōn 'gü 'yö 'i dho me -nu draan- 'ka glöglödhö. Kē "dhü kö 'dhang -bho Atanna "dhiü -me -nu -wo faan □slō □dedewo kö -wo 'wōn -sē □nē- kē -kpeawo. -A -gen -mü □dhe 'wōn -sē kē -sü □nē -sē, yö □nē □mō- -bha 'ö me -nu -zv kun.

9 'Bha 'dho zādhe "wlaasü -da me -nu 'ka 'wōn -nu 'ö- □trōn 'yaa 'dhö bha- 'gü. I "tū 'ya 'dho kē me "bhēma -nu -gēngodhe -wōn -bha. -Bhö i bö "dhinaa waa- "dhi -kö zē -sü 'ö -gban Zuifö -nu -bha 'tōng- -nu -bha bha- 'ka. 'Bha 'dho- kē, -a -gen -mü □dhe -a □trōn 'yaa 'dhö, -a -wōn 'gü 'yii 'dho 'wōn -sē kē me 'bha -dhe.

10 'Me 'ö 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu "pē siē- 'gü, -dhio dō- -me -ta □dhe do □ple -nu 'dhö □kö -blēsü kö -yö ö bö- -kē "dhü -sü 'ka. □Ya kē □dhe 'yii i -wū ma tongtongdhö, -bhö -a kē kö -yö 'go 'dhang -bho Yesu "dhiü -me -nu kpö 'gü.

11 -A -gen -mü □dhe bhii □dede i- -dō □dhe 'me 'ö suu 'dhö "dhü bha kö □ya ö □taa □nē- zun tean- -zian -gō, 'yö- kēwōn -nu -wa -zōn □dhe □ya 'go zian -ta bha.

12 -Wū -totaamasü 'a dho- 'kpō i -bha yö -mü □dhe: a -dho Atemasö waa- Tisikö bha- me do bö i -dhe. 'Me 'ö "dhü bha □ya □loo i -dhe 'gü kö bhi -zē 'i nu "vaandhö kö 'i -kpan n -bha Nikopodhi -pö 'gü, -a -gen -mü □dhe -yö n "piü □dhe 'a "nēnē "tūng ya- kē mü.

13 -Bhö i 'gü dō "gbū- kö 'tōngdōme Zenasö waa- Apodhōsö 'wo 'dho siē 'ta 'ö- 'gü bha 'i- -nu -ta 'kun kö 'wa 'dho -kpla pē 'bha -wōn 'gü -a -nu -bha "ta -zian bha- "dhiü.

14 'Wōn 'ö "dhü bha bhii do 'bhii 'dho kē- kēme 'ka. -A -gen -mü □dhe kwa -bha me -nu 'wo mü 'pö bha- -dhe -bha kö -wo gbaō- -sü draan- 'pö kö -wo me -nu -mawōn 'dhe 'ö "vaandhö -wōn 'ka -a

□yaon, kö- -nu -bha -tosea -yö me -nu -zu
'kun 'pö.

¹⁵ 'Dhang -bho Yesu "dhiö -me -nu 'wo
-dhe ya- 'gü □wa i □tua bho. 'Ya 'dhang
-bho Yesu "dhiö -me -nu 'ö yi -dho -ya -nu
-kë 'pö kwa -bha -kplü -a -bha -sü -kë do
-sü -wön 'gü, 'wo i "piö mü bha- -nu □tua
bho 'pö 'gbe.

Atanna -bha 'dhuë- -yö me □gban ka
'kun!

'Sëedhɛ 'ö Pɔdhö -ya bɔ Fidhemɔ -dhɛ

1 Mang Pɔdhö -mɛ 'wo n -da -sü 'ka -kaso 'gü Yesu Klisi -dhiang 'a- zë ñnë- wɔn 'gü bha yaa- kwa dheebhang Timote ñnë 'yi 'sëedhɛ ya- bɔ bhii Fidhemɔ -mɛ 'i -kë yi dhɔɔbhaamɛ ñdede 'ka, "kɛɛ 'ö 'i -kë 'pö yi yë -kë Atanna "piü "yɔɔ 'ka bha i 'dhö,

2 -A -bha 'kɔdhigüme "pɛpɛ 'wo bho 'ko -ta i -gɔ 'kɔɔdhö bha- -nu 'dhö, kwa dheebhang dhebhɔ 'ö i -bha dhebhɔ 'ka 'wo- Apia -kë bha waa- i gbö Asipö 'ö -kë Yesu -bha "sɔdha 'ka 'pö ñdhe n 'dhö bha ka ñnë ka -dhɛ, 'ya ka ñtua bho 'gbɛ.

3 Yi -bhɛa kwa Dë Atanna -dhɛ kö waa- kwa Dëmɛ Yesu Klisi -wo ka gba 'dhuë- 'ka kö -wo zuëyagblü- nu ka -dhɛ.

4 Fidhemɔ n dheebhang, "tüng "ɔɔ "tüng 'a bhɛa" sië- 'ka Atanna -dhɛ, a- nuɛ" -bho i -wɔn 'gü ñdedewo.

5 -A -gɛn -mü ñdhe i -bha -zɔ -yö kwa Dëmɛ Yesu -dhɛ -sü bha waa- i -bha Atanna -bha mɛ -nu -dhɔ -wɔn -taɔng -yö -nu yi -ta yö -kpɛawo, 'ö yi "tɔɔdhö -kpɛawo.

6 "Kɛɛ a -bhɛa 'pö- -dhɛ kö i -bha -zɔ -yö -a -dhɛ -sü bha- 'bha ñnë -yö -da 'gü -kpɛawo -yö 'dho- 'ka, kɛ "dhü kö mɛ -kpɛa 'wo to -wo 'wɔn -së "pɛpɛ 'ö Klisi -ya kɛ -sü -faan -da kwa 'gü bha- kɛ -sü -dhɛ yö i -gɔ.

7 Atanna -bha mɛ -nu -dhɔ -bha i kɛ -sü 'ö 'i- -nu -ta kun "dhü bha- ma 'a- wo, -yö -dhi n -dhɛ ñdedewo 'ö n zuë" dho n ko 'gü 'ö 'waanu -tɛkpɛ -tɛkpɛdhö, n dheebhang, -a -gɛn -mü ñdhe -a kɛ 'i- wo "dhü bha 'yö Atanna -bha mɛ -nu zuë" -ya -a -nu "gblü-.

8 Yö ñnë- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn 'a ñmɔɔ- bha 'nu 'a i -kɔ kpɔ- 'ka Klisi 'to 'gü 'i- kɛ kö- "sɪ 'yaa i -dhɛ bha,

9 'yö mang Pɔdhö -mɛ 'ö 'ma kɛ -kwɛanɛ 'ka "kɛɛ 'ö 'a -kaso 'gü Yesu Klisi -wɔn 'gü ya 'ö n "piü ñdhe 'a ñbhɛa ñnë- wo i -dhɛ -a -wɔn 'gü -dhɔ 'gü bha.

10 Bhɛa" ñnë 'a- wo i -dhɛ Onezimö 'a kwa Dëmɛ Yesu -dhiang zë- -dhɛ kö a

-kaso 'gü 'ö 'dhang bho- "dhiü, 'ö ñya kɛ ñdhe n gbö 'dhö ñdɛɛ Atanna -bha zian -ta bha- -wɔn 'gü, n dheebhang Fidhemɔ.

11 A- -dɔ ñdhe -a ñtrɔɔn 'yii kɛ i -bha -a zü bho -sü 'gü, "kɛɛ ñtaamasü ya- 'gü -a ñtrɔɔn -dho kɛ mɛ ñgban ñple ko -bha. -Yö -dho kɛ i -bha ñdhe 'ö n -bha -kɔ 'ö- 'gü -a 'dhö ñdhe -kɔ 'ö- 'tɔ 'dhö- 'ka 'pö -a 'dhö, -a -gɛn -mü ñdhe ñwaa- pö Onezimö kö -wa pö 'në 'ö ñtrɔɔn 'dhö- 'gü.

12 -A bɔ ñnë 'a- wo sië i -dhɛ bha, "kɛɛ -a -wɔn -yö n -gɔ ñdhe n "yanga 'dhö.

13 'Yaa gun n "piü -zianwo ñdhe 'a n -kɔ bho- 'gü, kɛ "dhü kö -yö 'to i "gblɔɔ 'gü yö, kö -yö kɛ n -kɔ "dhiü "tüng 'a- 'ka -kaso 'gü 'wɔn -taɔng -së -wɔn 'gü ya- 'gü ñdhe -kɔ 'ö- -dhɛ 'dhö- -bha 'nu ñdhe 'i kɛ- 'ka -a 'dhö.

14 "Kɛɛ 'yaa n "piü ñdhe a- -kɛ "dhü kö 'mii- pö i "yaan. -A -gɛn -mü ñdhe 'yaa n "piü ñdhe 'bha- pö 'i 'wɔn -së kɛ n -dhɛ, 'i- kɛ ñdhe 'wɔn 'ö- "sɪ ñnë 'yaa i -dhɛ -a 'dhö, "kɛɛ -yö ga bhii ñdede ñnë i 'gü, kö 'ya 'dho kɛ ñdhe ñwa faan wɔ mɛ -ta.

15 'Bha mü "dhü "kan 'ka- wo ka 'kwëë- yi 'bha 'ka bha -yö -kɛ "dhü kö -kpan 'dhɛ kaa- wo ka 'kwëë- ñtaamasü ya- 'gü bha -yö 'to "dhü "sɛ 'tuü- 'ka ñwɛ, 'dee- 'wɔn dɔ?

16 'Pë 'ö n "piü ñdhe 'a- pö i -dhɛ yö -mü ñdhe kö ka -bha -kpan 'kwëë- -sü 'dhɛ 'ö dho kɛ ñtaamasü ya- 'gü bha 'ya 'dho kɛ ñdhe -blɛɛsü -bha 'dhö, "kɛɛ kö- -bha -kɛ i -bha ñdhuëng 'ka -sü ñgban waa- -bha -bha, kö- ñbhlëë -yö kɛ i -gɔ ñtaamasü ya- 'gü kö -yö ziö- 'ka -blɛɛsü -bha -ta, kö 'i- 'sü -zianwo ñdhe i dheebhang 'ö- -wɔn 'dhö i -gɔ "gbɪ-, "kɛɛ 'ö- -dhɔ -yö ma ñnë n -kɛ -blɛɛsü ñdedewo ñnë- 'dhö kwa Dëmɛ Yesu Klisi -bha zian -ta.

17 'Ö ñya kɛ ñdhe 'i n sü ñdede -zë wo ñdhe i "taɔngdë 'dhö tɛan- ñdede 'ka, kö -bhö i -kɔ -ya -a -dhɛng -bha ñdhe -kɔ do 'ö 'ma nu 'nu mü 'i dho -kɔ -ya 'ka n -dhɛng -bha bha ñnë- 'dhö.

18 'Kö ñya kɛ -zianwo ñdhe ñya 'wɔn yaa suu "ɔɔ suu 'ö ñnë- kɛ i 'ka, "ɛɛn 'ö kɛ pë 'bha -zian ñnë ñkwaan i -ta, 'kö 'zü 'ö -kɛ pë suu "ɔɔ suu 'ö- 'ka, -bhö -a kɛ ma 'wɔn 'ka.

19 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö -wɔ 'ö ya mang ñdede ñnë 'a- -bɛn zë ñdhe mang Pɔdhö

-me ma □nē 'a dho- "wεε nu i -dhe bha 'yö bha. Kē "dhü kö 'i 'dhang bho 'pē 'a- pö bha- "dhiü. ("Kεε 'sa i- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe bhii □dede -zian 'i bha, i ma □nē n -bha 'ka i -bha -kē 'me 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü ma -a -dhiang zē -sü 'saa- 'gü -a me do 'ka -sü bha- -wön 'gü, "kεε 'yaa n "piü □dhe 'a "dhi zun yö -zē -bha.)

²⁰ Bhea" □nē 'a- wo siē i -dhe kö 'i do "gbu- i zē kwa Dēme -wön -dhe kö 'i 'wön do bha- kē n -dhe, kö -yö n faan -sea 'bha -da n 'gü Klisi -bha zian bha- -ta.

²¹ 'Dhang 'a- bho i "dhiü □nē- -wön 'gü, 'yö 'a 'sēēdhe ya- bō i -dhe, -a -gen -mü □dhe a- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe 'pē 'a- pō i -dhe bha 'bhii 'dho -ko 'ka, "εεn i -dho -a "dhiü -ziö -ta -zian kē.

²² 'Bha kē, -bhö -dhe 'i dho n □yēē bho- bha -a mōō- □siē kö 'i- -ya i -ko "sōō, -a -gen -mü □dhe a 'dhang -bho "dhiü □dhe bhea" 'ka- wo siē Atanna -dhe n -wön 'gü bha -yö -dho ka -wū ma 'ö- "slē -kē 'ö 'wo n □lōō, 'ö 'a nu 'a -wo ka -dhe 'gü.

²³ Epaflasö 'ö -kaso 'gü -dhe ya- 'gü 'pö □dhe n 'dhö Yesu Klisi -wön 'gü bha -ya -pö 'ya ka □tua bho.

²⁴ Makö waa- Adhitakö, Demasö waa- Dhukö 'ö 'wo -kē n yēkēyōō -nu 'ka bha □wa ka □tua bho 'pö.

²⁵ Kö kwa Dēme Yesu Klisi -bha -gasite bha -ya kē ka -dhe yi □gban "pεpε 'ka bha 'aa -yö kē!

**'Sëédhε 'wo- bɔ
Atanna -bha mε -nu 'wo
Eblö
'ka -a -nu -dhε**

Atanna -bha dhiang -zë mε "bhı- -dhε -kɔ -dhiang 'wo- zë Eblö -nu -dhε.

¹ -Yö kē ka "yaan □dhe 'ö gun yi 'bha 'ka, Atanna -yö kē -bɔ ö -wɔdhiöloomε -nu □nē- -nu -ta -gen -yan 'gbe □dede 'ka "εen -kɔ 'gbe □dede 'gü, 'yö dhiang zë kwa "bhεma -nu -dhε.

² "Kεε -yö bɔ -sü 'ka ö Gbö □dede □nē- -ta "töng -totaamasü 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü, 'yö dhiang zë kwa -dhε. -Yö -bɔ yö □nē- -ta 'yö -tosea -pē -kē, -yö yöö do bha 'zü □nē- -ya -sü 'ka pē □gban "pepe -mε 'ka.

³ Yö 'ö bha □nē Atanna -bha 'tɔbhɔdhe 'ö dhang- 'gü bha- "blεen- 'ka. Yö 'ö bha □nē Atanna -bɔ bha □dede 'ka "kpung □taa. Yö 'ö bha □nē "kpungtaadhε -todhüsü 'dhö -tosea kē siε- -wɔ -bha 'gügbudhε -bha. Yö 'ö bha □nē □dhe 'ö □ya 'ö bo mε "bhı- -nu -dha -a -nu -bha 'wɔn yaa -gɔ -sü 'ka, 'yö dho 'ö -ya -yεa -sē 'ö- Dē Atanna "mlümlüsü bha- "sɔɔ dhang- 'gü bha- 'gü.

Yesu Klisi -due -kē 'kpii- Atanna -bha 'kiē -nu -gɔ -sü -dhiang 'wo- zë

⁴ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü -a -due 'ö 'dhö, 'waa- -zɔn -zianwo Atanna -bha "kiē -nu -bha 'ka, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'tɔ 'ö □bhlēēsü 'ö -ziö -a -nu -bha -ta Atanna -ya nu- -dhε bha 'yö bha.

⁵ "εen 'ka- ma 'mε do □dhe Atanna □yaa- pö 'ö -bha "kiē 'bha -dhε □dhe:

«Bhi □nē 'i n Gbö 'ka, 'ma- pö n "dhi 'ka □dεε

□dhe ma □nē 'a i Dē 'ka?»

"εen □yaa- pö 'ö -bha "kiē -mεε □nē- -dhε do 'zü □dhe:

«A -dho kē i Dē 'ka, 'yö 'i -kē n Gbö 'ka.»

⁶ "Kεε □dhe 'ö Atanna yöö 'ö Gbö do 'ö- -bha 'nē -blεesü 'ka bha- bɔ "kpung □taa 'yö- pö:

«-A -dhea -bha □dhe ma "kiē -nu □gban "pepe -wo zun- -dhε kpiö 'gü.»

⁷ 'Yö- pö 'zü 'ö -bha "kiē -nu -bu 'gü □dhe:

«-Yö 'ö -bha "kiē -nu -kē "tεε 'ka,

'yö- -nu -kē 'pö peng 'nεε- 'ka.»

⁸ "Kεε □dhe 'ö zun 'ö Gbö -zē -bha 'yö- pö:

«"Kεε bhii Atanna -mε -zē i -bha -gblüdēdhε 'dhö

-kɔ 'ö- -bha 'yö dho 'to- -bha,

-a -bho "gblɔɔ -pē 'yii 'dho kē tong- tongdhö,

'sa pö 'yii 'dho kē i -bha mεdhε bha- -bha,

⁹ -a -gen -mü □dhe 'wɔn 'ö pö 'aa- -bha □nē- kē -dhɔ -yö i -kē,

'wɔn yaa -dhɔ 'yaa i kē,

'wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Atanna 'ö -kē i -bha Atanna 'ka bha

'ö i -ya -sü 'ka, 'yö i pa -sü 'ka zuēniida 'ka, 'yö -due 'ö □bhlēēsü 'ö -ziö i "tayɔɔ -nu -bha -ta

-a nu -sü 'ka i -dhε.» bha 'yö bha.

¹⁰ 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö:

«Bhi □nē bhi -zē 'i "sε -kē -a zübhoyi 'ka, 'yö 'i dhang- -pē -kē i □dede -kɔ "dhε 'ka,

n Dēmε.

¹¹ 'Sa 'pē 'i- -nu -kē "dhü bha □gban- -dho ziö,

"kεε bhi -zē, i -dho 'to "dhü doseng.

-Wo -dho kē zii □dhe sɔ 'dhö,

¹² 'ö 'i- -nu -yε □dhe sɔ 'dhö,

'ö- 'dhε □ya "blē 'i- -dee -pē -kē,

"kεε bhi -zē, -kɔ do 'i- 'ka 'yö 'i dho 'to- 'ka, i -kwe 'bha 'yii 'dho "kan "dhiü tong- tongdhö.»

¹³ "εen Atanna □yaa- pö 'zü 'ö -bha "kiē 'bha -dhε do □dhe:

«-Bhö nu kö 'i -ya -yεa -sē 'ö n "sɔɔ ya- 'gü kö -yö 'dho -yö zun- 'ka yi 'a -dho i -kɔ

□mɔɔ- 'ka

i 'yaa- -nu -bha -a -bha -ee?»

¹⁴ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, kö Atanna -bha "kiē -nu bha "yina "klɔ -sē -nu -mü.

Wo □nē 'wo- -kɔ "dhiü 'yö- -nu bɔ -nu wo 'mε 'ö- -nu -ya -tosea -sē kēmε 'ka -a -bha -gblüdēdhεpö 'gü dhia" -a -nu -ta 'kun -dhε 'gü. ("Kεε Yesu Klisi □nē- -due 'dhö 'kpii- Atanna wēēdhö.)

2

¹ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -dhε 'dhö- -bha □dhe tεanwɔn 'kwa- ma 'ö -gban Yesu Klisi

-wɔn -bha bha 'kwa 'to -kplü -sü 'ka- -bha kpenngkpenngdhö, kē "dhü kö 'wa 'dho

kwa gɔɔ bho 'wo dho kwa 'ka □dheng -zian -ta bha 'yö bha.

2 -A -gen -mü □dhe "sanni 'tong- 'ö Atanna -bha "kië -nu -wa do yi 'bha 'ka Moizö -dhe kö -ya do Izraedhö -me -nu -dhe bha- 'gü -wön -yö kë, kö me "bu me 'ö 'yii- 'gü -wön kë kö Atanna -yö 'wön bho- me 'gü -a -naa -bha bha -oo,

3 'yö- 'dhe 'kö Klisi yöö □dede 'ö- pö □we? -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö- -mü □dhe dha -sü 'kwa- -dhiang ma bha kwa Deme bha yöö □dede □në- -blesü pö, 'yö 'me 'wo- ma bha, -a □bhlëë 'dhö 'pë 'ö- 'ka 'wo- dhiang zë kwa -dhe.

4 'Yö Atanna -di 'pö 'ö ö -ko "gblu -ya -a -nu -bha "së- -dhe bha- 'gü "dhabhliwön 'sënnë -nu waa- "gblüglü -nu kë -sü 'ka. Kë "dhü kö 'kwa- 'wön do- -bha □dhe 'yaa □sua 'ka. 'Yö dho 'zü 'ö -bhödhe 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü -ya bho me -dhe bha- 'gü -gblü 'me 'wo 'dhang bho 'wön bha- "dhiü bha- -nu -ta -ko 'ö -dhi -dhe -a 'gü.

5 'Sa -yö kë ka "yaan □dhe -dhekpao dhia" yi- -dhiang zë sië bha, Atanna 'yii ö -bha "kië -nu -zë -a -nu -ya -a -godhiü -me 'ka, -yö Yesu Klisi □në- -ya.

6 -A -gen -mü □dhe me 'bha -ya pö -sü 'ka Atanna -wu 'gü -dhe 'bha 'gü mü □dhe: «'Aa n Dë Atanna, mebhüdhe -kë -më 'ka 'yö i -zu -yö -bö -a -wön -ta?

"Een mebhüdhe □dhe -më □dede □në- 'dhö 'yö 'i -ya -wön zuën -ta?

7 'Yö -zë me □ya waa- i -bha "kië -nu -a -nu -ya 'ko "dhiü,

'bha- -bha 'töbhödhe bha- -da 'në 'bha -wo i -bha "kië -nu -bha □wlöö "töng 'në 'bha 'ka,

'yö 'bha -ya mü 'zü 'bha- nu- -dhe, □ya 'go mü 'zü 'bha □bhlëë -ya -bha □dhe -ko

'wo- -ya 'ka -gblüde -bha -a 'dhö,

8 'ö go mü 'zü 'bha -ko -moö pë □gban "pepe -bha -sü -faan nu- -dhe.»

□Waa- pö Atanna □ya -ko -ziö pë □gban "pepe -go -sü -faan nu me "bhu- -dhe, kö -wo -wi pë □gban "pepe suu □dede □në- 'ka, kö 'wii pë 'bha -pë 'bha -go 'sü- 'gü. "Kë 'sa yö -zë □gban 'gü me 'yaa- -dhe yö "töng 'kö 'kwa do- 'ka ya- 'gü □dhe -a -ko -yö ziö -sü 'ka pë □gban "pepe -go.

9 "Kë kwa- 'suan- -zë bho □dhe Yesu bha □në Atanna -ya □bhlëë -da ö -bha

"kië -nu -bha □wlöö "töng 'ö -tosea kë- 'ka "kpong □taa bha- 'ka. Kë "dhü kö -yö ga me □gban "pepe -wön 'gü, -gasite 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhe bha- -wön 'gü, "kë 'yö 'kwa- yö sië 'zü □dhe 'töbhödhe waa- □bhlëë -nu "yi □bhaa ga 'ö- wo "dhü bha- -wön 'gü bha.

10 'Sa -a -dhe -gun -bha 'nu □dhe Atanna 'ö pë □gban "pepe -da, 'ö pë □gban "pepe 'wo 'dhö yö □në- 'saa- 'gü bha, -yö Yesu bha □në- kë -saan kwa -wön 'gü -me 'ka. Kö -yö kë kwa dha -sü bha- -go -da 'plöö -ko 'ka. Kë "dhü kö ö bhang -nu bha- me 'gbe 'kwa kë -da -a -bha -gblüedhepö 'gü -me 'ka, -a -gen -mü □dhe Yesu bha □në -da -nu 'ka mü -me 'ka.

11 Yesu bha □në me □gban -bha 'wön yaa -bho -nu -bha -me 'ka Atanna wëedhö, 'yö 'me 'ö □ya bo -a -nu -bha 'wön yaa -bho -nu -bha -sü 'ka "dhü bha weng- -nu 'wo -kë Dë do bhang -nu 'ka. 'Wön 'ö- -wön 'gü, 'yö- -nu -dhe 'ö dheebhang -sü 'yiü- 'yaa- kë bha 'yö bha.

12 -Ya -zë yö □në- -wön -dhe 'yö dhiang zë 'ö- pö:

«N Dë Atanna a -dho i -dhiang zë n dheebhang -nu -dhe,

'ö 'a "tan bho i -zü me kpö 'gü.»

13 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö:

«A -dho n -zu yö Atanna -dhe.»

'Yö go mü 'zü 'ö- pö:

«Atanna -bha 'në -nu 'ö- nu n -dhe bha □në yeng- -nu 'yi ya.»

14 □Dhe 'ö -kë □dhe 'me 'ö- -nu -dhe sië Atanna -bha 'në -nu bha mebhüdhe "yaan- -dhe -nu -mü bha yö □në- -wön 'gü, 'yö yöö -di 'pö 'ö -gla me "bhu- 'gü □dhe -a -nu 'dhö. Kë "dhü kö ga 'ö yöö- wo bha, -yö kë ö -ko -ziö Sotraan 'ö -ga -bha 'gügbüdhe 'dhö- -go bha- -go -sü 'ka,

15 kö 'me 'wo gun □dhe me 'dhö □dhuëng 'ka -kpeawo -a -nu -bha -suö ga -go -sü -wön 'gü bha, -yö kë- -nu dha -ko 'ka.

16 -A -gen -mü □dhe nu 'ö- wo "kpong □taa bha 'yii nu kö -yö Atanna -bha "kië -nu -zë -a -nu -ta 'kun. -Yö -nu kö -ya kë □dhe -ko 'ö Atanna -wu -ya pö- 'ka □në- 'dhö □dhe: -Yö -nu Ablaamö suu 'gü -në -nu □në- -nu -ta 'kun -dhe 'gü.

17 Yö □nē- -wɔn 'gü, 'yö- -dhe 'dhö gun- -bha □dhe -yö kē □dhe ö dheebhang -nu bha- -nu 'dhö -kɔ □gban suu 'do 'do □nē- 'gü. Kē "dhü kö 'ö kē -a -nu -bha "saabhomé 'kpīi- 'ö 'yaa ö -wɔ 'to -a 'ka Atanna wēēdhö, -a -gen -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe 'mē 'ö "saabhomé 'kpīi- 'ka "dhü bha -yö kē 'mē 'ö mēbhudhe -wēē -ya -kē, "kēē 'ö 'wo 'dhang bho- "dhiü -a kēwɔn -nu 'wo Atanna wēēdhö -a 'gü □nē- 'ka. Kē "dhü kö Atanna -yö □mɔɔ- -bha -yö ö -bha "sēgüme -nu -mawɔn 'to.

18 'Sa -a kē 'ö- wo "dhü bha □nē- -wɔn 'gü, 'yö □mɔɔ- -bha "töng 'kwa dɔ- 'ka ya- 'gü, 'yö Sɔtraan 'dhö 'mē -a -nu 'gü dan siē bha, 'yö- -nu -ta kun, -a -gen -mü □dhe -yö kē yöö -dɪ 'pö- 'gü -dan.

3

Yesu □bhlēē -bha -kē 'kpīi- Moizö -gɔ -sü -dhiang 'wo- zē

1 Yö □nē- -wɔn 'gü, n dheebhang "slüöslü -nu 'ö 'ka 'dhang bho Yesu Klisi -wɔn "dhiü, ka 'ö Atanna □nē ka -dhe 'pö bha, -ka Yesu Klisi 'ö- bɔ kö -yö kē kwa -bha -zɔ -yö -dhe -sü 'kwa- dhiang zē siē bha- "saabhomé 'kpīi- 'ka bha □nē- -ga.

2 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe yö ö bha □nē 'yii 'go ö -wɔ -ta Atanna 'ö- -ya 'wɔn bha- kēme 'ka bha- -dhe, □dhe -kɔ 'ö Moizö -ya -kē 'ka 'pö Atanna -bha yē 'ö- dɔ- -kɔ 'ka -a -gɔ 'kɔɔdhö bha- 'gü yi 'bha 'ka bha- 'dhö.

3 -Ka ka "yan 'to yö □nē- -bha, -a -gen -mü □dhe yö □nē- □bhlēē 'dhö 'kpīi- Moizö -bha □dhe 'kɔɔmē -zē □bhlēē 'dhö 'kpīi- 'kɔ 'ö- dɔ -a -bha -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'kɔ "pēpē kö 'dhö, mē □nē- □gban dɔ, 'sa Atanna □nē pē □gban "pēpē -da.

5 Moizö 'yii pē "pēpē 'ö Atanna -ya kēwɔn pö- -dhe ö -gɔ 'kɔɔdhö □nē- do -zian 'to. Yö -zē Atanna -bha gwēēmi 'ö- -ya 'wɔn 'ö yöö- kē -a pö -mē 'ka □nē gun- 'ka.

6 "Kēē Klisi -bha 'to 'ö- wo ö -wɔ -ta bha -ya -wo "dhü -a -bha -kē Atanna Gbö 'ka -sü, kö -ya 'sü -ya -ya ö -bha 'kɔ -gɔ "dhiü bha □nē- 'gü. 'Sa -a -bha 'kɔ 'ö "dhü bha yö -mü kwa □nē kwa 'ka "ni kö 'kwa 'to -kplü -sü -zē 'ka 'wɔn 'ö kwa -zɔ 'dhö- 'gü

'ö kwa □nii -da siē bha- -bha, kö kwa -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü bha □ya 'to kwa □kweng.

Atanna -bha mē -nu -bha -ya wo -dɪ 'flēē- 'gü -sü -dhiang 'wo- zē Eblö -nu -dhe

7 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Atanna -bha 'Nii- "slüöslü -yö dhiang zē 'ö- pö:

8 «□Ya kē □dhe 'ka n -wɔ ma □dēē 'ö □dēē 'ka -a 'gü,

-ka 'to kö 'ka 'dhang bho- "dhiü, 'ka 'dho □kēgbaandhe kē □dhe -kɔ

'ö ka "bhēma -nu -wa -kē 'ka yi 'bha 'ka "wla -ta,

'ö 'wo n 'gü dan bha- 'dhö.

9 -A -gen -mü □dhe ka "bhēma -nu -wo kē n -gen -mɔɔ yi 'bha 'ka "wla -ta,

'ö 'wo n 'gü dan,

'sa kö- -nu "yan -yö 'wɔn -nu

'a- kē siē- -nu kpö 'gü bha- -bha "dhü

-kwe -kaɔng -yiisiö 'ka.

10 'Wɔn 'ö- bhlɔɔ -yö ma n 'gü,

'yö 'a- pö- -nu zuēga -ya -nu -zian □nē- -kē -kpēawo

-a -nu -zɔ 'gɔn -kɔ -nu 'gü,

'waa n dhɔɔbhaa -zian dɔ tongtongdhö bha 'yö bha.

11 A -sö -bhö yö □nē- 'gü,

'a- pö 'wii 'dho wo -gen -da -ya -dɪ 'flēē- 'gü

-dhe 'ö n -yēa □bhaa bha- 'gü tong- tongdhö.»

12 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, n dheebhang -nu, -kaa kē -sē kö mē 'bha zuēga 'ya 'dho kē yaa 'ka, "kēē "gbɪ- 'ka ka kpö 'gü, 'ö- mē -yö -kan Atanna "yaan -sü bha- -bha.

13 Kaa -zian -zē -ka ka 'ko -nu faan □nē- dɔ -kpēawo kö 'ka 'dho- 'ka, kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka □dēē 'ö Atanna -wɔ 'sēēdhe -yö -wɪ 'ka bha- ziö -sü -bha. Kē "dhü kö mē 'bha 'ya 'dho kwaa ö -dɪ -zü 'ö 'wɔn yaa -yö "kpēnng- -kē -gɔ 'ö- zuē" -yö -kē 'zü -deewo "glɔɔglɔ.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe □ya kē □dhe -zɔ -gɔn -dhe -kɔ 'ö gun kwa -gɔ -a 'zü bho -yi 'ka bha, □ya kwa -kɔ 'kun kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka -a "dhiütoyī -bha, kö Klisi "tayɔɔ -nu -mü kwa 'ka.

15 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Atanna -wɔ -ya pö □dhe:

«'Ka- -wɔ ma ɔdɛɛ 'ö ɔdɛɛ 'ka- 'gü, 'ka "wɪ-
 -bha,
 'ka 'dho ka "tɔ ta- -gɔ
 ɔdhe -kɔ 'ö ka "bhɛma -nu -wo
 ɔkɛgbaandhe -kɛ 'ka
 yi 'bha 'ka -a 'dhö» bha 'yö bha.

16 -A -gen -mü ɔdhe de "wɛɛ 'bha ɔnɛ kɛ
 Atanna -wɔ ma 'yö -ya -gɔ -kɔɔ 'gü kɔ 'yii
 kɛ mɛ "pɛpɛ 'ö Moizö -yö zian bho- -nu
 'ka 'ö go- -nu 'ka Ezitö -sɛ 'gü bha wo -zɛ
 -a -nu 'ka?

17 "ɛɛn de "wɛɛ 'bha ɔnɛ 'wɔn -yö -siö
 Atanna -dhe -a -nu "piö -kwɛ -kaɔng
 -yiisiö 'ka kɔ 'yii kɛ 'mɛ 'wo -da "dhiö 'ö
 'wo ga "tung -ta bha wo -zɛ -a -nu 'ka?

18 "ɛɛn de 'bha ɔnɛ Atanna -yö -sö -bhö
 -nu -dhe 'ö- pö:
 «'Wii 'dho -da -ya -dɪ 'flɛɛ- 'gü -dhe
 'ö n -yɛa ɔbhaa bha- 'gü tongtongdhö.»
 kɔ 'yii kɛ 'mɛ 'kɔ 'wo -ya -gɔ -kɔɔ 'gü bha-
 -nu 'ka?

19 "Kɛɛ 'sa kwa "yan -ya -dhe 'gü ɔdhe 'wii
 -da -dhe 'ö Atanna -ya -dhiang zɛ "dhö
 bha- 'gü tɛan- 'ka 'dhang 'wii- bho- "dhiö
 bha ɔnɛ- -wɔn 'gü.

4

1 -A -kɛ "dhö -sü bha- 'gü, ɔdhe 'ö -kɛ
 ɔdhe "plüün 'ö Atanna -ya bho kwa -dhe
 'ö -gban -ya -dɪ 'flɛɛ- 'gü -dhe 'ö- "piö bha-
 -bha bha- "tüng 'yii ziö ɔkɔ bha, -ka -kwaa
 kɛ -sɛ kɔ mɛ 'bha 'ya 'dho ɔslɔɔ ka kpö 'gü
 'ö to ɔtaama, 'ö ɔfiɛ 'wɔn bha- 'gü.

2 -A -gen -mü ɔdhe -kɔ do 'wo ɔnaɔ -sɛ
 bha- dɔ- 'ka -a -nu -gɔ yi 'bha 'ka bha ɔnɛ
 'wo- dɔ siɛ- 'ka kwa -gɔ 'pö ɔdɛɛ, -wɔ bha-
 -zun "dhiö -bhlɔɔ 'ö 'yii kɛ 'mɛ -a -nu 'gü
 -yö ɔsee bha- -nu -gɔ bha- 'klɔɔ- -mü ɔdhe
 'wii kɛ 'dhang ɔnɛ- bho- "dhiö kɔ -wo wo
 -zɔ 'gɔn Atanna -dhe.

3 "Kɛɛ mɛ 'kɔ kwa -zɛ 'kwa 'dhang bho
 -sü 'ka -wɔ bha- "dhiö bha, kwa -dho -da
 -dhe 'ö Atanna -ya -dhiang zɛ 'ö- pö:
 «Bhlɔɔ ɔya 'ma n 'gü,
 'ma -sö -bhö ɔdhe 'wii 'dho -da -ya -dɪ
 'flɛɛ- 'gü
 -dhe 'ö n -yɛa ɔbhaa bha- 'gü tong-
 tongdhö» bha- 'gü.

-A -gen -mü ɔdhe "tüng 'ö- pö siɛ- 'ka "dhö
 bha kɔ 'ö pɛ "pɛpɛ kɔ- -da, kɔ ɔyaa- ɔgban
 kɛ 'nu yi 'bha 'ka ɔwaa- -yɛa -nu bha-

ɔgban 'dhö. ('Mɛ 'wo bha -da 'ö 'wii- wo
 mü bha -yö kɛ -to wo ɔnɛ- -nu -bha, -a
 'dhe 'bha 'yii 'to Atanna -zɛ -bha.)

4 -A pö 'a- wo "dhö bha- 'klɔɔ- -mü ɔdhe
 'wɔn 'ö -gban "kpungtaadhe waa- -tapɛ
 -nu -pɛ kɛ -sü -bha bha, -a -dhekpaoyi
 "saɔplɛ -naa bha Atanna -ya -dhiang zɛ
 -dhe 'bha 'gü 'ö- pö:

«ɔDhe 'ö ɔya kɛ "dhö, 'yö Atanna -yö 'ö "tɛɛ
 pa

-a -dhekpaoyi "saɔplɛ -naa bha- 'ka,
 kɔ ɔya 'ö bo yɛ "pɛpɛ bha- ɔgban kɛ -sü
 'ka.»

5 'Sa 'wɔn do 'ö -gban -a pö 'ö Atanna
 -ya wo ɔdhe:

«'Wii 'dho -da -ya -dɪ 'flɛɛ- 'gü -sü
 'ö n -yɛa ɔbhaa bha- 'gü -sü -bha» bha

6 mɛ -blɛɛsü -nu 'wo naɔ -sɛ bha- ma bha,
 -da 'ö 'wii- wo -dhe bha- 'gü bha-
 'klɔɔ- -mü ɔdhe 'wii 'dhang ɔnɛ-
 bho- "dhiö, "kɛɛ dɔ 'kwa- wo ɔdɛɛ,
 mɛ- -tun ɔmɔɔ -bha 'ö -da mü.

7 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Atanna -yö ɔdɛɛ
 -dee 'bha -ya bha 'yö bha. -Yö -bɔ Davi
 ɔnɛ- -ta 'yö yö -zɛ pö ɔtaama kɔ- yi 'nɛ
 'bha ɔya ɔgwɛɛ, 'yö- pö:

«ɔYa kɛ ɔdhe 'ka Atanna -wɔ ma ɔdɛɛ,
 -ka 'dhang bho- "dhiö, 'ka 'dho ka "tɔ ta-
 -gɔ.»

8 -A pö 'a- wo "dhö bha- 'klɔɔ- -mü ɔdhe
 ɔya kɛ ɔdhe Zozue 'ö kɛ dɔ Moizö "piö
 -zun Izraɛdhö -mɛ -nu -dhe "dhiö -sü 'gü
 bha -yö -da 'nu 'mɛ 'wo bha- -nu 'ka -dhe
 'ö Atanna -ya pö bha- 'gü, kɔ 'yii 'dho -ya
 mü 'zü 'ö ɔdɛɛ 'bha kpɔ.

9 -A -kɛ "dhö -sü bha- 'gü, kɔ -ya 'flɛɛ-
 'gü -sü 'ö ɔdhe -a 'dhe 'ö Atanna -ya wo
 -dhekpaoyi "saɔplɛ -naa 'ka bha- 'dhö bha,
 -yö -tun 'mɛ 'wo 'dhang bho- -wɔ "dhiö -a
 -nu -bha 'ka ɔdɛɛ.

10 -A -gen -mü ɔdhe 'mɛ 'ö -da -ya 'flɛɛ-
 'gü -dhe 'ö Atanna "piö bha- 'gü, kɔ yɛ 'ö-
 -mɛ -ya kɛ bha 'yö dho- 'gü "tɛɛpadhe 'gü
 'pö ɔdhe -kɔ 'ö Atanna -ya -kɛ 'ka -a 'dhö.

11 -A -kɛ "dhö -sü bha- 'gü, -ka -kwa
 kwa 'gü dɔ "gbɪ- kɔ 'kwa -da -dhe bha-
 'gü. -Ka -kwaa kɛ -sɛ kɔ mɛ 'bha 'ya 'dho
 gɔɔgbɪudhe kɛ 'zü kwa kpö 'gü ɔdhe 'mɛ
 'wo gun yi 'bha 'ka bha- -nu 'dhö, 'ö- -mɛ
 -yö 'ö -dɪ ɔfiɛ -yɛa bha- 'gü.

12 -A -gen -mü □dhe Atanna -wu bha pë "yaandhe -mü, "sı -ya -dhe, -a -bha "dhiüdhe -zian -zë -yö -ziö -siangga 'ö- "dhiü -zian 'dhö □ple -a -ta. □Ya "ye me -bha -yö -dho 'ö zun me zuëpiüwön waa-me 'nüi- -bha -wön -nu -bha, 'ö- -nu bho 'koo □dhe -kɔ 'ö -dhaa -yö wü □nëng bho- 'ka wü ga -bha 'ö zun- 'ka -a ga 'gü "yön -bha bha- 'dhö. Yö □në kwa -zu -gön 'ka -wön bha- -së waa- yaa -a -nu -bho 'koo dɔ.

13 Pë "pepe 'kö Atanna -ya -da, -a 'bha 'kö yöö kë -bin 'gü -a wëédhö 'yaa 'dhö. Yö 'ö kwa "kplëng bho -dhe -me 'ka bha pë 'bha -pë 'bha 'yaa -bin -a -gɔ, -a □gban "pepe -yö zang -ta klangklangdhö.

14 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, □dhe 'ö -kë □dhe "saabhome 'kpiki -kpiki 'ö kwaa Atanna -nu kwa -wu zun 'kwëë-, 'ö □ya ziö dhang- -nu □gban 'gü □ya -wo Atanna -kuu "dhiü, Yesu 'ö Atanna Gbö 'ka, 'ö 'kwa 'dhang bho- "dhiü 'ö 'kwa- -dhiang zë sië bha -yö kwa -gɔ bha, -ka -kwa kwa 'gü dɔ "gbu- kö 'kwa 'to -kplü -sü 'ka 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'kwa- -dhiang zë sië bha- -bha.

15 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe yö 'ö kwa -bha "saabhome 'kpüi- 'ka "dhü bha -yö kwa -dɔ, -ya 'wön -dɔ □dhe- "sı 'yaa kwa -dhe kö 'kwa 'dho 'wön yaa kë tongtongdhö. -A -gen -mü □dhe -yö kë -tosea -kë 'pö kwi do ya- 'gü □dhe -kɔ do 'kwa- kë sië- 'ka ya- 'dhö. 'Ö Sotraan -ya 'gü dan 'pö □dhe -kɔ do 'ö kwa 'gü dan sië- 'ka bha- 'dhö. "Kεε 'yö yö -zë 'yii 'wön yaa kë tongtongdhö. -A -wön 'gü, □ya kë □dhe faan 'yii kë kwa 'gü, -yö -mɔɔ -bha 'ö kwa -ta 'kun Atanna wëédhö.

16 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, "sika 'bha -zian 'ya 'dho kë kwa 'gü, -ka -kwa □yɔɔn Atanna -bha -gblüédhe -gbloo 'ö -gasite -kë kwa -dhe -dhe 'ka bha- "sɔɔ, -yö -dho kwa -wëë -ga, 'ö kwa -mawön to, 'ö kwa -ta kun- 'kun "töng 'gü.

5

1 -A -gen -mü □dhe me "pepe 'kö Atanna -ya -ya "saabhome 'kpüi- 'ka 'ö -gɔ 'kɔɔdhö bha -ya -ya "dhü kö -yö me -nu -wu "dhiü □në- □loo 'ö -bha, "εεn kö -ya -nu -bha "saa- □në- bho.

2 "Kεε "sı 'yaa kë 'ö- wo 'me 'ö "dhü bha- -dhe 'pö □dhe me -kpea □gban 'dhö bha □në- -wön 'gü, 'yö □mɔɔ- -bha 'yö 'wön 'ö -gban 'me 'waa 'wön 'bha dɔ, "εεn 'ö □wa -da Atanna "dhiü -a -nu -wön -bha bha- 'gü ma 'ö 'klɔɔ- 'ka, 'yö- -nu -wëë -ga.

3 'Yö -ya mü 'zü 'yö 'ö -dɪ -bha 'wön yaa -nu -bha 'saa- bho 'pö □dhe me -kpea 'dhö.

4 -A -wön 'gü, me 'bha 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö 'ö -dɪ -ya "saabhome 'kpüi- 'ka kö Atanna -zë 'yii- -me -ya □dhe -kɔ 'ö Aadhön -ya 'ka yi 'bha 'ka -a 'dhö.

5 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Klisi -dɪ 'pö 'yii 'ö -dɪ -ya. Atanna □në- -ya □dhe -kɔ 'ö Aadhön -ya 'ka -a 'dhö, -a -gen -mü □dhe -ya -pö 'ö -wu 'gü □dhe:

«N Gbö -mü i 'ka, 'ma kë i Dë 'ka □dεε.»
 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö -dhe 'bha 'gü □dhe:

6 «I -ya 'a- wo "saabhome 'ka bha, i -dho 'to- 'ka "dhü 'ö- 'wön- yën □dhe Meesisedekö -bha 'dhö.»

7 Yesu bha □në 'ö gun kö -yö -tun "kpong ya- □taa, 'yö 'ö -wu "dhiü □wlü 'ö □bhea "gbu waa- "yanyi 'ka, -gbe "bu kë -sü 'ka Atanna 'ö □mɔɔ- -bha 'ö- dha ga -gɔ bha- -dhe, 'yö Atanna -yö 'ö "tu 'to 'pö- -wu -bha -dhio 'ö- ma- -wu -ta bha- -wön 'gü.

8 -A -bha -kë Atanna Gbö 'ka -sü □gban waa- -bha -bha, -yö kë -wɪ -bha kö 'ö sëë suu □gban "pepe 'do 'do bho. Kë "dhü kö 'ö -gɔ -dho Atanna -dhe "sia- -sü draan-.

9 □Dhe 'ö □ya bo saan" bha- wo -sü 'ka "dhü, 'ö Atanna □yaa- 'wön dɔ □dhe 'wön 'ö- -kë bha- du 'bhaa- -bha 'zü, 'yö- sü 'ö- -ya -tosea 'ö 'yaa yën -a -nu 'me 'wo wo -gɔ dho- -dhe "sia- -a -nu -dhe -me 'ka,

10 'yö- sü 'ö- -ya "saabhome 'kpüi- 'ka □dhe Meesisedekö 'dhö.

-Kan Atanna -bha zian -bha -sü -dhio'wo- dɔ Eblö -nu -ta

11 'Wön 'gbe □dede -pö ka -dhe -wön -yö yi -bha 'wön 'ö -gban Yesu Klisi -bha -kë kwa -bha "saabhome 'kpüi- 'ka -sü -bha □dhe -kɔ bha- 'dhö bha- 'gü, "kεε -a -ta -pu ka -dhe -kɔ 'bha -yö 'me kö ka 'wön 'gü ma -dhe -yö 'ya-.

12 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe kö dɔ 'kwa- wo 'nu □dεε ya, ka -zë 'ka kë me -nu -draan Atanna -wu -bha -me □në- 'ka. -A -gen -mü □dhe ka -da -bha zian

-ta -yi 'yaa □δεε, "κεε 'yaa "dhö. Pë 'në -nu 'wo -gban Atanna -wɔ -bha 'ö 'wo 'me □wa -da -a -bha zian -ta -dee 'gü, -a -nu □draan- -bha bha □në ka bha -wɔn 'dhö -tun -bha 'zü kö -wo ka draan- -bha □dhe -ko 'wo 'yɔn nu- 'ka 'në -dee -nu -dhe bha- 'dhö. 'Kaa -dho "dhiü -wɔn -zë -bha kö 'ka -bhöpë "gblüügblyü -bhö.

13 'Sa -da Atanna -bha zian -ta -sü zü -bho -ta -wɔn -nu 'wo □dhe 'yɔn 'ö me -ya nu 'në -dee -dhe kö -yö 'gla -a 'dhö bha 'me 'kö- -bha -wɔn 'dhö -tun -bha, kö -yö -tun 'në □në- 'ka Atanna -bha zian -ta bha, kö 'yii kë □kö pë 'dhe 'ö 'me □wa kë me "gblüügblyü 'ka -a -bha zian -ta 'wo- -bhö bha- -bhö -me 'ka, kö 'yii kë □kö 'me 'ö 'wɔn -së waa- 'wɔn yaa -a -nu -bhokoo do -a 'ka,

14 -a -gen -mü □dhe -bhöpë 'dhe 'kö bha -yö 'me □wa -kian -a -bha "ta bha- 'sü -sü 'gü, 'ö- -nu zuë" □ya 'wɔn -së waa- 'wɔn yaa -nu -bho 'ko "piü -sü -yaki do bha □në- -nu -bha 'ka.

6

1 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka -kwa -dho "dhiü -zian □në- mɔɔ- kö 'kwa Atanna -wɔ 'dhe 'ö 'wɔn zü -bho -ta -wɔn -nu 'ka bha yö -zë -züö kwa □taama, kö- 'dhe 'ö me "gblüügblyü -nu -bhöpë 'ka bha 'kwa yö □në- -bhö. -A -gen -mü □dhe Atanna -wɔn zü -bho -ta -wɔn -nu 'wo □dhe -kö "kpan -ya -sü 'dhö, 'ö -kë □dhe -kwaa "wlaawɔn -nu kë -sü -zü -sü kö 'i 'dhang bho Atanna "dhiü -a 'dhö oo,

2 "εεν με "zu -sü -nu waa- με "zu 'kloɔ- -nu 'kö 'wo bha oo, -kö -ya με □gbin- -sü (kö -wa -me "dhiü bhea" wo Atanna -dhe) -sü -nu bha oo, 'me □wa ga 'nu -a -nu -bö -wɔn -nu bha oo, "εεν Atanna -bha 'wɔn 'ö dho- bho με 'gü -dhe 'bha □kpaɔyi -bha 'ö- "dhiütodhe 'yii 'dho kë bha- -dhiang -nu bha 'kwii 'dho 'to yö -zë pö -sü -bha -kpeawo. -A -gen -mü □dhe 'ka yö -zë □gban ma 'nu.

3 -Ka -dho "dhiü -zian □në- mɔɔ-. Pë 'dhe 'kö kwa -mawɔn 'dhö- -bha kö 'kwa- kë "ni kö Atanna -zë □ya "wɔ- -bha yö -mü -dho "dhiü -sü bha □në- 'ka.

4 -A -gen -mü □dhe με "υυ με 'ö Atanna □ya bo 'wɔn -bho 'koo do -sü nu -sü 'ka- -dhe 'ö □ya bo- do -sü 'ka, 'ö -bhodhe 'ö go-

"piü dhang- 'gü bha- -bleesü □ya bho- -me -dhe, 'ö- -bha 'Nii- "slüöslü bha □ya -yea 'kun 'nu- -me 'gü,

5 'ö □yaa- 'wɔn do □dhe Atanna -wɔ bha pë "nεενεε -mü, 'ö 'wɔn "mlümlü -sü -nu 'ö Atanna dho- kë -dhekpao dhia" 'gü bha □yaa- din -bleesü -ga,

6 "κεε 'ö □ya -ya mü 'zü □ya "kan Atanna -bha bha kö -dhio -do -me -ta "slë "wεεwεε 'bha kö yöö kë □taamasü 'gü kö -yö 'go 'zü -deewo ö □song bha- 'gü kö -yö -da Atanna -bha zian -ta 'yaa 'dhö 'zü. -A -gen -mü □dhe □ya kë "dhü kö □ya Atanna Gbö bha- do □ple -naa □në wo "dhü -bha kö -wo "si bho- -go □dhe -kö 'wo- -kë 'ka yi 'bha 'ka -a 'dhö bha.

7 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü □dhe -bo Yesu 'ka -sü bha -yö □dhe pë ta 'kwa- wo sië bha □në- 'dhö. □Wa pë ta kö dha -yö ban- -bha -wεendhö kö 'pë 'wo- ta bha -yö dhi- -me -nu -go, kö □waa- 'wɔn do □dhe "sε bha "sε -së 'ö Atanna -bha 'dhuë- 'dhö- "piü yö -mü.

8 "Κεε □ya kë □dhe "glεεν -kpɔɔ -nu waa- blëë yaya -nu □në □wa bho -dhe bha- 'gü bha -oo, kö "sε -së □në bha "wε -ee? Kö "dhang -da -bha -wɔn □në □ya 'to kö -wa "gö.

9 "Κεε 'kö 'zü maa- zë "dhü -kö "υυ -kö 'ö- 'gü, n "taɔngdë -nu, n 'dhang bho -sü -yö ka -zë ka "dhiü 'kpakpadhö, a- 'wɔn -do □dhe zian -së 'ö dha -zian 'ka bha □në 'ka- -ta.

10 Atanna bha pö 'aa- -bha. -A -wɔn 'gü, -a -zu 'yii 'dho bho 'wɔn -së -nu 'ka- -kë -a -dho -bha, -a -bha με -nu -dhe, 'ö 'ka- zü bho "dhü 'yi bha- 'ka 'ka -tun 'ka "dhü □δεε bha- 'bha 'ka.

11 "Κεε 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö "dhü bha, kë "dhü kö -a -wɔn -peng 'ö ka -ta bha □në 'ka- 'kun 'gbɔ- kö 'ka- -go -da 'plöö. Kë "dhü kö -a 'dhe 'ö ka -zu 'dhö- 'gü bha -yö kë ka □dhe "dhiü □mɔɔ -sü 'ka.

12 'Yaa n "piü □në- wo □dhe "fia -yö -da ka ga 'gü Atanna -bha zian bha- -ta, "κεε kö 'ka 'me 'ö- -nu 'gü 'yaa ga -zu -yö -a -dhe -sü bha- 'ka, 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka 'wɔn 'ö- "plüün bho- -nu -dhe bha- 'gü -wɔn kë -yi -bha bha □në- -nu -ga.

13 "Plüün 'ö Atanna -ya bho Ablaamö -dhe yi 'bha 'ka bha, -yö kë- 'gü -sö -bhö,

"kεε □dhe 'ö -kē □dhe me 'bha kö yöö kē
'kpii- kö -yö ziö yöö Atanna -me ö -ta kö
'ö -sö -bhö 'tö 'gü 'yaa 'dhö bha, 'yö- -bhö
ö -dɪ 'tö 'gü 'ö- pö:

14 «Mang Atanna -me ma □nē 'a- pö,
a -dho 'dhuē- kē i -bha,
'ö i bhang -nu 'wo -kē 'gbe □dedewo.»

15 □Dhe 'ö □ya "plüün bha- bho "dhü
Ablaamö -dhe, -yö kē ö zuē" -kē -sεa 'ö ö
"yan to- 'gü -wɔn kē -sü -gɔ, 'ö to- 'ka "dhü
ö zun- 'ka yi 'ö Atanna -ya 'gü -wɔn -kē 'ka
bha- bha.

16 -Sö -nu 'ö me "bhü- -nu -wa -bhö □siē
bha, -wa -bhö "dhü kö -wo 'dhang □nē bho
wo "dhiü, kö zaodhe 'ö 'wɔn 'bha ö mü- 'gü
bha -yö yēn, 'sa -a -bhö 'wo- wo "dhü bha,
-wa -bhö 'me 'ö 'kpii- 'ö -ziö -a -nu -ta □nē-
'tö 'gü.

17 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -sö 'ö Atanna
-ya -bhö 'pö "plüün 'ö- bho 'me 'ö 'wɔn -sē
'ö- -dhiang zē bha 'ö dho- kē -nu -dhe bha-
-wɔn 'gü bha -ya -kē "dhü kö -wa 'wɔn
□nē- dɔ □dhe ö -wɔ bha 'yii 'dho 'go "gblɔɔ
tongtongdhö.

18 'Sa □ya kē "dhü kö 'wɔn □ple □nē
Atanna 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö □sua kē-
-wɔn 'gü, "εεn kö- -wɔn -yö bho "gblɔɔ
tongtongdhö bha. Yö -mü "plüün 'ö- bho
bha waa- -sö 'ö- -bhö bha □nē- 'ka. -A
-kē "dhü -sü bha- 'gü, 'me 'ö kwa -zē 'kwa
Atanna 'sü kwa zü -gban 'gü 'ka bha, -a
-dhe a -bha □dhe 'kwa kwa faan □nē- dɔ
kö 'kwa 'to -kplü -sü 'ka 'pē 'ö- "plüün bho
kwa -dhe 'ö kwa -zɔ 'dhö- 'gü bha- -bha.

19 'Sa "plüün 'ö- bho kwa -dhe "dhü bha
□nē kwa -gɔ □dhe -piö kpö 'ö -kē "yitagɔ
-bha 'ö □waa- -zuö "yi □wlöö 'ö "tεε 'yaa-
'sü bha- 'dhö, 'yö 'wɔn "gbü- suu 'bha -bha
'bha 'yaa kwa bho- -bha zian -ta, -a -gεn
-mü □dhe "plüün do 'ö "dhü bha □nē kwa
'dhang bho -sü 'dhö- "dhiü 'kpakpadhö
□dhe -a 'gü -wɔn -dho kē. Yöö do bha 'zü
□nē- -kē 'yö Yesu -yö dho 'ö -da Atanna
-dhökēgükö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü, sɔ "pεn
□taama -dhe 'ö- -dhökēdhe □dede 'ka, 'ö
"saabhomε 'kpii- doseng □nē- -da -dhe 'ka,

20 'ö Yesu Klisi 'ö Atanna -ya -ya kwa
-bha "saabhomε 'kpii- 'ka -todhö 'ka □dhe
Mεsisedekö 'dhö bha □yaa- zian "dhi "pu
kwa -gɔ, 'ö □ya -da mü 'nu kwa -bha -da
'gü bha- 'gü.

7

Mεsisedekö bha- -dhiang 'wo- zē

1 -A Mεsisedekö 'ö "dhü bha -yö -gun
Atanna "yaandhe 'ö dhang- 'gü bha □nē-
-bha "saabhomε 'ka, 'yö gun -gblüdē 'ka
'pödhε 'wo- Sadhεmö -dhe -kē bha- 'gü.
□Dhe 'ö Ablaamö gun 'go siē -gblü 'ö-
□gɔɔn yi 'bha 'ka -gblüdē -nu 'ka, 'ö-
-kɔ -yö -ziö -nu -gɔ bha- gɔɔndhe 'gü,
'yö Mεsisedekö bha 'ö nu- -gɔ zian-, 'yö
'dhuē- -kē -bha.

2 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Ablaamö -yö
pē "pεpε 'ö gun- -gɔ □dhe □naɔ 'dhö bha-
-pε 'gü -kaɔng do, 'yö- -kaɔng do -naa nu-
-dhe □dhe ö □slɔɔpē bha- 'nii- 'dhö. -A
Mεsisedekö -tɔ bha waa- pö "dhü kö -wa
-pö «-gblüdē 'ö pö 'aa- kēwɔn -bha», 'yö
'pö- 'ö gun- 'gü -gblüdē 'ka bha- 'tɔ 'wo-
Sadhεmö -kē bha, □waa- pö "dhü kö -wa
-pö: «-ya -dɪ 'flēē- 'gü -sü».

3 Mε 'bha 'yii- Mεsisedekö bha- dē dɔ,
me 'bha 'yii- dhe dɔ kö yöö to- "bhεma -nu
□nē- bha. Mε 'bha 'yii- bho -yi dɔ, me 'bha
'yii- ga -yi dɔ. -Yö □dhe Atanna -bha 'nē
□nē- 'dhö. -A -bha -kē "saabhomε 'kpii-
'ka -sü zü bho -yi 'yaa 'dhö, -a "dhiü -ya
-dhe 'yaa 'dhö.

4 Kaa □dede -ka Mεsisedekö bha- □bh-
lēē -kē 'kpii- -kɔ -ga bha. 'Mε 'ö kwa 'ziü-
Ablaamö -zē 'ö 'pē 'ö -yö -gblü "piü -a 'nii-
bho siē- -dhe bha -yö ka 'gü □dhe kö me
'dεdε □nē bha -ee?

5 Dhevi bhang -nu 'ö Atanna -ya -nu -ya
Izraedhö -me -nu -bha "saabhomε 'ka ö
-dhe bha, -yö -ben zē -sü 'ka- -bha 'tong-
-nu 'gü □dhe Izraedhö -me -nu □gban
"pεpε -wo wo □slɔɔpē -nu 'nii- bho wo
□nē- -nu -dhe. 'Sa □ya kē "dhü kö -wa bho
siē wo dheebhang -nu 'ö weng- -nu 'wo
Ablaamö suu 'gü -nē -nu 'ka bha □nē- -nu
-dhe "dhü bha.

6 "Kεε Mεsisedekö 'kö Ablaamö -yö ö
□slɔɔ -pē -nu 'nii- bho- -dhe 'ö 'dhuē- -kē
-bha "dhü bha weng- -nu -a -nu suu -zian
'yaa gun do. 'Sa 'ö gun "dhü kö Atanna
□ya "plüün -sē bha- bho 'nu Ablaamö -zē
-dhe.

7 "Kεε 'sa ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö □dhe
'me 'kö- -due 'yaa 'kpii- 'me 'ö- -gɔ, 'yaa
□mɔɔ- -bha kö -yö 'dhuē- kē- -me -bha.

8 □Ya kë □dhe kö 'kwa kwa "yan kpö 'wön bha- "piü -së □dede 'ka, Dhevi suu 'gü -në -nu 'wo "saabhome -nu 'ka □dë Izraëdhö -së 'gü, 'ö Izraëdhö -më -nu 'wo wo □sloopë -nu 'nii- bho sië- -nu -dhe bha -wo -ga. "Kë Ablaamö -bha -zë 'ö- bho 'më 'ö- -dhe bha -yö -ben zë -sü 'ka -a -bu 'gü Atanna -wu 'gü □dhe yö -zë 'yaa ga.

9 □Ya kë "dhü kö Dhevi 'ö- 'gü -në -nu 'wo pë 'nii- 'kun sië □dë Izraëdhö -më -nu -go bha -yö kë ö □sloopë -nu 'nii- bho 'pö Mësisedekö -dhe yi 'ö nu- 'ka Ablaamö -go zian- yi 'bha 'ka 'ö ö □sloopë -nu 'nii- bho- 'ka- -dhe bha- 'ka □naa bha.

10 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'kö 'zü Ablaamö □yaa- bho kö Dhevi 'yii bhö □kö, "kë 'ö gun "dhü kö -yö Ablaamö 'gü. □Ya kë "dhü kö -ya -bho -a -nu □gban □në- -bha bho 'gü bha.

11 'Sa Atanna -bha 'tong- -nu 'ö- do Izraëdhö -më -nu -dhe bha- zü -yö -bho Dhevi waa- ö bhang -nu -a -nu -ya 'ö- wo "saabhome 'ka ö -go 'koo dho bha □në- -ta. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, □ya kë 'nu □dhe Dhevi waa- ö gbö Aadhön -nu -a -nu -bha "saa- bho -sü 'ö Atanna -go 'koo dhö bha -yö mëbhudhe -kë □dhe -kö 'ö Atanna "piü □dhe -yö kë- 'ka -a 'dhö 'nu, kö pö 'a 'dho kë- -bha, kö "saabhome -dee 'ö (Klisi) 'ka 'ö □dhe Mësisedekö 'dhö bha- nu -wön 'yii 'dho kë. "Kë yö □në 'yii kë "dhü 'yö "saabhome -dee -wön 'dhö -da.

12 'Sa "saabhome -dee 'bha -zë □ya nu 'pö, -kaa pö kö 'tong- -nu 'wo 'wön bha- 'gü bha woo slëe- □naa bha.

13 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kwa Dëme 'wo- zaon -zon Mësisedekö 'ka "dhü bha -yö -gun 'koo dhi "wëe 'bha 'ö 'gü -në do -zian 'yii "saa- -blëesü bho 'nu □kö -gwë "klu 'wo "saa- bho- -ta Atanna -go 'koo dhö bha- -ta do □në- 'ka.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe më □gban -më □gban -wa 'wön do □dhe -yö -bhö Zuda suu □në- 'gü. 'Sa 'më 'kö 'wo bha -dhe 'bha 'kö më yöö- yö 'sëedhe 'ö Moizö -ya -ben zë bha- 'gü □dhe -wo -gun "saabhome 'ka 'yaa 'dhö.

15 'Wön 'ö dho 'wön bha- -ta "pu kwa -dhe 'zü 'kpakpadhö 'ö 'kwa- 'gü ma 'yö -mü "saabhome -dee 'bha 'ö □dhe Mësisedekö 'dhö -a -ya -sü bha □në- 'ka.

16 -A -bha -ya -sü bha 'yii kë më "bhü- -nu 'wo ga bha- -nu -bha 'tong- faan 'ka, -yö -kë "saabhome 'kpü- 'ka "dhü 'gügbudhe 'ö □sü 'ö 'yaa yën 'ö gun- 'gü bha- 'gü bha □në- 'saa- 'gü.

17 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe Atanna -wu -ya -pö -a -bu 'gü 'ö- pö □dhe: «I -dho kë "saabhome 'ka "së 'tuö- 'ka □dhe Mësisedekö 'dhö.»

18 □Ya kë "dhü kö 'tong- -blëesü 'ö -gban "saabhome -nu -bha 'ö gun bha -yö -bho -bha "sü 'ö 'yii kë- -dhe, 'ö- -zun "dhiö -bhö 'yii kë bha □në- -wön 'gü.

19 -A -gen -mü □dhe Moizö -bha 'tong- -nu bha 'wii ka Atanna dhöobhaa kë -sü bha- -go -da 'plöö. "Kë -zögon dhewön -dee 'bha 'ö- fië- 'dhö 'dhö Moizö -bha 'tong- -nu -bha bha □në □ya zun kwa -dhe zang -ta □dë. Yö -mü Yesu Klisi □në- 'ka. -Gasite yö □në- -bha 'yö 'kwa □yöön sië Atanna "soo, kwa -zu -ya yö □në- 'gü.

20 □Ya 'go mü 'zü, -sö 'ö Atanna -ya -bhö bha -yö mü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe më -kpëa -nu -bha -zë më 'bha 'yii -sö -bhö -a -nu -ya -sü 'gü.

21 "Kë Yesu -zë -ya "saabhome 'ka -sü -zë Atanna -yö -sö -bhö 'ö- pö- -dhe: «Mang Atanna -më ma □në 'a -sö -bhö bha,

'mii 'dho 'go n -wu -ta tongtongdhö.

A- pö □dhe i -dho 'to "saabhome 'ka "dhü "së 'tuö- 'ka.»

22 -Sö 'ö Atanna -ya -bhö "dhü bha- -wön 'gü, Yesu bha □në -mlëe □bhleesü 'dhe 'ö -da Atanna waa- më "bhü- -nu -a -nu □zinng 'gü bha 'ö □sloo- 'saa- 'gü.

23 'Ö go mü 'zü, "saabhome -nu bha- më -blëesü -nu bha, gun 'wo- wo 'gbe bha- 'kloo- -mü □dhe wo -zë -wo -gun ga sië, 'ö- -wön 'gü 'waa □moo- -bha kö -wo 'dho woo- "saa- bho -yë bha- 'ka "dhiö -kpëawo.

24 "Kë Yesu Klisi -bha -zë 'yaa "dhü. Yö -zë 'yaa ga, -a -wön 'gü -a -bha -kë "saabhome 'ka -sü bha 'waa □moo- -bha kö -wo më -dee do- "gbluu 'gü.

25 'Wön 'ö- -wön 'gü, 'yö më "bu më 'ö □yöön Atanna "soo -a 'saa- 'gü 'ö □moo- -bha 'ö- -nu dha "pëpedhö, 'ö- -bha -a -nu dha -sü "dhiütodhe 'yaa 'dhö bha 'yö bha. -A -gen -mü □dhe -yö "yaan "töng □gban

'gü, -yö -bhea Atanna -dhe -a -nu -wɔn 'gü -kpeawo.

26 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö Yesu □në "saabhome 'kpii- 'ö kwa -mawɔn -yö gun- bha, 'ö "slüöslü, 'ö pö 'aa- bha, 'ö 'yii 'wɔn yaa kë tongtongdhö, 'ö Atanna -ya -kan 'wɔnyaakëme -nu -bha, 'ö- sü 'ö- -ya -dhe □bhlëesü 'ö dhang- -ta "dhüng 'gü bha- 'gü bha- 'ka.

27 -A -gen -mü □dhe yö □në 'yaa □dhe "saabhome 'kpii- -kpea 'wo to -a -nu 'dhö kö -wo wo -dɪ -bha 'wɔn yaa □në- -bha "saa- bho □kö -bleesü yi □gban 'ka kö -wo gun -na "següme -nu -bha bho. "Këe -a -bha -zë "saa- do 'ö- bho "dhü 'yi bha- 'ka ö -dɪ nu -sü 'ka bha □në to- -bha.

28 -A pö 'a- wo 'zü "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe më "pepe 'kö 'wo -kë "saabhome 'kpii- 'ka Moizö -bha 'tong- "gblu "piü bha- 'bha këwɔn -nu 'wii Atanna -zu 'kun -së 'ka, "këe Yesu 'ö -kë Atanna Gbö 'ka, 'ö -sö -bhö -a -ya -sü 'gü kö □ya bo 'tong- -zë dɔ -sü 'ka 'nu bha □në pö 'aa- bha -a wëedhö. Yö □në dho 'to "slüöslü 'ka "dhü "se 'tuü- 'ka.

8

Yesu -bha -kë kwa -bha "saabhome 'kpii- 'ka -sü -dhiang 'wo- zë

1 'Wɔn "pepe 'a- pö sië bha- -gɔ 'ö- 'gü yö -mü □dhe "saabhome 'kpii- 'ö- suu 'dhö "dhü bha □në kwa -gɔ. Yö □në -ya -sü 'ka -yëa □bhlëesü ö Atanna 'ö- -bha 'gügbudhe -dhiang 'yaa zë bha- -kɔ -së 'gü -dhe 'ö- -bha -gblüdedhe -gbloo "sɔɔ bha- 'gü dhang- 'gü.

2 Yö □në "saabhome 'kpii- këwɔn -nu bha- kë sië Dëme -yëa □dede 'ö- -dhökëgükɔ 'gü dhang- 'gü 'ö yöö □dede □në- -pë -kë, 'ö më "bhu- -kɔ 'yii -da -a -yë 'gü □dhe Dhevi bhang -nu -bha bha- 'dhö bha- 'gü.

3 □Dhe -kɔ do 'ö "saabhome 'kpii- 'wo Atanna -gɔ 'kɔadhö "kpungtaadhe ya- 'gü, 'wo pë -nu 'wo nu- 'ka- -gɔ 'kɔadhö waa- "saapë -nu □në "dhiü □loo- 'ka -a 'dhö, -a -dhea -bha 'pö □dhe kwa -bha bha pë 'bha -yö □slɔɔ kö -ya "dhiü □loo 'pö Atanna -bha.

4 □Ya kë 'nu □dhe -yö -to "kpung □taa yö kö 'yii 'dho dhang- 'gü, kö 'yii 'dho kë

-zianwo 'nu "saabhome 'ka. -A -gen -mü □dhe kö më 'wo "kpung □taa yö 'ö Zuifö -nu -bha 'tong- -ya -nu -ya, 'ö 'wo yö do bha- kë sië bha -wo -dhö.

5 'Sa -a 'dhe 'kö 'më 'wo "kpung □taa yö 'wo- kë sië bha -ya 'dhe 'ö dhang- 'gü -a "bleen- □në- 'ka. -A -gen -mü □dhe -wa -kë □dhe -kɔ do 'wo- -kë 'ka dhang- 'gü □në- 'dhö □dhe -kɔ do 'ö Moizö -bha gun- 'ka -a 'dhö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe 'ö gun kö Moizö yöö Atanna zü -ya 'gü -kɔ 'ö gun sɔ 'kɔ 'ka Izraedhö -më -nu kpö 'gü bha- dɔ, 'yö Atanna -ya pö- -dhe: «Moizö, -bhö -a kë -së kö 'kɔ 'ö bhii- do bha -yö kë □dhe -kɔ 'a- -zɔn 'ka i -dhe -tɔn □gbin- bha □në- 'dhö "kpüüdhö.»

6 "Këe dɔ 'dhe 'kwa- wo □dëe ya, -due bha- 'dhe 'ö Atanna -ya nu Yesu Klisi -zë -dhe bha -yö 'kpii- 'ö -ziö 'më kö 'wo bha wo -zë -a -nu □gban -bha -ta. -A -gen -mü □dhe -mlëe -dee 'dhe 'ö- -da kwa □zinng 'gü -a 'saa- 'gü bha- □bhlëe -yö 'kpii-, 'yö -ya mü 'zü 'yö Atanna -yö "plüün -sengbo -nu 'wo -ziö Moizö -bha 'tong- -nu -ta bha- bho kwa -dhe.

7 □Ya kë 'nu □dhe -mlëe -bleesü 'ö Atanna -ya -kë kwa 'ka 'ö bɔ- 'ka Moizö -bha 'tong- -nu -ta bha- du 'yii 'to- -bha, kö 'yii 'dho- -dee 'bha -da kwa □zinng 'gü 'nu -deewo.

8 "Këe yö □në 'yii kë "dhü 'yö Atanna -yö dhiang zë ö -bha më -nu -dhe 'ö -gɔ 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

«A -dho -mlëe -dee 'bha -da yaa Zuda -gɔ 'kɔɔmë -nu waa- Izraedhö -më -nu -kpea 'wo to bha yi □zinng 'gü "töng 'bha 'gü, -a "töng -yö nu sië.

9 -Mlëe 'dhe 'ö maa- kë- -nu 'ka bha 'yii 'dho kë □dhe -a 'dhe 'a- -kë -nu "bhema -nu 'ka yi 'bha 'ka,

'ö 'a- -nu bho □dhuëngdhe 'gü Ezitö -se 'gü bha- 'dhö.

-A -gen -mü □dhe -mlëe -bleesü 'ö gun yi □zinng 'gü bha,

'wii- 'gü -ta 'sü.

Yö □në- -wɔn 'gü 'yö mang -dɪ 'pö n "tu 'yii kë- -nu -wɔn -bha.

10 "Këe a -dho -mlëe -dee 'bha -da yaa Izraedhö -më -nu yi □zinng 'gü.

□Ya kë □dhe "töng 'dhe 'a "wı sië- 'ka bha
 □ya □loo,
 a -dho ma 'töng- -nu bha- -nu -da -a -nu
 'nii- 'gü,
 'ö 'a- -ben zë- -nu zuë" -bha.
 A -dho kë- -nu -bha Atanna 'ka,
 'ö 'wo -kë 'pö n -bha 'ka.
 11 -A "töng bha □ya □loo, me 'bha 'yii 'dho-
 pö 'ö ö "tëado □klang kë,
 "ëen me 'bha 'yii 'dho- pö ö dheebhang
 -dhe □dhe:
 <-Bhö kwa Dëme dhöbhaawön -nu
 draan- kö 'i kwa Dëme dö>;
 -A -gen -mü □dhe -a 'në 'sëennë -nu oo, -a
 -me "gblögblö -nu oo,
 -a -nu □gban -dho n dö.
 12 -Da -nu 'wo- wo n "dhiö bha, a -dho -a
 □gban -mawön 'to,
 'ö n -zu -yö bhö- -nu këwön yaa -nu bha-
 'ka.»
 13 □Ya kë □dhe Atanna □ya -mlëe -dee
 'bha -da kwa □zinng 'gü -wön -dhiang zë
 □dhe -kö bha- 'dhö bha -oo, kö- -blëesü
 bha 'yii kë zii □naa bha -ee? 'Sa 'wön 'dhe
 'kö □ya kë zii kö- □dheng -wön □në □ya 'to.

9

*Atanna -dhökëgüko 'ö "kpvng □taa yö
 waa- 'dhe 'ö dhang- 'gü -a -dhiang 'wo- zë*

1 -Mlëe -blëesü 'ö gun Atanna waa
 Izraëdhö -me -nu -a -nu □zinng 'gü "dhü
 bha, 'wluu- -nu 'wo- -ya 'ö 'wo gun "saa-
 bho sië Atanna "dhiö -a -bha -yö -gun,
 'yö -dhe 'ö me "bhü- -nu -wa -pë -kë -a
 -dhökëdhe 'ka 'ö gun mü.

2-3 -Dhe 'ö "dhü bha söko 'ö gun 'mü -yö
 -gun "pë -sü 'ka 'ö 'gü 'köödhö so 'ka -dhe
 □ple □në- 'gü. -A -blëesü bha 'yö 'wo- dhe
 Atanna -dhökë -dhe. -Dhangbha 'wo gun-
 dö sië- -gö 'köödhö bha oo, -tabëdhi waa-
 'bluu- 'wo gun- -dhökë sië- 'ka bha, -wo
 -gun -dhe 'dhe bha □në- 'gü. 'Yö -dhe □ple
 -naa 'ö gun 'köödhö □yën bha 'wo- dhe
 -dhe Atanna -dhökë -dhe □dede.

4 "Saa- -bho -ta -pë 'wo- -pë -kë 'ö- □gban
 gun "sënnng 'ka, 'ö 'wo gun -dhasiklöo "gü
 sië- -ta bha oo, □gbëë 'ö- -nu -zu -da -mlëe
 bha- -ta 'ö "sënnng -yö gun- 'pö- -bha bha,
 -wo -gun -dhe 'dhe bha □në- 'gü. 'Yö 'pë
 'ö kwa "bhema -nu -wa -bhö yi 'bha 'ka
 "tong -ta 'wo- manö -kë bha- 'bha- gun pë

"fië 'ö- 'gü 'ö- □gban gun "sënnng 'ka bha
 oo, "dhü 'ö Aadhön gun- 'kun sië ö □kwëe-
 'ö ka ö "bin -ya yi 'bha 'ka bha waa- -gwë
 "pëen -nu 'ö -mlëe bha- 'gü 'töng- -nu 'wo
 gun -ben zë -sü 'ka- -ta bha 'wo gun □gbëë
 bha- 'gü.

5 'Yö 'wo Atanna -bha "kië -nu 'wo- -zön
 □dhe -yö -dhe bha- 'gü bha- "blëen- -kë
 □gbëë bha- -ta "dhöng 'gü. 'Yö 'wo- gban
 "dhiö -pu -dhe 'dhe 'ö Atanna -yö me
 -mawön to- -bha bha- -ta. "Këe 'wön 'dhe
 -nu 'kö 'wo bha- -nu -bho 'ko -ta "töng 'yaa
 kë □ni.

6 Pë -nu bha- -nu -ya -kö 'wo gun -ya
 sië- 'ka Atanna -gö 'köödhö 'yö bha. 'Yö
 "saabhome -nu 'wo gun -da sië söko bha-
 'gü -dhe -blëesü bha- 'gü yi □gban "pëpe
 'ka, 'yö 'wo wo -bha "saabhoyë bha- -kë.

7 'Yö- 'gü -dhe □ple -naa 'ö 'köödhö □yën
 bha "saabhome 'kpii- bha yöö do □në -da
 mü -kwë -bha 'do 'do, wü 'ö "saa- bho- 'ka
 Atanna -dhe ö -dı -bha 'wön yaa -nu waa-
 "sëgüme -nu □gban "pëpe -bha -nu 'wo-
 -kë wo tii -bha -a -wön 'gü bha- □yöön bha-
 'ka.

8 -Kö 'ö Atanna -bha 'Nii- "slööslö -ya
 -zön 'ka kwa -dhe □dhe kwa "yan 'dhö -tun
 -dhökë 'gü -kö -blëesü 'kö bha- -bha, kö
 zian 'ö dho- -dhökë -dhe □dede 'gü 'yii "pu
 □kö bha 'yö bha.

9 'Sa 'wön 'dhe 'kö bha -yö -gun 'wön
 'dhe 'kwa- -dhiang zë sië ka -dhe □dëe ya
 □në- zön 'ka 'ka. Kë "dhü kö 'kwa- 'wön
 dö □dhe -tuöpë -nu waa- pë "wëedhe -nu
 'wo "saa- bho- 'ka □sië Atanna -dhe bha-
 'bha 'yaa □möö- -bha kö -yö bön bho me
 -bha -todhü 'ka.

10 -A -gen -mü □dhe "saa- -nu 'wo- bho
 "dhü bha -wa -bho -bhöpë -nu oo, müpë
 -nu waa- -kë "slööslö -zu bho -kö suu 'gbe
 □në- 'ka "kpvng □taa 'dhu 'gü. Kë "dhü kö
 "töng 'ö Atanna dho- □gban "pëpe "gla- 'ka
 bha -yö □loo.

11 "Këe Klisi -zë -bha kë 'ö- wo "saab-
 home 'kpii- 'ka bha, -yö -kë 'ka "dhü "töng
 'kwa dö- 'ka ya □në- 'gü. Kë "dhü kö
 'ö kwaa- Atanna -nu kwa -kö 'wü 'koo
 □dedewo "pëepëdhö. -A -wön 'gü, -a -bha
 "saa- -bho 'gü -kö 'ö -da 'gü bha- □bhlëe
 -kë 'kpii- -kö -dhiang 'yaa zë, yöö do bha
 pö 'aa- -bha. Me "bhü- -nu 'wii yö -zë dö.
 □Ya kë "dhü kö "kpvngtaapë 'yaa -mü.

12 Klisi -bha -da -ko do 'ö- wo Atanna -dhökë -dhe □dede bha- 'gü 'ö- 'bha 'yaa- "dhiü "εεν 'ö- 'bha 'yaa- □taama 'zü bha, 'yii dho mü -bhu □yoon waa- -dunë □yoon 'ka □dhe "saabhome -blæesü -nu -bha bha- 'dhö, -yö -da mü ö -dī □yoon □në- 'ka, 'yö- -bha 'saa- "dhiü "wī -sü bha Atanna -yö kwa -mawon to- -wōn 'gü 'yö kwa gba □sii 'ö 'yaa yēn -a 'ka.

13 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe "sanni -du gon □yoon -nu, "εεν -bhugon □yoon -nu, "εεν -du -dhee -nu 'wo- -gü 'ö 'wo- "yub 'yi bho 'wo- □wenng 'me 'ö bian 'dhö- -nu -bha -a -nu -ta kö -wo kë "slüöslü □dhe -ko 'ö- -nu -bha 'tong- -ya pö- 'ka -a 'dhö -a "dhiü -yö "wī, kö Atanna -ya -nu -ma -wōn 'to bha -oo,

14 'yö Klisi □yoon -zē □we? "Kεε kö yö □në yö -zē 'ö ö -dī nu "saapë 'ö pö 'aa- -bha -a 'ka Atanna -dhe 'Nii- "slüöslü 'ö 'yaa ga tongtongdhö 'ö Atanna -ya -ya 'gü bha- faan 'ka. -A □yoon bha -yö -mōō -bha 'ö kwa -zu "wlaawon -nu 'kwa- -kë bha- -wōn 'gü, 'ö 'kwa -kë "puu Atanna wëedhō, 'ö kwa -zu 'yaa -bö -a -nu -wōn -ta 'zü. Kë "dhü kö 'kwa Atanna "yaandhe bha □në- -dhökë.

15 'Wōn 'ö- -wōn 'gü, 'yö Klisi □në -mlæε -dee 'ö -da kwaa- Atanna -nu kwa □zinng 'gü bha- -da -mε 'ka bha 'yö bha. Kë "dhü kö 'mε 'ö- -nu -dhe kö -wo kë ö -bha 'ka bha -wo 'wōn -sē 'ö- "plüün bho- -nu -dhe 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö bha- □slōō. -A □slōō 'wo- wo "dhü bha -wa -wo 'mε 'ö ga- -nu -wōn 'gü, kë "dhü kö 'ö- -nu -gō -ta 'dhō Atanna -gō 'wōn yaa -nu 'wo- -kë kö -wo -tun -mlæε zii bha- 'gü bha □në- 'saa- 'gü.

16 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe 'waa mε 'bha 'kean- 'gü -dhiang zē kö- -mε 'yii ga.

17 'Kö 'zü- -mε □ya 'to "yaan □ya ö 'kean- -gblü -ko □gban pö, "kεε -a -mε □ya ga □në- wo 'yö □bhlëē -yö -kë 'kean- 'gü -dhiang -bha. 'Ö -tun -zē bho "yaan □bhlëē 'yaa kë- -bha.

18 'Wōn 'ö- -wōn 'gü, 'yö -mlæε -blæesü -zian 'ö Atanna -ya -kë kwa 'ka bha- zü 'yii bho "wεεwεε kö wü 'bha □yoon 'yii □wenng bha 'yö bha.

19 -A -gen -mü □dhe □dhe 'ö Moizö □ya

ö bo -ziö Atanna -bha 'tong- -nu 'ö- -ben zē Izraedhō -mε -nu -dhe 'yi 'bha 'ka bha- 'gü -sü 'ka- -nu -dhe □dhe -ko 'ö- pö- 'ka -a 'dhö, 'yö -du 'në □yoon waa- -bhugon □yoon waa- "yi -a -nu sü, 'yö "dhü 'bha 'wo- -dhe izōpö, ('ö- "dhe -yö bho gēnng "dhe -bha) bha- kwεε" do sü, 'yö waa wü kaa- 'ö □waa- kë -zaondhō -a -nu -da 'ko "piü, 'yö -da □yoon bha- □bhaa, 'yö- -fenfen -kë Atanna -bha 'tong- -nu bha 'wo gun -ben zē -sü 'ka 'sëedhe 'ö- 'gü bha- -nu -ta, 'yö dho 'yö- 'bha □wenng Izraedhō -mε -nu bha- -nu -ta □dhe -ko do bha- 'dhö kö -ya pö siē:

20 «-Mlæε 'ö Atanna -ya -da kεng- -nu ka □zinng 'gü bha,

-a zü -bho -ta -pë □në □yoon 'a- □wenng siē ka -ta bha- 'ka.»

21 'Yö dho 'ö Atanna -dhökëgükō 'ö sō 'ka, ('ö 'tong- □gbëē 'dhö- 'gü) bha- -bha -kë "dhü waa- 'gü -pë □gban "pεpε 'dhö.

22 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, mε □ya mε "yan kpō- "piü, mε -ya 'wōn -dō Atanna -bha 'tong- -nu -bha □dhe pë "pεpε 'wo 'bōn bho- 'ka mε -bha bha, -wa 'kpii- -dhe □gban -bho □yoon □në- 'ka. □Ya kë "dhü kö Atanna 'yaa 'wōn yaa -zē 'bha -mawon 'to "wεεwεε kö pë 'bha □yoon 'yii □wenng.

23 'Bōn -bho pë -nu 'wo "kpung □taa yō- -nu -bha -ko -nu 'wo gun 'yi 'bha 'ka 'yö bha. 'Sa yö -zē -yö -gun 'wōn -nu 'wo -kë dhang- 'gü -a -nu -zōn 'ka 'ö Atanna -ya -zōn kwa -dhe □në- 'ka. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö -a 'dhe 'ö dhang- 'gü 'ö yö -zē 'ö □bhlëēsü 'ö -ziö "kpung □taa -bha -ta bha- -bha "saa- -bho 'ka -pë bha, -a -dhea -bha □dhe -yö kë □bhlëēsü 'pö kö -yö ziö- 'ka "kpung □taa -bha -nu bha- -nu -ta. -A 'dhe 'ö "dhü bha yö -mü Klisi □në- 'ka.

24 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe Atanna -dhökëgükō 'dhe 'ö Klisi -yö -da 'gü dhang- 'gü bha mε -ko "dhe 'yii- dō, -a -gen -mü □dhe -a 'dhe 'ö mε -ya dō bha -yö -gun -a □dede -sü 'ö -da 'gü bha □në- "blæen- 'ka. -Yö -da -sü 'ka dhang- 'gü -dhe □dede □në- 'gü 'ö dō Atanna -kuu "dhiü. Kë "dhü kö 'ö kwa 'gü -dhiang zē- -dhe -kpeawo.

25 Zuifö -nu -bha "saabhome 'kpii- 'kö 'wo gun bha -wo -gun -da siē Atanna -dhökë -dhe 'kpiisü bha- 'gü "dhü -kwe

-bha 'do 'do -kwe "pepe gban nē- 'ka, 'yö 'wo- -nu -bha "saa- bho, "kee Klisi -zē -da 'ö- wo dhang- 'gü bha 'yii 'dho kö -yö ö -dī kē "saa- 'ka -dhe do 'gü kplonkplondhö.

²⁶ 'Yaa "dhü 'nu kö -yö -dho saan" bha- wo -gen -yan 'gbe dede 'ka, 'ö- zü bho "kpong taa -dhe -da "töng 'gü. "Kee -yö nu -ko doseng 'ö- 'bha 'yaa- "dhiü 'ö- 'bha 'yaa- taama bha- -wo "töng -totaamasü ya nē- 'gü kö 'ö me "bhu- -nu -bha 'wön yaa bho- -nu -bha -a -bha "saa- 'ö- bho bha- 'ka.

²⁷ Dhē 'ö -kē dhē 'waa ga ple, 'ö wa ga -ko do bha- wo kö Atanna -bha za -do me -bha -wön nē ya 'to bha,

²⁸ Klisi -dī 'pö -yö ö -dī -nu -gen -yan doseng 'ka -ko do bha nē- 'gü kö -yö kē 'bön -bho me 'gbe dede -bha -gen 'ka, -yö -dho -ya mü 'zü 'ö nu ple -naa wo, "kee -yö -dho yö -zē wo "dhü 'me 'wo "yan 'to siē- -go bha nē- -nu -wön 'gü kö -ya -nu dha -sü bha- -go -da 'plö, 'yii 'dho- wo 'bön -dee 'bha -bho me -bha -wön -zē 'gü.

10

¹ 'Wön -sē -nu 'ö- nu -wön -yö gun bha Moizö -bha 'tong- -nu -zē -wo -gun "blēn- nē- 'ka, 'waa gun- dede 'ka. -A -gen -mü dhē 'ö gun "dhü kö Atanna 'yii- 'bha kē kö. "Kee 'tong- -nu kö 'wo bha 'waa mō- -bha kö -wo 'me 'wo- 'piü 'wo yōn Atanna "sō -a -nu 'bha kē "slüöslü -a wēdhö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klō- -mü dhē -wo -dho mō- -bha -ko -kē dhē kö "saa- do bha nē 'wo- bho "dhü -kpeawo -kwe gban "pepe -ta.

² Ya kē 'nu dhē Atanna mō- -ko suu 'dhe 'ö bha 'me 'wo- -kē bha -ya -nu -kē "slüöslü -a wēdhö "pepedhö, kö 'wii 'dho wo -dī yö 'nu 'wōnyaakēme 'ka, 'ö 'wo "saa- bha- bho -kpeawo, kö -wo -dho wo bo "saa- bho -sü 'ka.

³ "Kee "saa- -zian 'wo- bho "dhü bha nē- -nu -zu -da -a -nu kēwön yaa -nu -ta -kwe "pepe gban 'ka.

⁴ -A -gen -mü dhē -dugön -nu waa- bhugön -nu -zē -kē "saa- 'ka -sü 'yaa mō- -bha kö -yö 'wön yaa bho me -bha tongtongdhö.

⁵ 'Wön 'ö- -wön 'gü, 'yö 'ö gun kö Klisi yöö nu "kpong taa 'yö- pö Atanna -dhe:

«N Dē Atanna, wü -nu 'wo- -kē i -dhe "saapē 'ka,

"ēen pē -nu 'wo- gbaō i -gō bha- 'bha "dhia 'yii 'ma i 'gü,

"kee mang dede nē 'i n -dhü -pē -kē kö 'a kē 'wön bha- kēme 'ka.

⁶ 'Wön yaa -nu -bha "saa- "pepe 'wo- bho, "ēen -tuü -pē "pepe 'wo- zē 'wo- -gō i -dhe bha- 'bha 'yii i -zu 'kun.

⁷ 'Wön 'ö- -wön 'gü, 'yö 'a- pö:

Mang dede nē maa nu kö 'a i dhōbhaawön bha- kē

dhē -ko 'ö -ben zē -sü 'ka- 'ka n -bu 'gü 'tong- 'sēdhē 'gü -a 'dhö bha 'yö bha, ma Atanna.»

⁸ -A pö 'ö- wo bha -ya -pö kö -blēsü dhē:

«'Pē 'i- mō 'yaa -mü wü 'wo "saa- bho- 'ka i -dhe,

"ēen 'pē 'wo- gbaō i -gō bha- 'ka,

"ēen 'zü dhē wü -nu 'wo- -gō,

"ēen 'wo "saa- bho- 'ka 'wön yaa -wön 'gü bha- 'bha "dhia

'yii 'ma i 'gü»,

"kee 'sa kö 'tong- nē- pö -wa kē.

⁹ 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö:

«Mang dede nē maa nu kö 'a i -dhidhe -wön bha- kē,

ma Atanna.»

Ya kē "dhü kö Atanna ya "saa- -blēsü -nu bha- -nu -wön bho- -bha nē- bho 'yö

ya Yesu Klisi -bha bha do- "gblö 'gü bha.

¹⁰ 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe dhē 'wön 'dhe 'ö- "dhia- gun- 'gü Yesu Klisi -ya kē 'ö- wo, 'ö ö -dī nu -ko do bha- -kē "saa- 'ka kö -yö kē "saa- bho -sü gban "dhiü 'to -dhe 'ka bha nē kwaa- 'wön yaa bho kwa -bha -todhö 'ka bha 'yö bha.

¹¹ -A -gen -mü dhē "saabhome "pepe 'ö 'dhö, -a -nu -bha yē nē "saa- bho -sü 'ka, 'ö -ya mü 'zü -wo "saa- do -bho -dhe do 'gü -kplön 'kōn -kplön 'kōndhö. "Kee 'sa 'yaa mō- -bha kö -yö 'wön yaa bho me -bha tongtongdhö.

¹² "Kee Klisi -zē -yö me "bhu- -nu -bha 'wön yaa -bha "saa- bha- -bho "dhü dosengseng, "kee -a -bha -zē "dhiü "wī -sü "dhiütodhe 'yaa 'dhö, 'yö -ya mü 'zü, 'yö -ya -sü 'ka -due bhlēesü 'ö Atanna "sō bha- 'gü.

¹³ -Yö -ya -sü 'ka -dhe bha nē- 'gü do 'kwa- wo ya- 'gü kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö

zun- 'ka yi 'ö Atanna dho- 'yao- -nu -go -da 'ka- -gbe □wlöö bha- -bha.

14 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ö -di nu -ko do 'ö- -kë bha □në- -kë, 'yö pö 'aa 'me 'ö- -nu -bha 'wön yaa bho- -nu -bha bha- -nu -bha 'zü Atanna wëëdhö tongtongdhö.

15 Pë do bha □në Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ya pö kwa -dhe 'pö 'ö- pö: «Kwa Dëme -ya -pö:

16 "Tüng 'a- pö sië bha □ya □loo yi 'ö- 'ka, -mlëe -dee 'a dho- kë- -nu 'ka, -kaa -ga ya. A -dho ma 'tong- -nu -da -a -nu zuë" 'gü, 'ö 'a- -ben zë- -nu 'nii- 'gü.»

'Yö- 'bha -zuö -ta 'ö- pö:

17 «□Ya 'go mü 'zü n -zu 'yii 'dho -bö -a -nu këwön yaa -nu, "ëen ma 'tong- -nu 'wo- bho bha- -ta 'zü tongtongdhö.»

18 -A -gen -mü □dhe "saa- 'ö- bho bha- -wön 'gü, □wa bo me këwön yaa -nu -mawön 'to -sü -zë 'ka, kö 'wön yaa -bho me -bha -saa bho -gen 'bhaa 'dhö 'zü.

-Yöön Atanna "soo -sü -dhiang 'wo- zë

19 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, n dheebhang -nu, -da Atanna -dhökë -dhe □dede bha- 'gü -sü 'ö 'dhö, -a zian "dhi □ya "pu kwa -go Yesu Klisi □yöön 'ö □wenng bha- 'saa- 'gü. Kwa -moo -bha 'kwa -da mü kwa 'flëe- 'gü.

20 Yesu bha □në zian -dee 'ö bo 'ko 'gü -kan 'gü -so bha- 'gü, 'ö "saabhome -nu -gomë 'kpüi- gun bo sië- -ta -kwe -bha 'do 'do, 'ö dho Atanna -dhökëdhe □dede 'gü bha kwa -bha 'ö kwa gba □sü 'ö 'yaa yën- 'ka bha- 'ka. So bha -yö -gun -a -dhü 'ö sëë bho kwa -wön 'gü "dhü -bha bha □në- "blëen- 'ka.

21 Yö □në Atanna -bha me "pëpe □gban kwa -bha "saabhome 'kpüi- 'ka.

22 □Dhe 'ö "dhü, -ka -kwa □yöön Atanna "soo kwa zuë" □gban 'ka, kö "sika 'ya 'dho kë kwa 'gü -zu -yö -a -dhe -sü 'gü, kö 'kwa 'wön "pëpe 'ö kwa zuë" -yö □moo -bha 'ö za do kwa -bha -a 'gü bha- bho kwa -bha. -A -gen -mü □dhe -a □yöön 'ö □dhe □yöön 'wo gun □wenng sië Atanna -bha me -nu -ta yi 'bha 'ka, 'yö 'wo -kë "slüüslü bha- 'dhö bha □ya kwa "zu.

23 'Wön 'ö Atanna -ya "plüün bho kwa -dhe 'ö kwa -zu 'dhö- 'gü bha, -ka -kwaa

'kun "gbu-. -A -gen -mü □dhe kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö □dhe -yö -dho 'to 'ö -wu -ta.

24 -Ka -kwa kwa "tüng kë kwa 'ko 'gü kö 'kwa kwa 'ko -nu faan do, kö me □gban -dho -yö kwa kë kö kwa zuë" -yö bho 'wön -së kë -sü □në- bha.

25 -Bhea Atanna -dhe -me -nu 'kwa bha -ya -nu 'kwa- wo sië -dhe do 'gü kö 'kwa- -wu ma bha me 'bha -nu 'waa 'dho mü 'zü. 'Kwa 'dho- kë □dhe -a -nu 'dhö, "këe kwa -zë -ka -kwa -ya -dhe do 'gü kö 'kwa kwa 'ko -nu faan do -to "piü -sü -bha -kpeawo, -a -gen -mü □dhe ka- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe kwa Dëme bha- nu "tüng □ya □tëng □dedewo.

26 -A pö 'a- wo "dhü bha, n dheebhang -nu, -a 'kloo- -mü □dhe 'kwa bo teanwön 'ö -gban Yesu Klisi -bha bha- do -sü 'ka, kö 'kwa -ya mü 'zü 'kwa "kan -deewo Atanna -bha tongtongdhö kö 'kwa kwa -go -gban 'wön yaa kë -sü 'gü, kö "saa- 'ö yöö 'wön yaa bho kwa -bha 'yaa 'dhö 'zü.

27 Kö "suü □në yöö kwa kë □taamasü 'gü 'wön 'ö dho kwa "dhiü □slöö bha- -wön 'gü. -A -gen -mü □dhe kö Atanna -bha za 'ö yöö kwa zë kö peng "dhiü- 'ö- -ya 'ö 'yao- -nu -go bha -yö kwa -bhö bha □në- -wön □ya 'to.

28 'Ö gun Moizö -kwe -ta, me "bu me 'ö □yaa- -bha 'tong- bho, kö me □ple me -yaaga -wa -dhe yö kö -wa "sëedhe kë, -wa -me zë □në- wo, -a -wëë 'yaa me 'bha kë.

29 □Ya kë "dhü, 'yö 'me 'kö yö -zë 'ö Atanna Gbö yöö □dede □në- -da 'ö -gen □wlöö, 'ö- □yöön 'ö -mlëe -dee, 'ö Atanna -yö bo- -ta 'ö- -ga me "slüüslü 'ka bha- -ga "wlaa- 'pë 'ka, 'ö "yan -ziö 'gü 'ma Atanna -bha 'Nii- "slüüslü 'ö -gasite -kë 'ka kwa -dhe bha- -bha □we, -a -me -bha -dho kë mü □dhe? Kaa □dede ka -moo -bha 'ö 'wön 'ö- -dhe 'dhö- -bha □dhe -yö wo me 'ö "dhü bha- -ta -a -bha -kë -ziisü -sü bha 'ka ka -zu 'gön- 'gü.

30 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe me 'ö dhiang zë 'ö- pö □dhe:

«Mang □dede □në 'a dho n bhloo bho, ma □në 'a dho 'wön bho 'wönyaakëme -nu 'gü» bha kwa- -do.

"Këe 'sa yöö do bha □në- pö 'zü □dhe:

«Kwa Dëme -dho za do ö -bha me -nu
□gban "pεpe -bha.»

31 -Da Atanna "yaandhe 'ö "dhü -a
□kweng -sü bha -yö 'wɔn -ziisü □në- 'ka,
n dheebhang -nu.

32 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ka -zɔ 'ya
'dho bho 'wɔn -nu 'ka -ziö 'gü ka -da
Atanna -wɔ 'gü "töng 'gü, saan" -nu 'ka-
wo kö 'ka bo -dhepuudhe 'ö go- "piö -a
□slɔɔ -sü 'ka, 'ö 'wɔn "gbɩ- "gbɩ- -nu -wo
-wɔ ka -ta, "kεε 'ö kun bho ka 'gü bha- 'ka.
-A -gen -mü □dhe -wo kë "si -bho ka -gɔ,

33 'ö 'wo ka -wëë -kë "dhiü wo me □gban
-me □gban "yaan "εεn 'zü 'ö 'ka dho 'ka bo
'me 'wo- kë sië- -nu 'ka "dhü 'pö bha- -nu
'ka.

34 'Ö -kasogüme -nu -wëë -yö ka -kë, 'ö
'ka- -nu -ta kun, 'wo faan -wɔ ka -ta 'wo ka
□slɔɔpë -nu sü ka -gɔ, 'ö 'kun bho ka 'gü
'ka- nu "yɩ 'ka, kö- -naa ka "yaan □dhe
-a 'dhe 'ö □bhlëësü 'ö -ziö 'dhe bha- -ta, 'ö
'yaa yën tongtongdhö bha -yö ka -gɔ.

35 □Dhe 'ö "dhü, n dheebhang -nu,
'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'ö ka -gɔ
bha 'ka 'dho ka kwaa- -zü tongtongdhö!
-A □trɔɔn 'kpikpi -yö -dhö 'ö -ya -sü 'ka ka
-gɔ.

36 -A -dhea -bha □dhe ka 'gü □në □ya
'dho ga, kë "dhü kö 'ka ka bo Atanna
-dhidhe -wɔn bha- kë -sü 'ka, kö 'pë 'ö-
"plüün bho ka -dhe bha 'ka- □slɔɔ. -A -gen
-mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka- -wɔ 'sëedhe
'gü □dhe:

37 «-A "töng □ya 'to 'dɛdɛ, 'dɛdɛ □dedewo
kö 'me 'ö- nu -wɔn 'dhö 'dhö bha -yö nu,
'yii 'dho □gwëë mü 'zü.

38 'Me pö 'aa -bha n "yan 'gü 'ö dho □sii 'ö
n "piö -a □slɔɔ bha

-a -me -dho -a □slɔɔ -a -bha -zɔ -yö n -dhe
-sü □në- 'saa- 'gü.

"Kεε □ya kë □dhe -a me □ya ö yee -zë kë
kö -yö 'dho ö □taama,

-a "dhia 'yii 'dho 'ma n 'gü.»

39 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kwa -zë
'kwaa 'me 'wo dho wo □taama kö -a -nu
'gü -yö □see bha- -nu kpö 'gü, kwa 'me 'wo
'dhang bho Atanna "dhiü kö 'wo wo 'nii-
dha □në- -nu kpö 'gü.

11

*'Dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'klɔɔ-
'wo- pö Eblö -nu -dhe*

1 "Kεε 'sa 'pë 'wo- -zɔ -yö Atanna -dhe
-sü -kë bha yö -mü 'dhang- -bho 'wɔn -nu
'ö- kë -sü "plüün bho, "kεε 'ö 'yii kë □kö
bha- "dhiü -sü 'ö 'kpakpadhö □dhe -yö
-dho kë, □dhe pë -nu 'ö me 'bha 'yii- yö
do, -wo -dhö tean- 'ka bha □në- 'ka.

2 -A yö □në gun 'me 'wo gun "dhiü -a -nu
-gɔ 'yö Atanna -ya -nu -dhiang -së zë.

3 -Zɔ -yö Atanna -dhe -sü suu 'ö "dhü
bha □në- -kë 'yö 'kwa- 'wɔn do □dhe -yö
"kprɔngtaadhe -pë kë ö -wɔ □në- 'ka, □dhe
pë -nu 'ö me -ya yö bha -wo -go -a 'dhe 'ö
me 'yaa- yö □në- 'gü.

4 -Zɔ -yö Atanna -dhe -sü suu do bha
□në gun Abɛdhö -gɔ 'yö "saa- 'ö waa-
□dhoo Kaen 'wo- bho bha, 'yö- -bha -zë
-yö Atanna -zɔ kun 'ö -ziö Kaen -bha -ta.
-A -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü bha □në-
-wɔn 'gü, 'yö- pö- -bha □dhe pö 'aa- -bha,
'yö pë -nu 'ö- □gbaɔ Atanna -gɔ bha, 'yö-
'gü -wɔn -yö -dhi -dhe. Abɛdhö □ya ga 'nu
yi 'bha 'ka, "kεε -a -bha -zɔ -yö Atanna
-dhe -sü bha □në -tun dhiang zë sië kwa
-dhe □dɛɛ.

5 Enɔkö -dɩ 'pö- -bha -zɔ -yö Atanna -dhe
-sü □në- -wɔn 'gü, 'yö- sü "yaandhe 'ka,
'yö dho dhang- 'gü 'yö 'pë 'wo- -dhe ga
'yii- do. Me 'bha 'yii- yö 'zü tongtongdhö,
-a -gen -mü □dhe kö Atanna yaa- 'sü □ya
'dho- 'ka. 'Sa "sanni -ya 'sü kö -yö 'dho- 'ka
"dhü, kwa- -ma -a -wɔ 'gü □dhe kö □yaa-
pö- -dhe 'nu □dhe -a "ta -kɔ bha- "dhia -yö
ö 'gü.

6 'Sa me 'bha "dhia 'yaa □mɔɔ- -bha kö
-yö 'ma Atanna 'gü "wεεwεε kö -zɔ -yö -a
-dhe -sü 'yaa- -me -gɔ. -A pö 'a- wo "dhü
bha- 'klɔɔ- -mü □dhe me "ɔɔ me 'ö □yɔɔn-
"sɔɔ, -a -dhea -bha □dhe -a -me 'ö 'dhö
-a 'dhang bho -sü kë- "dhiü 'kpakpadhö
□dhe -yö -dhö, □dhe 'me 'wo- □mɔɔ, -ya
'gü -wɔn -së -kë -a -nu -dhe.

7 -Zɔ -yö Atanna -dhe -sü bha □në gun
Noe -gɔ, 'yö 'wɔn 'ö- to "dhiü 'ö- pö- -dhe
bha 'ö 'dhang bho- "dhiü kö 'yii- -dhe yö
□kö, 'yö- -wɔ bha- □bhlëë -ya, 'yö 'wɔn
bha- to "dhiü 'yö "yitagɔ -pë -kë, 'yö □dhe
'ö- "töng □ya □loo, 'yö waa- -gɔ 'kɔɔme

-nu 'wo -da 'gü, 'yö 'wo dha. -A -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha □nē- -wɔn 'gü, 'yö- -bha za -yö -dhi -a -kuu "dhiü, 'yö Atanna -bha za -yö "kpungtaame -nu zē "töng bha- 'gü -zu ö 'wii- yö- -dhe 'pö □dhe Noe 'dhö bha- -wɔn 'gü.

⁸ Ablaamö -dɪ 'pö, -a -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü □nē- -wɔn 'gü, 'yö- bɔ 'ö Atanna -ya wo "sɛgɔ 'ö dho- kē- 'kɛan- 'ka -a bhang -nu -dhe yi 'bha 'ka bha- 'gü bha 'yii -kɔ. 'Yö □wliö ö -dɪ -gɔ "sɛ 'gü 'ö dho ö -gɔ "piü, kö 'yaa ö 'dhodhe -zian -zian dɔ.

⁹ -A -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha □nē- -wɔn 'gü, 'yö -tosea -kē "sɛ 'ö- "plüün bho- -dhe bha- 'gü □dhe □dheng 'dhö. 'Yö -wɔ sɔ bɔɔ" □wliö, 'yö- bhang -nu, Izaakö waa- Zakobö 'ö Atanna -ya "plüün bho 'pö- -nu -dhe bha 'wo- -kē 'pö □dhe -a 'dhö.

¹⁰ -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö Ablaamö "yan -yö 'pödhe 'ö Atanna yöö □dede □nē- dan, 'ö- dɔ 'ö 'yaa 'wü bha □nē- gɔ.

¹¹ -Zu -yö Atanna -dhe -sü 'ö "dhü bha □nē- -kē, 'yö- -bha kē zii -sü kö 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö 'nē 'kpɔ 'zü -sü □gban waa- -bha -bha, 'yö Atanna -yö waa- -bha dhebho Saadha -a -nu -kē 'nē 'kpɔmɛ 'ka. -A -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö □dhe □ya 'wɔn "bɔ 'wɔn 'kö- "kan ö "dhi 'ka, 'yaa 'to- 'gü tongtongdhö.

¹² -Kɔ 'ö -kē 'ka, 'yö Ablaamö 'ö □ya gun □ya kē zii, 'ö 'yaa 'nē 'kpɔmɛ 'ka 'nu 'zü tongtongdhö bha 'ö 'nē kpɔ, 'yö 'waa □mɔɔ- -bha kö -wa suu "dhi dɔ □dhe "susengga 'ö dhang- -bha, "ɛɛn □dhe "yɛɛn 'ö □weeyi "dhiü -a 'dhö □dɛɛ bha 'yö bha.

¹³ Ablaamö waa- bhang -nu bha 'wɔn "pɛpɛ 'ö Atanna -ya "plüün bho- -nu -dhe "dhü bha- 'bha 'yii kē woo □dede -zē -a -nu -dhe 'ö to- 'ka "dhü 'wo ga. "Kɛɛ -a -nu 'dhang bho -sü gun 'ö- wo Atanna "dhiü 'kpakpadhö □dhe 'yaa ö -wɔ 'to bha- -wɔn 'gü, -wa 'gü -wɔn kē "töng -to □gblɛɛn 'ö- -nu "yan -yö -da -a kē -dhe 'gü, 'ö 'wo wo "dhia bho- -wɔn "dhiü, -a -gen -mü □dhe kö -wa 'wɔn -dɔ □dhe -dheng -mü wo 'ka "kpung ya- □taa, zian □nē 'wo- ziö sié.

¹⁴ 'Sa mɛ "pɛpɛ 'wo dhiang zē "dhü bha, mɛ -ya -dhe -yö -a -nu pö -wɔ bha □nē-

-bha □dhe -wo wo dē -yɛa □dede bha □nē- mɔɔ- sié.

¹⁵ -A -gen -mü □dhe □ya kē □dhe -a -nu -zu 'yii 'go 'nu "sɛ 'dhe 'wo go- 'gü bha- "piü, -wo -mɔɔ -bha 'ö 'wo wo yee -kē 'zü -deewo 'wo dho mü.

¹⁶ "Kɛɛ -a 'dhe 'ö dhang- 'gü 'ö □bhlɛɛsü 'ka 'ö -ziö -a -blɛɛsü bha- -ta bha □nē- -wɔn 'dhö gun- -nu -zu "piü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö- -nu -bha Atanna -dhe -sü 'ö woo- Atanna bha- 'yiü- 'yaa Atanna kē bha 'yö bha. -A -gen -mü □dhe yöö -zian □nē- -nu -bha 'pö- dɔ -sü 'ka.

¹⁷ Ablaamö -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha □nē- -wɔn 'gü, 'yö ö gbö Izaakö 'ö- -gɔ "dhü dosengseng bha- -kē "saa- 'ka kö Atanna yaa- 'gü dan kö 'ö 'dhang bho ö "dhiü □dedewo kö 'ö- -dhe yö, 'sa kö yöö Ablaamö -mɛ do bha □nē Atanna -yö "plüün bho- -dhe 'nē do bha- -wɔn 'gü.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'ö gun "dhü kö □yaa- pö 'nu- -dhe □dhe -a gbö Izaakö bha □nē dho bɔ- -ta 'yö- suu -da "kpung □taa.

¹⁹ "Wɪ 'ö- wo- -bha kö 'ö ö gbö kē "saa- 'ka "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'ö gun "dhü kö- 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö □dhe 'ya ö gbö Izaakö zē, Atanna -mɔɔ -bha 'ö- -bö. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Izaakö nu 'zü Ablaamö -dhe -deewo □dhe 'mɛ □ya ga 'nu 'ö □ya -bö □nē wo- 'dhö bha 'yö bha.

²⁰ -Zu -yö Atanna -dhe -sü do bha □nē gun Izaakö -gɔ 'yö to "yaan 'yö 'dhuë- -kē 'ö- gbö Zakobö waa- Ezau -a -nu -bha 'wɔn 'ö dho kē- -nu 'ka -dhe 'bha □kpaɔyi -bha bha- -kɔ 'gü.

²¹ -Zu -yö Atanna -dhe -sü do bha □nē gun 'pö Zakobö -gɔ 'yö □dhe 'ö- ga "töng □ya □teng, 'yö 'dhuë- -kē ö gbö Zosɛfu bhang -nu □plɛ bha- -nu -bha, 'yö -taadhü -gban ö -gɔ 'yö Atanna -dhökē, 'yö- nuɛ" bho.

²² Zosɛfu -dɪ 'pö- -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü □nē- -wɔn 'gü, 'yö □dhe 'ö yöö ga, 'yö Izraedhö -mɛ -nu -bha -go □dhuengdhe 'gü -sü 'ö Ezitö -sɛ 'gü bha- to "dhiü 'yö- pö, 'yö -wɔ kpɔ- -nu -bha 'ö- pö- -nu 'dho "töng □ya □loo -wo ö ga -nu 'sü -wo 'dho- 'ka.

²³ -Zu -yö Atanna -dhe -sü □nē gun 'zü Moizö 'kpɔmɛ -nu -gɔ, 'yö 'wo- "blē -dee

-gblen kpö "su -yaaga 'ka kö 'wa 'dho- zë (□dhe -ko 'ö -gblüdë -ya pö -wa kē- 'ka Zuifö -nu 'ka "tüng bha- 'gü -a 'dhö), 'yö 'wii "suü -gblüdë 'ö gun "se bha- -go "dhiü bha- -go, kö -wa -wü -ya 'klö- "dhiü kö -wa kē □dhe -ko 'ö- pö- 'ka -a 'dhö 'në bha- -bha -kē -së -wön 'gü.

24 -Zü -yö Atanna -dhe -sü do bha 'zü □në- -kë, 'yö □dhe 'ö Moizö □ya kē 'kpii-, 'yö 'yii "wı- -bha kö -wo ö -dhe Fadhaön 'dhu -bha 'në, "kεε 'sa kö yö □në kē "klu bho- -bha □dhe 'ö -dıa 'në 'dhö.

25 'Yö ö -wëedhe -bho Atanna -bha me -nu "piü -sü fië- bho "dhia -bho 'wön yaa 'gü -sü 'ö "tüng kpö 'në 'bha 'ka bha- -bha.

26 'Yö 'yiü- -do ö -bha -sü 'ö □dhe Atanna -bha -Yame 'ö- nu -wön -yö gun bha- -bha 'dhö bha- fië- bho □nao "pepe 'ö Ezitö -se 'gü -a □slö- -sü -bha, -a -gen -mü □dhe kö- "yan -ya □tröön 'ö dhia" bha- -go.

27 -Zü -yö Atanna -dhe -sü □në gun Moizö -go 'yö waa Izraedhö -me -nu 'wo go Ezitö -se 'gü, kö "suü -tangga -zian 'yaa- 'gü -a -nu -go mü -wön bha- -siö -gblüdë Fadhaön -dhe -sü 'gü, □dhe pë 'ö- "yan □në Atanna 'ö me 'bha 'yii- yö do bha- -bha -a 'dhö.

28 -Zü -yö Atanna -dhe -sü bha □në gun- -go, 'yö- pö Izraedhö -me -nu -dhe kö -wo -tun ziö-, 'yö- pö "bhlaanë -nu 'ö woo- zë bha -wa □yöön ziö 'kpong- -gen -nu -bha, kē "dhü kö Atanna -bha "kië 'ö dho nu 'në -blëesü -nu zë -dhe 'gü "saa- bha- zian- -ta bha 'ya 'dho zë bho Izraedhö -me -nu "piü, 'yö -kë -a -nu -go □dhuëngdhe 'gü -troo bha- -blëesü 'wo- Pakö -kë bha- kē -ko 'ka.

29 -Zü -yö Atanna -dhe -sü bha □në gun- -go 'yö waa- Izraedhö -me -nu 'wo □weeyi -zaöndhö -kan -dhe "kpeadhe 'gü, 'yö Ezitö -me -nu dho- kē □dhe- -nu 'dhö, 'yö "yi -ya -nu □gban zë "peepedhö.

30 -Zü -yö Atanna -dhe -sü □në- -kë 'yö 'pö- 'kpii- 'ö Izraedhö -me -nu -wo -gblü -da -ta yi 'bha 'ka 'wo- Zedhiko -dhe -kë bha, -a "saan 'ö gun "kan -sü 'ka- -zü bha 'ö □loo ö -dı 'ka kö Izraedhö -me -nu □waa- kē □dhe -ko 'ö Atanna -ya pö- 'ka -a 'dhö, kö □waa- -zü bō -dhekpacyi "saöple 'ka.

31 -Zü -yö Atanna -dhe -sü □në gun Dhaabö 'ö gun -zuadhe 'ka 'pö- bha- 'gü bha- -go, 'yö -gblü 'wön 'suan- bho -me

□ple 'ö Izraedhö -me -nu -wa bō kö -wo □nië "se bha- 'gü bha- -nu □yëë bho, 'yö- -nu kun -së 'yö 'yii- -nu 'sü □dhe ö 'yao- 'dhö, 'yö- -wön 'gü, 'me 'wo gōögbıdhe -kë 'pö- bha- 'gü bha, -gblü -ya -nu zë, "kεε 'yö 'wii yö -zë zë.

32 'A -më pö? Kö "tüng 'yaa n -go kö 'a Zedeön -nu oo, Badhakö -nu oo, Sansön -nu oo, Zefute -nu oo, Davi -nu oo, Samiedhö -nu waa- Atanna -wüdhüloomε -nu -bha pö.

33 'Me 'wo bha- me 'bha -nu -ko 'ö □mōö "sego -todhö -sü -nu -bha 'wo- kun -gblü 'ka, 'ö- me 'bha -nu -wo 'wön 'ö pö 'aa- -bha Atanna wëedhö -a -kë, 'ö 'pë 'ö Atanna -ya "plüün bho -a -nu -dhe 'wo- □slö, 'ö Atanna -yö laabhölaa "dhi kun me 'bha -nu -bha 'ö 'yii □mōö- -bha kö -ya -nu kē -ko 'bha 'gü,

34 'ö 'wo- me 'bha -nu -da peng 'gü, 'ö peng -yö -kë -nu -bha □dhe "yi 'dhö, 'ö 'yii 'wön 'bha bho- -nu -bha, 'ö- me 'bha -nu -wo dha -siang -go bha -wa -wo "dhü -zü -yö Atanna -dhe -sü □në- "saa- 'gü. "Sı 'yaa gun- -nu -dhe, "kεε Atanna -yö kē faan -da -nu 'gü -a "tüng -nu bha- 'gü 'ö 'wo -kë "kplëë 'ka 'yö 'wo do -gblü -go zian- 'wo- kan.

35 -Zü -yö Atanna -dhe -sü bha □në gun dhong -nu 'bha -nu -go 'yö- -nu -bha me -nu 'ö □wa ga 'nu -a -nu -bö.

'Yö 'wo- me 'bha -nu -wëë -kë "dhiü wo 'yö 'wo- -nu zë- 'ka kö 'waa "wı- -bha kö -wo 'go wo -wü -ta kö -wo dha, kē "dhü kö Atanna -ya -nu -bö -tosea 'dhe 'ö -së 'ö -ziö -a 'dhe 'ö "kpöng □taa yö- -ta bha □në- yi 'ka.

36 'Yö 'wo □wεε do- me 'bha -nu -bha, 'yö 'wo- -nu -ma □dedewo -zü -yö Atanna -dhe -sü bha- -wön 'gü. 'Yö 'wo- me 'bha -nu -lö -piö löö" 'ka 'wo- -nu -da -kaso 'gü.

37 -Zü -yö Atanna -dhe -sü □në- -wön 'gü, 'yö 'wo me 'bha -nu -züö -gwë 'ka, 'yö 'wo- -nu zë- 'ka, 'Yö 'wo- me 'bha -nu "kplü bho "sii 'ka, 'yö 'wo- me 'bha -nu zë -siang 'ka, 'yö- me 'bha -nu 'wo -da "se "piü 'wo dho -dhe -nu 'gü kö "bhlaa kwi -nu "εen -bhv kwi -nu □në- so 'dhö- -nu -bha, pë 'bha -pë 'bha 'yaa gun- -nu -go, kö -wa -nu -wëë -kë "dhiü wo sië, 'ö 'wo 'wön □gban -wön □gban suu -wo -a -nu -ta.

38 -A -dhe 'yaa gun- -bha □dhe -zv -yö Atanna -dhe -me -nu 'wo "dhü bha -wo -tosea kë 'wonyaakëme -nu 'wo "kpong □taa yö bha- -nu kpö 'gü, -a -nu "ta -ko -kë -së -wön bha □në- 'gü 'yö 'wo- -nu -kë 'wo kpö 'gü, 'yö 'wo dho "tongtadhe -nu waa- -ton 'gü -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo dho 'wo -wo -gwë -ye 'gü -dhe -nu waa- -ye "wëe 'gü -dhe -nu 'gü.

39 Me "pepe 'wo "dhü bha- -nu "dhia 'ö ma Atanna 'gü bha -yö -ma 'gü -a -nu -bha -zv -yö -a -dhe -sü □në- -wön 'gü. "Këe kö pë 'ö- "plüün bho- -nu -dhe 'wön bha- 'gü 'ö dhang- 'gü bha 'wii- □slö -a "töng bha- 'gü.

40 -A -gen -mü □dhe -yö -gun Atanna "piö □dhe 'me 'kwa "töng ya- 'gü kwa -bha -yö kë -së -a -nu -bha -bha, yö □në- -wön 'gü 'yö 'yii "wı- -bha kö -ya -nu -bha dha -sü bha -ya -go -da 'plö -a "töng bha- 'gü, kë "dhü kö kweng- -nu 'kwa- □slö kwa "kwëe.

12

1 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, □dhe 'ö -kë □dhe kwaa -dı 'pö Atanna "sëe- kpö 'kpii- 'wo "dhü bha -wo □klëen -sü 'ka kwa -zü, 'ö- -nu "yan 'dhö kwa -bha bha, -ka -kwa kwa kwaa- pë "pepe 'ö □dhe □kwëe 'dhö 'ö □moo- -bha 'ö "kang -da kwa -gen 'gü, 'ö 'kwaa "ta -sü Atanna -bha zian bha- -ta -dhe yö bha- □gban -zuö, kö 'wön yaa 'ö kwa -da 'gü -dhe 'dhö -së □dhe 'pë 'bha 'dhö bha 'kwa "kan- -bha, kö -beang 'ö Atanna -ya yi kpö kwa -go bha 'kwa yö □në- 'sü kwa -sobhëe 'ka.

2 Yesu 'ö kwa -bha -zv -yö Atanna -dhe -sü zübhodhe waa- "dhiüyadhe 'ka bha -ka -kwa kwa "yan 'to yö □në- -bha. -A -gen -mü □dhe yö 'ö bha □në 'ö -wı -bha kö -wo 'ö zë "dhü -bha, 'yö ga -ko 'yiüsü 'ö -suu 'dhö "dhü bha- 'yiü- 'yii- kë, □dhe 'ö -kë □dhe zuëniidadhe 'kpii- -yö -ya -sü 'ka -go -a zian- -ta bha- -wön 'gü, 'yö do 'kwa -wo □dëe ya 'ö -ya -sü 'ka -due □bhlëesü 'ö Atanna -bha -blüedhe -gbloo -ta -a "soo dhang- 'gü bha- 'gü.

3 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ka -zv 'ya 'dho bho- 'ka, 'ö ka 'gü -yö ga "yan -to -a -go -sü 'ka, "ëen 'ö ka -din -yö yën Atanna -bha 'ta bha- 'sü -sü -bha. -A -gen -mü □dhe

yö 'ö bha □në 'wonyaakëme -nu 'wo 'wön □gban "pepe suu 'do 'do -wo -ta 'yö 'kun bho- 'gü.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klö -mü □dhe, 'ö □dhe 'ko -zë 'wön yaa 'ka -sü 'dhö kö 'ya 'dho -da kaa- -tosea 'gü, kö ka- -bha □dedewo, "këe 'kii- zë □kö kö 'ka zun- 'ka ka -go -to 'gü -wön -nu -bha.

5 "ëen ka faan do -wu 'ö Atanna -ya pö ka -dhe □dhe me- pë pö me bhang -nu -dhe 'ö- pö:

«N gbö, i Dëme □ya "wı- -bha kö 'wön -yö wo i -ta -yö 'kun bho i 'gü,

'ya 'dho i 'gü ga, kö -ya -kë "dhü kö 'ö i "klü □në- bho,

6 -A -gen -mü □dhe 'me 'ö- -dho -yö kwa Dëme -kë,

"ëen 'ö- sü □dhe 'ö gbö 'dhö 'yö- "klü bho» bha ka -zv □në □ya bho- 'ka -ee?

7 Saan" -nu 'ka- wo sië Atanna -bha zian -ta bha, -kaa 'kun ka -bha □dhe 'pë 'ö ka dë □në ka "klü bho sië- 'dhö. -A -gen -mü □dhe sëe 'ka- bho "dhü bha □në- -zön □dhe Atanna -yö ka -sü □dhe 'ö bhang -nu 'dhö. "ëen 'në 'bha -yö -dhö 'yö- dë 'yaa- "klü bho -ee?

8 □Ya kë □dhe ka -zë 'yii ka "klü bho □dhe me -kpea □gban 'dhö, kö 'kaa- ga 'gü -në □në- 'ka. 'Yaa yö -zë 'ka, 'në dë "pepe □gban -wo wo bhang -nu "klü □në- bho.

9 -Kaa 'suan- bho kwa 'kpö -dë -nu 'wo "kpong □taa ya- -nu -bha. -Wo kwa "klü □në- bho kwa 'nëdhe 'gü 'yö 'kwa □bhlëe -ya -nu -bha. □Ya kë "dhü 'yö kwa Dë 'kö dhang- 'gü □wë? -A -dhe -bha □dhe 'kwa kwa -go 'dho- -dhe "sia- kö 'kwa dha.

10 -A -gen -mü □dhe kwa dë -nu -gun kwa "klü bho sië -dhekpaoyi "këe 'në 'bha □në- 'ka, kë "dhü kö 'kwa kë □dhe -ko 'ö- -nu "piö □dhe 'kwa kë- 'ka -a 'dhö, "këe kwa Dë Atanna -zë -yö kwa "klü -bho kwa -dı 'wön -së 'gü, kë "dhü kö 'kwa kë "slöslö 'pö □dhe -a 'dhö.

11 'Wo me "klü bho sië "töng 'ö- 'gü "dhü bha 'yaa dhi me -dhe, -a -gen -mü □dhe 'yaa bho me 'gü 'wön -së -bha. "Këe □dhe 'ö- □troon 'ö -kë zuëyagblüü- waa- -tosea 'ö pö 'aa- -bha -a kë -sü 'ka bha □waa- □slö, 'yö 'wo- 'wön do □dhe me "klü bho -sü bha 'wön -së -mü.

12 □Dhe 'ö "dhü, ka -gbe -nu 'ö "sü 'yaa -nu -dhe 'zü bha -kaa "wlü, kö ka kpiögo -nu 'ö- -nu 'gü □ya ga bha 'ka- gba faan 'ka.

13 Kö 'ka "ta Atanna -bha -zian 'ö- du 'yaa- -bha bha □në- -ta kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü, kë "dhü kö 'mε 'ö- -nu -gen -dhe □ya -ya -bha bha 'wa 'dho 'go zian -ta, "kεε kö- -nu -gen -yö do □në- wo □zinng 'gü.

14 -Ka ka 'gü do "gbu- kö kaa mε □gban "pepe ka kë 'flëe- 'gü ka 'ko "piü, kö 'ka -tosea -së 'ö pö 'aa- -bha □në- kë. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe -tosea 'ö suu 'dhö "dhü bha 'yii kë mε 'ö- -go, -a -mε 'yii 'dho 'ö "yan -kpan kwa Dëmε -bha.

15 -Kaa kë -së kö mε 'bha 'ya 'dho 'ö □taa zun -gasite 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhe bha- -go. -Kaa kë 'zü -së kö 'wön yaa 'ö □dhe mε zëpë -bhong 'dhö 'ö gun ka zuë" "piü, 'ö Atanna □yaa- -wo bha 'ya 'dho bho 'zü -deewo ka 'gü 'ö 'ka -da 'ka mε 'gbe -go 'gü 'ö teanwön 'ö -gban Atanna -bha bha- □dhe -nu -go.

16 -Kaa kë -së kö mε 'bha 'ya 'dho kë -zuazëmε 'ka ka kpö 'gü, "εεn 'ö- -mε -ya zë "wlaawön -nu 'wo "kpung □taa yö bha- wön -dhe, 'ö pë □bhlëesü 'ö Atanna -ya nu- -dhe bha- -wön -ma "gbong 'ka □dhe Ezau 'dhö, kö -ya zë pë -bhö -ko doseng -wön -dhe kö -yö 'ö -bha 'kpiidhe 'go 'ö 'zlaa- -go.

17 Kaa □dede ka- 'wön -do □dhe □dhe 'ö □yaa- kë "dhü, 'ö- -nu dë 'dhuë- -kë -a -nu -bha "tüng □ya □loo kö yö ga, -yö -gun Ezau "piü □dhe 'wön 'ö- -kë bha -yö 'ma -zukplü -bha kö 'ö dë -yö 'dhuë- bha- kë yö □në 'ö -bha, 'ö- □möö 'ö dë "dhiü "gbu -nu □gban 'ka, "kεε 'ö 'yii- □slöo 'zü tongtongdhö.

18 'Wön "pepe 'a- pö bha- pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe -bhea Atanna -dhe -mε -nu 'dhe 'ka □dεε bha 'kaa □dhe Izraedhö -mε -nu 'wo gun yi 'bha 'ka bha- -nu 'dhö. -A -gen -mü □dhe wo -zë -wo kë -yöön -ton 'wo- Sinai -kë, 'ö mε- □möö -bha mε- zun- -bha bha □në- "söö, kö peng -ya -bha -yεedhö, 'sa kö -dhe -yö trö -sü 'ka mü -blünblündhö "dhü do, "kεε kö "tεε "gbu- -yö ziö sië,

19 kö "truu -yö "wü sië, kö -wo Atanna "gblawu ma sië mü □dhe dha 'ö -wü -a

'dhö, 'ö □dhe 'ö Izraedhö -mε -nu □wa mε "gblawu bha- ma 'yö 'wo- pö 'wa 'dho 'wön "wεε 'bha pö wo -dhe -a 'dhe bha- zian 'gü 'zü, -a 'dhe bha □yaa- -nu -zu 'kun.

20 -A -gen -mü □dhe kö 'pë 'ö -wu bha 'ö- pö sië 'wo- ma 'ö- pö □dhe:

«Pë "yaandhe suu "bu suu 'ö yaa- -zun -ton ya- -bha,

kö 'zü □ya kë wü -zian 'ka,

-wa -zuö -gwë 'ka kö -wa zë- 'ka» bha- ma -sü □ya kë- -nu 'gü -ziisü.

21 'Ö 'wön bha- -bha -kë -ziisü -ko yaa 'gü yaa bha- -wön 'gü, 'ö Moizö -yö 'daönnu 'ö- pö:

«Do 'a- wo ya □zii □në 'a- wo sië,

"suü 'ö -da n 'gü bha- -naa 'yaa 'dhö!»

22 "Kεε ka -zë, Siön -ton waa- Zed- hizadhemo -pö 'ö Atanna "yaandhe 'ö dhang- 'gü bha- -yεa □bhaa -dhe 'ka, waa- -a -bha "kië "gblü mεε -nu bha- -nu 'dhö bha □në 'ka □yöön -sü 'ka- "söö.

23 Ka □yöön -sü 'ka Atanna -bha 'në -bleesü -nu kpö 'ö zuëniidadhe 'dhö- -nu -go, 'ö- -nu 'to -ben 'dhö zë -sü 'ka dhang- 'gü bha □në- "söö. Atanna 'ö yö □në dho za do mε □gban "pepe suu -bha bha □në 'ka □yöön -sü 'ka- "söö. Waa- 'mε 'wo- dhöobhaawön -kë kwa "dhiü yi 'bha 'ka bha- -nu 'nii- 'ö 'bon -tangga -zian 'yaa- -bha 'zü 'ö 'wo- "piü mü bha- -nu 'dhö.

24 Ka □yöön -sü 'ka Yesu 'ö -mlεε -dee -da kwaa- Atanna -nu kwa □zinng 'gü bha, waa- □yöön 'ö 'yaa □dhe Abedhö -bha 'dhö kö -ya -dhe Atanna -go kö -yö 'ö bhlöo bho, "kεε 'ö kweng- -nu kwa -ko □në wü 'koo bha □në- □gban "söö bha.

25 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -kaa kë -së kö 'ka 'dho -ko Atanna 'ö dhiang zë sië ka -dhe bha- -wu 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe "sanni -yö 'wön bho 'mε 'wii wo "tu 'to dhiang 'ö- zë Sinai -ton □gbin- "kpung □taa yö yi 'bha 'ka bha- -bha bha- -nu 'gü bha -oo, 'yö 'ö -ya dhang- 'gü 'ö dhiang zë 'mε 'kö kwa -dhe □dεε -a Gbö Yesu Klisi 'saa- 'gü □wε?

26 'Sa kö yö 'ö bha □në "sε -yö □zii -a -wu "dhiü yi 'bha 'ka, "kεε 'yö -ya mü 'zü 'ö- pö kwa -dhe □dεε 'ö- pö:

«"Sε □në n -wu -ya □zii yi 'bha 'ka,

"kεε -a 'dhe 'kö yö kë □taamasü ya- 'gü

kö -yö kē- "dhiütodhe 'ka bha dhang- nu
□gban -dho □zii!»

²⁷ -Wu do 'dhe 'ö- pö 'ö- pö □dhe:

«-A 'dhe 'ö yöö kē □taamasü ya- 'gü,»
bha □nē- -wɔn kwa -dhe □dhe pē "pεpe 'ö
Atanna -ya -da -a □gban- -dho □zii 'ö -ziö,
'yö- 'dhe 'ö -todhü -pē 'ka bha 'ö to.

²⁸ □Dhe 'ö "dhü, n dheebhang -nu,
□dhe 'ö -kē □dhe Atanna □ya kwa -ya
-gblüdedhe 'ö 'yaa yēn -a kēme 'ka -dhe
'ö yö -zē 'yaa □zii -a 'gü bha -yö 'to kwa
'yaan, kö- -dhökē -ko waa- -bha yē kē -ko
'ö -dhi -dhe □nē 'kwa- kē- 'ka, -a □bhlēē
-ya -sü waa- -suö -gɔ -sü 'ka.

²⁹ -A -gen -mü □dhe kwa -bha Atanna
bha peng 'ö me -bhö yö -mü, 'waa troo
kē- -bha.

13

*Atanna -dhidhewɔn kē -ko -dhiang 'wo-
zē*

¹ Ka -bha -kē dheebhangzē -nu 'ka -sü 'ö
Klisi -bha zian -ta bha- -wɔn 'gü, ka -dho
'ya 'dho bo ka 'ko kē -sü 'ka.

² Ka -zu 'ya 'dho bho -dheng -nu -kun -sē
-sü 'ka, -a -gen -mü □dhe me 'bha -nu kē
Atanna -bha "kiē -nu □yēē -bho kö 'waa-
'wɔn dɔ -a -nu -bha -dheng -wɔn 'kun -sü
bha □nē- -wɔn 'gü.

³ Ka -zu -yö -bö 'me 'wo -kaso 'gü -a -nu
'ka, □dhe 'pē ka □nē 'ka -kaso 'gü -a 'dhö.
Kö 'ka -ya 'me 'wo- -nu -wēē -kē "dhiü wo
siē- -nu -wɔn zuēn -ta, -a -gen -mü □dhe
□waa- -nu -ma -yö -ma -nu 'ka 'pö □dhe ka
'dhö.

⁴ Dhe waa- gɔn -a -nu -bha -kē 'ko "piü
-sü 'ö- -nu -bha 'ko 'sü -sü 'gü bha- □bhlēē
-yö kē me □gban "pεpe ka -gɔ, kö dhebho
'ya 'dho ö -gɔn 'to 'ö □niē, "εen kö gɔɔn-
'ya 'dho ö -bha dhebho 'to 'ö □niē. -A -gen
-mü □dhe Atanna -dho 'wɔn bho -zuazēme
-nu waa- -da me -nu -bha dhe "piü -me -nu
'gü waa -ziö me -nu -bha gɔn □kengme -nu
'dhö.

⁵ 'Wēega -dho 'ya 'dho ka kē ka -bha
-tosea 'gü 'ö -ziö 'ka -naa 'gü, pē 'dhe 'ö
ka -gɔ -yö ka -zu 'kun, -a -gen -mü □dhe
Atanna -ya -pö 'ö- pö:

«N -zu 'yii 'dho bho i -wɔn 'ka,
'mii 'dho n -ko "kan i "dhiü tongtongdhö.»

⁶ Yö □nē- -wɔn 'gü, 'yö 'kwa □mɔɔ- -bha
'kwa- pö 'dhang -bho "dhiü 'ka □dhe:

«N Dēme bha □nē -nu n -dhe -me 'ka,
-a -kē "dhü -sü bha- 'gü, "suö 'yii 'dho n
kē,

-a -gen -mü □dhe -mē "wεε 'ö me "bhü-
□mɔɔ- -bha 'ö- -kē n 'ka?»

⁷ Ka -zu 'ya 'dho bho 'me -blēsü -nu 'wo
Atanna -wɔn -dhiang zē ka -dhe, 'wo zian
bho ka 'ka bha- -nu 'ka. -Kɔ 'wo wo -zu
yö- 'ka Atanna -dhe 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun-
'ka- -nu gayi -bha bha, -yö kē ka -gɔ kö
'ka -tosea kē 'pö □dhe -ko 'wo- -kē 'ka bha-
'dhö.

⁸ -A -gen -mü □dhe Yesu Klisi bha, -ko
do 'ö gun- -bha yi 'bha 'ka 'yö- -bha □dεε,
'yö dho 'to- 'ka "dhü -todhü 'ka.

⁹ Atanna -dhökē -ko -dee 'gbe □ya sɔ,
"kεε 'wa 'dho "kpēng- kē ka -gɔ -a 'bha
'ka 'ö ka -zu kun 'ö- -nu -ko -yö □mɔɔ ka
-bha. 'Wɔn 'ö -sē kwa -bha 'ka yö -mü
□dhe kö kwa zuē" -yö bho Atanna -bha
-gasite 'ö- -kē kwa -dhe bha □nē- -bha
kö -yö kwa gba faan 'ka, pē -nu 'ö -gban
-bhöpē -nu 'ö me -ya -bhö "εen 'ö me 'yaa-
-bhö -a -wɔn -bha bha ka "tu 'ya 'dho kē-
-bha. -A -gen -mü □dhe me "pεpe 'wo wo
-dɪ nu 'wɔn -nu bha- -dhe 'wo -bho 'ka yi
'bha 'ka bha, 'wii- □trɔɔn 'bha □slɔɔ do.

¹⁰ 'Me 'ö 'kwa 'dhang bho kwa Dēme
Yesu Klisi 'ö ö -dɪ -kē "saa- 'ka me "bhü-
-nu -bha 'wɔn yaa -bho -a -nu -bha -wɔn
'gü bha- "dhiü bha kwa □nē 'kwa dha -sü
□dede □slɔɔ, "kεε 'me 'kö 'wo wo -dɪ nu
"kian suu -nu bha- -nu 'kun -sü -dhe kö
yö □nē -ya -nu dha bha 'waa- □slɔɔ.

¹¹ 'Ö gun yi 'bha 'ka, wü □yɔɔn 'ö
"saabheme 'kpii- gun- 'sü siē 'ö dho- 'ka
'ö "següme -nu -bha "saa- bho- 'ka Atanna
-dhökēdhe □dede 'gü, kē "dhü kö -ya -nu
-bha 'wɔn yaa -mawɔn 'to bha □waa- kē
"dhü, 'yö 'wo- wü □dede -zē sü 'wo dho-
'ka "saan zlöö, 'yö 'wo- -gɔ mü.

¹² 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö Yesu -dɪ pö 'yii
ga 'pö- yaan- -bha bha 'yö bha. -Yö ka -wɪ
-bha 'ö ga "saan "dhiü "kεε kö yö □nē gun
'yiü- -wɔn 'ka. Kē "dhü kö 'ö 'wɔn yaa bho
me "bhü- -nu -bha ö -dɪ □yɔɔn 'ka.

¹³ □Dhe 'ö "dhü, n dheebhang -nu, -ka
-kwa 'go -yεa zii bha- 'gü kö 'kwa 'dho Yesu
□keng-, kö -ko do 'wo 'yiü- dɔ- 'ka- -bha

'ö- kun ö -bha bha 'kwa kwa -bha 'kun 'ka kwa -bha 'pö.

14 -A -gen -mü □dhe "kpongtaadhe ya -yēa 'ö dho kē kwa -yēa 'ka 'ö dho 'to -todhü 'ka 'yaa mü. -A -wōn 'gü, -a 'dhe 'ö nu siē -dhekpao dhia" 'gü bha □nē 'kwa-moo- siē.

15 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, Atanna nuē" bho -sü kö 'kwa- 'tō bho me kpō 'gü bha □nē -yō kē kwa -bha yē 'ka -kpeakpawo Yesu Klisi 'saa- 'gü, kö -yō kē □dhe kwa -bha "saa- pē 'dhö.

16 Ka -zv 'ya 'dho bho ka 'ko -ta -kun 'wōn -nu 'gü -sü waa- 'wōn -sē kē -sü 'ka. -A -gen -mü □dhe "saa- suu 'dhe 'ö bha □nē- "dhia -yō ma Atanna 'gü.

17 -Ka □bhlēē -ya -zun ka -dhe "dhiü -me -nu -bha kö 'ka ka -gō 'dho- -nu -dhe "sia-. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe wo □nē Atanna dho- -nu dhēē" 'kpo ka 'nii- wōn 'ka. -A -wōn 'gü, wo □nē 'wo "tōng kē siē ka 'gü. □Ya kē □dhe 'ka- -nu -wo □bhlēē -ya, yē 'ö Atanna -ya -ya -a -nu □kwēē "dhü bha -wo -dho -a kē □niida 'ka, "kēē 'kii- -nu -wo □bhlēē -ya -wo -dho -a kē wē 'gü -siō 'ka, 'sa □ya kē "dhü kö- □trōōn 'yii 'dho kē ka □nē ka -bha.

18 Ka 'gü 'ya 'dho ga -bheā yi -wōn 'gü -sü 'ka, -a -gen -mü □dhe 'yaa 'yi "piü □dhe yi 'ta -kō -yō -siō tongtongdhö. "Kēē yō -zē □gban 'gü, yi zuē" 'yaa za dō yi -bha, yi 'dhang bho -sü -yō yi -dī "dhiü yō -zē 'gü.

19 A- -dhe ka -gō kö 'ka bheā" Atanna -dhe -dī -wōn "dhiü n -wōn 'gü, kē "dhü kö -yō "wī- -bha kö 'a n yee kē ka -dhe 'gü 'piö-.

20 Kö Atanna 'ö -ya -dī 'flēē- 'gü -sü 'dhö yō □nē- -gō, 'ö yō □nē -tuö -maakēme □gban 'kpii- -sü 'ka, 'ö yō □nē kwa Dēme Yesu 'ö -mlēē -dee 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a -da kweng- -nu kwa □zinng 'gü -a □yōōn 'ka bha- -bö, 'ö- -bho ga 'gü bha,

21 -yō "ta -kō -sē suu □gban "pēpē 'do 'do kē -sü "sī kē ka -dhe, kē "dhü kö- dhidhewōn □nē 'ka- kē, kö -yō 'pē 'ö- "dhia 'dhö ö 'gü □nē- -ya ka 'gü, Yesu Klisi 'saa- 'gü, "kēē kö yō Yesu Klisi □nē- 'tō -yō bho -kpeawo bha 'aa -yō kē.

22 N dheebhang -nu, bheā" □nē 'a- wo ka -dhe kö 'ka dō "gbī- kö ka faan dō -wō -nu 'a- pō siē ka -dhe bha 'ka- 'kun zuēsēadhe

'ka, 'pē 'a- pō ka -dhe 'sēēdhe ya- 'gü bha- -bha -kē klōō- -sü -wōn 'gü.

23 -Yō n "piü □dhe 'a- pō ka -dhe □dhe kwa dheebhang Timote bha □ya 'go -kaso 'gü, □ya kē □dhe □ya nu kö -yō □loo n "piü yō 'piö-, 'a nu siē ka -dhe 'gü yeng yi -dho nu yi "kwēē.

24 Me "pēpē wo -zun ka -dhe "dhiü -me -nu 'ka bha, 'ma- □gban □tua bho 'gbē, me "pēpē 'wo Atanna -bha me 'ka 'ma- □gban □tua bho 'gbē. Kwa dheebhang -nu 'wo Itadhi -sē 'gü □wa ka □tua bho 'gbē.

25 Kö Atanna -yō -gasite kē me □gban "pēpē ka -dhe bha 'aa -yō kē.

'Sëedhe 'ö Zakö -ya -ben zë -bhea Atanna -dhe -me -nu -dhe

1 Mang Zakö -me 'a -kë Atanna waa-kwa Dëme Yesu Klisi -a -nu -bha gwëemi 'ka bha, ma ñnë 'a 'sëedhe ya- bō -a -bha me -nu "pεpε 'ka -pen -sü 'ka "kpungtaadhe ñgban -dhe ñgban 'gü bha ka -dhe. 'Ma me ñgban "pεpε ka ñtua bho, 'ma ka ñtua bho 'gbε.

'Wōn 'ö -gban -zv -yö Atanna -dhe -sü waa- 'yaaki -kë -a -bha me -bha -sü -bha -a -dhiang 'ö Zakö -ya zë

2 N dheebhang -nu, ka ñnii -yö -da ñdedewo 'wōn "gbuḡbu- suu "pεpε 'ö -wō ka -ta bha- ñgban 'gü.

3 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü ñdhe -a -dhea -bha ñdhe -yö kë ka "yaan ñdhe 'wōn "gbuḡbu- -nu bha ñnë- ñgban ñya 'kun bho ka 'gü ka -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü bha- 'gü, 'yö dho ka gba zuësadhe 'ka.

4 "Kεε zuësadhe 'ö "dhü bha- -dhea -bha ñdhe -yö kë zuësadhe 'ö- "dhiü 'dhö pa -sü 'ka ñnë- 'ka, kë "dhü kö ka -bha -kë Yesu Klisi -bha me 'ka -sü bha -yö kë 'wōn -ta "puu 'ö pō 'aa- -bha -a 'ka 'pö, kö 'ka 'dho -pö 'wōn yaa 'bha 'gü.

5 ñYa kë 'zü ñdhe "yaaki 'yaa 'me 'ö- -bha ñya kë ka kpö 'gü, -a -me -yö bhea" Atanna -dhe -a -wōn 'gü, ñya kë "dhü -yö -dho -a -me gba "yaaki 'ka. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü ñdhe -a -bha gbaō -sü bha 'yaa- wo ñdōng -sü 'ka, 'ö -ya mü 'zü 'yaa- wo zuë" -totaama 'ka, -ya -wo -kō -wo -dhe -bha ö zuë" "puu 'ka.

6 "Kεε 'me 'ö pë -gbadhe sië "dhü bha, -a -dhea -bha ñdhe -a -me 'dhang bho -sü kë- "dhiü 'kpakpadhō ñdhe Atanna -mōō -bha 'ö- -kë ö -dhe. 'Ya 'dho- wo "sika 'ka, -a -gen -mü ñdhe 'me 'ö pë -gbadhe "sika 'ka "dhü bha, -a -me -bha 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü "dhiü -bha -kë ñdhe ñweeyi kpökpö -nu 'ö "tεε -ya -blü 'ö dho- 'ka ñkwaa "piü, 'ö dho- 'ka -kō -së "piü, 'ö 'yaa dō "senngdhö bha ñnë- 'dhö.

7 'Mε 'kö- suu 'dhö "dhü bha ñya bhea" Atanna -dhe, 'ya 'dho ö -zv -zian 'gōn ñdhe 'ö -dho pë 'bha ñlōō kwa Dëme bha- "dhiü.

8 'Pë 'ö- -kë "dhü bha- 'kloo- -mü ñdhe kö- -me zuë" -yö "pε -sü 'ka- 'gü, 'yaa -kplü 'wōn do -bha.

9 N dheebhang -nu, -a -dhea -bha ñdhe 'me 'ö "flεεε -zian ñnë- 'ka (ka kpö 'gü), -a -me ñnii -yö -da, -a -gen -mü ñdhe Atanna ñyaa- wë -ta "pu,

10 kö 'me 'ö ñnaōme 'ka -yö ö wë 'gü -siö, -a -gen -mü ñdhe Atanna ñyaa- ñbhlëë -pö (kë "dhü kö waa- "flεεε -due kë do. -A 'kloo- -mü ñdhe me ñgban ñbhlëë -yö do Atanna -zë wëedhō). ñNaōme bha -yö -ziö ñdhe blëë "bin 'dhö.

11 Blëë ñya "bin -ya, 'yënn- ñya -wo ö "tεε "gbu- bha- 'ka, 'yö- -bhong zë, 'yö- "bin ñgban -yö -zuan, 'yö ñwënn, 'yö -kë -a -bha -sëdhe bha- "dhiütodhe 'ka. ñNaōme -yö -go 'pö ö këwōn -nu -ta -kō do bha ñnë- 'gü.

12 "Kεε 'me 'ö 'wōn "gbu- ñgban "pεpε suu 'do 'do -yö -wō -ta 'ö 'kun bho- 'gü (ka kpö 'gü), kö- -me -bha -së, -a -gen -mü ñdhe ñya bō ziö -sü 'ka- ñgban 'gü, -yö -dho -a -gloo 'faan- 'ö ñsii 'ö 'yaa yën- 'ka, 'ö kwa Dëme -ya -ya 'me 'ö- -dho -ya -nu -kë -a -nu -gō bha- ñlōō.

13 Mε "uḡ me 'ö 'wōn yaa kë zuëga ñya -da "gblüü-, 'ya 'dho- pō ñdhe Atanna ñnë zuëga suu bha- -da ö "gblüü-, -a -gen -mü ñdhe 'wōn yaa 'yaa ñmōō- -bha kö -yö -da -zian ñnë- wo Atanna -zv "piü kö yöö 'to yö -zë -a -bha -a -da me 'bha zuëpiüwōn ñnë- -bha. Yö -zë 'yaa 'wōn yaa -da me 'bha zuë" "piü.

14 "Kεε 'wōn yaa -bha -da me -zv "piü -sü bha -yö -sü 'me 'ö "dhü -a zuë" -bho -bha -pë ñnë- -bha. Mε zuë" -bho pë -bha -sü bha ñnë me -da 'wōn yaa kë -sü 'gü.

15 Zuë" -bho 'wōn -bha -sü bha ñnë ñya -da me 'gü, kö me -ya gba -yεa 'ka, 'yö -yaan -da me zuë" -bha, 'yö dho 'yö bho- 'gü 'wōn yaa kë -sü 'ka. -A 'wōn yaa bha ñnë me ñya 'to- kë -sü -bha, 'yö- -me -gō -yö to- -bha.

16 -A -kë "dhü -sü 'gü 'ka 'dho "kpënn- kë ka -dī -gō, n dheebhang -wōngbuḡsü -nu.

17 □Ya 'go yö -zë 'gü -gasite "pepe 'ö -kë me "bhu- -nu -dhe, "εen pe "pepe 'ö me "bhu- -ya □slɔɔ □dhe gbaɔdhe 'dhö bha, -a 'bha 'yii 'go -dhe "weε 'bha 'gü kö 'yii kë Atanna "piü -dhe 'ö dhang- 'gü bha yö -zë 'ka. Atanna do 'ö 'bhüpe "pepe □gban -da bha □në- nu me -dhe. "Kεε 'sa yö 'ö "dhü bha -kɔ do 'ö- -bha 'yö- -bha -kpeawo. Pö 'aa -ya -a këwɔn -zë 'bha -bha 'bha -bha.

18 □Sii 'ö bɔ- 'ka ö -wɔ 'ö 'yaa □sua 'ka bha- -ta 'ö- -da kwa 'gü bha, -yö -ga yöö □dede □në- 'gü. Kë "dhü kö 'kwa kë pe "pepe 'ö- -da bha- -blesü 'ka ö -go.

19 'Wɔn bha- -dheε -bha □dhe -yö 'to ka "yaan, ka -zɔ 'ya 'dho bho- 'ka tong- tongdhö, n dheebhang dhɔɔbhaasü -nu.

'Wɔn 'ö -gban □bhlëë -ya Atanna -bha -kɔ □dede -bha -a -dhiang 'ö Zakö -ya zë

-A -kë "dhü -sü bha- 'gü, me 'ö "dhü -yö -ya ö "tu -ta, dhiang 'ya 'dho pa ka -ta, "εen □wa 'wɔn kë ka 'ka 'ya 'dho 'to 'ö -ye ka -bha.

20 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü □dhe 'wɔn -ye me -bha -sü 'ö "dhü bha 'yaa me kë 'wɔn 'ö -dhi Atanna -dhe -a këme 'ka.

21 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe 'wɔn 'ö me -dhii 'kun -wɔn 'ka Atanna wëëdhö, "εen "gblüyaadhe 'ö ka -kɔ "piü bha 'ka ka kwaa- -zü kö 'ka ka -kɔ 'kpɔ -a -wɔ 'ö- ta ka 'gü, 'ö □mɔɔ- -bha 'ö ka 'nii- dha bha □në- -gɔ dhɔngdhɔngsü 'ka bha 'yö bha.

22 □Ya 'go yö -zë 'gü, Atanna -wɔ bha -kaa 'gü -ta □në- 'sü, 'ka 'dho- kë ka "tu -to -bha -sü 'ka "weεweε kö 'ka 'go mü 'ka ka -dɪ -tama □suasua -nu -zun 'ko "dhiü -sü 'ka (□dhe ka 'dhang -bho "dhiü).

23 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü □dhe 'me 'ö ö "tu 'to Atanna -wɔ -bha 'ö 'yaa- 'gü -wɔn -zë kë bha, -a "sinma -kë □dhe 'me 'ö ö -dɪ -ga -dhuangdhe 'gü 'ö- dɔ □dhe ö wëëdhe -dhiisü,

24 "kεε 'ö □ya 'go mü kö- -zɔ □ya 'to □ya bho 'ö -kɔ 'ö- -bha -a 'ka bha □në- 'dhö.

25 "Kεε me 'ö ö "töng -kë Atanna -bha 'tɔng- 'ö pö 'aa- -bha, 'ö □dhuëndhe bhië" -kan kwa -bha bha- 'gü, 'ö- -wɔn kun ö 'nii- 'ka, 'ö- 'gü 'yaa ga -a 'gü -wɔn kë -sü 'ka, "εen 'ö □yaa- ma 'ö- -zɔ 'yaa bho- 'ka, kö- me -zë -bha -së. -A -gen -mü □dhe 'me

'ö "dhü bha □ya ö -kɔ -da 'wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ö- 'gü, -a □gban- -dho dhi □në- wo- -me -gɔ.

26 Me "ɔɔ me 'ö- pö ö -dɪ -dhe □dhe ö -bheε Atanna -dhe "kεε 'ö dhiang -yö pa- ta, 'ö- "dhi 'yaa 'kun, kö- -me -yö "kpënn- □në- kë sië ö -dɪ -gɔ "weεweε, kö- -bha -bheε Atanna -dhe -sü bha -yö "wlaasü.

27 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü □dhe kwa Dë Atanna -dhɔkë -kɔ 'dhe 'ö -dhi -dhe, 'ö- -zɔ kun 'ö -dhii 'yaa- -bha -a "yan 'gü, yö -mü 'me 'wo □geandhe -nu 'ka "εen -tünë -nu 'ö "sɪ 'yaa- -nu -dhe bha- -nu -ta 'kun -sü □në- 'ka. □Ya 'go mü 'zü kö- -me -yö -zɔ 'to ö -dɪ 'gü, kö -yö ö kwaa- 'wɔn yaa kë -sü 'ö "kpung □taa yö bha- -zü.

2

Mεbhudhe fië- -bho 'kwëë- -sü -dhiang 'ö Zakö -ya zë

1 N dheebhang -nu, ka 'ö ka -zë ka 'dhang bho -sü 'dhö kwa Dëme □bh- lëëbhleësü Yesu Klisi bha- "dhiü bha, 'ka 'dho me 'bha fië- -bho me 'bha -bha.

2-3 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe □ya kë □dhe 'ka bho 'ko -ta, kö me 'bha -yö -da 'kɔɔdhö kö "sënn- gkonggaapë -ya -kɔ -bha, kö sɔga -ya -bha, kö 'ka -yεa -së nu- dhe, kö 'ka 'to -dhe do bha- 'gü kö "flεεme 'ö sɔ "blë 'dhö- -bha -yö -da 'pö 'kɔɔdhö, kö 'ka- pö yö -zë -dhe: «-Bhö dɔ i -gean bha!» "εen «-Bhö -ya -bobi 'gü yi -gen 'piü bha!»;

4 □ya kë "dhü kö 'ka □naɔme bha- fië- □në- bho- "teado bha- -bha ka zuë" "piü 'yö 'ka- -nu bho 'ko "piü bha. "Kεε 'sa 'ka- kë "dhü kö 'wɔn -dan "kwëë -kɔ yaa □në 'ka- -kë bha.

5 -Ka -dhe -ga, n dheebhang dhɔɔbhaasü -nu, me 'wo "flεεme -nu 'ka "kpung □taa yö bha □në Atanna -ya -nu sü 'ö- -nu -ya kö -wo kë -zɔ -yö ö -dhe -sü bha- □naɔme 'ka, kë "dhü kö- -bha -gblüdëdhe 'ö- "plüün bho 'me 'ö ö -dho -ya -nu -kë -a -nu -dhe -dhe 'bha □kpaɔyi -bha bha -wa □slɔɔ.

6 Ka □bhlëë -bho "flεεme -zë -bha 'yö 'ka- -ya □naɔme -zë -bha -më -wɔn 'gü? "εen 'yaa ka 'gü □dhe □naɔme -nu bha □në (me 'dhe 'waa Atanna dɔ) 'wo □gbaɔn ka -ta, 'yö 'wo ka -da -nu wo zadɔme -nu -dhe bha -ee?

7 "Een woo do bha 'zü 'aa mü 'wo 'to -së 'ö -kë kwa Dëme Yesu Klisi 'to 'ka 'ö Atanna -ya -ya ka -bha bha- -bha fang bho -kpeawo 'zü bha -ee? "Een 'yaa "dhü -ee?

8 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, n dheebhang -nu, □ya kë □dhe Atanna -bha 'tong- 'ö- do kwa -dhe 'ö -ben zë -sü 'ka- -gö 'sëedhe 'gü □dhe: «I këyoo -dhö -yö i kë □dhe -ko 'ö i -d1 -dhö -yö i -d1 -kë -bha -a 'dhö» bha 'ka yö -zë 'gü "ta 'sü, kö 'wön -së □në 'ka- kë.

9 "Kee 'ka me 'bha -zë fië- bho me 'bha -bha, kö 'ka -da 'wön yaa 'gü. □Ya kë "dhü kö 'ka Atanna -bha 'tong- bha- bho □naa bha.

10 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe 'me 'i- -bha 'tong- bha- 'kpiidhe □gban kun, "kee 'ö 'i- doseng -zian bho, kö 'bha- □gban □në- bho bha.

11 -A -gen -mü □dhe yöö do 'ö- pö □dhe: «'Ka 'dho -da me -naadhe "piü "een 'ka 'dho ziö me -nu -bha gon □keng-» bha, yöö do bha □në- pö 'zü: «'Ka 'dho me zë». -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'bhii -da me -naadhe "piü "kee kö i me -zë zë, kö 'bha 'tong- bho □naa bha.

12 □Dhe 'ö "dhü -ka -tosea kë -së 'ka, -a -gen -mü □dhe Atanna dho ka dhe" 'kpo dhia". 'Ka- pö 'ka dhiang zë, "een 'ka- pö 'ka 'wön 'bha kë -kaa kë -a -bha 'tong- 'ö -ya 'flëe- 'gü -sü nu kwa -dhe bha □në- □yënnng 'gü.

13 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe 'me 'ö me 'bha -wëe 'yaa- kë, Atanna □yaa- pö 'ö za do- -bha yi 'ö- 'ka, -a -me -wëe 'yii 'dho- kë 'pö, "kee kö -a -bha me -wëega -sü -zë -wön -ya -gö "gbu- 'ö -ziö -a -bha za -do me -bha -sü -zë -ta.

'Dhang -bho Atanna "dhiü -sü waa- 'gü -yë -dhiang 'ö Zakö -ya zë

14 N dheebhang -nu, -a pö -sü 'ö me "dhi "wëwëe □dhe a 'dhang -bho Atanna "dhiü, "kee kö- -me 'yaa- 'gü -ta -zë 'sü bha- -gen -mü -më 'ka? 'Dhang -bho Atanna "dhiü -ko suu bha -yö -moo -bha 'ö- -me dha "wë -ee? -Abin!

15 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü □dhe -a "dhiü -bha -kë □dhe kö ka dheebhang 'ö 'dhang bho Atanna "dhiü 'pö □dhe ka 'dhö -yö kë ka kpö 'gü, -yö -kë dhebhö 'ka oo, -yö -kë 'zü göon- 'ka oo, "kee kö- -daso 'yaa 'dhö, "een pë -zian 'ö yöö- -bhö 'yaa- -gö;

16 kö 'ka- pö- -me -dhe "dhi -dhe "nëenëdhe -bha □dhe: «-Bhö i -bha 'dho wo i 'flëe- 'gü, n dheebhang, kö 'i "nëne "bhëe -da i -bha, kö 'i pë -bhö kpenngkpenngdhö 'i 'kën», "kee kö 'kii pë 'bha -pë 'bha -zë nu- -me -dhe -a 'dhö. □Ya kë "dhü kö- -pö "dhü -gen -mü -më 'ka?

17 -Kö 'ö -zu -yö Atanna -dhe -sü 'dhö- 'ka 'yö bha, -a -gen -mü □dhe 'me 'ö 'dhang bho- "dhiü "kee 'ö 'yaa 'pë 'ö- -wu -ya pö- 'gü -wön -zë kë bha kö- -me -yö 'wön 'gü "fië □në- kë sië bha; kö- -me -bha -zu -yö -a -dhe -sü bha -yö □dhe 'pë □ya ga -a 'dhö.

18 -A kë "dhü -sü bha- 'gü, kö me -ya pö n "yaan □dhe: «A n -zu -yö Atanna -dhe», □ya 'go mü kö me "wëe 'bha -ya pö □dhe: «Ma -zë n -zu -yö 'wön -së kë -sü □në- 'gü», ma -zë a -dho -a pö me -blëesü bha- -dhe 'a- pö: «I -zu 'dhö i -bha -zu -yö Atanna -dhe -ko suu 'ö- 'gü, "kee 'ö 'bhaa- 'gü -wön -së -zë kë bha- -zön n -dhe. 'Bha- -zön n -dhe kö ma -zë 'a n -bha -zön i -dhe n këwön -nu -bha.»

19 -A -gen -mü □dhe i- -pö i -d1 -dhe □dhe «Atanna -yö doseng», 'ö "dhü kö i 'dhang -bho "dhiü □naa bha. □iin -yö "dhü tean- 'ka "kee -a -bha -kë doseng -wön -zë "yina yaa -nu □gban -zian -wo 'dhang -bho yö -zë "dhiü 'ö 'wo □zii -zianwo -wön "dhiü.

20 A -tamame! -Yö i "piü □dhe 'a- -zön i □dhe □dhe 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'ö me "dhi "wëwëe 'ö 'waa- 'gü -wön -së -zë kë bha -yö "wlaasü -ee?

21 -Bhö -dhe -ga! -A pö 'ö Atanna -ya wo kwa "bhëma Ablaamö -bha yi 'bha 'ka □dhe pö 'aa- -bha bha- 'klöö- -gun -më □në- 'ka? -Yö -gun 'wön 'ö- -kë □në- 'ka. "W1 'ö- wo- -bha kö -yö "saa- bho 'ö gbö Izaakö 'ka Atanna -dhe -gwë "klv -ta bha □në- -wön 'gü 'yö- pö 'pö "dhü -a -bha.

22 I- -yö bha -ee? -A -bha bha -a -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü waa- 'gü -wön 'ö- -kë -a □gban- -gun 'ko □keng- do. 'Wön 'ö- -kë bha □në "së bho- -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha- -bha 'yö -kë "puu.

23 'Yö dho 'ö -kë 'pë 'ö gun -ben zë -sü 'ka Atanna -gö 'sëedhe 'gü □dhe: «Ablaamö kë 'dhang -bho Atanna "dhiü, -a -bha -zu -yö -a -dhe -sü □në- -wön 'gü 'yö- pö- -bha □dhe pö 'aa- -bha» bha- 'gü -wön kë -ko

'ka. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -dhe ö "taɔngdë bha 'yö bha.

24 -Ka -dhe -ga bha, □ya kë "dhü kö -a pö 'ö Atanna -ya wo me -bha □dhe 'me 'ö bha pö 'aa- -bha bha, 'yii 'sü- -me -bha 'dhang bho- "dhiü -sü -dɪ do -bha, kö -yö -gban -a -me -bha 'dhang -bho -a "dhiü -sü waa- 'gü -wɔn -së -nu 'ö- -kë bha □në- -bha.

25 □Ya 'go Ablaamö -bha bha- 'gü, -zuadhe 'wo gun- -dhe sië Dhaabö bha- -bha kë -kë 'pö -kɔ do bha □në- 'gü. -A pö 'ö Atanna -ya wo- -bha yi 'bha 'ka □dhe pö 'aa- -bha bha -yö kë Zuifö -nu 'wo dho 'wɔn 'suan- bho -dhe 'gü Kanaa -së 'gü (kö -wo -gblü -pö -ta bha) □në- -nu □yëë bho, 'yö dho 'yö zian "wɛɛ 'bha -zɔn -nu -dhe, 'yö 'wo bɔ- -ta 'wo dho (kë "dhü kö- -nu 'yao- -nu -kɔ 'ya 'dho □mɔɔ- -nu -bha).

26 'Wɔn 'ö -gban 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü -bha -a -dhiang 'a- zë "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -kɔ do 'ö me 'dhe 'ö 'yaa "tɛɛ 'zü 'wo- -dhe -bha me □gee bha □në 'dhang -bho -a "dhiü -sü 'ö- -kë -yë 'yaa 'dhö bha 'ö- -bha 'pö.

3

'Wɔn 'ö -gban me dhiang zë -kɔ -bha -a -dhiang 'ö Zakö -ya zë

1 N dheebhang -nu, 'ka kë ka zuë" 'ya 'dho bho me □klang -kë Atanna -wu 'ka -sü -bha 'ö 'ka ka kpö dɔ- -bha -dungdhö; -a -gen -mü □dhe kaa □dede ka- 'wɔn -dɔ □dhe 'me 'yi mɛdraanme -nu 'ka bha, za 'ö dho- dɔ yi -bha bha -yö -dho kë "gbɪ- 'ö -ziö me □gban -bha -ta.

2 Me □gban "pɛpɛ kwa -pö 'wɔn kë -sü 'gü -kɔ 'gbɛ □dede 'gü, "kɛɛ me 'dhe 'kö yö -zë 'yaa -pö dhiang zë -sü 'gü tongtongdhö bha kö- -me -zë pö 'aa- -bha, "kɛɛ kö- -me -zë -kɔ -mɔɔ ö -dɪ 'kun -sü -bha 'wɔn □gban 'gü □në- wo bha.

3 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -kafe 'kwa- -da sië □soo "dhi bha- 'klɔɔ- -mü -më 'ka? -A 'klɔɔ- -mü □dhe kö kwa -kɔ -yö □mɔɔ- -bha kö 'kwa- pö -yö ö wë dɔ zian 'ö- 'ka, kö -yö ö wë dɔ- 'ka.

4 'Yii -kë "dhü 'zü, -ka "yitagɔ "gblügblü -nu bha- -nu -ga. -A -nu -bha -kë 'kpɪi- -sü □gban waa- -bha -bha, "ɛɛn "tɛɛ "gblügblü -nu 'wo -ya -a -nu -bha bha yö -zë □gban

'gü, pë 'në 'dɛdɛ 'bha □në mü □ni 'yö- "dhiü "ta 'sü -me -ya wë -ya 'ka zian -bha, 'yö dho- 'ka -dhe 'ö -dhi -dhe 'gü.

5 Me 'nɛɛga 'ö me "dhi bha -yö -kɔ do bha □në- 'gü. Me dɔɔ 'në 'dɛdɛ -mü 'ka me -bha, "kɛɛ -yö -mɔɔ -bha 'ö 'wɔn "gblügblü -nu "plüün bho.

-Kɔ do 'ö "yɛ waa- peng 'wo- 'ka 'ö □wa peng □dhuuga do -ya -bha, 'ö □mɔɔ- -bha 'ö "yɛga 'kpɪi- -bhö bha,

6 yö □në me 'nɛɛ- 'dhö- 'ka. 'Wɔn yaa -gbëë -mü 'yö kwa kwi 'gü, 'yö- □mɔɔ me -wü 'gü -dhe □gban "pɛpɛ 'gü, 'yö peng 'ö □geebɔɔ, 'ö Atanna -ya -ya Sotraan □në- -gɔ bha, 'yö yö -zë 'ö □gloo- -da -sü -bha kwa -bha -tosea 'ka 'yö to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka kwa ga -yi -bha.

7 'Wɔn bha- 'gü, mɛbhɪdhe -kɔ -yö -mɔɔ "bü -wü □gban "pɛpɛ suu -bha, -maa -nu oo, 'sia- -pë -nu "ɛɛn 'yuü- -nu, 'ö- suu 'bha 'ö dho kë 'ö me -kɔ 'yaa □mɔɔ- -bha 'yaa 'dhö,

8 "kɛɛ me 'bha -kɔ 'yii □mɔɔ ö 'nɛɛga -zë -bha do, -yö □dhe "yua yaa 'ö- □bɛdɛkɛmɛ 'yaa 'dhö □në- 'dhö me "dhi. -A bhaa -ya pa -sü 'ka □dhe □mlɛɛ 'dhö 'ö me zë.

9 Yö 'ö bha □në □slëë- 'gü kwa "dhi 'yö 'kwa kwa Dɛmɛ, kwa Dë bha- nuɛ" bho, yöö do bha 'zü □në 'kwa- sü 'kwa "dhang -da 'ka me "bhɪ- -nu 'ö Atanna -ya -nu -kë ö -bhɔbha 'ka bha- -nu -bha.

10 Kwa "dhi -dhe do bha □në 'dhuë- -yö go- 'gü, yöö do bha 'zü □në "dhang- go- 'gü. N dheebhang -nu, -ka dɔ "gbɪ- kö ka -bha -zë 'ya 'dho kë "dhü.

11 "ɛɛn -a -ga 'ka- wo bha □wɛ, "yigɔ doseng -yö -mɔɔ -bha 'ö -kë "nɛnɛɛ 'ö -ya mü 'zü 'ö -kë "glüü -ee?

12 "ɛɛn "dhü "wɛɛ- -mɔɔ -bha 'ö "dhü "wɛɛ bhɛ -ya -ee? -Abin! -Kɔ do bha- 'gü, "yigɔ 'ö □weesü 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö kë mü -yi 'ka.

"Yaaki 'ö go Atanna 'piü 'ö 'me 'ö- -bha -a 'ta -kɔ -dhiang 'ö Zakö -ya zë

13 □Ya kë □dhe "yaakimɛ, "ɛɛn 'wɔndɔmɛ 'dhö ka kpö 'gü, ka -dho -a -dhe yö- me "ta -kɔ □në- -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'me 'ö "dhü bha -yö ö -bha 'wɔn □gban -kë zuësɛadhe □në-

'gü dhongdhongsü 'ka, "kεε 'ö- -kë "yaaki -bha.

14 "Kεε □ya kë □dhe □drö yaa 'gü yaa -zë □ya kë ka 'gü kö -due köö- -wön □në -yö kë ka -zu "piü, 'ka 'dho ka 'to 'kun, "εεn 'ka 'dho ka -dı -dhiang zë ('ö 'ka- pö ka -dı -dhe □dhe "yaaki □në ka -bha bha). -A -gen -mü □dhe kö teanwön □dede 'ö ka -zu "piü 'ka yö -zë 'to, kö ka □sua □në- kë sië.

15 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe "yaaki suu 'dhe 'kö bha 'yii 'go Atanna "piü dhang- 'gü. Kö "yaaki 'ö "kpongtaame -nu -bha yö bha 'yö bha. Sotraan □në yö -zë nu- -nu -dhe.

16 -A -gen -mü □dhe □drö kë -sü waa- -due köö- -sü -zë 'wo -dhe 'kö- -bha, kö "bhluubhludhe waa- 'wön yaa suu □gban 'do 'do □në mü.

17 "Kεε "yaaki 'dhe 'kö go Atanna "piü dhang- 'gü bha yö -zë -yö -kë "slüöslü □naa □kö -blæesü, 'ö pö 'aa kë- -bha, □ya 'go mü 'yö -dhi 'ko -dhe -sü □möö me □gban -me □gban "dhiü, 'yö me -kë dhongdhongsü, 'yö me 'klv 'dhö -kë -së, 'yö me -wëë -ga, 'yö me -kë 'wonsëkëme 'ka, -a -me -yö teanwön □në- pö, 'yaa bö me 'ka □flü -ta, "εεn 'yaa kë "gblüüdhe □gblæen me 'ka.

18 Atanna dhöobhaa këme -nu bha -ko 'wo dho- kë- 'ka kö me "pepe 'wo- -nu -züzü -dhe -nu 'gü weng- -nu -wo kë wo 'ko -dhe -së, "εεn kö me □gban -wo dhi wo 'ko -dhe □në 'wo- -dhe □möö, 'yö- -kë "dhü -sü bha 'ö -kë -nu -go □dhe pë ta -sü 'dhö, 'yö -kë 'ko -dhe -së -sü 'wo- ta wo -züzü -dhe □gban -dhe □gban 'gü "dhü bha, bhe 'ö □ya 'dho- -ya bha, 'yö -kë -tosea -së 'ö pö 'aa- -bha -a kë -sü 'ka.

4

"Dhinaa -nu waa- 'wön yaa kë -sü -nu -gengodhe -dhiang 'ö Zakö -ya zë

1 'Ko -nu 'ka- zë waa- "dhinaa -nu 'ka- ma -nu wo bha- -gen -go 'me? -Yö -go zuë" -bho 'wön -bha -sü yaa 'gü yaa 'ö me- do 'wön 'gü -kpladhö bha □në- 'gü.

2 Pë -dho -bha ka kë -sü "kεε kö 'pë bha- □slöö "sı 'yaa ka -dhe bha □në -a -pë bha 'ö 'me 'ö- -go bha- -san -da ka 'gü, 'yö- zë -dho -da ka -zu -bha. Zuë" -bho pë -bha -sü "kεε kö 'pë 'ö "dhü 'kii 'dho □möö- -bha kö 'ka- □slöö bha □në □ya kë "dhü 'yö "dhinaa -nu

-da ka □zinng 'gü, 'yö 'ka 'ko zë -nu bho. "Kεε 'pë 'kö -kë 'yö 'kaa 'pë 'ö ka zuë" -yö bho- -bha -a □slöö bha -më -zë -mü? -A 'klöö- -mü □dhe 'kaa- -gbadhe Atanna -go.

3 'Ka- -gbadhe 'zü 'kaa- □slöö, -a -gen -mü □dhe ka- -gbadhe zuëga "wεε 'ka, kë "dhü kö 'ka ka -dı dhöobhaawön -nu □në- kë- 'ka.

4 'Me 'kaa 'to -kplü -sü 'ka Atanna -bha -ya! 'Yaa ka 'gü □dhe zuë" -bho "kpongtaapë -nu -bha -sü bha -da 'yaodhe 'gü Atanna -bha -sü -mü -ee? -Yö kë ka "yaan □dhe me "υυ me 'ö- "piü □dhe 'ö -dho -yö "kpongtaame -nu kë, "εεn 'ö -kplü "kpongtaapë -nu -bha bha kö -yö 'ö -dı -siö □në- wo sië Atanna -dhe bha.

5 'Ya 'dho kë ka 'gü □dhe -a pö 'ö Atanna -wo -ya wo □dhe:

«Atanna -bha 'Nii- 'ö- nu kwa -dhe bha -a -wön -ya -go "gbı-, -a -wön 'gü -ya 'gü -dröö -kë kë "dhü kö -dhi □ya 'dho 'ma- -bha bha -ya pö "dhü "wεεwεε.»

6 "Kεε 'kö 'zü yöö kë "dhü, "kεε -gasite 'dhe 'kö Atanna -ya -kë kwa -dhe -yö -ziö mü, -a 'klöö- -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka -a -go 'sëedhe 'gü □dhe:

«Atanna -yö -do -gon -yan 'gü -dı -sü 'kpıi- -me -nu -go, "kεε -yö -gasite □në- -kë 'me 'kö 'wo wo -go dho- -dhe "sia- bha- -nu -dhe.»

7 □Dhe 'ö "dhü, -ka ka -go 'dho Atanna -dhe "sia- kö 'ka do Sotraan -go -gon -yan 'gü. 'Ka- kë "dhü -yö -dho □dua ka -go 'ö dho ka 'ka □gblæen.

8 -Ka □yöön Atanna "söö, yöö -dı 'pö -yö -dho □yöön ka "söö. -Ka ka bo 'wön yaa kë -sü 'ka, kö 'me ka zuë" 'dhö "pe -sü 'ka- 'gü Atanna -wön 'gü bha, 'ka bo -do 'kën 'gü -sü 'ka.

9 -Ka ka -dı do 'wonyaakëme 'ka kö- 'gü -wëë -yö bö ka -ta kö 'ka "gbı bö, kö 'ka kë □dhe 'me ga □ne □ya bho- -bha -a 'dhö. ('Ka 'dho ka -bha 'wön yaa -ga -bhaa 'gü 'ö -kë ka 'gü "yıwön 'ka) -a "yı 'dhe 'ö "dhü bha -yö "gla ka -go "gbı 'gü kö kaa- □niidadhe ('dhe 'ö "dhü bha 'pö) -yö "gla zuëdhiütεε 'gü.

10 -Ka ka -go 'dho kwa Dëme -dhe "sia- kö yö -zë -yö ka -ya □bhlëë 'gü.

Me 'ko -dhiang yaa zë -sü waa- me -di -wɔn -wɔ Atanna kwɛɛ- -sü -dhiang 'ö Zakö -ya zë

11 N dheebhang -nu, 'ka 'dho ka 'ko -nu □tɔɔ kɛ 'ö 'ka ka 'ko -nu -dhiang yaa zë. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'ka- kɛ "dhü kö Atanna -bha 'tɔng- ('ö- pö □dhe kwa -dho -yö kwa 'ko kɛ bha) □në 'ka- -dhiang yaa zë sië 'ka- pö 'yaa -së bha. "Kɛɛ 'sa kö ka -zë ka -bha 'ö 'dhö yö -mü 'tɔng- bha- □bhlëë -ya -sü □në- 'ka, kö -a -kë -së -sü "ɛɛn -a -kë 'ya- -sü -zë, 'yaa ka -zë kaa- 'wɔn 'ka.

12 Bhi 'ö bhi -zë 'i i këyɔɔ □tɔɔ kɛ sië, "ɛɛn 'i- -dhiang yaa -zë sië bha de -mü i 'ka, "kɛɛ kö Atanna 'kö yö -zë 'ö 'ö -bha 'tɔng- -ya bha -yö "dhü doseng, kö yö 'ö bha yöö do □në □mɔɔ- -bha 'ö me dɛɛ" kɔɔ, 'ö- -me -bha za -dhi, "ɛɛn 'ö- -me zë za 'ka?

13 'Me 'ka- pö -nu wo □dhe: «□Dɛɛ "ɛɛn 'zü dhia" yi -dho 'dho 'pö- 'kpii- 'ö □ni- 'gü 'yi "dhɔɔ dɔ mü -kwe do "piü 'yi □nao yö» bha, -ka ka "tu "pu kö dhiang 'ö maa- zë bha 'ka- ma.

14 'Ö sü "töng 'ka- pö sië- 'ka "dhü bha- -bha 'ö zun dhia" 'ka- pö sië bha- -bha 'wɔn 'ö yöö ka □slɔɔ ka- -dɔ "we -ee? -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe ka □dhe "dhuu 'në "faanfaan 'në -nu 'wo -ya -tɔn -bha 'ö 'yaa □gwëë kö □ya ziö 'nu bha □në- 'dhö.

15 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ka- pö 'ka dhiang zë, -a -dheä -bha □dhe 'ka- pö: «□Ya kɛ □dhe kwa Dɛmɛ -zë □ya "wɪ- -bha kö -yö "tɛɛ -sü 'to n 'gü, a -dho 'wɔn 'ö □ni "ɛɛn 'ö □ni- kɛ.»

16 "Kɛɛ ka -zë 'kaa ka -bha pö "dhü, -dɪ -sü 'kpii- bha □në ka 'gü 'yö 'ka ka 'tɔ kun- 'ka, "kɛɛ 'sa kö -dɪ -sü 'kpii- -kɔ suu 'dhe 'kö bha 'yaa -së Atanna wëëdhö.

17 □Ya 'go yö -zë 'gü, -yö kɛ ka "yaan □dhe 'wɔn -së kɛ -kɔ 'dhö 'me 'ö- "yaan, "kɛɛ 'ö 'yaa "wɪ- -bha kö -ya kɛ bha kö -yö -da □në- wo sië Atanna "dhiü bha.

5

-Dhio 'ö Zakö -ya dɔ □naomɛ -nu -ta waa- Atanna -bha me zuë" -kë -sɛä -sü -dhiang 'ö- zë

1 □Naomɛ -nu 'ma zun ka -bha! 'Me 'ka □naomɛ -nu 'ka, -ka "gbu bɔ kö 'ka -wëë -wɔ 'kɔɔ ka -dɪ -bha 'wɔn "gbu- -nu 'ö dho nu ka -ta bha- -wɔn 'gü!

2 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe ka yö -nao bha -yö "bu -sü, ka -dasɔ 'ö ka -bha bha □ze □yaa- -bhö.

3 "Sënnng waa- 'wëë- 'ö ka -gɔ bha "dhang -ya -bha, "kɛɛ 'sa kö "dhang 'ö "dhü bha □në dho ka 'kun □dhe 'bha □kpaɔ -yi 'ka Atanna wëëdhö 'yö ka -bhö □dhe peng 'dhö. -A -gen -mü □dhe □nao 'ka- yö 'ka- gɔ kɔɔ "dhü bha, ka- gɔ -kɔɔ -toseä yën "töng 'gü, "kɛɛ 'sa kö- yö -kɔ 'bha 'yaa -së.

4 -A -gen -mü □dhe 'me 'wo □saan ka -dhe 'wo kaa- 'bhlaa- -nu -ke -kë 'ö 'kii- -nu □saa bho, 'ö 'wo "gbu bɔ ka 'tɔ 'ka bha -ka ka "tu 'to- -nu "gbu -wɔ -bha. "Gbu 'wo- bɔ "dhü bha- -nu -wɔ □ya 'dho □ya -da -toseä Atanna kwa Dɛmɛ 'gügbusü bha- "tuudhö.

5 'Ka ka "dhia □gban "pɛpɛ suu bho □nao 'gü "kɔɔng □taa yö, 'ka pɛ -së suu □gban -bhö ka 'gu □ya dɔ- 'ka. 'Ka ka dhɔɔbhaa -dhe □gban kaa-, 'ka -ba 'ka kɛ □dhe -du 'wo- -kplü, 'ö 'wo- "dhiü gba sië kö -wa zë -a 'dhö.

6 'Me 'yii 'wɔn 'bha kɛ, 'ka- 'kun 'ka- zë, □dhe 'ö -kë □dhe ka faan- -yö -ziö -bha -ta, 'ö 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö 'ö -bha "yɔɔ kɛ bha- -wɔn 'gü. ('Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö □naomɛ -nu, 'ka "gbu bɔ kö 'ka -wëë -wɔ 'kɔɔ bha 'yö bha, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho 'wɔn bho ka 'gü.)

7 "Kɛɛ 'me 'ö ka -zë 'ka -ya -sü 'ka kwa Dɛmɛ nu -sü -gɔ bha, -ka ka zuë" kɛ -sɛä, n dheebhang -nu. -Ka 'wɔn 'suan- bho 'kekɛmɛ -nu -bha. □Wa -mlü bɔ "bhlë 'kun -dha "yi 'ka, -wo wo zuë" kun wo -bha "dhü "dhü "dhü 'ö dho 'ö zun- 'ka -mlü bha- -pɛ kɛ -yi -bha 'yö 'wo gun -na -a "kan.

8 Kaa -dɪ 'pö -ka ka zuë" kɛ -sɛä -kɔ do bha- 'gü kö 'ka ka faan dɔ 'ka 'dho- 'ka "dhiü, -a -gen -mü □dhe kwa Dɛmɛ nu "töng 'yaa □gblɛɛn 'zü.

9 'Ka 'dho ka -siödhewɔn yö ka 'ko "piü, n dheebhang -nu, kö Atanna 'ya 'dho ka zë za 'ka, -a Gbö Yesu 'ö zadomɛ 'ka bha □ya □tëng kwa -ta.

10 Ka -zɔ 'ya 'dho bho 'wɔn 'ö Atanna

-wɔdhiüloomε -nu 'wo kwa Dεmε -bha dhiang zε bha 'wo- -kε bha- 'ka tongtongdhö. -Ka ka -bha kε -kɔ 'sü wo □nē -nu -bha -bha -a -nu -bha zuēsεadhε waa-saan" 'wo- sü, "kεε 'ö 'wii 'go zian -ta tongtongdhö bha- 'gü.

¹¹ 'Mε 'wo "dhü bha □nē 'kwa- pö siē- -nu -bha □dεε □dhe -a -nu -bha -sε bha. -Yö n 'gü □dhe 'wɔn 'ö -gban Zɔbö -bha 'wo- -dhiang zε bha -yö ka "tuɔdhö: Zuēsεadhε 'ö- -kε "dhü "fluudhō, 'ö- -gɔ dɔ -dhe 'ö- 'gü, kwa Dεmε 'dhö 'wɔn 'ö- -kε -dhe ka- dɔ. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe kwa Dεmε bha- "gblü 'yaa 'ya-, mε -wēē -ya -kε □dedewo.

¹² "Kεε 'wɔn 'a- "piü 'a- pö ka -dhe glɔglɔdhö kö -yö 'to ka "tuɔdhö yö -mü -sö -bhö -sü □nē- 'ka, n dheebhang -nu. 'Ka 'dho -sö -bhö 'wɔn 'bha 'gü tongtongdhö. -Yö -kε dhang- 'ka oo, -yö -kε "sε 'ka oo, "εεn -yö -kε pē "ɔɔ pē 'ö- 'ka, 'ka 'dho -sö -bhö -a 'bha -ta. "Kεε 'wɔn "ɔɔ 'wɔn 'ka- pö- -bha □iin, -yö kε □iin □nē- 'ka, -a 'dhe 'ka- pö- -bha 'aa bhoo, -yö kε 'aabhoo 'ka kε "dhü kö Atanna 'ya 'dho 'wɔn bho ka 'gü.

¹³ 'Wɔn 'dhö □gbaɔn siē 'mε 'ö- -ta ka kpö 'gü, -a -mε -yö bhεa" Atanna -dhe. Mε 'dhe 'ö- □nii 'dhö -da siē -yö "tan bho Atanna "piü.

¹⁴ "Yua 'dhö 'mε 'ö- kε siē, -a -mε -yö "dhiü -sü Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu 'ka -mε -nu -dhe kö -wa "dhiü bhεa" wo- -dhe, kö -wo "yɔn zun- □gbin- kwa Dεmε 'to 'gü.

¹⁵ □Ya kε □dhe □wa bhεa" bha- wo "dhü kö- -nu 'dhang bho -sü -yö Atanna "dhiü 'kpakpadhō, "yuēdhi bha- -dho dha. Kwa Dεmε -dho -a kε "klüöklü, 'ö □ya kε 'zü □dhe 'wɔn yaa □nē- -mε -ya -kε, 'ö- mawɔn to.

¹⁶ □Dhe 'ö "dhü, -ka ka □song pö ka 'ko -dhe kö 'ka ka 'ko -nu "dhiü bhεa" wo Atanna -dhe, kε "dhü kö 'ka kε "klüöklü. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'mε 'ö pö 'aa- -bha □ya bhεa" Atanna -dhe faan -bha, "trüün -yö -kε -a -bha bhεa" -wɔ bha- 'gü, 'ö □yaa- -yɔ bɔ 'ö- 'wɔn -yö mε kɔn.

¹⁷ -Ka -dhe -ga! Edhi bha mε "bhü- □nē gun- 'ka □dhe kwa 'dhö, "kεε □dhe 'ö □bhεa Atanna -dhe 'ö faan 'ka kö dha 'ya 'dho ban, dha 'yii ban tongtongdhö 'ö dho

'ö "dhiü pa -kwe -yaaga waa- "su "saɔdo -bha.

¹⁸ □Dhe 'ö □ya kε "dhü, 'ö Edhi □ya bhεa" 'zü -deewo kö dha -yö ban, 'yö dha -yö -ya ban -sü -bha 'zü -deewo, 'yö 'wo zun pē ta -sü -bha, 'yö -dhi.

¹⁹ N dheebhang -nu, □ya kε □dhe mε □ya "kan Atanna -wɔ 'ö tɛanwɔn 'ka bha- -bha ka kpö 'gü, kö 'mε 'ka bha mε "wεε 'bha -yö □slɔɔ kö -yö zun -deewo -a -mε 'ka -zian -bha

²⁰ -yö kε ka "yaan □dhe 'mε 'ö zun 'wɔnyaakεmε bha- 'ka zian -bha bha kö □yaa- -mε 'nii- □nē- dha, 'ö □ya -ya mü 'zü □ya "dhe kpa 'wɔn yaa 'gbε □dede -ta, ('ö Atanna □ya 'dhe 'to- -ta □yaa- -mawɔn 'to bha).

'Sëedhε -blεεsü 'ö 1 Piedhō -ya -kë

¹ Mang Piedhō -mε 'a -kë Yesu Klisi -bha bɔmε 'ka bha, ma ɲnë 'a 'sëedhε ya -ben zë kö 'a- bɔ mε "pεpε 'ö Atanna ɲya ka 'sü ö -bha 'ka 'ö 'ka ɲdhε ɲdhεng ɲnë- 'dhö "kɲung ya- ɲtaa, 'ö 'ka -pεn -sü 'ka Pɔn -se waa- Gadhatö -se -nu waa- Kapadɔsö -se -nu waa- Azi -se -nu waa- Bitini -se -nu 'gü bha ka -dhε.

² Ka 'sü 'ö kwa Dë Atanna -ya wo ö -bha 'ka bha -ya wo "dhü -kɔ 'ö gun- 'ka- zuë" "piü 'nu yi 'bha 'ka ɲnë- -bha. -Gasite 'yaa- -bha 'Nii- "slüöslü 'ö ka 'gü bha ɲnë- -bha, 'yö 'ka Yesu Klisi ɲbhlëë -ya, kë "dhü kö 'ka kë "slüöslü ö wëëdhö -a ɲyɔɔn 'ö ɲwεnng kwa -wɔn 'gü bha- 'saa- 'gü, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'Nii- 'ö "dhü bha 'ö ka -ya -sü 'ka -a -bha -ya 'gü ɲdεε bha 'yö bha.

Kö -yö ö -bha -gasite waa- ö -bha zuëyagblüö- bha- kë ka -dhε -kɔ ɲgban -kɔ ɲgban suu 'gü bha 'aa -yö kë.

Kwa dhia" saan 'ö dhang- 'gü -a -dhiang 'ö Piedhō -ya zë

³⁻⁴ Atanna 'ö kwa Dëmε Yesu Klisi Dë 'ka bha -ka -kwaa nuε" bho (ɲdedewo -sɔbhεε 'gü)! -A -gen -mü ɲdhε yö ɲnë -tosea -dee nu kwa -dhε -a -bha "klüsëdhε -ziisü bha- 'gü, Yesu Klisi bho 'ö- wo ga 'gü 'ö -bö bha- 'saa- 'gü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö kwa zuë" ɲnii 'dhö ɲmɔɔ- -bha 'ö -da bha 'yö bha, -a 'klɔɔ- -mü ɲdhε kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'ö kwa "tüng 'dhö- 'gü ɲdhε -dhεkpaɔ dhia" saan 'ö- -ya -sü 'ka ö -bha mε -nu -gɔ dhang- 'gü bha -yö kwa -bha 'ka 'pö. 'Sa kwa -dhεkpaɔ dhia" saan 'ö "dhü bha 'yaa "bu, "εεn 'yaa -dhii 'kun, "εεn -a "yan 'yaa ga tongtongdhö. Pë 'ö "dhü bha Atanna -ya -ya 'mε 'ka bha ɲnë ka -dhε

⁵ -Yö ka 'ö 'ka ka -zɔ gɔn- -dhε, 'ö ka -maa kë sië ö -bha 'gügbüdhε 'ka kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka -da dha -sü bha- këdhε 'gü "tüng 'ö "sε "dhiü 'to "tüng 'ka bha- -bha bha ɲnë ka -bha 'ka.

⁶ 'Wɔn 'ö ka zuëniida -wɔn 'ka 'yö bha, 'sa kö -a -dhεa -bha ɲdhε 'wɔn suu ɲgban

'do 'do -yö wɔ ka -ta "tüng 'në 'bha 'ka do 'kwa- wo ya- 'gü.

⁷ Kë "dhü kö -naa 'ö ka -bha -zɔ -yö -a -dhε -sü 'dhö- -ta mε -ya dɔ, -A "dhiü -bha -kë ɲdhε "sënnng 'wii- gbo bho 'gü 'nu ɲkö 'wo- -ziö ɲsië pεng 'gü bha ɲnë- 'dhö. "Kεε 'sa kö yö -zë see- -pë -mü. -Kɔ do 'wo "sënnng -ziö 'ka pεng 'gü bha- -dhεa -bha 'pö ɲdhε -wo ka -bha -zɔ -yö Atanna -dhε -sü 'ö yö -zë ɲbhlëë 'dhö 'kpii- 'ö -ziö "sënnng -zë -ta bha -wa 'gü dan 'pö, Atanna -ya kë "dhü kö "tüng 'ö Yesu Klisi -bha 'yënnng- dho -ya 'ka dhang- -bha bha -wo ka dɔ 'dhang -bho -a "dhiü -mε ɲdede 'ka, kö -wo ka 'tɔ dhi, kö -wo ɲbhlëë -ya ka -bha, kö ka 'bhü -yö bho 'pö ɲdhε -a 'dhö.

⁸ Yö 'ö "dhü bha 'kii- yö, "kεε -a -dho -yö ka -kë. Ka "yan -zian 'yaa- -bha "kεε yö -zë ɲgban 'gü ka 'dhang -bho "dhiü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö ɲniidadhe 'ö ka -gɔ bha 'ö ɲbhlëëbhlëësü, "kεε 'yö- -bha -kë 'kpiisü -sü -dhiang 'yaa zë bha 'yö bha.

⁹ 'Yö- 'klɔɔ- 'dhö -kë ɲdhε ka -bha 'dhang -bho "dhiü -sü bha- ɲtrɔɔn 'ö ka -zɔ 'dhö- 'gü 'ö ɲdhε -zɔ 'ka -gɔn- -dhε bha- ɲsaa 'dhö, 'ö -kë ka 'nii- dha -sü 'ka bha ka -dho -a ɲslɔɔ.

¹⁰ Dha -sü 'ka- ɲslɔɔ ɲdεε "dhü bha, Atanna -wɔdhiüloome -nu 'wo gun yi 'bha 'ka bha -wo -gun yö ɲnë- 'gü ma -dhε mɔɔ- sië 'yö 'wo wo "yan -ta 'gü, 'yö gbaɔdhe -së 'ö Atanna yöö- kë ka -gɔ bha 'wo- -dhiang zë.

¹¹ -Wo -gun dɔ sië wo -dɪ -ta "gbü- 'wɔn bha- 'gü, kë "dhü kö 'wɔn 'ö Atanna yöö- kë bha 'ö dho- kë "tüng 'ö- 'gü, "εεn 'ö dho- kë -kɔ 'ö- -bha 'ö Klisi -bha 'Nii- "slüöslü -ya -zɔn 'ka- -nu -dhε bha 'wo- dɔ. -A 'klɔɔ- -mü ɲdhε 'ö gun "dhü kö -a -bha 'Nii- 'ö gun- -nu 'gü bha saan" 'ö Klisi dho- wo, waa- 'tɔ 'ö dho bho -a saan" -sü bha- zian- ta bha ɲyaa- ɲgban 'to "dhiü ɲyaa- pö- nu -dhε.

¹² "Kεε 'yö Atanna -ya -zɔn ö -wɔdhiüloome -nu bha- -nu -dhε ɲdhε nao 'ö- dɔ- -nu -gɔ kö -wa dɔ "dhü bha 'yii kë- -nu -dɪ -bha nao 'ka, -yö ka ɲnë ka -bha 'ka. -A nao 'ö "dhü bha ɲnë ɲwaa- dɔ ka -gɔ ɲdεε bha. Yö ɲnë -a -bha nao -së dɔ -mε -nu, 'wo dhiang zë- -bha 'Nii- "slüöslü 'ö- bɔ 'ö 'go dhang- 'gü -a -bha 'gügbüdhε

'ka bha 'wo- pō ka -dhe bha. 'Sa 'wōn 'ō "dhū bha- "sū □nē 'yaa Atanna -bha "kiē -nu -zian 'wo dhang- 'gū -a -nu -dhe, "kēē -a 'gū ma -dho "kakasū -ya -nu -bha.

-Kē "slüüslü -sü 'ō Atanna wēdhō -a -dhiang 'ō Piedhō -ya zē

13 'Wōn 'ō- wōn 'gū 'yō- -dhe 'dhō- -bha □dhe 'ka ka 'gū dō "gbu- kō ka -kō -yō □mōō ka zuē" -bha bha 'yō bha. -Ka -ya ka "yaan -kpeawo kō 'ka ka "yan 'to -gasite 'ō Atanna dho- kē ka -dhe Yesu Klisi "dhiü yee -kē kō -yō nu "kpung □taa -yi 'ka bha- -gō.

14 Ka zuē" 'ya 'dho bho 'wōn yaa -nu 'ka gun- kē siē -blēsü kō ka -tun Atanna -wōn 'gū ka tii -bha bha- -bha 'zü. -Ka ka -gō loō- -dhe kō 'ka- -wu □bhlēē -ya.

15 -Ka ka -dī 'kun -sē kō 'ka 'to "slüüslü 'ka -a wēdhō ka -bha -tosea kē -kō □gban "pepe 'gū □dhe -kō 'ō yō 'ō ka -dhe bha 'ō- 'ka -a 'dhō.

16 -A pō 'a- wo "dhū bha- 'klōō- -mü □dhe Atanna -wu -ya pō:

«-Ka kē "slüüslü □dhe n 'dhō, -a -gen -mü □dhe a "slüüslü.»

17 'Ka bhea" siē Atanna bha- -dhe, ka- -dhe ka Dē, "Kēē kō yō 'ō "dhū bha -yō za -dō me □gban -bha -a -nu kēwōn □nē- -bha. □Dhe 'ō "dhū, "tūng 'dhe 'ō- kēwōn □ya 'to ka -gō "kpung □taa yō bha, -kaa wo "suü 'ka ka "ta -kō □gban 'gū, kē "dhū kō 'ka- □bhlēē -ya.

18 -A pō 'a- wo "dhū bha- 'klōō- -mü □dhe -tosea 'ō- -zun "dhiü -bhlōō 'yaa gun 'ō 'ka gun- kē siē -blēsü 'ō 'ka- sü ka "bhema -nu □kwēē- bha, pē 'ō Atanna -ya nu, kē "dhū kō 'ka dha- -gō ka- -dō, 'ō 'ka- □bhlēē dō. 'Yii ka -gōta bha- 'dho 'pē 'ō- □bhlēē -yō □mōō- -bha 'ō -pō □dhe 'wēē- -nu "ēēn "sēnng -nu 'dhō bha- 'bha 'ka.

19 Ka- 'wōn -dō 'kpakpadhō □dhe "saa- 'ō- -mōō 'ka 'yaa 'dhō 'ō Klisi -ya bho bha □nē ka dha -a □yōōn 'ō- □wēnng bha- 'ka. Klisi bha □nē □dhe "bhlaanē 'ō -dhii 'yaa- -bha, "ēēn 'ō pō 'aa- -bha 'ō 'wo- -kē 'saa- 'ka bha- 'dhō.

20 'Sa yō 'ō bha Atanna □nē 'ō -kō -ye -bha kō 'yii "kpungtaadhe -zian -da □kō, 'yō gun -na nu "kpung □taa kaa 'wōn -sē 'gū "sē yēn "tūng ya- 'gū ya.

21 Atanna 'ō- -bō 'ō go ga 'gū 'ō dho 'ō 'tobhōdhe nu- -dhe bha ka 'dhang -bho "dhiü Klisi bha □nē- 'saa- 'gū, 'yō- -wōn 'gū 'yō ka -bha -zō -yō -a -dhe -sü waa- ka -bha "yan -to -a -gō -sü □gban 'dhō yō □nē- 'ka.

22 □Dhe 'ō -kē □dhe -dhii □ya 'go ka -bha -a wēdhō -a -wu 'ō tēanwōn 'ka bha- □bhlēē 'ka- -ya bha- -wōn 'gū, "kēē kē "dhū kō 'mē 'wo bō- 'ka □dhe ka 'dhō 'ō 'wo ka dheebhang -nu 'ka bha- -nu -dho -yō ka kē 'kpakpadhō bha- -wōn 'gū, ka -dho -yō ka 'kō kē □dedewo ka zuē" □gban 'ka.

23 -A pō 'a- wo "dhū bha- 'klōō- -mü □dhe 'ka bho -deewo. "Kēē bho 'ka- wo "dhū bha 'kii- wo □dhe "kpungtaadhe -bha 'dhō, Atanna □nē ka -gla, -a -wu 'ō "yaandhe 'ka, 'ō -todhū 'ka bha- 'ka.

24 □Dhe -kō 'ō- -wu -ya pō- 'ka -dhe "wēē 'bha 'gū -a 'dhō □dhe:

«Mē □gban "pepe -wo ziō -pē 'ka □dhe blēē "dhe 'dhō,

'yō- -nu -bha 'tobhōdhe 'ō □dhe blēē 'bin 'dhō,

blēē -gō □ya bo ga -sü -zē 'ka

25 kō- "bin □ya -pō,

"kēē kwa Dēme -wu -zē 'ō -kō 'ō- 'ka 'yō- 'ka» bha- 'dhō.

Atanna -wu 'ō "dhū bha □nē nao -sē 'wo- pō ka -dhe bha- 'ka.

2

1 -A -kē "dhū -sü bha- 'gū, -ka ka bo "gblüyaadhe kē -sü -nu oo, □sua kē -sü -nu oo, -kpa 'kō -dhe 'gu -ta -sü -nu oo, -ya pē -dho 'ka -sü -nu waa- 'kō -nu -dhiang yaa zē -sü bha- 'ka.

2 -Ka kē □dhe 'nē -dee 'ō bho -a 'dhō kō -a dhe 'yōn mü -dho 'dhō- -kē -kō do 'ō- 'gū fvdhō bha, "tō -to Atanna -wu "slüüslü bha- -bha -dho -yō ka kē 'pō □dhe -kō bha- 'dhō, kē "dhū kō 'ka- ma siē, kō 'ka "gla kō ka -bha dha -sü bha- -gō -yō -da 'pōdhō.

3 -A pō 'a- wo "dhū bha- 'klōō- -mü □dhe 'ka ka bo kwa Dēme -bha "klusēdhe bha- -din -ga -sü 'ka 'nu.

4 □Dhe 'ō "dhū, -ka □yōōn kwa Dēme Yesu Klisi "sōō. -A -gen -mü □dhe yō 'ō bha □nē □dhe -gwē "yaandhe 'ō me "bhü- -nu 'wo wo □kwaa- -zū kō -wo 'kō dō siē, "kēē 'yō Atanna -zē 'ō- 'sü □bhlēēsü 'ka 'ō

ö -kɔ -da 'gü 'ö ö -bha 'kɔ -gen -gban -ta -a 'dhö.

⁵ -Ka [ɣɔɔn- "soo kē "dhü kö kaa -dɪ 'pö 'ka kē [dhe -gwē [bhlēēsü 'dhö, kö Atanna ka -da ö -bha 'kɔ -dɔ 'ka -gwē -nu -bhiēē 'gü kö 'ka kē mü [dhe "saabhome -nu 'ö- -nu -ya -sü 'ka kö -wo ö -dhökē Yesu Klisi 'saa- 'gü -a 'dhö.

⁶ -A -gen -mü [dhe Atanna -ya -pö ö -wu 'gü Yesu bha- -bu 'gü [dhe:

«A -gwē [bhlēēsü do 'sü -sü 'ka,

yö [nē 'a- -ya siē ma 'kɔ "kpan

-ya -ta -gwē 'ka Sion -pö 'gü bha.

Me "ɔɔ me 'ö yaa 'dhang -bho "dhiü,

'yiü- 'yii 'dho dɔ- -me -bha.»

⁷ -Gwē 'ö "dhü bha- [bhlēē -yö 'kpii- 'me 'ka 'dhang bho- "dhiü bha [nē ka -gɔ, "kεε 'me 'kö 'waa 'dhang bho- "dhiü bha, -gwē 'ö 'kodɔme -nu 'wo wo [kwaa- -zü bha [nē kē -sü 'ka 'kɔ "kpan -ya 'ka -gwē [bhlēēsü [dede 'ka, 'yö kē -sü 'ka- -nu -gen "dhiü -zuö -bha -gwē, -a -nu -pö -bha -gwē 'ka. -A -ben -yö zē -sü 'ka 'zü -dhe "wεε 'bha 'gü [dhe Atanna -ya -pö [dhe:

«-Gwē bha [nē kē -sü 'ka -a -nu

-gen "dhiü -zuö -bha -gwē 'ka,

yö [nē [ɣa Atanna -bha zian ta- -nu -gɔ.»

⁸ (Atanna [plöo -zian 'ö- ta- -nu -gɔ "dhü bha- 'kɔɔ- -mü [dhe) 'wii "wɪ- -bha kö -wo 'dhang bho- -wu "dhiü. 'Sa 'to -kɔ 'wo dho 'to- 'ka 'pö 'yö bha.

⁹ "Kεε ka -zē yö [nē ka -ya, ka [nē 'ka yöö -gblüdē -ziisü bha- -bha "saabhome -nu, -a -bha "sεgɔ 'ö- -ya -dɪ -ta -a 'gü -me -nu 'wo -ya -sü 'ka- -bha 'ka -a 'ka. 'Sa -yö ka -ya [dhe -kɔ bha- 'dhö kö yö 'ö ka bho -dhetiidhe -bha 'ö ka bɔ ö -bha -dhepuudhe "dhiadhasü bha- 'gü bha 'ka ö kēwɔn -sengbɔ -nu bha- -nu -dhiang [nē- zē.

¹⁰ 'Ö gun zii 'kpa -bleēsü Atanna 'yaa gun ka dɔ siē, "kεε 'ka kē- -bha 'ka [taamasü ya- 'gü. Ka -wēē 'yaa gun- kē siē, "kεε ka -wēē [yaa- kē dɔ 'kwa- wo ya- 'gü.

-Tosea -kē Atanna -bha kē 'gü -kɔ -dhiang 'ö Piedhō -ya zē

¹¹ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, n "taongdē -nu, [dhe 'ö -kē [dhe ka -dhang 'ka 'ö 'ka [dhe 'me 'ö nu 'ta [nē- 'gü "kprung ya- [taa

-a 'dhö bha, -ka dɔ "gbɪ- bhea" [nē 'a- wo ka -dhe kö 'ka ka kwaa zuē" -bho 'wɔn yaa -bha -sü -zü. -A -gen -mü [dhe yö -zē -yö -tosea 'ö kaa- Atanna -nu ka [zinng 'gü bha- dɔ [nē- wo "göng 'ka.

¹² Ka "ta -kɔ -yö kē -sē 'me 'waa 'dhang bho Yesu "dhiü bha- -nu kpö 'gü, [ɣa kē "dhü 'kö 'zü [wa ka -dhiang yaa zē [dhe 'wɔnyaakēme -mü ka 'ka, "kεε -a -nu "yan [ɣa -da ka kēwɔn -sē -nu bha- -nu 'gü, -wo -dho kwa Dēme 'tɔ bho -a nu -yi 'ka kö- 'sɪ 'yaa- -nu -dhe.

¹³ -Ka zē kwa Dēme -wɔn -dhe kö 'ka ka -gɔ 'dho me "pεpe 'wo -yame -nu 'ka "kprung [taa -a -nu -dhe "sia.

¹⁴ -Yö -kē -gblüdē 'ka oo, -yö -kē -a -kodhiüme 'ö- bɔ kö -yö 'wɔn bho 'wɔnyaakēme -nu 'gü, kö -yö 'wɔnsökēme -nu -dhiang -sē zē bha [nē- 'ka oo, -kaa -nu [bhlēē -ya.

¹⁵ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü [dhe 'wɔn 'ö Atanna -dhidhewɔn 'ka, yö -mü [dhe kö 'me 'ö "yaaki 'yaa- -nu -bha 'ö 'waa- -wɔn dɔ bha 'ka- -nu "dhi ta ka kēwɔn -sē -nu 'ka kö 'pē woo- pö 'ya 'dho [slɔɔ- -nu -gɔ.

¹⁶ -Ka -tosea kē ka 'flēē- 'gü, -a -gen -mü [dhe -putaasü -yö ka -gɔ. "Kεε -putaasü 'ö ka -gɔ bha [nē -kaa kē -sē kö 'ya 'dho kē ka -gɔ "dhe 'ka 'ö 'ka- kpa ka [song -ta. "Kεε -ka ka -dɪ 'kun, kö 'ka -tosea kē [dhe 'yi -dɔ Atanna -kɔ -bha -me -nu 'dhö.

¹⁷ Me [gban "pεpe [bhlēē -yö kē ka -gɔ. Ka dheebhang -nu 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü 'pö [dhe ka 'dhö bha- -nu -dho -yö ka kē, -ka "suü Atanna -gɔ, -ka -gblüdē -nu [bhlēē -ya.

¹⁸ Gwēzē -nu, -ka ka -gɔ 'dho ka dēme -nu -dhe "sia- kö 'ka- -nu [bhlēē -ya -kɔ [gban -kɔ [gban 'gü. -Kaa kē "dhü me 'dhe 'ö- "klɔ 'dhö -sē 'ö- zuē" 'dhö dhongsü waa- me 'dhe 'ö "kakasü -a -nu [gban -dhe.

¹⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü [dhe 'wɔn -nu 'wo- -wɔ me -ta "wεεwεε kö- -gen 'bhaa 'dhö -a 'kun -bho me 'gü -sü 'ö [bhlēē -ya Atanna -bha -sü 'ko -sɔn bha -yö -gasite 'ö- -kē me -dhe [nē- 'ka.

²⁰ -A -gen -mü [dhe 'me 'bha 'wɔn yaa -zē kē kö -wo 'wɔn bho i 'gü, [ɣa 'kun bho i 'gü kö 'wɔn 'i- -kē 'yö 'i- [troɔn yö,

"kεε 'bha 'wɔn -sē kē kō -wo -ya mü 'zü -wo 'wɔn bho i 'gü kō -yō 'kun bho i 'gü, Atanna □bhlēē -ya -wɔn 'gü, kō 'wɔn -sē □dede □nē 'i- -kē -a wēēdhō bha.

21 'Wɔn 'ö- "piü □dhe 'ka- kē ka -ya 'ö- wo bha- 'gü 'yō bha, -a 'klɔɔ- -mü □dhe saan" □nē Klisi yōō □dede 'ö- wo ka -wɔn 'gü 'pö 'yō- -zɔn 'ka bha- to ka -gɔ kē "dhü kō 'ka- kē 'pö □dhe ö 'dhö.

22 'Yii 'wɔn yaa -tangga -zian kē, "εεn □sua -dhiang do -zian 'yii -wo -a "dhi -ta kō -wa ma.

23 "Tüŋg 'ö gun- 'ka "kɔɔŋg □taa bha, □wa "si bho- -gɔ 'yaa- -yɔ bɔ "si 'ka, saan" 'ö- wo bha 'ö gun kō -ya wo siē, 'yii "suü -da mε 'bha 'gü, "kεε -yō ö -dɪ -wɔn -wɔ Atanna 'ö za dɔ mε -bha tεan- □nē- -ta 'ö 'yaa bɔ mε 'ka □flü -ta bha □nē- □kweng.

24 'Yö go mü 'zü 'ö kwa -bha 'wɔn yaa -nu -kwεε sü 'ö dɔ- 'ka "dhü -bha, kē "dhü kō 'kwa ga 'wɔn yaa -gɔ kō 'kwa -tosea 'ö pö 'aa- -bha □nē- kē. -Gi -nu 'ö- wo bha □nē- -wɔn 'gü 'yō 'ka -kē "klüöklü.

25 -A -gen -mü □dhe ka -gun □dhe "bhlaa -nu 'ö □wa □dheng □nē- 'dhö, "kεε Atanna □ya ka 'sü □ya nu ka 'ka dɔ 'kwa- wo ya- 'gü 'mε 'ö -tuü -maakēmε 'ka, 'ö ka 'nii- -maa kē bha- "piü (□dhe -kɔ 'ö -tuü -maakēmε -sē -yō ö -zɔ -kē 'ka -tuü -nu "piü bha- 'dhö).

3

Dhe waa- gɔn -a -nu -kē 'ko "piü -kɔ -dhiang 'ö Piedhō -ya zē

1 Dhebho -nu, kaa -dɪ 'pö -ka ka -gɔ 'dho "sia- kaa- gɔɔn- -nu -dhe, kē "dhü kō gɔɔn- -nu bha- mε 'dhe 'wii 'dhang bho □kō Yesu Klisi "dhiü bha -wo 'dhang bho- "dhiü ka "ta -kɔ -sē bha- -wɔn 'gü kō -wo bɔ Yesu 'ka kō 'kii dhiang 'bha zē- -nu -dhe.

2 -A pö 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe kō- -nu "yan -yō ka "ta -kɔ -sē 'ö Atanna □bhlēē -ya bha- 'gü.

3 'Ka 'dho ka dhi -zian mɔɔ- ka kwi -bha "kɔɔnng, -gɔ bɔ -kɔ -nu oo, -da "tɔɔ -pē "εεn -kɔ -bha -pē -sengbɔ -nu, "εεn -dasɔ -sengbɔ -nu -da ka -bha -sü 'ka mε -nu "yan -mɔɔ ka "dhiü kian 'ka.

4 "Kεε -ka ka dhi -zian mɔɔ- ka zuēpiüdhe □nē- 'gü, kō -sēdhe 'dhe 'ö- □bhlēē 'dhö 'kpii- Atanna wēēdhö, 'ö 'yaa

see- tongtongdhö 'ö -kē -kē dhongsü -sü 'ka, 'ö mε zuē" -yō -kē -ta -sea -a 'ka bha □nē -yō kē ka -gɔ.

5 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna -dhɔkēdhe -nu 'wo gun yi 'bha 'ka bha -wo -gun wo -bha dhi wo siē -kɔ bha □nē- 'gü, -gɔ -dho wo -gɔn -nu -dhe "sia- -sü 'ka.

6 Saadha -gun ö -gɔ 'dho siē Ablaamö -dhe "sia- -kɔ bha □nē- 'gü 'yō gun ö -gɔn -dhe siē ö dēmε. □Ya kē □dhe 'ka 'wɔn -sē kē -kɔɔawo kō 'wɔn 'bha -wɔn 'bha kē -sü "suü 'yii kē ka 'gü, kō 'ka kē Saadha bha □nē- 'dhu -nu 'ka bha.

7 -Kɔ do bha- 'gü gɔɔn- -nu kaa -dɪ 'pö -ka "ta -kɔ -sē kē kaa- dhebho -nu 'ka kō 'ka ka "yaaki -ya 'gü, -yō kē ka "yaan □dhe keng- -nu ka -da -kɔ 'yaa do, -a -nu 'gü 'yaa -gban -sü 'ka kō "sɪ- kē- -nu -dhe □dhe ka 'dhö. -A -nu □bhlēē -yō kē ka -gɔ □dhe ka "tayɔɔ -nu 'ö Atanna 'dhö -gasite kē -sü 'ka- -nu -dhe 'pö □sii 'ö 'yaa yēn -a □slɔɔ -sü 'gü □nē- 'dhö. -Kaa kē "dhü kē "dhü kō pē 'bha -pē 'bha 'ya 'dho ö -gen -da keng- -nu ka -bha -bhea Atanna -dhe -sü -gen 'gü ('ö 'yaa- -yɔ bɔ ka -gɔ).

8 -Ka dɔ "gbɪ- kō mε "pεpε □gban ka -wɔ -yō kē do, kō ka zuēpiüwɔn -yō kē do, ka -dhɔ -yō ka 'ko kē □dhe dheebhangzē -nu 'dhö, ka "klɔ -yō dhi ka 'ko -nu -bha, kō 'ka ka 'ko -nu □bhlēē -ya.

9 'Ka 'dho 'wɔn yaa "yɔɔ bho 'wɔn yaa 'ka, "εεn 'ka 'dho "si "yɔɔ bho "si 'ka, "kεε 'mε 'ö "si bho ka -gɔ, -ka 'dhuē- kē- -mε -bha, -a -gen -mü □dhe ka 'ö 'ka bha 'dhuē- □nē Atanna -ya "plüün bho ka -dhe ka -dhe 'ö- wo bha- 'gü

10 □dhe -kɔ 'ö- -wɔ -ya pö- 'ka- 'dhö □dhe:

«'Ö mε "ɔɔ mε 'ö- "piü □dhe 'ö -tosea -sē -dhe yō,

kō 'ö -ya □niidadhe "yi □bhaa, -a -mε -yō ö -dɪ 'kun dhiang yaa zē -sü -gɔ, kō -yō ö bo □sua kē -sü 'ka.

11 -A -dhea -bha □dhe -a -mε 'ö 'dhö -yō "kan 'wɔn yaa -bha

kō -yō 'wɔn -sē □nē- kē -kɔɔawo, kō -yō mε -nu -dhi 'ko -dhe -dhe □nē- mɔɔ- -kɔɔawo kō -yō 'dho- 'ka.

12 -A 'klɔɔ- -mü □dhe 'mε 'ö pö 'aa- -nu -bha bha □nē

kwa Dēmε -yō ö "yan -kē -nu "dhiü,
'yō ö "tu 'to- -nu -bha bhεa" -wu -bha,
"kεε 'yaa ö "yan do 'wōnyaakēmε -nu -zē
-nu -bha» bha- 'dhö.

13 □Ya kē □dhe 'wōn -sē kē -peng □ya kē
ka -ta 'ka- kē siē, mε 'bha 'yii 'dho □moo-
-bha kö -yō 'wōn yaa kē ka 'ka.

*Mε -wēedhe -bho 'wōn -sē kēwōn 'gü -sü
-dhiang 'ö Piedhō -ya zē*

14 "Kεε 'kö 'zü □wa 'wōn wō ka -ta
-zianwo 'wōn -sē 'ka- -kē -a -wōn 'gü, kö
ka -bha -sē. "Sika 'ya 'dho kē ka 'gü 'ö 'ka
-suü mε 'bha -go.

15 -Ka Klisi □nē- □bhlēē -ya ka zuē" "piü
doseng □dhe ka Dēmε 'dhö kö 'ka kē baa-
-sü 'ka "tōng □gban 'gü kö □wa ka dheε"
'kpo 'wōn 'ö ka -zu 'dhö- 'gü bha- 'ka,
kö 'ka- -gen bho- -mε -dhe 'kpakpadhō.
"Kεε 'ka- pō 'ka- -gen bho, -kaa -gen
bho dhōngdhōngsü 'ka "nεεnεε 'ka -a -nu
□bhlēē 'gü,

16 "kεε kö ka zuē" 'yaa za do siē ka -bha,
kē 'dhü kö 'yiü- do 'mε 'wo ka kēwōn -sē
-nu -dhiang yaa zē ka -bha -kplü Klisi -bha
-sü -wōn 'gü bha- -nu -bha.

17 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe
□ya kē Atanna -dhidhewōn 'ka kö -wo ka
-wēedhe bho 'wōn -sē kē -sü -wōn 'gü, -a
fiē- -dhö -a -kē "dhü -sü 'ö 'wōn yaa kē -sü
-wōn 'gü bha- -bha.

18 -A -gen -mü □dhe Klisi yōö □dede -yō
-ga ka □nē ka -wōn 'gü. Yō 'ö yō -zē 'ö
"slüöslü 'ö -dhii 'yaa- -bha Atanna wēedhō
bha -yō kē ga -kō doseng bha- -bho "dhü
'mε 'ö □song 'dhö- -nu -bha bha □nē- -nu
-wōn 'gü, kē "dhü kö 'ö zian 'ö dho Atanna
"piü -a bho ka 'ka. -A -dhü □nē wo- zē
'yō- 'nii- -zē 'ö go ga 'gü Atanna -bha 'Nii-
"slüöslü faan 'ka.

19-20 'yō dho Atanna -wu pō 'mε 'wo
-kaso 'gü □geebō 'ö 'wo- □bhlēē -siō yi
'bha 'ka Noe -kwe -ta kö -yō 'ö zuē" kē siē
-sεa -a -nu "piü kö Noe -yō "yitagō -pē kē
bha- -nu -dhe 'Nii- "slüöslü do bha- 'saa-
'gü. 'Sa "yitagō 'ö Noe -ya -pē -kē "dhü bha
mε ga "kεε 'nē bha □nē 'wo kē -da 'gü 'yō
'wo dha "yi bha- -go. -Wo -gun mε "saaga.

21-22 -A "yi 'ö gun "dhü bha -yō -gun
-bō Yesu 'ka- -zu 'ka bho siē □dεε ya □nē-
"blēen- 'ka. -A kē 'wo- wo siē "dhü □dεε

bha 'wii- "dhiü "wlü -dhii -bho mε kwi
-bha -sü -bha, "kεε -yō gba 'ö- mε -ya -dhe
Atanna -go, kö -ya gba zuēwaanüsü 'ka ö
wēedhō □nē- 'ka. -Bō Atanna 'ka -zu bho
-sü bha -yō ka -dha Yesu Klisi 'ö □ya 'dho
dhang- 'gü 'ö -ya -sü 'ka -dhe □bhlēēsü 'ö
Atanna -kō -sē 'gü bha- 'gü, -a -bha "kiē
-nu waa- -kō -ziō mε -go -pē -nu waa-
'gügbudhe -pē -nu 'wo mü -a -nu -go "dhiü
bha -a -bha -go ga 'gü -sü bha □nē- 'saa-
'gü.

4

*"Ta -kō -dee 'dhe 'ö Piedhō -ya -dhiang
zē*

1 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, □dhe 'ö -kē
□dhe 'wōn 'wo- bho Klisi -dhü 'gü 'ö ma-
'ka "dhü bha -yō kē- -kun ö -bha -kō □gban
-kō □gban 'gü bha, -a -dheεa -bha 'pō □dhe
kaa -dī 'pō ka zuē" -yō "wī- -bha kö -wo
ka -wēedhe bho "dhü. -A -gen -mü □dhe
'mε 'ö- -dhü □ya bo sēε bho -sü 'ka □dhe
-kō bha- 'dhö kö □ya ö bo 'wōn yaa kē -sü
'ka.

2 □Ya 'go □dεε 'gü, -a -dheεa -bha □dhe
kaa- -tosea 'dhe 'ö- kēwōn □ya 'to "kpong
□taa yō bha 'ka- kē Atanna dhōobhaa 'ka,
'ka 'dho- kē -kō 'ö -dhi ka -dhe -a 'ka.

3 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe
"tōng 'dhe 'ka- -kē yi 'bha 'ka □dhe 'mε
'waa Atanna do -a -nu 'dhö 'ö 'ka- -kē 'wōn
"bhluubhlu -nu kē -sü -bha, zuē" -bho
'wōn yaa -bha -sü -nu 'ka, we "gblögblö
mü -sü -nu 'ka, 'ö 'ka- mü -yi -nu -da 'ö 'ka-
mü, 'ö 'ka gun "gblüödhe "gbeadhe -nu kē
siē waa- □gebho -dhökē -sü 'ö 'wōn yaa
"nεnεga -sü □nē- 'ka bha- kē -sü -nu 'dhö
bha 'yaa 'dεdε.

4 Do 'kwa- wo □taamasü ya- 'gü ya 'mε
'waa 'dhang bho Atanna "dhiü 'ö keng- -nu
'ka gun- 'wōn yaa suu bha- kē -sü 'gü "dhü
bha, 'go 'ka- wo- -nu -bhiēē 'gü 'ö 'kaa- kē
'zü □dhe -a -nu 'dhö bha □wa ka -ga, -a
'wōn □nē- -nu kōn, 'yō wo ka -dhiang yaa
zē.

5 "Kεε -a kē 'wo- wo siē "dhü bha Atanna
'ö za -do 'mε □wa ga waa- 'mε 'wo "yaan
-a -nu -bha -mε 'ka bha -yō nu siē -a "tōng
'yaa □gblēen 'zü, kö -ya -nu dheε" 'kpo- 'ka
kö -wa -gen do.

6 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wo Atanna -bha nao -së bha- dɔ -sü 'ka 'pö 'mɛ ɔwa ga -a -nu -gɔ bha 'yö bha, kɛ "dhü kö za ɔyaa -nu "kɔpɔŋ ɔtaa -kwi kö ya- zɛ 'pö ɔdhe mɛ ɔgban 'dhö kö -wo ga, "kɛɛ kö- -nu 'nii- -zɛ -yö -tosɛa -dee kɛ Atanna -bha 'gügbudhe 'ka.

7 'Wɔn ɔgban "pɛpɛ "dhiü 'to "tüng ɔya ɔloo ɔgban bho. -Ka -tosɛa kɛ "yaaki -bha kö 'ka ka zuɛ" 'kun ka -bha 'wɔn ɔgban 'gü, kɛ "dhü kö ka -kɔ ɔmɔɔ -bhɛa Atanna -dhe -sü -bha "tüng ɔgban 'gü.

8 "Kɛɛ -a 'dhe 'ö- -gɔ 'ka ɔnɛ ka -dhɔ -bha ka 'ko kɛ -sü 'ka, ka -dhɔ ɔnɛ -yö ka 'ko kɛ ɔkɔ -blɛɛsü kö ka -kɔ -ya 'kun. -A -gɛn -mü ɔdhe -dhaɔmɛkɛ bha -yö 'wɔn yaa 'gbɛ ɔdede -ta -kpa.

9 -Ka -kɔ -ya ka 'ko -dhɛng -bha, 'ka 'dho- kɛ wɛ 'gü -siö 'ka,

10 kö gbaɔdhe 'ö Atanna -ya -kɛ ka -gɔ bha 'ka ka 'ko -nu -ta 'kun- 'ka 'do 'do kö -yö kɛ ɔdhe pɛ -gɔ 'gbɛ 'ö- ɔgbaɔ ka -gɔ bha 'ka- 'kun -sɛ.

11 Kö 'mɛ 'ö- -bha dhiangzɛmɛ 'ka -ya kɛ ö kɛ -kɔ -ta, kö mɛ 'ö yɛ -kɛ -a -bha mɛ -nu -dhe -mɛ 'ka -ya kɛ faan 'ö- nu- -dhe bha- 'ka, kɛ "dhü kö Atanna 'tɔ- bho Yesu Klisi 'tɔ 'gü ka kɛwɔn "pɛpɛ ɔgban 'gü. -A -gɛn -mü ɔdhe yö ɔnɛ- 'gü 'dhö "gbɛ- -kɛawo, yö ɔnɛ- 'tɔ bho -dhe 'dhö- -bha -kwɛ ɔgban -kwɛ ɔgban -ta, kö -yö kɛ "dhü bha 'aa -yö kɛ.

-Wëedhe -yö Yesu Klisi -wɔn 'gü -sü -dhiang 'ö Piedhō -ya zɛ

12 N dhɔɔbhaame -nu, -wëedhe bhodhe pɛng gɔn 'ka ziö siɛ- 'gü bha- 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn, "ɛɛn 'ya 'dho bho ka 'gü "dhabhliwɔn -bha.

13 -A -dhɛa -bha ɔdhe -yö ka ɔnii -zian ɔnɛ- -da. -A 'kɔɔ- -mü ɔdhe saan" 'ö Klisi -ya wo bha ka -bha ɔnɛ 'ka- wo siɛ bha. ɔYa kɛ "dhü 'pö 'yö- -bha -gblüdedhe bha ɔya -ya -bha yi 'ö- 'ka 'yö ka ɔnii 'dhö -da 'pö.

14 ɔYa kɛ ɔdhe ɔwa "si bho ka -gɔ ka -bha -kɛ Klisi -bha 'ka -sü -wɔn 'gü, kö ka -bha ɔya kɛ -sɛ. -A 'kɔɔ- -mü ɔdhe ɔya kɛ "dhü kö 'Nii- 'ö ɔbhlëebhlëesü, Atanna -bha 'Nii- bha kö -yö ka 'gü ɔnaa bha.

15 -Kaa kɛ -sɛ kö 'mɛ 'ka bha mɛ 'bha 'ya 'dho sɛɛ bho -a -bha -kɛ mɛzɛmɛ

'ka -sü, "ɛɛn ɔkwaanmɛ 'ka -sü, "ɛɛn 'wɔnyaakɛmɛ 'ka -sü, "ɛɛn 'zü -a -bha -da 'wɔn 'yaa- -bha 'wɔn 'ka -a 'gü -sü ɔnɛ- 'gü doseng.

16 "Kɛɛ mɛ "ɔɔ mɛ 'ö sɛɛ bho -a -bha -bɔ Yesu 'ka -sü -wɔn -zɛ 'gü, -a -dhe 'yaa- -bha ɔdhe -a 'yiü- -ya -mɛ kɛ. -A -mɛ -zian -zɛ -yö Atanna nuɛ" ɔnɛ- bho Klisi 'tɔ 'ö -ya -bha bha- -wɔn 'gü.

17 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kɔɔ- -mü ɔdhe Atanna -bha za bha- dɔ -yi ɔya ɔloo, "kɛɛ -a zü- -dho bho -a -bha mɛ -nu ɔnɛ- -ta. 'Yö ɔya kɛ ɔdhe za bha- zü ɔya bho 'mɛ 'kö yi -zɛ 'ya bɔ- 'ka yi -ta bha -oo, 'yö ɔya zun 'mɛ 'kö 'waa "wɛ 'dhang bho 'wɔn -taɔng -sɛ 'ö go- "piü -a "dhiü -wɔn -bha bha- -nu -bha ɔwɛ? (-A "dhiü -dho -ya mü ɔdhe?)

18 'Yö ɔya kɛ ɔdhe 'mɛ 'ö yö -zɛ ɔsɔng 'yaa- -bha Atanna wëedhō ɔya dha -klüklüdhö bha -oo, 'yö 'mɛ 'kö 'wo- -wu bho wo "tuɔ waa- 'wɔnyaakɛmɛ -nu -zɛ ɔwɛ?

19 -Dhe 'ö "dhü, 'mɛ- -nu sɛɛ bho -sü 'dhö Atanna -dhidhewɔn 'ka bha -wa 'kun "gbɛ- , -wo 'wɔn -sɛ kɛ kö -wo 'dho- 'ka "dhiü, kö -wo wo -dɪ "kplɛng bho Atanna 'ö- -nu -da bha- -dhe; -a -gɛn -mü ɔdhe yö 'ö bha ɔnɛ 'yaa "plüün "fiɛ bho tongtongdhö.

5

Atanna -bha yɛkɛmɛ -nu -bha -a -bha yɛ -kɛ -kɔ -dhiang 'ö Piedhō -ya zɛ

1 -A 'dhe 'ö maa- zɛ bha a- -zɛ 'mɛ ɔwa kɛ "dhiü -sü Atanna -bha mɛ -nu 'ka -mɛ 'ka -a -bha 'kɔdhigümɛ -nu kpö 'gü bha ɔnɛ- -nu -dhe. Mang -dɪ 'pö "dhiü -sü -a -nu 'ka -mɛ -mü n 'ka ɔdhe -a -nu 'dhö, saan" 'ö Klisi -ya wo bha mang ɔdede n "yan -gun -dhe 'gü, ɔya 'go mü zü -a -bha -gblüdedhe 'ö nu siɛ bha- 'gü -mɛ do -mü n 'ka 'pö.

2 'Mɛ 'ka -zun Atanna -bha mɛ -nu -dhe "dhiü -mɛ -nu 'ka "dhü bha -ka ka -zɔ kɛ -a -bha 'nɛ -nu 'ö- -nu -kefama bho ka -bha bha- -nu 'gü ɔdhe -kɔ 'ö -tuü -maakɛmɛ -yö ö -zɔ -kɛ 'ka -tuü "piü -a 'dhö, 'ka 'dho- kɛ -kpla "dhiü, -yö ga ka 'gü "pɛpɛdhö -sɛ 'ka kö 'ka- kɛ ɔdhe -kɔ 'ö- "piü ɔdhe -yö kɛ- 'ka -a 'dhö. 'Ka 'dho- kɛ ɔnaɔ -dhɔ -bha, -kaa kɛ "gblüdedhe "puu -ta.

³ 'Ka 'dho- pö 'ka -ya -a -nu -ta □dhe □zang 'dhö, -ka kē □naa □dhe -a -nu -bha -taadhü 'dhö.

⁴ □Ya kē □dhe 'ka- kē "dhü, kwa Dēme 'ö 'me 'ka □dhe -tuü -maakēme 'dhö bha ka -gōme □dede 'ka bha □ya nu yi 'ö- 'ka, -yö -dho -gblüdedhe 'faan- 'ö- □bhlēē 'yii 'dho -pö tongtongdhö bha- -ya ka -gō -bha.

⁵ -Kō do bha- 'gü 'me 'ka "wlü -nē -nu 'ka, -ka me zizi -nu bha- -nu □bhlēē -ya □dedewo. Me □gban "pepe -ka ka -gō 'dho ka 'ko -nu -dhe "sia- ka -bha -kē 'ko "piü -sü 'gü. -A -gen -mü □dhe -yö -ben zē -sü 'ka Atanna -wu 'gü □dhe -yö -dō -gōn -yan 'gü 'me 'wo wo -dī sü 'kpii- -a -nu -gō, "kēē -yö "gbe bho 'me 'kō 'wo- □bhlēē -ya bha- -nu -dhe.

⁶ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka -gō 'dho "sia- -a -dhe kō 'ka dō- -bha 'gügbudhe -kō bha- □wlöō kē "dhü kō -yö ka -ya □soo -ta "töng 'ö -dhi -dhe -a 'gü.

⁷ -Ka ka -ta bho ka -bha -zōgōndhe -nu -kwēē 'ka- -ta, -a -gen -mü □dhe -a "töng- -yö ka 'gü.

⁸ -Ka ka zuē" 'kun ka -bha. -Ka ka -dī 'kun! -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klōō- -mü □dhe Sotraan 'ö ka 'yao- 'ka bha -yö □niē siē ka -züzü -vëvëdhö □dhe laa 'ö □gblan siē, 'ö -bhöpē mōō- siē kō -ya -bhö -a 'dhö.

⁹ -Ka dō- -gō -gōn -yan 'gü -zō -yö Atanna -dhe -sü 'ö pē 'bha 'yaa- bho "gblü bha- 'ka. -Yö kē ka "yaan □dhe saan" 'ö "dhü bha kaa do 'kaa- wo siē, -wa wō siē ka dheebhang -nu -ta 'pö "dhü "kpongtadhe □gban 'gü.

'Sëedhe 'ö Piedhö -ya -kē bha -a -gō dō -kō

¹⁰ "Kēē □ya kē □dhe 'ka saan" bha- wo "dhü, "töng 'nē 'bha □ya ziö, Atanna 'ö -gasite -kē "kpongtame □gban "pepe -dhe "dhü, 'ö yö □nē ka -dhe kō 'ka kē ö -bha -gblüdedhe 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a 'gü -nē 'ka, ka -bha -kplü Klisi -bha -sü 'saa- 'gü bha, yöö □dede □nē dho ka "gla -kō -dee kē, 'yö ka -gen -gban, 'yö ka gba faan 'ka 'yö pē 'bha -pē 'bha 'yaa vin ka -bha Atanna -bha zian -ta 'zü do 'yö 'kaa vin.

¹¹ Kō Atanna 'ö 'gügbudhe 'dhö yö □nē- -gō "töng □gban -töng □gban 'gü bha □nē- -bha 'to- -bha bha 'aa -yö kē!

¹² N dheebhang Sidhasö 'a- 'sü □dhe -to -wu -ta -me 'dhö Atanna -bha zian -ta bha □nē 'a- pō- -dhe 'yö 'sëedhe dengdeng 'nē ya- -ben zē kō 'a- bō ka -dhe. Atanna -bha -gasite 'ö- -kē kwa -dhe bha- ga □dede bha □nē gun n "piü □dhe 'a- -zōn ka -dhe, kō 'a ka faan dō -a 'gü -ta 'sü -sü -bha, kē "dhü kō 'ka 'to -kplü -sü 'ka- -bha. 'Wōn 'ö- -wōn 'gü 'yö 'a 'sëedhe ya- bō ka -dhe bha 'yö bha.

¹³ N gbö Makö waa- Atanna -bha 'kōdhigüme -nu 'wo Babidhōnō yö, 'ö Atanna 'dhö- -nu -ya -sü 'ka ö -bha 'ka 'pö □dhe ka 'dhö bha □wa ka □tua bho 'gbe.

¹⁴ -Ka □loo ka 'ko -nu -bha kō 'ka ka 'ko -nu □tua bho -sē 'ka, -dho 'gü, dheebhangdhe 'gü.

Kō me "pepe 'ka bō Klisi 'ka bha Atanna -yö zuëyagblüö- nu ka -dhe bha 'aa -yö kē!

'Sëedhe ɲple -naa 'ö 2 Piedhō -ya -kë

¹ Mang Simo Piedhō -me 'a -kë Yesu Klisi -bha bome 'ka, 'a -ya mü 'zü 'a -kë "yi -do -a -ko -bha -me 'ka bha ma ɲnë 'a 'sëedhe ya- bɔ, me "pepe 'ka bɔ- 'ka, 'ö kweng- -nu kwa -bha 'dhang bho -a "dhiü -sü ɲhlëë 'dhö ɲdhe 'ko 'dhö, kwa -bha Atanna kwa Dhame Yesu Klisi 'ö 'yaa bɔ me 'ka ɲflü -wɔn 'gü bha- 'saa- 'gü bha ka -dhe.

² Kö Atanna -yö ö -bha -gasite waa- -bha zuëyagblü- 'ö- -kë 'me 'wo waa- ö Gbö Yesu 'ö kwa Dëme 'ka bha- -nu do -a -nu -dhe bha- kë ka -dhe, kö -ya 'bha -da 'gü -kpeawo bha 'aa -yö kë.

"Ta -ko 'ö Atanna -bha zian -ta -a -go -go -nu 'ö- -ta -a -dhiang 'ö Piedhō -ya zë

³ Faan 'ö go Atanna "piü 'ö Yesu Klisi -go bha ɲnë pë "pepe 'ö kwa -mawɔn -yö zun- -bha, -kwa -bha -kplü -a -bha -sü 'gü -a nu kwa -dhe, kë "dhü kö 'kwa -da 'ka dha -zian 'ö- dhɔɔbhaa -zian 'ka bha- -ta. Yesu Klisi bha ɲnë Atanna do 'ö kwa -dhe ö -bha 'tɔbhɔdhe waa- -bha "klusëdhe -bha bha- -zɔn kwa -dhe, 'yö -kë dha -zian "dhi -pu kwa -go -ko 'ka.

⁴ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn -së ɲhlëësü -nu 'ö- -zɔn 'ka 'yaa 'dhö -a "plüün "gblögblö ɲdede bho kwa -dhe bha 'yö bha. Kë "dhü kö 'wɔn -nu 'ö- "plüün bho kwa -dhe bha ɲyaa- kë ka -dhe, kö 'ka ɲdua 'wɔn yaya -nu 'wo me 'gü ɲnë ɲsee "kpung ya- ɲtaa bha- -go kö 'ka bho Atanna -bha.

⁵ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka 'gü do "gbu- kö ka "ta -ko -yö dhi ka -bha -zu -yö Atanna -dhe -sü bha- 'gü, kö 'wɔndɔdhe -yö kë ka -go -a -ta.

⁶ ɲYa 'go yö -zë 'gü, kö 'ka ka 'gü do "gbu- kö -ko -mɔɔ -dɪ -bha -sü -yö kë ka -go 'wɔndɔdhe bha- -ta, kö zuëseadhe -yö kë- "piü, kö 'ka 'to -kplü -sü 'ka Atanna -bha.

⁷ ɲYa 'go mü kö ka -bha -kplü -a -bha -sü bha ka -ko -yö kë ka 'ko ɲkweng -a -ta ɲdhe dheebhangzë -nu 'dhö, kö -dho -yö kë ka 'gü.

⁸ ɲSong -nu bha ɲnë- -dhe 'dhö- -bha ɲdhe -yö kë ka -bha, ɲya kë ɲdhe wo -zë ɲwa kë ka -bha ɲdhe -ko 'a- pö- 'ka bha- 'dhö, kö- 'bha ɲnë -yö -da 'gü -kpeawo -yö 'dho- 'ka, -yö -dho -a -bha yë kë -sü -peng do ka -ta, 'ö 'ka kwa Dëme Yesu Klisi do 'kpakpadhō -a -wɔn 'gü.

⁹ "Këe ɲsong 'dhe 'kö bha 'yaa 'me 'kö- -bha, kö- -me ɲteni ɲdhe "yangütiime 'dhö, kö 'yaa -dhe yö ɲgblëen, kö- -zu ɲya bho 'pö ɲdhe 'wɔn yaa -nu 'ö- -kë -blëesü bha ɲya 'go- -bha 'nu, ɲya kë "slüüslü.

¹⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, n dheebhang -nu, -ka ka 'gü do "gbu- ɲdedewo kö ka -dhe 'ö Atanna -ya wo 'ö ka -ya ö -bha -ya 'gü kö 'ka kë ö dhɔɔbhaame 'ka bha 'ka 'to -kplü -sü 'ka- -bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɲdhe ɲya kë ɲdhe 'ka- kë sië "dhü, ka -ko 'yii 'dho -da 'wɔn yaa 'gü tongtongdhö.

¹¹ 'Sa 'ka- kë "dhü ɲnaa 'yö dho zian 'ö dho kwa Dëme, kwa Dhame Yesu Klisi -bha -gblüdedhepö 'gü bha- "dhiü -pu ka -go "gbea 'ka, 'yö 'ka -da -bha me -dhe 'ö 'yaa yën tongtongdhö bha- 'gü.

¹² 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a dho ka -zu -bö 'wɔn -nu bha- 'ka yi ɲgban "pepe 'ka bha 'yö bha. 'Yaa "dhü, a- 'wɔn -do 'kpakpadhō ɲdhe ka- -do 'nu -blëesü, ɲdhe ka yun -zian ɲya ziö kpenngkpenngdhö tɔanwɔn 'ö "dhü, 'ö 'ka 'dhang bho- "dhiü bha- 'gü, "këe yö -zë ɲgban 'gü a -dho ka -zu -bö 'ka -kpeawo.

¹³ -A -gen -mü ɲdhe 'yaa n "piü ɲdhe "tüng 'dhe 'kö 'a -tun 'ka 'yaan, 'ö 'a -tun kö n "yan zë- 'ka ya ka -zu -yö bho 'wɔn bha- 'ka. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö- -dhiang 'yii 'dho 'go n "dhi 'ö to "dhü 'a ga bha 'yö bha.

¹⁴ -A -gen -mü ɲdhe n ga "tüng 'yaa ɲgblëen 'zü ɲdhe -ko 'ö kwa Dëme Yesu Klisi -ya -zɔn 'ka n -dhe -a 'dhö.

¹⁵ -A kë "dhü -sü bha- 'gü, a -dho pë ɲgban "pepe suu 'do 'do kë, kë "dhü kö 'ma 'dho yi 'ö- 'ka, kö ka -zu -yö -bö 'wɔn -nu bha- -nu 'ka "tüng ɲgban -tüng ɲgban 'gü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a 'sëedhe ya- -ben zë sië ka -dhe bha 'yö bha.

'Me 'wo Klisi -bha medhe 'bhü yö -a -nu -dhiang 'ö Piedhō -ya zë

16 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe kwa Deme Yesu Klisi -bha 'gügbudhe waa- nu -sü -dhiang 'yi- zë ka -dhe bha, 'yii- zë □dhe -kɔ 'ö □wa 'yaanu □sië -nu wo, 'wo wo -zɔ gɔn 'wo 'wɔn -nu zun 'ko "dhiü 'ö -kë -kwɛzlan "nɛɛɛɛ 'në -nu 'ka 'wo- bho bha- 'dhö, "kɛɛ 'wɔn 'ö yii □dede yi "yan -yö -da 'gü □në 'yi- -dhiang zë.

17 Yi 'ö kwa Dë Atanna -yö 'tɔbhɔdhe waa- □bhlëë 'kpii- nu- 'ka- -dhe bha yi -gun mü. Atanna -yö dhiang -zë 'yi bha □në- 'ka 'yö- pö: «'Mɛ 'ö ya, n Gbö (do) 'ö n -gɔ □në bha, -a -dho 'ö n -kë -a "sinma 'yaa 'dhö.»

18 Yii □dede yi "tv- -da -wɔ 'ö go dhang- 'gü "dhü bha- 'gü kö yi Atanna -bha -tɔn 'ö ('wɔn 'ö "dhü bha 'ö -kë □gbin-) bha- □gbin-.

19 -Wɔ "pɛpɛ 'ö- -wɔdhiüloomɛ -nu gun- pö sië yi 'bha 'ka Izraëdhö -mɛ -nu -dhe bha yi kë 'dhang -bho "dhiü 'kpakpadhö 'pö 'yi bha □në- 'ka. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, □ya kë □dhe 'ka 'dhang bho- -nu -wɔ bha- "dhiü, kö 'ka -gasite kë ka -dɪ □në- -dhe. -A 'klɔɔ- -mü □dhe -wɔ bha -yö □dhe -dhangbha 'ö dɔ -sü 'ka -dhetiidhe 'gü □në- 'dhö. -A 'bhü- -dho 'to dɔ -sü 'ka "dhü 'ö to- 'ka "dhü 'ö -dhe -yö □kpaɔ -sü zü bho, 'yö Yesu Klisi 'ö Atanna -bha 'gödhuu 'ka bha □ya -wo yi 'ö- 'ka, 'yö -dhe -pɔ ka zuë" "piü, 'yö 'ka 'wɔn bha- 'gü -kpea ma do.

20 "Kɛɛ -a -dheä -bha □kö -blɛsü □dhe -yö kë ka "yaan □dhe mɛ 'bha -mɛ 'bha -kɔ 'yaa □mɔɔ- -bha kö -yö -wɔ 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu -wa pö 'ö -ben zë -sü 'ka -a -wɔ 'gü bha- 'klɔɔ- pö -kɔ 'ö -dhi -dhe -a 'gü (kö 'yii kë- -bha 'Nii- "slüöslü -zë faan 'ka).

21 -A 'klɔɔ- mü □dhe -a -wɔ "pɛpɛ 'wo- "dhiü □loo bha mɛ 'bha 'yii- bho 'ö -dɪ 'gü do tongtongdhö, "kɛɛ -a -bha 'Nii- "slüöslü □në zun- -nu -dhe "dhiü 'yö 'wo- -bha naɔ dɔ- faan 'ka.

2

'Mɛ 'wo Atanna -bha yë -kë □sua 'ka -a -nu -dhiang 'ö Piedhö -ya zë (Zudë 1,4-13)

1 'Ö gun yi 'bha 'ka, Atanna -wɔ "dhiü □loo □flü 'ka -mɛ -nu -gun Izraëdhö -mɛ -nu kpö 'gü, □flüme -nu 'wo mɛ -nu □klang

-kë □suasua 'ka bha -wo -dho -da ka kpö 'gü 'pö -kɔ do bha- 'gü □dɛɛ. -Wo -dho nu Atanna -dhɔkë -kɔ "wɛɛ 'ö mɛ wë □në- bho- -ta, 'ö mɛ 'gü □në □see bha- 'ka ka kpö 'gü 'yö 'wo wo □taa yö- -nu Deme 'ö- -nu dha bha yö -zë -gɔ, 'yö 'wo 'wɔn 'ö dho wɔ- -nu -ta gbluu" dhö -a -nu tii' 'ka bha □në- -gan wo -dɪ -ta.

2 Mɛ 'gbɛ □dede -dho ziö- -nu □keng- 'ö 'wo wë dɔ- -nu 'ka 'wɔn "bhluubhlu kë -zian -ta. Mɛ -nu -dho 'dhang -bho Atanna "dhiü -sü 'ö yö □në tɛanwɔn 'ka bha- -dhiang yaa zë -a -nu "ta -kɔ □në- -wɔn 'gü.

3 'Mɛ 'wo "dhü bha -wo -dho zë □naɔ -wɔn -dhe 'ö 'wo □suasua -nu zun 'ko "dhiü kë "dhü kö 'wo ka -ta -bhö. "Kɛɛ -a -nu -bha zadɔmɛ -bha -ya za -dɔ -a -nu -bha -dho 'ka -yi □ya □gwëë. -A -nu 'güsee mɛ bha 'yaa yi zë.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -kɔ do 'ö Atanna 'yii 'ö -bha "kië -nu 'wo -da "dhiü yi 'bha 'ka bha- -nu -mawɔn 'to- 'ka, 'ö- -nu -lö löɔ" 'ka kpenngkpenngdhö, 'ö- -nu -zuö -klɔng züziösü 'gü 'ö 'wo -ya -sü 'ka zadɔyi -gɔ,

5 'ö 'yii 'mɛ 'wo gun "kpung □taa Noe -bha "tüng 'gü -a -nu -mawɔn 'to, 'ö "yi pa 'wɔnyaakëmɛ -nu bha- -nu -bha, 'ö Noe 'ö -kë Atanna -bha zian 'ö pö 'aa- -bha bha- -zɔn mɛ -nu -dhe -mɛ 'ka bha waa- mɛ "saɔplɛ "gbeng □në 'wo -kë dhame 'ka,

6 'ö 'yii Sodömö waa- Gomɔɔ -pö -nu -mawɔn 'to 'pö, 'ö- -nu □pia kë "dhü kö 'ö 'wɔn 'ö -ya -sü 'ka 'wɔnyaakëmɛ -nu -gɔ -a "blɛɛn- -zɔn -nu -dhe,

7 'ö Dhɔtö 'ö gun "klüsëmɛ 'ka 'mɛ 'wo bha- -nu kpö 'gü, 'ö 'mɛ 'wo bha- -nu kë □sɔng yaa -nu gun- wë 'gü -siö sië -kpeawo bha yöö do □në dha bha, ('yii 'dho- -nu -mawɔn 'to 'pö) -kɔ do bha- 'gü.

8 Dhɔtö bha zuëga -së -gun "gblüö-, yö 'mɛ 'wo bha Atanna -bha 'tɔng- bho 'wo gun- wo sië "bin ma -dhekpaɔ bha- "yan 'dhö gun- -dhe 'gü, 'yö- "tv 'dhö- -dhiang -nu ma, "kɛɛ gun 'ö yö -zë 'ö- wo 'wɔnsëkëmɛ 'ka bha- zuë" "dhiü- -gun "tɛɛ sië -kpeakpeawo 'mɛ 'wo bha- -nu bho -kɔ yaa -nu bha- -wɔn 'gü.

9 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, Atanna bha mɛ "pɛpɛ 'wo -kplü -sü 'ka- -bha bha

-ya -nu -bho 'wɔn "gbu- -gɔ -kɔ -dɔ, 'ö 'wɔnyaakɛmɛ -nu -dɔ bhië" "dhiü -kɔ dɔ, kö 'ya- -nu zë za 'ka yi 'ö- 'ka kö 'ö 'wɔn bho- -nu 'gü.

10 "Kɛɛ 'mɛ 'wo -tosea -kë wo -dɪ ɲni -bha 'ö "sika 'yaa ke- -nu 'gü 'wɔn "bh-luubhlu kë -sü 'gü, 'ö 'wo Atanna -bha -gblüdedhɛ -wɔn -da -bhaa 'gü bha, -yö -dho 'wɔn bho wo ɲnë- -nu 'gü 'kpiisü.

Mɛ ɲklang -kë ɲsua 'ka -mɛ -nu 'wo "dhü bha 'waa mɛ 'bha yö- 'gü, -a -nu -bha 'ö -dhi -nu -dhɛ ɲnë 'wo- pö, 'yö 'waa "suü 'gügbudhɛ -pë -nu -zian 'wo dhang- 'gü -a -nu -gɔ, 'yö 'wo- -nu -dhiang yaa zë.

11 "kɛɛ kö Atanna -bha "kië -nu -zian 'kö wo -zë faan 'dhö- -nu 'gü 'ö- -nu 'gü 'dhö "gbu- 'ö -ziö mɛ ɲklang -kë ɲsua 'ka -mɛ -nu kö 'wo bha- -nu -ta bha, 'waa ɲmɔɔ- -bha kö -wo 'gügbudhɛ -pë -nu bha- -nu -dhiang yaa zë Atanna -kuu "dhiü kö ɲwa 'dho- -nu -da -dhɛ 'gü -a -dhɛ.

12 "Kɛɛ 'mɛ 'wo "dhü bha -wo ɲdhɛ "bü -wü -nu 'ö- -nu 'yaaki 'yaa 'dhö bha ɲnë- 'dhö, yö ɲnë- -wɔn 'gü 'yö 'wo "si bho 'pë 'waa dɔ -a -gɔ "dhü bha. -A -wɔn 'gü, -kɔ do 'ö Atanna -yö wü -nu -da 'ka kö -wa -nu 'kun -wa -nu zë ɲnë- wo bha, -a -nu -gɔ -dho 'to 'pö- -nu këwɔn -bha -kɔ do bha ɲnë- 'gü.

13 -Kɔ do 'wo 'wɔn yaa -kë 'ka bha ɲnë Atanna dho- "pɔ bho- 'ka- -nu -gɔ 'pö. 'Wɔn yaa -kë 'yënn- "gbu- 'gü -sü ɲdhɛ mɛ- dɔ gbeng bha ɲnë- -nu -dhidhewɔn 'ka, këng- -nu ka -bha -dhië -kë "kwëë -sü bha -yö 'yiü- -sü, -yö -dhi ɲnë- ma Atanna -bha mɛ -nu -bha. -A -gɛn -mü ɲdhɛ kö -wo wo "dhia ɲnë bho sië ɲflü -pë -bhö ka -gɔ -sü "dhiü bha.

14 -Zua zë -yan "tɛɛn ɲdede ɲnë- -nu -gɔ -bha, 'wɔn yaa -san 'yaa zun- -nu 'gü tongtongdhö. 'Mɛ 'ö- -nu -zɪ 'yii -gban ɲkö Atanna -bha zian -ta bha ɲnë 'wo- -nu ɲmɔɔ kö 'wo -da -a -nu -gɔ 'gü kö 'wo- -nu -gɔ 'gü see-, kö 'wo- -nu -da pë ɲkwɛɛ -wu "nɛɛnɛɛ -nu 'ka, woo- do bha -wo ɲnaɔ mɔɔ- -sü -bha ɲdhuëng 'ka. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Atanna -bha "dhang dho- -nu 'kun bha 'yö bha.

15 -A 'klɔɔ- -mü ɲdhɛ ɲwa "kan tɛan- zian -bha ɲwa -da "bü, zian 'ö Atanna -wodhiüloomɛ Badhaamö, Bɛɔ gbö -ya

sü yi 'bha 'ka, 'ö zë ɲnaɔ -wɔn -dhɛ 'ö 'wɔn yaa -ga ɲni, 'ö- -kë bha ɲnë ɲwaa- 'sü.

16 "Kɛɛ -a kë 'ö Badhaamö -ya wo "dhü bha 'yii ɲfië- 'gü. -A 'klɔɔ- -mü ɲdhɛ -a kë 'ö- wo "dhü bha ɲnë- -wɔn 'gü 'yö Atanna -ya bho- "yan 'gü, 'yö ɲsoofëng -yö dhiang zë- -dhɛ ɲdhɛ mɛ "bhu- 'dhö, kë "dhü kö slaadhɛ -wɔn 'ö gun- kë sië bha -yö 'ö bo- 'ka.

17 Mɛ ɲklang -kë ɲsua 'ka -mɛ -nu bha -wo ɲdhɛ "yi -gɔ 'ö ɲya "bhü, "ɛɛn dha 'kpong- 'ö "tɛɛ -ya -pɛn 'ö- bho dhang- -bha bha ɲnë- 'dhö. -Dhɛtiidhɛ 'ö- 'gü- ɲtröö 'sënsëndhö bha ɲnë Atanna 'dhö- -ya -sü 'ka- -nu saan 'ka.

18 -Wo mɛ -nu "dhiü -dɔ pë -dhɛ "plüün 'gü "fië "gblüglü -nu 'wo- bho "dhi "gbu- -dhɛ bha glaa" gladhö bha ɲnë- -bha, 'yö 'wo 'mɛ 'wo go ɲdhɛng -zian -ta -dee 'gü 'wo -da Atanna -bha zian -ta bha- -nu -zian -kë 'wo- pö 'wɔn "bhluubhlu -nu 'wo- -kë ɲdhɛ -zua zë -sü -nu 'dhö bha yö -zë 'yaa 'wɔn 'bha 'ka.

19 'Yö 'wo -ya -dɪ 'flëë- 'gü -sü "plüün bho- -nu -dhɛ "kɛɛ 'sa kö wo -zë 'wɔn yaa 'ö mɛ "dhiü dɔ ga -dhɛ bha- kë -sü ɲya kë- -nu 'tuö- 'ka, 'sa kö pë 'dhɛ kö- -kɔ ɲya ziö i -gɔ kö 'bha kë- -pë -bha ɲdhuëng 'ka ɲnaa bha.

20 Pë "pɛpɛ 'a- pö "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɲdhɛ kö mɛ "bɪ mɛ 'ö -yö bo kwa Dɛmɛ kwa Dhame Yesu Klisi dɔ -sü 'ka, kö- mɛ -yö 'ö bo 'wɔn "bhluubhlu -nu kë -sü 'ka, kö- mɛ -yö 'ö yee kë 'zü -deewo -yö -da 'wɔn -nu bha- kë -sü 'gü, kö -yö 'dho 'zü -yö kë- -bha ɲdhuëng 'ka, -a -mɛ -bha -tosea 'dhɛ 'ö to ɲtaama bha -yö -kë -wëesü 'ö -ziö 'ka -a -blɛesü 'ö- -kë kö 'yii Klisi dɔ ɲkö bha- -ta.

21 -A -mɛ -nu -todhüsü 'ö -zianwo 'nu kö 'wa 'dho Atanna -bha zian 'ö pö 'aa- -bha bha- dɔ -sü fië- -dhö, -a dɔ -sü kö -wo 'dho -wo "kan- -wu 'wo- dɔ bha- -bha -sü -bha.

22 'Sa ɲya kë "dhü kö "gwënn- 'wo- -da 'wo- pö ɲdhɛ: «-Pɪ 'ö 'gbɛn- -ya wo bha ɲya -ya 'zü mü ɲya nu ɲyaa- -bhö, 'yö -bho -dhee 'ö ɲwa gun ɲwaa- "zu bha ɲya nu 'zü -deewo ɲya ziö böö- 'ka» bha 'yaa ɲsua 'ka.

*Kwa Dëmε nu -kɔ ɔplε -naa -dhiang 'ö
Piedhō -ya zë*

¹ N dhɔɔbhaame -nu, 'ma 'sëedhε bo ka ɔdhe -a ɔplε -naa ɔnε. "Kεε 'sëedhε ɔplε 'a- bɔ "dhü bha- 'bha 'klɔɔ- 'yaa 'wɔn "wεε 'ka. A- -kë "dhü kö teanwɔn 'ö go Atanna "piü bha ɔnë 'ya 'dho 'go ka "yaan, "kεε kö 'ka- dɔ 'kpakpadhö.

² Kë "dhü kö 'wɔn 'ö- -wodhiüloomε -nu -wa to "dhiü 'wo- pö yi 'bha 'ka bha waa- kwa Dëmε, kwa Dhame -bha 'tɔng- -nu 'ö- -bha bɔmε -nu 'wo ka ɔklang -kë 'ka bha ɔnë ka -zɔ 'ya 'dho bhɔ- 'ka tongtongdhö.

³ "Kεε 'wɔn -bleblesü 'ö n "piü ɔdhe -yö 'to ka "yaan yö -mü ɔdhe "tɔng ɔtaamasü 'gü, ɔwεε -dɔ Atanna -wɔn -bha -mε -nu -dho kë 'gbε, 'ö 'waa wo "tu kë -a -wɔ -bha, "kεε 'ö 'wo woo- -tosea -kë wo -dɪ ɔnii ɔnë- -bha. -Wo -dho ɔwεε dɔ ka -bha

⁴ 'wo- pö: «Ka Dhame bha 'yii- pö ɔdhe 'ya 'dho ö -dho ö yee kë 'ö nu -ee? -Yö 'mε ɔtɔn? 'Ö go kwa "bhema -nu 'ö ɔwa ga 'nu yi 'bha 'ka bha- -nu -kwε -ta, 'ö nu 'ö zun- 'ka ɔdεε -bha, -kɔ do 'ö Atanna -yö "kpɔngtaadhε -da 'ka 'yö- -bha, -a 'bha 'yii 'go "gblɔɔ do.»

⁵ "Kεε -a "dhiü ɔnë 'wo- ɔwlü- -bha kö- -nu -zɔ bhɔ ɔdhe "sε waa- dhang- 'ö Atanna -ya -da yi 'bha 'ka bha -ya -da ö -wɔ ɔnë- 'ka, 'yö "sε sü 'yi ɔbhaa 'yö dho 'yö- -pë -kë 'yi 'ka.

⁶ ɔDhe "kpɔngtaadhε 'gü 'ö Atanna -ya ɔsee 'zü yi 'bha 'ka bha -ya -see 'yi do bha ɔnë- 'ka, "yi do bha ɔnë pa.

⁷ ɔDhe "sε waa- dhang- 'dhe 'wo ɔdεε -yën ya- 'gü ya -wo -tosea kë sië Atanna -wɔ do bha ɔnë- -bha kö -wo kë peng "kɔng 'ka yi 'bha 'ka. -Wo -ya -sü 'ka yi 'ö Atanna -ya -ya kö -yö za dɔ- 'ka 'wɔnyaakemε -nu -bha kö -ya -nu 'gü see- bha ɔnë- -gɔ. (-A 'dhe 'ö mε "bhɪ- -nu -zɔ bhɔ- 'ka 'yö bha).

⁸ "Kεε -a -gɔ do -ya 'gü 'ö dho 'to ka "yaan n dhɔɔbhaame -nu, yö -mü ɔdhe -dhekpacyi do ziö -sü -yö kwa Dëmε -zë -gɔ ɔdhe -kwε "gblü do 'dhö, 'yö -kwε "gblü do ziö -sü 'dhö ɔdhe 'pö ɔdhe -dhekpacyi do 'dhö.

⁹ -A -wɔn 'gü, 'ya 'dho kë ka 'gü ɔdhe kwa Dëmε -yö ö -bha nu -sü kö -yö za dɔ mε -bha 'ö- "plüün bho bha- -da ɔnë wo

sië ɔtaama -kpeakpεawo 'ö dho- 'ka ɔdhe -kɔ 'ö mε 'bha -nu 'wo wo -zɔ 'gɔn sië- 'ka -a 'dhö. "Kεε -yö 'ö zuë" ɔnë- kë sië -sεa ka "piü, -a -gen -mü ɔdhe 'yaa- "piü ɔnë- wo ɔdhe mε 'bha -mε 'bha 'gü -yö see- 'Wɔn 'ö- 'gü -së, yö -mü ɔdhe kö mε "pεpε ɔgban -wo "tɔng ɔslɔɔ kö -wo "kan 'wɔn yaa -bha kö -wo wo wë bɔ Atanna -ta.

¹⁰ "Kεε yö -zë ɔgban 'gü, kwa Dëmε Yesu nu -yi bha -yö -dho -wo ɔdhe ɔkwaanmε 'ö nu -a 'dhö, 'yii dho yi 'kpɔ. Dhang- -nu -dho ɔdheng 'yi bha ɔnë- 'ka 'yö- vin -yö "suö -da mε ɔgban 'gü, 'yö pë -nu 'wo mü bha peng -ya ɔgban -bhö "pεεpεdhö, 'yö "sε waa- pë "pεpε 'wo- -ta -a -nu "dhiü -yö to.

¹¹ ɔDhe 'ö -kë ɔdhe pë ɔgban "pεpε 'gü- -dho see- -kɔ bha ɔnë- 'gü, kö ka "ta -kɔ -zë -yö -dho kë ka "yaan. (-Ka ka -zɔ 'to ka -dɪ 'gü, -a -gen -mü ɔdhe) -a -dheε -bha ɔdhe 'ka 'to -kplü -sü 'ka Atanna -bha, kö pö 'a 'dho kë ka "ta -kɔ -bha,

¹² kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi 'ö Atanna -zɔ "piü bha- -bha, kö ka ka faan dɔ sië -kɔ ɔgban -kɔ ɔgban 'gü kö yi 'kpii- 'ö "dhü, 'ö dhang- dho "gü- 'ka 'ö pë -nu 'wo dhang- 'gü -a -nu ɔgban -wo ɔsɔng- 'ka -a peng 'bhü 'gü bha -yö -wo ka -bha kö ka- -bha zian -ta, "kεε kö -yö -wo "vaandhö.

¹³ "Kεε 'kö 'zü "sε waa- dhang- -nu ɔwa "gü ɔdhe -kɔ bha- 'dhö, Atanna -ya -dee "plüün bho -sü 'ka kwa -dhe. -A -dee 'ö "dhü bha ɔnë 'wɔn yaa 'yii 'dho kë mü. "Kεε 'sa pë 'ö 'kwa "yan 'to sië- -gɔ 'yö bha.

¹⁴ Yö ɔnë- -wɔn 'gü, 'yö 'ka dho ka 'gü dɔ "gbɪ-, "sanni yi 'ö bha- -wo -sü ɔzinng 'gü, kö 'ka kë "slüüslü, kö pö 'a 'dho kë ka -bha -a wëedhö, kö 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'ya 'dho kë keng- -nu ka ɔzinng 'gü, n "taɔngdë -nu.

¹⁵ Zuë" 'ö kwa Dëmε 'dhö- kë sië ka "piü -sεa ('ö 'yii nu ɔkö) bha -kaa 'sü ɔdhe "tɔng 'ö- nu ka -dhe kö 'ka ka -dɪ baa- 'ka kö 'ka dha ɔnë- 'dhö, ɔdhe -kɔ 'ö kwa dheebhang -wɔngbɪsü Pɔdhö -ya -ben zë- 'ka ka -dhe "yaaki 'ö Atanna -ya nu- -dhe -a 'ka bha- 'dhö.

¹⁶ 'Pë 'ö- -ben zë 'sëedhε "pεpε 'ö- -kë, 'ö 'wɔn 'ö -gban kwa Dëmε nu -sü -bha -a -dhiang zë- 'gü -a ɔgban 'gü 'yö bha. -Wo

'bha -nu -wa -bha 'sëedhε -nu bha- 'gü 'ö-
 -nu 'gümadhε 'yaa -së. -A -wυ kpö -nu 'wo
 "dhü bha □në 'mε 'waa 'wɔn -nu 'wo -gban
 Atanna -bha bha- 'gü ma, 'ö- -nu -gen 'yaa
 -gban -sü 'ka- -bha zian -ta bha 'wo- 'klɔɔ-
 □slëë- -ta □dhε -kɔ 'wo- -kë 'ka -zianwo -a
 -wυ 'ö -ben zë -sü bha- 'bha -nu 'ka bha-
 'dhö. "Kεε -wo wo -dɪ -bha -wɔn □në- see-
 sië bha.

¹⁷ "Kεε ka -zë, n dhɔɔbhaame -nu, 'ma
 yö □në- pö ka -dhε bha. □Dhε 'ö "dhü, -ka
 ka -dɪ 'kun, kö 'ka 'dho -da 'mε □wa zian
 'to bha- -nu "piü, 'ö 'ka -da këwɔn yaa -nu
 bha- 'gü 'ö ka □dhεng, 'ö ka "ta -kɔ -së 'ö
 ka -kɔ □yaa- 'kun 'nu bha 'ka □kwaa- -zü.

¹⁸ Ka -zë ka -bha kwa Dëme kwa Dhame
 Yesu Klisi dɔ -sü waa- -bha -gasitε 'ö- -kë
 ka -dhε bha -ka "gla □në- wo- 'gü -kpεawo
 kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü. Kö yö □në- 'to
 -yö bhɔ "tüng ya- 'gü kö -yö 'to- 'ka "dhü
 -kpεawo bha 'aa -yö kë.

'Sëedhε -blεεsü 'ö 1 Zan -ya bɔ -bhεa Atanna -dhε -mε -nu -dhε

'Sëedhε ya- bɔ -gεn

¹ 'Sëedhε ya yi- bɔ ka -dhε 'mε 'ö -tosεa -kε -bha -wɔ 'ka, yö 'ö gun kö pε "ɔɔ pε 'bha 'yaa 'dhö kö yö -zε -yö -dhö bha ɲnε- wɔn 'gü, Kε "dhü kö 'ka- dɔ. Yi 'ö 'yi 'sëedhε bɔ siε ka -dhε "dhü bha yi -zε yi kε- wɔ -ma yi "tɔ 'ka, 'ö yi "yanga ɲplε -ya yö, 'ö 'yi- ga, 'ö yi -kɔ -yö zun- -bha. 'Mε 'ö bha ɲnε 'ö 'mε 'ö Atanna -wɔ 'ö ɲsii 'ö 'yaa yën -a -da mε 'gü -a 'ka.

² ɲsii 'ö "dhü bha ɲdhε 'ö -wo "yεa-, yi -zε yi "yanga ɲplε -yö kε -kpan -bha, 'wɔn 'ö- wɔn 'gü 'yö 'yi- -dhiang zε ka -dhε bha 'yö bha. Yö 'ö bha ɲnε gun ɲsii 'ö 'yaa yën 'ö gun kwa Dε Atanna "piü 'ö nu ö -dɔ -zɔn kwa -dhε -a 'ka.

³ Mε do 'yi- yö 'ö 'yi- -wɔ ma bha ɲnε 'yi- -dhiang zε siε kaa -dɔ 'pö ka -dhε, kε "dhü kö yii- Atanna waa- Gbö Yesu Klisi -nu yi -bha -mlεε 'ö- "dɔng 'dhö dɔ siε bha 'ka -da 'gü 'pö yi "piü.

⁴ 'Wɔn -nu bha yi- 'sëedhε -bɔ ka -dhε "dhü kö kwa -bha zuëniidadhe "dhiü ɲnε -yö pa.

Atanna -bha -kε -dhεpuudhε 'ka -sü -dhiang 'ö Zan -ya zε

⁵ -Wɔ 'yi- ma Yesu Klisi -ta 'yi- pö siε ka -dhε bha -kaa -ga 'ö ya. Yö -mü ɲdhε Atanna bha -yö "puu "slüüslü 'ka ö kēwɔn ɲgban 'gü, pö 'aa -ya kēwɔn 'bha -bha 'bha -bha.

⁶ -A kε "dhü -sü bha- 'gü, ɲya kε ɲdhε 'kwa- pö ɲdhε kwεng- -nu kwa -kɔ -yö 'ko ɲkwεng "kεε kö pö -yö kwa kēwɔn -nu -zε -bha -kpεawo, kö ɲsua -nε 'kwa- -kε. Kö 'kwaε tεan- -zian -ta tongtongdhö.

⁷ "Kεε ɲya kε ɲdhε kwaε- -tosεa bha pö 'yii kε- -bha ɲdhε -kɔ 'ö- -bha 'dhö- 'ka -a 'dhö, kö kwa -kɔ -yö 'ko ɲkwεng ɲdedewo tεan- 'ka. Yö ɲnε ɲya kε "dhü 'pö 'yö- Gbö Yesu Klisi ɲyɔɔn 'ö ɲwεnng kwa -wɔn 'gü bha 'ö kwaε- 'wɔn yaa ɲgban "pεpε bho kwa -bha.

⁸ ɲYa kε ɲdhε 'kwa- pö kwa -dɔ -dhε ɲdhε ɲsong 'yaa kwa -bha, kö "kpεnng- ɲnε 'kwa- kε siε kwa -dɔ -gɔ. Kö tεanwɔn 'yaa kwa "piü.

⁹ "Kεε ɲya kε ɲdhε 'kwa kwaε- 'wɔn yaa -nu pö Atanna -dhε, kwa -mɔɔ -bha 'kwa kwa -zɔ gɔn- -dhε ɲdhε -yö -dho kwaε- 'wɔn yaa -nu bha- -nu -mawɔn 'to, 'ö kwa -zu 'ö kwa -kε "slüüslü -a "yan 'gü. -A -gεn -mü ɲdhε pö 'aa -ya -a kēwɔn -nu -bha, "εεn 'yaa -wɔ ɲplε 'pö.

¹⁰ ɲYa kε ɲdhε 'kwa- pö ɲdhε ɲsong 'yaa kwa -bha, kö 'kwa Atanna kε ɲsuakεmε 'ka, -a -gεn -mü ɲdhε yö -zε -ya -pö mε 'bha 'yaa 'dhö kö ɲsong 'ya 'dho kε- -bha "kεε 'sa ɲya kε "dhü kö- -wɔ 'yaa kwa "tɔɔdhö ɲnaa bha.

2

Yesu Klisi -bha -kε kwa -mawɔn pö -mε 'ka -sü -dhiang 'ö Zan -ya zε

¹ N bhang -nu, 'wɔn -nu ya a- -bεn -zε 'a- bɔ ka ɲdhε "dhü kö 'ka 'dho 'wɔn yaa ɲnε- kε tongtongdhö. -εε! Kö mε 'bha ɲya 'wɔn yaa kε 'zü, kö- -mε 'dhang bho -sü kε- "dhiü ɲdhε Yesu Klisi 'ö pö 'aa- -bha tongtongdhö bha ɲnε kwa -mawɔn pö -mε 'ka kwa Dε Atanna -kuu "dhiü.

² -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɲdhε yö 'ö bha ɲnε Atanna -yö "saa- bho- 'ka kwa -wɔn 'gü, kε "dhü kö 'ö ɲmɔɔ- -bha 'ö kwa kēwɔn yaa -nu -mawɔn 'to. "Kεε 'sa -a kε 'ö- wo "dhü bha 'yii- kε kwaε do kwa -dhε. -Ya -kε "dhü "kpɔngtaamε -nu ɲgban "pεpε ɲnε- -nu -bha 'wɔn yaa -wɔn 'gü.

³ ɲYa kε ɲnaa ɲdhε 'kwa Atanna -wɔ -ya ɲbhlēε 'gü kö 'kwa- 'wɔn dɔ ɲtɔn ɲdhε kwa- -dɔ.

⁴ ɲYa kε ɲdhε mε ɲyaa- pö ɲdhε a- -dɔ, "kεε kö -a -mε 'yaa -dhio -zε ma- -ta, kö ɲsuakεmε ɲnε bha, kö- -mε 'yaa tεanwɔn pö tongtongdhö.

⁵ "Kεε 'mε 'kö- -wɔ ma, 'ö- ɲbhlēε -ya, kö Atanna -dhɔ -bha -a -mε kε -sü bha- "dhiü -yö pa -sü 'ka "pεεpεdhö. -A -gεn -mü ɲdhε -a -kε "dhü -sü bha ɲnε 'kwa- 'wɔn dɔ- -bha ɲdhε kwεng- -nu kwa -kɔ -yö 'ko ɲkwεng.

⁶ 'Mε 'ö- pö ɲdhε 'ö -kplü -sü 'ka Atanna -bha, -a -dhεa -bha ɲdhε -a -mε -yö -tosεa

kë □dhe -ko 'ö Yesu Klisi -ya kë- 'ka- □në- 'dhö.

⁷ N dhoo bhaame -nu, 'ya 'dho kë ka 'gü □dhe 'tong- -dee 'bha □në 'a- do sië, "Kee 'tong- zii do 'ö 'ka- do, 'ö -kë Atanna -wu 'ka- ma ka 'dhang -bho -a "dhiü "töng 'gü -a 'ka bha □në 'a ziö sië ka -dhe -a 'gü -deewo.

⁸ "Kee 'sa -yö -tun -dhio -dee □në- 'ka "dhü do 'yö 'a- -ben zë sië ka -dhe bha. -A -bha -kë tean- 'ka -sü bha me -ya 'suan- -bho Klisi □në- -bha, 'yö me -ya 'suan- 'bha bho 'pö ka -bha. -A 'kloo- -mü □dhe me □yaa- 'wön do □dhe gbeng □ya ziö □gban wo, -dhe 'gü □dede □ya zun "pu -sü -bha.

⁹ Me "uu me 'ö- pö ö -di -dhe □dhe ö -tosea "puu 'ö pö 'aa- -bha □në- kë sië, "kee kö- dheebhang 'ö bo Yesu 'ka 'pö □dhe- 'dhö -a -san -tun kë bha kö pö -yö -tun -a -me -bha -tosea -bha.

¹⁰ 'Me 'ö- dheebhang 'ö "dhü bha- -dho -ya -kë bha kö yö □në- -me -bha -tosea □ya kë "puu, -a -gen -mü □dhe kö pë "uu pë 'bha 'yaa- -me -bha -tosea 'gü 'zü do kö -yö kë me "wee 'bha -zian -bha 'wön yaa kë -sü 'suan- -bho -bha -pë 'ka.

¹¹ "Kee me "uu me 'ö- dheebhang -san -ya -kë, kö- -me -yö -tun □dhe 'me 'ö -dhe tii 'gü, 'ö 'ta 'sü sië -dhe tii 'gü, 'ö -dhetiidhe □yaa- "yënnng trö 'ö 'yaa ö dho -zian do □në- 'dhö.

¹² N bhang -nu, 'sëedhe ya- kë 'a- wo 'a- bo ka -dhe bha- 'kloo- -mü □dhe Atanna □ya kaa- 'wön yaa -nu -mawön 'to Klisi 'saa- 'gü.

¹³ 'Në dë -nu, 'sëedhe ya- -bo ka -dhe -gen -mü □dhe 'me 'ö gun "dhü "kpongtaadhe zü bho "töng 'gü bha ka kë- do. 'Nëglöön -nu, 'sëedhe ya- -bo ka -dhe -gen -mü □dhe ka -ko □ya ziö Sotraan -go.

¹⁴ 'Në 'sëennë -nu, 'sëedhe ya- -bo ka -dhe -gen -mü □dhe ka kwa Dë -do. A- -pö 'sëedhe ya- bo 'a- wo ka -dhe bha, 'në dë -nu, -a -gen -mü □dhe 'me 'ö gun "dhü pë □gban "pepe zü bho -yi 'ka bha ka -do. 'Në wlüüsü -nu, a- -pö 'sëedhe ya- -bo ka -dhe 'kloo- -mü □dhe ka 'gü -yö "gbu-, Atanna -wu bha- -bhong -yö ka zuë" "piü, 'yö ka -ko □ya ziö Sotraan -go.

¹⁵ Ka Zuë" 'ya 'dho bho "kpongtaadhe waa- -tapë suu 'bha -bha 'bha -bha. Me 'ö

"kpongtaadhe -dho -ya -kë bha kö kwa Dë bha- -dho 'yaa- kë.

¹⁶ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe pë "pepe 'ö "kpong □taa, 'ö -kë zuë" -bho pë -bha -sü 'ö kwa zuë" "piü, "een 'ö kwa "yan 'gü, "een -di -sü 'kpii- -sü 'ö me -bha -tosea 'gü -a -bha bha, -a 'bha 'yii 'go kwa Dë Atanna "piü tongtongdhö; -yö -go "kpong ya □në- □taa.

¹⁷ "Kee 'sa "kpongtaadhe waa- 'gü -pë -nu 'wo me zuë" -bho -bha -pë 'ka bha ziö -pë -nu -mü, -a -dho □ya 'me 'ö- kë kö -yö 'to- "dhia "piü -yö -dho fië- 'gü, "kee 'me 'ö Atanna -zë -a -dhidhewön -kë, -a -me -dho -tosea kë -kpeawo -a "piü.

¹⁸ N bhang -nu, -wön □gban "dhiü 'to "töng 'yaa □gbleen 'zü. 'Ka- ma ka 'tu 'ka 'nu □dhe Klisi 'yao- 'kpii- -yö nu sië, do 'kwa- wo □dhe ya- 'yao- -nu bha □wa kë 'gbe. 'Pë 'ö 'kwa- do- -bha □dhe "se "dhiü 'to "töng □ya □tëng bha 'yö bha.

¹⁹ 'Me 'wo bha -wo -go kwa kpö 'gü, "kee kweng- -nu kwa zuë" □në 'yaa do, 'wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'wo -kan kwa -bha bha 'yö bha. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe □ya kë 'nu □dhe kwa zuë" -yö do, kö 'wii 'dho "kan kwa -bha. "Kee kë 'ö- wo "dhü bha -yö -kë "dhü kö me □gban -wa 'wön do □dhe 'me 'wo bha kwaa- me do -zian kwa zuë" 'yaa gun do.

²⁰ "Kee ka -zë, 'Nii- "slöüslö 'ö Klisi -ya bo ka -dhe □dhe -ko 'wo gun "yön zun sië- 'ka Atanna -bha me -nu □gbin- yi 'bha 'ka -a 'dhö bha 'ka- □slö. -A -wön 'gü, teanwön 'ö -gban Klisi -bha bha me □gban ka- -do.

²¹ Kö- -kë □dhe 'kaa- do □në wo 'yö- -wön 'gü 'yö 'a 'sëedhe bo ka -dhe 'yaa -mü. A- -bo ka -dhe -a do -zian 'ö 'ka- wo, 'ö -ya mü 'zü 'ö 'ka- 'wön -do 'kpakpadhö □dhe □sua 'yaa □moo- -bha kö -yö kaan- teanwön 'ka bha □në- -wön 'gü.

²² De "wee 'bha □në □suakëme 'ka, "een 'ö Klisi 'yao- 'ka kö 'yii kë me "pepe 'wo- pö □dhe Yesu bha Atanna Gbö 'yaa -mü, "een 'yaa -mü 'pö 'me Atanna -ya -ya -Yame 'ka -a 'ka bha- -nu 'ka? 'Me 'ö- pö "dhü bha kö yö □në □suakëme "een Klisi 'yao- bha- 'ka, -a 'kloo- -mü □dhe □waa- pö "dhü kö 'wii 'në yöö do- -wön zao-, kö -wo waa- ö Dë □në- -nu -wön □zao bha.

²³ Με "υυ με 'ö Atanna Gbö bha- 'wɔn [ɔaɔ, kö waa- Dē Atanna -a -nu -kɔ 'yaa 'ko [kwɛŋg. Με "υυ με 'ö dɔ 'pö me kpö 'gü 'ö- pö Yesu bha Atanna Gbö -mü, kö-mɛ -kɔ -ya De Atanna [kwɛŋg.

²⁴ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, ka -zē Atanna -wɔ 'wo- pö ka -dhe -a zü bho "töng 'gü bha -yö 'to ka "yaan "töng [gban 'gü. [Ya kē "dhü kö ka -kplü -sü 'ka -a Gbö bha waa- ö Dē -a -nu -bha [naa bha.

²⁵ "Kεε 'sa 'pē 'ö- "plüün bho ka -dhe 'wɔn bha- 'gü yö -mü [sii 'ö 'yaa yēn [nē- 'ka. Yö [nē [ya kē "dhü 'yö 'ka- [slɔɔ.

²⁶ 'Wɔn -nu bha a- -bɛn -zē 'a- bɔ ka -dhe "dhü 'mɛ 'wo ka bho siē Atanna -bha zian -ta bha [nē- -nu -wɔn 'gü.

²⁷ "Kεε ka -zē, Klisi [ya ö -bha 'Nii- "slüöslü bha- -ya ka 'gü. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, ka -zē ka -mawɔn 'yaa- -bha kö 'mɛ 'wo bha -wo ka [klang kē. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü [dhe Atanna -bha 'Nii- bha [nē ka [klang -kē pē [gban "pɛpɛ 'ka, "kεε 'sa tɛanwɔn [nē 'ö ka [draan- bha. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'pē 'ö ka [draan- -bha bha -kaa kē, kö 'ka 'to -kplü -sü 'ka Klisi -bha.

²⁸ N bhang -nu, a- -pö ka -dhe [dhe 'ka 'to -kplü -sü 'ka Klisi -bha kē "dhü kö yi 'ö dho nu -dee wo- 'ka kö -a -bha 'yēnng- [ya -ya dhang- -bha bha kwa zuē" -yö kē- 'gü -sɛa, kö 'yiü- 'ya 'dho dɔ kwa -bha 'ö 'kwa dɔ- 'ka [gblɛn.

²⁹ Ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö [dhe Klisi bha pö 'aa- -bha. -Kɔ do bha- 'gü, 'mɛ 'ö 'wɔn 'ö pö 'aa- -bha -a -kē bha, -yö kē ka "yaan [dhe kö Atanna -bha 'nē [nē bha.

3

-Kɔ 'ö Atanna -bha 'nē 'dhö- 'ka -a -dhiang 'ö Zan -ya zē

¹ Kwa -dhɔ 'ö- "sinma -yö kwa Dē Atanna -kē, 'ö- -wɔn 'gü 'wo kwa -dhe -zianwo -a bhang -nu bha kaa [dede -kaa -ga bha. "Kεε 'sa kwa- 'ka "dhü tɛan- [dede 'ka. [Ya kē [dhe "kpungtaame -nu 'wii kwa dɔ- -bha, kö Atanna dɔ 'ö 'wii- wo 'yö -kē.

² N dhɔɔbhaame -nu, -yö kē ka "yaan [dhe 'kwa kē Atanna -bha 'nē 'ka dɔ 'kwa- wo ya- 'gü. 'Pē 'kö 'kwa dho kē- 'ka -dhekpaɔ dhia" 'gü [nē 'kwii- dɔ [kɔ

'kpakpadhö -sē 'ka, "kεε kwa- 'wɔn -zē -dɔ [dhe -dhekpaɔyi 'ö Klisi -bha 'yēnng- dho -ya 'ka dhang- -bha bha kwa -dho kē [dhe -a 'dhö, -a -gɛn -mü [dhe kwa -dho "yan -kpan -bha kö 'ö -kɔ do 'ö- -bha [nē 'ö- bha.

³ Με "υυ με 'ö ö -zɔ gɔn [dhe -kɔ bha- 'dhö, -yö ö -dɔ -kē "slüöslü -zian [nē- [mɔɔ kē "dhü kö 'ö kē [dhe -a 'dhö.

⁴ Με "υυ με 'ö ö -gɔ -gban 'wɔn yaa kē -sü 'gü kö -yö Atanna -bha 'tɔng- [nē- bho siē bha, -a 'klɔɔ- -mü [dhe -a -bha 'tɔng- bho -sü bha [nē 'wɔn yaa kē -sü 'ka.

⁵ "Kεε 'sa ka -zē ka- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö [dhe Yesu Klisi 'ö yö -zē 'wɔn yaa -tangga -zian 'yaa- -bha bha, -yö -nu "kpung [taa kö 'ö kwa [sɔng -nu [nē- bho kwa -bha.

⁶ -A -wɔn 'gü, me "υυ με 'ö- pö ö -dɔ -dhe [dhe wɛng wo -kɔ -yö 'ko [kwɛŋg, ö -ya yö [nē- -bha -ya 'gü, -yö ö bo [nē- wo 'wɔn yaa kē -sü 'ka tongtongdhö, -a -gɛn -mü [dhe 'mɛ 'ö ö -gɔ -gban 'wɔn yaa kē -sü 'gü kö 'yii- yö [nē- wo "ɛɛn 'zü kö 'yii- dɔ.

⁷ N bhang -nu, me 'bha 'ya 'dho- pö 'ö ka -tama 'ö ka bho Atanna -bha zian -ta. 'Mɛ 'ö 'wɔn -sē -kē, kö- me [nē pö 'aa- -bha Atanna wēedhö [dhe -kɔ 'ö Yesu Klisi 'dhö- 'ka -a 'dhö.

⁸ "Kεε 'mɛ 'ö 'wɔn yaa kē -sü -yö -kē -bha yē 'ka bha kö Atanna -bha me 'yaa -mü. Kö Sotraan -bha me [nē bha. -A -gɛn -mü [dhe yö [nē- -bha yē 'dhö -mü 'wɔn yaa kē -sü 'ka. -Ya zü -bho "sɛ kē -yi 'ka. Atanna Gbö -zē -yö -nu "kpung [taa kö -yö Sotraan [nē- kē -yē -nu 'gü see-.

⁹ Με "υυ με 'ö- pö ö -dɔ -dhe [dhe Atanna -bha 'nē -mü 'ö 'ka, -yö ö bo [nē- wo 'wɔn yaa kē -sü 'ka, -a -gɛn -mü [dhe kö 'gügbudhe 'ö [sii 'ö Atanna -ya -da -a -mɛ 'gü bha- 'gü bha -ya -mɛ 'gü. [Ya kē "dhü -a -mɛ 'yaa [mɔɔ- -bha kö -yö 'wɔn yaa kē -kpeawo -yö 'dho- 'ka, -a -gɛn -mü [dhe kö Atanna [nē- Dē 'ka.

¹⁰ Atanna -bha 'nē -nu waa Sotraan bhang -nu -a -nu -bho 'ko "piü -dhe [nē bha. Με "υυ με 'ö 'yaa ö -gɔ -gban 'wɔn -sē -zē kē -sü 'gü 'ö 'wɔn yaa [nē- -kē, "ɛɛn 'ö- dheebhang -dhɔ 'yaa- kē, kö Atanna -bha me 'yaa kē "dhü.

11 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe -wu 'wo- pö ka -dhe -a zü bho -yi 'ka 'ka- ma bha yö -mü □dhe -a -dhea -bha □dhe kwa -dhɔ -yö kwa 'ko kē,

12 kö 'kwa 'dho kē □dhe (kwa "bhema Adan gbö) Kaen 'ö gun Sotraan -bha me 'ka 'ö ö 'zlaa- zē yi 'bha 'ka bha- 'dhö. -A 'zlaa- zē 'ö- wo bha- -gen □nē gun -mē 'ka? -A -gen □nē gun □dhe yö -zē kēwɔn 'yaa gun -sē, 'yö- 'zlaa- -zē pö 'aa gun- kēwɔn 'bha -bha.

13 N dheebhang -nu, □ya kē □dhe ka -san □ya 'mē 'waa 'dhang bho Yesu "dhiü -a -nu kē, -a 'wɔn 'ya 'dho ka 'kɔn.

14 -Kɔ 'ö 'kwa □mɔɔ- -bha 'kwa- dɔ 'kpakpadhö □dhe 'kwa dha 'güseedhe -gɔ, 'kwa □sii 'ö Atanna "piü bha- □slɔɔ yö -mü kwa dheebhang -nu -dhɔ 'ö kwa -kē bha □nē- 'ka. "Kεε 'mē 'ö- dheebhang -dhɔ 'yaa- kē kö- -mē -zē -yö -tun 'güseedhe bha- 'gü □naa bha.

15 Mε "ɔɔ mē 'ö- dheebhang -san -ya -kē, kö mezēme -mü. "Kεε 'sa ka- 'wɔn -dɔ □dhe mezēme -zē □sii 'ö 'yaa yēn 'ö Atanna -ya -da kwa 'gü bha 'yaa- 'bha 'gü tongtongdhö.

16 □Ya 'go yö -zē 'gü, 'pē 'wo- -dhe -dhɔ bha- dɔ 'kwa- wo bha, kwa- -dɔ Yesu Klisi -bha -tosea nu 'ö- wo kwa -wɔn 'gü bha □nē- -bha. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -a -dhea -bha □dhe kwaa -dɪ 'pö 'kwa kwa -dɪ nu kwa dheebhang -nu -wɔn 'gü.

17 □Ya kē □dhe 'mē 'ka bha 'mē 'ö □naɔ 'dhö- -gɔ □ya ö dheebhang yö kö- -bha -wɔn -yö pē 'bha -bha, □ya ö □taa zun ö dheebhang bha- -gɔ 'yii- -ta 'kun, kö Atanna -dhɔ -bha -a kē -dhe □nē 'mε?

18 □Dhe 'ö "dhü n bhang -nu, mē -dhɔ 'ya 'dho kwa kē kwa "dhi "εen kwa 'nεε- "dhiü "wεεwεε, "kεε -ka -kwaa -zɔn kwa kēwɔn -nu -bha □dhe mē -dhɔ -bha kwa kē -sü bha tɛan- □dede -mü.

19 Yö □nē □ya kē "dhü 'yö 'kwa dho- dɔ- -bha □dhe kwa tɛan- -zian □dede -ta, 'yö kwa -zɔ 'dhö -kē -gban -sü 'ka Atanna wēedhö.

20 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe □ya kē □dhe kwa -dɪ zuēga -zē □ya kwa zē za 'ka, 'yö Atanna -zē □wε "kεε kö yö -zē -yö 'kpii- kwa zuēga -zē -ta 'ö -ya mü 'zü 'ö 'wɔn □gban dɔ?

21 -A kē "dhü -sü bha- 'gü n -sēme -nu, □ya kē □dhe kwa zuēga -zē 'yii kwa zē za 'ka kö kwa -bha -yö -sē, kö "sika 'bha 'yaa kwa 'gü Atanna wēedhö.

22 □Ya kē "dhü, pē "ɔɔ pē 'ö 'kwa- -wɔn pö- -dhe kwa- -slɔɔ -a "dhiü, -a -gen -mü □dhe kö kwa -dhio -ma -a -gɔ 'ö 'kwa- dhɔɔbhaawɔn -kē.

23 "Kεε 'sa -dhio 'ö- dɔ kwa -ta yö -mü □dhe kö 'kwa 'dhang bho ö Gbö Yesu Klisi -wɔn "dhiü, kö □ya 'go mü kö kwa -dhɔ -yö kwa 'ko kē □dhe -kɔ 'ö- pö- 'ka kwa -dhe -a 'dhö.

24 'Mε 'ö -dhio ma Atanna -ta kö- -mē -kɔ -ya □kweng, kö Atanna -kɔ -ya -mē □kweng 'pö. "Kεε 'sa -a -bha 'Nii- 'ö- -ya kwa 'gü bha □nē 'kwa- dɔ- -bha □dhe yöö □dede -yö kwa 'gü.

4

Atanna -bha 'Nii- 'dhö 'mε 'ö- 'gü -a dɔ -kɔ -dhiang Zan -ya zē

1 N "taɔngdē -nu, 'ka 'dho 'to 'ö ka 'dhang bho 'mε 'wo dhiang zē Atanna -bha 'Nii- 'to 'gü bha- □gban "dhiü, "kεε -kaa -nu 'gü dan kö- -bha 'Nii- 'dhö- -nu 'gü □dede wo tɛan- 'ka 'ka- -dhe yö. -A -gen -mü □dhe -a -wu "dhiü -loo □flü 'ka -mē -nu 'gbe □dede □wa -da "kpɔng □taa dɔ 'kwa- wo ya- 'gü.

2 Mε "ɔɔ mē 'ö 'dhang bho- "dhiü □dhe Yesu Klisi bha -yö -bho mēbhüdhe kwi 'gü □dedewo tɛan- 'ka, 'ö dɔ mē kpö 'gü 'ö- dhiang zē bha kö Atanna -bha 'Nii- -ya -mē 'gü.

3 "Kεε mē "ɔɔ mē 'ö 'yaa 'dhang bho 'wɔn bha- "dhiü, 'ö 'yaa □mɔɔ- -bha kö -ya -dhiang zē mē kpö 'gü, kö 'Nii- 'ö- -mē 'gü bha 'yii 'go Atanna "piü. Kö -yö -go Klisi 'yaɔ- 'ö 'ka- ma □dhe -a nu -wɔn -dhö "kpɔng □taa bha □nē- "piü, 'sa □ya nu 'nu.

4 "Kεε ka -zē, n bhang -nu, ka Atanna □nē- -bha 'ka, ka -kɔ □ya ziö 'nu -a -wu "dhiü -loo □flü 'ka -mē -nu bha- -nu -gɔ. -A 'klɔɔ- -mü □dhe 'Nii- 'dhe 'ö ka -zē ka 'gü bha, faan -ya -bha 'ö -ziö 'ka -a 'dhe 'ö 'mε 'waa Atanna dɔ- -nu 'gü bha- -ta.

5 'Mε 'wo "dhü bha 'mε 'waa Atanna dɔ -wo wo 'tu -to wo -zē -a -nu -wu -bha. -A -gen -mü □dhe □zinng 'yaa weng- -nu -a -nu □zinng 'gü, -wo dhiang -zē □dhe -kɔ 'ö

woo -dɪ 'pö 'wo- zë- 'ka ɲnë- 'dhö. -A -nu
"tu -to -a -nu -wu -bha -gen ɲnë bha.

⁶ "Kεε kwa -zë kwa Atanna ɲnë- -bha
'ka. 'Mε 'ö- dɔ 'yö ö "tu 'to kwa -wu -bha,
'mε 'yaa- -bha 'në 'ka 'yaa ö "tu 'to kwa -wu
-bha. 'Nii- 'ö go Atanna "piü 'ö tɛanwɔn
pö 'Nii- 'ka bha, ɲzinng 'ö waa- 'nii- 'ö
"kpɛnng- -kë mε -gɔ bha- -nu ɲzinng 'gü
kwa- -dɔ -kɔ bha ɲnë- 'gü.

⁷ ɲDhε 'ö "dhü, n "taɔngdë -nu, kwa -dhɔ
-yö kwa 'ko kë. -A -gen -mü ɲdhε -dhɔ bha
-yö -go Atanna ɲnë- "piü. Mε "ɔɔ mε 'ö
mε "bhɪ- -dhɔ -ya -kë kö Atanna -bha 'në
-mü, kö -yö Atanna -dɔ.

⁸ "Kεε 'mε 'ö mε 'bha -dhɔ 'yaa- kë bha
kö 'yaa Atanna dɔ ɲnë- wo. -A -gen -mü
ɲdhε waa- pö -dhɔ, kö -wo -wɪ Atanna
ɲnë- 'ka.

⁹ Kwa -dhɔ -bha Atanna kë -sü bha- -zɔn
-kɔ 'ö- -zɔn 'ka kwa -dhε yö -mü ɲdhε -a
-bha 'në ga doseng 'ö- -gɔ bha 'yö- sü 'yö-
bɔ kwa -dhε "kpung ɲtaa, kë "dhü kö 'kwa
ɲsii 'ö- "dhiütodhε 'yaa 'dhö bha- ɲlɔɔ -a
'saa- 'gü.

¹⁰ 'Yii kë ɲdhε yö ɲnë- -dhɔ -yö kwa -kë
-blɛɛsü. -Abin! Yö ɲnë kwa -zë kwa -dhɔ
-ya -kë, 'yö- -wɔn 'gü 'yö ö Gbö bɔ ɲdhε
"saa- pë 'dhö kë "dhü kö 'ö kwaa- 'wɔn
yaa -nu -mawɔn 'to -a 'saa- 'gü. -Kɔ 'ö kwa
-dhɔ -ya -kë 'ka 'yö bha.

¹¹ N dheebhang -nu, kwa -dhɔ ɲya
Atanna kë ɲdhε -kɔ bha- 'dhö, -a -dhεa
-bha ɲdhε kwa -dhɔ -yö kwa 'ko kë 'pö.

¹² Mε 'bha 'yii Atanna yö do. ɲYa kë
ɲdhε kwa -dhɔ ɲnë ɲya kwa 'ko kë kö
'kwa- -zɔn ɲdhε -yö kwa 'gü, ɲdhε -a -dhɔ
'ö kwa -kë bha 'duε- 'yaa- -bha.

¹³ -A 'wɔn -yö kwa "yaan ɲdhε -a -kɔ
-yö kwa ɲkweng, kwaa -dɪ 'pö kwa -kɔ -ya
ɲkweng. 'Pë 'ö kwa -kɔ -da 'koo "dhü bha
yö -mü -a -bha 'Nii- 'ö- -ya kwa 'gü bha
ɲnë- 'ka.

¹⁴ Yi -zë yi "yan -yö kë- -dhε -yö. Yö ɲnë-
-wɔn 'gü 'yö 'yi- pö ɲdhε kwa Dë Atanna
ɲya ö Gbö bɔ "kpung ɲtaa kö -yö kë kwa
Dhame 'ka.

¹⁵ 'Mε 'ö- -dhiang zë "dhεε -ta ɲdhε Yesu
bha Atanna Gbö -mü tɛan- ɲdede 'ka, kö
Atanna -kɔ -ya -mε ɲkweng, kö- -mε -dɪ
'pö- -kɔ -yö Atanna ɲkweng.

¹⁶ Kwa -zë -dhɔ 'ö- -kë kwa 'ka bha kwa-
-dɔ, 'ö 'kwa 'dhang bho- "dhiü.

Atanna bha ɲnë -dhɔ kpu 'ka, -a -wɔn
'gü mε "ɔɔ mε 'ö -dhɔ 'dhö- 'gü, kö- -mε
-kɔ -ya ɲkweng, kö yöö -dɪ 'pö- -kɔ -ya -mε
ɲkweng.

¹⁷ -Kɔ do 'ö -dhɔ kpu 'ka- -bha bha ɲnë
'kwa dhɔ kë- 'ka 'pö "kpung ɲtaa, 'pë 'ö
dhɔ- -zɔn ɲdhε -a -dhɔ 'ö kwa 'gü bha
'duε- 'yaa- -bha 'yö bha. ɲYa kë "dhü 'yö
"suü 'yaa kë kwa 'gü -a -bha za bha- dɔ -yi
'ka.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü
ɲdhε -dhɔ ɲya kë mε 'gü "suü 'yaa mε kë,
dhaɔmekë ɲdede -zë -yö "suü bho ɲnë- wo
mε 'gü. -A -gen -mü ɲdhε mε "suü -gen
-mü ɲdhε kö woo 'wɔn wɔ mε -ta. -A -kë
"dhü -sü bha- 'gü, "suü ɲya kë mε 'ö- 'gü
kö -dhɔ 'ö- mε 'gü bha- "dhiü ɲnë 'yaa pa
-sü 'ka.

¹⁹ Kwa -zë -a -dhɔ 'ö kwa -kë bha- 'klɔɔ-
-mü ɲdhε yö ɲnë kwa -dhɔ -ya -kë -blɛɛsü.

²⁰ ɲYa kë "dhü, mε "ɔɔ mε 'ö- pö ɲdhε
Atanna -dhɔ -yö ö -kë, "kεε kö- dheebhang
-zë -san -ya -kë, kö 'mε bha ɲsuakëmε
-mü; -a -gen -mü ɲdhε i dheebhang kö
i "yan 'dhö- -bha yö -zë -dhɔ 'yii i kë,
Atanna 'kö 'bhaa- yö -a -dhɔ -dhɔ i kë -kɔ
-kë ɲdhε?

²¹ "Kεε 'sa -yö -dhio do 'bha -dɔ kwa -ta
'ö- pö: «Mε "ɔɔ mε 'ö Atanna -dhɔ -ya -kë,
-a -dhεa -bha 'pö ɲdhε -a dheebhang -dhɔ
-ya kë.»

5

*-Gblü -dhi kwa -gɔ kö kwa -kɔ -yö ziö
"kpungtaadhε -gɔ -kɔ -dhiang 'ö Zan -ya
zë*

¹ A- -pö ka -dhε ɲdhε mε "ɔɔ mε 'ö
'dhang bho- "dhiü ɲdhε Yesu bha 'mε 'ö
Atanna -ya -ya kwa Dhame 'ka 'yö bha,
kö Atanna -bha 'në -mü -a -mε 'ka. "Kεε
'sa mε "ɔɔ mε 'ö Atanna 'ö kwa Dë 'ka
bha- -dhɔ -ya -kë, kö- bhang -nu 'wo kwa
dheebhang -nu 'ka bha- -nu -dhɔ -ya -mε
-kë 'pö.

² 'Pë 'kwa- dɔ- -bha ɲdhε Atanna -bha
'në -nu bha- -nu -dhɔ -yö kwa -kë bha yö
-mü ɲdhε kö Atanna -dhɔ -yö kwa kë sië,
kö kwa kwa "tu 'to sië -dhio 'ö- dɔ kwa -ta
bha- -bha 'ö 'kwa- 'gü -wɔn -kë.

3 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe Atanna -dho -bha me kë -ko "wεε 'bha 'yaa 'dhö kö 'yii kë -dhio -ma -a -ta -sü -zë 'ka. "Kεε 'sa -dhio -nu 'ö- do kwa -ta bha kö -yö kë □dhe -a 'bha -yö "gbu- 'yaa -mü.

4 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe me "bu me 'ö Atanna -bha 'në 'ka, kö- -me -ko □ya ziö "kpongtaapë -nu -gɔ. 'Sa kwa -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü bha □në kwa -bha "kplëedhe 'ö kwa -gɔ bha- ga 'ka.

5 -A -wɔn 'gü, 'me "bu me 'ö 'dhang bho- "dhiü □dhe Yesu bha Atanna Gbö -mü, kö- -me □në- -ko □ya ziö "kpongtaadhe -gɔ.

6 Yesu Klisi bha □në nu ö -bha -bo ö 'ka -zu bho -sü 'ö "yi 'ka bha waa- ga 'ö- wo 'ö- □yɔɔn -yö □wεnng bha- 'ka. Nu 'ö- wo "dhü bha 'yii nu "yi bha yöö do- 'ka. -Yö -nu "yi bha waa- ö □yɔɔn bha □në- 'ka. "Kεε 'sa Atanna -bha 'Nii- 'ö kwa 'gü bha □në- "sεedhe -kë □dhe 'wɔn bha 'yaa □sua 'ka, -a -gen -mü □dhe 'Nii- bha □në teanwɔn kpu 'ka.

7 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe pë -yaaga □në 'wo "sεedhe bha- -kë.

8 'Nii- bha- 'dhö, "yi bha- 'dhö, -a □yɔɔn bha- 'dhö, "kεε 'sa pë -yaaga bha- -nu □gban -wɔ -ya 'gü do □dhe Yesu bha Atanna Gbö -mü.

9 □Ya kë "dhü "sanni 'kwa 'dhang bho me "bhu- -nu bha "sεedhe 'wo- -kë -nu wo 'wɔn -nu 'gü bha- "dhiü bha -oo, 'yö Atanna -zë □wε? "Kεε 'sa kö "sεedhe 'ö- -kë ö Gbö bha- -bha 'yö bha!

10 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'me 'ö 'dhang bho Atanna Gbö bha- "dhiü kö "sεedhe bha -ya -me 'gü. "Kεε 'me 'ö 'yaa 'dhang bho- "dhiü kö- -me □yaa- kë □suakëme 'ka □naa bha, -a -gen -mü □dhe kö 'yii 'dhang bho "sεedhe 'ö Atanna -ya -kë ö Gbö -bha bha- "dhiü.

11 'Sa "sεedhe 'ö "dhü bha yö -mü □dhe Atanna □ya □sii 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a nu kwa -dhe, □dhe -a □sii bha -yö -slɔɔ -a Gbö bha □në- 'saa- 'gü.

12 □Dhe me 'ö Atanna Gbö bha 'ö- -gɔ, kö □sii bha -ya -me 'gü, "kεε 'me 'kö Atanna Gbö bha 'yaa- -gɔ, kö □sii bha 'yaa- -me 'gü.

13 'Wɔn -nu bha a- -ben -zë 'a- bo ka -dhe "dhü kë "dhü kö me "pepe 'ka 'dhang bho Atanna Gbö bha- "dhiü bha 'ka- 'wɔn □në- do □dhe 'ka □sii bha- □slɔɔ.

14 -A -wɔn 'gü, kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'kpakpadhö □dhe 'pë 'ö- -wɔn 'dhö ga -sü 'ka -a 'gü 'kwa- -gbadhe -gɔ, -yö -dho ö "tu 'to kwa -wɔ -bha. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö "sika 'bha 'yaa kwa 'gü bha 'yö bha.

15 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kwa 'dhang bho -sü -ya "dhiü 'pö 'kpakpadhö □dhe pë suu "bu suu 'ö 'kwa- -gbadhe -gɔ kö -yö kwa -gɔ.

16 □Ya kë □dhe 'me 'ka bha me 'bha □ya ö "teado yö kö -yö 'wɔn yaa 'ö 'yaa megotogüwɔn -zë 'ka -a kë sië, -a -me -yö bhea" Atanna -dhe 'ö "teado bha- -wɔn 'gü, -yö -dho -a -wëë -ga 'ö- -mawɔn to, 'ö- gba □sii 'ka. "Kεε a- -pö ka -dhe □dhe -yö -dho -a kë "dhü 'me 'ö 'wɔn yaa 'ö 'yaa megotogüwɔn 'ka tongtongdhö -a -kë □në- -dhe. -A -gen -mü □dhe 'wɔn yaa bha- 'bha -yö mü 'ö- □bedhe 'yaa 'dhö. 'Mii "wɔ yö -zë 'ka.

17 'Wɔn "pepe 'kö 'yaa Atanna -zɔ 'kun -a □gban □në 'wɔn yaa 'ka, "kεε -a 'bha -nu -wo mü 'ö 'waa megotogüwɔn 'ka.

18 -A 'wɔn- kwa "yaan □dhe 'me 'kö Atanna -bha 'në 'ka 'yaa ö -gɔ -gban 'wɔn yaa -zë kë -sü 'gü 'yaa 'dho- 'ka, -a -gen -mü □dhe -a Gbö bha -ya -maa kë. 'Sa □ya kë "dhü Sotraan -ko 'yaa □mɔɔ- -me -bha.

19 Kwa- 'wɔn -do 'pö □dhe kwa Atanna □në -bha 'në 'ka, □dhe "kpongtaadhe -todhüsü □gban -yö Sotraan □në- -bha -gɔ 'gü.

20 Kwa- 'wɔn -do 'zü □dhe Atanna Gbö □ya nu, □dhe 'ö nu 'ö- wo bha □ya kwa gba "yaaki 'ka, kë "dhü kö 'kwa Atanna 'dhe 'ö- □dede 'ka -a do, kö 'kwa- □flee -sü do. 'Sa -a Atanna □dede 'ö "dhü bha □në 'kwa- -bha 'ka -a Gbö Yesu Klisi 'saa- 'gü. Yö 'ö bha □në Atanna □dede 'ka, yöö do bha 'zü □në □sii 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö -a -gengodhe 'ka.

21 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, n bhang -nu, -ka ka -dɪ 'kun pë -nu 'wo □mɔɔ- -bha 'wo- -dhökë Atanna "gblü 'gü bha- -nu -gɔ.

2 Zan -bha 'sëedhε □plε -naa 'ö- -kë

¹ Mang Zan -mε 'a -kë Atanna -bha 'kədhigümε -nu "dhiüziöwomε -nu bha-mε zii do 'ka bha ma □në 'a 'sëedhε ya-bə, bhii dhebhə 'ö Atanna -yö i -ya bha kaa- i bhang -nu ka -dhε ka -dhə -bha. Ka -dhə □dede □në n -kë. 'Sa kö -yö kë □dhε ka -dhə -yö mang do □në n -kë "dhü 'yaa -mü. Mε "pεpε 'wo teanwən də bha ka -dhə -ya -nu □gban -kë □dhε n 'dhö.

² -A 'klə- -mü □dhε teanwən bha -yö kwa 'gü, -yö -dho 'to kwa "piü -kpeawo.

³ Kö kwa Dë Atanna waa- ö Gbö Yesu Klisi 'ö 'dhö kwa -wëe -ya -nu kë, kö -wo -gasitε kë kwa -dhε, kö kwa zuë" -yö 'waanu, "kεε kö -yö kë kwa -dhε "dhü teanwən 'ö bha waa- -dhə -a -nu 'gü bha 'aa -yö kë!

⁴ □Dhε 'a- 'wən də □dhε i bhang -nu bha-mε 'bha -nu -wo "ta 'sü sië teanwən "gblə -ta □dhε -kə 'ö kwa Dë Atanna -ya -dhio də- 'ka kwa -ta -a 'dhö, -a "dhia- kë -ma n 'gü □dedewo.

⁵ 'Sëedhε ya- bə 'a- wo sië i -dhε bha- 'klə- -mü □dhε kö kwa -dhə -yö kwa 'ko kë. Kwa -dhə -bha kwa 'ko kë -sü bha 'yii kë -dhio -dee 'ka kö 'a- də i -ta. -Dhio də 'wo də kwa -ta 'wən ya- zü bho "töng 'gü bha yö -mü.

⁶ -Dhə 'ö "dhü bha- kë -kə -mü □dhε kö 'kwa -dhio 'ö Atanna -ya də kwa -ta bha- -ya □bhlëe 'gü, kö 'kwa- 'gü -ta 'sü. -Dhio 'ö 'ka dho- 'gü -ta 'sü □dhε -kə 'wo ka □klang -kë 'ka -a zü bho -yi 'ka -a 'dhö "dhü bha 'yö -mü □dhε kö ka -dhə □në -yö ka 'ko kë.

⁷ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klə- -mü □dhε □suakēmε -nu □wa kë 'gbe □dεε "kpung □taa. 'Mε 'wo "dhü bha □në 'waa 'dhang bho- "dhiü □dhε Yesu Klisi bha -yö kë -kë mε "bhü- 'ka 'ö 'wo- -dhiang -nu □gban zë bha. 'Mε 'ö "dhü bha kö mε -bho Atanna -bha ziantamε, "εεn Klisi 'ya- 'wo -wı 'ka bha 'yö bha.

⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka -dı 'kun -së kö yë 'ka- -kë bha 'ka 'dho- kë

"wεεwεε, "kεε kö- □troon 'ö □mə- -bha □në 'ka- □slə.

⁹ Mε "ub mε 'ö 'yii 'to 'wən -nu 'ö Klisi -yö kwa □klang -kë 'ka bha- "gblə -ta 'ö 'ö -bha də- "dhiü, kö Atanna 'yaa- -mε zuë" 'gü tongtongdhö. "Kεε 'mε 'ö to- "gblə bha- -ta, kö Atanna waa- ö Gbö -wa -mε -gə.

¹⁰ Mε "ub mε 'ö nu Atanna -dhəkë -kə "wεε bha -dhiang zë ka -dhε kö 'yii kë Klisi -bha 'wo ka □draan- -bha bha- 'ka, 'ka 'dho- -mε □tua -zian bho kö yöö 'to- □yëe bho -sü □në- bha.

¹¹ -A -gen -mü □dhε 'mε 'ö- -mε □tua bho kö □ya -da -a këwən yaya -nu bha- 'gü □naa bha.

¹² Dhiang 'gbe -yö n -gə kö 'a- zë 'nu ka -dhε 'sëedhε ya- 'gü, "kεε 'mii 'dho- □gban -ben zë. -A -gen -mü □dhε -yö n "piü □dhε mang □dede □në 'a "ta kö 'a zun ka -dhε 'gü kö 'a- zë ka -dhε, kë "dhü kö kwa -bha □niidadhe bha- "dhiü -yö pa.

¹³ □Ya 'go yö -zë 'gü, i dheebhang -dhebhə 'ö Atanna □yaa- 'sü 'pö 'ö -bha 'ka bha- bhang -nu □wa ka □tua bho 'gbe.

3 Zan -bha 'sëedhε -yaaga -naa 'ö- -kë

¹ Mang Zan -mε 'a -kë Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu "dhiüziöwomε bha- mε zii do 'ka bha ma □në 'a 'sëedhε ya- bɔ bhii Gausö -mε i -dhε; -a -gen -mü □dhε i -wɔn -yö n -gɔ "gbu- i -dhɔ 'ö n -kë □dedewo bha- -wɔn 'gü.

² N -sëmε, 'wɔn 'ö 'ma 'yaanu 'a- -dhε Atanna -gɔ kö -ya kë i -dhε yö -mü □dhε kö 'wɔn □gban -wɔn □gban -yö dhi i -gɔ, kö -kɔ 'ö i 'nii- 'dhö 'ka "klüöklü 'ka Atanna -bha zian -ta bha, kö i -dhü □dede -bha -yö kë "dhü 'pö.

³ Kwa dheebhang 'bha -nu 'wo go ka -dhε 'gü, nu 'wo- wo kö -wa pö yi -dhε □dhε i -kplü -sü 'ka tɛanwɔn 'ö go Atanna "piü bha- -bha □dhε -kɔ 'ö- -dhε 'dhö- -bha □dhε -yö kë -'ka- 'dhö bha- "dhia -yö kë -ma n 'gü □dedewo.

⁴ 'Wɔn 'bha -wɔn 'bha din 'yaa dhi n 'gü kö -yö ziö- 'ka -a ma -sü 'ö □dhε mε 'wo 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü n -wɔ "dhiü bha- -nu □gban -wo tɛan- -zian -ta bha- -ta.

⁵ N -sëmε, 'wɔn -së -nu 'i- -kë 'mε 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü 'ö 'ka -dhε do 'gü bha- -nu -dhε, 'ö 'i- kë "dhü 'mε 'wo -dhang 'ka -a -nu -dhε 'pö bha 'wɔn -së □dede □në 'i- -bha bha.

⁶ Mε 'dhε 'wo -dhang 'ka 'i- -kë -nu -dhε "dhü bha □në 'wo nu 'wo -dhɔ 'ö i 'gü bha- -gen dɔ n -dhε Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu 'wo -dhε ya- 'gü- -nu -kuu "dhiü. □Dhε 'ö "dhü, -bhö dɔ "gbu- kö- -nu -ta 'kun -kɔ 'ö 'bha- 'kun- 'ka 'ö dho dhi Atanna -dhε bha kö 'i- 'kun- 'ka kö ('pë 'ö- -nu -mawɔn dho zun- -bha 'i- nu- -nu -dhε) kö -wo 'dho woo- "ta bha- -kpea 'ka "dhiü.

⁷ -A 'klɔɔ- -mü □dhε 'ta 'wo- 'kpɔ sië bha Yesu Klisi -bha "ta -mü. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'waa 'mε 'waa 'dhang bho Yesu -wɔn "dhiü -a -nu □kweng -pë 'sü bha 'yö bha.

⁸ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'mε 'kwa Yesu Klisi -bha mε 'ka bha- -dhεa -bha □dhε 'kwa 'mε 'wo "dhü bha- -nu -kwεε bun,

kö -yö kë 'pö kwa -bha -kɔ -da yë 'wo- kë sië tɛanwɔn "gbluɔ "piü bha- 'gü -kɔ 'ka.

⁹ A 'sëedhε "kplü 'në 'bha kë -sü 'ka 'a- bɔ Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu wo i "piü mü bha- -nu -dhε, "kεε Diotrefö 'ö -dɔ -kë -a -nu -gɔmε 'ka -dhɔ -ya -kë bha 'yii "wɔ- -bha kö -wɔ 'a- pö- -nu -dhε bha -ya "dhiü □loo- -nu -bha.

¹⁰ -A -wɔn 'gü, 'ma nu yi 'ö- 'ka 'kaa □loo mü, a -dho 'wɔn yaa "pεpε 'ö- kë sië bha- □gban pö, 'ö 'a kwa 'tɔ -nu 'ö- zë sië waa- □sua -nu 'ö- -ya sië kwa -bha bha- □gban -gen dɔ. -Yö -to -zian wo- 'dhε 'kö bha- -bha kö 'yaa "gbu- 'gbε, "kεε yöö do bha 'yaa ö -kɔ -ya kwa dheebhang -nu -dhang -bha, "kεε 'sa yöö do bha 'yaa "wɔ- -bha kö mε "wεε 'bha -zian -yö ö -kɔ -ya -a -nu -dhang -bha, 'yö- -kë "dhü -sü -dhɔ □ya kë 'mε -zian 'ö- -bha 'yö- bho Atanna -bha 'kɔdhigümε -nu kpö 'gü.

¹¹ N "taɔngdë Gausö, 'bha 'dho i 'ta -kɔ 'sü 'wɔnyaakëmε -nu -bha -bha. -Bhö i -bha 'sü 'wɔnsëkëmε -nu □në- -nu -bha -bha; -a -gen -mü □dhε 'mε 'ö- këwɔn 'dhö -së bha kö yö □në Atanna -bha mε 'ka, "kεε 'mε 'kö- këwɔn 'yaa -së, kö 'yaa Atanna dɔ.

¹² Mε □gban "pεpε -wo Demetrisö bha- 'tɔ -së □në- pö. 'Sa mε -ya -dhε -yö -a "ta -kɔ -bha. Mang □dede -zian a- 'tɔ -së -pö. 'Sa i- 'wɔn dɔ 'kpakpadhö □dhε 'wɔn 'dhε 'kö 'a- "sëedhε kë sië bha kö 'yaa □sua □në- 'ka.

¹³ 'Wɔn 'gbε □dede -yö n -zɔ "piü 'ö- -pö i -dhε -dhɔ 'dhö n -bha. "Kεε 'yaa n "piü □dhε 'a- □gban kë 'sëedhε 'ka kö 'a- bɔ i -dhε.

¹⁴ -Yö n "piü □dhε mang □dede □në 'a "ta kö 'a nu 'a -wo i -yεa □bhaa kö -yö kë "dhidhö -dhiang 'ka.

¹⁵ Kö zuëwaanüsü -yö kë i -gɔ bha 'aa -yö kë!

I "taɔngdë -nu "pεpε 'wo -dhε ya- 'gü □wa i □tua bho 'gbε. N "taɔngdë -nu 'wo mü bha 'ma- -nu □gban 'sü 'do 'do 'ma- -nu □tua bho 'pö 'gbε!

Zudë -bha 'sëedhë 'ö- -kë

¹ Mang Zudë -mε 'a -kë yë -kë Yesu Klisi -dhe -mε 'ka, 'ö 'a -kë Zakö 'zlaa- 'ka bha ma □në 'a 'sëedhë ya- bō mε "pεpε 'ö ka -dhō -yō kwa Dë Atanna -kë, 'ö ka -dhe kö 'ka kë ö -bha mε 'ka, 'ö ka -maa kë sië Yesu Klisi -dhe bha ka -dhe.

² Kö- -bha mε -wëëga -sü bha waa- -bha zuëyagblüö-, waa- -bha -dhō bha -ya 'bha -da 'gü ka -dhe -kpεawo bha 'aa -yō kë!

³⁻⁴ N "taongdë -nu, -yō gun n "piü 'nu □dhe 'a n 'gü dō 'gbü- kö 'wōn 'ö -gban kwa dha 'ö Yesu Klisi -ya wo bha- -bha bha 'a 'sëedhë bō ka -dhe yō □në- -wōn 'gü. "Kεε 'yō 'wōn 'dhe 'ö -gban "gblüyaame -nu 'ö 'waa "suö Atanna -gō 'ö □wa -da kwa kpō 'gü bha- -nu -wōn -bha bha 'ö dō n -gō 'ya- 'ö -ziō -a 'dhe 'kö bha- -ta. Kë "dhü kö 'a ka faan dō 'ko -zë 'mε 'wo bha- -nu 'ka -sü -bha 'dhang -bho Yesu "dhiü -sü 'ö "dhü doseng 'ö 'yaa □plε, 'ö Atanna -ya nu 'mε 'wo bō 'ö 'ka -a -nu -dhe bha- -wōn 'gü. -A -gen -mü □dhe 'mε 'wo bha -wo -da -sü 'ka kwa kpō 'gü 'ö 'kaa- 'wōn dō. 'Mε 'wo bha -gasitε 'ö kwa Dë Atanna -ya -kë kwa -dhe bha- -wu bha □në wo -zë 'wo- sü 'yō 'wo- -kë 'wōn "bhluubhlu kë- 'ka -wu 'ka, 'yō 'waa 'dhang bho kwa Dëme Yesu Klisi 'ö "dhü doseng, 'ö kwa -gōmε 'ka bha- "dhiü. "Kεε -a 'wōn- kwa "yaan □dhe 'mε 'wo "dhü bha 'wōn 'ö Atanna yōö- wō- -nu -ta □yaa- -ben zë ö -wu 'sëedhë 'gü 'nu yi 'bha 'ka.

⁵ A- 'wōn -dō □dhe -kō 'ö kwa Dëme -yō Izraëdhö -mε -nu dha- 'ka yi 'bha 'ka Ezitö -se 'gü, "kεε 'yō -ya mü 'zü 'ö- gōogbume -nu 'ö 'wii 'dhang bho- "dhiü -a -nu zë bha -yō ka "yaan "pεεpedhö. "Kεε ka -zū □në 'a- -bō sië -deewo. Kë "dhü kö ka -zū 'ya 'dho bho 'wōn -nu bha- -nu 'ka.

⁶ □Dhe Atanna -bha "kië -nu 'dhe 'ö -due 'ö- nu- -nu -dhe 'yii- -nu -zū 'kun 'ö 'wo □kwaa- -zū yi 'bha 'ka, 'ö 'wo wo bo wo -yεa 'ka bha Atanna -ya -nu -ya -sü 'ka -dhetiidhe 'ö "se □wlöö bha- 'gü, -ya -nu -kplü -sü 'ka löö" 'ka mü, -wo -dho 'to löö" bha- 'gü "dhü 'ö zun- 'ka Atanna -bha za dō -yi -bha.

⁷ Ka- 'wōn -dō 'zü □dhe Sodömö waa- Gomō -dhe waa- 'pō- -nu 'wo gun -a -nu -züzü bha -wo kë- -kë 'pō □dhe -kō 'ö Atanna -bha "kië -nu bha 'wo- -kë 'ka bha- 'dhö, 'ö 'wo wo -gō "kpaa bho -zua zë -sü -dhe, 'yō 'wōn "bhluubhlu suu 'ö mε 'bha 'yii- suu kë dō 'wo- -kë. "Kεε □dhe 'ö □waa- kë "dhü, Atanna kë 'wōn bho- -nu 'gü 'ö peng 'ö 'yaa "dhuu bha 'ö- -nu -bhö. Kë "dhü kö -yō kë mε -kpεa -bha 'wōn suan- -bho -bha -pë 'ka kö -wo "suö Atanna -gō.

⁸ "Kεε yō □në- □gban 'gü, 'wōnmakoome -nu bha wo -zë -wo -tosea kë sië -kō dō bha □në- 'gü, 'yō 'wo -zū gōn "yεen -nu 'wo- bho bha- -dhe, 'yō 'wo □bhlëe bho wo -dī -bha -a 'ka, 'yō- -nu "yan 'dhö -ziö Atanna 'gü, 'yō 'wo "st -nu □gban bho 'tō bho -pë -nu 'wo dhang- 'gü- -nu -gō.

⁹ "Kεε 'sa Atanna -bha "kië 'wo- Misëdhö -kë, 'ö- -bha "kië □gban -gōmε 'ka bha, yōö -zian 'yii yō -zë suu kë. -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klōö- -mü □dhe Misëdhö bha waa- Sotraan 'wo "dhinaa 'ö- ma Moizö □gee -ta yi 'bha 'ka kö -wa -ta za dō sië bha, 'yii □mōö- -bha kö- -wu -yō ziö- "dhiü -zianwo Sotraan -dhe □dhe mε -yō "si bho mε -gō. "Kεε -ya pō -dhe doseng □dhe: «Kwa Dëme □në dho -a bho i 'gü!»

¹⁰ "Kεε wo -zë 'wōn -zian 'ö 'waa- 'gü ma bha -wa -dhiang -zë "dhidhe yaa 'ka. -Wo wo -gō □gban wo -zūgōngüwōn -nu bha □në- 'gü □dhe "bü wü -nu 'ö 'waa 'wōn -ya 'klōö- "dhiü bha- -nu 'dhö. "Kεε 'sa yō □në dho kë- -nu -gōtobhawōn 'ka.

¹¹ -A -nu -bha -yō -wëësü. -A -gen -mü □dhe zian dō 'ö Kaen -ya sü yi 'bha 'ka bha □në 'wo- sü bha. □Wa wo -gō -gban □flü kë -sü 'gü, kë "dhü kö 'wo □nao □slōö □dhe -kō 'ö Badhaamö -ya -kë 'ka yi 'bha 'ka -a 'dhö. -A -nu 'gü □ya see-, -a -gen -mü □dhe □wa -ya -kōö 'gü Atanna -gō □dhe -kō 'ö Koodhe -ya -kë 'ka 'pō yi 'bha 'ka -a 'dhö.

¹² 'Mε 'wo bha -wo □dhe ka -gen "dhiü -zūö -bha -gwë □në- 'dhö, keng- -nu ka -bha -dhië kë -sü 'ö dheebhang -dhe 'gü Atanna -gō 'kōödhö bha- 'gü. -A -gen -mü □dhe -wa -bhö 'niiyaadhe -bha "gblüödhe "gbeadhe -bha, -a 'yiü- 'yaa- -nu kë, -wo □dhe dha 'ö -ziö "dhuu 'gü □në 'dhö, -wo □dhe 'zü □dhe "dhü 'ö "tεε □yaa- bho "sëe 'ö □ya ga, 'ö 'yaa □mōö- -bha kö -yō bhe -ya

'zü aa" □ni kö- "töng □ya □loo □në- 'dhö.

13 -Wo □dhe 'zü □dhe 'yi 'ö □ya dunng bho □në- 'dhö, 'yö- -nu këwɔn yaa -nu bha 'wo -wo 'yεa- □dhe 'yi dunng -sü bha- "vuu 'ö -kë -ta bha- 'dhö. -Wo □dhe 'zü □dhe "susëng -nu 'wo zian -kan □sië dhang- -bha -dhe -nu 'gü bha □në- 'dhö. -Dhëtüdhe 'ö -dhe 'yaa yö- 'gü bha □në Atanna -ya -ya 'mε 'wo bha- -nu -gɔ -a -nu 'dho -dhe 'ka. -Wo -dho 'to -dhe bha □në- 'gü 'ö to "dhü "sε 'tuü- 'ka.

14 'Mε 'wo bha □në Enɔkö 'ö -kë 'mε 'wo dɔ Adan "piü -a -nu "saɔplε -naa 'ka bha -yö dhiang zë- -nu -bu 'gü Atanna -wɔ "dhiü □loo -sü 'ka yi 'bha 'ka 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga, kwa Dëmε -yö nu sië waa- ö -bha "kië "slüüslü -nu bha- "gblü -kaɔng dunng 'gbε 'dhö,

15 kö -yö za dɔ mε □gban "pεpε -bha, kö 'mε 'wo "yan -ziö 'gü -wɔn -nu -kë -a 'ka bha -ya -nu dhεε" 'kpɔ, kö 'mε 'wo -ya -gɔ -kaɔ 'gü 'ö 'wo gɔɔgbüdhe -dhiang -nu zë- -dhe bha -ya -nu dhεε" 'kpɔ 'pö.

16 'Wɔnmakoomε -nu 'wo "dhü bha 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'yaa- -nu -zɔ 'kun, -wo -to -dɔn -bho wo yun 'gü -sü □në- -bha "dhü -kpεawo, 'wɔn 'dhe 'ö- -nu -gɔ 'gü □në 'wo- -kë, 'yö 'wo wo "dhiü -ziö -ta -dhiang -nu zë, □ya 'go mü 'yö 'wo -wɔ "nεεnεε -nu pö mε -nu -dhe, kë "dhü kö 'wo- -nu -ta -bhö.

17 "Kεε ka -zë, n -sëmε -nu, ka -zɔ 'ya 'dho bhɔ 'pë 'ö kwa Dëmε Yesu Klisi -bha bɔmε -nu -wa pö ka -dhe yi 'bha 'ka bha- 'ka.

18 -Wo kë- -pö ka -dhe □dhe: «"Kpɔngtaadhe "dhiü 'to "töng 'dhö -wo sië, "yu -to ka -bha -mε -nu -dho 'sɔ-, 'ö 'wo "yan -ziö 'gü dɔ Atanna -bha, 'ö- -nu -bha 'ö -dhi -nu -dhe □në 'wo- -kë.»

19 'Mε 'wo "dhü bha □në 'wo nu 'gügbüdhe 'ka, Atanna -bha 'Nii- 'yaa- -nu 'gü. -A -nu -dhidhewɔn □në- -kɔ □ya ziö- -nu -gɔ.

20 "Kεε ka -zë, n "taɔngdë -nu, ka -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü "slüüslü 'ö pö 'aa- -bha bha, -kaa 'kun "gbɪ-, -a -da 'gü □në -kaa -da kö 'ka 'dho- 'ka "dhiü, kö 'ka bhεa" Atanna -dhe -a -bha 'Nii- "slüüslü bha- -bha 'gügbüdhe 'ka.

21 Kö 'ka 'to -kplü -sü 'ka- -bha -dhɔ bha- -bha kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi 'ö

kwa Dëmε Yesu Klisi dho kwa -wëë -ga 'ka 'ö kwa gba □siü 'ö 'yaa yën- 'ka bha- -bha.

22 'Mε 'wo -tun dɔ -sü 'ka 'kën 'gü Yesu Klisi -wɔn 'gü bha -kaa -nu -wëë -ga

23 kö 'ka- -nu -ta 'kun kö -wo dha peng -gɔ. Mε -kpεa 'wo 'dhö -a -nu -wëë -yö ka kë, "kεε -yö ka kë "suü 'ka, -a -gen -mü □dhe bian -ya -nu -bha 'ö- -nu -bha -sɔ -nu □gban -bha. 'Ka- kë -së kö ka -kɔ 'ya 'dho -da -a 'bha 'gü.

24-25 Atanna 'ö "dhü 'ö doseng, 'ö kwa dha kwa Dëmε Yesu Klisi 'saa- 'gü bha □në- 'to -yö bhɔ, -a -gen -mü □dhe yö □në 'kpɪ-, yö □në "sɪ 'dhö- -dhe, -kɔ -mɔɔ 'wɔn -bha -sü -yö -gun -gɔ yi 'bha 'ka, 'ö -tun -gɔ □dεε, 'ö dho 'to- -gɔ -todhü 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe yö □në- -kɔ dho □mɔɔ- -bha kö -yö ka -maa kë kö ka -gen "dhiü 'ya 'dho -zuö 'ö 'ka -pö -bha zian bha- -ta 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka yi 'ka dho -da 'ka -a -bha -gblüdédhékédhe 'gü, kö pö 'aa ka -bha, "kεε □niidadhe -ziisü ka bha- -bha. Kö- 'to -yö bhɔ "dhü tean- 'ka bha 'aa -yö kë!

-Dhekpao dhia" 'sëedhe 'ö Zan -ya -kë

1 'Sëedhe 'dhe ya 'wɔn 'ö yöö kë -dhe 'bha [kpaɔyi 'ka [në Yesu Klisi -ya to "dhiü 'yö- -zɔn Atanna -bha gwëëzë -nu -dhe 'yö 'wo- -ben zë- 'gü. Atanna [në ö -wɔ kpɔ- -bha 'yö- pö -ya kë "dhö, 'yö Klisi -yö ö -bha "kië do bɔ kö -yö 'wɔn bha- -zɔn -a -bha gwëëmi 'dhe 'wo- Zan -kë bha- -dhe.

2 'Wɔn 'ö Zan "yan -ya yö 'yö- -gen do ya. Nao 'ö go Atanna "piü waa- teanwɔn 'ö Yesu Klisi -ya -zɔn kwa -dhe bha [në 'ö- dhiang zë 'sëedhe ya- 'gü.

3 'Wɔn dho kë dhia", 'ö Atanna -ya to "dhiü 'ö- pö me "bhu- -nu -dhe, 'ö -ben zë -sü 'ka 'sëedhe ya- 'gü ya 'me 'ö- -wɔ pö, 'ö ö "tu to- -bha, 'ö- 'gü -wɔn -kë kö- -me -bha -së! -A -gen -mü [dhe "tüng 'ö Atanna -ya -ya 'wɔn -nu bha- kë "tüng 'ka bha 'yaa [gblɛɛn 'zü.

Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu -gao 'saɔple 'wo 'sëedhe ya- bɔ- -nu -dhe bha -a -nu [tuabhonaɔ

4-5 Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu kpö "saɔple 'ka Azi -se 'gü bha 'ma ka [tua bho 'gbɛ. Mang Zan -me ma [në 'a 'sëedhe ya- bɔ ka -dhe. Kö Atanna 'ö gun, 'ö 'dhö, 'ö yö [në dho 'to -todhü 'ka waa- 'nii- "saɔple 'wo do sië- -bha -gblüedhe -gblöo wëedhö bha, waa- Yesu Klisi 'ö- "sɛɛ- 'ö 'yaa -wɔ [ple pö, 'ö- -wɔ "dhiü [loo kwa -bha [dhe -ko 'ö ö -wɔ kpɔ- 'ka- -bha -a 'dhö, 'ö yö [në 'me [wa ga -a me -blɛɛsü 'ö go ga 'gü 'ö -bö -a 'ka, 'ö yö [në -gblüde "pɛpɛ 'wo "kpung [taa -a -nu [gban -bha -gblüde 'ka bha -wo -gasite kë ka -dhe, kö -wo zuëwaanüsü nu ka -dhe bha 'aa -yö kë.

Yesu Klisi bha [në kwa -dho -ya -kë, 'yö dho 'yö ga kwa -wɔn 'gü kë "dhü kö 'ö kwa bho 'wɔn yaa kë -sü -gɔ [dhuëndhe 'gü 'ö [yɔɔn 'ö [wɛnng kwa -wɔn 'gü bha- 'ka.

6 'Yö dho 'yö kwa -kë ö -bha -gblüedhe 'gü -me -nu 'ka, 'yö dho 'ö kwa -kë ö Dë "saabhöme 'ka, kö Yesu Klisi 'ö "dhü bha [në- 'to -yö bho "tüng [gban "pɛpɛ 'gü, kö

yö [në- -bha 'yënn- -yö 'to dhang- -bha -kpɛawo bha 'aa -yö kë!

7 -Ka -dhe -ga, yö 'ö bha -yö nu sië dha 'kpong- -ta. Me "pɛpɛ [gban- -dho -a yö, aa" [ni me -zian 'ö 'wii 'dhang bho- "dhiü. "Sɛgɔ "pɛpɛ 'wo "kpung [taa -a [gban -dho "gbu bɔ wo -dɪ -bha -a -wɔn 'gü. A- -pö ka -dhe [dhe tean- -mü, -yö -dho kë! 'Sa -yö -dho kë!

8 Kwa Dëme Atanna 'ö- -bha 'gügübdhe -mɔɔ 'ka 'yaa 'dhö, 'ö gun, 'ö 'dhö [dɛɛ, 'ö yö [në dho 'to bha [në dhiang zë 'ö- pö: «Ma [në 'a 'wɔn [gban zübhodhe waa- "dhiütodhe 'ka.»

'Wɔn -nu 'ö Yesu -ya -da Zan 'yan 'gü 'ö- yö kö -yö 'sɛgɔ 'ö -ya -sü 'ka 'yi [zinng 'gü 'wo- Patömɔsö -dhe -kë bha- 'gü -a -dhiang 'ö- zë

9 Mang Zan -me 'a ka dheebhang 'ka, 'ö kweng- -nu 'kwa -kplü -sü 'ka Yesu -bha [dhe 'ko 'dhö, 'ö 'a saan" sië 'pö [dhe ka 'dhö -a -wɔn 'gü, 'ö kweng- -nu 'kwa- -bha -gblüedhe 'gü -me 'ka [dhe 'ko 'dhö, 'ö 'kwa -ya sië- nu -sü -gɔ zuë" -sɛadhe 'gü [dhe 'ko 'dhö bha ma [në 'a 'sëedhe ya- -ben zë. -Ya 'a- wo Patömɔsö -se 'ö [weeyi [zinng 'gü ya- 'gü [dɛɛ ya 'mii -ya mü "wɛɛwɛɛ. Atanna -wɔ 'ö yö [në teanwɔn 'ka 'ö Yesu -yö "dhe bho- -ta kwa -dhe bha [në 'a- -dhiang zë 'yö 'wo n kun 'wo nu n 'ka -dhe ya- 'gü.

10 [Dhe 'ö -dhekpaoyi do 'ka Patömɔsö -se ya- 'gü, kwa Dëme -dhökë -yi bha- 'ka, 'yö Atanna -bha 'Nii- -yö -da n 'gü, 'yö 'a me 'bha -wɔ ma n [taama -zian 'ka, "kɛɛ -a -wɔ bha -yö -kë "gbu- 'ka [dhe 'pë "truu [në 'wo- -piö -a 'dhö.

11 Kö -wɔ bha -ya pö sië n -dhe [dhe: «'Pë i "yan yöö -da -dhe 'gü bha- -ben zë 'sëedhe do 'gü kö 'i- bɔ Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu 'wo bɔ- 'ka 'wo Efezö oo, Simiidhö oo, Pɛɛgamö oo, Tiatii oo, Saadö -dhe waa- 'me 'dhe 'wo Fidahɛfi -dhe waa- Dhaodise -dhe -nu 'gü bha- -nu -dhe.»

12 'A dho- pö 'a slëe- n 'gü kö 'a -dhe -ga n [taama kö 'me 'ö dhiang zë sië n -dhe bha 'a- yö, 'a dho -dhe -ga kö -dhangbha -dotapë "saɔple 'ö- [gban 'dhö "sënnng 'ka, 'ö peng 'dhö- [gban "dhiü [në -dhe bha- 'gü,

13 'yö pë 'bha 'ö □dhe me "bhü- 'dhö, 'ö do sië- -nu kpö 'gü mü. Me 'ö bha -töyang □në gun- -bha, "kεε -töyang 'ö gun- -bha bha -yö -zun -gen "piü. 'Yö kwi "pen 'ö "sënnng 'ka 'ö gun -ya -sü 'ka so bha- -ta -a -kuu -ta.

14 -A -gödhe 'ö gun- -gö -bha bha -yö -flü -papadhö □dhe "bhlaa kaa- 'dhö, "εεn 'zü □dhe yu" "vië 'dhö, kö- "yan 'bhü- do sië □dhe peng 'dhö.

15 Kö- -gen 'ö- □wlöö bha- "yan- bhö sië blöngblöngdhö □dhe zën 'ö waa- □söng, 'ö waa- -pë -dee kë 'ö waa- -bha 'yö bha- 'dhö, kö- -wu 'ö- "dhi -yö -zuö sië □dhe 'yi 'ö -zuö -a 'dhö.

16 Kö "susëngga "saöple -wa -kö -së 'gü, kö -siangga "zözsü do 'ö- "dhiü -zian 'ö □ple -ya "dhi. Kö- wëedhe 'bhü- bhö sië □dhe -kö 'ö 'yënnng- 'bhü -yö bhö- 'ka kö □ya -ya me -gö □zinng 'gü bha- 'dhö.

17 □Dhe 'a- yö, 'yö 'a -pö □wlöö □dhe 'me □ya ga- 'dhö "suü -ziisü 'ö -da n 'gü bha- -wön 'gü. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö ö -kö -së -ya n -bha, 'yö- pö n -dhe: «'Bha 'dho "suü! Ma □në 'a 'wön □gban "pepe zübhodhe 'ka, mang do bha ma □në 'a- -nu "dhiü -ya -dhe 'ka.

18 Ma □në 'a 'me 'ö "yaan -kpeawo -a 'ka, ma □në 'a kë ga, "kεε 'yö a "yaan do 'kwa- wo ya- 'gü, 'yö 'a dho 'to "dhü -kpeawo. 'Pë 'wo- -dhe ga waa- □geeböodhe -nu bha -wo ma □në n -gö.

19 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'wön -nu 'ö i "yan 'dhö -da sië- 'gü waa- 'dhe 'ö i "yan- dho -da 'gü bha- □gban -ben zë.

20 Pë -nu 'i i "yan -kpan -bha bha- 'klö- ga 'ö ya. "Susëngga "saöple 'i- yö 'ö n -kö -së 'gü bha, Atanna -bha yëkëme -nu 'wo- -bha me kpö "saöple 'wo Azi -së 'gü bha- -nu "dhiüziöwome 'ka bha- -nu -zön 'ka □në bha. 'Yö- Atanna -bha 'kódhigüme -nu bha- -nu -zön 'ka 'dhö -dhangbha "saöple bha- 'ka.»

2

'Wön 'ö 'me 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö Atanna -bha 'kódhigüme -nu 'wo Efezö -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö- zë

1 □Dhe 'ö 'me bha □ya 'wön -nu bha- -nu 'klö- pö n -dhe "dhü, 'yö- pö: «'Bhö 'sëedhe -ben zë kö 'i- bö Atanna -bha

yëkëme 'ö- -bha 'kódhigüme -nu 'wo Efezö -a -nu "dhiü -ziö wo sië bha- -dhe kö 'i- pö: 'Me 'ö "susëngga "saöple 'wo- -kö -së 'gü, 'ö "ta sü -dhangbha -dötapë "saöple 'ö 'pu sië 'wo "sënnng 'ka bha □në- □zinng 'gü bha -ya -pö:

2 «'Wön -së -nu 'ka- -kë oo, sëe -nu 'ka- bho, "εεn 'wön -nu 'ka- kun ka -bha n -wön 'gü bha- □gban -yö n "yaan. -A 'bha 'yaa n tii' 'ka. A- 'wön -do 'zü □dhe kaa 'wönyaakëme -nu 'kaa 'kun bho 'koo, □dhe 'me 'wo- pö wo -dö -dhe □dhe Yesu -bha böme -mü wo 'ka, "kεε kö 'waa- 'ka bha ka- -nu 'gü dan -sü 'ka 'ö 'ka- do □dhe □sua □në 'wo- -kë, 'waa- 'ka.

3 A- 'wön -do 'kpakpadhö 'zü □dhe ka zuë" -yö -sëa, □dhe ka saan" □gban suu 'do 'do wo -sü 'ka n -wön 'gü, 'ö ka 'gü 'yii ga -tosea -kë n -bha 'ka -sü 'ka,

4 "kεε 'wön do 'bha -yö n -zö "piü ka -bha: Yö -mü □dhe -kö 'ö n -dhö gun 'ka ka kë sië- -bha kö 'ka -da n □keng- -dee 'gü bha 'yaa- -bha 'zü.

5 □Dhe 'ö "dhü, ka "gblöb zii 'ka gun- -ta bha ka -zö 'ya 'dho bhö- 'ka, -ka ka bö 'wön yaa kë -sü 'ka kö 'ka -tosea kë □dhe -kö 'ka gun- kë sië- 'ka -blëesü bha- 'dhö, "kεε □ya kë □dhe 'kii ka bö 'wön yaa -zë kë -sü 'ka, a -dho nu 'a ka -bha -dhangbha bha- bho mü,

6 "kεε 'sa kö Nikodha "piü -me -nu këwön -nu -san -bha ka kë -sü 'kö □dhe n 'dhö bha yö -zë "dhia -yö n 'gü.

7 «'Wön 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- pö sië -a -bha 'kódhigüme -nu -dhe bha, 'me 'wön 'gü ma -tu 'dhö- -gö -bha -me -ya ma. 'Me waa- -to "kplëe 'ka Atanna -bha 'ko bha- zë -sü 'gü, a -dho -nu kë -tosea -kë -bha -dhü 'ö- -gö -gblüdedhepö 'gü bha- -bhö -me 'ka.»

'Wön 'ö 'me 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö 'me 'wo Simiidhö -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö- zë

8 'Yö 'me bha 'ö- pö 'zü n □dhe -bhö 'sëedhe bha- do 'bha -ben zë kö 'i- bö Atanna -bha yëkëme 'ö "dhiü 'sü sië -a -bha 'kódhigüme -nu 'wo Simiidhö -a -nu 'ka bha- -dhe kö 'i- pö □dhe: «'Me 'ö 'wön □gban zübhodhe 'ka, 'ö 'wön □gban "dhiütodhe 'ka, 'me 'ö kë ga "kεε 'ö □ya -bö bha -ya pö:

9 Saan" 'ka- wo sië n -wɔn 'gü bha a- -dɔ, ka -bha "flɛɛdhe bha a- -dɔ, 'sa 'kaa "flɛɛmɛ 'ka tɛan- ɔdede -zë 'ka! Ka -dhiang yaa 'ö Sɔtraan -bha mɛ -nu 'wo-pö wo -dɪ -dhe ɔdhe wo -bɔ Atanna 'ka "kɛɛ kö 'waa bɔ- 'ka bha 'wo- zë bha- ɔgban -yö n "yaan!

10 -Dhe -ga, 'wɔn "gbɪ- 'ö kaa ziö- 'gü bha 'ka 'dho "suö- -gɔ. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɔdhe Sɔtraan -dho ka 'gü dan 'ö 'mɛ 'ka bha mɛ 'gbɛ -da -kaso 'gü, 'ö 'ka saan" sü -dhekpaoyi -kaɔng do 'ka, "kɛɛ 'kö 'zü 'ö -kë ka -gɔtogüwɔn 'ka, -ka 'to ka -wɔ -ta. ɔYa kë ɔdhe 'ka- kë "dhü, -gbloo 'faan- 'wo -tosea 'ö 'yaa yën -a -kë -bha bha a -dho -a nu ka -dhe.

11 'Wɔn 'gü ma -tɔ 'dhö 'mɛ 'ö- -gɔ -bha, 'wɔn 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- pö sië- -bha 'kodhigümɛ -nu -dhe bha- -mɛ -ya 'gü ma! 'Mɛ 'ö yaa- -to -a "gbɪ- 'ka, 'yii 'dho ga ɔple -naa 'ö Atanna "piü bha- bho.»

'Wɔn 'ö 'mɛ bha 'ö- pö Atanna -bha mɛ 'dhe 'wo Pɛɛgamö -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö Zan -za zë

12 'Yö 'mɛ 'a- yö bha 'ö go mü 'zü 'ö- pö n -dhe: «-Bhö 'sëedhe bha- do 'bha -bɛn zë kö 'i- bɔ Atanna -bha yëkëmɛ 'ö "yan 'to sië -a -bha 'kodhigümɛ -nu 'wo Pɛɛgamö -a -nu -bha bha- -dhe. -A pö- -dhe: «'Mɛ 'ö -siangga "zɔsü, 'ö- "dhiü -zian 'ö ɔple bha 'ö- -gɔ bha -ya -pö:

13 «A ka -yɛa ɔbhaa -dhe -dɔ, a- 'wɔn -dɔ 'kpakpadhö ɔdhe Sɔtraan -bha -blüedhe -gbloo -yö mü ɔnaa, "kɛɛ yö -zë ɔgban 'gü ka -kplü -sü 'ka n -bha kpɛngkpɛngdhö, 'kii ka bo -zɔ -yö n -dhe -sü 'ka, aa" ɔni "töng -zian 'wo Angtipa 'ö -kë n "sɛɛ- 'ö to 'ö -wɔ -ta -a 'ka bha- zë- 'ka bha- 'gü.

14 "Kɛɛ yö -zë ɔgban 'gü, 'wɔn do 'bha -yö n -zɔ "piü ka -bha. Yö -mü ɔdhe mɛ 'bha -nu -wo ka kpö 'gü mü 'ö 'wo zian 'ö Badhaamö -ya sü yi 'bha 'ka bha- 'sü -sü 'ka. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɔdhe Badhaamö bha ɔnë -da Izraedhö -mɛ -nu -dhe pë "piü yi 'bha 'ka, kë "dhü kö -wo -da Atanna "dhiü, 'yö Badhakö 'ö -kë -a -nu 'yao- 'ka bha- ɔklang -kë, "slë -nu 'ö ɔyaa- kë 'ö Izraedhö -mɛ -nu dho -da Atanna "dhiü ɔdhe -bhöpë -nu 'wo- kpa -dhökëpë -nu -dhe -a -bhö -sü -nu waa- -zua zë -sü -nu 'dhö bha- 'ka.

15 -Kɔ do bha- 'gü mɛ 'bha -nu -wo ka kpö 'gü mü 'ö 'wo -kplü -sü 'ka ɔsong 'ö Nikodha "piü -mɛ -nu -bha bha- -bha.

16 -A pö- -nu -dhe -wo wo bo 'wɔn yaa kë -sü 'ka. "Kɛɛ 'yii kë "dhü, a -dho nu ka -ta mü -dede ya- 'gü 'ö 'a 'ko zë 'mɛ 'wo bha- -nu 'ka (n -wɔ 'ö ɔdhe) -siangga 'dhö 'ö go n "dhi bha- 'ka.

17 'Wɔn 'gü ma -tɔ 'dhö 'mɛ 'ö- -gɔ -bha, dhiang 'ö Atanna -bha 'nii- 'dhö- zë sië -a -bha 'kodhigümɛ -nu -dhe bha- -mɛ -ya 'gü ma! 'Mɛ 'ö yaa- -to -gblü bha- "kplëë 'ka, 'bluu- 'ö Atanna -ya lɔɔ yi 'bha 'ka Izraedhö -mɛ -nu -dhe kö -wo "tɔng -ta bha a -dho -a 'dhe 'ö -bin -sü 'ka bha- nu- -mɛ -dhe, 'ö 'a -ya mü 'a -gwë "puu do 'ö 'to -dee 'ö mɛ 'bha -mɛ 'bha 'yaa- dɔ, kö 'yii kë mɛ 'kö 'a- nu- -dhe bha- 'ka bha- nu- -mɛ -dhe.»

-Wɔ 'dhe 'ö 'mɛ bha 'ö- pö 'mɛ 'wo Tiatii -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö Zan -za zë

18 ɔDhe 'ö ɔya kë "dhü, 'yö 'mɛ bha 'ö- pö 'zü n -dhe: «-Bhö 'sëedhe bha- do "wɛɛ 'bha kë kö 'i- bɔ Atanna -bha yëkëmɛ 'dhe 'ö- -bha 'kodhigümɛ -nu 'wo Tiatii -pö 'gü -a -nu kpö 'gü bha- -dhe. -A pö- -dhe mɛ 'ö yö ɔnë Atanna Gbö 'ka, 'ö- "yan 'gü- bhü ɔdhe pɛng 'dhö, 'ö- -gen 'ö- ɔwlöö -a 'bhü- bhɔ ɔdhe zën 'ö ɔwaa- -bha 'yɔ -a 'dhö bha -ya -pö:

19 Ka këwɔn "pɛpɛ ɔgban -yö n "yaan, a- 'wɔn dɔ 'kpakpadhö ɔdhe -dho -yö ka 'gü, ɔdhe ka -to ka -wɔ -ta, ɔdhe ka Atanna -bha yë -kun ka 'nii- 'ka, ɔdhe ka zuë" -yö -sɛa. A- 'wɔn -dɔ ɔdhe yë 'dhe 'ka- kë sië ɔtaamasü ya- 'gü Atanna -dhe bha -yö 'kpü- 'ö -ziö -a -blɛsü 'ka gun- kë sië bha- -tä.

20 "Kɛɛ 'wɔn do 'bha -yö mü 'ö 'yaa n -zɔ 'kun -sü 'ka ka -bu 'gü. 'Yö -mü ɔdhe ka ka -kwaa dhebhɔ 'ö ka kpö 'gü mü 'ö ɔdhe Zezabedhö 'dhö, 'ö- pö 'ö -dɪ -dhe ɔdhe Atanna -wɔ "dhiü ɔloo -dhe -mü 'ö 'ka bha- -zü, 'ö 'ka- -ga mü "dhü 'ö Atanna -bha mɛ -nu ɔklang -kë wü 'wo -dhökëpë -nu -dhökë 'ka bha- -bhö -sü -nu waa- -zua zë -sü -nu 'ka, 'yö- -nu -da Atanna "dhiü.

21 A kë "töng 'në 'bha -nu -dhe kë "dhü kö -yö 'ö kwaa- 'wɔn yaa kë -sü -zü "kɛɛ 'yii "wɪ- -bha kö -yö 'ö bo -zua zë -sü 'ka.

22 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö maa- -zuö "yua sɛɛ" -ta bha 'yö bha, [ya 'go mü kö 'a 'wɔn bho mɛ "pɛpɛ 'wo -da sië- "piü 'pö -kpɛawo 'ö 'waa "wɪ- -bha kö -wo wo bo- 'ka bha- -nu 'gü.

23 [Ya 'go mü 'zü, mɛ "pɛpɛ 'wo -ziö [kɛng- bha a -dho -a [gban zë "pɛpɛdɔ, kɛ "dhü kö mɛ "pɛpɛ 'wo Atanna -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'ka bha -wa 'wɔn dɔ [dhe ma [në 'a mɛ "bhɪ- -nu -zɔgɔnkawɔn -nu waa- -a -nu zuëbhɔbhawɔn [gban dɔ. 'Mɛ 'dhe "dhü a -dho -a [saa bho -a kɛ -sɔng -nu [në- -bha.

24 Mɛ -kpɛa 'ka to 'ö ka -zë 'kii ka -kɔ -da -tosɛa suu 'ö "dhü- kɛ -sü 'gü, 'ö ka -zë 'kii 'pë 'ö 'mɛ bha 'wo- -dhe Sɔtraan -bha -glɛng 'kɔnë 'gü -dhe bha- dɔ bha a- -pö ka -dhe [dhe 'mii 'dho [kwɛɛ 'gbiin- 'bha -ya ka [gbin-.

25 Ka -zë 'pë 'a dho- pö ka -dhe yö -mü [dhe kö ka -bha 'ö 'ka -kplü -sü 'ka- -bha bha 'ka- 'kun 'gbɪ- kö -yö zun- 'ka n nu -yi -bha.

26-28 Mɛ 'ö yaa- -to -bɛang bha- ga 'ka, 'ö yaa- -to n dhɔɔbhaa -zian -ta 'ö to "dhü 'ö- "dhiü 'to "töng -yö [loo, mɛdhe kɛ -faan 'a- [slɔɔ n Dë "dhiü bha a -dho -a -bha nu 'ö -ya 'ka "sɛgɔ -nu -gɔ "dhiü, 'ö mɛdhe -kɛ -a -nu -ta -piöga -sabhlü 'ka, 'ö- -nu 'gü wü- 'ka [dhe mɛ- "sɛ gbɔ wü, 'ö ma 'ö ma [në 'wo n -dhe -dhekpao "dhiü "susɛng bha 'a dho 'a -tosɛa -kɛ -a -mɛ "piü 'pö.

29 -A -kɛ "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn 'gü ma -tu 'dhö 'mɛ 'ö- -gɔ -bha, -a -mɛ -yö "tu 'to 'wɔn 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- pö sië -a -bha 'kɔdhigümɛ -nu -dhe bha- -bha -së 'ka kö -ya 'gü ma.»

3

-Wɔ 'ö 'mɛ 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö Saadö -mɛ -nu -dhe

1 'Yö go mü 'zü 'ö- pö n -dhe: «Zan, -bhö 'sëedhe bha- do 'bha -bɛn zë 'zü kö 'i- bɔ Atanna -bha yëkëmɛ 'ö zun sië- -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'wo Saadö -a -nu -dhe "dhiü bha- -dhe kö 'i- pö:: «'Mɛ 'ö Atanna -bha 'nii- "saɔplɛ bha 'wo- -kɔ -bha waa- -a -bha "susɛngga "saɔplɛ 'dhö bha -ya -pö: Ka kɛwɔn -nu bha- 'bha 'yaa n tii' 'ka. -A -naa -yö n "yaan [dhe -yö mɛ "bhɪ- -nu

-zë -a -nu 'gü [dhe ka "yaan, "kɛɛ 'sa kö mɛ [gɛɛ [në ka 'ka.

2 -Ka -bö kö -'dhe 'në 'ö to ka -gɔ 'ö yö -zë 'yii "dhuu [kö bha 'ka- -fɔɔ bho kö- -kpɛa 'ya 'dho "dhuu do. -A -gɛn -mü [dhe ka kɛwɔn -nu bha- 'bha 'yaa ma Atanna -zu 'kun -së 'ka.

3 -A -kɛ "dhü -sü bha- 'gü, ka -zu -yö -bö 'wɔn -nu 'wo ka [klang -kɛ 'ka bha- 'ka kö ka -zu -yö -bö 'pö -kɔ 'ka- ma- 'ka bha- 'ka, kö 'ka- -ya [bhlëë 'gü, kö 'ka ka [taa zun 'wɔn yaa kɛ -sü -gɔ. "Kɛɛ 'kii -bö -zë wo kö 'ka -ya ka "yaan, a -dho nu 'a -kan ka 'gü [dhe [kwaanmɛ 'dhö, 'ö 'kaa n -nu "töng dɔ.

4 "Kɛɛ 'sa ka -bha -kɛ "dhü -sü [gban waa- -bha -bha, kaa- mɛ -nu 'wo Saadö mü bha- mɛ 'bha -nu -wo mü 'ö wo -zë 'wii wo -bha -sɔ -dhii 'kun. Yɛng- -nu yi -dho "ta yi "kwëë kö sɔ "puu -ya -nu -bha, -a -gɛn -mü [dhe -wo [mɔɔ -sü 'ka sɔ "puu bha- -da -sü -bha.

5 Mɛ 'ö dho -bɛang bha- ga 'sü, -yö -dho sɔ "puu [në- -da 'pö [dhe -kɔ bha- 'dhö, 'mii 'dho- 'to bho Atanna -bha 'sëedhe 'ö 'mɛ 'wo dho -tosɛa kɛ- "piü -a -nu 'to 'dhö- 'gü bha- 'gü. 'Ö -ya mü 'zü 'a dɔ n Dë Atanna waa- -bha 'kië -nu -a -nu wëedhö 'a- pö [dhe ma mɛ -mü.

6 'Mɛ 'ö- 'wɔn 'gü ma -tu 'dhö 'dhö -yö 'wɔn 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- pö sië -a -bha 'kɔdhigümɛ -nu -dhe bha- 'gü ma.»

-Wɔ 'ö 'mɛ 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö Atanna -bha mɛ -nu 'wo Fidhadɛfi -a -nu -dhe

7 'Yö 'mɛ bha 'ö- pö 'zü n -dhe 'ö- pö: «Zan, -bhö 'sëedhe bha- do 'bha -bɛn zë kö 'i- bɔ 'mɛ 'ö Atanna -bha yëkëmɛ 'ka -a -bha 'kɔdhigümɛ -nu 'wo Fidhadɛfi -pö 'gü bha- -dhe kö 'i- pö: 'Mɛ 'ö "slüüslü, 'ö [sɔng 'yaa- -bha, 'ö [waa- pö tɛanwɔn, kö -wo -wɪ yö [në- 'ka, 'ö Davi -bha -gblüdédhe -dhakɪ 'dhö yö [në- -gɔ, 'ö [yaa- "pɪ 'ö mɛ "wɛɛ 'bha 'yaa [mɔɔ- -bha kö -ya ta, "ɛɛn 'ö [yaa- ta, 'ö mɛ "wɛɛ 'bha 'yaa [mɔɔ- -bha kö -ya "pɪ bha -ya pö:

8 «Pë "pɛpɛ 'ka- -kɛ, -a [gban -yö n "yaan. A- 'wɔn -dɔ [dhe "sɪ 'gbɛ 'yaa ka -dhe. "Kɛɛ 'sa yö -zë [gban 'gü ka kɛ n -wɔ bha- [bhlëë -ya "pɛpɛdɔ 'ö 'ka to ka

-wυ -ta n -dhe. -A -wɔn 'gü, zian 'a- "dhi -pυ ka -gɔ bha- tamε 'yaa 'dhö.

9 □Suakēme -nu 'wo- pō wo -dɪ -dhe wo -bɔ Atanna 'ka, "kεε kö -wo Sɔtraan □nē- bha -gɔ 'gü bha 'wɔn 'a dho- kē- -nu 'ka -kaa -ga 'ö ya: A -dho n faan wɔ- -nu -ta 'ö 'wo nu 'wo zun ka -dhe wo kpiö 'gü, 'ö 'wo -gbευυ -kē ka -dhe, 'ö 'wo- 'wɔn dɔ □dhe ka -dhɔ □dede -yö n -kē.

10 □Dhe 'ö -kē □dhe -a pō 'a- wo ka -dhe 'ka ka zuē" □nē- kē -sεa kö 'wɔn □gban -wɔn □gban -yö 'kun bho ka 'gü bha, ka kē- -kē □dhe -kɔ 'a- pō- 'ka ka -dhe -a 'dhö bha, mang -dɪ 'pō a -dho ka -maa kē "tüng 'gbɪ- 'ö nu siē, 'ö 'a dho 'wɔn wɔ- 'ka "kpuŋgtaadhe -todhüsü -ta bha- 'ka 'ö 'a ka -zē ka dha- -gɔ.

11 N nu "tüng 'yaa □gblεen 'zü. -A 'kun □nē -kaa wo 'gbɪ- kö mε 'bha pia" 'ya 'dho dhi ka -bha -bhɔ 'gü 'faan- bha- 'ka.

12 'Mε 'ö yaa- -to -a 'gbɪ- 'ka, a -dho -a -mε kē ma Atanna -dhɔkägükɔ bha- gen do 'ka, 'ö 'yaa zun "kpuŋng 'zü tongtongdhö, 'ö 'a ma Atanna waa- -bha Zedhizadhεmö -pö -dee 'ö dho 'go- "piü dhang- 'gü 'ö -lɔɔ bha- -nu 'tɔ -ya -a -mε -bha. 'Ö 'tɔ -dee 'ö n -bha bha 'a- -ya -mε -bha 'pö.

13 □Dhe 'ö "dhü, 'mε 'ö- "tυ 'dhö 'dhö, -ya dɔ dhiang 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- zē siē -a -bha 'kɔdhigüme -nu -dhe bha- -bha 'kpakpadhö kö -ya 'gü ma!»

-Wυ 'ö 'mε 'ö Zan -ya yö bha 'ö- pö mε 'wo Dhaodise -a -nu -dhe -a -dhiang 'ö- zē

14 'Yö- pö: «-Bhö 'sëedhe bha- 'bha kē kö 'i- bɔ 'mε 'ö zun siē Atanna -bha 'kɔdhigüme -nu 'wo Dhaodise -a -nu -dhe "dhiü bha- -dhe. -A pō- -dhe 'mε 'ö Atanna "sεε- 'ka, 'ö tεanwɔn □nē- pö, "kεε 'ö 'yaa -wυ □plε pö, 'ö yö □nē pē "pεpε 'ö Atanna -ya -da -a □gban kpu -sü -bha -kpu 'ka, 'ö 'wo yö □nē -dhe -yö kē "dhü bha -ya -pö:

15-16 A ka kēwɔn □gban dɔ. 'Kaa "yi "wɔsü 'ka, "εen 'kaa "yi -sεa 'ka. 'Ka dho kē "wɔsü -ka kē "wɔsü do, 'ka dho kē 'zü -sεa -ka kē -sεa do, "kεε 'ka 'to 'zɔzɔ 'ka a -dho -pe ka 'ka.

17 Ka- -pö ka -dɪ -dhe □dhe □naɔ -yö ka -gɔ, 'ka □mɔɔ, ka -ma -wɔn 'yaa pē 'bha -bha 'zü, 'kaa- 'wɔn dɔ □dhe -wëeme 'ö

"sε ya- 'gü -a -gɔ -mü ka □nē ka 'ka, □dhe "flεεmε 'bha 'yaa ka -zē ka zian- 'gü, □dhe ka ka 'kpee- -zian 'ka 'ö ka "yan -nu □gban 'wo □wlü 'ka- -ta.

18 -A -kē "dhü -sü bha □nē- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe 'ka nu, kö 'ka "sēnng 'ö □waa- gbo □gban bho- 'gü "pεpεdhö bha- 'dhɔ n -gɔ, kö 'ka kē □naɔmε □dede 'ka, kö 'ka sɔ "puu 'dhɔ kö 'ka ka 'kpee- -ta kpa- 'ka kö 'yiü- 'ya 'dho ka kē, kö 'ka "yan kē □bεdhe 'dhɔ kö 'ka- kē ka "yan -bha kö 'ka -dhe yö.

19 -A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- 'klɔɔ- mü □dhe 'mε 'ö- -dhɔ -yö n -kē □nē 'a -dhio dɔ- -ta 'yö 'a- "klɔ bho. -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka 'gü dɔ "gbɪ- kö 'ka bo 'wɔn yaa kē -sü 'ka.

20 -Ka -dhe -ga, a dɔ siē ka -gɔ "kwεε -bha, a- -tama siē. 'Mε 'ö □ya n -wυ ma kö -yö "kwεε "pυ n -gɔ, a -dho -da -mε -gɔ 'kɔɔdhö 'ö yaa- -mε 'yi pē -bhö yi "kwëë.

21 -Gɔn bha 'mε 'ö yaa- -gɔn kö -ya ga 'sü, a -dho -a -mε -ya n "sɔɔ ma -blüedhe -gbloo -ta, □dhe -kɔ 'ö mang -dɪ 'pö 'a- ga sü- 'ka, 'ö 'a dho 'a -ya n Dē "sɔɔ, -a -bha -blüedhe -gbloo -ta bha- 'dhö.

22 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, mε "υυ mε 'ö- 'wɔn ma -tυ 'dhö 'dhö, -yö dhiang 'ö Atanna -bha 'Nii- 'dhö- zē siē -a -bha 'kɔdhigüme -nu -dhe bha- ma.

4

Atanna -yata -gbloo 'ö dhang- 'gü waa- -zü -pē -nu 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zē

1 □Dhe 'ö 'wɔn 'dhe -nu bha □wa bo kē -sü 'ka □dhe -kɔ -nu bha- 'dhö, 'a dho "kan n -ta kö dhang- "dhi □ya "pυ, kö mε do 'ö gun dhiang zē siē n -dhe, 'ö- -wυ -kē □dhe "truu -wυ 'dhö bha -ya pö siē n -dhe 'ö- pö: «-Bhö -tɔn 'kun kö 'i nu yö kö 'wɔn 'dhe -nu 'wo dho kē -a 'dhe bha- zian- -ta bha 'a- -nu -zɔn i -dhe.»

2 'Ö 'ö bo- -pö n -dhe "dhü -sü 'ka bhoo, 'yö 'Nii- "slüüslü -yö n sü □dhe 'gbυ- -yö mε sü, 'yö dho n 'ka dhang- 'gü. -Dhe 'ö dho n 'ka- 'gü bha 'a dho -dhe -ga mü kö -blüedhe -gbloo do -yö -ya sü 'ka mü, kö mε do 'bha -yö -ya -sü 'ka- -ta.

3 "Kεε 'mε 'ö gun -ya -sü 'ka- -ta "dhü bha- wëedhe "yan- -bhɔ -glēnglēndhö □dhe -gwë □bhlëesü □gbleydhe suu 'bha

'wo- Zasipö -kë bha waa- -zaondhö 'wo- Saaduanö -kë bha- -nu "yan bhö -ko bha- 'dhö. Kö k̄kpöng 'ö do dha -gö bha- 'dhe 'ö k̄klëen -sü 'ka -gbloo bha- -zü bha- "yan- bhö sië 'pö -glënglëndhö k̄dhe gëngg' -gwë bha- 'dhe 'wo- -dhe Medhodö bha- 'dhö.

4 Kö -gbloo "wεε -kaong k̄ple ga -yiisiö 'bha -wo k̄klëen -sü 'ka 'zü -a 'kpiisü bha- -zü, 'ö mε zizi -nu -kaong k̄ple ga -yiisiö 'ö so "puu 'dhö- -nu -bha bha 'wo -ya -sü 'ka- -ta 'doondhö, kö "sënnng faan- -ya -nu -gö -bha.

5 Kö dha -yö "yan 'kun sië -dhe 'ö -gbloo 'kpiisü bha 'ö gun -ya sië- -bha bha- 'gü, 'ö -gbla, 'ö pë 'bha -nu -wo -wı mü -nu wo 'ö mε "tu- -da -wu 'gü -wuudhö. Kö "song "saople -wo 'pu sië -gbloo 'kpiisü bha- wëedhö. 'Nii- "saople 'ö go Atanna "piü bha k̄në 'wo gun 'pu sië "dhü bha.

6 Kö -gbloo 'kpiisü bha- wëedhe "yan- bhö sië -mina -minadhö -dhe k̄gban 'gü moodhö k̄dhe 'pë 'ö gëngg' -gwë "puu 'ö k̄dhe "dënggbö 'dhö bha k̄në k̄waa- zun 'kwëe- -dhe k̄gban 'gü 'ö k̄ya kë k̄dhe "yitagbea 'bha 'dhö -a 'dhö. Kö pë "yaandhe 'bha -nu 'ö- -nu "yan 'dhö k̄loo -sü 'ka- -nu kwi -bha -yëen 'këendhö -a -nu "dhiü -dhe waa- -nu k̄taama -dhe -nu k̄gban 'gü bha- -yiisiö -wo k̄klëen -sü 'ka -gbloo bha- -zü "pean k̄gban "piü.

7 Pë "yaandhe -nu 'wo "dhü bha- -blæsü 'a- yö bha -yö -bhö laa k̄në- -bha. 'Yö- k̄ple -naa -yö bhö -du 'në -bha. 'Yö- -yaaga -naa wëedhe -yö bhö mēbhudhe -bha -bha. 'Yö- -yiisiö -naa -yö bhö "gblëe- 'ö -wlö sië- -bha.

8 Pë "yaandhe -yiisiö 'wo "dhü bha- do gban- -gun "saodo, 'yö- -nu "yan 'dhö gun k̄moö -sü 'ka- -nu kwi 'gü -dhe k̄gban "pepe 'gü. -Yö -gun -nu kwi 'gü 'koodhö 'ö gun- -nu -bha "kpenngdhe -nu k̄gban 'gü. -A -nu -bha yë 'ö 'dhö, 'ö 'wo k̄gloo- -bha 'wo -wö 'gü "yaan yö -mü 'to -loo 'mε 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpiisü bha- -ta bha k̄në- -bha -sü 'ka 'wo- pö: «'Mε 'ö "slüüslü, 'ö "slüüslü, 'ö "slüüslü, yö -mü kwa Dëmε, kwa -bha Atanna 'gü "gbüsü 'ö gun, 'ö 'dhö -kpeawo, 'ö dho 'to -todhö 'ka bha k̄në- 'ka.»

9 'Mε 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpiisü bha-

'gü 'ö- bhö -yi 'yaa 'dhö kö yöö -nu 'to ga -yi k̄në- -bha bha, pë "yaandhe -yiisiö bha k̄wa "wı- "piü, k̄wa 'to k̄loo- -bha kö -wa nuε" bhö -ko 'ö- 'gü 'do 'do,

10 'Yö mε zizi -nu -kaong k̄ple ga -yiisiö bha 'wo zun wo kpiö 'gü 'mε 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpii- bha- 'gü, 'ö 'dhö -todhö 'ka bha- -kuu "dhiü, 'yö 'wo- -dhökë. 'Yö 'wo woo- "sënnng 'faan- -nu 'ö- -nu -gö -bha bha- bhö mü 'yö 'wo- -zuö -gbloo 'kpiisü bha- wëedhö kö -wa pö sië:

11 «'Aa! Yi Dëmε, yi -bha Atanna, -a -dhe -mü k̄dedewo. -A -dhe -mü kö bhi k̄në i 'to -yö bhö, kö k̄bhlëe -yö -ya i -bha, kö 'gügbudhe -yö kë i -gö. -A -gen -mü k̄dhe bhi k̄në 'i pë suu k̄gban "pepe -da. -A -nu -bha kë -sü 'ö 'wo -tosea -kë bha -yö -ga bhi k̄në i 'gü.»

5

'Sëedhe -be 'ö- "dhiü 'dhö ta -sü 'ka -gen -yan 'ka "saople waa- Atanna -bha "bhlaanë 'ö- "pu -mε 'ka -a -nu -dhiang 'ö Zan -ya zë

1 'Ö go mü 'yö 'a 'sëedhe do 'bha yö 'mε 'ö gun -ya -sü 'ka -gbloo bha- 'gü bha- -ko -së 'gü, kö -yö -be kë -sü 'ka, "kεε kö -yö -ben zë -sü 'ka 'ö 'gü 'koodhe waa- "kpenngdhe -nu k̄gban 'gü, kö- "dhiü -yö ta -sü 'ka gogotodhö kö 'klëe- -yö 'kpo -sü 'ka- -bha -dhe "saople bha- k̄gban 'gü.

2 'A dho "kan n -ta 'zü kö Atanna -bha "kië 'gü "gbı- do 'bha bha -yö "gbla sië "gbı- 'ka 'ö- pö: «'Dee 'dhö, 'ö 'klëe- -kpo 'sëedhe ya- -bha -pë ya- 'wü -sü kö -wa "dhiü "pu bha- "sı 'dhö- -dhe, 'ö k̄moö- -bha 'ö- -kë.»

3 "Kεε 'yö mε 'yii k̄slöo dhang- -zian 'gü kö yöö 'to "kpongtaadhe waa- "sε k̄wlöö k̄dhe k̄në- -bha, kö -yö 'sëedhe bha- "pu kö -yö -dhe -ga 'gü.

4 'Yö 'a zun "gbu bö -sü -bha k̄dedewo -sobhεε 'ka mε 'yii k̄slöo 'ö- wo kö -yö 'sëedhe bha- "pu kö -yö -dhe -ga 'gü bha- -wön 'gü.

5 "Kεε 'yö mε zizi -nu bha- mε do -ya pö n -dhe 'ö- pö: «'Bha 'dho "gbu bö, -a -gen -mü k̄dhe Davi suu 'gü -në 'ö "kplëemi 'ka Zuda -kodhi 'gü bha k̄në "sı 'dhö- -dhe, yö k̄në- -ko k̄ya ziö pë k̄gban "pepe -gö, yö k̄në k̄moö- -bha 'ö 'klëe- -kpo 'sëedhe bha-

-bha -pë "saople bha- gban wü 'yö -dhe -ga 'gü.»

⁶ Dhe 'ö ya kë "dhü, 'a dho -dhe -ga kö "bhlaanë do 'ö "kpaä 'dhö- -bha -yö do -sü 'ka ö -gean -gbloo 'kpiisü 'ö pë "yaandhe -yiisiö bha waa- me zizi -nu bha 'wo klëen -sü 'ka- -zü bha- wëedhe dede 'gü. "Bhlaanë bha -yö -gun dhe 'pë 'wo kë- zë në- bho "kë 'yö "yaan 'zü -deewo 'dhö. -A -sö -gun "saople, 'yö- "yanga -yö gun 'pö "saople. -A "yanga bha në gun Atanna -bha 'nii- "saople 'ö- -nu bô "së -ta -dhe gban "pepe 'gü bha- 'ka.

⁷ Dhe 'ö ya kë "dhü 'yö "bhlaanë bha 'ö "ta sü 'yö yoon 'me 'ö gun -ya -sü 'ka -gbloo 'kpii- bha- 'gü bha- "sö, 'yö ö -kö -da 'sëedhe -be 'ö gun- -kö -së 'gü bha- 'gü.

⁸ Dhe 'ö ö -kö -da 'sëedhe bha- 'gü "dhü, 'yö pë "yaandhe -yiisiö bha waa- me zizi -kaong ple ga -yiisiö bha 'wo zun- -dhe wo kpiö 'gü, kö me zizi -nu bha -kö 'wo- -bha 'do, kö konng -ya -nu gban kwë-, waa- "sënnngbonë -nu 'ö -dhasiklöö 'dhe 'wo- -gü bha 'ö- 'gü -a 'dhö. Atanna -bha me -nu -bha bhea" -wu -nu 'ö dho- "piü bha në gun -dhasiklöö bha- 'ka.

⁹ 'Yö 'wo "tan -dee do bho 'wo- pö: «I -bha 'sëedhe bha- 'sü -sü kö 'i- "dhiütadhe gban "pu kö 'i- -dhe -ga 'gü -dhe -mü tean- dede 'ka. -A -gen -mü dhe -wo kë bhi në i zë, 'yö 'i me 'gbe dede -gö -ta dho Atanna -dhe ga 'i- wo bha- 'saa- 'gü, 'yö 'i "siya gban suu 'do 'do sü waa- me suu gban "pepe 'do 'do 'dhö "së suu 'do 'do gban 'gü kë "dhü kö -wo kë Atanna -bha 'ka.

¹⁰ 'Yö 'i- -nu -kë kwa -bha "saabhome -nu 'ka kö -wa -bha yë kë, 'yö 'wo dho -ya "kpongtaadhe -gö "dhiü.»

¹¹ A -to -dhe 'dhe bha- -ga -dhe 'gü, 'yö n "tu 'dhö -da Atanna -bha "kië kpö 'gbe dede -wu 'gü, -wo -gun "gblü me -ta -më, dhung 'yaa gun- -bha, kö -wo klëen -sü 'ka Atanna -bha -blüedhe -gbloo bha- -züüdhe gban "pepe 'gü waa- pë "yaandhe -nu bha waa- me zizi -nu bha- 'dhö.

¹² Kö -wo "tan bho sië "gbü- 'ka 'wo- pö: «"Bhlaanë 'wo- zë kö -yö kë me "bhu-

-nu -bha "saa- 'ka bha, 'gügbudhe oo, medhe -nu oo, 'wöndödhe waa- faan -nu oo, bhleë waa- 'töbödhe -nu -wa yö në- -gö. -A -dhea -bha dhe me gban "pepe -wa yö në- -dhökë, kö -wa nuë" bho.»

¹³ Dhe 'ö ya kë "dhü, 'yö n "tu 'dhö -da 'pö Atanna -bha -da -pë -nu 'wo dhang- 'gü 'wo "kpong taa, 'wo "së wlöö waa- -a 'dhe -nu 'wo weeyi bhaa, 'pë "pepe 'kö Atanna -ya -da -a -nu gban -wu 'gü kö -wo "tan bho sië 'pö 'wo- pö: «"Me 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpiisü -ta waa- "bhlaanë bha në- -dhe 'dhö- -bha dhe -wa -nu nuë" bho, kö -wo bhleë -ya -nu -bha, kö -wa -nu 'tö bho, kö 'gügbudhe -yö kë- -nu -gö -todhü 'ka.»

¹⁴ Waa- "tan bha- bho "dhü, 'yö pë "yaandhe -yiisiö bha 'wo- -yö bô 'wo- pö: «Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë.» 'Yö me zizi -nu bha 'wo zun wo kpiö 'gü, 'yö 'wo- -dhökë.

6

'Klëe- -kpo 'sëedhe -bha -pë "saople bha- 'pu -kö -dhiang 'ö Zan -ya zë

¹ A -to -dhe bha- -ga -dhe 'gü, 'a dho "kan n -ta kö "bhlaanë bha ya 'sëedhe "dhiü -ta 'ka -pë "saople bha- -blëesü "pu. 'A dho n "tu 'to kö pë "yaandhe -yiisiö bha- do -ya pö sië -wu "gbü- 'ka dhe dha 'ö -wu -a 'dhö 'ö- pö: «"Bhö nu!»

² 'A dho "kan n -ta 'zü kö soo "puu do ya -wo, kö me do -ya -ta, "kë kö 'me 'ö- -ta bha 'sao- -ya kwë-, 'yö 'wo me -dhe 'faan- -ya -a -gö -bha, 'yö dho dhe "kplëe 'kpii- 'ö 'dho sië -gblü -bha -a 'dhö, kö -yö "së kun -gblü 'ka.

³ 'Yö "bhlaanë bha 'ö 'pë bha- ple -naa -pu. 'Yö pë "yaandhe -yiisiö bha- ple -naa -ya pö: «"Bhö nu!»

⁴ 'A dho -dhe -ga 'zü kö soo -zaöndhö do 'ö yoon wënnng -sü "blëen- 'ka bha -yö nu sië. 'Me 'ö gun- -ta bha 'yö 'wo- gba -gblü -da -faan 'ka kö -ya -da "kpong taa, kö me "bhu- -nu -wo wo 'ko zë. 'Yö 'wo dho 'wo- gba -siangga 'kpii- do 'ka.

⁵ 'Yö "bhlaanë bha 'ö 'pë bha- -yaaga -naa -pu, 'yö pë "yaandhe bha- -yaaga -naa -ya pö: «"Bhö nu!» 'Yö 'a soo tii do yö kö

-yö nu sië. Kö 'me 'ö- -ta bha pë -dan 'ka -tea do -ya [kwεε-.

6 'Yö 'a -wu do 'bha ma kö -yö 'go sië pë 'yaandhe -yiisiö bha- -nu kpö 'gü 'ö-pö 'gbu- 'ka 'ö- pö: «-Bhö -mlüga waa-"klëenga bha- -nu dan kö 'i- "dhoo -siö. -Wo -mlü 'tea- -yan do 'dho 'wëega 'wo -dhekpaoyi do -yë [saa bho- 'ka bha- 'ka, kö -wo "klëen 'tea- -yan -yaaga 'dho "dhü 'pö, "kεε 'bha 'dho "yon waa- we -zë -a -nu "dhoo -siö.»

7 'Yö "bhlaanë bha 'ö 'pë bha- -yiisiö -naa -pu. 'Yö pë "yaandhe bha- -yiisiö -naa -ya pö: «-Bhö nu!»

8 'A dho -dhe -ga kö [soo do 'ö- kwi- -kë [dhe game kwi 'dhö bha -yö nu sië, 'me 'ö -ya -sü 'ka- -ta bha -wa -dhe -ga, kö [geebodde -ya [keng-. 'Yö 'wo "se -pe 'gü -yiisiö, 'yö 'wo- "pen do nu- -dhe, kö -wa 'gü -me -nu [gban -go -ya -siang -ta, kö -wa me 'bha -nu zë din- 'ka, kö -wo "yua -da me 'bha -nu 'gü kö -ya -nu zë, kö -wa me 'bha -nu "dhiü do "bü -wü -nu -go kö -wa -nu zë 'pö.

9 'Yö "bhlaanë bha 'ö 'pë bha- "soodhu -naa -pu. 'A dho -dhe -ga kö 'me 'wii 'go wo -wu -ta, 'ö 'wo- -nu zë -a -nu -bha -kë Atanna "sεε- 'ka -sü -wön [në- 'gü bha- -nu 'nii- -yö [loo sië "saa- -bho -ta -gwë "klu 'wo- -kan mü bha- [wlöö.

10 Kö -wo "gbla sië 'gbu- 'ka 'wo- pö: «'Yi Dεme 'i "slöüslö 'ö 'bhaa [sua kë, -më yi [në 'i do sië- -go [ton kö 'i 'wön wo "kpongtaame -nu -ta, kö 'i bhloo bho yi 'gü yi zë 'wo- wo bha- -wön 'gü?»

11 'Yö 'wo -toyang "puu -da 'me 'wo bha- [gban -bha 'yö 'wo -ko -ya -nu zuë" -ta 'wo- pö -wo wo zuë" 'në 'dεde -da mü kö -wa -nu dheebhang -nu, -a -nu Atanna -bha yëkëyoo -nu -kpea 'wo to -a -nu zë 'pö [dhe- -nu 'dhö, kö- -nu "dhiü -yö pa.

12 [Dhe 'ö [ya kë "dhü, 'yö 'sëedhe "dhiü -ta 'ka -pë bha- "saodo -naa 'ö to bha 'yö "bhlaanë bha 'ö- -pu. 'Yö "se 'dhö -ya [zii -sü -bha, 'yö 'yënn- -go -yö [tröö -blünblündhö [dhe [gla "yi 'dhö, kö "su -zë [ya kë [dhe [yoon 'dhö.

13 'Yö "susëngga -nu 'wo -ya 'go -sü -bha dhang- -bha 'wo [wënn- -blubludhö [dhe mangglo -kpo -nu 'wo [wënn kö "tεε 'gbu- [ya ziö bha- 'dhö.

14 'Yö dhang- -yö dho [dheng -sü 'ka [dhe -ko 'wo sεε" -be -kë 'ka [sië bha- 'dhö, kö -ton -nu waa- "se -nu 'wo "yi [zinng 'gü -dhe -nu 'gü -wo 'dho sië -go "gbluu -sü 'ka 'pö.

15 "Tüng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö -gblüde -nu 'wo "kpong [taa oo, "sεgo "dhiü -me -nu oo, "soodha -gome "gblügbli -nu oo, [naome -nu oo, 'gügbudhe 'dhö me "pepe 'ö- -go waa- me "pepe -kpea 'wo to, [dhuëng -nu, waa- 'wloo -nu 'wo 'dhö kö -a -nu [gban -wo wo -gblen 'kpo sië -ton [zinng 'gü -dhe -nu waa- -gwë -ye 'gü -dhe -nu 'gü,

16 'wo- pö -ton -nu waa- -gwë 'gbonng -nu -dhe -ka nu kö 'ka kpa yi -ta kö 'me 'ö -ya 'sü 'ka -blüdedhe -gbloo 'kpiisü -ta bha 'ya 'dho yi yö 'ö nëng 'ö "bhlaanë yöö- -ya yi -bha bha 'ö yi [slöö.

17 -A pö 'wo- wo "dhü bha- 'kloo- -mü [dhe kö "bhlaanë waa- Dë bha- -nu -bha -mawonsiodhe "tüng 'gbu- bha [ya [loo, kö -do "tεε -go -me 'yaa 'dhö.

7

Me "gblü këng do -ko -yiisiö waa- me "gblü -yiisiö 'ö Atanna -yö 'klëe- kpo- -nu -bha Izraedhö -se 'gü 'ö Zan -ya -dhe yö -a -dhiang 'ö zë

1 [Dhe 'ö 'wön bha [ya bo -kë "dhü -sü 'ka, 'a dho -dhe -ga, kö Atanna -bha "kië -yiisiö -wo do sië "se "gwënnng 'gü -dhe -yiisiö bha- [gban 'gü, kö "tεε -go -yiisiö 'wo "kpong [taa bha [waa- 'kun kö -ya -nu -go, Kë "dhü kö "tεε 'ya 'dho ziö "kpong [taa, "εen [weeyi -ta -dhe "εen "dhü -zian 'bha -bha tongtongdhö.

2 'Yö 'a- -bha "kië "wεε do 'bha yö kö -yö 'go sië 'yënn- -wo -zian 'ka 'ö nu "kεε kö Atanna "yaandhe bha- -bha 'klëe- -kpo pë -bha -pë -ya [kwεε-. 'Yö- pö Atanna -bha "kië -nu 'ö "se waa- [weeyi -nu 'gü see- -faan nu- -nu -dhe bha- -nu -dhe "gbu- 'ka 'ö- pö:

3 «'Ka 'dho 'wön yaa 'bha kë "kpongtaadhe "εen [weeyi waa- "dhü -nu 'bha 'ka [kö kö 'yi 'klëe- 'kpo me "pepe 'wo kwa -bha Atanna -bha gwëzë -nu 'ka Izraedhö -se 'gü bha- -nu -kpong 'gü -dhe -bha.»

4 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'me 'wo 'klëe-
kpo- -nu -bha "dhü bha 'wo- -nu "dhi pö
n -dhe. 'Yö 'wo -kë me "gblü këng do
-ko -yiisiö waa- me "gblü -yiisiö. 'Me 'wo
go Izraëdhö -se -todhüsü 'gü □në 'wo gun
bha.

5 -A me "gblü -kaong do ga □ple- go
Zuda -kõdhi 'gü, 'yö- -kaong do ga □ple
-yö go Dhuben -go 'kõodhõ, 'yö- me "gblü
-kaong do ga □ple 'bha -yö go Gadö -ko 'gü,

6 'yö- -kaong do ga □ple 'bha -yö go Asee
-go 'kõodhõ, 'yö- -kaong do ga □ple -yö go
Nefutadhi -go 'kõodhõ, 'yö- -kaong do ga
□ple 'bha -yö go Manase -go 'kõodhõ,

7 'yö- -kaong do ga □ple 'bha -yö go
Simeon -ko 'gü, 'yö- 'bha -yö go "dhü Dhevi
-go 'kõodhõ, 'yö- 'bha -yö go "dhü Isakaa
-go 'kõodhõ,

8 'yö- 'bha -yö go "dhü Zabidhong -go
'kõodhõ, 'yö- 'bha -yö go "dhü Zosefu -go
'kõodhõ, 'yö- 'bha -yö go "dhü Benngzame
-go 'kõodhõ, 'yö 'wo 'klëe- kpo- -nu -bha.

*Me kpö -ziisü 'ö Zan -ya -yö Atanna
wëedhõ -a -dhiang 'ö- zë*

9 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, a -dho -dhe
-ga 'zü kö me kpö -ziisü 'ö me 'bha 'yaa
□moo- dhung -sü -bha, 'ö go "sego 'do 'do
□gban 'gü, "siya suu 'do 'do □gban 'gü,
me suu □gban "pepe 'do 'do, waa- wu
suu 'do 'do □gban pö -me -nu bha -wo do
sië -gbloo 'kpiisü bha waa- "bhlaanë bha-
nu wëedhõ, kö so "puu -ya -nu -bha, kö
"soondhe -ya -nu □kwεε-.

10 Kö -wo "gbla sië "gbu- 'ka 'wo- pö:
«Kwa -bha dha -sü -yö -ga kwa -bha
Atanna 'ö -ya -sü 'ka ö -bha -blüedhe
-gbloo -ta bha waa- "bhlaanë bha □në- -nu
'gü.»

11 Kö Atanna -bha "kië -nu "pepe 'wo
'dhö, □wa □klëen- -bha -gbloo bha waa-
me zizi -nu bha waa- pë "yaandhe -yiisiö
bha- -nu -zü. 'Yö 'wo zun wo kpiö 'gü, kö
-wo Atanna -dhökë sië

12 'wo- pö:
«-Yö kë "dhü, yi Dë Atanna, bhi □në 'i 'dhö,
-a -dhea -bha □dhe me □gban -wo bhi □në
i -dhiang -së zë,
kö -wo i 'to bhö, kö -wo i nuε" bho,
kö -wo □bhlëe -ya i -bha -kpeawo.

-A -gen -mü □dhe 'wõndodhe waa-
'gügbudhe waa- faan
-wo bhi □në i -go 'ö- zübhoyi 'yaa 'dhö
'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö. Kö -yö kë "dhü
bha 'aa -yö kë!»

13 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö me zizi -nu
bha- me do -yö n dheε" kpo 'ö- pö: «'Me
'ö so "puu 'dhö- -nu -bha bha de- -nu -mü
"εen -wo -go 'me?»

14 'Yö 'a- -yo bo- -go 'a- pö: «Bhi □në 'i-
-nu do, 'i- -nu 'godhe -nu □gban do -wa n
Dëme.»

□Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö- pö n -dhe: «'Me
'ö 'wõn "gbu- □gban suu 'do 'do -yö -wo
-nu -ta Atanna -wõn 'gü bha □në 'wo bha.
-A -nu -bha -toyang bha- "zu □në 'wo- wo
"bhlaanë □yõõn 'ka 'yö "puu 'ka bha.

15 'Wõn 'ö- -wõn 'gü 'yö 'wo do sië
Atanna wëedhõ yi □gban 'ka -a -bha
-blüedhe -gbloo wëedhõ, 'yö 'wo- -dhökë
sië- -dhökëgükö 'gü bha 'yö bha. 'Me 'ö
-ya -sü 'ka ö -bha -blüedhe -gbloo -ta bha
□në dho- -nu -maa kë.

16 Din- 'yii 'dho zun- -nu -bha 'zü, "εen
'yi mü -dho 'yii 'dho- -nu kë 'zü, "εen
'yënn- "εen -yua me -bha -pë 'bha -zian
'yii 'dho "yua- -nu -bha 'zü tongtongdhö.

17 -A -gen -mü □dhe "bhlaanë 'ö do
sië 'me 'ö -gbloo 'kpiisü -ta bha- wëedhe
□dede 'gü bha □në dho- -nu -maa kë □dhe
-tuö -maakëme 'dhö, 'yö dho- -nu 'ka "yigo
-nu 'ö 'waa "bhüö, "kεε 'ö □sii 'ö 'yaa yën
-a -kë me -dhe bha- -dhe 'gü. 'Yö Atanna
-dö 'pö 'ö- -nu "yanyi □gban bho- -nu "yan
"dhiü "peεpedhõ.

8

*'Sëedhe "dhiü -ta 'ka -pë "saople bha-
'saople -naa "pu -kö*

1 □Dhe 'ö- 'dhe bha □ya kë "dhü, 'yö
"bhlaanë bha 'ö 'klëe- kpo 'sëedhe -bha
-pë bha- "saople -naa bha- -pu. □Dhe 'ö
□yaa- 'pu, 'yö -dhea -yö ga dhang- 'gü
dingdhö "tüng 'ö □moo "tüng do -pe 'gü
-sü -bha bha- 'ka.

2 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'a dho -dhe -ga, kö
□wa "truu "saople 'gü □gblü Atanna -bha
"kië "saople 'wo do sië- wëedhõ bha- -nu
-ta.

3 Kö- -bha "kië -nu bha- "wεε do 'bha
□ya nu □ya do -dhökëtagwë "klu bha-

"soo, kö pë "fië 'wo -dhasiklöö -gü 'gü bha- do 'ö "sënnng 'ka □ya □kwεε-. 'Yö 'wo -dhasiklöö 'dhe 'wo- -gü bha- 'gbε □dede nu- -dhe kö -ya "gü -gwë "klv 'ö "sënnng 'ka bha- -ta, kö -yö 'mε 'wo bɔ Yesu 'ka bha- nu -bha -bhea Atanna -dhe -wv -nu bha- nu "dhiü □loo 'mε 'ö -ya -sü 'ka -gbloo 'kpiisü -ta bha- -bha.

4 'Yö -ya 'pë bha- "gü -sü -bha, 'yö- "gbiën -së 'ö go- □kwεε bha 'ö -ya Atanna -go waa- Yesu -bha mε -nu -bha -bhea Atanna -dhe -wv -nu 'ö- "dhiü □loo sië- -bha bha- 'dhö.

5 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö -dhasiklöö -gü 'gü -pë bha- pa peng 'ö go "saa- -bho -ta -gwë "klv bha- -ta bha- 'ka, 'yö- □wenng "kpuᅁng □taa. 'Yö dha -yö -ya "wɪ -sü -bha, 'yö wɔɔdhö 'dhö -ya "wɪ -sü -bha "kpuᅁngtaadhe □gban 'gü, kö dha -yö "yan 'kun sië, kö "sε -yö □zii sië.

6 'Yö Atanna -bha "kië "saɔplε 'ö "truu -yö gun- -nu -gɔ bha 'wo -ya wo baa- 'sü bha kö 'wo "truu bha- -piö.

1
7 'Yö- mε -blεesü -yö ö -bha -piö. 'Yö mëngga waa- peng waa- □yɔɔn -nu -kaan "kwëë -sü bha 'wo -ya □wenng -sü -bha "kpuᅁng □taa. 'Yö "kpuᅁngtaadhe -yö 'pε 'gü -yaaga, 'yö- "pεan do -yö -gü, 'yö "dhü -nu -dɪ 'pö- -nu -bha -yö -kë "dhü, 'yö blëë "dhe □gban -yö -gü.

8 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- mε □ple -naa -yö ö -bha -piö. 'Yö 'wo -ton suu bha 'ö □dhe □wa peng -da pë 'ka bha- zuö □weeyi □bhaa. 'Yö □weeyi -yö -pε 'gü -yaaga, 'yö- "pεan do -yö -gla □yɔɔn 'gü,

9 'yö pë "pεpε 'ö Atanna -ya -da, 'ö "yaandhe 'ka □weeyi □bhaa, 'yö -pε 'gü -yaaga, 'yö- "pεan do -yö ga, 'yö "yitago "pεpε 'ö gun □weeyi -ta 'wo -pε 'gü -yaaga, 'yö- "pεan do -yö □see.

10 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- mε -yaaga -naa -yö ö -bha -piö, 'yö "susëngga 'kpii- do 'bha 'ö gun 'pu sië □dhe "sɔᅁng 'dhö bha 'ö go dhang- -bha 'ö -pö. 'Yö -pö □gwaan "pεpε 'wo "kpuᅁng □taa -a -nu -pε 'gü -yaaga -sü -yaaga -naa -ta waa- "yi 'në sεennë -nu 'dhö.

11 -A "susëngga bha- 'to 'ö gun 'yö 'wo- -dhe «pë "gügüsü». 'Yö "yi "pεpε 'ö "susëngga bha ö -pö □bhaa "dhü bha 'wo

-kë "gügüsü, 'yö mε 'gbε □dede 'wo "yi -nu bha- mü bha 'wo ga.

12 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- mε -yiisio -naa -yö ö -bha "truu bha- -piö. 'Yö 'yënnng- oo, "su oo, -a sëng' -nu oo, -a -nu 'bhü -sü bha 'ö -pε 'gü -yaaga, 'yö- "pεan do -yö bo 'bhü -sü 'ka. 'Yö 'yënnng- 'gü -yö -pε 'gü 'pö -yaaga, 'yö- "pεan do -yö -gla gbeng 'gü, 'yö gbeng 'gü -yö -pε 'gü -yaaga, 'yö- "pεan do -yö -gla 'yënnng- 'gü 'gü.

13 A -to -a -dhe -ga -dhe 'gü 'yö n "tv -yö -da "gblëë- do -wlö -vin 'gü kö -yö ziö sië, kö □ya dhang- 'kun "kεε kö -ya pö sië "gbɪ- 'ka 'ö- pö: «-Wëëwɔn -wa! -Wëëwɔn -wa! Atanna -bha "kië -yaaga 'dhe 'wo to ya □wa wo -bha "truu ya- -piö -yö -dho kë -wëësü "kpuᅁngtaame -nu -gɔ □tɔn -kεε!»

9

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Atanna -bha "kië -nu bha- mε "soodhu -naa -yö ö -bha -piö. 'Yö 'a "susëngga do yö kö □ya 'go dhang- 'gü □ya -pö "kpuᅁng □taa. 'A 'dho -dhe -ga kö -klong züziösü bha □waa- -dhakɪ nu "susëngga bha- -dhe.

2 'Yö "susëngga bha 'ö -klong bha- "dhi -pu, 'yö peng "gbiën -yö -ya 'go -sü -bha -a 'gü 'bu 'bu 'budhö □dhe "gεa 'kɔ peng "gbiën 'dhö, 'yö 'yënnng- -gɔ waa- 'tëng- -ta -dhe □gban -wo □tröö tii 'ka mlumengdhö.

3 'Yö -kpaa -nu 'wo -ya 'go -sü -bha peng "gbiën bha- 'gü 'yö 'wo -pen "kpuᅁng □taa. 'Yö 'wo mε -wëë -kë wo -faan 'ö gεan"- -nu -gɔ kö □wa mε 'kun bha- nu- -nu -dhe.

4 'Yö 'wo -dhio dɔ -kpaa -nu bha- -nu -ta 'wo- pö 'wa 'dho 'wɔn bho blëë "dhe -nu waa- "dhü -nu "εen tapë -nu -zë 'bha 'gü, "kεε -wo mε "pεpε 'ö Atanna -bha 'klëë- 'yaa 'kpɔ -sü 'ka- -nu -bha -a -nu -kpuᅁng "dhiü bha □në- -nu -wëë -kë "dhiü bho.

5 'Yö 'wo- pö -kpaa -nu bha- -nu -dhe □dhe 'wa 'dho 'mε 'wo "dhü bha- 'bha zë tongtongdhö, "kεε -wa -nu -wëë -kë □në- bho "su "soodhu 'ka. -Kpaa -nu bha- -nu -bha mε -wëë -kë "dhiü bho -sü -yö -kë □dhe gεan" -bha mε 'kun -sü 'ö -kë -kɔ 'ö- -bha bha- 'dhö.

6 "Su "soodhu 'ö -kpaa -nu bha 'wo dho mε "bhɪ- -nu -wëë -kë wo- -ka bha mε "bhɪ- -nu -dho -a "slë mɔɔ- kö 'wo ga, 'ö

'wo -ya ga -dho 'ka, "kεε 'wii 'dho ga, ga-dho □dua- -nu -gɔ 'ö dho- -nu 'ka □gblεn.

7 -Kpaa -nu 'wo "dhü bha -wo □dhe □soo 'ö □waa- -ta 'kun kö -yö 'dho -gblü -bha □në- 'dhö. Pë 'bha -ya -nu -gɔ -bha □dhe "sënnng 'faan- 'dhö, 'yö- -nu wëedhe -yö bho mε "bhu- -bha -bha.

8 -A -nu -gɔ "dhe 'ö- -nu -gɔ -bha -yö □dhe dhong -nu -bha 'dhö 'yö- -nu "sɔn -yö bho laabhölaa -bha -bha.

9 'Yö- -nu -kuutadhe -yö -kë □dhe -piö "bhεε 'wo -da mε -bha bha- 'dhö. 'Yö- -nu -wlö -vin -yö -kë □dhe gɔ suu 'bha -nu 'ö □soo -nu -wa -gan bha- kpö 'gbε 'ö 'dho sië -gblü bha -a 'dhö.

10 -Kpaa -nu bha- -nu weng -yö -gun □dhe -kɔ do 'ö gεan" -nu -bha 'dhö- 'ka bha- 'dhö, 'yö- -nu "plüün -yö gun. -A -nu weng bha □në 'wo gun mε -wëë -kë "dhiü bho sië- 'ka "su "sɔɔdhu bha- 'ka.

11 Sɔtraan -bha "kië 'ö -klong züziösü bha- -gɔ "dhiü bha □në gun -kpaa -nu bha- -nu -gɔmε 'ka 'ö gun- -nu -dhe "dhiü. "Yina 'ö "dhü bha -wa -dhe Eblö -wu 'gü «Abadɔn». 'Yö 'wo- -dhe glékö -wu 'gü «Apodhiɔn» -a 'tɔ bha waa- pö "dhü kö -wa pö «mεgüseemε».

12 Nëng bha- -gɔ -blεεsü □në □ya ziö bha, "kεε -a □plε □në- -nu -wɔn □ya 'to- 'dhe bha- zian 'gü.

13 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- mε "saɔdo -naa -yö "truu -piö. Maa n "tɔ 'tɔ kö "saabhotagwë "klü 'ö Atanna -kuu "dhiü bha -wu do 'bha -yö 'go sië- "gwënnng -ta -dhe -yiisiö □gban 'gü.

14 'Yö -wu bha 'ö- pö Atanna -bha "kië "saɔdo -naa 'ö "truu bha 'ö gun- -gɔ bha- -dhe 'ö- pö: «-Bhö "yina -yiisiö 'wo -kplü -sü 'ka lɔɔ" 'ka □gwaanga 'wo- Öflatö -kë bha- "kpung "dhiü bha- -nu "pu!»

15 'Yö 'wo "yina -nu bha- -nu -pu. 'Sa -a -nu -kplü 'wo- wo mü bha -wa -nu -kplü "dhü kö "tüng □dede bha □në □ya □loo -dhekpaoyi bha- 'ka, "su bha- 'gü, -kwe bha- -ta, kö -wa "pu, kë "dhü kö -wo "kpungtaame -nu "pε- 'gü -yaaga, kö -wa "pεando □gban zë.

16 □Dhe 'ö- 'dhe bha □ya kë "dhü, 'yö n "yan 'gü 'dhö -da 'zü -deewo, 'yö "sɔdha -nu 'ö woo 'dho -gblü bha- -bha 'ö 'wo □soo

-ta bha 'yö 'a- -nu yö. 'Yö 'wo- -nu "dhi pö n -dhe. -wo -gun mε "gblü mεε këng □plε.

17 -Kɔ 'a- -nu yö- 'ka -kaa -ga 'ö ya: "Sɔdha -nu 'wo gun □soo -nu bha- -nu -ta bha- -nu -bha -piö "bhεε -nu 'wo gun- -nu -bha bha- 'bhü- -gun do sië □dhe peng 'nεε- 'dhö, 'yö- 'bha -nu "yan -yö -kë □dhe sɔ 'ö □waa- -da □gla 'gü -a "yan 'dhö, 'yö- 'bha -nu "yan -yö gun □dhe 'song- "yi 'dhö. 'Yö- -nu -bha □soo -nu bha- -nu -gɔ -yö gun □dhe laabhölaa -gɔ 'dhö. 'Yö peng -nu oo, peng "gbiën -nu waa- blɔɔn" -nu 'wo gun 'go sië- -nu "dhi.

18 'Yö pë -gɔ -yaaga 'ö -kë peng bha waa- "gbiën waa- blɔɔn" 'ö gun 'go sië- -nu "dhi bha 'wo "kpungtaadhe -pε 'gü -yaaga -sü "pεando □gban 'gü see-.

19 □Soo -nu bha- -nu -bha mε zë -faan 'ö gun- -nu 'gü bha -yö -gun -a -nu "dhi bha waa- -nu weng □në- 'gü. -A -nu weng -nu bha -wo □dhe □mlεε 'dhö, -a -nu -gɔ -yö -dhö 'pö 'wo mε -nu -wëë -kë "dhiü bho- 'ka.

20 "Kεε 'wɔn -nu bha- -nu -kë "dhü -sü □gban waa- -bha -bha, "kpungtaame -nu -kpεa 'wo to 'ö 'wii ga 'wɔn bha- "dhiü bha 'wii wo bo wo këwɔn yaa -nu 'ka tongtongdhö. -Wo -to woo- "yina -nu oo, woo- -dhökëpë -nu 'wo- -pë -kë "sënnng 'ka bha oo, -a 'dhe -nu 'wo- -pë -kë 'wëë- -nu oo, zën -nu oo, -gwë -nu waa- "dhü -nu 'ka bha- -dhökë -sü -bha, "kεε 'sa kö pë -nu bha 'waa -dhe yö, -a -nu "tɔ 'yaa 'wɔn ma, kö yöö -nu 'to- -nu "ta 'sü -sü □në- -bha.

21 'Wii wo bo- -nu -bha mε zë -sü -nu oo, "zudhe kë -sü -nu, -zua zë -sü -nu waa- □kwaan- bho -sü -nu 'ka.

10

'Sëedhe -be 'në 'bha 'ö Zan -ya -bhö -a -dhiang 'ö- zë

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Atanna -bha "kië 'gü "gbu- do -yö go dhang- 'gü 'ö □lɔɔ, kö "dhuu -yö □klëen -sü 'ka- -zü, kö □kpöng -yö □klëen -sü 'ka- -gɔ -zü 'pö, kö- wɔ 'gü -yö 'bhü sië □dhe 'yënnng- 'dhö, kö- gen 'ö- □wlöö -a □gban- kë sië □dhe peng gɔn 'nεε- 'ö këng □sië 'dhö.

2 Kö 'sëedhe -be 'në 'dεde 'në do 'bha -yö "pu -sü 'ka kö -ya □kwεε-. 'Yö Atanna -bha

"kië bha 'ö ö -kɔ -së 'gü -gen -ya □weeyi -ta, 'yö ö □kwaa 'gü -gen -ghan "kpong □taa.

3 'Yö □gbla "gbu- 'ka □dhe laabhölaa 'ö -wɪ -a 'dhö. □Dhe 'ö bo "wɪ -sü 'ka "gbu- 'ka □dhe -kɔ bha- 'dhö, 'yö dha -ya "dhiü kun- -go, 'yö -wɪ -ta -gen -yan 'ka "saɔple.

4 □Dhe 'ö dha -yö bo "wɪ -sü 'ka, 'yö 'a-pö 'a 'wɔn 'ö -kë bha- -ben zë, "kɛɛ 'yö -wɔ do 'bha -yö bɔ dhang- 'gü 'ö- pö n -dhe: «"Wɪ 'ö dha -ya wo -gen -yan 'ka "saɔple bha -wɔ 'ö- pö bha- 'to i -dɪ -go, 'bha 'dho- -ben zë.»

5 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Atanna -bha "kië 'dhe 'a- yö, 'ö- -gen do- gun □weeyi -ta 'ö- do- gun "kpong □taa bha 'ö ö -kɔ -së "dhiü □wɪ dhang- 'gü,

6 'Yö -sö -bhö Atanna 'ö 'dhö -todhö 'ka 'ö- bhɔ -yi 'yaa 'dhö 'ö- ga -yi 'yaa 'dhö, 'ö yö □në dhang- waa- 'gü -pë -nu, "sɛ waa- -tapë -nu, □weeyi waa- □bhaapë -nu -da bha- wëedhö 'ö- pö: «Atanna -bha yi -kpɔ "kpongtaadhe -go -sü □ya bo,

7 -a -gen -mü □dhe -a -bha "kië "saɔple -naa 'kô bha -ya zun ö -bha "truu bha- -piö -sü -zë -bha bhoo, Atanna yöö zun □në- wo 'wɔn 'ö -bhɔ -zɔ "piü yi 'bha -yi 'bha 'ka 'ö- to "dhiü 'ö- -dhiang zë ö -wudhiüloome -nu -dhe bha- kë -sü -bha.»

8 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö -wɔ do 'ö go dhang- 'gü 'a- ma -blɛsü bha 'ö- pö 'zü n -dhe 'ö- pö: «-Bhö 'dho kö 'sëedhe -be 'në 'ö "pɔ -sü 'ka 'ö Atanna -bha "kië 'ö do □weeyi waa- "sɛ -a -nu -ta bha- □kwɛɛ- bha 'i- 'sü.»

9 'Yö 'a dho Atanna -bha "kië bha- "piü, 'yö 'a- pö- -dhe -yö n gba 'sëedhe bha- 'ka. 'Yö- pö n -dhe: «-Bhö -a 'sü kö 'i- -bhö. -Yö -dho kë "gügüsü i "gblüüdhe -zë 'gü, "kɛɛ -yö -dho kë i "dhi □dhe "zɔyɔn 'dhö.»

10 'Yö 'a n -kɔ -da 'sëedhe -be 'në 'ö gun- □kwɛɛ- bha- 'gü 'yö 'a- -bhö. 'Yö -kë n "dhi 'pö □dhe "zɔyɔn 'dhö tɛan- 'ka, "kɛɛ □dhe 'a bo- "mëng -sü 'ka, 'yö -kë "gügü -sü 'ka n -bong -zë 'gü.

11 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'wo- pö n -dhe: «-A -dhe a -bha □dhe 'i -wɔ 'ö Atanna -ya dɔ i "dhi kö 'i- "dhiü □loo "sɛgɔ 'gbɛ, mɛ suu 'gbɛ, -wɔ suu 'gbɛ waa- -gblüde 'gbɛ -bha bha 'i- pö -kɔ -dee do 'bha kë.»

11

Atanna -wudhiüloome -nu □ple 'ö dho- -nu bɔ -a -dhiang 'ö Zan -ya zë

1 □Dhe 'ö go- 'gü, 'yö 'wo n gba -kaa "dhü "kplü do 'bha ö -dhe -dan 'ka -pë 'ka, 'ö bhɔ "dhü -bha bha- 'ka 'yö 'wo- pö n -dhe: «-Bhö "wɪ kö 'i Atanna -dhökëgükɔ waa- -bha "saa- -bho -ta -gwë "klɔ bha- dan, kö 'mɛ 'wo- -dhökëmɛ -nu 'ka 'kɔ bha- 'gü bha 'i- -nu dhung.

2 "Kɛɛ -a -bha 'kɔ -züdhe 'dhe 'ö "wasi 'dhö "kan -sü 'ka- -zü 'ö "kpenngdhö bha 'i yö -zë 'to "dhü, 'bha 'dho- dan, -a -gen -mü □dhe □wa yö -zë nu 'mɛ 'waa 'dhang bho Atanna "dhiü 'wo go "sɛ "wɛɛ 'gü, 'ö 'wo dho -gblü -da Zedhizadhëmö -pö ya- -ta bha- -nu -dhe kö -wa 'kun -gblü 'ka, kö -wo -ya -go "dhiü -kwe -yaaga waa- "su "saɔdo 'ka.

3 'Yö 'a n -wudhiüloome -nu □ple bɔ kö □wa bhɔɔ sɔ -da wo -bha, kö -wa -zɔn "kpongtaame -nu -dhe □dhe -a -dhe a -bha □dhe -wo -wëewɔ 'kpɔ wo -dɪ -bha -a -nu këwɔn yaa -nu -wɔn 'gü kö -wo wo wɔ slëë- Atanna "piü, 'yö 'wo Atanna -wɔ "dhiü □loo- 'ka 'mɛ 'wo bha- -nu -bha -dhekpaoyi "gblü do ö -ta □ple waa- -dhekpaoyi -kaɔng "saɔdo 'wo dho -ya 'ka 'pö- bha- -go "dhiü bha- 'ka.»

4 "Dhü 'wo- odhivö -dhü -kë bha- □ple waa- -dhangbha □ple 'wo do -sü 'ka Atanna 'ö "kpongtaadhe dëmɛ 'ka bha- -kuu "dhiü bha □në 'wo- "sɛɛ- -nu 'wo dho nu "dhü bha- -nu 'ka.

5 'Mɛ 'wo "dhü bha mɛ 'bha □yaa- pö 'ö 'wɔn yaa kë- -nu 'ka, 'yö peng -yö go- -nu "dhi 'yö- -nu 'yao- -nu bha- -nu -bhö. -Kɔ 'ö 'mɛ 'wo dho- pö 'wo 'wɔn yaa kë- -nu 'ka, 'wo dho- -mɛ -nu zë- 'ka 'yö bha.

6 □Ya 'go yö -zë 'gü, mɛ □ple bha -kɔ -kpa dhang- -bha "sɪ -ya -nu -dhe kö "tüng 'wo Atanna -wɔ pö sië- 'ka bha dha 'ya 'dho ban- 'ka, 'ö "yi -gla □yɔɔn 'gü "sɪ 'dhö- -nu -dhe 'pö, 'ö -ya mü 'zü 'ö 'wɔn suu "ɔɔ suu 'ö- -wɔ "kpongtaadhe -ta -dho □yaa- -nu kë, 'ö- kë "sɪ -yö -kë -nu -dhe kö -wa kë "dhü "tüng 'ö -dhi -nu -dhe -a 'ka.

7 "Kɛɛ yi 'ö mɛ □ple bha 'wo dho wo bo- 'ka -wɔ 'ö Atanna -ya kpɔ- -nu -bha bha- pö -sü 'ka -a 'ka bha, wü "dhabhli -sü 'bha 'ö go -klɔng züziösü bha- 'gü bha -yö -dho

-gblü -da -a -nu -ta 'ö- -ko -yö -ziö -nu -go 'ö- -nu zë,

8 'ö- -nu [gee -yö to -kpinng -ta 'pö- 'kpii- 'wo- -nu Dëme do "dhü -bha -a 'gü bha- 'gü. -A 'pödhe bha [në 'wo- 'to -da [gla 'gü 'wo- -dhe Sodömö "εεν Ezitö bha.

9 Me suu 'gbe, 'wo go "segö 'gbe [dede 'gü, 'ö 'wo -wu 'gbe [dede pö, 'ö 'wo go "se suu 'gbe [dede 'gü -wo -dho -a -nu [gee bha- -ga -dhekpaoyi -yaaga waa- 'gbu 'ka kö 'waa "wı- -bha kö -wa -nu [gee bho.

10 Me [ple bha- -nu ga -wön -dho dhi "kpongtaame -nu -dhe, 'ö- -nu [nii -da [dedewo 'ö 'wo pë -nu [gbao -zianwo wo 'ko -nu -go -a -wön 'gü, -a -gen -mü [dhe kö me [ple bha [wa [gbaon [dedewo "kpongtaadhe -ta.

11 "Kεε -dhekpaoyi -yaaga waa- 'gbu bha [ya bho- "dhiü, "tεε -sü -dee 'bha- -dho 'go Atanna "piü 'ö -da 'zü- -nu 'gü 'wo -bö, 'yö me "uu me 'ö [ya ö "yan -kpan -nu -bha, 'yö "suü -ziisü -yö -da 'gü.

12 'Yö -wu do 'bha 'yö bö dhang- 'gü 'ö -wı Atanna -wodhiüloomε -nu [ple bha- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka nu yö!» 'Yö 'wo [wlü kö dha 'kpong- [ya kpa- -nu bha 'yö 'wo dho dhang- 'gü, kö- -nu 'yaö- -nu bha -wa -nu ga sië.

13 'Yö "se -yö zun [zii -sü -bha "tüng do bha- 'gü, 'yö 'pö- 'kpii- bha 'ö -pe 'gü -kaong do, 'yö- "pean do -yö [wennng, 'yö me -dhü "gblü "saople -wo ga "se [zii -ko do bha- 'gü, 'yö me -kpea 'wo to bha "suü 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo -ya Atanna 'ö dhang- 'gü bha- 'to bho -sü -bha.

14 Kö nëng bha- [ple -naa [në [ya ziö bha, "kεε -ka ka -dı 'kun, -a -yaaga -naa -yö nu sië.»

"Truu "saople -naa "wı -ko -dhiang 'ö Zan -ya zë

15 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- "saople -naa -yö ö -bha "truu -piö. 'A dho n "tu 'to kö -wu 'gbe -yö "wı sië dhang- 'gü -yuudhö 'ö- pö: «-Gblüeddehε -kë "kpong [taa "sı [ya 'to 'me 'ö- -dhe, do -ko ya- 'gü yö -mü kwa Dëme Atanna waa- -bha -Yame bha [në- -nu 'ka, yö -zë -a -bha me -dhe bha- "dhiütodhe 'yii 'dho kë tongtongdhö, -yö -dho -a kë -todhö 'ka!»

16 [Dhe 'ö [waa- pö "dhü, 'yö me zizi -nu -kaong [ple ga -yiisio 'wo -ya -sü 'ka wo -bha -blüeddehε -gbloo -ta Atanna wëedhö bha 'wo zun wo kpiö 'gü, 'yö 'wo zun Atanna -dhökë -sü bha 'wo- pö:

17 «Yi Dëme, yi -bha Atanna 'gügbıısü, bhi i gun yi 'bha 'ka, 'i -tun [dεε bha, 'ya i nuε" bho -ko 'i- -da i -bha 'gügbııdhε 'gü 'ö 'bha zun -gblüeddehε kë -sü -bha bha- -wön 'gü,

18 "se [gban "pepe 'gü -me -nu zuë" -gun "wlü -sü 'ka, "kεε i -bha bhloo bho i 'gü "tüng [ya [loo [ton, i -bha za -do 'me [wa ga -a -nu -bha "tüng [ya [loo, kö 'me 'wo i -wodhiüloomε -nu 'ka 'i- -nu [saa bho waa- me "gblüglü -nu "εεν 'nëseennë -nu 'wo -suü i -go, 'wo i [bhlëë -ya bha- -nu 'dhö. I -bha 'wön -bho "se seemε -nu 'gü "tüng [ya [loo!»

19 [Dhe 'ö [ya kë "dhü, 'yö Atanna -dhökëgüko 'ö dhang- 'gü bha- "dhi -yö -pu, 'yö me [gban 'wo wo "yan -kpan 'tong- 'ö -mlεε -dee -da waa- me "bhu- -nu -a -nu [zinng 'gü bha- [gbëë bha- -bha. 'Yö dha -yö -ya "yan 'kun -sü -bha kö -yö "wı sië, 'yö pë 'bha -nu 'wo -ya "wı -sü -bha, 'yö "se 'dhö -ya [zii -sü -bha, 'yö mēngga 'dhö -ya [wennng -sü -bha.

12

Dhebhönë do 'bha waa- "yinagon -ziisü 'ö Zan -ya yö -a -nu -dhiang 'ö- zë

1 [Dhe 'ö [ya kë "dhü, 'yö "dhabhli 'dhö -da dhang- 'gü, 'yö 'a dhebhönë do yö kö [ya 'yēnng- kë so 'ka [yaa- -da ö -bha, kö -yö do -sü 'ka "su -ta, kö 'faan- 'ö- -go -bha bha "susēngga -kaong do ga [ple [në -ya -sü 'ka- -bha.

2 "Kεε kö- 'gu -ya bho -klekledhö, kö- 'në 'kpo "tüng [ya [loo, kö -yö "gbla -zianwo sië- "gblüüdhe 'ö- piü sië bha- -wön 'gü.

3 'Yö "dhabhli bha- -dee 'bha -yö -da 'zü dhang- 'gü -a 'dhe bha- zian 'gü. 'Yö 'a "yina -ziisü do yö, "yinagon bha -yö -gun -zaondhö, 'yö- -go gun "saople, 'yö- -söga gun -kaong do, 'yö -gbloo 'faan- -yö gun- -go "saople bha- [gban -bha. 'Yö- weng -yö gun.

4 'Yö ö weng bha- sü, 'yö "susēng 'ö dhang- -bha bha- -pe 'gü -yaaga -sü "pean

do bho 'mü 'yö- □wenng "kpung □taa, 'yö dho 'ö do dhebhö 'ö- "gblüüdhe 'dhö- kë sië bha- wëédhö, kë "dhü kö □ya 'në 'kpo kö 'ö 'to "sia- mü 'ö- -bhö.

5 'Yö dhebhö bha 'ö 'nëgloön do kpo, -a gbö bha □në dho -ya "se □gban "pepe -gö "dhiü, 'ö- -bha medhe -yö -ziö -gblüde "pepe 'wo "kpung □taa -a □gban "pepe -bha -ta, "kεε 'yö "yina gön bha- -kö 'yii □moo- -bha. 'Yö 'në bha 'wo- sü 'wo dho- 'ka Atanna "piü dhang- 'gü, -a -bha -blüedde -gbloo "soo.

6 'Yö dhebhö bha 'ö □dua 'yö dho "tung -ta, -dhe 'ö Atanna -ya -yεa □baa- -bha bha- 'gü, kö -wa "dhiü gba mü -dhekpaoyi "gblü do -ta □ple waa- -dhekpaoyi -kaong "saodo 'ka.

7 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö -gblü -yö -da dhang- 'gü. 'Yö Atanna -bha "kië 'kpiisü 'wo- Misédhö kë bha waa- -bha -me -nu 'wo -ya 'ko zë -sü -bha "yina bha- 'ka 'yö weng- -nu 'wo □göön waa- -bha "kië -nu 'dhö 'pö.

8 "Kεε 'yö Misédhö waa- -bha -me -nu -a -nu -kö -yö -ziö "yina bha waa- -bha -me -nu -a -nu -gö, 'yö 'wo- -nu -kë dhang- 'gü 'wo- -nu bö "kpung □taa.

9 'Yö -zuzugwe 'wo yö □në- -dhe □mlεε 'ö gun yi 'bha 'ka, 'wo- -dhe 'zü "yina yaa, "εεn Sotraan, 'ö "kpenng- -kë "kpungtaadhe -todhüsü -gö bha 'wo waa- -bha -me -nu -a -nu -zuö "kpung □taa.

10 'Yö 'a -wü "gbü- do 'bha ma dhang- 'gü kö -ya pö sië: «Atanna -bha me dha -sü bha- -gö □ya -da 'plöö □ton □dεε! -A -bha -gblüedde waa- -bha 'gügbüde 'bha 'yaa -bin 'gü 'zü! -A -bha Klisi 'ö- -ya bha □ya 'ö -bha medhe -faan bha- -zon! -A -gen -mü □dhe 'me 'ö gun do sië Atanna wëédhö 'ö -za do kwa dheebhang -nu -bha 'yënn- 'gü waa- gbeng -nu □gban 'gü bha □yaa- -zuö "kpung □taa □dεε.

11 Kwa dheebhang -nu -kö □ya ziö -gö "bhlaanë □yoon 'ö □wenng -nu -wön 'gü bha waa- Yesu -wön -dhiang 'wo gun- zë sië me -nu -dhe bha- 'saa- 'gü. -A -gen -mü □dhe kwa dheebhang -nu bha -wo kë -we -bha 'wo woo- tosea nu, 'ö 'wo -we -bha 'wo ga Yesu -wön 'gü.

12 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, dhang- waa- 'gü -me -nu □gban "pepe -ka ka "dhia bho,

"kεε "kpungtaadhe waa- □weeyi -nu □në ka -bha □ya kë -wëesü. -A -gen -mü □dhe Sotraan □në bhloö □yaa- pa 'ö nu sië- 'ka ka -ta bha, -a 'wön □ya kë- "yaan □dhe "töng 'wo- -ya -gö 'yaa 'gbe 'zü.»

13 □Dhe 'ö "yinagon -ziisü bha 'ö- 'wön do □dhe □wa ö -zuö "kpung □taa, 'yö zun dhebhö 'ö 'nëgöön bha- kpo bha- "piü kë -sü -bha.

14 "Kεε 'yö dhebhö bha 'wo- gba "gblëe- 'kpii- do gban □ple 'ka kö -ya do ö -bha, kö -yö -wlö 'ka -yö 'dho ö -yεa 'wo- □baa "tung -ta bha- 'gü kö -yö -ya mü kö -wa "dhiü gba -kwe -yaaga waa- 'gbu 'ka, kö □mlεε bha 'ya 'dho ö -kö zun- -bha.

15 'Yö □mlεε bha 'ö "yi bho ö "dhi 'yö- □wenng dhebhö bha- □keng-, 'yö -kë □gwaan 'ka, kë "dhü kö- "tεε -ya 'sü,

16 "kεε 'yö "se -yö dhebhö bha- -ta kun, 'yö ö "dhi -pu, 'yö "yi 'ö "yina bha 'ö- □wenng bha- □gban mü "pepedhö.

17 'Yö dhebhö bha- -wön bhloö -yö ma "yina bha- 'gü 'yö- pa kpenngkpenngdhö, 'yö □dhe 'ö -kë □dhe -a bhloö bha- bho -dhe "wεε 'bhaa 'dhö dhebhö 'kö bha- -gö bha, 'yö dho 'yö -ya 'ko zë -sü -bha dhebhö bha- suu 'gü □në "pepe 'dhe 'kö to, 'ö 'wo gun Atanna -bha 'töng- 'kun sië, 'ö 'wo to -kplü -sü 'ka teanwön 'ö -gban Yesu Klisi -wön -bha bha- -bha bha- -nu 'ka.

18 'Yö dho 'ö do □weeyi "kpung "dhiü.

13

Wü □ple 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zë

1 'Yö 'a wü do 'bha yö kö -yö 'go sië □weeyi □bhaa. Wü bha- -sö -gun -kaong do, 'yö- -gö -zë 'ö gun "saople. 'Yö -gblöfaan -yö gun kpa -sü 'ka- -sö -kaong do bha- □gban -bha 'do 'do. 'Yö Atanna -bha 'fang bho -to -nu 'wo gun -ben zë -sü 'ka- -gö -nu bha- -bha.

2 Wü 'a- yö bha -yö -gun □dhe gwee 'dhö, 'yö- -gen -nu 'wo gun □dhe "sluku -bha 'dhö, 'yö- "dhi -yö gun □dhe laabhölaa -bha 'dhö. 'Yö "yina bha 'ö ö -bha medhe oo, -a -bha -blüedde -gbloo waa- -bha 'gügbüde □gban nu wü bha- -dhe.

3 "Kεε kö wü bha- -gö -nu bha- do □ya kë □dhe pë 'ö □waa- -gi 'ö yöö 'to- bhië -gö -a 'dhö. "Kεε 'yö- bhië -ziisü bha 'ö dho 'ö

ga. 'Yö wü bha- "dhia -yö ma "se -ta -me
□gban "pepe 'gü 'yö 'wo -ziö □keng-.

4 'Yö 'wo -ya "yina bha- -dhökë -sü -bha
ö -bha medhe nu 'ö- wo wü bha- -dhe
bha- -wön 'gü. 'Yö 'wo -ya 'pö wü bha-
-dhökë -sü -bha kö -wa pö sië: «'Dee □dhe
-zuzugwe ya- 'dhö? 'Dee dho □moo- -bha
'ö 'ko zë- 'ka?»

5 'Yö 'wo Atanna -bha 'fang bho -wu -nu
waa- -di -sü 'kpii- -dhiang -nu zë -faan
-da wü bha- 'gü. 'Yö- -kë "dhü "su -kaong
-yiisiö ga □ple 'ka.

6 'Yö -ya "si -bho Atanna -go -sü waa-
-yaa -bha 'fang bho -sü -bha waa- me
"pepe 'wo- 'piö dhang- 'gü -a -nu 'dhö.

7 'Yö- -ga 'ka mü 'yö -ya 'ko zë -sü -bha
-a -bha me -nu 'ka, 'yö- -ko -yö □moo- -nu
-bha, 'yö- -ko -yö -ziö "siya □gban "pepe
suu -go, 'yö -ya "se □gban "pepe waa- -wu
suu "pepe 'ö- -ta -a pö -me -nu □gban -go
"dhiö.

8 Me "pepe kö 'wo "kpong ya- □taa, 'ö-
-nu 'to -zë 'yaa -ben zë -sü 'ka "bhlaanë
'wo- zë bha- -bha -tosea -kë -bha 'sëedhe
'ö 'me 'wo dha -me -nu 'ka -a -nu 'to 'dhö-
'gü, "se waa- dhang- -nu kë "töng 'gü bha-
'gü, -a -nu □gban "pepe- -dho "gblëenu wü
bha- □wlöo 'wo- -dhökë:

9 'Me ka 'wön ma -tu 'dhö 'dhö, -kaa do
-së 'ka kö 'ka 'wön ma!

10 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe
me "pepe 'kö 'wo bo Yesu 'ka 'wo Atanna
-bha me 'ka, -a me 'dhe 'ö -dho -kaso 'gü
'dhö- -bha, -yö -dho 'dho -kaso 'gü, 'ö- me
'dhe 'ö -gokanme 'ka 'wo- -go -kan. 'Wön
'ö- -wön 'gü, 'yö Atanna -wu -ya pö □dhe
'me 'wo- -bha me 'ka -a -dhea -bha □dhe
-wo wo zuë" kë -sea kö -wo wo -zu yö-
-dhe bha 'yö bha.

11 □Dhe 'ö- 'dhe bha □ya kë "dhü, 'yö 'a
go mü 'a wü bha- do 'bha yö kö -yö 'go sië
"sëedhö, kö- -söga -yö □ple □dhe "bhlaa
-bha 'dhö, "këe □ya "wü -a -wu -kë □dhe
'yina -wu 'dhö.

12 'Wön suu "bu suu 'ö wü -blëesü bha 'ö
gun- kë sië, -a 'dhe bha- -ko -gun □moo sië-
-bha 'pö 'ö- -kë wü -blëesü bha- -bha kë
'gü, 'ö ö faan -wo "kpongtaame -nu □gban
"pepe -ta kö -wo wü -blëesü 'ö bhië -ziisü
-yö gun- -bha 'ö ga bha- -dhökë.

13 Wü □ple -naa bha -yö gun "dhabh-
liwön "gblüglü □dede kë sië, 'ö peng go

dhang- 'gü 'ö- □loo me □gban 'yaan.

14 'Yö -gun "kpongtaame □gban "pepe
go bho sië 'wön 'ö Atanna -ya kë -sü
"sü -kë -dhe 'ö gun- kë sië wü -blëesü
bha- -bha kë 'gü bha □në- 'ka, 'yö-
pö "kpongtaame -nu -dhe □dhe -wo wü
-blëesü 'wo- -gi -siang 'ka "këe 'ö dha- -go
bha- "blëen- do -pë -kë.

15 'Yö Atanna -yö "tëe -sü -da me 'gü -sü
"sü -kë wü □ple -naa bha- -dhe 'yö "tëe -sü
-da wü -blëesü bha- "blëen- 'wo- -pë -kë
bha- 'gü, kë "dhü kö -yö dhiang zë kö me
"bu me 'ö 'yii "wü- -bha kö -ya -dhökë, kö
-ya zë.

16 'Yö wü do bha 'ö ö faan -wo 'zü
'në 'sëennë -nu oo, me "gblüglü -nu oo,
□naome -nu oo, "flëeme -nu oo, □dhuëng
-nu waa- 'wloo- -nu □gban "pepe -ta 'yö
'wo 'klëe- kpo wo -ko -së 'gü -kodhe □taa
-dhe -nu waa- -nu -kpong "dhiö -dhe -nu
'gü.

17 'Yö me 'bha -me 'bha 'yaa □moo- -bha
kö -yö pë 'dhö, "ëen kö -yö pë 'go, kö
'klëe- 'ö wü bha- 'to -yö gun- 'gü bha, "ëen
"nimloo 'ö □dhe- "blëen- bha- 'dhö bha
'yaa- -me -bha.

18 'Me 'ö 'wöndome 'ka -a 'wön -bho 'koo
do "töng □në dho kë bha. 'Me 'ö 'wöndome
'ka 'ö- "gblüödhë -yö 'daonnu, -a -me -dho
wü bha- "nimloo bha- do, -a -gen -mü
□dhe -yö -dho kë me 'bha □në- 'to 'ka. -A
"nimloo bha □në këng "saodo -ko "saodo
waa- pë "saodo 'ka.

14

*"Tan 'ö 'me 'ö "bhlaanë -ya -nu -gotadhö
bha 'wo- bho -a -dhiang 'ö Zan -za zë*

1 'A dho -dhe -ga kö "bhlaanë bha -yö
do sië -ton 'ö Zedhizadhëmö bha- □gbin-
waa- me "gblü këng do -ko -yiisiö waa-
me "gblü -yiisiö 'ö waa- Dë -a -nu 'to -yö
gun -ya -sü 'ka -nu -kpong "dhiö bha- -nu
'dhö.

2 'Yö n "tu -yö -da -wu 'bha 'gü dhang- 'gü
kö -yö "wü sië -wuudhö □dhe "yi 'kpii- 'ö
-zuö sië- 'dhö, "ëen □dhe -ko 'ö dha -yö -wü
'ka bha- 'dhö. -Wü bha -yö -kë 'zü □dhe
me kpö 'gbe -bha këng zë -vin bha- 'dhö.

3 Kö me "gblü drun bha -wo do sië 'me
'ö -gbloo 'kpiisü -ta bha waa- pë "yaandhe
-yiisiö bha waa- me zizi -nu bha- -nu

wëedhō kō -wo "tan -dee do bho sië. "Tan 'wo gun- bho sië "dhü bha me "wëewëe 'bha 'yaa □mɔɔ- -bha kō -ya bho kō 'yii kē me "gblü këng do -kɔ -yiisiö waa- me "gblü -yiisiö 'ö "bhlaanë bha 'ö- -nu -gɔta dhɔ yi 'bha 'ka kō -wo -tun "kɔpung □taa bha wo -zë -a -nu 'ka.

4 'Mε 'wo "dhü bha □në 'wo wo -dɪ kun -së 'yö 'wo to "slüüslü 'ka, 'yö 'wii zun dhebho -bha tongtongdhö. -Dhe "ɔɔ -dhe 'ö "bhlaanë bha 'ö gun 'dho sië- -bha wëng- -nu □në 'wo gun 'dho sië wo "kwëë, -a -gɛn -mü □dhe wo □në "bhlaanë bha 'ö- -nu -gɔta dhɔ kō -wo kē waa- Dë -a -nu -bha 'në -blëesü -nu 'ka me "bhɪ- -nu kɔpö 'gü.

5 'Wii □sua kē do tongtongdhö, pö -tangga -zian 'yaa- -nu -bha.

Atanna -bha "kië -yaaga 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zë

6 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö 'a Atanna -bha "kië do 'bha yö kō -yö ziö sië 'tëng- -ta -dhe □gblëen □dede 'gü. Naɔ -së 'ö go Atanna "piö 'ö 'yaa 'go "gblɔɔ tongtongdhö bha □në 'ö nu- do -dhe 'gü, me "pɛpɛ 'wo "kɔpung □taa -a -nu -gɔ, kō -ya pö me suu -gao □gban 'do 'do, "sɛgɔ □gban 'do 'do "ɛɛn -wɔ suu □gban 'do 'do pö -mɛ -nu -dhe

7 kō -ya pö sië "gbɪ- 'ka 'ö- pö: «-Ka "suü Atanna -gɔ kō 'ka- 'tɔ bhɔ! -A -gɛn -mü □dhe -a -bha za -dɔ me "bhɪ- -bha "tüng □ya □loo. -Ka 'mɛ ö "sɛ -kë 'ö dhang- -kë, 'ö □weeyi -kë waa- "yigɔ -nu 'dhö bha □në -dhɔkë!»

8 'Yö Atanna -bha "kië bha- □plɛ -naa -yö dɔ- 'dhe bha- □keng- kō -ya pö sië 'pö 'ö- pö: «Babidhɔnö -pö 'kpii- 'ö gun ö -bha "yënnɡdɔ bha- 'kɔpö sië "kɔpungtaame -nu □gban "pɛpɛ -gɔ □dhe we 'dhö 'wo- mü bha □ya 'wü, □ya 'wü -trukpe -trukpedhō.»

9 'Yö Atanna -bha "kië bha- -yaaga -naa -yö dɔ- 'dhe bha- □keng- 'pö kō -ya pö sië 'ö- pö: «Mε "ɔɔ me 'ö yaa- wü bha- -dhɔkë "ɛɛn 'ö yaa- "blëen- bha- -dhɔkë, 'ö- -bha -ben bha- -ya ö -kɔdhe -bha, "ɛɛn ö -kɔpung "dhiü,

10 -a -mɛ -dho Atanna -bha -mawɔnsiödhe 'ö "yi 'yaa- "piö bha- mü □dhe -kɔ 'wo we "dhiü- mü- 'ka bha- 'dhö.

Mε "pɛpɛ 'ö waa- -kë "dhü, -a -mɛ -nu -dho -wëedhe yö pëng 'ö 'yaa "dhuu bha waa- blɔɔn" pëng □në- 'gü Atanna -bha "kië "slüüslü -nu bha waa- "bhlaanë -a -nu -kuu "dhiü.

11 Pëng 'ö "dhü bha pëng 'ö- "gbiën -yö bhɔ -todhü 'ka, 'ö "tɛɛpadhe 'yaa- 'gü, 'ö- 'yënnɡ- 'gü 'yaa 'dhö 'ö- gbeng 'gü 'yaa 'dhö yö -mü. 'Sa yö □në me "pɛpɛ 'wo dho wü bha- -dhɔkë waa- "blëen- bha- 'dhö, "ɛɛn 'ö dho 'klëë- 'kɔɔ- -nu -bha bha wo dho 'dho- 'gü.

12 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Atanna -bha me -nu 'ö pö 'aa- -nu -bha, 'ö 'wo- -bha 'tong- kun "ɛɛn 'wo -zɔ yö Yesu -dhe bha 'wo dho- 'kun "gbɪ- bha 'yö bha.

13 □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö -wɔ 'bha -yö bɔ dhang- 'gü 'ö- pö n -dhe 'ö- pö: «'Wɔn 'ö maa- pö bha -bhö -a -ben zë! -A pö me "pɛpɛ 'wo dho ga Atanna -bha zian -ta 'ö go □dɛɛ bha 'ö dho- 'ka "dhiü bha- -nu -dhe -a -nu -bha -së! 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'Nii- "slüüslü yöö □dede 'ö- -ziö -ta -ziö 'ö- pö: «-Yö "dhü tɛan- 'ka, -a -gɛn -mü □dhe sëë 'wo- bho bha -wo -dho wo 'gü □dhië- zian- -ta bha 'yö bha. -A -gɛn -mü □dhe 'wɔn -sɛngbɔ -nu 'wo- -kë kō -wo -tun "yaan bha -wo -dho -kpan □gban -bha Atanna -kuu "dhiü.»

14 A -to -dhegadhe 'gü, 'a dho "kan 'zü n -ta kō dha 'kpong- "puu do 'bha □ya -wo "yɛa-, kō pë 'bha -yö -ya -sü 'ka- -ta □dhe me "bhɪ- 'dhö. Kō "sënnɡ faan- -ya -gɔ -bha, kō -dhaa "gang "dhiü- do -ya □kwɛɛ-

15 'Yö Atanna -bha "kië do 'bha -yö go -dhɔkëgüko 'ö dhang- 'gü bha- 'gü 'yö zun- pö -sü bha 'mɛ 'ö gun -ya -sü 'ka dha 'kpong- -ta bha- -dhe "gbɪ- 'ka 'ö- pö: «-Bhö i -bha -dhaa "gang bha- 'sü kō 'i "kɔpungtaadhe -mlü "kan- 'ka, -a -gɛn -mü □dhe □ya kē □dhe -mlü -pë kē -sü -bhlaa □në- 'dhö, Atanna -bha za dɔ me "bhɪ- -nu -bha "tüng □ya □loo.»

16 'Yö 'mɛ 'ö gun -ya -sü 'ka dha 'kpong- -ta bha 'ö -kɔ -da ö -bha -dhaa bha- 'gü, 'yö "kɔpungtaadhe -mlü -kan.

17 'Yö Atanna -bha "kië do 'bha -yö go 'zü- -dhɔkëgüko 'ö dhang- 'gü bha- 'gü kō -dhaa "gang "dhiü- bha- do 'bha □ya □kwɛɛ- 'pö 'yö zun "kɔpënnɡ.

18 'Yö Atanna -bha "kië "wεε do 'bha 'ö -ko -ziö peng -go -sü "sü 'dhö- -dhe bha 'ö go- -dhökëtagwë "klv bha- 'gü, 'yö- pö me 'dhe -dhaa "gang gun- □kwεε- bha- -dhe "gbu- 'ka 'ö- pö: «-Bhö i -bha -dhaa "gang bha- 'sü kö 'i -dröo -dhü -nu 'wo "kpung □taa bha- -nu -kpaä "kan- 'ka, -a -gen -mü □dhe 'ö □dhe -dröo -dhü 'dhö kö- ga □gbaan -pë kë.

19 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö ö -bha -dhaa "dhiü- bha- sü 'ö- -ziö "kpungtaadhe □gban 'gü, 'yö -dröo ga bha- □gban bho, 'yö- □loo -gwë "wlü 'kpii- do 'ö □dhe 'wön 'ö Atanna dho- wö ('me 'wii ö □bhlëë -ya) -nu -ta -a -zön 'ka 'dhö bha- 'gü, 'pö- □taama -dhe 'bha 'gü mü.

20 'Yö 'wo -dröo ga bha- zön "wlü 'kpii- bha- 'gü 'pö- □taama -dhe bha- 'gü, 'yö □yöön 'ö go "wlü bha- 'gü 'yö- -gböng -yö -ziö 'yö "kidhung këng -yaaga "ta sü, 'yö- -bha -kë □gblëen -sü 'gü, □soo □ya -da □bhaa 'yö -ya -kafe 'ö- "dhi bha- -naa -ta.

15

Atanna -bha "kië -nu 'ö nëng -gaö "saöple -yö gun -a -nu -go 'ö Zan -ya -dhe yö -a -dhiang 'ö- zë

1 'Yö n 'yan -yö -da 'zü "dhabhliwön -ziisü 'ö- 'wön -yö me kön -a -dhe 'gü dhang- 'gü. 'Yö 'a Atanna -bha "kië "saöple yö kö nëng "saöple -ya -nu -go 'do 'do 'ka. Nëng -totaamasü 'ö dho -ya "kpungtaadhe "dhiü kö -yö kë Atanna -bha -mawönsiödhe "dhiütodhe 'ka bha □në gun bha.

2 'A dho -dhe -ga kö pë 'bha 'ö me "yan -yö □ziö- 'gü □dhe "dënggbo 'dhö bha -yö wö -sü 'ka mü möödhö -dhe □gban 'gü, "kεε kö peng -yö kaan- -sü 'ka- 'ka. 'Yö 'me 'wii wo -go 'dho "sia- wü bha- -dhe tongtongdhö 'ö 'wo to- "gbu- 'ka- -ta waa- "blëen- bha waa- 'to -ben 'ö "nimloo 'ka bha- 'dhö bha 'a- -nu yö kö -wo dö sië "yi □gblü bha- "soo, kö könnng -nu 'ö Atanna -ya nu- -nu -dhe bha -ya -nu □kwεε-.

3 Kö -wa 'to bhö -tan 'ö Moizö 'ö -kë -a -bha yëkëme 'ka bha 'ö- bho yi 'bha 'ka bha waa- "bhlaanë bha- -bha bho sië 'wo- pö: «'Gü "gbu- Atanna, i këwön -nu -wo "mlümlüsü 'ö 'wo □bhlëesü □dedewo. Bhi □në 'i -gblüdë "pεpe 'wo "sε -go "dhiü,

-a -nu □gban -bha -gblüdë 'ka, i këwön 'bha 'yaa □sua 'ka, 'yö pö 'aa- 'bha -bha tongtongdhö.

4 'Dee 'yii 'dho "suü i -go, yi Dëme? 'Dee 'yii 'dho "wı- -bha kö -yö i 'to bhö? -A pö 'yi- wo "dhü bha- 'klöo- -mü □dhe bhii dosengseng □në pö 'aa i -bha tong- tongdhö, -a -wön 'gü "sε □gban "pεpe suu- -dho nu 'wo zun wo kpiö 'gü bhi □në i -dhe 'yö 'wo i -dhökë, -a -gen -mü □dhe i këwön -nu 'ö pö 'aa- 'bha -bha bha- 'bha 'yaa -bin -sü 'ka me 'bha -go 'zü.»

5 □Dhe 'ö- 'dhe bha □ya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -dhökëgükö 'ö dhang- 'gü, 'ö böo" 'ö- -yεa 'ka bha 'ö- 'gü bha- yö kö- "dhi □ya "pu.

6 'Yö- -bha "kië "saöple 'ö nëng "saöple bha 'ö gun- -nu -go bha 'wo go 'kö bha- 'gü 'wo zun "kpennng, kö so "puu 'ö 'bha- -ga 'ö dö i "yan 'gü -glanglandhö bha -ya -nu -bha, kö "sënnng kwipen -yö -ya -sü 'ka- -nu -bha so bha- -ta -a -nu -kuu 'gü -dhe "töng 'gü.

7 'Yö pë "yaandhe -yiisio 'wo Atanna -kuu "dhiü bha- me do -yö "sënnngbonë "saöple, 'ö pa -sü 'ka Atanna 'ö 'dhö -todhü 'ka bha- -bha -mawönsiödhe 'ka bha- nu -a -bha "kië "saöple bha- -nu -dhe.

8 'Yö Atanna -dhökëgükö bha 'ö pa -a -bha 'töbhödhe waa- -bha 'gügübdhe peng "gbiën 'ka, 'yö me 'bha 'kö 'yaa gun □möö sië- -bha kö -yö -da -a -dhökëgükö 'gü -a "töng 'dhe 'kö bha- 'gü kö nëng "saöple 'ö- -bha "kië "saöple bha- -nu -go bha 'yii ziö □kö.

16

Atanna -bha -mawönsiödhe gbönë "saöple bha- -wënnng "kpung □taa -kö -dhiang 'ö Zan -za zë

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'a -wu do 'bha ma kö -yö 'go sië Atanna -dhökëgükö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü 'ö- pö- -bha "kië "saöple bha- -nu -dhe "gbu- 'ka 'ö- pö: «-Ka 'dho kö 'ka Atanna -bha -mawönsiödhe gbönë "saöple bha- 'gü -pë □wënnng "kpung □taa.»

2 □Dhe 'ö -wu bha 'ö -wı "dhü, 'yö Atanna -bha "kië -nu bha- me -blëesü -yö dho 'yö ö -bha 'gü -pë □wënnng "kpung

□taa. 'Yö bhië -ziiziisü -nu, "kεε -nenesü -nu 'wo -ya "kan -sü -bha me 'wo kë wü bha waa- "blεen- bha- -dhökë bha- -nu -bha.

3 'Yö- me □ple -naa -yö ö -bha 'gü -pë □wenng □weeyi □bhaa. 'Yö □weeyi □gban -yö -kë □dhe □yooon 'ö □ya kpö 'kun -a 'dhö, 'yö pë "yaandhe "pepe 'ö- □bhaa 'yö- □gban -yö ga.

4 'Yö- -yaaga -naa -yö ö -bha 'gbonë 'gü -pë □wenng □gwaan -nu waa- "yi 'sεennë "pepe 'ö "kprung □taa -a □gban □bhaa, 'yö- □gban -yö -kë □yooon 'ka.

5 'Yö n "tu -yö -da Atanna -bha "kië 'dhe 'ö- -kɔ -yö -ziö "yi -nu -gɔ "dhü bha- -wɔ 'gü kö -ya pö sië: «Bhii Atanna 'i gun yi 'bha 'ka, 'i -tun □dεε, 'ö 'i "slüöslü, 'ö 'wɔn yaa 'yaa zun i -bha tongtongdhö bha i -bha 'wɔn -bho me "bhü- 'gü -sü 'ö □dhe -kɔ bha- 'dhö bha- -dhe -mü.

6 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe 'me 'wo bha □në 'wo i -bha yëkëme -nu zë waa- i -wɔdhiüloomε -nu 'dhö, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'i □yooon 'kpɔ sië- -nu -gɔ bha 'yö bha, 'sa -a -dhe □dede □në 'wo- □mɔɔ.»

7 'Yö 'a -wɔ do 'bha ma 'zü kö -yö 'go sië Atanna -dhökëtagwë "klv bha- 'gü 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka, n Dëme ma Atanna, 'ö i -bha 'gügbudhe -dhiang 'yaa zë, i -bha 'wɔn -bho me "bhü- -nu 'gü -sü 'ö □dhe -kɔ bha- 'dhö bha- -dhe -mü, pö 'yaa i -bha!»

8 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- me -yiisiö -naa -yö ö -bha gbonë 'gü -pë bha- □wenng 'yënnng- -bha, 'Yö 'yënnng- -yö zun 'ma -sü -bha me "bhü- -nu 'ka wɔɔbdhö □dhe peng 'dhö.

9 'Yö 'yënnng- bha 'ö ma me "bhü- -nu 'ka □dedewo 'yö- -yënnngdhe kpɔ- -bha, "kεε yö -zë □gban 'gü, 'wii wo -kɔ "kan wo kë -song yaa -nu "dhiü. "Si -zian □në 'wo- bho Atanna 'ö yöö do □në □mɔɔ- -bha 'ö nëng suu bha- -ya me "dhiü "εen 'ö- bho me -ta bha- -gɔ.

10 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- me "soodhu -naa -yö ö -bha gbonë 'gü -pë bha- □wenng wü "dhabhli -sü bha- -bha -gblüdedhe -ta. 'Yö -dhe 'gü -yö □tröö tii 'ka -blünblündhö -bha "se "pepe 'ö gun- gɔdhiü bha- -ta. Pë -ma -a -nu 'ka -kɔ yaa 'gü yaa bha- -wɔn 'gü, 'yö- -nu "son -yö -ya -a -nu 'nεε- zë -sü bha- -nu □zii -kɔ yaa 'ö- "dhiü bha- -wɔn 'gü.

11 'Wɔn -ziisü -ziisü -nu 'wo gun kë sië- -nu 'ka, 'ö bhië -nu -wo -kan -a -nu -bha "dhü bha 'yii "sika -zë -da -nu 'gü kö -wo wo -gɔ 'dho "sia- Atanna -dhe, kö -wa □bhlëë -ya. "Si -zian □në 'wo- bho- -gɔ -a -nu -bha bhië -nu bha- -wɔn 'gü, 'yö 'wo wo 'gü -siö woo- 'wɔn yaa kë -sü -bha 'wo dho- 'ka.

12 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha- me "saodo -naa -yö ö -bha gbonë bha- 'gü -pë □wenng □gwaanga 'kpii- 'wo- -dhe Öflatö bha- -ta. 'Yö "yi bha 'ö □bhüö 'yö to "yεen 'ö- □bhaa bha □në- -bha, kë "dhü kö -yö zian bho -gblüde -nu 'ö- -nu -go 'yënnng- -wo -zian 'ka -wɔn -yö gun bha- -nu -gɔ.

13 'Yö 'a "yina yaa -yaaga 'wo □dhe "töng 'dhö -a -nu yö kö -wo 'go sië wü "dhabhli -sü bha waa- Atanna -wɔdhiüloomε □suasü bha- -nu "dhi.

14 "Dhabhliwɔn -nu kë "yina yaa -nu □në gun- -nu 'ka. 'Yö "yina yaa -yaaga bha 'wo -ziö 'wo dho -gblüde "pepe 'wo gun "kprungtaadhe □gban -gɔ "dhiü bha- -nu "piü kö -wa -nu □loo 'ko -ta kö -wo 'dho -gblüdadhe 'gü. 'Sa -gblü bha woo 'dho- -da "töng □dede 'ö- 'gü bha □në dho kë Atanna 'ö- -fiëbhawɔn 'yaa 'dhö bha- -bha ö -bha 'gügbudhe -zɔn "kprungtaadhe -dhe "töng 'gbü- □dede 'ka.

15 -A -gen -mü □dhe -dhekpaoyi bha □në Atanna -ya zë- -wɔn -dhe 'yö- pö ö -wɔ 'gü 'ö- pö: «-Dhe -ga, n nu -sü -dho kë □dhe □kwaanme nu -sü 'dhö (me 'bha 'yii 'dho- "töng dɔ)! 'Me 'ö yaa- -to "yaan -kë kö -yö zun- 'ka "töng bha- -bha Atanna -bha zian -ta, 'ö ö -bha -sɔ kun -së 'ö 'yaa "blë, kë "dhü kö 'ya 'dho ziö ö 'kpee- 'ka 'ö 'yiü- -yö dɔ- -bha, kö- -me -bha -së.»

16 -Dhe 'ö "yina yaa -nu bha 'wo -gblüde -nu bha- -nu □loo 'ko -ta -a -bha bha -wa -dhe -dhe eblö -wɔ 'gü Aamagedɔn.

17 'Yö Atanna -bha "kië "saople 'a- -nu yö -a -bha -mawɔnsiödhe gbonë 'ka wo □kwεε- bha- me "saople -naa -yö ö -bha 'gü -pë □wenng 'tëng- -ta "se waa- dhang- -nu □zinng 'gü. 'Yö 'a -wɔ do 'bha ma kö -yö 'go sië Atanna -dhökëgükɔ 'ö dhang- 'gü bha- 'gü -gblöo 'kpiisü bha- -dhe 'gü 'ö- pö "gbü- 'ka 'ö- pö: «-A -bha □ya □yën □ton!»

18 'Yö dha -yö -ya "yan 'kun -sü -bha, kö -yö "wı sië, 'yö -wu 'bha -nu bha 'wo -ya "wı -sü -bha kö "σε -yö □zii sië "gbı- □dede 'ka. "Σε 'dhe 'ö □zii 'yi bha- 'ka bha- -bha -kë "gbı-sü bha, -a "sinma -bleesü 'yii kë do 'ö sü- 'ka "σε kë -yi -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka 'yi bha- -bha.

19 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'pö- 'kpii- 'wo- Babidhönö -dhe -kë bha -yö kë -pe 'ö 'gü -yaaga, 'ö 'pö- "gblögblü "pepe 'wo "kpong □taa -a □gban -yö wü trëtrëndhö. Atanna -zu -yö -bö Babidhönö -pö 'wo- goo -pö -kë bha- □song -nu -ta -ko bha □në- 'gü 'yö 'wön 'ö- -kön din 'yaa -së bha- -wo -tä.

20 'Yö "σε "pepe 'ö "yi □zinng 'gü □zinng 'gü -dhe -nu 'gü -a □gban -yö □dheng waa- -tön -nu 'dhö 'yö 'wo to- 'gü.

21 'Yö mêngga 'ö- do -yö □moo- -bha 'ö "kidhung -kaong -yiisiö bho bha 'ö -ya 'go -sü -bha dhang- 'gü 'ö □wenng με "bhı- -nu -ta. 'Yö 'wo -ya "si bho -sü -bha Atanna -go nëng 'ö -ya -a -nu "dhiü mêngga -dha ban -sü 'ka bha- -wön 'gü, -a -gen -mü □dhe -yö -gun -ziisü "dhiü ziö 'ka.

17

-Zuadhe 'kpii- 'wo- Babidhönö -dhe -kë bha- -dhiang 'ö Zan -ya zë

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Atanna -bha "kië "saople 'ö gbonë "saople bha 'ö gun- -nu □kwεε bha- με do -yö □yoon n "soo 'yö- pö n -dhe 'ö- pö: «-Bhö nu kö -ko 'ö Atanna dho 'wön bho- 'ka -zuadhe 'kpii- 'ö -ya -sü 'ka "yi "gblögblü -nu -go "dhiü bha- 'gü bha 'a- -zön i -dhe.

2 -A -gen -mü □dhe -gblüdë "pepe 'wo "kpong □taa -wo wo -dı -da -sü 'ka yö □në- "piü 'yö 'wo -da -sü 'ka -zua zë -sü 'gü, 'yö- -nu -bha "yënnng do □ya kë □dhe we 'dhö 'yö- -nu zë sië bha.»

3 □Dhe 'ö- pö n -dhe "dhü, 'yö Atanna -bha 'Nii- -yö pa n 'ka, 'yö- -bha "kië bha 'ö n sü 'yö dho n 'ka "tungtadhe do 'bha bha- 'gü. A dho -dhe -ga kö dhebho 'bha bha -yö -ya -sü 'ka wü -zaondhö 'bha 'ö- -bha -dhe □gban 'dhö -ben zë -sü 'ka, "kεε 'ö -ben 'ö- -bha bha- □gban 'dhö "si -bho Atanna -go -wu □në- 'ka bha- -ta. Wü bha-

-go -gun "saople, 'yö- -sö -yö gun -kaong do.

4 So -nu 'wo gun dhebho bha- -bha bha- 'bha -nu -gun -zaondhö □dede 'ka -gbang- bandhö, 'yö- 'bha -nu -bha -zaondhö -dhe "dhiü 'yii pa -së 'ka, kö -zutapë -nu 'wo- -go -a □gban "pepe -yö "sënnng □në- 'ka, waa- -gwë □bhlëesü -nu waa- -zlooga □bhlëesü -nu 'dhö. Kö "sënnng gbonë do 'bha 'ö pa -sü 'ka -a kë -song yaya -nu 'ö -gban -bha -zua zë -sü -bha bha- 'ka bha- 'ka.

5 Kö 'to 'ö με 'bhaa- 'kloo- do bha -yö -ya -sü 'ka- -kpong "dhiü 'ö- pö: «Babidhönö -pö 'ö -zuazëme "pepe □gban waa- 'wön yaa "pepe 'ö- -yënnng -yö Atanna -kë -a □gban dhe 'godhe 'ka.»

6 'A dho -dhe -ga kö Atanna dhoo bhaame -nu waa- Yesu "sεε- -nu 'ö- -nu □yoon □wenng bha- bian yaa- 'kun, 'a- yö, -a 'wön □dede kë n -kön.

7 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pö n -dhe: «-A 'wön -yö i -kön -më -wön 'gü? Dhebho bha waa- wü 'ö -ya -ta 'ö- -go 'dhö "saople "kεε 'ö- -sö 'dhö -kaong do bha a -dho -a 'kloo- pö i -dhe.»

8 'Yö- pö n -dhe: «Wü 'i- -ga bha -yö -gun "yaan yi 'bha 'ka "kεε 'yaa 'dhö 'zü. -Yö -dho 'go -klong züziösü bha □në- 'gü "kεε kö- 'gü □në -yö see-. Με "pepe 'wo "kpong □taa 'ö- -nu 'to -ben 'yaa zë -sü 'ka Atanna -bha dha -sü 'sëedhe 'gü "σε waa- dhang- -nu kë "töng 'gü bha □wa wü bha- yö, -a 'wön -dho -nu 'kön. -A 'kloo- -mü □dhe -yö -gun, "kεε 'yaa 'dhö 'zü, "kεε -yö -dho -ya mü 'zü 'ö bho -deewo.

9 Με -mawön dho kë 'wön -bho 'koo do -sü waa- "gblüüdhe 'daonnu -sü -bha "töng 'ö- 'ka -a do 'bha □në bha, kö με -yö 'wön bha- 'kloo- do. -A -gen -mü □dhe wü bha- -go "saople bha -yö -tön "saople 'ö dhebho bha 'ö -ya -sü 'ka- "dhiü bha □në- "bleen- 'ka, 'yö -ya mü 'zü 'ö -gblüdë "saople 'ka.

10 -A -gblüdë "saople bha- με "soodhu -zë -a -nu -bha □ya bo 'nu, 'yö- με do 'ö ö -bha kë sië "töng ya- 'gü, 'yö- με do 'bha 'dhö nu sië. -A με 'dhe 'ö nu sië bha yö -zë -yö -dho nu kö "töng 'yaa 'gbe 'zü.

11 'Yö wü 'ö gun yi 'bha 'ka, "kεε 'ö 'yaa 'dhö 'zü bha 'ö -gblüdë -nu bha- -nu "saaga -naa 'ka, 'sa -yö -gun με "saople -bleesü

bha- -nu kpö 'gü, 'yö- 'gü see- "tüng 'dhö
□loo sië bha.

12 -A -sö -kaong do 'i- yö bha -wo -gblüdë
-kaong do □në- 'ka 'pö, "kεε wo -zë 'wii
wo -bha -gblüdedhe zü bho □kö, "kεε -wo
-dho "se nu- -nu -dhe 'ö wo -gblüdedhe -kë
"tüng 'në 'bha 'ka waa- wü bha- -nu 'dhö.

13 -A -gblüdë -nu -kaong do bha- -nu
zuëpiüwön -dho kë do, 'ö 'wo woo- me
-dhe waa- -nu -bha 'gügüdhë sü 'wo- do
wü bha- -gö.

14 'Yö 'wo 'ko zë Atanna -bha "bhlaanë
'ka, "kεε -a -nu -ko 'yii 'dho □moo- -bha,
"bhlaanë bha- -ko -dho ziö- -nu -gö, -a -gen
-mü □dhe yö □në me -gödhiüme □gban
-bha -gödhiüme 'ka, 'yö -gblüdë □gban
-bha -gblüdë 'ka. "Bhlaanë bha 'ö ö -bha
me -nu 'ö- -nu -dhe, 'ö- -nu -ya, 'ö 'wii 'go
wo -wü -ta tongtongdhö, "εεn 'ö 'wii "kan-
-bha bha □në weng- -nu -a -nu -ko dho ziö
-gblüdë -nu bha- -nu -gö "dhü bha.»

15 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pö 'zü n
-dhe 'ö- pö: «"Yi -nu 'ö dhebho bha 'ö gun
-ya sië- -gö "dhiü bha, "siya -nu oo, me kpö
-nu oo, "εεn "segö -nu waa- -wü suu "pepe
'ö "kpung □taa -a pö -me -nu □gban □në-
-nu -zön 'ka 'dhö bha.

16 -A wü bha waa- -sö -kaong do 'i- yö
bha -wo -dho wo zü kë do 'wo -da -zuadhe
bha- -dhe pë "piü, 'wo- □slöopë □gban
"pepe sü- -gö 'wo so □gban bho- -bha 'ö to
ö 'kpee- 'ka, 'ö -ya mü 'wo- -wü 'bha -bhö,
'wo- -kpea do peng "dhiü.

17 -A -gen -mü □dhe Atanna yöö □dede
□në ö -wü kpö- -nu -bha kö 'wön 'ö- -zu
"piü □dhe 'ö- kë 'nu -zuadhe bha- 'ka bha
wo -zë -wa kë, □dhe waa wü -nu bha -wo
wo zü kë do, kö -wo wo -bha medhe □gban
'sü -wa do- -ko 'ka kö -yö 'to- 'ka "dhü -yö
zun- 'ka -wü 'ö Atanna -ya pö yi 'bha 'ka
□dhe -yö -dho kë bha- □gban 'gü -wön kë
-yi -bha.

18 'Yö go mü 'ö- pö: «□Ya 'go yö -zë 'gü,
dhebhö 'i- yö bha □në 'pö 'kpii- 'ka, yö
□në -gblüdedhepö "pepe 'wo "kpung □taa
-a □gban -gö 'ka.»

18

*'Wön -wö Babidhönö -dhe -ta -ko -dhi-
ang 'ö Zan -ya zë*

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'a Atanna
-bha "kië "wεε do yö kö -yö 'go sië dhang-
'gü 'ö □loo, "kεε kö Atanna □yaa- gba
'gügüdhë □dede 'ka, 'yö- 'bhü -yö □moo
"kpungtaadhe □gban 'gü.

2 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö -gbla
"gbü- 'ka 'ö- pö: «'Pö- bha □ya 'wü,
Babidhönö -pö bha □ya 'wü, □ya 'wü
-trukpe -trukpedhö. -A -dhe □ya kë "yina
yaa suu □gban "pepe 'do 'do -yεa □bhaa
-dhe □në- 'ka do 'kwa- wo ya- 'gü. -Maa
-yënngsü -nu 'ö- -nu -dho 'yaa me 'bha kë
bha □në 'wo 'ko do sië- 'gü □taamasü ya-
'gü.

3 Kë 'ö- wo "dhü bha- 'kloo- -mü □dhe
Babidhönö -pö bha □ya □gbaon "gbü-
Yö □në -kaa dha kë -sü bha- we kpö
"kpungtaame □gban "pepe -gö, 'yö -gblüdë
"pepe 'wo "kpung □taa 'wo -da -zua zë -sü
'gü- "piü, 'yö me "pepe 'wo "dhöödöme -nu
'ka "kpung □taa 'wo wo zü -gban -a -bha
□nao "yan bho -sü -ziisü bha- 'gü 'yö 'wo
-kë □naome 'ka.»

4 'Yö 'a -wü "wεε do 'bha ma dhang- 'gü
'zü kö -ya pö sië 'ö- pö: «Me "pepe 'ka bo
n 'ka -ka 'go 'pö- bha- 'gü, kö ka -ko 'ya
'dho -da -a -bha 'wön yaa bha- 'gü, 'ö 'wön
"gbügbü- -nu 'ö Atanna yöö- wö- -ta bha
'ö ka □slöo.

5 -A -gen -mü □dhe 'wön yaa -nu 'ö- -kë
bha- -gön 'ö do 'ko -ta □ya 'dho □ya zun
dhang- -bha, -a -wön 'gü, Atanna -zu □ya
-da -a këwön yaa -nu bha- -nu -ta.

6 'Yö -wü do bha 'ö- pö: «-Ka 'wön bho-
'gü □dhe -ko do 'ö 'wön bho- 'ka 'pö ka
'gü bha- 'dhö. -A -bha -zian -zë "dhiü-
ziö- 'dhe 'ö- -kë ka 'ka bha- -ta. -Kaa
-bha wemükakoo pa we "dhiü- 'ö- -bha
"dhiüdhe -yö -ziö -a 'dhe 'ö- nu ka -zë ka
-dhe bha- -ta bha □në- 'ka.

7 'Ö gun 'to 'kun sië -ko do 'ö- 'gü, 'ö □nao
-yan -kë -ko do 'ö- -bha "kpung □taa bha
-ka 'wön bho- 'gü -ko do bha □në- 'gü. -A
-gen -mü □dhe -ya -pö ö -dī -dhe □dhe ö
-ya □dhe -gblüdedhe -ya, 'yaa □geandhe
'ka, "εεn 'pë 'wo- -dhe ga, 'yii 'dho bho ö
-bha tongtongdhö 'ö to- -bha.

8 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'wön "gbü-
"pepe 'ö dho kë- 'ka 'yö- □gban dho kë
-dhekpaoyi do □në- 'ka bha 'yö bha. Din-
-dho -a kë, 'ö ga -yö bho- -bha, 'ö -ya □gean

sεε" -ta, 'ö peng -ya -bhö, "kεε -a □gban-dho kë "dhü -dhekpaoyi do □në- 'ka, -a -gen -mü □dhe Atanna 'ö 'wön bho sië- 'gü "dhü bha kwa Dεμε, kwa -bha Atanna 'ö- -bha 'gügbudhe -dhiang 'yaa zë bha- yö -mü.»

9 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -gblüde -nu 'wo kë wo -gen -da -zua zë -sü "yi □bhaa -kaadhadhe bha- "piü, 'ö 'wo gun □nao -yan kë sië 'pö □dhe- 'dhö bha -wo -dho "gbu bo, 'ö 'wo -wëe -wu □gban "pepe suu 'do 'do kpo- -bha, kö □wa peng 'ö dho- -bhö bha- "gbiën yö.

10 -Wo -dho do- 'ka □gblεen, kö "suü □ya -da -nu 'gü 'wön 'ö wo sië 'pö- bha- -ta bha- wön 'gü 'ö 'wo "kaabho 'wo- pö: «"Eke, n dhee" -nu, -më -pë -wëewön □në □ni? Babidhönö -pö, bhi 'ö 'i gun 'pö- -ziisü 'ka i -bha -kë 'kpiisü waa- i -bha 'gügbudhe -nu 'gü ya bhi □në 'wön -yö -wo i -ta 'yënnng- "tεε doseng -ta □ni -ee?»

11 "Dhooömε -nu 'wo "kpuung □taa- □gban- -dho "gbu bo 'wo ga -ya wo- -wön 'gü, -a -gen -mü □dhe 'kö "dhoo □kwεε- -nu 'ö gun- -nu -go 'ö -kë

12 "sënnng -nu oo, 'wëe- "puu -nu oo, -gwë □bhlëesü -nu oo, -zloo -sεsengbo -nu oo, so ga "kpeakpea -nu waa- "gblan "bhεε -nu oo, -a so 'trëngtrëng 'dhe 'wo- "gla -kë bha waa- 'go- "yi so -nu oo, "εεn "dhü suu "pepe 'ö- -wön 'dhö "gbu- -nu wo 'ö- □fi 'dhö -së bha waa- biö "son -nu oo, "dhü □bhlëesü -nu waa- pë 'dhe 'wo- -pë -kë zën -nu waa- -piö -nu waa- gënnng' -gwë -nu 'ka bha oo,

13 pëdindhipe -nu waa- "tuu "dhiü -pë -nu oo, -dhasikloo yi -nu waa- "yon -nu 'wo- 'miidhö -kë bha oo, -a 'dhe 'ö "gü -bha 'ka bha waa- -dröo -nu bha oo, "yon -nu, 'bluu- -bi -nu waa- ga -nu, -du -nu waa- "bhlaa -nu, □soo -nu waa- go 'dhe 'ö □soo -ya -gan -nu wo bha waa- □dhuëng -nu bha- 'bha 'dho me 'yaa 'dhö 'zü.

14 'Ö "dhooömε -nu bha 'wo do 'pö- bha- 'ka □gblεen □dhe -ko bha- 'dhö 'wo- pö: «-A -ga bha, Babidhönö -pö, pë "pepe 'ö- -wön 'dhia- gun i 'gü, 'ö gun i "piü □dhe -yö kë i -go, "εεn pë "nεεnεε -nu waa- pë -sengbo -nu 'ö gun i -go bha- -ga 'ö- □gbaan -töng "dhiü "kan i -bha, 'ö- □gban

'gü □ya see- i -go 'ö 'bhii 'dho- 'bha yö 'zü tongtongdhö bha.»

15 'Mε 'wo gun "dhoo do sië 'pö- bha- 'gü 'wo kë -sü 'ka □nao me 'ka -a 'saa- 'gü bha, -wo dho do- 'ka □gblεen 'wön 'ö dho wo 'pö- bha- -ta bha- "suü 'ka 'wo "gbu bo 'wo -wëe -wu □gban suu 'do 'do kpo

16 'wo- pö: «"Eke, n dhee" -nu! "Eke! Babidhönö -pö 'kpiki -kpiki 'ö so ga -yö gun- -bha, 'ö 'go- "yi so -yö gun- -bha, 'ö dho 'ö "gblan "bhεε -da -ta, 'ö gun 'ö -bha 'dhu -sü 'ka "sënnng waa- -gwë -wön "gbu- -nu waa- -zloo ga -së □gban suu 'do 'do 'ka bha □në- 'gü □ya see- □dhe me- me "yan zë bha -wa!

17 'Ö 'mε 'wo -kë "yitagö "dhiü "ta -sü -mε -nu 'ka waa- -nu -bha go 'gü -mε -nu waa- me 'dhe 'wo yë -kë "yitagö bha- 'gü, waa- me "pepe 'kö 'wo wo -bhöpë □sloo "yi -zë -ta, 'wo do- 'ka □gblεen

18 'wo □gbla "gbu -bha kö □wa peng 'ö 'pö- bha -bhö sië bha- "gbiën yö 'wo- pö: «'A! 'pö- ya- -moo 'ka 'yaa 'dhö "sε waa- dhang- -nu □zinng 'gü!»

19 'Ö 'wo -wëe -ya wo, kö -wo -bobi -nu do sië wo □gbin- -wëe 'ö -da sië- -nu -ta bha- -wön 'gü, 'wo "gbu bo 'wo- pö: «"Eke! -Wëewön -wa! N dhee" -nu! 'Pö- 'kpii- 'ö yö □në gun 'mε 'wo □nao me 'ka 'ö "yitagö -nu 'wo- -nu -go "yi -ta -a -nu kë sië □nao me 'ka ya □në □ya 'wü 'yënnng- "tεε doseng -ta ya -wa! -Wëewön -mεε □në ya?»

20 'Yö Atanna -bha "kië -nu bha 'wo zun wo "dhia bho -sü -bha kö -wa pö sië 'wo- pö: «'Mε 'ka dhang- 'gü -ka ka "dhia bho 'pö- bha- 'wü -wön "dhiü, kö me "pepe 'ka bo Atanna 'ka, Yesu -bha bome -nu waa- Atanna -wudhiüloomε -nu 'ka ka "dhia bho 'pö. -A -gen -mü □dhe Atanna □ya 'wön bho 'pö- bha- 'gü 'wön yaa 'ö- -kë ka 'ka bha- -wön 'gü.

21 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -bha "kië 'gügbu do 'bha yö kö □ya -gwë 'gbong -moo -bha -sü 'bha bha- 'sü kö □yaa- -zuö □weeyi □bhaa kö -ya pö sië: «Babidhönö -pö 'kpii- bha -wo -dho -a -zuö baandhö -ko ya □në- 'gü faan 'ka 'yö me 'bha 'yaa- yö 'zü tongtongdhö.

22 Mε 'bha "tu 'yii 'dho -da kōnnng zë -wu, "tan bho -wu "εεn "truu suu "bu suu 'bha

-piö -wɔ 'gü i yaan- -bha 'zü, 'wii 'dho yë suu "ɔɔ suu 'bha këme [slɔɔ mü 'zü, "ɛɛn mɛ 'bha 'yii 'dho pë zɔn -vin ma i 'gü 'zü tongtongdhö.

23 -Dhangbha 'bhü 'yii 'dho dɔ mü 'zü, "ɛɛn mɛ 'bha 'yii 'dho dhe 'sü -wɔn, "ɛɛn gwaan- 'kpɔ -wɔn -dhiang -zian zë i 'gü 'zü. -A -gen -mü [dhe 'tomɛ "gblügblyü [në 'wo gun "dhɔɔ dɔ sië i 'gü, 'yö 'i -da "kɔnɡtaame [ɡban "pɛpɛ -ɡɔ 'gü i -bha "zɔɔdhe kë -sü 'ka.»

24 [Ya 'go mü 'zü Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu waa- dhɔɔbhaame -nu waa- mɛ "pɛpɛ 'wo- -nu zë -a -nu -san -bha bha- -nu -bha 'dhang bha [në [ya Babidhɔnɔ -mɛ -nu [ɡban ka 'kun bha.»

19

1 [Dhe 'ö [ya kë "dhü, 'yö n "tu 'dhö -da [ɡbang dɔ -wɔ 'bha 'gü dhang- 'gü [dhe mɛ kpö -ziisü 'wo "wɪ sië- 'dhö kö -wo "kwi "kan sië 'wo -ya mü 'wo- pö: «-Ka Atanna 'tɔ bhɔ, yöö dɔ [në kwa Dhame 'ka, 'tɔbhɔdhe waa- 'gügbɪdhe -wo kwa -bha Atanna bha [në- -bha 'ka.

2 -A dɔ -za bha pö 'aa- -bha, -a -gen -mü [dhe 'yaa za dɔ mɛ 'bha -bha [flü -ta. Yö [në- -wɔn 'gü 'yö 'wɔn bho -zuadhe 'kpii- 'ö "kɔnɡtaadhe see- -sü 'ka ö -bha -zua zë -sü 'ka bha- 'gü. -A 'wɔn -bho 'gü -gen -mü [dhe yö [në kë Atanna -bha yëkëme -nu -zë.»

3 'Yö 'wo "kwi bha- [ple -naa -kan 'zü -deewo 'wo- pö: «-Ka Atanna nuɛ" bho! -A -gen -mü [dhe pɛng 'ö- -da 'pö 'kpii- bha- 'ka 'ö- "ɡbiën 'dhö bhɔ sië bha -yö -dho 'to "dhü "sɛ 'tuü- 'ka!»

4 [Dhe 'ö [waa- pö "dhü, 'yö mɛ zizi -nu -kaɔng [ple ga -yiisiö bha 'wo zun wo kpiö 'gü waa- pë "yaandhe -yiisiö bha- -nu 'dhö 'yö 'wo Atanna -dhɔkë kö -wa pö sië: «Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë! Atanna nuɛ"!»

"Bhlaanë bha- -bha dhe dɔ troo yi -dhiang ö Zan -ya zë

5 [Dhe 'ö [ya kë "dhü, 'yö 'a -wɔ do 'bha ma kö -yö 'go sië -ɡbloo 'kpiisü bha- -yɛa bha- 'gü 'ö- pö: «Mɛ "pɛpɛ 'ka kwa -bha Atanna bha- -bha gwëezë -nu 'ka -kaa nuɛ" bho! Mɛ "pɛpɛ 'ka -suü -ɡɔ, 'mɛ 'ka mɛ -tiandhö 'ka oo, mɛ 'kaa- 'ka oo, mɛ [ɡban -kaa nuɛ" bho!»

6 'Yö 'a mɛ kpö -ziisü 'bha bha- -wɔ ma kö -wo "wɪ sië -yuudhö [dhe "yi 'kpii- -zuö -wɔ 'dhö, [dhe dha "ɡbɪ- 'ö "wɪ sië- 'dhö 'wo- pö: «-Ka -kwa kwa -bha Atanna 'tɔ bhɔ! -A -gen -mü [dhe yö 'ö kwa Dëmɛ 'ka 'ö- -bha 'gügbɪdhe "dhiütodhe 'yaa 'dhö bha [ya zun ö -bha mɛdhe kë -sü -bha [tɔn!»

7 -A -wɔn 'gü, -ka -kwa "ɡɛɛ kë -bha -ɡblüdədhe bha- -wɔn "dhiü kö 'kwa- -bha bhoo 'kun, kö 'kwa kwa dhia" bho. -A -gen -mü [dhe Atanna -bha "bhlaanë bha- -bha dhe dɔ "töng [ya [loo, -a -bha dhebhɔ [ya ö bo ö baa- -sü 'ka.

8 [Ya sɔ "puu "pɛpɛ 'bhü -yö dɔ mɛ "yan 'gü, 'ö -dhii -tangga -zian 'yaa- -bha bha- -da ö -bha.» 'Sa 'wɔn -së -nu 'ö Atanna -bha mɛ -nu 'wo- -kë bha [në sɔ "puu bha- 'ka.

9 'Yö Atanna -bha "kië -ya pö n -dhe: «-Bhö -a -ben zë kö 'i- pö mɛ "pɛpɛ 'ö Atanna -ya -nu -dhe ö -bha "bhlaanë bha- -bha dhe dɔ -dhe 'gü bha- -nu -dhe -a -nu -bha -së.»

'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö: «-Wɔ 'ö Atanna yöö [dede 'ö- pö [në bha, 'yaa [sua 'ka.»

10 [Dhe 'ö [yaa- pö "dhü, 'yö 'a zun n kpiö 'gü- -dhe kö 'a- -dhɔkë, "kɛɛ 'yö- pö n -dhe: «I -dɪ 'kun! 'Mɛ 'ö bhii- kë- -dhe "dhü -a -mɛ 'yaa -mü ma -zë n 'ka. -A -gen -mü [dhe bhi 'dhö, ma 'dhö, mɛ "pɛpɛ 'wo i dheebhang -nu 'ka 'wo 'dhang bho teanwɔn 'ö Yesu Klisi -ya pö bha- "dhiü bha- -nu 'dhö, mɛ [ɡban kwa gwëɛ" [në- 'ka [dhe 'ko 'dhö. Mɛ [ɡban kwa Atanna [në -ɡɔ, -bhö -a yö [në- -dhɔkë!»

Teanwɔn 'ö Yesu -ya -dhiang zë "dhü bha [në 'wɔn "pɛpɛ 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ -nu -wa pö bha- ga [dede 'ö- 'gü -a 'ka.

'Mɛ 'ö gun [soo 'puu -ta 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zë

11 [Dhe 'ö [ya kë "dhü, 'yö 'a dhang- yö kö- "dhi [ya "pɔ. 'Yö 'a dho 'a [soo "puu do yö kö mɛ -ya -ta. 'Mɛ 'ö gun [soo bha- -ta bha -wa -dhe -towɔtame, 'ö 'wo- -dhe 'zü teanwɔn pöme. [Yaa- pö 'ö za dɔ mɛ -bha -ya -dɔ teanwɔn -ta, [yaa- pö 'ö 'ko zë, -ya -zë teanwɔn 'gü.

12 Kö 'mɛ 'ö bha- "yan 'bhü -yö dɔ sië [dhe "song 'bhü 'dhö "kɛɛ kö -ɡblüdədhe

'faan- 'gbe -ya -go -bha. 'To 'ö gun- -bha 'ö gun -ben zë -sü 'ka bha me 'bha 'yaa- do kö 'yii kë yöö □dede -zë 'ka.

13 Kö so 'ö- -bha bha □yoon -ya zë -sü 'ka -gbëndhö. Me 'ö bha -wa -dhe <Atanna -wu>

14 kö Atanna -bha "sodha -nu "pepe 'wo dhang- 'gü -a -nu □gban -wa □keng-, kö so "puu "pepe, "kεε 'ö □bhlëesü □dedewo, 'ö -dhii -tangga -zian 'yaa- -bha -ya -nu □gban "pepe -bha kö -wo -ya -sü 'ka- 'ka 'pö □soo "pupu -nu -ta.

15 Kö 'me 'ö bha -siangga "zo -sü 'ö yöö ö -bha -gblüedhe kë- 'ka, kö -yö 'wön bho- 'ka "kpongtame □gban "pepe 'gü bha -ya "dhi. -A -gen -mü □dhe -yö -dho -ya "sego "dhiü -piöga -sabhlü □në- 'ka, 'yö- -nu -kön zön □dhe me- sö zön -gwë "wlü 'gü, 'yö bhlöo -ziisü 'ö ma Atanna 'ö- -bha 'gügbudhe -dhiang 'yaa zë bha- 'gü bha 'ö go- 'gü.

16 'Me 'a- yö □soo "puu bha- -ta 'ö -gblüedhe 'faan- 'gbe -yö gun -go -bha "dhü bha 'to 'bha -yö -gun -ben zë -sü 'ka 'zü -a -bha so 'ö gun- -bha bha waa- "gban -bha □dhe -wa -dhe <-Gblüedë -nu -bha -gblüedë, goon- -nu -bha goon->.

17 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -bha "kië do 'bha yö kö -yö do sië 'yënn- 'gü. 'Yö □gbla "gbu- 'ka -maa "pepe 'wo gun ziö sië "se waa- dhang- -a -nu □zinng 'gü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Me □gban "pepe ka nu kö 'ka □loo 'ko -ta kö 'ka pë -bhö, Atanna yöö ka -dhökë!»

18 'Yö- pö: «-Ka nu kö 'ka -gblüedë -nu -wü -bhö, waa- "sodha -gome -nu waa- -nu -bha "sodha -nu 'dhö, kö 'ka □soo -nu -wü -bhö waa- -nu -ta -me -nu 'dhö, kö 'ka me suu □gban "pepe, -a □dhuëng -zë -nu oo, -a 'wlöo- -nu oo, -a me "gblöglü -nu oo, -a 'nëseennë -nu oo, kö 'ka- -nu -wü -bhö!»

19 'Yö 'a n "yan -kpan wü -ziisü bha- -bha waa- -gblüedë -nu 'wo "kpong □taa waa- -nu -bha "sodha -nu 'dhö, kö □wa □loo 'ko -ta kö -wo 'ko zë 'me 'ö -ya -sü 'ka □soo "puu -ta bha waa- -bha "sodha -nu -nu 'ka.

20 "Kεε 'yö 'wo wü bha- kun, waa- -wodhiüloome 'ö gun Atanna -wu pö sië □sua 'ka 'ö "dhabhliwön "gblöglü -nu kë bha- 'dhö. -Yö "kpenng- -kë -a -bha "dhabhliwön -nu 'ö gun- kë sië bha □në

'ka me "pepe 'ö- -nu dao do wü bha- -bha do 'gü, 'ö 'wo gun- "blëen- -dhökë sië bha- -nu -go. 'Yö 'wo wü bha waa- -kodhiüme 'ö gun Atanna -wu pö sië □sua 'ka bha- -nu to "yaan 'yö 'wo- -nu -zuö peng "yi □gblü 'ö 'gbu- 'dhö -da sië- 'gü "kεε 'ö blöön" -nu □gban 'wo pu- 'gü "kεε 'ö 'yaa "dhuu bha- bha- 'gü.

21 'Yö 'wo me -kpea zë -siang 'ö gun 'me 'ö □soo -ta bha- "dhi bha- 'ka, 'yö -maa □gban "pepe 'wo- -nu -wü -bhö.

20

-Kwe "gblü do 'ka -gblüedhe -dhiang 'ö Zan -ya zë

1 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'a Atanna -bha "kië do 'bha yö kö -yö 'go sië dhang- 'gü 'ö □löö. "Kεε kö -klong züziösü bha- -dhakü waa- -piö löo" 'kpii- do -wa □kwεε-.

2 'Yö "yina -gblüedë, □mlεε zii 'ö yi 'bha 'ka 'wo- Sotraan -kë bha- kun, 'yö- -kplü löo" bha- 'ka kö -yö -kwe "gblü do kë mü.

3 'Yö Atanna -bha "kië -ya sü 'yö- -zuö -klong züziösü bha- 'gü, 'yö- "dhiü ta -dhakü 'ö gun- -go bha- 'ka, 'yö 'klëe- kpo- -bha, kë "dhü kö 'ya 'dho -da me 'bha -me 'bha -go 'gü 'ö dho 'ö zun- 'ka -kwe "gblü do bha- "dhiü pa -yi -bha. -Kwe "gblü do bha □ya bo ziö -sü 'ka, -wo -dho -a "pu 'në 'dëdë 'bha wo 'zü.

4 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'a n "yan -kpan -blüedhe -gbloo 'gbe □dede -bha kö me -ya -ta. 'Me 'wo gun -ya -sü 'ka- -ta "dhü bha 'yö 'wo za do -sü do- -nu -ko 'ka. 'Yö go mü 'zü 'yö 'a me "pepe 'wo- -nu zë teanwön 'wo- ma Yesu "dhi -a pö 'wo- wo, 'ö 'wo Atanna -wön -dhiang zë me -nu -dhe -a -wön 'gü bha- -nu 'nii- -nu yö. 'Me 'wo "dhü bha □në 'wii zun wü bha- -dhe kpiö 'gü kö -wa -dhökë, "εen kö -wa "blëen- -dhökë. 'Yö 'wii- -nu dao do wü bha- -bha do 'gü -a -nu -kpong "dhiü -dhe -nu waa- -nu -ko -bha -dhe -nu 'gü. 'Me 'wo bha 'yö 'wo go ga 'gü 'wo -bö, 'yö waa- Klisi -nu 'wo -gblüedhe -kë -kwe "gblü do 'ka.

5 -Me -kpea "pepe 'dhe 'wo to, -a -nu 'bha 'wii -bö 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun -kwe "gblü do bha- yën -yi -bha. -A 'dhe 'wo- -go ga 'gü -ko -blëesü -kë bha 'yö bha.

6 'Mε 'wo dho -bö -kɔ -blɛsü bha- kɛ bha kö- -nu -bha -sɛ □dedewo, -a -gen -mü □dhe kö wo □nɛ 'wo Atanna dhɔɔbhaame □dede 'ka. 'Mε 'wo "dhü bha ga □ple -naa -kɔ 'yii 'dho □mɔɔ- -nu -bha. Wo □nɛ 'wo dho kɛ Atanna waa- Klisi -a -nu -bha "saabhɔmɛ -nu 'ka 'ö wɛng- -nu 'wo -gblüdedhe -kɛ -kwɛ "gblü do bha- 'ka.

7 □Ya kɛ □dhe -kwɛ "gblü do bha □ya bo ziö -sü 'ka, -wo -dho Sɔtraan bho 'zü -deewo -kaso 'gü.

8 'Yö dho 'zü -deewo 'ö -da "sɛ "pɛpɛ □gban 'gü -mɛ -nu -gɔ 'gü, kö mɛ 'wo "dhü bha "sɛ 'dhe 'wo- Gɔgö waa- Magɔgö -kɛ bha wɛng- -nu □wa wo zü kɛ do. 'Yö- -nu □loo 'ko -ta 'ko zɛ -yan 'gü. 'Mε 'wo "dhü bha- -nu -loo 'ko -ta -sü -dho kɛ □dhe □weeyi "dhiü "yɛɛn 'dhö, 'wii 'dho □mɔɔ- -nu dhung -sü -bha.

9 'A dho -dhe -ga kö -wo nu siɛ -yɛɛdhö "kprɔngtaadhe □gban "pɛpɛ 'gü, 'wo □klɛɛn -dhe 'ö Atanna -bha mɛ -nu kpö -yö gun- -bha bha- -zü waa- -bha 'pödhɛ 'ö- -dho -ya -kɛ bha- 'dhö. "Kɛɛ 'yö pɛng -yö go dhang- 'gü 'ö- -nu -bhö.

10 'Yö 'wo Sɔtraan 'ö gun -da siɛ- -nu -gɔ 'gü bha- kun, 'yö 'wo- -zü pɛng "yi □gblü 'ö blɔɔn" 'dhö 'pu siɛ- 'gü 'ö 'wo kɛ wü bha waa- Atanna -wɔ -pö □sua 'ka -mɛ -zü 'gü bha- 'gü. -Dhe bha □nɛ- -nu -wëedhe dho 'to bho -sü -bha mü "dhü "dhü 'yɛnng- 'gü waa- gbɛng -nu □gban 'gü 'ö- "dhiütodhe 'yaa kɛ.

-Za -to □taama 'ö Atanna dho- dɔ mɛ 'bhɩ- -nu -bha -a -dhiang 'ö Zan -ya zɛ

11 □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü, 'yö 'a -blüdedhe -gbloo "puu 'kpiki -kpiki do yö kö mɛ -yö -ya -sü 'ka- -ta. 'Yö "sɛ waa- dhang- -nu 'wo □dua 'mɛ bha- wëedhö 'yö mɛ 'bha 'yii- yö 'zü 'ö to- -bha.

12 □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü, 'yö 'a mɛ "pɛpɛ 'wo ga 'ö 'wo gun □geebɔɔ bha- -nu □gban yö kö -wo dɔ siɛ mɛ 'ö gun -ya -sü 'ka -gbloo 'kpii- bha- -ta bha- -kuu "dhiü. 'Mε 'wo "dhü bha 'nɛ sɛɛnnɛ -gun mü, 'yö mɛ "gblögblü -nu -wo gun mü. □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü, 'yö 'wo 'sëedhe 'gbɛ "dhiü -pɩ. 'Yö 'wo dho 'wo- do 'bha 'ö mü, 'ö mɛ 'wo dho -tosɛa kɛ Atanna "piü- -nu 'tɔ 'dhö- 'gü bha- "dhiü -pɩ. 'Yö 'mɛ 'wo gun □geebɔɔ, -a -nu kɛ sɔng -nu 'wo gun 'sëedhe 'ö- 'gü

bha 'wo- -ga, 'yö 'wo- -nu -bha za -gɔ "yɛ -kɔ sü- -bha 'dɔɔndhö.

13 'Yö 'mɛ 'wo ga □weeyi □bhaa, 'yö nu 'yö -pɛ -nu 'ka, 'yö □geebɔɔdhe yöö -dɩ 'pö 'ö nu 'ö -pɛ 'ö -bha 'ka. 'Yö 'wo 'mɛ 'ö "dhü- -bha za -gɔ -yɛ -kɔ 'ö 'mɛ 'ö "dhü 'ö -tosɛa -kɛ 'ka "kprɔng □taa -a -bha 'do 'do 'ka.

14 'Yö 'wo ga waa- □geebɔɔdhe -a -nu sü 'wo- -nu -zü pɛng "yigblü bha- □bhaa. (-A 'dhe bha □nɛ 'wo- ga □plɛ -naa -kɛ.)

15 'Yö 'wo mɛ "pɛpɛ 'dhe 'kö- -nu 'tɔ 'yii □slɔɔ 'sëedhe 'ö -tosɛa -kɛ -bha 'sëedhe 'ka bha- 'gü bha- -nu □gban "pɛpɛ -zü pɛng "yigblü bha- □bhaa 'pö.

21

"Sɛ -dee waa- dhang- -dee 'ö Atanna -ya -pɛkɛ 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zɛ

1 □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü, 'yö 'a "sɛ waa- dhang- -dee 'ö Atanna -ya kɛ bha- yö kö -blɛsü -nu 'kö 'wo gun bha □wa □dhɛng, kö □weeyi -dɩ 'pö 'yaa 'dhö 'zü.

2 'Yö 'a 'pödhɛ "slüüslü 'ö -dhii 'yaa- -bha, Zedhizadhɛmö -pö -dee bha- yö kö -yö 'go siɛ Atanna "piü dhang- 'gü 'ö □lɔɔ. Kö -yö baa- -sü 'ka "pɛpɛdhö □dhe dhe -dee 'wo 'dho siɛ- dɔ -a 'dhö.

3 'Yö 'a -wɔ do 'bha ma kö -yö 'go siɛ -gbloo bha- -dhe 'gü 'ö -wɩ 'gbɩ- 'ka 'ö- pö: «Ka -dhe -ga, Atanna yöö □dede □ya nu 'pö- dɔ mɛ "bhɩ- -nu 'ka □tɔn! Wɛng- -nu woo -tosɛa kɛ wo 'ko "piü kö -wo kɛ- -bha "sɛgümɛ -nu 'ka, kö -yö 'to- -nu "piü -kprɛawo, kö yö □nɛ -yö kɛ- -nu -bha Atanna 'ka.

4 -Yö -dho 'ö -kɔ ziö- -nu "yan "dhiü, 'ö- -nu "yanyi □gban bho mü "pɛpɛdhö. Ga 'yii 'dho bhɔ 'zü, "ɛɛn -wëɛ -ya wo -sü 'bha 'yii 'dho kɛ 'zü, -wëɛ -wɩ 'kpɔ -sü waa- pɛ -ma mɛ 'ka -sü □gbaan yɛn. -A -gen -mü □dhe 'wɔn "pɛpɛ 'dhe 'kö gun kɛ siɛ zii -blɛsü bha- □gbaan ziö.»

5 □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü, 'yö 'mɛ 'ö gun -ya -sü 'ka -gbloo 'kpii- bha- -ta bha 'ö- pö n -dhe: «Dhe -ga, 'ma pɛ □gban "pɛpɛ kɛ -dee.» 'Yö go mü 'ö- pö: «-A -bɛn zɛ, -a -gen -mü □dhe 'pɛ 'a- pö bha 'yaa □sua 'ka, -a -dheɛa -bha □dhe -wo 'dhang bho- "dhiü.

6 'Yö -ya mü 'zü 'ö- pö: «□Ya bo! Ma □nɛ 'wo n -dhe 'wɔn □gban zübhodhe, 'yö 'wo n -dhe 'wɔn □gban "dhiüyadhe. 'Mɛ

'ö "yi mü -dho □yaa- 'kun, a -dho -a -me gba -tosea -kë -bha "yi 'ö □waa- mü 'waa ga 'zü bha- 'ka "wεεwεε.

7 'Me 'ö yaa- 'ko bha- -zë kö -ya ga 'sü, a -dho pë -nu bha- □gbao- -me -gɔ "wεεwεε, 'ö 'a -kë -me -bha Atanna 'ka, 'ö -kë n bhang 'ka 'pö.

8 "Kεε me "pepe 'kö 'wo "suöme 'ka, "εεn 'ö 'wo zaodhedame -nu 'ka, "εεn 'ö 'wo -kë 'wɔn "bhluubhlu këme -nu 'ka, "εεn mezëme -nu, "εεn "yënnngdɔme -nu, "εεn "zɔudhe këme -nu, "εεn □gebho -dhökëme -nu "εεn me "pepe 'dhe 'kö 'wo □suakëme -zë 'ka, -a -nu □gban "pepe- -dho 'dho peng "yigblü 'ö blɔn" 'dhö- 'gü, 'ö ga □ple -naa 'ka bha □në- □bhaa.»

Zedhizadhemo -pö -dee 'ö Atanna -ya -kë 'ö Zan -ya yö -a -dhiang 'ö- zë

9 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Atanna -bha "kië "saople 'ö □nëng "saople 'ö to □taama bha 'ö- gbɔnë "saople bha 'ö gun- -nu -gɔ bha- me do -ya pö n -dhe: «-Bhö nu kö dhebho 'ö- gwaan- 'kpɔ -wɔn 'dhö 'dhö, 'ö "bhlaanë bha- -bha dhebho 'ka bha 'a-zɔn i -dhe.»

10 □Dhe 'ö- pö n -dhe "dhü, 'yö 'a to n "yan 'gü -da -sü bha- 'gü mü 'yö n sü 'ö dho n 'ka -tɔn □gblëen do 'bha □gbin-, 'yö 'pödhë "slüöslü 'ö- Zedhizadhemo -dhe 'dhö -mü, 'ö gun 'go sië Atanna "piü dhang- 'gü 'ö □lɔɔ bha- -zɔn n -dhe.

11 Kö Atanna -bha me -dhe 'bhü -yö do sië- -bha -plöng -plöng -plöngdhö □dhe -gwë -wɔn -dɔ yaa 'ka -sü -nu 'wo- 'zasipö -kë, 'ö me "yan -yö -ziö 'gü 'ö -dhe yö- □taama □dhe "dënggbo 'dhö bha- 'dhö.

12 Kö "saan 'kpii-, □gblëen do 'bha -yö □klëen -sü 'ka- -zü. "Saan bha- "dhi- gun -kaɔng do ga □ple. 'Yö Atanna -bha "kië -kaɔng do ga □ple 'wo gun -ya -sü 'ka -a "dhi -nu bha- -nu -maa -gɔ 'do 'do 'ka. -A "dhi -kaɔng do ga □ple 'ö "dhü bha, Izraëdhö -sɛ -gɔ 'dhö 'ö 'gü -kaɔng do ga □ple -kɔ 'ö- 'gü, -a □gban 'tɔ- -gun -a "dhi □gban -bha 'do 'do.

13 -A "saan bha- "dhi -yaaga □në gun 'pö- bha- -kɔ "pean 'do 'do □gban "piü. -A -yaaga -gun 'yënnng- -wo -zian 'ka, 'yö- yaaga gun 'yënnng- -pö -zian 'ka, 'yö- yaaga 'bha- gun me □kwaa 'gü, 'yö- yaaga 'bha- gun me -kɔ -së 'gü.

14 "Saan 'ö gun 'pö- bha- -zü "dhü bha- -gen -gun -gban -sü 'ka -gwë -kaɔng do ga □ple □në- -ta, 'yö "bhlaanë -bha bɔme -nu -kaɔng do ga □ple 'wo gun bha- -nu 'tɔ 'dhö -gwë bha- -bha 'do 'do 'ka.

15 Atanna -bha "kië 'ö gun dhiang zë sië n -dhe "dhü bha pë -dan 'ka pë do, 'ö "sënnng 'ka, "kεε 'ö bhɔ -kaadhü -bha -yö -gun -kɔ "dhiü, kö -yö 'pö- bha- 'dhö, -a "dhi -nu bha- 'dhö, -a "saan bha- 'dhö, -a -nu dan- 'ka.

16 'Pö- bha -yö gun □dhe 'kɔ suu 'ö "gwënnng 'dhö -kë -yiisiö bha □në- 'dhö, "kεε -a -bha bha- "gwënnng □gban- -mɔɔ "kwëë. 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- 'pö- bha- dan -dhe -dankapë 'ö gun- □kwεε bha- 'ka. 'Yö- "gwënnng do -yö -kë "kidhɔng "gblü □ple waa- "kidhɔng këng □ple, 'yö- -bha -kë "gbea -sü -yö -gun "dhü, 'yö- -bha -kë □gblëen -sü 'ö go- 'ka "sɛ -bha 'ö dho- 'ka "dhüng 'gü 'ö gun -kɔ do bha- 'gü.

17 'Yö dho 'zü 'ö "saan bha- dan -dhe -dankapë do 'ö gun- -gɔ bha- 'ka, 'yö dho 'ö -kë -a -yan -kaɔng "saople ga □ple 'ka, -a -bha -go "sɛ -bha -sü 'ö dho "dhüng 'gü -a 'gü. -Ya -dan □dhe -kɔ do 'ö me "bhü- -nu 'kwa kwa -bha dan- 'ka bha □në- 'dhö.

18 "Saan 'ö gun 'pö- bha- -zü bha -yö gun dɔ -sü 'ka -gwë -wɔn "gbü- 'wo- 'zasipö -kë bha □në- 'ka, 'yö 'pö- 'kö bha 'ö gun dɔ -sü 'ka "sënnng □dede □në- 'ka, 'yö- "yan -yö bhɔ klëklëdhö □dhe "dënggbo 'dhö.

19 'Yö- "saan bha- -gen -dɔ -ta -gwë -nu bha 'wo gun- -ben zë -sü 'ka -gwë □bhlëesü -nu bha- □gban "pepe suu 'do 'do □në- "pen 'ka. -A -blëesü -gun suu 'dhe 'wo- zasipö -kë bha □në- 'ka, 'yö- □ple -naa -yö gun- 'dhe 'wo- safii- -kë bha- 'ka, 'yö- yaaga -naa -yö gun- 'dhe 'wo kaseduanö kë bha- 'ka, 'yö- -yiisiö -naa -yö gun- 'dhe 'wo- medhodö -kë bha- 'ka;

20 'Yö- "sɔɔdhu -naa -yö gun- 'dhe 'wo- saadonisö -kë bha- 'ka, 'yö- "sɔɔdo -naa -yö gun- 'dhe 'wo- saaduanö -kë bha- 'ka, 'yö- "saople -naa -yö gun- 'dhe 'wo- klisodhitö -kë bha- 'ka, 'yö- "saaga -naa -yö gun- suu 'dhe 'wo- -dhe bedhidö bha- 'ka, 'yö- "sueisiö -naa -yö gun- 'dhe 'wo- topazö -kë bha- 'ka, 'yö- -kaɔng do -naa -yö gun- 'dhe 'wo- -dhe klizoplazö bha- 'ka, 'yö- -kaɔng do ga do -naa -yö gun- 'dhe

'wo- yasenngtö -kë bha- 'ka, 'yö- -kaong do ga [ple -naa -yö gun- 'dhe 'wo- -dhe metitö bha- 'ka.

21 'Pö- bha- 'kpong -kaong do ga [ple bha -wo -gun -zloo suu 'bha 'ö "yi 'yaa zun- wön -bha bha [në- -di -sloo 'ka. 'Kpong do -zlooga do. -Kpinngga 'ö gun 'pö- bha- 'gü -yö gun "sënnng [në- 'ka, 'ö- 'bhü -yö bho [dhe -dhuangdhe 'bhü 'dhö.

22 'Mii Atanna -dhökëgüko 'bha yö 'pö- bha- 'gü, -a -gen -mü [dhe kwa Dëme kwa -bha Atanna 'ö- -bha 'gügbudhe -dhiang 'yaa zë bha waa- -bha "bhlaanë bha [në 'wo gun 'pö- bha- -bha Atanna -dhökë -dhe [gban 'ka.

23 'Pö- bha- -mawön 'yaa gun -dhepuudhe -bha, -a -wön 'gü 'yënnng- 'yaa gun -wo sië mü, kö yöö 'to "su [në- -bha. -A 'kloo- -mü [dhe "bhlaanë bha [në gun- -bha -dhangbha 'ka, 'yö Atanna -bha medhe 'bhü -yö gun [dhe -a -bha 'yënnng- 'dhö.

24 -A -bha -dhepuudhe bha [në me "pepe 'wo "kpong [taa 'wo dho "ta 'sü- 'bhü "dhiö, 'yö -gblüde "pepe [gban 'wo nu wo [sloo -pë [gban 'ka mü.

25 'Pö- bha- "saan "dhi- -dho 'to "pu -sü 'ka -kpeawo 'ö to "dhö, -a -gen -mü [dhe "bin 'yii 'dho 'ma mü tongtongdhö kö woo- "kwee ta.

26 "Se [gban "pepe- -dho 'dho woo- 'to -pë -nu waa- woo- pë [bhlëesü -nu 'ka -dhe bha [në- 'gü.

27 "Kee pë -dhiisü -zë 'bha [dede [në 'yii 'dho -da 'pö- bha- 'gü tongtongdhö kö yöö -nu 'to 'wön "bhluubhlu këme -nu waa- [suakëme -nu [në- -bha. 'Me 'ö- -nu 'to 'dhö "bhlaanë bha- -bha -tosea -kë -bha 'sëedhe bha- 'gü bha woo do [në 'wo dho -da 'pö- bha- 'gü.

22

1 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö dho 'ö -tosea 'ö 'yaa yën -a -kë -bha "yi bha- [gwaan ga 'ö 'pö- -bha 'gü bha- -zon 'pö n -dhe. "Yi bha- -gun [song -sü 'ka 'ö me- -dhe yö- [bhaa [dhe -ko 'ö 'me- -dhe yö- 'ka "dënggbo 'gü bha- 'dhö, kö- -go -yö 'go sië Atanna -bha -blüedhe -gblöo bha waa- "bhlaanë -bha bha- -nu 'gü

2 'ö -ziö 'pö- bha- [zinng 'gü -dhe [dede 'gü. "yi bha -tosea 'ö 'yaa yën -a -kë -bha "dhü [në gun ta -sü 'ka- "kpong [gban [ple "dhiö. "Dhü bha -yö bhe -do -kwe do 'gü -kaong do ga [ple, "su do -bha do. 'Yö- "dhe bha 'ö gun "se "pepe [gban 'gü -me -nu -bha [bedhe 'ka.

3 Pë "pepe kö Atanna [ya "dhang -da -bha, -a do -zian 'yii 'dho kë 'pö- bha- 'gü.

Atanna waa- "bhlaanë bha- -nu -bha -gblüedhe -kë -ta -gblöo -dho kë 'pö- bha [në- 'gü, 'yö- -bha gwëezë -nu 'wo- -dhökë mü.

4 -Wo -dho wo "yan -kpan -a wëedhe bha, 'yö- 'to -yö -kë -ya -sü 'ka- -nu -kpong "dhiö.

5 "Bin 'yii 'dho 'ma 'zü, "een -a -nu -bha -wön 'yii 'dho kë -dhangbha -bha, "een 'yënnng- -zian -bha, -a -gen -mü [dhe -a -nu Dë Atanna [në dho -dhe "pu- -nu -ta, 'yö 'wo medhe -kë -todhü 'ka.

Yesu nu -sü -dhiang 'ö Zan -ya zë

6 'Yö Atanna -bha "kië bha 'ö- pö 'zü n -dhe: «-Wu -nu 'i- ma bha- [gban -yö 'dhang -bho "dhiö -pë [në- 'ka, -a -gen -mü [dhe -a 'bha 'yaa [sua 'ka. 'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö kwa Dëme, kwa -bha Atanna -yö ö -bha 'Nii- "slüslö -ya ö -wudhiüloomë -nu 'gü 'yö 'wo- -wu "dhiö [loo- 'ka, 'yö ö -bha "kië bo kö 'wön 'ö dho kë -dhe 'bha [kpao -yi 'ka -ya -ta "pu 'ö -bha gwëezë -nu -dhe bha 'yö bha.»

7 'Yö Yesu yöö [dede -a -wu -yö -da 'pö n "tuudhü Atanna -bha "kië -bha bha- -zian -ta 'yö- pö: «-Bhö -dhe -ga, a nu sië -dede ya- 'gü. Me "pepe 'ö 'wön 'ö yöö kë dhia", 'ö -ben zë -sü 'ka 'sëedhe ya- 'gü ya 'wo- ma, 'ö 'wo- 'gü -wön -kë -a -nu -bha -së!»

8 Mang Zan -me mang [dede [në n "tu -yö -da 'wön bha- 'gü, 'ö n "yan -ya -dhe yö. 'Yö [dhe 'ö [ya kë [dhe -ko bha- 'dhö, 'yö 'a- pö 'a zun n kpiö 'gü kö Atanna -bha "kië 'ö 'wön -nu bha- -zon n -dhe bha- -dhökë.

9 "Kee 'yö- pö n -dhe: «-Bhö i -di 'kun! 'Me 'ö- -kë -dhe "dhü -me 'ka [në Atanna 'ka. Ma -zë -a bhi oo, i dheebhang -nu 'wo- -wudhiüloomë 'ka bha waa- me "pepe 'wo -wu 'ö 'sëedhe ya- 'gü ya- [bhlëe -ya bha kwa me do [në- 'ka.»

10 'Yö go mü 'zü 'ö- pö n -dhe: «'Bha 'dho 'wɔn -nu 'wo dho kë dhia" 'wo -ben zë -sü 'ka 'sëedhe ya- 'gü ya- 'to i -dɪ -gɔ. -A -gen -mü □dhe "tüng 'ö Atanna -ya -ya 'wɔn -nu bha- kë "tüng 'ka bha 'yaa □gblɛɛn -tangga -zianwo 'zü.

11 □Dhe 'ö "dhö, 'me 'ö- këwɔn 'dhö 'ya-, -yö ö faan dɔ kö -yö 'dho- 'ka "dhiü, kö 'me 'ö 'wɔn "bhluubhlu këme 'ka -yö ö 'gü -siö kë -sü -bha -yö 'dho- 'ka. Kö 'me 'ö- këwɔn 'dhö -së -yö ö -bha bha- 'kun "gbɪ- 'pö, kö 'me 'ö "slüüslü -yö ö -dɪ 'kun -së -yö 'dho- 'ka "dhiü.»

12 'Yö Yesu yöö -dɪ 'pö 'ö- pö n -dhe: «-Bhö -dhe -ga, a nu sië, -a "tüng 'yaa □gblɛɛn 'zü, n nu -sü 'ka 'me 'ö "dhü- □saa 'ö □mɔɔ yë 'ö- -kë -a -bha -yö -dho kë n -gɔ 'a nu- 'ka, 'ö 'a 'me 'ö "dhü- □saa bho- kë -yë -bha.

13 Ma □në 'a 'wɔn □gban zübhodhe 'ka, 'a 'wɔn □gban "dhiüyadhe 'ka, 'a me -blɛɛsü 'ka, 'a me -totaamasü 'ka 'zü.

14 Me "ʊʊ me 'wo dho wo -bha -sɔ 'zu, -a -nu -bha -së, -wo -dho kë -tosɛa -kë -bha -dhü bha- bhe -bhö -me 'ka, "ɛɛn 'ö 'wo dho kë -da 'pö- bha- 'gü -me 'ka wo -bha -sɔ 'wo- -zu bha- -wɔn 'gü, kö- -me -nu -bha -së.

15 "Kɛɛ me "pɛpɛ 'dhe 'kö 'wo 'wɔn yaa -yënnɡsü -nu këme 'ka, 'ö 'wo "zʊʊdhɛkɛme -nu 'ka, "ɛɛn 'ö 'wo "yënnɡdɔme -nu 'ka, "ɛɛn 'ö 'wo mezeɛme -nu 'ka, "ɛɛn 'wo □gebho -dhɔkɛme -nu 'ka waa- me "pɛpɛ 'dhe 'kö 'wo -tosɛa -kë □sua 'ka -a -nu këwɔn -nu waa- -nu -zë -dhiang -nu 'gü, -a me do zian 'yii 'dho -da 'pö- bha- 'gü!

16 Mang Yesu -me ma □në 'a ma "kië bo kö -yö 'wɔn bha- pö me "pɛpɛ 'ka n -bha 'ka ka -dhe. Davi suu 'gü -në 'ö- -ding 'ka bha yö -mü ma □në n 'ka. Mang do bha 'zü ma □në 'a 'gödhuu 'ö bhü -dhekpaɔ "dhiü 'ö- -zɔn □dhe -dhe □ya □kpaɔ □gbanwo bha- 'ka.»

17 Atanna -bha 'Nii- waa- -gblüde -bha dhebhɔ -wa pö sië: «-Bhö nu!»

Me "ʊʊ me 'ö 'bha -wʊ bha- ma -bhö -a pö 'pö: «-Bhö nu!»

'Me 'ö "yi mü -dhɔ □ya i 'kun, -bhö nu, me "ʊʊ me 'ö -tosɛa -kë -bha "yi bha- -dhɔ 'dhö- -bha, -yö nu kö -ya mü "wɛɛwɛɛ!

'Sëedhe bha- -gɔdɔta -wʊ 'ö Zan -ya pö

18 Mang Zan -me ma □në 'a- pö, 'a- pö ka -dhe □sii □dede -ta □dhe me "ʊʊ me 'ö ö -bha dɔ 'wɔn -nu 'ö dho kë -dhekpaɔ dhia" 'gü 'ö -ben zë -sü 'ka 'sëedhe ya- 'gü ya- -ta, 'wɔn 'ö Atanna dho- bho- -me 'gü bha -yö -dho -a -me taa kë 'wɔn -nu "klɪŋ 'a -ziö 'gü 'sëedhe ya- 'gü ya- 'ka.

19 Me "ʊʊ me 'ö □yaa- 'bha -bho -ta 'zü, Atanna -dho -a -me -bha -tosɛa -kë -bha -dhü bhe 'ö- -bhö -wɔn 'dhö 'dhö bha- 'sü- -me -gɔ, waa- -yɛa 'ö dho kë 'nu 'pödhɛ "slüüslü 'ö- -dhiang 'dhö 'sëedhe ya- 'gü bha- 'dhö.

20 Yesu 'ö 'wɔn "pɛpɛ bha- □gban -kë tɛan- 'ka -sü "sɛɛ- 'ka bha -ya -pö: «'Yaa □sua 'ka, a nu sië -dede ya- 'gü.» Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë! N Dɛme Yesu, -bhö nu!

21 Kö kwa Dɛme Yesu -bha -gasite bha -yö kë me □gban "pɛpɛ ka -dhe bha 'aa -yö kë!